من الكتب التي وقفها واودعها اعظم السلاطين واكرم الخواقين السلطان ابن السلطان

السلطان محمود خان مد الله تعالى ظلال عظمته الى آخر الزمان في دار الكتب

التي بناها المرحوم المبرور الدائر الى ملك رحمة ربه الغفور

الحاج بشير آغا آغاي دار السعادة الشريفة

بمعرفة الفقير عبد القادر المفتش باوقاف الحرمين

غفر الله له

* سبب طبع كتاب مستطاب اولدركه *

دار الطباعهٔ عالم فانيده افراد نوع بنی بشر سيما ارباب معارف وهنر جوهر شهرتلرين زيور صحايف
اثرلرى امور طبيعيه دن اولديغى كتب حكميه ده محرر و بتخصيص سلاطين ماضيه جعل الله تعالى ارواحهم
من ادعية اخلافهم راضيه حضراتنك خاتم پيروزه رنك فلكده ابقاى نام نامى رسم سامىء ملوكانه لرندن ايدوكى
سرلوحه پيراى كتب تواريخ وسير در على الخصوص حالا ديباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتيب ساز
فصول وابواب خلافت شيرازه بند اوراق اقاليم و بلاد و مطلب اعلاى مباحث عدل وداد داور اسكندر
ظفر داداور اصحاب سير حامىء اهل سنت احمدى ماحىء دشمن دين محمدى الا وهو السلطان الاعظم
ابن السلطان المعظم السلطان الغازى محمود خان ابن السلطان ابو المغازى عبد الحميد خان
لازالت انهار عنايته جارية الى حياض بساطين اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة على رياض
اساطين ارباب الفهوم افنديمز حضرتلرينك ايام عهد وسلطنتلرى شجرهٔ اقلام علمايه هنكام وصل ورق
وهنكام مجد وشوكتلرى مهرهٔ اعلام فضلايه ايام عرض سبق اولديغندن جلوس ميمنت مأنوس جهانبانيلرندن
بواوان مسعدت اقترانه دكين اسم محمدت رسم خلافتپناهيلرينه ترسيم كتابهٔ فلك معارف قيلنان مصنفات
صحت اثر اعداد كواكبدن افزون تراولوب هر برى محفوظ در سخانهٔ نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالرى شهرتشكن
لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات الصحب صورتنماى كطى السجل للكتب اولنجيه دق نسخهٔ مدايح
كيتى ستانيلرى رحلهٔ كهكشان او زره سبق نماى طلبهٔ سروشان وجاى اعتناى خواجهٔ اسمان اولمشدر
بقاى نامه كركدر جهانده بويله اثر * عجبكه بيهده چالشدى سده اسكندر * حقا كه خامهٔ دوات كرامت
ادوات هنر پيرالرى نهال كلشن آمال علما اوله لى جيب ودامان فضلا مالامال ميوهٔ رفاه وغنا اولديغندن
باشقه حجره نشنيان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحارير وفحوله دخى صدقهٔ جاريه لرى باعث رحمت بارى اولمق
نيت خيريه سيله زادهٔ طبع علماى پيشين لحاف سندس اتصاف طبع وتمثيلده مستريح نشين اوله رق نيجه نسخ
نفيسه اسهل صورتله منطبع و بووجهله متوارىء لحد نسيان اولمش جهابذهٔ كرامك حيات ثانيلرينى مستتبع اولمغله
نام كرم ارتسام همايونلرى شهرت مكرمت حاتمى باصدر ديفى نمايان وداغزن نامهٔ اشتهار شهرياران اولديغى
كونشدن عيان اولمشيدر ازان جمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عينتابى السيد محمد منيب افندى مرحومك
تعريف وتوصيفدن مستغنى ومطالعهٔ كتب سائره دن مغنى سير كبير ترجمه لرى فوائد كثيرهٔ دينيه وعوائد وفيره
ملكيه يى كافل زينت دوش خدمهٔ دولت عليه اولمغه لايق برحمائل اولوب انجق نسخه سى اندر ونادر بولنسه
دخى جوهرى عالى وبهاسى غالى اولديغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغين اول مخطوبهٔ نازنينك مهر معجلى
تقليل وجله پيراى نكارستان طبع وتمثيل قيلنمسى بو منعم نعم پادشاه جليل المناقب اليوم كرك امتعهٔ ومطبخ
عامرهٔ همايونلرى امينى الحاج ابراهيم صائب قوللرينه امر وفرمان بيورلوب مأمور اداره سى اولديغم طبعخانهٔ
معموره لرنده از سر نو تنقيح ادوات لازمه يه صرف ما حصل مكنت وسواد ديدهٔ دقتى مداد صفحهٔ غيرت ايده رك
عمر همايونلرندن براعت استهلال اولمق اوزره بيك عدد نسخهٔ شپربان لطافت منسوج دستكاه اتمام ومعروض
جناب پادشاه دار اخدام قيلنمشدر همبشه قالب پرداز صحف زمين وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ
والنقصان حضرتلرى ثوابت وسياراته رفزدهٔ قلم زرين ونقط پروين ايله جوهرافشان تزيين اولدقجه حرزجان
جهانيان و قوة الظهر اهل ايمان اولان كتاب ناياب وجود همايونلرين محفظهٔ
صمدانيتنده آرايش دار الكتب صحت وعافيت والى قيام الساعهٔ مأخذ مسائل
دين ودولت ايليوب بوخدمت جليله لرنى روحانيت حضرت سيد
المرسلينى خشنود وزمان ظفر نشان خديويلرين فتوحات
عظيمه ايله عاقبت محمود ايليه آمين بحرمة
من جاهد لاعلاء كلمة الله المبين وامر به جنود
الموحدين عليه صلوات الله
وسلامه الى يوم
الدين

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول * ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

تمت الفهرست للجلد الاول

بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب * والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

تمت الفهرست للمجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفرلنا
انك على كل شئ
قدير

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمت‌زا وشکر نعومت افزا که هر حرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت حرفت غزا وهر کلمهٔ کرامت اعتزاسی تسویهٔ حسن کفایت واجتزاده مساوی مقاسات کاوم شهدا قلمناغه سزادر اول ولی المؤمنین وموهن کید الکافرین اولان حضرت کریم غفار وجلیل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقیق وجدیردر که معسکر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ایلدیکی جیوش دریا جوش آتش خروشله ساحهٔ غبرایی چرک شرکدن تطهیر وخانمان کفر وضلالی سوختهٔ قهر وتدمیر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بوحدته ذا واحد یغلب الجمعا * هو المانع المعطی فلیس بقادر * سواه لان یملک ضرا ولا نفعا * وصلوات دریة النظام * وتحیات مسکیة الختام که هر سطری صف شکن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افکن قیود آلام در اول نبی السیف ورسول الملاحم وعین الجود وینبوع المراحم اولان سید المرسلین وقائد الغر المحجلین حضرتلرینه الیق واحرادر که بازار کارزار ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله ده تنفیل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وکسب سرمایهٔ حیات جاودانه سوق واغرا ایلدی نظم لمؤلفه شهنشهیست که نه چرخ بارگاه ویست مسومین ملائک همه سپاه ویست هزار سنگدلا را بمشت ریگ شکست بلی شکسته شود آنکه سنگ راه ویست واول مصدوقهٔ اشداء علی الکفار رحماء بینهم ومقصودهٔ اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین اولان آل واصحاب واهل بیت معالی استصحابنه ولاسیما محرمان سر وجهاری وسائران سبر سعادت اشتهاری اولان چهار یار خلافت‌مآبنه لایق وشایاندر که میدان یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم ده دامن درمیان وپهنای هیجاده برمنطوق اذا لقیتم فئة فاثبتوا مانند بنیان راسخ الارکان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد سیف وسنان ایله جانبخش وجان ستان اولدیلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سرخیل جمع اصفیا طالب اولدی امتدن اولمغه هب انبیا * آل پاکیدر کل آل زمین ابتهاج زمرهٔ اصحابیدر نجم سماء اهتدا * امابعد زد عقلاده معقول بلکه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدر که اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل تمیز ناس ونسناس انجق انتساب انواب علوم واکتساب اسباب فهوم در ومن بین العلوم علم الفقه والاحکام دخی بر دولت ابدیهٔ ثابتة الاقدام وبر سعادت سرمدیهٔ شامخة الاعلامدر که نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعاد انک اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنک فروع سهلة الحصولنه پیوسته اولمغله اول ملک لایبغی به مالک واول سلک عدیم الانتهایه سالک اولان مرد قویم المسالک حد ذاتنده

برعبد

برعبد مملوک یاخود گدای صعلوک ایسه دخی ینه مرجع امور ممالک وملوک اولهجغی مجزوم وغیر مشکوکدر نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا لا علی الخصوص مسائل السیر والجهاد برفن بعید السیر وبدیع الاجتهاددر که هر ترکیبی تعدیل مزاج دین ودنیاده تریاق اکبر وهر ترتیبی تصحیح عیار ملک وملتده کبریت احمر اولمغله اول فن کثیر الافاده تحصیل تفنن واتقان واول حدیث وفیر الاستجاده تکمیل تمرن وایقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوک غزا اندیشه ووزرای وغا اندیشه وارکان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسکر بلکه آحاد لشکرک دخی علم حاللرندن معدود وعقاید لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء علیه مالک ملکهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفیع المعالی علی وجه الکمال استنباط واستحضار ایلمک اهم والزم وقاصر قصار ای اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخی زه مبتغای فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون لدی الحاجه بر عالم متقن وعارف متفنندن استفتا واستفسار ایلمک واجب ومحتمدر لکن مسائل مرقومه‌دن کتب فقهیه‌ده ضبط وتحریر وبسط وتقریر اولنان انجق بحر عمانن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره درکه صدر غلیله تقریب اودیهٔ سقادن قاصر وچشم علیله ترتیب ادویهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طالعة الملة الحنیفة البیضاء ومطهر شرعة الشریعة النقیة السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه ربه الاکرم حضرتلرینک تلمیذ درس تحقیق بلکه شریک مذهب انیقلری اولوب رأی صائب واجتهاد صحیب اوزره تصانیف وامالی وتلامیذ باهرة المعالیسی ایله مذهب حنیف حنفیه‌یی مشارق ومغاربده مثال کواکب سیاره سائر ومتلالی ومانند مواکب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قیلوب اوائل ترجمه مزده قبل الخوض فی المقال اوصاف جمیله‌سی علی وجه الاجمال مانند عقد اللآل زیب کردن کتاب بدیع الجمال قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرتلرینک معظمات تصنیفاتندن کتاب السیر الکبیر فضائل غزا ورباطی وعساکر وامرا حقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع ومسلمیندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانک اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالک جائز وغیر جائز اولدیغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمینک اهل حربدن اخذ واستلاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینک احکام اقسامنی واهل حربک دخی مسلمیندن خطف وانتهاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینک قسام احکامنی حاوی وشجعان مجاهدینی غنائمدن بعض منافع زائده ایله تنفیل وتقدیمی وفرسانی موحدینی مغانمدن سهام متزایده ایله رجال راجلین اوزره تفضیل وتکریمی محتوی واهل حربدن مؤمنین وامیر المؤمنینه ایصال اولنان هدیه‌یی قبولک مقبول وغیر مقبوللنی ومسلمیندن اهل حرب ایچون ارسال هدیه‌نک معقول وغیر معقوللنی حائل ومبادلهٔ اسراء مسلمین ومشرکینک صور جائزه وباطله‌سنه ومشرکینله مجانا یاخود اخذ مال یا اعطاء مال ایله عقد مسالمه‌نک انواع صحیحه وباطله‌سنه کافل وشروط مسالمه‌دن صحیح وغیر صحیحنی وطرق تحریر عهدنامه‌دن فصیح وغیر فصیحنی شارح ودار الحربده بولنان مسلمیندن اعمال صالحه وفاسده‌یی ودار الاسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وکاسده‌یی موضح ومسلمینک اهل حربه اعدالری اولان اهل حرب آخرین اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغیله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ایکن میان اهل بغیده یاخود مسلمیندن ایکن میان اهل حربده بولنوب یاخود صف مشرکینده مسلمینله قتال ایلین کمسنه‌لر ایله اقتتال وغیری احواللرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقیق وحیواناتدن اهل حربه بیعده رخصت اولوب اولمیانلری ودار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث کنائس واظهار خمر وخنزیرده اجازت اولنوب اولنمیانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مکثندن واستملاک عقار واراضیدن منع اولنمق مباحثنی واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنک اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرک حکم شرعیسنی ومسلم وذمی وحربیدن اخذ اولنان زکوة وگمرک وجزیه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرک طریق مرعیسنی مبین وحربی وذمی ومرتده دائر اولان جمیع احوالی وکفارک وصبیان کفارک اسلاملریله حکمی موجب اولوب اولمیان مجموع اقوال وافعالی معین والحاصل بغاة مسلمینه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعیه‌یه شامل اولدیغندن بشقه تنظیر وتوضیح واستدلال ضمننده ابواب فقهیه‌دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وفرعيه يه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بر كتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشهت نفوس الكاملين بلا مطل * ففي كل باب منه ابواب حكمة * وفي كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتنابي مؤلف كرامت نصابك با واسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحر موج انداز غبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع في المرام شمهٔ
شميهٔ مشكفام وعنبر آشامي مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابي سهل السرخسي نور الله تعالى مضجعه بنوره القدسي جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحي بر برندن تميز وافراز ايتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوز سكسين تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامي مكان صدرندن نيجه جواهر دخي ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كمتن جيادا الخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * او الشمس كانت تضئ البدر عن كد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتندن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخي عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايا نورديدهٔ عشاق * كورن جالكى مشتاق و كورمين مشتاق * مغز اسنجه باسر هم عاشق
دلفريب ووامق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفدن بو آوان ميمنت اليفه كلنجه كرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتميوب * نظم * معنى بى لفظ را ادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتر كه باشد در نقاب مثالنه امتثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنالى منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همتكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامغله اول مصلحت صالحه بى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر * نظم لمؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابي ثم الاستنبولى وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
مناولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميرده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه يى كشف وايضاحده كترك الظبى
ظله اهمال وتغافللرينى تفكر ايدرايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنى اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابى
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازى بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سنى
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سنى رفع ولوازم ضروريه سنى وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايده رك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه يه * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمة ذا التركى من عجب * مصداقى اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخي كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امر ذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سر منزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىٔ محكمه اوزره ابتناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير ايات بينات وشرح احاديث واثر وذكر مغازى وسير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هر بابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن انتقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيرى يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخي جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغير يلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبير زبان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادى اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخي مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجهه اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث وآثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعبارتها كتب وتميق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخي بعبارتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سى بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تميز عندلرنده ممتاز ومتحققدر وعبد فقيركبى
رضعيف بى تاب بو مثللو بر اثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كريست يكنكاه رغبتش در ريك خشك * در نظرها رشكبخش عقد لعل تر شود * وز سايه تربيت از همتش
سنك سياه درهماندم رنك پرداززر احمر شود حقا كه بر شهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ پيغولهٔ نسيان قيلمشدر
و برداد كار كرهور وتاجدار كرامت پروردركه بكلحظه ده مانند ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صد حاتمى بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يد برعت جودا النائلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طى راحته * وفى انامله سحبان مستتر * و بر اردشير شيرصولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
نايك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر انديشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر و برفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو نشدركه نور اشراق رأى وروشنله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مداهمه بى مانندر وزروشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه بى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايگاه تو كيوان نميرسد * در ساحت تو كنبد كردان نميرسد
جانى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير ويستنير باسمه
المنابر وبرسمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولا كان المكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانهم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده درونى خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سى نام نامئ شاهى ووصف سامئ پادشاهى
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديمن لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراى

البيان لابراهيم الصابي *

القطعة لرشيد الدين الوطواط *

البيان البحتري *

صدروالای فتوی وورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصرینک ابوعلی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیه ده
امام منفرد صدافتکار دین ودولت و عارف اسرار ملک وملت خیرالخلف وبقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اسانید الاعلام مصطفی عاشرافندی حضرتلرینک وحالا بهجت انداز مقام وزارت عظمی وزینت
پرد از مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهری مدانی احاطهٔ انواع فضل وکمالده مرکز نشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نوآیینده نظامی اقدم وتنظیم اسعار
قوانینده نظام الملک مقدم ابداع بدایع فضائلده ابن العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عباد اکمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابو بکر پاشا حضرتلرینک ایادیٔ کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلک
دستگاه خسروانهلرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدرکه
بوتألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیرالمبادی قیله
ومکارم شهریارکریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدرکه اول کتاب سلاست اکتسابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وکتابخانهٔ ملوکانهلرینه وضعیله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریهلرینه ضم
والحاق بابنده اجرای احسان وعنایت قیلهلر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابوعبدالله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببرکاته
امام مشارالیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینک والدما جدلری حسن بن فرقدک اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطهده حرستا نام قریهٔ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشارالیه اول واسطهایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالک بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرک امثالی کبار محدثینه
ملازمت واتمام ایدوب بعده امام اعظم ابوحنیفه حضرتلرینک مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف یعقوبدن دخی علم
ابی حنیفه یی اخذ وتلقی وبر منطوق فعززنا بثالث بوایکی حقایقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانهلرنده حسب البشریه
ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسدده غیرت علمیه پیدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدرکه ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطهٔ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتدریس مفیده سیله مذهب ابی حنیفه اوزره انواردین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر* نظم* کشت پشت شریعت نبوی بنوی ازمساعیء اوقوی امام ابو حفص
کبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبدالله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداود بن رشید وبونلرک
امثالی نیچه ائمهٔ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بردوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم وبرکسنه کورمدم که برمسئلهٔ دقیقه کندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنک انفعال صورتیاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین کوردم که هر قنقی
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعلهتاب اولور ایدی وبر رجل
سمین کورمدم که آنک کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسک کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدیرر
ایدی وتکلم ایتدکجه قرآن کریم آنک لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ
کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمعانیدن منقولدرکه برکون امام محمدک پدر
والاکهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند ازجمندک
محمد برغلام صاحب جمالدر خوف ایدرمکه مجلس علمده بولنان علمای مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر
مصلحت اولدرکه سرخیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامهٔ کهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتعزیق ایده سین امیددرکه حلق وداق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

محاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والانظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
ینه زیب جمالی وآلاومثال آینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسااللرنده شیوخ
اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح دیرایدیکه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریک ایدک لکن حسن وجمال ایله برغلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله
برابر کیتمکدن اجتناب ایدر ایدک ونقل اولنورکه امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منورهیه واروب صاحب المذهب
امام مالک حضرتلرینک مجلس شریفلرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلرکه برجنب مسجدده
صویی کورسه وغیری محلده بولمسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالک جنب مسجده کیرهمز دیدی
امام محمد برقاچ دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالک جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یا سن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلرکه تیمم ایدر ومسجده کیروب صویی آلوب غسل ایدر امام مالک بورأیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالک مدینهٔ
منورهدن اولورم دیمک فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بلدیکک دخی چوقدر
دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کتدکده بو امام محمد در دیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینهدنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بو دخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز
وعند البعض بیک عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی برکتاب تصنیف ایتمزمیسز دیو رجا ایتدکلرنده
یوز کتاب تألیف ایتمک مراد ایتدیلر لکن عمرکرامیلری وفا ایتمیوب زهد وتقوایه دائر انجق برکتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفهٔ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقهده قاضی ایکن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید
الکیسانی روایت ایتمشدر جملهسی امام مشارالیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیهده مثلا کذا فی الاصل
دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحسانله تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وکفرهٔ اهل کتابدن برحکیم هدا کتاب مبسوطی مطالعه ایتدکده همان شرف اسلامله احراز
سعادت وهذا کتاب محمد کم الاصغر فکیف کتاب محمد کم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزک کتابی بودر عجبا
محمد اکبر یکزک کتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمد بن حسنک
کتابلرندن اخذ ایدرم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن اباندن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدک امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانهلرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایگیر اولمغله
امام ابو یوسفک فضلی تقدیم وامام محمدک فضلی تأخیر اولنمشدر بنابرین اسمعیل بن ابی رجا دیمشدرکه بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت والله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلرکه
خداوند کریم بکا عفو وغفران ولطف واحسانله معاملهٔ تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن نیشو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا ارجیم ایله عذاب ایتمکه ارادهٔ علیه م تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیهمدن اولان علم شریفی صندوقهٔ صدرکده پنهان ایلمزایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنک درجهسی عالیدرمابینمزفی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قندهدر
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیینده واقصای علو یننده دردیدیلر نقل ایدرلرکه امام ابو یوسف حضرتلری
امید ایدرایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره برکتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیهرک مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبدالله یعنی امام محمد

وهارونیات وجه مذکور ایله
تعبیر اولنمق انجق کلبات ابی البقاده
ظاهر ماده سنده کوریلوب وضع
آخرده بولنمامشدر
منه

بندن استماع ایتدکلرین نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان
اتمش دیدی امام محمد ایشید وب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطور در امام علی القمی ذکر ایدرکه امام ابو یوسف حضرتلری علو شانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدك جامع الصغیرینی سفر وحضرده برآن یانندن منفك ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب اتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتك
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضاتی آنك حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلرایدی وامام
بزرکوارك حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندرکه امام کردرینك
کتاب مناقب ابیحنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیوریرکه
برکیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدك بعد العشا امام محمد ظهر سعادتلری
اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمز یکشبه کم کیروزنده دار وتخسب
مضمونه اقتدا وقالقوب تك وتنها طاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء اتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کنان سؤال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلرکه ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسك ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیك وشو قدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیرکه بن حالت قیامده ترك راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرك هیئت نائمده سر بالین
رقود وتا بسحر چشم بخواب ودل پرتاب ایله سفرد روطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود اتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنورکه بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نیجه امرار ایتدك دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نك ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اولمدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار یست وامام مشار الیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلرایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینك حرکاتندن علائم حیات رونمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادیٔ امتیاز مجروح وعاطل برامر جلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نك فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام موی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب اتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده
نظم * نوله اول آهوکریزان اولسه ده شمدنکر وکیم طوتوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنك مغز استجه اکراما
لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت آباد زندانده حیات وزندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدا برمدت رقه ده حکومت ایله قاضی بنام اولوب
بعده جناب خلافتمآبله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدۂ ری
قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر شراب چون سراب زندکانیدن ریان وسایۂ رحمتوایۂ اشجار
جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف واماليسی ایله
بی حد وتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع بزینه کل ما یأتی ویجتنب * له خلائق
بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا قنجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد
وعامۂ عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
ازکینۂ تست بیدادکری عادت دیرینۂ تست ای خاك اکر سینۂ تو بشکافند بس کوهر قیمتی که درسینۂ تست
ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوزاوتوز بریاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوزسکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمرعزیزلری اللی سکزیاخود اللی یدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدرکه صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدۂ ریده امام محمد حضرتلرینك یوم وفاتلرنده تبدیل جامۂ حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنورکه امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری یوما من الایام مانند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی بیانه ابتدا وبرکسنه علومك قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نك مسائلنی استنباطه
قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلرکه جنابکزك علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدۂ سهو ایتماسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه بردخی سجدۂ سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته
بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلرکه لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلرکه برکسنه اکر فلان جاریه یه مالك اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملك آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لا یسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت فتوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر
بویله کوکبین سعدینك تحت الارض انخسافلری بدیداولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدۂ ریدن
کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کبردم شمدی * نظم
ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بو خاك غبرا کده دفن ایدوب
فقه وعربیه سز کیده رم دیو کریه وانین ایده رك اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعامدرکه اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامۂ علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلۂ شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران وامائل اولمشدر ترتیب سلسلۂ اسنادلری
بو وجهله ایراد اولنمشدرکه شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن آنلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلر ده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذ مونیدن
آنلر ده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری وبونلرك امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر بریندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمۂ مجتهدین استفادۂ انوار علم مبین اتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینك قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردرکه برکون جناب شمس تنویرلری
مجلس افاده لرنده نشر اشعۂ تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینك مدایحنه
آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وار ایمش دیو ثنای حفظنه دمساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری
بیوردیلرکه بو صورتده امام شافعینك محفوظی بنم محفوظاتمك زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیك
جزء منتهی واوچیوز جزءنك قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
وافهام اتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والارتب اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واو بله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانده واقع برچاه عمیقده نهان
وفلاکت حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

يوما الحاجة يحبنـا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضمونندن نشـان ايلدى بعد زمان تلاميذ ينه اذن سلطانى ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وما نند ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقرير منورلرين استماع ايدرلر ايدى *نظم* هرچا هكه هست يوسف د روى هست صاحب نظرى ليك بهر
قافله نيست امام همام دخى زير چاهدن على طريق الاملا مانند زمزم حيا تبخشا مسائل سعادت وسائل علميه بى
خارق العـاده پسدن بالايه اجرا وتفجير وسائلين حضار دخى اول ينبوع حقايقدن نبوع ايدن كلمات لؤلؤسماتى
كتب وتسطير ايدرلر ايدى املا اكادرلر كه مشـايخ معلوماتنى ياخود شعرا منظوماتنى انشـاد وروايت ومستعين
انى قيد وكتابت ايدرلر حضرت امام دخى سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأيوس ورفيق غمكسار دن تنها
وعندنده كتب علميه‌دن بر ورق دخى ناپيدا ايكن العلم فى الصدور لا فى السطور رسالنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش
جلد كبير ايله مضبوط ومبسوط سرخسى ديمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهيه نك مأخذ ومداريدر كتاب مرقومى
درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقين وطلبه سى كار مجسده اسماعله تحرير وتدوين ايلديلر حتى كتاب
مبسوطك هر بابى اتمـام ايتدكجه كيفيت حاللرين شرح واعلام ايدرلر ابدى مثلا شرح عبـاداتى اكمال ايتدكده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانى واوجز العبـارات املاء المحبوس عن الجمع والجماعات تعبيرى ايله كشف
حال كذلك مسـائل اقرارى استكمال ايتدكده انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانى على ماهو من الاسرار
املاه المحبوس فى موضع الاشرار حامد الله ومصليـا على النبى المختار تعبيرى ايله اظهار حزن وملال ايلديلر
نظم اما فى نبى الله يوسف اسوة لمثلك محبوس على الظلم والافك وترجمه سنه شروع ايتـديكمز شرح السير
الكبيرى دخى منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن على وجه الاملا
تلاميذينه القـا ايدوب آنلر دخى اخذ واكتاب ايلديلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسى نامیله معروف
كتاب مستطابى ينه مجبسده دستور مذكور اوزره املا ايله مشغول ومشعوف ايكن *نظم* ولرب نازلة يضيق بها
الفتى ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنـايت يزدانى ان مع العسر يسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز كنـدن جانب فرغانه يه روان اولوب صاحب فرغانه امير حسن انواع حسن
واحسان ايله قد وملرين اجلال وترحيب واجناس كرم واكرام ايله كندو سرا ينه انزال وتقريب ايلدى تلامذه سى
دخى * نظم * فالمنهل العذب كثير الزحام جانب فرغانه يه هجوم وازدحام ايدوب بقيهٔ كتابى سراى مرقومده
ينه على وجه الاملا اكمال واتمام ايلديلر بو قصهٔ پرغصه وبو قضيهٔ پرغصه‌دن علماى اولينك احياء دين ونشر علوم
سيد المرسلينه كيفيت جهد جهيدلرى وطالبلرينك الحكمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصيل علوم وتكميل
فهومه كيفيت سعى اكيدلرى عيان وبيان اولوب وانما يرتفع العلم بارتفاع اهله مداولنجه * نظم * ببين تفاوت ره
از كجاست تا بكجا عصر يمزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غـيرتلرى جهتيله اسلاف كرامه
مغايرت ومباينت بلكه ولو بطريق التباين عدم مناسبتلرى ظاهر ونمايان اولمشدر لكن ارباب بصـائره مدار
تسلى خاطر اولدر كه بو واقعهٔ فاجعه‌دن دول سالفه‌ده كلن ملوك ماضيه ايله سلاطين آل عثمان ايدهم الله تعـالى
فى كل زمان ومكان حضراتنك دين پرور وعدالت كستر وشريعت نواز وعنايت پرداز لق حسبيله رجحان
وامتيازلرى آشكار وتصدر واعتلالرى بديداردر كه شمس الائمة السرخسينك كتابلرينى فى الجمـله فهم وتفهيمه
قادر اولان علماى عصره اصناف جود وانعاملرى بى حد وحصر اولديغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنى استمـاع
اتمش وكلامندن حرف واحد ايله انتفـاع اتمش مجرد طلبهٔ علوم لباسنى لابس وفهم ايدر ايتمز مجالس علميه
جالس اولان مبتديان ابجد خوانانه دخى لطف واحسـانلرين مبذول قيلوب وجهاهن الوجوه تكدير وتذليللرين
معقول كورمزلر ادام الله تعـالى دولتهم واقام على اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمين بحرمة العلمـاء العاملين
وامام سرخسى حضرتلرينك قوت حفظ واتقـان ووفرت فهم وايقانلرينه احسن براهين اوله جق مناقب غرابت
رهينلرندندر كه صاحب فرغانه امير حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برين خدمهٔ احرارندن برينه تزويج
وعلماى بلدينى كه هر برى ماننـد بيض البلد رفعت شان ومتانت فضـل وعرفان ايله بر علم مفرد ايديلر جمله سين
وليمه يه جمع ايله ‹‹ اع لطف وهمتن ترويج ايدوب آنلره باعث جميللرين افاده وتبيين ايتدكده جملـه سى سرجنبان
تحسين * نظـم * ذى المعـالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلالا نشائديله سابا ش وآفرين ايلديلر
انجق شمس الائمه سـاق مخالفت اوزره قيـام وهر بر خادمك بر منكوحهٔ حره سى واردر نكاح الامة على الحرة نك
عدم جوازى كالشمس فى وسط النهار دريو حضـارى الزام ايلدى امير حسن چونكه حكم شريعت بويله در

بندخى جمله ام ولدلريمى اعتاق ايلدم سز لر دخى تجـديد نكاحله هر برين صـاحبلرينه الحاق ايدك ديو التماس
ايلدكده فقهاى حاضرين * نظم * كيمى معدوم ديدى كيمى ديدى جوهر فرد * دهن شكرى حلنده دخى قالمدى
سوز * ستايشيله يكزبان اتفـاق اولدقلرنده شمس الائمه ينه تصويبلرين تخطئه يه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرينه انقضاى عدت اقتضا ايدر ديو حاضرينى الحام ايدوب كرك امير حسن وكرك علماى حضار
امام مشار اليهك *نظم* هو الشمس مالشمس فيازى مثل * نشيده سيله فضل ورجحاننى اقرار ايلديلر خلاصه
امام شمس الائمـة السرخسى حضرتلرى احاطهٔ اجناس علوم وفضـائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلريله معاصرين واخلافنه فائق بلكه متقدمين واسلافنه سابق ونسبتلرى نسبة الشمس الى الكواكب
ياخود نسبة الامير الى المواكب قبيلنـدندر ديلمكه لايق وحقنـده علماء امتى كانبيـاء بنى اسرائيل مضمون
منيفى صادق واستاذ مفيض الحقايق ايدى نظم آه جور چرخ بجرودن هزاران آه آه شمسه كون كوستر ميوب
اخرا كاوبردى زوال اختلاف مورخين اوزره دورتيوز سكسن اوچ ياخود طقسـان ياخود بشيوز حدودلرنده
اول مهر منير معارف * نظم * وقد حجبت فيه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زير خاك تيره ده
منكسف اولوب انجق تدريس واملا وتصانيف شناسيله تا بمحشر مثال خورشيد انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالى
مابين الخافقين مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم * ذكر الفتى عمره الثانى وحاجته ماقاته وفضول العيش اشغال رحمة الله
تعالى عليه مترجم فقير السيد محمد منيب العينتابى ديركه بزالى هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللريله على
وجه الاجمال تفصيل واطناب ايلدك بعد هذا مقصد صغير وكبير اولان شرح السير الكبيرى افهام ناسه قريب تعبير
دلپسند ودلفريب ايله ترجمه يه آغاز وجناب قدير وهابدن تيسير واتمامن نيازايده رز ومن الله الهداية ومنه البداية واليه النهاية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العـالمين والعاقبة للمتقين ولاعدوان الا على الظـالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين
قال الشيخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى رحمه الله تعـالى
معلوم اوله كه كتاب السـير الكبير امام محمد حضرتلرينك فقه شريفده آخر تصنيفيدر بنا برين امام ابو حفص
كبير كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانيفى آنك روايتى ايله منتشر اولمشدر بو كتابى امام محمد دن
روايت ايده مدى زيرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصليسى اولان بخارايه عودت ايتمشيدى وآخر تأليفى
اولديغندن امام ابو يوسف حضرتلرينك اسمنى بو كتابك بر محلنده ذكر وتصريح ايتمدى زيرا آنك تصنيفى
ميانه لرنده نفرت ومبـاعدت مستحكم اولدقدن صكره ايدى وهر قچن امام ابو يوسف حضرتلرندن حديث
شريف روايتنه محتاج اولسه بر موثوق به كمسنه بو يله خـبر ويردى ديوب اسملرينى ياد ايتمدى بو معنايه اولان
اخبرنى الثقة لفظنى هر قنده ذكر ايدرسه مرادى ابو يوسف حضرتلريدر وبو منافره لرينك اصـل وسببى
بين العلماء جريان ايدن غيرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زيرا اول امامين همامينك ايكيسنك دخى تلميذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلى بن منصور الرازى حكايت ايلديكه ابو يوسف حضرتلرينك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرينك ذكرى جارى اولوب امام ابو يوسف مدح وثنا ايلدى بن ديدم كه نه عجب بر كره ذم وقدح وبر كره
ثنا ومدح ايدرسز اول وقتده انصـاف ايدوب اول آدم ميانه مزده محسود در ديو اقرار واعتراف ايلدى وينه
ايكيسينك دخى اصحاب كرام وتلاميذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروايت قيلديكه
امام ابو يوسف قاضى القضاة اولديغى زمانلرك اوائلنده كل يوم دابه سنه راكب ومجلس خليفه يه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ايتدكجه بونلر قنده كيدرلر ديو سؤال ايدوب امام محمدك مجلسنه كيدرلر ديو جواب
ويرلدكده محمدك قدرى مجلسنه طلبهٔ علوم كيدوب كلمكه بالغ اولديمى والله اكارغما بغدادك حجاملرينى وبقاللرينى
آنك كبى فقيه ايده رم ديو يمين ودرس واملا ايچون بر مجلس عالى ترتيب وتزيين ايلدى اما شغـل قضا ايله مشغول
اولمغله مداومت ايده ميوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ايلدى آخر حال ابو يوسف حضرتلرى
ينه اثناء راهده على الصباح نيجه مشاهير علما وجماهير فقهايه تصادف ايدوب قنده كيدرسز ديدكده امام محمدك
مجلس عاليسنه كيده رز ديديلر ابو يوسف حضرتلرى كيدك كيدك اول يكت ميانه مزده محسود در ديدى سبب مذكور
بين العلماء الاعلام جارى اولان غيرت اقران ديدكلرى بلاى عامدر اما منافرت مرصوصه لرينك علت مخصوصه سى
اولدر كه امام محمد حضرتلرينك شهرتلرى آفاقگير اولوب ذكرى خليفهٔ عهد اولان هارون الرشيد حضرتلرينك
حضورلرينه جريان وجنـاب خليفه ثنا ومدحى ايله تحسـين واحسان ايلدى ابو يوسف مبادا كه خليفـه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربمده بکا رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایدهیم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن
بوندن مرادیکز ندر دیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدرکه علیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه اویله ایسه ملاحظه ومشاوره ایدهیم پس اصحاب واحبابی ایله
مشاوره ایتدکده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید اتدوکی اقرب
احتمالدر دیه رك کشف حال ایلدکلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیامن ایصال ایلدی بعده
خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا
بیان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفه یه صلاحیتی
یوقدر نه دردیدکده سلس البولی واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کتورك
ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویربوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز او صانمق عادتیدر مجلس سعادتلرنده تطویل
مکث ایتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بویله توصیه دنصکره مجلس خلیفه یه ادخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذیذ المقال بر ذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت
واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت ویربرله صحبت ومکالمه یه هنوز گرمیت حاصل اولدقده همان امام
ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفه دن چیقمغه
مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بوعلت اولمیدی مجلسمزده آنکله تجمل وتزین
ایدیدك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بویله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر
جوابنده البته اویله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلورم لکن امام ابو یوسف استاد مدر مخالفتی مناسب
کورمدم دیدی بعد زمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا مانسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد
ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که
آنك بر قصهٔ مشهوره سی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمة الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده
یوز سکسن ایکی سنه سی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازه سنه کتمدی
نقل اولنور که ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جانبندن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك
جاریه لری جنازه لرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنور که جاریه لری امام محمدك
قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه
اظهار شماتت ایدرلر ایدی ٭ نظم ٭ الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کانوا لنا تبعا الیوم تخضع
الاقوام کلهم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر
بو کونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایدرز بو کونده بزلر جمیع خلقه تذلل ایدرز بو کونده بزلر قلب
ولسانلرمزدن حزن وجزع اظهار ایدرز بو ایکی رکن دین ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق
اصل وسبب بودر که ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق
اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر وعیان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه
بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك
سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائره سی باعیانها زمانه مزده مفقود انجق بین العلما متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمینك جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز
طراوت آمیز لری اوزره متن شرحندن بعض علائم ایله تمییز ایتمیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر
وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوج ایتمیوب واصل کتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن
تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیبوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بوسیاق دلپذیر اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح
مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندیغی مثلو متنك روایت شارح اوزره سبب تصنیفی ترجمه وتفسیر

ایده لم

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصفی
کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیرینی تصنیف ایتدکده صیت وشیوعی اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق
عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعه سنه رسیده اولوب
بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیندر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك
نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویه یه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقك فتحی محدثدر بوعلمی کیمدن اخذ
ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائره سندن فراغ
وکتاب السیر الکبیری هر مسئله نك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب توصیفه
سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین
ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علمی دینی کندی عندندن وضع ایدر دیرایدم والله تعالی اصابت
جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی
بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبر عربه یه تحمیل ایله باب خلافتمآبه
سوق وتسییر ایده لر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا
ایده یور دیو اخبار اولندقده مسرور ومنشدار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری
مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد
حضرتلرندن قرائت واستماع ایتملریچون شهزادکان کراملرین مجلس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبة القزوینی که شهزادکان کرامك استاد فضائلقرینی ایدی شهزادکانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه
ملاحظه سیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبه دندرکه بعد زمان کتاب
مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسمعیل بن توبة الله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری
کمسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسائر اطرافه نشر وروایت ایلدیلر
بیان سلسلة اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادم شمس الائمة ابو محمد
عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری
القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن الفضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق
ایکیسی دخی دیدیلر که بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبة القزوینی
تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلر که قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی
بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبیدن قرائت ایتدك بو ابواب الامانه دکین روایتمز امام ابی بکر ایله
خطیب مهلبینك ایکیسندندر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر پس شارح الکتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سندی آخر سیرده ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اولدخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الکفی وفی نسخة الکعبی خبر ویردی اولدخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اولدخی
دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اولدخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اولدخی دیدیکه
بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی پس
شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت
ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

نارسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واصل اولان اسناد صحیح ایله نقل وایراد ایدوب دیدیکه بزه حدیث
آتی یی الشیخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبیب بر قرائت ایدوب آنلر استماع ایتمکله
خبر ویردی اولدخی دیدیکه بزه الحافظ ابو عبدالله محمد بن احمد بن سلیمان الوراق خبر ویردی اولدخی دیدیکه
بزه ابو نصر احمد بن نصیر بن اشکاب خبر ویردی اولدخی دیدیکه بزه ابو محمد عبدالله بن عبدالوهاب القزوینی
تلمیذ المؤلف اسمعیل بن توبة القزوینیدن خبر ویردی اولدخی دیدیکه امام محمد بن الحسن بزه خبر ویردی
دیدیکه ثور بن یزید خالد بن معداندن خالد دخی شرحبیل بن السمطدن شرحبیل دخی صاحب رسول الله
سلمان الفارسی حضرتلرندن بزه خبر ویردی که سلمان فارسی دیدی من رابط یوما فی سبیل الله تعالی کان له
کصیام شهر وقیامه ومن قبض مرابطا فی سبیل الله تعالی اجیر من فتنة القبر واجری علیه عمله الی یوم القیامة
یعنی برکسنه بر کون دشمن قارشوسنده فی سبیل الله برسرحدی محافظه ایلسه آنک ایچون برآی صیام وقیام ثوابی
حاصل اولور واول کسنه که فی سبیل الله محافظ اولدیغی حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنایت الهیه ده
محفوظ اولوب الی یوم القیام ثواب اعمالی اوزرینه اجرا قیلنور بو حدیث شریف روایت سابقه اوزره هرنه قدر
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مثللو تعبیر ایله رسول اکرم حضرتلرینه رفع ونسبت اولنمیوب سلمان فارسی اوزره
موقوف ایسه دخی ینه مرفوع الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کبیدر زیرا مجازات عبادات وصیام شهر کبی
مقادیر حسنات رأی ایله بیلنمز بلکه طریق معرفتی انجق صاحب شرع یعنک توقیف وتعریفیدر وبومدعانی
مؤید بعد هذا الحدیث امام مکحولدن ذکر وروایت اولندیکه شرحبیل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ایکن سلمان فارسی حضرتلری یاننه کلدی ودیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمدن ایشتدیکم برحدیث
شریفی سکا خبرویره یم می که بومقامده اقامتکه معین اوله شرحبیل حضرتلری بلی خبر ویر دیدی سلمان حضرتلری
دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلر لرباط یوم خیر من صیام شهر
وقیامه ومن مات وهو مرابط اجیر من فتنة القبر ونماله عمله کاحسن ماکان یعمل الی یوم القیامة یعنی برکون
سرحد عدوده محافظ اولمق برآی صیام وقیامدن البته افضلدر واول کسنه که محافظ اولدیغی حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خیری احسن وجوهله عمل اولنمش کبی نشو ونما بولوب الی یوم القیام
دفتر حسناتنه یازیلور بو بیان ایله متبین اولدیکه صحابۀ کرامدن برینک حفظنده برحدیث نبوی اولسه کاه آنی
صورت ثانیه کبی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت وانبا وکاه صورت اولی کبی بلا روایة
معنای شریفی ایله افتا ایدرایدی ومحدث حقنده بو ایکی صورت دخی جائزدر وحدیث سابقده ذکر اولنان
رباط ومرابطه نک معناسی اعزاز دین ومسلمیندن دفع شر مشرکین ایچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخیلدن مأخوذدر قال الله تعالی ومن رباط الخیل مسلم مجاهد آتلرینی سرحددن ساکن
اولدیغی محلده ربط ایدر که دشمنی ارهاب وتخویف ایده کذلک دشمنی دخی بویله ایدر بنابرین بو معامله یه
باب مفاعله دن مرابطه دینلدی زیرا باب مذکورک بناسی اکثری مشارکت بین الاثنین ایچوندر بوجهتدن
ایچنده بعض ناس ساکن اولوب ابنای سبیل آتلرک قوتیله شرلصوصدن امین اولمغیچون صحرالرده بنا قلنان
تکیه لره رباط تسمیه اولندی وحدیث سابقده برکون مرابط یعنی محافظ اولمق اکرچه برآی صیام وقیام کبی قیلندی
لکن حدیث آخرده برآیدن اکثره معادل قیلندی زیرا امام مکحولدن روایت اولندیکه برکسنه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه یارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم ایسترمکه اجلم کلنجه
انده عبادت ونماز قیله یم پس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر لمقام احدکم فی سبیل الله خیر
من صلوته ستین سنة فی اهله یعنی سزدن بریکزک دشمن قارشوسنده فی سبیل الله آز وچوق مکث واقامت
ایتمکز اهل وعیالینک ایچنده التمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابرایکن حدیث اولده برآی وبونده التمش
سنه یه معادلدر دیو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت یاعدودن امن وخوفده تفاوت حسبیله در هرنه زمان
که مجاهده خوف وخطر اکثر اوله اجر وثوابی اوفر اولور یاخود مکث واقامتی ایله منافع مسلمینک قلت وکثرتده
تفاوتی حسبیله در زیرا بو ثواب انجق اقامتی ایله اعزاز دین وتحصیل المنفعة للمسلمین ایچون حاصلدر رسول الله
صلی الله علیه وسلم خیر الناس من ینفع الناس بیورمشدر یاخود اقامت ایتدیکی اوقاتک فضائلده تفاوتی
جهتیله در امام مکحول رحمه الله تعالی ابی بن کعب رضی الله تعالی عنه دن روایت ایتدیکی حدیث شریفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطک غیریده واقع اولانه فضل ورجحانی اعلان اولنمغله بو تفاوتی بیان واردر که

قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لرباط یوم فی سبیل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمین فی غیر
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صیام نهارها وقیام لیالیها ولرباط یوم فی سبیل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمین فی شهر رمضان افضل عند الله تعالی من عبادة الف سنة صیام نهارها وقیام
لیالیها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام علی الارض ان تأکل لحمه ودمه ولم یخرج من الدنیا حتی یخرج
من ذنوبه کیوم ولدته امه وحتی یری مقعده من الجنة وزوجته من الحور العین وحتی یشفع فی سبعین من اهل بیته
ویجری له اجر الرباط الی یوم القیامة یعنی برکون فی سبیل الله نیت خالصه ایله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ایدرک دیار مسلمینک ذنهایتی برسرحدده شهر رمضانک غیریده محافظ اولمق عند الله یوز سنه صیام نهاری
وقیام لیالیسی ایله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بیک سنه صیام نهاری
وقیام لیالیسی ایله عبادتدن افضلدر واول کسنه جهاد ایدرک قتل اولنه یاخود محافظ ایکن فوت اوله لحم ودمینی
اکل ایتمک ارضه حرامدر جسدی چوریمز ووالده سندن طوغدیغی کون کبی کناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مکانی وحورعیندن زوجه سنی کورمدکجه واقرباسندن یتمش کسنه یه شفاعت ایتمدکجه اول کسنه دنیادن
چقماز واجر محافظه الی یوم القیام اکا جرا اولنور وحدیث اولده اجیر من فتنة القبر قول شریفنده
اهل السنة والجماعه ایچون عذاب قبر حقدر قوللری اوزره دلیل واردر زیرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتکم دخی ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات آیت کریمه لرنده بو معنایه اولدیغی کبی لفظ فتنه نک
اصل معناسی امتحاندر مثلا برکسنه فتنت الذهب دیر امتحان ایچون التونی آتشه اداخال ایتدیکی وقتده وهم
لایفتنون دخی وفتناک فتونا دخی ان هی الافتنتک * نظم جلیلاری بو قبیلدندر * ابتلا وامتحان معنالرینه
دربو معنادن مأخوذ منکر ونکیر حضرتلرینه فتانی القبر دینلور زیرا ایمان واسلامدن سؤال ایله صاحب
القبری امتحان ایدرلر بعض علما دیدیلرکه اجیر من فتنة القبر قول شریفنده فتنة القبرک معناسی ضغطة القبر یعنی
قبرک میتی صقمسیدر وهرکس انکله ابتلا اولنور مکر الله تعالی نک حفظ ایتدیکی کسنه اوله روایت اولندیکه
کبار انصاردن سعد بن معاذ رضی الله تعالی عنه دفن اولندقده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینک وجه بانضرتلری متغیر اولوب الله اکبر الله اکبر دیدیلر صحابۀ کرام دخی صغیر وکبیر رفع
آوازۀ تکبیر ایدوب بقعۀ مبارکۀ بقیع زلزله کیر اولدی سبب تغیر وتکبیرلرندن سؤال ایتدکلرنده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلرکه سعد بن معاذی قبر برمرتبه صقدیکه اضلاعی بربرینه کچدی صکره الله تعالی اندن
دفع وتفریج ایلدی واکر ضغطۀ قبردن برکسنه نجات بولیدی البته بو عبد صالح نجات بولورایدی لکن حضرت
عایشه رضی الله تعالی عنهادن مروی اولان حدیثده واردر که حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها ضغطۀ
قبردن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه سؤال ایتدکده بیوردیلرکه اول ضغطه مؤمن میته
کوره شول والدۀ مشفقه منزله سنده درکه رضاسنده اولان محبتلی اوغلی کندو به باش اغریسندن شکایت
ایدر اولدخی الی اوغلینک باشنه قویوب رفقله دلک ایدر امامنافقه کوره بربیوک طاشک التنده قالمش یمرطه
منزله سنده در واحادیث سابقه ده مرابط ایکن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ایله وعدک نکته سی
الله اعلم اولدرکه مرابط حیاتنده محافظه سیله مسلمینی تأمین ایدر ایدی الجزاء من جنس العمل قاعده سی
اوزره قبرنده خوف ایتدیکی نسنه دن تأمین ایله مجازات اولنور یاخود حیاتنده اعزاز دین ایچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختیار ایتمکله قبرنده ایکن اوزرندن خوف ووحشتی دفع ایله مجازات اولنورنته کیم حدیث
آخرده یوم قیامتده صائمین قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر کتوریلور یرلر وایچرلر سائر ناس ایسه قیامتده آچ
وصوسزلردر معنای شریفی وارداولمشدر زیرا بونلر دنیاده آچلق وصوسزلق اختیار ایلدیلر الله تعالی آخرتده
اعطاء مائده ایله آنلره مجازات قلدی اما احادیث سابقه دن برنده واجری علیه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شریفلریکه مرابط ایکن فوت اولان کسنه نک ثواب عملی الی یوم القیام اوزرینه اجرا اولنور واجر وثوابی
نشو ونما بولور معناسنه در نکته سی کتاب اللهده وارداولمشدر قال الله تعالی ومن یخرج من بیته مهاجرا
الی الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله یعنی اول کسنه که رضاء الله ورضاء رسول اللهی قصد ایله
خانه سندن هجرت ایتدیکی حالده چقوب صکره اکا موت ایریشه آنک اجر وثوابی البته الله تعالینک فضل
وعنایتی اوزره قرار ایلدی وقال صلی الله تعالی علیه وسلم من مات فی طریق الحج کتبت له حجة مبرورة فی کل سنة
یعنی اول کسنه که طریق حجده وفات ایده آنک دفترینه هر سنه برحج مبرور ثوابی یازیلور ومرابط ومحافظ

اولد يغي خانده فوت اولنلر حقنده دخي مراد اولان ايشته بو معنادر و برسبب دخي اولدر كه آخر ايام دنيا يه ذكين
كندو يه جاري اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لكن بونك مداري اولدر كه آخر ايام
دنيا يه دكين صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضميرنده اوله زيرا ثواب انجق نيته منوطدر قال رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم الاعمال بالنيات يعني ثواب اعمال نيته منوطدر ومؤلف كتاب امام محمد حضرتلري سند صحيح ايله عبد
الله بن عمر رضى الله تعالى عنهمادن روايت قيلديكه ديه يلر الاانبئكم بليلة هي افضل من ليلة القدر حارس يحرس
في سبيل الله في ارض خوف لعله لايؤب الى اهله اورحله يعني سزه بر كيجه يي خبرويره يمي كه ليلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ كه ارض مخوفه ده وطننه بلكه بارخانه سنه عودت ايده ميه جكين رجا ايدەرك في سبيل الله بر بلده يي ياخود عسكري
حفظ وحراست ايده ايشته آنك كيجه سي ليلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسكر غزاتي قراول طريقي
ايله حفظ وحراسته ترغيب عظيم واردر كه آنك كيجه سي بيك آيدن افضل اولان ليلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نكته سي اولدر كه مرد محافظ سائر مسلميندن ازالهٔ خوفه سعي ايدر اما ليلهٔ قدري احيا ايدن انجق نفسني تخليصه
سعي ايدر و بو معني ابو هريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك روايت قيلديغي حديثده مرفوعا الى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم روايت اولندي قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لمقام ساعة في سبيل الله تعالى
افضل من احياء ليلة القدر عند الحجر الاسود يعني برساعت في سبيل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده ليلهٔ قدري احيادن افضلدر وقال عليه السلام ثلثة اعين لاتمسها نار جهنم عين فقئت في سبيل الله
وعين بكت من خشية الله وعين باتت تحرس في سبيل الله يعني اوچ عدد كوزه نار جهنم مس ايلمز بري اول كوزدر كه
في سبيل الله اخراج اولنه و بري اول كوزدر كه خشيةاللهدن بكا ايده و بري اول كوزدر كه في سبيل الله مسلميني حفظ
وحراست ايده رك كيجه ليه واثرسابقده لعله لايؤب الى رحله قول شريفي ديمكدر كه اول توجهنده شهيد اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ايدر بونده اشارت واردر كه ارض حربده قراول كزوب ياخود محافظ بولنان كسنه
كندويي دوشمنه اورمقله ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم نظم جليلي مدلولنجه الله تعالى يه بيع اتديكي
نفسني تسليم ودرجهٔ شهادته عرض وتقديم اتمك كركدر مؤلف الكتاب امام محمد بيورير كه يزيد بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبرويرديكه خالد ديدي من صام يوما في سبيل الله بعدت منه جهنم مسيرة خمسين عاما للراكب
المجد لايفتر ولايعرس يعني اول كسنه كه في سبيل الله بركون صائم اوله يورلميوب وعادت عرب اوزره آخر ليلده
استراحت ايچون نزول اتمين راكب مجد ايچون اللي سنه لك يول قدر جهنم اندن بعيد اولور لايعرس قول شريفي
لاينزل في آخر الليل ديمكدر آخر ليلده نزوله تعريس ديرلر و بو حديث شريفدن مراد صوم ايله جهادي جمع
اتمكدر اگرچه جميع طاعات سبيل الله در زيرا رضاء الهي طاعات ايله طلب و تحصيل اولنور لكن بو حديث
شريفده اولديغي كبي سبيل الله على الاطلاق ذكر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ايله صيامي جمع نفسه غايتيله
كوچدر اول جهتدن افضلدر زيرا نبي اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت اولنديكه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها يعني زياده مشقتليسيدر ديديلر وجهاد ايله صيامي جمع نفس اماره يي ظلب رضاء الهي يه
زبون اتمكه سبب اقوادر قالديكه امام اعظم ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه دن طريق حجده مشي ايله صومي جمع
مكروهدر ديو روايت قيلنن حجده ناس ايله مجادله دن منع ايچوندر وامام مشار اليه بو نكته يه اشارت ايدوب ديمشدر
بر كسنه طريق حجده مشي ايله صومي جمع ايلسه طبيعتي تنك اولوب رفيقي ايله عربده ايدر حجده ايسه مجادله
حرامدر امابر كسنه بو محذوردن مصون اولورسه اكا كوره افضلدر ومعلوم اوله كه اشبو حديثده جهنمك اندن تبعيدي
اللي سنه لك مسافه ايله بيان اولندي اما صكره عمرو بن عنبسة السلمى رضى الله تعالى عنه دن روايت اولنديكه
نبي اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر من صام يوما في سبيل الله تعالى بوعد من النار مسيرة مائة عام
يعني اول كسنه كه طريق جهادده بركون صائم اوله جهنمدن يوز سنه لك مسافه قدر تبعيد اولنور بو لفظده
علمانك ايكي قوللري واردر قول اول ظاهرينه حملدر كه في نفس الامر جهنم اندن تبعيد اولنور اولئك عنها مبعدون
نص كريمي بو معنايي مؤيددر قول ثاني تبعيد امن وسلامتدن مجازدر زيرا جهنمدن ابعاد اولان امين اولمش اولور
وحديثينك برنده اللي و برنده يوز سنه ديو تعيين مسافه ده تفاوت واختلاف نيت مجاهدده قوت اخلاص جهتيله
تفاوته مبنيدر ياخود تبعيد جهنمي بيانده مبالغه قصد اولنمشدر حقيقت مسافه مقصود دكلدر وعادت
عربدر كه كثرتده مبالغه ايچون سبعين وخمسين ومائة كبي الفاظي ذكر ايدرلر ان تستغفر لهم سبعين مرة
فلن يغفر الله لهم آيت شريفه سي بو معنايي تأييد ايدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه عمر بن

الخطاب رضى الله تعالى عنه دن روايت اولنور كه اهل مكه يه ندا ايدوب ديرايدي يا اهل مكة يا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة في الجنود المجندة والجيوش السائرة الا وان لكم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة يعني يا اهل
مكة و يا اهل البلدة يعني مكه آكاه اولوب جنود مرتبه وجيوش غازيه يه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه يي
سز دخي غزايه عزيمتله طلب ايدك آكاه اولكز كه سائر جيوش ايچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مكه
ايچون آنلره ويريلن ثوابك اون قاتي واردر و بو خطبهٔ استنفاردر ناسي جهاده اغرا ايچوندر ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم دخي چوق محللرده بويله اتمشلردر زيرا الله تعالى يا ايها النبي حرض المؤمنين على القتال بيوردي
يعني اي پيغمبر ذيشان مؤمنلري جهاده اغرا قيل بعده حضرت عمر دخي اهل مكه جهادده تكاسل ايتد كلرنده آنلري
اغرا اتمكده بو سنت نبويه يه اقتدا ايلدي بو اثرده دليل واردر كه مكه ده مجاورتله ثواب عظيمه نائل اولنور
وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه الا وان لكم العشر يعني اي اهل مكه سزلر ايچون اون قات ثواب واردر ديمكله
بو معنايه اشارت ايلدي لكن جهاد في سبيل الله ده ثواب مجاورت مكه دن اكثر اولمغله آنلري اول درجهٔ علياني
تحصيله اغرا قيلدي تا كه آنلر جيران بيت الله وسكان حرم الله اولدقلرينه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتميه لر
وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه جيوش سائره ايچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شريفين مثل الذين
ينفقون اموالهم في سبيل الله الاية نظم كريمي ايله فيضاعفه اضعافا مضاعفة نص قديمندن اخذ ايلمشدر
اگرچه آيت كريمه لر في سبيل الله بذل مال ايدنلر ايچون مواعيد جسيمه يي متضمنلردر لكن آنلره موعود اولدقده
في سبيل الله بذل نفس ايدنلر بو وعد كريمه دخي اولى واحرادر سؤال اولنورسه كه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى
مكهٔ مكرمه ده مجاورتي مكروه كوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ايتمك مستحبدر ديمشلر ديو
روايت اولنور بو صورتده مكهٔ مكرمه ده مجاورتله ثواب عظيمه نائل اولنور ديمك صحيح اولورمي جواب
اولدر كه امام مشار اليهك مرادلري مكهٔ مكرمه ده اقامتي مجرد مكروه كورمك دكلدر بلكه ايكي محذوره
مبنيدر بري بودر كه اقامتي كثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب كثرت رؤيتله بيت الله نظرنده
بي حرمت اولور ايكنجي بودر كه نعوذ بالله تعالى حرم الهيده بر معصيت ارتكابنه مبتلى اولور
قال الله تعالى ومن يرد فيه بالحاد بظلم نذقه من عذاب اليم يعني اول كسنه كه حرم الهيده طريق حقدن
عدول وظلم نامعقوله ملابس اولديغي حالده برمعصيت قصد واراده قيله بز عظيم الشان اكا عذاب اليمدن
طاتديرز اما بو محذورلردن امين اولان كسنه نك مجاورتي بلا خلاف موجب ثواب عظيمدر و مؤلف الكتاب
حديث سابقدن صكره ينه حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت قيلديكه بيورديلر لايزال هذه الامة على شرعة
من الاسلام حسنة وفي رواية على شريعة من الاسلام هم فيها العد وهم قاهرون وعليهم ظاهرون ما لم
يصبغوا الشعر و يلبسوا المعصفر او يشاركوا الذين كفروا في صغارهم فاذا فعلوا ذلك كان قمنا ان يتصف
منهم عدوهم يعني بو امت مرحومه عدولريني قاهر و دشمنلرينه غالب وظاهر اوله جقلري
اسلامدن طريقت حسنه و شريعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامكه لحيه لريني بويايوب وثوب
معصفر كيمك مثللو زينته دشمنلريا خود زراعتله مشغول اولوب كفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضيسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده كفاره مشارك اولميه لر اما بونلري ايتد كلرنده دشمنلري انلردن
انتقام اتمكه سزاوار اولورلر و بو حديث موقوفده بيان واردر كه بو امت جهاد ايله مادامكه مشغوللردر
آنلره نصرت الهيه دركاردر وان تنصروا الله ينصركم آيت كريمه سنده بو معنايي بيان واردر وينه بو حديثدن
مستفاددر كه بو امت قچانكه دنيايه ميل ولذات وشهواته اتباع وجهاددن اعراض ايده لر اوزرلرينه
دشمنلري غالب و كندولر مغلوب اولورلر وحديثده كانوا قمنا قول شريفنك معناسي لايق وسزاوار
اولورلر ديمكدر واتباع شهواتدن لحيه لريني بويامقله كنايه اولندي لكن مراد مجرد زيب وزينت ونسواني
كندويه رغبت ايتد رمك ايچون بويامقدر يوقسه نفس خضاب مذموم دكلدر بلكه سيماء مسلميندندر
قال عليه السلام غيروا الشيب ولا تشبهوا باليهود يعني بياض لحيه يي تغيير ايدوب على حاله ترك ايله يهوده
تشبه اتمه كز راوي ديركه بو حديثدن صكره ابو بكر الصديق رضى الله تعالى عنه حضرتلرينى منبر نبوي
اوزره كوردم كه لحيهٔ شريفه لري كويا بر ضرام عرفج ايدي عرفج عينك فتحي وضمى ايله مرويدر بر شجرهٔ
صغيرهٔ سريعة الاشتعالدر كه حين احتراقده سياه علولري ظهور ايدر وضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ايله مرادي لحيه لري مخضوب ومصبوغ ايدي ديمكدر بنابرين غزاتدن بركسنه دشمن كوزنده مهابتي

مطلب حكم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون خيه سين بوياسه ممدوح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علما مكروهدر
ديديلر وبعضيلر جائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولنديكه نسوانك بكا قارشوزينتى
بكا نه كونه خوش كلورايسه بنم دخى آنلره قرشوزينتم آنلره خوش كلور رويته ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرأن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانها زى الشيطان يعنى اى امتم حمره يى كندوكزدن
وكندوكزى حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيافتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حديثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوزرمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن بوزچويرديلر
همان بندخى كيدوب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يابدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه
بنى كوروب اعراض ايتديكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضى الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذالمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كمسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن احسن اوله بو اثرمأثوردن اكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدر ايدى ديو روايت
اولنديغنك حكمتى اولدركه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدر ايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد
ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اويناوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تا كه بو
حاللرينى كوروب خفتنه حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم
قول شريفى ديمكدركه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعتله

مطلب جواز تملك الاراضى الخراجية

اشتغالى مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبردخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرندن روايت اولنور كه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلر كه
بو نسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا اخوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلى اولدركه دشمنلرى اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضى خراجيه يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل
وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
على وابو هريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وار ايدى وخراج زمينى
صاحب ارضه ادا ايدرلر ايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضى الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلركه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خيرله من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر

مطلب الحلف بلا موجب

واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسز كه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزك بريكزك جهاد
فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميدرك وفتور كلميدرك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت
ايتديكى بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه يه خطاب
عام ايلمشدر بو دخى اهل مدينه يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفاردر حضرت عمر رضى الله تعالى
عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكلرى كبى وبو اثرده دليل واردركه انسان محتاج
دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكى وعد ثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه يى
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالئ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمزلر ايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحد بيك كوندن افضلدر قوللرينك معناسى سابقده بيان
ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين وار در بو فوائد

مدينهٔ

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده يوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاووس حضرتلرندن روايت ايدركه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف
بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقيمى رمحيمك تحتنده ياخود شك
راوى اوزره ظل رمحيمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كمسنه كه
برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مراد لرى جهاد فى سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يى تكلم ايتدكلرى وقتده نفوس واموالرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى يه مفوضدر درونلرين تفتيش اتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله
اولديغنه بر وجه دخى اولدركه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى انجق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتوراة شريفده وصف جليلرى نبى الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأمور بر نبى مؤيد ومنصوردركه شدت
قتالدن ايكى ديدهٔ شجعاعتمونلرى مانند ورد احمر سرخ كوندرو بوامتك وصف جزيللرى اناجيلهم
فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى براعتدر كه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى
اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف
غازيلرك اثوابلريدركه اموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنوركه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلركه الله تعالى
رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى برى قتال مشركين ايچوندركه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندركه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدركه يعنى مرتدين
اسلامى قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز وبو سيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتنى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندركه الله تعالى قرأن عظيمنده بيورير قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكز كه
آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى
حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى
قتال خوارج ايچوندر وقرأن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعنى مؤمنيندن برطائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرماننه رجوع ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بو معناده
ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبر مقدم مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظى در
ماقبلى قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلر كه
بو حكمك مشروعيتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اخشام وقتى برقومك خانه لرى عندنده مز راغنى
ديكدكده آنى مسافر ايدوب اطعام اتمك اول قومك اوزرينه واجب اولور ايدى واتمزلر ايسه صباح اولدقده
اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه سنى اخذه قادر اولور ايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بر كمسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله
نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بر كمسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائم كه بو امته حلال

اولمسیدر دیدیلر بو حکمك بیانی فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا نظم جلیلنده در یعنی سز مال کفاردن اغتنام
ایتدیککز نسنه دن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز و رسول الله صلی الله علیه وسلم خصصت
بخمس یعنی بن بش فضیلت ایله اسلاف انبیاء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضیلتك ایچنده حل غنایمی
دخی تعداد بیوردیلر وحدیث مذکورده لفظ ظل ایله حقیقت ظلی مراد اتمیوب بلکه امن وامان معناسنی اراده
بیوردیلر السلطان ظل الله فی الارض قول شریفی دخی بو معنایه درمراد امان الله دیمکدر وجعل الذل
والصغار علی من خالفنی قول شریفنده ذلك معناسی ذل شرکدر قرآن کریمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنین وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك محا افین اوزره هجوم بیان واردر و بعضیلر صغاردن
مراد جزیه در وقرآن عظیمده وهم صاغرون وارد اولمشدر دیدیلر وحدیث مذکورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شریفنك معناسی دیمکدر که اول کسنه که مجاهدین ایله برابر چیقوب بعض
مصالحلرنده سعی ایده هیچ اولماز سه تکثیر سواد ایده اول کسنه دخی دنیاده غنیمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهدیندن عد اولنور ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو معناده علما شاننده بیوردیلر هم القوم
لایشقی جلیسهم یعنی جمیع ناس ایچنده انجق فرقهٔ علما واردر که قوم لفظی اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ایله
مجالست ایدنلر شقی اولمیوب بلکه سعادتلرندن حصه یاب اولورلر امام مکحول رحمه الله تعالی دن مرویدر که
عبدالله بن رواحه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك غزوهٔ مونه ده شهادتی خبری کلدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که کان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وکان یصلی الصلوة لوقتها یعنی قتال اعدا ایچون صف
مجاهدیندن انفصال جهتیله اولیمز وقتالدن عودت جهتیله آخریمز ایدی بو یله ایکن اشغل قتال ایله اشتغالی مانع
اتخاذ اتمیوب نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی بو حدیث شریفده دلیل واردر که میت اوزره کندوده موجود اولان
وصف ایله ثناده ضرر یوقدر مکروه اولان انجق کندوده بولنمیان محاسنی ذکر ایله حدی تجاوزدر اولنا فصولا
قول شریفی قتال اعدا ومبارزهٔ میدان غزا ایچون صف مجاهدیندن خروج وانفصال جهتیله اولیمز ایدی
دیمکدر وآخرنا قفولا قول شریفی قتالدن عودت وقفول جهتیله آخریمز ایدی دیمکدر جهاده شدت رغبتنی
بیان بیورمشلردر و بو خصلت فضیلت مقبوله در قال الله تعالی فاستبقوا الخیرات یعنی خیراته مسابقه ایدیکز
وقال الله تعالی سارعوا الی مغفرة من ربکم یعنی قوللرم ربکزدن عفو ومغفرته مسارعت ایدیکز عبد الله بن
رواحه حضرتلری قتالدن عودت جهتیله آخرلری اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرینی وقوت ثباتنی بیان
بیوردیلر بو صفت مادحه در که قرآن عظیمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر یعنی ای اهل ایمان دینکزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ایدیکز وشدائد جهاد اوزره اعدا کزك صبر وتحمللرندن زیاده صبر وتحمل ایدوب غلبه یه
اقدام ایدیکز بعده بو صبر وثبات ایله بنه نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی دیو بیان بیوردیلر یعنی جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامی بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انی منع اتمز ایدی و بو خصوص مجاهدینه غایت مشقتلیدر
وصفت مادحه در نته کیم کلام قدیمده حافظوا علی الصلوات وارد اولمشدر یعنی قوللرم صلوات خمسی مداومت
اوزره محافظه ایدیکز والامن اتخذ عند الرحمن عهدا آیت کریمه سنك تأویلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر دیو واردا ولدی و بو حدیث امام شافعینك خلافنه حجتدر که سفرده
صلوتینی وقت واحده جمعی تجویز ایدر جهاد ایسه دائما مسافرتده اولور باوجود که عبدالله بن رواحه یی جهادده
ایکن وقتنده محافظهٔ صلوة ایدر ایدی دیو مدح بیوردیلر جمع بین الصلوتین جائز اولایدی مدح مذکور صحیح
اولماز ایدی ومعبد حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر که قچانکه بو امت زراعتله اشتغال ایده لر آنلردن نصرت
الهیه نزع اولنوب درونلرینه رعب وهراس القا اولنور بوندن صکره محمد بن کعب القرظی حضرتلرندن روایت
اولندی بیوردیلر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن سؤال ایلدیلر که ان تطیعوا الذین کفروا یردوکم علی اعقابکم
فتنقلبوا خاسرین یعنی ای اهل ایمان اگر کفاره اطاعت ایدرسکز سزلری سمت ضلاله ایزلر یکز اوزره تحویل
ایدرلر همان سزلر دخی خیبت وخسران ایله متحول اولورسز آیت شریفه سنده تحویل وتحولدن مراد تعرب میدر
یعنی مجدد اجماعت اسلامی ترك ایدوب صحرانشین اولق میدر جوابنده بیوردیلر که مراد تعرب دکلدر بلکه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حدیثین سابقینك تأویلی بیان ایتدیکمز معنادر که بو امت بالکلیه جهاددن
اعراض ایده رك زراعتله اشتغال ایدرلر ایسه آنلردن نصرت الهیه نزع اولنور اما بعضیسی زراعتله وبعضیسی
جهاد ایله اشتغال ایدرلر ایسه اهل زراعتله مجاهدینه قوت کلمك ایله اشتغالده ضرر یوقدر و بو یله ایتمك

مطلب جواز الثناء على الميت بما فيه

مطلب الجمع بين الصلوتين

کرکدرکه اهل زراعتك کسبی ایله مجاهدینه قوت ومجاهدینك سعی ایله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا بر امر مستحسندرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر المؤمنون کالبنیان یشد بعضهم بعضا
یعنی مؤمنلر بنایه بکزرلر بری برینی حفظ واحکام ایدرلر و بو معنی بر اصل صحیحدر که جمیع مؤمنین جهاد ایله
اشتغال ایدوب کسب آخره میل ایدر اولمسه کندو مأکولاتلرینه ودوابلرینك علف ومهماتلرینه محتاج اولوب
بولمق حسبیله جهاددن عاجز قالورلر بو تقریب ایله مصلحت جهاد فوت اولور وآیت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ایدوب ونیت جهاد ایله مدینهٔ منوره یه ایتدکلری هجرتی ترك ایتمك
معناسنه اولان تعرب فهم ایدوب سؤال ایلدیلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد کفرا ونفاقا نظم
شریفنك ظاهرینه نظر واعتماد ایلدیلر یعنی طائفهٔ اعرابکه بادیه نشین اولان عربلردر کمال جهل ورعونتلری
حسبیله آنلرك کفر ونفاقلری بغایت شدیددر وحضرت علی کرم الله وجهه آنلره تفهیم ایلدیلرکه آیت
مذکورده مراد اولنسان زراعتله فرط اشتغال حسبیله امر جهادی بالکلیه ترك واهمال لدر واشبو تأویلی
ان تطیعوا الذین کفروا نظم کریمنده اطاعت کفار قول شریفی مؤیددر زیرا کفار اهل ایمانی انجق
قتالدن اعراضه دعوت ایدرلر یوخسه زراعتله مؤمنینك انتفاعلری بالذات مقصودلری دکلدر بو معنی امر
ظاهردرکه کفاره اطاعت انجق بزدن طلبکار اولدقلری نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضی
طلب ایدرلر یوخسه نفس زراعتله انتفاعمزی استمزلر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی دیدیکه
وذکر عن الحسن البصری ان رجلا وضع قرنا له ای جعبة وقام یصلی فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
فلم یر قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقال لایحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه المسلم یعنی حسن
بصری رحمه الله تعالی حضرتلرندن روایت اولندیکه زمان سعادتده برکسنه تیرکشنی برمحله وضع ایدوب نمازه طوردی
آخر برکسنه دخی کلوب علی طریق اللطیفه اول تیرکشی الوب کندی نمازدن فراغنده باقوب تیرکشنی کورمیجه
سرقه اولندی زعمی ایله خوفه ذاهب اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بو خبر بالغ اولدقده بیوردیلرکه
لایحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه یعنی شخص مسلمه دینی قرنداشنی قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثین بو حدیث
شریفده اولان فاحتمل لفظنی فاحتل دیو روایت قیلدی یعنی تیرکشی حل ایتدی یعنی اغزینی چوزدیکه ایچنده بعض
سهامی چیقوب دوکوله و بعضیلری فاحتال دن حذف الف ایله مخففا فاحتل دیو روایت قیلدیلر تیرکشمز بوره
حیله ایتدی دیمکدر لکن اصح اولان روایت اولی که فاحتمل در معناسی صاحبی بیلمیه رك اخذ ایدوب قالدردی
دیمکدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك لطیفه طریقی ایله اخذ ایدوب سرقه قصد اتمدیکی
معلوملری اولمشیکن بنه حدیث سابق ایله نهی ایلدیلر زیرا اول کسنه تیرکشنی کورمدکده سرقه اولندی
دیو خوفه تابع اولدی وانکله لطیفه ایدن کسنه آنی اخافه اتمش اولدی بنا برین لا یحل لامرئ مسلم ان یروع
اخاه المسلم بیوردیلر ومفهوم حدیثده مؤمنینك عند الله کمال حرمتی ومجاهدینك علو منزلتنی بیان واعلان
واردر و بو سیاقده آثار مشهورهٔ کثیره وارد اولمشدر وحسن بصری رحمه الله حضرتلرندن مرویدر کهبرکسنه
آخرکسنه اوزرینه سل سیف ایدوب تخویفه باشلدی بو خبر اشعری حضرتلرینه ابلاغ اولندقده بیوردیکه
لازالت الملائکة تلعنه حتی اغمده یعنی ملائکهٔ کرام علی الدوام اول کسنه اوزرینه لعنت ایدرلر تا سیفنی
غلافنه وضع ایدنجیه دکین بعض علما دیدیلرکه بو کلامك قائلی اولان اشعریدن مراد ابو مالك الاشعریدر
و بعضیلر ابو موسی الاشعریدر دیدیلر بو قول اظهردر وقولی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرندن روایته مبنیدر ظن اولنور زیرا لعن ملائکه عقل وفکر ایله بیلنور اموردن دکلدر بلکه سمعه
موقوفدر و بو خبرده برمسلم اوزره سلاح چکوب قصدی ضرب وجرح دکل ایسه دخی اول مسلمی تخویف
ایدن کسنه نك کناهی غایتله عظیم اولدیغنه دلیل واردر وحدیثده وارد درکه من شهر سلاحا علی مسلم فقد
اطل دمه ای اهدره یعنی اول کسنه که برمسلم اوزره سلاح چکه اول کسنه علی التحقیق کندو قتلنی مباح ایلدی
وخبر سابقده مازالت الملائکة تلعنه قول شریفنده بو معنایه اشارت واردر زیرا ملائکه مؤمنلره
استغفار ایدرلر لعنت اتملری انجق صفت ایمان تبدل ایتدیکی وقتده اولور لکن بو حدیث شریف قتل مسلمی
حلال در اعتقادی اوزره یا خود مجرد مؤمندر دیو قتلنه قصد وتصدی اوزره تشهیر سلاح ایدنلره محمولدر
زیرا اولو جهله تشهیر سلاح ایدن کافر اولوب قتلی مباح اولور وسلیمان بن بریده رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر حرمة نساء المجاهدین علی القاعدین

مطلب لايحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه

لحرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك فى اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فاظنكم يعنى مجاهد بندن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
بوقدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلور كه شو خائن اهلك خصوصنده سكا خيانت
ايلدى اعمال خيرندن ديلديكك مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدر ميسز كه آنك اعمال خيرندن برنسنه بى
كندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علوقدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتى ازواجنك علوقدرينه تابعدر الله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بونكته يه اشارت بيوردیلر
يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدر كذلك
نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهرهٔ نبويه دن اعمال صالحه اتيان
ايدنلره بز عظيم الشان اجرينى ايكى قات اعطا ايدرز وجه اشارت اولدر كه ازواج طاهراته بو كرامتلر ايله تكريم
اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندن صكره
بيلمك كركدر كه مجاهده اهلى خصوصنده خيانت ايدن كمسنه هم دين قرنداشنك اماناتى وهم الله تعالينك
اماناتى خصوصلرنده خائندر زيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعدينك يانندم امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدى
وخائن اولان كمسنه مجاهدينى غزا وجهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدر زيرا مجاهد كندودن صكره بيگانه لر
اهلنه خيانت ايده جكلرين بيلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بو صورتده من غير ضرورة خروجى دخى
كندويه جائز اولماز زيرا محافظهٔ اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در
بو تقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع
وتفويته سعى ايتمش اولوب كويا بوخيانتله مشركينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده
خروج ايتمش بولونسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ايده مز بلكه بى هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبو مقوله امور چوق كره هزيمت
موجبنه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور ديلديكى مقدارى اخذ
ايدر بيوريلمشدر وحديث سابقده فاظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقدير كلام اتظنون ان يبقى له
شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده كمال احتياجى وارايكن مجاهد اول خائنك
اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر دیو ظن ايدر ميسز ديمكدر وبو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى
عنه دن مروى اولان حديثده وارددر كه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين
فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله
فأواه النار ولا يخرجه منها الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سزلر مجاهدينه اذا وجفا ايتمكز زيرا
الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديكى كبى ومجاهدينك
دعالرين مستجاب قيلور مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغى كبى واول كمسنه كه مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله
جفا ايليه آنك مكانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن
صكره شفاعت ايدر ايسه ومعاوية بن قره رضى الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هر امتده رهبانيت واردر اما بو امتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالكليه تركدر وبو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب والفتدن افضل ايدى صكره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت
انجق جهاددر دیو بيان بيورديلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اوركجدر سنام الدين دينك ركن اعلاسى معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهى منكر دخى واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبهٔ شهادته دخى عرض
نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادى ذكر ايدوب
اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدر كه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسهٔ معلومه در وجهاد اكرچه فرضدر لكن فرض
كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكددر وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق
فرائض خمسه استثنا قيلنمشدر راوئ سابق ابى قتاده ديديكه اول وقتده بركمسنه آيغه قالقوب ديديكه يا رسول الله
اول كمسنه كه فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطاياسنه كفارت اولورمى بزه خبر ويررا وى دير كه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم بر مقدار سكوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلر كه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايدرك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغى حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت
اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بو حديث شريفده
شهدانك علو درجه لرينى بيان ورتبهٔ شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله
شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرهٔ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانيه مقابله سنده
اكا حلهٔ كرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اكا حور عين ترويج اولنور وبو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن
غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايديجيدر وشهدانك علو شانلرندندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده
آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانكزدن
شهيد قيلنانلرك روحلرينى براز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر
صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلرى
وقتلرده ديرلر كه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلرنه كونه لذت ونعمتده اولديغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده
جد واجتهاد ايده لر ايدى اولوقتده الله تعالى بيورير كه سزك طرفكزدن احوالكزى آنلره ابلاغ ايده رم
وبو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعد الهى اوزره جناب خدا
احوال شهداپى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بو درجهٔ عاليه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول
اولانلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايدرك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور وبو حديثده مظالم عباده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون
بويله درجهٔ رفيعه وار ايكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول
شريفى ايله دخى عن وحى سويلدكلرين اشعار بيورديلر تا كه هر كس بيله لركه طلب ارضاى خصوم امر شديد
اللزوم در وبعض علما ديديلر كه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالرى قليل واداى ديوندن عجزلرى
نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بو سببدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صكره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولندى يعنى اول كمسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده
وارثلرينكدر واول كمسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در وبو حديثك نظيرى باب الحجده دخى
بو وجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع
اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر
دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن
فضل وعنايتى ايله قضا ايدر دیو اخبار ايلدى وبو كرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن
بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولات داخل اولدى قولنك
معناسى بودر وابو هريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدر كه بركمسنه سؤال ايدوب ديديكه يا رسول الله بركمسنه كه
جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلر كه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم فى الحج

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایده رز که جوابی فهم اتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یا رسول الله برکسنه که
جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بو که متاع دنیا دخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر بنه بیوردیلر که اصلا اجری
یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب بنه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل
فهم مسائل ایچون تکرار سؤال اتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق
اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کسنه یی تکرار سؤالدن منع اتمیوب اصحاب کرام
دخی تکرار ایله امر ایلدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی
پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر وبو حدیثی تأویلده ایکی وجه وار در بری بودر که
جهاده چیقان کسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده
اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدر که مجاهدا کرچه قصد جهاد
ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر
وبونلرك امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها او الی امرأة یتزوجها
فهجرته الی ما هاجر الیه یعنی اول کسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله
آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا
بیوردیلر انما لك دینارك فی الدنیا والآخرة یعنی دنیا وآخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکسنه نك
اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم
جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن
فضل ومنفعت نیاز اتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد
مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خیثمه دن مرویدر دیدیلر که ابو الدرداء
رضی الله تعالی عنه حضورلرینه واروب دیدمکه برکسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا ابا الدرداء نه محله
امر ایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اکر آنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی
تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعییندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کسنه نك حالی بعد الشبع
بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کسنه نك حالی کبیدر وبو خبر جلیلده موصی وصیتنه ثلث مالمی سن دیلدیکك
محله یاخود فلان کسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیل واردر
کذلك فقراء مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل واردر زیرا بونده هم معنای
تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع
مسلمینه مالینك منافعن ایصال واردر بعده بو خبرده آنیدخی بیان واردر که وصیت مزبورده بودکلو منافع
وارایکن ینه وصیت ایدن کسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق اتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه
نائل اوله مز زیرا حیاتنده ماله احتیاجی وارایکن فی سبیل الله انفاق اتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی
زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور وبو ماده نك نظیرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تتصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت
الی هذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کذا لقد کان ذلك وان لم تقل یعنی افضل صدقه
سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقر ایله رك مالکی حفظ وامساك ایدر ایکن تصدقدر یوخسه جان
حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیرسین اول نسنه لر ایسه
سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقه ك قالمدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر
تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلی الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بو خبر
بالغ اولمشدر که اول کسنه که جهاده کتمیه یاخود مجاهده اعانت اتمیه یاخود مجاهده اهل وعیالنده خلف اولوب
خدمت وصیانت اتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه یه برقارعه اصابت ایتسه کرکدر قارعه شول مصیبتدر که
انسان نه اکا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفروا تصیبهم بما صنعوا قارعة الآیة
یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر وبو حدیثده فضیلت

مطلب لا بأس بتکرار السؤال للتفهم

مطلب التجارة فی الحج

مطلب یتعلق بالوصیة

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرك استعظام وزر ووبالنی
بیان واردر وبو اوچ خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق
اتمیوب انجق آنلری جمع ایدن کسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال
منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدر که دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم
من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن او هو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته
رجعته بما اصاب من اجر او غنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب
اتدیکیچون سبیلمده مجاهدا اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخود شك راوی اوزره
اول کسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اکر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واکر وطننه
اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بو حدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره
دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعدیو ردیغن بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب
کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارهده توسع طریقی اوزره وعدعنایتن بیان ایچوندر
یوخسه حقیقت حالده الله تعالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بوشللو عباره
ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر بنا برین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلك
رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعد ارزاق ایلدی ووعده خلف ایلمز دیمکدر
یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصد ایدرلرینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلر که
مسلمیندن برکسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی
وبنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلر که
اوبله ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل واخرق یعنی امورنده عاجز ومتحیر
اولان کسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بو حدیثده
مرابطك علو رتبه سنی بیان واردر که اول کسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلی الله علیه
وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندویی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهادده
معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت
وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکدر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله
یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط منزله سنه واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر که
اذا تبایعتم بالعینة واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عینة کسر عین وسکون یا ایله
جمع عینه در وعینه برنوع بیعدر که اهل ربادن بخیل کسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر
مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه
وجهادی ترك وموادعه ایتدیککز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما
بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترك ایتدیککزده دیمکدر
وقریبا بیان ایلدك که امر مذکور اعدانك اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه [illegible]در اول جهتله مسلمین
ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیبدن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بو حدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه
رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بو عملی ایشلین کسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم وبو حکم صحیحدر
زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولمدقجه جهادده اشتغال ایده مز وبو صورتده مصلحتن
بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بو جهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
علی ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری
رکابمی طوندی تأدب ایدوب ابا وامتناع اتدم اول وقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمز میسین

مطلب کراهة بیع العینة

علی التحقیق حدیثده بزه بالغ اولدیکه دنیاده مجاهدینك خادمی اهل سمامیانلرنده جبریل علیه السلام
منزلهسنده در وتبیع که کعبك ربیبی وخاتوننك اوغلیدر کعبدن روایت ایدر که اذا وضع الرجل رجله فی السفینة
خرج من خطایاه کیوم ولدته امه المائد فیه کالمتشحط فی دمه فی سبیل الله تعالی والغریق له مثل اجر شهیدین
والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج یعنی برکسنه ایاغن سفینهیه باصهیدیغی ساعتده آنه سندن طوغدیغی
کون کبی جمیع ذنوبندن پاك اولور وسفینهده صاغه وصوله تمایل ایدن کسنه فی سبیل الله قانی ایچنده یوارلنان
شهید کبیدر وغریق ایچون ایکی شهید ثوابی واردر ومحن بحره تحمل ایدنلر جنتده پادشاه کبی باشنده تاج واردر
مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزلر بوقولی اخذ ایدوب غزو بحرده ضرر شرعی یوقدر وسائر
غزالردن افضلدر دیو حکم ایدهرز و بو قولده اشارت واردر که کعب حضرتلرینك رکوب سفینهدن مرادی
رکوب علی قصد الجهاد در وکعب بو قولنی شریعتده نسخی ظاهر اولمیان کتب منزلهدن اخذ ایتمشدر
یاخود رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدن کسنهدن استماع ایله سویلمشدر و بوندن صکره معلوم اوله که
رکوب السفینه علی قصد الجهاد افضل اولدیغی انجق خوف ومشقتی زیاده اولدیغندن در وآنده طلب رضای
باری ایچون تسلیم نفس واردر اول سبب ایله تطهیر ذنوبده درجهٔ شهیده نائل اولور المائد فیه قولی تلاطم
امواج وقتنده تمایل سفینه ایله مائل معناسنه در بوکسنه اجر وثوابده فی سبیل الله شهید اولدقدنصکره قانی ایچنده
یوارلنان کسنه مثللودر زیرا بو حالتدن سبب هلاکی معاینه ایله نفسندن مأیوسدر وغزاء بحرده غریق اولان
کسنه ایچون ایکی شهید ثوابی واردر زیرا برکره رکوب سفینهده و برکره حین غرقنده نفسنی ایکی کره بذل
ایتمشدر که ایکیسی دخی طلب رضاء الهی ایچوندر والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج قولنده صبر انجق
اسباب غرقی معاینه ایله فعلنه ندامت کلدیکی وقتده ثابت اولوب آنده فی سبیل الله تسلیم نفس متحقق اولور
پس اول کسنه جنتده پادشاه کبیدر وپادشاهه تشبیهی انك ایچوندر که پادشاه دنیاده سائر خلقدن زیاده بعض
مشتهیاتنه نائل اولور شهید دخی جنتده جمیع مشتهیاتنه نائل اولور قال الله تعالی وفیها ماتشتهیه الانفس
وتلذ الاعین یعنی جنتده نفوسك جمیع مشتهیاتی وابصارك جمیع مستلذاتی واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ایچون دنیاده انجق بعض مشتهیات ومستلذات واردر مترجم فقیردیرکه تقریر مشروح اوزره وجه تشبیه انجق
ناسدن زیاده نیل مشتهیاتدر یاخود تشبیه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بنا ایتمکدر زیرا ملوکی جمیع
مشتهیاتنه نائلدر ظن ایدرلر انتهی وبحث مذکوردن جهاد ایچون رکوب سفینهنك جوازی ظاهر اولدقده
حج شریف ایچون دخی جوازی بطریق الاولی ظاهر اولور زیرا فرضیت حج بطریق العین اولمغله جهاددن
اقوادر وکذلك علی قصد التجارة دخی رکوب سفینهده ضرر شرعی یوقدر اکر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحر ایله کسب مال حلال اولمغله فطره وزکاة کبی حق الله لزومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرویدر دیدیکه عبد الملك
بن مروان امیر صائفه ایکن آنکله غزایه کتدم وصائفه صیفدن مأخوذدر شول جیش عظیمدر که هنکام صیفده تجمع
ایدوب وقت حر بقده هوالر معتدل اولدقده غزا ایدرلر آنلر ایله حصن سنانی محاصره ایتدك عسکر مرقوم
تضییق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ایلدیلر وبرکسنه بوحالی کوروب دیدیکه بن برکره رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایله غزایه کتدم وناس بو یله منازلی تضییق وقطع طریق ایلدیلر درحال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ناسه برمنادی بعث ایدوب ندا اتدردیلر که هرکیم تضییق منزل وقطع طریق ایدر ایسه انك ایچون
جهاد یوقدر وقعهٔ مذکورهده تضییق منزلك معناسی برکسنه محل نزولندهدن قرنداشنه دابهسنی ربط وطعامنی
طبخ وحاجتنی قضا ایدهجك محل قالمامق وجه اوزره قرینه نزول ایتمکدرو بو شرعا حرامدر زیرا هر منزله که بر
انسان نزول ایده اول منزله غیریدن احقدر قال علیه السلام منی مناخ من سبق یعنی ارض منی حاجدن هرکیم
ایلرو کلورسه انك اناخهٔ بعیر ایدهجك منزلیدر وانسان منزلنده سکون واقامت ایتمکه انجق اطرافنده بولنان مصالحنی
رؤیت ایدهجکی محللر ایله قادر اولور واول محللر حریم منزلی عد اولنور وآخر کسنه آنی منزلندن ازعاج ایتمك
جائز اولمدیغی کبی اوزرینه منزلنی تضییق ایله منافع ومرافقنی قطع ایتمك دخی جائز اولماز ووقعهٔ مرقومهده واقع
اولان قطع طریقك معناسی برکسنهنك ممری یاخود ممرینه قریب محله اول کسنهنك متأذی اولدیغی وجه
اوزره نزول ایتمکدر بو دخی حرامدر مرور وعبور ایدنلره اذی اولدقلری وقتلرده طریق مسلمین اوزره جلوس
مثللودر و بو ایکی خصلتلردن منع ایچون رسول الله صلی الله علیه وسلم وعید شدید جنسندن بیوردقلری لاجهاد له
کلام دهشت انجامنی ذکر واعلام بیوردیلر یعنی بو ایکی خصلتی ارتکاب ایلین کسنه انلردن احتراز ایلین

مطلب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

مطلب تصرف المترجم في شرح الحديث

مطلب تضييق المنازل على الناس حرام

مجاهدینك ثوابنه نائل اولهمز حکمتی اولدر که مجاهد اولان مسلمیندن اذی وضرری دافع اولمق کرکدر
زیرا جهاد انجق دفع الاذی عن المسلمین ایچون مشروع اولمشدر بوایسه شدیدن کندو فعلی ایله مسلمینه موذیدر
واصحاب معاذ بن جبلدن کلاعیبیدن برکسنهدن روایت اولندیکه قال معاذ رضی الله عنه ایاکم وهذه السرایا
فانهم یجبنون ویغلون وعلیکم بفسطاط المؤمنین وجماعاتهم یعنی العساکر یعنی بوسریهلردن احتراز ایدوب
وانلر ایله جهاده کتمکز زیرا سریه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بربرلرینه خیانت ایدرلر وسزلر همان مؤمنینك
اوردولرینه وجماعات کثیرهلرینه ملازمت ایدیکز یعنی عساکر عظیمهیی التزام ایدیکز وسریه شول عدد قلیله
دینور که دار الحربه علی قصد المحاربه کیررلر سریدن مأخوذدر وسری علی وزن هدی تمام لیلده یوله کتمکدر
وآنلره سریه تسمیهسی قلتلرندن ناشی کیجهلر کیدوب کوندزلرده اختفا ایتدکلرندندر ومعاذ بن جبل رضی الله
عنه آنلر ایله جهاده کتمکی مکروه کوروب وحکمتنی بیان قیلدیکه آنلره بر امر مخوف اصابت ایتدکده قلت
عددلرندن ناشی خوف وفرار ایدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرینه خیانت ایدرلر زیرا ایچلرنده امیر مطاع
بولنمادیغله حرکتلری استقامت اوزره اولهمز و بو معنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جنابلرندن دخی مرویدر قال
علیه السلام لاتنزلن فی الخیل النفل فانهم ان یغنموا یغلوا وان یقاتلوا یفروا یعنی عسکر نفل ایله رفیق اولوب
ایچلرینه نزول ایتمکز زیرا آنلر غنائم اخذ ایدرلر ایسه خیانت ایدرلر وقتال ایدرلر ایسه فرار ایدرلر لفظ نفل
فتحتین ایله ونونك ضمی وفانك فتح وتشدیدی ایله مرویدر ومراد اول عدد قلیلدر که امر اولی الامر یوغیکن کیز لوجه
چیقررلر ولفظ نفل فتحتین ایله بمعنی الغنیمه درو نفل نونك ضمی وفانك فتحه وتشدیدی ایله جمع نافلدر
وبونلره بو اسم ایله تسمیه مقصودلری غنیمت اولدیغندندر یاخود غزا اوزرلرینه واجب اولمیوب نافله
کتدکلرندندر زیرا خروج الی الجهاد انجق امر امام المسلمین ایله واجب اولور وفسطاط خیمهٔ عظیمه معناسنه در
وحدیث معاذده مذکور اولان فسطاط ایله مراد جیش عظیمدر وآنلره عسکر اطلاقی کبی فسطاط دخی
اطلاق اولندیغی قتی چوق خیام عظیمه استصحاب ایتدکلرندندر و بو اثرده اهل غزا بویله عسکر ایله کتمك لایق اولوب
اصحاب سرایا ایله چیقماق جائز اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر که
ید الله مع الجماعة فمن شذ شذ فی النار یعنی الله تعالینك عون وعنایتی جماعتله بیلهدر پس آنلردن مفارقت
ایدن کسنه ناره مفارقت ایتمش اولور وشارح الکتاب دیرکه مؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره رسول الله صلی الله
علیه وسلمدن جهاد اوزره حث واغرا و بین الصفین مبارزه ایچون خروج ایدن شجعانك علو درجاتنی بیان
وابدا خصوصلرنده ایکی حدیث دخی ایراد ایلدی و بز دخی بو بابده کفایت مقداری فضائل ودلائلن تقدیم
وتعداد ایلدك وابو هریره رضی الله عنهدن مرویدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده
لوددت ان اقاتل فی سبیل الله فاقتل ثم احیی فاقتل یعنی نفسم یدقدرتنده اولان الله تعالییه
قسم ایدهرم که بن فی سبیل الله قتال ایدوب قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل
اولنمغی تمنی ایدهرم و بو محلده بعض نسخده فکان ابو هریره یقول اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا عبارتی ثبت اولنمشدر
معناسی ابو هریره رضی الله عنه دیر ایدیکه اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنی البادرو لام ایله باء بربری
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به دینلور یعنی بن الله تعالییه یمین ایدهرمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
تمنیٔ قتل خصوصنده فاقتل لفظنی تحریر اولندیغی اوزره اوچ کره تکلم بیوردیلر و بعض نسخ صحیحهده فکان
ابو هریره یقول ثلثا اشهد لله ای بالله عبارتی واقع اولمشدر معناسی ابو هریره حضرتلری صحت حدیثی تأکید ایچون حین
روایتنده اوچ کره اشهد لله دیو یمین ایدر ایدی وحدیث شریفده شهادتك رفعت درجهسنی بیان واردر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم رتبهٔ عالیهٔ رسالت وارایکن نفس نفیسلری ایچون شهادتی ومرة بعد اخری تکرار شهادتی نیاز
ورجا ایلدیلر تا که شهید ایچون عند الله نه کونه درجات عالیه وار ایدوکی ظاهر وهویدا اوله ومعنای مذکور ابی امامة الباهلی
رضی الله عنه حضرتلرینك حدیثنده بیان اولنمشدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مامن احد یموت وله عند الله
خیر فیتمنی الرجعة الی الدنیا وله الدنیا بمافیها الا الشهید فانه یتمنی الرجوع لیستشهد ثانیا من اعظم ماینال من الدرجة یعنی
براحد یوقدر که فوت اولوب عند الله خیر وثوابی وارایکن دنیا ومافیها کندونك اولمق شرطیله دنیایه عودتی تمنی
ایده انجق شهید نائل اولدیغی درجات عظیمهدن ناشی بر دخی شهید اولمق ایچون دنیایه عودتی تمنی ایدر
وکذلك حدیث جابرده دخی بیان اولنمشدر که جابر رضی الله تعالی عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی محزون کوروب سبب حزنمدن سؤال بیوردیلر دیدیمکه یا رسول الله پدرم شهید اولوب بکا چوق دیون

وعيال ترك ايلدى بيورديلركه ياجابر سنى تبشير ايتميه يمى الله تعالى پدركه بلا واسطه تكلم ايدوب يا عبدالله
بندن نه ديلرسك ديله ديدى پدرك دخى فى سبيل الله بردخى قتال ايدوب قتل اولنمغيچون احيا قيلنمق ديلرم
ديدى الله تعالى بيورديكه بندن قضا وقدر سبقت ايتديكه موتى عالم دنيايه عودت ايلمزلر لكن تمنى ايتديكك
نسنه يى نه كونه درجه ايچون تمنى قيلدى ايسهك سنى اول درجه يه ابلاغ ايدەرم وحسن بصريدن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم غزا ايچون برعسكر بعث بيورديلر وايچلرنده عبدالله بن رواحه رضى الله عنه
برابر ايدى واول عسكر على الصباح حركت ايدوب ابن رواحه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله نمازه حاضر
اولمغيچون كيرو قالدى بعد قضاء الصلوة انى كوروب يا ابن رواحه عسكر ايچنده دكلمى ايدك ديديلر ابن رواحه
ديديكه بلى لكن معيت سعادتك ايله اداى صلوته رغبت قيلدم وعسكرك قوندقلرى محل معلومدر بعد
العصر كيدوب آنلره واصل اولورم بيورديلركه والذى نفس محمد بيده لوانفقت ما فى الارض جميعا ما ادركت
فضل غدوتهم يعنى نفس محمد يد قدرتنده اولان الله تعالى يه يمين ايدەرمكه ارضده اولان جميع مالى
انفاق ايلسك انلرك على الصباح حركتلرى ثوابنه واصل اوله مزسين وحديث شريفده خروج الى الجهاد
ايچون تبكيرا اوزره حث وترغيب و جماعت ايله اداء صلوة ايچون عازم جهاد اولنلرك كيرو قالمقدن منع وترهيب
وارددر وافضل صلوات معيت رسول الله صلى الله عليه وسلمده ادا قيلنان ايكن بنه ديدكلرى قول سابق ديديلر
وحديث انس رضى الله عنه ده كلمشدركه الاترى ان النبى صلى الله عليه وسلم قال فى حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل يعنى كورمزميسين كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ابن رواحه حقنده
ديدكلرين ديديلر خلف رسول الله صلى الله عليه وسلمده اداء صلوة جملەدن افضل ايكن وينه حديث انس
رضى الله عنه ده وارددركه قال النبى صلى الله عليه وسلم غدوة او روحة فى سبيل الله خير من الدنيا وما فيها
يعنى جهاد فى سبيل الله ده بركره صباح ياخود اخشام وقتى كتمك دنيا وما فيهادن عندالله افضلدر و بو حديث
دعوامزى مؤيددر وحسن بصريدن مرويدركه بركسنه امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى
ناسه خطابت ايدر ايكن كلوب يا خير الناس ديو ندا قيلدى حضرت عمر رضى الله عنه كلامنى فهم ايتميوب
نه ديورسين ديو سؤال ايلدى حضار مجلس سزه يا خير الناس ديور ديديلر بيورديلركه اويله ايسه خير الناس
بن دكلم دكله سكا خير الناسى خبر ويرەيم اول كسنه كيمدر يا امير المؤمنين ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه
خير الناس اهل باديه دن اول كسنه دركه صرمه ابل ياخود صرمه غنم صاحبى اولوب ابل ياخود غنمنى بلاددن
بربلده يه كتوروب بيع ايدە صكره آنى فى سبيل الله خرج ايدوب مسلمين ايله اعدالرى ميانەسنده مسلحه اوله
اشته اول كسنه خير الناسدر بو اثر لطيفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنەدر ومسلحه انده اسلحه وضع اولنان
سرحد ياخود حمل سلاح ايدن كسنه درو بوندن اخذ ايله پيشگاه سلاطينده حمل سلاح ايدن كسنه يه مسلحه
تسميه قيلندى وحضرت عمر رضى الله عنه بن خير الناس دكلم قوللرى انجق اظهار تواضع ايچوندر زيرا بعد
وفات الصديق ايام خلافتلرنده خير الناس ايديلر وقول مذكور حضرت ابى بكر رضى الله عنه دن روايت اولنان
كلامك نظيريدركه حال خلافتنده اقيلونى فانى لست بخيركم ديرلر ايدى يعنى بنى خلافتدن اقاله وبيعتمى
خلع ايديكز زيرا بن سزدن افضل دكلم آنلر ايسه قول رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بعد الانبياء والمرسلين
خير الناس ايديلر وحضرت عمر رضى الله عنه ذكر اولنان صاحب الصرمه يه خير الناس اطلاق ايلمدى زيرا اول
كسنه خير الناس من ينفع الناس مقتضاسى اوزره منفعت مسلمين ايچون نفسنى ومالنى بذل ايلدى وقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس رجل ممسك بعنان فرسه فى سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها يعنى خير الناس
اول كسنه دركه فى سبيل الله آتنك ديزكنني طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ايشتسه
اول جانبه پرواز ايليه بعده اول كسنه ديديكه يا امير المؤمنين انى رجل من اهل البادية وانى اجفو عن اشياء
من العلم فعلمنى مما علمك رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بن اهل باديه دن بركسنه يم و بن علوم دينيه دن
چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلى الله عليه وسلم سكا تعليم قيلديغى علومدن بكا تعليم قيل حضرت عمر
رضى الله عنه ديديكه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت ايتمزميسين اول كسنه بلى شهادت ايدەرم
ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سن نمازيكى ادا وزكوتيكى اعطا ورمضانده صيام وحج بيت الحرام
ايدرميسين بلى ايدەرم ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه عليك بالعلانية واياك والسر عليك بكل عمل
اذا اطلع عليه منك لم يشنك ولم يفضحك واياك وكل عمل اذا اطلع عليك منك شانك وفضحك يعنى علانيته

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قيل سن هر بر عمل خيره ملازمت قيل كه آنك اوزرينه سندن مطلع اولورلر ايسه
سكا عار وفضاحت عارض اولميه وهر بر عمل شردن احتراز قيل كه مطلع اولورلر ايسه سكا عار وفضاحت عارض
اوله واول كسنه نك اجفو عن اشياء قولى اجهل معناسنەدر و بو معنادن اخذ ايله قرى وصحراده ساكن اولنلره
اهل الجفا تسميه اولنور اوزرلرينه جهالت غالب اولديغيچون وحضرت عمر رضى الله عنه شخص مذكور جاهلم
ديمش ايكن مضمون كلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر ديو ايضاح وبيان
ايلدى وعلومدن بو مقدار يسير ايله اول شخصه عالم ديمكده شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولو العلم
نظم كريمنه اعتماد قيلدى يعنى الله تعالى شهادت قيلديكه كندودن غيرى معبود بالحق يوقدر وملائكه
واصحاب علم دخى بويله شهادت ايلديلر اولو العلم ايله مراد مؤمنوندر وبو نظم جليل حق ايمان ايله مؤمن
اولان كسنه اهل علم ايدوكنه دليلدر وعليك بالعلانية قول شريفنك معناسى عقايد واعمالكده
طريق جاده يه كه جماعت مسلمينك اجماع ايلدكلرى مسلكدر دخول ومذاهب باطله دن اجتناب
وعدول قيل ديمكدر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عليكم بدين العجائز قول شريفى ايله
مراد بو معنادر واياك والسر قولنده سرك معناسى اول عمل واعتقاددركه جماعت مسلمين
اكا معترف اولميەلر و بعض علما ديديلركه قولين مذكورين ايله مراد ناس ايله معامله ده علانيه لرينه اتباع
وظاهر حاللرى ايله اكتفا قيلوب سرائر احوالرين استكشاف واستقصا ايلمه ديمكدر وعليك بكل عمل الخ قولنك معناسى
نفسك ايله معامله ده هر بر عمل خيره ملازمت قيل كه سندن آنك اوزرينه ناس مطلع اولورلر ايسه سكا عار لاحق
اولميه يعنى باطنك ظاهريكه مخالف اولميه يعنى ميان ناسده ناسدن حيا ايدوب مباشرتندن امتناع ايتديكك عملدن
خلوتكده دخى الله تعالى دن حيا ايدوب امتناع قيل و بويله امتناع ايتميانلرى الله تعالى مفتضح ورسواى قيلور ومؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى اشبو بابى ابو هريره رضى الله عنه دن روايت قيلنان حديث شريف ايله ختم
ايلديكه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ومن مات مرابطا مات شهيدا يعنى اول كسنه كه سرحد كفره ده محافظ
اولديغى حالده فوت اوله شهيد اولديغى حالده فوت اولور يعنى انكيچون ثواب شهيد واردر زيرا طلب رضاء الهى
ايله مماتنه ايريشنجيه دكين مرابطه ومحافظه يه صبر ايدەرك نفسنى بذل ايلمشدر والله المعين واياه نستعين
باب وصايا الامراء فى الحرب * يعنى اولو الامر اولنلر عسكر وسر عسكرلرينه امر حربده نه كونه تنبيه وتوصيه
ايتمك كركدر آنى بيان بابيدر امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله تعالى روايتى ايله حبيب بن بريده والدلرى بريده دن
روايت قيلديكه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم هرنه دمكه برجيش عظيم ياخود برسريهٔ قليله بعث ايدەلر انلره اغزوا
باسم الله ديو تنبيه بيوررلر ايدى يعنى اسم الله ايله تيمن واستمداد ايدەرك غزا ايديكز وصاحب الكتاب امام محمد
رحمه الله كتاب السير الصغيره بو حديث ايله ابتدا قيلوب بز دخى اول محلده فوائد حديثى بيان قيلدق
و بو حديثك آخرنده كلن رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شريفلرى وارددر يعنى اكر مشركين ايله ميانه كزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونكه بو شرطه رعايت ايدەرز و بو عهدك عهدەسندن چيقارز ديمك قوالكزى ايسترلر ايسه مساعده
ايتمكز بلكه بزلر بويله معاهده ايدەرز ديو كندو نفسلريكزه نسبت ايديكز وجناب مؤلف حكم شريفين
شو وجه اوزره بيان قيلديكه نهى مزبور على وجه التحريم دكلدر بلكه لدى الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز
ايچون كراهته محمولدر واما اوزاعى كفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز ديوب حديث مذكورك ظاهريله
استدلال ونهى مطلق منهينك حرمتنى مقتضيدر قاعده سيله تأييد مقال ايلدى ولفظ مذكور حضرت على
رضى الله عنه دن طريق اهل بيت ايله روايت قيلنان حديثده دخى ذكر اولنوب قال عليه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتى فذمتى ذمة الله يعنى كفار ايله معاهده كزده الله تعالينك عهدينى و بنم عهديمى عهد الله
اولسون ياخود عهد رسول الله اولسون ديەرك اعطا ايتمكز زيرا بنم عهدم دخى عهد الله كبيدر لكن بزم
مذهبمزده مكروه كورلديكى اعطاء عهد اللهده موجب كراهت بر وصف تحققندن دكلدر بلكه باعث كراهت
اولدركه احيانا مسلمين رأى ايتدكلرى مصلحت ايچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده كندو عهدلرينى
نقض ايتملرى نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حديثده بو معنايه اشارت ايدوب ديمشدركه
فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم ابائكم خير من ان تخفروا ذمة الله يعنى زيرا سزلر كندو عهدلريكزى وآبا واجداديكزك
عهدلرينى نقض ايتمكز عهد اللهى نقض ايتمكزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنى العهددر قال الله تعالى لا يرقبون

فى مؤمن الاولاذمة لفظ ال كسر همزه وتشديد لام ايله يمين معناسنه وذمت عهد معناسنه در يعنى اهل شرك مؤمنين حقلرنده يمين وعهدلرينه رعايت ايدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ايله بنى آدمدن معاهدينه دخى ذمت تسميه اولندى التزام عهده محل اولدقلرى ايچون وكندو ذمتلرى وآبا واجدادلرى ذمتلرندن مراد شول مخالفه ومعاهده در كه زمان جاهليتده ايدرلر ايدى واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثيندن خفروا ديرلر عاهدوا ديمكدر وافعالدن اخفروا ديرلر نقضوا العهد ديمكدر وهمزه سى ازاله ايچوندر وعند الحاجه بو عهدى نقض ايتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء يعنى يا محمد اكر بر قوم معاهدينڭدن بعض امارات ايله خيانتلرندن انديشه ايدر ايسڭ مساوات اوزره عهدلرين اوزرلرينه طرح ايله يعنى غدردن احتراز ايچون سز وآنلر نقض عهد ايده جكلريكزى شبهه سزجه بيلكده مساوات اوزره ديمكدر ودخى براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم كريمنده مدعامزه دليل واردر يعنى اشبو رخصت نازله الله تعالى ورسولى جانبلرندن مقدما مشركيندن معاهده ايلديككز كمسنه لر جانبلرينه تبريدر و مشركين محافظۀ عهود ايتمدكلرندن سزلك دخى بعد اليوم عهدلريكز نبذ اولنمشدر انتهى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينڭ ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال فى الجمله رجل اعطى بى ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شريفلرى نهى مذكور على وجه التحريم دكلدر كلاممزى تأييد ايلدى يعنى اوچ طائفه واردر كه بن آنلره خصومت ايده رم وهر كمسنه كه بن اكا خصومت ايده رم البته بن اكا غالب كلورم واول جمله يى تعداد ايتمكده ديديلركه بريسى اول كمسنه دركه خصمنه بنم عهدم ايله معاهده ايدوب صكره وفا قيلميه و برى دخى اول كمسنه دركه حرى صاتوب بهاسنى اكل ايده وبرى دخى اول كمسنه دركه اجرت ايله بر كمسنه يى استخدام ايدوب واجرتنى ويرميه پس بو حديثده اعطاء عهد رسول الله جائز ايدوكين بيان واردر لكن عدم وفا ايله غدر حرام اولور وامراء جيوش عهد الله وعهد رسول الله ايله امان ويررلر ايدى وحضرت ابو بكر وحضرت عمر رضى الله عنهما آنلرى منع ايتمزلر ايدى بوندن صكره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضى الله عنهمادن بر حديث شريف ذكر ايلديكه ابن عمر رضى الله عنهما بيورديلركه ابو بكر الصديق رضى الله عنه يزيد بن ابى سفيانى بر عسكر اوزره امير نصب وغزايه بعث ايدوب حضرت ابى بكر اكا بعض وصايا توصيه ايده رك ماشيا بر او چيقديلر يزيد بن ابى سفيان ديديكه يا خليفة رسول الله بن راكب وسن ماشى نيجه اولور سن راكب اول ياخود بن نازل اولايم حضرت ابى بكر رضى الله عنه بيورديلركه نه بن راكب اولورم ونه سن نازل اول زيرا فى سبيل الله خطوه لرم ايله ثواب قصد ايده رم و بونده دليل واردركه انسان هر نه اولور ايسه اولسون تشييع غزات ايچون مشيى غنيمت بيلمك كركدر حضرت صديق رضى الله عنه خليفۀ رسول الله ايكن ايتدكلرى كبى وحضرت صديق رضى الله عنه دن مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه فى سبيل الله وجبت له الجنة يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله قدمينى غبار آلوده اوله آنڭ ايچون جنت واجب اولور وحديث انس رضى الله عنه ده واردركه قال عليه السلام ما اجتمع غبار فى سبيل الله ودخان جهنم فى جوف مسلم يعنى جوف مسلمده فى سبيل الله غبار ايله دخان جهنم اجتماع ايلمز و بوندن صكره مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ينه حديث ابى بكرى سند آخر ايله ذكر ايلديكه حضرت ابى بكره ركوب ايچون دوه سين كتوردكلرنده ديديكه راكب اولمزم بلكه ماشيا كيده رم پس كندو ماشيا كيدوب دوه سين آرد نجه چكديلر وكيدر ايكن فى سبيل الله قدملرينه غبار اصابت ايتمك ايچون نعلينن چيقاروب كندو ايكى پرمقلرى ايله طوتدى وحضرت ابى بكر رضى الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا قصد ايلدى زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى معاذ بن جبلى رضى الله عنه يمنه بعث ايتدكلرنده تشييع ايدوب برابرجه بر ميل ياخود ايكى ميل ياخود اوچ ميل ماشيا كتديلر و بو قصه نڭ نظيرى روايت اولنمشدر كه حضرت حسن بن على رضى الله عنهما طريق حجده ماشيا كيدوب هجانلرى يانده چكيلور ايدى يا ابن رسول الله بنمسين ديدكلرنده ديرايديكه بنمزم زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه فى سبيل الله حرمهما نار جهنم يعنى اول كمسنه كه قدمينى فى سبيل الله پرغبار اوله اكا نار جهنم مس ايلمز وابو بكر رضى الله عنه قيلدى ايسه حاجى ياخود غزاتى تشييع ايدنلره دخى مندوب ومستحب اولان اولدر بعده ابو بكر صديق رضى الله عنه يزيد بن ابى سفيانه ديديكه سكا اون خصلت ايله وصيت ايده رم آنلرى از بر قيل بزى اولدركه شن بو سفر كده عن قريب كفره دن بر طائفه يه ملاقى اولور سنكه انلر صومعه لرنده كيروب

مطلب تشييع الخارج والغازى

زعملرنجه طاعة الله ايچون تفريغ نفس ايلمشلردر سن انلرى تفريغ نفس ايلدكلرى خصوص ايله ترك ايدوب تعرض قيلمه وامام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو كلام ايله استدلال ايدرلر وقول مذكور امام ابو حنيفه رحمه الله تعاليدن دخى روايتدر لكن امام ابو يوسفدن مرويدركه قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنيفه يه سؤال ايتدم قتللرين مستحسن كورديلر بعض علما ديديلركه جواز قتل اولو قتده دركه آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وكاه ناس انلره صعود ايدوب رأى وتدبيرلرى مصدر قتال اوله اما اوزرلرينه صومعه لرينڭ قپولرين قپارلر ايسه قتل اولنمازلر بالكليه ترك قتال ايتدكلرى ايچون وحديث ابى بكر رضى الله عنه ايله مراد انجق بودر و نكته سى اولدركه مبيح قتل اولان من حيث المحاربه دفع شرلريدر وآنلر قپولرين اغلاق ايتدكلرنده كرك مباشرت وكرك تسبب وجهى اوزره شرلرى مندفع اولور اما امر حربده رأى وتدبيرلرى اولوب كفار دخى تدبيرلرينه متابعت ايدرلر ايسه آنلر دخى تسبب وجهى اوزره مقاتلادر البته قتل اولنورلر وحضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه خصلت ثانيه ايله توصيه ده ديديكه سن بو سفركده قريبا بعض اقوامه ملاقى اولور سنكه آنلر باشلرينڭ اورطه لرين تراش ايلمشلر اول محللرينى سيف ايله قلع وشق ايديكز و بو طائفه دن مرادى شماسلردر كه انلر بين النصارى ميان مسلمينده علويه منزله سنده در وحضرت ابى بكر رضى الله عنه سند آخر ايله روايت اولنان حديثده بو معنايه اشارت ايدوب وتركوا شعورا كالعصابة ديدى يعنى انلر باشه بغلنان چنبركبى اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ايلديلر و بعض علما ديديلركه انلر هارون عليه السلام اولادندن ايديلر وناس امر حربده رأى وتدبيرلرينه تابع اولوب انلر دخى ناسى مسلمين ايله حرب وقتاله اغرا ايدرلر ايدى بناء على ذلك آنلر ائمة الكفر در غيرى قتلدن انلرى قتل اولى واحرادر وسند آخر ايله روايت اولنان حديثده حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بو معنايه اشارت ايدوب فاضربوا مقاعد الشيطان منها بالسيوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الى من ان اقتل سبعين من غيرهم ديدى يعنى سز آنلرڭ رؤس محلوقه لرينڭ تا اورطه يرلرندن اما كن شيطان اولان محللرينى سيف ايله ضرب ايديكز والله انلردن برينى قتل بكا سائر كفاردن يتمش كمسنه قتلندن احبدر قال الله تعالى فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم يعنى اهل كفرڭ ائمه ورؤسالريله قتال وانلرى قتل ايله ازاحۀ ضلال ايديكز زيرا انلرڭ عهود ويمينلرينه رعايتلرى يوقدر وكسر همزه ايله ايمان قرائتنه كوره اسلام وايمانلرى يوقدر ديمكدر والله تعالى بناسى مشاركت بين الاثنين ايچون فقاتلوا كلمه سى ايله امر ايلكده مضمون مذكوره اشارت واردر مترجم فقيردركه بو محلده بعض نسخ كتابده ومراده بمقاعد الشيطان شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس يعنى رأسده بر برينه واصل اولان قطعه لرڭ مجمعى در و بعض نسخده شؤن رؤسهم برنده سوء همهم وبعضيسنده شؤن رؤسهم اى سوء همهم واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنى الحالدر بو ايكى نسخه صحته اقرب وذيلنده وذلك يكون فى الرأس كما قال ابو بكر رضى الله عنه فى اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشيطان فى الرأس قولنه انسبدر يعنى مقاعد الشيطان ديمكدن مرادى رأسلرنده اولان احوال فاسدۀ نفسانيه ومؤمنين حقلرنده همم كاسدۀ شيطانيه لريدر و بو احوال وهمم رأسده يعنى دماغده اولور نته كيم حضرت ابى بكر رضى الله عنه اقامت حدو قتنده محد ودڭ باشنه اوريڭ زيرا شيطان باشنده در ديدى انتهى وخصلت ثالثه ده حضرت ابى بكر رضى الله عنه ولا تقتلن مولودا ديدى يعنى مولودى اصلا قتل ايتمه اكرچه صغير وكبير جمله ناس مولوددر لكن مرادى انجق صبيدر اكا مولود ايله تعبير ايلديكى ولادته قريب العهد اولديغندندر ومرادى قتال ايتمين صبيانى قتل ايتمه ديمكدر وروايت اخراده ايضاح ايدوب لا تقتلن صغيرا ضرعا ديمشدر يعنى صبى ضعيف وذليلى قتل ايتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة ديدى يعنى عورتلرى دخى قتل ايتمه ومرادى قتال ايتمزسه قتل ايتمه ديمكدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ايدوب هاى بو قتال ايدر دكل ايدى وار خالده يتشوب سويله كه صبى واجير مقوله سنى قتل ايتمسون ديديلر وخصلت خامسه ده ولا شيخا كبيرا وفى رواية فانيا ديدى يعنى شيخ كبير فانى يى دخى قتل ايتمه مرادى اكر قتال ايتميوب وامر قتالده صاحب رأى دكل ايسه ديمكدر اما اكر قتال ياخود قتالده رأى وتدبير ايدر ايسه البته قتل اولنور زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم يوز يكرمى ياشنده ايكن دريد بن الصمه يى قتل ايله امر ايلديلر واهل سير ايچون انده بر قصۀ معروفه لرى واردر كه كفار انى يوم حنين ده رأى وتدبيرى ايله استمداد ايچون احضار ايلديلر واول دخى فى الحقيقه امر حربده صاحب رأى ايدى بعده انلره بعد المشورة رأى واشارت قيلديكه اولاد وعياللرين بلادلرندن

* ودريد بن الصمه نڭ قاتلنده اختلاف اولنوب اكثر اهل مغازى قاتلى ربيعة بن رفيعدر ديوب بعضيلرى زبير بن العوام و بعضيلرى عبد الله بن قبيع دردير ديلر لكن كورديكمز كتب سيرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنى قتله امر ايدوب ياخود قتلى اخبار اولندقده دخى تحسين وتصويب ايلدكلرى على ايدوب امامن حفظ حجة على من لم يحفظ قاعده سى اوزره بو لنما مشدر اما من حفظ حجة على من لم يحفظ قاعده سى اوزره ائمۀ دين مؤلف وشارح انشال اثمه دين اولبايده روايت صحيحه يه مطلع اولمش اولدقلرى ظاهر ومستبعددر وقتل دريد ايله امر نبوى وارد اولديغى بو كتابده مواضع كثيره ده تكرر ايدر بر قوم دخى اولبابده روايت صحيحه يه مطلع اولدقلرينه امارۀ واضحه در * المترجم

مطلب تصرف المترجم فى حل الكتاب

جبال عالیه یه رفع ایدوب ورجاللری آنلرینك ارقه لرنده سیوفلری ایله اعدالری اولان مسلمینه ملاقی اوله لر لکن مخاذیل
کفار بورأیی قبول واختیار اتمیوب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله رق قتاله ابتدار ایلدیلر و بو کیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشرکینه سبب هزیمت اولدی حتی دریدبن الصمة بوشعر فضا حتشعار ایله قصه
مشرو حه یی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستبینوا الرشد الا ضحی الغد فلما عصونی
کنت منهم وقداری غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیرکه بیت ثانیده فی موضعنده واوایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مکان میل وانعطاف معناسنه در واوی رمل ملتوی در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطا فی معناسنه در اکرچه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولنا مشدر لکن بنم مرادی
وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لکن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دکلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرین بیلوب طوریر ایکن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرین بیلور ایکن آنلردن اولدم
حال آنکه بندخی اول هنکام عجزده سمت رشاده مهتدی دکلم وشاعر منبور مداول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن کرما دیدی یعنی میوه سی ظاهر اولان شجرك باشنی کسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجره عنبی قطع اتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه یی اشلمك حلال اولماز زیرا تخریب فسادر والله
تعالی فساده راضی اولماز دیو افادهٔ حال وقرأن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم کریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی واردرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذکوری ذکر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضرکم کلدی یعنی سزکله قتال عدو بیننده
حائل اولان شجری قطع ایدیکز وامام اوزاعی مقال مشروح المأنه حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیاسندن برنبی یه وحی قیلدیکه هر کیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملکنه نظر قیلسون اول نبی دیدیکه یارب اکرچه آل داوده نه ایله اکرام ایتدی ایسك
اکا لایقلردر لکن اهل فارس مجوسیلر ایکن آنلر کیمدر که او یله ملك عظیم ایله اکرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیکه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر و بو ادله ایله عمار ارضه سعی ایتمك ممدوح ایدوکی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوکی متعین اولور ولکن بزلر که معاشر الحنفیه امام اوزاعی یه مقابله ده دیرز که نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذکوره دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آنی قتل ایتمك جائز اولنجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن مادون النفوسی اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذکوره بیان ودلیل واردر یعنی اهل اسلام
بلاد کفاردن برموضعه قدم باصوب ارضلرنده کفاری تکدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف اتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بر وجهله تحقیر وتذلیل ایلمزلر الا هر بری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسنا تلرینه کتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنه امام محمد رحمه الله تعالی بو نصکره اصل کتابده اشارت قیلمشدر که جناب صدیق
اول عسکری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیکه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
نته کیم بو نصکره بیان اولنور ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب وافسادجمله یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه ده دیدیکه اعدانك اوکوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح اتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله زیرا روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیریده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردر که دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأکول للاکل دخی بو قبیلدندر و بو ندنصکره مؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوج خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیردرکه مقتضای سوق اولدرکه حضرت امام خصال عشرك انجق یدیسنی برسند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سببدن سیاق مذکور اوزره روایت قیلمشدر وخصلت ثامنده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول اتمه و بو قولده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنیمتدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی کندو نفسی ایچون کیزلوجه اخذ اتمکدر و بو حرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول کمسنه که غلول ایده اول غلول ایتدیکی نسنه یی یوم قیامتده
میدانه کتوروب ظهور خیانت ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ اتمك جهنم آتشنی آلمق کبیدر وخصلت تاسعده
ولا تجبنن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت اتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
کبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف اتمکز زیرا اهل جهادك اظهار جبن اتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشرده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلر که معناسی سکا امر ایتدیکم نصیحتی ترك وافساد
ایله بکا عصیان اتمه دیمکدر زیرا فائدهٔ وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور و بعضیلر دیدیلر که اکر الله تعالیدن
نصرت ایستر ایسك الله تعالی یه عاصی اولمه دیمکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدر که بر طائفه سنه شرحبیل
بن حسنه و بر طائفه سنه یزید بن ابی سفیان و بر طائفه سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتنی امیر وسر عسکر
ایدوب وجمله سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره یه التی میل مسافه ده بنی شرحبیل قیولرنده که اول موضعك
اسمی یار بنی شرحبیل در دینلدی اجتماع قیلمرله امر ایلدی و بو کلامده دلیل واردر که امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدکده خارج بلده ده موضع معینده اجتماعلری ایچون بر مجمع اتخاذ ایله آنلره امر ایتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله سی بردن حرکت ایلمك کندو خانه لرندن حرکتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله
عنه مجمعلرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیکه انکم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الکعبة دخلتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب کثیرة السباع المؤذیة معناسنه دردیدیلر لکن روایت مذکوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه درکه ارض مخصبه درآنده شویله کثرت نعم واردرکه انسان همان رؤیتی ایله شبعان
ولور معناسنه در یعنی سزلر ارض شامه کیده یورسز واول ارض شبعه در ورب الکعبة بن علی التحقیق اکا
کرار اوزره داخل اولدم و بو بله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب کویا سزلر مدینه ده چکیلن
جوع وشدتدن او یله بر ارض مخصبه یه انتقال ایده یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت ویریجی درحتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لکن اولمیه که هوای نفسکز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله کیده سز زیرا الله تعالی هرشیئه عالم در وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کنوز کسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
کسری وقیصرك ملکنه غالب وخزائننه مالك اولورسز و بو حدیثدن ظاهر اولور که حضرت صدیق
وصایای سابقه سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جغی
بلدیکندندر وعسکرین لعب ولهو قصدی ایله کیتمکدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دیندر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیل که دینلرین لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه لری دین اتخاذ ایده لر بعده حضرت صدیق
دیدیکه وایاکم والاشر ورب الکعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبة نهی ایتدیکیم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندر که تحصیل غنی ایدنلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رأه استغنی یعنی انسان کندو نفسنی غنی ومستغنی بیلمك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بنابرین حضرت

راوی مذکور امام حصیر نسخه منده
عبد الرحمن بن جبیر بن نفیر واقع
اولوب ویروی نفیل ونفیر دیو نسخه
مرفوعه دن نقل اولنمشدر * مله

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونهایتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه
بوندنصکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمده سزلر بکا قرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمک کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرار نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل وازوب کیدك سزکله موعد جمعیتز دیوان باریدر و بو قولینك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینه رجوع اتمك نیت ایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیت ایله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
و بعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در یوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اولوجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردرکه برکسنه آخر ایچون شهادت ایله
دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده مونله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکورکندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بر دخی ملاقی
اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن بر قریهٔ صغیره
عراقده بر بلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه
عسکر اسلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت
و امداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث و اغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللریله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بر دخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین ولق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه یه کمکاله
یاننده اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تا که ضمیر وذنبه نام محلهٔ چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایرادده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزه شراب
صبوحی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویر ظن ایدرمکه مماتلریمز قریبدر و بزلر بیله میورز و بو شعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی بر کاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندو دخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقیات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول جینده خالد بن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بر بهادر مبرز لی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشیدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه بر ضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسرلری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه و یزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلده لردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندو دخی بلادرومه کتدی وباهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو با نمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی بر خیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر شتهٔ
مشاوره یی نقض وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتوربر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
ناسه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تا که جیوش مسلمین اعدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر وردانملرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکه قومم اولان قریشدن بر طائفه امر حربده مشورت ایده لر و بن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه
اختیاریکزك رأینه اعتبار یکز واردر که اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امراسزلر سز
وسز بیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده
بر بیوك دپه کوریورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه نك ارقه کزه
آلورسز وعکرمة بن ابی جهلی بر مقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکه عکرمه بو ایشك رجلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر برابر اوله رق چیقوب واول تیراندازان آتلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلده دشمندن بر حرکت اولورسه انلر الله تعالینك اذنی ایله متهیء بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانك بو تدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بویله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعداً الهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تا که سزده
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوی یه
عصیان ایلدیکز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانك بو رأیی نصیح
خیر اید وکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوه لری صداسنی ایشیدوب عربلر
قاچشلر زعمی ایله عبا دیدا اولدقلری حالده یعنی بوصویه عسکر قومایوب ترتیب صفوف اتمیه رك بربرین
سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر ناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلر دخی کفار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعالی اباد ء مسلمین ایله براوجندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اونجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکریله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سر عسکر روم اولان باهان
امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکیم واردر دیو ارسال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك و بر وامقا بلنده بروز وظهور ایلدی ومیانه لرنده
بر ترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد سزه عرض ایده جکیم بر ماده واردر آنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن ال چکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلر یکرمه دابه و یره لیم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لر یکرمه امتعه یوکلده لیم و بر روایتده ونوفر لکم طعاما واداما یعنی وافر طعام وادام کتمکه قانق اولان
نسنه دروبره لیم اماز وایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بشر التون و یر یلمکله امر ایده لیم زیرا بیلورزکه
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول بر ارضده اولورسز وکلمکدن مقصود یکز انجق تحصیل منا فعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلا دیغك کبی دیار بزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلكه بزار اونه جانبزده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى
طتلى برقوم يوقدر ديو بزه خبرو يرديلر وبز انجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بو كلام هول انجامى ايشتدكده
بر برينه باقوب والله بونلر حقنده بزه خبرو يريلن سوز كرچك ايمش ديديلر يعنى بونلر جزيه لرينى ياخود دينلرينى قبول
واطاعت وايستر ايستمز انقياد ومطاوعت ايتمدكجه عودورجعت ايتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر ومؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دار الحربده قطع نخيل وتخريب بيوت جائز اولديغنه ماقطعتم
من لينة الآية نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهود بنى النضيرك لينه سندن هر قنقيسين
قطع ايتدى ايسكز ياخود كوكى اوزره قائمة ترك ايدوب قطع ايتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعالينك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لينه عجوه كبى نخلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيه در وآيت مذكوره بنى النضير
قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلر ايله طرف عاليلرينه اعانت واهانت
ايتمك شرطى اوزره مصالحه بيورمشلر ايدى بعده عمرو بن امية الضميرينك بنى كلابدن مشركاردن طنى ايله
خطأ قتل ايتديكى ايكى كسنه نك ديتلرين اداده عادت عرب اوزره بنى النضير دخى برمقدار اقراض ايله
امداد ايلك مرادر سالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على
رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب
يا اباالقاسم براز مكث ايدك سزى اطعام ومراداتكزك مبلغنى اعطا ايده لم ديدكارنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بيورديلر بعده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدى قتله قادر اوله مزسز بو فرصتى فوت ايتميه لم آنلر دخى بالاتفاق نعوذ بالله تعالى
قتللرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام ايتدكده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعتزام ايلديلر و بوبابده
اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهل ايمان برقوم
خيانتشعار سزلره سوء قصد ايله ال اوزادوب الله تعالى دخى كيد و مكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده
جناب حقك نعمتلرينى تذكر ايديكز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر
وهر سنه كلوب ميوه لريكزى كندولريكز قطع ايتمك شرطى اوزره بنم جوارمدن چيقوب كيديكز ديو امر ايلديلر
بنى النضير راضى اولميز ديو اظهار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى اون بش كيجه
محاصره بيورديلر انلر دخى صوقاقلرينك قپولرين قپايوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعالى
لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتاله
قادر اوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكور اوزره تحصن ايتملرى ايله
مسلمين دخى محاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبندن هدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين
هرچند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره ولوج
ايچون كندو خانه لرين جانب داخلندن نقب ايلديلر كما قال الله تعالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين
يعنى خانه لرين كندو اللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كم تقرير سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى
منوال اوزره اكر قتال اولنورسكز سزه نصرت ايده رز ديو وعد ايتمشلر ايكن امداددن عجزلرى متحقق اولمغله
كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخيللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان ايتمكله
هر برشاخى اول قوم لئيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخيللرى قطع اولنوب ميانه لرنده بالاضطرار استشاره
قيلديلركه زوال نخيلدن صكره بزلره اقامت وتحمل تصور وتخيل اولنماز طرف رسالتپناهى يه ندا ايلديلركه
يا اباالقاسم ازقديم فساددن جمله عبادى نهى ايدرايدك شمدى نخيلك جرمى ندركه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولاديمز وحلقه دنكه سلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جق امتعه مز اوزره امان ويرمبسين رسول الله
صلى الله عليه وسلم بلى ويرزم بيوردقلرنده ابواب حصونلرين كشاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
قطع نخيللرى خدمتنه ابو ليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهما يى تعيين قيلدقلرنده ابوليلى اكرم نخيل

ومعلوم اوله كه حضرت خالدك قان ايچمه تعبيرى حقيقتده محمول دكلدركه دروغ مصلحت آميز حمل اولنه بلكه مرادى روم ايله قتال عندعرزده الذواحلادر ديمكدر لكن نهويل خصم ايچون قان ايچمك عبارتى ايله كنايه ايلدى

منه

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام لون كه جمع لينه در يعنى ادانى النخيلدر انلرى قطع ايدر ايدى ابوليلى يه
نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفاره غيظ وكدرى ازيد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون
لونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدمكه الله تعالى رسولنى اوزرلرينه غالب ومالليرينى
اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموالرى اولمغين عجوه يى ابقا قيلدم ديدى وهر برينك رأى ومسلكى تصويب
وقبولده ماقطعتم من لينة آيت كريمه سى شرف نزول اولمشدر وروايت اخراده وارددر كه يهود بنى النضير
بالاى حصونلرندن ندا ايدوب سزلر مسلمز فساد ايتميز زعم ايدر ايكن بنه نخيلى قطع ايدر سز والله تعالى
سزه بويله امر ايتمدى فريقيندن فنقمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر و بعض مسلمين كرچك
سويلديلر ترك ايده ليم و بعضيلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده ليم ديديلر والله تعالى قول فريقينه
اظهار رضا وماقطعتم من لينة نظم كريمين انزال ايله بحث طرفينى قبول وامضا ايلدى وصاحب الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى دعواى سابقه يه حديث اسامة بن زيد ايله دخى استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محلى هنكام صبحده غارت بعده احراق ايله
امر ايلديلر وروايت اخراده ايبانت نام محل ديو وارد اولدى لفظ مذكور بر موضعك آديدر كه والد
اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسلم قتلنه حزن شديد ايله محزون
اولمشلر ايدى بناء على هذا اسامه حضرتلرين اوچ بيك نفر عسكر ظفر رهبر اوزره امير وانلر ايله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودار وديارلرين نار ايله احراق وسكان
منشلرين تيار قهر وتبار ايله اغراق ايتمكله مأمور قيلمشلر ايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله
عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبى ذيشان اوزره
تجهيز وتنفيذه شتابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى طائف
قصدى ايله كيدر ايكن اوطاس نام موضعدن مرور ايتدكلرنده مالك بن عوف النضرينك قصرى ديدهٔ
حقايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر و بوبابده حضرت حسان اشبو بيت لطيف ايله اجاده
واحسان ايلمشدر * نظم * وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعده حريق
عظيم منتشر اشراف بنى لوى اوزره سهولتله متمكن اولدى مترجم فقيردركه كتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظى موقعنده اغار واقع اولمشدر بو روايت اوزره بيان معنى ظاهر وباهردر امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه
اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امير جيش اولوب قصرمز بورى فتح
ومحاصره يه مباشرت ايتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامر شريفلرى انجق صاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر
بو وجهله بزه ظاهر و بديدار اولمشدركه بلاد كفارده قطع اشجار وتخريب ديارده بأس شرعى يوقدر راوى
ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طائفه واروب كروملرين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر و بوبابده كتب
مغازيده مذكور برقصهٔ مشهوره واردركه اهل طائف قطع كرومدن فرياد ايدوب بربرينه ديديلركه اشجار
عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمز انك قطعندن صكره بزلر نه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفار اظهار
جلادتله كرومزى قطع ايتدى ايسه كز آب وتراب وشمسده آنك خلفى واردر ينه تدارك ايده رز ديو مسلمينه
ندا قيلديلر ايچلرندن ينه بعضيلرى اكا جواب ويروب بوسوزك بعد اليوم اشبو دلكدن چيقمغه قادر اولورسك
اوله جقدر ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر
رضى الله عنه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بويله امر ايلديلر
ديو اعتذار قيلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعادته كلوب يارسول الله قطع نخيل ايله سن مى
امر ايلدك ديوب بلى بن امر ايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح
خيبرى وعد قيلمادى مى ديوب بلى اويله وعد قيلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يا رسول الله بو صورتده كندو
نخيلكى واصحابكك نخيللرينى قطع ايتدرمش اولورسن ديدى اول وقتده رسول الله صلى الله عليه وسلم منادى يه امر ايدوب
قطع نخيلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينك آثار سوقنى كوروب ونخيل مذكوره
جناب رسالتك قطع ايله امر ايلدكلرى اشجاردندر ديدكلرين ايشيدن كسنه لر بكا بويله جه كوروب ايشتدكلرينى
اخبار ايلديلر نطاة حصون خيبردن برحصنك آديدر واهل خيبرك التى عدد حصونلرى واردى شق
نطاة قوص كتيبه سلاليم وطيحه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدر كه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى

مطلب في بيت حسان

بعض تصرف المترجم

عنه شامده اولان خلیفه سنه نامه یازدیکه انظر من قبلك فرهم فلینعلوا ولیحتفوا اثر مذکورده لفظ قبل
فتح قاف وسکون با ایله اولدیغی تقدیر اوزره دیمکدر سندن اقدم اولنلره نظر ایدوب آنلره امر قیل که کاه
ایقلرینه نعلین کیوب یوریسنلر وکاه یالین ایق ایله کزوب اکا دخی اعتیاد قیلسونلر اما کسر قاف وفتح با ایله
اولورسه طرفکده اولان ذواته نظر ایدوب امر مذکور ایله تنبیه قیل دیمکدر و روایت اخراده فلینتعلوا
کلدی معناسی واحددر ولفظی دخی بناء تفعل اوزره صحیحدر و بناء مذکور حدیثده کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم یحب التیامن حتی فی تنعله وترجله دیو وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
هر خصوصده جانب یمین ایله ابتدایی سورلر ایدی حتی تنعل وترجللرنده دخی وترجل ترجیل شعر یعنی صاچ
طرامق یاخود دابه‌دن نزول ایله ترجل ایدوب پیاده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضی الله عنه بعضا یالین
ایق ایله یوریسنلردیو امر ایلدیکی انجق مسلمینه شفقتلرندندر که دار الحربده برجهت ایله یالین اایاق یوریمکه محتاج
اولورلر ایسه مشقت چکمیه‌لر وقصهٔ غارده حضرت ابی بکر رضی الله عنه نقل ایلدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرین دم تقاطر ایدر کوردم زیرا حافیا مشی اتمکه معتاد دکللر ایدی
ولهذا استحبوا الاحتفاء فی المشی بین الغرضین یعنی نکتهٔ مذکوره‌یه بناء رمی سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده برنشاندن نشان آخره وارنجه یالك اایاق یوریمکی فقهاء کرام مستحبدر دیو ذکر واعلام ایلدیلر بعده
حضرت عمر رضی الله عنه شامده خلیفه سنه یازدیغی نامه ولیأتزروا ولیرتدوا دیو کتب ایلدی یعنی آنلره
امر قیل که نمازه یاخود مجمع ناسه چیقدقلرنده ازار و ردا ایله چیقوب ثوب واحد ایله چقماسونلر اکرچه انسان
ثوب واحد ایله تستر وتوشح ایلسه نمازی جائز اولور لکن مستحب اولان ازار ورد ا ایله ادا ایلمکدر وناسه تلبیس
ردا ایله امر ایلدیکی انجق ردا لباس عرب اولدیغندندر بعده ولینؤدبوا الخیل یازدی مرادی ریاضت خیل
وتعلیم افراسدرکه حین حاجتده اداره‌سی آسان اوله یاخود مرادی اکر آنلری اورکر ایسه تأدیب ایتسونلر
دیمکدر زیرا حدیثده واردرکه تضرب الدابة علی النفار ولاتضرب علی العثار یعنی دابه اورکك اوزره ضرب
اولنور سورچجك اوزره ضرب اولنماز زیرا سورچمك راکبی دیزکین طوتمغی بیلمدکدن اولور اما اورکمك انجق
دابه‌نك سوء خلقندن اولور بناءً برین تأدیب اولنور بعده ولایقربنهم صلیب یازدی یعنی آنلره صلیب قریب اولماسین
معناسی امصار مسلمینده صلیبلرین آشکاره قیلمق واثناء طریقده صلیب ایله کلوب کچمکه اهل ذمته رخصت
ویرمسونلر دیمکدر زیرا فعل مذکور استخفاف مسلمینه راجع اولور ویرلر ایسه آنلره استخفاف مسلمین ایتسونلر دیو
اعطاء ذمت اتمك بعده ولایجاورنهم الخنازیر دیو کتب ایلدی یعنی آنلره خنازیر همجوار اولماسین معناسی
اهل ذمت خمور وخنازیر مثللو امور باطله‌لرین امصار مسلمینده اظهار وبیع اتمکدن منع اولنورلر دیمکدر
زیرا بونلر معصیتدر واهل ذمت اظهار معصیته تمکین اولنمازلر لکن اعمال مرقومه‌یی داخل
صلح اولان بیوت وکنایسلرنده ایشلمکدن منع اولنمزلر زیرا آنلرك شرکلری والله تعالینك غیرینه عبادتلری
اعمال مذکوره‌دن اشنع ایکن خانه‌لرنده شرك وعبادتلرینه تعرض اولنماز بعده ولایقعدون علی مائدة یشرب
علیها الخمر یازدی یعنی اوزرنده شرب خمر اولنان سفره‌یه قاعد اولماسونلر وفی نفس الامر مسلمه کوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لایق اولماز بلکه قادر ایسه نهی منکر وجهی اوزره شرب خمر ایدنلری منع ایدر دکل ایسه
اویله موضعدن تباعد ایدر زیرا شرب خمر ایدنلره لعنت نازله اولور نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث
اشراط ساعتده بیورمشلردر که یدار الکأس علی موائدهم واللعنة تنزل علیهم یعنی سفره‌لری اوزره کاسهٔ
خمر راداره اولنور ولعنت دخی اوزرلرینه نازله اولور بعده ولایدخلن الحمام الا بازار یازدی یعنی حمامه عریان
کیرمیوب ازار ایله کیرسونلر زیرا ستر عورت فرضدر وحدیثده من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایدخل الحمام
الا بازار ولایدخل حلیلته الحمام وارد اولمشدر یعنی اول کمسنه که الله تعالی‌یه ویوم قیامته ایمان کتوره
ازارسز حمامه کیرمسون وعورتنی حمامه ادخال ایلمسون بعده وایاکم واخلاق الاعاجم یازدی یعنی اخلاق
اعاجمدن احتراز ایدیکز مرادی ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده یاخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنینه
ناملایم اولان اخلاق ذمایمده تقلیدلریمدن اجتناب ایدیکز دیمکدر و بو تفسیردن مستفاد درکه اخلاق مسلمیندن
عدا اولنان عادات مشترکه‌دن منع ونهی مقصود ومراد دکلدر وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله
تعالی دیرکه امام محمد رحمه الله تعالی دخی حدیث مذکوری بعد النقل بزم بیانمز اوزره تفسیر واعلان ایدوب اواخر
کلامنده دیدیکه اکر اهل ذمت قبایح مذکوره‌دن برنسنه‌یی اعلان مراد ایدرلر ایسه امصار مسلمیندن خارج

مطلب الاحتفاء فی المشی بین الاغراض

مطلب النهی عن اظهار الصلیب والخمر والخنازیر

مطلب بحرم حضور مجلس الخمر وان لم یشرب

مطلب دخول الحمام

یرلرده یعنی قرالرده ایشلسونلر زیرا امصار مواضع اعلام شعائر دین وآنده اظهار قبایح استخفاف مسلمیندر
ومحذور ومعهود قرالرده ناموجود واهل قری آنلری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری وصف وتعریف
وبیان حاللرنده اهل الکفور هم اهل القبور مضمونی ایله توصیف بیوردقلری مثللو لردر وکفور جمع الکفر
بمعنی القریة در واهل الکفور اهل القبور عبارتی ایله اهل قرانك کمال جهالت وامور دینیه‌ده قلت اهتمام
وغیرتلرینه اشارت بیوردیلر وشیخ امام شمس الائمة الحلوانی علیه رحمة الملك العلام دیرکه بنم عندمده قول
صحیح اولان رکه قول مذکورده امام محمد حضرتلرینك مرادی کوفه قریه‌لریدر رکه عامهٔ اهالیسی اهل ذمت
وروافضدر امابزم دیاریمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبایح مذکوره‌لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلری کبی
مساکن مسلمین اولان قریه‌لرده دخی زجر ودفع اولنور زیرا بزم دیارمزده اولان قریه‌لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصیحت ایدر بر واعظدن خالی اولماز و بونلر دخی شعائردیندندر وابی اسید الساعدیدن ذکر وروایت
اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده بیوردیلرکه اذا اکثبوکم فارموهم ولاتسلوا السیف حتی
یغشوهم یعنی کفار سزلره یاقلشدقده رمی سهام ایله مقاتله ایدیکز وتا کفاری احاطه اتمدکجه سل سیوف اتمکز
وحدیث شریفده کثبوکم یا اکثبوکم روایت اولندی معناسی سزه قریب اولوب اوزریکزه هجوم وازدحام
اتدکلری وقتده دیمکدر وترتیب مذکور امر حربده برادب مستحسندر که عند الحاجه رمی سهام ایله دشمنی
اوزرلرندن دفع اتملریله امر وتنبیه بیوردیلر و بو امر وتنبیهلری اصحاب کرامی درجنك اول قتالدن نهی ایتدکلری
وقتلرده ایدی زیرا قصهٔ بدرده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کندولری ایچون بنا قیلنان عریشه
حضرت ابی بکر ایله برابر دخوللرنده ناسی قتالدن نهی ایدوب کلام مذکوری تکلم بیورمشلردر ولاتسلوا السیوف
حتی یغشوهم قول شریفلرنده آنی افاده واردرکه غازینك دشمنه ضربی واصل اوله جق مرتبه‌ده دشمنه قریب
اولمدقجه سل سیف ایتمسی مناسب اولماز اکرچه امر مرقومده کراهت شرعیه یوقدر بلکه مکاید حربیه دندرکه
لمعان سیوف ابتدا کوزینه کورندکده دشمنی اخافه اتمکله بعید ایکن وقوع بولدقده فرار ایله قتلدن خلاص کدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجیهنده دیدیلرکه دشمنه قریب اولمقدن اقدم سل سیوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بناءً برین نهی اولندی قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم یعنی اهل ایمان رأی
وتدبیرده عدم اتفاق حسبیله نزاع وشقاق اتمکزکه تفرق کلمه سببیله دشمندن خوف ایدوب
دولت ونصرتکز زائل اولمیه وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق

باب الامارة * امام المسلمین برمحله آزاکر چوق ارسال جیشه عازم اولدقده ایچلرندن برینی جمله‌نك اوزرینه
امیر ورأی وتدبیرلرنده حاکم ومشیر نصب اتمدکجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبویه‌یه اقتدا ومتابعتدر زیرا رسول الله علیه السلام علی الدوام بعث سرایا ایدوب هردفعه‌ده نصب
امیری التزام بیورمشلردر واکر جواز ترکه احتمال اولیدی تعلیم الجواز بردفعه ترك واهمال ایدرلر ایدی وشاهد عقلی
دخی بو مدعایی مؤید درکه ارسال اولنان عسکر لامحالة اجتماع رأی وکلمه‌یه محتاج ویو معنی انجق ایچلرندن
بعضیسی امیر اولدقده حاصل اولور که آنلره برنسنه ایله امر ایتدکده جمله‌سی اطاعت ایدرلر وحرب خصوصنده
امر ایله انقیاد واطاعت کاهیجه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسکره دخی اطاعت امر الایق وسزاواردرکه
اطاعتسز نصب امیرده نفع وعائده بدیدار اولماز قال علیه السلام من اطاعنی فلیطع امیری ومن عصی
امیری فقد عصانی یعنی بکا طاعت ایدن نصب ایتدیکم امیره اطاعت ایلسون وامیریمه عصیان ایدن
فی الحقیقه بکا عصیان ایلدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی ذکر ایتدیکمز قول اوزره حدیث
عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی ایله استدلال قیلدیکه قال علیه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فی سفر فلیؤمهم
اکثرهم قرآنا وان کان اصغرهم یعنی برسفرده اوچ نفر اجتماع ایلسه‌لر قرآن عظیمی قنقیسی زیاده بیلور ایسه
نه قدر اصغرلری ایسه ده آنلره امامت قیلسون واعلملرین تقدیم بیوردقلری جمله‌دن افضل اولدیغندندر بعده
امام محمد رحمه الله دیدیکه شخص مذکور امامارینی اولدقده امیرلری دخی اولور واول شخص برامیردرکه آنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم مقتضای حدیث مذکور نصب ایلمشلردر و بو مثللو برحدیث دقتال ایله صحابهٔ کرام
خلافت ابی بکر رضی الله عنه اوزره استدلال ایلیوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی امر دینکز اولان
امامت صلوة ایچون اختیار بیورمشلر ایکن سزلر امر دنیاکزده نیچه رضا واعتبار قلمزسز وکذلك اهل سفر انجق ایکی
کمسنه اولسه‌لر بینه افضلی اولدرکه احدهما امیروا خری مأمور اوله زیرا میانه‌لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لایمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فی القری

مطلب وقت سل السیوف فی الحرب

مطلب ینبغی المسافران یؤمروا علیهم واحدا منهم

مطلب الدلیل علی خلافة ابی بکر

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب اتساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر در عقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا ایوردیلر که ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدك یا رسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتما یعنی آگاه اولیکز که
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف لصوص هنگامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایتملری لایقدر که هر خصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر یوغیسه نصب امیر ایتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیرکه امام المسلمین
اوزره واجبدر که ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
تا بجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر ایتمکده درز یرا امیر اولان
کمسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بر دخی ایرشمکه قادر اولمیه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناسی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدوری نه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عاملرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب ایتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
وبراء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عند الله علو
منزلتن افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لا یؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیچه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهنه جامه وکسوت کمسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمز میسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدائك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سیوفمزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان ریز اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمتده بی قرار وبی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بویله بر ذات عالیشان
وصحابیٔ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیاردنکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنور که بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلر که سر عسکر اولان کمسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزول کوریلمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اکر بویله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کمسنه یی اکا وزیر مشیر
تعیین ایتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بویله بروز یردخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادامللرینه وارنجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ماهلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن برجماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیٔ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیرکه بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت ایتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لا یحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کمسنه یه جنت حرامدر نقل اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکلری وقتلرده برندادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کنارایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کمسنه شهید اولدی دیو جناب رسالته سویلد کلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لا یحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرشمیکن ینه اول کمسنه حقنده بویله بیوردیلر تا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمادقجه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولمز والله الموفق
باب مبعث السرایا ❊ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیورررلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیورررلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصد در بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما ینال العلم
بکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحرینی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وینه
دلیل واردر که امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمك کرکدر وعلما دیدیلر که یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافرینه دن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمك مراد ایدر
اول کمسنه یه سنی بو الکدن کیرو قویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لا تحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردر که غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد اباس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دیریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضانك ایکی کیجه سی کچدکدن صکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بروجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعد الوجوب تغیر ایتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجب اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجب اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافر تنده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامجه منقضی اولنجه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلور سه اول کمسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابتکار فی الامور وطلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلده قبل الزوال وبعده

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دلیلنده
لانها فریضة علیه دیر یعنی زیرا صلوة جمعه اول کسنه اوزرینه فرضدر وتعلیل مذکور امام مشار الیهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنیدر وعندنده مقیم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلاف بزکتاب الصلوتده ایضاح ایلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غیر منقسمه اعتبار ایتمیوب انجق برمقدار دخی تأخیر اولنور ایسه وقتك اداء جمعه یه واسع اولمیه جغی مرتبه ده
حال تضییقی اعتبار ایدر وبو قولی امام مشار الیهك کندو اصل وقاعده سنه مبنیدر که سببیت وجوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه یه واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه درکه اداء جمعه یی آندن تأخیری
جائز اولماز وبو سببدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولمیوب بعد الطهر قضا ایدر
دیو حکم ایدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضیق اولنجیه دکین مسافر مصردن چیقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه شیخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی دیر ایدیکه بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردر که آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلرکبی مصلی یه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنمیوب انجق امام وجماعت
ایله ادا اولنور بو صورتده وجو بنده آخر وقت ظهر معتبر اولمیوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصردن چیقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کورینور
جناب شارح جوابنده دیرکه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زیرا امام مشار الیه وقتده
بالفعل ادایه قدرت وتمکن اعتبار ایدر اول جهتدن عندنده سببیت وجوب وقتك اول جزئنده متعین اولور که
جزء مذکورده اهمال وتأخیر ایلسه مابعدی تضییق ایدوب ادایه واسع اولمازامابزم عندمزده سببیت اجزاء
وقتدن آن اخیرده متعین اولوب بو یله سبب ایله متقرر الوجوب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل ادایه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر وبزم آخر وقتی اعتبار یمزه باعث بو معنادر بعد ازین جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومجتمز اولان میدان مبعث السرایاده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة وخیر السرایا اربعمائة وخیر الجیوش اربعة آلاف
ولن یغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر وخیر السرایا درتیوزدر
وخیر الجیوش دورت بیکدر واون ایکی بیك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ایتدکده نصکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما دیدیلرکه خیر الاصحاب اربعة قول شریفلرینك معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابمك
افضلی دیمکدر بو تقدیر اوزره خلفاء اربعهٔ راشدین ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر وبعضیلر دیدیلرکه بلکه مراد ظاهر معناسیدرکه خیر رفقا
وخیر جماعت دیمکدر وحدیث مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما نك صلوة جمعه امامدن
غیری اوج نفر ایله ادا اولنور قوللرینه دلیلدر زیرا خیر الاصحاب انلاردر که معا ونتلریله اداء فریضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کسنه ایله اداء جمعه جائز اولور وحدیث مذکور دلالت ایدر که سریه من جهة العدد
جیشدن اقلدر وعسکر قلیله سرادن اخذ ایله سریه تسمیه سی قلت عدد لرندن ناشی تحفظ ایچون کیجه لرده
کیدوب کوندوزلرده درکین اولدقلرندندر وجیشه جیش ایله تسمیه اولنمق آنك ایچوندر که عربیه ده
جیش فارسیه ده جوش مثللو تموج وغلیان معناسنه در وعسکر کبیر دخی کثرتلرندن بر بری اوزرینه تموج
وغلیان اتمکله جیش ایله تسمیه اولندی وحدیثدن مراد شریفلری اول دکلدر که دورتیوزدن اقله سریه اطلاق
اولنمیه بلکه مرادلری انجق اولدر که دورتیوزه بالغ اولورلر ایسه ظاهر حاللری اولدرکه قبل نیل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن یغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شریفلری اکا دلیلدر که غزات
مجاهدین عدد مذکوره بالغ اولدقدنصکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لر دخی انهزام ایله عودتلری
حلال اولماز زیرا مدلول لن یغلب اوزره مغلوب اولمیان البته غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اکرچه یوم حنینده عدد مسلمین اون ایکی بیك ایکن ینه منهزم اوله رق یوزچویردیلر کما قال الله تعالی ثم ولیتم
مدبرین یعنی صکره ارقه ویردیکیکز حالده اعراض ایلدیکز لکن ایچلرنده منافقین واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولمیان کسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللر ایدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
بروجهله فرار جائز اولماز زیرا آنلر اون ایکی بیك نفر اولمغله اوج عسکر عدا اولنور که دورت بیکی میمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة یصح باربعة نفر

خیر الجیوش آنلردر واول مقداری دخی میسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده در وجمع متفق علیهك
ادناسی اوچدر واکثرینه نهایت یوقدر وحکم شرعیده ادناسی اکثرینه مساویدر بو جهتله اشبو اوچ عسکرکه
مجموعی اون ایکی بیکدر جموع لا یحصی یه مساوی عدا اولنملریله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر خیر امراء السرایا زید بن حارثة اقسمه بالسویة واعدله فی الرعیة
یعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضللری زید بن حارثه درکه علی السویه تقسیم غنائمده فائق وبین الرعیة اجراء
عدالتده متفوقدر وزید بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلمدر فی الاصل ام المؤمنین
حضرت خدیجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتاق وکندولرینه
ولد اتخاذ ایدوب جاهلیتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجیه دکین حقنده حکم بنوتی اجرا بیورمشلردر وبعد النسخ
انجق معتقلریدر وقرآن عظیمده واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه نظم کریمی آنك شاننده نازل
اولمشدر یعنی الله عظیم الشانك انعام ایلدیکی وحبیبم سنك دخی انعام ایلدیکك ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
اولنان کلامی سویلدیکك وقتی تذکر قیل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلدیکی وحبیبم سن دخی اعتاق
ایله انعام ایلدیکك بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکز دفعه امیر عسکر قیلدی تا که یوم موته ده شهید اولوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله ثناسین ایدوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
مذکورتینی تعیین بیوردیلر زیرا امیر عسکر خصلتین مذکورتینه محتاجدرکه بریسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار وبری دخی مراجعت اتدکلری اموردہ بعضك بعض آخردن حقنی
آلیویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر وامرین مذکورین انجق عهدهٔ امرایه تفویض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری اقسمه واعدله ضمیرلری امراء سرایایه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمیر جماعت ایله اقسمهم واعدلهم دینلمك اقتضا ایدر ایکن افراد ایله روایت قیلدیغی بعض کسان تعییب
ایلدیلر لکن جوابلرنده دیریز که امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری لفظ مزبور ایله اخذ وروایت
ایلدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ایدر وامثالنده باب تأویل واسع ومیان صغیر
وکبیرده شایعدر بنه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه امام المسلمین عهدهٔ سندن کلور کسنه بولنور ایسه سریه
نامنه یالکز برشخص یاخود ایکی یاخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زیرا روایت اولندیکنه نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ایامنده حذیفة بن الیمان حضرتلرینی یالکز وعبد الله بن انیس ودحیة الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هر برینی یالکز سریه نامنه ارسال بیوردیلر اکرچه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سریه دن نهی ایلدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدرکه
بریاخود ایکی نفرك بعثی دینده مکروه اولمیه رق مجرد شفقت علی المسلمین وجهی اوزره نهی اولنه وبری دخی
اولدرکه سریه اوچ نفردن اقل چیقمامق افضل ایدوکنی بیان اوله تا که اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
بریسی امامته تقدم ایدوب ایکنسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجیه
مذکور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شیطان والراکبان شیطانان
والثلثة رکب حدیث شریفك مضمون منیفیدر یعنی راکب واحد شیطاندر وراکبان ایکی شیطاندر
واوچ راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجیه بطریق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدی ایدوب دیرز که بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه کاه خبر اعدایی تجسس وعزیمت
ایتدکلری اسراری تفحص قصد اولنور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولمق
اوچ کسنه نك قدرت حلولندن اسهل ایدیکی ظاهردر وخصوص مرقومده کاه شخص واحد ایله حاصل اولور
وکاه هیچ بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولمق ایچون میان
اعدادہ مکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ایکی شخص ایله منصهٔ حصولده معروض اولور وکاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام یاخود ایچلرندن بعض مبارزین مشهوره نی نا کهانی قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخی اوچ یاخود زیاده جماعه صورتپذیر وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبیر وابستهٔ
عهدهٔ امیردر که مسلمینه قنقی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ایدر ایسه اول وجهله عمل وحرکت قیلر والله الموفق
* باب الرایات والالویة * یعنی جهاددار بابی رایات والویه اتخاذنده دائر اولان مسائل شرعیه بابیدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی دیرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالری ابیض ورایه لری اسود اولمقدر ومنوال

مطالب فضائل زید بن حارثة

مشروح اوزره اخبار نبویه وارده اولوب راشد بن سعید رضی الله عنه دن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك رایه لری سیاه ولوالری سفید ایدی وعروة بن الزبیر دید یکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك رایه لری سیاه ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهانك برده سندن مصنوع
ایدی اسمنه عقاب دیرلر ایدی وعقاب رایه لرینك اسمیدر عمامه لرینك اسمی سحاب وفرسلرینك سکب
وبغله لرینك دلدل اولدیغی کبی بوند نصکره معلوم ارباب علومدر که لفظ لوی ملوك وسلاطین واصحاب
جیوش پیشکاهنده چکیلن شقهٔ معتبره نك اسمیدر ملوك آل عثمان ایدهم الله تعالی الی انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعاد تنشان پیغمبر عالیشان ووزراء سامی مکانلرینه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلری کبی اما لفظ رایه وجوه عسکردن هر برینه اعطا قیلنان شقه نك اسمیدر که هر برینك
نفراتی تحتنده تجمع ایدرلر دولت عثمانیه ده اورطه لر وسواری عسکرلرینك سنر بلوکلرینه تعیین اولنان
بیراقلر کبی ورسول الله صلی الله علیه وسلمك قنقی غزوه ده اتخاذ رایه قیلدقلرنده اختلاف روایات واقع اولوب امام
زهری رحمه الله تعالی یوم خیبره گلنجه رایه یوغیدی همان الویه وارایدی دیدی لکن سائر محدثین ذکر
ایلدیلرکه غزوهٔ بدرده رایه وارایدی وسیاه ایدی بو بیان اوزره قبل یوم خیبر رایه اتخاذ اولندیغی مستبان
اولدی ورایاتده لون سواد مستحب گوریلمکده حکمت اولدرکه رایات انجق اصحاب قتالك علاماتیدر وهر طائفه
کندو بیراقلری آلتنده قتال ایدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدکده ینه بیراقلری آلتنه عودته مقتدر
اولورلر ولون سواد ضوء نهارده وعلی الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ایدوکی آشکار واول
سبدن استحباب سواد ظاهر وبدیداردر لکن من جهة الشرع بیراقلر ابیض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
یوقدر انجق لواده لون بیاضی اختیار اتمسوز رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ان احب الثیاب عند الله
البیض فلیلبسها احیاؤکم وکفنوا فیها موتاکم حدیث جواهر نثارلرینه مبنیدر یعنی علی التحقیق عند الله افضل
ثیاب ابیض اولنلریدر بناء علی ذلك حیوتده اولنلر یکز آنی گیسونلر ومیتلریکزی آنده تکفین ایدیکز واوی
هر جیش عظیمده انجق بردانه اولوب آحاد عسکر صاحب الجیش اولان سلطان یاخود امیر والاشانه عرض حاجت
ایتدکلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ایدرلر بو جهتله لواده لون بیاضی اختیار ایلدك تا که سائر سربلوکلرك
رایهٔ سودالرندن امتیاز ایله ناس وجههٔ مقصودی آشکار اوله ومؤلف الکتاب رحمه الله سلمهٔ بن الاکوع
رضی الله عنه دن روایت ایدوب سلمه حضرتلری دیرکه والله یوم خیبرده کندومی کوردمکه حضرت علی رضی الله
عنهك اردنجه سرعت ایده رم قلعهٔ خیبره وارنجیه دکین اکا ایرشه مدم فخرجت غادیة الیهود سلمه حضرتلرینك
بو قولنده غادیه غین معجمه وعین مهمله ایله مرویدر روایت اولایه کوره معناسی زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حرکت ایدن اهل عمل طشره چیقدیلر دیمکدر وثانیه یه کوره اهل عدواندن یهودك مبارزان
میدان جلادتلری نمایان اولدیلر دیمکدر خلاصهٔ کلام قلعهٔ خیبره وصولیمزده یهودك غادیه یاخود عادیه لری
چیقوب جانب مسلمینه متصل اولان باب قلعه یی کشاد ایلدیلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ایدیکه عظماء یهود حصن
نطاته شبخون خوفیله ارقه سنه اوج قات دیوار بنیاد اتمشلر ایدی وخیل اعدا اکا ظفر بوله مز ایدی یهود
خیبر اول قلعه دن ودیوارلردن چیقوب قتال مسلمین سوداسیله صحرایه چیقدیلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلری
میدان مبارزه ده امتیاز وبو شعر ایله ارتجازه سرآغاز ایلدی * شعر * قد علمت خیبر انی مرحب شاکی السلاح بطل
مجرب * اضرب احیانا وحینا اضرب * اکفی اذا اشهد من یغیب معناسی تحقیق اهل خیبر بیلدیلرکه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم میدان جنکده کاه مضروب وکاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصکره غایبلرك
منابنه نائب اولورم دیمکدر وآنی حضرت علی رضی الله عنه قتل ایلدی وبو قصه کتب مغازیده معروفه
ومذکوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذکوره یی روایتدن مقصودی همان آخر حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم
غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسکره توزیع رایات ایلدکلرین بیان ومقدما الویه استعمال ایدرلر ایکن یوم مذکورده
اتخاذ رایات ایلدکلرین افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله دیرکه اهل جهاد جهاده خروج اتدکلرنده هر طائفه
میانه لرنده برنسنه ایله شعار وعلامت اتخاذ اتملری لایقدر که ایچلرندن بریسی رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرین
یاخود مکان ومقر بن بوله مزسه شعارلر یله ندا ایدوب سمت مقصوده ظفر بوله وکذلك هر اهل رایه ایچون دخی
برشعار معروف اولمق مناسبدر که اول رایه اصحابندن بریسی رایه سندن جدا دوشرسه شعاری ایله ندا
ورفیقلرینه وصول ورجوعه قدرت وتمکن پیدا قیله وامر مذکور من حیث الدیانه واجب ولازم دکلدر حتی

ترك ایدنلر عاصی وآثم اولمازلر لکن مصلحت حربه اقوای سبب اولمغله اتیانی افضل وانسب ومواقفت آثار
وارده یه اقربدر زیرا سنان بن وبرة الجهنی رضی الله عنه دن بو قول شریف مرویدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم ایله غزوة المریسیع ده که غزوة بنی المصطلق دربرابر ایدك وبنمرده شعاریمز یامنصور امت
کلمه سی ایدی معناسی دشمنه ظفر بولدیك همان دیلدیکیکی قتل واماته قیل دیمکدر وشعار نبوی یوم بدرده
دخی بو کلمه ایدی ویوم احدده امت امت کلمه سی ایدی وحضرت عایشه رضی الله عنها دن مرویدر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم شعارمها جرینی یا بنی عبد الرحمن وشعار خزرجی یا بنی عبد الله وشعار اوسی
یا بنی عبید الله قیلدیلر وغزوهٔ احزابده بر گیجه دیدیلرکه اکر کفاره شبخون ایدرایسکز شعاریکز حم لا ینصرون
کلمه سی اولسون معناسی اعدا منصور اولمیه جقلرین تأکید ایچون حامیمه قسمدر ویوم حنینده شعارلری
یا اصحاب سورة البقرة ایدی حتی اصحاب کرام اول وهله ده انهزام ایله حربدن نکوله اقدام اتدکلرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنلره لفظ مذکور ایله ندا ایدوب یا اصحاب سورة البقرة الی انا عبد الله ورسوله سائر الیوم دیدیلر یعنی
ای اصحاب سورة البقره یکا طوغرو عودت ایدیکز بن الله تعالینك جمیع ایامده قولی ورسولیم بویله تکلم ودشمنك
صدرینه طوغرو اقدام وتقدم ایدرلر ایدی ومسلمین صوت رسول اللهی کوش اتدکلری آنده صوب سعادتلرینه
عود ورجعتله جوش وخروش ایلدیلر وروایت اخراده یوم مزبورده شعارلری حم لا ینصرون ایدی ومسلمین
جانب سعادتلرینه عودت اتدکلری ساعتده اهل شرك روکردان هزیمت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
انهزموا ورب الکعبه یوردیلر یعنی یاسینه قسم ایده رمکه منهزم اولدیلر ولفظ مذکور قسمدر که خبرهزیمتلرین تأکید
ایلدیلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنی وضع وتعیین وابستهٔ رأی امام المسلمیندر لکن اول
بابده بطریق التفاؤل فوز وظفره دلالت ایدر برکلمه اختیار وتأمل اتمسك لایقدر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم فال حسنی سورلر واظهار سرور ایدرلر ایدی والله اعلم

باب الدعاء عند القتال یعنی غزا وجهاد اصحابی حین محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دینی قبل الحرب
دین اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعیه بیانیدر عبد الله بن ابی اوفی رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اعداء دین ایله معرکهٔ حربده ملاقات اتدکلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت
استدعا ایله تضرع ومناجات ایدرلر ایدی اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصینا ونواصیهم بیدك اللهم اهزمهم
وانصرنا علیهم یعنی یارب بزلر سنك قوللریکزوکفار دخی قوللرکدر بزم وآنلرك نواصی اختیار یمز یداقتدارکده در
یارب بزلر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولدقمزایله آنلری مهزوم ومکسور وبزلری اوزرلرینه مظفر ومنصور قیل
بونده دلیل واردر که هر غازی عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتنه اقتدا اتمك کرکدر زیرا مؤمن
برکت دعا ایله رزق ونصرتی استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدایه کسب استیهال ایدر بناء علی هذه الامور
هر خصوصده دعا وتضرع ایله مأمور اولمشدر قال الله تعالی فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی یعنی قوللرم
بکا رجای اجابت قیلسونلر وبکا ایمان کتورسونلر وقال الله تعالی ادعوا ربکم تضرعا وخفیة یعنی قوللرم
تذلل ونهاندن اختفا ایده رك ربکزه دعا ایدك وانبیا ومرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضراتی
دخی اعدالری اوزره بد دعا قیلدقلری قرآن عظیمده اخبار وانها اولندی مثلا حضرت نوح علیه السلام
رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا دیو دعا قیلدقلری اخبار واعلام اولندی یعنی یارب ارض اوزره کافرلردن
برفردی ترك ایتمیوب جمله سین اهلاك ایله وحضرت موسی وهارون وخلیل علیهم الصلوات من الرب الجلیل
دخی قهر اعدا ایله دعا ایلدکلری آیات قرآنیه ده اظهار وابدا قیلندی جناب مؤلف دیرکه مسلمین نیت حرب ایله
مشرکینه مقابل اولدقلرنده ایکی صورت واردر بری اولدرکه صیت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الی الآن
بالغ اولمامش اوله وبری دخی عکسیدر اکر بالغ اولمامش ایسه ابتدا آنلری اسلامه دعوت اتمدکجه حرب وقتال
بر وجهله حلال اولماز لقوله تعالی وما کنا معذبین حتی نبعث رسولا یعنی بز عظیم الشان کسنه یه عذاب ایدیجی
اولمادق حتی بعث رسول ایله الزام حجت ایدنجیه دکین ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی امراء جیوشه بویله
وصیت وابتدا کفاری شهادت توحیده دعوت ایدك دیو نصیحت بیوریرلر ایدی ووجه آخری دخی واردر که
کفار لئام بزم قتالیمزی مجرد مال لرینی اغتنام وعیال واولادلرین سبی واقتسام قصدی ایله طمع خامه مبنیدر
دیو کاهیجه سوء ظنونه اقدام ایدرلر اکر قتالیمز انجق احیاء دین ایچون ایدوکین من اول الامر بیلسه لر من غیر
حاجة الی القتال دعوت اسلامه اجابتلری احتمالدر خصوصا عرض اسلامی تقدیمده حکمت حسنه وموعظهٔ

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتن تقویم واردر بنابرین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولق واولمامق واردر اکر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت اتمدکجه
آنلر ایله قتال اتمك کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه بو یله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
امور دن بری دخی قبول جزیه دز قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام وار در بو سببله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبده اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
بو وقتده بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل اتمك شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته شی اولدر که نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی مقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار ونحو یفه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلادعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرر ردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمده ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت اتمدکجه کفاردن برقومه قتال اتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بنابرین اکثر کفار نه یه دعوت اتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بو یله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازمیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که
بزم زمانمزده حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولین مذکورینی وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
اتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدکده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
بر محله بعث ایدوب دیدیلرکیت وآرقه که باقه یعنی امرمدن برشیئ ترك اتمه اول دخی یا رسول الله امر بکزنه در
وآنلره نه ایشلیه ایم دیدکده بیوردیلرکه ساحه لرینه واروب نازل اولدیغك وقتده آنلر سنکله قتال اتمدکجه سن
انلر ایله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل اتمدکجه ینه سن قتال اتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال اتمه وبوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه
مالکز دن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله یا علی الله تعالی
سنك یدك ایله برقولنه هدایت قیلق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهو یدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتسخیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

صلی الله

مطلب دیة اهل الحرب اذا قتلوا

صلی الله علیه وسلم بر محله عسکر بعث اتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتالده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره اتمکز زیرا ارض اوزره مدر وو بردن یعنی اهل بادیه وحضردن
بر اهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادو نسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل اتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدر ایدیك وقول مذکور دلالت ایدرکه دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلادعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که
نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطفانه بعث
ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیك ونسوان
وصبیانی قتل اتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیاننده دیدیکه وقتا که غطفاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزلره خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر اتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله اتدیکمده جمله کز حمله ایدك وطلبده امعان اتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کتمکز بو یله دیوب هر ایکی کسنه یی بربرینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده اتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت اتمسون وبرکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بربرینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه اتدیك اول اثناده برکسنه یا خضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیوررلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفارقریشدن سلامته ایریشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور اتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلرکه غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبر آخر کسنه یی
دخی ایشتدیلرکه غلامنه یا علوان دیو ندا ایدرینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد اتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشتغللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریة بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله
تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر وبو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدرکه کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر وبعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق
باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمیانلردن
تفریقی متضمن باب در قبقدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل
فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بد نهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم
حدیث آخرده وارددر الخیل لثلاثة لرجل اجر وهو ان یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلی حفظ وامساك ایدوب هر قچان

ای بعض الجیزة واقصر اسم موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة

اعداطرفندن برصوت هائل ایشتسه اکا قارشو پرواز ایتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذکور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستعدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوکی ظاهر اولور زیرا برمالدرکه
اشرف جهات اولان جهاد ایله کسب اولنور بنا برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن کیسان
حضرتلرندن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی آتلرك افضلی اشقر اولنلر یدر
ووصف اشقر یت افراسده یلبسی وقویروغی ایله متبین اولور اکر بوایکی محلی یاخود یالکز بریسی احمر ایسه
اشقردر واکر ایکیسی دخی سیاه اولورسه اکا کمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی کل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یکن فکمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدرکه جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واکر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آتك اسمیدر وارثم اول آتدرکه
شفهٔ علیا سینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدرکه اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدرکه صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه وبوارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذکور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کما کان ابقا وتقریر واعتقاد عوامی تصویب برله یمن وبرکت
صفت سابقه ده اولان افراسده در دیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یه یازدیکه لا تخصین فرسا ولا تجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایکدج اتمه
یاخود اتدرمه وآتی ایکی میل مسافه دن زیاده قوشمه یاخود قوشدرمه وبعض ناس حدیث مذکورك ظاهرینه
تمسك واخصاء فرس مکروهدر دیوب کلا ملرین انکله تأیید قیلدیلرکه حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدکده انما یفعل ذلك من لا خلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان کمسنه لر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت کریمه سین دخی بونکله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیکه بن بنی آدمه البته امر ایده رم آنلر دخی خلق اللهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیکه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لکن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدرکه زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نکیر ولا منکر بین الانام متعارف ومشتهردر وایکدجك اشترا
ورکوبی ضرر شرعیدن عاری ایدوکنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بووصف اوزره برفرسلری دخی وارایدی اکر اخصاده کراهت اولیدی فعل مذکوردن نهی زجر ایچون
شرا ورکوبی دخی مکروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلنی امام محمد
رحمه الله ذکر وتعلیل ایلمشدرکه صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر ایکن اخصا صهیلنی ازاله وتخفیف
ایدر بوجهتله مکروه کورلمشدر یوقسه دیمزده حرام اولدیغندن دکلدر ونهی ثانیدن که ولا تجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول کوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدرکه ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول مذکورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه کوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی کچدی دیمکدر وتشدیده کوره
معناسی سبق اوزره قوشوتعبیر اولنان صله واکرامی التزام ایلدی دیمکدر وافراسك تحملندن خارج مسافه یه
باغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر یوقدر منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلی نك
معناسی رأس دابه سی پیشکا هنده کیدن ذاتك صلاء دابه سی یعنی ذنبی عندنده اولان کمسنه در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلم دن وارد اولمشدرکه قال لا تحضر الملائکة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائکهٔ کرام صورت ملاهیده اولان نسنه لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه در وحدیث ابی هریره ده واردرکه ان النبی علیه السلام قال لا سبق
الا فی خف او نصل او حافر یعنی خف ونصل وحافردن غیری نسنه لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصل دن رمی در وحدیثده واردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضبا نام

مطلب اوصاف الوان الخیل

مطلب حکم اخصاء الدواب

وحضرت علی رضی الله عنه دن نقل اولنان حدیث دخی صحیح تقدیری اوزره تأویل مذکورده مشترك در بنا برین کتابده ذکر اولنمامشدر

برناقه لری وارایدی قطعا آنی بردوه سبقت ایده من ایدی براعرابی یاشی ایکی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بردوه سی اوزرنده کلوب عضبایی سبقت ایلدکده مسلمینه زیاده کران کلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الا وضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئ عالی قیلمدی الا
عاقبتنده انی سافل قیلدی وبونلر کبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ کرام
میانلرنده مسابقه آتلرده ودوه لرده واقدام لرنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل آخر اولدرکه اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری کبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایکن طالب یاخود هارب اولمق
اقتضا اتسه سرعت حرکت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانه لرنده برجعل که لسان ترکیده اوکدل وقوشو
دیدکلری نسنه یی شرط ایدرلر ایسه اکا نظر اولنور اکر جعل مشروط یالکز برطرفدن اولوب احدهما آخره اکر سن بنی
کچرسك بن سکا شونسنه یی ویره یم اما بن سنی کچرسم سندن نسنه اخذ ایتمیه یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا حدیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقه مخالف اولمدقجه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذکور
ایکی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مکر بینلرنده برمحلل اوله صورت محلل اولدرکه متسابقیندن
بشقه برشخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلرکه اکر اول شخص ایکیسنی بردن کچرسه اکا برنسنه ویره لر واکر
ایکیسی بردن آنی کچرلرسه نسنه سین المیه لر وبوایکی دخی بینلرنده شرط آخر ایده لرکه قنغیسی آخری کچرسه
برنسنه سین اخذ ایده ایشته بوصورت جائز وجوازی سعید ابن مسیب رحمه الله دن مرویدر لکن بشرط آنکه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی کچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بویله اولمادقجه آنی ادخالده فائده
یوقدر اولمایوب شرطلری ینه قمار اولمقدن خارج اوله مزوبو محلده شارح الکتاب امام سرخسی دیرکه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیکه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایکی طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرینه قصد مراجعت اندکلرنده احدهما آخره
اکر جواب استادنم قولم ایسه بن سکا شونی ویره یم واکر سنك قولك ایسه سن بکا نسنه ویرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واکر جانبیندن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدرکه مسابقهٔ افراس جائز کوریلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز کوریلور وصفوان بن
عمرو السکسکیدن منقولدرکه عمر بن عبد العزیز اصحاب سکسکی یه رکض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی نخاسلرك یعنی جانبازلرك رکضیدر وآنلری دخی انجق بلاموجب دابه یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه نك خلافنه تکلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تغریر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی رکض نیل وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه سیله خیوله احسان
ایله برلرمأمورلر ایکن علی وجه التلهی رکضله اتعابلری جائز دکلدر راوی مذکور دیرکه عمر بن عبد العزیزینه
برکسنه یی مبزغ ایله دابه یه رکوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومبزغ بعض جانبازلرك اتدکلری کبی اول دمورلی
قمچیدرکه آنکله دابه یی قوشدیررلر وامر مذکور من غیر موجب جرح حیوانه بادی وبعضا هلاکنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وکذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده اتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقجه ناسی رکض الخیلدن نهی ایدرز ایدی والله الموفق * باب کراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه لرینه چاك وچنقرق تعلیق اتملرینك کراهتی محل تحقیقدر کعب رضی الله عنه دن مرویدرکه
مسلمیندن برجیش اخراج اولنماز الا حق جل وعلا برملك بعث ایدرکه دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه رك دعا ایدر یعنی یارب ارقه لرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور کبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بویله دعا ایلمز وخالد بن معدان رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاکلی بردوه کوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبو دوه شیطانك بنه جکیدر
ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم العیر التی فیها الجرس لا تصحبها الملائکة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله که ایچنده چاك بولنه ملائکه آنلره رفیق اولماز وبعض علما آثار مذکوره نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مکروهدر دیو قطع مقال ایلمدیلر وبوکه تماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مکروهدر دیو ادعا وحضرت عایشه رضی الله عنها برخاتون کوردی

مطلب الحلال فی الجعل

مطلب رکض الخیل

يانده اياغنده جلاجلى واربرصبى وارايدى اول خاتون بوصبيدن تنفير ملائكه ايدن نسنه يى نزع ايله ديمكله
امرايلدى ديواثبات مدعا ايلديلر لكن بزم مذهبمزده آثار مذكوره نك تأويلى اولدر كه اتخاذ جرس غزاته كوره
دارالحربده مكروهدر زيرا دشمنه شبخون مراد اتسه لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله يه
ابتدار ايدرلر ومسلمين سريه قليله ايسه اول صوتله دشمن محللرين بيلوب قتل واهلاك لرينه فرصت بولورلر
بوصورتلرده اتخاذ جرس مشركينى جلب ودعوت ومسلمين اوزره سوق ودلالت اتمكله معروض حكم كراهتدر
اما دار اسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتى يوقدر يعنى جابجا مسلمين سفرلرنده
صوت جرسله انتفاع ايدوب مثلا انكله ديده لرندن دفع خواب ويول غائب ايدن آنكله ملاقات اصحاب ايدرلر وبعض
دواب دخى صوت جرسله كسب نشاط وسرعت سير ايچون تحصيل انبساط ايدرلر ومؤمنين خوف لصوصدن
امين وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعين اولورلر ايسه اتخاذنده ضرر شرعى يوقدر واتخاذ جرس سوق جمال
ايچون حدى ديدكلرى نغمه نك نظيريدر واول ميان عربده معروفدر كما كار رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى
اذن ويرمشلردر حتى كيجه ايله سفرلرده كتدكلرنده حاديلرى حضور عاليلرنده حدى ايله نغمات ايدرلر ايدى بنابرين آنده
دخى ضرر اولماديغى بزه مستبين اولدى واقدام صبيانده اولان جلاجل اكر منفعت مقصوده ايچون اولمايوب مجرد
لهو ايچون ايسه محبوب ومستحب دكلدر واكر آنده بر منفعت مقصوده وار ايسه آنده دخى ضرر يوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت* مؤلف الكتاب عليه رحمة الرحيم الوهاب ديركه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدين مكروه
ومنكور دكل ايسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشكور دكلدر لكن آنده تحريض قتال مثللو فائده وار ايسه
بأس شرعى يوقدر يعنى مبارزين رفع صوت ايله كاهيجه اكتساب مزيد نشاط وقوت وكاهيجه درون اعدايه القاء
رعب وخشيت اتمك كبى منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت يوقدر على ما قال النبى صلى الله عليه وسلم
صوت ابى دجانة فى الحرب فئة يعنى هنكام حربده ابى دجانه نك صوتى بر جماعت عسكر مقامنه قائمدر وحسن
بصرى رضى الله عنه دن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم اوچ موضعده رفع صوتى مكروه كورير لر ايدى
عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقيس بن عباد حضرتلرندن مرويدر كه اصحاب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اوچ موضعده رفع صوتى مكروه كورير لر ايدى برى جنازه وبرى قتال وبرى ذكردر وذكر ايله مراد مجلس
وعظدر وبو ايكى حديثدن سماع قرآن ياخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك كراهتى متبين ومتعين اولمشدر شارح
الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله تعالى ديركه بيان سابقدن مستبين اولمشدر كه ادعاى وجد ومحبت ايدنلرك فعل
وعادت واظهار حالتلرى مكروهدر كه امر دينده اساس واصلى وباب زهدنده بحث وفصلى يوقدر وبونه متين
اولور كه صوفيه نك عادتلرى اولان عند السماع رفع صوت وتخريق ثياب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلرى
منع اتمك اولى الامر اوزره امر لازمدر زيرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مكروه ايكن صوفيه نك سماع
نغمات هنكامنده اتدكلرين نه ظن ايدرسين وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبكا اتمك واثوابنى يرتوب
يوزلرين طرملامقدر كه شرعا حرامدر ياخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهليه بويله ايدوب
حتى وقوعى رتبة محالده اولان اوصافله ميتى توصيف ايدرلر ايدى قال صلى الله عليه وسلم من تعزى بعزاء الجاهلية
فاعضوه بهن ابيه ولا تكنوا الله اعلم مراد شريفلرى ولى ميتى عزاء جاهليه ايله تعزى وتسليدن منع ايديكز
وزجر ايله ميتى سوء ذكر ايله مذمت اتمكز ديمكدر مترجم فقير ديركه شراح حديث بو خبراطيفك معناى منيفن وجه
آخر ايله دخى تعريف قيلديلر لكن تحريرنده برحسن تعبيره ظفرياب اوله مديغمدن تقريرندن اجتناب اوانندى
باب العمائم فى دار الحرب* صاحب الكتاب رحمه الله تعالى ديركه وقت حربده وغيريده صارق صارمق خصال
مسلميندن برخصلت حسنه در زيرا عمائم طائفه عربك تاج ابتهاجلريدر قال صلى الله عليه وسلم تعمموا تزدادوا حلما
يعنى باشكزه عمامه وضع ايديكز تا كه حلمكز مزداد اوله ورسول الله صلى الله عليه وسلم مكه يه يوم فتحنده
سر سعادت افسرلرنده دستار سياه اولديغى حالده دخول ايلدكلرندن بزه لايح اولديكه لبس عمامه لاسيما
عمامه سود برخصلت حسنادر وابن عمر رضى الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الرحمن
بن عوف رضى الله عنهى دعوت ايدوب حاضر اول سنى بر سريه يه سرعسكر ايدوب بعث ايده جكم ديديلر وابن عمر
رضى الله عنهما حديث مذكورى سرد وتفصيل ايدوب ختامنده تذييل براه ديديكه عبد الرحمن بن عوف اوزرنده
بر عمامه وار ايديكه كندو باشنه صارمش ايدى همان رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى دعوت وحضور عاليلرينه
اقعاد ايدوب يدبيضا لريله عمامه مرقومه يى كوريا بعد كور بوزوب نزدعنايتلرندن بر عمامه سوداى رأس شريفنه

مطلب جواز الحدى

مطلب اعتذار مترجم فى ترك شرح الحديث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهى عما فعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصيص ايله تعميم وبرطرفن بين الكتفين ارخا ايله حسن تنظيم بيوروب هكذا فاعتم يا ابن عوف ديديلر
يعنى يا ابن عوف عمامه كى اشته بويله تنظيم قيل وفعل مذكور ايله انجق سرعسكر ميرورلرينه قصدا كرام
وبين الاصحاب كرامت مشروحه ايله انى ممتاز وبنام ايلديلر وبو حديثده فعل رسالتپناهيده واقع اولديغى اوزره
ارخاء طرف العمامة بين الكتفين مستحب ايدوكنه دليل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلى برشبر ايله
تقدير وبعضيلر دخى وسط ظهره وبعضيلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ايله تحرير ايلديلر وبونه
حديث سابقده دليل آخر واردر كه لف عمامه سين تجديد ايدن كسنه عمامه سين باشندن بردن رفع اتمك ياخود
قلنسوه دن بردن نزع اتمك لايق دكلدر بلكه لف ايتديكى منوال اوزره تدريجله نقض اتمك سنت نبويه يه مطابقدر
زيرا رسول جليل عليه التحية والتبجيل حضرتلرى عمامه ابن عوفى بويله جه نقض وتحليل ايلديلر وصورت مذكوره
نشر طومار مطوى منزله سنده در بنابرين نشرتدريجى همان دفعة واحدة نشر ايدوب يره براقمقدن اولى وانسبدر
باب القتال فى الاشهر الحرم* مرويدر كه سليمان بن يسار رحمه الله دن اشهر حرمده كه رجب وذو القعده وذو الحجه
ومحرمدر مسلمين ايچون قتال مشركين جائزميدر ديو سؤال اولندقده نعم جائزدر ديدى وبزدخى بو قولى اخذ ايده رز
لكن عطا حضرتلرى فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشركين نظم كريمى ايله استدلال وجائز دكلدر ديو
قطع مقال ايلدى يعنى اشهر حرم منسلخ اولدقده مشركينى بولديغكز محلده قتل ايديكز لكن بزلر ديرز كه
دليل مذكور منسوخ العمل وناسخى وقاتلوا المشركين كافة يعنى مشركينه عموما قتال ايديكز دخى وقاتلوهم
حتى لا تكون فتنة يعنى كفار ايله قتال ايديكز تا اثر شرك مضمحل اولنجيه دكين نص اجلاريدر وبعض علماء كرام
وجه آخر ايله التزام الزام ايدوب فاقتلوهم حيث وجدتموهم ذكر جليلى هر زمان ومكانده اباحت قتل
مشركينه ادل دليلدر وعطا حضرتلرينك استدلال ايلديكى فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شريفندن مراد
بعض كفار ايچون مدت معاهده تعيين اولنان زمانك انقضا وانتهاسيدر يوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بيان
وانتهاسى دكلدر ديو توجيه كلام ايلديلر ونصين سابقيندن قطع نظر روايت صحيحه ايله مضبوط اهل
سيردر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح طائف ايچون محرمدن آلتى كون مرورنده غزو وجهاد ونصب
منجنيق ايله تضييق ومحاصره يه اجتهاد ايدوب ماه صفرده فتح وتسخير ايله مظفر اولديلر وبونك كبى
بين الفحول تلقى بالقبول قيلنان سنت مشهوره ايله جواز نسخ الكتاب مسلم ارباب الالبابدر والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعرابى* حسن بصرى رحمه الله تعالى ديمشدر كه اعرابينك هجرتى انجق دفتر مجاهدين اسمنى
جمع وتدوين اتمكله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ايله مدينه منوره يه هجرت اتمك فرض ايدى
قال الله تعالى والذين امنوا ولم يهاجروا ما لكم من ولايتهم من شئ حتى يهاجروا يعنى اول كسنه لر كه ايمانه كلوب
هجرت اتميه لر آنلرك تولى امورلرندن سيزلك ايچون بر نسنه يوقدر تا آنلر هجرت ايدنجيه دكين وقال عليه السلام
ثم ادعوهم الى التحول الى دار المهاجرين فان ابوا فاخبرهم انهم كاعراب المسلمين يجرى عليهم حكم الله الذى
يجرى على المسلمين وليس لهم فى الفئ ولا فى الغنيمة نصيب يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرى طائفه
اعرابه ارسال ايلدكلرى صحابه يه سعادتمأبلرينه امر ايلديلر كه بعده آنلرى دار مهاجرينه تحوله دعوت قيلك
اكر امتناع ايدرلر ايسه آنلره اعلام قيلك كه اعراب مسلمين مثللو اولورلر سائر مسلمين اوزره جارى اولان احكام
شرعيه آنلرده دخى جارى اولوب فئ وغنيمتدن آنلره نصيب يوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالى اولدر كه فرضيت
هجرت نسخ اولنمادى واعرابدن اسلامه كلن كسنه اوزرينه واجبدر كه نامنى دفتر اهل غزاده كتب اتدرمكله
شرف هجرتى كسب ايده وحسن رحمه الله جنابلرينك ذكر ايلديكى وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدى
يوقسه دار الهجرته تحول وانتقال دكل ايدى اما اكثر علما قوللرى اوزره فرضيت هجرت يوم فتح مكه ده نسخ
اولندى لقوله عليه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونية يعنى فتح مكه دن صكره هجرت يوقدر انجق
آنك بدلى جهاد واخلاص نيتدر وقال عليه السلام المهاجر من امتى من هجر السوء اوقال ما نهى الله عنه
يعنى امتمدن مهاجر اول كسنه دركه سوء اعمالى ترك ايده ياخود شك راوى اوزره الله تعالينك نهى ايلديكى نسنه يى
ترك ايده وبو معنايه امام محمد رحمه الله اشارت ايدوب ديمشدر كه براعرابى امصار مسلميندن برمصرى وطن
اتخاذ ايتدكده ديوان غزاته التحاق اتيسون اتمسون اعرابيتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قيلنمق دخى انجق تعلم شعائر اسلامه كسب اقتدار ايچوندر اكر قبيله سى ايچنده ايكن تعلم
مذكوره علاج بولورسه انكيچون ترك ديار وتوطن امصاره احتياج يوقدر همان لازم اولان علم حالنى تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب كيفية نقض العمامة

درجه سنه خارج اولد قده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالینك واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله علی رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة علی المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شركه صله واكرام جائز اولد یغنه متعلق مبحث ودقایمدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدر كه مجاهد حضرتلرینه اهل شركدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اكا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واكرام قیل دیدی بزلر دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرزكه مسلم اولان كمسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شركه اكرام ایتمكده ضرر یوقدرز یرا سلمهٔ بن الاكوع رضی الله عنه دیدیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناكاه كتفیم بیننده برمس كبی حس ایدوب كیرو باقدیمكه رسول الله صلی الله علیه وسلم در یا سلمه ام قرفدنك قیزینی بكا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یا رسول الله دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بو كه حزم مشرك واول قیز دخی مشركه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مكه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مكه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مكه یه توزیع ایتملریچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نكله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند كل عاقل وفی كل مذهب حق او باطل برامر محمود واهدا الی الغیر مكارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مكارم الاخلاق یعنی بن مكارم اخلاقی تكمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشركین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوكی بزه نمایان اولدی و بوند نصكره كعب بن مالكدن مرویدركه عامر بن مالك ابو البراء حال شركنده

مطلب قبول هدیة المشرك وعدمه

مدینه یه كلوب جناب رسالته ایكی فرس وایكی حله اهدا ایلدكده بن مشركك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشركینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شركنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابو سفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدكده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن جاد المجاشعی دخی پیشكاه سعادتلرینه هدیه كتوردكده یا عیاض اسلامه كلدیكمی دیو سؤال ایلدیلر كلمدیم دیدیكنده بیوردیلر كه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشركین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشركینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشركینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذكر ایلدی لكن نقول مذكوره میاننده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودركه هدیه سی رد اولندقده ایمانه كلمسنی امید اتدكلری مشركدن قبول بیورمدیلر كه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله وبری دخی اولدركه بعض ناكسان هدیه سینك عوض ومقابلنه طامع اولوب بدل بدل مثلی ایله مكافاته دخی قانع اولمیوب انجام كاری هل من مزید ایله تجبیره راجع اولور و بو معنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لا اقبل الهدیة الا من قریشی او ثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصد اتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن هدیه قبول اتمم و توجیه مذكوری مؤید روایت اولندیكه ذكری سبقت ایدن عامر بن مالك ایكی فرس اهدا ایلدیكه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ملكلرنده ایكن بعض حروبده ایادی كفاره دوشمش ایدی بنه رسول الله صلی الله علیه وسلم اكا هدیه سندن زیاده عوض و یرمشلر ایكن دخی زیاده استمكه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلر كه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرفه انه لنا ثم لا یرضون منا بالمكافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلركه كندو مالیمز ایدوكنی بیلدیكمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر بنه مكافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوه هدن بری دخی اولدر كه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اكا مبنیدر كه بابا سی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایكن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه در كه قصهٔ معروفه لری واردر بنابرین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیكه امیر جیش هدایای مشركینی قبول ایكروهدر روا كر آلورسه فیء مسلمین قیلمق كركدر وعلماء اعلام قول مذكورده بحث وكلام ایلدیلر بعضیلری دیدیلر كه مرادی كراهت تحریم دكل بلكه تنزیهدر زیرا قبول هدیه ده مشركین ایله الفت ومحبتدن امین اولنماز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

لكن خطبهٔ مذكوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسیاقه منافی كوریتور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعد القبول محتمل اولمغله توفیق ممكندر والله اعلم

وعداوتی كیدره روبزلر ایسه كفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیكم غلظة یعنی كفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلر كه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولماز اما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدرز یرا اكا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه ویرلر امیرك ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دكل بلكه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسكردن برینه كلن هدیه دخی بویله در اما مشركین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالكز كندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشركیندن كلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرز یرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دكل بلكه بالعكسدر قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ

مطلب قبول الهدیة من امراء الجور

ایدر سكا ضرر ایرشدیره مزلر علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله كفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احبا نده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ كرام وصكره كلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختاركبی ستمكاردن كلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابو ذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهیه یوز التون اهدا ایلدكده هر مسلمه بودكلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی ویرلمدی دیدكلرنده رد ایدوب كلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بكا ابرام اتمه زیرا بو هدیه لهیب ناردركه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدركه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدر اگر سكا برنسنه ویرسه اخذ ایله سكا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدركه اگر امیر ستمكارك اكثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سكا ویردیكی وجه حلالدن ایدوكی معلوم اولمدقچه قبول جائزه سی جائز اولماز واگر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اكثر مالی حلالدن ایسه سكا ویردیكی حرامدن ایدوكی معلوم اولمدقچه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشركینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق كلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیكه باب الاماره ده ذكری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایكن عیاده سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اكا عتاب كونه تغنی می ایده یورسین دیدكده جوابنده مسلمین ایله مشاركت اتدیكیم قتالدن بشقه یالكز كندی یدمله یتمش طقوز كافر قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان برله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بو اثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالكزجه تغنی اتمك جائز ایدوكنه دلیل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسین اشراب بیورمشلر ایكن مریض اولوب یالكز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لكن انس رضی الله عنه طور مذكوری استبعاد ایله اعتراض وانكار اتدكده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیكین بیان برله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایكن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بو جهتله صورت مذكوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مكروه ایدوكی مجزوم اولدی علی ما قال علیه السلام

مطلب جواز التغنی فی وحدته

انهاكم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایكی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدركه مزمار شیطاندر وبری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایده رك رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصكره روایت صحیحه ایله مثبتدر كه براء بن مالك رضی الله عنه برء وعافیتله مرض مرقومدن نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی كندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مكحول رحمه الله دن منقولدركه صحابهٔ كرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیر ایكن خطا ایدوب سلاحی كندو ایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان اتمكله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب كرام یا رسول الله بو شهیدمیدر دیدكلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر وبن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمكدر بو قسمه دنیاده غسل وتكفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بوایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنابرین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریف یفیدر یعنی اسهالدن فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب بکر وطیء ایله و حامل وضع له تدمیه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر بو قسمه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کسنه نك نمازی قیلنورمی اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی قیلنماز خصوصا ابو هریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب و جرحله تعذیب اولنور و اول کسنه که بر مکان مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اول دخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور و اول کسنه که شرب سم ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیر که شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر و حدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین ایشتدم دیر که عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنماد یغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودیی سیف ایله ضرب وایاغنی قطع اتدکد نصکره سیفی کندو اوزرینه رجوع و نفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیمکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن سنان بن الاکوع حقنده عملی حبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهد وانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی حبط اولدی دیین کذب ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر و ثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول غدیر ما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه اویله سباحت ایدر و بزدخی بوقولی اخذ ایدوب دیرز که اول کسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور و عملی اوزره مثاب و مأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه المبالغه جاهد و سیفی کندو اوزره رجوع و جرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب و شداید اولمشدر بو جهتله جاهد صابر و صابرینه اجر و ثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر ان له لاجرین قول شریفنك معنای منیفی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که مسلمیندن ایکی سریه اثناء لیلده بر برینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان برله همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود طرف واحددن بعض مقتول وقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کسنه اوزرینه دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریهٔ اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریهٔ اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن برنسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلیوب انجق دشمن اعتقاد ایده رك ملاقات ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی بلوب الچکدیلر و خصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجور لرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرکه قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

مطلب حکم من قتل نفسه عمدا

مطلب تقاتل طائفتان من المسلمین یظن کل ان صاحبه من المشرکین

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل ودلیل روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بو صورتده مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولی ده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز

باب قتل ذی الرحم المحرم مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزدخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسی کبیدر مگر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه اخر اولدر که بابا والدینك ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصدیله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کسنه قیلن کسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا والدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر وعمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که بر کسنه یارسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم وآندن جناب رسالتکزه حاشاسی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اولبابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة والسلام قاتل مرقومه برنسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجاو بشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندیمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد و مولودك غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم

باب البکاء علی القتلی* یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عبدالاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسف کنان لکن حمزه لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان خاتون دیدیکه در حال بزلر چیقوب جانب عالیلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایلدیك ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلرحتی درون خانه ده نشیج بکالرینی ایشتدیك بعده بزلره اصابت واحسان ایلدیکز یتشوردیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزه لابواکی له بیورملری انجق آنك ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب اولمغله نسواندن کسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله اکا ندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب حبس الاب لارادة

مطلب استماع بكاء النساء على الميت

ايلمديلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب حضرت حمزه یه ندبه و بکا ایلدیلر وحضرت رسالت دخی آنلرك بکاریله استیناس ایدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدینهٔ منوره ده رسم بلده درکه اچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایله ابتدا ایدرلر ورجال مدینه بربرینه تعزیه ده انجق مات رسول الله دیرلر زیاده نسنه سویلمزلر بعده مؤلف الکتاب حدیث مذکوری ابن عمر رضی الله عنهمایه متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خوابدن بیدار اولدیلرکه نسوان مرقومه دخی بکاایده یورلر بیوردیلرکه یاو یحهن انهن لههنا منذ الیوم فلیرجعن ولایبکین علی هالك بعد الیوم یعنی ای واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردرعودت ایلسونلر و بعد الیوم برمیته بکا ایلمسونلر بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب دیدیکه بکاء مذکوره یوم مزبورده رخصت شرعیه ویریلمشیدی صکره حدیث مذکور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علما متفقلردرکه منسوخ وغیر مرخص اولان نوحه و بکا ایله رفع صوتدر زیرا مرویدرکه قال علیه السلام النایحة ومن حولها من مستمعیها علیهم لعنة الله والملائکة والناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت ومستمعیندن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعالینك وجمیع ملائکه وانسانك لعنتلری نازله در یاخود نازله اولسون اما من غیر صوت بکاده ضرر شرعی یوقدر زیرا روایت اولندیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات اتدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بزی بکادن نهی اتمدیکزمی بیوردیلرکه انما نهیتکم عن صوتین احمقین فاجرین واما هذه رحمة یجعلها الله تعالی فی قلوب الرحماء العین تدمع والقلب یحزن ولانقول ما یسخط الرب یعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتین احمقین فاجریندن نهی ایلدم اما بو کوردیکك اثر رحمتدرکه انی خدای متعال رحیم اولانلرك قلوبنه وضع ایدر کوز یاشه زیر وقلب محزون اولور لکن رضاء الله اولمیان کلامی سویلمزز و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه برعورت حضور نبویده ولدینه بکا ایدر ایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه دعها یا عمر فان القلب حزین والنفس مصابة والعهد قریب یعنی منع اتمه یا عمر زیرا قلبی محزون ونفسی مصابه وفراقی قریب العهددر لکن علی کل حال صبر جمیل وترك بکا وعویل افضل واجملدر قال الله تعالی الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون یعنی اول کمسنه لری مدح ایده رمکه آنلره برمصیبت اصابت اتدکده بزلر جمیعا الله تعالینك ملکلری یز وعود ورجوعمز انك امر و حکمنه دردیرلر ❊

باب حمل الرؤس الی الولاة ❊ یعنی والیلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولدیغنه دائر مسائلدر عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدرکه حضرت ابی بکر رضی الله عنهك خلافتنده بناق نام بطریق بنامك رأس مقطوعنی کتوردکلرنده منع وانکار وعدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجلس یا خلیفهٔ رسول الله کفار بزم مقتوللریمزك رؤسنی حضور ملوکلرینه عرض واحضار ایدرلر دیدکلرنده دیدیکه کفرهٔ روم واعجامك عادت باطله لرینه تقلید میدر بعد الیوم بکا رأس کلسون همان مکتوب وخبر بکا کافیدر وروایت اخراده بغی وعدوان وتجاوز حد ایله طغیان اتدیکز دیو عتاب فراوان ایلدی وروایت اخراده شامده اولان عماله بکا کله کوندرمکز مکتوب وخبر کافیدر دیو کتب وارسال ایلدی و بعض علما بو قولك ظاهریله استدلال وحمل الرؤس الی الولاة غیر جائزدر زیرا جیفه در اماطهٔ اذی ایچون دفنندن ماعدایه سبیل یوقدر وهم تفریق الرأس عن الجسد مثله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ولو بالکلب العقور مثله دن نهی اتمشلردر علی الخصوص جناب صدیق عادت جاهلیه در دیو تعبیر ایلدی و بزلر اهل جاهلیه یه تشبهدن ممنوعلرز دیو تأیید مقال ایلدیلر لکن اکثر مشایخمز بو وجه اوزره قائللردرکه اکر حمل رؤسده کفاری تکدیر وتحقیر حاصل یاخود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یاخود مشاهیر مبارزیندن اولوب رأسنی کورمکده مؤمنینه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا بأس یوقدر کورمزمیسنکه عبد الله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدرده رأس ابی جهلی پیشگاه رسول الله صلی الله علیه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهل کلام بشارت افزاسین انبا وانها اتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم الله اکبر هذا فرعونی وفرعون امتی وکان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته مقال لؤلؤ مثاللریله اظهار شکر وثنا بیوروب قطعا معاملهٔ منع وانکاری اجرا ایلمدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم وامتمك فرعونیدر وبونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسی علیه السلام وامتی اوزره شر وضررندن اشدایدی وقول مذکور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامك معناسیدرکه جناب رسالته یوم بدردن

غیریده رأس کتوریلدی وحضرت صدیقه کتوریلدی رضا ویرمدی واول کندویه حمل رأس قیلنان ابن الزبیردر دیدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم عبد الله بن انیس رضی الله عنهی سفیان بن عبد اللهی قتل ایچون ارسال بیوردقلرنده عبد الله نقل ایلدیکه کیدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ و برجبله صعود وآنده اختفا ایلدم تاکه بنی طلب ایدنلر یأسله عودت اتدکلرنده رأس مذکور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کتوردم و ینه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدکلرنده اول دخی رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه کتوردی و بونلری منع وانکار ایله خطالرین اظهار بیورمدیلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الکفار بعض احیانده جائز ایدوکی آشکاردر والله الموفق

باب السلاح والفروسیة ❊ یعنی استعمال سلاح وتعلیم افراسه متعلق اقوال صحت استیناسدر عتبة بن ابی حکیم رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرنده قوس ذکر اولنوب بیوردیلرکه ماسبقها سلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعا برسلاح جانب خیره سبقت اتمدی یعنی آلات جهادك اقواسیدر و بونده اهل غزایی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر و بیان فضائلنده آثار کثیره واردر بریسی حدیث عقبة بن عامر رضی الله عنه دردیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم کریمنك تفسیرنده اوچ کره الا ان القوة الرمی بیوردیلر معنای آیت سزلر محاربهٔ کفار ایچون قادر اولدیغکز قوتی تهیئه ایدیکز دیمکدر ومعنای حدیث آکاه اولکز قوت انجق رمی سهامدر ینه حدیث عقبه ده وارددرکه ان الله تعالی یدخل بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی یحتسب به ومنبله والرامی به یعنی الله تعالی براوق برکاتیله اوچ کمسنه یی جنته ادخال ایدر بری احتساب وطلب ثواب ایده رك آنی وجوده کتورندر وبری اول اوقی یایه وضع ایدوب رامی یه اعانت ایدندر وبری دخی آنی کفاره رمی ایدن کمسنه در وقال علیه السلام کل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأدیبه فرسه وملاعبته اهله ورمیه عن قوسه یعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جمیع لعب ولهوی باطل وحرامدر بریسی فرسنی تعلیم وبری اهلی ایله ملاعبه وبری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم فدا ایله ابوینلرینك ایکیسنی بردن برکمسنه یه جمع اتمدیلر انجق یوم احدده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون جمع ایلیوب ارم فداك ابی وامی بیوردیلر یعنی رمی سهام قیل پدر ومادرم سکا فدا اولسون وروایت اولندیکه

مطلب قص الاظفار والشوارب

عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلریکزی کسمیوب توفیر ایدیکز زیرا سلاحدر دیو بعض محللره نامه یازدی واکرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لکن توفیری دخی دار الحربده اهل جهاده امرمندوبدر زیرا یدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلدکده جابجا طرنقلریله مدافعه یه مقتدر اولور وقص اظافیر قص شواربه نظیردرکه اول دخی سنت ایکن غازی یه دار الحربده توفیر شارب مندوبدر تاکه عین اعداده غایتله مهیب اولمغله ارهاب کفار نصیب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدرکه علموا اولادکم السباحة والفروسیة ومروهم بالاحتفاء بین الاغراض یعنی اولادلریکزه صوده یوزمك وآت قوللنمق تعلیم ایدیکز وامر ایدیکزکه مسابقه ایچون وضع اولنان نشانلر میاننده یالن ایاق یوریسونلر ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن مأثوردر لکن حدیث نبویده بویله درکه قال علیه السلام علموا اولادکم السباحة والرمی والمرأة المغزل یعنی اولادیکزه صوده یوزمك واوق آتمق تعلیم ایدیکز وعورتلره دخی ابلك ایشلیه جکلری مغزلی تعلیم ایدیکز وقال علیه السلام ارموا واركبوا وان ترموا احب الی من ان تركبوا یعنی اوق آتکز وآته بینکز لکن اوق اتمکز بکا آته بنمکزدن سوکیلیدر والحاصل مجاهدك جهادینه معین ومدار هرنه ایسه آنی تعلم وآنکله الفت واعتیاد مندوب وسزاواردر زیرا آنده اعزاز دین وقهر مشرکین واردر وعبید بن عمیر رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده اصحاب کراملرینه افطروا فانه یوم قتال بیوردیلر یعنی صومی ترك ایدوب افطار ایدیکز زیرا یوم قتالدر و بو حدیث

مطلب افطار المریض والمسافر افضل

شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولدیغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ایده جك اولدقده افطاری صیامندن افضل ایدوکنه دلیل لطیف واردر زیرا صیام کاهیجه بعض اوازم قتالدن ضعیف دوشوروب اول ضعفله کلن خللی سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومی سائر ایام معدوده ده قضایه قادر اولور وصیام موجب مشقت اولدقده مریض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقدنصکره مسافر مقاتل حقنده افضلیتی بالطریق الاولی در وعون بن ابی جحیفه دن اول دخی والدی ابی جحیفه دن روایتله ابی جحیفه رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین سختیاندن برقبهٔ حمرا ایچنده کوردم یعنی یوم فتح مکه ده و بلالی دخی کوردیمکه ماء وضوءلرین حضورعالیلرینه ادخال و بعد التوضیء دوکمك ایچون اخراج ایلدی

وناسی دخی کوردیمکه اول جانبه ابتدا ایدوب اول صودن برمقدار اخذ ایده ه بیلن آنکله تبرکا تمسح ایدرلر
واخذ ایده مین اخذ اید نلرك رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد
رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرك ایدرلر ایدی
اکر طاهر اولماسه تبرك اتمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی
اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرك اصحاب جناب رسالته
بالغ اولدیغی نقل ایله عندیمزده صحتیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالته بالغ
اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولورینه ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه
بعده بلالی کوردم برعنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب
اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکه عنزه نك ورا سندن او کلرندن
کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده او کلرینه دیکمك ایچون هر بار پیشگاه سعادتلرنده
کوتورلر ایدی وملوك وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذدر وحدیث مذکورده لبس
ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت
ایدوب جمیع جماعتك قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره
منزله سنده در وینه دلیل واردرکه وراء ستره ده مروردن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج
و بعید اولان کسنه لر انکله مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نك آره سندن کچمکله سترهٔ مذکوره خارج ایله
مصلی میاننه بمنزلهٔ الحائط حائل ومانع اولمقدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب
دخی ستره طویل وغلیظ اولمدقجه حاصل اوله مز و بعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله
تقدیر ایدوب اول قولك صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری
بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف
لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده
مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجه دن
برمقداری کذران اولدقده مالك بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی
واول وادی برچوقور دره درکه کیرلو یوللری وطار بوغازلری واردر ومالك عسکرین اول وادیده تفریق
وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالك مزبور یوم
حنینده کفار هوازنك صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموال لرین هنکام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله
تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمزسکز دخی باری عیال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی
وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالك حقنده اول قیون
چوبانیله تدبیر حربك نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرودوندره بیلورمی و بو کتوره جککز
عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولورسکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکروحیله یی باز ایلدی
واکا بو صورتده رأی حسن نه در دیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس
جباله ایصال ورجال حرب کز قلیچلریله آنلری ارقه سنده دشمنلریله قتال ایلمکدر بعده مالك رأینده اصرار وبن
تدبیرمی تغییر اتمم بشقه برسوزك وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین
وشو یوللرده و بوغازلرده درکین ایدرسنکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب
اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالك بو رأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین
اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره درسرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار
وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایدرك پیشگاه صفوف عسکرده کشت وکذار
ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه
مشروح اوزره طواف ایلمك لازمهٔ حالندندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بین یدی المصلی

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود
اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزامله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباعله بربرینه باقیوب
هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنه اول حینده الاان محمدا قد قتل فلیرجع
کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آکاه اولکزکه محمد قتل اولندی
هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکده نصکره
ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز و بعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل
اولمدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینك قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل
اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلنی ایشیدوب صفوان هنوز مشرك ایکن اول منافقه بفیك الاثلب لرب
من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقدنصکره
قریشدن برحاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینه راوی دیرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب تیغلرین عریان
وغلاف تیغی مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی
نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقکز کلوب پیغمبریکز
اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رك دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت
هزیمتده حضرت رسالتك نزد سعادتلرنده انجق یمینلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسارلرنده عم
زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبد المطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی
حاشا ثم حاشا چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اکرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن
بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام
وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه برله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت
رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر
ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مباشرت اتمدین اعدا یی سپر اداباروهزیمت اولدیلر
کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الایة یعنی الله تعالی ملائکه دن سزلك کوزیکز
ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتل واسرایله عذاب ایلدی ومعید بن ذی حدان رحمه اللهدن
مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری
نقل ایلدیکنی جناب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعه خانك فتح وضمی ودالك
سکونیله وخانك ضمی ودالك فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبارتدر
دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفو مقابلنه خدعه اتمك جائز اولوب غدر وخیانت
عد اولنمادیغنه دلیل واردر و بعض علما ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب
روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال
وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمآلی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور
بریسی ایکی خصمك میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه
حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه
ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر و بونك نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم
اجمعین کذب محضدن معصوملردر وحضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب
دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی
تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی
تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه
یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه دن
استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اول دعوت اتدیکك آدملر کیملردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده
کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدر کبی آرقه سنه باقدقده

مطلب الخدعة فی الحرب وحدیث مذکوری نهایه ده ابن الاثیر بو محله مغایر برمعنای اخر ایله تفسیر ایلمشدر مراجعت ایله ظاهر اولور *

مطلب الکذب فی بعض المواضع

همان جناب کرار ضربهٔ حیدرانه ایله ساقینه ضرب ایدوب ایکی ایاغنی بردن قطعله شجرهٔ خبیثهٔ وجودینی
ناپایدار قیلدی یاخود مجاهد کندو رفقاسنه برنسنه تکلم ایدرکه ایشیدن ضمنده فتح وظفر یاخود کندولره ایراث
قوت ایده جك حسن اثر واردر دیو توهم ایدر حقیقتده ایسه ایما اتدیکی نسنه لر یوقدر لکن شویله ایهام
وتلویح اتمك کرکدرکه کلامی کذب صریح اولمیه مثلا روایت اولنورکه حضرت علی رضی الله عنه وقت
محاربه ده برکره ارضه باقوب برکره دخی رأسنی سمایه رفع ایدوب ما کذبت ولا کذبت دیرایدی یعنی بن کذب
ایلمدم و بکا خبرویرن ذات عالی سمات دخی کذب ایلمدیلر وکلام مذکور صحیح وصادق قدرکه حضرت
علی رضی الله عنه کاذب دکلدر واکا تعلیم علوم ایدن رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کذبدن معصوملردر
لکن اول کلامله بطریق الایهام رسول الله صلی الله علیه وسلم کویا بوخصوصی بکا اخبار ایلدی واصحابه
امر ایلدیکم نسنه یی امر ایله بکا تنبیه ایلدی مفهومنی افهام ایدرایدی ومفهوم مرقومك فی نفس الامر وقوعی
محتمل ایسه ده عدم وقوعی دخی محتملدر لکن بومقوله ایهام وتوریه ده ضرر شرعی یوقدر زیرا مرویدرکه قال
علیه السلام ان الجنة لاتدخلها العجائز یعنی البته جنته عجائز کیرمز حتی حدیث مذکوری بعض عجائز
ایشیدوب بکایه باشلدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابکارا عربا اترابا
مداولی اوزره صفت اهل جنتی تبیین ایله خاطر عاجزانه سنی تسلیت وتسکین بیوردیلر ونوع مذکورك برصنفی
دخی اولدرکه کلامنی جزم وتأکید اتمیوب بلکه امیددر ومأمولدر مآلنی مفید لعل وعسی ایله تقیید ایدر و بونلر دخی
ان شاء الله دیمك منزله سنده کلامی عزیمت قطعیة المفاد اولمقدن اخراج وابعاد قیلر بومعنانك بیان
مناسنده امام محمد رحمه الله دیرکه بزه اسانید اساتیذ ایله بالغ اولمشدرکه یوم خندقده برکسنه نبی الانام علیه
السلام حضورلرینه کلدی واول کسنه نك اسمی مغازیده مذکور ونعیم بن مسعود الثقفی دیمکله مشهوردر
دیدیکه یا محمد بنی قریظه سکا غدر وخیانت ایلیوب ابو سفیان جانبنه بیعت ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیوردیلرکه فلعلنا نحن امرناهم بهذا یعنی مأمولدرکه بز آنلره بویله امر اتمشز اوله وقول مذکور محض صدق مقالدر
زیرا وقوع امر مذکوره احتمال مأمول غیر محالدر بعده شخص مرقوم ابی سفیانه عود واقتحام ومحمد بنی قریظه نك
ابی سفیانه متابعت ومبایعتنی بزامر اتدیك دیو وردیه رك فهم ناقصنه کوره اتمام پیام ایلدی ابو سفیان سن محمددن
بویله ایشتدیکمی دیدی بلی ایشتدم دیدی ابو سفیان والله محمد کذب ایلمزدیدی وقصهٔ مزبوره نك تمامی مغازیده
ایکی وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدرکه یهود بنی قریظه مقدما رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلح
ومعاهده اوزره ایکن احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین قصدی ایله کلدکده رئیس بنی النضیر اولان حیی بن اخطب
دخی احزابله برابر کلوب حیی بنی خیا کعب بن الاسدی وبنی قریظه یی اغرا واغوا ایلمکله آنلر دخی رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله معاهده لرین نقض واتلاف وابو سفیانه بیعت ایدوب بونلر دخی بنه یه شبخون اتمك وآنلر دخی
رسول الله صلی الله علیه وسلم واصحاب کراملریله قتال اتمك شرطیله اتفاق وایتلاف ایلدیلر وملل کفار بربریله
استظهار اتمکله کار مسلمین دشوار اولدی کما قال الله تعالی اذ جاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم یعنی ای اهل
ایمان جنود کفار اوست طرفکزدن والت طرفکزدن کلوب سزی احاطه اتدکاری وقتلرده ظهور ایدن
نعمت حقی ذکر ایدیکز ونعیم بن مسعود اول اثناده دخی شرك اوزره زمرهٔ اشقیادن معدود ایکن کلوب اتفاق
واجتماعلرین اخبار واسماع ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بیوردیلر وعلی وجه الایهام بنی قریظه نك ابی سفیانه صورتا تابعتلری ینه بزمله معاهده وموافقتلرینه مبنیدرکه
احزاب مشرکینی هر طرفدن احاطه ووجود چرکین آلودلرین محو وامحا اتمك استرز مضمونی اشعار وافهام
بیوردیلر ونعیم بن مسعود مجالس عالیلرندن چیقدقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله نعیم
بوکلامکزی ظاهرینه حمل وایهام مرامکزدن غفلت وجهل ایله لسان کوهر افشانکزدن حاشا کلام کاذب
صدوری بین الناس منقول ومأثور اولمق محذور کبیردرکه امر بنی قریظه اکا نسبتله شیء یسیردر دیوب رسول الله
صلی الله علیه وسلم دخی الحرب خدعة یا عمر بیوردیلر واول کلام خیرانجام مشرکینه موجب تفرقهٔ کلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر ووجه ثانی اولدرکه بنی قریظه بعد مبایعة ابی سفیان حیی بن اخطبه
دیدیلرکه بزلر قورقرزکه ایش اوزانوب واحزاب دخی بلاغلبة عود وایاب ایدوب بزلر محمد ایله یالکز قالایز اولدخی
سکا وقومك بنی النضیره اتدیکی کبی بزی دخی محاصره ودیاریمزدن اخراج ایده حیی دیدیکه بن دخی رأی استحکام
احزاب ابناء کبارلرندن یتمش دانه سین قلعه کزه رهن ویرملرینی طلب وابرام ایده رم ونعیم بن مسعود دخی بوصحبتك

مطلب المزاح بالتعریض

مطلب تقیید الکلام بلعل وعسی مخرجه عن الکذب

جریانده بنی قریظه نك یانده ایدی آنلری بوتدبیره تشویق ورأی صواب بودردیو تصویب وتصدیق ایلدی
بعده حضور سعادته کلوب ماجرایی اخبار اتدکده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حکمت آثاری ایله ناطقه زیب
کفتار اولدیلر بعده نعیم بن مسعود ابو سفیانه کلوب طلب رهن ایچون کلن رسول بنی قریظه یی آنده بولدقده
ابو سفیانه دیدیکه محمد قطعا کذب اتمدیکنی بیلورمیسین ابو سفیان بیلورم دیدی نعیم بن شمدی محمدی ایشتدم
شویله دیبور و بونلرك طلب رهن اتملری محمد ایله اتفاقه مبنیدرکه سزدن یتمش کسنه یی آلوب محمده ویروب
قتل اتدیره جکلردر اول دخی بونلرك برجناحلرین کسر اتمش ایدی آنی اصلاح ایده جك یعنی بنی النضیری
ینه دارلرینه نقل اتدیره جکدر ابو سفیان بوکلامی ایشیدوب لات وعزی حقیچون ایش بویله دردیدی ویوم
وقعه دخی یوم الجمعه ایدی ابو سفیان بنی قریظه یه ایش اوزادی معاهده مز اوزره یارین یوریشه تمشیت ویرمك ایچون
حاضر اولکز دیو بعث سفیر وبنی قریظه دخی یارین یوم السبتدر بزلر کسر سبت ایده مزز و بعد السبت دخی رهن
ویرملو یی الماد جه قلعه دن چیقمازز دیو کشف ضمیر اتدکلرنده ابو سفیان ایش نعیمك دیدیکی کبیدر دیو سبابه
کزای خذلان اولدی وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرینه القاء رعب وخشیت اتمکله همان اول کیجه روکردان
ادبار وهزیمت اولوب قهار ذو الجلال مؤمنینی محتاج مناولهٔ قتال اتمدین مشرکینی مبتلای قهر ونکال ایلدی مؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله دیرکه قصهٔ مذکوره وامثالی مکائد حرب دندر آنده قطعا ضرر شرعی یوقدر والله الموفق
باب الفرار من الزحف * یعنی قتال کفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله دیرکه
مسلمیندن قوت مقاومتی اولان بر رجل مشرکیندن ایکی رجلدن فراری جائز کورمم لقوله تعالی ومن یولهم
یومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحیزا الی فئة فقد باء بغضب من الله ومأویه جهنم وبئس المصیر یعنی اول کسنه که
یوم ملاقات کفارده ارقه سین چویروب فرار ایده تحقیق اول غضب الهی ایله رجوع اتمش اولدی وآنك
مکانی جهنم درونه خبیث مکان اولدی مکر کر بعد الفر قصد ایدوب اظهار هزیمتله دشمنی جلب وصکره
اوزرینه هجوم ایچون منحرف یاخود مسلمیندن کیروده بولنان عسکره التجا قصدی ایله منصرف اوله وآیت
کریمه ده تقدیم وتأخیر واردر یعنی ظاهر تعبیر وبئس المصیر الا متحرفا تقدیر اوزره موضع استثنا آخر آیتدر
وتحیز وانحیاز توجه معناسنه در یقال تحوز وتحیز الی فلان اذا انضم الیه وفئة قوت وجماعت معناسنه در واهل
تفسیر آیت مذکوره ده اختلاف ایدوب امام قتاده وامام ضحاك دیدیلرکه حرمت فرار انجق یوم بدرده ایدیکه
مسلمینك رسول الله صلی الله علیه وسلمدن غیری انحیاز ایده جك پناهلری یوغیدی وآنلر دخی ایچلرنده برابر ایدی
واکثر مفسرین دیدیلرکه حکم مذکور محکم غیر منسوخدر وفرار من الزحف کبائردندر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم خمس من الکبائر لا کفارة فیهن بیوروب ایچلرنده فرار عن الزحفی دخی ذکر ایلدیلر وقال علیه السلام
ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واکل مال الیتیم والتولی یوم القتال وقذف المحصنات یعنی شرك بالله واکل
مال الیتیم ویوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلری زنا ایله ذکر وقذف البته اعاظم مهلکاتدندر بوندن صکره
معلوم اوله که اکر عدد مسلمین نصف مشرکین ایسه مسلمینه بروجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنین جهتیله حکم شرعی بویله ایدیکه اکر مسلمین مشرکینك عشری مقداری ایسه مسلمینه فرار وانحلال
بروجهله حلال اولمزایدی کما قال الله تعالی ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مأتین یعنی ای اهل ایمان
اکر سزلردن صبر وثبات ایدیجی یکرمی مجاهد بولنسه ایکی یوز کافره غالب کلورلر واول طائفه یی کذا الله تعالی
غالب ایلرین اخبار ایده آنلر ایچون مساغ فرار یوقیدی بعده اهل اسلامه کثرت اعداد حاصل اولدقده
الله تعالی تخفیف تکالیف ایله امداد ایلدی قال الله تعالی الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا
فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مأتین وان یکن منکم الف یغلبوا الفین باذن الله والله مع الصابرین یعنی شمدی
الله تعالی سزدن تکلیف مشقت ردیغی تخفیف قیلدی وسزده ضعف ابدان یا ضعف اذعان وایقان وارایدوکی
ظاهر اولدی بو تقدیر اوزره اکر سزدن یوز عدد مجاهد صابر بولنور ایسه ایکی یوز و بیك بولنورسه ایکی بیك کافره
باذن الله تعالی غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اکرم صابرین ایله همدم وهمقدمدر لکن حکم مذکور مبسوط
سلاحلری بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلری اولمغله مشروطدر اما سلاحی اولمیان مسلم سلح اولان کافردن
کذلك آلت رمی بولنمیان مسلم بولنان کافردن فرار موجب عصیان وعار دکلدر کورمزمیسنکه مخرج اعدا
اولان باب قلعه دن ومرمای منجنیق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زیرا اویله محلده قراردن انسان عاجزدر
بناء علی هذا مسلم واحد مشرکین ثلثه دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمین اون ایکی بیك عدده واصل ومیانلرنده

اکرچه بو محلده تقدیم وتأخیر
تعریب اولندی لکن کشافده وجه
اخر اظهار ایله تفسیر اولنمشدر
ومعنالرنده تفاوت دخی یوقدر محلنه
مراجعت اولنه
منه

اتفاق كلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هرنه قدر كثرت عدد ایله آنلردن قرق قات دخی ازید اولسه بنه فرار وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایكی بیك عسكر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان كسنه دخی فرار اتمك جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سریه بعث ایلدیلر و بن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص كویان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صكره مدینه یه قادم و بز لر فرارین اولدیق دیو نادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العكارون فی سبیل الله انا لكم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعكار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمكدر یعنی سزلك عود تیكز فرار وهزیمت دكلدر بلكه بكا تحیز والتجاء در بن دخی سزه قوت ومدار تقویتم وعود وقفه ولكز مجدد اغله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیر كه ابو عبید الثقفی كه مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال كفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن اباو تعنت ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه یرحم الله ابا عبید لو انحاز الی كنت له فئة یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بكا عودت ایدیدی بن اكا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر كه طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار وانهزام وصبر ایله تثبت واقدام ایكیسی دخی جائزدر امابعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضه ده ثبات اقدام القاء النفس فی التهلكه در وحرامدر دیدیلر بااینكه صبر وثباتده رضاء لله بذل نفس تفبسنی تحقیق وتأسیس واردر وصحابهء كرامدن چوق كسنه لر بو فضیلتی احراز ایلمشلردر كه بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه در كه بعد الشهاده كفارك اهانتندن جسدینی زنابیر حمایت اتمكله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی ثباتی مقابلنده اكا ثنا اتمشلردر و بو مقوله براهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق

باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا * یعنی دار الحربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ایلین كسانك احوالنی بیاندر اهل حربدن بركسنه اسلامه كلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی برمسلم خطأ قتل ایلسه اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق كفارت واجبدر لكن ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن علی وجه الاملا روایت اولندیكه كفارت دخی واجب اولماز زیرا وجوب كفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر یوقسه یالكز حرمت قتله منوط دكلدر كورمزمیسنكه قتل نساء اهل حرب حرام ایكن ینه موجب كفارت دكلدر ومقومیت دم انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذكوره خلافی اوزره وجوب كفارته دلیل وان كان من قوم عدو لكم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اكر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم كافریندن اولوب كندو مؤمن اولور سه آنك كفارتی قدرتی وار ایسه تحریر رقبهء مؤمنه در بو آیت كریمه نك تفسیرنده عطا ومجاهد رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیكه مقتولدن مراد اول رجلدر كه اسلامه كلوب دار مسلمینه كلمزدن اقدم قتل اولنه و بعض مفسرین دیدیلركه نزول آیت مرداس نام بركسنه حقنده ایدیكه اسلامه كلدی ودار مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیه رك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه كفارتی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدر كه كفارت حق الله اولمق اوزره واجبدر وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز كافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفده در و بحث مذكور سیر صغیرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون

باب دواء الجراحة * یعنی حكم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشردر وحدر ابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله عنهدن مرویدر كه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظم رمیم ایله مداوات ایلدیلر وصحیحدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد مجدلری اوزره دم سیلان اتدكده كیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول قوم نیجه فلاح بولورلر كه پیغمبرلری آنلری اللهه دعوت ایدرایكن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی كندو دمی ایله مخضوب قیلهلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفه سی نازله اولدی یعنی یا محمد سن آنلرك امورندن برنسنه یه مالك دكلسین بلكه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری اهلاك ومهزوم ایدر یاخود اسلامه كلنلرینك توبه سین قبول ایدر یاخود ظلم وشركلرینه بناء عذاب ایدر بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اكرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیكه برقطعهء حصیری احراق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

وانكله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیكه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصهء مرقومه ده جراحات ایچون مداوات ایله اشتغال جائز ایدوكنه استدلال واردر لكن بعض ناس مداواتدن نهیده وارد اولان آثاره استناد ایله كراهتیله حكم واعتقاد ایلدیلر آثاردن بری اولدر كه قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن یتمش بیك كسنه بلاحساب جنته داخل اولورلر آنلر كیملردر یا رسول الله دیدكلرنده بیوردیلركه الذین لا یكتوون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوكلون یعنی اول كسنه لردر كه داغ وافسون وتشاؤم بیلمزلر همان خالقلرینه توكل ایدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنان تداووا عباد الله فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یا عباد الله تداوی ایدیكز زیرا الله تعالی بر درد خلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موتله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی ومخالفینك روایت اتدكلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدر كه یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه برسهم طویل النصل ایله ضرب واكحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم كی ایله اكا معالجه اتمشلردر واسعد بن زراره رضی الله عنهه دخی كی ایله علاج اتدكلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین طریق توفیق اولدر كه علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دكلدر اما شافی انجق الله تعالیدر وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اكا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مز اوزره موتله متنجس اولماز مكر عظم انسان یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مكروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی كبیدر بوجهله آنكله انتفاع جائز دكلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وكرامتنه بناء انسان حیك اجزاسندن برنسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی كبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام كسر عظم المیت ككسر عظم الحی یعنی انسان میتك كسر عظمی حرمتده حیك كسر عظمی كبیدر

مطلب استرقاق الكافر مسلما

وامام زهری رحمه الله دن منقولدر دیمشدر كه مضت السنة ان لا یسترق كافر مسلما یعنی سنت نبویه كافر مسلمی استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیر كه بز دخی بو قولی اخذ ایدرز حتی كافرك عبدی اسلامه كلسه كافرانی استرقاق ایده رك ترك اولنموب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاقی ابتداء تملكه حمل اتمیوب بلكه استدامهء ملكه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر ودائمی اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا كبیدر بو جهتله استرقاق ابتداء تملكه اطلاق اولندیغی كبی استدامته دخی اطلاقی صحیح اولور و بعض فقها دیدیلركه مراد حر مسلمه ابتداء استرقاقدر زیرا اكا فر مسلمی سبی واستعباد قیلسه كافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز و بو حدیث ایله مراد حكم اسلامی بیان وایراددر یوقسه حس واستشعار ایلدیكه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دكلدر زیرا اخبار نبویه ده تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره اظهار اعتلا ایدرلر لكن ینه حكم اسلام اعتلاء مقامدر بوندنصكره معلوم اوله كه مسلم شرعا اذلال كافردن مصون ومالكیتی مملوكیته تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وتذلیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ایله رق مسلمی بیع اوزره كافره جبر والجارله كافر آنی اذلال اتمكدن صون وانجا قیلنور امارق مسلمه مجرد كافر مالك اولمغله عتق لازم اولماز زیرا كافر ایسه ده عقد ذمته بناء مالیت رقیقی اتلاف اولنماز ومملوكك اسلامی ومالكك كفری دخی مالك مملوكنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دكلدر لكن بركسنه قریبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الكتاب دیر كه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل من الجنابة لان المشركین لا یغتسلون عن الجنابة ولا یدرون كیف الغسل عن ذلك یعنی برمشرك اسلامه كلدكده غسل اتمك كركدر زیرا كفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشركین عرب كبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی كیفیت غسلی بیلمزلر بو كلامدن مستفاددر كه صفت جنابت كافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث منزله سنه نازلدر لكن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر كفار فروع شریعت ایله مكلفلردر دینلر حال كفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حكم ایلدیلر بو جهتله حال كفرنده غسل ایلسه صحیحدر بعد الاسلام واجب اولماز امافروع ایله مكلف دكللردر دینلر دیدیلر كه بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنمق

مطلب الجنابة تحقق فی الكافر

اكامبنيدركه وصف جنابت امرممتد دائميدر آنك بعد الاسلام دوامى مجددانشا والتزامى كبيدر وقبل الاسلام
صحت اغتسالارى سبب غسلك وجودندندر بو جهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب وصكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمز بنابرين
بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل اتسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزبنابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلرو وجوب اغتسال اوزره
ابو هريره رضى الله عنه‌دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضى الله عنهمادير كه ثمامه بعد الغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قد حسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
و نقل اولنوركه كليب نام كسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامه بيعت ايتدكده احلق
عنك شعر الكفر يعني باشكدن كفر صاچنى تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعد الاسلام حلق رأسى بر واجب كورمرز زيرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلديلر وظن ايده رمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب و پندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب و كبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرينى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببى اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق

باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى التون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجه
بن اسعد رضى الله عنه‌دن مرويدركه آنك انفى زمان جاهليه‌ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
برانف اتخاذ اتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
التوندن برانف اتخاذى ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب التوندن اتخاذانى
جائز كوردى كذلك ديشى دوشدكده محلنه التوندن برديش الحاق ياخود التوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدرديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله‌دن دخى مأثوردر لكن ابو حنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكومشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدرديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه بى عرفجه رضى الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يمينلرينه ذهب و يسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر ديو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه‌ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصتله مهما امكن تصحيح اولنور

باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ اموالارينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولماز مكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلا طيب خاطر نسنه اخذ اتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهديندن دخى
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهودده وفاء
لا غدر فيه يعنى عهده وفالازمدر غدر جائز دكلدر بيورر لر ايدى و بوندن بشقه ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلر يمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر همان دم رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الا بحق يعنى اموال معاهديندن بغير حق برنسنه‌يى سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا اتدرديلر وامام زهريدن منقولدركه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه‌ده دخى كافر ايكن مسجد نبوى‌يه كيرير ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين البحق عين نجسلردر بو سنه‌دنكه هجرتك طقوزنجى سنه‌سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

مطلب دخول الكافر فى المسجد

وهدنه‌دن مراد يوم حديبيه‌ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
اتملريله تجديد عهد ايچون ابو سفيان مدينه‌يه كلوب مسجد نبوى‌يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكوره‌نك قصهٔ مشهوره سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدركه امام مشار اليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر و بزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردركه وفد بنى ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز

مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا

بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره‌يه دخوللرى مشروع
البحق آيت سابقه‌يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدى اما بزم عندمزده مسجد الحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه‌ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف اتمكله تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
و بو معنايه بزدخى قائللرزكه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عاريا طوافلرينه قطعا رخصت وريلمز

مطلب دخول النساء فى الحمام

ونقل اولنوركه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حامله نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى‌نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه
رضى الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلرد كميسزديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلرى يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام يا تزيين اندام ايچوندركه نسابه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غير مقتدره درونذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج
خروجلرينه مصروفدر زيرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه‌ده

مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج

حكمى على وجه العمومدر وينه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلى آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديثى بالاغتشعار يدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بو قسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد ازبابندن اولوب ياخود زوجى ايله حج ايدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدر وينه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوب بلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى ثيابلرينك اوزرينه
زناراين قوشانوب و پلان سمنده ايرلر اوزره بنوب وايرقاشلرينه رمانه كبى برنسنه ياپسونلر زيرا اهل كتاب موجب عزت
اولان امورده مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذلوهم ولا تظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم اتمكز وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكزكه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه اتمسونلر و بو فصلك تمام بيانى ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالى والله الموفق

باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديمشدركه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركمسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بربرينى مال ايله تقويت اتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز و كمال جهاد نفس ومال

ایله اجتهاد اتمکدر زیرا اکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون اولان عملنده برکسنه دن اجرت الـمامق کرکدر واکر فقیر ایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادراوله جق دکلو نسـنه المق جائزدرکه کندونفسی ایله وصاحب المـال دخی مالیله جهاد اتمش اوله لر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنـان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز اتدیروب مجردی متزوجك برینه غزایه بعث ایدرایدی وقاعدك فرسنی آلوب غازی یه ویریرایدی وابن عباس رضی الله عنهمایه بومسئله دن سؤال اولنوب جوابنـده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویریرسه جائزدردیدی وجهی اولدرکه صاحب المـال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت اتسون ایچون ویریرکه کندی دخی مجـاهد بالمـال اوله بنابرین اخذ ایدن کمسنه دخی اول مالله جهاد کفاره استعـانت اتمیوب نفسی ایچون آرترمق مکروهدر زیرا مرویدرکه عبـدالله بن زید الانصـاری رضی الله تعـالی عنه حضرتلرینه برکسنه جهاد ایچون شـوقدر اجرت آلوب صکره تصرف ایده‌رك آلدیغندن اقل صرف ایلسـه حکمی نیجه در دیو سـؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخاردکل ایسه جائزدر و بعدالرجوع بنه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت اوزره حج ایدن مثللودرکه بعـدالرجوع فضله نفقه یی صـاحبنه ردائمك لازمدر وجهی اولدرکه فضـله یی رد اتمسـه عملی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهـاد اوزره استیجـار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المـالده وسعت وارایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنمـاز واکر یوغیسه اهل جهـاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن علی وجه التحکم اخذ واستحصـال جائزدر زیرا امام ناظرا ممدر ونظر و نظارت حکم مذکورده اکل واتمـدر زیرا مرویدرکه حضرت معـاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز اتملرین تکلیف وایچلرندن جریر ایله والدینه اظهـار شفقت ایدوب تکلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف اتدکده آنلر دیدیلرکه بزلر بوامتیازی قبول اتمیز بلکه مالیمزدن اهـل غزایه جعـل واجرت افرازی ایله سـائر مسلمینه شریك وانبـاز اولورز وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدرکه قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعـل یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرهـا یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره تقوی ایده جکلری جعـل واجرتی اخذ ایدن کمسنه‌لرك حاللری ام موسی علیـه السلامك حالی کبیدرکه کندو ولدینی ارضـاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهـل غزانك اکرچه غزالری انجق کند و نفسلری ایچوندر قال الله تعـالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسز نفع احسـان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنـلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته‌کیم ام موسی علیـه السلام کندو ولدینی ارضـاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی ینه فرعوندن اجرتن آلوب ارضـاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حـلال ایدی مؤلف الکتـاب رحمـه الله منـاسبت جعل ایله مسئلهٔ اخرایه انتقال ایدوب دیرکه برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت وعد ایدوب اول دخی اسلامه کلسـه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام مکه تصـدیق واقرار در تحقق اتمشـدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیـله حکم اولنور زیرا واصل اولمـادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمـام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامنه منـافی دکلدر اکراه صحت اسلام مکرهه منـافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعـل مشروطی ویرمك دخی جائزدر لکن ویرمك افضـلدر زیرا وعد ایلمشـدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخـلاق منـافقیندندر اما اسـلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اولمز زیرا استیجـاب الاجرة علی الغیر انجق غیر ایچون عملینك مقابلیدر واسلامه کلن غیر ایچون عامل دکلدرکه اوزرینه ایجـاب عوض ایلیـه ومال موعود عوض اسلام اولمز بلکه یارشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر وبونلرك برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق اتمزحتی بعدالاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمکله اولدخی اسلامدن رجوع وارتداع ایلسه مرتد اولوراکر ینه اسلامه عودت اتمزسه بوینی اوریلور لقوله علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز اما مکره علی الاسلام بویله دکلدرکه اسـلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتـل اولنماز زیرا اسلامه جبرایله باشی اوزرنده سیفك قیامی اقرار ایلدیکی نسنـه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بوصورتده اسـلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مطلب اداء فضل النفقة الحج عن الغیر

مطلب للامام ان یأخذ نفقة الجهاد من الناس جبرا اذا لم یف بیت المال

مطلب اعطی جعلا علی ان یسلم

مطلب اسلم مکرها

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقـادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلاشبهه تام اولوب مرتد اولنجه قتلی واجب اولور وغالب بن خطان رحمه الله تعـالی دن مرویدردیدیکه باب الحسین یاخود اختـلاف نسخه اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدك براختیـار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعـده دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیـه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر حسنات وان ردوا بیوردیلردیو بکا خبرویردی یعنی بررجل بوقدرکه برقومه سلام ویره الا اول رجـل قوم مذکوردن اوزره اون حسنه ایله تفـاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده‌دن خروج ایدرلرسـه‌ده و بوحدیثده دلیل واردرکه بدایت بالسـلام افضل و بادی بالسـلامك ثوابی اکثرواکمل‌در زیرا جواب سلام سلامـك مسببی اولمغله بادی بالسلام جوابك سببی واول احسـانك مبدأ تحصیـل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسـان مجـازی الاحسان بالاحسان وبادینك مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکاشویله خبرویردیکه جدم کندو قومنه اسـلامه کلملری شرطی اوزره یوز دوه جعـل واجرت ویردی و والدیمی بوخصوصی اخبـار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصدیله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه ارسـال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیك السلام دیدیم علیك وعلیه السلام بیوردیلر و بوحدیثده دلیل واردرکه برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه رد سلامده صـاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمـام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله اکا احسان اتمشلردر و بوایکی احسانه مجازات لازمهٔ حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینـه دیدیمکه والدم کندو قومنه اسـلامه کلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلر دخی اسـلامه کلوب اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوزدوه یی کیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلرکه ان شاء فان تموا علی اسلامهم فذاك والا بعثنـا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقدنصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت اولورلرسه نه کوزل یوق اولمـازلرایسه آنلره عسکر بعث ایده‌رز و بوحدیثده دلیل واردرکه شرط معهود اوزره ویریلن مال صلهٔ مستأنفه در بوقسه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه‌سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدرکورمزمیسنکه مصـارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة القلوب ایدوکی منصوص ومصرحدر وآنلره عنـد بعض المفسرین انجق ثبات اسلامله تألفلری ایچون وعند البعض وعدایمان اتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذکورده اکا دخی دلیل واردرکه شرط جعـل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه‌لر قتـل ایله تنکیل اولنورلر زیرا بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد لطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیـل ایده‌رز دیمکدر والدم دیرکه بعده یارسول الله والدم کندوایچون قومینـك عرافت وریاستنی سندن رجا اتمـکله بکا امرایلدی دیدم بیوردیلرکه ان شـاء ولکن العرفاء فی النـار یعنی مطلبنی دریغ اتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبرویرکه طلب ایلدیکی نسنه‌ده خیریوقدر وعرافت ریاست معناسنه‌در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع فی النـار یعنی ناس ایچون برضـابط ومدبرلازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه ظلم وتکبرایدر وظالمین ومتکبرینك مکانی البته نار جحیمدر و بوحدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سـلامت اولمغله افضل اولدیغنی بیـان واردر مؤلف الکتـاب رحمه الله دیرکه بررجـل مسلم مسلم آخره برحربی کافری قتـل شرطی اوزره جعل واجرت وعدایدوب اولدخی قتل ایلسه بومعـامله ده ایکیسنـه‌ده ضرر شرعی یوقدر وعندمده اخب اولان وعدنه وفا واول موعودینی ایفـا ایلمکدر لکن ایفـا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یا نفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضـاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن محـاربك دفع فتنه‌سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعـل ایدن جاعل ایچون عامل اولمـادیغندن آنك اوزرینـه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر اتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر اولنمـاز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصـکره رسول الله صلی الله علیـه وسلم اکا ای یامین عمك اوغلی بنی قتـله عزیمت اتدیکنی کورمدیکمی بیوردیلر یامین دخی بن اکا کفـایت ایده‌رم یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکسنه‌یی استیجار وعمسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار وروایت اخراده بش وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهـد واقرار واول کمسنه دخی شخص معهودی قتـل ایدوب واصل بئس القرار ایلدی ومقتول منفور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصهٔ مذکوره‌ده مادهٔ مزبوره‌نك جوازینه دلیـل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب بلغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبة

مطلب الجعل علی قتل المشرك

صاحب القصه اولان صحابی مذکور نسخ کتابده یامین بن وهب عنوانیله مسطوردر لکن اصابه ده یامین بن عمیر بن کعب ابو کعب النضری تعبیه ونسبتیله ذکر ایلمشدر

واردر زیرا جعل واجرت ویردیکی البته جناب رسالتك معلوملری یدر ینه مؤلف رحمه الله دیر که اکر بو مقوله اوورده امام المسلمین بیت المالدن جعل واجرتی وعد وتعیین اتمش ایسه وعدینه وفا اتمك لازمدرز یرامال بیت المال انجق مصالح مسلمین ایچون اعداد واستحصال قیلنمشدر و بو قتال دخی آنفاذ کراولندیغی اوزره برجهتله مسلمین ایچون ساعی وعاملدر بنا برین امام المسلمین مال بیت المالدن اعطاسنی وعد اتدیکی نسنه یی بالتمام ادا ایلمك لازمدر والله الموفق

باب آنیة المشرکین و ذبائحهم وطعامهم * یعنی مشرکینك قابلرینی استعمال وطعام و ذبیحه لرین اکلنه متعلق مسائل ودلائلدر مشرکینك اوانیلرندن اکل وشرب اکرچه حلال لکن قبل الاستعمال غسل ایلمك احسن اعمالدرز یرا اوانی یه نجاست شرك لاحق اولمیوب انجق نجاست حسیه ملاصق اولورواولدخی غسل ایله زائل اولور وبو حکمده اوانی مسلمین ومشرکین برابردر انجق مشرکین غسل اوانی یه اهتمام اتملری حسیله مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنی التزام برله اول مصلحته مشرکی امین بیلوب استخدام اتمك لایقدر اما غسل اتمیوب همان ظاهر حاله نظر قیلسه اول دخی لابأسدر زیرا اوانیده اصل اولان طهارت لکن اعادهٔ غسلی احتیاط ونظافتدر زیرا مرویدرکه ابوثعلبة الخشنی رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله بزلر ارض مشرکینده وارروب اوانیلرندن اکل ایده یورز جوابنده بیوردیلرکه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم کلوا فیها یعنی اکر عدم استعمالنه چاره بوله مزسکز اولاسزلر غسل ایدوب بعده ایچنده اکل ایدیکز وتمام حدیثی کتاب الصیدده بزبیان ایلدیك وحسن بصری رحمه الله تعالی یه مجوسك قابلرندن وکاسه لرندن وچوملکلرندن سؤال وایچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزمیدر دیو عرض اشکال ایلدیلر جوابده اولا غسل و تطهیرینه اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قیل دیدی و ابن سیرین رحمه الله دن منقولدرکه اصحاب کرام بلاد مشرکینه غلبه اتدکلرنده اوانی مشرکینده اکل وشرب ایدرلر ایدی و حذیفه رضی الله عنه دن منقولدرکه اکا ایچنده شرب خمر اولنمش بر باطیه کتوردیلر غسل ایله امر ایدوب بعد الغسل ایچندن صوایچدی و بو آثار مذکوره صحت دعوای مزبوره مزه دلیلدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه یهود ونصارانك ذبیحه واطعمهٔ سائره لرین تناول جائزدر لقوله تعالی وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم ومجوسك دخی جمیع طعاملری جائز الاکلدر لکن ذبیحه لری مأکوله دکلدر لقوله علیه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الکتاب غیر ناکحی نسائهم ولا آکلی ذبائحهم یعنی معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل کتاب طریقنه سلوك ایدیکز عورتلرینی نکاح اتمیوب ذبیحه لرین اکل اتمدیکیکز حالده نکته سی اولدرکه مجوس الهین اثنین ادعا اتملریله خلوص وخصوص اوزره تسمیة الله شرط حل ذبیحه ایکن آنلردن واقع اولماز اما اهل کتاب توحید لرنده اضمار شرك ایدرلر ایسه ده ینه اظهار توحید قیلرلر وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن منقولدرکه طعام مجوسده ذبیحه لرینك غیریده ضرر یوقدر دیمشدر وغلام سلمان اولان سویددن منقولدرکه حق جل وعلا اهل فارسی منهزم قیلدیغی کونده برسپت بولدم که ایچنده اتمك وپینر و بچاق وارایدی انی سلمان فارسی رضی الله عنهه کتوردم اولدخی رفیقلرینه اتمکی توزیع وپینردن کسوب اکله باشلدیلر دیدی واهل فارس ایسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن مجوسك ذبیحه لرندن غیری طعاملرنده ضرر اولمدیغی بزه ظاهر و باهر اولدی وقصهٔ مذکوره ده دلیل واردرکه مجاهدین غانمین قبل الاقتسام طعام غنیمتدن تناول والتقام اتملری جائزدر وسعید بن جبیر رضی الله عنه دن منقولدرکه مجوسك یوغرت وترخانه کبی نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به دیو جواب ویردی نکته سی اولدرکه بو مقوله نسنه لره ذبیحه لرندن برشیء مخالطه اتمز و مجوس دخی ذبیحه لرندن ماعدا تدبیر اطعمه ده مسلمین کبیلردر وامام شعبی رحمه الله دن عادت مجوسدرکه عند الطعام زمزمه ایدرلر یعنی مریلدنرلر آنلر بویله ایدرلر ایکن آنلر ایله برابر طعام ایتمك جائزمیدر دیو سؤال اولنوب جوابنده همان کل من طعام المجوس دیوب سائلك محل شبهه سنه تعرض ایلمدی ومعنای مذکور حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلنان اثر مأثوردرکه عمالنه یازوب امر ایلدیکه مجوسی عند الطعام زمزمه دن منع ایده لر لکن اثر مذکور بر ارشاددرز یرا عقد ذمتدن ناشی شرب خمورواکل خنازیر مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرین ترك ایده رز بوجهتله امام شعبی رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا اتمیوب همان ماعدا الذبیحه جواز تناول طعاملریله افتا ایلدی وابراهیم رحمه الله دن مرویدرکه اصحابمز سواد عراقی فتح اتدکلرنده مشرکینك اتمکلرندن تناول ایلدیلر وامام واقدی مغازیده ذکر ایدرکه عسکر اسلام مطبخ کسری یه ظفریاب وطعام تجربه لرینه واقف اولدقلرنده الوان اطعمه یی کوروب آنی بعض اشیا بویامق ایچون الوان صبغ ظن ایدوب تجربه ایچون لحیه لرینه سورمکه

معلوم ارباب علومدر که یهود ونصاری توحیدلرین تصریح ایدرلر لکن یهود عزیر ابن الله دیملریله حضرت عزیر علیه السلامی معبود اتخاذ اتملری لازم کلوب نصاری دخی اقانیم ثلثه یه قائل اولملریله مشرکلر اولملری لازم کلکن ایله حقلرنده قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله نازل اولمشدر بوقسه تصریح شرکلری اعتبار بنا برین توحیدلرنده اضمار شرك ایدرلر دیو تعبیر اولندی

باشلدیلر صکره بونلر اطعمهٔ مأکوله دردیو خبر ویردکلرنده اکل ایدوب علت تخمه یه اوغرادیلر دیدی لکن ظاهر حال اولدرکه کسرانك تجربه لری ذبیحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالی اولماز بنا برین روایت واقدی اکا محمولدرکه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ایدنلر احکام شرعیه یه واقف اولمیان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك فعلی ایله جواز اکله استدلال اولنمز و حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدرکه اهل حرب اولان نصارانك ذبایحلرندن سؤال اولندقده ضرر یوقدر دیوب تزوج نسالرین مکروه کوردی و آنك دخی کراهتی نسلی دار الحربده قالمق خوفندندر یوقسه اول دخی حرام دکلدر ومؤلف رحمه الله حل نکاح اهل کتابه حدیث علی رضی الله عنه ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مجوس هجره نامه یازوب آنلری اسلامه دعوت قیلدیلر ونامه ده بیوردیلرکه فمن اسلم قبل منه ومن لم یسلم ضربت علیهم الجزیة فی ان لایؤکل لهم ذبیحة ولا ینکح منهم امرأة یعنی اسلامه کلنلر بکرك اسلامی قبول اولنور وکلمیانلرك اوزرینه جزیه وضع اولنور ذبیحه لری اکل اولنمیوب عورتلری نکاح اولنمامق شرطیله وحدیث مذکورده نکاح اهل کتاب منطوق دکل ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم عدم حل نکاحی مجوسه تخصیص بیورملری مفهومندن ظن ایده رمکه مؤلف رحمه الله نکاح نساء اهل کتابك جوازینه استدلال ایلدی زیرا بوکا بنی مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده سنه بنا ایلشدر وانك بیانی محلنده کلور ان شاء الله تعالی بعده مؤلف الکتاب رحمه الله بیان ایلدیکه نکاحله وطیء مجوسیه حلال اولمدیغی کبی ملك یمین ایله دخی حلال اولماز زیرا حل وطیء ملك متعه اوزره مبنیدر ومسلم ایچون مجوسیه اوزره ملك متعه کرك ملك یمین وکرك نکاح ایله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئین عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی اکل ذبیحه ونکاح نسالری علی کراهة جائزدر وعند الامامین رحمهما الله تعالی مجوس حکمنده اولملریله جائز دکلدر واختلاف مرقوم صابئین کیملر ایدوکنده اختلافلرندن ناشیدرز یرا ابی حنیفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن برصنفدرکه زبورا اوقورلر واقعا آنلر ظاهر اعتقادلرین بویله جه اظهار ورعایت ایدرلر وعند الامامین آنلر عبدهٔ کواکبدر وکواکبی آلهه اعتقاد ایدرلر و فی الواقع اعتقادلری بودر لکن فرق اسلامیه دن عد اولنان باطنیه کبی قطعا حقیقت اعتقادلرین اظهار اتمکی تجویز اتمزلر بوجهتدن ابو حنیفه رحمه الله تعالی ظاهر اعتقادلرینه واقف اولوب جوابنی اکا بنا وامامین رحمهما الله تعالی ظمیرلرینه مطلع اولوب جوابلرین اکا ابتنا ایلدیلر وفی نفس الامر اعتقادلری بونلرینه کوره آنلر بمنزلة المجوس بلکه دخی خبیث ومنحوسلردر والله الموفق

باب الاسلام * حسن بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله یعنی مشرکین لا اله الا الله دینجه دکین قتالریله مأمور اولدیم آنی دید کلرنده بندن نفوس واموالرینی قورتاریلر مکر زکوة وخراج زمین مثللو حق شرعی ایله اخذ اولنه واعتقاد درونلرینك حسابی الله تعالی یه مفوضدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الله تعالی یی توحید ایدوب بربلمین عبدهٔ اوثان ایله قتال ایدرلر ایدی طائفهٔ مرقومه دن بریسی همان لا اله الا الله دیسه شرکدن عدول واسلامه دخولنه دلیل اولور ایدی ونقل مذکوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدرکه مشرك کندودن معلوم اولان اعتقاد شرکك خلافی اولان توحیده اقرار اتدیکی وقتده اسلامیله حکم اولنور زیرا حقیقت اعتقادینه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع اتدیکمز اقراریله حسن اعتقادینه استدلال وازقدیم معلوم اولان اعتقاد باطلینك خلافنی تقریر اتدکده تبدیل اعتقادی ایله حکمنه استعجال ایده رز وعبدهٔ اوثان فی الاصل وجود صانعی اقرار ایدرلر ایدی قال الله تعالی ولئن سألتهم من خلقهم لیقولن الله یعنی آنلره سزی کم خلق ایلدی دیو سؤال ایلسك الله تعالی خلق ایلدی دیرلر لکن وحدانیتی انکار ایله اصنام لرین شرکاء جناب پروردکار اعتقاد ایدرلر ایدی قال الله تعالی اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون یعنی عبدهٔ اصنام کلمهٔ توحیدی ایشتدکلرنده عناد واستکبار وکفرلرنده اصرار ایدرلر وقال الله تعالی فیما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب یعنی محمد بونجه الهه کثیره یی اله واحدمی قیلدی بو امر عجیبدرکه کثیر واحد اولمق محالدر وقول مذکور مفهوم کلام مشرکیندرکه قرآنده آنلردن حکایه اولندی وطائفهٔ مرقومه دن قنقیسی لا اله الا الله دیسه خلاف اعتقادینی اقرار اتمش اولمغله حقنده دلیل ایمان اعتبار اولنور بنا برین ترك قتال قول مجرده تعلیق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله بیوریلدی وقیاس مذکور اوزره طائفهٔ زنادقه مانویه که رأی عاطل ومذهب باطللرنده مانی حکیمه اتباع واعتماد ونور وظلمتدن هر برینی اله ازلی وصانع لم یزل ایدر دیو اعتقاد ایلدیلر کرك بونلر وکرك سائر الهین اثنین اداعاقیلن اهل ضلال

مطلب عدم جواز نکاح نساء المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نکاح نساء الصابئین واکل طعامهم

لااله الاالله دیمه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنورامّا یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لااله الاالله دیمکله
معتاداولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمزلکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونی اقرار واستسلامدرمر ویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهدان لااله الاالله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اول دیدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب ابا القاسم دیواذن ورغبتن ایذان ایدوب مریض دخی درحال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایدرك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول اللهه اولسونکه بنم سببیمله برکسنه‌نك جانتی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اگرچه اوائل زماننده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لااله الاالله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب نأویلنده مرسل
الی العرب بدر یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیوادعا وقرآندن هوالذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحساندرکه
امت امیه یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بوتقدیراوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونی تقریرایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مگر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیرایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویاانکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحقه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده در دیوادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه ینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلام ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثنه دلالت واردر ومجدداداخل اولدیغی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شتیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یامسلم یامسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالیدن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یاباسعید هنددن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی بیابانه آتمی یوقسه غسل ونمازین قیلمه‌یمی دیوسؤال ایلدی اولدخی جوابنده
سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن اداقیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بوقول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنده دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یانند برابر اولمسه
داراسلامه دخولنده تبعاً للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامله
مشروط اولموب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمزمیسنکه والدی ابوطالب وفات اتمکله حضور نبوی یه کلوب ان عمك الضال قدمات دیدکده
اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وارآنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز اگرهالکهٔ کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری بولنمسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأموردر وآنلری

مطلب فی حکم اسلام اهل الکتاب

مطلب فی حکم باسلام المجوس

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافره

مطلب اذا مات المسلم قریب کافر

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلمك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
من جهة الدین متقاربی وار ایسه مسلمه کوره اسلم اولان آنلره تسلیم قیلمقدر لکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کیتمکده بأس یوقدر روایت اولنمشدرکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مگر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بوصورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله‌دن منقولدرکه براسیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی اداولنوردیدی وبزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایدرز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله‌دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله‌دن اسیر اوزره
صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولوردیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سزدخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقندهدرکه اقرار اسلام اتدیکی ایشیدلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجالدن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واگر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داودبن رشید رحمه الله تعالینك امام محمد رحمه الله‌دن بر روایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ماعلینا
یعنی اول کمسنه‌که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داودبن رشیدك امام محمد رحمه الله‌دن بر روایتنده کلمشدرکه اگر مناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالیدن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واگر مشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کمسنه‌که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولاتکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علمکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واگر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لاتکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی یه توبه
ایدیکز که سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
بالفاسق قولیمزده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قولی شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت گرك صالح وگرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

مطلب الاسیر اسلم ومات قبل ان یصلی

مطلب اذا صلی المشرك بالجماعة یحکم باسلامه

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

مطلب مرتکب الکبیره

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بو معناده ان الله تعالی یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشارت بخش ورود اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأیی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان لاتذکر وهما الا بخیر تلك امة قد خلت لها ما کسبت ولکم ما کسبتم ولاتسئلون عما کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت واردر که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایده رم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی انجق خیر ایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه کز سزه نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جلیل مضمون وصیته دلیل قیلدی وصحابهٔ کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان باینده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال علیه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم خصوصنده اللهدن خوف ایدك اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف اتمیك زیرا آنلری سون تحقیق بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا اتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو ایکی داماد فضائل نژادلرین وصیتنده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی اکا مبنیدر که بعض اهل شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلام بی نظام استماع اتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیهما حضرتلرینك ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق مزبور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت نه دردیو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح علی الخفین ولاتکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشیء یعنی مذهب اهل سنتك اصل واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان وذات اللهده بر نسنه سویلیوب کف لسان اتمکدر و بعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندیمزده مذهب صحیح اولدر که حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضلدر زیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم وعلمدارمدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی تقدیم ذکر ایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد ایتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر علی یی تقدیمنه سبب قوییم اولدر که امام مومی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك بنی امیه نك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی بناء علی ذلك تقدیم ذکر ایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امراء بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کتمك جائز میدر دیدم جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جوازیدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزریکه نه لازمدر دیدی وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه ما یستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبد الله بن عمر رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی بهر حال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی وصحابهٔ کرامدن برجماعت اعلام دیدیلرکه سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر و وبال متلازم اولور وآثار مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلولری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه استشهاددر بنه مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چونکه عازم غزا اولورسك یولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینهٔ منوره یه مرور وملاقاتیله

امتثال

مطالب لا تذكر الصحابة الا بخير

مطالب في التفاضل بين عثمان وعلي رضي الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده سکا بو غزو وجهاد کده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد ایتمك استرم دیدی بن دخی اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ایتم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی مالمدن برمقداری اشبو وجه جهاده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استقراض ایچون حرکته شتاب ایدوب قرض ویریکمسنه یه ظفریاب اولمیجه عجبا دینی ادا ایتمز دیو قورقرمسز دیه رك تلاش واضطراب ایلدی بعده شاهده رؤیت اموری ینه قیام ایدن قمینه کتب وتحریر وامر جهانده استعانتی ایچون مجاهده شوقدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بو اثر جلیلده اکا دلیل واردرکه برکمسنه جهاد بالماله میل ورغبت ایله حلالندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایتمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعه تصدیسی صاحب عطیه یی اجر وثوابدن منعه مؤدیدر ومناع للخیر اولمق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر ینه مجاهد رحمه الله درکه بعده کیدوب جزائر بحرایه برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفهٔ عهد بحسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب بسکانتی اخراج وتغریبیله حکم وامضا ایتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود وقفول ایتدیکمده کویانکی اسیر ایدوب کتورمشلرکبی محزون وملول اولدم وتقریر مشروحی اوزره باعث حزن وملالی انجق اهلنه عودتمده کندیدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بویله جه تأسف ایتمك لایق وشایاندر و بوندنصکره جور امرا سببیله ترك جهاد برامر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لایصده جور جائر ولا عدل عادل حدیث شریفیله استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجاله قتال ایده جکی زمانه دکین اکا نه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل آخر دخی سلیمان بن قیس دن نقل اولنان اثردرکه جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك وضلاله قتاله کتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدرکه قال علیه السلام اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در بریسی لا اله الا الله دیین کمسنه یی ذنوبی سببیله تکفیردن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن مهجور اولمقدر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال الله قتال ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی حدیثده وارد در جدی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدیك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما توجه واقبال ایلدیلرکه هر برینك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کلوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه یا رسول الله بونلر مسئلهٔ قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرنده حکم ایتدیکی قول الله حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلرکه بزلر بویله اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر واره لیم اسرافیله تحاکم ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق ایتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده اصل اصیلی بو خبر جلیلدر قالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا استاد لا لله طالب مطلب صواب اولان کمسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهد در وهر بری

مطالب تتعلق بالقدر

بر منبع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغی حل وبیان موضع ومحل ایدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالی دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا یحل الصدقة لغنی الا لخمسة الغازی فی سبیل الله او العامل علیها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار مسکین تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموالی ظاهره یی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویریلدکدنصکره اول فقیردن مالیله اشتراقیله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده تأویل حدیث اولدر که غازی اهل وبلدنده غنی ایکن بولند یغی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقدارینی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب وبعید یاخود تحصیلی مقدوری اولمیان ذمم ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل وبو ایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دینندن مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بر وجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عمالة البته اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز وفقیردن اشتراقیلن کندو ویردیکی ثمنك عوضی اخذ ایتمش اولور یوقسه زکوتدن آلمش اولماز ومسکینك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور یوقسه زکوة آلمش اولماز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هی لها صدقة ولنا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر وبزه کوره هدیه در وبراء بن عازب رضی الله عنهما دن نقل اولندیکه برکسنه کلوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کسنه میدر که ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بودکلدر بلکه اول کسنه در که کناه ایشلیوب توبه ایلمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نظم کریمله دخی مراد بودردیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزره بی پرواحمله قیلن نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولورظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بو کنهکار سوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعز زدینه بادی ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نیجه لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو بابده بیان مذهب صواب ایدوب دیر که برکسنه قتله یاخود جرحه یاخود هزیمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول اللهده صحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر یوم احدده بو یله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی یه مظهریتله ممدوح وبنام اولمشلردر وابو هریره رضی الله عنهه دیدیلر که سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدخی دیدیکه بو یله دیمه یك بلکه سعد بن هشام کتاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سین تأول وبذل نفسله اول فضیلت موعوده یی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بر وجهله حلال اولماز زیرا حمله سیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتل اولنمغله سواد مسلمینه فی الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی کندو یدیکزایله جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز امانهی منکر مسئله سی بو یله دکلدر که برکسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو یی قتل ایده جکلرین بیلور کن ینه نهی منکرلرینه اقدام ایلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولملریله فعللری حرام ایدوکن بیلمزلر ایسه منکرك انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولمامریله غازینك وجه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعا مفید اولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروطدر که شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفید اولمامغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما یجب من طاعة الوالی وما لا یجب * یعنی امرا امرایه اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیان اموره متعلق اقوالدر بر عسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره وار ایسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمادر واوامر علمایه اطاعت واجب اولق انجق امر دینده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعمیدر دکلمیدر معلوملری اولماسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی متردد لری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولور که ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حاله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکلرین متضمن اولور برامر ایله امر ایتمدکجه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرینه لازمدر اما اویله برنسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنهده واردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب برکسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر وبرخصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشه کیریکز دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره ایم دیوب بعضیسی دخی بزلردین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر ویردکلرنده لو دخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلر ایدی ابدی ناردن چیقمازلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ماخرجوا منها قول شریفنك معناسی ناردنیادن نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان موادده اکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هلاك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر ایدوکی واضح ومستنیر اولور والله تعالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشدر یعنی فرعون قومینك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بو جهتله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلر که کندیلرکبی برفاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب بر صنفی هلاکه بادی وبر صنفی فوز ونجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك لوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیادده قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك ایدوکی هرکسه ظاهر برامر نامواقق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده واردر که قال علیه السلام من اتاه من امیره ما یکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کسنه که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمینه برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین براغوب مقابله یه اجتسار ایتمدکلرین کورنجه مسلمینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمینه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تبری

مطلب لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق

والتجا ایده رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی ارسال بیوروب خالد آنلرك قلیل وکثیر هرنه لرینه
تعرض ایتدی ایسه ضمان ودیتلرین آنلره ایصال ایلدی ایشته بو قصه ده مهاجرین وانصار خلاف رأی امیر اوزره
تخلیهٔ سبیل اسیر ایتملریله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری مدح وثنا ایلمشلردر و بوندن ظاهر وآشکار اولدیکه
امر امیر معصیت کردکار یاخود وجه خطاسی بدیدار اولان محللرده عسکر اوزره اطاعت یوقدر و بونلرك غیرنده
انقیادی لازمدرکه جبن ونزاعه مؤدی اولمیه قال الله تعالی ولا تنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختلاف
کلمه ایله نزاع ایتمکزکه تفرق اهوا سببیله جبن وخوفه مبتلی اولمیه سز مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه امام المسلمین
اوزره لازمدرکه عاقل وکامل وعالم وفاضل وتدابیر حربیه یه واقف ومسلمینه رفق ورأفتله متصف بر ذات مکارم
سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده و باب الاماره ده بز بو مبحثی بیان ایلدك ینه دیرکه صفات مذکوره ایله موصوف
اولان انسان البته ریاست عسکره شایاندر عربی اولسون یاخود موالی عربدن یاخود غیریلردن اولسون لقوله علیه
السلام اسمعوا واطیعوا ولو امر علیکم عبد حبشی مجدع ما اقام فیکم کتاب الله یعنی امرا امیری قبول واطاعت ایدیکز
مقطوع الاعضا بر عبد حبشی دخی اوزریکزه امیر قیلندی ایسه ده مادامکه ایچیکزده کتاب الهی اجرا قیله
و بو بابده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی واردرکه قال علیه السلام علیکم بالسمع والطاعة لکل من یؤمّر
علیکم مالم یأمرکم بالمنکر ففی المنکر لا سمع ولا طاعة یعنی اوزریکزه امیر نصب اولنان هرکیم ایسه سمع وطاعتی
لازمدر مادامکه منکر ایله امر ایتمیه اما منکرده سمع وطاعت یوقدر ینه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه طرف
امیردن فلان قائد عسکری ایله مقدمه ده وفلان دخی ساقه ده وفلان میمنه وفلان میسره ده اولسونلر دیو
ندا اولندقده هر بری مأمور اولدیغی محلی ترك واخلا جائز اولماز زیرا بونلر امر حربده حسن تدبیر وفائدهٔ تدبیر ایسه
انجق اطاعت ایله حصول پذیردر قالدیکه وجوه عسکردن بریسی عصیانه اقدام ایدرسه امیره دخی لایقدرکه
اکا تهدید ایله تقدم واعلام ایده یعنی مرهٔ اولاده عقاب وتنکیلنه تعجیل ایتمیه زیرا مرهٔ اولی عثره وزله عدا اولنور
قال علیه السلام اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی شر ایله معروف وهیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیانلرك
قصورلرینی عفو ایدیکز بلکه ابتدا قواد عسکره و بالجمله آحاد لشکره تقدم ایدوب هر قنقیکز بعد ذلك امریمه
مخالفت ایدرسه تأدیب ایده رم دیو تهدید واخبار ایدرکه مقدما انذار ایتمش اوله وقال علیه السلام من اعذر
من انذر یعنی اول کمسنه که مقدما انذار ایده ابلای عذر ایدوب اعتذاره محل ترك ایتمدی ومعنای مزبور
وقد قدمت الیکم بالوعید نظم کریمنده مبین ومذکوردر و بعد الانذار اینه بریسی بلا عذر عصیان ومخالفته
اجتسار ایدرسه اولبابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدرکه هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب
اسائت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور زیرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشی اجتنابلری خوف
اللهدن ناشی اولان اجتنابلرندن اکثر ومعنای مذکورده ما یزع السلطان فوق ما یزع القرآن کلام گوهر
نظامی منقول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف ایله منع ایلدیکی معاصی قرآنك نصح ایله منع ایلدیکندن اکثردر
لکن اول عصیان ایدن کمسنه بر عذر مناسب ایله اعتذار وتصدیق مدعی ایچون یمین بالله دخی اجتسار ایدرسه
امیر ایچون آنی تکدیره سبیل یوقدر زیرا محتمل الصدق اولان بر خبری اخبار ایدوب یمینی ایله دخی تأکید ایتمکله
امیر اوزره اول کمسنه دن کف ید وترك تشدید لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعیده یمینه قائل اولمازکه
آنك خصم منازعی واردر وشرع شریف خصوماتده یمینی جانب منکره تخصیص ایدوب مدعی یه تعمیم
ایتمشدر لکن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یمینی ایله تصدیق اولنور وقچان بر منادی
چیقوب طرف امیردن یارینکه کون اهل کوفه مثلا دمدار عسکر اولسونلر دیو ندا وتعبیر ایتدکده اهل کوفه نك کرك
اهل دیواندن اولوب عسکریسندن وکرك تطوعا جهاده کلنلرندن بر فردك تخلفی جائز اولماز مگر بویله تنبیهلرده
یالکز اهل دیوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بو صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی
اوزره اهل دیوانه مختص اولور اما اهل کوفه دن بر کمسنه دیوان بصره ده مسطور واسمی اسامی اهل بصره
ایله مذکور اولسه اول کمسنه اهل دیوانه تابعدر اهل بلده سیله مأمور اولماز زیرا امر جهادده اعتبار دیوانه در
بو قسمه بلدانه دکلدر وامیرك بر طائفه یی مأمور ایتمکدن مرامی تناصر وتظاهر ایله بر برینه انضماملریدر واهل
دیوان انجق دیوانلریله استنصار واستظهار ایدرلر بو قسمه اهل بلده لرینه مزید اعتبار ایتمزلر حتی اهل دیوان
دیوانه مربوط اولملریله شرع دخی عاقله لرین بر برینه منوط قیلمشدر واگر منادی امیر یارینکه کون اصحاب خیل
دمدار اولسون دیو تعبیر ایلسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعنان

مطلب یصدق المدعی بالیمین فیما لاخصم له

مطلب امر اهل الدیوان

اولمق لازمدر واصحاب براذین دخی اصحاب عراب ایله خدمت معهوده ده برابر بولنمق کرکدر زیرا اسم خیل براذین
وعراب بینلرنده مشترکدر قال الله تعالی والخیل والبغال الآیة وقال ومن رباط الخیل الآیة وسعید بن المسیب
رحمه الله تعالی یه زکوة براذیندن سؤال ایتدکلرنده اوفی الخیل صدقة دیدی یعنی خیلده زکوة وارمیدر دیو
استفهام انکار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغن اشعار ایلدی مگر تعبیر مذکور ایله یالکز اصحاب عراب
قصد اولنمق میانه لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهربده سریع اولمغله اطلاق خیل اکا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبیه انجق اصحاب عراب اوزره توجیه اولنور واگر منادی امیر یارینکه کون
میمنهٔ عسکر اهل مصیصه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب کوفی الاصل بر کمسنه دخی بلدهٔ مصیصه ده ساکن اولمش
بولنسه آنك حالی ایکیدن خالی دکلدر اگر مصیصه یی منزل ووطن اتخاذ ایلدی ایسه ایچلرنده داخل اولور
لقوله علیه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها یعنی اول کمسنه که بر بلده ده تأهل ایده اول بلده
اهالیسندندر وعرف عباد دخی اویله درکه بر بلده ده مقیم وساکن اولان اول بلده اهالیسندن تعداد اولنور
کورمزمیسنکه فقهاء کوفه یی تعداد ایتدکده امام نخعی وامام شعبی وامام ابو حنیفه رحمهم الله تعالی حضراتی
دخی ایچلرنده ایراد ایده رز آنلر ایسه کوفی الاصل دکللردر بلکه صکره دن توطن ایتمشلردر واگر مصیصه یی وطن
ومسکن اتخاذ ایتمدی ایسه نداء مذکور اکا شامل دکلدر مگر دیوانده انلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهل
مصیصه ده داخلدر و بعد ترتیب الجیوش اعداء دین مثلا ساقهٔ مسلمین اوزره حمله وخروش ایلسه هزیمت
ساقه دن خوف اولنورسه میمنه ومیسره آنلره امداد ایتمکده بأس یوقدر زیرا مواضع اصناف عسکر هرنه قدر
تباعد اوزره ایسه ده ینه محاربهٔ مشرکین ایچون اجتماعلری بر برینه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده در
وغیره اعانت ایتمیه لره غیر دخی وقت حاجتده اعانت ایتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدایی موجب وساقه اوزره غالب
اولملری اول طرفدن میمنه ومیسره اوزره هجوملرین مستوجبدر بنابرین ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
کندی نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرینه واجبدر اما ساقه یه امدادلری کندی مرکزلرینه موجب اختلال اولورسه
اولوقتده غیره امدادلری حلال اولماز زیرا امام المسلمین آنلره محافظهٔ مکان معینلرین تفویض ایتمش ایکن
کندی مکانلرین اهمال وغیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغال اوزرلرینه حرامدر واگر امام المسلمین هر طائفه یه
مرکزلرنده قرار ایله امر وتقریر وبر برینه اعانتدن نهی وتحذیر ایتدی ایسه بو صورتده بر طائفه هرنه قدر کندی
طرفلرندن امین اولوب طرف آخرك مغلوبیتندن خوف ایدرلر ایسه ده ینه حکم امامه مخالفت لایق دکلدر زیرا
طاعت امام دلیل قاطعله فرض مجزوم وخوف ایتدکلری مغلوبیت امر موهوم واکثر ما یخاف لا یکون
مثلی دخی مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده رماة سهامه موضع معینده قیام ومرکزلرندن عدم انفکاکله امر ایلدیلر آنلر دخی وهلهٔ اولاده هزیمت
مشرکینی کوروب همان طلب غنیمت ایچون مرکزلرندن حرکت ایلدیلر واول طرفدن مسلمینه هزیمت واقع اولدی
کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم من بعد ما اراکم ما تحبون یعنی حتی سزلر میل غنائمدن
نشئت ایدن جبن ایله جبان اولوب مرکزلریمزده طوره لیم یوق طوره لیم دیو امریکزده تنازع ورسول الله صلی الله
علیه وسلم سزه آره دیکیکز ظفر وغنیمتی کوستردکدنصکره امرینه عصیان ایتدیکیکز وقتده الله تعالی نصرتنی
سزدن صرف ایلدی لکن مشرکیندن بریسی بین الصفین چیقوب مبارزه یه دعوت ایلسه مسلمیندن بریسی
امام الموحدیندن استیذانه توقف ایتمیوب همان مبارزه یه تقدم ایتمك جائزدر زیرا ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
اذن امامه دالدر وطریق دلالتده حکم صراحت واردر مگر امام نهی صریح ایتمش اوله بو صورتده خروج
الی المبارزة بر فرده جائز اولماز زیرا خلافنه تصریحله حکم دلالت ساقط اولور نظیری حضور ناسه سفرهٔ طعامی تقدیم
و بعده اکل وتناولدن ناسی صریحا نهی وتحریم صورتیدر ومقدما روایت ایلدیك که رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعض ایام خیبرده ناسی قتالدن نهی ایتدکلرندنصکره بر کمسنه قتال ایدوب قتل اولندقده لا تحل الجنة لعاص
بیوردیلر واگر امام بر شخصی بشخصه مبارزه دن نهی ایتمش ایسه انجق اکا جائز اولماز لکن غیر حقنده دلیل اذن
باقی اولمغله آخرك خروجی جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصل اصیل شول روایت قیلنان خبر جلیلدرکه غزوهٔ بدرده
مشرکیندن عتبة بن ربیعه وشیبة بن ربیعه وولید بن عتبه میدانه چیقوب مسلمینی مبارزه لرینه دعوت ایتدکلرنده
فتیان انصاردن اوچ کمسنه بلا استیذان قارشولرینه چیقدیلر مشرکین مبارزین آنلره سزلر کیملرسز نسبکزی
بیان ایلك دیدکلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلر که گرچه سزلر دخی اولاد قوم کرام سزلر لکن بزلر

العراب افراس العرب والبراذین افراس العجم علی ما عرف فی هذا الکتاب وما سیأتی ✱

مطلب امر اهل بلده لا یدخل فیه الغریب

مطلب الخروج للمبارزه

مطلب النهی عن الاکل

میدانمزه قریشدن كفؤلر یمزی استرز واروب محمده سویلیك بزه كفؤلر یمزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذكوره مغازیده بو وجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الایذاندر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بو خصوصده عتاب وانكار وعدم رضالرین اشعار بیورمشلردر لكن امام محمد رحمه الله تعالی طریق اخردن روایتله دیركه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزه بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امرایتدكلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر وبو بابده هذان خصمان اختصموا فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدكلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی كبی فرصت بولسه سائر مسلمینی دخی قصدا هلاكه جازم وبو جهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلكه كندیلره سوء قصدی اولمسه دخی مشرك محارب اولدقدنصكره البته قتلی مشروعدر وغزوهٔ بدرده ظهورایدن قصهٔ مبارزینده مذكوردركه حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله شیبه بربرین ضربله زبون ایتدكلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره اعانت ایدوب ایكیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورة مزكوره نك جوازی بزه معلوم وممتاز اولدی وعسكر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه والاتلریله تمتع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زیرا امیر عسكرك علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدركسنه بولمق غیر متیسر ایدوكنه واقف ایكن عسكری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی دركاردركه اعدایی تكدیر وتذلیلی متضمن اولان اموردن مسلمینی مأذون قیلمشدر واراضیلرندن جمع علفده معنای تكدیرلرین تحقیق واظهار واردر لكن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولامغله كركدركه اعوان وانصار ایله خروجه اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممكن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد صورتنده ایچلرندن برینه بركدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسینه متعرض اولمش اولور زیرا مشركیندن برطائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولماز وخوف مذكوره بناء بریاخود ایكی كسنه لدی الاقتضا عسكردن استمدادی ممكن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی كبی جمعیتله چیقانلردخی بربرینه اعانتلری ممكن اولمیه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولماز واكر منادی امیر بركسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه كرك اهل قوت ومنعه وكرك غیری اوتلاغه كتمك جائز اولماز زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحكمی باطل ونیجه كره نهی مذكورده ناسه نفع كثیر حاصل اولور لكن بوصورتده امیر اوزره لازمدركه كندی طرفندن برقومی ارسال وناسك البته محتاج اولدقلری علفلرین استحصال ایده زیرا امام ناظر عسكر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیكمز صورتنده در وامام المسلمین اوزره لازمدركه اوتلاغه كیدن جماعتك اتحاد كلمه لرینه مدار ولدی الاقتضا محاربهٔ كفاره دستمایهٔ اقتدار اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده كذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدكلرنده اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه كركدركه جمله سی برمحله اجتماع وناعسكره التحاق ایدنجه یه دك ایچلرندن برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأیله حركته اجماع ایلیه لر وباب الاماره ده روایت ایتدیكمز حدیثده رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بكر وابی عبیده رضی الله عنهما ایله خطاباً عمل امرتمادیو سؤال بیورب نعم لفظیله جواب ویردكلرنده الاقد رشدتما كلمهٔ حسن اشتمالیله احسان واستحسان بیورملری مسئلهٔ مذكوره یه واضح السبرهاندر وبزینه باب الاماره ده مسافرین دخی اوزرلرینه بركسنه یی امیر قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایكن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن اكثر ایدوكی اظهردر واكر امیرنامی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدكدنصكره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود دابه لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسكرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب علف ایچون كتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا مااضطررتم الیه واكر امیر جیش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایتسه شرط مذكوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ایچون حین حاجتده بربرینه اعانتلری ممكن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنكامده دشمن كلورسه جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واكر صاحب اللوا حاضر دكل ایسه ایچلرندن برینی امیر بیلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلكه دن احتراز ایتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولاتلقوا بایدیكم الی التهلكة یعنی ای اهل ایمان نفسلریكزی تهلكه یه القا ایتمكز ومخاطره دن احتراز ایدیكز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمكر وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلوم مدركه امیرك لایخرجوا الا تحت لواء فلان دیمكدن مرادی مجرد وقت خروجلری اولمیوب بلكه تاعودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه دركه برماده ده ذات امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وكذلك منادی امیر اوتلاغه كیدن فلانك تحت لواسنده كتسون دیوب آخر دور اوكتسون كتمسون دیو امر ونهی بولنماسه ینه قول مذكور آخردور او كتمكدن نهی منزله سنده در زیرا باب آیة المشركینده بیان ایلدیك كه كتاب السیر الكبیر مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر اكرچه عند یمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لكن جناب مؤلف بویله محللرده اكثر ناسك فهم ایده جكی معنایه اعتبار ایتمشدرز یرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق علومه وقوفلری اولماز وامیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده كتمسونلر دیو تصریح نهی ایتدیسه ده ینه مقصودی نهیدر پس دلالت كلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی كتب اصولده معلوممدر مؤلف الكتاب رحمه الله دیركه طلب علف ایچون خروج ایدنلر قرای مشركینه واردقلرنده یا اكثر برمسلمك قریه یه دخولنی مناسب كوررم احتمالدركه ایچنده كزلنمش مشركین اولوب آنی قتل ایده لر بلكه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتال اوزره كیروب ایچنده دشمن وارایسه بربرلرینه وكیروده بولنانلره اعلام ایده لر لقوله تعالی خذوا حذركم فانفروا ثبات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل ایمان اعدا ایچون متیقظ اولكز یاخود آلات واسلحه كزی اخذ ایدیكز وجهاده یافرقه فرقه یاخود مجتمعا خروج ایدیكز واكر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولماز زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر ونهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایكن خصال مزبوره دن نهیده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واكر امیر بركسنه ایچون نصب لوی ایدوب بونكله انجق اوچیوز كسنه چقسون معناسنده لایخرجن معه الا ثلثمائة دیسه امرینه اطاعت وبلا زیادة ولانقصان اوچیوز كسنه خروجه مسارعت ایلك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان كلام ماعدا المستثنی نك مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق تصریح نهی ایتدیكنده مخالفتی حرام اولدیغی كبی قید استثنا ایله دخی نهیده حرام اولور وصورت مزبوره ده خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز كسنه چیقوب برازغنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذكوره دن سائر عسكر ایله برابر حصه مند اولوب مخالفتله اساءتلری وار ایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء كلمة الله واعزاز دین الاهیه قاصدلردر امرامیره مخالفتلری اوامر الهیه یه ارتكاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دكل ایكن معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیكی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز نیجه اخراج ایدركه نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دكل بلكه منهی عنهك غیریده اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دكل بلكه اوزرلرینه امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه ده اگر امیر جیش اول اوچیوز كسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دورتیوز كسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنور اكر امیرك خروجله امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه من ثلثة ارباع الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثة ارباعنی افراز وثلثة ارباعك ایچندن آنلره نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی بعض نسخده بو معنای مترجله تفسیر اولنان عبارتله تعبیر ایلدی شارح الكتاب دیركه تعبیر مذكور غلطدر صوابی بعض نسخده ذكر ایلدیكی دیركه یعزل الخمس من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع مابقی نفلهم یعنی اشبو ثلثة ارباعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك ربعنی اعطا قیلرز برابعد الخمس انجق ربعی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدكلرندن ربعدر

وبو آیت شریفه جابر رضی الله عنه دن بوندن اقدم برمعنی دخی نقل اولنوب وكتب تفاسیرده معانی سائره دخی تحریر اولنمشدر لكن مقام استدلاله مناسب اولمغله ذكر ایتدیكمز معنی اوزرینه اقتصار اولندی

مطلب من یراعی ذات امره یراعی ایضا وصف امره

مطلب بناء الكتاب علی ان المفهوم حجة

مطلب نهی الامیر عن قطع الشجر والهدم

مطلب قال الامیر لایخرجن الا ثلثمائة

وخروج ایدنلرد ورتیوز اولملریله او چیوزك نیل واصابت ایتدكلری انجق ثلثهٔ ارباع غنیمت اولور مترجم
فقیر دیر كه كلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظنی ترك ایندیكیدر
لكن خمس قیدی تنفیل امیرده مذكور اولمق قرینه سیله جواب مسئله ده ظهوری بنا ترکی معذور در بعده
فاعطی اولئك منها قولنده كلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیل امیر قرینه سیله بعض
ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوكی ظاهر وكلام مؤلف مقرون ایجاز اولمغله برمقتضای الفضل للسابق قول شارح
اوزره رجحانی باهر در ینه شارح الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی بوندنصكره
محل آخرده ینه ذكر ایدوب جواب مسئله ده یقسم ما جاؤا به بینهم علی سهام الخیل والرجالة ثم ینظر الی
ما اصاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم مما بقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده
دور تیوز نفرك كتوردكلری غنائم فارس وراجل سهامی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعده اول
تسمیه وتعیین قیلنان اوچیوزك اصابت ایتدكلری غنائمه نظر اولنوب اولا ایچندن خمسی اخراج بعده ما بقی دن
نفللرینی اعطا قیلرلر جناب مؤلف بو جوابنده علی سهام الخیل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سابقنده
فاعطی اولئك منها نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنان تنافینك توفیق
نافیسی اولدر كه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جمله سی فارس یاخود جمله سی راجل
بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه یی
موضع آخرده دخی ذكر ایدوب جوابنده یرفع الخمس من جمیع المصاب اولا ثم ینظر الی ثلثة ارباع ما بقی
فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنائم مصابه دن خمسی النوب بعده ثلثهٔ ارباع ما بقی یه
نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شارح الكتاب رحمه الله دیر كه حاصل كلام امام محمد
رحمه الله بو مسئله یی بو كتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بزدخی
هر موضعه رسیده اولدقجه اولجوابك صواب وصحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذكر وتصریح ایده رز
ان شاء الله تعالی مترجم فقیر دخی دیر كه اجوبهٔ مذكوره بالجمله صحیحة المبنی ومتحدة المعنی در لكن
جناب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئله نك جزء اهمنی اشراب وبعضیسنده اطناب ایله تمام
مسئله دن اتمام جواب ایلمشدر وبزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی
تغلیط ایله جرح وتعدیلی بین افراط وتفریط برحسن نظام اوزره تنظیم وتمشیط ایده رز ان شاء الله تعالی
ینه مؤلف الكتاب دیر كه ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع ما بقی منه الی ما بقی من الثلثة الارباع فجعل
ذلك مع غنائم اهل العسكر یقسمها بینهم جمیعا علی قسمة الغنیمة یعنی بعده امیر جیش ربع باقی یه نظر
وخمسنی اخراج وباقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ربعندنصكره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهل عسكره منضم
قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر وبعض نسخه ده لا یخمس هذا الربع واقع اولمشدر
وقول مذكور اول مائهٔ عاصین دار الحربده بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده در زعمنه مبنیدر ظن ایده رم
لكن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه
مأمور اولان اوچیوزه انضماملهٔ اهل منعه اولمشلردر بنا برین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واكر امیرك خروجنه
امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دكللر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه
نظر وخمسنی اخراج ایدر بعده تمام غنیمتلردن بعد الخمس ربعی دورتیوزك بینلرنده نفللری اولمق اوزره
علی السویه تقسیم ایدرزیرا تنفیل امیر ایله استحقاق اگرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لكن قوم مخصوصین
اولمدقلرندن بربرینه ترجیح اولنیوب سبب استحقاقده برابر بولنمرله برابرجه تقسیم اولنور بعده ربع باقینك
دخی خمسی اخراج وثلثهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسكر بینلرنده حكم قسمت غنیمت
اوزره علی سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واكر صورت اولی كبی مأمورین متعین ومائهٔ عصاة ممتاز ومتبین
اولوب امیر دخی لاجل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس ما بقی یی
اوچیوز ایله اهل عسكره مقسوم واول عصاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز كورمین
بركیسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتمیوب ابقا ایله حكم وامضا قیلرزیرا اجتهاد ایله فصل مختلف فیهی
امضا ایتمك ایله حكم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عند بعض الفقها بو مقوله اهل عصیان آلدقلری
غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر كه بزدخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله و بو قولی قائلك بسبب الجنایة

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح علی المؤلف

اگرچه شارح الكتاب بو محلده وجه تصویبی وغلطی تعلیط ایده رز دیو ب بزدخی هر موضعده جناب مترجم اوزره مسئلهٔ مرقومه تكرر ایتدیكجه جواب مؤلفدن صوابی تصویب وغلطی تعلیط ایده رز دیو ب بزدخی هر موضعده جناب مؤلفه اتباع ایدوب شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی رد ایله شارحی تغلیط ایده رز دیو مقابله قیلدق لكن مسئلهٔ مرقومه نك مواضع تكررنده شارح قطعا جواب مؤلفی تغلیطه تصدی ایتدیكندن بزدخی تغلیط شارحه تصدیدن مستغنی اولدیق ومواضع تكررینه واصل اولدقجه ذكر ایلدیكیمز معنی ظاهر اولور وبزدخی هامش ترجمه ده تنبیه ایده رز ان شاء الله تعالی
منه

حرمان میراثنه قیاس ایلدیلر و بو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده كلور ان شاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده
قضا، قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخالف ایسه ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده
حكمنی رد ایده مز وامر جهادده اطاعت امیر واجب اولدیغی كبی رضای ابوین دخی زیاده لازم ولازبدر
حتی ابوینی حیوتده اولان كسنه آنلردن اذنسز غزایه كتمك جائز دكلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسان اوزره
فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ما شاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ما شاء فلن یدخل الجنة یعنی
حقوق ابوینه مراعی اولان نه كناه ایشلرسه ایشلسون رعایتی بركاتیله اكا توبه میسر یاخود عفو الهی یه مظهر
اولوب البته ناره كیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشلرسه ایشلسون البته جنته دخول اولاین ایله داخل اولماز
یاخود حدیثدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقابن عقول ناسه تقریبدر
وقال علیه السلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول كسنه كه والدینی كندودن
خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنته اچلمش ایكی قپو واردر بو جهتله بلا اذن خروجله
اول قپولری یوزینه سد ایلك لایق دكلدر حال آنكه خروجندن كندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعدم
حصولی دخی معلوم دكلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدر كه یا رسول الله بن جهاده كتمك ایسترم دیدی
والده لك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجل امك یعنی
والده كدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضاسنده در واصل مذكورك مسائلن تفریع
بوندنصكره كله جك بابده تودیع قیلنمشدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله
عنهمادن مرویدر دیدیكه جابر رضی الله عنه دن عبد بغیر اذن المولی جهاده كیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی
كیتمز دیدی وبزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملكی اولمغله قتاله اشتغالی سببیله تفویت
منافع ایدوب مولاسنی اضرار جائز اولماز مگر نفیر عام ایله حال ضرورتده اكا دخی محتاج اولنه بو صورتده خروجی
جائزدر زیرا قریبا بیان ایلدیك كه موضع ضرورت لزوم طاعتدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده
آنی منع ایتمك مشروع اولمدیغندن بشقه كندو اوزرینه دخی بالنفس والمال دفع شر مشركین فرض
اولور بو جهتله عبدی خروجدن نهی ایلسه ده اطاعتی واجب اولماز و بو یله حال ضرورتده والدین دخی
ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه لرینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجال ایله برابر موضع حربه حضور ومحاربه یه شروعلری
مشروع وغیر مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه نسانك حربده رجال ایله برابر قتالنی
مناسب كورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه لری یوقدر نته كیم رسول الله صلی الله علیه وسلم ها ما كانت
هذه تقاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنایه اشارت بیورمشلردر
وگاه اولور كه قتال نسا كشف عورته بادی وسرور مشركینه مؤدی اولور وگاه اولور كه مسلمین اوزره جرأت
مشركینه باعث ومسلمین قتالمزده نسالریله استمداده محتاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلاللرینه اعظم
بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مباشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة
غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشركین جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیان ایتدیكمز
قصهٔ حنین ایله استدلال اولندی زیرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سلیم بنت ملحان یوم مزبورده بطنی اوزره
برثوب باغلدیغی حالده قتال ایدر ایدی دیدیكه یا رسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنده ترك ایدنلری
كور دیكمی الله تعالی سكا قدرت ویرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم
عافیة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعلانك عافیتی زیاده واسعدر هم قدرت كسب ایده رم وهم آنلری
عفو ایده رم وام سلیم اوچ كره بو قولی تكرار وجناب رسالت هر برنده عافیة الله اوسع قوللریله جواب
ویردیلر ومغازیده مذكوردر كه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشركین ایله قتالمز كبی قتال وآنلری
قتل ایتمزمیسین دیدكده عافیة الله اوسع بیوردیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین
مشركین ایچنده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدكلری حینده حاصل اولان احتیاجدن زیاده قتال نسایه
احتیاج اوله مز وحدیث مذكورده عند الضرورة جواز قتال نسایی بیان واردر زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم
حالت مرقومه ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بو حالتك غیریده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری
نقل اولنمادی ینه مؤلف رحمه الله تعالی دیر كه نسواندن بعض عجائز كبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

مطلب خروج من له ابوان الی الجهاد

مطلب خروج العبد للغزو

مطلب موضع الضرورة مستثنی من وجوب الطاعة

مطلب جواز قتال النساء فی الضرورة

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله‌سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدر که
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نساری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن در میان واراجیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتوریرلرایدی ومزاد عجائز لر یدرز یرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده
حاضره ایدی اندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام و حرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبور نطاته صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدر که ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلا شبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاددن جائز وواسع و بعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسیع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سز دخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء وجوب قتال مشرکینی ادعا
وکتاب اللهدن یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدرز والحاصل امر قتال تدریجله انزال قیلنمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعده النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز و بیلکز که الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهر کسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اگرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اولدخی مباشرت بعضله صورتیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل وتکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدر که جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه‌لر وبال ده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدر که ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض على التدريج

مطلب الجهاد فرض على الكفاية

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدر که
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه‌لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه‌لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده‌لردر آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك
عربی وغیر عربیسی حکمده کوریده مساویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك وبو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول اللهدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واکر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمامك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه‌لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدر که جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیز شرطیله طلب
موادعه ایتسه‌لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کند وقوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
منزلته انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر ایچکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزریکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر واکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه الزام ایتمك شرطیله بهر سال سزلره شوقدر مال اعطا مزاوزره موادعت ایده لیم دیسه‌لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اگرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضالری تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلر نا موجوددر ووجه آخر دخی واردر که اکر بو مسئوللری
مقبول اولسه کاه وبیکاه بزم اقتاللرینه عزیمتمز انجق مالرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن وکمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طمعی یوغیسه ده مالرینه رغبت اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلردن موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر
واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیر عام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اماری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب المجوس وعبدة الاوثان من غير العرب يقبل منهم الجزية

مطلب لا يجوز الموادعة على ان لا يقاتلوا ابدا

مطلب اشتراط اذن الابوين للجهاد

مذ کورده اصل قوی روایت اولنسان حدیث نبویدر که برکسنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب یارسول الله معیتکده جهاد ایچون کلوب والدیمی بکا ایده رك ترك ایلدم دیدکده اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما بیوردیلر یعنی کیروکیت آنلری نیجه اغلتدی ایسك اویله جه کولدیر ومعیت رسول الله صلی الله علیه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ایکن رضاء والدین بولنمامقله رجوعله امر ایلدیلر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه افضل اعمالدن سؤال ایتدکلرنده الصلوة لوقتها ثم بر الوالدین ثم الجهاد فی سبیل الله بیورملری دخی بر والدین جهاد اوزره مرجح ایدوکنه نص مصرحدر و والدین دخی خروج ولدلرندن مبتلای شدت مشقت اوله جقلرین بیلورلرسه اتی منعه شرعا مأذون واولبابده اثم وو بالدن مصونلردر زیرا بوتعویقلریله ولدلرینی فرض عین اولان بر والدینه سوق وتشویق ایلمشلردر ووجه مشروح دخی بلا اذن الوالدین عدم جواز خروجنه باعث وضوحدر زیرا خروجی جائز اولیدی والدینی آنی ثوابدن منعله آثم اولورلر ایدی وآنلرك منعله آثم اولملری ولدلرینك جواز خروجنه بادی اولورایدیکه والدینلدن ابطال اثمه مؤدی اوله واکر والدینك انجق بری حیوتده اولوب اولدخی مانع وحاجز اولورسه ینه خروجی جائز اولماز زیرا حیوتده اولانك حقنده موجب بر واحسان کامل وفر اولاندر واکر والدینی کافرین یاخود بری مسلم و بری کافر اولوب ایکیسی بردن خروجنه مانع یاخود مسلم راضی وکافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اکر ابوینلدن کافر اولان برینك یاخود ایکیسنك عدم رضاسی خروجی ایله ولدلرینه التحاق ایده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سی ایله ایسه بر وجهله خروجی حلال اولماز براوجوب بر واحسانده والدینك مسلم وکافری سیاندر قال الله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی ای انسان والدینکه دنیاده معاملهٔ معروف واحسان قیل و بوآیتده مراد ابوین مشرکیندر وماقبلنده وان جاهداك علی ان تشرك بی یعنی ابوینك سنی مشرك قیلمغه سعی ایدرلرسه آنلره اطاعت ایتمه نظم جلیلی مراد مشروحه دلیلدر واکر عدم رضاسی وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولمیوب بلکه اهل دین باطللریله قتالنه بغض وکراهتلرندن ایسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قیلسون زیرا عدم رضاسنی شفقت ولادت موجب اولمیوب انجق تعصب شرکی مستوجب اولمشدر و بومقوله امرمنوعده اطاعتی غیر مشروعدر قالدیکه عدم رضاسی ولدینه شفقت یاخود اهل شرکه محبتیدر انجق ظن غالب ایله فهم اولنور زیرا بومقوله معرفت حقیقته طریق اطلاع بولنمیان اموردہ اکبر رأیله حکم اولنور لکن صورت مفروضه‌ده اکر خروجنده تصکره ابوینك تلف وضیاعندن خوف اولنورسه ینه خروجی حلال اولماز برا معسر اولوب مثلا خدمت والدینه محتاج ایسه کافر ایسه‌ده آنك خدمتی ولدی اوزره فرض عیندر وفرض کفایه ایچون فرض عینی ترك ایتمك امر صواب دکلدر وهم تضییع والدین بعد الوقوع تدارکی ممتنع اما جهادی وقت آخرده تدارك ممکندر واکر مجاهده ابوینی رخصت و یروب اما جدین وجدتینی حیوتده اولملریله اجازت ایلمسه‌لر آنك خروجی جائزدر زیرا ابوین حیوتده ایکن اجداد وجدات اجانب کبیلردر کورمزمیسنکه والدین حیوتده ایکن اجداد وجدات حکم حضانه وارث وولایتده اجانب کبیلردر منع خروجده دخی امرنافذلری یوقدر واکر ابوین فوت اولوب جد صحیحکه من قبل الاب جدی وجدهٔ صحیحه که من قبل الام جده سی خروج الی الجهاده رخصت و یروب جد فاسدکه من قبل الام جدی وجدهٔ فاسده که من قبل الاب جده سی اجازت ایلمسه‌لر خروجنده ضرر ومعصیت یوقدر زیرا اب الاب عند عدم الاب ولایت ولدکندویه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخی عند عدم الام حق حضانه اکا تحویل اولنمغله منزلهٔ امه تنزیل اولنمشدر و بونلر موجود ایکن اخیران اجانبدن معدودلردر اما اخیران اذن ویروب اولان ویرمسه‌لر خروجی جائز اولماز واکر یالکز اخیران موجود اولوب استیذان ایتدکده آنلردن بری یاخود ایکیسی بردن ممانعت قیلسه‌لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زیرا حق حضانه عند عدم ام الام ام الابده قرار ایتمکله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اکرچه حکم ولایتده اب کبی قیلنمامشدر لکن حکم قصاصده وولد ایچون عدم مقبولیت شهادتده وحرمت وضع زکوة ولدده اب مثللو قیلنمغله جد اقرب بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتی مناسب اولور واکرام ایله من قبل الاب جدی بولنوب آنلرك دخی بری مانع و بری مجیز اولسه ایکیسی بردن مجیز اولمدقجه خروجی تجویز اولنماز زیرا اب الاب عند عدم الاب بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ایله ابوینی حیوتده اولمق صورتی حکم شرعیده مساویدر واکرامی اولمیوب انجق جده من قبل الام ایله جده من قبل الاب بولنسه‌لر حق اذن انجق جده من قبل الامکدر کورمزمیسنکه حق حضانه‌ده اولی ثانیه اوزره تقدیم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولیدی جده

ومسئلهٔ مزبورده فریسا ذکر اولندیغی اوزره اعتبار جانب مانعه اولوب مجوزه اولمامغله ابوینلدن یالکز مسلم اولانك اذن واجازتی خروجنه باعث جواز اولوب رخصت اولمامشدر

مطلب الاجداد والجدات عند قیام الابوین بمنزلة الاجانب فی الحضانة والارث والولایة

مطلب الجد اب الام کالاب فی بعض الاحکام

مطلب ام الاب لاولایة لهما الولد

من قبل الامه مزاحم اولوردی لکن قائمه اولمه مززیرا جد من قبل الاب ایچون عند عدم الاب ولایت ولد وارایکن جده من قبل الاب ایچون قطعا ولایت یوقدر و بوبابده خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام اولدرکه اجداد وجدات وجه مشروح اوزره کاه بر بری اوزرینه تقدیم وکاه تسویه ایله ایکیسی دخی حکم اذنده تحکیم اولنور امام حیوتده ایکن حق حضانه کبی حق اذن دخی آنکدر جداتك بهره سی یوقدر کذلك اب حیوتده ایکن حق اذن آنکدر اجدادك تعرضه زهره سی یوقدر واکر یالکز اب ایله ام الاب موجود اولسه ایکیسی بردن اجازت ایتمدکجه خروج وحرکتی جائز اولماز زیرا ام الاب امهات سائره دن کسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر کورمزمیسنکه حق حضانه اکا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالی بومسئله ده فقهادن برمخالف وارایدوکین اشعار ایدوب اول مخالف کیمدر ومادهٔ مخالفتی نه در اظهار ایلمدی شارح الکتاب رحمه الله دیرکه ظن ایدرم قول مخالف شویله اوله که ام الاب ولده البته بواسطهٔ الاب نسبت وادلا اولنور و بواسطهٔ الاب نسبت وادلا قیلنان جد عند وجود الاب معتبر دکل ایکن ام الاب بالطریق الاولی غیر معتبره در لکن قول مذکور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددر زیرا یالکز ام ایله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ایلسه شرعا خروجه رخصتی واردر بویله ایکن اکرام الاب باعتبار الادلا کالاب یاخود کالجد اب الاب اولیدی خروجی آنکدخی اجازتنه توقف ایدرایدی و برکسنه غیر از جهاد تجارت یاحج یاعمره ایچون سفر مراد ایدوب ابوینی رضا و یرمسه‌لر وسفریله ابوینك ضیاع وهلاکلرندن خوفی اولمسه خروجنده ضرر شرعی یوقدر زیرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله ابوینه شدت مشقت حاصل اولماز زیرا حزن مفارقت امید مواصلت ظاهره ایله زائل اولور مکر رکوب بحر مثللو سفر مخوف پرخطر اوله بوصورتده خروج الی الجهاد حکمنده درکه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفرکه قصد تحصیل علومه مقرون اوله طریق سفری امین وکیده جکی محلده دخی امن وسلامت ظاهر ومستبین اولدقدنصکره سفر تجارتدن دون اولمامق ایله بودخی اذن والدینه مرهون دکلدر بلکه سفر مزبور فلولا نفر من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین نظم مبینی ایله امر مأموردر یعنی هر برجماعت کثیره دن برجماعت قلیله مسائل دینیه‌ده تفقه و بعد الرجوع قومنه تعلیم ایچون بلاد سائره یه خروج وسفر ایتسه‌لر یابنا علی هذا خروجنده ضیاع ابویندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالریله دخی جواز واردر و برکسنه تجارت ایچون امانله دار الحربه کیتمك استیوب ابوینی منع ایتسه‌لر اکر اهل حرب وفا بالعهد ایله معروفلر ایسه جواز خروجی اجازتلرینه موقوف دکلدر زیرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بر بلده یه سفر ایله برابر اولور واکر ینه تجارت ایچون دار الحربه عساکر مسلمین ایله برابر سفر ایدرسه اول صورتده نظر اولنور اکر معیت ایتدیکی عسکر اثناء صیفده غزا ایله مأمورین اولان صائفه تعبیر اولنان عسکر کبی جیش عظیم ایسه بلا اذنهما خروجی جائزدر زیرا غالب احتمال سلامت حالدر زیرا تجارت ایچون کیتمکله نفسنی قتاله عرض ایده جك دکلدر واول جیش عظیم دخی هم کندی نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شرا عدایه قادرلردر اما سریه مثللو جیش قلیل ایسه‌لر بلا اذنهما خروجی جائز اولماز زیرا قوت دافعه سی اولمیان قوم ایله سفرنده خطر هلاك اظهردر و بومقوله جیشله خطر هلاك اولمغله بغیر اذنهما خروج للجهاد جائز اولمادیغی کبی خروج للتجارة دخی غیر جائزدر واکر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالی ممانعت ایدرلر ایسه خروجی ایله بونلرك ضیاع وهلاکلرندن خوف ایتیوب انجق حزن وجزعلرندن اندیشه قیلرسه بغیر اذنهم خروجی جائزدر زیرا مانع خروج وجوب بر والدیندر ومذکورین وجوب بر واحسانده والدینه مساوی اولملریله منع خروجده دخی مساوی اوله مزلر انجق بونلردن برینك هلاك وضیاعندن خوف اولنورسه فرض کفایه ایله عمل ایدوب اوزرینه نفقه سی لازم اولان ذاتی مهمل براقق جائز اولماز زیرا صورت مفروضه ده بونلری تعهد وانفاق اوزرینه فرض عیندر قال علیه السلام کفی بالمرء اثما ان یضیع من یقوت یعنی قوت ونفقه سی اوزرینه لازم اولان کسنه یی اضاعت انسانه اثم ووبال جهتندن کافی اولدی لکن حکم مذکور اولاد ذکورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلری بولنمسه صغار وکبارنده وذی رحم محرملرندن حرفتی اولمیوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زیرا بونلرك نفقه لری اوزرینه شرعا واجبه در اما اولاد ذکورك کبار واصحاسی ومزمن اولمیان قرنداشلری ایسه ضیاعلرندن خوف ایدرسه ده براغوب کیتمك جائزدر زیرا کندی حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخی اولسه‌لر نفقه لری اوزره اکا جبر اولنماز و بو محله کلنجه مجموع کلامز نفیر عام اولمدیغی هنکامده در اما نفیر عام اولوب بر بلده اهلنه ایشته دوشمان نفسکرنه یاخود اولاد واموالکزه سوء قصد ایله کلدی دیسه‌لر بوصورتده اذن والدین دخی لازم دکلدر

و بومحلده اختلاف نسخ دن ماعدا مسئله ده تکرار وتعبیرده عدم ارتباط استشعار اولنمغله ترجمه به نسخه حصوی اختیار وقراءتی طالبه وفضا ایده اعمال افکار ایله تقدیر مذکوره قرار وبریلدی اصل نظر ایدنلرك عند ده عذر بدیدار اولور

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم مع کراهة الابوین

مطلب کر خروجه الجهاد اولاده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زيرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عين جميع افراد در قال الله تعالى انفروا خفافا وثقالا يعنى
اى اهل ايمان سزلر نشاط ايله وفتور ايله ياخود قليل العيال وكثير العيال ياخود قليل السلاح وتام السلاح ياخود صحيح
ومريض اولمغله خفيف وثقيل اولدقلريكز حالده يعنى هر حالده جهاده خروج ايديكز و بوفرضى تركله تفويت
ايدرايسه صكره تداركى ممكن اولماز امابغيراذن الوالدين خروجله ترك ايتديكى بر واحسانلرين تطييب وارضالريله
تداركى ممكندرهمان اهم ايله اشتغال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذكورهده ضرر ترك خروج عام وجاريدركه
كنديه ووالدينه وسائر مسلمينه ساريدر وهم بوخروجدن نهى ايتملرى والدينه حرام اولمغله خروجى باعث
اسقاط آثاملريدر و والدينك موجب عصيانلرى اوله جق احواللرنده امر ونهيلرى واجب الامتثال دكلدر
كورمزمبسنكه بركسنه غيرك اخذ مالى ياخود قتل نفسى ايچون اوزرينه قطع طريق ياخود فجور ايچون
برعورتى اخذ وتضييق ايدوب اولمحلده منعه قادر بركسنه بولنسه اماوالدينى منعنه راضى اولمسه لرهم والدينه
نهى منكردن منع ايتملرى جائز اولماز وهم ولدلرى آنلره بوخصوصده اطاعت ايتمك دخى جائز اولميوب بلكه نهى منكره
اقدامى واجب اولور زيرا بوبابده نهى منكر اوزرينه فرض عيندر وطاعت والدين انجق ترك واتيانى موسع اولان
اموردهواجب اولور يوقسه مباشرتى فرض عين اولان اموردهوالدين ايچون منعنه رخصت يوقدر ومؤلف
رحمه الله اتيان فرض عينده رعايت اذن والدين امر قبيح ايدوكين تفهيم وتوضيح قصديله ديركه كورمزمبسنكه
احد والدين اشبو فرض عين اولان اموردن برنسنهيه عزيمت ايدوب ولدى دخى اعانته نيت ايتدكده والد آخر
مجرد زحمت چكمسون ديو شفقت ورحمتدن ولدينى اعانتدن نهى ايلسه ولده لايقميدركه نهى ايدن والد ثانىيه
اطاعت ووالد اولك حرمتنى هتك ايله ترك اعانت قيله وعبد مملوك دخى نفير عام اولمدقجه بغير اذن المولى جهاده
اقدامى حرامدر امانفير عامده خروجى واجبدر ومولاسى آنى منعه غير قادردر زيرا فرضيت خروج عند النفير العام
فرضيت صلوة وصيام كبيدر و بومقولهامورده دخى مولانك عبد اوزره تملكندن خارجدر وعبد فى الحقيقة ملك
مولا ايكن نفير عامده جواز خروجى متبين اولدقده والدين ايله ولد حقلرنده بطريق الاولى متعين اولور وطائفهٔ
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخى بويلهدركه نفير عام اولدقده بلا استيذان خروج غزايه شايان اولسونلر وباب
سابقده ام سليم رضى الله عنهانك غزوهٔ حنينده وقوع بولان احوال شجاعت بنيانى ذكر وبيان ايلديك
ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده لمقام نسيبة بنت كعب خير من مقام فلان وفلان يعنى نسيبة
بنت كعبك مقام حربده قيامى فلان وفلانك وجودلرندن انفعدر بيوروب فرار ايدن رجالى تسميه وتذكار ايلديلر
ويوم احدده نفير عام اولمغله قتال نسوانى استحسان ونسواندن فرار ايتميلره حديث مذكورلرنده مدح وثنا ايله
احسان بيورديلر امانفير عام دكل ايسه نسوان ايچون اشتغال قتال مناسب حال دكلدر وشابه اولان عورتلركرك
صائفه تعبير اولنان عساكر كبيره وكرك سرايای صغيرهده خروجلرى غير لايق زيرا خانهلرنده اقامتلرى دفع
فتنهيه اقرب وموافقدر امانسوان عجائز عسكر صائفه ايله مداوات مجروحين ايچون كيتمك جائزدر ام عطيه
رضى الله عنهادن نقل اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله يدى غزوهده برابر ايدم اصحاب كرام ايچون
طبخ طعام ومداوات مجروحين وسقى ما ايدر ايدم مؤلف رحمه الله ديركه نسانك مباشرت قتالن مناسب كورمم
زيرا رجال قتال نسادن مغنيلردر مكر وقوع نفير عام ايله ضرورت تحقق ايده اول صورتده نسوانك بغير اذن
ابيها وزوجها شروع قتاللرى مشروعدر وبزه شيوخمزدن روايتله بالغ اولمشدركه عمهٔ رسول الله صفيه بنت
عبد المطلب رضى الله عنها نسوان سائره ايله بولندقلرى حصن اوزره بر يهودى صعود ايلدكده اول يهودىيى
قتل ايلدى ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده نسايى
حصون مدينهدن بربيت رفيع حصننده جمع وتحصين بيورمشلر ايدى وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضى الله
عنه دخى نسوان ايله برابر قالمش ايدى ناكاه بنى قريظهدن بر يهودى جدار حصنه قصد صعود ايلدكده صفيه رضى الله
عنها حسان بن ثابت رضى الله عنهه امر ايلديكه قالقوب برحجر ياخود خشب ايله آنى قتل ايده حسانك
برشاعر جبان ضعيف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم يوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دكلم ديدكده
صفيه رضى الله عنها بنفسها قيام واول يهودىيى قتل واعدام ايلدى و بوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفيهدن معاملهٔ مذكورهيى استحسان بيورديلر وقصهٔ مرقومهدن قتال نسا لدى الاقتضا جائز
ايدوكى بزه ظاهر وهو بذا اولدى وبالغ اولميان غلمان دخى قادر قتال ايسه نفير عامده بلا اذن الابوين
خروج واقتاللرى جائزدر اما غير نفير عامده ابوينى طيب نفسله مجبر اولمدقجه خروجلرى تجويز اولنماز

مطلب لبس الوالدين منع الولد عن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفير العام

مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الغلمان قبل ان يبلغوا

امام محمد رحمه الله ديركه شيوخمزدن روايتله بزه بالغ اولديكه على بن ابى طالب رضى الله عنه معيت رسول الله
صلى الله عليه وسلمده اسلامه كلدى وطقوز ياشنده ايدى وبرقتال واقع اولسه البته قتال ايدر ايدى ونقل
مذكور جواز قتال صبيانه مدار ظهوردر وحين اسلامده سن على رضى الله عنهنه مقدار اولديغنده روايات
مختلفهدركاردر امام محمدك رحمه الله بوكتابنده ذكر ايلديكى طقوز ياخود اوندر وبر روايتده يدى ياشنده ايكن
وبر روايتده بش ياشنده ايكن اسلامه كلدى ديوواقعدر ووصف شروح اوزره اختلاف رواياته مدار واساس
حين شهادتلرنده سنى نه مقدار ايدوكنده اختلاف ناسدر امام جعفر بن محمد رضى الله عنهما اللى
سكز ياشنده ايكن وامام جاحظ التمش ياشنده ايكن وامام قتبى رحمه الله تعالى التمش اوج ياشنده ايكن
قتل اولندى ديديلر واول مبعث رسول الله صلى الله عليه وسلمده اسلامه كلديكى بلا خلافدر وبعد
البعثة رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مكهده اون اوچ سنه ومدينهده اون سنه اقامت بيورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله عليه السلام انجق اوتوز سنهدركه قتل على رضى الله عنه ايله تمام اولمشدر بوتقدير اوزره بعد الاسلام
عمر شريفى اللى اوچ سنهدر وحين قتلنده اكر تمام سنى جعفر بن محمد قولى اوزره اللى سكز ايسه بش
ياشنده ايكن واكر قول جاحظ اوزره التمش ايسه يدى ياشنده ايكن واكر قول قتبى اوزره التمش اوچ ايسه
اون ياشنده ايكن اسلامه كلمشدر وحين اسلامده هنوز عدم بلوغى بلا خلاف ونظم لؤلؤ نظاممندن سبقتكم
الى الاسلام طرا غلاما ما بلغت اوان حلم يعنى بن جملهكزى اسلامه سبقت ايلدم زمان احتلامه بالغ اولمش
غلام ايكن بيت بلاغت انتظامى دعواى مذكورهيه دليلى بى اختلافدر وبحث مشروح صحت اسلام صبىده
مدار اعتماد اصحاب اولمغله صدددن خارج ايكن بعض مناسبتله بومرتبه تحقيقنده اطناب ايلديك واكر
بعض كسان عسكر صائفه ايله ارادهٔ ذهاب ومعيتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ايچون بعض نسايى قصد
استصحاب قيلسهلر مستحب اولان قصد مذكوردن مجانبت ونسوانى حفظ وصيانتدر زيرا نسوانك جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم على وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقى اوزره مثلا قنارهٔ قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهى كبيلردركه هركس اخذ وتناولنه ميل واشتها ايدرلر مكر محافظهٔ جوانب
ايله منع اجانب اولنه وقتال ايچون خروج ايدن كمسنه كاه اولوركه كندو نفسى ايله مشغول اولوب حفظ حريمه
مقتدر اولهمز ومجرد اصول حوايجدن اوليان مجامعت ايچون عرض حريمنى عرض مخاطرهٔ اضاعت
ايتمك لايق اولماز واستصحاب نسوانده انسانى اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غيرى هجنت اولمسه كراهت
استصحابلرينه اول دخى كفايت ايدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ايسه بارى حرائر اولميوب جوارى اولمق
احسن زيرا اختلاط رجال حق جواريده اخف واهوندر كورمزمبسنكه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلهٔ المحرمدر وجوارى بلا محرم سفر ايتمك مشروع اما حرائر زوجى ياغيرى محرمى اولمدقجه خروج
الى السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت كبى مرام جوارى ايله دخى تمام اولور لكن مع مافيه
اول كمسنه كه مسلمين ابتلاى هزيمت اولدقلرى تقدير اوزره قوت نفسى ياخود معيتنده اولان حواشى
ومواشيسى ايله حفظ نسادهخوف وتحاشيسى اولميوب نسايى ينه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخليص
اوله آنك حقنده استصحاب جوارى وحرائر تجويز وترخيص اولنور زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله عليه
وسلم ارادهٔ غزا بيوردقلرنده ازواج مطهرهلرى ميانندهقرعه ايدوب هر قنقيسنه اصابت ايدرسه آنى
استصحاب ايدرلر ايدى حضرت عايشه رضى الله عنهاديركه اهل افك حقمده سويلدكلرى نسنهيى سويلملرى
ايله بكا اصابت ايدن حزن عظيم اصابت ايتديكى سفرده قرعهٔ عزيمت بكا اصابت قيلمش ايدى واول غزوه
غزوة المريسيع دركه قبيلهٔ خزاعهدن بنى المصطلق اوزره غزا ايلمشلردر وشبههيوقدركه رسول الله عليه
السلام اعانت اصحاب كراملريله معيتلرنده اولان ازواج عصمت رهينلرين اضاعت واتلافدن امين اولورلر ايدى
وهركيمكه امن مذكوره فائز اوله آنك حقندهدخى اخراج ازواج جائز كورلور وعدم جواز انجق آنلرك
حقندهدركه على تقدير الهزيمة اخراج حريمه اقتدارى اولميوب كندو باشى قيدينه كرفتار اولمقله حريمنك اضاعت
واهدارينه باعث اوله زيرا حرمنى بويله عرضهٔ اضاعت قيلمق شرعا حرامدر وكذلك ارض كفاره دخول
ايدنلر برسريهٔ صغيره اولسه لر مداوات مجروحين ايچون استصحاب عجائز دخى ايتمك برفرده جائز اولماز زيرا
آنلر چرد آتلو اولملريله وقت شدتده كندو نفسلريله اشتغال ايدوب عجائز مرقومه تخليص نفسلرندن عاجزه
ايكن عسكر دخى بالكليه آنلرى اهمال ايدرلر واخراج عجائزدخى انجق عساكر صائفهده جائز اولوركه آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فى سن على بن ابى طالب حين اسلم وحين قتل رضى الله عنه

مطلب ادخال المصحف فى دار الحرب

مطلب اذا اشترى ذمى مصحفا يجبر على بيعه

دشمنه مغلوب اولميوب بلكه غالب وقاهر وكندو نفسلرندن بشقه عجزهٔ عجائزدن دخى دفع ضرره قادر اولملريدر
حاصل كلام بو مقوله تخليصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقيقت انجامى متعذر الوقوف اولان امور واحكام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ايله اتمام اولنور وقرأت قرآن ايچون ارض كفاره ادخال مصاحف عساكر صوائف ايچنده
اولور سه جائز ومندوب واكر سريهٔ قليله ده ايسه غير محبوبدر زيرا كاه اولور كه غازى عن حفظ حسن قرائته
قادر اولمغله مصحفه احتياجى ظاهر اولور ياخود حمل مصحف ايله يمن وبركت ياخود فتح ونصرت رجا ايدر
زيرا قرآن مبين حبل الله المتين دركه آنكله تمسك واعتصام قيلن البته نجات وعصمت ايله كامين اولور لكن آنى
استخفاف اعدايه عرض ايتمك حرامدر بو جهتدن بر ذمى اشتراء مصحف قيلسه بيع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدر كه عسكر عظيم ايچنده قوتلرينه بناء خوف استخفاف اعدادن امين وسريه ده قلت عددلرى جهتيله
خوف مذكوره قريبدر وميان عسكرين بو وجهله فرق اولنور اكرچه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرآن ايله سفردن نهى ايلدكلرى روايت اولندى لكن تأويلى وجه مزبور دركه نهى نبوى
قوت وشوكتى اولميان جرد آتلو ايله سفره مقصوردر وامام طحاوى رحمه الله ديركه نهى مذكور اوائل اسلامه
مقصور ايديكه مصاحف هنوز بين المسلمين تكثر ايتمش اولمغله ايادى كفاره دوشدكده نسيان مسلمين سببيله
بعض قرآن ضايع اولملق ياخود كفار ايادى مسلمينده مصحفلرى قالمديغندن خبردار اولملريله بعض قرآنه طرف
كفاردن تبديل وتغيير واقع اولمقدن امين اولمازايدى اما فى زماننا كثرت مصاحف ووفرت قرا حسبيله محذور مذكور
برطرف قدر وينه امام طحاوى محذور استخفافدن جوانبى حاوى ديركه مصحف شريف يد كفاره دوشسه دخى
استخفاف ايلمزلر زيرا كلام الله ايدوكنه اعتراف ايتمزلر ايسه ده ينه اوجز عبارات وابلغ معانى اوزره كلام افصح
بى مدانى اولديغى بيلوب كتب سائره يه ايدرلر ايسه ده مصحفى استخفاف ايلمزلر لكن قول محمد رحمه الله اصحدر كه
بيلسه لر دخى ينه تكدير مسلمين ايچون استخفاف ايدرلر حتى طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعالى مكهٔ مكرمه يه
استيلا ايتدكلرنده نعوذ بالله تعالى مصحف ايله استنجا يه باشلديلر انجام كار جناب منتقم قهار كتب تواريخده

مطلب منع الذمى من شراء المصحف

ذكر اولنديغى اوزره عرق خبيثلرين قطعله دين محمديدن شرر شرلرين دفع ايلدى وبو جهتله ذمى شراء
مصحفدن منع اولنور واكر شرا ايتمش بولنورسه عبد مسلمى بيعه جبر اولنديغى كبى مصحفى دخى بيعه جبر اولنور
واكر بر مسلم امانله دار الحربه كيرسه نظر اولنور اكر مشركين وفاء عهود ايله معروفلر ايسه معيننده ادخال
مصحف ايلمك جائزدر زيرا ظاهر حال يدنده اولان اشيا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واكر كاهيجه وفاء عهد

مطلب تعليم القرآن للمشرك

ايتمزلر سه ادخال مصحف مناسب اولماز واكر حربى ياخود ذمى بكا تعليم قرآن ايله ديو بر مسلمه رجامند اولسه
اكا تعليم نظم مبين وتفهيم فقه دينى ايتمسى جائزدر لعل الله يقبل بقلبه يعنى اميددر كه الله تعالى قلبنه توجيه نظر قيله
كورمز ميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم محضر مشركينده قرائت قرآن ايدرلر ايدى وانكله مأمور ايديلر
قال الله تعالى بلّغ ما انزل اليك من ربك يعنى اى رسول سكا ربكدن انزال اولنان امرى جميعا تبليغ قيل وقال تعالى

مطلب الحكمة هى علم الفقه

ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة يعنى يا محمد سبيل الهى اولان اسلامه دلائل محكمهٔ موضحه
ومواعظ حسنهٔ واضحه ايله امتكك خواص وعوامنى دعوت قيل ومعلومدر كه دعوت مرقومه نك تمام وتكميلى
انجق قرآن وقرآندن مستنبط اولان فقه جليلده دركه حكمت دخى اول علم شريفدن عبارتدر قال الله تعالى
ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا يعنى اول كمسنه كه اكا حكمت اعطا قيلنوب معلوماتنى ايقان واعمالنى اتقان ايده
على التحقيق اكا خير كثير اعطا قيلنمشدر واهل تفسير بو حكمتى علم فقه ايله كشف وتحرير ايلديلر وطريق
حكمت ايله دعوت اثناء انجق حكمتى ناسه تعليم وافهام ايله حاصل اولور قال تعالى وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله يعنى يا محمد اكر مشركين محاربيندن بريسى سندن امان وجوار طلب ايدر ايسه
سن آنى جار وامين قيل تا كه كلام اللهى استماع وحقيقت دينه حقه كسب اطلاع ايليه وكاه اولور كه استماع وفهم
ايله محاسن شريعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله يقبل بقلوبهم قوللندن
مقصودى بو معناى معهوددر وحديث عثمان رضى الله عنه ده وارددر كه قال عليه السلام خير الناس من تعلم القرآن
وعلمه يعنى افضل ناس اول كمسنه دركه قرآنى تعلم وتعليم قيله وبو حديث جليلده تعليم مسلمين وكافرينى فرق
وتفصيل اولنمامشدر وهنوز خطاب تكليف ايله مخاطبين اولميان صبيانه بعد الخطاب عمل ايتملرى اميدى ايله
تعليم قرآن مندوب اولنجه حالا مخاطبين اولان كفاره موجبيله عامل ومدلوليله هدايته واصل اولملرى اميدى ايله
مستحب ومحبوب اولملق طريق اولى ايله واضح واجلى در واكر مشركين دار اسلامه دخول ومسلمينك اموال

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشركين

واولاد ونسالرين آلدقلرندن صكره جماعت مسلمين خبردار ومقاومتلرينه دخى صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
كفار دار اسلامده اولدقجه ارقهلرندن سرعت وتخليصه همت مسلمين اوزره واجبدر وبوندن غيرى يه قطعا
رخصت يوقدر زيرا مسلمين دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ايله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبهٔ اعدا
ظاهر وهو يدادر بنا برين ترك تناصر بو وجهله حلال اولماز وهم اهل حربك فعل مشروحلرى منكر قبيح
ونهى منكر مسلمين اوزره فرض ضرى محدر واموال وعياللرى اخذ اولنان كمسنه لر مظلومين وظالملرينى طوتوب
مظلوملردن ظلمى دفع ايتمك فريضهٔ ذمت مسلميندر قال عليه السلام لا حتى تأخذوا على يدى الظالم فتأطروه
على الحق اطرى يعنى اويله دكلدر تا كه سز لر ظالمك ايكى اللرينى طوتوب بتمامى حق اوزره اماله ايتديكم كبى
سز لر دخى اول ظالمى حق اوزره اماله ايدنجيه دك واكر مشركين اخذ ايتدكلرى اموال وعيالى دار الحربه ادخال
ايدرلر سه نظر اولنور اكر آلدقلرى مسلمينك عيال واولادلرى ايسه بو صورتده مسلمين هنوز مشركين قلعهلرينه
كرمدن ايريشوب تخليصه قادر اوله جقلرين ظن ايدرلرسه ينه آرقهلرندن سرعت وتخليصه غيرت اوزرلرينه
واجبدر زيرا مشركين مجرد دار الحربده احراز ايله ذرارى مسلمينه مالك اولمازلر يله دار الحربده ودار اسلامده
اوللرى برابردر همان لازم اولان مسلمين آنلردن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخى قلعهلرينه كيرمدكجه
بحسب الظاهر حاصله در اما قلعهلرينه كيرمشلر ايسه نظر اولنور اكر مسلمين واروب تا كه تخليص ذرارى ايچون
قتال ايدرلر ايسه فضيلت ايله عمل ايتمش اولورلر واكر ترك وتقاعد ايدرلرسه ظن ايدرمكه اكا دخى رخصت
شرعيه واردر زيرا ظاهر حال اولدر كه كفار مأمنلرينه واصل وقلعهلرينه داخل اولدقلرى وقتده مسلمين اللرندن
تخليص ذرارى يه نائل اولهمزلر مكر جهد بليغ ونفوس واموالرين بى دريغ ايده لر اكر بويله ايدرلرسه عين عزيمتدر
واكر نفسلرندن حرج ومشقتى دفع ايچون على حاله ترك ايدرلرسه آنده دخى رخصت واردر كورمزميسنكه بلاد روم

مطلب يجب تخليص ذرارى اهل الذمة واموالهم

وهندده ايادى كفارده اسراى مسلمين وار ايدوكى معلوملريمزايكن ينه آنلرى اللرندن تخليص ايچون قتاله كتمك
هر بريمزك اوزرينه واجب دكلدر واكر صورت مفروضه ده مشركينك آلدقلرى اولاد وعيال اولميوب انجق
مال ومنال ايسه نظر اولنور اكر دار الحربه ادخال ايلديلر ايسه هنوز قلعهلرينه كيرمشلر ايسه دخى مسلمين
آرقهلرينه دوشمك جائز اولور واكر دوشمزلرسه افضل ايله عمل ايتمش اولورلر زيرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلريله زائل اولمغله كفار اكا مالك اولوب اموال سائره لرى سلكنه منسلك اولور ومسلمين كفارك
كندو ماللرينى اخذ ايچون آرقهلرينه دوشمكى ترك ايتمك جائزدر اما اعزاز دين وقهر مشركين ايچون دوشترلرسه
دخى افضلدر ومال مذكورك حكمى دخى بويله در واهل حرب اهل ذمتك اولاد وعيال ياخود مال ومناللرينه
استيلا ايتدكلرنده دخى حكم شرعى ينه وجه مشروح اوزره درز يرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ايتدكلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمى التزام ايتمش اولوب اهل ذمت دخى اهل دار الاسلامدن عد اولنديلر كورمزميسنكه عقد
ذمتله مال ونفسلرين احراز همان حكم ضمان وعقوبتده مسلم ايچون اولان احراز مثللودر بو جهتدن حكم
مشروحده دخى مساويلردر وصورت مذكوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللرى بينلرنده وبعد الادخال
اموال ايله اولاد وعيال بينلرنده سابقهٔ تفصيل اوزره فرق وتفاوته دليل اولدر كه كفار بعد الادخال اسلامه كلسه لر
اموال معهوده آنلره سالمه اولوب يالكز رد ذرارى ايله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه كلسه لر
جميعا رد اموال وذرارى ايله مأمور ومجبور اولورلر وحكم مقررده مسلم وذمى برابردر واكر صور
مفروضه ده نفير مذكور مسلمينه بالغ اولدقده ذرارى خصوصنده كفار قلعهلرينه واموال خصوصنده
دار الحربه كيرنجيه دك آرقهلرينه دوشسه لر ايريشه ميه جكلرينه ظن غالبلرى تعلق ايدرسه اميد ايدرمكه
على حاله ترك ايتملرينه رخصت شرعيه واردر زيرا بو مثللو اموردهظاهر حاله بنا قيلمق جائزدر وفرض مذكوره كوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرينى اتعاب ايتملريدر اكرچه خصوص مذكورى هر بر استماع ايدن
مسلم اوزره آرقهلرينه دوشمك فرض عين اولور لكن فرضيت آنكله تحقق ايدر كه آرقهلرينه دوشدكده هم وصوللرينه
وهم منعهٔ مسلمين ايله اللرندن تخليصه قوت وقدرتلرينه ظن غالبى تعلق ايده مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه

مطلب اتخاذ النساء فى الثغور

سرحدلرده محافظه ايچون ساكن اولان مسلمين كندو سرحدلرى ايله ارض عدو ميانده مسلمينك ارضى اولميوب
ارض كفاره متصل ايسه ده نسا وذرارى اتخاذ ايلملرى جائزدر زيرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ايچون نسا وذرارى لازمدر زيرا طائفهٔ نسوان رجال ايچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذرارى ايله اقامت ايتملرى مرور زمانله تكثر ايتملريله موضع مزبور امصار مسلميندن بر مصر كبير اولوب وراسنده

ارض اعدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحدده آخر اتخاذ ایلمرینه بادی اولور لکن جواز مرقوم آنکله مشروطدر که همان جیش دوشمن اوزرلرینه نازل وصوت هجوملری واصل اولدقده کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه مقتدر اوله لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بو یله سرحدلرده اتخاذ نسا غیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدر که بو صورتده عیال واولادلرین اضاعت وصورت اولیده تأمین وصیانت ایدرلر و بو تفصیل یله بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفه میانلرینی فرق ایتدیکمزك نظیر ومثیلیدر انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحاب ایتمك مکروه کوریلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقلرنده مکروه کوریلمدی نکته سی اولدر که اهل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمق ایله مدت اقامتلرنده تسلیه احتیاجلری شدید اولماز اما اهل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکاکله مأمور اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کوریلدی واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع اعدا ایچون اطرافدن امداده محتاج ایسه بو مقوله ثغور ومضایقه‌ده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بو صورتده بالنفس دفع اعدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهوم در وامر موهوم اوزره بناء احکام نامشروع علی الخصوص بو مقوله واجب الاحتیاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمداد ایده جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصل واول اهل ثغوره اعانته قادر اولمیه جقلری مرتبه ده بربرلریله مشتغل اولملری محتمل ومتوهم و بو تقدیرجه اول ثغرده بولنان نساوذرارینك تلف وضیاعی امر مصممدر بو جهتدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق کندو قوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدر که قال علیه السلام من ترك دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کمسنه که محل هلاکده دابه سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیا قیلن کمسنه نك ملکیدر و بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك واتخا ایدوب دیدیلر که برغازی اثناء هزیمتده دابه سنی ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سلامته چیقرسه اول دابه یه صاحب اولندن احق اولور زیرا کا مالك اولیسی کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صیوده ملتحق اولمغله هر کیم اخذ واحیا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بو قولی قبول ایتمزز که قول مذکور تسییب اهل جاهلیه دندر که بعض حیوانلرینی محلنده تفصیل و بیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی ماجعل الله من بحیرة ولاسائبة یعنی الله تعالی بحیره وسائبه یی مشروع قیلمادی عادت اهل جاهلیه بو یله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقهٔ مزبوره نك قولاغنی شق وحلب ورکوبدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه بریسی مثلا خسته اولسه صحت بولورسم ناقهم سائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقهٔ معهوده یه بحیره کبی تکریم وآنکله دخی انتفاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثالی بدع باطله یی نفی وتحریم ایلدی وفی نفس الامر واب خصوصنده تسییب مملك عبید قسمنده اعتاق مالك کبی دکلدر زیرا اعتاقله مملوکیت عبید زائل و یرینه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغله مملوکیتی ابقا اولنور و مملوکیتی ابقا اولندقده ینه صاحب اولك مملوکی اولور وحرمت ملك انجق حرمت مالك اعتباریله اولمغله مجرد اخذ ایله اکا برکمسنه مالك اوله مز وامام شعبی رحمه الله مسئلهٔ مذکوره‌ده صاحب اولی اخذ ایدر وچیقروب احیا ایدن کمسنه کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه ده ینه نفقه سنی لازم کلمز دیو افتا ایلدیکی منقولدر و بو بیانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبان اولمشدر زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك خلافنه افتا ایلمز ایدی و بو مثللو حدیث شاذ مخالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور و بوندن صکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جیلی دخی صحت مقابلمزه دلیلدر یعنی اول کمسنه که عین مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر و عمر بن عبد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه یی صاحبی آلور اما

مطلب اذا ترك دابة تمهلك فاخذها غيره فهي لمن

مطلب البحيرة والسائبة

مطلب انفق على الدابة المتروكة

منفق کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه نفقه سنی و یریر ایدی لکن امام شعبی رحمه الله بغیر اذن انفاق ایتمش ایسه نسنه لازم اولمازدیدی و بزلر دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منفق ملك غیره بغیر اذنه انفاقنده متبرع ایکن ینه نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمك استرحال آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر اما عمر بن عبد العزیز کویا دیرایدیکه صاحب دابه دن خصوص انفاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر زیرا دابه سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البته مالندن اکا انفاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان شخصله اخراجنه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه سنه انفاق ایتمسنه رضا وترك عناد ایتمش اولور و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرز که اکرچه ذکر اولنان استمداد ورضا مسلم ومحل ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفاقنده تعلق محتمل اولدیغی مثللو علی وجه التبرع انفاقنه دخی تعلق محتمل بلکه احتمال ثانی اولادن اقدم واکلدر و بو یله دلیل محتمل غیر ایچون کندو ذمتنده ایجاب دین ایلمکه حجت اوله مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه نك نظیریدر که مودع صاحب ودیعه نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه نکتهٔ مذکوره یه بناء اول نفقه سی ایله صاحب ودیعه اوزره رجوع ایده مز مانحن فیه دخی آنك کبیدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات الناس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عساکره رئیس اولان مرد کامل کیرو قالمش بر رجلی دابه سیله بولسه نه معامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسائلدر امیر عسکر برکسنه یی کیرو قالانلری عسکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هر حالده خصوصا دار الحربه دخول وخروجده امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسانه نوم یاخود ضعف وفتور عارض اولدقده کاه اولور که محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایریشه میوب کند وضیاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بر دمدار بولندقده امن تلف وضیاع درکاردر ونظیر ماده ده حضرت عمر رضی الله عنه لو ترکتم ابعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای ناس کند وحالکزده بلا ضابط ولا صاحب ترك اولنسه کز اولادیکزی دخی بیع ایدرایدیکز اکر رئیس دمداران برکسنه یی دابه سی یوریمکدن قالمش بولوب اول کمسنه تلف اولمامق ایچون دابه یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلکه آنی آلوب عسکره ایصال ودابه سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالك اولسه اوزرینه برنسنه نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس مرقوم دابه یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحاقله صاحبنه احسان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب موا شیسی ضایعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه ینه بردورلو ضمان لازم کلمز ایدی صورت احسانده بالاولویه در وهم اول کیرو قالان ایکی بلیه یه مبتلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه سی ضایع اولمق و بریسی دخی توقف ایدرسه کندو ضایع اولمقدر واول کمسنه که بو یله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیار ایتمك واجبدر وخصوص ماده ده اهونلری ترك دابه در ورئیس دمداران اول کمسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله امر ایتمش اولمغله احسان ایتمش اولور ماعلی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه سی اوزره محسنه مقابلهٔ اسائت ایتمکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضه‌ده رئیس دمداران دابه یی صاحبندن اخذ و برجانبه دفع وصاحبنی اول دابه یی اخذ ایتمکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالك اولسه بو صورتده قیمتنی ضامن اولور زیرا دابه ده اخذ ودفعله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله غاصب اولدی توضیحی اولدر که رئیس دمداران طرف امیردن دابه دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه یه محتاج ومجبور دکل ایدی بو جهتله بشقه کمسنه لر دابه یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمدارانه دابهٔ مرقومه یی ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بو صورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجامدن فك وآنی عسکره الحاق ودابه یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده ترك واطلاق ایلسه ینه اصلا ضمان یوقدر زیرا صنع وتعدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه یه نزول ایلمدی ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمه الله علیهما نك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه یی طوتوب دابه یی صاحبندن تبعید ایلسه ضامن اولور یوقسه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی صورتده ده تلف دابه سبب واحد ایله در دیو قول وتفصیللرینه اصل اصیلدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

مطلب انفق على الوديعة

مطلب امر امير الساقة من وقف دابته بتركها فهلكت

مطلب حبس صاحب الدابة فضاعت لا يضمن

مطلب ضمان الغصب باعتبار الصنع في المغصوب

دابه کبی محتمل النقل اولان اشیاده تسلیم ایدوب محتمل النقل اولمیان اشیاده کرك مغصوب بده وکرك مالکده حادث اولان
صنع غاصب مالکدن ثمرات ملکی تفویت ایتمك اعتباریله احدهما مناب آخره نائب اولور نته کیم مجلس قاضی یه
نقلی ممکن اولان نسنه لرك دعوی وشهادتنده عینه اشارت لازم اما ممکن اولمیانلرده ذکر حدود لاجل التیسیر
مقام اشارته قائمدر دیو امامینه مخالفتن تصمیم وسبب اختلافن تفهیم ایلدی واکر راکب ایکن آنی کرها انزال
وعسکره ایصال ایلسه ینه ضمان یوقدر زیرا دابه ده قطعا احداث صنع ایتمیوب انجق صاحبنده احداث ایلدی
واکر رئیس دمدارانی اول رجلی اخذ وایصال ودابه سنی ترك واهمال دن عسکره کیروودن برسریه کلوب دابهٔ
مذکوره یی آلوب اصلاح وانفاق ایده رك عسکره الحاق ایلسه لر بعده صاحبی ظهور ایتسه عین مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور و اول سریه ایچون نفقه ایله ادعاء رجوع غیر مشروعدر زیرا صاحبی انفاقله آنلره امر ایتمشدر
و بز بو مسئله یی قریبا بیان قیلدیغ وحکایت اولندیکه زبیر بن العوام رضی الله عنهك بر رمح طویلی وار ایدی
اثناء راهده تحملی تعب ویردکده آنی طریق اوزره القا ایدر وکیدر ایدی صکره اواخر عسکرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسنی بیلمیه رك آلوب قوناق محلنه ایصال ایدر ایدی بعده حضرت زبیر رضی الله عنه کلوب
جزاك الله خیرا فیما حملت من رمحی دیو دعا ایده رك الندن آلور ایدی و بالدفعات بو یله ایتدیکی نقل اولندی امدابه یی
عسکره ایصالده خبرینی امیر جیشه اخبار ایتسه لر امیر دخی آنلره صاحبی بولنجیه دکین انفاقله امر ایلسه وانفاق ایلسه لر
صکره صاحبی کلسه دابه سین آلوب بعد امر الامیر انفاق ایتدکلرین ویروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ویرمز زیرا امر
مرقومده صاحب الدابه یه ملکنی حفظ واحیا ایله نظر وشفقت واردر زیرا دابه بلا نفقه تعیش ایتمز وانسان اجنبی دخی
ملك غیره تبرع انفاقه راضی اولماز وامیر عسکر ایچون عسکرندن هر بر نظر نفسندن عاجز اولان شخص ایچون ولایت
نظر امر مقرردر بو جهتدن امر امیر ولایت شرعیه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه کبیدر اکر اهل سریه بز بعد الامر
شو مقدار ایله انفاق ایلدك واول دخی نفقهٔ مثلیدر دیو دعوا ایده درکار اولوب صاحبی دخی قطعا نسنه انفاق ایتمدیکز دیو
انکار ایلسه قول صاحبنك قواهدرز یرا آنلر نفسلری ایچون آنك ذمتنده ادعاء دین ایدوب اولدخی منکر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قولیدر وحلف مذکور دخی علم اوزره در زیرا استحلافلری دابه یه کندی انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غیر اوزره در و آنده یمین علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعالرینه ایکی شاهد مسلم اقامت ایدوب یاخود معلوم
امیر ایسه بو صورتده مدعالری علم امیر یاخود شهادت شاهدین مثللو حجت حکمیه ایله ثبوت بولمغله انکارینه
التفات اولنمیوب نفقه ایله اوزرینه رجوع ایدرلر واکر اهل سریه دابهٔ معهوده یی امیره اخبار وشهود لری دخی
بونلر بو دابه یی بولدیلر و کیمك اولدیغن دخی بیلمزلر دیو شهادت ایتدکلرنده امیر دخی بیعی مناسب کوروب بیع ایلسه
جائز اولور زیرا بیعی صاحبنه نظر وشفقتدر زیرا قیمت انفاق وقت اولور که بهاسنی تجاوز ایدر وحفظ ثمنی دخی
حفظ عیننه اسهلدر وامیر ایچون عسکرینك اوزرینه ولایت نظری واردر وصاحبی ظاهر اولدقده ابطال بیعه
قادر اولمز وحق انجق ثمننده در واکر امیر بر زمان انفاقله آنلره امر ایتدکدنصکره بیع ایدوب آنلر دخی ثمنندن
انفاق ایتدیکمز مبلغی ویر دیو امیردن طلب وادعا وصاحبی حاضر اولسون کرکسه اولمسون انفاقلرینه اقامت
بینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ایتدکلرینی امیر اعطا قیلرز یرا آنلر مالیت دابه یی حفظ واحیا ایله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغی استیجاب ایلدیلر حتی صاحبی حاضر اولسه نفقه لرینی آلنجیه دکین دابه یی حبسه
قادر اولورلر عبد آبقی ردایدن تحصیل جعل ایچون حبس عبده قادر اولدیغی کبی و بعد البیع ثمنی اول دابه ده اولان
مالیتك بدلیدر بنا برین امیر آنلرك مقدار حقلرین اول ثمندن اعطا قیلر و بو بابده امیر عسکر صاحب الدابه طرفندن خصم
عد اولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ایتمسی ایچون بینه لری ابتداء قبول اولندیغی کبی اثبات انفاقلرنده دخی
مقبوله درز یرا اهل سریه ابتداء امیره کلوب بز شو دابه یی بولدیق صاحبنی دخی بیلمزدیسه لر آنلره قول معهودلری اوزره
اتیان شهود ایله امر ایدوب بینه لرین قبول وانفاقله امر ایلر واکر صورت مذکوره ده اتیان شهود ایده مزلرسه وامیر دخی
انفاقله امر ایتمکده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قیلسه شو سیاق اوزره آنلره امر ایدوب دیمك جائزدرکه بن اول
دابه یه انفاقله سزه شول شرطله امر ایلدم که اکر سوزیکزده صادق ایسه کز صاحبنه رجوع ایده سز واکر کاذب
ایسه کز سزه برد ورلوا امر یوقدر وامیر بو یله دیوب قولی اوزره دخی اشهاد ایتمك کرکدر یاخود دیمك جائزدر که اکر
سوزیکزده صادق ایسه کز دابه یی بیع وحفظ ثمنله سزه امر ایتدم واکر کاذب ایسه کز قطعا امرم یوقدر و سیاق
مذکورده فائده اولدر که صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه یه محض نظر ومنفعت اولورزیرا صادقلر ایسه
ملکی حیات بولوب محفوظ اولور واکر غاصبلر ایسه امر مشروحله ضمان لازمدن مستفید برائت اوله مزلر

مطلب قصة لطيفة في رمح الزبير رضي الله عنه

مطلب انفق الدابة المتروكة بامر الامير

مطلب اختلفوا في قدر النفقة فالقول له

مطلب علم القاضي حجة

مطلب زاد الدابة بحبسه بالجعل

مطلب بيع اللقطة

کذلك اکر غاصبلر ایسه امر مشروحله بیعلری دخی مشروع اولماز واکر امر مذکور ایله بیع اولنوب ثمنی دخی ید بایعده
هالك اولدقدنصکره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اکر امیره اخبار ایتدکلری قوللرین اقرار ایدر ایسه
بایع ضمان مبیع وثمنندن بری اولور زیرا بیعی اذن صحیح ایله اولدیغی متبین اولور واکر انکار ایدر ایسه بایع قیمتنی
ضامن اولور مکر مدعاسنه اقامت بینه ایلیه زیرا بینه ایله ثابت اولان حکما اتفاق خصمله ثابت کبیدر واکر قبل
خصومة البایع دابه سنی ید مشتریده بولسه ملکی ایدوکنه اقامت بینه ایدوب یدیندن اخذه قادر اولور زیرا
عین مالنه ظفر بولمشدر واکر مشتری واجدك مدعاسی وامیرك بیعله امر ورضاسی اوزره اقامت بینه
ایدرسه اشترا ایتدیکی نسنه سالما ملکی اولور زیرا بینه ایله نفسی ایچون سبب ملك صحیحی اثبات ایلدی
واکر بینه سی یوغیسه دابه یی صاحبی آلوب مشتری دخی یدندن مبیع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بایعه
رجوع ایلر بو صورتده بایع دابه یی ضایعه ایکن بولمش ایدم وامیر دخی بیعله امر ایلمش ایدی دیدیکی دعواسنه
صاحبی مواجههٔ سنده اقامت بینه ایدرسه کندو ثمندن بری اولوب مشتری دخی صاحب مستحقله رجوع
ودابه یی اخذ ایدر زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر وقتی قاضی یه که حادثهٔ مذکوره اکا رفع اولنوب
بیع مزبوری اجازه وتنفیذ رجا اولنه کرکدر که جمیع مذکورات اوزره حضورنده اقامت بینه اولنمادقجه اجازه
وتنفیذ ایلمیه زیرا قاضی ایچون انجق جمیع مذکورات حضورنده ظاهر اولورسه ولایت اجازه وتنفیذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بینه یه موقوفدر و الله اعلم بالصواب

باب سجدة الشكر * یعنی سجدهٔ شکر مشروع موجب الاجر میدر یوقسه ممنوع مستوجب الزجر میدر بیان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر قچان امیر جیشه بر خبر مسرت اخبار اولنوب اولدخی تشکر نعم الهیه یه
قصد ابتدار ایلسه همان قبله یه قارشو تکبیر ایله سجده یه واروب بعد الحمد والشکر والتسبیح ینه تکبیر ایله
رفع رأس ایتمك جائزدر وسجدهٔ شکر دیدکلری بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر کذلك ابن سماعه
روایتی اوزره امام ابو یوسف قولی دخی بودر اما امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی آنی برشیٔ کورمز ایدی یعنی
برشیٔ مسنون یاخود شکر تام کورمز ایدی انجق تمام شکر رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
ایتدکلری کبی ایکی رکعت نماز قیلمقده دردیر ایدی وابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر که سجدهٔ شکری
مکروه کورر ایدی ینه بو قول کراهتی ابن سماعه ابو یوسفدن اول دخی ابو حنیفه دن رحمه الله تعالی روایت ایلدی
زیرا امیر مثللو منظور صغیر وکبیر اولان ذات معالی سمیر آنی ایشلدکده آنی کورن جاهل عمل معهود بو یله
هنکام حدوث نعمتده یا امر واجب یاخود سنت متبعه در ظننه مائل اولوب اول امیر دخی دیندن اولمیان امری
دینده ادخال ایدیجی اولمغله مباشر ذنب وتقصیر اولور قال علیه السلام من ادخل فی دیننا ما لیس منه فهو رد
یعنی اول کمسنه که بزم دینمزدن اولمیان امری دینمزده ادخال قیلسه اول کمسنه یاخود ادخال ایتدیکی نسنه
مردود دروهم بر ساعت یوقدر که آنده الله تعالی نك هر کمسنه اوزره صحت وجود وسائر کرم وجودی مثللو بر نعمت
متجدده سی اولمیه اکر انسان هر نعمت عندنده سجود ایله اشتغال ایلسه شغل آخره مجال بوله مزایدی و بر نعمت
وشکره موفق اولوب سجده ایتدکده اول سجده سی دخی نعمت ثانیه اولوب سجدهٔ ثانیه اقتضا ایدر ایدی وهلم جرا
لکن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه یه اعتبار ایله آنی مستحسن کوردی جملهٔ آثاردن روایت
اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بشارت سرور ایله تبشیر اولندقلرنده شکر الله سجده ایدرلر ایدی
وروایت اولندیکه بر مزمن کمسنه یه مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر وابو بکر وعمر رضی الله عنهما دخی
اول مزمنه مرور ایدوب آنلر دخی سجده ایلدیلر وکتب حدیثده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم بر نغاشی کمسنه اوزره مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر مترجم فقیر دیر که نغاشی ضم نون وتخفیف
غین معجمه ایله ونغاش ینه ضم نون وتشدید غین معجمه ایله غایتله قصیر اولان انساندر لسان ترکیده جوجه
دیرلر کتابده یعنی ناقص الخلق دیو تفسیر لازم معناسی اولان حاصل ایله تعبیره محمولدر وروایت اولندیکه
ابو بکر الصدیق رضی الله عنهه فتح یمامه خبری کلدکده سجده ایلدی وابو موسی الاشعری رضی الله عنه دن
مرویدردیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایله نهروانده برابر ایدیك فقال التمسوه یعنی آنی آره یك دیدی
یعنی ذو الیدیه یاخود ذو الثدیه نام کمسنه یی آره یك دیدی مترجم فقیر دیر که ضم یا وفتح دال وتشدید یاء ثانیه ایله
ذو الیدیه یاخود یاء اولی یرنده ثاء مثلثه ایله ذو الثدیه ایکیسی دخی روایت و بر شخصك لقبیدر روایت اولا یه کوره
تصغیر یددر الجکز صاحبی دیمکدر وثانیه یه کوره تصغیر ثدی درممه جك صاحبی دیمکدر و وجهی قریبا

مطلب باع الدابة المتروكة فوجدها صاحبها

مطلب تفسير المترجم لفظ النغاشي

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب
ما کذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتدم وبکا خبر ویرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایلمدی دیرایدی
وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیو ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی
سجده یه واردی واصل قصه شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن
طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدیه مثل ثدی المرأة حدثنی به
نبی الله انی صاحبه یعنی مقتولینه نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردر که ممه لرینک بریسی عورت ممه سی
کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جکیمی بکا خبر ویرمشلردر مترجم فقیر دیر که لقب شخص
معهود ثاء مثلثه ایله ذو الثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در
وثدی اکرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتباریله تصغیری تأنیث اولندی وشخص مذکورک ثدیینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله بوینه تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذو الیدیه روایتنه کوره اکرچه ثدیینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بوینه تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب
المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول
شخصنک الینک برنده منکبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وارایدیکه آنی برکسنه چکسه دیکر الی مقداری
اوزانور ایدی وصالی ویردکده ینه طوپلنور ایدی بو قول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور
ینه صددی بیانده ایدملیم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار امر ایلدیکه انظروا فوالله
ما کذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلرکه انجق تحت نخلده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب
ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه ایشته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیر که همان اول شخصی کوردمکه ایاغنه ایپ
طاقشلر چکه رک کتوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی وباعث
بو ایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبر ویرمشلر ایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان
بر قوم یا علی سنکله قتال ایده جکلردر وآنلر اهل ضلالتدر بنابرین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه
حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکر الله سجده یه ابتدار ایلمدی

باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیر که کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر
لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمه الله علیهک قوللری وقوللری اوزره ابن عمر
رضی الله عنهمانک آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب برینی مقابلهٔ اعداده ابقا وبری ایله
شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال وآنلر ایله شطر صلوتی
ادادن صکره امام سلامله کندو صلوتنی اکمال ایدر بعده بو طائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی
عودته اقدام وصلوتلرین بلا قرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراک ایتملریله جمیع صلوتده مقتدی حکمندهلردر
بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع وبقیهٔ صلوتلرین قرائله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده
مسبوقلردر وبونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء ابراری کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده
تحقیق اولنان دوشمن طرف قبلهده بولنمغله خلاف قبلهده بولنملرینک بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز وتفریق
مسئله لرینه دائر اولان نکت واسراری بز دخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث
ابن عمر رضی الله عنهمادهکه ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله
بر سجده قیلر وسجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی وبو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه در حتی سجد فلان
سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر وینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هو اشد من ذلک صلوا رجالا
علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اکر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری
اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طور دقلری یرده قیلرلر
بو قسمه یوریدکلری حالده قیلازلر دیمکدر زیرا یوریمک عمل کثیردر بحرده سباحت وحربده قلیج قلیچه قتاله
مباشرت منزله سندهدر آنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالیدن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام
کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده
بر منزله نزول اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدقجه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذکوره دن
اتم واتید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

مطلب تفسیر المترجم لفظ ذی الثدیة

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعدهٔ آنده ایکی رکعت نماز قیلرلر ایدی وهر مسافره
لا یقدر که بو سنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر
وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی ویسعی فی مهنة اهله وبه امر امته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا
یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتخانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض
مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر
بعض علما دیدیلر که بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامقدر وبعضیلر دیدیلر که مرادلری
من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامقدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی
فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری
اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولیدر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که چقان
بر مسلم الی واباغی بغلو اولدیغی حالده قتل اولنمغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر که
قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة
غفر له ما سلف یعنی اول کسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام
الامور بخواتیمها یعنی امورده اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر
قال علیه السلام من کان اول کلامه وآخر کلامه قول لا اله الا الله کفر له بین ذلک یعنی اول کسنه که کلامنک
اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت وباعث مغفرت اولور بنابرین صبیانه ابتداء قدرت تکلمنده
وبعد تمام العمر هنکام موتنده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کور دیلرتا که کلامنک اول وآخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله
وبو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه
اسیر اولوب کفار اهل مکهیه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن خارجه چقردقلرنده بکا مهلت
ویریک ایکی رکعت نماز قیلهیم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده
دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیهیدی
نمازی زیاده قیلر ایدم ور وایت اخراده فصلی رکعتین اوجزهما کلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رک ایکی رکعت
نماز قیلدی ودیدیکه لولا خشیة ان تقولوا جزع من الموت لطولت طولتهما یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن
خوفم اولمیهیدی نمازمی تطویل ایدر ایدم بعده مشرکینک یوزلرینه باقوب آنلردن انجق اسیا نبی الله شماتت یاخود
یدینه حجر یا عصا آلوب قصدا ها نت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغینک سببینی بیان ایدوب دیدیکه
والله انجق وجه عدو کوریرم یارب بو محلده بندن رسولکه تبلیغ سلام ایدر بر فرد یوقدر یاوب سن رسولکه
واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل وروایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده
سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا
یعنی یارب بو مشرکینی عدد احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استقصا قیل وآنلردن
بر فردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلر که خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن
قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندویی حین قتلده القا لرینی رجا ایلدی وکفار ابا وعناد ایتملریله
خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال
اسلامیمده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان صرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم
صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبالی
بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان
وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هو رفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه
اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره
اولملرینه موقوفدر بو قسمه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جواز ایله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال
صلوتدن اولمیان عملردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بوصورتلره الی وقت الفراغ تأخیر صلوته
مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا وتدارک ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالهٔ مذکورهده صلوته
اشتغال ایلسه تدارک مافاته غیر ممکندر وبو مسئلهده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن
مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجه نک بر وقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل

بزه كافی و بلاقتال امدادر بانی بزه وافی اولدی كما قال الله تعالی وكفی الله المؤمنین القتال بعده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بلالی دعوت وامر ایدوب بلال صلوة ظهری اقامت قیلدی ووقتنده وجه احسن اوزره قیلدقلری
مثللو صلوة ظهری قیلوب بعده صلوة عصری اقامت وآنی دخی اویله قیلدیلر بعده مغربی بعده عشایی قیلدیلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اوركبانا قول شریفی ایله نزول رخصتدن اقدم ایدی وابن مسعود رضی الله عنه
روایتنده كلمشدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم بلاله امر ایدوب اولا صلوة اولی ایچون اذان واقامت ایدوب صكره بعد
الاولی قیلنان هر بر صلوة ایچون انجق اقامت ایلدی وینه ابن مسعوددن روایت اخراده بلاله امر ایلدیلر هر صلوة
ایچون اذان ایله اقامت ایلدی وسن دخی روایت مذكوره دن قنقیسین اخذ ایلسك جائز وحسندر و بو اثر جلیلده
شغل قتال ایچون جواز تأخیر صلوته وفوایتده اشبو فعل نبوی اوزره استحباب القضاء بالجماعته دلیل واردر واكر
مسلمین اعمال حربیه دن برنسنه به تصدی ایتمیه رك راجلا یاخود راكبا قائم واستوار ایسه لر نمازلرین ایما ایله قیلوب
ترك وتأخیری جائز وسزاوار اولماز زیرا ركوع وسجوددن عجز حالنده ایما ایله ادا جائز و بونلرك دخی صورت
مفروضه ده عجزلری ظاهر و بارزدر وابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر دیركه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه یوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربی ادادنصكره عصری قیلدقلرینی تذكر ایلدیلر
همان قالقوب آنی دخی قیلدیلر و بو حدیث جلیل بعد النسیان سقوط ترتیبه دلیلدر و بز بو مسئله یی كتاب الصلوتده
بیان قیلدیق وحدیث ابی سعید الخدریده كان یوم الخندق ایله حدیث ابن عباسده كان یوم الاحزاب ایكیسی بردر
وحدیث اولده دورت صلوة ترك ایتدكلری مذكور وحدیث ثانیده بالكز صلوة عصری ترك ایتدكلری مأثوردر
وایكیسی دخی صحیحدر حتی مرویدر كه رسول الله علیه السلام شغلونا عن صلوة الوسطی ملأ الله قبورهم
وبیوتهم نارا بیوردیلر یعنی مشركین بزی صلوة وسطی دن یعنی صلوة عصردن مشغول قیلدیلر الله تعالی آنلرك
قبورو بیوتلرین نار ایله مملوء قیلسون و بین الحدیثین طریق توفیق امرین مذكورین هر بری یوم واحده واقع
اولمشدر دیوب تعدد قصه ایله تلفیقدر زیرا جنود اسلام خندقده اون ایدی كون علی التمام مكث وآرام واكثر ایام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ایتمشلردر

باب الشهید ومایصنع به ✱ یعنی معنای شهید و بعد الشهاده تجهیز وتكفیننده مسلك سدید نه ایدوكندن باحث
تفاصیل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله دیر كه شهید اكر معركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنمایوب انجق نمازینی قیلورلر و بزدخی بو قولی اخذ ایدرز وقول اهل مدینه اوزره نمازی دخی قیلنماز
حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دخی بو یله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله دیر كه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجیح اقوال ومسالك ایچون كتب سائره سنده ذكر ایلدیكی طریقك خلافنه سالك اولدی زیرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرینه نظر ایدوب ایچلرندن فریقینك اتفاق ایتدكلری
قولی ترجیحله اخذ وقبول وفریق واحدك تفرد ایتدیكی قولی رد ایله نكول ایلدی و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهری اولان كثرت عدد قائلین ایله ترجیح اقوال حاصل اولمامق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظیمده ن
الا الذین امنوا وعملوا الصالحات وقلیل ماهم یعنی انجق ایمان وعمل صالحات ایدنلر آخره ظلم ایتمزلر واول طائفه
دخی قلیللردن برقلیل یاخود عجب قلیلدر دخی ولكن اكثر الناس لایعلمون یعنی الله تعالی اخلاف وعد ایتمز
لكن اكثر ناس الله تعالی نك وعدینی وصحت وعدینی بیلمزلر دخی وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنین یعنی یا محمد
اكثر ناسك ایمانلرینه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخی ایتسك ینه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشی ایمانه كلمزلر نظم كریملرینك ظاهرلری مذهب اصحابمزه دلیل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتباریننك وجهی اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازیده وقوع
بولان فعل نبویده اشتباه آثار اوزره ترتب ایلدیكی آشكاردر ومغازیده واقع اولان فعل نبوی دخی محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فیه اولان مسئله كبی فریق واحدك تفرد ایلدیكی ماده ده وقوع تهمت غلطفریقینك
اجتماع ایتدیكی ماده ده وقوعندن اظهردر زیرا جابر بن عبد الله رضی الله عنهما رسول الله صلی الله علیه وسلم شهداء
احد اوزره نماز قیلدیلر دیو روایت ایلدی واكثر صحابه رسول الله علیه السلام جمله سی اوزره نماز قیلدیلر
حتی حضرت حمزه رضی الله عنه اوزره یتمش كره نماز قیلدیلر وحضرت حمزه پیشگاه سعادتلرنده موضوع ایدی
هر بر رجل شهیدی كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرینه برابر نماز قیلدیلر دیو روایت ایدرلر
وجابر رضی الله عنه اول كونده والدی وخالی قتل اولنمغله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

وبعض الروایات فرق اولادر كه روایت اولاده اذان بوقدر وثانیه ده اذان صلوة اولایه خاصدر والثانیه عامدر

مطلب تأخیر الصلوة للقتال وقضاء الفوایت بالجماعة

مطلب سقوط الترتیب بالنسیان

مطلب الترجیح بكثرة العدد

علیه السلام حاضر دكل ایدی زیرا مرویدر كه جابر رضی الله عنه والدی ایله خالنی مدینه یه كتورمش ایدی
تا كه منادی رسول الله ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مكان قتللرنده دفن ایدیكز دیو ندا وافاده
ایلدكده جابر رضی الله عنه دخی والد وخالنی اعاده قیلدی بو جهتله روایت جابرده توهم غلط اظهر ایدوكی
وقوع شبهه دن بر تردر بوندن صكره صحت مقاللرینه معقول ایله استدلال ایدوب دیدیلر كه صلوة علی المیت
میت ایچون ترحم واستغفار ایكن سیف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهید آنلردن مستغنی ایدوكی آشكاردر
و بز جوابلرنده دیرز كه صلوة علی المیت مجرد تعظیم وكرامت ایچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهید بو یله تعظیم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه یوقدر كه درجهٔ شهدا ماصدق لیغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سید المرسلین صلوات الله علیه وعلیهم اجمعین درجه لرندن دوندر بو یله ایكن
اصحاب كرام نمازلرین قیلمغله تعظیم واكرام ایلدیلر و جمله ناس دخی صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
دیو دعاء رحمتله استیناس ایلمشلردر بو مقدمه لردن شهید مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنی اوله جق درجه یه
رسیده اولمدیغی بزه ظاهر و بدیدار اولدی و ینه اهل مدینه دن بعضیلری شهید نص قرآن ایله حیدر وحی اوزره نماز
قیلنمازدیو استدلال ایلدی لكن بودخی ضعیفدر زیرا شهیدك حیاتی انجق احكام اخرتده در بو قسم احكام دنیاده حقوق
ناسه نظر ایله میتدر كه میراثی تقسیم وزوجه سی بعد العدة آخره تزویج وتسلیم اولنور وصلوة علی المیت دخی
احكام دنیادندر انجق غسل اولنمادیغی اوزرنده بولنان دمی یوم قیامتده خصمی اوزره شاهد اولمغیچوندر
قال علیه السلام فی شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم یبعثون یوم القیامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والریح ریح المسك یعنی شهدایی دملریله وخون آلود اولان اثوابلریله صاروب دفن ایدیكز كه آنلر
یوم قیامتده شویله بعث اولنورلر كه بیون طمرلرندن یاخود مطلقا طمرلرندن بزكونه دم سیلان ایدر كه آنك لونی
اكرچه لون دمدر لكن رایحه سی رایحهٔ مسك ایله همدمدر بو حدیثه بناء شهیدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتی روایت اولندیكه حضرت حمزه رضی الله عنه حین شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبیر اولنور برشمله
مخططه ایچنده تكفین اولنمیدی لكن سلاحی نزع اولنور زیرا آنی دفع ضرر عدو ایچون لابس اولمش ایدی
شمدی احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتیاجی منقطع اولدی وهم مقتولی اسلحه سیله دفن ایتمك عادت اهل جاهلیه در
و بزلر ایسه آنلره تشبهدن نهی اولنمشز وسلاحدن غیری سراویل وقلنسوه ومنطقه و خاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولمیان نسنه لر دخی نزع اولنور ائمهٔ تابعیندن برجماعت فحولدن بو یلجه منقولدر وشهیدك اصحاب
واولیاسی حقلرنده كفنده اثوابندن ماعدا دیلدكلری مقداری نسنه ضم ایتملری جائزدر و بو قول ایله كفن رجال
انجق ایكی ثوب یاخود اوچ ثوبدر دیو تقدیر ایتدكلری امر واجب اولمدیغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدایه لاحقدر اما مرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهید اولور لكن سائر موتای
مسلمین كبی غسل وتكفین اولنور ومرتث لغتده اول كسنه دركه مجروح اولوب روحندن بر رمق قالمش ایكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذدر خلق دیمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حیوتله انتفاع ایده بو جهتله اول كسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبی
ضعیف اولمغله اكا شهید حقیقی معامله سی جائز اولماز مثلا معركه دن حیوتله رفع اولنوب ایادی رجالده فوت
اولسه یاخود خیمه سنده برمقدار تیمار اولندقدنصكره فوت اولسه فی الجمله راحته واصل و بعض منافع حیوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خیولدن صون ایچون ایقلرندن سوریه رك اخراج
ایلسه لر بو صورتده نقلی ایصال راحت ایچون اولمغله غسل اولنمیوب شهید حقیقیده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ایلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهید حقیقیده داخل اوله من مؤلف الكتاب
رحمه الله دیر كه زید بن صوحان رضی الله عنه دن مرویدر كه یوم الجملده شهید اولوب وصیتنده دیمشدر كه
بندن خفینك غیری ثوبمی نزع ودمیمی دخی غسل ایتمیوب همان ارضه دفن وقبریمك اوزرینی تسویه ایدیكز
زیرا بن محاجه یه قادر بركسنه یم یوم قیامتده قاتلم ایله محاجه ایده رم بو اثر جلیلده ثیاب شهیددن جنس كفندن
اولمیاندن غیریسی نزع اولنمایوب واوزرنده بولنان دم دخی یوم قیامتده اكا شاهد اولمغیچون غسل اولنمادیغنه
دلیل واردر وسعد بن عبید رضی الله عنه دن مرویدر كه قادسیه ده ناسه خطبه ایدوب انا لاقون غدا
فستشهدون فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فی ثوب الا ما علینا دیدی یعنی بزلر یارین دوشمنه ملاقی ودرجهٔ
شهادته دارج وراقی اولسق كركدر بزدن غسل دم ایتمكز و بزی اوزرمزده بولنان ثوبك غیریده تكفین ایتمكز

مطلب الشهید میت فی احكام الدنیا

مطلب كفن الرجال جائز ان یزاد علی ثلثة

مطلب حكم المرتث

و بوا ثر معتبر دخی دعوای مذ كوره مزه دليل اظهردر كويا ولا تكفنونا فى ثوب الاماعلينا قولنده دخی امر كفنده
موجب زينت اولان زياده يی مكروه كورمشدر بوقسه مطلقا حرمت زياده يه مبنی دكلدر وامام زهريدن
منقولدركه قال عليه السلام يوم احد انا شهيد على هؤلاء يوم القيمة زملوهم فى ثيابهم يعنی اشبو شهداء
احدك جميع محاسن احواللری او زره واقف اولماغله يوم قيامتده حسن حال اوزره شهادتلرينه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ايچنده صاروب دفن ايديكز بعده ای هؤلاء اكثراخذا للقرأن يعنی اخذ قرأن جهتندن بونلرك
قنقيسی اكثردر ديو سؤال بيورديلر وقنقی شهيده شوا كثر ديو اشارت اولندیسه آنی لحد ده آخرك اوزرينه تقديم
وقبر واحده ايكی واوچ كسنه يی دفن ايدرلرايدی و بو حديث نبويده عند الضرورة قبر واحده دفن جماعتك
جوازنه دليل قوی واردر و يوم احدده انصاره جراحات عديده ومشقت شديده اصابت ايتمكله رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينه هر شهيده برقبر مخصوص حفرينك اوزرلرينه صعوبتندن شكايت ايتدكلرنده حاللرينه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنين والثلثة يعنی لحدلری عميق و واسع ايدوب ايكيسنی واوچنی
برلحدده دفن ايديكز قول شريفلريله اظهار رخصت بيورديلر لكن وقت حاجتده هرايكی ميتك ميانته
حاجز اولمق ايچون ترابدن وضع ايتمك لايقدركه حكم قبرينه لاحق اوله و وضع حاجز ايله رجل و مرأه يی
دخی قبر واحده دفن ايلمك جائزدر و مؤلف دخی ابراهيم نخعی عليه الرحمة دن بويله روايت ايلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولديغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله يه تقديم اولنور اما ايكيسی دخی رجل
ايسه قنقيسی افضل ايسه يينه اول تقديم اولنور على ما قال عليه السلام قدموا اكثرهم اخذا للقرأن يعنی
اخذ قرأن جهتيله قنقيسی اكثر ايسه آنی تقديم ايديكز زيرا اوائل اسلام اولمغله اول ايامده اخذ قرأن جهتيله
اكثر اولان افضللری اولورايدی زيرا قرأنی احكاميله هنوز تعلم ايدرلرايدی و بوندن صكره مؤلف رحمه الله
يوم احدده منادی رسول الله عليه السلام ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنی مقتوللری مكان قتللرنده
دفن ايديكز ديوندا قيلديغی مشعر اولان حديث جابری روايت ايلدی لكن فعل مذكور مستحبدر واجب
دكلدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابهٔ كرامه بورتبه قرح وجرح اصابت
ايتمش ايكن نقل مقتولين ايله دخی مشقتلرين مناسب كورمدكلرينه حمل ايده رز ومحمد بن سيرين رحمه الله
تعالى دن منقولدر ديديكه يزيد بن معاويه بردفعه جيش مسلمين اوزره امير قيلندقده ابو ايوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ايتمش ايكن اويله فاسق ايله كتمكی لايق كورميوب مكث وتوقف ايلدی بعده
فسق اميربكا نه زيان ايدرايديكه بويله پشمان اولدم ديو زياده پشيمان اولوب دفعهٔ اخيره ده يينه يزيد
سرعسكر اولدقده ابو ايوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مريض ومحتضر دوشوب يزيد دخی عياده سنه
حاضر و بكا متعلق حاجتك وارميدر ديو تطييب خاطر ايتدكده بلی واردر وحاجتم اولدركه فوت اولديغمده
بنی غسل وتكفين ايديكز بعده مسلمينه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد كفاره ايصال وآنده دفن ايدرسز ديدی
وحكم مزبور دخی امر واجب دكلدر لكن ابو ايوب رضی الله عنه حضرتلرينك بلاد كفاره نقل ودفنله
وصيتی صف اعدايه اقرب اولمغله مرابط ايكن فوت اولنلرك ثوابنه نائل ياخود كثرت زيارت مؤمنين ايله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ايچوندر فقد قال عليه السلام لا تتخذوا قبری بعدی عيدا
يعنی قبريمی بندنصكره عيدگاه كبی مجمع ومعبد اتخاذ ايتمكز وقال عليه السلام قاتل الله اليهود اتخذوا قبور
انبيائهم مساجد يعنی الله تعالى يهودی قهر ايلسونكه قبور انبيالرين مساجد اتخاذ ايلديلر ومغازيده
مذكوردركه وصيت مشروحه سيله عمل ايدوب كيجه ايله دفن ايلديلرناكاه قبرندن سوی آسمانه برنور اوجكير
صعود واول موضعه قريب اولان مشركينه دخی منظور ومشهود اولدی ايرته سی كون مشركين ارسال
رسوله ايچكزده بو فوت اولان كيم ايدی ديو سؤال ومسلمين دخی پيغمبر يمزك اصحابندن ايدی ديو كشف
حال ايتدكلرنده مشاهده ايتدكلری نور كرامت باعث هدايت اولوب اسلامه كلديلر وابن ابی مليكه
حضرتلرندن منقولدركه عبد الرحمن بن ابی بكر رضی الله عنهما مكه يه قريب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومكه ده دفن اولندی صكره همشيرهٔ كرام تمشيره سی حضرت عايشه رضی الله عنها مدينه دن حج ياخود
عمره قصديله مكه يه كلوب قبرينی زيارت وشو بيتلری تأسف كنان انشاد وقرائت ايلدی وكنا كندمانی جذيمة
حقبة * من الدهر حتى قيل لن يتصدعا * فلما تفرقنا كانی وما لكا * لطول اجتماع لم نبت ليلة معا و بو ايكی
بيت متمم بن نويره نكدركه قرنداشی مالكه مرثيه ايتمشدر معناسی ديمكدركه قرنداشم مالك ايله ايكمز جذيمة

مطلب فضل اهل القرأن

مطلب دفن الاثنين فى قبر واحد

مطلب دفن الرجل والمرأة فى قبر واحد

مطلب نقل الميت من موضع مات فيه الى اخر

الوضاح نام ملكه قرق سنه لاينقطع منادمه ايدن مالك وعقيل كبی دهردن برمدتده بر بريمزه مقارن ايدك
حتى بونلر ايچون مفارقت يوقدر ديرلرايدی وقتاكه مفارقت ايتديك كويا بن ومالك طول اجتماعمز وقتنده
دخی بر كيجه برابر بيتوتت ايتمشز بعده ديديكه اما والله لو شهدتك ما زرتك ولو شهدتك ما دفنتك الا فی
مكانك الذی مت فيه يعنی باقرنداشم عبد الرحمن اگر حين مرضكده حاضر اولوب سنی كورمش اولسيدم
قبر يكی زيارت ايتمزايدم و يينه حاضر اولسيدم سنی انجق فوت اولديغك يرده دفن ايدرايدم وانشاد شعرايله
قول مذكوری ذكر ايتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسف اظهار وزيارت قبرينی نامناسب ايكن مباشرتندن
اعتذار ايچوندر زيرا لعن الله زوارات القبور حديث شريفينك ظاهری نسايی زيارت قبوردن مانعدر اگرچه
حديث مذكور نسوان زيارت قبورده اختلاط رجال ياخود جزع وفزعله رفع اصوات ملال ايتملری مثللو منكراته
مقارنتلريله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ايتمكله قول مذكور ايله اعتذاره شتاب ايلدی و بونده
اكا دليل واردركه مقتول وميت فوت اولديغی مكانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولى در
كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلری حجرهٔ عايشه رضی الله عنهاده فوت اولملريله ينه
آنده دفن اولنديلر مؤلف رحمه الله ديركه اگر برميل ياخود ايكی ياخود بو مقداره قريب برمحله نقل اولنورسه
ضرری يوقدر و بو قولنده مبنی بربلده دن بلدهٔ اخرايه نقلده كراهت اولديغی بيان واردر زيرا مكروه اولميان
مسافه يی انجق برايكی ميل ايله تقدير ايتمشدر ووجه تقدير اولدركه بعضا مقدار مذكوره نقل موتی لازمه
حالدن اولوب زياده سی هرحالده فائده سز نسنه يه اشتغال قبيلندن اولور زيرا جميع ارض كفاتدركه
آنی كفت وضمه كفايت ايدر قال الله تعالى الم نجعل الارض كفاتا احياء واموات يعنی برعظيم الشان ارضی
موضع كفت وضم اولوب احياسنی بيوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ايدر قيلديقمی يعنی ارضی بويله قيلدق
اما حيوتده اولان برمحلدن محل آخره البته برغرض ايچون تنقل ايدر و بويله غرض مقصود ميت حقنده ناموجوددر
ونقيل طوبلده برقاچ كون تأخير دفندن غيری ضرر اولمسه كراهتنه اولدخی كفايت ايدرايدی وحسن
بصری رحمه الله تعالى دن منقولدر ديركه برمقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدينی بولسه لر غسل
ايدوب نمازينی قيلرلر مرادی اكثر بدنی ياخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه ديمكدر و بز دخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا
ميت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دكل ايكن اگر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قيلنسه صكره نصف باقی مع
الرأس ياخود اكثر بدن ظاهر اولسه ميت واحد اوزره تكرار صلوته بادی اولور اما صلوة اكثر بدن ياخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لكن مقتول مرقومك اگر فى سبيل الله قتل اولنديغی معلوم
ايسه غسل اولنماز واگر غير معلوم ايسه البته غسل اولنور زيرا غسل موتای بنی آدمك سنتيدر انجق حق شهيدده
بيان ايتديكمز غرض تحصيل ايچون اسقاط وتنزيل اولنمشدر بناء على ذلك شهيد ايدوكی بيلنمدكجه موتای
سائره كبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدركه فرسنك عنانی يدنده ايكی ركعت نماز
قيلرايكن عنان فرس يدندن چيقوب فرسی دخی قبله يه قرشو كتدی وابو برزه دخی نماز ايچنده آرديجه كيدوب
ينه عنانی اخذ وقبله دن دونميوب آرديجه يوريه رك كلدكدنصكره بقيهٔ صلوتی تكميل قيلدی وآنی برشخص
نادان كوروب بو شيخه نه يا پر الله آنی شويله ايتسون و بويله ايتسون ديه رك اطالهٔ لسان ايلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
نمازندن فارغ اولوب ديديكه شمدی بكا شتم ايلين كيمدر بز رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله صحبت ايتديك وامر
دينده تيسير وتسهيلی كوردك اگر بنم فرسم فرلدوب تباعد ايديدی صكره بن آنی طلب ايديدم بكا غايتله عسرت
ومشقت اولورايدی اول اثناده جماعت حضار اول شخص مردم آزاره برخبيث خباثتك سكا يتشمزمی ايديكه
اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم دن برذاته اطالهٔ لسان ايدرسين ديو لوم وتوبيخ دركار اولديلر و بو اثر جليلده
اكا دليل واردركه غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ايتمك جائزدر زيرا يانده سائس الخيل بولنميان كسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ايچنده لدى الحاجة قبله يه قارشو مشی قليل مفسد صلوة دكلدر كورمزميسنكه ابو بكره
رضی الله عنه عند باب المسجد تكبير وركوع ايدوب وحال ركوعنده آهسته كيده رك صفه يه واصل اولدی اما مشينده
قبله يی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لكن فسادی مشيندن اولميوب بلكه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله يی تفويتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذكر اولنان شخص نادان ظن اولنور كه ابو برزه يی
بيلميوب ولاجل الفرس نماز ايچنده مشينی استعظام ايتديكندن اطالهٔ زبان دشنام ايلدی صكره ابو برزه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله صحبت ايتديكنی وخير دينكم اليسر حديث شريفنی اوزره امردينی ناس اوزره

مطلب زيارة القبور للنساء

مطلب نقل الميت من بلد الى بلد

مطلب الصلوة حين وجد بعض اعضاء القتيل

مطلب اشتبه فى كون القتيل شهيدا

مطلب يجوز اخذ عنان الفرس فى الصلوة ولا تفسد بالمشى القليل

قولا وفعلا تيسير بيوردقلرينى كورديكنى بيان ايله عذرنفسنى اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان ايلمدى بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركاراولديلر ومسلك معهود معاشرت ناسده برطريق محموددرينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزا وسائر اهل سفر نوافل صلوتى دابه لرى اوزرنده خلاف قبله كيتدكلرى جانبه ايما ايله قيلملرى جائزدر زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره چوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافر حقنده اثبات رخصت بابنده شبه عذر ايدوكى باهردر ومسئلهٔ مزبوره يه دليل اقوى حديث ابن عمر رضى الله عنهمادركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرلر ايكن كوردم ديدى وابن عمر رضى الله عنهما دخى بويله ايدرايدى وجابر رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى غزوهٔ انمارده راحله لرى اوزره وجهلرى جانب مشرقده نماز قيلدقلرين وخيبره كيدر ايكن دخى كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنقى جانبه توجه ايدر لرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدى وبو آثاردن جواز صورت مذكوره يه بديدار اولدى بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكر ايلديكه اثوابى بولنمايوب عريان اولان غزاة كركدركه غايت تسترا اوزره قاعدا ومنفردا ايما ايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس وابن عمر رضى الله عنهم دن منقول ومأثوردر وينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين اتمم اما مراد ايدرلرسه بصرجماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود واقامت ايتمك كركدرينه كم نسا بربرله امام وجماعت اولدقلرنده دخى بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين ذكر ايدوب ديديكه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتين جائزاما وقتا جائزدكلدر معناسى ايكى صلوتى برينك وقتنده قيلمق غير مشروعدر اما صلوة متقدمه يى آخر وقتنه دكين تأخير دنصكره نزول وآخر وقتنده ادا ايدوب بعده صلوة متأخره نك وقتى كيرنجيه دكين مكث وآرام وآنى دخى اول وقتنده اديه قيام ايتمك جائز وغير ممنوعدر وابن عمر رضى الله عنهما بويله ايشلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى شرعت سيره اهتمام لرنده بويله ايدرلر ايدى ديو روايت اولندى وبو فصولك تمامى كتاب الصلوتده بزبيان واتمام قيلديق والله اعلم

باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو

يعنى قصد اعدا اوزره عسكر اسلامله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ بينلرى انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكى بلده اولوب بريسى ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والبسى بلدهٔ بعيده والبسنه يازسه كه خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدى سندخى طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر وبن دخى بلده مدن فلان كونده حركت وقيام ايتسم كركدر ومكتوب مزبوره امثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخى بلدهٔ قريبه والبسى ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكنى دخى بيلمسه لر نظر اولنور اكر بلدهٔ قريبه ايله ارض حرب ميانينده ايكى كونلك مسافه وارايسه بلدهٔ بعيده عسكرى همان كندو بلده لرندن چيقدقلرى كبى قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلرى متيقنلريدر زيرا بلدهٔ بعيده دن قريبه يه بركونلك وقريبه دن دخى ارض حربه ايكى كونلك مسافه واردر واهل غزا دخى البته دار الحربه كيره جكلردر بوجهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكى كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا والى دار الحربدن نه محله كيده جكنى بيلمزلر بلكه والى اول دار الحربى تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور وبو بابده احتياط انجق عملنى متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتممكده در واهل غزا واليلرينه اطاعتلرى واجب اولمغله نيت سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولى وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دار الحربدن نه محله كيده جكنى مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بو صورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه اوچ كونلك يادخى زياده مسافه وارايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره والبسى نيچه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم اولميه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زيرا وجه مشروع اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولملريله مادامكه موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم تبوكده يكرمى كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضى الله عنهما آذربيجانده التى آى اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدى اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتى التزام ايدرلر

مطلب صلوة العريان

مطلب امامة بعض النساء لبعضها

مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

مكر والى اوچ كونلك يادخى زياده مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايده بو صورتده دخى مادامكه بلده لرندن خروج ايتميه لر البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر اولسه لر بو صورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزيمتى اوليانلر مجمع معهودده برآى دخى اقامت ايدرسه ينه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب مسافرت ايتمشدر امارأى مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتى اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخى عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده اكا اتمام صلوة لازم اولور تادرون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين بو صورتده همان بلده يى آرقه سنده الديغى كبى حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولور اكر معسكر مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والى آنلره سزلر دخى بلده كزدن بوجانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدى ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلرى نمازلرى محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر وجه مشروع اوزره مسافر ايديلر ووالى دن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكورى استماعدنصكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلرى بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولملريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكورى بعضلرى ايشيدوب بعضلرى ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتميلرك قصر صلوتلرى صحيح وسالمدر زيرا استماعه مبنى اولان خصوصى مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمى ثابت اولمز بو بابده اصل عظيم خطاب شرع قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخى انجق بعد السماع حاصل اولور بنابرين قوم مذكورين مادام كندولريك عزيمت سفرلرين فسخ ايلدين سبى ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه والبسى اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان مجلده بكا واصل اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكنى بلدزمسه ومحل مرقوم دخى مدينهٔ بعيده دن انجق ايكى كونلك مسافه اولسه البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يى قصد ايتمشلردر واحتمالدركه رأى اميردخى اول محلده كندو طائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيرلرندن جيوش وسرايا بعث ايتمك اوله بوجهتله محل مزبورده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخى اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندنصكره والى آنلر ايله دار الحربده برآيلق مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايلسه بنداول محلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اول محلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمدكجه مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتى صورت مفروضه ده قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سى واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر بو صورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتى ايچنده چيقرلرسه ينه ايكى ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباريله دركه خروج وقتنده مسافر ايسه لر اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله تغير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلرى صلوتلرى كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله اصلا ادا ايتمامش مثللو اولديلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اول محله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه والبسى كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكى كونلك مسافه ايسه بيان سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وارايسه آنده برآى بلكه دخى زياده اقامت ايتسه لردخى ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا اول محله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر ايسه اول محلده قدوم واليه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكللردر واكر بو صورتده طرف واليدن ترك غزا ايله مأمور اولديغنى مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلر تا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين زيرا بولندقلرى محل ايله بلده لرى ميانينده مسافهٔ سفر وارايكن عودت قيلديلر بوجهتله وطنلرينه كيرمدكجه مقيم اوله مزلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل وبرقلعه يه واصل اولوب اميرلرينك امر واخبارى اوزره محاصره سنده برآى اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحى ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الى المعسكر

مطلب قصر الصلوة واتمامها ان نوى عدم فسخ عزم السفر

مطلب محاصرة اهل الحرب اقامة عليه شهرا

قصر صلوة ایدرلر زیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون اقامته عزیمت ایلمدیلر واکر امیرلری حصنی فتح ایلسونلر ایلسونلر محل مرقومده برآی آنلرایله اقامت ایده جکنی اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا آنلر دار الحربده اهل حربله محاربلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته قادر اولور یاخود عدویه مغلوب واقامته غیر مقتدر اولور و بویله موضعلر آنلر حقنده موضع اقامت اوله مز و موضع اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف رحمه الله دیر که عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملریله برف و باران نازل ومجال حرکتلری زائل اولوب شدت شتا منقضی اولنجیه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهل حربدن دخی امانله مأمون الغائله اولسه لر ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اعدا انلرایله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعه ایتملرندن امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدر که صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله وانتقامه قیام ایده جك مرتبه لره شوکت ومنعه لری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی وامام ابو یوسف رحمه الله دن مرویدر که اکر خیام واخبیه ده ایسه لر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده منعه لری وار ایسه صحیح اولوردیدی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیتی مقداری اقامته امکانی اولان محللردر دیو بیان ایتدیکمزه بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالی نك حدیثی ایله دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیکه بزلر بلاد اعداده طول مکث ایده رز امر صلوتده نیجه رأی ایدرسین جوابده رکعتین حتی ترجع الی اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجیه دکین ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو خصوصده برامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوص صدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا ونساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونیله افتا ایده رم یعنی نسالریکز مواضع زرعکز کیبدر اول مواضعدن محل حلاله قنقی طرفدن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترك ایدر وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز عزله دلیلدر ولفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ صغرادر یعنی حیا دفن اولادك اخفی واصغریدر دیرلر ایدی وایت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولمشدر وابن مسعود رضی الله عنه دن منقولدر که عزلدن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجالك صلبندن کله جك بر نفسك عهد ومیثاقنی اخذ ایتدی ایسه اول رجل نطفه سنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر دیلر سکز عزل ودیلرسکز ترك ایدیکز و بو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حره دن ایسه حلال اولمسی آنك رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکه سندن ایسه رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیر که مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهل حربدن برکسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب اسلامنی بیلسه لر یاخود بیلوب آنی اسیر ایتمسه لر اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور زیرا اول موضعده از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز وشخص مذکور اوچ کونلك مسافه یه قصر صلوة ایده رك سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدر زیرا کندو اهل حربله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه موضعنده اقامتی قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیر که مسلمیندن ایادی اهل حربده اسیر اولان کسنه حقنده نظر اولنورا کر اول اهل حرب اون بش کون بر محلده اقامته عازم اولورلر ایسه اسیر مزبور هر نه قدر آنلرایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة اوزرینه لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامت خصوصنده انجق آنلرك نیتلری معتبر اولوب دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سی منزله سنده اولورز یرا انلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولماز حتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلدهٔ اخره احضار ایچون عمال وخدامندن برینی بعث وتسیار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ اراده سنه تمکین ایتمکله سفر واقامتده

مطلب نوی الاقامة فی بلدة البحر او فی دار الحرب بسبب الثلج

مطلب جواز العزل وصدمه

وکتب تفاسیرده مسطوردر که یهود قبل مرأه یه جانب دبردن اتیانی جائز کورمیوب والدك احول اولمسنه باعث دردیرلر ایدی قول مذکورلرین ردایچون آیت نازله اولمشدی و عزلی مکروه کوردکلرینی ردایچون نزوانه مصادفه اولمیدی و آیتنه کوره ده کراهت عزل دخی واضح دکلدر والله اعلم

مطلب اسلم فی دار الحرب فاقام

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

مطلب حکم الاسیر فی السفر والاقامة

اول شخصك نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمك نیتی مطلوب ومنتظردر و بو مسئله دن ایادی اهل حربده اولان اسیرك حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن فرار و برمغاره یاخود غیری محلده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البته قصر صلوة ایدر زیرا بوصورتده اهل حربله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلك دار الحربده ایچلرندن برکسنه اسلامه کلوب اهل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کسنه اوچ کونلك مسافه یه علی قصد الفرار خروج وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ودخی زیاده متستر اولسه دخی ینه مسافر اولور زیرا اهل حرب قتلیچون آنی طالب اولدقلری حینده آنلرایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویله درکه اکا غدر ایدوب قتل ایچون طالب اولسه لر اول دخی محارب اولور ومذکورینك حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب برمحلده برآی اقامته نیت ایدنلرك حاللرینه مماثلدرکه جمله سی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتك غیرنده اولمغله لغو وباطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیر که بو مذکورینیدن برکسنه دار الحربدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب ایتدکلرنده ینه اول بلده ده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدر زیرا فی الاصل اول بلده ده مقیم اولمغله ایچندن چیقمادقجه مسافر اوله مز و برایکی کونلك مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت خروجله مسافر اوله میوب بعض قراده اولان عقارینه خروج ایدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذکوره شول عسکر حکمنده اولورلر که کندو بلده لرندن بر کونلك مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر کوندن زیاده کیتمکه مائل دکللر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اوله لر و بو عسکر نه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدرلرسه ده ینه صلوتی تکمیل قیلرلر زیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلده لرنده مقیملر ایکن اهل حرب آنلرایله قتال ایلسه صلوتلرین اکمال ایدرلر کذلك اهل حرب بلده لرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچلرندن خارج وانجق بر کونلك مسافه یه طالب اولسه لر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوچ کونلك مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلده لرینك غیری برمحلده اقامت ایلسه لر ینه قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محاربلردر ودار الحربده برکسنه حکم مسافرتده داخل واهل حربله محارب ومقاتل اولدقجه نیت اقامتله برمحلده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلده لرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی اول بلده یه تعرض ایلمسه لر اتمام صلوة ایدرلر زیرا بلده لری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصل اولدقلرنده اتمام صلوتله حکم اقامته متواصل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلده یه استیلا وایچنده اقامت بعده مسلمین مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلاو بلده یی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلر زیرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدا رشهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسه لر قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا بوصورتده اول موضع دار الحرب بدندر وآنلر دخی محاربلردر بو جهتله دار الحربده نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلك مسلمیندن برعسکر دار الحربه داخل و بر بلده یه غالب اولسه لر اکر آنی دار اتخاذ ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یادخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه قصر صلوته اعتیاد ایدرلر زیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محاربلردر ومسائل مرقومه بی وجه مشروح اوزره تحریر بجمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرك عندنده بر بلده یه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یاخود ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر و بحث مذکور موضعنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی ومؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب بوندنصکره باب من یغسل من الشهداء و باب صلوة الخوف فی الخطا عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائللرین تقریر قیلدی لکن بز بابین مذکورینك مسائلنی املا ایلدیکمز شرح ازیادانده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ایلمدك زیرا مؤلف زیاداتنده اولان مسائلی بعینها بلا زیادة ولا نقصان بو کتابنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

مطلب هرب الاسیر واقام فی غار ونحوه

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوی الاقامة

مطلب بمصیر الدار دار الحرب

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسي مشركينه عهد وامان ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدر كه بو كتابك ادق مسائل والطف وسائلي ابواب امانده موضوع وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سى على بن حمزة الكسائى رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن صكره ابواب مزبوره يى ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردر كه اصحابمزدن حفاظ روايتي امتحان مراد ايلين كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينى امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندن صكره بيلمك كركدر كه رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكى عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذ لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعني مسلمينك دملرى قصاص وديتده متساوى اولور وجمله مسلمين اغيار واعدالرى اوزره يد واحده مثالودر يعني بر برينه معين اولملرى واجبدر وذمتلرينه ادنالرى دخى ساعى ونافذ المساعيدر وبو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود مؤبددر وامان وعقد ذمت دخى اولدر وينه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده واقع اولديغى كبى مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغى كبى بمعنى القرب اولان دنودن مشتق ايسه حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانه دليلدر واكر دناءتدن مشتق ايسه وصف دناءت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام امانده معناى نصرت نمايانددر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملى صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر بر مسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اولبابده مقام جماعت مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركينى دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضى مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامان ايله نصرت اسلاميان حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبى اولور بو جهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخى عقد امانى صحيح اولور زيرا امرأة دخى اهل نصرتدندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنية صالحه سى يوقدر لكن عقد امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سى دركاردر كورمزميسنكه مال نساء مال رجال كبى صرف جهاده صالح اولمغله نساء دخى جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنها زوجى ابو العاص بن الربيعى اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى اجاره سنى اجازتله ابقا وامانى تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابي طالب رضي الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكى كسنه يى جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه قرنداشم على بن ابي طالب رضي الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينى قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم ايدوب بكا دخى مشركينى جارمى قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدى بندخى والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلرى قتل ايده مزسين ديديم صكره بنى چيقوب قپويى اول كلمزدن اقدم اغلاق ايدبكز ديوب رسول الله صلى الله عليه وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفى نسخة اسفل بنيه يعني اسفل كعبه ده ايديلر اولصوبه كتدم ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضي الله عنهايى بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم علي دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكى كسنه يى جار قيلوب امان ويرمش ايديم شمدى آنلرى قتله هجوم ايلدى وحضرت فاطمه رضي الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون عهد وامان ويريرسين ديو عتابه مبادرت قيلدى تا كه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلركه هنوز اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدى همان مرحبا بام هانئ فاختة ديو ترحيبله بنى تطييب ايلديلر ديديمكه يارسول الله قرنداشم على دن نه لر چكديم الندن خلاص بولمبه يازديم مشركيندن زوجم وساطتيله ايكى قريمى جار قيلمش ايديم شمدى قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدى اول ساعت بيورديلركه ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعني على ايچون آنلرى قتله مساغ اولمدى سنك جار قيلديغك كسنه لرى بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كسنه لره بزدخى امان ويرديك بعده حضرت

فاطمه رضي الله عنهايه امر ايلديلر اول دخى اغتساللرى ايچون صو قودى بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحده ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدى ايشته رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئى تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت على رضي الله عنه ايچون اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك سر وحكمتنى بو وجه اوزره تحديث ايلديلركه ايكى ركعتى فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدى وايكى ركعتى دخى عمارة بن دويبه رضي الله عنه روايتي اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدى ودورت ركعتى دخى ابن مسعود رضي الله عنه روايتي اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلرى صلوة ايدى ومخالفا بين طرفيه قولنك معناسى متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينى منكب ايمن وطرف يمينى منكب ايسرى اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتى بيان واردر وعمر بن الخطاب رضي الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعني على التحقيق مرأه دخى مشركيندن احسانلرين كوردكلرى كسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره الزام ايدرلر واعطاء امانى دخى جائز ونافذ اولور اولدى وفى رواية لتأخذ يعني صلح وامانله اخذ عهد ايدر اولدى وحضرت عايشه رضي الله عنها دخى روايت ثانيه كبى ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدى اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايانددر مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول ابي حنيفه واحدى الروايتين عن ابي يوسف رحمة الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانى امام محمد رحمه الله ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتى مقدارى نصرت دينه اهليتى دركاردر وامان دخى نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امامباشرت قتال بويله دكلدركه مباشرت مولاسنك ملكى اولوب عبدك ملكى اولميان نفس ومنافعى ايله دينه نصرتدر وهم عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضى اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه غيره الزام ايدر وبو مقوله امورده عبد وحر متساوى الاقدامدر وبوبابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان اوزره شهادتدركه شاهد حرمت افطارده نفسنى تقديم بعده غير اوزره دخى تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه رحمه الله ديركه امانده معناى نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولانلردن متبين اولور وخدمت مولى ايله مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت امانى بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت قتاله قادر اولمغله خيريت امانى ظاهر اولوب تصرفى مسلمينه نظر وجهى اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن ملتزم كف اولمسى انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخى حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد رحمه الله عبدالله بن عمر رضي الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبي جائز مقال وسعتأ ايله مدعاسنه استدلال ايلدى اما بو قول مجمل عندابيحنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشى ايله دخى استدلال ايلدى فضل رقاشى رحمه الله تعالى ديديكه براهل حصنى محاصره ايتمش ايديك برعبدهمان برسهمه امان وعهدى تحرير وصوب دوشمنه رمى وتسيير ايلدى بزدخى بو ماده يى عمر بن الخطاب رضي الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدى ايشته جناب فاروق صحت امان عبدى انجق مسلم ولمسيله تعليل ايدوب مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدى لكن ينه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمى سهام اعمال مقاتليندن اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدى وعندمزده صحت امان مقاتل دخى اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده اسلامنه منوط قيلندى ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمى اوزره فارسيه ايله مترس افظى تحرير ايلدى خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمى امر مسلمين ايله معيتلرنده مقاتل اولورسه دخى ينه باطلدر زيرا اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالى امانله مسلمينه قصد نظر ومحبت ايتديكنه دليل باهردر وهم ذمى اهل نصرت دين دكلدر وادى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانت همان كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت اعتقادده موافقلرى ايله بر مشركينه قتاللرنده قهر وتذليللرين جد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناى قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده تحصيل اولنور ومسلميندن برغلام مراهقك ياخود كافرندن ايكن مسلم اولوب اسلامى وصف وتعقل ايلين

[مطلب امان الصبی من المسلمین او الکافرین] [مطلب اسلام الصبی]

غلام مراهقك امانی عنـدابی حنیفه رحمـه الله مسلمین اوزره جائزونافذ اولماز اما قول محمد رحمـه الله اوزره
جائزدر زیراعاقل ورشید اولدقده ایمان واسلامی صحیح اولور وایمان واسلامی صحیح اولان کمسنه نك بعـدالایمان
امانی دخی صحیح اولور زیراامان انجق دینه قول ایله نصرتدر وغلام مذکورك اصل دخول دینده قولی معتبراولنجه
البته نصرت دینده دخی معتبراولور لکن امام ابو حنیفـه رحمه الله تعالی دیرکه امانده معنـای خیریت ونظر
مستور درکه آنی انجق معتدل الحـال اولان کمسنه فهم ایدر وقبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذکور رقتاله بنفسه مالك دکلـدر وخیریت انجق قتـاله مالك ومباشر اولانلرك امانده ظـاهراولور ومأذون
بالقتال اولان صبینك صحت امانده قول ابی حنیفه رحمه الله نه وجه اوزره اولدیغی ذکر وبیان اولنمادی لکن
ابو بکرالرازی رحمـه الله مباشرت قتاله متمکن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده امانی صحیح اولور دیرایدی وسائر
مشایخمز معتدل الحال اولمدیغندن امانده مسلمین ایچون معنای نظر برکال اولمامغله امانی صحیح اولماز دیرلرایدی
باب الامان ثم یصاب المشرکون بعدامانهم * یعنی مشرکین بعدالامان سبی وقتل ایله منهان اولسه‌لرحکم ضمانه
متعلق مقـام بیاندر مسلمیندن برکمسنـه مشرکیندن برقومه امان ویردکدنصکره ینه مسلمینـدن قوم آخرین
اوزرلرینه هجوم له قتـل رجال واخذ نسا واموال ایدوب بعدالاقتسام اول نسـادن اولادلری اولوب صکره
سبقت امانه واقف اولسـه‌لر اولا قاتلین اوزره دیت مقتولین واجب اولور زیرا امان شخص واحد جمـاعت
مسلمین اوزره نافذ اولمغله مشرکینك نفوس واموالرنده عصمت وتقوم ظـاهراولور ومقاتلینـدن واقع اولان
قتل دخی امانی بلمدکلرندن صفت خطایه مقرون اولور واکرامان سابقی بیله‌رك هجوم ایلدیلر دیوفرض اولنورسه
اکرچه صفت عمـده مقارندر لکن شبهۀ مبیحـه که محاربه نك قیامنـه مقرون اولوب بومثللو قتل ایله دیت
واجب اولور لقوله تعالی وان کان من قوم بینکم وبینهم میثاق فدیة مسلمة الی اهله یعنی اکرمقتول سزکلـه
آنلرك بینلرنده عهد ومیثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ورثۀ مقتوله تسلیم اولنـه جق دیتدر
وبوندنصکره صورت مفروضه ده الثان نساواموالری دخی عصمت محل ایله اخذ واسترقاق باطل اولدیغیچون
کیرو ویریلور وشبهـۀ ملك ایله وطئ ایدوب صکره ملکلرینك غیرینده وطئه مباشرتلری ظـاهراولمغله اکرچه
حدزنالازم اولماز لکن مهور نسایی غارم اولورلر وحاصـل اولان اولادلری ینه باباریننك اولادا حراری اولورلر
زیرا نساء حرائردن تولد ایتملریله بلا قیمـۀ احرارالاصل اولورلر وباباریننه اتبـاعله مسلمین اولورلر زیرا ولد
من جهـۀالدین خیرالابوینه تابع اولور ومؤلف رحمـه الله بوبابده حدیث مهلب بن ابی صفره یی ذکرایلدی
مهلب دیدیکه عهـد خلافت عمریه ده بلاداهوازدن بربلده یی محـاصره وفتح ایلدك مکرآنلر حضرت عمر
رضی الله عنـه دن اخذ صلح ایتملرایمش وبز دخی برازنسالرین سبی ومجـامعت ایلدیك بوخبرحضرت عمر
رضی الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلریکزی اخذ ونسالرینی کیرورد ایدیکز دیونامه یازدی وعطـا رحمه الله دن
مرویدر دیدیکـه بلاد فارسده مدینۀ تستر صلحـا فتح اولنمش ایدی صکره اهلی ینه کافراولملریله مهاجرون
وفی نسخة مجاهدون غزا وآنلری اسیر ونسالرینی اخذایلدیلرحتی ولدلری دخی ظاهراولدی درعقب حضرت
عمر رضی الله عنـه اول نسایی حریتلری اوزره ردایله امر ایدوب سیـدلری ایله بینلرین تفریق ایلـدی لکن
بونك تأویلی اولدرکه اهل تستر کافراولدقلرنده داره غالب اوله میوب آنده حکم شرك جاری اولمـامغله دارلری
دارالحرب اولمامشدر بوجهتله حضرت عمر رضی الله عنه سبی واسترقاقلرین تجویز ایلمدی وابوالرقاد شویس
رحمه الله دن مرویدر دیدیکـه والله خوف ایده رمکـه صلحدن میسان نام موضعده وافر رجال ونسـا بولنه
بونه دیمکدر یاشو یس دیوسؤال ایتدکلرنده دیدیکه محل مزبوردن برجاریه کتوروب برزمان وطئ ایتمش ایدم
صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلکلـه ناس اسیرلرین رد ایتدکده بندخی اول جاریه یی ردایلدم یعنی
حین ردمده بندن حامل ایسه شمدی یه دکین حاصل اولان ولد دخی تولد ایدوب تناسل ایتمش اوله وخوف مذکورینه
باعث اولدرکه اول جاریه یی بانده اوج حیض کورمزدن اول ردایلمك جائزدکل ایکن قبل الحیض رد ایتمش ایدی
زیرا اول جاریه حره اولوب شبهـه ایله آنی وطئ ایتمش اولمغله اوج حیضله انقضـاء عدت واجب ووطئ ایدن
دخی حامل یاغیرحامل اولدیغنی بیلنجیه دکین ردی غیرجائز ایدی وامام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعـالی
عنهم اجمعین حضرتلرندن منقولدر دیدیکـه خالد بن ولید رضی الله عنهك بنی جذیمه یه معـاملۀ قتل واسری
رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مماصنع خالد یعنی یارب
خالدك بوصنعنـدن سکا تبری واستعـاذه ایده رم دیدکلری حالده تابیاض ابطیلری مرئی اوله جق مرتبه لرده

[مطلب الوطء بشبهة الملك]

[مطلب بعض تصرفات المترجم فی الحدیث]

یدین انور یدلرین سوی آسمانه رفع ایلدیلر بعـده حضرت علی رضی الله عنهی دعوت ایدوب خذ هذا المـال
فاذهب به الی بنی جذیمة واجعل امرالجاهلیة تحت قدمیك دیدیلر یعنی یاعلی شومالی آل وبنی جذیمه یه کوتور
وامرجاهلیتی تحت قدمیکده قیـل یعنی بنی جذیمه ایله اهل مکه مبانلرنده مسبقت ایدن خمـاشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرینی ابطال قیلکه بعـد الیوم آنکله اشتغال ایتمسونلر ثم قال علیـه السلام فدی لهم
مااصاب خالد وفی نسخة مصححة فوداهم یعنی خالدك ویردیکی ضررك دیتنی آنلره اداقیـل مترجم فقیردیرکه
ودی یدی دیۀ صیغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظی کبی حرف واحد اوزره دلفظیدر حالت وقفده زیادۀ
هـا ایله ده دیمك وجزم ناقصده حذف حرکه ایله اکتفا لغتی اوزره دی دیمك دخی جائزدر بنابرین نسخۀ اولایی
تصحیح ایتمك ممکن اما نسخۀ ثانیه خطـا ایدوکی متبیندر بوجهتدن صاحب المغرب فعلی هذا قوله علیه السلام لعلی
اخرج الی هؤلاء فوددمائهم صوابه فدیو ویه فی مختصر الکرخی حکیم بن حکیم بن عبادبن حنیف عن ابی جعفر محمد بن
علی فی فتح مکة دیمکله تصحیح صحیح وتصریح حق صریح ایلمشدر فخرج الیهم علی بذلك المال یعنی بعده حضرت
علی رضی الله عنه اول مال ایله بنی جذیمه یه توجه واقبال ایدوب فودی لهم کل مااصاب خالد منهم حتی انه ادی لهم
میلغة الکلب یعنی حضـرت علی رضی الله عنـه خالدك اخذ واضـاعت ایتدیکی مجموع نفوس واموالك دیتلرینی
حتی میلغه لرینك که کلبلرینك صوایچه جك سفال کهنه مثللو قابلرینك دیتلرینی دخی آنلره ادا ایلدی آخرکار قطعا
مطلوبلری قالمیوب حضرت علی رضی الله عنه ده برمقدار بقیۀ مال برقرار اولمغله هذه البقیة من المال لکم عن رسول الله
صلی الله علیه وسلم مما اصاب خالد ممـالا تعلم ولا تعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو بقیۀ مال
بزبیلیوب وسز بیلمدکلریکزدن خالدك اضـاعت ایلدیکی نسنه لردن بدل سزلك اولسون دیوب اول بقیـه یی
دخی آنلره ویردی بعـده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت واخبار کیفیت مصلحت ایلدی
وبوحدیث جلیلده مسلمین امان یاخود موادعه ده بولنـان مشرکیندن اموال ونفوس مقوله سی هرنه یه اصابت
واضاعت ایدرلر ایسه اصحابنه مجددا اداسی لازم اید وکنه دلیل واردر وخالد رضی الله عنه بنی جذیمه یه اصابتی انلر
مشرکلر ایکن اظهار اذان وترك قتال ایتملری مجرد ایادی مسلمیندن تخلیص کریبان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده
ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتی اولملریله عاقله سی ایدیلر بوسببله رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیوردیلر یاخود عندنفسلرندن مجرد علی وجه التبرع ادا ایلدیلر واظهراولان
احتمال ثانیدر زیرا عاقله انجق دمایی تحمل ایدوب اموالی ایتمز ایکن وقعۀ مرقومه ده دما واموالی تحمل برله بذل مال
بیوردیلر ولفظ دیت انجق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده کاه بدل نفس ومالك مجموعنه وکاه یالکز
بدل ماله اطلاق اولندیغی اطلاق وتقیید یاخود بدل نفسه اتباع ومشاکله علاقه‌لریله تجوزه مبنیدر وینه حدیث
منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زیرا حضرت علی رضی الله عنـه
هذا لکم ممالا تعلمه ولا تعلمونه دیو بقیـۀ مالی آنلره احسان ورسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی فعل مذکورینی
استحسان ایلدیلر مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن برعسکر برقلعـه یاخود بلده یی محاصره ایتدکلرنده بعض
سکان اسلامه کلسه‌لر اول بعض نفس ومال واولاد صغـاری اوزره واصل امن وامان اولور لقوله علیه السلام
فاذا قالوها عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقهـا یعنی مشرکین همان کلمۀ شهادتله تکلم ایتـدکلرنده بندن دما
واموالرینی حفظ ایدرلر مکرحق شرعی ایله تعرض اولنه وقال تعالی فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزکوة فخلوا
سبیلهم یعنی اکرمشرکین ایمـانه کلوب شرکلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زکوتله توبه لرین تصـدیق
ایدرلرسه سبیللرین تخلیـه ایدوب آنلره قطعا تعرض ایلمکز امازوجه واولادکباری براسـلامه کلمزلرایسه فیء
مسلمین اولورلر زیرا اولادصغـاری اکا تبعا مسلم اولوب اولادکباری وزوجه سی آنك اسلامی ایله مسلم عداولنمملریله
سائراهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعای مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بنی قریظه دن
ثعلبة بن سعنه واسید بن سعنه بوایکی برادرلر ایله اسدبن عبید بنی قریظه یه جیش رسول الله صلی الله علیـه
وسلم ایله محصور اولدقلرنده دیدیلرکه یابنی قریظه اسلامه کلیکزکه دما واموالیکز اوزره امین اوله سز والله بومحمد ابن
الهیبـانك سزه خبرویردیکی ذاتدر بنی قریظه بواول دکلدر دیدیلر وقصۀ ابن الهیبان مغـازیده ذکروبیان
اولنمشـدرکه ابن الهیبان احبارشامدن برحبر بنام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود یثربه قدوم وایچلرنده آرام
ایتمشیدی محتضر موت اولدقده یهودی باشنه جمع ایدوب دیدیکه اتدرون لم ترکت ارض الخمر والخمیر وفی نسخة
ارض الخمر والخیر ونزلت بارض الجدب والشدة یعنی بیلورمیسز که بن نیچون ارض شام کبی جای شراب وطعامی

[مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم]

[مطلب اذا اسلم المحصور من علی نفسه وماله واولاده الصغار]

یاخود خمر فتحتین ایله ایسه جای اشجار بلند وخمیر نعمت دلپسندی ونسخهٔ ثانیه یه کوره جای خمر وخیرات ومنافع
ومبراتی تارك وارض حجاز کبی بلاد قحط وشدته نازل وبارك اولدم بنی قریظه یله مزدیدیلر بعـده ابن الهیبان
دیدیکه انجق بر پیغمبر ذیشانه وصلت ایچوندر که زمان تشریفلری قریب وبو محـل دار الهجرتیدر وبن دخی
آنلره ایرشمك امید ایدرایدیم لکن شمدی نومید اولدم سزدن هرکیم ایریشورسه بندن ابلاغ سـلام وآنی تصدیقه
اهتمـام قیلسون زیرا اول خاتم النبیین وخیر الخلایق اجمعیندر امام زهری رحمه الله دیرکه همان بنی قریظه حکم
رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ایده جکلری صباحك کیجه سی کلدکده ذکر اولنان ثعلبه
واسید ابنی سعنه ایله اسد بن عبید رسول الله علیه السلام حضورلرینه نزول واسلامی قبول ایلملریله دما واموالری
اوزره امن وامانه وصول بولدیلر وبو خبر جمیـل اسلامله محصور اولمیـان امین اولدیغی کبی محصور دخی امین
اولدیغنه دلیلدر وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسلمیندن برکسنه بر مشرکه الی ایله بروکل
دیمك مثللو اشارت ودروننده کلورسك سنی قتل ایده یم دیمکه نیت یاخود بو قولی همس ایله تلفظه مباشرت ایلسه
واول مشرك دخی کلسـه تأمینی واجب وقتلی غیر جائزدر وبز دخی بو قولی اخـذ ایدوب دیرز که بو مقوله اشارت
امانله اشـارت ایدوب مشرك دخی مراد فؤادینه عالم اولمسه شرعا امن وسالم اولمسی لازمدر زیرا اشارت معهوده ایله
طرفنه دعوت قیلدی وبویله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنمـاز وکلورسك سنی قتل ایده یم
قولنی فهم وتحقیقه کافر ایچون بنه قائلنـدن استکشافدن غیری طریق یوقدر واستکشاف دخی یانه واصـل
اولمغه غیر قادردر بنـاء علی ذلك ظاهر اشارتیله ثابت اولان امانی اثبات وتحصیـل وغدردن احتراز ایچون
زیاده سنی اسـقاط وتعطیل ایلمك لازمدر زیرا ظـاهر اشارتی امان ایکن کلورسك قتـل ایده رم قولی نبذ امان
مکاننده در ومشرك بنده عالم اولمدقجـه شرعا آمن وسالمدر قال تعـالی فانبـذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد
اکر بر قوم معاهدینك خیانتندن خوف ایدرسك عهدلرین اوزرلرینه طرح قیل مساوات اوزره اولدیغکز حالده
یعـنی سز وآنلر طرح عهدی بیلکده مساوات اوزره اولدیغکز حالده وبلا اعلام نبذ عهـدده اولان محذوری
جناب خدای علام افاده وافهام ایچون ان الله لایحب الخائنین بیورمشدر یعنی قبل اعلام الخصم نبذ عهد ایتمك
محض خیانتدر الله تعالی خائنلری سومز ومبنای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعنیین ایله ثابت اولدیغی
کبی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور وبو معنایی بیان حدیث هرمزانده نمایاندر که آنی حضرت عمر رضی الله عنهك
حضوره کتوردکلرنده حضرت عمر اکا تکلم یعنی سویله دیدی هرمزان دخی اتکلم کلام حی ام کلام میت یعنی
کلام حی ایله می سویلیه یم یوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سویله دیدی
هرمزان دیدیکه یا عمر فی الاصل کرك سز وکرك بز جاهلیه ده ایدك نه سزك ونه بزم ایچون بر دین معتبر یوغیدی
وبزم یدیمزده ملك ومال اولمغله بز سزلریکه معاشر عرب بمنزله کلابده عد ایدرایدك بنا بر ین الله تعالی سزی
دین ایله عزیز ورسولنی سزده بعث ایلدکده بز سزه اطاعت ایده مدیك حضرت عمر رضی الله عنـه الیوم سزده اسیر
ایکن بزه بویله می دیرسین قتـل ایدیکز شونی دیدی هرمزان دخی پیغمبریکز سزه تعلیم ایتدیککنده اسیره امان
ویروب صکره قتل ایتمك واریمیدی دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانده امان ویردم دیدی هرمزان یا عمر تکلم
کلام حی دیدیك ونفسی اوزره خائف اولان حی اوله مز دیدی حضرت عمر رضی الله عنـه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بندن امانی آلدی وبن فهم ایتممشم دیدی ایشته بو کلام توسع باب
امانه دلیـل تامدر بنه مؤلف رحمه الله دیرکه امام المسلمین قچـان بر قومه اعطاء اماندن صکره نبذ عهـد ایتمکی
استحسان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرین تکمیل
ومحافظه ایچون مسلمیـنه نظر وشفقت ملاحظه سیله اولوب نظر مذکور دخی بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضی اولدقده نظر وخیریت نبذ عهدده ایدوکی متعین اولور که ظهور شوکتلرندن صکره قتال کفاره
تمکن اوله لر ونبذ لغتده بمعنی الطرح در قال تعالی فنبـذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشرکینه اعلام
وافاده وقبـل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لرینه اعاده ایله ظـاهر ونمایان اولور حتی قبـل الامان بولندقلری
قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولدیلرسه بعـد الاعلام نبذ عهد ایله مقاتله لری جائزدر زیرا کاکان منعـهٔ سابقه لرنده
برقرار اولدیلر اما قلعه لرندن نزول وعساکر مسلمینه دخول ایتمشلر ایسه تماما سابقـلرینه عودتلرینه دکین
تأمینلری واجبـدر زیرا نزوللری امان سببیله اولمشدر اکر منعهٔ اصلیه لرینه عودتلرندن اقدم نبذ عهدیمز رفع
امانلرنده مؤثر قیلنسه خیانت میلین ظـاهر اولمش اولور والله لایحب الخائنین ومعنـای سابق اوزره

وان احد

وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شریفی دلیل ناطقدر یعنی یا محمد
اکر مشرکیندن برکسنه سندن جوار وامانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حقی استماع وحقیت دینـه اطلاع
ایدنجیـه دکین جار وامین قیـل صکره اسلامه کلمزسه دخی بنه محل امنه آنی ایصال قیـل وحکم مشروح المأله
حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلندیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلرنده عهد وامان
وارایدی ومعاویه بلاد کفاره طوغرو کیدرایدی کویا وفاء عهده دکین هجوم ایتیوب صکره بردن جملـه واقدام ایله
مشرکین اوزره قدوم ایده یم دیرایدی یعنی عهدلری مدت معلومه ایله مقید اولمغله اواخر مدتده مکان قریبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرینه مهاجم ومحاصر اوله یم دیرایدی راوی دیرکه ناکاه برشیخ کبیر الله اکبر الله اکبر وفاء
لاغدر وفاء لاغـدر دیه رك حرکت مرقومه دن منع وتکبیر ایله تکبیـره باشلدی واول شیخ عمرو بن عبسة السلمی
رضی الله عنـه ایدی وبو کلامنده بیان واعلام ایلدیکه صنعت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیرا کفار
قصد هجوملری یاقلشدیغنی بیلیوب محافظهٔ عهد وامان ایچون کلور صانورلر معاویه رضی الله عنـه دیدیکه وفاء
لاغدر دیدیکك نه در وبنم حرکتمده نه کونه غدر واردر عمرو حضرتلری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمی
ایشیتدم بیوررلر که ایما رجل کان بینه وبین قوم عهد فلایحلن عقدة ولایشدها حتی یمضی امدها او ینبـذ الیهم
علی سواء یعنی قنقی رجل که کندو ایله برقومك بینـلرنده معاهده اوله اول کسنه بر عقده یی مجددا حل وعقـد
ایلمسون یعنی خلاف معـاهده برنسنه احداث ایلمسون تا مدت معاهده کچوب یاخود مساوات اوزره بیله رك نبـذ
عهد ایلدکجه بو حدیث جلیلده صورة ومعنی مشابه غدر اولان امورده وجوب تحرزه دلیل واردر والله اعلم

* باب مالا یکـون امانا *

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولمیـان اقوال وافعالی بیاندر برمسلم دار الحربه بغیر امان کیروب
مشرکیندن دخی آنی اخذ ایتدکلرنده مشرکینه انا رجل منکم یعنی بن سزلردن بریکزم دیسه یاخود جئت ارید
ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سزکله مسلمینه قتال ایتمك اراده سیله کلدیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامنه اعتماد
وآنی اطلاق وآزاد ایلسه لر اول مسلم قادر اولدیغی مقدار قتـل مشرکین واخذ اموال ایلسه اکا حلالدر زیرا قول
مذکوری اعطاء امانه محمول اولیوب انجق استعمال معاریض کلام ایله مخادعهٔ مشرکینه محمولدر زیرا انا رجل
منکم قولنك معناسی آدمی من جنسکم دیمکدر وجئت لاقاتل معکم المسلمین قولنك معناسی اکر مسلمیندن
اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکز بنده سزکله برابر قتال ایچون کلدیم دیمکدر یاخود المسلمین قولنده عن لفظه سنی
اضمار ایدوب مسلمین طرفلرندن سزکله قتاله کلدیم معناسنی اعتبار ایتمشدر حتی قول مذکوردن اعطاء امان دخی
قصد ایلسه بنه معتبر اولماز زیرا کندو ایدی مشرکینده اسیر مقهور ایکن بنه آنلره امان ویرمك نتیجـه ویرمزکندر
آنك احتیاجی انجق مشرکیـندن طلب امان ایتمکده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخی نسنه یوقدر بعـده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذکوره اوزره احادیث وآثار ایله استدلاله ابتدار ایلشدر آنلردن بریسی اولدر که روایت
اولنمشدر که سفیان بن عبدالله بن نبیح الهذلینك قتال مسلمین ایچون جمع جموع ایلدیکی رسول الله صـلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك مسموعلری اولدقده عبدالله بن انیس رضی الله عنهی یالکزجه بر سریه مقامنـده نخله
یاخود عرفه وفی نسخةٍ عرنه نام محله بعث وتوجیه ومزبوری قتله امر وتنبیـه بیوردیلر ودیدیلرکه انتسب
الی خزاعة یعنی سـفیان عادت عرب اوزره نسبکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعه دن اولمغله سن دخی اول
قبیله یه نسبت اظهار ایله عبدالله یارسول الله بن آنی بیلوب تشخیص ایده مم نیجه قتـل ایده یم دیدی بیوردیلرکه
انك اذا رأیته هبته یعنی علامتی اولدر که آنی کوردکده آندن قورقارسین عبدالله دیرکه بن ایسه کسنه دن قورقماز
ایدم بنـه دیرکه فاقبلت عشیة لفظ عشیشة علی خلاف القیاس تصغیـر عشیه در یعنی اخشام وقتیجغزنده
ایچلرینه توجه ایلدم ووقت صلوة دخی حلول ایلدی لکن بنی بیلورلر دیو نماز قیلمقدن خوف ایدوب ماشیا ایما ایله
قیلدیم وامام ابو یوسف رحمه الله منهزم اولان ماشـیا ایما وصکره اعاده ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبدالله
دیرکه کتدم تا آنك براعیه سی عورته واصل اولدم وسن کیمك راعیه سی سین دیو اکا صوردم عورت دخی سفیان
بن عبدالله راعیه سی یم دیدی وسفیان قنده دردیدم اشته کلیور دیدی چوق اکلمدم همان عصاسنه طیانه رق کلدی
دیرکه فلما رأیته وجدتنی اقطر یعنی آنی کوردیکمده شدت مهابتدن کندومی تقاطر عرق یاخود تقاطر بول ایدر
بولدم وفی روایة افکل یعنی خوفدن کندومی ترتر بولدم همان کلوب سـلام ویردی ونسبمدن سؤال ایلدی
بن دخی خزاعه یه انتساب ایلدم وطریق آخر ایله روایت اولندیکه عبدالله سفیانه کنت اعتزی الی جهینة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالایماء

يعنى فى الاصـل قبيلهٔ جهينه يه منتسب ايدم شمدى خزاعه ده دخيلم ديدى بعده سفيانه ديديمكه جئت لانصرك
وا كثرك وا كون معك يعنى سكا نصرت ايدوب سواديكى تكثير ايتمـك وسنكله بيله اولمغيچون كلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامى دعوت اسـلام وقتال رسول الله عليـه السلام كبى منكردن سنى منعه اقدامـله سكا نصرت
ايچون كلديم ديمكدر قال عليه السلام انصر اخاك ظالما اومظلوما يعنى دين قرنداشكه كرك ظالم كرك مظلوم
نصرت قيـل سؤال ايلديلر كه ظـالم ايكن نيجه نصرت ايده ليم بيورديلر كه تكفه عن ظلمه يعنى آنى ظلمندن
منع ايدرسين وا كثرك قولندن دخى مافى الضميرى اسلامه كلمزسك سنى پاره پاره ايدوب اجزاء سواد جسديكى تكثير
ايچون كلديم ديمكدر وا كون معك قولنـدن دخى مقصودى سنى قتل ايدنجيه دكين سنكله برابرجه قيام وقعود ايچون
كلديم ديمكدر مترجم فقيردير كه عبـدالله بن انيس رضى الله عنه اصابه ده تحرير اولنديغى اوزره جهينه دن ايكن
امر نبوى اوزره خزاعه يه انتسابى مطابق واقع اولمديغى تقدير اوزره نوع انسـاندن وطائفهٔ عرباندن اولمغله جنس
خزاعه دنم ديمكدر انا رجل منكم قولنى تأويله مثلى سبقت ايتمكله بو محلده ترك اولندى عبدالله ديركه اول حينده
جاريه سنه سود صاغ ديو امر ايلدى جاريه صاغوب بكا ويردى بندخى مقـدار قليل مص ايلديم بعده سفيانه ويرديم
اول دخى دوه كبى بردن ايچمكه باشـلدى همان انى سودك قايمغنده نهان اولدقـده سيفله ضرب وقتل ايليوب
جاريه يه دخى اكرسو يلرسك والله سنى دخى قتـل ايده رم ديديم وطريق آخرده جاريه وسود ايچمك صـددلرى
متروك ونقد خـلاصهٔ روايت قالب ديكرده مسبوك اولوب عبدالله بن انيس حضرتلرى ديمشدر كه سفيانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صكره صحبت ايده رك برمقـدار مشى وحركت ايلدم تا كه صحبتمدن تلذذ ايلدى بعـده بن كويا
برديكنلو غصن اوزره باصوب اياغم اينجندى مألنى اكا ايهام وكيرو قالمغه اهتمام ايليوب اول دخى الحق ياخا جهينة
ديه رك كندويه اتصـالمه ابرام ايدر اولدى وتدريجـله بن كيرو قالوب اول دخى بنى كيرو براقمغه باشلدى همان
آرقه ويروب كيدر ايكن ار يشوب بوينى اوروب باشنى آلدم بعـده سرعتله فرار وبرجبله صعود وآنده برمغاره ده
قرار ايلدم فاقبل الطلب يعنى بنى طلب ايديجيلر يوريدى وفى روايهٔ وخرجت الخيل توزع فى كل وجـه فى الطلب
يعنى آتلولر بنى طلب ايچون چيقوب هرجانبه طـاغلديلر وبن دخى جبلده متمكن ايدم ناكاه بركمسنه كلـديكه يانمده
برطـاغرجغى وار ايدى واياق قابلرنى الينه آلمش ايدى وبن دخى يالن اياق ايدم اوطوروب بول ايلـدى واداوه
ونعلينى يره قودى وضربت العنكبوت على الغار يعنى عنكبوت اولديغم مغـاره اوزره معجزهٔ محمديه ايله نسج
بيوت ايلدى اوقال خرجت حمامة ياخود مغـاره دن بركوكرجين پرواز ايلدى ديدى واول كمسنه بو حالتلرى
كوروب اصحابنه مغـاره ده برفرد يوقدر خبرينى ايصال واشاغه اينوب نعلين واداوه سنى ترك واهمال ايلدى بندخى
درحال مغاره دن خروج ونعلينى كيوب اداوه يى دخى اخذ واستعمال ايده رك كيجه كيدوب كوندز اختفايه استعجال ايتمكله
مدينه يه واصل ورسول الله عليه السلام حضـرتلرينه مسجد شريفده متواصل اولدم بنى كورد كلرنده افلح الوجه
يعنى وجهـكده اثار فلاح لايح اولدى بيورديلر وطائفـهٔ عرب مرادينى حائز ونصرته فائز اولان كمسنه يه تحسين
وآفرين يرنده افلح الوجه قوللريله خطاب ايدرلر بن دخى وجهك يارسول الله يعنى بلكه آثار فلاح سزك وجه
انور يكزده لايح اولدى ديدم وكيفيت اخباريمى افاده واخبار ايلدم همان بكا برعصا بخش واعطا ايدوب تخصر بهذه
يا ابن انيس فى الجنة فان المتخصرين فى الجنة قليل بيورديلر يعنى شو مخصره يى آلوب يا ابن انيس جنتده آنكلـه
تخصر واتكا قيل زيرا جنتده متخصر اولنلر قليل در معناى حديث ملوك عرب يدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ايتدكلرى نسنه يى آنكله تعيين واراءت ايتمك دأب وعادتلرى اولديغى كبى سندخى جنتده ملوكانه تعزز وتعظم
وبو عصا ايله استديكك نسنه لرى استجلاب ايچون اشارت وتحكم قيل ديمكدر وبعض علما ديديلركه معناى حديث
اشبو عصا يوم الجزاده سنكله بيمزده برعـلامت اولسون كه سنك ايچون شفـاعت زيادهٔ درجات ايتمكله بو حسن
صنيعكه مجـازاته عزيمت قيله يم زيرا بو يله سنك كبى كندو ايله پيغمبرى ميـانلرنده وضع علامت وحسن صنيعنه
مجازاته عزيمت قيلنان جنتده قليل الوجود در وعبدالله بن انيس رضى الله عنه اول عصايى محافظه ده استقصـا
ايدوب حين رحلتنده دخى كفنى ايچنـده درج ايتملريله اهلنه وصيت ايلدى ومؤلف عليه الرحمه نك نقل قصه دن
مرادى جئت لانصرك واكثرك قولى كبيـلر مشركه امان وريمكه محمول اولماديغنه استدلال واستشهـاددر
بعده مؤلف رحمه الله حـديث يزيد بن رومان رحمه الله تعـالى يى ذكر وبيان ايلدى يزيد بن رومان ديركه كعب
بن الاشرفك مكه يه قادم واعلان شر ونظم اشعـار پرشرره مقدم اولديغى پيغامى رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعـلام اولندى وكعب مزبور عظماء يهود يثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه يه عمدهٔ اعتماد اولمغـله

يريدون ان يتحاكموا الى الطـاغوت آيت كريمه سنده طاغوت له مراد دخى اولدر واول خبيث جنـاب رسالته فوق
الغـايه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصـا ايدر ايدى حتى غزوهٔ بدردن صكره مكه يه واروب
مشركينك مقتوللرين اشعار ايله مرثيه ومدحت وحاشا رسول الله صلى الله عليـه وسلم حضرتلرين هجو ومذمت
واهل مكه يه مسلميندن انتقام اوزره تحريك غيرت ايلدى واشعـار شماتت شعارندن بريسى اول قصيده سيدر كه
اولى *نظم* طحنت رحا بدر لمهلك اهله * واثل بدر يستهل ويدمع * يعنى اهـلاك وتمزيقده آسيـاب كبى اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلينك هلاكلرى ايچون آنلرى اوكتدى وانجق بدر مثلو موضع هلاك ايچون رفع
اصوات وسكب دموعله كريه ناك اولمق كركدر خلاصه رسول الله صلى الله عليه وسلم بو كعب بن الاشرف كبى دون
كعب اولان شخص وضيعك بو كونه وضع فظيعنى استماع ومدينه يه عودت بيورد قـلرنده ديديلركه من لى بابن
الاشرف فانه قدآذانى يعنى بنم ايچون دفع ابن الاشرفه كيم ضـامن اولور زيرا اول بكا اذا وجفا ايلدى محمد بن
مسلمة رضى الله عنه بن سنك ايچون اكا ضامنم وآنى قتل ايده رم يارسول الله ديدى ورسول الله عليه السلام اكا فافعل
يعنى اول فعلى وجوده كتور ديواذن وامر ايلديلر بعده ابن مسلمه برقاچ كون اكل طعام ايتميه رك مكث وارام ايلدى
وكيفيتى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بالغ اولوب انى دعوت ايدوب تركت الطعام والشراب يعنى يمكى
وايچمكى ترك ايتديك ونيچون ايتديك قوللريله تطييب وتسليت بيورديلر اولدخى ديديكه يارسول الله بن سكا برسوز در
سويلديم عجبـا وفا ايده بيلورميم ايده مزميم ديدى بيور ديلركه انما عليك الجهد يعنى اوزريكه لازم اولان
انجق سعى وغيرتدر وقول مذكورك معناسى وعدينه وفادن اقدم تناول لذاتى ترك ايلدى ديمكدر وعازم خيرات
اولان مرد كريم كركدر كه عزيمتى تناول لذاتى اوزره بو يلجه تقديم ايليه لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم نفس
انسان خيرات حسانه وماجعلناهم جسدا لايأكلون الطعام يعنى بز عظيم الشان انبياء عظامى اكل طعام ايتمين
اجساد واجسام قيلمديق بلكه آنلردخى اكل طعـامله تعيش ايدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اكتساب ايده جكين بيان واشارت واوزرينه لازم اولان انجق وفاء عهده مزيد جهد اولوب تكميل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولديغن دخى بيانله دفع حجاب ايلديلر راوى دير كه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ايله عبادة بن
بشر بن وقش وابونائله سلكان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضى الله عنهم مثلو قبيلهٔ
اوسدن نيچه مرد شجـاع اتفاق واجتماع ايلديلر وديديلر كه يارسول الله بزانى قتل ايده رز لكن بزه اذن ورخصت
ويركه استديكمز سوزلرى اكا سويليه ليم زيرا بزه اويله سوزلر لازمدر يعنى استعمال معاريض كلامله جفا بكدن اظهار
شكايتى ايهام ايده رك اكا خدعه ايده ليم ورسول الله عليه السلام دخى فقولوا يعنى استديككزى سويله كز ديديلر
بعده ابونائله كعب مرقومك رضاعا برادرى اولمغله ابتدا يالكز مدينه دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه واوج ايدوب
برازمحادثه اخبار وايكيسى دخى شاعر اولمريله مناشدهٔ اشعار ايلديلر بعده ابونائله ديديكه كان قدوم هذا الرجل علينا
من البلاء يعنى شو رجل كه رسول اكرم عليه السلامك مكه دن اوزريمزه قدومى بزه بلا نوعنـدن اولدى ولفظ
بلا بمعنى الشدة مستعمل اولديغى مثلو بمعنى النعمة دخى مستعملدر زيرا مأخذى ابتـلا بمعنى الامتحـاندر
وانسـان محنتله تجربه اولنديغى كبى نعمتله دخى تجربه اولنور حتى صحـابهٔ كرام بعض متنعملرك تجـاوز حدود
ايتدكلرين كوروب ابتلينـا بالضراء فصبرنا وابتلينا بالسراء فلم نصبر ديمشلردر يعنى اولا ضرر فقر ايله امتحـان
اولندق وصبر ايلديك صكره سرورغنى ايله امتحان اولندق اكا صبر ايده مديك وهم وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم
آيت شريفه سى قوم فرعون ابنـاء ذكور يكزى ذبح وافنـا واولادانا ثكزى استحيـا وابقـا ايتملرنده محنت عظيمه
واردر ديو تأويل اولنديغى كبى فرعون وقومندن سزى تخليص وانجاده نعمت عظيمه واردر ديمكله دخى تفسير
اولندى وابونائله نك دخى بلا اولدى قولنده نيتى معناى نعمت وراحتدر بعده ينـه ابونائله ديديكه بو رجل ايچمزه
كلمكله جميع عربان بزمله محاربه يه قيـام واتفـاق اوزره قوس واحده دن بزه رمى سهام ايدوب ابنـاء سبيل منقطع
وبيع وشرا مرتفع اولدى حتى وجودلريمز مبتلاى جهد وشدت وعيـالمز مشرف ضيـاع وخسارت اولوب
بزلريه جك بوله مز ايكن ينه فقرا ايچون اعطاء زكوة ايله بزلرى مؤاخذه ايلدى اولوقتـده كعب يا ابن سلامه
على التحقيق انجام كار بوكه واره جغنى بن سكا اخبـار ايلمش ايدم ديو افتخار واستبشـار ايلدى بعده ابونائله
سلكان ديديكه احبـابمدن براز كمسنه لر دخى واردر وبنم رأيم اوزره متفقلردر استرمكه سندن طعـام وتمر اشترا
ايتمز ايچون آنلرى سكا كتوره يم وسن دخى اولبابده بزه لطف واحسان ايدرسين ونقد حاضريمز اولمامغله اعتماد
ايده جك نسنه لرى سكا رهن قيله رز سندخى قبول ايدرسين وكعب بوكلامدن اكتسـاب بهجت بر له

اما ان رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورفاف جمع رف دروف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تکسر معناسنه در یغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن یقله یور واول تمر بر عجوه در که انسانك اضراسی ایچنده غایب
اولور دیمکدر ینه کعب دیدیکه والله یا ابانائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه ویره جکسز ابناونسا کزی رهن
ایدر میسز ابونائله دیدیکه والله سن سر عزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتك استرسین انجق سکا حلقه دن
یعنی درع وغیری اسلحه دن راضی اوله جغك نسنه لری رهن ایده رز و بونائله نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکلرنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی ان فی الحلقة لوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابونائله فلان وقتده کله ایم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه ده
رفیقلرینه وصلت واخشام اولنجه کیده ایم دیو اتفاق ونیت ایلدیلر و ینسو وقتده حضور رسول الله علیه
السلام ه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهٔ مرقومه مثل النهار برلیلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ایدی کیده رك حصن کعبه وصول وانتهـا
ایلدکلرنده ابونائله یا کعب دیو اکاندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکلری منحوس دخی قریب العهد ده
تزوجله نوعروس ایدی همان صوت ابی نائله یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طوتوب قنده کیده یورسین سن بر رجل محارب اولمغله بو یله وقتده سنك کیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابونائله در او یور بولسه بنی اویاندیرماز دیوب همان لحافه صربله تخلیص دامان
لودعی الفتی لطعنة اجاب نظمنی ایله روی سر انجامندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایده رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیبله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا یا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرج العجوز نام موضع اطافت افروزه کیدوب بقیهٔ
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واو جانبه توجهلرنده ابونائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تا بو مرتبه اطیب اولدی دیور یشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی و برمقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلر ینه ابونائله شم عطر ینه عودت ایلدی وکعب دخی
بلا وسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر برینك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطعا ضرر اصابت ایلمدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیر که سیفمك ایچنده برمغول
وار ایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقدر که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطریمه کلدی همان آنی چکوب کو بکنه وضع و بن دخی اوزرینه چوکوب تا قاصغینه
وار نجه اول مغولی یرلشدیردم اول حالده عدو الله بر صیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالمیوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لرین ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدر که اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهٔ مرقومه ده یهود بنی حارثه دن ابن سنینه نام بر یهودی بنام صوت کعبی استماع ونیران موقده یی
التماع ایدوب انی لاجد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی ابن یثربده بردم مسفوح رایحه سی بو له یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکور در که یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاء
مشروحده هنکام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاغندن مجروح ایلدی
بعده کار کعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولا بنی امیه بعده بنی قریظه بعده بغاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعناقلری اوزره آنی کوتورمکه بذل قدرت ایده رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کلبانك
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر و نبی علیه السلام دخی اول لیلهٔ مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشیدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کتوردیلر همان یاره سی اوزره ریق ستاره بریقلری ایله نفخ ایتدکلری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه سنی حکایت وهر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولورسکز قتل ایدیکز و بو امر ورخصتلری انجق طائفهٔ یهود
وقعهٔ مزبوره ده صحبت وتدبیر انتقامده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی و بو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیر که بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیء واحد
تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه دن ایدی وحویصة بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه نك قرنداشی محیصه اسلامه کلشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه یی قتل ایتدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحومك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسنه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والا شان سنی دخی قتله فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتله سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بردین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر برینی قتل ایده لر دین عجیبدر دیوب
یوم مزبورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آتیه یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما تصوبه
فلیس بکاذب * وماسرنی انی قتلتك طائعا * ولوان لی مابین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییبی ایدر
اکر آنی قتله مأمور اولیدم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی سیف قاطعله قپار ایدم واول سیف قاطع اون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل برقلجدر که آنی هر قچان یوقرودن اشاغه ایندیرسك اصلا یالان سویلمز و بن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری برنسنه مسرور ایتمز استرسه لر بصرای شام ایله مأرب
یمن ما بینی عموما بکا ویرسونلر بو ندن صکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبد الله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده و بو وجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا لحاجتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض اوالسلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی ومابغیتکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاج جکز وار دریا آل مسلمه دیدی ونه احتیاج جکز
وار در دیدیکینك حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصللری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا واصحابه یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی بزلرده برنسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واصحدر لکن مرادی امور جاهلیه دن بزه ضرر ویرن
نسنه یی یا خود کفر وشرکدن نسنه یی قومادیلر یا خود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه لردن برینی قومایوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعمی رهن ایده یم دیدی کعب دخی امید ایدرمکه یدیکیك زغبا نام درعی اوله دیدی ابن مسلمه بلی
اودر دیدی کعب وار ایستدیکیك نسنه لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه آتیك فی خمر اللیل وخمر
قحتین ایله سنی کیرلین نسنه در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتنده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه یه نازل وانکله براز انس ومحادثه یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قیورجق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسك
بوندن سکا ارسال ایده یم دیدی ابن مسلمه یدینی بر دخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه یه یا محمد سن ورفیقلرك
بو دهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بو دفعه ده پرمقلرینی خلال رأسنه برلشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کو بکنه دن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر و بونلری ایراددن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین بر مشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان ویروب
اول دخی شرط مذکور اوزره بلدندن یا قلعه سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلامدن بریء الذمه اولورلر وآنك عقوبتی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودیلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بو یله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالکدر که وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایکن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق کبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب کندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منکم ذمة الله
ان کتمتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه کتم ایدرسکز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم کنانة بن ابی الحقیق یانده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده کلدکلری مال کثیری کتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی کونا کون ایدی که آنی اهل
مکه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذکوردر که بردفعه اول اشیادن برنسنه مکه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن کسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتکم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیکمده چیقردیغکز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بو یله کونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انکار ویمین ایدوب
انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکا مطلع قیلوب یهوده دیدیلر که افرأیتم ان وجدته عندکم
اقتلکم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخرادہ
کنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلر که برئت منکما ذمة الله وذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اکر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر ینه دیدیلر که
وکلما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولا ذمة لکما یعنی مالکزدن هرنه آلورسم بکا حلال وعقد ذمتکز
دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهده مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهوددن دخی اون کسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بریهودی قالقوب نهانیجه کنانه یه اکر بومال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمد اکا مطلع اولور زیرا بر فردك بیلیه جکی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصیحت ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبرطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کنانه وربیعه یه تعذیب وتنکیل ویانلرنده اولان مالی تمامجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنه امر ایلدیلر اول دخی کنانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار
اولمشیکن ینه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب یاقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدر که حقیقت حال آشکار وبومقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیرکه آنی کوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف بزله بن کنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدر کوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن کنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده کلمشدر که ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق که برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هر صباح کنانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اکر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
کنزی استحصال ایلدیلر بعده کنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
برینه کارقتلنی تتمیم ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله که معاهده سابقه بناء مالکری حلال ایکن بو حدیث شریف آنلری تخویف ونهویه بلا خوف بعد القتل ظهورنده اولان لا اسلامه تحمل اولنور

محمودی قتل وافنا ایلین کنانه ایدی وکنانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ کنانه ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابرسبی ایلدیلر وبو ایکیدن غیری اهل خیبردن کسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الکلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدکده یرینه بنت عمنی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایکن که زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذکوردر که اول اثناده برکیجه منامنده قمر سمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رؤیاسنی زوجی کنانه یه اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدمی اولمه یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلکاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمکله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولان
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یا رسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین کورسین ایچون کوتوردم لکن عدم رضا کی بیلدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونکاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنها یه
آنی تهیئه وتنظیفله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان کوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله وحبی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که بعد الزفاف رکوب
ایچون بعیر صفیه یی کتوردکلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه ارکابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
یاصوب رکوب ایتمکله اکا امر وعنایت ایلدکلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی رکبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمکی استعظام وانجق کندو رکبه سنی رکبهٔ رسول الله اوزره وضعله رکوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صکره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی کورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلدیلر
صکره حضرت عایشه کند ومنزلنه عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه کوردیك بکندیکمی دیدکلرنده حضرت عایشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولکنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لرك آره سنده بریهودی قزندن غیری کورمدم لکن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عایشة فانی لم أر فی وجهها کبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اکا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعا توقف وتردد کورمدم
بیوردیلر بوندن صکره مرویدر که ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قچان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنها یه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شکایت ایتدکده بیوردیلر که اذا قلن لك هذا قولی من منکن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سکا
بر دخی اویله دیرلرسه سن دخی شو یله سو یله که ایچیکزدن قنقیکز بنم کبیدر که بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو کلامله آنلره مقابله والزام ایتدکده
حضرت عایشه رضی الله عنها لبس هذا من کیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهودینك قزی بو کلام سنك
رشدکدن دکلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلمریله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدر که
حصن کتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلر که یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلریز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قبل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدرکه
ابتداء کتاب المزارعه ده بز آنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بابه لغة کان

باب الامان * قچان مسلمین السنه دن برلسان اوزره اهل حربه امانله ندا وآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر باجمعهم

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی ورومی وقبطی برابردر و بو مسئله‌ده دلیل صواب حدیث عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌در که عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لا تخف اومترس اولا تدهل فهو آمن فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلره شو کلمات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنهٔ عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی التزامدر و بو التزام دخی حق الله‌در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیٔ اسراردن برشیٔ مختفی دکلدر و بو مقدمه‌دن آشکاردر که معاملاته راجع اولان امورده بر لغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده دردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده‌یه تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی بالتصحیح‌در کذلک ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربک بیلمدکلری برلسانله نداء امان ایلسه‌لر بینه اهل حرب آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندر که اکا تعلیق احکام غیر ممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن سبب ظاهره تعلیق اولنور که بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارک استماع ایتملریدر و مسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل کبیر ومنشأ فروع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری معلوم اوله‌جق رتبه‌ده مکان بعیده‌ده بولنسه‌لر امان منعقد اولمز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقتنه اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیریلره معرف بر ترجمان بولنماق دخی ممکندر بنا برین عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنور که معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری فهم ایده‌مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه‌جکلری رتبه‌ده مکان بعیده‌ده بولنملریله عدم سماعلری کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه هچان مسلمین بر حربی‌یه انت آمن سن امین سین یاخود لا تخف قورقمه یاخود لا بأس علیک سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه‌لر بونلرک جمله‌سی اماندن عد اولنور زیرا حسب العاده بو مقوله عباراتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالک اولمغله بو الفاظله منشی امان عد اولنور مثلا برکسنه غلامنه اعتقتک یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کمسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف وتعقل ایده‌مزسه صبی غیر عاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف وتعقل ایتمیه‌رک بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدک امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بو یله دکلدر زیرا صبی اسلامی وصف وتعقل ایده‌مز ایسه‌ده بینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان درجه‌سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور بینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنک امری ایله تملک امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی اولدرکه امان ذمینک عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت زائل اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی‌یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی‌یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین اولیدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولورایدی کافر ایسه اول بابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم یصف الاسلام ولم یتعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمک رأی وامر یله متعین اولور مسلم ایسه بو بابده مسلم وغیر متهمدر بوندنصکره مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی‌یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمک صورتیدر و بریسی دخی ذمی‌یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریر دیو سویله دیمک صورتیدر وصورتیندن هر بری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قد آمنتکم یعنی بن سزه امان ویردم دیر و بری دخی اولدرکه ان فلانا المسلم قد آمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی‌یه آمنهم دیمش ایسه بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی دیمک برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امرمز بور ایله تملک امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولمشدر واهل حربه بر مسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء امانه مالک اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی‌یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بو صورتده ذمی دخی وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر ایتمش اولدی بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیر حاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی وامر معهود تملک امانی متضمن دکل ایدی آنک آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور بینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنک امانی انجق کندو خلاصی ایچون نظر نفسی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکل در وهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری تأمین ایلمین ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن آنک عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدروهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله امان اسیری تصحیح ایتسک اوزریمزه باب قتالک انسدادینه مؤدی اولور زیرا بو صورتده اهل حربه برخوف عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بو قول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرین تأمین ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمک لازمدر حتی ماللرندن برشییٔ سرقه دخی جائز اولماز زیرا آنلره شرط وفا قیلشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن کبی اولور حتی ابادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض ایتمک دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه‌لر بونلرینه یدلرنده سالما ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائره‌لری برابردر اما اللرنده بر حر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینک مکاتبی وام ولدی ومدبری بولنسه اسیر مزبور آنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایلمک جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی وتملک جاری اولماز کورمز میسنکه اهل حرب اسلامه کلسه‌لر بینه بونلره مالک اوله‌مزلر بو جهتدن اهل حرب بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالملرین غیر ملتزمدر بناء علی ذلک بونلری سرقه یا غصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالملرینه غیرت ایلمک جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول امور درکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه‌ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره ینه اللرنده ترک وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده بلامنعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمک لازمدر بو صورتده مأمنلرینه خروجدن امتناع برله بزلر اسیر ایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزز دیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر من انذر فقد اعذر وتیره‌سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله‌جق وقتده‌دک تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر واضراره مؤدی اولمامق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته‌دکین مأمنکزه واصل اولورسکز فبها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسنز که اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعدهٔ ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب بینه کیتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزله‌سنده نازل اولورلر وصورت مفروضه‌ده مسلمین ملاقات اعدا ایده‌جکلری هنکامده مستأمنین مرقومینک دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دنجاملرندن ياخود ايام مكث وآرامارنده كيجه ايله قتـل مسلمينه اقدامارندن اميرجيش انديشه ايدرسه بنه بـيان
سابق اوزره مأمنلرينه لحوقله آنلره تنبيه واولبابده تعيين وقت مناسب ايله امهال وترفيه ايتمكدن بشقه نظرا للمسلمين
كزكدركه انقضـاء وقته دكين اول مستأمنلرى هر كيجه برمحلده جمع وتمكين واوزرلرينه كوزجيلر وضع وتعيين
قيله زيرا ميـان عسكردن خروج ايله اسير اولان عيـال واولاد لرندن مفـارقتلرى بابنده اميرك تقدم واقدامى
حسبيله طرفلرندن صدور خيانت انديشه سى تزايد ايدر دفعـا لهذا المحذور اخراجلرى لازم ايكن امـير جيش
حاللرينـه نظر وشفقت وتعيين مهلت ايتمش ايدى و امر ايچون آنلره نظر ايتديكى مثللو مسلمينه نظرى دخى
واجب وطريق نظر دخى كيجه ايله جمع ومحـارسـه لرى مثللو ترتيب مناسبدر و بوصورتده انقضاء مهلت ايله
اهل ذمت اولسه لر دخى دار اسلامه كيرنجيـه دك بنـه هر كيجه آنلرى برمحلده جمع واوزرلرينه كوزجى وضع
ايتمك امره لازمدر زيرا اهل ذمت اولملرى صريحـا رضالريله اوليوب وقتك انقضاسيله اولديغندن حصول امن
وسلامت كندو طرفلرندن اوليوب بلكه الزام صغار جزيه سببيله عداوتلرى اشـتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدياد بولمشـدر لكن خوف اثنـاء ليلده غالب اولمغله هر كيجه اوزرلرينه تعيين حراس ايدوب بعـد الصباح
عيـال واولادلرى يانده بولنملرى ايچون عسكر آره سنده تخليهٔ سبيللرى منـاسب اولور كذلك مسلمين عدولرين
محـاصره قيلدقلرى هنكامده دخى آنلرى برمحلده جمع واجلاس واوزرلرينه تعـيين حراس ايلـمك كركدر زيرا
عند التقـاء الصفين خوف وخطرمزداد اولوب مسلمين آنلردن تحصيـل امنه محتـاج اولورلركه فراغ خاطر ايله
قتـال اعدايه حاضر اوله لر وتحصيـل امن دخى انجق اوزرلرينه تعيين حراسله حاصـل اولور واكر بلا اجرة
محارسه ايدركسـنه بوله مزلر ايسه كركدر كه امير عسكر غنيمتدن بذل ونثـار ايله برقوم محارسينى استيجـار
ايليه زيرا بو استيجـارده غانمينه نفع كامل اولمغـله صحت وجوازده حفظ مغـانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ايچون
استيجـاره نظير ومماثلدر اكر سؤال اولنورسه كه حفظ مذكورده معناى جهاد متمكن ايكن آنك ايچون جواز
استيجار نيجه ممكندر جواب ويريزكه آنده معنـاى جهاد يوقدر زيرا قوم مسفورين محـاربين اوليوب اهل
ذمت اولملريله آنلردن تحفظ جهـاددن تعداد اولنماز انجق مسلمينك امتعه وغنـائملرى اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنـائم اوزره استيجار ايله مسفورينى حفظ وحراست ومسلمينى قتل وغنـائملرينى اخذ ايتملرندن منع
وصيانت اوزره استيجـار ميانلرنده قطعا فرق يوقدر واكر اهـل عسكردن برمسلم منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن كندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشركه تعـالى يعنى بروكل ديو اشارت قيلسه ياخود اهل حصنه افتحوا البـاب
قپويى آچكز ديو اشـارت ايلسه ياخود سمـايه اشارت ايلسـه واهل حصن بو خصوصلرى امان در ديو ظن
وكمان ايدوب امتثـال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه كركسه مسلمين ايله اول اهل حرب بينلرنده عهد وامان
عدا اولنمغه بشارات معروفه اولسون كركسه اولمسون على كلا التقديرين امان جائز وآنلره قد آمنتكم ديملك مرتبه سنى
حائزدر زيرا امر امان توسعه مبنى اولمغله شبههٔ غدرزدن دخى احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولديغى صورتده الثا بت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سى اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ايدوكى نمايان در
واما معروفه دكل ايسه مسلمك بروكل ديو امر بنه واشارتله استدعا ايلديكى مرامنه امتثاللرى مثللو اظهر دلائل ترك جدال
اولان قرائن حال انضماميله ثابت بالعرفله برابر بلكه دخى اقوى واظهر اولور كورمزميسنكه اهل حربه اخرجوا حتى
تهدموا معناهذا الحصن يعنى چيقكز تاكه بزله برابر شو حصنكزى هدم ايده سز ديسه لر آنلر دخى امتثال وخروج
ايلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ايتمش اولورلر وامثال سابقلرى بو صورته مثيل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بو مسئله
اوزره حضرت عمر رضى الله عنه دن نقل اولنان ايما رجل من المسلمين اشار الى رجل من العدو ان تعال فانك ان جئت
قتلتك فاتاه فهو آمن اثر جليلى ايله سرد دليل ايلدى يعنى مسلميندن قنقى رجـل اعدادن بر رجله بروكل اكر كلورسك
سنى قتـل ايده يم ديسه اولدخى كلسه آمن اولوب اكا تعرض جائز اولمـاز لكن اثر مذكورسبقت ايدن تفصيل اوزره
ان جئت قتلتك قولنى عدم سمـاع ياخود عدم فهمى ايله تأويل اولنور اما استماع وفهم ايدوب بنه كلمش ايسه فى
مسلمين اولور زيرا قتـل ايده يم ديو خلاف امانه تصريح اولنمغـله اعتبار دلالت عرف وحال عرضهٔ زوال
واضمحلال اولور كورمزميسنكه اهل حربدن برينه تعال ان كنت تريد القتال جنك استرسك بروكل ياخود تعال
ان كنت رجلا مردايسك بروكل ياخود تعال حتى تبصر ما افعله بك بروكل كه سكانه ياپجغمى كوره سين ديسه
بوكلاملرده خـلاف امانه تصريح اولنمغله كلام تهديد اولوب كلام امان اولمديغى برفرده خفى و پنهـان اولماز
امايانكز تعال ديمك كلام موافقت واتصالدر كذلك اصـابعى ايله مسلمك جانب سمايه اشارتى اعطيتك

مطلب جواز استيجار الحرس

مطلب الاشارة بشئ ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبنى على التوسع

ذمة

ذمة الله السماء مفهومنى مبين ياخود انت آمن منى بحق رب السماء مضمونى متضمن اولمغله آمنتك قولى ايله
بشارتى منزله سنده در وچوان عسكر اسلام دار الحربده بر رجـل ياخود بر امرأه بولوب همان اول هنكامده جئت
اطلب الامان امان استمكه كلديم ديو استرحام ايلسه نظر اولنور اكر اوزرينه هجوم ايدنجيه دك مسلمين آنى كوروب
بيلمديلر ايسه فئ مسلمين اولوب قولى تصـديق اولنماز زيرا وقت هجومه دكين مختفى اولمسى قصد غارتله كلوب
استيمانله كلمديكنه دليل كافى اولوب ظاهر حالى شبكه يه دوشدكدنصكره حيلهٔ استيمـانله احتيالنه دال اولمغله احوالى
اقوالنى تكذيب ايدر واكر حين تكلمنده كلامنى مسلمين ايشيده جك مرتبه ده برموضع قريبده ممتنع ومسلمين آنى ارادهٔ
قتاله مجتمع لكن اكا وصوللرى دخى صعب وممتنع ايكن مشرك مزبور برنسنه سويليـه رك همان جانب مسلمينهٔ
عزيمت وتسليم نفسله متابعت ايلسه فئ مسلمين اولور وامام ايچون آنى قتل واعدام دخى جائزدر وطلب امان ايچون
كلديم ديسه دخى مقبول دكلدر زيرا بولنديغى محلده ممتنع ايكن مسلمين قتـل واسرينى مراد ايتدكلرنده امان
ويروب ويرميه جكلرين امتحـان ايچون حقنده نداء امانله استيمان ممكن ايكن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتى ترك واهمالى بحسب الظـاهر اكاد الدركه مسلمينه سوء قصد ايله مقابله ايچون توجه واقبـال
واللرينه كيروب عاجز اولدقده حيلهٔ استيمانله احتيـال ايلمشدر اما مسلمين قتل واسر ايله اكا اقبـال ايتمزدن اقدم
همان جانب مسلمينه توجه واستقبال ايلسه آمن اولور زيرا بوصورتله توجهى نداء بالامان منزلنه نازل ودليل مسالمه
حاصـل اولور صورت اولى بويله دكلدركه بعد قصد المسلمين بلا استيمان توجه واتيـانى مقاتله ايله قصد مسلمينه
مقابله قصد ايلديكنه برهاندر اما قبل قصد المسلمين توجه واقبالى طرفندن قصد مسالمه يه دالدر كورمزميسنكه تجار
اهل حربله ميان مسلمينده كيفيت حال اشبو منوال اوزره دركه نداء استيمان ايتمكسزن دار اسـلامه دخول ايتدكلرنده
ظـاهر احواللرى قصـد مسالمه لرينه دال قيلنور واكر حربى مذكور مسلمـين آنى كوروب كلامنى ايشتميه جك
مرتبه بعيد برمحلده ومنعه سى ايچنده ايكن بلا رفيق ولا سلاح يرندن قيـام وايشيديله جك محله كلدكده منعه سى
يوغيكن نداء امانه اقدام ايلسه آمندر زيرا القـاء سلاح له منعه سندن مفارقت وايشيديله جك محلده نداء امانه
مبـادرت وصرف مقدورينه مباشرت ايتمكله ظاهر حالى طالب امان اولديغنه دلالت ايتديكندن تأمين ايتسونلر
كرك ايتمسونلر شرع شريف آنك امثالنى تأمين قيلمغله اول دخى امندر قال الله تعـالى وان احد من المشركين
استجارك فاجره الآية وقال تعـالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها كذلك اوزرنده سلاحى اولوب لكن هيئت
تهيؤ قتاله مقارن اولمسه بشرعا نيه آمندر زيرا كاه اولوركه سلاحنى عسـاكر اسلام ايچنده بيع ايچون استصحـاب
ياخود كيروا هل حرب ايچنده قالنجه ضيـاعندن خوف ايله استجلاب ايتمش اولور اما سل سيف ومدرع ايده رك
جانب مسلمينه اقبـال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجـال ايلسه فئ مسلمين قيلنور زيرا ظاهر حالى
قصد قتالله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقيقتى متعذر اولان مواددده حكمى ظاهر حال اوزره بنـا قيلق جائز
واباحت دمه مؤدى دخى اولسه بنه غالب رأيى تحكيم ايلمك مشروعدر كورمزميسنكه بركمسنه كيجه ايله خانه سنه
برشخصك دخولنه واقف اولوب لكن سارق ديو خسه لصوصدن هار بميدر حقيقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصك حالنى تحكيم ومقتضاى ظاهرى تقديم ايدر اكر اول شخص سيماى لصوصله معلم ياخود
كندو ساكن طوريكن برجمع متاع بيت ايلر رفيق ايله همقدم ايسه آنلر كندويه قريب اولمزدن اقدم صـاحب
خانه ايكيسنى بردن اعدامه اقدام ايتمك جائزدر واكر اول شخص سيماء اهـل خير اوزره جارى ورفاقت اهل شردن
متبرى ايسه صاحب خانه اوزره آنى اسكان واكرام لازمدركه رمى سهام وطريق آخر ايله قتـل واعدامى جائز اولماز
وجواز تحكيم سيمايه يعرف المجرمون بسيمـاهم نظم كريمى دلالت وايما قيلريعنى مجرمون يوم قيامتده سيمـا
وقيافتلريله بيلنوب جزاء جرملرى ترتيب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ايدوكنه دخى ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذكر جليلى اماره ودليلدر يعنى اكر منـافقين غزوهٔ تبوكه ايعارى اوزره ارادهٔ خروج ايده لر ايدى
عده وعتـاد لرين تهيئه واعداد قيلرلر ايدى قيلمدقلرى بحسب الظـاهر عدم اراده لرينه دليل باهردر وچـان
مسلميندن بر عسكر ارض حربده نازل ايكن اهل حربدن برمشرك طوغرو يولدن كلوب مسلميندن ابتداء جماعت
مسلحينه واصـل اولدقده منعه سى يوغيكن دخى طالب امان اولسه وسعنده اولان استيمانى اتيان ايتمش اولمغله
نائل امان اولور زيرا ظاهر حالنده مسلمينه اسمـاع صوتى ممكن اولان موضعـده ايكن دخى مسلميندن اعراض
وامتناعى اولمديغنه استدلال وتا اول موضعدن رجاء امان ايتمك منزلنه انزال اولنور واسماع صوتى ممكن اولميان محل
ابعدده ايكن منعه سى واراديسه دخى اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنى شرط قيلمقده منفعت عائده يوقـدر

مطلب وجد واشتغاف دار الحرب فقال جئت اطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب يدخلون دارنا بلا استيمان

مطلب رأى رجلا دخل بيته ليلا هل يقتله ام لا

مطلب تحكيم السيما ودلالة الحال

ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكلرنده محمد بن مسلمة
رضى الله عنه بعض ليـاليده محـارسهٔ عسكره مأمور ومشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كمسنه
چيقوب سمتنه توجه ايلديلركلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكنزديو سؤال آنلردخى رجاى امانه كلديك
ديوعرض حال ايلديلر همان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعده اللهم لا تحرمنى اقالة عثرات الكرام
يارب بنى بو يله جرايم كرامى عفو ايتمكدن محروم قيلمه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرايميلرين عفو ايتمكدن
بنى محروم قيلمه ديو دعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرينه
اخبار ايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كمسنه دخى نابود اولوب قنده كتدكلرى معلوم ومشهود اولمادى
واكر مسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنده ياخود يمين ويسارنده عسكره قصد دخول اوزره
كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلسه فئ مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيرا ظاهر حالى
قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصد قتلله كلديكنه دالدر وبز قريبا بيان ايلديك كه
بو مقوله امورده غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه بو خسه قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر بر نسنه بولنميوب
قلوب مسلمينده دخى حالندن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدركه آنى اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر وبو بابده احتياط انجق شخص
مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل وفئ ايتميوب وقصد غارتله كلمك احتمالنه بناء مأمننه دخى ارجاع
ايتمكده درزيرا بو يله امر محتمل ايله حكم حريتى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسلامده على التأبيد
حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسلامه كلورسه اكا برو جهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج
وضع اولنور كذلك اهل حربدن بر جماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه لر لكن منعه لرندن چقماديغچه نداء امانه
قادر اولمامل يله منعه لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسه لر آنلر دخى مرتبهٔ وسعلرين ايتيان
قيلدقلريله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه لريله كلوب استيمان ايلسه لر بو صورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم
تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعه دار الحربده ياخود قلعه لرنده نيجه ممتنعلر ايسه دار اسلامده
دخى اويله جه ممتنعلردر وازقديم مستأمن اولنلر دخى منعه لرى ايچنده بولنسه لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهد
ايتملرى جائزايكن بويله مجددا استيمان ايلين اهل منعه يه اعطاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر
اما ازقديم مستأمن اولنلرك منعه لرى بوغسه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتمدكجه ميانه مزده اولان عهدلرينى
نبذ ايلمك غير جائزدر كذلك طلب امانه كلدكدنصكره منعه لرندن خروج ايلسه لر ينه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلرى غير جائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم وبزدن سزه امان يوقدر
سزدن برفرد بزه كلمسون ديو تكلم وآنلر دخى تفهم ايتمش اوله بو صورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه
كلورلر ايسه فئ مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروحله ابلاء عذر ايتمشدر قال الله تعالى وقد قدمت اليكم
بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بر بريكزايله
مخاصمه وسائر وجهله سزلر ايچون حجت خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى
حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم حاسم قيلنور اما مسئله مز بوره كبى خلافى
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بر كمسنه نك حضورينه بر مائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى
متضمن اولمغله جائز الاكلدر اما صاحب مائده لا تأكل قولى ايله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وقچان
مسلمين دار اسلامده بر حربى بولوب اولدخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز كوره مز بسنكه آنى بر مسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره اما نله
كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك ما نحن فيه ده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بو صورتده
بر مسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشا يه
مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه لر
اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر لكن بن امان ويرمشيدم دين مسلمك بو بابده
شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبر ويرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مز وبو بابده مسلميندن ماعدانك
شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مز بور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

مطلب اشتبه كونه طالبا للامان

مطلب اذا وضع المائدة ... الاكل

مطلب الشهادة على فعل نفسه

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم ديسه ينه تصديق اولنميوب فئ مسلمين قيلنور زيرا دعواى امانده مصدق دكل ايكن بو ادعاء رسالتى
دعواى امانى مشتملدر زيرا رسول جانبين امين وجاهليت واسلامده جارى اولان رسم تأميندر زيرا امر صلح
وقتال انجق رسول ايله قائم واداء رسالت ممكن اولمغ ايچون تأمين رسل امر لازمدر حتى حضور نبويده بر قومك
رسولى بعض كلام ناسزا سويلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميدك سنى قتل ايدرايدم بيور ديلر
بو حديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسالتى متعين
اولماز اكر ملكلرينك مكتوبينه بكزر بر مكتوب چيقاروب بو مكتوب ملكدردير سه تبليغ رسالت ايچون تأمينى
لازمدر بشرط آنكه مكتوب مرقوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبهٔ ظنون مقرر اوله اولصورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحابى ممكن اولمايوب وسعنده اظهار كتابدن غيرى نسنه
اولمامغله آنكله اكتفا اولنور وبلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبة الظنون ينه حكم تصديقه مقروندر
واكر رسالتنه دلالت ايدر كتاب وسائر علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده بر مسلم اخذ ايلسه عند ابى حنيفه
رحمه الله تعالى فئ جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله
متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دار الحربه داخل واچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سنده اولور
امابو صورتده ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن وجوب اداء خمسى روايت واحدهٔ قطعيه ايله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
اخذ ايلين اشخاصك فئ خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى
هركيمك يدى اكا سبقت ايدرسه آنى محرز وتملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعالى عندنده ايجاب
خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مزبور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه ينه فئ اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولندقدنصكره وامام
آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده انى بر مسلم اخذ ايتمدكجه
بالكز دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب
دار ايله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بنا برين آنى اخذ ايدن انسانى احراز
ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبل الاخذ امان ويرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واو بابده متهم دكلدر لكن قياس قول ابى حنيفه
رحمه الله اوزره دعواى تأمينده تصديق اولنمامق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولى مصدق اولماز واكر دار يمزده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولور كه
بالاتفاق بر مسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدركه
رجوع ايتمسه دخى قبل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابو حنيفه رحمه الله قولى اوزره
اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمامش ايدى ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بردخى استرقاقى قابل اولماز
وشول اسير منزله سنده اولور كه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينه اخذ اولنه واسير مذكور
عسكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بردخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بردخى سبيل اولماز
رفيقان عسكر مسلمين مداين اهل حربدن بر بلده يه مرور وآنلر ايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل
آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهل بلده مسلمينه كلوب بزا سنزدن برفردى قتل واسر ايتمك شرطيله سزدخى
شو يولدن كچوب بشقه يولدن كتمك اوزره معاهده ايديكز ديو سعى ومجاهده ايلسه لر اكر صورت معهوده ده
مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسه وجه مذكور اوزره مواعده وموادعه ونه دكلوا بعد واصعب ايسه ده
طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه لرندن كلوب عسكرك كيرو قالانلرندن
بعضيسنى قتل ايتملرندن امين اولنماز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليه
وسلم صلح حديبيه ده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبوله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن
اسلامه كلوب مدينه يه هجرت واتصال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصال بيورملرين شرط ايلملريله اول شرطى
قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تا منتسخ اولنجه دك وفايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهله
ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليه السلام قنغيمزه قصد حربله

مطلب حربى قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبين

مطلب دخل الحربى بلا امان فاخذه مسلم ... خمس

مطلب اسلم الحربى قبل ان يقبل الاخذ

مطلب اسلم الاسير ثم انفلت الى دار الحرب يكون حرا

مطلب ... المسلمون ... الطريق

قدوم ایدرایسه طرف آخریمز مدینه‌یه غارت وهجوم ایلسون دیو اتفاق ایتمشلرایدی ورسول الله علیه السلام
اهل مکه ایله وجه مشروح اوزره موادعه ایلدیلرکه خیبره توجهلرنده آنلردن امین اوله‌لر ودلیل مرقومدن
منفعت مسلمین ایچون بومقوله شرطك جواز قبولی بزه معلوم اولمشدر وصورت مذکوره ده مسلمین اولا شرط
مزبوری قبول بعده ینه مشرکینك منع ایتدکلری یولدن کیتمکده فائده مأمول ایلسه‌لر مشرکینه نبذ عهد ایله
اعلام ایتملری واجبدر زیرا قبوللری موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ایچون نبذ ایدنجه‌دك اکا وفا لازمدر
کر مسلمین بزم بو یولدن ذهابمز ضرر مشرکینی موجب دکلدر نبذ واعلامه نه دن واجبدر دیرلرسه جوابلرنده
دینلورکه بلکه مشرکینك او یولده کندولرك محتاج اولدقلری زروع واشجار وکلالری واردرکه مسلمینك
آنلره تعرضلرین استمزلر واکر مسلمین بو یول بزه اسهل اولمغله کچرکیده رزو برنسنه‌لرینه تعرض ایتمززدیرلر ایسه ینه
آنلره دینلورکه احتمالدرکه مشرکین اول یولده اولان حصون ومواشیلرین سزلر کوروب وقت آخرده کلمك
ملاحظه‌سیله یوللرینی اوکرنمکزی استمزلر یاخود اول یولده اولان بعض عیوبلرینی کورمکزایله وقت آخرده
اوزرلرینه غزایه عزیمت ایتمکزی استمزلر اول جهتدن البته عهدیکزه وفا یاخود فانبذ الیهم علی سواء نصنه
اقتفا برله نبذ عهد ایله افاده وایفا لازمدر واکر مشرکیندن اهل مدینه شونهر بمزك صوییندن ایچمك اوزره بزله معاهده
ایدیکز دیسه‌لر بزلردخی اویله معاهده ایتسك نظر اولنور اکر شربمز مشرکینه صولری خصوصنده مضر ایدوکی
مجزوم یاخود مضرمیدر دکلمیدر نا معلوم ایسه عهدیمزه وفا ایتموز لازمدر واکر عدم اضراری عندیمزده آشکار
ایسه اعلامه حاجت اولمیوب شرب وسقی دواب ایتموز جائزدر زیرا وجوب رعایت شروط مفید اولمغله مشروطدر
وامر غیر مفیدی شرط ایلین انجق معاندر یوقسه جلب منفعت وسلب مضرتی قاصد دکلدر وعدم
اضراری معلوممیز اولدقده شرط غیر مفید ایدوکی مجزوممیز اولوب الغا اولنور اما ضرری ظاهر ایسه شرط
مفید اولمغله معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافعه کبی رعایتی واجب اولور واکر ضرری اولوب اولمدیغی مجهول
ایسه عاقل امر غیر مفید ایله اشتغال ایتمك نامعقول وشرط مذکورده جلب منفعت یادفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
حال ارباب عقول اولدیغندن خلاف ظاهر اولمدیغنه بناء ظاهر واجب ورعایت مقتضاسی لازم ولازبدر
بوصورتده مسلمین نفوس ودوابلر ایچون اول صویه محتاج اولورلر ایسه اولا نبذ واخبار صکره استعماله درکار
اواسونلر وکلالریکه اوتلاقلری دخی صولری منزله سنده در زیرا کلا مملوکلری دکلدر رسول الله صلی الله علیه
وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایلمشلردر بنابرین فائده لری اولمدیغی معلوم ایکن شرط مجردلری ایله
شرکت مسلمین منقطع اولماشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ایتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمین غیر جائزدر زیرا بونلر ملکلریدر وانسانك املاکنده نفوذ تصرفی حکم ملك ایله در یوقسه
نفع وضرر اعتباریله دکلدر انجق مسلمین مضطر اولورلر ایسه کرکدر که نبذ واعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایده‌لر
زیرا شرط متقدم ایله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اکرچه تحرز واجبدر لکن
اول دخی نبذ واعلام ایله حاصل اولور واکر اهل حرب زروع وکلالرین عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بزدخی مساعده ایلسك بوصورتده بزم اکلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعی یوقدر زیرا عهده وفا انجق
قبول ایتدیکمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ایدی واکل وانفاق هر وجهله مغایر احراقدر
کورمزمیسنکه انسان کندو ملکنی اکل ایتمك حلال واحراقی غیر حلالدر واهل شام اموال اهل حربی احراق
ایتمکی مکروه کوروب اکل وتناولنی مکروه کورمزلر واحتمالدرکه مشرکین دخی شرط مذکوری مجرد احراقده فساد
اولدیغندن ایراد ایتمش اوله‌لر واصول شرعیه‌دندرکه شرطله نصا ثابت اولان خصوصنه من کل الوجوه انکله مساوی
اولمیان نسنه‌لر الحاق اولنماز واکل وانفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر واکر اهل حرب قرالرینی
تخریب ایتموز اوزره طلب معاهده وبزلردخی مساعده ایدرایسك قرالرنده بولندیغمز بنا مقوله سندن اولمیان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سین اخذیمز جائزدر زیرا تخریب انجق ابنیه ده اولور واخذ امتعه
حفظ دندر تخریبدن دکلدر وینه احتمالدرکه تخریبده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکوری ایراد ایتمش
اوله‌لر لکن قرالرنده خشبدن یاغیریدن مصنوع اولان ابنیه‌یه تعرض غیر جائزدر اما بناده اولمیان اخشابی آلوب
مثلا ایقاد نار ایتموز جائزدر زیرا بو انتفاعدر یوقسه تخریب دکلدر وبوشرطدن صکره حلال اولمیان انجق
مساکنلرندن بعض محلی هدم وتخریبدر واحراق بالنار فوق التخریب اولمغله آنده دخی حکم شرط مذکور
بطریق الاولی جاریدر وصورت مذکوره ده بر باب مغلق بولوب فتحی مقدوریمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعی جائز

اولماز

مطلب عاهدوا ان لانشرب بماء نهر اهل الحرب

مطلب اذا لم یکن الشرط مفیدا لایجب رعایته

اکرچه کلالرینه دخی مسلمینك مطلقا عدم جواز تعرضی آنفا سبقت ایتمشیدی لکن محل مذکورده عدم جواز کلانی قطع واحرازی یاخود تعرض مسلمین ایله متضرر اولملری صورتلرینه حمل ایله توفیق اولنور منه

مطلب شرطوا ان لانحرق زروعهم

مطلب لایحل لرجل احراق ماله

مطلب شرطوا ان لانخرب قراهم

اولماز زیرا قلع دخی تخریبدر اما فتحی تخریب اولمامغله ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر واکر فتحی انجق کسر
قفله محتاج ایسه ینه جائز اولماز زیرا کسر قفل دخی تخریبدر وشرط منصوصله التزام ایتدیکمز امورك قلیل
وکثیری برابردر واکر اهل حرب زروعلرندن نسنه‌یی بز اکل ایتمك وعلف دواب ایتمك اوزره بزمله معاهده ایتسه‌لر
زروعلرندن نسنه‌یی احراق ایتموز مشروع اولماز زیرا احراق تفویت مقصودلرنده فوق الاکل اولمغله حکم
حرمت آنده بطریق الاولی ثابت اولور حق ابوینده حرمت تأفیف اوزره تنصیص بطریق الاولی حرمت شتم
اوزره تنصیص اولدیغی کبیدر وعدم احراق شرط ایتدکلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل بویله دکلدر زیرا اکل
دون التحریق قدرکه تحریق افساد عین واکل انتفاع بالعین در وعدم اکلمزی شرط ایتدکلرندن مقصودلری
عین مالالری کندولر ایچون باقی قالمقدر واحراق ایله باقی قالمیوب اکل ایله منعدم اولدیغی کبی منعدم اولور وعدم
احراقمز ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرندن برنسنه‌یی افساد ایتموزدر واکلده افساد اولمغله جائز کوریلمور
وقپان عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بزدخی زروعلرینی صویه اغراقله اتلافه قدرتیمز اولسه بزه جائز
دکلدر زیرا اغراق عین افساد وافساد عین اولمغله من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کذلك عدم
اغراقله معاهده ایتسه‌لر علت مذکوره اوزره احراق ایتموز جائز کوریلمز کذلك سفینه‌لرین عدم اغراق وعدم احراقمز
ایله معاهده ایتسه‌لر اللرندن آلوب کوتورموز بزه جائز اولماز زیرا بومعاهده دن مقصودلری انجق کندولر انتفاعلری
ایچون عین سفینه‌لرینی اللرنده ابقا ایلمکدر وبز اخذ ایدنجه مقصودلری حاصل اولماز کورمزمیسنکه منازللرین عدم
احراق واغراق ایله معاهده ایتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرین اخذ ایله ایراث نقصان ایتمك دخی بزه جائز اولماز زیرا مرادلری
منازللرین علی الاطلاق عدم استهلاکیدر لکن جمیع انواع استهلاکی ذکر وتخصیص وهربرینی ایتمك اوزره معاهده
وتنصیص متعذر اولمغله همان تحریق وتغریق مثللو اظهر اسبابی ذکر وتنسیق ایلدیلر واکر حین ظفرده اسیرلرین
عدم قتلیمز اوزره معاهده ایتسه‌لر آنلردن اخذ اسیر ایتموز جائزدر وآلنان اسیرلری فیء اولوب قتل اولنماز زیرا اسیر ایتمك
ترکی مشروط اولان قتل معناسنده دکلدر زیرا قتلده نقض بنیه واردر کورمزمیسنکه نساوذراریلرین اسیر قیلمق بزه
حلال ایکن قتللرینه شرعا مجال یوقدر واکر ایچلرندن برفردی اسیر ایتمك شرط ایدرلرسه بزلر برفردلرین اسیر وقتل
ایتموز جائز اولماز زیرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلری اسر ایله فوت اولدیغی کبی قتل ایله بالاولویه فوت
اولور مکر آنلر دخی بزدن برفردی قتل واسر ایتمکی التزام ایتمشلر ایکن ینه قتل واسر ایله خیانته اقدام ایده‌لر
بوصورتده نقض عهد ایتملریله قتل واسرلری قبل العهد جائز اولدیغی کبی ینه جائز اولور کورمزمیسنکه اهل مکه
حلیف رسول الله صلی الله علیه وسلم اولان بنی خزاعه اوزره بنی بکره اعانه ایله نقض عهدلرین ابانه قیلدقلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم نبذ واعلام ایتمکسزین اهل مکه‌یه کمال اهتمام اوزره قصد واقدام بیورمشلردر
حتی اوزرلرینه علی الغفله هجوم وجمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعالی‌یه
رجا ودعا ایلدیلر اما ایچلرندن یالکز برشخص خلاف معاهده حرکت ایدرسه جمله‌نك نقض عهدیله حکم اولنماز
زیرا شخص واحدك فعلی حسب العاده جمیع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالری مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتی اوزره ولایت نقض عهدی دخی یوقدر کورمزمیسنکه برمسلم دینده حلال اولمیان برفعلی
مرتکب اولسه اوزرینه نقض ایمانی مترتب اولماز وبزدمی دخی بویله برفعلی اتیان ایلسه موجب نقض امانی اولماز
اما خلاف معاهده حرکته جماعتلری یاخود امیرلری مباشرت یاخود ایچلرندن رئیسی جماعتك معلومی
ایکن علی وجه المحاربه مجاسرت ایدوب وجماعت دخی منعه مبادرت قیلمسه‌لر فعل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زیرا فعل امیر لامحالة عندالجمیع شهرت بولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
ایتدکده منعه مبادرت ایتملریله ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بویله فعله اقداملری عهد سابقی نبذ واعلام منزله سنده قیلنور واکر بز اسیرلرینی آنلر دخی
اسیرلریمزی عدم قتل ایله معاهده دنصکره بزدن اسیر آلوب قتل ایتمسه‌لر بزدخی آنلردن اسیر آلمق جائز لکن قتلی
غیر جائزدر زیرا عدم قتلی التزام ایدوب عدم اسری التزام ایتملریله اسیر الدقلرنده آنلره نقض عهدی الزام
یوقدر چونکه معاهده باقیه در جزاء وفاق ایله معامله لرینه کوره معامله‌یه بزدخی اتفاق ایده رز وقپان برحربی
دارمزه امان ایله کیروب عمدا یاخطأ برمسلمی قتل یا قطع طریق یا اخبار مسلمین تجسس ومشرکینه انها یا مسلمه یاذمیه
برعورتله مکرهة زنا یاسرقه ایلسه بونلردن برنسنه نقض عهدینی موجب دکلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالی
ناقض عهد اولوردیمکه سالك اولمشدر زیرا دار یمزه کیردکده بونلردن برینی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا ناکل من زروعهم ولا نعلف

مطلب شرطوا ان لا نحرق زرعا فلا نغرق وبالعکس

مطلب شرطوا ان لا نقتل اساراهم

مطلب فعل شخص واحد علی خلاف العهد لایکون نقضا

مطلب فعل البعض لایکون نقضا للعهد وقد یکون

مطلب مستأمن قتل مسلما او تجسس اخبار المسلمین

عهدك خلافنه بو يله مباشرت ايتد كده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام اولور لكن بز جوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايمانني ناقض اولمديغي كبي مستأمنك دخي امانني ناقض اولماز و بو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه دركه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يور تدارككزي كوريكز ديو تحرير كتاب ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سي مسطوردر و ينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره حصنمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابو لبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان ابو لبابه كندو الني بوغازينه سوروب اشارتله بوينكزي اوررلر مفهومني اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده آنك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله لوم اولندي ايسه ده ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي و بونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايمانني ونه مستأمنك امانني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بركسنه يي قتل ايلسه يرينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر برمسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه و بلا خصومة توفيهٔ حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه مباشرت ايدرسه اوليا بده اختلاف ائمه شهرتيا بدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمة الله عليهما اقامت حد اولنميوب عند ابي يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر ورأى مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دندخي مأثوردر وحق ذميده اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرين متضمندر لكن بز حق ذميده اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتمديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي اهل داريمزدن اولمغله معاملاته ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمدقچه سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز اما مستأمن اهل داريمزده داخل واحكاميمزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت ايچون كلمشدر و بو سببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن اموال ناسدن آلديغني رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور زيرا وطيء في غير الملك حددن يا مهردن خالي اولماز بو صورتده حد واجب اولمايجه عورتك حقي اولان مهري واجب اولور ويوجع عقوبة على ماصنع ويحبس في السجن على قدر ما يرى الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب و وجيع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله يوجع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه و بو آيتده تعزير نصرتله تقويت معنا سنه در والله اعلم

باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب اولنميان اقواللرين تميز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين برمطموره يا برحصنه وصول ومحاصره يه مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن برطائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو بقعه يي سزه فتح ايتمز اوزره اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون و يا ضمير متكلمدركه متكلم تكلم ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك بو جهتله معناي كلاملري شو بقعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلريمز اهالي واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

مطلب الكبائر لا تكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد القذف لا في الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومي آنلره ويرمشلردر همان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكانني اخراج اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعهٔ نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايا اي فرههٔ كيسه يي كوروب بونلر اهل وعيالاتمزدر ديو ادعا ايلسه لر بو مسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه قوللري مصدق ومرعي اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط خيار ايتدكده دعواسي بلا بينة تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر ومسلمين اوزره حجت دخي انجق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب اهل وامتعه لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب رجال مطلع اولميان امورده شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بو مسئله ده دخي اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا اول طائفه يي اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلر مصدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سي اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخي تصديق ايلمك لازمدر زيرا بينلرنده اولان امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايدرز اما سبايای مزبوره طائفهٔ مسفوره يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فيء مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنينك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كسنه لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالري دخي بلا حجة مسموعه دكلدر زيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بو بابده حجت اوله مز اما صورت اولي بشقه دركه آنده تصادقلريله بينلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولنمغله سبايا دخي امن وامانه نائل اولديلر واكر سبايای مرقومه اول طائفه يي تكذيب ايدرلر نصكره سبايای سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوي ايلسه لر ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول مناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله احسانيمز انجق بو يله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكمانی سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض نا موجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلري ابتداء امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فيء مسلمين اولورلر واكر بعض سبايايي اول طائفه دن ايكي كسنه دعوي وهر بري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكر سبي مرقوم برينی مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فيء مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله ديركه انسانك اهلي عورتيدروهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظر ايله اهلي انجق زوجه سيدركه عرف نامده زوجه سي اولان كسنه يه متأهل واولميان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك دارنده انفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده اني بني من اهلي نظم كريمنده ولد اوزره اطلاق وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكيمنده زوجه نك اهلدن استثناسي وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده يالكز زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دالدرحتي فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر و بو معني امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج اولوب زوجي اكا ضم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمامليله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقير ديركه مفهوم اهلي بو محلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولني افاده يه حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه آمن اولورلر واكر بونلر دعوي ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوي بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فيء مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات اولنماز زيراهم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال اولنماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتي انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري باباري طرفندن اولان

مطلب بيان معنى الاهل

مطلب لو آمنونا على اهل بيوتنا

مطلب تعريف اهل البيت

اقرباسندن عبارتدرمثلا بلاد عراقده د ورخلافت عباسيه ده اهل بيت اميرالمؤمنين آل عباسدن عبارت واهل
بيت على بن ابى طالب واهل بيت طلحه والزبير رضى الله عنهم مشاراليهمك آللرندن كنايتدر زيرا بيتدن مراداولان
بيت سكنى اولميوب بلكه بيت نسبدر وانسان باباسى قومنه منسوبدر نتيجهٔ مرام بيت نسبى باباسنك قومى واهل
بيتى اولاد فلان ديو معروف اولدقلرى جد اعلالرينه وارنجه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتى

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بيت الخلفاء

وآنه سى وآنه برقرنداشلرى وطايلرى وديه‌زه‌لرى عيالنده اولسه لردخى توجيه سابقه بناء اهل بيتندن دكللردر
وهم بونلركند ونسبت اولنديغى باباسندن غيريه نسبت اولنورلر كورمزميسنكه جواريدن اولان اولاد خلفااهل
بيت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بيتله آل عرف استعمالده مساوى اولمريله آمنونى على آلى ديسه
ينه وجه مشروح اوزره‌در كذلك آمنونى على جنسى ديسه ينه بويله در زيرا انسان باباسنك قومى جنسندندر
آنه سنك قومى جنسندن دكلدر كورمزميسنكه ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنه والدهٔ

مطلب اخذ الامان على ذوى القرابة والاقرباء والانساب اواوصى احد الهم

ماجده سى قبطيه ايكن كندى قريشيدندر كذلك حضرت اسمعيل عليه السلام والد ماجدينك قومى
جنسندندر بوقسه مادرسعادتپرورلرى هاجر رضى الله عنهانك قومى جنسندن دكلدر واكر آمنونى على ذوى قرابتى
اوعلى اقربائى اوعلى انسابى يعنى اصحاب قرابتم اوزره امان ويريكز ديسه ياخود اقربام اوزره ديسه ياخود
انسابم اوزره ديسه قول مزبورقياس ابيحنيفه رحمه الله عليه اوزره جميع ذى رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله يى كتاب الزياداتك وصاياسنده بيان قيلديق لكن بومسئله ايله مسئلهٔ وصيتك ميانلرى ايكى وجهله تفريق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابى حنيفه رحمه الله اوزره استحقاق وصيته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد على السويه امانده داخل اولورلر زيرا وصيت ايجاب بطريق الصله اولمغله انسان صله واحسانده
ميان اقرب وابعدى تمييز وتنقيح واقربى ابعد اوزره ترجيح ايده كلمشدر اما استيمان تخليص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسنى تخليصده اقربنى ابعدندن تمييز وتخصيص ايلمز قول مشروحك مدار وضوحى اولدركه تسويهٔ وصيتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضرارى دركار ومزاحمهٔ ابعد ايله اضرار اقرب غير سزاواردر اما تسويهٔ امانده
اقرب على كل حال امانه نائل وتشريك ابعد ايله اضرارى غير قابلدر وجه ثانى اولدركه والد واولاد اسبب
من الاسباب ميراثدن محروم اولسه لردخى وصيت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قياسه
نظرايله وصيت وامان برابردر زيرا اسم قرابت انجق غيره بالواسطه تقرب ايدنلره متناول اولمغله بلاواسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن برى ومجانبلردر حتى الوصية للوالدين والاقربين نظم
مبيننده اقربينى والدين اوزره عطف وتنسيق بوقولى تأييد وتحقيق ايدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل

مطلب استأمنوا على متاعهم

وشو رسم اوزره قائل اولمشدر كه قرابتى ايچون طلب اماندن مرادى آنلره شفقتله تخليصلرينه عزيمتدر ووالد
واولادينه شفقتى غيريدن اكثر وتخليصلرى مقصود ايدوكى اظهر اولمغله امانده دخوللرى مقرردر وهم بونلرى
اسم قرابتده ادخال ايتمديكيمز انجق انسان مثلا باباسى حقنده قريبمدر ديديكى جفا عد اولنديغندندر بوبابده ايسه
باباسنك تخليصنى قويوب آخر ايچون استيمانى محض جفادر بنابرين بوبابده اسم قرابتده ادخالى تحقيق حقوقه
بادى اولوب جفا وعقوقه مؤدى اولمغله امانده داخل اولديلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلرى اوزره استيمان ايتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفيسى كوردكلرنده متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر نظر اولنور اكر اول متاعى بعض
اهل مطموره نك يدندن آلمشلر ايسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصديق ايدرلرسه يدلرينه تسليم اولنور
واكر تكذيب ايدرلرسه فئ مسلمين اولور زيرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده اللرندن اخذ اولنجيه دك صاحب اليد
ايدوكى معلوممز ايدى وصاحب اليدك يدنده بولنان نسنه ده قولى معتبردر انسانك حق نفسنده قولى معتبر
اولديغى كبى وقريبا آمنونا على اهلينا مسئله سنده قول سبايا حق نفسلرنده تصديق مدعى‌يه راجع اولديغى
بيان ايتمش ايدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخى ذى اليد سابقك قولى ذى اليد لاحق تصديقه راجع اولور وبوبابده
سابقك يدى شمدى زائل اولمغله قولنده نه فائده حاصله دريو سؤال اولنماز زيرا سبب زوال يدى انجق اخذ
على وجه الاغتنام درو امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعناى معهود نفوسده دخى موجوددركه
نفوس دخى اغتنام ايله حكما مأخوذه ايدى لكن ينه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محل اولماق
قاعده سى اوزره نفسلرنده تصديقلرى معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذيب متاع آخرى دعوى ايلسه لر
قطعا تصديق اولنمازلر زيرا دعواى سابقه لرنده متاعمز بودر ديملريله مطموره ده بشقه متاعمز بوقدر ديمكى
مسائل كتابده اعتبار ايتديكمز طريق مفهومله تفهيم ايتمشلر ايدى بوجهتله دعواى اخيره لرنده متناقضلردر

واكر

مطلب يحلف المصدق من المستأمنين بالله تعالى

واكر ذى اليد سابق آنلرى تكذيبله متاع بنمدر ديدكدنصكره تصديق ايدرسه التفات اولنماز زيرا همتنا قضدر
وهم متاعده تكذيبله حكم اغتنام تقرر ايتمشدر همان فئ مسلمين قيلنور واكر ايادى مستأمنده برمتاع بولديغمزده
امان ويرديكيكز متاعيمز بودر ديو دعوى ايلسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا اصل يد آنلركدر ومن حيث الظاهر
دعوالرينه شهادت ايدر وخلافى ظاهر اولمدقچه حكم اكا بنا قيلنور لكن امام اوزره انى تحليف لازمدر زيرا غايت امرى
خبرنده امين اولمسيدر وقول الامين دخى مصدق مع اليميندر زيرا تهمت كذب شرعا انجق يمينى ايله زائل اولور
واستحلافده دخى انجق الله تعالى يه يمين ايتديرر لقوله عليه السلام من كان منكم حالفا فليحلف بالله اولبدر

مطلب تحليف النصارى واليهود

يعنى سزدن هركيم ارادهٔ يمين ايدرسه الله تعالى يه يمين ايلسون ياخود غيرى نسنه يه ايتميوب يمينى ترك ايلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغليظ يمين ايلرا كر نصرانى ايسه بالله الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام
ديمكله واكر يهودى ايسه بالله الذى انزل التورية على موسى عليه السلام ديمكله تحليف ايدر زيرا تحليفدن مراد

مطلب تحليف المجوسى

يمين كاذبه دن انزجار وزيادهٔ مذكوره ايله انزجارى دخى آشكاردر ومؤلف رحمه الله ديركه اكر مجوسى ايسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذى خلق النار ديمكله تحليف ايدر لكن مشايخمزدن چوق كمسنه لر ديديلركه مجوسى
بلازياده انجق بالله ديمكله تحليف اولنور زيرا زيادهٔ مذكوره دن تعظيم نارد ركاردر نار ايسه سائر جمادات
مخلوقه‌نك بريدر اما زيادتين سابقتينده كتابين ورسولينه تعظيم واردر واول تعظيم معناى مستقيمدر واكر اهللرى اوزره
استيمانلرنده هذا من اهلى ديو دعوى ومدعى به دخى تصديق مدعى ايلدكدنصكره مدعى مستأمن نفسنى
تكذيب واهلمدن دكلدر ديو اول سبى دفع وتجنب ايلسه قول سى مدعى بهكدر زيرا ادعاء اولى ايله استفادهٔ امان
ايتمشيكن كلام ثانى ايله امان ثابتى ابطال مراد ايدر وبوبابده متناقض اولسه دخى تصديق اولنماز فكيف كه
متناقض اوله اما مدعى رجوع ايتميوب مدعى به رجوع ايدرسه فئ اولور زيرا نفسى اوزره مسلمين ايچون
اقرار رق ايتمشدر فى الحقيقه اهل مدعيدن اولسه دخى ينه نفسى اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعى عبدم ياجاريه مدرديو دعوى اولدخى بعد التصديق رجوع ايدوب مملوكى دكلم ديرسه تصديق اولنميوب
ينه مملوكى اولور زيرا تصديقى ايله مملوكى اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبرى قالمز ومملوكى انفاق ايلديكى

مطلب اقر على عبده بالقصاص

عيالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكى اولقده تصادق قلرندنصكره مدعى اهلمدنده دكل
ومملوكده دكل ديوب سبى مدعى به آنى تكذيب ايلسه فئ اولور زيرا مدعى نفسى اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمينى
اظهار ايلدى انجق امير ايچون اول سبيى قتل جائز اولماز زيرا مقدما مملوكيتده تصادقلريله قتلدن آمن اولمشدر

مطلب اقر على نفسه بالقصاص

صكره قتلى مباح كوريلسه انجق قول مدعى ايله كوريله جكدر آنك قولى دخى مملوكى اوزره اقرار قصاص اباحت دمنده حجت اولمديغى كبى بوبابده دخى اولماز فكيف كه متناقض دخى اوله اماصكره‌دن عدم مملوكيته
دخى تصادق ايدرلرسه امير ديلرسه واول سبى دخى رجل ايسه قتلى جائزدر زيرا قول مدعى ايله ملكى زائل
واقرار مدعى به ايله امانك عدم تناولى ثابت اولمشدر واول دخى نفسى اوزره اقرار اباحت دمده غير متهمدر انسان

مطلب اذا نكل فى القصاص من اليمين لا يقتل

كرك حر وكرك مملوك نفسى اوزره اقرار قصاصى صحيح وغير متهم اولديغى كبى واكر مدعى مستأمن شواوغلمدر
وعيالمده دردبو ادعاء ومدعى به دخى رجل كبير اولوب تصديق ايتدكده امير حبش آنلرى شبههٔ كذبله اتهام ايلسه
مدعى بهى تحليف قيلر اكر يمين ايدرسه حر اولوب ايتمزسه نكولى منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمينى
اقرارينه بناء فئ اولور لكن قتلى جائز اولماز زيرا تصادقلريله قتلدن آمن اولمشيدى صكره جائز اولسه نكولى ايله
جائز اولمق اقتضا ايدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زيرا قصاص فى النفس ايله مدعى عليه اولان كمسنه
يميندن نكول ايلسه اوزرينه قصاص ايله حكم اولنماز بودخى آنك كبيدر لكن امام عيسى رحمه الله تعالى ديركه

مطلب ادعى القاتل وانكر الولى حلف على عدم عفوه

قول مذكور غلطدر زيرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولميوب بلكه باعتبار اصل الاباحه دروز يرا فى الاصل
مباح الدم ايدى ونكولى ايله مانع قتل اولان امان دخى منتفى اولوب شول مسئله كبى اولوركه قاتل بعد ثبوت القتل
ولى اوزره ادعاء عفو ايدوب ولى دخى انكار ويمين ايده بو صورتده استيفاء قصاص ايدر وقتل باليمين عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بو كتابده ذكر ايلديكى اصح وارجحدر زيرا اباحت اصليه تصادقلريله مرتفع اولمغله ينه قتلى
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخى يمين كاذبه‌دن تورع ياخود صادقه‌دن ترفع ايچون
اولمق كبى شبهه واحتمالدن خالى اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه‌ده مستأمن مدعى استحلاف اولنماز
زيرا آنده فائده يوقدر زيرا آنك ولدى اوزره اثبات رقه ياخود اباحت قتله راجع اولان اموره قولى غير معتبردر
واستحلافدن دخى مقصود بونلر ايدى واكر صورت مفروضه‌ده متاعى اوزره استيمان ايدن كمسنه برمتاعى كوروب

بو بنم متاعمدر دیودعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کسنه نك یدنده اولمسه نظر اولنور اکر ابادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولدقچه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کسنه نك آنده ثبوت یدی
یلنمکله حالا ثابته اولان یدی اعتبار واجب واول یددخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حق ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقچه قولی
حجت اوله مز واکر متاع مزبور هنوز ابادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدق قدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الید کبیدر واکر متاع مزبورده
ابادی مسلمین ایله ید مدعی برابرجه ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر بینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم وید مسلمین یدحادثه اولوب
بقاء اصل ایله یدحادثه غیرمعتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بوصورتده اینسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه ید اصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز
ید مسلمینده بولنسه بوصورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بو مدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیریمیدر غیر مجزوم میز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنمایوب انجق حالا ثابته اولان
ید مسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقچه ازاله اولنماز بوصورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمنیندن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنیندن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنینکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنینك ایدوکی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنینه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری یدآخذینه اعتبار ایله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنابرین صورسابقه ده متاعی مستأمنینه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنینك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کبیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلومزدر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بوجهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کبیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاجدر وبوصورتده اخذ ایدن مسلمین ابادی ومستأمنیندن یاخود
آنلرك اولدیغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنمازلر زیرا قسمت وبیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و یدندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور زیرا املاك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بوصورتده استحقاق انجق اقرار یله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضنه مستحق اولمامغله سهم مردودندن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ابادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دار الحربده وبعد الاخراج قسمت یا بیع
اولنمادقچه بز اهل مستأمنیندن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمادقچه زوالی غیر متصوردر وضرب رق دخی قسمت یا بیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز ایکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلسه
دخی جائزدر وبو تقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهاللرندن
اولدقلرینه تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بوصورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینة ثابت بالمعاینه

مطلب لا یجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کبیدر ومتاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ابادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنینکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
وبیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الید کیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر وبیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن بر جوهر یا بر فرس وبونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور وثمن یا عوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیا ایله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت وبیعله دار عزده محتبس اولمشلرایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بوجهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنینه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویرلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهاللریمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر وبزلر بو مطموره بطریقلری یزدیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیر داخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعده دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
فنا بولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیر داخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام سکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر
بناء علیه سلاح وکراع وسرج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هر شیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالیمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما یختص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یختص فی النذر بالصدقة لفظة لمال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقله نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی ادا ایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوتله تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیردیرکه اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد در لکن نسخهٔ ثانیه اعانتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعانتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولنمدی بو تقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

البطریق واحد البطارقة هی للروم کالقواد للعرب وعن قدامة یقال لمن کان علی عشرة الاف رجل بطریق کذا فی المغرب

مطلب ما یدخل فی المتاع والاید یدخل

قرینه سیله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبو معنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتدر
زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هر مالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابتـه اولور واعطاء الامان على المال
دخى نظير اغتنام المالدر واغتنام هر مالده ثابت اولديغى كبى لفظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در
واكر ارل طائفهٔ مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان
ويرديك ديسه لر انجق اهلارى آمنين وكندولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايچون استيمان ايدوب
نفسلرى ايچون صراحت وكنايت ودلالتدن بروجهله طلب امان قيلمديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا
مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى
دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره
شفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البته اكثر واظهردر رايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقا
وسلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصل اولور جوابنده ديرزكه
فى الواقع مقصودلرى بو ايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر مختوم وقضاء محتومى تنفيذ ايچون نفسلرين
عدم ذكر ايله مخذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجرد ايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا
واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمناكم ديمكله نفسلرينى
امين قيلمشلردر وحكايت اولنوركه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه
جماعت مشركين ايچون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفاسى ظاهر اولمش ايدى
قومى واهلى ايچون امان استدعا ايلديكنده حضرت معاويه رضى الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوليله
اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهماله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معاويه مقبول واول خبيث
موذى مأخوذ ومقتول اولدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامده كاه اولوركه كندى يه امان
ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملالله حيوة دنيادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ايتميوب انجق تخليص اهلنـه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصدلرينه سرد اولنان دليل
معترضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عدم تصريحلرى قولمزى ترجيح ايدركورمزميسنكه طائفهٔ
مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمزى
اللريكزه قويوب معاهده ايده لم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى
اكلاملرى للريمزى اللريكزه وضع ايده ليم تاكه بزه ديلديكيكزى ايشليه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بو سياق
اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تراوضكم فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه
اوزره طرفكزه چقه ليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين
تأمين ايتدكلرنده كندولر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره
مكالمهٔ امان ايچون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزميسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه
اعطاء امان مترتب اولمسه بيله آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله
دكلدركه مطبوره ده ايكن امنوا هلينا ديملريله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميمز بروجهله
نفسلرينه شامل دكل ايكن لاعلى طلب الامان چيقوب فئ مسلمينده داخل اولديلر واكر امنونا على ذرارينا
ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك
اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كورمزميسنكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر
قال الله تعالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه
كلنجه بو سوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليه السلامدن شول
اجلهٔ فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل
اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابالرى ذريتندر انالرى طرفندن دكلدر كورمزميسنكه جواريدن اولان
اولاد خلفا بابالرى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات
وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه وديعـه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايچون بابالرى واردركه
انسا بده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابالرينه مخصوصدر

مطلب بعض تصرفات المترجم فى شرح لكتاب

مطلب آمنوا اهلينا

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

مطلب آمنوا على ذرارينا

مطلب بيان معنى الذرية

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندنصكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر
ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغنى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام
ايكيسيده اصل الولددر وام دخى كندوبا باسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندندر بلكه
معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحدر زيرا ام ماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ايتمكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بو جهتله احفاد ذريت
اب الامدن تعداد قيلندقدنصكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قيلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره
مدار تقرردركه بركون حجاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانهٔ قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب
ديديكه البته طائفهٔ علويه ذريت محمديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر برآيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى
قتل ايده رم قالديكه ندع ابناء نا وابنا ئكم آيتى مأوله اولمغله غير يسين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمهٔ
حق احيا برله ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجه تلاوت
ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه
ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بزعظيم الشان
ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى
وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر
اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا احمل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى
دكلدر مؤلف رحمه الله بونده دخى كما فى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى
مؤيددركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين در اغوش ايلدكلرنده
اولادنا اكبادنا بيورديلر لكن روايت عدم دخول اوزره بو حديث نوع مجازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد
من رجالكم يعنى محمد عليه السلام رجال بالغينكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليلى تجوز حديثه
دليلدر كما اكر حسنين احسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم
ومشار اليهما اصكره دن رجال بالغين معمر يندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث
اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنهايه خاصدركه قال عليه السلام كل الاولاد ينتمون
الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه
بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بو حديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز
مجازه حقيقت حقانيتله سبرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا
اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلرده حقيقتدر وقزى كندى ولدى وقزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر
اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكر ايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كندودن تولد ايلين
ومن جهة الحكم ولادتله كندويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا
على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله خلفا مزاوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى
وهم موالى الموالى لرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور موالى لرنده حقيقت
وموالى المواليده مجاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب
هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بو جهتله موالى سى ايچون وصيتده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب
ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلوركه موالى الموالى بواسطهٔ الموالى انسانه ولا برله نسبت اولنملريله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده موالى سى بولنمازسه موالى الموالى داخل اولورلر
اما بولنـدقلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعد ايله تنقيص نصيب اقرب غير
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده
اوزره حاصل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغندن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعين
اولمغله دخول طرفين متين اولور وبز بو مسئله ده جمع الحقيقة والمجاز مرخص ومجازدر ديمزز بلكه ديرزكه
اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز الموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبو صورتله موالى المواليده
شبههٔ امان ممكن ايدرو بناء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولديغندنصكره بو لفظله

مطلب اولاد البنات يدخلون فى الذرية

مطلب ان السادة العلوية من ذريته عليه السلام

مطلب آمنونا على اولادنا

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام

مطلب استأمنوا على اولاد اولادهم

مطلب امنونا على موالينا

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره بزه امان ویریکز دیسه لر وآنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردرزیرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور واناثه متناقدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندر که ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکرمیتك ولدی اولمیوب ابوینی وارث اولور لرسه امه ایچون ثلث واردر واکر بو صورتده فوق الواحد قرنداشلری وار ایسه ام ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتملری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق اقتضا ایدر جواب ویریزکه حجب الاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله قیاس اولی الالبابدن ثابت اولمشدر و بزبو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقیلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر و بنین و بنات اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزه جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده ینه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وار ایسه جمله سی فیء اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده بز ذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله یه نسبت قصد اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان بالکز اولادینك باباسی ایسه بو یله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدما بنم شو بنات واخواتمدن غیری کمسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استیمانه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی او علی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلریکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قتال الله مسلمینه ایذا ایتدکلرندن ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده جمله سینك یالکز بناتی انجق برینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنده نفوذ ایدرز یرا جمله یه لفظ واحد ایله استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان ویریکز دیسه لر انجق اوغلی بولنان کمسنه نك جمیع اولادی تأمین و بنات سائره فیء مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر برنفس موتی طانسه کرکدر بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کمسنه نك اولادی مندرج وغیر یلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحدده جمله سی شریك واماندهُ بناتلرینی اکا تشریك ایدرلر واخوه واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبنات در واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

مطلب آمنونا علی اخوتنا

مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد

مطلب آمنونا علی ابنائنا

مطلب آمنونا علی اولادنا

مطلب آمنونا علی بناتنا واخواتنا

مطلب آمنونا علی آبائنا

جمله سی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده انجق برینك ابی موجود وماعدانك همان امهاتی موجوده اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابناوهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه تناولی متبین اولور لکن مؤلف والا شان حسن استحسانه دیرکه بو لفظله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بو یله دکلدر وهم وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت امانده برطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلك نظیریدر وهم لفظ مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك ابناء ابناسی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری بولنمیوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول اولور مرویدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکمسنه یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی باباك اکبر در دیو سؤال ایدوب اول کمسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه سن کبیك اوغلی ایسك اول سنك باباك در دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله برمادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف برمعنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقیق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا ایچون اصول واسم جدایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دیو امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله مز اکرجده یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلنمشدرکه ابویه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلدیکه حضرت اسمعیل علیه السلام نبی یعقوب علیه السلامك عملری ایدیلر بو یله ایکن برعاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم وخاله کبی براسم ایله ممتازدرکه کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بو یله در اما ابناء الابناء بو یله دکللردرکه ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل اولور و بو محله کلنجه بیان سابق انجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین برقوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لسانده ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه بو یله درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * فیحانکه عسکر اسلام دار الحربه کیردکلرنده برمسلم دار الحربده اسیر یامستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب مسلمینه وصولنده یانده برحربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید و بند سز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و یولده برمسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بو یله در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا

مطلب الوصیة لابناء فلان

مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد

مطلب آمنونی علی امی ولیس لها الا الجدة

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئتنده دخی امان ایچون کلمکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هرکسك وهمنه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدرکه وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکر اول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه ینه نداء امان
ایتسون ایتمسون فیٔ اولور زیرا ظاهر حالی اسر واخراجنه دالدر ویدی بطریق القهر اوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیه‌در وفی الاصل اکا امان ویریلمشدر انجق منعهٔ
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدرکه بوصورتده قهر ایله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی متفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازی منزله‌سنده اولور واکر اول عورت بن بومسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهر ایله اخراج ایلدم یاخود جاریه ایدی اشترا یاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه ینه
علی حالها قیدو بند سز کلمش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیرا کندو یدنفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمزاما قهر ایله کلوب تادار الحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکور صورت مزبوره‌ده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلر بنم عبیدم‌در دیوب آنلر دخی احرارز دیسه‌لر ومقهور ومربوط
اولمیه‌رق دخی کلمش اولسه‌لر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلر قول آنلرك قوللریدر زیرا وصف
مذکور ایله کلسه‌لر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اوله‌مز اما بوصورتده اول مسلم
مسلمیندن یا اهل ذمتدن یامستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینهٔ عادله اقامت قیلسه بینه‌سی قبول وعبیدی
اولملریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دار الحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسه‌لر یاخود بزلر معاینه اوزره بیلمش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بویله‌در وخصوم
مرقومون حربی مستأمن اولملرین اقرار ایدوب حربی مستأمنك ینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذکوره‌نك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر وبحث مذکور حربینك طلب امانله کلدیکنه
برعلامت تحققنه مقصور در اما علامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآنلر دخی رجال بالغین اولوب محل نداده امانله ندا ایلمسه‌لر همان دار بمزه بغیر امان خارج اولان حربی منزله‌سنده
اولورلر وآنك حکمنی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره یدی معلومه‌سی اولمیوب
حقیقة وحکما یدنفسلرنده اولدقلرنده نصکره یالکز خروجلریله مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولده اولان
حکم ثانیده دخی مقرردر واکر اول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورتی ایچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیٔ ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق مدعی
ایلسه تصادقلری هنوز اوزرنده کسنه‌نك حقی تقرر ایتمدیکی وقته تصادف ایتمکله آنلره توافق اولنور و بوصورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله دار بمزده مسلمی یا ذمی یی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل دار بمزدن اولمغله بالتبع اهل دار بمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سبی دخی تصدیق ایلسه‌لر ینه ذکر اولنان تحقیق اوزره در زیرا اول سبیده هنوز حق مسلمین ثابت اولمقسزین
تصادق ایلدیلر ودار الحربده اسلامه کلوب یامستأمن اولان مسلم عبید وجواریسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهد برابر کتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر اما تکذیب ایدرلر ایسه دار الحربدن اولوب بلا امان دار بمزه کلملریله فیٔ اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجواریلری یز بونك دکللرز دیرلرسه نظر اولنور اکر اول مسلم آنلری قهر ایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتباریدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهر ایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتمشلر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

مطلب شهادة المستأمن على مثله

مطلب خرج المسلم ومعه سبي

استحقاقلرینه سبب اولان ید قاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده نداء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمان ایچون
کلدکلرینه دالدر حتی بو وجه اوزره یالکز کلسه‌لر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدایه قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بویله‌در کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدیلمیه‌جك محلده بعیده‌دن رؤیت ودرونلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعد القرب نداء امان ایتمسه‌لر دخی ینه آمنلردر زیرا انقیاد اوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بویله محلده
دلیل دخی صریح له عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی بزدیرلر ایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکر صاحبلریمزدن هاربا ومغاضبا ذمت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جمله‌سی حر اولوب صاحبلری ایچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبه‌لرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسه‌لر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره دار بمز ایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهر ایله اخراج ودار بمز ایله احراز ایلسه‌لر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبه‌لرینه مالك اولورلر و بویله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتقی ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بو مسئله‌ده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیث جلیلدر حتی بو حدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبید جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جمله‌سنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بو ماده‌ده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل دار بمزدندر وعبید معهودیندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوند نصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دار الاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسه‌لر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزله‌سنده اولوب بلاحجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصالة متمسکلردرکه اصل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولممقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرین
استحلاف ایدر و بعد الحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلر ایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبر اولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودار الحربه اعاده‌لرینه تمکین اولنماز
و بیعله اجبارده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بو ماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعاده‌یه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالة قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه دار بمزده حربی
مستأمنك یدنده برابر کتوردیکی عبدی بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمازحتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه رد ایدر زیرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بنا قیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقده‌در واکر انجق اقراریله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیه‌رق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بو اقراری اهل دار بمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهمت دکلدر واکر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
بر مستأمن کلوب بو عبدمدر امانله تجارت ایچون دار اسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجنی رد ورقبه‌سنی دار الحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میاننده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقر اوزره حجت قیلنور بو بابده مقر لهنك
ملکی اولمسی اکرچه تهمتدن عاری اما شمدی اهل دار بمزدن اولوب دار الحربه رجوعدن ممنوع ایکن دار الحربه
رددنده احتمال تهمت جاریدرکه دار بمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دار الحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن دار بمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولنوب دار الحربه اعاده‌دن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بویله‌در ومقدما آلنان خراجی

مطلب خرج عبید اهل الحرب مستأمنین او مراغمین

حق مجاهدين اولمغله مولاسنه آنك ردی بابنده اقرار وتصديقی بی مآل ايدوكی جای اشكال دكلدر اما
اول مستأمن ادعا ايلديكی رق اوزره مسلميندن اقامت بينه ايدر ايسه امام هم اول عبدی دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلديغی خراجنی كيرو مولاسنه ادا ايلر زيرا مسلمين اوزره حجت اولان بينه ايله اثبات حق
ايلمشدر ومدعای مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلری قبول اولنماز وعبد مزبور رقی
منكر ايسه اول شهادتله رقی ثابت اولماز زيرا ذميدر وشهادت حربی ذمی اوزره حجت دكلدر اما
اهل ذمت شهادت ايلسه لر انجق رقله حكم اولنور زيرا حكم رقده شهادتلری قائمه واهل ذمتك
ينه ذمی اوزره شهادتلری حجت لازمه در اما خراجنی مولاسنه وكندويی دارالحربه رد ماده لرنده قبول اولنماز
زيرا بو بابده شهادتلری مسلمين اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمين اوزره حجت لازمه دكلدر وثبوت
رق ثبوت ردی موجب اولماز وصورت مفروضه ده مقدما اسلامه كلش ايسه شهود مسلميندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمين ايله دخی اگرچه مستأمنك عبدی اولور لكن عبدك صورت اقراری كبی ينه بيعی اوزره اجبار
اولنور واگر حربی اهل اسلامدن استيمان واعطاء امان ايلسه لر بعده برعورت وبرقاچ اطفال صغار ايله چيقوب
بوعورتم وبونلر اولادمدر ديوب آنلری قطعا امانده ذكر ايتمه مش اولسه بونده مقتضای قياس آنلرفیء اولمقدر
زيرا استيمانی نفسنه تخصيص ايتمشدر وحكم امان ايسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ايلمز وآندن
بونلر ايچون نه اشارت ونه دلالت وجهی اوزره استيمان سبقت ايلمشدر لكن بو معنی قبيح ومستهجن اولمغله بطريق
الاستحسان كندوا مانيله بونلر دخی تأمين اولنمق مستحسندر زيرا استيمانی يا كندونك بيلديكی برامر ايچون قومندن
فرار ياخود دار يمزده برزمان اقامت واتجار ايچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغاری ايله خروجنه
موقوفدر كه انسانك درونی عيالنه مربوط ومرهوندر وبو معنی عيالی ايچون استيمانه دليل معنيدر وهم بونلر
عيال ونفقه سنده اولملريله مستأمنه تابع وذكر اصل مانع صرفی تحقق ايتمدكجه مستلزم ذكر توابعدر
وعرف دخی بوبابده دخوللرين مؤيددر كورمزميسنكه دار يمزده اولان ذمی كندو جزيه سنی ادا ايدر امانسا
واولاد صغاری اوزره الزام جزيه اولنماز كذلك سبی كثير ايله كلوب بونلر رقيقلرمدر ديو دعوی وآنلر دخی
تصديق مدعی ايلسه لر ياخود اول سبی نفسلرندن تعبيره عديم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه لر ياخود
متاعنی حامل براز دوابله كلوب اول دوابی سوق ايدرك برجماعتی ترفيق وبونلر غلماندر ديوب آنلرده تصديق
ايلسه لر يمينی ايله مصدقدر زيرا ظاهر حالی شاهد مقاليدر زيرا كرك علی قصد الفرار وكرك علی نية
الاتجار كلن كمسنه البته مالنی استصحاب ايدركه تهی دست كلسه جوعله هلاكی بی ارتيابدر ونفسی ايچون
طلب امانی انجق دار يمزده برزمان راحت واستقرار ايچوندر بوجهتله مالی بالتبع امانده داخل اولور انجق امام
تهمت كذبی رفع ايچون استحلاف ايدر وغلمانمدر ديديكی اشخاصدن آنی تكذيب ايدر بولنورسه اول تكذيب
ايدن غلام يدنده اولان جميع اشياسيله فیء اسلام اولور زيرا امانده تبعيت رقنه مبنيه ايكن تكذيبی ايله حقنده
رق ثابت اوليوب دار يمزه بلا امان كلمش برحربی ايدوكی نمايان اولمغله جميع اشياسيله فیء اسلاميان اولور
واگر بو صورتده دواب وسوق ايدنلر ملكلرم دكلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحميل ايچون انلری استيجار ايلدم ديسه
ينه مقتضای قياس دواب وسائقين ايچون نه اشارت ونه دلالتله كمسنه دن استيمان سبقت ايتمديكندن
فیء مسلمين قيلنملر يدر لكن استحسانده اول سائقين دوابلريله آمنلردر زيرا مستأمن لاجل التجارة دار يمزه
كلسه امتعه سنی آرقه سنده كتورمك ممكن دكلدر بلكه عادت تجار نقل امتعه ده استكرا واستيجاردر
ومكاريلرين تأمين دخی جمله حوائج وتتمه مقصودلرندن معدوددر بوطريقله آنلر ايچون دخی استيمان
ايتمش كبی اولوب حكم امان زوجه واولاد بنه ساری اولديغی مثللو مكاريلرنده ده جاری اولور واگر مستأمن
مذكور براز رجال بالغين ايله چيقوب بونلر اولادمدر ديسه بالجمله فیء اولورلر زيرا آنلر فی الاصل فروع ايكن
شمدی برأسهم اصول اولوب بلوغلری جهتيله ذمت واسلامده تبعيتدن چيقدقلری كبی حكم امانده دخی
تبعيتدن چيقمشلردر وآنلر نفسلری ايچون استيمان ايتمك كرك ايدی اهمالريله فیء مسلمينده ادخال اولنورلر
واگر صغار ايسه لر نظر اولنور اگر نفسلرندن تعبيره قادر لر اولوب اولادمدر ديدكنده تصديق ايدرلرسه
امانلری ظاهردر زيرا بالغ اولمدقجه آكا تابعلردر كورمزميسنكه اولاد صغار نفسلرندن تعبيره قادر اولسه لر
دخی ذمت واسلامده بنه تابع اولورلر امان دخی بويله در اما تكذيب ايدرلرسه فیء اولورلر زيرا تكذيبلری
مانع ثبوت نسبدر بويله ايكن بغير امان كلملری فیء اولدقلرين اقراركبيدر ونفسندن تعبيره قادر اولانلرك

مطلب خرج المستأمن بامرأة وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادی

صغير ايسه لر دخی بوبابده قوللری مقبولدر شول مجهول الحال مثللودركه نفسی اوزره برشخص ايچون اقرار رق
ايدوب مقرله دخی تصديق ايده واگر نفسلرندن تعبيره قدرتلری يوغيسه بوصورتده اولادمدر ديرسه يمينی ايله
تصديق اولنديغی قريبا تحقيق اولنمشدر واگر بونلری اهل حربدن سرقه واخراج قيلدم ياخود ايتامدر وعيالمده
ايديلر برابر كتوردم ديرسه جمله سنی آنكدريدندن نزعه سبيل يوقدر زيرا نفسلرندن تعبيره عدم اقتدارلريله يدی
اوزرلرنده استقرار ايتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولی واجب ايكن دارالحربده بطريق السرقه اوزرلرينه استيلا ايتدم
ومملوكمدر ديوب ياخود ايتامدر نفقه وعيالمده لردر ديمكله ايكی صورتده دخی آكا تابعلر ودار يمزه آنسز ويالكز كلمكه غير
قادرلردر بوجهتله اهلی منزله سنده اولورلر واگر برآز نساء بالغات ايله چيقوب قزلرمدر ديدكده آنلر تصديق ايلسه لر
اگرچه قياسه نظرايله فیء اولملری مقرردر زيرا بلوغلريله معنای تبعيت زائل اولمشدر كه بابالرينك اسلامی ايله آنلره
مسلمه دينلمز بوجهتله اولادندن ذكور بالغين منزله سنده اولورلر لكن بطريق الاستحسان داخل امان اولورلر زيرا بنات
بيوت ازواجه انتقال ايتمدكجه انسانك نفقه وعيالنده در وحكم امان ظاهرا اوزره بنا قيلنوركه حسب العاده نسوان
نفسلری ايچون استيمان ايتميوب آبا وازواجلريله كسب امان ايدرلر اما اولاد ذكور بويله دكلدر كه بعد الادراك اهل
قتال اولملريله اصالة استيمان اوايتمدكجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملريله امانه احتياجلری انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ايچوندر ودفع استرقاق حكم امانده بابالرينه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخی بنات كبيلردر كه مستأمنله كلسه لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه در كه آنلر اهل قتالدر ومقاتله دن برفرد امانده مستأمنه تابع اولمز مگر عبدی ياخود اجيری اوله زيرا تجارت
ياخود نقل امتعه تجارت ايچون بونلری استصحابه محتاجدر واول كمسنه كه وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعيتله
امين ومستأمنك صدق مدعاسی معلوم مسلمين اوله نظر اولنور اگر اول كمسنه تصديق مدعی ايدرسه قبل ثبوت
حق المسلمين تصادق ايتملريله امانده تلاحق ايدر واگر تكذيب ايدرسه حكمی مقدما ذكر وترتيب اولنمشدر
واگر اولا تكذيب ثانيا تصديق ايدرسه فیء اولور زيرا تكذيبی ايله كندوده حق مسلمين حادث ايكن صكره
تصديقی هم تناقض وهم ابطال حق مسلمينه باعثدر واگر اول تصديق صكره تكذيب ايدرسه ينه فیء اولور
زيرا نفسی اوزره ثبوت حق استرقاقی اقرار ايلمشدر وبو اقرار مقبول ليده برقراردر مگر مستأمنك رقيقی ياخود
نفسلرندن تعبيره قادر اولاد صغاری اوله اما رقيقدن عدم قبولی بوجهتدندركه تصديقی ايله ملك مستأمن
اثباته قرار ايتمشدر ابطال ملكنده بردخی قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفيندن عدم قبولی بوجهتدندركه
تصديقلريله مستأمندن نسبلری ثابت واماندہ آكا تبعيتلرينه اعتبار ايله حريتلری تأكد ايتمشدر صكره نفسلری
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللری غير معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله سنده اولورلركه
نفسندن تعبيره قادر صغير ايكن اقرار رق ايده قولی غير معتبردر لكن بنات واخوات وعمات بعد التصديق تكذيب
ايلسه لر نفسلری اوزره اقرار رق ايتملری مقبول اولوب فیء اولورلر سؤال اولنورسه كه بنات دخی بعد التصديق
نسبلری ثابت اولمشيكن اقرار رقنه نيچه اعتبار اولنور جواب ويريزكه بلی بويله در لكن اقرار رقنك بطلانی ثبوت
نسبتك ضروريتندن دكلدر زيرا بالغه نك كندويه ضرر ويرن امورده قولی مقبولدر اما نفسندن تعبير ايدن
صغيرك قولی امور نافعه ده مقبول ومضره ده نامقبولدر بنا برين تصديق ايله حكم حريتی متمكن اولدقدن صكره
اقراری ايله اوزرينه اثبات رق غير ممكندر سؤال اولنورسه كه صغير مجهول الحال بركمسنه نك يدنده ايكن بن بونك
عبديم ديو اقرار ايلسه موجبی ثابت اولمق مقرر ايكن اقرار سابق نيچه غير معتبردر جوابنده ديرزكه بلی بويله در
لكن بوصورتده ثبوت رقی اقراری حسبيله دكل بلكه اول كمسنه نك دعواسی سببيله در انجق نفسندن تعبير ايدن
صغار اوزره يد اغيار استقرار ايده ممكله اقراری تقرر يد ذی اليده مدار اولوب نفسندن تعبير ايتمين صغارده
اولديغی كبی همان ذی اليدك يد ودعواسنه اعتبار ايله رقيت اوزرنده برقرار اولمشدر يوقسه اقراری ايله دكلدر
حتی ادعاء حريت ايلسه قبول قولی واجبدر زيرا اقرار صبی بين النفع والضرر مترددا اولان خصوصده غير
صحيح ايكن رق كبی محض ضررده نيچه تصحيح اولنور واگر مسلمين برقلعه يی محاصره ايتدكده ايچلرندن بركمسنه
مسلمينه نزول اوزره استيمان ومسلمين آكا اعطاء امان ايلسه لر بعده اول كمسنه عورتی واولاد صغاری ورقيق
واموالی ايله چيقسه نفسندن غيری جمله سی فیء اولور زيرا بوصورتده مقهور ونفسی اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسی ايچون طلب امان ايتمشدر بوبابده مذكوراتدن برينی برابر كتورمكه حاجت يوقدر اما صورت سابقه
ايكی وجهله مغايردر وجه اول اولدركه مستأمن سالف البيان دارنده بلا خوف امان اوزره ايكن دار يمزده

مطلب مجهول الحال لو اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتی

مطلب الامهات والاخوات وامثالها يدخلن فی الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن الحصون ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یااقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بومرام انجق مذکوراتی استصحابله تمام اولور وجه ثانی اولدرکه
ناطق وصامت قلعـه ده بولنان هرنسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر
بو جهتدن تصرفاتی موقوفه در و بونلری تأمین بعـد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حالله اولماز امامستأمن سالف البیانک استصحـاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان
اولمامغله همان قبیـل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور من بور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقـدار نفقه نقودالوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
جمله سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر
وسلاحنی قوشانمغه دخی محتاجدرکه اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده یوردیمکی ایهام یاخود بعدالخروج کفار
اکا زمی سهـام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراکبا چیقماغه و نفقه سنی المغه محتـاجدرکه مسلمین اکا نسنه
ویره جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بوصورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی ناتصوردر بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم
اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریک اولنلردن هربرینک اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه
احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذکورک فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدرکه کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبـل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار عزه استیمـا نله کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
متعلق نسنه سویلمسه لرینه آمن اولور بو بیانله متبین اولمشدرکه دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیـدر
واکر مسلمین قلعـه ده بولنان برکسنه یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمسـه لر اول کسنه نفسی ومالی وصغـار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنـده
ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشـدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعـه دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمـان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقـدما عسکر مسلمین اهل حربه تقـدم
وسزلردن دار عزه یا عسکر عزه امر تجارتده استیمان ایدنلرک انجق نفسلری آمن کتوردکلری دکلـدر دیو تکلم
ایلسه لر وقول مرقوم اهل حربک معلوملری اولسه بعده مسلمینـه مجددا بیان واستیمان ایتدکلری سببی یاخود
آخرشیئی کتورسه لر جمله سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکور اخراج ایتدکده کیند ویه سالم اولان لباس
وسلاحی کبی نسنه لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکلری نسنه لرده نبذ امان ایتمشلردر
ونبذ بعدالامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بزاول نسنه لرده امانی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدک وخـلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلورکن ینه کلسه لر آمن اوله مزلر مکر مجددا امان ویریله تفصیل
مذکوردن نمایاندرکه بونبـذدن صکره آنلرک حاللری حال محصور ایله سیاندر وقیچانکه برمسلم دار الحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه و برابرجه ایکیسنک یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری
دابه اوزرنده برمقـدار مال بوانسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکممدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین
بن استیمان ایچون کلدم و بنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنورا کرحربی ید مسلمده مقهور ایسـه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنک ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حر مستأمندر بوصورتده هربرینک ید مال مزبورده ید آخره معـارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسک ایسه صـاحب الیدکرک حربی وکرک مسلم
انجق راکبـدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه ده ذی الیـد
اوزرنده کی مالده دخی ذی الید درکذلک اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر ممتسک ایسـه صاحب الید
انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینک یدنده ایسه قول آنک قولیـدر واکر دابه یی بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسک اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنک یدنده در واکر اول مسلم
وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصـل دار الحربده
اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنورا کرمال ایکیسنک دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیء مسلمین

مطلب مااشتریه کل من المتفاوضین مستثنی من الشرکة

مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی المحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب قدمنا امان من خرج فهو آمن برأسه فقط

مطلب خرج مسلم مع حربی فتنازعا فی الرقبة والمال

مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من ممسکهما

قیلنور زیرا بونصف حالا یداسیرده درکه منعهٔ بجیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقابلنده حق مسلمین
اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه سی اولمدقجه تصدیقنـه مجال یوقدر بوصورتده اهل ذمت
یامستأمنیدن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنک علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمنه مبادرت اولنور لکن
اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریک قیلنور زیرا بینـهٔ معهوده سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینـه ایده بوصورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینـه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرک ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشـلر ایدی اولدخی
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه لر نظر اولنورا کر منعهٔ اهل اسلام ایچنـده ایداعه شهادت
ایلرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة مقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعـهٔ اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بو وجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب انجق دار عزده
تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته دار اوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده
دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینلرنده بروجهله قضا
ایده من مکر مستأمن مرقوم مسلم یاذمی اوله بوصورتده اهـل دار عزدن احکامزی ملتزم اولمغله استماع
خصوماتلری قاضی یه جائز بلکه لازم اولور کذلک دار عزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی
ایلسه اکر بو معـامله لری دار عزده وقوع بولمش ایسه خصوماتلری استماع اولنور زیرا دار عزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره لطف وبینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصوماتلرین استمـاع ایلمز مکر
ایکیسی بردن مسلم یاذمی اوله لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده برنسـنه می غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنمـاز زیرا دار الحرب دار نهبه درکه آنده برکسنه برنسنه اوزره استیلا صکره
اوزرینه اسلام یاذمی قبولله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کمسنه یه سالم اولور امادین وودیعه بویله دکلدرکه
بینلرنده بالتراضی معـاملهٔ جاریه اولمغله اهل دار عزدن اولدقلرندن صکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
کذلک مسلم ومستـأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسـنه یی غصب ایتمش اولوب
صکره مستأمن قبول اسـلام ایلسه ینه قاضی بو بابده استمـاع خصومت ایده من زیرا بو مسئله ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشـدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشـدرلکن دین وودیعـه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصوماتلری استماع اولنور واکر
برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنک بردن یدلرنده ومالله محمول بربغل بولنوب هربری بنمدر ویدمده دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کمسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغـله قاضی اکا حکم ایدر
وبو مسئلهٔ مبینـه ایله بعض مشایخمزک شوقوللرنده خطالری متبینه اولمشدرکه متداعییندن هربری مال بنمدر
ویدمده دردیو نزاع ایلسـه قاضی اکا چونکه مالک یدکده دربندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استمـاع
ایلمز دیمشلر ایدی ایشتـه مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشـدر وجهی اولدرکه
مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبو غرض ایچون بینه سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه
دیرکه مطلبم شونی مزاحمه ومعـارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور
احدهمانک یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بو بابده دخی نصفی هربرینک یدنده اولمغـله
کرک ایدیکه مستأمن اهـل دار عزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه
بو محلده هربری دار اسلامه یاخود عسـاکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده دردیو ادعا ایتمکله همان دار اسـلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سنده اولوب استماع خصوماتلری واجب اولور بناء علیه اکرشهود شهـادتلرنده
قبـل استیمان الحربی احدهما منعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه لر
ینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه دراول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخـل اولمامشدر امامنعهٔ اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسـه اول صورت بشقه درزیرا بونده بالکلیه
زوال یدی تام وغاصبک دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لایؤاخذ المستأمن بما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات

مطلب خرج مسلم ومعاهد معهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی

ایکیسیده مسلم اولسه‌لر دخی برشیئله حکم اولنماز واکر دار الحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دار الحربده یا بعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا ومستأمن
دخی تکذیبله بغل ومال بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده
بالنظر الى القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایتمیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الى الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر وبو بادهٔیدی نه وجهله ثابت اولدیغی بیاننده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه ید مالك متقرره در ید اسیر
تقرر واحراز ایتمش اولمز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر وبو بابده خروجلری معسکره یا دار اسلامه
اولمق برابردر اما صورت مفروضه‌ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دار الحربده آلدیغی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده
معسکره چیقارسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یا لکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن یدمدن منعهٔ مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل مالك
مستأمنك اولدقده تصادق ایلدیلر واماناله ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه مالنه سبب تملك دعوی
واول انکار ایده یور بنابرین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنور که دار اسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلا بینه قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون * یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریقده واقع اولان مبحث
دقیقدر فچانکه مسلمین دار الحربده برقلعه‌یی محاصره‌یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اولمز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرامدرمتکلم اسماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان
ایتمش اولماز واکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلدهٔ اسلامیه ده ایکن کفرهٔ روم وهندوزك تأمین
وقبل النبذ قتاللرینی حرام مسلمین ایلیه وبونك بطلانی جمله‌یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب یالکز تکلم ایله تمام اولور
جوابده دیرزکه اویله دکلدر بلکه اماننده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان اماکنده اثبات
صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم
سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر وبویله اموردهٔ حکم شرعی اکادال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنورکه بونده
ندایی ایشیده جك محلده بولنمریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما
آنکله دائر وملازم اولور نکته سی اولدرکه غروردن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه متمکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فراشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن
ناشی ایشتمسه ینه آمن اولور وبو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالى اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المنتبه
قیلشدرنته کیم خلوت وعند النائم واقع اولان صید مسئله لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیم دیو یمین ایلسه بعده اکا یا فلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یا فلان دیو ندا ایلسه‌ده
وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احد البیانیندر زیرا بنا الله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلى الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا
مطلب لا یسمع الامان لنوم او لصمم
مطلب النائم فی حکم المنتبه
مطلب حلف لا یکلم فکلمه نائما
مطلب الامان بالکتاب

وامر تبلیغه اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه‌یه واقف وآنك اوزرینه نزولده غیر متوقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی نمایاندر وبر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنهی سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیهٔ من غیر رام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقوله جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده
برمسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولو جهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز
وبو خصوصه مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبر یله مسلمینك حق ثابتنی
ابطاله قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولندقلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دار الحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا دار یمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده
علی التأبید محبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور ومسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالى
کذلك امام تقسیملرین مناسب کوره‌میوب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناءً یدنده جمله سی احرار اولورلر
وعلت سابقه اوزره دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیر یمز سزه امان ویردی دیو خطاب وبو قولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله
فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلشدر وبو اخبار سبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالى اوزره بیع
وشرا مثللو عقودده قضاء قاضی منزله سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر
اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبرو یردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك ومتمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلنمق
دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم
امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکمسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور
اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن
آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت
بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور وبویله مواددده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته
مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم
مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها
مطلب آمنهم الامیر ثم نهی من الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی
مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

منزله سنده در لکن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصکره حقلرنده حکم نبذ آنلر نبذه عالم اولمدقجه ثابت اولماز
کورمزمیسنکه برکسنه عبدینی اهل سوقی ایچنده مأذون قیلوب صکره کندو خانه سنده حجر ایلسه اهل سوقی
حجره واقف اولمدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قیلوب صکره اهل سوقی هنوز مأذونیتنه واقف
اولمازدن اقدم ینه حجر ایلسه منحجر اولور وعلی هذا امیر بر ذمی به وار آنلره امانمی اخبار ایله دید کدنصکره
کیروکل خبرویرمه دیسه اولدخی ینه کیدوب خبرویرسه یاخود کاتبی ذمی اولوب اکا اهل حصنه امان نامه
یازدید کدن صکره یوق یازمه دیوب کاتب ینه یازسه وبونك اوزرینه نازل اولسه لرفیء اولورلر اما کاتب ورسولی
نهی ایتمسه یاخود آنلر نهیني ایشتمسه لرده کتب وابلاغ ایلسه لر نزوللرنده آمن اولورلر وبومسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقیقت تغریردن احترازواحتراسدر واکر برمسلم یاننده طوران برشخصه اشارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنکم شو رجل سزه امان ویردی دیو بشارت ایدوب اهل حصن دخی نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار الیه ذمی یامستأمن ایدوکی ظاهر اولسه حکایهٔ امانده کرك صادق اولسون کرك کاذب فیء اولورلر
زیرا انجق امان باطلدن اخبار ایدوب کندو امان صحیحی اعطا قیلدیغندن بشقه قطعا تغریردخی ایتمشدرغایة الامر
اهل حصنه مشار الیه تعیین وتخصیص اولنمشیکن یا کندو دن یا حاکیدن یاغیریدن حالنی تفتیش ایله ماهیتنی
تشخیص ایلمدکلرندن بانفسهم مغرور اولدیلر اما مسلم مزبور برمسلم یا مسلمه یه اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قیلسه کرك صادق اولسون کرك کاذب آمن اولورلر زیرا امانی صحیح اولان محله نسبت ایتدکده امان صحیح ایله
اخبار وکندو اعطاء امانله ابشار ایتمشدر واکر برذمی برمسلمدن حکایتله قول مذکوره بشارت ایلسه بو صورتده
صدقی معلوم ایسه آمن اولورلر اما کذبی مجزوم یاخود صدق وکذبی نامعلوم ایسه فیء اولورلر زیرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اولمیان شخصك کلامنه اعتماد ایلریله بانفسهم مغتر اولوب طرفردن مغرور اولمامشلردر
لکن بوصورتده اول محکی عنه ذمی مسفوری تصدیق ایدرسه اول تصدیق اهل حربك منعه لری هنوز باقیه
اولدیغی حالده اولوب نزوللری صکره واقع اولمش ایسه آمن اولورلر زیرا مسلم انشاء امانه هنوز مالك ایکن
تصدیق مخبره مالك اولمغله تصدیقنده متهم دکلدر اما بلامنعه ایادی مسلمینه دوشد کلرند نصکره تصدیق ایدرسه
انشاء امانه مالك اولمدیغی حاله مصادف اولمغله متهم اولوب تصدیق اولنماز وهم بو تصدیقله مسلمین ایچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرین قصد ابطال ایلدیکی دخی محققدر انجق امام تقسیم اسرایی التزام ایدوب
آنلرك بعضیسی اول مسلم مقرك سهمنه یاخود اول ذمینك بطریق الرضخ ویریلن قسمنه دوشسه یاخود امام
بیعلرین التزام ایتدکده بونلردن بری اشترالرینه اقدام ایلسه اول اسیرلر عتقله بکام اولورلر زیرا احرار آمنین
اولملرینه تصادقلری مالك اولدقلری اسیرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لکن دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز
زیرا امامك بیع وتقسیمی هنکامنده دارمزده احتباسلری حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملر حق مسلمینه
راجع اولان امورده تصدیق اولنمازلر والله اعلم وبالله تعالی العون

باب الحربی یدخل الحرم غیر مستأمن * یعنی حربی غیر مستأمن حرم مکه یه داخل اولدقده بیان احکامنده
مداخل اولان مسائلدر قچانکه حربی غیر مستأمن حرم مکه یه داخل اولسه برای تخریج قتل واسر ایله ازعاج وتهییج
اولنماز واصل علماء اعلام اولدرکه خارج حرمده مباح الدم اولان کمسنه دخول حرمده کسب امانله همدم اولور
قال الله تعالی اولم یروا انا جعلنا حرما آمنا یعنی اهل مکه کورمدیلرمیکه بز عظیم الشان بلده لرینی برحرم مأمون
قیلدقکه اهلی نهب وسبی وقتلدن مصونلردر وقال تعالی ومن دخله کان آمنا یعنی اول کمسنه که حرم مکه یه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده واقع اولان خطبهٔ بلیغه لرنده بیورمشلردرکه
انها لم تحل لاحد قبلی ولا تحل لاحد بعدی ولم یحل لی الا ساعة من نهار ثم هی حرام الی یوم القیامة یعنی مکهٔ مکرمه
بندن اقدم کمسنه یه حلال ودرونده مقاتله ایتمك احلال قیلنمدی وبندن صکره کمسنه یه دخی حلال قیلنماز
وبکا دخی انجق نهاردن برزمان قلیلده حلال قیلندی بعده ینه یوم قیامته دکین حرامدر وبو قول شریفلرینه
باعث اولدرکه یوم فتح مکه ده کفار قریش قتال ایتمش ایکن اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلردن
برطائفه یی قتل ایتمشلرایدی بو حدیث شریفله آنلرك حل قتللرین تفهیم وتعریف ایلدیلر یوقسه کفار قریش
قتاله مباشر اولمش اوله لرایدی حل قتالی نفس نفیسلرینه فائدهٔ تخصیص ظاهر اولمزایدی زیرا مباشرت قتال الله
حرم محترمی استحلال ایلین کمسنه نك حرمت نفسی استحلال وقتلی حلال کوریلور نته کیم قریبا بیانی کلسه کرکدر
قال ابن عمر رضی الله عنهما لو وجدت قاتل عمر فی الحرم ما هجته یعنی والد ماجدم حضرت عمر رضی الله عنهك

قاتلی

مطلب اشار الی رجل وقال آمنکم هذا فاذا هو ذمی او مستأمن

قاتلی اولان ابولؤلؤه نام کافری حیاتده اولسه ده حرم مکه ده بولسم ینه ازعاج ایلمزایدم وابن عباس رضی الله
عنهما دخی لو وجدت قاتل العباس فی الحرم ما هجته دیدی اکرچه پدر والاکهرلری عم خیر الناس اولان
حضرت عباس رضی الله عنه مقتول دکل ایدی لکن بو نکتهٔ بلیغه ایله حرمده نهی بدایت قتل خصوصنده قصد
مبالغه ایتمشدر وقتل ممنوع اولدیغی کبی اسیر ایتمك دخی نامشروعدر زیرا اسرده حکم اتلاف واردرکه حریت حیات
ورق تلف وممات کبیدر وحکم حرمت حرم آنی دخی تحریم قیلمشدر کورمزمیسنکه حرمده قتل صید مشروع
اولمدیغی کبی اخذ ایلین دخی مالك اوله مز اسیر دخی بو یله در واکرحربی مزبور قبل الخروج اسلامه کلورسه
حر اصیل اولور که اوزرینه قطعا سبیل یوقدر زیرا حرمده حر آمن ایکن شمدی اسلامله حریتی قوت بولدی
واکر اسلامه کلیوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه دیلرسك اعطا ودیلرسك علی حاله ابقا ایده رزیرا اول مشرف
هلاك ومترقب الاسر والامساك ایکن ظاهر حالی اولدرکه محبت واختیاری ایله احکاممزی التزام ایده رك عقد ذمته
طالب اولیوب بلکه فراره کسب اقتدار ایچون خوف واضطرار ایله راغبدر بونك طلب ذمتی اسیرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتی منزله سنده اولوب رأی امامه احاله اولنور واکر اسلام وذمتدن بهره دار اولمیوب همان حرمده
کشت وکذار ایدرسه کرکدرکه آنکله برفرد مجالسه ایتمیه وطعام ویرمیه وبیع وشرا ایتمیه تاکه خروجه مضطر
اولوب ترتیب جزاسی میسر اوله زیرا حرمده ثابت اولان امنله اکا اساتله تعرض ایتموز اکرچه حرامدر لکن اکا اکرام
واحسان ایلمك اوزریمزه واجب دکلدر ومنع احسان اسائت دکلدر بوجهتله حین طلبنده قبول ذمتی اوزریمزه
واجب اولماز زیرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن کلا وماء عامه منع اولنماز زیرا آنلرده حقی واردر ورسول الله
صلی الله علیه وسلم الناس شرکاء فی الثلثة الکلاء والماء والنار قول شریفلرنده آنلرده شرکت عامه اثبات
بیورمشلردر وحقنی منعده اسائت واردر ومؤلف رحمه الله تعالی حضرتلرینك ولو کان لك ان تمنعه الماء
لکان لك ان تقتله یعنی سنك ایچون آنی صودن منعه مساغ شرعی اولیدی قتلنه دخی مساغ شرعی اولورایدی
قولندن مراد ذکر اولنان مفهوم مفاد در وصورت مذکوره ده امیر حرم بن آنی اسیر ایتم اما مجرملرکبی طوتر حبس
ایده رم دیرسه حبسنده معنای عقوبت اولمغله جائز کوریلمز کذلك جبرا حرمدن اخراج ایده رم دیسه ینه جائز
کوریلمز زیرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صید حرم کبی بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضی تحریم
ایلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللری لاجل القتال ایسه مسلمین ایچون قتللری حلالدر
لقوله تعالی ولا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتی یقاتلوکم فیه یعنی ای اسلام سزلر مسجد حرام عندنده کفار ایله قتال
ایتمکز تا آنلر سزکله قتاله ابتدا ایتدکجه اکرچه حکم مذکور عند المسجد الحرام قیدی ایله مقید اولمشدر لکن ابن عباس
رضی الله عنهما انك الحرام کله المسجد الحرام یعنی جمیع حرم مکه حکم مذکورده مسجد حرام کبیدر قولنه بناء جوانب
حرم مکه خصوص مذکورده مشترکدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ایذا ایتموزی حرام قیلر یوقسه تحمل
اذالرینی اوزریمزه الزام ایلمز صیددن تحمل اذایی الزام ایتمدیکی کبی حتی بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ایلسه
دفعا للاذی قتلی جائزدر بوصورتده هجوم مسلمین ایله آنلر مکسور وایچلرندن بعضیلری مأسور اولنسه مسلمین آنلری
قتل ایتمك جائزدر زیرا حرمت حرمه رعایت ایتمدکلرندن حرم ابتداء وانتهاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لکن صید بو یله دکلدرکه بعد الصیال فرار ایدرسه قتلی حلال اولماز زیرا غیر عاقلدر همان قصدی حس اولند قده
دفع اذاسی مباح اولوب اولدخی فرار ایله مندفع اولور اما آدمی عاقلدر بعد الفرار دخی زجر الامثاله قتل ایله دفع
اذاسی جائز اولور وبو اجلدن قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حکم قصاص تشریع اولنمشدرکه معنای
حیات تفریع اولنسه آنلر قصد قتال ایتدکلرنده اذالرین دفع وهتك حرمت جرمدن زجر ومنع ایچون قتللری جائز
اولدیغی کبی بطریق الاعتبار غیریلرین هتك حرمت حرمدن زجر ایچون قتللری بعد الانهزام والاسر دخی
جائزدر کذلك حرمه قتال ایچون عیاللری ایله کلوب منهزم اولدقلرنده عیاللری اخذ اولنسه اسیر قیلنملری
جائزدر زیرا آنلر اتباع مقاتله در وحرم اصوللری حقلرنده هتك حرمت ایتدکلرندن بمنزلة الحل اولنجه
اتباعلری حقلرنده دخی بمنزلة الحل اولور زیرا حکمك اصله ثبوتی تابعه ثبوتنه سببدر واکر خارج حرمده
قتال ومسلمیندن برجماعتی قتل ایتدکلرندنصکره منهزم اولوب عیاللری ایله حرمه داخل وجمعیت ومنعه سز
مقهور ومنهزم حرمده حاصل اولسه لر بو وجهله نفوس وعیاللرینه تعرض ایتمك حلال اولماز زیرا تعظیم
واحترامله التجا بیت الحرام ایلمشلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه درکه قصد قتال مسلمین وهتك
حرمتله داخل اولمشلرایدی واکر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه لریله تمنع ایتدکلرندن صکره بونلر دخی

مطلب الناس شرکاء فی الکلاء والماء والنار

مطلب اذا قوتل فی الحرم یقاتل

مطلب السبع اذا صار فی الحرم یقتل

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرینه التحاقه قرار ویسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زیرا جماعتنه التجا ایله ینه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز کورمزمیسنکه اهل بغیدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه تعقیب وقتل اولنورلر موضع مذکورده دخی حکم بویله در و بغاة وخوارجك احکامی اهل حربله متسا و یه الاقدامدر انجق نسا وذراریلری سبی اولنماز زیرا اهل دار یمزدن مسلملردر وحریتلری اسلامله مؤکده اولمغله سبیدن آمن اولورلر اماقتللرینك حل وحرمتنه دائره اولان احکام سائره ده بغاة وخوارج اهل حربدن غیرخارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محل شك اولان اماندن بربابدرکه مسائلی آندنا کتساب اولنور نتکه مسلمین حصون اهل حربدن برینی احاطه ایتدکده اهل حربدن دورت نفری بدیدار اولوب آمنونا علی ان نخرج الیکم لنزاوضکم علی الصلح دیمکله مکالمهٔ صلح ایچون طرفکزه چیقمق اوزره بزه امان ویریکز دیو رجا یه ابتدار ومسلمین دخی مساعده‌لرین آشکار ایتدکلرنده ایچلرنده یکرمی نفری بردن چیقسه‌لر نظر اولنورا کر اول دورت نفر باعیانهم بزه معلوملرایسه آنلر آمنین اولوب ماعداسی فیء مسلمین اولورلر که دیلرلرسه قتل وافنا ودیلرلرسه مغانمده ابقا ایدرلر زیرا ایادی اسلامیانه بلاامان داخل اولمشلردر زیرا محصوره صریحا امان ویریلدکجه مجرد خروجله اکتساب امان ایده مز ونیجه اکتساب ایدرکه محاصره انجق آنی قهرا اخراج ایچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفر ایله یکرمیدن باقیلرینك میانلرنده امان تبعیلرینی موجب سبب آخر دخی یوقدر قالدیکه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمین ایله تنظیم صلح ایدرلرسه فبها واکر ایده مزلرسه مسلمین آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرینه رد وابلاغ ایدرلر اکر اول حصن محصور غیرمنصوره عودتدن امتناع ایدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زیرا طرفمزه امانله واصل اولمرایله آنلرحبس واساری موجب اولان تکلیف دخول حصار ایله تعرض اولنماز بلکه بزلرسزه تعرض ایتمززتاما منلر یکزه بالغ اولنجیه دك ارض حربدن دیلدیککز محلاره کیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخییر اولنورلر واکر برجانبه کیتمکدن احتراز وعسکر یکزدن مفارقت ایتمزز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدرکه امام المسلمین آنلره تقدمنی تعجیل ومقتضای رأیی اوزره مدت معینه یه دك تأجیل واول مدته دکین کیتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ایده جکنی تفهیم وتفصیلن ایلیه و بومسئله نك فصلی وتفصیلی بوندن اقدم ذکر وتکمیل اولنمشدر وامام ایچون آنلره فلان وقته دك کیتمزسکزسزلری اسیر یاخود احلال دمایله قتل وتدمیر ایده رم دیمك مشروع دکلدر زیرا ایچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات اماملرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفیذه مالك اولمدیغی کبی انقضاء مدته تعلیقه دخی مالك دکلدر اما اهل ذمت قیلمق بشقه درکه ذمت امانه منافی اولمیوب بلکه مقرردر وکافر صغار جزیه ایله تصغیر والزام احکام معاملاتمز ایله تسخیر اولنمدقجه دار یمزده طول اقامته رخصت ویریلمز زیرا استخفاف مسلمینه مؤدیدر واکر مسلمین اهل حصندن دورت کسنه‌یه تخصیص خطابله نزول ایدیکز سزلر آمنلرسز تاکه صلح اوزره مکالمه ایده لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نرا وضکم علی الصلح دیمکله آنلری استجلاب ایتسه‌لر بعده اول حصندن یکرمی کشی نازل واول دورت کسنه ده ایچلرنده داخل اولسه لکن بز اول دورت کسنه‌یی باعیانهم تشخیص ایده میوب وهر برینده بن اول دورتدن برییم دیو دعوی وتنصیص ایلسه جمله سی آمنلردرکه برینك قتل واسری حلال دکلدر زیرا میانه مزده حاصل اولدقد نصکره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق میاننده متردد الحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال وحرام برنسنه ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحکم حلی سالب اولمشدر حدیث شریفنی اعمال ایچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور وهم اثبات حکم امانده توسع اولنور یوقسه ثبوت حکمنی متعذر وسعت یوقدر وهم قتل واسری حلال ایکن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالدیکه جهالت مزبوره طرف مسلمیندن صدور ایتمشدر که اول دورتدی اغیاردن تمییز ایده جك علامتله معلم قیلمقده قصور ایتمشلردر اول وجهله هر برینه بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اوله مز بلکه جمله سی اتم آمنون جمعا دینلمش منزلنه انزال وابلاغ مأمنه خوزه امانده ادخال اولنورلر واکر امیر مسلمین اهل حصندن دورت شخص معینی تأمین ایدوب لکن آنلره نزولله امر ایتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ایتدکده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن بریسی یم دیو دعوای خلاص ایلسه نظر اولنور اکر مسلمین علی التعیین اول دورتدی بیلورلرسه انجق آنلری تأمین ایدرلر واکر بیلمزلرسه مجموع قوم فیء اولورلر زیرا منعه اهل حربده

بولنمرایله

مطلب حکم الخوارج واهل البغی فی الحرم

مطلب استأمن اربعة فخرج عشرون

مطلب اذا لم یرجع المستأمن الی حصنه المحصور

مطلب آمنوا اربعة فنزل عشرون ولم یتمیز منهم الاربعة

بولنمرایله جمله سی مباح الاخذ درمکر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفرده معلوم اولمامشدر اما صورت اولی بشقه درکه آنده جمله سی آمن ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولنلر زمان حاله نظر ایله محارب دکللردر مادامکه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمدیغی معلوم اولمیه آنلره تعرض اولنماز کورمزمیسنکه اهل حصندن دورت کسنه اسلامه کلوب مسلمین آنلره نزولله امر ایلدکلرنده یکرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه کلنلردن بریسی یم دیو ادعا ایلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن نصکره مسلمینه نزول ایتمسه‌لر بعده مسلمین عنوة اول حصنی فتح ایلدکلرنده هر بری بن آنلردن بریسی یم دیسه جمله سی فیء اولورلر مکر آنلردن ایدوکی بعینه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ایله حر مسلم ومالنی دخی کندو احراز ایتمکله بلامزاحم اکا سالم اولور اما اولاد کباری اسلامده تابع اولملریله جمله سی فیء اولورلر لکن امام ایچون ایچلرندن برفردی قتل ایلمك جائز اولماز زیرا هر بری ادعاء اسلام سابق ایتمکله قولنده صادق ایسه اسلامی قبول ایتمش اولوب کاذب ایسه اسلامه میل ورغبت ایتمشدر واسلام اسیر قتلندن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیر ایلمز مؤلف جلیل علیه رحمة الملك الجلیل حضرتلری حال زمانه نظر ایله تمثیل بی مثیل ایدوب دیرکه اکر بوطائفه نك سبینی تجویز ایتسم بلدهٔ قسطنطینیه ده برمسلم یا برذمی موجود ایدوکنه واقف اولوب لکن بعینه تشخیصنه عارف اولماسم اهالیسندن برفردك سبینی تجویز ایتمك اقتضا ایدرایدی بومعنی ایسه فاسد المبنی درزیرا هرنسنه که دار الحربده اوزرینه مسلمینك استیلاسی واقع اوله البته فیء اولور مکر آنده فیء اولمغه برمانع وار ایدوکی مجزوم اوله بو ایکی مسئله بینلرنده فرق بین شو وجهله واضح ومتبین اولورکه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقریه‌یه دخول وآنلری سبی واسر ایچون مسلمین دخی اول محله حلول ایتدکده هر بری اهل ذمتدن اول قریه ساکنلرندن اولمق ادعا ایلسه جمله سی آمنلردر زیرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملریله برینده تعرض مشروع اولماز مکر اهل حربدن ایدوکی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمینده حصن اهل حربه داخل ومسلمین ایچون اول حصن اوزره استیلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قیلسه ینه بالجمله فیء اولورلر مکر بعینه اهل ذمتدن ایدوکی معلوم اوله زیرا موضع نهبه واباحتده حاضر اولمشلردر بعضیلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فیء اولورلر و بومقوله امورده مکانی تحکیم شرعیمزده اصل قویدر کورمزمیسنکه برمسلم دار الحربده بر شخصی کوروب حالنه عالم اولمسه آنی قتل ایچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم یاخود ذمی اولدیغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده کورسه حربی ایدوکی مقطوع اولمدقجه رمیی مشروع دکلدر واکر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی میسر واول ذمی ایچلرنده ایدوکی مقرر اولوب علی التعیین تعیینی ایدوکی مستبین اولمسه امام ایچون آنلردن برفردی قتله جواز یوقدر زیرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولمیوب قتل جمیعده دخی حلال اولمیان قتل ذمی متیقندر قتل غیر حلالدن طریق احتراز انجق بالکلیه قتللرینه دست دراز اولمامقدر حکمتی اولدرکه قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیر حربی مباحدر ومباح له فرض بینلرنده معارضه یوقدر ومعارضه تحقق ایدن محللرده جانب حرمت مرجح ایکن بومقامده ترجیح حرمت اولی واجبدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضیلری مقتول یامیت یاهارب اولدیغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ایچلرنده ایدوکی مجزوم اولمسه امام ایچون مجموعنی قتلده ضرر یوقدر زیرا جمله سی موضع حربده موجودین ایکن ایچلرنده ذمی بولنمق مثلا ومانع قتلك تحقق غیر متیقندر زیرا اول مقتول ومیت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زیرا هر برینك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحکم شرعی وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظاهر ینه بنا قیلنور مکر خلافنه تعلق یقین ظاهرینه معارض اوله و صورت اولاده ذمی مرقوم حالا ایچلرنده ایدوکی مجزوم اولمغله یقین ظاهرینه معارض اولوب صورت ثانیده متعارض اولمامشدر بونده حکم شرعی ظاهر اوزره بنا قیلنور واکر ذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامك جزمی تحقق ایتمیوب انجق ظن غالبی تعلق ایتدکده ینه هر بری بن اول ذمی یم دیمکه تصدی ایلسه مستحب اولان برفردی قتلله تعدی ایتمکدرز یرا ظن غالب اکرچه ظاهره معارض اوله مز لکن استحباب احتیاطه درکاردر کورمزمیسنکه برصویك نجس اولدیغی کسنه خبر و یرمکسزین انسانك ظن غالبی نجاستنه تعلق ایلسه انکله توضی جائز ایسه ده مستحب اولان بشقه صوایله توضی ایتمکدر بو بابده دخی اکرچه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ایتمکدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وابصة بن معبد رضی الله تعالی عنه یه خطابله ضع یدك علی

مطلب تحکیم المکان اصل فی الشرع

مطلب رأی رجلا بدار الحرب ولم یعلم انه مسلم

مطلب استفت قلبك

صدرك واستفت قلبك مما حك فی صدرك فدعه وان افتاك الناس به   بیوردقلری یعنی الیکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب و کمان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا برله انی ترك قیل هرنه دکا وناس جواز
وحلنه فتوی ویررلر ایسه ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکرامام آنلردن انجق ایکی یااوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرین
سبی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معایبلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامبین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئلهٔ
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وقچان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطابله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکزکه مراوضهٔ صلح ایده لم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده
متردد الحال اولمغله برینه ده تعرض حلال اولماز کورمز میسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولورایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مز کورمز میسنکه مسلمین اهل حصنه خطابله سزدن بر رجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
امانده حصنه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولورایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بر رجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکر خارج اولك منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکده نکره
باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه
بوصورتده برابرجه خروجلری مساویدر زیرا طرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصولله تمام اولور وقبل الوصول امامز خارج اولده تعین ایتمکله بوصورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمز میسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه مزه ولوج ایلسه
البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولمدقدن صکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر
بومقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره
کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیر عام ایکن جماعت کثیره برابر چیقمالرنده عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر
جواب اولدرکه نکرهٔ معهوده بزه خروج مثللو صفت عامه ایله موصوفه در وبومقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتمموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعام ایله
دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سرآغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة فیم هو

مطلب بیان المجهول فی الامان ان اوجب الحکم کالطلاق والعتاق

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعیانهم ایجاب امان ایتموب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امامله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمینه القا انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبویله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بیان ایلدیك واکر صورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتمموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلرندن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله
رجاللرندن اون کسنه یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام
واستراقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدر که بو ایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیر ایله عدم بطلان امانی باهردر اما بو مسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی یه لاحق وآنده تحری امر لا بقدر
وبوفرقك حقیقت مناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادر که بو مسئله ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه درکور مز میسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل
وانضمام غیر ایله حقی غیر باطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه لر طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده لم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتمسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولنلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه لر بوصورت بشقه درکه آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بو لفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه یه محمولدرکه مرادیسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلردخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردرکه تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده یز دیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص
معینه یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه لری میدر مشتبه اولورسه کرکدرکه امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بزلر غیریلرز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر امابزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکر امام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما یمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول
اکرچه بمنزلة الاقرار درلکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبز بو مسئله یی باب ما یصدق
فیه المستأمن ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه دن بریسی یم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بویله یمین ایتسه لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

مطلب النکول عن الیمین لا یوجب القتل

امام المسلمین اوزره آنلری ابلاغ مأمنه تأمین ایلمك لازمدر

باب الخیار فی الامان * یعنی اختیار امان عهدهٔ مستأمنه تعلیق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر فیما نکه
اهل اسلام برحصنی محاصره یه اقدام ایتدکلرنده رئیسلری رأس حصندن اشراف بعده آمنونی علی عشرة
من اهل الحصن علی ان افتحه لکم یعنی باب حصنی بن سزه فتح ایتمك شرطی اوزره اهل حصندن اون کمسنه
اوزره بکا امان ویریکز دیمکله استعاف ومسلمین دخی لك ذلك قولریله مرامنه اسعاف ایلیوب اولدخی
فتح بابله سد دریچهٔ خلاف ایلسه رئیس مسفور ایله اون کسنه دخی نیل اماناله مسرور اولورلر زیرا آمنونی

مطلب قال آمنونی علی عشرة

قولنده نون و یاء نفس متکلمدن کنایه اولمغله امان نفسنی تنصیص وعلی عشرة قولنده کلمهٔ علی شرط
ایچون اولدیغندن امان نفسی ایله عشرهٔ منکره نك دخی امانلرینی شرط وتخصیص ایلدیکندن عشرهٔ مرقومه
کندویه مغایر ایدکلری عندیمزده ظاهر اولمشدر وتعیین عشره رئیس مزبورك اختیارینه مربوطدر زیرا
نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلمشدر لکن نفسی ایچون لفظ مستقل ایله استیمان ایتمش اولمغله امان
عشره ده داخل دکلدر که اواوجهله امانلرندن حصه مند اوله کذلك من اول الامر امانلرینه مباشرتی صحیح
دکلدر که اول وجهله حصه مند اوله غایة ما فی الباب امان مسلمین اهل حصندن قنقیلرینه تناول ایلدیکین
تعیینه متعین اولمغله امان عشره دن حصه منداولدیغی متبین اولور زیرا تعیین مجهول من وجه رتبهٔ ایجابات
مستأنفه موصولدر اگر رئیس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالی عشرة من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون

مطلب آمنوالی عشرة

کمسنه یه امان ویریکز دیونداایتمش ایسه فقط عشره یی اختیار ایدرسه اول عشره نك امانی هویدا اولور
بو صورتده نفسی ایچلرنده داخل اولان عشره یی تعیین ایدرسه مساعده وتمکین اولنور اما بشقه عشره یی
اختیار ایدرسه آنلر آمنین ونفسی فیء مسلمین قیلنور زیرا انجق عشرهٔ منکره ایچون استیمان ایدوب نفسی
ایچون تعیین امان ایتمسدر لکن لی قولی ایله امان عشره دن حصه یاب اولمغی نفسی ایچون شرط وایجاب ایلمشدر
وامان عشره یه ابتداء مباشرتی صحیح اولمغله اواوجهله حصه یاب اولمسی تصحیح اولنه مز غایة ما فی الباب
تعیین عشره یه متعین اولمغله حصه یاب قیلنور ونص امان نفسنی حاوی اولمدیغندن مافوق العشره ده نفسی
نفس غیر یله مساوی اولور بو صورتده اگر جملهٔ عشره ده نفسنی دخی تعیین ایدرسه نفسی دخی تسعهٔ
باقیه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واگر بشقه عشره یی تعیین ایدرسه حکم امان آنلره متعین وکندوسائر
اهل حصن مثللو فیء اولدیغی متبین اولور کویا فحوای کلامی آمنوالاجلی عشرة واوجبوالی حق تعیین عشرة
تؤمنونهم یعنی بنم ایچون اون کمسنه یه امان ویروب انلرك حق تعیینی بنم ایچون ایجاب ایدیکز دیمکه راجع
اولور بویله دیسه حکم مذکور ترتب ایتدیکی مثللو بوقولنده دخی ترتب ایدر مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك
الوهاب دیرکه بلاد حضرموتدن حصن نجیرده اشعث بن قیس جیش ابی بکر رضی الله عنه ایله محصور ایکن کلام
مذکوری تکلم ایدوب مسلمین دخی حکم مشروحله تحکیم ایلدکلری بزه بالغ اولمشدر و بومثلی دخی اهل حدیث حضرت
معاویه رضی الله عنه دن دخی تحدیث ایلمشلردر کذلك رئیس مسفور افتح لکم الحصن علی انی آمن علی عشرة
یعنی سزه باب حصنی فتح ایده رم اون کمسنه اوزره بن آمن اولمق شرطیله دیو ابتداء کلام ایلسه بنه آمنونی
علی عشرة دیمکله بدایت مرام ایتمسی کبیدر کذلك افتح لکم الحصن علی انلی عشرة آمنون من اهل الحصن
یعنی بنم ایچون اون کمسنه اولمق شرطیله که اهل حصندن آنلر آمنلردر دیمکله افتتاح کلام ایلسه آمنوالی
عشرة دیمکله استفتاح مرام ایتمسی کبیدر واگر رئیس مرقوم افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من
اهل الحصن یعنی سزه فتح ایده رم بنی اهل حصندن اون نفر ایچنده امین قیلمق شرطیله دیسه یاخود
علی انی آمن فی عشرة یعنی بن اون نفر ایچنده امین اولمق شرطیله دیسه بو ایکی صورت برابر وایکیسنده
دخی کندوایله طقوز نفر دخی امین اولمق مقرردر زیرا کلمهٔ فی ظرف ایچون اولمغله نفسنی امانلرین التماس ایلدیکی
جملهٔ عشره ده داخل قیلوب امان انجق نفسی ایله طقوز کمسنه یه شامل اولمشدر زیرا کندودن بشقه اون نفره
دخی شامل اولسه کندو خلاف ملتمسی اوزره اون بر نفر ایچنده داخل اولمق اقتضا ایدر اما آمنونی علی عشرة
قولی بشقه درکه آنده نفسنی جملهٔ عشره دن قیلمامشدر سؤال اولنورسه که رئیس مسفور بو صورتلرده فی عشرة
قولنده عشره یی نفسنه ظرف قیلوب مظروف مغایر ظرف ایکن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف
اولنور جواب اولدرکه تغایر انجق ظرف حقیقیده لازم وعدده طریق مذکور اوزره ایچندن بریسی اولمغی
مستلزمدرکه اجعلونی احد العشرة الذین تؤمنونهم یعنی بنی امان ویردیکیکز عشره نك بریسی قیلیکز دیمش

کبیدر ثانیه سؤال اولنورسه که ظرفیت حقیقیه یه حملی ممکن اولمنجه کرکدرکه فادخلی فی عبادی نظم کریمی
مثللو بمعنی مع یاخود ولاصلبنکم فی جذوع النخل ذکر حکیمی مثللو بمعنی علی قیلنوب علی کلا الوجهین
کندودن بشقه عشره یه اثبات امان اولنه جواب اولدرکه کلمهٔ فی ظرف حقیقی یه موضوع اولمغله مهما امکن
اول معنی اوزره حملی واجب اولنجه مظروف درون عدده داخل اولمغی مستوجبدر بو جهتله مجاز بعید اوزره
حملنه جواز یوقدر بو ندنصکره تسعهٔ باقیه یی تعیینده خیار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئیس مسفوره مربوط
دکلدر زیرا نفسنی عشره دن بریسی قیلمغله ماعدا العشره ده خیار تعیینی اولمدیغی کبی تسعه ده دخی یوقدر
زیرا نفسنی اگرچه امان عشره دن حصه مند ایلمش ایدی لکن بو صورتده حکم امان عشره کندویه متناول
اولمغله حصه سنی استیفا ایدوب تعیینلرندن برحصه استیفا ایتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نك امانی موجب

مطلب آمنونی وعشرة

اولان انجق امام اولمغله خصوص تعیین دخی اکا مخصوصدر واگر آمنونی وعشرة یعنی بکا واون نفره امان
ویریکز دیسه یاخود افتح لکم علی انی آمن انا وعشرة یعنی سزه فتح باب ایده رم بن واون نفر دخی آمن اولمامز
شرطی اوزره دیسه بو صورتده کندو یه و بشقه اون کمسنه یه ثبوت امان ظاهر وعیاندر زیرا حرف واو عطف
ایچوندر که انجق شیء غیری اوزره عطف ایدوب نفسی اوزره عطف ایلمز بنابرین کلامنده اولان عشره نك
کندویه مغایرتی بو محلده تنصیص ایلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئیس مرسومله انجق اون نفر یاخود
دخی اقل موجود ایسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا ذکر عدد ایله امان اشارت اشخاص ایده رك امانله سیاندر
واگر اهل حصنك عدد معهوددن کثیر ایسه خیار تعیینلری وابستهٔ رأی امیردر زیرا نفسنی امان عشره دن حصه مند
قیلوب همان امان عشره یی امان نفسی اوزره عطف ایتمش اولمغله امان عشره یی انجق امام موجب وتعیینلری

مطلب آمنونی بعشرة

دخی رأینه مترتب اولور حتی امام عشره یی نساء ولداندن تعیین ایتمکی مناسب کورسه آنلر دخی اهل حصندن
اولمقریله جائز کوریلور مگر متکلم رجالدن اولملرین اشتراط ایلیه واگر آمنونی بعشرة من اهل الحصن یعنی
بکا اهل حصندن اون کسنه ایله امان ویریکز دیسه بو قولی سبقت ایدن وعشرة قولی ایله برابردر زیرا حرف
با الصاق ایچون اولمغله امان عشره یی امان نفسنه الصاق ایلمشدر و بو معنی انجق عشره کندو یه مغایر اولمغله حاصل
اولور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله تعالی دیرکه کلام مذکور سقط وزلهٔ قلم کاتبدن برغلطدر

مطلب آمنونی فعشرة

قول صحیح بعض نسخ عتیقه ده تصریح اولنان آمنونی فعشرة لفظیدر یعنی اولا بکا وهمان اون کشی یه
دخی امان ویریکز زیرا فا حروف عطفدن اولوب معناسی وصل وتعقیب اولمغله آمنونی وعشرة قولنه
مناسبت جهتیله اول بحثه عطف وترتیبی مستقیم اولور امابا مقابله ایچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله
بو قولك معناسی بکا عشره مقابله سنده امان ویریکز یعنی عوض امان تقسیمده سزه اهل حصندن اون کشی
ویره یم دیمکدر و بو معنانك بو محلده ذکر اولنان مسائل میانده مناسبتی یوقدر همان صحیحی آمنونی فعشرة

مطلب آمنونی ثم عشرة

نسخه سیدر واگر آمنونی ثم عشرة یعنی اولا بکا صکره اون نفره امان ویریکز دیسه بو نکله قول اول برابر ومغایرت
عشره دخی مقرردر زیرا کلمهٔ ثم تعقیب وتراخی معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دخی مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة
قولی صحیح ایدوکی متبین اولور زیرا جناب مؤلف رحمه الله تعالی اولا عطف مطلق ایچون اولان واوی مشتمل
اولان قولی ذکر وتفهیم بعده بلامهلة تعقیب ایچون اولان فایی بعده تعقیب مع التراخی یه دال اولان ثم یی مشتمل

مطلب آمنوا عشرة

اولان مسئله لری ارداف ایله حسن تنظیم ایلمشدر واگر آمنوا عشرة یعنی اون نفره امان ویریکز دیرسه
بو صورتده خیار تعیین رأی امامه مفوضدر زیرا متکلم نفسنی حصه مند ایتمیوب انجق عشرهٔ منکره ایچون التماس
امان قیلمشدر کویا امام عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا یعنی سزدن اون کسنه آمنلردر فتح ایتمکز شرطیله
دیمکله ابتداء کلام ایلمشدر بنابرین خیار تعیین منوط رأی رزینیدر که دیلرسه اول متکلمی عشره دن بری قیلمغله

مطلب آمنونی مع عشرة

تأمین ودیلرسه قیلوب فیء مسلمین ایلر واگر آمنونی مع عشرة دیرسه کلمهٔ مع ضم واقتران ایچون اولوب شیئك
نفسنه انضمامنه امکان اولمدیغندن عشره نك متکلمه مغایرتی نمایاندر وخیار تعیین امامه مخصوصدر زیرا امام
ایجاب امانی ابهام ایدوب متکلم دخی نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلمشدر واگر آمنونی فی عشرة

مطلب آمنونی فی عشرة من اهل حصنی

من اهل حصنی دیسه بو قولی مسئله سی سبقت ایلین افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن
قولنه اگرچه حصن یاء متکلمه مضاف اولوب اولمامقده مخالف لکن حکم امانده غیر متخالفدر امان متکلم ایله
بشقه طقوز نفره ثابت وخیار تعیین ینه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه که متکلم کلام مذکورنده حصنی
نفسنه مضاف ونفسنی صاحب الحصن اولمق وصفی ایله توصیف وتعریف قیلوب عشره یی منکره ایراد ایتمش

اولمغله معرفه نکره ده داخل اولمیوب کندودن بشقه اون کسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ایدر ایدی مثلا برکسنه
ان دخل داری هذا احد فعبده حر دیوب صکره دارینه کندود خول ایلسه متکلم معرف منکرا ولان لفظ احدده
داخل اولماغله یمیننده حانث اولماز جواب اولدر که مقدما آمونی قولنده امانی نفسنه مضاف قیلمغله نفسنی تعریف
ایدوب اضافت حصن ایله تعریفه احتیاج قالمیوب انجق حکم فی نه ایدوکین معرفته احتیاج قالمشدر و بزدخی قریبا
فی ظرف ایچون اولوب حقیقت ظرفیت دخی متکلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ایدوکنی بیان ایلدیك
و بو مقامده دخی متکلم غیر یلرکبی اهل حصندن اولمغله حقیقت ظرفله عمل مهما امکن ممکن اولور کذلك فی عشرة
من اهل بیتی یاخود فی عشرة من بنی ابی دیسه ینه متکلم و بشقه طقوز کسنه آمن اولورلر زیرا مرادی بیت النسب
وکندو دخی جملهٔ اهل بیتندن محتسبدر وهم متکلم ابناء ابندن بریسیدر بو جهتلردن حقیقت ظرفله عمل ممکن
اولوب امان اهل بیت یا ابناء ابندن اون نفره حاصل وکندو دخی ایچلرنده داخل اولور وخیار تعیین وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمین در اما آمنونی فی عشرة من اخوانی دیرسه متکلم وقرنداشلرندن بشقه اون کسنه دخی آمنلردر زیرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل وکندو نفسنك قرنداشی اولمق قابل اولماغله کلامنده حقیقت ظرفله عملدن مانع اولان معنایی
تصریح ایتمش اولوب بو یله حقیقتله عمل متعذر اولان کلمه نك برمجاز متعارفی وار ایسه تصحیح کلام ایچون اول مجازه حملی
واجب اولمق قاعده سی اوزره بو کلامده حرف فی بمعنی مع دردیو جزم ایتمك لازم ولازبدر کذلك فی عشرة من ولدی
دیسه ینه انسان ولد نفسندن اولمق غیر متصور وعشره یی متکلمك غیر یلرندن تکمیل ایلمك امر مقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتی انا فیهم یاخود آمنوا عشرة من ولدی انا فیهم دیسه ینه امان متکلمدن غیری اون نفره دخی
احسان اولنور اما عشرة من اهل بیتی انا فیهم یاخود عشرة من اهل حصنی انا فیهم دیسه امان اون کسنه یه حاصل
ومتکلم دخی ایچلرنده داخل اولور و بیان فرق قریبا سبق ایلمشدر واکر آمونی فی عشرة من بنی یعنی اوغللرمدن اون
نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیسه کندو اما نندن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخیار تعیینی امامه متعین
اولور زیرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قیلامشدر بو صورتده اولادلری یا الکز ذکور یاخود اناثله مختلطین ایسه لر
امام المسلمین یا الکز ذکور یاخود یا الکز اناث یاخود مختلطلرندن قنقی عشره یی دیلرسه تعیین ایدر اما هیچ ذکوری یوغیسه
اول متکلم مستأمندن غیری جمله اولادی فیء اولورلر زیرا انجق اوغللری ایچون لفظ بنین ایله استیمان ایلمشیدی
ولفظ بنین اناث صرفه یه شامل اولمدیغی بز سابقده تبیین ایلدیك سؤال اولنورسه که مختلط اولدقلری وقتده
امام دیلرسه اناث صرفه دن اون عددینی تعیین ایدر دیو قریبا ذکر ایلدیك چونکه اسم بنین اناث صرفه یه
غیر متناولدر امام ایچون آنلری تعیین ایلمك نیجه قابلدر جواب اولدر که امام صورت مرقومه ده بنین اولان عشره یه
امان و یرمیوب بلکه متکلم فی عشرة من بنی قولیله استیمان ایتمکله امام دخی بنیندن عشره یه اعطاء امان ایلمشدر
وحین اختلاطده بنات عشر بنیندن عشره عد اولنمغله امام ایچون انلری تعیین جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنیندن بعض اولمماریله امان دخی آنلره تناول ایلمز ولو کانوا بنین و بنات و بنی بنین و بنی بنات
یعنی صورت مفروضه ده اولادی بنین و بنات و بنی البنین و بنی البنات اولسه لر امام ایچون کرك اولاد وکرك اولاد
اولاددن قنقی عشره یی اختیار ایلسه سزاواردر زیرا اسم بنین خصوص امانده بنین صلبیه شامل اولدیغی کبی
علی وجه الاستحسان بنی البنینه دخی متناولدر اکرچه نسخهٔ کتابده و بنی بنات واقع اولمشدر که لکن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذکوره غلط کاتبدر دیو تصریح واصل ترکیب قلب ترتیبله و بنات بنین اولمسنی تصحیح ایلدیلر و بعض
آخرین دخی اسم بنین اولاد بنینه اطلاق اولندیغی کبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنور دیو امام محمد رحمه الله تعالی دن
روایت خصاف اولمق اوزره باب مایصدق فیه المستأمن ده ذکر ایتدیکمز قولی ترجیح و نسخهٔ کتابی
تصحیح ایلدیلر و بو بابده اخوه واخوات حکم بنین و بناتده در انجق آمنونی فی عشرة من اخوتی یعنی ارکك
قرنداشلرمدن اون نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیوب انجق اخوات صرفه سی وارکك قرنداشلرینك اوغللری
بولنسه جمله سی فیء اولورلر زیرا لفظ اخوه کرك اخوات صرفه وکرك بنی الاخوه یه کرك حقیقت وکرك مجاز بر وجهله
شامل اوله مز اما بنی البنین بشقه در که لفظ بنین آنلره مجازا شامل اولور که ابن الابن بنات صرفه ایله مختلط اولسه
لفظ بنین جمله سنه متناول اولور و اکر فی عشرة من اصحابی دیسه عشره متکلمدن بشقه ایدوکی ظاهردر زیرا
انسانك اصحابی کندو یه مغایر اولمغله فی کلمه سنی حقیقت ظرفده استعمالی متعذردر کذلك فی عشرة من رقیقی
یاخود فی عشرة من موالی دیسه ینه عشره غیر متکلمدر واکر امام المسلمین اهل حربدن برفارسه نظر بعده
انت آمن فی عشرة من فرسانکم یعنی سن فارسلریکزدن اون نفر ایچنده آمن سین قولیله مبشر قیلسه مخاطب ایله

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بیتی او بنی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب یحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقیقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذکور والاناث یتناول اسم البنین للاناث الصرفة

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رقیقی او موالی

بشقه طقوز کسنه دخی آمن اولورلر زیرا مخاطب امامك تأمین اولنان عشره یی وصف ایلدیکی صفت فارسده
مشترك و آنلردن بری قیلنمق ممکن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة
من الرجالة یعنی اون نفر پیاده ایچنده آمن سین دیسه عشره مخاطبدن غیری اون پیاده یه حمل اولنور زیرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره ده اولماغله حرف فی بمعنی مع در وعکس مسئله دخی ینه اصل مسئله یه قیاس اولنور
مؤلف رحمه الله دیر که الفاظ مذکوره انجق کلام ناسده متعارف اولان معنایه حمل اولنور یعنی الفاظ مذکوره ده
هر کسك فهمنه سبقت ایلین انجق ذکر ایلدیکم معنالردر واکر فی عشرة من بناتی دیوب بنین و بناتی دخی
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زیرا اسم بنات بر وجهله ذکوره متناول اوله مز کذلك بنین ایله بنات بنینی
بولنسه ینه امان بنات بنینه خاص اولوب بنینه شامل اولماز زیرا اسم بنات بطریق المجاز بنات بنینه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البناتی بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لکن بو قول منقول اظهر روایتینه
محمولدر که اولاد بنات بابالرینه نسبت اولنوب انالرینه نسبت اولنمازمکر مستأمن تقدیم مقدمه ایدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبیه لرم هالکه اولمشلردر دیدکدنصکره آمنونی فی بناتی دیمش اوله تا که بو مقدمه دن استیمانی انجق بنات
بنات ایچون ایدوکی ظاهر اولور وفهم مقصود کلامده دلالت حالی تحکیم شرعیمزده اصل صحیح مستقیمدر
واکر آمنونی فی موالی یعنی بکا عتقام ایچنده امان و یریکز دیسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسی مجتمعین اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ایله منتفعین اولورلر زیرا اسم موالی کندو عتقاسنده حقیقتدر که آنلری اعتاقله حکما احیا
ایلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدر که عتقاسنی آنلر ایچون ایجاب عتقه استیهال ایلمشدر وسابقده باب مایصدق
فیه المستأمنده بیان ایلدیك که امان توسعه مبنیدر واما نله ثبوت حقن دمایه مجرد صورت لفظ احتیاطا
کفایت ایدر وجمع الحقیقة والمجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فیه کبی ایکی محلده اولوب
معنای مجازی حقیقته ایراث نقصله مزاحم اولمدیغی صورتده جائز کوریلور ومزاحمهٔ مزبوره اکرچه وصیتده واردر
لکن امانده بر طرفدر بونك نظیری حرمت علیکم امهاتکم آیت کریمه سیدر که لفظ امهات جداته دخی شاملدر
اما آمنونی فی موالی دیوب هم کندو یی اعتاق ایلین موالیسی وهم کندونك اعتاق ایلدیکی موالیسی مجتمع
اولسه لر لفظ مولی بین المعتق والمعتق مشترکدر دیو لفظ مرقومله امان فریقینی احاطه ایده مز زیرا معتق اعلی ایچون
طلب امانده مرامی مجازات انعامدر ومعتق اسفل ایچون طلبدن مرامی ترحم وزیادهٔ اکرامدر و بونلر معنیان
متغایران ایکن اسم مشترك ایچون آنلری کلمهٔ واحده ده جمع وتحقیق وجهی اوزره عموم وشمول غیر متصوردر
بو جهتله امان مذکور وصیت کبی احد فریقینه مقصور اولور انجق مجهول ایچون وصیت صحیحه اولماغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ایچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قیلن مستأمنك نیتنه
اعتبار اولنوب طریق معرفت انجق آنك تعریفی اولمغله بو بابده تصدیق اولنور واکر اول مستأمن بن برنسنه یه نیت
ایتمش ایدم دیرسه استحسانا جمله سی آمن لردر لکن وجهی لفظ مشترکك عمومی دکلدر که عموم مشترك ممنوعدر
بلکه احد فریقینك امانی مجزوم و باعیانهم غیر معلوم اولوب مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتملریله بیان سابق
اوزره تأمین جمیعله احتیاط اولنور سؤال اولنورسه که مجهولده ایجاب امان کلام امام ایله قائم ایکن مستأمن
برنسنه یه نیت ایتمدکده خیار تعیین عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ایدی جواب اولدر که مشترك مجمله مغایردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دکلدر که بیانی اجمال ایلین امامه راجع اوله بلکه علی الانفراد فریقیندن
هر برینه محتمل اولمق اعتباریله مشترکدر و بویله محلده موجب ایچون بیان یوقدر همان بونده بیان صیغهٔ کلامده
تأمل ایله نمایان اولور واولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن وغیر مستأمنك اختلاطنه بناء تأمین جمیعله
احتیاط اولنور نکته سی اولدر که بیان مشترك انجق مقارنله اولور اما صکره دن عارضله بیانی نسخ اولوب بیان
اوله مز بنابرین مستأمن مرقوم اکرچه تکلمده معتقلریمی یا معتقلریمی قصد ایتمش ایدم دیرسه مقارن کلامی ایله
بیان ایتمش اولور اما مقدما نیت ایتمش ایدم شمدی برفریقی اختیار ایده یم دیرسه بیان اولمیوب معنای نسخه راجع
اولور اول ایسه نسخه مالك اوله مز واکر متکلم بن کندو اعتاق ایلدیکیم موالیمی قصد ایتدم دیوب امام دخی
بلکه بن انجق سنی اعتاق ایدن موالیکی قصد ایلدیم دیرسه قول امام معتبردر که صیغهٔ مشترکه ایله ایجاب امان
ایلین اولدر کورمز میسنکه مستأمن آمنی علی قریبی عباس بن عمر دیوب امام دخی آمنتك علیه قولیله
مساعده ایلسه لکن بو اسمله ایکی قریبی بولنسه مستأمن احدهمانی قصد ایتدم دیوب امام بلکه بن آخری قصد
ایلدم دیسه معتبر اولان قصد امامدر واکر امام بن علی التعیین برینی قصد ایتدم دیوب مستأمن دخی بنده قصد

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحکیم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بین الحقیقة والمجاز

مطلب المشترك بینا بالاجمال

مطلب بیان المشترك انما یکون بالمقارن

مطلب علی قریبی عباس بن عمر

تعيين ايتدم ديسه آمن وغيرآمن تميزلری ممكن اولمامق وجهی اوزره اختلاط ايتملريله تأمين طرفين ايله احتياط
اولنورامامستأمن بن شونی قصد ايتدم ديوب امام دخی بن تعيين قصدايتموب همان مطلبكه قصد اجابت
قيلدم ديسه بونده امان مستأمنك قصدايلديكی شخصه نمايان اولور زيرا امام ايجاب امانی كلام مستأمنه بناايدوب
ارادهٔ مستأمنله دخی بريسی متعين اولمغله اول شخص جواب امامده دخی متبين كبی اولور واكر آمنی علی عشرة
من موالی الاسفلين يعنی بكا اعتاق ايلديكيم مواليمدن اون نفر اوزره امان ويرديسه بونده خيار تعيين علی عشرة
من اهل حصنی مسئله سی كبی مستأمنه مخصوصدر زيرا امان نفسندن صكره كلمهٔ شرط اولان علی حرفی
ذكرايله امان عشره دن نفسنی حصه مند ايلمشدر كذلك علی ابن عمی ديوب ايكی ابن عمی بولنسه ينه تعيين
خيارا كا منوطدر واكر علی ابن عمی زيد بن عمرو ديوب بو اسمله ايكی ابن عمی بولنـدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعيينده اجماع ايلسه لرايكيسيده آمن اولورلر زيرا اسم ونسبله تعريف اشارتله تعريف كبيـدر و بولفظله
اكرچه امان احدهما متعين لكن بزه غير متبين اولمغله مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايلمشدر امابالكز علی ابن عمی
صورتنده امانی منكر مجهولده ايجاب ايتمكله انجق خيار تعيين ايله حصه ياب اولور كورمز ميسنكه عبيدندن برينی
بعينه اعتاق ايدوب صكره تميزی ممكن اولميان وجه اوزره عبد مرقوم غيريلرايله اختلاط ايلسه خيار تعيينـه
مالك اوله مز مترجم فقير ديركه بومقامده سوق كلام آتی ايذان وافهام ايدركه صورت مزبوره ده معتق وغيرمعتق
اختلاط ايتمكله جمـله سنی تسويهٔ حكم عتقله احتياط اولنه تنه كيم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بيان اولنمشـدر
لكن امانده اعطاء امان ايلين ذاته ضرر كلی اولميوب بلكه بعضـا نفع جلی مترتب اولمغـله احتياط مرقوم آنده
مناسبدر اماعتقده مولالرينه ضرر عظيمی موجب ايكن مجرد احتياط ايچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
كتابدن فهم اولنان تسويهٔ حكم عتقـده احتياط دخی كتب فقهيه ده بوايتمشدر همان بولنان لاجل الاحتياط
وطیٔ واستخدام لرندن امتناع ايلمكدر و بو مسئله نك كتاب البدايعده تفصيلی واردر وانده بو كتابده سلب اولنان
خيار تعيينی اثبات دخی مذكوردر و بو كتابله بينلرين توفيق دخی قابلدر لكن بحث طويل اولديغندن ذكرينی
بر طی ايلديك مراد ايلين كتاب مرقومه مراجعت ايليه ينه صددمزه كله ليم اما احد عبيدينی بلا تعيين اعتاق ايلسه
خيار تعيينـه مالك اولور واكر آمنونی فی عشرة انفس من بنی يعنی بكا اوغلرمدن اون عدد نفوس ايچنـده
امان ويريكز ياخود علی نسخة فی عشرة بنين من بنی يعنی اوغللرمدن اون عدد اوغول ايچنده ديسه اكرچه
بومسئله مقدما ذكر اولنمشدر لكن بونده اون عدد بنات صرفه يی تعيين ايلمك امام ايچون جائز اولماز زيرا انجق
بنين اولان عشره ايچون ايجاب امان ايلمشـدركه اناث صرفه يه شامل دكلدر اماسبقت ايدن فی عشرة من بنی
مسئله سی بشقه دركه آنده امانی بنيندن اولان عشره ايچون ايجاب ايلمشيدی اناث صرفه دخی ذكورايله اختلاط
صورتنده البته بنيـندن عداولنور واكر آمنونی علی موالی ديوب انجق مولياتی معتقـاتی بولنوب ذكوردن
مولای معتق بولنماسه بطريق الاستحسان متكلم ايله نائلهٔ امان اولورلر اكرچه مقتضای قياس موالی وسبقت ايدن
اخوه و بنين اناث صرفه يه عدم تناولده مساوی اولمقـدر لكن جناب مؤلف رحمه الله تعالی طريق استحسانه
سلوك ايدوب ديمشـدركه اهل لغت اسم موالی نك اناث صرفه يه اطلاقنی جائز كوروب تعبير مولياتی تكلفـدن
عد ايدرلر حتی معتقـاته دخی معتقين مثللو هن موالی بنی فلان ديرلر ومداول لفظی بيلمكده عرفه اعتـبار
اولنور بناء عليه لفظ موالی وصيت وامانده اناث صرفه يه شـامل اولوب اخوه و بنين متناول اولمـاز والله اعـلم

باب الامان علی غيره ما يدخل فيه ومالا يدخـل ومايكون فداء ومالايكون

يعنی مستأمن سائر اهل حرب ايچون طلب امان ايلدكده آنده داخل اولوب اولميان وحين استيماننده ذكر ايلديكی
اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولميـان مسائل فرعيه ودلائل اصليه درمؤلف والاشان جزاه الله بكل احسان
حضرتلری ديركه محصور يندن بر كمسـنه مسلمينه التجا برله افتح لكم الحصن علی ان تؤمنونی علی فـلان رأس
الحصن يعنی سزه باب حصنی فتح ايده رم بكا رئيس حصن اولان فلان اوزره امان و بريكز شرطيله ديوب جا
ومسلمين دخی اسعـاف مرتجی ايلسه لر اولدخی فتح ايلسـه متكلم ورئيس آمن اولورلر زيرا فتح حصن اوزره
نفسی ورئيسی ايچون شرط امانی تصريح ايلمشـدر كه امانی نفسنه ضمير متكلم ايله و رئيسه دخی اسمنی تصريحله
نسبت ايدوب شرط ايچون اولان علی كلمه سنی اكا وصل ايلمشـدر كذلك انا آمن علی فـلا ن رأس الحصن
ان فتحت البـاب يعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمنم فتح باب ايدرسم ديو مواعده ومسلمين
دخی نعم قوللريله مسـاعده ايلسه لر ينه ايكيسيده آمن اولورلر زيرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولمـا مغـله

مطلب علی عشرة من موالی الاسفلين

مطلب اعتاق عبداً بعينه ثم اختلاط

مطلب بعض تصرف المترجم

مطلب فی عشرة انفس من بنی

مطلب شمول الموالی للمعتقات

مطلب تؤمنونی علی فلان

مطلب طلب الامان فقالوا نعم

موضع جوابنده ذكر اولندقده اعادهٔ خطاب منزله سنده اولوب اكا مسلمين آمنـاك علی فلان رأس الحصن علی
ان تفتح البـاب يعنی سـكا رأس حصن اولان فلا ن شرطی اوزره امان ويرديك سن فتح باب ايتمك شرطی
اوزره ديمشـلر كبی اولور وقول مذكورلری آمنـاك علی اهلك وولدك ياخود علی اهلك ومالك علی ان تفتح
الحصن قوللری منزله سنـده اولوب ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اعقد والی الاما ن علی فلان يعنی بنم
ايچون فلان اوزره عقد امان ايديكز ديسـه ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اجعلوا لی الا مان علی فـلان
يعنی بنم ايچون فلان اوزره ايجاد امان ايديكز ديسه هم نفسی وهم فلان ايچون اشتراط امانی تصريح ايتمكله ايكيسيده
آمن اولورلر اما بوندن اول كچن بابده آمنوالی عشرة مسـئله سی بشقه دركه آنده نفسی ايچون تنـاول امانی
تصريح ايتمشـدركه تقدير كلامی آمنوا لاجلی بنم خاطرم ايچون امان ويريكز ديمـكدر بوصورتده امانی
نفسنه نسبت قيلـيوب بلـكه عشرهٔ منكره ايچون التمـاس امانله شفـاعت ايتمش اولور وكثير اما شفيع اولا ن
كمسنه شفـاعت ايلديكی نسنه دن حصه مند اولماز امامعنای معهود بومقامده ناموجود دركه اعقدوا لی الامان
واجعلوا لی الامان قوللری امانی نفسنه نسبتده صريحدر وهم كلا بو قوللرينی شفـاعته حمل ايلسك علی فلان
قولنده علی كلمه سنـده فائده قالميوب بلكه تقدير كلامی همان اعقدوا ياخود اجعلوا لاجلی و بشفـاعتی
الامان لفلان ديمك اولور كلمـهٔ علی ايسه شرط ايچون اولوب صريحـا لفظ علی ذكر اولندقده البته اعمالی
لازمدر واعمالی انجق نفسی ايچون التماس امانی مشروط وامان فلا نی اكا شرط قيلمغله حاصل اولور اما آمنوالی
عشرة مسئله سنده كلمهٔ علی غيرمذكوره در واكر عاقدونی علی الامان علی رأس الحصن يعنی رئيس حصن
اوزره امان شرطی اوزره بنمله معاقده ايديكز ديسه رئيسلری امين ومتكلم فیءٔ مسلمين اولور زيرا نفسنه عقدی
نسبت ايدوب امانی ايتمشدر وچوق كره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصه مند اوله مز خصوصا عقد امان كبی
عقودده كه آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولميوب من له العقده نسبتی لازمه اوله كورمزميسنكه مسلمين عاقد نك
الامان علی الرأس ان فتحت يعنی فتح باب ايدرسك رئيس حصن اوزره سنكله عقد امان ايلديك ديسـه لر امان
انجق رئيسه شـامل اولوب متكلمه متناول اولمـاز زيرا معاقده وزن مفاعله اوزره دركه آنده متكلمه انجق عقد
مضـاف اولوب معقود اولا ن امان مضاف اولمـاز و بو ايكی مسئله ده انجق رئيس برأسه آمن اولوب عيـال
ورقيقی داخل اولمـاز زيرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صكره حاصـل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غيری
داخـل اوله مز واكر عاقدونی الامان علی فلان يعنی فلان اوزره امانی بنمله معـاقده ايديكز ياخود اكتبوا
الی الامان علی فلان يعنی فلان اوزره امانكزی بكا كتب ايديكز ديو استرحام مسلمين دخی نعم قوللريله مواعدهٔ
انعام ايلسـه لر امانه انجق فلان واصل اولوب متكلم نائل اوله مز زيرا مسئلهٔ ثانيه ده انجق امان فلانی كندويه
تحريرلرين التمـاس ايلمشدر ومكتوب اليه اولان كمسنه كاهيجه منـافع مكتوبدن حصه مند اوله مز و بونكله
قريبـا حكمی ذكر اولنان عاقدونی مسئله سی برابردر و بعض نسخ كتابده الی موضعنده لامله اكتبوا لی الامان
علی فلان يعنی بنم ايچون فلان اوزره كتب امان ايديكز واقع اولمشدر لكن نسخهٔ مرقومه واوجهله لام ايله الی ميانـنده
واقعه اولان الفيـنك برينی حذفله غلط كاتبدر زيرا اكتبوا لی الامان قولی اجعلوا لی الامان قولی كبيدركه
بونده دخی امان مكتوبك نفسنه اضـافتنی تصريح قيلمشـدر بو جهتـله اكتبوا الی نسخه سی صحيح ايدوكی
عنديمزده واضح وصريحدر واكر اعقد والی الامان ياخود عاقدونی علی الامان علی عيـالی ياخود علی ولدی
ياخود علی مالی ياخود علی قراباتی ديسـه اوزرينه اشتراط عقـد امان ايلديكی جميع نفوس ونفـائس ايله
نفسی دخی آمن اولورلرهله اعقدوالی مسئله سی سبقت ايدن استدلال اوزره وارسته قيد اشكالدر اما عاقدونی
مسئله سی قريبا ذكر اولنديغی اوزره مقتضای قياس نفسی امانده داخل اولمامقدر زيرا نفسنه عقدی نسبت قيلوب
امانی قيلمامشـدر لكن بوبابده ايكی وجهـله استحسان واكا دخی امانله احسـان اولنمشدر وجه اول اولدركه
كلامنده نفسی ايچون اشتراط امان ايلديكنه دلالت واردر زيرا اولاد وعيـالنه شرط اماندن مقصودی آنلری
مدحيوتله ابقـادر و بقالری انجق مقدما مؤنتلرين رؤيت ايتديكی مثللو بعـد اليوم رؤيت ايتمك اوزره كندونك
بقـاسنه منوط و بقاسی انجق تناول امانه مربوطدركه قتـل يا استرقاق اولنسه بعـد اليوم مؤنتلرين رؤيت
ايده من ومعنای مذكور علی مالی قولنده دخی اظهردركه مال ايچون طلب امانده ملكنده قالوب حوايجنه صرف
ايتمكدن غيری غرض يوقدر و بو غرض دخی انجق نفسنه ثبوت امانده نصـكره حاصلدر وجه ثانی اولدركه متكلم
مسفور عقد مز بورده طرف آخردن سفـير دكلدر كه مال نفسی اوزره عقد امان ايلين انجق نفسی ايچون عامل

مطلب اعقد والی الامان علی فلان

مطلب كلمة علی الشرط

مطلب اعقدوا لی الامان او عاقدونی علی الامان علی عيالی او غيرهم

اولوب طرف غيردن سفير اولماز وعيال واولاد دخی بويله درکه آنلر ايچون استيماندن مرامی مصالحنه قيام
ايتملر ايچون آنلره احتياجندن ناشی تخليصلرينه اهتمام ياخود اظهار شفقت ايچون خلاصلرين التزامدر و بو معنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بو جهتله کلامنده نفسی ايچون بطريق الدلالة طلب امان متحقق اما قريبا سبقت ايدن
عاقدونی مسئله سی بو معنايه ناموافقدر حتی عاقدونی على الامان على عيال فلان ياخود على ولد فلان ديسه کلامنده
نفسی ايچون طلب امانه دليل بولنمامغله کندودا خل امان اوله مز زيرا عيال غيرك بقالری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عيال غيرك کندو مصالحنه قيامنه متعلق اولمامغله بوقوللری على رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اکرچه عيال وولدك دخوللرين ومتکلمك عدم دخولن بيان ايلدی اما
اول عيال وولد کندويه نسبت اولنان شخص فلانی امانده داخل اولوب اولماديغن اعلان ايتمشدر انجق
استحسان ايچون ذکر ايلديکی ايکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زيرا عيال فلانك حالت اصليه لری
اوزره بقالری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زيرا متکلم فلانك اولاد وعيالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارينی غير مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخيری توضيح
وتقرير ايدوب ديمشدر که قچان رئيس حصن عاقدونی الامان على اهل مملکتی ياخود على اهل بيتی ديو مملکت
وبيتی نفسنه نسبت ايده رك تکلم ايلسه جميع ناس کلام مزبوردن مرادی بنه مملکتنده تصرف وتمتع واهل
بيتی ايله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ايدوکنی فهم واعتقاد ايدرلر و مطلب مذکور نفسی ايچون ثبوت امانه
مقصوردر واکر اعقدوالی الامان على اهل حصنی على ان افتحه لکم يعنی بنم ايچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ايديکز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله سی فیء اولورلر زيرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمزمیسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ايچون شرط ايلديلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموالنه تناول ايلسه مسلمين ايچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ايدی
بوندن ظاهر اولديکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دليل
واردر که آنلره تناول امان حصنلرنده تقرير واسکان اولنمامق اوزره در واموالك امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ايتديکندندر معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان على اهل حصنی على ان ادلکم على الطريق الی موضع کذا يعنی بنم ايچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ايديکز سزی شويله برموضعه موصل اولان طريقه اوزره دلالتم اوزره ديو استيمان ومسلمين
اعطاء امان ايدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشيا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زيرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دليل واردر که دلالتی انجق
اهل حصنی ايله حصننده قراره تمکن واقتدار ايچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمايانذر کذلك اعقدوالی
الامان على اهل حصنی على ان تدخلوه فتصلوا فيه يعنی بنم ايچون اهل حصنم اوزره عقد امان ايديکز
سزلر حصنه کيروب ايچنده نماز قيلمق اوزره ديسه بنه مسلمين ايچون نفوس واموالدن قليل وکثير بر نسنه يه
تعرضلری حلال اولماز زيرا کلامنده فائده فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفير اولمديغنی تصريح
وتقرير واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ايدرلر تاکه بو خبر شايع
وقلوب مشرکينه رعب وهراس واقع اوله ياخود سکانی عبادت اوثان ايتدکلری مکانده بونلر عبادت رجحان
ايده لرکه مکان عبادت يوم مشهود قيامتده مؤمن ايچون شاهد وبو معناده اثر دخی واردر واکر آمنونی على
اهل الحصن على ان تدخلوه يعنی بکا اهل حصن اوزره امان ويريکز حصنه دخول لکز شرطی اوزره ديوب
غيری نسنه سويلمسه امان مذکور ناس اوزره مقصوردر زيرا دخول حصنك فائده سی اغتنام ايدوکی
ظاهر وماعداسی محتمل غير متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصريح اولنمدقچه کلامی
ظاهرينه حمل ايتمك لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالى بو محلده بعض هذا قريب من بعض ولکن هذا على
مايقع عليه معانی الکلام يعنی بو الفاظ امانك بعضيسی بعض آخره قريبدر لکن بيان ايتديکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ايسه آنك اوزرينه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ايله بو معنايه رمز وايما قيلنمشدر واکر
افتح الحصن على ان تؤمنونی فی اهل حصنی ياخود مع اهل حصنی ياخود واهل حصنی يعنی باب حصنی
فتح ايده رم بنی اهل حصنم ايچنده ياخود اهل حصنم ايله برابر ياخود بنی واهل حصنمی امين قيلمکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لا يتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوالی الامان على اهل حصنی على ان ادلکم على الطريق

مطلب سکان العبادة شاهد المؤمن

مطلب آمنونی على اهل الحصن على ان تدخلوه

ديسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زيرا سلامت مالارين قيد ايتميه رك نفسلری ايچون اشتراط امانلری
فتح بابلرينه مجازات احسان ايدرلر واکر افتح الحصن على ان تؤمنونی على الف درهم يعنی حصنی فتح ايده رم
بنی بيك درهم اوزره امين قيلمکز شرطی اوزره ديسه کندو امين وجميع مالی فیء مسلميندر انجق آنك ايچون بيك درهم
واردرکه امام فنقی محلدن ديلرسه اکا انعام ايلرز زيرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ايله بيك درهمی
على الاطلاق شرط ايلمشدر و بويله امانده مالی داخل اولميوب همان فتح بابنه عوض شرط ايلديکی بيك درهم
داخل اولور که فتح باب ايتدکده عوض مشروط اکا اعطا قيلنور کذلك افتح الباب وتؤمنونی على الف درهم
ديسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ايده رم بيك درهم اوزره سزلر بکا امان ويرمکز حالنده معناسنه اولوب
بنه بيك درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مريضة ديمك کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
على الف درهم من مالی ياخود على ان تؤمنونی آه ديسه انجق مالندن بيك درهم اعطا وباقيسی غنيمتده ابقا
اولنور ومالی بيك درهمه وافی دکل ايسه موجودندن زياده نسنه اعطا قيلنماز زيرا تعبير مرقومدن بيك درهمی
نفسی ايچون عوض قيلماديغی معلومدرکه من مالی قولی ايله بيك درهمی نفسنه مضاف قيلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولميوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ويريلور لکن اول مقدار
مقدر اوزره زياده متصور اولماز اما مسئله اولی بشقه درکه آنده الف مسمای مسلمين ايچون نفسی اوزره شرط
ايلديکی منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ايتديکندن عوضه الحاق اولنوب شول اجير حکمنده اولورکه
اعمل لك هذا العمل على درهم ديمکله عقد اجاره ايليه اما اعمل لك هذا العمل على درهم من مالی ديمش اولسه
بو عقدی اجاره صحيح اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولميوب عروض اولسه اکا عروضندن
بيك درهمه مساوی اوله جق نسنه ويريلور زيرا من مالی ديمکله مشروط امانی مالندن برجزء قيلمشدر وجميع اموالی
وصف ماليتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما على الف درهم من دراهمی ديمش ايسه دراهمندن
برقطعه سنی مشروط امان قيلمش اولوب دراهمی بولنمازايسه امان مرقوم محلنه مصادف اولميوب لغو محض اولور
بونك نظيری مسئله وصيتدرکه اوصيت لفلان بالف درهم من مالی ديسه دراهمی بولنمسه ده مالندن
بيك درهمه مساوی نسنه ويريلور اما بالف درهم من دراهمی ديسه ودراهمی بولنمسه نسنه ويريلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ايراد ايليوب ديرکه اکر سائل سؤال ايدرسه که مسئله مفروضه ده على الف
درهم من مالی نيچون مالندن اخذ ايده جکی بيك درهمه حمل اولنور مسلمينه اعطا ايده جکی بيك درهمه حمل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قيلمش اوله جوابنده ديرزکه بو معنايه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولورکه فتح باب ايتدکد نصکره شرط اعطايی ذکره حاجت اولميوب البته جميع
مالی فیء اولور بوندن معلومدرکه مرادی مالندن مسلمينه ويره جکی بيك درهم اولميوب بلکه مالندن بيك درهمی
بطريق الامان نفسنه سالم وزياده سی مسلمينه غنائم اولمقدر کورمزمیسنکه افتح الحصن على ان تؤمنونی على رقيقی
ياخود على مالی ياخود على سلاحی ديسه اقوال مذکوره سی انجق نفسی ايله برابر اشياء مزبوره سی ايچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله ده على الف من مالی قولی دخی بويله در واکر افتح الحصن على عشرة اروس من الرقيق ياخود
على عشرة افراس ديوب رقيق وافراسی نفسنه مضاف قيلماسه همان على الاطلاق على الف درهم قولی منزله سنده
اولوب عشره مذکوره فتح بابندن عوض قيلنور زيرا رقيق وافراس دراهم کبی مال اولمين منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بو صورتده اول رقيق وافراسی نه محلدن ويرسه لر جائزدر اما من رقيقی ياخود
من کراعی قولی بشقه درکه تفصيلی قريبا سبقت ايتمشدر واکر فتح حصنی شرط ايتميوب بلکه آمنونی حتی انزل
اليکم على الف درهم ياخود على الف من مالی يعنی بکا امان ويريکز تاکه سزه نزول ايده يم مطلقا بيك درهم
اوزره ياخود مالمدن بيك درهم اوزره ديو استيمان ومسلمين اعطاء امان ايلسه لر بو ايکی صورتده مسلمينه بيك درهم
ويرمك متکلم اوزره واجب اولور زيرا التماس ايلديکی امان مقابله سنده مسلمين ايچون فتح باب کبی برمنفعت شرط
ايتمديکندن معلومدرکه ذکر الف ايله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمين ايچون آنی عوض قيلمقدر وحکم
مقرر ده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بو معنی ظاهردرکه اول مستأمنك نزولی ايله مسلمين حصن ايچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلر که مسئله سابقه مثللو مالندن بيك درهمده التماس امانه دلالتی نمايان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قيلنسه مسلمين ايچون فائده سی مأمولدر ومسئله سابقه بويله دکلدر کذلك آمنونی حتی انزل اليکم على عشرة
اروس من الرقيق ياخود من رقيقی ديسه لينه نفسنه فدا قيلديغی عوضه محمول اولوب مسلمينه اداسی لازم اولور

مطلب على ان تؤمنونی على الف درهم

مطلب وتؤمنونی على الف درهم

مطلب انت طالق وانت مريضة

مطلب اوصی بالف درهم من ماله ولم يکن له درهم

واكر بو مسئله ده على اهلي او ولدي او مالي ديسه بو صورتده هم نفسي وهم بو نلردن نزولنده استصحاب ايلديكينك جمله سي آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولدى مال اولمدقلرندن بشقه انسان آنلري نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسني آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عياندر كه مرادى آنلر ايچون نفسي ايله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخي بويله دركه على مالي قولنده مال على الاطلاق ذكر اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالني نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادي اولور واكر آمنوني على رقيق على ان انزل يعني بكا رقيقم اوزره امان ويريكز بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسي وبرابر نازل اولان رقيق آمنلردر اما على نصف رقيقي ديسه فدايه محمول ومسلمينه اداسي لازم اولور اكرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى برفرق معتني يوقدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه اعتباردر كه اويله محلده انسان معيتنده اولان بعض اشياسني نفسنه فدا قيلر كه بقيهٔ اشياسي ايله امن وسلامتله تعيش ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسني نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفني ياخود مالندن برجنسك نصفني ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدر كه مرادى آني فدادر اما جميع مالني ياخود مالندن برجنسك جميعسني ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدر كه مرامي نفسي ايله برابر مالي ايچون دخي امانه طالب اولمقدر واكر زوجه وولدى مثللو مال اولميان ذواتي ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معيني وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى فدا اولميوب آنلري امانده ادخالدر همان آمنوني على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب بو صورت فلاني نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغي كبي مسئلهٔ مرقومه دخي اكا صرف اولنور وبيان مشروح اوزره آمنوني على عشرة من رقيق حتى انزل يعني بكا رقيقمدن اون عدد اوزره امان ويريكز تا كه سزه نزول ايدم ديسه بو قولي فدايه حمل اولنور بو صورتده مال وزوجه مثيله نزول ايدرسه آنلر بالجمله فيء اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسي داخل اولماز كورمزميسنكه بغير فداء امانده اموال وعيالي داخل اولماز ايدي فدا ايله امانده دخي داخل اولماز لكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكي مثللو نسنه لري برابر انزال واوزريمه شرط ايلديكيكز فدا ايچون بونلري كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده مقتضاى قياس اول نسنه لر فيء اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلمقدر زيرا اماني بعد النزول اولوب معيتنده اولان ماله تناول ايتمكله مال مزبور فيء مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكي فدايي فيء مسلمين ايله ادايه قادر اوله مز لكن مؤلف الاشان سالك طريق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولوردي زيرا التزام ايلديكي فدايي انجق مالي ايله ادايه قادر اولور وعند المسلمين مالي يوقدر كه بعد النزول آندن اداقيله پس بو مقدار ايله نازل اولمسه اداء فدايه مقتدر اوله مز بو جهتله اوزرينه فدايي شرط ايتموز اول مالي كتورمكه طرفيمزدن تسليط حكمنده اولور نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابتي شرط ايلمك مولاسندن آني اكتسابه تسليط ويد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بر رأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسني فدا وواحد باقي بي فيء اولمق اوزره اخذ ايتملري جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجي مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور كذلك يكرمي رأس كتوروب بونلردن اون دانه سني انتخاب ايده سز ديو كتوردم ديسه بينه باعتبار القياس جمله سي اخذ واختلاس اولنور واكر التزام ايلديكي رقيق كتوريوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بوني صاتوب قيمتني سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولي يميني ايله قبوله شايان كوريلور زيرا رقيق مطلقا مال اوليان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتي بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قنقيسني كتورسه جواز قبولي متثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب مبانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق اولنور لكن تفصيل سابق انجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكي صورتده لاحقدر يوقسه نفسنه اضافتله من رقيقي ديوب بعده رقيق يرينه دراهم كتورسه دراهمي فيء اولوب ينه فداء ملتزم ايله مطالبه اولنور زيرا رقيق نفسنه نسبتله تبيين وآنلري شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبي اولمغله آندن مكان اعيانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بو صورتده اهل حصن اول رقيقلري استصحاب وترفيقمه مانع اولديلر آنك ايچون قيمتلريني كتوردم ديسه تصديق اولنماز زيرا كتورديكي دراهم داخل غنائم اولدقدن صكره آني فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازنكته سي اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آني منع ايده جكلريني مسلمينه افاده واولوجهله قيمتلريله نزيله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول ايكن ترك واهماللله قصور انجق كندو طرفندن ظهور ايلمشدركه بويله استيذان ومسلمين دخي اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليطا له على الكسب

ايذان ايتمش اولسه لر ايدي كتورديكي دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالي مطلوب اولماز ايدي وچون برقلعه نك صاحبي آمنوني على قلعتي ياخود على مدينتي على ان افتحها لكم يعني بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه مي ياخود مدينه مي فتح ايدرسم قورقارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخي قلعه ومدينه نك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادي انجق قلعه ومدينه نك عيني ايدوكنه دلالت ايدر مبانلرنده بركلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه اوزره جاري اولوب ايچلرنده بولنان نفوس واموالنه سارى اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حاله مقيد اولمق امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مراملري انجق استغنام ونفوس واموال امانده داخل اولسه ز فوات مرام مالا كلامدر بو جهتله امان تسميه ايتديكي نسنه لره خاص ايدوكي نماياندر انجق صاحب القلعه جمله مالي واولاد وعيالي ايله آمن اولور زيرا قلعه سي اوزره استيماني آنده تمكن استقرار ايچوندر وتمكني اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقومده آنك حالي داريمزه تجارته كلن مستأمنك مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومشالدر واكر مبانلرنده كلام سابق كبي تخصيصه دلالت ايدر نسنه جريان ايلمش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخي عدل مقياسدر زيرا فتح بابدن مرام استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل واموالنه دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمالدر كه قلعه ومدينه مسقط رأسي ومسكن آبا واجدادي ايكن قلعه سني قلع وتتريب ومدينه سني احراق وتخريب ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسني ايستميوب انجق قلعه ومدينه سنك ابقاسنه طالب اوله لكن بطريق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدينه وايچلرنده بولنان جميع نفوس واموالنه امان وعرف ناس دخي بو دعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمارت وحصانتي فهم اولنوب بيوت وجدراني ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنوني على مملكتي على ان افتح لكم القلعة ديسه بو لفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا اماني فهم ايتمزلرمي وهم مقصودي قلعه ومدينه سي كندويه كالاول باقي وكندو دخي كما كان آنده تصرف اوزره مستبقي اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله وجود بولور وچون اهل حصندن بركسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتح لكم على ان تؤمنوني من مالي على الف درهم يعني سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه اكا على ان تؤمنوني على الف درهم من مالي مسئله سي كبي مالندن بيك درهم بطريق الامان لا بطريق العوض اعطا قيلنور زيرا من مالي كلمه سي تقديم وتأخيرده الف درهمي بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنوني يعني سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويرمكز اوزره ديسه ذكر الني امان نفسي اوزره تقديم وتأخير مبانلرنده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغي عوضي اولمق خصوصنده فرق يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنوني بالف درهم يعني سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويرمكز اوزره ديسه انجق نفسي آمن وبيك درهمي كسب وادايه ضامن اولور زيرا بو صورتده بالف درهم ديمسه جميع مالي فتح بابله فيء اولور ايدي ديسه دخي بويله اولمغله مجددا كسب وادا لازمدر نكته سي اولدركه حرف باء عوض اوزره داخل اولور والني امان نفسنه حرف بايله وصل ايتدكده الف موصول امانندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور واماني حاصل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كسنه منزله سنده اولور كه شخص آخره وهبت هذه العين منك على ان تبيعني جاريتك هذه بمائة دينار يعني شو عيني سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كي يوز ديناره بيع اوزره ديمش اوله بونده دخي مائه عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنوني بالف درهم ديسه بينه جواب ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنوني من مالي بالف درهم ديرسه الف درهم بينه امانندن عوضدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم امانندن عوض اوله رق التزام ايلديكي بيك درهمك يرينه اخذ اولنور بو مسئله مسئلهٔ اولايه مخالفدر كه بونده التزام ايلديكي عوضنه تخصيص محل ايدوب يدنده اولان مالندن ويره جكني بيان وآنك اوزرينه اخذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعيين المحل ذمتنده عوض مقدرى التزام ايتمكله تمام قهر ايله فتح بابك مقتضاسي اوزره مالي فيء اسلام قيلنور واكر بو صورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسي بهر حال لازم اولور لكن يدنده مال موجودى وار ايسه اندن اعطا يوغيسه مرادي مال مكتسبدن ادا ايدوكي هويدا اولور

مطلب من مالي على الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابى ذكر ايتميوب همان آمنونى حتى انزل اليكم بالف درهم من مالى ياخود من مالى بالف درهم
ديمكله اكتفا ايلسه بوقولى انجق فدايه حمل اولنور زيرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس
امان ايتميشكن حين نزولده ملتمسى اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرينه لازم اولور وبو بابده حرف بامحلنده كلمهٔ على
واقع اولسه دخى ينه حكم مسئله منقلب اولماز زيرا نفسى اوزره مسلمين ايچون فتح بابكى برمنفعت التزام
قيلمشدركه الف مرقومى نفسى ايچون مسلمين اوزره اول منفعتى عوضنده الزام ايتمش اوله بناء عليه الف مقدر على كلا
التقديرين عوض امانى ايدوكى مقرردر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى على اهلى والف درهم يعنى سزه فتح
باب ايده رم بكا اهلمى وبيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديسه ياخود باهلى والف درهم يعنى اهلمى وبيك درهم
مقابله‌سنده ديسه بوايكى صورت برابرواهلى ايله مالندن بيك درهمى اكا سالم وبقيهٔ اشياسى فئ مسلمين قيلنمسى مقرردر
زيرا اهلى مال قيلندن اولمامغله آنك ذيلنده ذكر الف دخى امانندن بدل اولمغيچون اولماز يعنى ظاهر اولور
بوصورتده حرف با وعلى برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ايچوندر وكلمهٔ واو عطف ايچوندر وحكم
المعطوف حكم المعطوف عليه اولوب معطوف عليه استيمان اولمغله معطوف دخى استيمان اولور واكر مالى تقديم
ايدوب افتح لكم وتؤمنونى على الف وعلى اهلى وولدى ديسه مسلمين اكا بيك درهم اعطا واهل وولدينى ساحهٔ
سلامتده ابقا ايتملرى اوزره نفسى امين وبقيهٔ اشياسى فئ مسلمين قيلنور زيرا فتح بابنه مجازات ايچون بونلرك مجموعنى
نفسى ايچون شرط ايلمشدر وبونلردن عوضنده صالح اولان الفى مسلمين اكا اعطا قيلرلر واهل وولدى مال اولميوب عوضه
صالح اولماملريله جزاء فتح اولمق اوزره نفسى كبى آنلرك دخى امانلرين شرط ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره
عمل اولنور واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم وباهلى وولدى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم
مقابله‌سنده واهل وولدم مقابله سنده بكا امان ويرمكز اوزره ديسه مسلمينه كندو بيك درهم ادا ايتمك لازم واهل
وولدى بالجمله فئ مسلمين قيلنماغى مستلزم اولور زيرا حرف با معناى عوضده محكم ايكن الفه مقرون اولوب الفى
امانندن عوض قيلدقدنصكره اهل وولده دخى مقرون وآنلرى دخى عوض اوزره عطف ايتمكله مجموعى
امانندن عوض اولمق اوزره نص ايلمشدر واكر اهل ايله ابتدا ايدوب افتح لكم على ان تؤمنونى باهلى وبالف درهم
ديسه اكرچه قياسه نظرايله ينه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الى الاستحسان اهل عوضه صالح
مال اولمامغله مرادى مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ايدوكنه برهان اولوب بعده الفى اهل اوزره عطف ايتمسندن
دخى مرامى الف معطوفى فئ اولان جملهٔ اموالندن نفسى ايچون استثنا ايدوكى نمايان اولمشدركورمز مبستكنه
افتح لكم على ان تؤمنونى بجميع قرابتى وباهلى وولدى وبالف درهم ديسه مرادى بونلرك مجموعنى استثنا اولوب
فدا اولمديغى عامهٔ ناسك خوطرينه لايح وهويدادر واكر انزل اليكم على ان تؤمنونى على اهلى والف درهم
ياخود باهلى والف درهم ديسه بوايكى صورت برابر واهلى ايله برابر نازل اولديغى مالندن اكا بيك درهم ويريلك
مقرر وامان نازلده سبقت ايدن حكم اوزره ماعداسى فئ مسلمينه مبسردر زيرا حق اهلنده مرادى استيمان اولوب
فدا دكل ايكن الفى دخى اهل اوزره عطف ايلكله حكم اهل الفده دخى جارى اولور اما بوصورتده بالف درهم
واهلى ديسه فدايه حمل اولنوب كندو مسلمينه هم الفى وهم اهلنى تسليم ايلمك لازم اولور زيرا الفى حرف بايه مقارن
قيلمغله عوض ايدوكى صريح بعده اهلى اوزرينه عطف ايله مرامى فدا اولديغنى تصريح ايلمشدر بومحلده
مؤلف سامى مكان مكنه الله تعالى فى وسط الجنان حضرتلرى ديركه اكرچه ذكر اولنان تراكيب من حيث المعنى
بربرينه قريبدر لكن هرفصلده بين الناس غالب ومتعارف اولان معنايى اخذ ايله تفصيل واصل معروف اوزره
احكام مسئله تأسيس وتأصيل اولندى مكرمقدما بينلرنده تنصيص فدياخود تخصيص امانه دلالت ايدر بركلام
سبقت ايتمش اوله زيرا كلام محتمل المعنيين ايكن احد همايى مرجح برنسنه سبقت ايدرسه اوطرف ترجيح ايتمزسه
اغلب وجهين اوزره حمل وتصحيح اولنور نته كيم لفظ مشتركده صيغه سنده بردليل ايله احد المعنيين ترجح ايلسه
حكمى بويله درواكر افتح لكم واعطيكم مائة دينار على ان تؤمنونى على عشرة آلاف درهم من مالى يعنى سزه
فتح باب ايدوب يوز دينار دخى اعطا ايده رم بكا مالمدن اون بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديسه متكلم اوزره
مسلمينه يوز دينار اعطا ومسلمين دخى نفسى ايچون استثناسى اوزره مالندن اون بيك درهمى اكا تسليم وابقا ايلمك
واجبدر وبوقولى فداء درهمه حمل اولنماز زيرا يوز دينارى ذكر ايتمسه مالندن اون بيك درهم اوزره استيمان ايتمش
اولوراكن مسلمين ايچون نفسى اوزره فتح بابله برابر يوز دينارى شرط ايده‌رك ذكر ايلدكده ينه اويله اولور واكر
افتح لكم واعطيكم مائة دينار على ان تؤمنونى بالف درهم ديسه بوصورتده هم يوز دينار وهم بيك درهمى

مسلمينه اعطا متكلم اوزره واجب اولور زيرا اعطا ده نائبرى نفسى اوزره شرط ايلدكده امانندن عوض
اولديغى ابتدا تصريح بعده حرف بايى الف اوزره ادخال ايله امانندن انكدخى عوض ايدوكنى توضيح ايلمشدر
مكر كلامنى بالف درهم آخذها ياخود تعطونها يعنى سزدن آله جغم ياخود بكا ويره جككز بيك درهم
ديو تخصيص والف معهود مسلمين اوزره نفسى ايچون فتحندن عوض ايدوكنى تنصيص ايتمش اوله وذكر اولنان
تقرير جناب مؤلفك انهذا الكلام يحتمل معنيين قوليتك تفسيريدركه بالف درهم قولى سزه ويره جكم
بيك درهم ياخود سزدن آله جغم بيك درهم معنالرينه محتمل دراحد طرفينه دليل بولنور سه اول طرف ترجيح
بولنماز سه معانى كلامدن غالب احتمال اولان طرفى تصحيح اولنور والله اعلم بالصواب

باب الحربى يستأمن الى عسكر المسلمين * يعنى حربينك عساكر مسلمينه التجا واعطاء امانلرين ارتجاسى احوالندن
باحث مسائل ومباحثدر قچان برحربى حصن وقلعه ومطموره صحبتنى ايتميه رك عسكر اسلامدن استيمان
وابتداسزه وصلت بعده اهلمه عودت ومال تجارتله ينه سزه رجعت ايده يم ديو طلب امان ايلدكدنصكره
كيدوب اسلحه وغيريدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر ديو دعوى ايلسه قولى معتبر وكتورديكى نسنه
اوزره امانى مقرردر زيرا مقهور اولمديغى حالده استيمان ايتمكله داراسلامه خروج ايچون استيمان ايدن كمسنه
منزله سنده در ومقدما بيان ايلديك كه بونك امانندن مالى دخى بالتبع داخلدر محصور دكل ايكن عسكر اسلامدن
استيمان ايدن كمسنه دخى بويله درومال خصوصنده يدى ثابته وشهادت ظاهر حال ايله مثبته اولمغله قولى مقبولدر
كذلك برعورت كتوروب بو بنم عورتم ياقرزم ياقزقرنداشمدر ديسه ياخود برازصبيان كتوروب اولادمدر ديسه
ينه تصديق وجمله سينك امانى تحقيق اولنور زيرا داراسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلرك مالى كبى عيالى دخى
امانده تابع اولدقلرين مقدما ذكر ايتمش ايدك بو دخى آنك كبيدر اكر مذكورندن بعضيسى قول متكلمى تكذيب
ايدرسه تبعيت امانه سبب اولان نسنه يى تكذيب ونفسى اوزره رقى اقرار وتقريب ايتمش اولمغله فئ مسلمين قيلنور
اما اولا تصادق ايدوب بعده مستأمن بونلر ايله بينمزده قرابت يوقدر ديو قولندن رجوع وبونلر دخى مستأمنى
رجوعنده تكذيبه شروع ايلسه‌لر ينه آمنلردر زيرا ابتداده تصادقلريله استفادهٔ امان ايتدكلرندنصكره مستأمنك
سوزى ايله امانلرى باطل اولماز زيرا غيرا اوزره موجب رق ياخود سالب امان اولان نسنه ايله اقرارى مردوددر واكر امير
بونلردن برينى كذبله اتهام ايدرسه اهل يمين اولنلرينى تحليف ايدر نكول ايدرسه مملوكيت اوزره اسير ايدوب
نكول ايله قتل وتدمير ايلمزه اكر برازرجال بالغين ايله كلوب اولادم ياخود امدر ديسه بالجمله فئ اولورلر زيرا اهل قتال اولانلر
امانده داراسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلره تابع اولمدقلرين سابقده بيان ايلديك وبوصورت كبى عسكردن استيمان
ايدوب صريحا رجال بالغين ايچون استيمان ايتميوب واول رجال نفسلريچون بشقه جه استيمان ايتمدكلرنده ينه
تابع اوله منزلر واكر متاع ورقيقله كلوب بونلر مالمدر ياخود بعض نسا ايله كلوب عيالمدر ديوب مسلمين دخى آنلرى
معسكره قريب برقريه ياخود برمطموره دن كتورديكنى بيلسه‌لر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشياء مذكوره‌نك اول قريه
ومطموره‌ده اولدقلرينى مقدما بيلمزلر ايسه جمله سى اول مستأمنه سالم اولور بوصورتده مسلمين بيلملرى فرضى اوزره اول
محله قاهر اولوب اولملرى ميانده فرق يوقدر زيرا بيلدكدنصكره معناى قهر تحقق ايتمز كه بيلنلر حقنده
قريب وبعيد برابردر كورمزمبسنكه بركمسنه صويه قريب اولوب لكن قرب ووجودندن آكاه اولمسه صويه
بعيد اولمق منزله سنده اولوب تيممى صحيح اولور كذلك مسلمين اول اشيا اول محلده موجود اولد يغنى بيلوب
واصحابى اصحاب منعه ايكن مسلمين آنلره تعرض وقتال ايتمش اولسه‌لر ينه كتورن مستأمنه سالم اولور
زيرا اهل منعه يه قتال ايله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمين حال ومحللرين بيلمكله مقهورين اولمدقلرندن مستأمن
اول اشيايى قهر مسلمين تناول ايتمديكى موضعدن كتورمش اولمغله كندويه سالم اولمق لازم اولور اما فرض
مذكور اوزره اهل اسلام اول محلى واول اشيايى بيلوب ياخود بيلمسه‌لر اما همان اول محله داخل اولسه‌لر عالم
اوله جقلرى معلوم اولوب على كلا التقديرين اصحابى اصحاب منعه اولمسه‌لر اشياء مزبوره‌دن اول مستأمن
ايچون برنسنه سالم اولماز زيرا عساكر مسلمين دارالحربه قهر مشركين قصدى ايله داخلين اولمشلردر
وبرقوم غير ممتنعينك ساحه‌لرينه نازل واول قومك حاللرينه اطلاعلرى حاصل اولدقده اوزرلرينه قاهر
اولدقلرى ظاهر وباهر اولور كورمزمبسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبره قريب اولوب هنوز دخوللرى
نصيب اولمامش ايكن الله اكبر خربت خيبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين يعنى الله تعالى عظمت
وكبريا صاحبيدر كه مسلمينه امدادى ايله خيبر كبى برحصن حصين خراب اولدى بزلر اعدادن برقومك

مطلب ما يتبع المستأمن ومالا

مطلب تيمم بقرب الماء اذا لم يعلم

مطلب ماجاء به المستأمن من قرى اهل الحرب

ساحه لرينه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبيح صباح اولدى صباحلرى قول كوهر نثارى ايله مقهور يت اعدايى اخبار واظهار بيورديلر صورت مفروضه ده دخى بو طريقله قهر مسلمين ظاهر اولدقده مستأمن اول اشيايى مسلمينك يد استعلا وتحت قهر واستيلا لرنده بولنسان نسنه لردن كتورمش اولديغى باهر اولوب شول نزول ياخود فتح باب ايچون استيمان ايلين محصورك مقامنه قائم اولمغله اشياء مرقومه دن برنسنه اول مستأمن ايچون سالم اولماز واكر اول اشيايى معلوم مسلمين اولان برقريه ده واقع معلوم مسلمين اولميان برمطموره دن اخراج ايتمش ايسه جمله سى اكا سالم اولور زيرا مسلمين قريه يه داخل اولسونلر كرك اولمسونلر مطموره يى بيلمدكلرنده اكا وصوللرى غير ممكن وتناول قهرلرى غير متمكندر واكر مسلمين قتاله اقدام وحالا فتحى ايچون محاصره سنه اهتمام ايتدكلرى بر حصندن كتورمش ايسه قهر مسلمين اول حصنده بولنسان جميع اشيايه شامل اولمغله اشياء مزبوره فئ مسلمينده داخل اولور دليلى اولدركه اهل حصندن بر رجل استيمانله نازل اولسه برابر كتورديكى اشيادن برشيئه نائل اوله مز بناء عليه اول حصندن كلن مال خصوصنده خارج ايكن استيمانله ايچندن خروج ايچون استيمانك نه فرقى واردر خروج ايچون استيمانده مال وعيالندن برنسنه ايچون تصريح استيمان ايتمدكجه مستأمن ايچون سالم اولديغى كبى مانحن فيهمزاولان خارج ايكن استيمان صورتنده دخى سالم اوله مز

باب الحربى يستأمن الينا ثم نجده فى ايديهم * يعنى بزه استيماندن صكره غيبت وفقدان ايدوب صكره ايادى اهل حربده نمايان اولان حربينك احكامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان عليه الرحمة والغفران حضرتلرى ديركه قچان برحربى عساكر مسلمينه التجا وعورات مشركين اوزره سزه دليل اولهيم ديو امان مسلمينى رجا ايليوب مسلمين دوشمنه ملاقى اولدقلرنده اول حربى مفقود وانهزام اعدادن صكره درون اعداده موجود بولندقده بنى اهل حرب ميان مسلميندن اسير ايتديلر ديو دعوايه ابتدار ايدوب صدق وكذبى عند المسلمين آشكار اولمسه نظر اولنور اكر اول حربى مغلول ومغضوب ياخود مربوط ومضروب اولمق كبى هيئتى هيئت اسرا ايسه اكا تعرض اولنميوب عنديمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زيرا حقيقت حاله وقوف متعذر اولدقده همان تحكيم ظاهره ابتدار وعلامت وقيافته اعتبار اولنور بو وجهله ايچلرنده اسير اولديغى بديدار اولوب ديرزكه اهل حربك آنى اسير قيلملرى ابطال امانته مدار اولماز بزمى يى اسير قيلدقلرنده ابطال عهدنده تأثير ايتمديكى كبى لكن مستأمن مرقوم مدعاى مذكور اوزره البته استحلاف اولنور زيرا مشاهده ايلديكمز ظاهر حال اكرچه شاهد صدق مقالدر لكن كلامنده تهمت كذب مقرر اولمغله قولى يمينى ايله معتبردر واكر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دكل ايسه فئ مسلمينده داخل وامام ايچون قتلى دخى قابلدر زيرا ظاهر حالى بالاختيار عسكريمزدن افتراق ومنعهٔ اهل حربه التحاق اولمغله ميانه ده اولان امانى منتهى وحالى حال اهل حربه مضاهى اولور واكر بعض علايم بالاختيار اهل حربه لحوقنه وبعضيسى اسير اولديغنه ملايم اولوب اشكال حالى اشتباه واشكال اوزره اولورسه فئ مسلمينده ادخال اولنور لكن قتلى حلال اولماز زيرا اكرچه منعهٔ اهل حرب وموضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخى بولنديغى موضعى تحكيم حكم مشروعدر لكن تعارض علامت آنك امرنده تمكين شبهه ايدوب قتل دخى شبهاتله دفع اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلى ممنوع عدر اعتراض اولنورسه كه طرفيزدن امانى ثابت ايكن عند تعارض العلامات نيچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده ديرزكه بومقوله اصل ثابت معلومه تمسك انى ازاله ايدن دليلك انعدامنه موقوفدر يوقسه ابقا ايدن دليلك وجودينه موقوف دكلدر بو بابده ايسه اصل امانى ازاله ايدن دليل تحقق ايتمشدركه منعهٔ اهل حربده بولنمشدر يوقياس اوزره على كل حال فئ اولمسى لازم كلور اما ايچلرنده اسير ايدوكى دليل ايله ظاهر اولديغى صورتده بزلر اول قياسى ترك ايده رز اما اول دليل منعدم ياخود معارضى موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالنه اعتماد واجب اولور كه حالا حربى ومنعهٔ اهل حربده موجوددر واكر عسكر اسلام درجنك اول عدودن روكردان اولوب مجددا هجوم له دوشمنى مهزوم قيلدقلرنده اول مستأمنى ايچلرنده بولسه لر اكر قبل هزيمة الاعداء ايچلرنده ايدوكى هويدا ايسه بو صورت صورت اولى ايله حكم وتفصيلده رابردر اما ايچلرنده بولنوب مسلمين ايله برابر ياخود اهل حربله برابر كلديكى بيلنميوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ايكن ميان اعداده موجود اولدقدنصكره بن عسكر يكزدن مفارقت ايتميوب سزكله معا اعدايه مخالطه ايلدم ديو ادعاء مغالطه ايلسه نظر اولنور اكر اهل عسكر قليل الاعداد واومقوله كسنه ايچلرنده بولنسه مستور اولميه جقى معلوم جملهٔ آحاد ايسه كذب وحيله سى مبين وحين فقدانده اهل حربه التحاقى عنديمزده متيقن اولوب حكم امانى تمام اولمغله

فئ اسلام قيلنور واكر اهل عسكر عظيم المقدار وايچلرنده آنك مستور اوله جغى بديدار اولوب اول وجهله صدق وكذبى آشكار اولمسه امان اول اوزره پايدار قيلنور زيرا منعهٔ مشركينه وصولى ايله اصل معلومى مزيل اولان دليل بو بابده ظاهر اولمامشدر لكن بزلر اوزرينه منعهٔ مشركينه وصولنى دعوى اول دخى انكار ايتمكله قول آنكدر لكن قولنه يمينى ايله اعتبار اولنور واكر عسكر قليل ايكن ايچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ايچلرنده موجود لكن اعدا ايله ياخود اهل اسلامله كلديكى معلوم ومشهود اولميوب سؤال اولندقده حين فقداننده تدارك علف ايچون كتمش ياخود يولمى غائب ايتمش ايدم يوقسه اعدايه التحاق ايتمش ايدم ديسه اكرچه مقتضاى قياس فئ اولمقدر زيرا دار الحرب موضع اهل حرب ايكن بونك اول موضعده عسكردن افتراقى معلوم واول وجهله حكم انتهاء امانده منعهٔ اهل حربه وصولى منزله سنده ايدوكى مجزومدر لكن مؤلف والاشان طريق استحسانله احسان ايدوب ديركه بو بابده يمينى ايله مصدقدر زيرا انسان قضاء حاجت ياخود تحصيل علف ايچون كاه وبيكاه عسكردن خروج ايده جكى بى اشتباهدر وخبر ويرديكى اوزره خوف وخطر وزحام عسكر هنكاملرنده يولى غائب ايتمك دخى احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ايله اخبار ايتمش اولور وبوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلوممز اولمغله آنى ازاله ايدر بر دليل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امرى باهردر والله اعلم

باب المراوضة على الامان بالجعل وغيره * يعنى طرف مسلمينه بدل مجعولى اعطا ياخود عدم اعطايه مقرون مراوضهٔ صلحه متعلق باب دقايق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالى ديركه عسكر اسلام حصون اهل حربدن برحصنى محاصره يه اقدام ايلدكلرنده اهل حصن مسلمينه التجا وبزدن مكالمهٔ امان ايچون طرفكزه اون كشى خروج ايلسون نه كونه عقد صلح ايدرلر سه راضيلرز ديو عرض رجا ايدوب اون كشى چيقوب مسلمين سبى واسره قطعا اقدام ايتميوب انجق جميع مالملكلرين اغتنام قيلملرى وجهى اوزره استرحام ومسلمين دخى ابا وامتناعه قيام ايتدكدنصكره اول اون كشى انجق نفسلرى وعياللرينه امان ويلمك اوزره مصالحه يه طالب ومسلمين دخى سمت رضايه ذاهب اولملريله اول اون كشى حصنه دخول وفتح باب ومسلمين دخى تعاقب ايدوب سبى واسره شتاب قيلدقلرى اهل حصنين اظهار لجاج واول عشره سزك بزلردن سبى واسر ايتمكه تعهديكزى اخبار ايلمديلر ديمكله احتجاج ايلسه لر بو بابده قطعا كلاملرينه اعتماد اولنمديغندن بشقه عشرهٔ مرقومه نك آنلرى بو قوللرنده تصديق وتكذيبلرينه دخى اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعياللرى اخراج ماعداسى فئ مسلمينده ادراج اولنور زيرا عشره دن غيرى يه صراحة ودلالة امان مسلمين غير حاصل واهل حصن بالتبع دخى امان عشره ده غير داخللردر زيرا امان محصورده اكا فى الحقيقه تابع اولان عيالينك دخى دخولى ميسر دكل ايكن هيچ تابع اولميانلرك نيجه متصوردر ودعوالرى اوزره عشرهٔ مرقومه آنلره كرچكدن امان سبى ايله اخبار ايلمديلر ايسه ده اولبابده كذبى اختيار ايلمشلردر واهل حصن بويله خائنلرى تعيين سفير ايتملريله كندو نفسلرينه باعث تكدير اولمشلردر وسوء تدبيرلرى ايله مبتلاى غرور اولوب تغرير مسلمين ايله مغرور اولمامشلردر بو جهتله اول حصنده مسلميندن برجماعت بولنوب فى الواقع اول عشره بونلره امان سبى ايله اخبار قيلمشلردر ديو شهادت قيلسه لر اكا دخى اعتبار اولنماز زيرا بيانى سبقت ايتمشدركه بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابتدن اقوى اوله مز حتى اول عشره عنديمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بويله خبر ويردكلرين بزلر معاينه ايلسك اصل امان بزدن واقع اولمامغله آنلرى استرقاقه مانع اوله مز واكر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره كرك عقد صلحله وكرك بلا عقد طرفلرينه عودت ايدنجيه دكين حصنلرنده اولان نفوس واشيا اوزره مسلميندن اخذ امان ايتمش اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سياندر كه امان مرقوم رجوع عشره ايله نهايته ايروب كالمعدوم اولمشدر واكر صورت مفروضه ده عشرهٔ مرقومه طرفلرينه عودت ووقوعى اوزره ماجرالرين اخبار وحكايت ايدنجيه دكين اخذ امان ايتمشلر اولوب عشره دخى بزاهل حصنه سزك امان ويرمديكيكزى اخبار ايلديك ديو ادعا آنلر دخى بو خصوصدن نسنه سويلمديلر ديو انكار مدعى ايلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زيرا عشره بزدن اهل حصنه ويريلن امانك انتهاسنى دعوى واهل حصن دخى انكاره التجا ايتملريله قول قول منكردر وعشره نك بو بابده شهادتلرى دخى معتبره دكلدر زيرا هم فعل نفسلرينه شهادت وهم فعللرينى غيرك تنفيذ واجازتنه شهادتدركه فحواى كلاملرى بزاهل حصنه افهام ايلديك آنلرده فعلمزه رضا ويرديلر ديمكى ايهامدر وانسان مباشرت ايلديكى فعلنه آخرك اجازتى اوزره شهادتى غير مقبوله در واكر عشره نك اهل حصنه اخبارلرى اوزره حصنده بولنان مسلمين يا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قيلسه لر شهادتلرى قبول واهل حصن فئ مسلمينده دخول ايدرلر زيرا

مطلب لاتقبل الشهادة على فعل نفسه ولا على اجازة الغير لفعل نفسه

مطلب لا یجوز شهادة الفاسق ولو على الحربي

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنکله ثابت اولان اقرارلریله ثابت کبیدر اما صورت مفروضـه ده
مسلمینـدن اولان شهود فسقه وفجره‌دن معدود ایسه اهل حصن مقدماسبی اولنمش ایسـه دخی کرکدر که آنلری
مجـددا حصنلرینه رد وکما کان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری تصمیم اولنـه زیرا
ان جاءکم فاسق بنبـأ فتبینوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفـله امر الهی منصوص اولوب عدم قبول
شهـادت فاسقده مشهود علیه حربی اولمغـله مسلم اولمق میانده فارق یوقدر وعشره آنلره صحتی اوزره کیفیتی
اخبار ایلمدکلری ثابت اولمدیغجه امانلری برکمال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولمناز بوصورتده مسلمین دخول
ایتدکلرنده حصنلرین کسر وافناو آنلری بلامنعه ابقا ایتمش اولسه‌لر کرکدرکه آنلری مأمنلرینه الحاق ایده‌لر زیرا
طرفیمزدن امان اوزره لردر مأمنلرینه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلری جائز اولمناز واکر صورت مفروضه‌ده اول عشره
بزلر اهل حصنه سزکله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ایتدوب بلکه مسلمین سبیه امان ویردیلر دیمکله کذبی اختیار
ایلمش ایدیك دیسه‌لر بونکله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ایچنـده بولنان برنسنه‌یه جواز تعرض غیر
متصوردر زیرا امانلرینه عشرۀ مرقومه عودت وماجرالرین وقوعی اوزره اخبار وحکایت قیلملری تعیـین غایت
قیلمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولمامشدر بوصورتده مسلمین اهل حصنه چونکه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سبیه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیکز بز دخی سبی سزه سالم قیلوب امتعۀ
سائره‌یی اخذ ایله غانم اوله‌لیم دیوب اهل حصن شمدی اکا دخی راضی دکلمز دیسه‌لرینه قوللری معتبردر زیرا امانمز
حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله نبذ عهد یاخود وجود غایتله نهایت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضی
اولسه‌لر دخی ینه اول امان اوزره باقیلردر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونکه تحقق
ایتمدی کرکدر که مسلمین آنلری کالاول منعه‌لرینه ایصال یاخود مأمنلرینه ابلاغ وارسال ایدوب صکره نبذ ایله مباشر قتال
اوله‌لر واکر امیر مسلمیندن برکسنه‌یی عشره ایله برابر بعث وتسییر ایدوب اول مسلم عشرۀ مرقومه اهل حصنه ماجرای
صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلمدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذکوری انکاره اقدام ایلسه‌لر قول ینه آنلرك

مطلب لا یورث نصیب من مات قبل الحرز من الغنیمة

قوللریدر زیرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمین اوزره حجت اولمدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی حجت اولمناز اما مسلمیندن
ایکی یاخود اکثر کسنه‌لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا ایکی مسلمك شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غایتك ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه که
مسلمین مذکورینك غنیمتدن نصیبلری اولوب شهـادتلرنده جر مغنم در کار ایکن نیچه قبوله سزاوار اولور جواب
اولدر که اکرچه بویله در لکن غنیمتده حقلری قبل الاحراز تأکد ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمی

مطلب الحق الضعیف لا یمنع قبول الشهادة

وارثلرینه انتقال ایلمز وبو مقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله‌جق تهمتی ایراث ایلمز اکور مزمیسنکه عسکردن
ایکی مسلم بر ذمی اوزره غنیمتدن شو نسنه‌یی یاخود بیت المالدن برنسنه‌یی سرقه ایلدی دیو شهـادت ایلسه‌لر
شهـادتلری قبول اولنور شرکت عامه‌یه بنـاء بو بابده منفعتلری واردر دیو قبولدن نکول اولنماز واکر اول ایکی

مطلب شهادة الذمي على المستأمن

مسلم بین المسلمین شهـادتی قبول اولنمیانلردن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقـا اولنورلر زیرا اما نه نهایت ویرن

مطلب شهادة المرأة

غایت هنوز ثابته دکلدر که ثبوتی بو شهـادتی قبوله منوطدر واکر امیر اول عشره ایله اهـل ذمتدن ایکی کسنه‌یی
بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهـادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا بو شهـادتلری مستأمنین اوزره‌در واهل ذمتك مستأمنین اوزره شهـادتلری شبهه ایله مندریء اولوب اولمیان
امورده مقبوله‌در که بو بابده ایکی مسلم منزله سنده‌لردر واکر بومدعایه بر رجل وایکی امرأه شهـادت ایلسه‌لر قبول
اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولمـاز زیرا شهادة النساء مع الرجال اکرچه شبهه ایله ثابت اولان

مطلب شهادة المستأمنین على الکفار المختلفة الدار او المتفقة

امورده حجتدر لکن شبهه ایله مندریء اولان امورده شهـادتلرنده شبهۀ ضلال یاخود شبهۀ نسیان تحقق ایتمکله
حجت دکلدر واکر امیر معیت عشره‌ده اهـل حربدن ایکی شخص مستأمنی تسیـیر ایدوب آنلر دخی وجه محرر
اوزره شهادت وتقریر ایلسه‌لر نظر اولنور اکر اول ایکی شاهد اول دارك اهلندن ایسه‌لر شهادتلری قبول اولنور
واکر شـاهدلر اهل شرك یاخود ابناء ترکدن اولوب اهل حصن نصـاری ایسه‌لر میانلرنده تباین دار اولوب ولایت
توارث کبی ولایت شهـادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدر که دار الحرب دار قهردر
بوقسه دار حکم دکلدر واختلاف منعه‌لرینه اعتبـار ایله اول مرتبه تباین دار بدیدار اولور که دیار مختلفه‌دن اولان
مستأمنین دارمزده جمع اولسه‌لر دخی بر برلری اوزره شهادتلری قبول اولنمـاز اما اهل ذمت بشقه‌در که اهـل
دارمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حکم اولوب حکم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلری مختلفه ایسه‌ده بر برلری اوزره

شهـادتلری قبول اولنور طائفه مسلمین مختلف المذاهب والاهوا اولسه‌لر دخی بر برلری اوزره شهـادتلری قبول
اولندیغی کبی وقتی صورتده که اهـل حصن مأمنلرینه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرینه رد اولنور زیرا امان
على وجه الیقین آنلره تناول ایتمکله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز کوریلمز واکر اهل حصندن عشره‌نك غیری
کندو دیننده عدولدن اولان برجماعت کلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلمدیلر دیو شهادت
ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنمـاز زیرا زعم وشهادتلرینه نظر ایله اول جمـاعت عبید مسلمین اولدیلر زیرا عشره
امر صلحی على وقوعه خبر ویردکلرین بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ایتملریله على تقدیر صدقهم جمله‌سی
رقیق وعلى احتمـال کذبهم رق وحریت میاننده متردد برفریق اولوب منزلۀ مکاتبینه نزول ایتملریله شهادتلری
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غیـر العشرة واموالهم ورقیقهم یعنی اول جمـاعتك
شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرۀ مرقومه وآنلرك اموال ورقیقلری غیر آمنلردر
شـارح الکتاب امام سرخسی لاطفه الله تعـالى بلطفه الانسی دیرکه نسخ کتابده اکرچه بو عبـارۀ محرره تحریر
اولنمشـدر لکن سقط ومحض غلطدر صحیحی غیر الشهود على العشرة یعنی عشره اوزره شهـادت ایلین اول
جمـاعتك غیریلری آمنلردر دیملکدر زیرا امان عشره بلااشکال ایکن جملۀ آمنیندن استثنـالرینه نیجه مجال بولنور
اما آنلرك اوزرلرینه شهـادت ایدنلر انتهاء امانه اقرارلری صریح واقرارلری نفسلری حقنده صحیح اولمغله اموال
ورقیق وعیـاللرندن آنلری تصدیق ایدنلر ایله برابر نفسلری فیء مسلمین قیلنور واولاد صغارلرینك دخی والده‌لری
اول جمـاعتی تصدیق ایدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واکر تکذیب ایدرلرسه تعرض اولنمازز یرا صغار
حجور امهاتده اولوب عند التکذیب امهات آمنه اولمغـله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده‌لری بوغیبسه
اول جماعت حق صغـارده تصدیق اولنورلر حکمنی اولدرکه اول جماعت رقیق اولوب امهات عنـد التکذیب
حرائر اولملریله حقلرنده امان باقی اولمق اعتبار یله حق اولاده حجور امهات اعتبـار اولنور لکن امهات بولنمدیغجه
انجق حجور آبایه اعتبار اولنور اولاد صغـارلری دخی بالتبع رقیق اولورلر واول جماعت اولاد کبارلری حقـلرنده

مطلب ادعى الرسول ایصال الکتاب وهم ینکرون

تصدیق اولنمازلر مکر اولادلری آنلری تصدیق ایده‌لر بوصورتده اقرارلری اوزره رقیق اولورلر واکر امیر مسلمین
صورت مفروضه‌ده امـیر حصنه ماجرای صلحی متضمن برنامه تحریر وبعد الختم طرفنـدن برسفیر ایله معیت
عشره‌ده بعث وتسیـیر ایدوب بعد فتح الباب امیر حصن بکانامه کلمدی وسفـیر بکز دفع وتسلیم ایلمدی دیو
تقدیم انکار وسفـیر دخی نامه‌یی ویردم حتی بنم یانمده قرائت ایلدی دیو دعوایه ابتـدار ایلسه اهل حصن امان
سـابقلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا سفیر ایصال نامه ایله انتهـاء امانی ادعا وامیر حصن انکار مدعی ایتمکله قول
قول منکردر زیرا انتهـاء امانه ترتب ایلین اباحت قتـل واسترقاقلریدر وحکم مذکور شبهـاتله مندرئ اولان
امور دن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت تامه اوله مز اما امیر ایکی مسلمی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی
حضوریمزده امیر حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضموننه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهـادت
ایلسه‌لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم کبی در وشهادت مسلمین حجت تامه در
واکر اول ایکی مسلم نامۀ مرقومه‌ امیر حصنه تسلیم اولنوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت وترجمانی اکا ترجمه
وحکایت ایلدی لکن ترجمـان مرقوم صحیح وسقیم نه کونه افاده ایلـدی معلومیمز اولمدی دیو شهادت ایلسه‌لر
بونده مقتضای قیاس مضمون نامه‌یی صحیحا بیلـدیکی بزه معلوم اولنجیـه دکین امان اهل حصن قوی الاساس
اولمقدر زیرا امیر حصن لغت عربیه‌یه عارف اولمدیغی عندیمزده معلوم وشـاهدلر ترجمانك کیفیت ترجـمه‌سنه
واقف اولمـدقلری مجزوم اولوب بومقـدار ایله مضمون نامه‌یه علمی غیر ثابت وعلمی ثابت اولمدقجـه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غیر متثبت اولمغله قتـل وسبیلرینه اقدام مسلمین جائز کوریلمز لکن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ایدوب دیرکه اهل حصن فیء اولورلر زیرا مسلمین نبذ عهدلرین اراده ایتدکلرنده بونك مافوقی مقدورلری
دکلدر وترجمـانلری خیانت ونامه‌ده اولمیان کلامی حکایت ایتمش ایسه ینه کندو تقصیرلریندر که اویله خائن
ترجمان ایلمشلردر وبو مقوله حقیقتی تحقیق اولنمیان مواده حکم شرعی اکا تعلیق اولنیوب انجق سبب ظاهرینه
تعلیق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ایتدکلری هنکامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واکر طرف مسلمیندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امیر حصنـده حاضر بولنمایوب انجق امیر حصن جواب نامه‌یی ینه بر نامۀ مختوم ایله
اعاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامه‌لری انکار وبکانه نامه کلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ویردی
دیو تبریده اصرار ایلسه بالجمـله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زیرا امیر مسلمینه کلن نامه مصنوع وامیر حصنـك

لسا نندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقو عدر و بويله نامهٔ مشكوك النظامله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه ينه مسلمين ايله بينلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلنديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسا نندن تدبير اولنديغى كبى ملك اعظم
لسا نندن دخى تزوير اولنور بو مقوله حقميدر باطلميدر معلوم اولميان كتابله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنور سه كه بو احتمال كتاب قاضى ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدر كه كتاب قاضى شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخى اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاى قياسدر لكن قاضينك ختمى ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزوير وتصنعدن امن وسلامتى موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسى استحسان اولنمشدر و وصف معهود بزه وارد اولان كتاب ملك كفارده نامو جوددر والله اعلم

مطلب كتاب القاضى حجة فيما لا يندرئ بالشبهات

باب امان الرسول * يعنى مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومبا حثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمى ارسال
واولدخى تبليغ رسالتى خلالنده امير بزبنم وساطت لسانم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدى سندخى همان
باب قلعه يى كشاد ايله ديو مجرد تقرير لسانى ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته بر نامه ابرازى ايله
تأييد مقال ايليوب وبو قيل وقالنده مسلميندن بر جماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبى واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكز كلوب اميريكز بزه
امان ويرديكنى اخبار ايدوب شو مسلملر دخى شاهد اولديلر ديسه جمله سى آمن وسالم وآلنان نسنه لرى كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنور سه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغى فى الحقيقه رسول قيلنديغى ماده ده در
بو قسمه تصنع واختراع ايلديكى ماده ده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغى شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدورى اولميجق خبر رسوله اعتماد دربو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكى نسنه نك جمله سى حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سى
اولدر كه مرسله لازم اولان رسالتنه بر امين وصادق كسنه يى اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتممكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمز ميسنكه
امير جيش اهل حربه نداوشو كسنه بيمزده جارى اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله بر خبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمى صورت سابقه دخى بويله در واول كسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقا ويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمنى تأمل ومعناى نظمينى تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعنى اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدى ملوك جبارين غضب شديد ايلديكى كسنه يى صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبى اولان
عرق وتين يعنى حبل الوريدنى قطعله اهلاك ايلديكى كبى بز عظيم الشان آنى اهلاك ايدر ايديك بو معناى
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلرى مقبول اولمجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتى اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولى دعواى رسالت ايدنلرك خيانتلرى خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلرى نامقبول وكندولر دخى مغضوب ومخذول للرد ربو جهتدن
مسيلمهٔ الكذاب وآنك اضرابى سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افترا سنى ارتكاب ايتمشلر

مطلب تصرفات المترجم فى حل المرام

ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخى قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمه لرى سياقى وقضيهٔ شرطيه نك طرفينى كاذب وحكم ملازمه سى صادق اولمق قياسى
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادى بو مقدمه لردن آشكار اولمشدر كه
فى الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكى اخبارده كار وكفتارى نفوذ واعتبارده خود بخود دعواى
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقيردير كه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سنى ابراز ايده رك تعقيدنى تحليل واجمالنى تفصيل برله نوع اطنابه سر اغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كيفيه يى معذور بلكه ممدوح ومشكور طوته جقلرى بى ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمى ياحربى مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امرستيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر بو قسمه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمامغله
قبل نفسندن امانى صحيح اولماز وبو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالتنه بر خائن كافرى اختيار
ايلمشدر بو ايسه شرعا منهى عنه ايدوكى بديداردر اول قصهٔ مرويه يى كورمز ميسنكه حضرت عمر رضى الله عنه
ابو موسى الاشعرى رضى الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شونامه يى نامه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكى بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمش سين لاتتخذوا بطانة من دونكم لايألونكم خبالا يعنى اى اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امور يكزده قصور ايتمزلر نظم جليلنى ايشتمديكمى واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبى اهل حصنك دعواى امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلرى سوزى بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتنى بيلمكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخى تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميه جغى نسنه يى اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتى ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك امانى دعوايه اجتسار ايتمكله بلاحجة تصديقه سزا وار اولماز
لكن سبيدن آنك سهمنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويريلماز
زيرا بو ماده حقوق مسلميندندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن بر جماعت شهادت ايلسه لر شهادتلرى
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتى ابلاغ ايلين كسنه فى الحقيقه رسول اولميوب
همان بر شخص بو الفضول امان قومى متضمن برنامه ترتيب وانكلـه ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلاكتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سى فئ اولوب امام ايچون مقاتللرينى قتله دخى جواز واردر

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

زيرا رسول فضولى اول امانى كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولى تقول ايلديكى حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول امانى
امير عسكردن تصحيحى دخى ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيرى مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكته سى
اولدر كه بو بابده مقالهٔ مرقومه يى ابطالمزده معناى غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخى معلوم الرساله اولميان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كارى
بيلمز كه آنى تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اولميان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغى كبى
امامدن دخى ممكن التحرز اولميان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجيه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلى منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه بر مالك امانك لسانندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنميوب امانى واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنه دن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخى وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغنام لرين ابطال اوزره
قائمه در واكر فى الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالة اميرى تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروبنى اول امانله سزه ارسال ايلدى ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولمدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير وبويله تبشير ايلديكنى مسلميندن بر جماعت
شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبرى كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فئ اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللرى دكل ايديكه عبارتى آنلرك عبارتى حكمنده اوله وحال تكلمنده منعه لرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخى دكل ايدى بو جهتله حكم كلامى باطل اولور واكر اول رسولى آحاد مسلميندن بريسى لمصلحة ارسال
واولدخى واروب بعد المصلحة نى ارسال ايلين سزه امان ويردى ديو اختراع مقال ايلسه بو دخى باطلدر زيرا
بويله ماده ده اطراف عسكردن بر ينك رسولى كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

زیرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولماز اندن خبر و یرن رسولی دخی بویله در
اکرچه رسول امیر و رسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده
سالك استحسان اولدیلر زیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر و رسوللری کندو مقاملرینه
قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور و امیرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر
اولدیغی مکانده صحت امانی بی کمان و اخبار امانده لسان رسولی کندو لسانی ایله یکساندر و وصف معهود آحاد ناس
حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اوله مز و اکر امیر فی الحقیقه اخبار
امان ایچون برکسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت و رسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو
اخبار و حکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله مز ایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه
دخول دنصکره ادآء رسالت ایتمدکجه خروج ایتمدیکی ظاهر حال و غالب احتمالدر و وقوف حقیقتی ممکن اولمیان
خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلمك واجب و منصوصدر و هم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی
مجرد احتمال صدقی واضحدر بو مقدار ایله شبهۀ امان بدیدار اولور و سابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده
ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر و اکر امیر و جماعت مسلمین برقومه
امان و یروب بعده عهدلرندن رجوع و قتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه یی ارسال ایلسه لر
اول دخی کیدوب بعده عودت و اخبار ایلدیکنی ذکر و حکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتمدکجه
اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق و الکذب اولمغله خصوص امانده
حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدر که نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی
و استحلال فروج و دما در و بونلر شبهه ایله ثابت اولماز و ظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکللردر
اما ثمرۀ امان حرمت سبیدر که شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر و هم نتیجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده
بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اما ثمرۀ امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن
اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائز اولور بو صورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن
دخی رسولیکز بزه خبر نبذی ابلاغ ایتمدی دیسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك و اصل معلوم
اولان عدم النبذه متمسکلردر بو صورتده مسلمین ماللرندن آلدقلرینی رد و دیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان
اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبر نبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل
ایکن اول رسولك کلامی نیچه معتبر اولماز جوابنده دیرز که اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده
معیتنده بعد العودة تبلیغ نبذینه شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر
و ترتیب متقدم رسالت نبذك ادناى متممیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت
ایلسه لر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه
احکامده حجت اولماز و احکامده حجت اولمیان بو مثللو امورده قبول اولنماز و اکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه
برکتاب مختومله ورود و ایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال
تصنع درکار اولمغله حقیقتی بیلنمدکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی
کسنه کتوروب بو کتاب کتاب ملکدر و ختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور
زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آمنلردر و قبل تمام النبذ قوملری دخی آمنلردر و اهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره
شهادتلری حجت تامه در و شهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل و استرقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر
اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بو صورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه
امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل و موثوق به کسنه یی ارسال و کیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمز میسنکه بعد الاسر
کتابی انکار و بزیازمدق دیو یمینه اجتسار ایلسه لر شرعا قول آنلرك قوللریدر که شهادتی مقبوله اولمیان شهودك
شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کسنه لری ارسال ایلمك کرکدر که لدی الانکار
اوزرلرینه شهادته ابتدار ایده لر و اکر امیر مسلمین نامۀ نقض عهدی اون عدد رجال الله بعث و توجیه و ایچلرندن
بر رجل مسلمه سن بو نامه یی اهل حربه قرائت و باقیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل
اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد و بطارقه سیله اجتماع و اول رجل مثلا عربیه ایله قرائت و ترجمان لسانلرنجه
ترجمه ایلدیکنی استماع ایلسه لر بعده اول عشره عودت و اخبار کیفیت ایلسه لر بو صورتده اوزرلرینه هجوم جائز

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی یوقدر و تکلیف شرع کرك شبهه ایله مندری اولان و کرك ثابت اولان امورده
انجق بحسب الوسعدر بو صورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانیمز بزه نقض عهدی اخبار ایتمیوب انجق نامه کرده
مدت امانمزی مد و ازدیاد ایلدیککزی اظهار ایلدی دیو مدافعۀ خصوم ایلسه لر بو قوللری باطلدر زیرا بیان
ایلدیك که بو مقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ایلمشدر که بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایلمشلردر
و ترجمانلرینك حقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بو خیانتنه تحصیل
یقین ایده لر عساکر مسلمین دخی بو معنایه یقین ایدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما
امان و یردیکمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربدن برقوم و انجق لغت واحده یه واقف اولسه لر
و نبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغتله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی
اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتی فهم ایده ممش ایدیك دیو اعتذار ایلسه لر بز آنلرك عارف باللغه
ایدکلرینه عالم لر ایکن آنلری بو بابده تصدیق بزه لازم میدر بلکه عدم فهملرینه یقین و تحقیق ایتمدکجه آنلری
قطعا تصدیق ایتمز ز اما بعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط و کما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه
رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله
موافقدر بناء علیه بو کلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بو معنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی
انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بنا قلنان امورده
اکبر رأی منزلۀ یقینده در و امام ابو حنیفه علیه رحمة الله تعالی بالطائفه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرۀ
حصنه ابتدار اوزره ایکن بر مسلم مشرکیندن برینی امیره احضار و بن مقدما بوکه امان و یرمشیدم بکا اول امان
اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا
امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر و مسلم مز بوردخی مجددا امان و یرمکه قادر اولمامغله اقرار
ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز و اکرچه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز
قتلی بی التباسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیء ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر
اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه یه منجر اولمشدر و جهی اولدر که حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر و بویله امر
دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد
حجت شرعیه در و بو صورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدقجه قبول اولنماز
بو مسئله ده برهان باب الامان ثم یصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر و حضور
عمری یه سوق و تسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر
یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب
بعده امانده شبهه و نسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت
ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول و استماع بیوروب هرمزانی داخل
امان ایلدی پس بو حدیثده امان غیر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان و تحدیث واردر زیرا امان و یرن
کسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مقردر
علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدر که ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه در که اهل
حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنده مسلمین قرائن حاله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی
رسالت اوزره اتخاذ امین ایلمشلردر و آندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمز میسنکه امام المسلمین
امور ناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یا قطع ید کبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه
ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایلمشلردر خطاسی ینه مسلمینه
عائددر و تفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله در که خطا و خیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخرى *

یعنی بر سریه اهل حصنه امان و یردکدنصکره یرلرینه سریۀ اخری لاحق اولسه ابقاء امان سابقك وجوبینه
متعلق مسائلدر چنانکه مسلمیندن بر سریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه
چقنجیه دکین آنلره امان و یرمك اوزره یوز آلتون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسه لر صلح مزبور جائز اولور زیرا
غایت مذکوره یه دکین بلا عوض اعطاء امان ایلسه لر جوازی مقر ایکن عوض ایله دخی اظهردر زیرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضی فی الرجم وقطع الید ونحوهما فاضمان علی بیت المال

مطلب الامان مع العوض

مطلب دخول المال فى الامان

تحريم قتـل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص كبى بعوض وبلاعوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص اولمغله صكره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر يوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشيلرى بالتبع داخلدر زيرا امانلرى حصنلرنده اقامتلرى ايچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مالارينه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح مأخوذ لرينك ردى لازم دكلدر زيرا مأخوذلرى غنيمتلرى اولمشدر وامانلرى ردغنائم ايچون اولميوب انجق مالارينه ترك تعرض ايچوندر ومأخوذ مسلمين عداد اموالرندن خارج اولمشدر واكر بعـد الصلح بوسريه دارالحربه مرور ويرلينه مسلميندن سريهٔ ديكر ظهور ايدوب اهل حصن صلح سابقى حكايت وعدول مسلميندن ايكى شاهددخى شهادت ايدرسه آنلره بروجهله تعرضلرى جائز اولمازكـه سريهٔ سابقه نك عقدلرى كافهٔ مسلمين حقلرنده نافذدر قال عليـه السلام المسلمون يد على من سواهم و يسعى بذ متهم ادناهم يعقد عليهم اولهم وفى نسخة اولاهم ويرد عليهم اقصـاهم يعنى مسلمين اغيار واعدالرى اوزره يد واحده كبيدركه بربرينه تعـاون ايدرلر وعهدلرينه ادنالرى سعى ايتمك جائزدر اعالى آنى نقض ايلمك غيرجائزدر واولارى اواخرى اوزره عقـد عهود ايدرلركه آخر وابعدلرى آنك اوزرينه واردالورلر ونقض ايده مزلر بعض اهل حديث يعقد عليهم اولهم قول شريفلرندن مراد اول سرايانك عقد ايلدكلرى اماندركه جميع مسلمين اوزره نافذدر ديديلر چونكه سريهٔ ثانيه سريه اولى حكمنده در وسريهٔ اولى مجددا عودت ايلسه لراهل حصنه قطعا تعرضلرى حلال اولماز مكردنانيرمقبوضه لرينى رد ايله نبذ عهـد ايده لرسريهٔ ثانيه دخى بويله دركه آنلرك دخى قتاللرى حلال اولمازمكر همجنسلرى اولان سريهٔ اولى نك اخذ ايلدكلرى دنانيرى بونلرد ونبذعهد ايده لرحكمتى اولدركه ثمرهٔ بذل دنانير سريهٔ اولى دارالحربدن خروجلرى غايتنه واريجه امان اوزره تقرير اولنملريدر آنلرخروج ايتمدكجه بونلرامانده برقراردر قبل ردالدنانير بزلر قتال ايلسك غرور ياخوداضراردركه حرمتى بديداردرواكرسريهٔ ثانيه بعد ردالدنانير قتاله اقدام وفتح وظفرايله

مطلب قضى بعض الورثة دين الميت

اغتنام ايتدكلرندن صكره سريهٔ اولى ايله دارالحربده مجتمع اولسه لرهم اموال حصن وهم سريهٔ اولانك مقدما آلدقلرى دنانيرده ايكيسيده شريك اولورلر زيرا جملهٔ سى غنيمت اولوب غنيمتده سبب شركت اولان دار اسلامله احرازده اشتراك ايلمشلردر انجق سريهٔ ثانيه دنانيرمعهوده يى مالرندن غارم اولديلرايسه قبل القسمة اموال حصندن آنى اخذه عازم اولورلر زيرا اموال حصنه انجق رددنانير ايله واصل اولوب وآنى اداده متبرع اولميوب بلكه آنكله بوغنيمته يول بولمشلردر بوجهتله اول دنانيرده حقـلرى حق غانمين اوزره تقديم بعده مابقى بين الكل سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور اما اول دنانيرى محل آخردن آلدقلرى غنائمدن غارم اولديلرايسه آنى مستقلا افراز ايده مزلر زيرا ادا ايلدكلرى دخى بيلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنكله اخذه توصل ايلدكلرى اموال حصن منزله سنده در نظيرى اولدركه بعض ورثه جملهٔ تركه يه تعلق ايدن دين مورثى ادا ايلسه اكركندو مالندن ويرمش ايسه تركه يه رجوع ايدر واكـرتركه دن ويرمش ايسه رجوعه حاجت يوقدر واكرسريتان دارالحربده مجتمع اولمازلرسه سريهٔ اولى ايچون آلدقلرى دنانيرلرى سالم وثانيه دخى غنـائملريله يالكزجه غانم اولورلر زيراهر برى آلدقلرين دار يمزه احراز ايله اختصـاص وامتيازايلمشدر بوصورتده سريهٔ ثانيه اول دنانيرى مالرندن غارم اولسه لر دخى آنى اولى دن آله مزلر زيرا غنائم حصن آنلره سالما اولمغله ادا ايتدكلرينك منافعى ايله امتياز ايلديلراماصورت اولى بشقه دركه آنده منافع غنـائم حصنده ايكيسيده شريك اولمشـلرايدى ومع هذا بين الصورتين ازدياد عوائد ايله فرق زائدبوقدركه صورت اولاده غارم اولدقلرى دنانيره انجق غنـائم حصندن استيفا ايده جكلرايدى شمـدى بوصورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واكر سريهٔ ثانيه بعد ردالدنانيرحصنه ظفر بوله ميوب ينه دارالحربده سريهٔ اولى ايله مجتمع اولسه لربرابرجه داراسلامله احراز ايلدكلرى غنائمدن سريهٔ ثانيه دنانيرلرين اخـذ وافراز ايده مزلر زيرا سريهٔ اولى غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانيرمردوده دن نفع حاصـل اولميوب حقلرنده سريهٔ

مطلب اغاروا على حصن ثم ظهر انهم فى امان

ثانيه منزلهٔ متـبرعينده اولورلر اماصورت سابقه بشقه دركه الغنم بالغرم اقتضـا سى اوزره دنانيرمردوده نك نفعى جمله سى حقنـده ظاهراولدقده ردى دخى جمله سى حقنده نافذاولور لكن نفعى ظاهر اولمايجه رد ايدنلرك غيريده نافذ اولماز واكرسريهٔ ثانيه اموال حصنك غيريدن غانم ودنانيرلرين آنك ايچندن آلمغـه عازم اولسه لر ينه جائز كورلمز زيرا بوغنـائمه بدون الدنانير وصوللرى ممكن اولمغله رد دنانيرك حكمى سريهٔ اولى نك آلدقلرى دنانيرى استرداد ده تمكن ايتديكى كبى بوغنـائمده دخى متمكن اولماز لكن غنائم حصن بشقـه دركه آكا وصوللرى رددنانيرايله اولمغله قبل التقسيم افراز دنانيرلرين تقديم ايدرلر واكراهل حصن سريهٔ ثانيه يه امان سابقى اخبـار وبينه دن عجزلرين اظهـار ايتملريله سريه دخى قوللرين تصديق ايتميوب قتاله شتابله ظفرياب اولدقد نصكره

امانلرينه واقف اولسه لر بوصورتده آلدقلرندن موجود اولنلرى رد ومالرندن استهلاك ايتدكلرينى ضمان ومقتوللرك عاقلهٔ قاتل اوزره ديتلرى لازمدر زيرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلرى معصومه واموالرى متقومه ايدوكى ظـاهر وبوصورتده قاتلرينـك قتلى خطأ اولوب وجوب ديت عاقـله اوزره ايدوكى باهردر مؤلف الكتاب رحمه الله تعـالى ديركه بزه اسناد سابغ ايله مشـايخمزدن بالغ اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مشركيندن ايكى كمسنه استيمانله كلدكلرنده جائزهٔ وفود ايكى حـله الباسى ايله مظهر جود بيورديلر بعـده حضورسعادتلرندن چيقوب كتديلردرحال مسلميندن برجماعت آنلره ملاقى اولوب قتل ايلديلرصكره كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكلرنده مقتوللرى وحله لرى بيلديلر وايكى حر مسلم ديتى ايله اصحـابلرينه ديتلرين اعطا بيورديلرمؤلف همام بوحديثى قاتل ومقتولى ابهام اوزره ذكروافهام ايلمشدر لكن كتب مغازيده مشروحدركه رجلين مقتولين بنى عامردن ايديلرقاتللرى عمرو بن امية الضمرى در بنى عامراصحاب عمروه غدر قبيح ايتدكلرندن عمرو بئرمعونه دن منصرف اولدقده آنلرى قتل ايلمشدر كذلك اهل حصن صورت مفروضه ده

مطلب لو قالوا آمنونا انتم لا يختص الامان بهم

سريهٔ اولايه تخصيص خطـابله آمنونا انتم ديمش اولسه لر بوصورت حكمـده صورت سابقه ايله برابردر زيرا آنلره امان ويرن انجق سريهٔ اولى در انتم قوللريله تخصيص وعـدم تخصيصده ثمرهٔ زائده يوقدر واكر صورت سابقده آمنونا على ان لاتتعرضوا انتم انما حتى تخرجوا الى دارالاسـلام يعنى داراسلامه خروجكزه دكين سزلر بزلره تعرض ايتمك اوزره بزه امان ويريكز ديو سريهٔ اولادن استيمـان وآنلردخى دنانير مشروطـه اوزره مساعدهٔ امان ايلسه لر بعده سريهٔ ثانيه كلسه رد دنانير ايتمكسزين اهـل حصنله قتاللرى جائزدر زيراسريهٔ اولانك دفع تعرضلرى ايچون انجق آنلردن استيمان ايتمشلردر واداء دنانيردن مقصودلرى كندولرى احاطه ايلين سريه يى دفعـدر واول مقصود حاصـل اولمشدر اما صورت سـابقه بشقه دركه آنده مدت معلومه يه دكين التماس امان عام ايلمشـلردر وحكم امان من جهة الزمان قابل تخصيص اولديغى كبى من جهة السرايا دخى قابلدر انجق عندالاطلاق لفظك موجبى عموم ايكن موجب خصوص اوزره تنصيص اولندقده ثبوت حكمى تخصيص ايلر بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفريعه اهتمام ايدوب ديديكه سريهٔ ثانيه اهـل حصنه وصولدن اقـدم سريهٔ اولى داراسلامه خروج ايلسه ثانيه ايچون بعـد الوصول نبذعهـده ورد دنانيره حاجت اولميوب اهل حصنله قتاللرى جائزدر زيرا اولانك داراسلامه خروجلرى امانلرينه غايت ووجود غايتله امانلرى واصـل نهايت اولمشدر كورمزميسنكـه سريهٔ اولى بعـد الخروج دارالحربه عود وولوج ايلسه لر اهـل حصنله قتاللرى جائزدرسريهٔ ثانيه دخى بويله در اماسريهٔ اولانك برمقدارى خروج ايدوب برمقدارى ايتمسه لر بوبابده اعتبار انجق اميرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج ياخود قرارينه درزيرا اهـل حصنك التماس صلح واداء دنانيرلرينه باعث انجق سريه دن خوفلريدر وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتبـاريله دروقول ابى حنيفه رحمه الله تعـالى يه قياس ايله لايق حال اول سريه دن فرد واحد دارالحربده قالدقچه بدون ردالدنانير عدم حل

مطلب بيان دار الحرب

قتالدر زيرا عند ابى حنيفه حكم شرعى برجمـاعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ايله باقى قالورحتى بربلده نك اهلى مرتد اولوب ايچلرنده برمسلم ياخود برذمى امان اوزره باقى قالسه اول بلده دارالحرب اولماز ديمشدر لكن قياس مذكور بومحلده متعذر اولمغـله متروكدر كورمزميسنكه اول سريه دن بريسى دارالحربده مقتول يامبت ياأسير يامفقود اولسه اهـل حصن ايله بعدخروج الجماعه دخى قتال مشروع اولمامق لازم كلور اماسريه دن برفرد چيقمايوب جمله سى دارالحربده قتل اولنسه لر بوصورتده قتال اهـل حصن حلال اولور مؤلف جليل بووجهله تعليل ايلمشـدركه جمله سى قتل اولندقده بالجمله دارالحربدن خروج ايتمش كبى اولورلر يعنى اهـل حصن صورت قتالرنده جانب

مطلب توقيت الامان بالسنة

سريه دن خروجلرنده تحصيـل امن ايتدكلرندن زياده امين اولورلر واكر آنلردن بعضيلرى مقتول و بعضيلرى دارالحربده باقى قالسه لرينه اعتبار شرعى صورت خروجلرى كبى منعه يه دركه باقيلرده منعه يوغيسه قتاللرى جائزواراسه داراسـلامه چيقوب عودت ايتمدكجه غيرجائزدرواكر اهل حربه بوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه ايلسه لر بودخى جائزدر زيرا بونده امانى وقت معلومله توقيت ايلمشـلردر وداراسلامه خروجـلرى كبى امرغير

مطلب اعتبار السنة العربية

معلومله توقيتلرى جائز كوريلدكده معلومك جوازى اظهردر لكن مكالمهٔ صلحـده السنه ديه ركـسنه يى الف ولام ايله تعريف و بوسنه ديمك معنـاسنى توصيف ايتمشلرايسه ايچنده بواندقلرى سنهٔ معهودهٔ عربيهٔ قمريه يه صرف اولنور وانقضاء ذى الحجه ايله تمام اولورحتى حين مكالمه ده انجق سنه دن برآى قالمش ايسه مدت امانلرى همان اول آى دربوصورتده اهـل حرب بزلركندو حسابلريمز اوزره مثلا سنهٔ روميهٔ شمسيه يى قصد واواو جهله

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عنـد المسلمین معروف اولان سنه‌یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلمزلر و بزلر احكامی
بیلمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالی وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعـالی اول حكیم مقتدردر كه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهـل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایلمشلر ایسه الشرط املك علیك ام الك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنهٔ كامله كه وقت صلحـدن
اون ایكی آیدر دیسه لر بنه التفات اولنماز زیرا حین مصالحه‌ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنهٔ منكره دریوقسه بو یله سنهٔ معرفه دكلدر كورمز میسنكه بر كمسنه لله علی صوم سنة یعنی بر سنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنهٔ كامله‌یه وصوم السنة یعنی بو سنه‌نك صومی دیسه انقضـاء ذی الحجه‌یه
دكین بقیهٔ سنه‌یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه‌دن سزك عسكر طائفه ایله دار الحربدن عود تكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه‌لر بنه التفـات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایلمشلردر كه ظاهر اولان آی
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره‌در یوقسه مدت انصراف دكلدر
لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحـده تصریح ایدرلرسه اكا حمل اولنور واكر علی ان تؤمنونا سنة
بزه بر سنه امان ویرمكز اوزره دیسه‌لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمـل اولنور زیرا سنهٔ منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا یعنی عنـد الله شهور سنه‌نك تمام عددی اون ایكی آیدر
واكر نصا الحكم علی ان تؤمنونا علی الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطـاء امان اوزره سزكله
مصـالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه‌لر مسلمینك دار اسلامه خروجـلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلـق
اولان كلام دلالت مقـام وكلام متكلمدن استعـلام اولنان مرامله تقیید اولنور وصورت مفروضـه‌ده سریهٔ
اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردر كه بو صلحـدن مرامـلری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
و بو سلامت انجق سریه‌نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه‌ده تصریح وآمنونا حتی تخرجوا الی دار الاسلام
دیمكلـه توضیح ایتمشلر كبی اولور حتی دار اسـلامه خروجلرندن صكره بنه اول سریه عودت یا خود غیریلری
اظهار صولت ایلسـه‌لر ردد نانیر ایتمكسزین اهل حصنله قتـاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبـل القتال
نبذ عهد ایتملری لازمهٔ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلـدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعـد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمـه اولور واطلاق امان اعتباریله قبـل النبذ قتاللری بلا عوض امان مسئله‌سی مثللو حـلالی اولماز
اما مسئلهٔ سابقه بشقـه‌در كه آنده امان صریحـا موقت اولمغله بعـد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحـه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلومله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعـده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجـه قتال حلال
اولماز اما صورت اولی بشقـه‌در كه آنده بذل مالدن مرامـلری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقـدر تا كه مسلمیندن بر فرد طرفلرینه تعرض ایتمیه و محتمل
تأبید اولان امورده مطلق همان ذكرتأبیدایله مصرح منزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلردر بو جهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمـك
اوزره مصالحه‌ده شرط آخر زیاده ایتمسـه‌لر سریهٔ مرقومه مادام اول غزوه‌ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمدكجـه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سـائر سریه‌لرك سریهٔ اولی دار الحربدن خروج ایتمسه‌لر دخی
اول حصنـه هجوملری جائزدر زیرا بذل مالله اول سریه‌نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مـذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینـده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود
اول سریه‌نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه‌یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعـد
الخروج عودت ایلسه‌لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبـل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تنصیص وقت اولنمامشدر وسـابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو
امان اهل حصنله عموم جماعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبـل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل علی التأبید الا بحاجة

سریهٔ مخصوصه دخی بو یله‌در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم وماللرین اخذ ایلمسـه‌لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجیه دكین امانلرنده‌در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن بر نسنه‌یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفهٔ مسلمین دار الحربه اوچ بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشكن اهالیسی عساكرمذكوره‌دن بربینك امیرینه
ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا علی ان تكفوا عنهم حتی ترجعوا من غزاتكم هذه علی الف دینار یعنی
بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجیه‌یه دكین
كرك عسكرین باقیین وكرك صكره‌دن دار اسلامدن دخول ایلیـن عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایلمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهـل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنـان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه‌لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكرین باقیندن وهم جمیع مسلمیـندن مساوات اوزره‌در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله‌در و بو مقصودك حصولی انجـق امان كافهٔ
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر بر فردك هجومی تجویز اولنماز اما اول طرفه بعث اولنـان
عسكر محاصرهٔ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصـل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌در كه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینهٔ مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه‌نك بلا نبذ آنلر ایله قتـاللری جائزدر كورمز میسنكه عساكر
ثلثه‌دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجـل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا علی ان تكفوا عنا حتی ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دار یكزه رجوعكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكلـه عرض مسئول ایتدكلرنده مراملری موصول حصول اولسـه
بو امان جمیع عساكر اوزره جاری ویالكز اهـل حصنی ذكر ایتمدیلرسه جمیع اهـل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ایجـاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
اما بو صورتده خلیفه یاخود عدیللری عسكری ایله بر حصنی محاصره‌یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
غرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه‌لر امان مرقوم اهـل حصنه محصور وانجق اول محـاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطـاء امان ایلین خلیفهٔ زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایلمز مسئلهٔ
سابقـه دخی بو یله‌در كذلك اهل حرب احد العسـاكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه‌لر بو نكله صورت اولی منسـا ویاندرز زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسـه‌لرده
وایلمسه‌لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافهٔ مسلمین حقلرنده جاریدر
اما علی ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصـل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه‌یه آمنونا نحن خاصـة یالكز بزه امان ویریكز دیسه‌لر بنه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه‌یه خاص اولوب غیری اهـل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعـالی فی اعلی المقام دیركه بو امان ویرن عسكردن بر شخص عسكر آخره لاحق اولسه‌یه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك
حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر بر سریه بر حصنی محاصره‌یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بشیوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده‌لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریهٔ اخری اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه‌لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجـه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافهٔ مسلمین اوزره نافذدر
و بو صورتده مالارندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتاالله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائمله دار اسلامه قادم اولسه‌لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجـق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اولبابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجیه دكین حصندن ظفر بولدقلری
امواله آنلر احق اولورلر كورمز میسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله‌لرینی بعینها بولسه‌لر اكا قبل الخمس والقسمة

بو كلامده كلمهٔ نحن ضمیر مفعول موقعنده مؤكد وضمیر منصوب مستعملدر منه

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لردخی بو یله در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیرایلدکدنصکره
برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکامرتهن ظفر بولیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بوصورتده دین مرتهن ساقط
اولور مکر راهنه ویردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق ویردیکی ثمنله قادر اولمغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری
دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فداسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فداسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بوصورتده عبد اکا سالم اولور
و بر نظیری دخی بعد البیع یدبا یعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمنی ویروب عبدی
اخذ ودیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بوصورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بوصورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد
دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
اما مسئلهٔ اولی بشقه دیرکه آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللرایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلرایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دارالحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دن صکره ظفر بولمشلرایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احرازده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترك ایله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعة هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه رد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بوصورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوج سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلرایسه انجق
ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بو جهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابده دیرز که بلی بویله در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مزایدی ودارالحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
بوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه یه ماللرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرعین دکللردر بوصورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلرایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله در اما بعد المدة ظفر بولدیلرایسه غنائم حصندن ردی

مطلب اخذ العبد الموصى له من المشتري من العدو بالفداء

لازم کلمز انجق ماللرندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء ماله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ
اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا ویردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجیه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیر اللرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری ماللرندن ویرمشلرایسه انلر ویردکلرینك مثلنی النجیه دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر و اکر امام اهل حربدن برقوم ایله مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه یی التزام ایلسه جائز
کوریلور بشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال
ونیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدر که تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدرکه اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قیلنمایوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشیدر واکر امام بعد العقد امعان نظر
وموادعه ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغینك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بوصورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی وبیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکیمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره ماللرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه در که
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن ویرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بو مسئله ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بو جهتله ویردیکنه رجوعی غیرمشروعدر بعده مؤلف عالی
همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده یی بالکز کندو امیرلرینك امری ایله
رد ایتمشلرایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك
ایلسه‌لر بوصورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امرامیرلری سریهٔ ثالثه یه نافذ
اولمیوب انجق کندو سریه لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بو جهتله کرکدر که ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر و بو تقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدر که بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بو قسمت قبل الخمسدر وقسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولاده سریهٔ ثالثه یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس وبعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بی مثیل بو مسئله یی تمثیلده
دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه یه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی
مسئله یه مماثلدر که آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بو مسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالا یجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قیلنورتا که ثلثمائه نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

مطلب وادع الامام سنة على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفئ

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصندن اول سریه یه رد ایتدکلری دینار دن زیاده نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع مغنملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکلری تخمیس ومابقی بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیرایله امر ایدن امیرلری امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب ما یتکلم به الرجل فیکون امانا ومالا یکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب واولنمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چقان برمسلم مشرکیندن برینی اسیر ایتدکده اول اسیر آندن طلب امان اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبر اولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر فیءٔ مسلمین اولور زیرا مقهوراً مأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحد ایله حق جماعت ساقط اولماز و بوامانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل اولنمیوب فیءٔ اولدقدنصکره بعد الاسر امان ویریلسه بالاولویه فیءٔ اولور نکته سی اولدر که بو اسیرك قبل القسمة مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس در که اول جناب والامقام یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ایدی زیرا روایت اولنور که مسلمین بعد القتال ایشته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیر ایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك شمدی تعقیب کاربانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بوعزیمتلرین اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بند اسیر ایله محبوس اولد یغی محلده بومشاوره لرین استماع ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطاب ایله بو مصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سکا عیرونفیردن ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیر اوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه رجوع قیل ایشته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین أنها لکم مدلولنده قبل الغزا وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی مجانا اطلاق ایتمیوب بلکه اداء فدا ایله مأمورین اولان اسراء سائرینه الحاق ایلدیلر واولبابده یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الآیة نازل اولدی یعنی ای نبی ذیشانم یدلریکزده اولان اسرایه سویله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بوصورتده قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بو مقوله رجاء ذمتنه مساعده امام اوزره واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فمنی برکعام ایله باغلسه لر کعام کسر کافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود المضربله مشغول اولوب اسلامه کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بوبابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع صورتنده درکه آکا رخصت شرعیه یوقدر امادار الحربه منقلب اولمامغیچون کعم ایدوب اسلامدن منعی قصد ایتمزلرسه بوجائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تاکه کفاره کمال اغلاظله اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفر اولمق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفر غیره راضی اولان دخی کافر اولور جوابنده دیرز که فعل مذکورك ایکی تأویلی واردر بری اولدرکه بعض علمایدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بوصورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدرکه فعل مذکور رضاء کفر

مطلب آمن المسلم اسیره

مطلب منع الکافر عن الاسلام کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مراملری مجرد تشدید وانتقام اوله برکسنه حضرت موسی علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بومعنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون وقومینك مالرینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تاکه عذاب الیمی کوروب ایمان یأس رتبه سنه وارمدقچه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بومعنایی مؤید روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده عبد الله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبد اللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت عثمان هر جانبه توجه ایلدکلرنده ینه اوجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد الله کیتدکده اصحاب کراملرینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی ایچیکزده برکسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بو قصه ده مرقوم عبد اللهك قبول اسلام و بیعتندن اعراضله بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبد اللهك امتداد کفرینه حاشا رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابو کلامنده امان ویردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین یوللی تغلیظ وتغلیظ اراده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیلسه اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی قتلدن منع ومرادم شوایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بیکاندر انجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر بوجهتله امیر وناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین الله تعالی قتلی جائز ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر امابوصورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین امان یاخود الامان الامان لاتعجل حتی تنظر ماتلقی یعنی امانمی ویریم امانمی عجله ایتمه تاکه کوره سین نه کوریرسین دیمش اولسه بوقولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیرا سیاق نظم ترك حقیقته دلیل ایدوکی ظاهر و بوکلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وار ایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر یوقسه تخییر بین الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایسته ین مؤمن اولسون وایسته ین کافر اولسون بزعظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك برکسنه آخره افعل فی مالی ماشئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل فی ماشئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمیوب زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بوبابده الامان ستعلم بقینده سن امانی بیلورسین یاخود الامان منك بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور امایالکز الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب بررجل شخص آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیوندا ومقابله ده

مطلب قال للاسیر الامان الامان بطریق الهزل

كرك امير وكرك غيري برمسلم دخي الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشركك نفسني مسلمنه رمي والقا ايلدكده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدي ديسه كلامنه التفات اولنموب سبيلي تخليه اولنور زيرا قصد ضميري
مشركه معلوم دكل ايكن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدي اولور وبو تعليل مشركك بو زايله اسيرمز قومك
ميانلرني فارقدركه اسيرمأخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناي غرور متصور اولميوب مسلمك قصد
ضميري يالكز كندو حقنده معتبر اولور واكر برمسلم مشركه محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعني امانمي
امانمي نه عجب سن اماندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان انزل ان كنت رجلا يعني امانمي امانمي مرد ايسك
اشاغه كل ديوب تمام كلامني اسماع ايلدكده اول مشركك نفسني مسلمنه رمي ايلسه فيء اولوب قتلي دخي حلال اولور
زيرا كلامي تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغي بيان ومحل تهديدي تماميله اسماع واعلان ايتمكله كلامنده
غرور دن نام ونشان بوقدر كور مزميسنكه بركسنه آخره لي عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهمم
واردر ديوب آخر دخي لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك وار ددرنه عجب
اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامي اقراره حمل اولنماز اما لفظ اماني اسماع ايدوب وصل ايلديكي
تهديدي اسماع ايلسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز
بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكي منزلهده اولوب اعتباري غرور حرامه مؤدي اولور والله تعالى اعلم
باب ما يكون امانا ممن يدخل دار الحرب والاسراء وما لايكون * يعني دار الحربه داخل ياخود آنده اسير بولنان
مسلمينك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتماللري تفريقنه متعلق بسط مقالدر نجه ان مسلميندن
برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفهيز ديو نامهٔ خليفه سياقنده برنسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك
وجهي اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخي دخوله
مسارعت ايلسهلر بو صورتده مادامكه بزقرار اوله لر اهل حربدن بربني قتل ياخود اخذ ماله اضرارلري آنلره
حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلري رسالت صحيح اولديغي صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولمرله اهل حربه قطعا تعرضلري حلال اولماز وخود بخود
دعواي رسالتلري دخي بو حكم اوزره درزيرا اهل حرب ايچون ايچلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرينه
طريق منسلب وغدردن احتراز دخي واجب اولمغله حكمي ظاهره بنا ايلمك لازم ولازبدر ونكتهسي سابقده
بيان ايلديكمز معناي شافيدركه امر امان برحكم شديد وآندن شيء قليل اثبات اولنمنده كافيدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلري طرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفي الحقيقه اهل حربدن
استيمان وآنلر دخي اعطاء امان ايلسهلر عهده وفا واجب اولديغي كبي دليل استيمان اولان نسنهيي بونلرك اظهاري
دخي وفايي موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن نيت تجارتله كلديك ديسهلر ينه تعرضلرينه رخصت
يوقدر زيرا اكر چكدن تجار اولسهلر اهل حربه غدرلري حلال اولمديغي كبي اظهار تجارت صورتنده دخي
حلال اولماز وبو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه دهينه بويله درانجق قبل الملاقاة
آلدقلري حلال وبعد الملاقاة تعرضلري غير حلالدر زيرا دعوالرينه بناء اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه
ايتدكلرنده بونلر دخي شمدي اهل حربدن امان آلمش كبي اولمشلردر بنا برين مستقبلده تعرضلري حرام اولوب
مقدما آلدقلريني ردالزام اولنماز واكر مسلمين كفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سزلر كيملرسز
ديو سؤال ايتديكلرنده بزلر محار بين رومدن برطائفه يزاماننله دار اسلامده ايديك ديوب اهل حربدن بيلدكلري برمحله
دعواي نسبت ايتسونلر ايتسونلر آنلر دخي سبيللرين تخليه ايلسهلر بو صورتده قادر اولدقلري مقداري قتل رجال
واخذ اموال ايتملري حلالدر زيرا بو دعوالري صحيح اولسه دخي محار بين رومله اهل حرب بينلرنده امان قائم
اولماز زيرا اهل حرب بربرينك تحت امانندهدكلدر حتى بربرينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد
الاستيلا مسلم اولسه آلديغي كندويه سالم اولور توضيحي اولدركه بو بابده تخليهٔ سبيللري صورة ياخود معنى
استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلردندر ديو زعملرينه ابتنا قيلنمشدر بو قوللري تفصيلي سبقت ايدن نحن منكم
قوللري ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ايديك شمدي مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سزلره كلديك
ديو اخبار آنلرده دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسهلر بو دخي صورت سابقه ايله برابردركه تخليهٔ سبيللري
كندولردن اولملرينه ودار واحده جمله سني جامع اولديغينه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز
وبو مقال مشروح المآل اوزره المتحصر في الجنة لقبي ايله ملقب عبدالله بن انيس رضي الله تعالى عنهك

حديثي

مطلب دخول دار الحرب وقالوا نحن رسل الخليفة

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حديثي ايله استدلال اولنمشدركه سفيان بن عبدالله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك
واكون معك ديمكله درونينه حلول ايدوب آني قتل ايلمشدر واول حديث جليل بو مقوله كلمات امان اولماديغنه
دليلدر وبز سابق ازمانده باب ما لايكون امانا مسئلهسنده تفسير مختصري تمام قصهسيله ذكر وبيان قيلدق
ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العاملين في الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون
وفي رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلري دخي لفظ مختصري بيان وتفسيريني على وجه الاختصار تبيان
ايلين مزايادندر يعني بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابنك افضلي مختصرونلردر ومختصرون اول كسنهلر
دركه دنياده ايكن چيته اوزرينه اعتماد ويلد رجانده اكا استناد ايده چكلري طاعاتله عمل ايدرلرتهكيم دنياده
بررجل عصياسنه اتكا وكاه خاصرهسي اوزره وضعله اتخاذ متكا ايدروا كر مسلميندن برجماعت ديارى كفارده
اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفار آنلري طرد وتسيير ايلسهلر بو صورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادرلر ايسه
ايستدكلرين قتل ومالليرين اخذ وفرار ايتملرنده بأس شرعي اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ
السبيل امور مرقومهيه قدرتلري اولسه چقلرندم رخصت وارايدي بعد تخليةالسبيل ينه واردر زيرا صورت
سابقه كبي نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنهيي اظهار ايتديلر وكفار دخي آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل
ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسبيل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديكمز
محلاره كيديكز معناسنه قد آمناكم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسهلر ينه مرخصلردر
زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخي وفايي التزام
ايدهلر بو معنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء اماني بونلرك التزام ايتدكلري وفايي آنلره الزام ايدهمز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسهلر جواب مسئله بشقهدركه بونده
مجيء مستأمنه عن اختيار كلوب قوللريله اهل حربدن ممتنع اولمدقلري موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا
تكلم ايتمسهلرده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسرا لاعن اختيار مقهوريتله دارلرينه داخل واستيمانه
قولي يافعلي بردليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مزبورون
اهل حربدن برقومه ملاقي اولوب سزلر كيملرسز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابكم يعني جماعت تجارز قومكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده
تصديق ايلسهلر بوندنصكره برفرده تعرضلري جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبي دليل استيماني اظهار ايتملريله
معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخي التزام وفايي مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض
ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلريني بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلر ايسه نفوس واموالرينه تعرضلري
جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولانلره دخي
ملك اهل حرب غدر ايدوب ماللرين اخذ وحبس ايليوب صكره فرار ايلسهلر نقض عهد ملكلرندن وقوع
بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالرينه تعرضلري حلال اولور كذلك بويله غدري ملكلرينك امري ياخود علمي
لاحق ايكن برحربي ايشليوب ملكلري منع ايتمسه ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلي اوزرينه ملكلري مباشر امور كبي در
اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعي ايله مستأمنين ايچين حريم قومي
استحلال غير حلالدر زيرا بو مقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله آنك فعلي موجب نقض عهد اوله مز
غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلري وار ايسه آلديغنك عيني ياخود مثلني استرداد ايله انتقاملري جائزدر
وبوندن زياده تعرضلري حلال دكلدركه ظالمه ظلم اولنمايوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مرقومين حين
اخذ لرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللري واخذ اموالري جائزدر زيرا بو معنى قطعا
استيمان اولماديغي بيان ايلديك واهل حربدن بعضيلري دار الحربده اسلامه كلسهلر آنلرك دخي دار الحربده حصوللري
بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكورهده منزلهٔ اسراده اولورلر واكر صورت مفروضهده اهل حرب
مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخي بزلر اهل برجانبدن برطائفهيز ارض اسلامدن امانله كلوب
بلاديكزدن مرور وبلاديمزه عبور ايچون سزلرك دخي بعض عسا كريكزدن امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين
تخليه ايلسهلر ينه آنلره تعرضلري قطعا جائز اولماز ويرجان بلاد رومك وراسنده برناحيهدركه تاريخ تأليف اصل
كتابده اهل روم ميانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلااستيمان بربرينه دخوله قادر اوله مزلر ايدي ومسلمين
مذكورينك اظهار ايلدكلري دعواي امان منزلهٔ استيمانده در كورمزميسنكه مدعالري صحيح اولسه تعرضلري

مطلب حكم الاسير المسلم

مطلب لا يحل الظلم للظالم بل ينتقم منه

حلال اولمازايدى خود بخود اداعايتدكلرنده دخى بويله در تا بلاد اسلامه رجوع ايدنجيه دك تعرضلرى ممنوع
امابعدالرجوع حكم استيمانلرى مرفوعدر كه مجددا دارالحربه دخول ايدرلرسه اضطرارده قادراولدقلرى قوتلرينى
فعله كتورمك حلالدر زيرا شمدى متلصصين حكمنده اولورلر ودار اسلامه رجوعلرينى اهل حرب بيلوب
بيلمكده فرق يوقدر زيرا بيلمدكلرى تقديراوزره حفظ حريملرنده كند ولرتقصير ايتمش اولورلر اما دعواى
سابقه لرنده حقيقت حاللرينه وقوف متعذراولمغله تعرضلرى تغريره مؤدى اولور واكر مسلمين اهل حربدن
اخذ اسير وارادهٔ قتل وتدمير ايتدكلرنده اول اسير كرفتار انا مسلم ديو قبول اسلامنى اشعار ايلسه وصف اسلامدن
اكا سؤال ايتمدكجه قتلى حلال اولماز لكن بو سؤال الله تأخير قتلى مجرد لفظ مذكور ايله ثابت الاسلام اولديغندن
اوليوب بلكه ولاتقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا نظم كريمنك ظاهرينه
امتثال ايچوندر يعنى اى اهل ايمان سزه تحيت اسلام ايله القاء سلام ياخود على قرأة السلم دعواى اسلام ايله اظهار
استسلام ايليانلره حيوة دنيانك اعراض زائله سندن اولان اموالنى اغتنامه طمع ايدوب سن مؤمن دكلسين انجق
تخليص نفس ايچون اظهار اسلام ايدرسين ديمكز وهم انا مسلم ديو بركلام مبهم سويلمكه ابتدار ايتمكله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتياط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور وبعد السؤال اكر اسلامى وصف
ايدرسه اسلاميله حكم اولنوب قتلى حلال اوليوب فئ مسلمينده ادخال اولنور مكر قبل الاسر مسلم ايديكى معلوم اوله
زيرا قبل الاسر اسلامى معلوم اولميجه بو قولى ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلدن امانى موجب اولوب استرقاقدن
اولماز اماانده سيماى مسلمين اولوب قدم اسلامنه مسلمينك اكثر ظنونى تعلق ايدرسه سبقت اسلامنه علم يقين
منزله سنده اولوب تخليهٔ سبيلى واجب اولور زيرا وقوف حقيقتى متعذر اولوب احتياط اوزره بناسى لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة اليقيندر واكر بعد السؤال اسلامى وصف ايتمزسه كركدركه مسلمين اكا وصف اسلامى
تقرير بعده سندخى بويله اقرار ايدرمبسين ديو تدبير ايده لر بو صورتده تصديق ايدرسه اسلامى مسلم واكر بن بويله
ديمم ياخود بوقوليكزى بيلم ديرسه حلال الدم در انجق احسنى اولدركه امام اهل اسلام مجددا اكا بودعوت
ايتديكميز دينه دخول ايدرمبسين ديو سؤال واستعلام ايليه اكرايده رم ديرسه قتل ايتميوب فئ ايليه واكر ايتمزم ديرسه
همان عنقنى ضرب ايده وزوجه وجاريه جهالت اوزره جاريه اولدقلرى مسئله ده دخى جواب فصل مذكور اوزره
صورتياب اولور كه آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلرى آشكار اولسه كركدركه
حضورلرنده وصف اسلامى تقرير بعده بن ايشته بو اعتقاد اوزره يم سنده بويله سين ظن ايده رم ديو تدكير ايده لر
بو صورتده نعم ديرسه حكم اسلامنده كافى ونكاح وملك ايله حل وطئنده وافيدر واكر اول اسير من اول الامر بن
مسلمم دكلم لكن بنى دعوت ايديكز قبول اسلام ايده يم ديرسه ينه قتلى جائز اولماز زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شريفنده دعوته تنبيه بيوروب دعوت ايتمدكجه برقومله قتال
ايتمزلر ايدى وبزلر دخى صيت شريعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ايلمك قبل الدعوة
قتالمز حلال اولماز اول قوم ايسه يه اجابت يه امتناع ايدرلر بو اسير بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ايدرايكن قبل دعوة الاسلام بالاولوية قتلى حرامدر والله الموفق

باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين ✱ يعنى اهل حربك رسول ومستأمنلرى
بعض معايب مسلمينه واقف وكفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرينه
دائر مباحث اطاعفدر فيعلم انكه ملك اهل حربك رسولى دار الحربده عسكر مسلمينه واصل اوله تبليغ رسالات ايدنجيه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورلر زيرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمينه حصول منفعت مأمولدر
اميدر كه فائده لرى اوله اما بونلر عودته نيت ايدوب امير مسلمين بونلر بعض عيوب مسلمينه واقف اولملريله اعدايه
تعريف ومسلمين اوزره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجيه دك حبسلرى جائزدر زيرا حبسلرنده مسلمينه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر دركار در وداعر مفسد اولان شخص فاسدى هنوز خيانتى سبقت ايتمش ايكن فتنه سنى
دفع ايچون حبس ايلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلرى اولى بالوقوعدر واكر بونلر امام المسلمينه بزعند كده نائل
امان اولمشيدك سبيلمزى تخليه قيل ديو ابرام ايلسه لر ينه مساعده اولنماز زيرا كوردكلرى عيوب اوزره اعدامزه
دلالت ايده جكلرينه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زيرا دين باطللرينه كوره اعتقاد غاطلرى بو محذوره باعث
وحاملدر حتى لا يألونكم خبالا نظم كريمى افساد مؤمنينده عدم تقصير ظاهر حاللرى ايدوكنى تأييد وتقرير ايلمشدر
واكر بونلر بزلر برنسنه خبر ويرميه جكمزه بل كه هيچ برشيئه مطلع اولماديغمزه يمين ايده ليم ديو تضييق ايدرلرسه

مطلب قال الاسير انا مسلم

مطلب استيصاف الزوجة والجارية الاسلام

مطلب قتال قوم لم يبلغهم الدعوة

مطلب الداعر المفسد يحبس

نه تحليف ونه تصديق اولنورلر زيرا يمين اول كمسنه يه حجتدر كه شهادت ظاهر ايله مستظهر اوله وبوبابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرينه شاهد اولمغله يمينلرينه التفات اولنماز وبو معنى انهم لا ايمان لهم آيت كريمه سيله
مؤيد المبنى در يعنى ضرر مسلمينه راجع اولان مواده مشركين ايچون اعتماد اولنه جق يمينلرى يوقدر ويمين
مزبوره لرى بو قبيلدن اولمغله امام ايچون اكا اعتماد غير جائزدر بلكه تحصيل امن ايدنجيه دك آنلرى حبس
ايلمك لازمدر لكن زنجير وبوقاغى ايله تكديرلرى لايق دكلدر زيرا بونلر داخل امان ايكن خيانتلرى ظهور ايتمدكجه
تعذيبلرى غير شاياندر سؤال اولنورسه كه حبسلرنده دخى تعذيب وار ايكن نيجه تصويب اولنور جواب ويررزكه
بزدخى حبسلريله زندانده حبسلرينى قصد ايتمديك كه اول تعذيبدر بلكه مقصودمز همان معينلرينه بر محافظ
وضع وآنلرى رجوعدن منعدر بو مقدارده تعذيب بولنميوب بلكه مسلمينه نظر وشفقت واردر فرضا وطنلرى
ايله بينلرينه حيلولت جهتندن فى الجمله تعذيب اولنورلرسه ده مقصودمز آندن اعظم اولان ضررى دفعدر
وبعض ناسه ايصال ضرردن تخلص اولمايجه اهون ضررين اعظم اوزره ترجيح اولنور وبو مقصود معينلرينه
تعيين محافظله وجود بولمغله بوندن زياده قيد وبند ايله طريق تعذيبلرى مسدوددر اما مسلمين شروع قتال
ومحافظلرى كندو شغللرينه اشتغال هنكامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قيد وبندلرينه
جواز واردر زيرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قيد وبندلرى
فك اولنمق لازمدر واكر امام المسلمين دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ايلسه اول رسول وتاجرى تامكر
وفتنه لرندن امين اوله جق محله دك كتوروب بعده سبيللرين تخليه ايلمك مشروعدر زيرا نظر مسلمين ودفع فتنهٔ
مشركين بونده درحتى دار اسلامه دخول ايدنجيه دك امين اولنماز ينه دار اسلامه دخول ايتمدكجه سبيللرى
تخليه اولنماز زيرا بو صورتده دار الحربده تخليهٔ سبيل اولنسه لر برفتنهٔ عظيمه ايقاع ايتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسكرندن دفع فتنه ده مزيد اجتهاد ايله امتياز واجبدر اكر اول رسول وتاجر
بزبومكاندن ايلرو كتمزديو امتناع ايدرلرسه جبر واكراهلرينه جواز واتساع واردر زيرا امام ايچون نظر مسلمين
اولان امورده ولايت اكراه دركاردر كورمزميسنكه نفير عام واقع اولدقده غزايه خروج ابانيده مسلمينه
بيله جبر واكراهك جوازى شايعدر وبو ماده نك نظيرنده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه لو تركهم لبعتم اولادكم
ديدى يعنى بلا اجبار حالكز اوزره ترك واقرار اولنيدكز اولاد يكزى دخى بيعه اجتسار ايدر ايديكز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ايتدكده آنلر دخى بلده لرينه
وارنجيه دك تجهيز احوال ايچون طلبكار مال ومنال اولسه لر كركدركه امام آنلرى برابر كلمكدن امتناع ايتدكلرى
محله ابلاغ ايده جك مقدارى نفقه لرين انعام ايليه زيرا او محلدن بر واكراهله كلمش اولملريله اول محله ايصاللرى
واجب وآنلرى كتورمك مسلمينه نظر ايچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلميندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسى بيت الماله مترتب اولور واو محلك وراسندن كلملرى بالاختيار اولمغله نفقهٔ رجوعى اعطا اولنماز وبيت المالدن
اول وقتده اعطا اولنور كه جنود اسلام نائل غنيمت اوليوب ياخود غنيمتلرين اقتسام ايتمش بولنه لر اما نائل
غنيمت اولوب هنوز اقتسام ايتمشلر ايسه نفقهٔ مرقومه اول غنيمتدن انعام اولنور زيرا اكراهلرى انجق اول جنوده
نظر ايچون اولمغله مؤنت دخى انجق اول جنودك حقلرى اولان مالده مقرر اولوب غنائمى حمل وسوق ومحافظه
ايچون استيجارده اجرت غنائمدن ويريلديكى كبى بونده دخى غنائمدن ويريلور وبو صورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اكراه ايلدكده ينه غنائم مسلميندن انفاق ايدر وآنلرى برابر محل آخره نقل ايلسه ينه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ايدر زيرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملريله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمين ايچون
آنلرى حبس ايتدكده اموال غانميندن نفقه لرين ويرير عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار كفايه اعطا وزوجه
عند الزوج حق زوجه بناء محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واكسا اولنديغى كبى واكر بعد الامن تخليهٔ
سبيللرين مراد ايدوب لكن آنلرك خوف ايتدكلرى برمحلده ايسه كركدركه آنلره دخى نظر وشفقت وخوف ايتدكلرى
محلده تخليهٔ سبيللرينه همت ايليه زيرا امامك امانتنده وتحت ولايتنده اولملريله آنلردن دفع ظلم ايله مأموردر
ومسلميندن ازالهٔ ضرر ايله نظرى واجب اولديغى كبى بونلره ده واجبدر كورمزميسنكه امام المسلمين بونلرى
دريادهٔ برابر كتوروب فتنه لرندن امين اولديغى برجزيرهٔ خاليه يه لاحق اولسه همان بونلرى اول جزيره ده
براغوب كتمك لايق دكلدر بلكه كركدركه بونلرى تلفدن خوف اولنميه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طريق ودواب حموله ياخود اجرت حملدن قدر كفايه يى اعطا ايله تكميل اسباب وهنكام خوف لصوصده

مطلب اليمين حجة لمن شهد له الظاهر

مطلب ترجيح اهون الضررين

معتمرلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنلرى اكرچه امام اوزره واجب لكن
امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجماعتله استمداده مباشر اولور اما وصول مأمنلرندن بر ومعتمرلرنده
اولان عسكر مسلمينك خوف ايتدكلرى برمحل وارايسه كركدركه مسلمين امين اولدقلرى محلك نهايتنه دك معتمرلرنده
ارسال بعده سبيللرين تخليه يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سى امام اوزره واجب دكلدر زيرا زياده سنده مسلمينى
هلاكه تسليم واردركه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز و بوصورتده امام المسلمين اهل اسلام حقنده
مخوف اولان محله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء
مسلمينده سعيى بديدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق
اهدار دماء كفارده سعيى آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثانى اختيار اولنور

باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل * يعنى مسلميندن بريسى مقابله جعل
اوزره ياخود بلا مقابله برحصنك سكاننه اعطاء امان ايلديكنك محل بيانندر مسلمين برحصنى محاصره يه
اشتغالده ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم اعطاء امانله اهاليسنى خوشحال بعده كيجه ايله كتوروب معسكر
مسلمينه ادخال ايلسه جمله سى فئ اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتار قهر وتسخير اولمغله
امانى باطلدر وهم بو امانله مرادى نظر مسلمين اوليوب انجق تخليص نفسنه اجتهاددر و بو مقوله امانك صحتنه
قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصنى فتح و قهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسير
مسلمدن خالى نادر اولمغله همان غلبه مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امر ايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر
ايدى وايچلرنده اسير مسلم بولنمانلرينه ايچلرندن برينه اولا اسلام ثانيا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حكم اسير
مسلمده اولمغله آنك امانى ايله نيل مرام ايدرلر ايدى بناء عليه بردخى وجوه مذكوره يه اعتبار وجمله سى فئ مسلمين اولملرينه
قول وقرار ايلديك اكرچه قياسه نظر ايله جواز قتل رجاللرى مقرر زيرا امان كافر وامان صبى غير عاقل مثللو
باطل اولان امان تحريم قتل ايتمديكى امر اظهردر لكن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب
ديمشدركه امام ايچون بو بابده قتل رجال حلال اولمديغنه ايكى وجهله استدلال اولنور برى اولدركه مكرر اسبقت
ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلرى بظاهره اسير وغيريدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه
دليل قائم اولديغندن بوظاهر متروك العمل ايسه ده قتل كبى شبهه ايله مندرئ اولان امورده ابقاء شبهه ايلمسى
بلاجدلدر و بو حديث انت ومالك لابيك حديثى منزله سنده اولوب حديث مذكور اب والدينى عمدا قتل ايلدكده
حكم قصاصى اجراده شبهه ابقا ايلديكى كبى بو حديث دخى حكم قتلى اجراده شبهه دفعى ابقا ايدر ووجه
ثانى اولدركه قوم مذكور امان اسيره اعتبار ايله استيمان ايچون كلوب قتال ايچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه
محصور القاء سلاح ونداء امان ايدرك هيئت ترك قتال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بناء عليه بونلر
دخى قتلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغانمين تقسيم اولنورلر و بونلره
امان ويرن ايچلرنده بولنان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركمسنه اولسه تعليل سابقده متفق
اولملريله حكم سابقده دخى متوافقلردر اما اهل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه امانى جائزدر زيرا اول
مسلم عسكر ايچنده ممتنع واهل حصندن امثله ممتنع اولمغله امانى امان جماعتله سياندر بوصورتده هنوز حصندن
خارج اولمامشلرايسه امام بنفسه امان ويروب صكره قتاللرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكى اهل عدوان كبى
بونلره دخى اولا نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردى ديو
ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكى شاهد شهادت ايتمدكجه تصديق مدعى اولنمازلر زيرا باعتبار الظاهر فئ
اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمينى دعوى ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقجه اصغا اولنماز واول
مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخى استينافنه مالك اولمديغى نسنه يى اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك
اول مسلم مسلم آخر ايله برابر شهادت ايلسه لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنماز اما بشقه ايكى مسلم عدل شهادت
ايدرلرسه قبولى واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر واكر اول
مسلمك قولندن غيرى بينه لرى يوغيسه فئ اولورلر انجق بطريق الاستحسان تمكن شبهه يه بناء قتل رجاللرى
جائز وشايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتللرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركاردر وخبر واحد الزام
حكمده حجت دكل ايسه ده امر دينده حجت وحرمت قتل دخى امر ديندن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن
بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخيردر ديلرسه

مطلب لا يقتص الاب اذا قتل ولده عمدا لحديث انت ومالك لابيك

مطلب خبر الواحد حجة فى امر الدين

امانلرين امضا ايدوب دار الحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيرى اخذ وفئ مسلمينه وضع ايدر
زيرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظه نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غيره اجازتده ملاحظه
نظر ايلسه ينه جائزدر ومال مذكور قوت عسكر ايله مأخوذ اولمغله فئ عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا
عن الغدر اولا رد دنانير ونبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان
ايلمك منزله سنده اولور واكر اهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلرى هنگامده عسكر مسلمينه واوج
ياخود حصنلرين تخريب ايله منعه لرندن خروج ايلسه لر امام انجق اول دنانيرى آلوب فئ مسلمين قيلمغه اهتمام
ايدر زيرا بونده معناى نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجيه دك
امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخى سبيل اضرارلرى منعدم دربونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكى
عنديمزده رسيده مرتبه يقيندر بونك نظيرى شول عبد محجور مسئله سيدر كه نفسنى بلا اذن المولى بعض اعمال
ايچون آخره ايجار واول عملى تكميل ايله فراغ وسلامته ابتدار ايتمش اوله بونده منفعت مولى انجق قبض
اجرتده ايدوكى آشكاردر بوصورتده امام اول دنانيرى تقسيم غانمين ايلد كدنصكره اهل حصنه بلاد حربدن
ديلديكيكز محله التحاق ايديكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتمز بو وجهله شرط صلحه
وفاسنى اتمام ايدر واكر مسلمين بعد المحاصره برحصنى فتحله كامين اولدقده اهل اسلامدن بريسى بن قبل
الفتح اهل حصنله شو مقبوض اولان بيك دينار اوزره مصالحه ايتمشيدم ديو ادعا واهل حصن تصديق
مدعى ايلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقيق تصديق مسلمينه انفع ايدوكنى تحقيق ايدرسه دنانيرى مسلمين
ايچون اخذ وتصديق واهل حصنه لحوق مأمنلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيب مسلمينه انفع ايدوكنى
تصويب ايدرسه اول مسلمى مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتيوب اهل حصنى فئ اولمق اوزره
ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغله انفع مسلمينه نظر وانكله عملى التزام ايدر كورمزميسنكه تقع
مسلمين اسرايى بلاشئ اطلاق ومن ايتمكده ايدوكى رأى امامده مستبين اولسه من واطلاقلرى دخى جائزدر
ومادة مذكوره دخى بويله در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخبارى دخول شبهه يه مدار اولمغله
بروجهله قتل رجاللرى حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكى هنگامده اهل حصن هنوز حصنلرنده
ممتنعين ايسه لر اوحالده آسين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشاء امان ايلديكى صورتده مخير اولديغى
قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخى مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشا منزله سنده اولوب انشاده
جارى اولان اختيار امام بونده دخى جاريدر والله اعلم وبالله التوفيق

باب ما يكون امانا وما لا يكون على شرط يشترطه * يعنى اهل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك
انعقاد وعدم انعقادينه متعلق مسائل اجتهاددر حتى محصور يندن برحربى آمنونى حتى انزل اليكم على ان ادلكم
على مائة رأس من السبى فى موضع يعنى بكا امان ويريكز تا كه طرفكزه نزول ايده يم برمحلده اولان يوز رأس سبى اوزره
سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب
بركمسنه يى آنده بولماسه لر بوصورتده اول نابكار ديدكلرم بونده ايديلر كتمشلر قنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار
ايلسه مسلمين بروده حصنى فتح ايتمشلر ايسه كركدركه اول مستأمنى حصن ياخود ديلديكى مأمنه ايصال
وفتح ايتمشلر ايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايده لر زيرا معسكرده امانله حاصل اولمشدركه شرطله امان
همان وجود قبوله ثابت اولوب شرط مقبولى ادايه توقف ايلمز نظيرى عتق بالجعلدركه عبدينى كندويه
بيك درهم ادا ايتمسى اوزره اعتاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخى شرط
دلالت اوزره منعه سندن نزولنده امانى ثابت اولمغله شرطه وفا ايتسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلرى
لازم اولور بوصورتده مسلمين بزاكا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفا ايتمدى ديو معارضه يه
قيام ايدرلرسه بو قوله الزام اولنورلركه اكرچه بويله در لكن بو مستأمن اكر دلالت ايتمزسه بيتمزده عقد امان
برطرف اولسون ديمشدر ايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دكلدر ديو
تنصيص واردر وعنديمزده مذهب انجق بودر وامام كرخى رحمه الله ويدرأ عنها العذاب ان تشهد يعنى
امرأه ملاعنه دن عذاب حد زنايى دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديو شهادت ايلمسى دفع ايدر آيت جليله سنده
دفع عذاب ايچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولماز مضمونينه بو آيت دلالت ايتمز بلكه
سائر اسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشدر كذلك فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالجعل

مطلب مفهوم الشرط ليس بحجة

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

فان اتين بفاحشة يعني جواري تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره زنالرنده لازم اولان حدك نصفي بونلراوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جواري ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط مفهوم صفت كبيدر اولدخي حجت دكلـدر قال الله تعـالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتي هاجرن معك يعني يامحمد بز عظيم الشان خالاكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخي حـلال قيلدق آيت كريمه سي قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميـلرك حرمت نكاحنـه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعني اي اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصي ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده اباحت معاصي يه دلالت ايلمز بو بابده دخي مسلمين محصور مز بوره دلالت معهوده شرطي اوزره سكا امان ويرديك مضمونـنده آمناك على ان تدل لنا قوللري دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچـه بو معنى دخي محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمني رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يي ايتمزسم بيتمزده امان اولمامق شرطي اوزره ديمش اوله بو صورتده نص ثاني معارضهٔ نص اوله صالح اولور ونبذ عهد قتل واسترقاقك حلني مشتمل وحل مز بور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلا وتعليق شرطه محتمل اولنديغندن عدم دلالتي ظاهر اولدقده عـدم امان دخي مقرر وامام آني قتله ادخال فئ ايتمك ميانده مخير اولور بو مسئله نك نظيري اولدر كه بر كمسنه بر آي تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصي خصمنه تسليم ايتمدكچـه مجرد انقضـاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابر آيدنصكره كفالتدن براءتم شرطي اوزره ديمش اولسه قولي معتـبر اولور واكر حربي مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقـه كبي تؤ منوني على ان ادلكم على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتي متعين اولسه امام ايچون قتلي مشروعدر زيرا في الاصـل يديمزده مقهور وامام ايچون قتـل واسترقاقي حلال اولوب حل مز بورك ازاله سني دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمـدي اما صورت سابقه ده محصور ايسه ده ينه منعه سي ايچنده ايكن مسلميندن اخـذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده متضمن منفعت اولان دلالتي التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغي واجبدر وفي الحقيقه بين الصورتين فرق يوقدر كه ايكي صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقـدم بولنديغي حالته عودت ايدر چونكه اسير قبـل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدي عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام منعه سنده ايدي عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مز بورنده دلالت ايتمزسم سزه فئ اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على اني ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره دلالت ايتمسه فئ مسلمين اولوب قتلي حلال اولماز زيرا بوزياده يي سويلمش اولسه شرطه وفا ايتمسه دخي قتل واسترقاقدن آمن ايدي بوزياده سي كلام اولنه معـارض وحكمني رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر وبو بابده دليل انجق فئ اولمغه وافيدر وهم بو صورتده ازالهٔ اماني انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغـله رعايتي واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه ذمت اولمق شرطي اوزره مفهومنده على اني ان لم افِ كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولي معتبر وعـدم وفا صورتنده قتـل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسي مقرردر زيرا شرطـه وفا اوزره يمزه واجبدر واكر حربي محصور بزه امان ويريكز تا كه سزه باب حصني فتح ايده ليم سز دخي بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كيره سز بزدخي اسلامي قبول ايده يز مألنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط مقال ايدوب بعـد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر ينه امانلري باقيدر ومسلمينه واجبدر كه حصنلرندن چيقه لر تا كه آنلري كالاول منعه لرينـه عودت ايتديروب صكره نبذ امان ايده لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول شرطله استيفـاده امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفا دنامتنـاع علريله حكم امانلري باطل اولميوب ابتـداء مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلمك كركدر اكر صورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدر سكز ميانه مزده امان اولمسون ديو مسلمين شرط آلمرده معاهده لرين بو شرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلري وقتل رجاللري جائزدر كه شرطلري بويله در و بيتمزده اولان معاملانده واجب اولان انجق شرطه وفادر و بو بابده دليل بني ابي الحقيق ده وارد اولان حـديث جليلدر كه رسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم حضرتلري آنلره وبرئت منكم الذمة ان كتمتموني شيئا يعني اموالكزدن برنسنه يي بندن كتم ايدرسكز عهـد وذمت سزدن بري اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفـالري ظهور ايليوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

مطلب الشرط في الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضي

مطلب تاجيل المرتد

جائز كورمشلردر وبربو قصه يي باب الامان على الشرط اثناسنده بيـان قيلدق ومرويدر كه وقعهٔ احددنصكره جيوش مسلـمين ومشركين محالرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهـل تباه كمكرده راه انتبـاه اولوب مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضي الله عنهما ايله قرابتي اولمغـله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدي بعده حضرت عثمان حضور نبوي يه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمنـاه على انا ان ادركناه بعد ثالثة فقد حل دمه يعني على التحقيق بز آكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجي كيجه دن صكره اكا ظفر بولورسق دمي حلال اوله بيورديلر همان اول كمسنه چيقوب كتدي بعـده رسول الله صلى الله عليه وسـلم اطلبوه فاني ارجو ان تجـدوه يعني اول شخصي طلب ايديكز زيرا بولمكزي اميد ايده رم ديديلر همان شجعـان طلبكاران عقبنجه استعجـال واوچ كيجه دن صكره قبـل الهيدن اوزرينه تسليط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم واتصـال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتهوا دركاتنه آني ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان شرط نبذه واباحت قتله مؤدي اولورسه ده ينه معتبر ايدوكي نمـايان اولدي واكر صورت مفروضه ده بعضـلري اسلامي قبول وبعضـلري نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر فئ اولورلر وبو مسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سي اولدر كه جعلوا اصابعهم في اذانهم واستغشوا ثيابهم نظم كريمي كبي جمعه مضـاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر وبو بابده جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هر مسلم هر مشركك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك بيتمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبي اولور كذلك محصور بيـندن بريسي آمنوني على ان انزل اليكم فاسلم يعني بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامي قبول ايتمك اوزره ديوب بعـد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخي حصننه ايصـال اولنور زيرا عند يمزده بو مقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمي نازل اولمشـدر اما بو صورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيتمزده امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخي اسلامدن نكول ايدرسه بيتمزده جاري اولان شرطه بنـاء فئ مسلمينده دخول ايدر وبو وجهله فئ اولدقدنصكره قبول اسـلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلي حرام اولور لكن ينه فئ ايچنـده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعـد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو بزم يديمزده اسيراوله رق حاصـل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفئ اولمسي لازم اولور وحكم سابق آنكله مشروطـدر كه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فئ اولمسنه حكم امام لاحـق اوله اما دفعهٔ اولاده امام دعوت اسلامي تكرار واولدخي امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فئ اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه مسـابقت قيلسه بو صورتده اكرچه مقتضاي قياس ينه فئ اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعـه امتناعي ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتي انجق وجود شرطـه منوطدر يوقسه امامك حكمنه مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشـابه سنده در لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسـلم اولمق اوزره اعطـاء امان اولنور زيرا ابا وامتنـاعي يه زعمنجه كراهت اسلامدندر كه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سي زائل اولنجيه دك تأمل ايچوندر كه بو امتناع غير حقيقيدر وامتناعنده بو وجهله ترددو احتمال متبين اولمغله جهت امتنـاعي حكم حاكم اولمدقچه متعين اوله مز كور مز مبسنكه دار يمزده احـد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلري انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر حكم قاضي بولنمدقچه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن نكول مز بور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضي لاحق اولمدقچه حكم اقرار متحقق اوله مز اما صورت مفروضه ده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويريك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه كركدر كه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخي زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدر كه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخي تمام مدتدر وبو بابده اصـل ومستند مسئلهٔ مرتددر كه لاجل التأمـل استمهـال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامـل يمن ابو موسى الاشعري رضي الله عنـه طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه حضورينه بركمسنه قادم اولوب جنـاب امير المؤمنين اكا احوال ناسدن استفسار اولدخي اخبـار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبـار يعني حوادث غريبهٔ روزكاردن برصحبتك وارميدر اول كمسنه بلي واردر كه بررجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدي ديدي حضرت عمر رضي الله عنه يه

سهراكانه يابديكز ديدى اولدخى همان چوكردوب بو يني اوردق ديدى حضرت عمر يه آنى بر بنا ايچنده حبس وقپوسين طين ايله احكام وكل يوم بر رغيفله اطعام ايدوب اوچ كره اكا عرض توبه ايتمكز ايدى بلكه تائب وامر الهى يه راجع وآئب اوله ايدى اللهم انى لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنى يعنى يارب بن بو وقعه ده حاضر دكل ايدم وامر ايتمشيدم وايشتديكمده راضى دخى اولمادم ديدى امام شافعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهرينه تمسك ايدوب طلب مهلت ايتسون ايتمسون تأجيل مرتد واجبدر ديدى اما بزم عنديمزده اول مرتد استمهال ايتمشيكن امهال ايتمشلر ايدى بو جهتله جناب خليفه بو اصحابلرندن تبرى وانكار ايلدى ديمكله تأويل اولنور وفى الاصل محاسن شريعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ايتدكده ايام ثلثه تأجيلى لازم اوليقده حربى مفروض اصلا واقف دكل ايكن تأجيل اولنمغه اولى واحرى در واكر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده همان سكوت ايدوب رد وقبول ايله جوابدن نكول ايلسه كركدر كه امام اوچ كره عرض اسلامى تكرار وهر برنده اكر جواب ويرمزسك فئ اوله جغكه حكم ايدهرم ديو اخبار ايليه زيرا سكوتى امتناع ايسه ده معناى آخره محتملدر بناء عليه ابلاء عذر ايچون اوچ دفعه عرض اسلامى تكرار وهر برنده خبر مذكور ايله انذار ايلر بوندنصكره ينه سكوت ايدرسه فئ اولمسيله حكم ايدر وشول خصم منزله سنده اولور كه مجلس قاضيده

مطلب سكوت الخصم عن الجواب في مجلس القاضي

جوابدن سكوت ايتدكده سكوتى انكاره حمل اولنوب بو انكار اوزره بالطلب تحليف اولندقده يميندن دخى سكوت ايدرسه سكوتى نكوله حمل اولنوب قاضى اكا اوچ كره عرض يمين وهر برنده اكر يمين ايتمزسك اوزريكه حكم ايده رم ديو تبيين ايدوب بعد الثالثه اوزرينه حكم ايدر واكر اول حربى محصور حين نزولنده آمنونى على ان تعرضوا على الاسلام فان اسلمت فيما بينى وبين ثلثة ايام والافلا امان بينى وبينكم يعنى اوزريمه عرض اسلام ايتمكز اوزره بكا امان ويريكز پس بنله ايام ثلثه ميانده اسلام كلورسم فبها واكر كلمزسم بيتمزده عقد امان اولمسون ديمش اولوب بعده عرض اسلام ايلسه لر كركدر كه ابتداء عرضدن اوچ كون واوچ كيجه امهال ايده لر زيرا بو يله شرط ايدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنى تبيين وايام ثلثه يى مهلت سلامت تعيين ايلديكندن ابتداء مدت ساعت عرضدن ايدوكى مستبين اولمشدر وذكر ايامى صيغهٔ جمع ايله ايراد وعدد ثلثه ايله تعداد ايلمسى مقابلنده اولان لياليك دخى عدد مذكور ايله دخولنى ايجاب واعداد ايدر اكر بو مدت كچوب قبول اسلام ايلمزسه حكم حاكمه محتاج اولميوب همان مقتضاى شرطى اوزره فئ ايچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حكم حاكم شرط اولديغى تأمل وامتناعى تميز ايتمك ايچون ايدى بو بابده تعيين مدتله تميز حاصل اولمشدر وبو يله توقيت منصوص قبلنده اولان حكمك بعدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولديغى كبى اما مسئلهٔ مزبوره ده والافلا امان بينى وبينكم ديمش ايسه ايام ثلثه دنصكره قبول ايتمزسه ينه مأمنه ايصال اولنور زيرا بو صورتده ايام ثلثه انجق مدت نظر وامعاندر يوقسه مدت امان دكلدر بعد الانقضا اكرچه امتناعى ظاهر اولنور لكن بعد الامتناع نبذ امانى شرط ايلمديكندن امانى قائم ومأمن حصننه ابلاغى لازم اولور اكر اول اثناده حصنى فتح اولنمش ايسه ارض حربدن اقرب مأمنه ايصال بعده قتالى استحلال اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت عبدالكم يعنى ايام ثلثه دن صكره قبول اسلام ايتمزسم عبد يكز اوله يم ديمش اولسه بو صورتده مدت ايچنده قبول ايدرسه حر اولوب قطعا تعرض اولنماز واكر قبول ايتمزسه مقتضاى شرطى اوزره فئ اولوب غنيمتله تقسيم اولنور لكن قتل اولنماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده والا كنت ذمهٔ لكم ديمش اولوب مدت ايچنده قبول اسلام ايلمسه موجب شرط اوزره اهل ذمت قيلنور واقوال مذكوره جميع اهل حصندن صادر اولسه حكم سابق آنده دخى ظاهردر واكر حربى محصور مسلمينه تؤمنونى على ان انزل اليكم فادلكم على قرية فيها مائة رأس يعنى سز نازل اولوب

مطلب الفرق بين ان اديت فانت حر وبين انت حر على ان تؤدي

ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه سزه دلالتم اوزره بكا امان ويريرميسز ديو خطاب مسلمين دخى ان دللتنا على قرية فيها مائة رأس فانت آمن يعنى ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه بزه دلالت ايدرسك آمنسين ديو ردجواب ايلدكلرنده اول حربى بعد الرضا نازل ومسلمين ايله برقريه يه واصل اولوب ايچنده نسنه بولمدقلرنده بونده ايديلر كتمشلر ديو بهانه ايلسه فئ مسلمين اولوب بنى مأمنه ابلاغ ايديكز ديمكه قادر اوله مز اما ابتداء بابده ذكر اولنان مسئله بشقه در كه بونده امانى شرط دلالته تعليق ايلديلر وشرطه تعليق اولنان قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقده دلالت ايتمك اوزره مسلمين ايجاب امان ايدوب اولدخى قبول ايتمش اولمغله دلالت ايتسون ايتمسون امانه موصول اولور كورمزميسنكه بركمسنه عبدينه ان اديت الى الفا فانت حر ديوب عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتمدكجه نائل عتق اوله مز اما انت حر على ان تعطينى الف درهم ديوب

عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتسون ايتمسون نائل عتق اولور كذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن ديمشلر اولوب حربى دخى نزول ايدوب اسلامى قبول ايلسه فئ اولور زيرا فاسلمت قوللرى جملهٔ شرطيه اوزره معطوف اولمغله شرطده داخل وامانى شرط اسلامنه تعليق ايله قائل اولمشلردر اسلامى قبول ايتمدكجه امانه موصول اوله مز اما انت امن على ان تنزل فتسلم ديمشلر ايسه بعد النزول اسلامدن نكول ايدرسه ده امانى قائم وابلاغ مأمنى لازمدر بو قياس اوزره انت آمن على ان تنزل فتعطينا مائة دينار دينلوب قبول ونزولندن صكره اعطاء دنانيردن نكول ايلسه ينه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطيتنا مائة دينار فانت آمن بو يله دكلدر زيرا امان بونده شرط اداء دنانيره تعليق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعليق اولنمشدر كه همان نزول وقبول ايتدكده آمن اولوب غاية الامر اول دنانيرايله مديون اولور بو صورتده ادادن امتناع ياخود يانمده يوقدر ديو اعتذار ايدرسه ادا ايدنجيه دك حبس اولنوب امانى ثابت اولمغله فئ قيلنماز وچقان اداء دنانير ايلسه تخليهٔ سبيل ايله مأمنه تسبيلى واجب اولور واكر امام آنى دار اسلامه برابرجه اخراج ايدنجيه دك ادادن امتناع وبعد الخروج ادا ايلسه ينه تخليهٔ سبيل ومأمنه تحويلى لازمدر زيرا فى الاصل داخل امان اولوب انجق دين ايچون محبوس ايدى بعد القضاء تعرضنه سبيليمز يوقدر امادار يمزده طول مكث ايدوب دنانيرى ادا ايلمزسه كركدر كه امام آنى اهل ذمت قيله زيرا كافر صغار جزيه يى قبول ايتمدكجه داريمزده طول اقامته رخصت ويريلمز وهم دار يمزده اداء دنانيره دك محبوس ايدى شمدى عناد ايله ادادن ممتنع ياخود عاجزدر وكافر دار يمزده حبس اولندقده كافر مرهون منزلنه تنزيلى وضرب جزيه ايله تنكيل اولنور وامام آنى اهل ذمت قيلدقده حبسدن اخراج ايدوب ذمتندن دنانيردخى ساقط اولور زيرا اول دنانيرى امان نفسندن عوض ياخود مأمنه لحوق ايچون فداء نفسى اولمق اوزره التزام ايتمشيدى اكر امان نفسندن عوض ايسه شمدى عقد ذمت واسلامه كلمش ايسه اسلام كبى اقواى سببين ايله كسب امان ايتمكله اداء دنانير عهده سندن ساقط اولوب شول مكاتب منزله سنده اولور كه مولاسى آنى اعتاق ايده وشول ام ولد منزله سنده اولور كه مكاتبه ايكن موت مولاسى ايله آزاد اوله بو ايكى صورتده بدل كتابتى اداءدن استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واكر اول دنانير فداء نفسى ايسه شمدى باعث فدا اولان معنى منعدم اولمشدر زيرا مسلم ياخود ذمى اولدقده اهل دار يمزدن ايدوكى مقطوع وسائر اهل ذمت كبى اعطاء دنانير ايتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسى انجق مأمن اصلبسنه لحوق ايچون اولوب اول دخى فوت اولمشدر سؤال اولنورسه كه مال معهودنيچون رقبه سندن عوض قيلنماز تا كه بعد عقد الذمه دخى سلامت رقبه سى ايچون مطالبه اولنه جواب ويريرز كه رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور كه اول كمسنه وقتا من الاوقات عبد اولوب اول مال ايله آزاد اوله اما بو حربى قطعا عبد مسلمين اولمامشدر كذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ايلسه لر بعد النزول اوزرينه جودت ورداءت بيننده متوسط بر رأس غلام ياخود دراهم ودنانيردن آنك قيمتنى ادا لازمدر زيرا بطريق الفدا اوزرينه لازم اولان عوض مال دكلدر وبو يله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع ودم عمدن بدل صلح صورتلرنده اولديغى كبى وسطله مقيد وقيمت وعين ميانده مرددا اولمق اوزره ثابت اولور بو صورتده التزام ايلديكنى ويروب هنوز حصنى فتح اولنمامشيكن حصننه كيرميوب بشقه محله كتمك ايسترسه منع اولنماز يوب ارض حربدن ديلديكى موضعه كتمكه رخصت ويريلور زيرا معلومدر كه حصندن نزول وماله فداء نفسنى قبول ايلمسى حصننه عودت ايچون اولميوب بلكه حصنده مبتلى اولديغى خوفدن سلامت ايچوندر وتمام سلامت انجق ارض حربدن ديلديكى موضعه عزيمته منوطدر اما كيدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالى حلال وسا تعذر زيرا منعهٔ اخرايه وصولنده مقصودى تمام وميانه ده اولان امان دخى انجام بولمشدر مكر بو صورتله امين اولورسم تا كه سز دار اسلامه چيقنجيه دك ياخود فلان آى كيرنجيه دك امين اوله يم ديو مسلمين اوزره شرط ايتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زيرا بعد وصول المأمن ميانه مزده اولان امان منتهى اولور ديديكمز فى الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفه همت ووصول مأمنله تكميل مصلحت ايلديكى دلالت حاله مبنى ايدى واعتبار دلالت حال خلافى مصرح اولدقده ابطال اولنور لكن بو شروطدن نسنه يى ذكر ايتيوب صكره اختيار يله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسه ينه امان مسلمين آندن منقطع اولور زيرا اختيار يله منعه سنه وصولى سبب انتهاء امانيدر اما امانى مسلمينك دار اسلامه وصول ياخود شهر فلانى دخوليله مشروط ايلسه مدت امان ايچنده داخل حصن اولسه ده منعهٔ اخرايه التجا قنده امين اولديغى كبى تأمين اولنور حتى صكره مسلمين اول حصننه ظفر بولسه لر مدت امان باقيه ايسه سبيلنى تخليه ايدرلر مكر حصننه رجوعدن صكره قتال

مسلمینه شروع ایده بوصورتده مأمننده مباشرت قتالله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده بعدالنقض حکم امان باطل اولمغله فیء مسلمینده داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلاامان بینی وبینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرك او زره بکا امان ویریکز اکر ویرمزسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیتکم مائة دینار فانا آمن یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اوله یم دیو مسلمینه خطاب وبعدالمعاهده نزولنده مسلمین مطالبهٔ ماله شتاب واولدخی ادادن ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیء اولمسی بی اشتباه سدر که صورت اولاده شرط انتباه اذ امان موجود وثانیه ده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الی الاستحسان کیفیتی اما مه اعلام اولدخی ادایه تنبیه وبعدالامتناع فیء اولمسنه حکم ایتدکجه فیء اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق او زره حین طلبده ادادن امتناعنده احتمال معانی درکار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بو اتماد بجه بدیدار اولماز کو رمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرم ویرم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه بویله امتناعله فیء اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتماله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم صریحدر بوصورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال ایلسه امام ایچون ایکی یا اوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار او زره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه مسلمینه دخی ضرر کثیری یوقدر وامام کافهٔ امورده نظر جانبین ایله مأمور در کورمزمیسنکه برمدیون بعد حلول الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترك حبسله آنی امهال ایتمك لازم ایکن مالی نفسنه فدا ایدوب التزام ایلدیکی عوض مال اولمیان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولی در واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم رأسا او مائة دینار ما بینی وبین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ویرمك یاخود یوز دینار ویرمك او زره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعدالمعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دك تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بومدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن بینه امانی قائم لکن مال ملتزمی ادا ایدنجیه دك حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یا اهل ذمت قیلنه بوصورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی طریقه بنا ایله عهده سندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید واول مدتده ویرمزسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید او زره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلاامان بینی وبینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دك اعطا ایلمسه فیء قیلنور وبو بابده حکم حاکمه محتاج اولماز زیرا نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح او زره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط ایلسك وقت منصوص او زره زیاده لازم اولور ونص او زره زیاده قیلمق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلاامان بینی وبینکم یعنی سزه نزول واچنده یوز رأس انسان بولنان بر قریه یه دلالت ایتم او زره بکا امان ویریرمیسز شول وجه او زره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان اولمیه دیمش اولوب بعدالمعاقده نزول واویله بر قریه یه دلالت وصول ایتسه اما بو اماندن مقدم یا مؤخر وبونك نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونك دلالتندن اقدم مسلمین اول قریه یه ظفر بولمش اولسه لر بونك دلالتی معتبر اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل وایتمزسه فیئه داخل اولور کذلك دلالتندن اقدم اول قریه یه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه ده ینه اول قریه یه دلالتی معتبر اولماز زیرا مسلمینه منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنه یه دلالتده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول مقصود اولورسه تحقق ایدروقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلالری سبقت ایتمسون وصوللری آنك دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کمسنه یی صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقه دلالت ایلسه لکن مسلمین ایلروجه کیتملریله اول مستأمن ایرشوب قریه بودر دیمکسزین بونلر فهم ایلسه لر بو دلالتی معتبر اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بر دخی تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریه یی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکلری ایله اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه او زره دلالت ایلسه دلالتی معتبر اولوب او زرینه جزاء صید الزام اولنور کذلك برابر کتمیوب همان سمت قریه یی تعریف ومسلمین اول

مطلب استمهال المدیون

مطلب لا یحبس من علیه الدین المؤجل

مطلب الزیادة علی النص لا یجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم علی الصید من یعلمه

مطلب دل المحرم علی طریق الصید

تعریفله کیدوب قریه یه اصابت ایلسه لر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بویله اولور وبر طریقه دلالت ایلین کاه برابر کیدر وکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کمسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق او زره آمنونی علی ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلاامان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریقه او زره دلالت ایتم او زره بکا امان ویریکز اکر ایتمزسم عندیکزده امانم اولمسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه ظفر بولدقلرینی کوروب ایشته دلالت ایده جکیم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقه دن بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشیدر وبو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بوصورتده علی ان ادلکم علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنك بطریقنه سزی دلالت او زره امان ویریکز زیرا اول بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر بوصورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا تعیینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف او زره دلالتی التزام ایتمشیدی خدمتنی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنماوب غیرمعینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه لاکلم هذا الشاب شویکت ایله کلام ایتم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم ایلسه حانث اولور اما لاکلم شابا بر یکت ایله تکلم ایتم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه مشروطده وصف معتبردر لکن غیرمعینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بوتفصیل او زره بر حصن یاخود مدینه او زره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینه یی تعیین ایتدیسه مسلمینك معلوملرینه دلالتی غیرمعتبر وتعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیرمعینده مسلمین سابقده دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده نسیان ومرور زمان حسبیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش بر قریه یه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلری ایله اولمامشدر کورمزمیسنکه بو مثللو دلالت محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که ضمننده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صورتپذیر وجود اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قیچان دار الحربده بر مسلم بر کتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج ایلسه اول عورت حرائر دندر لکن حریتی طرف زوجندن نکاحی اکا امان عد اولنمادقدن دکلدر که دار الحربده اسیره تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمك امانی باطلدر بلکه حریتی صفت مستأمنه او زره دار یمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما کبیر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده بولنمغله رخصت ویریلمز زیرا استیمانله کلن حربیه دخی دار یمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح مسلم ایله دار یمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بویله در زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل دار یمزدن اولمغله عورت دخی اهل دار یمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسییر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاحله چیقدم دیمکده اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قیدوبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین اولمغله قول قول زوج اولوب جاریه سی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورته مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بوصورتده زوج مبطل نکاح اولان ملك بطریق القهری اقرار ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اولهمز زیرا زوجك منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نته کیم زوجه سنك ابتدادنی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئله ده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملك رقبه سنی حجتله اثبات ایتمش اولمغله جاریه سی اولور واول عورت دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله او زرینه شهادت ذمی دخی قبول اولنور وبو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه اداسی او زره عورتی قهر واسری کریه کورلیوب اعتاق وتخلیهٔ سبیلی ایله تنبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده برینسنه لرینه تعرضله غدر ایتمکه معتاده ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنه یه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه وبین الله اولان

مطلب اخرج المسلم زوجته الکتابیة من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب قال اخرجتها قهرا وقالت بل بالنکاح

امان نفسنه غدرايدوب امان مسلمينى كسر ايتمشدر اما ايچلرنده اسير ياخود اهل حربدن ايكن قبول اسلام ايتمش ايسه اعتاق وتخلية سبيل ايله مأمور اولماز زيرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرينه رخصت شرعيه سى واردر ودار الحربده تزوجى طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النكاح امكان استرقاقى نمايانددر و بوصورتده اخراجى على وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتى دعواى قهر واسرينه مستأمنلردن اهل حربك شهادتلرى قبول اولنماز زيرا زوجيتده تصادق ايتدكلرندن بحسب الظاهر ذميه اولمغله ذميه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلرى قبول اولنماز واكر اول عورت بنى نه تزوج ونه قهر ايتمشدر بلكه بكا امان ويروب برابر كتورمشدر ديسه اكر طايعة چيقمش ايسه دلالت حال اكا معين اولمغله حريتى مستبين اولوب اول شخصك زوجه سى اولماز زيرا اول ادعاء نكاح ايدوب عورت انكار اوزره در ودار اسلامده تزوجنى ادعا ايلسه قولى بلا حجة قبول اولنمديغى كبى دار الحربده تزوجنى ادعا ايلسه ينه بلا حجة قبول اولنماز بوصورتده اول عورت دار الحربه قصد عودت قيلسه منع اولنماز زيرا ذميه اولمسين وزوجنه تبعا اهل دار بمزدن قيلنمسين موجب اولان نكاح حين انكارنده ثبوت پذير انضاح اولمامشدر بوصورتده زوج دار الحربده قهر واسرينه مستأمنلردن اقامت بينه قيلسه قبول اولنور زيرا نكاحى انكار ايتمكله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربرى اوزره شهادتلرى دخى مقبوله در واكر بوصورتده قيد و بند ايله كتورمش ايسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاريه سى اولوب علت سابقه يه بناء تخميس دخى اولنماز امابو قيد و بندى انجق دار اسلامه خروجلرندن صكره وضع ايلديكى معلوم اولورسه امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه قولى اوزره فئ جماعت مسلمين اولور زيرا نكاحى انكار ايتمكله دار بمزده حكم امانى ثابت اولمامشدر زيرا اول وقتده مستأمنه اولورايديكه دار بمزده اقامت ايچون كلمش اولايدى بو عورت انكار نكاح ايتمكله سبب مجيئى معلوم اولمادى بو جهتله حربيه اولوب دار بمزه بلا امان كلمش اولدى واصل ابى حنيفه اولدركه حربى دار بمزه بلا امان داخل اولوب بر مسلم آنى اخذ ايلسه فئ جماعت مسلمين قيلنور اما عند الامامين اخذ ايلين شخصك فيئى قيلنور وايجاب خمسنده ايكى روايت واردر واكر برذمى دار الحربه دخول واهل حربدن بر عورتله ازدواج بعده اول عورت ايچون مسلميندن استيمان ايتمكسزين برابر دار بمزه اخراج ايلسه حره اولور زيرا هم مجيئ مستأمنا تله كلوب وهم زوجى آنك ايچون استيمان ايلدكده مسلمين اكا اعطاء امان ايتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذميه واهل دار بمزدن قيلنوب دار اسلامده ذمى ايله تزوج ايلين مستأمنه منزلنه تنزيل اولنور ودار الحربه رجوعنه زوجى اذن ويروب ياخود تطليق ايلسه ده رخصت ويرلمز وتصوير مسئله ده زوجنك اول عورت ايچون استيمانى ذكر ايلديكمز استيمان مذكور شرط امان اولديغندن دكلدر بلكه اطاعت اوزره زوجى ايله برابر كلمكله ابتداء بابده ذكر اولنان صورت كبى بونده دخى تأمين اولنور زيرا زوجى اهل دار بمزدن اولوب عورت دخى برابر مجيئ مستأمنا تله كلمشدر امابو ذمى اهل حربدن اولان كبيره قيزى وقيز قرنداشى اوزره استيمان واخذ امان ايلسه بونلر دخى آمنه اولورلر زيرا هم مسلمين اكا امان ويروب وهم بعد الاستيمان مجيئ مستأمنا تله اتيان ايتمشلردر لكن بونلر بالغه اولوب اقامتده ذمى اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان ديلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر و بونلرى بلا استيمان برابر اخراج واتيان ايتمش اولسه على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى فئ اسلاميان اولورلر زيرا صريحا بونلر ايچون استيمان اولنمديغندن بشقه اقامتده اكا تابعه اولمدقلرندن مجيئ مستأمنا تله كلمش اولمادبلر واكر برذمى دار الحربدن بيلنلرنده قرابت اوليان برعورتى اخراج ايدوب بن دار الحربده قهر واسر ايله بونى دار اسلامه ادراج ايلدم ديو ادعا عورت دخى تكذيب مدعى ايلسه نظر اولنور اكر صورت اطاعتده كلمش ايسه ظاهر حالى ذمى يى مكذب و بلا استيمان كلوب فئ اولمغله اول عورتده حق مسلمين مترتب اولديغندن اول ذمى تصديق اولنماز اكر مسلميندن اقامت شهود ايدرسه سبب ملك اولان قهرى اثبات ايتمكله جاريه سى قيلنور و بو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زيرا اول عورت بحسب الظاهر ادنه مسلمين اولمغله شهادت ذمى مسلمين اوزره قائمه اولمق اقتضا ايدر واكر قيد و بند ايله اخراج ايدوب و بويله اخراج ايلديكى معلوم ايسه ظاهر حالى شاهد مقالى اولمغله قول آنك قوليدر اما قيد و بندى انجق دار اسلامده وضع ايتديكى معلوم ايسه عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى فئ مسلمين وعند الامامين رحمهما الله تعالى اول ذمينك فئ خاصى اولوب دار اسلامده ظفرياب ركازا اولان ذمى منزله سنده تنزيل و بلا خلاف ايچنده خمسى اخراج و باقيسى كنده و يه اعطا وتنويل اولنور وقچان اهل حربدن بر توانا كافر بر مسلم ايله برابر معسكر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونى اخذ واسير ايلدم ديو دعوى اولدخى بلكه بن طلب امانله كلدم ديو دفع مدعى ايلسه قول قول حربيدر كه مجيئ مستأمنين ايله

مطلب شهادة المستأمن على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خروج حربي مع مسلم او مع جماعة المسلمين

داخل وظاهر حالى صدقنه شاهد عادلدر زيرا مسلم واحد ايله مقاومت كافر واحدك مقدورى اولمغله برابر كلمكله مقهور عد اولنماز كورمزميسنكه بوطرز اوزره يالكز كلسه آمن اولورايدى مسلم واحد ايله كلدكده ينه آمندر اما قيد و بند ايله كتورمش ايسه قول قول مسلمدر كه ظاهر حال شاهد صدق مقاليدر و بو مقوله امورده دلالت حال تحكيم اولنديغى برسابقده بيان وتفهيم ايلديك واكر حربى معهود قيد و بندن عارى ايسه ده مسلميندن برجماعتله ورود ايدوب مسلمين بو بزم اسيريمزدر ديو ادعا اولدخى بلكه بن طلب امانله كلدم ديو خلاصنى استدعا ايلسه قول قول مسلميندر زيرا قصد خلاص ومقاومت ايلسه ده مقدورى اولمامغله جماعت مسلمين ايچنده مقهور اولوب بو جهتله مربوط ومأسور منزله سنده در كورمزميسنكه مسلمين مثلا يوز عدد رجال اولوب ايچلرندن تخلصه قادر اولميه جق وجه اوزره آنى احاطه ايلسه لر بوصورتده هركيم كورسه بو اسيردر مستأمن دكلدر ديو استدلال ايدر و بو وجهله دلالت حال اوزره فئ عسكرده ادخال اولنور واكر استيمانله كلديكنه ايكى مسلم شهادت ايدرلرسه شهادت مسلمين جماعت مسلمين اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بو يله ايكى شاهدى اولميوب انجق برابر كلن مسلميندن بريسى استيمانله كلديكنى اقرار ايدرسه تصديقه سزاوار اولمز زيرا قول واحد حكم شرعيده حجت اولميوب شركتلرى دخى شركت عامه اولديغندن اقرار شريك واحده حكم ترتب ايلمز مكر مقرك بعد القسمة سهمنه اصابت ايليه واكر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چيقوب بو بنم عورتمدر دكلدر لكن امان ويروب امان اوزره اخراج ايلدم ديسه اكرچه مقتضاى قياس فيئده ادراج اولنمقدر زيرا دار الحربده ويرديكى امانى باطلدركه كندو منعه اهل حربده مقهوريت اوزره حاصلدر ودار اسلامه دخولدنصكره عورت دار ايله مأخوذه و فئ اولوب تأمينى موجب ابطال حق مسلمين اولمغله شايان تنفيذ وتمكين اوله مز لكن من جهة الاستحسان حره مستأمنه ونه زمان ايسترسه رجوع دار الحربه متمكنه در زيرا مسلم اول عورتله دار الحربده اعطاء امان واول امانى محافظه اوزره دار اسلامه اخراج واتيان ايتدكده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولديه انشاء امان ايتمش منزلنده قيلمغله عورت دار بمزده امان ايله حاصله اولور وثبوت حق مسلمين انجق عدم امانله حصولنده در غاية ما فى الباب اول مسلمك امانى ثبوت حق مسلمينه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخى ثبوت حق مسلمينه ممانعت ايدر توضيحى اولدركه دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قريب بر محله كلسه لر كركدركه آنده نه مسلم ونه حربى خوفدن امين اوله مز ايشته اول محلده منعه اهل حربدن خروج ايتمش اولملريله مسلمك آنده اعطاء امانى صحيح اولوب هنوز مسلمين خوفندن امين اوله جقلرى موضعه واصل اولمالريله عورت دار ايله اخذ اولنمش فئ اولمسى تصحيح اولنماز اما دار الحربده ايكن امان ويروب صكره عورت يالكز چيقسه جواب مسئله بشقه دركه دار الحربده اعطاء امانى باطل وامانى صحيح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده منشى امان منزلنه غير نازل اولديغندن عورت البته فئ مسلمين قيلنور واكر برمسلم دار الحربده ايكن اهل حربدن بر جيش عظيمه اعطاء امان وبرابر دار اسلامه خروج ايلدكده مسلمين اول جيشه ظفر بولسه لر جمله سى فئ اولورلر زيرا بو مسلم دار اسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولميوب بلكه منعه لرينه مغلوب وغير ممتنع اولمغله امانى باطل اولور كورمزميسنكه بو عسكر دار اسلامه دخول و بر مسلم امانله ايچلرينه حلول ايدوب بعده مسلم دخى آنلره اعطاء امان ايلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانى ظاهر البطلاندر كذلك آنلرى دار الحربده ايكن تأمين ايدوب محافظه امان اوزره دار اسلامه عازمين اولسه لرينه بويله در اما حربى واحدى تأمين و برابر دار اسلامه خروج ايلسه سابقا ذكر اولنديغى اوزره جواب مسئله بشقه در زيرا واحد مقهور واحد اولميوب بلكه بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانى صحته موصول اولور واكر مسلم واحد دار الحربده ايكن يكرمى عدد اهل حربه اعطاء امان ايدوب برابر دار اسلامه كلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده كا ئنلردر سؤال اولنورسه كه مسلم واحد عدد مزبوردن دخى ممتنع اولميوب بحسب الظاهر مقهور غير ممتنع اولمغله اقتضا ايدر ايديكه بو امانى صحيح اولميه جوابنده ديرزكه اكرچه نفسى اعتباريله مقهور لكن قوت مسلمين ايله قاهر ودار اسلامده قوت خاصه مسلمين اولمغله عدد مزبور جماعت مسلميندن امتناعه غير قادرلردر بو جهتله مسلم مذكور حكما قاهر وغير مقهور اولمغله امانى صحيح اولور اما جيش عظيم بشقه دركه آنلر اهل دار بمزدن كندو شوكتلريله ممتنع اولملريله مسلم مذكور ايچلرنده دار الحربده ايكن مقهور اولديغى كبى دار بمزده دخى مقهور در كورمزميسنكه اهل حربدن منعه سى اوليان بر جماعت دار بمزه بلا امان دخول ومسلميندن برجماعت آنلرى اخذ ايلسه لر فئ جميع مسلمين قيلنورلر اما بر جيش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج معه (?)

عظيم دار بمزه بلاامان دخول ومسلميندن برجماعت آنلري مقهور ومخذول ايلسه‌لر خاصة في مقاتلين قيلنورلر
فرق مسئلتين انجق معناي مذكوردركه منعه‌سي اولنلر دار بمزه دخوللة غير مقهور واولميانلر مقهورلردر حكمي
اولدركه ممتنع اولمادقلري صورتده برابركلان مسلم واحدك اماني صحيح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرينه اول امان بادي
اولمغله غروره مؤدي اولور اماجيش عظيم امان برقومله منعه لرندن مفارقت ايتميوب بلكه دارالحرب كبي دار بمزده
دخي كندو شوكتلريله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدر وتفصيل مذكور اوزره عسكر مسلمين دارالحربده
ايكن مسلم واحد جماعت اهل حربي امان ويروب معسكره اخراج ايلسه اكر عسكردن امتناعه قادردكللر ايسه
آمن اولورلر زيرا مسلم مزبور عسكر مسلمينه وصولنده كسب قوت ايتمكله قاهر وغير مقهور اولور واكر كثرتلريله
عسكر مسلميندن امتناعه قادرلر ايسه اول مسلم آنلر ايله برابر چيقسه دخي بيان سابقه بناء ابطلان اماني ظاهردر
واكر مسلمين برحصني محاصره اوزره ايكن حصنده برمسلم بولنوب منعه‌دن عاري برقومي تأمين واخراج
عسكر مسلمين ايلسه آمن اوله مزلر امامسئلهٔ اولي بشقه‌دركه بونده محصورين مقهورين اولوب حاللري برجهتله
حال مأسورين كبي اولمغله ايچلرنده بولنان مسلمك اماني صحيح اولسه ابطال حق مسلمينه مؤدي اولور ومسئلهٔ
اولي بويله دكلدر وهم بومثللو امان جائز كورلسه مسلمين بروجهله قهر مشركينه فائز اوله مزلر زيرا مشركين
غلبهٔ مسلمينه تحصيل يقين ايتدكلرنده همان ايچلرندن برقاچي قبول اسلامدن صكره باقيلريني تأمين واول مسلملردن
هر بري باقيلردن برجماعت غير ممتنعه ايله واصل معسكر مسلمين اولورلر وقول مذكور مسلمين اوزره بالكليه
سدباب استرقاقه مؤدي اولمغله تجويزه تصدي اولنماز توضيحي اولدركه محصورين اوزره يد مسلمين آنلر ايله برابر
چيقان مسلمك قوتي اوزره سابقه وقوت لاحقه ايله يد سابقه يي ابطال واضاعت غير لايقه‌در اما سبقت ايدن
مسائل بشقه كونه‌در وچقان برحربينك زوجهٔ حربيه‌سي دارالحربده اسلامه كلسه اول عورت اوچ حيضي تمام
ايدنجيه‌دك نكاحلري اوزره قيام ايدرلر زيرا يد امام عرض اسلام ايچون زوجه واصل اولمامغله اوچ حيض اوچ
كره عرض اسلام مقامنه قيام ايدوب بعد الطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ايتمديكي صورتده
تفريق بينلرين موجب اولديغي كبي اول مدتده كفر اوزره اصراري دخي زوجه‌سني اراده ايتمكه دال وفرقتلرين
مستوجب اولورا كرقبل الحيض برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اكرچه زوج وجه استيمان اوزره كلمش اولمامغله
في الاسلاميان اولور لكن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سي ابتداء نكاحه منافي دكل ايكن بقاء نكاحه هيچ منافي اولمامغله
نكاحلري ابقا اولنور اكرچه بينلرنده تباين دارين تحقق ايلسه موجب تفرق اولورايدي لكن زوج عبد مسلمين اولمغله
اهل دار بمزدن اولديغندن تباين دارين تحقق ايتمشدر بوصورتده اوچ حيضي اتمام دخي ايتسه زوجه عرض
اسلام اولنمديغه حكم نكاحلري فرقتله ختام بولماز زيرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حيض اكا خلف
قيلنمشيدي شمدي حيضله مقصود اولان فرقت حصوله كلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدي
وبويله ماده‌لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله كركدركه زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلري
تحقيق وايتمزسه مياناري تفريق اولنه واكر صورت مفروضه‌ده اسلامي قبول ايلين زوج اولوب وزوجه‌سي اهل كتابدن
اولميوب بعده قطعا حيض كورمدين برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اول عورت امن وحريت اوزره زوجيتده ابقا
اولنور زيرا مجئ مستأمنانه كلمشدركه اقامتده زوجنه تابعه ودار بمزه اقامت ايچون كلنلرك مسئلهٔ امانلري شايعه‌در
امامسئلهٔ سابقه‌ده زوجي استيمان ايتميوب وكندودن علامت استيمان دخي نمايان اولميوب اقامتنده عورتنه تابع
قيلنمديغي دخي آشكار اولمغله اعتزار ايله كلوب استيمانله كلمديكي پديدار اولديغندن في مسلمين قيلنمغه سزاواردر
قالديكه عورت مزبوره اهل كتابدن اولمش بولنسه ذميه قيلنمق اقتضا ايدرايدي زيرا زوج مسلم ايله بينلرنده نكاحلري
مستقر ودائم اولمغله زوجي ايله دار بمزده اقامتي لازمدر امافرض سابق اوزره اهل كتابدن اولمديغي تقدير اوزره
بينلرنده استقرار نكاح اولمامغله ذميه قيلنمايوب بلكه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلري تقرير وتحقيق
وايتمزسه ميانلري تفريق اولنور ومستأمنه اولمغله بعد التفريق دارالحربه رجوعنه دخي مساعده اولنور وشارح
الكتاب شرح الله صدره في يوم الحساب ديركه احد الزوجين المستأمنين دار بمزده قبول اسلام ايتديكي مسئله‌ده
اختلاف روايتي بيان ايچون بز كتاب الطلاقده شووجهله عنان كلامي اطلاق ايتمشيدك كه احدي الروايتينده
فرقتلري دارالحربده اولديغي كبي اوچ حيضك انقضاسنه توقف ايدر وروايت اخراده كفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام ياخود اوچ حيضك تمام واختتامنه توقف ايدوب بوايكيدن قنقيسي تسابق ايدرسه آنكله
فرقتلري تحقق ايدر اما مؤلف الكتاب الف الله تعالى بينه وبين الصديقين في دار الثواب حضرتلري بومحلده

روايت

مطلب اسلمت زوجة الحربي في دار الحرب

روايت ثانيه‌يه تخصيص وامريندن قنقيسي سبقت ايدرسه فرقتلري تحقق ايدرديو تنصيص ايلمشدر نكته‌مي
اولدركه ايكيسيده في الحقيقه تحت يد امامده حاصل وهر برينه عرض اسلام ايلمك قابل اولمغله عرض اسلام حكم
فرقته موصل اولور وكفر اوزره مصر اولان من جهة الحكم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حيضك انقضاسي
حكم فرقتلرينه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامي قبول ايتميوب انجق دين اهل كتابه
عدول ايدرسه كتابيهٔ اصليه منزلنه تنزيل ونكاحلري تقرير وتكميل اولنوب ذميه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالى اسلام زوج ايله اسلام زوجه مياني فرقه اشارت ايدوب ديمشدركه زوجه قبول اسلام ايتدكده
زوج آنك عيالندن دكلدر امازوج قبول اسلام ايتدكده زوجه‌سي عيالندندر بناء عليه برابر چيقسه‌لر زوجه‌سي
آمنه اولور كورمزميسنكه حربي استيمان ايدوب عورتي دار اسلامه برابر كتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخي
بويله‌در وبر عورت استيمان ايدوب زوجني برابر كتورسه زوجي بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخي بويله‌در
واكر قبول اسلام ايلين عورت زوجني تأمين ايله دار اسلامه اخراج ايلسه امانده ادراج اولنور زيرا قريبا بيان
ايلديك كه دارالحربده ويرديكي اماني محافظه اوزره دار بمزه وصوللري دار بمزده انشاء امان منزلنده‌در
بوصورتده عورت بن زوجيمه امان ويروب اخراج ايلدم ديوب مسلمين دخي بلكه بلاامان سنكله برابر كلمشدر ديسه‌لر
عورتك قولي معتبردر زيرا برابر كلدكلري مجزوم وكفر اوزره مصر اولان زوج عورتي ايله بلاامان خروج ايتميه‌جكي
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالي اولوب وقوف حقيقتي ممكن اولميان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حكم واجبدر امامحصورين‌دن بررجل اسلامي قبول وكافره اولان عورتيله برابر معسكره دخول ايلسه عورتي في اولور
زيرا محصور ايكن استيمان ايدوب امانله چيقمش اولسه عورتي امانده اكا تابعه قيلنمازايدي اسلامي دخي بويله‌در
كذلك محصوره اولان عورت اسلامه كلوب زوجني تأمين وبرابر خروج ايلسه‌لر زوجي امين قيلنماز زيرا زوجي
منعهٔ اهل حربده ايكن عورتك تأميني باطلدر وبعد الخروج مسلمين عورته امان ويرسه‌لر زوجي اكا تابع قيلنمديغي كبي
عورتك امان وايمانيله دخي آمن اوله مز امااول رجل محصور اولميوب استيمانله عسكر مسلمين ياخود دار اسلامه
خروج ايلسه عورتي واولاد ذكور واناثنك كباري امانده اكا تابع اولورلر زيرا بوبابده حكم
مقهوريت بونلره شامل اولمامشدر امامحصورين مقهورين اولملريله امان وايماني انجق قهري نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واكر برذمي دارالحربده ازدواج وزوجه‌سني برابر اخراج ايلسه حرهٔ ذميه قيلنور زيرا حربي استيمانله
زوجه‌سيله چيقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صكره ذمي زوجه‌سيله چيقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوي اولمغله
زوجه‌سي حرهٔ آمنه اولمق بالطريق الاولي‌در وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمي‌يه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قيلنور امااذمي اهل حربدن اولان كبيره قزي ياخود قزقرنداشي ايله چيقسه آنلر ايچون استيمان ايتمش ايسه
في اسلاميان اولورلر زيرا بونلر دار بمزده اقامتده كندويه تابعه اولملريله برابر اخراجي دليل استيمان اوله مز
لكن زوجه‌سي بويله دكلدر سؤال اولنورسه كه باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان
اولنمشيديكه مستأمن قزي وقزقرنداشي مثللولري برابر اخراج ايلسه امانده ادراج اولنورلر بوحكم سابق ذمي‌يه
دخي لاحق اولمق لايق دكلميدر جوابده ديريزكه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجي منزلنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز وبوحكمي قزنده وقزقرنداشنده دخي اجرا ممكندر وبحسب الظاهر
بونلر دخي زوجه‌سي كبي عيالندندر امامسئلهٔ ذمي‌ده عورت ذميه قيلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزي
وقزقرنداشي دار بمزده احتباس خصوصنده تابعه اولملريله حكم ذمي‌يي آنلرده اجرا غير ممكندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولميان حكمي تابعده اثبات غير جائزدر واكر ذمي دارالحربدن برعورتي اخراج وعورتمدر ديوب عورت دخي
تصديق ايلسه بوماده‌يي فهمه قوللرندن غيري طريق يوغيسه ده ينه حره قيلنوب عورتي اولديغي قبول
وتحقيق اولنور زيرا دارالحربده نكاحلرينه دار اسلامده اقامت شهود ايده ميه‌جكلري ظاهر وميدانده برمناز علري
غير حاضر اولمغله بالضروره تصادقلري تصديق وقوللري قبول وتحقيق اولنور كورمزميسنكه براز رجال
ونسائي برابر اخراج ايدوب بونلر عبيد وجوار يلرمدر ديوب آنلر دخي تصديق ايتمش اولسه‌لر قوللري قبول اولنور
كذلك حربي استيمانله بووجه اوزره خروج ايتدكده بورسمه دعوي وتصديق بولنسه ينه قوللري قبول وتحقيق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمي‌يي تكذيب وبينمزده نكاح وقرابت يوقدر ديو تبعيد وتجنب ايلسه
عورت في اولور زيرا عند التكذيب سبب تبعيت بولنمامغله دار بمزده بلاامان برحربيه ايدوكي نمايان اولوب
في اسلاميان قيلنور واكر برمسلم دارالحربدن بررجل ياخود برعورتله چيقوب بو عبدم وجاريه‌مدر ديو دعوي

مطلب اخرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورين واخرج امرأته وابناءه والعكس

وآنلر مملوكيتى تكذيب انجق بزه امان ويروب برابر كتوردى ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القياس
فئ اوللرى بى التباسدر زيرا مسلمك ادعاى ملكى آنلرك تكذيبى ايله منتفى وآنلرك دعواى امانى مسلمك انكارى ايله
منتهى اولمشدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر برى حر مستأمندر كه ديلديكى وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضلرينه
سبيل اولماديغنده تصادق وايتلاف ايتمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكه احكامى ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبار دكلدر توضيحى اولدر كه اختلاف سبب
انجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعى ياخود
اعطاء اما نده ثابت اولان امان قصديدر نظيرى اولدر كه بركمسنه فلانك ذمتمده بيك درهم قرضى واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله يه ابتدار ايلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم

لزوم ما لده ايتلاف اولمغله همان مال مزبورى مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتى
اخراج ايلين ذمى ياخود حربى مستأمن اولوب عورتم دردى ادعا وعورت دخى زوجه سى دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكاره مدعى ايلسه انكارى ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكى امان ذمى وحربى شرعا باطل اولمغله
عورت فئ مسلمين قيلنور واكر بر حربى ايكى مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسى دخى تكذيب

ايلسه لر فئ اولور زيرا ظاهرده حربى اولوب داريمزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكى
مسلم اوزره سببى معلوم اوليان امانى دعوى ايتمكله بلاحجه تصديق اولنماز اما ايكيدن بريسى تصديق ايدرسه
امانى ظاهر وديلرسه دار الحربه رجوعه قادر اولور زيرا امانى مكذبدن ثابت اولمدى ايسه ده مصدقدن
تصادقلرى اوزره حاصل اولوب امان واحد كافى اولمغله امانى انجق مصدق اوزره ادعا قيلش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردى ديوب اول تكذيب ايلدكده آخرى امان ويرنم ديوب حربى
دخى آنى تكذيب ايليوب هر برى كلامنده ثبات واصرار ايلسه فئ اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكى حربى
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمى حربى تكذيب ايتمكله امانى ثابت اولميوب فئ اولور نظيرى اولدر كه دار اسلامده
بولنان بر مسلم دار الحربدن كلن حربى يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربى ابطلت يعنى يلان
سويلدك بل كتب الى رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدى
ديسه تصديق اولنميوب فئ قيلنور كذلك بو صورتده بل آمنني فلان المسلم يعنى بلكه بكا فلان مسلم امان ويردى
ديوب اول مسلم دخى غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواى مجرده سى ايله
امانى ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضرى دخى كند وتكذيب ايلمشدر ومسئلهٔ متقدمه بشقه دركه آنده
حكم امانده اختلاف اولميوب انجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئله ده اختلافلرى امانى طرفندن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربى مقرى تكذيب ومسلمين حربى يى تكذيب ايلدكجه امريندن بريسى ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربى بعد التكذيب بلى سن بكا امان ويردك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصديقله تعقيب ايلسه مقتضاى قياس ينه فئ اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبى ايله باطل اولمغله صكره
تصديقى نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب انجق نسب وولا مثللو محتمل فسخ اوليان عقودده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر
زيرا امان ويرن مسلمى مقدما كورمش اولميوب وبركره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغندن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر اما بعد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب

مسئله بشقه دركه آنده توهم غلط منتفى اولمشدر نظيرى اولدر كه بركمسنه يانده جالسه اولان عورت حقنده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلرى تفريق اولنماز
اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغله تصديق اولنميوب بينلرى تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده بر مسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربى مزبور بكا مسلميندن كمسنه امان
ويرمدى بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمى تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديقى مشروع
اولمايوب فئ اولمسى مقطوعدر زيرا داريمزه خارج اولان حربى يه كوره الزم لوازم امان ايكن حربى مسفور امانى
مسلم ايله چيقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ايتميه جكى نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصل امانى
انكاردنصكره اعتبار تصديقى غير مشهر وعدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه ونسيانى انجق طرفندن

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعى معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل وبر عورت داريمزه خروج وايكى مسلم دخى بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركمسنه امان ويرمشدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى
اوزره عورت نائلهٔ امان ورجل فئ اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسى دخى تأمينله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسى دخى رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلا سبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
انجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعواى امانه شروع ايدوب دعوالرى اوزره
شهادت مسلمين دخى وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول

بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلرى ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول
اولنماز ودعوالرى شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصد عودت ايلسه لر استيمانلرى حجتله
ثابت اولديغندن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلرينى اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربى
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديرز كه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايتمشدر واقرارنده تكذيب اولنان مقرك حكم اقرارى ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكى كمسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشلر ايدى ديو شهادت ايدوب بونلر دخى
شاهدلرى تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسلاملرى فئ اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمى مسلمين
اوزره حجت اولمامغله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخى بزم قطعا اسلامه كلديكمز يوقدر ديو شاهدين
مسلمينى تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهادت مسلمين حجت
تامه ايدوكى رسيدهٔ حد يقيندر بو صورتده اسلامى قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عند الامامين
عتق عبد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغى اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابى حنيفه رضى الله
تعالى عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدر كه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكارى قبول بينه يه مانع اوله مز نظيرى اولدر كه بركمسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصهٔ احرار اولان قصاص فيما دون النفس دعوى واستيفاء حق ايچون

عبدك عتقنى دخى ادعا ايدوب عبد مذكور عتقنى انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجيه دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلرى حجتله ثابت اولمغله اكرچه
داريمزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلرى جهتله توجه عقوبت مذكوره مشدددر واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز يوقدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملرى ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلرى وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول دينى اظهار واشاعت اوزره ايدك ديمكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فئ مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملرى شهادت شهود ايله
ثابت اولديغى وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره داريمزه خروجلرى اقرارلرى ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامى رقنى ابطال ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده اسلاملرى ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلرى انجق داريمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ سابقه ده دخى اسلاملرى شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغى وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلمشلردر جوابنده ديرز كه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه انجق اصل شهادتى
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملرى حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلرينى
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتى بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآنى جاريه قيلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدر كه بوندهٔ عورت نفسى اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اثنى اقراز
رق ايلسه مقبول اولديغى كبى بو عورتك دخى اقرار رقى مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامى
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبى اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسى اوزره اقرار رقنده
تصديق وفئ مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقدنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باشى تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فئ مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مظهر حکم شرك اولان دارالحربدن اخذ واحضار کبی بر سبب ظاهر ایله رق نفسنی اقرار ایلمشدر کذلك بر ذمی وذمیه
دارالحربه لحوقدنصکره اخذ اولنوب بز سزکلسه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ایدیك دیسه‌لر نفسلری اوزره
اقرار رقلری معتبر وفی‌ء اوملری مقرر اولور و بو مسائل مذکوره قریبا ذکری سبقت ایلین عورتك دارالحربده
وقت معینده اسلامنه شهادت وقت مزبوردن صکره دارالحربده ارتدادی سبیله رق نفسنی اقرارینك صحتنه
مانع اولمادیغنی کشف وایضاح ایلمشدر واکر دار اسلامده معروفة الابوین بر حرهٔ مسلمه یی بر رجل اخذ وامساك
و بو بنم جاریه مدر دیو استملاك ایلسه کده عورت دخی تصدیق و بن مرتده اولوب دارالحربه لحوقدنصکره
بو رجل بنی سبی واخراج ایلمشیدی دیو رقنی تحقیق ایلسه بالنظر الی القیاس جاریه ایدوکی بی التباسدر زیرا
موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ایتملریله مادهٔ تصادقلری ثابت بالعیان یاخود مثبت بالبرهان منزله‌سنده
قیلنور توضیحی اولدر که بو عورت مکلفه اولمغله نفسی اوزره رجم وقصاص کبی متلف حقیقی اولان بر جرمله
اقرار ایلسه قبول قولی واجب ایکن شمدی متلف حکمی اولان رقله اقرارنده وجوب قبولی بالطریق الاولی در
و بالنظر الی الاستحسان تصدیق اولنمایوب حره اولمق اوزره اول رجلدن تخلیص کریبان اولنور زیرا حریت
ابوین ایله حریتی اصلیه وظاهره وابطالنه غیر قادره ایکن شمدی انشاسنه اقتداری اولمیان حکمی اقرار ایلمشدر
علی الخصوص بو اقرارنده متهمه در که نسامیل هوی ایله مجبوله اولملریله احتمالدر که بو رجلك عشق ومحبتنه
دوچار اولوب اولدخی نکاحله اکا طلبکار اولمدیغندن اقرار رقی حصول مرادینه مدار اتخاذ ایتمش اوله اما دارالحربه
لحوقی عیان یاخود بینهٔ بیان ایله نمایان اولسه جواب مسئله بشقه در که آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد
مقالیدر زیرا مسلمه اسلام اوزره اولدیجه حسب العاده التحاق دارالحربی اراده ایلمز توضیحی اولدر که عورتك
اعتقاد باطنی ممکن الوقوف اولمامغله اجرای حکمی اکرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ایلدیکی لحوق دارالحرب
امر ظاهر ووقوف واطلاعی متیسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتیاج بر طرفدر ودارالحرب دار سبی واسترقاق
اولمغله لحاقی معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامی ظاهر اولمدیجه جاریه
ایدوکی باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولمیوب بلکه دار حریت دتأکده اولمغله اول بابده صدقی ظاهر اولمدیجه
قول مجردی ایله حکم دار باطل اولمق سزاوار اولماز وذمیه دخی حکم مذکورده مسلمه کبیدر اما حر ذمی بن نقض
عهد ایله دارالحربه التحاق ایتمشیدم بو رجل بنی سبی واسترقاق ایلدی دیو اقرار رق ایدوب لکن صدق مقالی
ودارالحربه التحاق واتصالی معلوم اولمسه عند الامامین رحمة الله علیهما بو ذمی امرأهٔ مسلمه ایله برابر واقراری
غیر معتبردر زیرا عند الامامین حریت رجلده معتبر اولان حریت امرأه کبی انجق حق الله در بناء علیه حریت
اوزره شهادتده سبق دعوایی شرط قیلمادیلر اما عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول ذمینك لحاقی معلوم اولسون
اولمسون اقراری اوزره عبد در زیرا عنده‌نده حریت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بناء علیه بلا دعوی عتق
عبد اوزره شهادتی قبول ایتمشدر وهم میل هوی حق رجلده منعدم در و بو اقرارنده ملك ایله استباحت
فروج یوقدر اما اقرار امرأه بو یله دکلدر واکر دارالحربدن بر مسلم بر حربی یاخود حربیه ایله برابر چیقوب
بن بو حربی یه لغت عربیه ایله اعطاء امان واخراج ایلدم دیو اخبار حربی دخی یالان سویلدی بلکه لغت
فارسیه ایله امان ویرمشیدی دیوب بو اختلاف اوزره ایکیسیده اصرار ایلسه‌لر بینه امانی درکار در زیرا عباره ده
اختلافلری وار ایسه ده سبب وحکمده متفقلردر واختلاف مزبور هیچ بر زماننده خصوصا بلا عبارة ثبوتی
ممکن اولان حکم امانده معتبر دکلدر وعباره ده اختلاف قبول شهادته مانع دکل ایکن ثبوت امانه نیجه مانع اولور
کذلك اختلافلری امانك زمان ومکاننده ونامه ورسول ایله امان باللساننده واقع اولسه ینه ثبوت امانه مانع دکلدر
زیرا اصل مقصود اوزره اتفاقلری موجود اولدیغندن بشقه اعطاء امان عود وتکراره قابل اولمغله انواع
مختلفه اوزره مکرر احاصل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حکم مقصوده مانع حصول اوله مز واکر صورت
مفروضه ده مسلم بو حربی اسلامه کلوب بنمله برابر خارج اولدی دیوب حربی دخی اسلامنی انکار بلکه بنی امان ویروب
کتوردی دیمکله ابتدار ایلسه فی‌ء اولور زیرا بونده اختلافلری سببده اولمیوب حکم مطلوبده واقع اولمشدر
زیرا مسلم ایسه امانی ایمانندن استفاده ومستأمن ایسه امان ویرنکسنه‌دن استفاده ایده جکدر و بو یله اختلافلری
وار ایکن احد الامرین ثابت اوله مز واکر مسلم شو حربی بنمله چیقوب ذمی اولمغی رجا ایدوب بن دخی اعطاء ذمت
ایلدم دیو تقریر حربی دخی بنی انجق امانله اخراج ایلدی دیو تعبیر ایلسه بو صورتده آمن اولور زیرا ایکیسی سبب
امانده اختلاف ایلدیلر ایسه ده بو مسلمك طرفندن حکم ثبوت امانده اتفاق ایلمشلردر غایة الامر مسلم اول حربی اوزره

مطلب اقرار المسلمة المعروفة النسب بارتدادها ولحوق دارالحرب ثم رقها

مطلب اقرار الحرة الذمية والحر الذمي بالرق

مطلب اختلاف في الامان بالعربية والفارسية

مطلب اختلاف المسلم مع الحربي في الامان او الذمة

دار یمزده التزام جزیه ایله احتباسنی دعواده زیاده قیلمشدر بو زیاده دخی قول مجردی ایله ثابت اولمیوب اتفاقلری
اوزره اصل امان ابقا اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوعنه رخصت ویریلور واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی
جاریه سنی اعتاق ایلسه اول جاریه دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشیدی حتی صاحبی
دارالحربه ارجاعنی مراد ایلسه حقنده ممکن ایدی اعتاق ایله حکم مذکور باطل اولماز اما بر مسلمه یاخود ذمی یه بیع
ایلسه مولاسنه تبعا اهل دار یمزدن وذمیه اولور بونلردن بری اعتاق ایدرسه ذمیه اولدقدنصکره عتقله حربیه اولمق
متصور اولمامغله دارالحربه رجوعنه رخصت متیسر اولماز اکر مشتری مزبور اول جاریه یی عیبله حربی یه رد ایلسه
حربی آنی بو صورتده دارالحربه ارجاعنه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره جبر اولنور زیرا مسلم یاخود ذمینك
شرا ایله آنده ملکی ثابت اولمغله ذمیه اولوب شول امهٔ ذمیه منزله‌سنده اولور که آنی مستأمن اشترا ایتمش اوله واکر
بر مستأمن جاریه سنی ابتداء امرده مستأمن آخره بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق ایدرسه نظر اولنور اکر مشتری
بالملك اهل دارندن ایسه بایع بنفسه اعتاق ایتدکده جاریه ایچون دارالحربه عودت ممکن اولدیغی کبی بونده دخی
ممکندر زیرا بایع ایله مشترینك حاللری برابردر واکر مشتری دار اخرادن ایسه جاریه ایچون دار بیندن بر ینه جواز
عودت یوقدر زیرا تبعیت بایع بیعله منقطع اولوب مشتری دخی قبل العتق جاریه یی دار نفسنه اخراجه قادر
اولمدیغی کبی بعد العتق دخی جاریه ایچون اول داره جواز خروج یوقدر نکته سی اولدر که مستأمن انجق
دارندن اخراج ایلدیکی نسنه یی اعاده یه قادر و بو جاریه یی دارندن اخراج ایتمدیکی ظاهر اولمغله دارینه اخراجه
مقتدر اوله مز وحکم مزبور سلاخده ثابت اوانجه آدمیده بالاولویه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار یمزده احتباسی
مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهٔ ذمیه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتری اول جاریه یی جواری
ذمیه حکمی اوزره مسلمین یاخود اهل ذمته بیعله جبر اولنور واکر مشتری مزبور عیبله ینه بایعه رد ایلسه جواب
مسئله ینه بو یله در زیرا اعتبار معنای مذکور ایله ذمیه اولدقدنصکره بردخی حربیه اوله مز واکر اول جاریه یی
ابتداء امرده بر مسلمه بیع ایدوب ایکی مسلم دخی بو حربی شو جاریه یی دار یمزده قبل البیع اعتاق ایلمشیدی دیو
شهادت ایلسه‌لر شهادتلرنده معنای حرمت فرج اولمغله بیعی باطل اولوب بایع مشتری یه رد ثمن ایدر بو صورتده
جاریه دارالحربه ارادهٔ خروج ایدرسه منع اولنماز زیرا بیعك ظهور بطلانی ایله حرهٔ حربیه ایدوکی نمایان
اولمشدر سؤال اولنورسه که جاریهٔ مزبوره امهٔ مسلم ایدوکنه مقره ایکن دارالحربه رجوعنه نیجه رخصت ویریلور
جوابنده دیریز که اکرچه بو یله در لکن قاضی بطلان اقرارینه حکم ایتمکله حکم اقراری باقی قالماز کورمزمیسنکه
مشتری دخی جاریه یی قبض ایتمکله ثمنی بایع ایچون سالمدر دیو اقرار ایتمشیکن اقراری ثمنله بایع اوزره رجوعنه
مانع اولماز زیرا حاکم خلاف اقرار ایله حکم ایلمشدر واکر اول جاریه یی اخراج ایلین حربی اکرچه آنی آخره بیع
ایتمیوب اما بو بنم عورتم ایدی صکره قهر ایله اخراج ایلدیکمدن شمدی جاریه م اولمشدر دیوب عورت دخی
بلی زوجه سی ایدم بلا قهر برابر کلدیم دیسه قول عورتك قولیدر که اوزرنده اثر قهر بولنمیه رق ظاهر خروجی
شاهد مدعاسیدر بعده ایکیسیده اسلامه کلورلرسه مستأمن حربینك اقراری تحقیق و بینلری تفریق اولنور زیرا
منافی نکاح اولان قهر واسر ایله عورتك جاریه اولدیغنی اقرار وحجت اقراری اوزرنده استقرار ایلمشدر
سؤال اولنورسه که امام عورتك حریتی ایله حکم ایتمشیکن امر تفریقده اقرارینی تحقیق نه دن لازمدر جواب ویریز که
حکم امام ظاهره اعتبار وعورتك قول مجردینی اختیاره مبنی اولمغله اقرار مقردن بالکلیه رفع احتمال صدقی
استلزام ایلمز کورمزمیسنکه دعوای قهرینه اقامت بینه ایلسه قبول وجاریه سی اولمغله حکم اولنور اما قریبا
سبقت ایلین دار یمزده عتقی شاهدین مسلمین ایله ثابت اولمق مسئله سی بشقه در که آنده حجت تامه ایله حریتی ایله
حکم اولنمشدر که بردخی رقنه اقامت بینه اولنماز توضیحی اولدر که بر مسلمك نکاحنده بر مسلمهٔ غیر مدخول بها بولنوب
زوجی بو عورت مرتده اولدی دیوب عورت انکار ایلسه اقرار زوجله بینلری تفریق ونفسی اوزره تصدیق
اولنمشیکن زوجه سنك حقنی ابطالده مصدق اولمامغله نصف مهرینی اداایچون تضییق اولنور ایشته مسئلهٔ
مذکوره دخی بو یله در وصورت مفروضه ده حربی مرقوم امامه ابرام و بو عورتی قهر واسر ایتمدیکم اوزره استحلاف
قیل دیو اقدام ایدرسه امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عنه دعوای رقده تجویز تحلیف ایتمدیکندن آنك قول
شریفی اوزره عورته یمین تکلیف اولنماز وعند الامامین رحمهما الله تعالی ادعا ایلدیکی سبب رق اولان قهر اوزره
استحلاف ونکول ایدرسه جاریه سیدر دیو حکمی ارداف ایدر زیرا نکولی اقراری منزله‌سنده اولوب اصل
الامامین دخی دعوای رقده نکولله قضا اولنماقدر والله اعلم

مسئلهٔ مزبوره ده جاریه دن مراد انجق مستأمن دارندن کتوردیکی جاریه در بو محلده اطلاق اولندی ایسه ده قیاس تقیید ایده جکدر

مطلب الاستحلاف في دعوى الرق

باب من الامان بغير اذن الامام و بعد نهى الامام * مسلمين برحصنى محاصره يه دركار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه برمسلم اهل حصنه بلكه ايچلرندن برفرده اعطاء امان ايلمك سزاوار اولمازز يرا محاصره دن مرادلرى فتح ايكن امان بحسب الظاهر مانع مراد اولديغى باهردر و مسلميندن برفرد ايچون جماعت مسلمين ايله مرادلرى ميانه حائل اولان اسبابى هرحالده خصوصا قهر اعدا بابنده اكتساب ايلمك لايق دكلدر وهم هر مسلم اميرينك تحت طاعتنده ايكن لايق دكلدركه اميرى كندونك تحت طاعتنده اولمسنى موجب برعقده مباشرت ايليه مكر اميرينك رضاسيله اوله وهم نفع وضررى عامهٔ مسلمينه راجع اولان اموره نظر واهتمام ايچون نصب اولنان انجق امام ايكن فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزى رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعيت ايچون استخفاف امامى متضمن اولان نسنه يه اقدام غير لايقدر مع هذا فنق مسلم اعطاء امانه اقدام ايدرسه ينه جوازى مالاكلا مدر زيرا ويسعى فى ذمتهم ادناهم حديث واجب الامتثالى اوزره هر مسلمده علت صحت امان بركمالدر بوصورتده امام اوزره واجبدركه نبذ عهد ايدنجيه دك قتاللرندن كف يد وامان مزبور ايله چيقمشلر ايسه مأمنلرينه رد ايليه واكر مناسب كورورسه اول امان ويرن شخص ناديبى تأديب ايليه زيرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله اساءت ادب ايلمشدر آنى تأديب ايتمسه غيريلرك دخى جرأتنه باعث وامرسياست وتدبير امارته خلل كلى حادث اولور انجق امان مزبور نظر مسلمينى متضمن ايدوكى عندالامام متبين ايسه تأديبى تجويز وتقريب اولنماز زيرا تأمينله توفير منفعت مسلمينى قصد ايتمشدر واستطلاع رأى امام ايچون تأخيرده احتمال فوت منفعت دركار وبو يله ماده ده اعطاء امان هر مسلمه مباح ايدوكى آشكاردر مثلا اهل حصندن بريسى نهانيجه برمسلمه بكا امان ويراهل حصنك مواضع خاليسنى بن سكا كوستره يم اوزره ياخود باب حصنى فتح ايتمك اوزره ديوب اول مسلم دخى تأمين ايتمدكجه فواتى امر موعود دن امين اولمسه بو بابده اما مدن استيمان واستيذانه باقيوب جواز اعطاء امان غنى عن البياندر زيرا بو بابده اعطاء امان تحصيل مقاصد مسلمينه راجع ايدوكى نمايان اولمغله مباشرينه موجب تأديب اولميوب مستوجب تشكر وتطييب اولديغى عياندر واكر برمسلم اهل حصندن بريني معسكره نزول اوزره يوز دينار مقابله سنده تأمين ايدوب دنانيرى قبض وآنى معسكره ايصالدن صكره معلوم امام المسلمين اولسه بوصورتده اول مسلم اساءت ايتمش ايسه ده امانى بلاعوض اولسه جائز اولديغى كبى بو يله مقابلهٔ عوضده دخى جائزدر بعده امام كركدركه فكر وتأمله اهتمام ايليه اكر اول مسلم عسكر اسلام ارض حربدن چيقنجيه دك شرط امان قيلمش ايسه امام مخيردر ديلرسه دنانيرينى آلوب مستأمنه ردوآنى مأمنه ايصاله جهد ايدر وديلرسه شرط مذكورى ايفا ودنانيرى آلوب غنيمت عسكرده ابقا ايلرزيرا اعطاء امان ايلين اول دنانيرى انجق قوت مسلمين ايله احراز ايتمكله تملكله اختصاص وامتيازايده مز انجق فعلى فعل امير ياخود فعل جماعت مسلمين كبى قيلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور واكرهمان معسكره نزول وجماعت مسلمين ايچنده بركسنه يه وصول بعده حصننه عود وقفولى شرط ايلمش ايسه كركدركه امام بو امانى امضا ودنانيرينى غنيمت عسكرده ابقا ايليه زيرا حصننه عودت ايدرسه ايچرده عودت ايدنجيه دك البته آمن اولمغله رد دنانيرده فائدهٔ مسلمين بو لمديغندن معناى نظر انجق تنفيذ امانده ايدوكى ظاهر ومتبيندر اما صورت اولى بشقه در واكر حصنى فتح اولنجيه دك عودت ايلمزسه ينه امانى قائم وايصال مأمنى لازم ورد دنانيرده فائده منعدم اولمغله ينه تنفيذ امانى امر مهمدر كذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ايلديكى يوز دينار اوزره آنلره برآى مقدارى اعطاء امان ايلسه ينه امام مخيردر ديلرسه دنانيرلرين رد ايله نبذ عهد ايدر وديلرسه تنفيذ امان وانقضاء مدته دكين ترك عدوان واول دنانيرى فئ اسلاميان قيلرز يرا هر جانبده وقوع منفعت متوقعدركه قبل المدة فتح حصنى اميد ايدرسه رد دنانير انفع واميد ايتمزسه امضاء امانله اخذ دنانير اصلح واوقعدر واكر امير برمنادى يه فرمان اول دخى ميان عسكرده سزلردن قنقيكز اهل حصنه ياخود ايچلرندن برشخصه امان ويررسه امانى باطلدر ديو ندا واعلان ايتدكدن صكره برمسلم مجانا ياخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ايلسه ينه جواز امانى بى ريب وكماندر زيرا مسلمك صحت امانى موجب اولان علت بونداايله منعدم اولمامشدركه ولايت امان ولايت شهادت كبى شرعا هر مسلم ايچون ثابت ونهى امامله غير فايتدر بعده اهل حرب نهى مزبوردن خبردار اولمالريله بعدالنهى امان مسلم صحيح اولماسه غرورحرامه مؤدى اوله جغى بديدار در انجق امان مرقوم نظر مسلمينى متضمن دكل ايسه امير ايچون اول امان ويرن كسنه يى تأديب وحبس وعقوبتله تعذيب جائزدرز يرا بعدالنهى مخالفت امامى اعلان ايتمكله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقى از يددر اما منادى امر اميرايله اهل حصنه ندا ومسلميندن هركيم سزه امان ويررسه امانته مغرور اولمكز زيرا امانى باطلدر

مطلب آمن بغير اذن الامام لمصلحة

مطلب النداء بان من آمن اهل الحصن فامانه باطل

ديو رفع صدا ايدوب ياخود بومضمونى امام آنلره تحرير كتاب ياارسال رسول له اعلام ايلدكدنصكره برمسلم آنلره اعطاء امان ايتمكله حصنلرندن نزول ايلسه لر فئ اسلام اولورلر لكن بومعنى بعدالنهى امان مسلم صحيح اولمديغندن ناشى اولميوب بلكه امامدن اعلام سابق سبيل نبذ عهده متمشى اولديغندندر زيرا نبذ ايله مقصود انجق دفع غرور اولوب دفع غرور دخى قبل الامان وبعده ممكن اولمغله نبذ دخى قبل الامان و بعده صحيح وممكندر و نبذ بعدالامان طارى اولسه حكم امانى رفع ايتديكى كبى مقارن امان اولسه ثبوت حكمنى منع ايلر اما صورت اولى بشقه دركه آنده اهل حرب نهى اميره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بوصورتده وجه مشروح اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازى مقرر اولمق انجق مسلميندن دفع ضرر ايچوندركه جائزكوريلسه مسلمين ايچنده بولنان بعض فساق مسلمين ايله فتح حصون ميانه حائل اولمغه قادر وامير مرة بعد اخرى نبذ عهد ايلدكجه آنلر تجديد امان ايدوب مسلمين برحصنه استيلا ايده ميه جكلرى ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمينى تخليص ايچون من اندر فقد اعذر مثلى اوزره قبل الامان دخى جواز نبذ ايله حكم وتنصيص اولندى واكر امير اسلام اهل حربه اعلام و برمسلم سزه امان ويررسه امانى معتبر دكلدر بن امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب صكره برمسلم اهل حربه وصول و بن سزه اميرك رسولى يم وامير سزه امان ويردى ديوب آنلر دخى اعتماد ونزول ايدرلرسه اول كسنه كاذب ايسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه كه بومعنى انجق رسول ثابت الرساله حقنده دربوقسه امير ارسال ايتمش ايكن ارتكاب كذب ايلين شخصك عبارتى عبارهٔ امير كبى اولمق ممكن اولمديغندن فضله كلند وطرفندن دخى اعطاء امانى صحيح اولمازكه بوصورتده اهل حربه بن سزه امان ويردم ديسه امانى تصحيح اولنماز بناء عليه بو امان باطل ايدوكى عياندر جواب ويريرزكه اكرچه كلام مذكور حقدر لكن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پيام ايتمش ايكن امان ويريلسه معناى غرور محقق اولور زيرا اهل حرب ايچون صدق وكذبنه مطلع اولمق غيرمقدور واول شخصك عقل ودينى صدقه باعث وكذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانى نفسنه مضاف قيلمش ايسه جواب مسئله بونك خلافيدر واكر امير صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ويروب ياخود بندن رسالت امانله وار يرسه سزلر ايچون امان يوقدر تاكه بن كلوب سزه بالنفس امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب آنلر دخى امان رسولى قبولله نزول ايتمش اولسه لر فئ مسلمينه دخول ايدرلر زيرا كلام مزبور لسان اميردن استماع اولنان اماندن ماعدا مجموع امانى نبذ ايلمك منزله سنده در وهم مسلميندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امير ايچون ذكرى تقديم اولنان تقدمدن بشقه طريق منسلبدر وطريق مزبور تصحيح اولنماسه وجه سابق اوزره برفاسق افساد جهاد مسلمينه قادر اولمغه بادى اولور انجق بوصورتده امير فى نفس الامر طرفندن تبليغ امان ايچون اول رسولى ارسال ورسول دخى خبر امانى ايصال ايتمش ايسه آمن اولورلر زيرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى اولمغله بنفسه امان ويرمش مثابه سنده اولور وتنبيه سابقدن دخى مقصودى اهل حربى رسول كاذبك كلامنه اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پيامنه اعتماددن دخى ردعه حمل اولنماز وهم رسول كاذب اولدقده خبر مذكورى ابطال ايلديكمز انجق ضرر مسلمينى دفع ايچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر برطرفدر توضيحى اولدركه امير مقالهٔ مذكوره سندن صكره ارسال سفير ايتدكده قول سابقندن رجوعه حمل اولنور ورجوعى دخى صحيح ومشروعدر كورمز ميسنكه امير مسلمين اهل حربه بن سزه امان ويريرسم امانم باطلدر ديمش اولوب صكره ينه امان ويرسه بو تأمينى قول سابقندن رجوع اولمق اعتباريله تصحيح وتمكين اولنور زيرا قول سابق امير اوزره شئ زايدى الزام ايتمديكندن صحت رجوعى برمحذورى استلزام ايلمز واكر برمسلم اهل حربله بيك دينار اوزره برسنه عقد موادعه ايلسه عقدى مشروع ومسلمين ايچون اول طائفه يه غزا حرام وممنوعدر حتى آنلردن برشخصى قتل ايلسه لر ديتنى غارم اولورلر زيرا مسلم واحدك امانى امان جماعتله سياندر بوصورتده امام آخر سنه يه دك بوعقده واقف اولمازسه كركدركه موادعه سنى امضا ومالى آلوب بيت الماله القا ايده زيرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمين انجق امضاء موادعه ده درنظيرى شول عبد محجوردركه بلا اذن المولى نفسنى ايجار وعملنى تكميل ايده مولاسى ايچون اجاره يى تنفيذ واخذ اجرتدن غيرى صورت نافعه يوقدر لكن قبل تكميل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره يه قادر اولور ومسلم مذكور مال مزبورى انجق قوت مسلمين ايله اخذ ايتمشدركه اهل حرب جماعت مسلميندن خوف ايدرلر بوقسه شخص واحددن خوف ايتمزلر بناء عليه اخذ اولنوب نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنان بيت الماله وضع اولنور واكر امام قبل تمام السنه بوعقده

مطلب وادع مسلم سنة على الف دينار

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت الماله وضع ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشا یه قادر ایکن تنفیذ وامضا یه قدرتی بالطریق الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجها وزره غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه اکرچه مقتضای قیاس مالك نصفی رد اولنوب نصف آخرك مسلمین ایچون احتباسیدر زیرا تمام سنه یه تمام مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلوم له موادعه عقد اجاره یه قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا مال مزبوری التزاملری انجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در وجزاء شرط انجق تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معا وضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره یی معنای عوضده تجوزه صارف بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولمیجه جمیع مالاری کندولره رد ایلمك لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف وبعضسنده آسودهٔ مخائف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالاری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالارین رد ایدر واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناك ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی بیك دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض واتهاب ایلیوب بعده برسنه کچدکدنصکره امام نقض موادعه لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضك ثلثینی اولان ایکی بیك دیناری رد وباقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب عوضه داخل اوله کلدیکندن مالك عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره تقسیمدر حال آنکه بو بابده کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده عقد موادعه جمیع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد در سؤال اولنورسه که بدل اجاره حرف باوکلمهٔ علی یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب باب بیع بو حکمده اجاره یه موافق ایکن باب موادعه ده موجب تفریق نه در جوابنده دیریزکه بیع واجاره باعتبار الاصل معا وضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معا وضه اولمیوب انجق باء عوض ایله تصریح اولنورسه معا وضه یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معا وضه ده حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی برعورت زوجنه طلقنی ثلثا علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عورت اوزره مالدن برنسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قوانده اصل مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معا وضه اولمامغله آنده حرف باایله کلمهٔ علی بینلری مسئلهٔ امان کبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته معا وضه در واندن مقصود اولان زوال ملك نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بو مسئلهٔ مزبوره ده معنای معاوضه یی ترجیح وبهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان بشقه در واکر مسلمین برحصنی محاصره یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی لعلی ان اومنکم فتی ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت ایده رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزك ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمك مضمونتی افهام ایلسه وبعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره باطلدر زیرا هرجهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابقی ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکی عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه سندن رجوع قیلمشیکن بونده نیچون قیلمدی دیو جوابنده دیریزکه مسئلهٔ سابقه نك وضع واسلوبنده شیء زائد واردرکه

> مطلب فسخ الاجارة في بعض المدة
>
> مطلب الجزاء لا يتوزع على الشرط
>
> مطلب توزيع بدل الاجارة على المدة سواء كان بالباء او على وكذا البيع
>
> مطلب طلقني ثلثا على الف درهم فطلق واحدة

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لا امان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه قد ابطلت قولی لکم انه لا امان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقیمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر وبدیدار اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر اما بو مسئله ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان اومنهم فلم یجیبونی فانا ارید ان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل وزور فلا تغتروا به یعنی بن اهل حربدن بو حصنك اهلنه سزکله برابر قتال ایده رم وبن آنلری امان ویره یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزك ایچون اظهار امان ایده یم امیدایده رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب بکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایده جکم امان کذب وباطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده جکم لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانله بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتممش منزلنه نازلدر وبو مسئله نك بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر وبز دخی بو بابك تمام شرحنی ینه املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده بیان واطناب ایلدیك

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❁ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده لطف وقهردن هرنه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه لر عقد مزبور جائز واول مسلمك حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهود بنی قریظه فنی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده یورلر دیو اخبار ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خبیا نتکاره یا اخوة القردة والخنازیر انسبونی انزلوا علی حکم الله وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرك قرنداشلری بکا سز سبمی ایده یورسز الله تعالینك حکمی ورسولینك حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جانه دوچار اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرینی اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق یا ابا القاسم سن ازقدیم کسنه یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیك دیمکله اعتذار ایلدیلر بعده محاصره لری ممتد اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتك حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر وبنی قریظه بعثت نبویه دن اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننده امیدوار اولدقلرندن آنك حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله نبی کریم الخصال آنلری حکم سعید سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینك حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر وباعث تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام وبنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن برکمسه بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمز میسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتمونلریله جمله یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلك الی سعد بن معاذ قول شریفلریله حکم مذکوری عهدهٔ سعدده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصك وجه مخصوصی اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق وبنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذك ساعدنده عرق حیوة اولان اکحلنه مشرکیندن برسهم سمناك

اصابت والحكلني قطع ايدوب تسكين دمي قابل اولمايجه سعد حضرتلري دعايه آغاز ايدوب يارب اكر تقديرازليده حرب
قريشدن برنسنه ابقا ايتمش ايسك بني اول حرب ايچون ابقا وعمر قيل كه رسول الله عليه السلامي ميانلرندن
اخراج ايلين قومله قتالدن احب بكا نسنه يوقدر واكر اول حربدن نسنه ابقا ايتمش ايسك بو جرحي بكا سبب
شهادت قيلوب بني قريظه خصوصنده انتقامله قرير العين ايتمدكجه بني اماته قيلمه ديو نياز ايلدكده در ساعت
اول خون روان سكون وانقطاعه دمساز اولدي و بو دعاسنه دخي باعث انجق اولدركه بني قريظه نك نقض
عهدلري اخبار اولندقده آنلري تجديد عهده دعوت ايچون فرمان رسالتپناهي اوزره اشراف انصاردن برجماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خيانتكار دخي قول غليظ وشتم وتغليظ ايله مقابله يه اجتسار ايلدكلرنده سعد سعيد
الشتموني بيننا و بينكم اهم من هذا الشتم وهو السيف يعني بكا شتم مي ايدرسز بعد اليوم ميانه مزده بو شتمكزدن
اهم و بوندن زياده موجب الم برنسنه واردركه سيفدر ديو تهديد ايدهرك عودت ايتمشيدي صكره جناب حي قيوم
احزاب مشركيني مهزوم ايدوب مسلمين بني قريظه يي محاصره يه هجوم ايلدكلرنده سعد سعادت افراز دعاي
مذكور ايله تضرع ونياز ايلمشيدي وقتا كه بني قريظه حكم رسول الله اوزره نازل اولديلر سعد بن معاذ مسجد
رسول الله ده مريض ايكن حضرت رسالت حكم مزبوري اكا تفويض بيورديلر همان زمرهٔ انصار كلوب
معسكر نبوي يه ايصال ايچون آني برحمار اوزره اركاب واثناء طريقده ياسعد بني قريظه حليف ومعاهدلركدر
الله تعالى سني اوزرلرينه اقدار ايلدي سن دخي آنلره احسانه ابتدار قيل ورسول الله صلى الله عليه وسلم احساني وابقاء
نفوس انساني سودكاري معلومكدر وعبد الله بن ابي خلفاسي بني قينقاعي تخليصده نه كونه سعي ايلديكن بيلورسين
سن احسان ومروته دخي اليقسين ديه رك رجاي ناتجاده اطناب ايلديلر بورتبه اكثار نياز ايتدكلرنده سعد حضرتلري
بركره مبارك لحيه سني اليله صغايوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه في الله لومة لائم يعني والله سعد ايچون رضاء
الهيده لومهٔ لائم آني عوق ايتمك وقتي قريب اولدي ديو علي وجه الايجاز كشف راز ايلدي در كار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بو مقال تهديد اشتمالندن مراد سعدي اذعان وميانلرنده هلكت قريظة والله ديه رك
تأسف كنان مجلس رسالتپناهي يه شتابان اولديلر سعد دخي واصل اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلري زمرهٔ انصاره قوموا لسيدكم فانزلوه يعني سيديكزه قيام ومركبندن انزال ايديكز قول شريفلريله
خطاب وانلر دخي امتثال ايله قيام وانزاله شتاب ايدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبويده شرفند جلوس اولديغي
حينده نبي كريم عليه افضل التحية والتسليم حضرتلري اكا خطاب تكريم ايدوب قد جعلت الحكم فيهم اليك
فاحكم فيهم يعني بني قريظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حكمي سكا تفويض ايلدم امدي حقلرنده سن
حكم ايله بيورملريله آني تحكيم ايلديلر همان سعد اولا جانب بني قريظه يه اقبال وآنلره عليكم عهد الله وميثاقه
ان الحكم فيكم ما حكمت يعني حقكزده حكم جاري بنم حكمم ايدوكنه رضاكزده الله تعالى نك عهد وميثاقي
اوزر يكزه اولسونمي ديمكله تحليفه استعجال ايدوب انلرده تصديقله رضالرين تحقيق ايلديلر بعده رسول انام
عليه الصلوة والسلام حضرتلري صحابهٔ كراملريله سكون وآرام بيوردقلري جانبه خطاب لكن صورت
تحليف وتحكمده جناب نبوتمآبله مواجهه دن تجاب واجتناب ايلديكندن مجدد اجلال وتبجيل ايچون
وجهني جانب آخره تحويل وكمال آدابله صيغهٔ خطابي لفظ غيبته تبديل ايدوب وعلى من هنا بمثل
ذلك يعني بو طرفده بولنانلرن ذوات اوزره دخي عهد مذكور لازم اولسونمي ديمكله رضالرين قصد
تحصيل ايلديكده رسول الله عليه السلام ومعيتلرنده بولنان صحابهٔ كرام جواب نعم برله عقد مزبوري
تكميل ايلديلر همان سعد رضي الله عنه اني حكمت فيهم بان يقتل الرجال وتسبي النساء والذرية وتقسم الاموال
يعني بن على التحقيق بني قريظه حقلرنده رجاللري قتل ونسا واولادلري سبي واموللري تقسيم اولنمغله حكم ايلدم
ديوب مانند سيف صارم مادهٔ فسادلرين حاسم اولدي اول آنده نبي آخر الزمان عليه صلوات الرحمن
لقد حكمت فيهم بحكم الله من فوق سبعة ارقعة يعني والله ياسعد بني قريظه حقلرنده رقعه كبي بربري اوزرنده
اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالى نك انزال ايلديكي حكمله حكم ايلديك قول شريفلريله
حكم سعده تحسين واحسان بيورديلر ونقل مزبور بعض رواياتده مذكور و بالاده ذكر اولنديغي اوزره اشهر
روايات ايدوكي ميان اهل حديثده مشهوردر و بونده دليل واردركه اهل حصن مسلميندن برذاتك حكمي اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حكم مزبوري شخص آخره ينه اهل حصنك رضالريله تفويض قيلرسه جائز اما راضي
اولمازلرسه غير جائزدر زيرا سعد حضور نبويده بني قريظه يي استرضا ايچون اخذ عهده ابتدار ايتدكده

رسول الله

رسول الله صلى الله عليه وسلم تجديد عهده نه حاجتدر ديو منع وانكار بيورمديلرنكته سي اولدركه حكم مزبور
رأي وتدبيره محتاج اولوب ناس دخي اولبابده متفاوت اولملريله برشخصك حكمنه رضا شخص آخرك حكمنه
رضايي مثبت دكلدر حتى رضالري يوغيكن آخره تفويض واولدخي برنسنه ايله حكم ايلسه نافذ اوله مز مكر محكم
اول حكم مرقومه واقف اولوب اكا اجازت ويره بو صورتده اجازتي انشاء جديدي منزله سنده اولوب خصمك
رضالري اوزره تمام حكم انجق اولك رأيي ايله حاصل اولمغله نافذ اولور وبو بابده من له الحكم قتل رجال ياخود
عقد ذمت ياخود ادخال غنيمته حكم ايلسه جوازده جمله سي مساوي وحكم سعد بو دعوايه دليل قويدر و بعض
رواياتده مذكوردركه سعد حضرتلري يوم مزبورده ذكورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ايتمشلريني
قتله حكم ايلمشدر و بلوغ اطفالده نبات عانه يي اعتبار ايلين رجال بو روايتله استدلال ايلمشلردر لكن بزلر
بو قوله قائل دكلرز زيرا نبات عانه ده اجناس ناس برقياس اوزره دكلدر كورمزميسنكه ترك وتاتارده بطي وطائفهٔ
هنودده سريع اولور بناء عليه نبات عانه مباي حكم قيلمق ممكن اولماز وروايت مزبوره بو وجهله تأويل
اولنور كه نبات عانه بلوغ بني قريظه يه علامت ايدوكني رسول الله صلى الله عليه وسلم وحيله سعده اخبار
اولدخي حكم مذكوري اختيار ايتمش اوله ياخود سعد انجق مقاتلريني قتله حكم ايتمش اولوب وقتل مقاتل
كرك بالغ وكرك غير بالغ جائز اولوب بني قريظه دن دخي نبات عانه يه واصل اولنلر مقاتل اوله كلدكلرندن ضمنا
آنلري دخي قتله حكم ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روايت اولنمش اوله لكن تأويل اول اصح ومعول ادر
زيرا غير بالغ مقاتل اولورسه اكرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بني قريظه ايسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سياق اوزره ذكر اولنمشدركه سعد بن معاذ حكم مشروحني انفاذ ايلدكدنصكره
بني قريظه يي سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاريه ده حبس وموجب امر نبوي اوزره اللريني ارقه لرينه بند ايله
كبس اولنديلر و بو روايت اسيرلره بو كونه معامله لازم ايدوكنه دلالت ايدر قال الله تعالى حتى اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق يعني تاكه قتل كفارده اكثار ايلديككزده بقية السيوفي وثاق محكم ايله مربوط ومكتوف
ايديكز راوي ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم بني قريظه ايچون عقد مجلس ثريا نظام و بريوم شديد
الحرده ايچلرندن بعضلريني قتل واعدام ايلديلر ومغازيده حضور نبويده قتل اولنانلري تسميه وتعيين واحيي بن
الخطب وكعب بن اسيدو برجماعتك اساميلرين ذكر وتبيين ايلدي ونصف نهار ايرشدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بنه حاللرينه ترحم برله لا تجمعوا عليهم حر الشمس وحر السلاح قيلوهم واسقوهم حتى يبردوا ثم اقتلوا
من بقي منهم يعني اوزرلرينه حر شمس ايله حر سلاحي جمع ايتمكز برازقيلوله وراحتلرينه رخصت وسقي ماايله تسكين
حرارت ايتديكز تاكه تبرد ايده لر بعده بقيه لريني قتل ايديكز ديو تكلم بيورديلر ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم وقت مذكورده مجلس عاليلرندن قيام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقي منهم يعني ياسعد آنلردن باقي قلنلر ايله
كندو شانك وحالك ومراد ما في البالكي استعمال قيل نطق جوهر فالريله ترخيص عام ايلديلر وقتل بني قريظه يه
بالنفس مباشرت ايلين علي بن ابي طالب وزبير بن العوام رضي الله عنهما ايديلر وقتلري دار ابي الجهم جوارنده اولوب
دملري داخل مدينه ده احجار الزيت نام محله دك سيلان ايلدي ومؤلف عاليجناب مقتوللرك عددني بو كتابده بيان
ايلمدي واولبابده اختلاف روايات بولنوب اظهر روايات يدي يوز اولمقدر وامام مقاتل دوقيوز اللي در ديدي وعدد
اسرا التي يوز اللي ايدي و بلوغنده شك ايتدكلرينك عانه سني كشف ايله درك ايدرلر ايدي حتى عطية القرظي رضي الله
عنه ديديكه يوم مرقومده بنم بلوغمده شك ايدوب عانه يي كشف وعدم نباتني كوروب بني ذراري يه الحاق ايلديلر
ومرويدركه عمر بن الخطاب رضي الله عنه امراء اجناديه اقتلوا من جرت عليه الموسى ولا تسبوا اليهم من العلوج
احدا يعني اوزرينه اوستره جريان ايتمشلري قتل وتدمير ايدوب طرفمزه ضخام كفاردن برفردي اسير كتورمكز
ديو تحرير كتاب ايلدي و بو تنبيهي انجق مسلمينه شفقت وسوء قصدلرندن صيانت ايچون ايدي كورمزميسنكه
ناس بعد زمان نهي مزبوره مراعاتده مبالات ايتمدكلرندن محذور مذكوره جناب عمري بالنفس مبتلي اولوب ابو لؤلؤه نام
برغلام مجوسي يديله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنيني دلخون اندوه بلا ايلمشدر لكن منقولدر ابن عمر رضي الله عنهما ديديكه
يوم احدده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه عرض اولندم واون اوچ ياشنده ايدم بني قتالدن رد ايلديلر صكره
يوم خندقده عرض اولندم واون بش ياشنده ايدم بكا سائر مقاتله ايچنده قتاله رخصت ويرديلر و بو روايتي ايرادن مؤلف
صائب الاجتهادك مرادي حكم بلوغده نبات عانه معتبر اولديغنه استدلال واستشهاددر و بو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب لا يقتل غير البالغ بعد الاسر ولو كان مقاتلا

وبعض روايتده ابكي صنف ايدوب دار قلابه وبعضنده دار اسامه بن زيده حبس ايلديكلري واردر

مطلب بيان وقت البلوغ

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه‌یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره برروایتده اون سکز
و برروایتده اون طقوز سنه‌یی تکمیلدر و بز بو مسئله‌یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی و مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
التابی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصفی لیلة البرائتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمد الله الملك الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رجحت اکتساب بابنده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وماتوفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرك مصراع ان تقوی ربنا خیر نفل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمك افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونك عن الانفال ای الغنائم
وبو آیت کریمه‌نك سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مروی در دیمشدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی منهزم ایلدیکی هنکامده بزلر اوچ فرقه اولوب بر فرقه‌مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و بر فرقه‌مز تعقیب منهزمینه ملازم و بر فرقه‌مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هر فرقه
بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتملریله حضور نبویده جمله‌مز اجتماع ورفع اصواتله نزاع وانتزاع
ایتدکلر یمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیورمیلر ایدی در حال یسئلونك عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الآیة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامه تنفیل ومال مخصوصه نفل
تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن اندازآلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجه نفسنی
مخاطره‌یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان و باشله اقدام مهالك
واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هر کیم بر کافر
مستحق القتلی قتل ایدرسه آنك لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلك اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی
هر کیم کفاردن اسیر آلورسه آنك اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بویله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر بر سریه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمك بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قید خمس ایله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینك ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریك قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
وباقیده تشریك اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عندمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله من اما
عند الشافعی رحمه الله تعالی هر کیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه بر مشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البته مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بو مثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجتمس ایتمدکجه حدیث مذکورك
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دیمشدر که من قتل قتیلا فله سلبه حدیثنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهزام
مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجتمس ایتدکدنصکره در کما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مذکورك محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر و یوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نك واتم اذلة قول
شریفیله توصیفنه ماصدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بو مقدمه لردن عندمزده
ظاهر اولشدرکه حدیث منکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهك ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولیمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرایی محاصره‌یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی بر سهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنه نك اصابت
ایلدیکی غنیمت دخی بویله‌می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبك بسهم فاستخرجته
فلست باحق به من اخیك المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسك اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بویله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمه جواز تنفیل بی قال

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

وقیلدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتمیوب اهل عراق وحجازك دخی مذهبلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعیده
تفصیلین فساد قوللرینه دلیلدر که تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر یوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون
باقیده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر و بعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر و بعد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده ویلك سألتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بر یولار
ایستدیك قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ما کان لك ان تسألنیه وما کان لی ان اعطیك یعنی
والله اول نسنه‌یی نه سنك ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه مغنمدن قیلدن بر یولاق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فلك اما ایچندن بنم حصهٔ خمسم سنك اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن
مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشکاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امر کله شو زمامی آلدیم
زیرا ناقه مك زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالك ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اکر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصك صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه
مساکیندن اولمق اعتبارلریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسك غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولمیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایازندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریك
بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الآیة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم
من شیء فان لله خمسه الآیة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیهه تعویل اولنور
وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب
وما اخذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بویله ذکر ایدوب دیمشدر که
یسئلونك عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله‌سی نازل اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیرحساب عن فواق لفظنی ای عن سوآء
دیو تفسیر ایتمکله بز دخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی قدر فواق ناقة وهوقدرمابین الحلبتین من الراحة یضم فاؤه ویفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر غنائهم وبلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میانده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعندالبعض فواق قسمتده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذدر وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنا فیه اکرچه یوم بدرده بلاقتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولید بن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میانده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ایکیدن بریسی بکا یا عم ابو جهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدرایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ایتمسه کرکدر تا که فنقمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کورد مکه صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعتمآبه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکزمی دیو خطاب آنلر دخی لا یارسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریانی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق اثرطعانی یالکز سیف معوذده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سیبندن مسیبدر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمهٔ بن ابی جهله بر سفیر ارسال
وبا باکی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه بابامك قاتلی اول کسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تامنکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر روایتین اولدرکه ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح وبی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اولحالده کوزلرین آچوب
یار و یعی الغنم لقدارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیونجو بانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو مجله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاسله جواب ویردم ینه اولحالده لمن الدبرة دیوهازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله وجیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله تمکباش جراحتی

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره وارد در کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

اولدیغمده شمدی نه یامق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی اویله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموز باشلرمدن قطع ایله که عین ناظرینده مهابتی زیاده اوله ومحمده عودت ایتدکده
خبر ویرکه اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشد در ابن مسعود رضی الله عنه دیرکه همان رأسنی قطع
وپیشگاه رسول اللهده احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قهار کبریا ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزره ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وقتنی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار ایتمسه کرکدر پس اصحاب کرام یارسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلرکه اذا دخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فقال کلا انما کان الیوم یوم رجعه فهربوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور
اول دخی دیرکه بویله دیمکز بلکه آنلر شویله مخفیده لردر که بوکون انجق اکا رجم ایده جك کوندر بو کلامی
ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنماغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده وارد در اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنورکه
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف وبی مجال ایده مشدر بو جهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلریدر و بو روایت اکا حمل اولنورکه
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شویله ضعیف وبی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویرلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیر جائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدرکه ابو قتاده رضی الله عنه دیرکه یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه
کوردیمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنقی ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم درحال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رائحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایریشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدیمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهادله
حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه یارسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاها الله اذا یعمد اسد من اسد الله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه ویریرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدرکه

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

لامغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جمعة يعنى تخمس اولنمادقجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقجه نفل يوقدر
و بعدالتقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر و بو كلامدن مرامى قبل الخمس بغير تنفيل غانميدن برفردك غنائمدن
برشيئله اختصاصنى نفى وانكار و بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهار در كه بونلر بزم مذهب صحتمدار بمزدر
وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر كه لانفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولايعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غير محابى ديمشدر لانفل فى اول الغنيمة ولابعد الغنيمة قولينك معناسى امام
ايچون بعدالاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعدالخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدر ديمكدرو بعضيلرى ديديلر كه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدر امامتداد حربله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعدالاصابه
قطعا لايق اولماز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلرايدى اهل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعدالاصابه معنالرينه تحميل وبعدالاصابه تجويز تنفيل
ايلديلر لكن معناى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سراياده بولنان اهل جهاددر كه
آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمدقلرندن احتياج تحريضدن برى اولملريله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سراياده بولنان اهل جهاددر كه آنلرك نشاطلرى
قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جلرى ظاهر اولمغله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل بيورلرايدى مترجم فقير ديركه نهايه ده ابن الاثير بواثر بليغ اثناثيرده بدايت من اول الامر غزايه
مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بومعناره حملى ظاهر ور بع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهر ايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر
اولنان معنانى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدر وشرح مذكورك عبارهسنى نهايه ده ذكر اولنان تفسيره حمل
ايلمك دشوار ايدوكى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى
وسائق وحارس طائفهلرى اجير مقوله سندندر وامامك آنلره ويره جكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عملارى
مقدارنجهدر غير محابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عملارى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز
واعطاء اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالدبن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدر كه آنلر امير جيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى المازلر ايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدر كه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمسى واردر ديديلر وابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بو يله نقل اولنمشدر و بز دخى بو قولى اخذ
وانتقاد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شيئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد
ايدهرز وخالد وعوف رضى الله عنهما دن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن
سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور و بزم عنديمزده دخى سلب بو صورتده تخميس اولنماز
اما تنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدر كه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايليوب امير جيش بو خصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذو باقيسنى كندو يه ويره سين ديو كتب
وافهام ايلمشدر لكن بو اثر معتبرده براشكال دخى مقرردر كه صورت مذكوره ده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعدالاصابه اولور كه بزانى بو يله دليلى وار ايكن
تجويز ايتمزز مكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد اوزره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بو بابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ و باقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب مايسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنده در مترجم فقير ديركه جزاء
يعنى الكفايه درامام حصرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اگرچه كتابده ذكرى كلهجك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجه ومد ايله اول دخى بمعنى الكفايهدر كه
عطف تفسيردر و بعضيلر عين مهمله ومد ايله در بمعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

مطلب تصرف المترجم فى تفسير البيان

مطلب حكم التنفيل بعد الاصابه

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقام جمله ده كفايت ياخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهاريله
مقتولدن سلب اولنه بو معنى اسلاب سائره مثلا وفرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب دير كه بعد تنفيل الامام برمسلم بر كافرى جرح بعده مسلم آخر انى
قتل ايلسه نظر اولنور اگر مسلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واگر بو مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضلهء عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتن
اظهار واعلام ايتمكدر و بو معنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكوره يه محتاج اولماز اما صورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزميسنكه بركسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخر دخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر امارمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئلهء مذكوره اوزره حديث
محمدبن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدر كه غزوهء خيبرده محمدبن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطا بيورديلر و بعض روايتده
وارددر كه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمدبن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتديغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلدم و مرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بو اقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه حكم وقضا
ايلديلر ومرويدر كه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يا محمد بنى تيز الدن قتل ايله ديو اظهار طلب
ايليوب محمد بن مسلمه قتل ايتم تا كه قرنداشم محمودك طاتديغى سندخى طاته سين ديوب كتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمدبن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنديمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشيدى كه بزلر فهم ايده مز ايديك تا كه
بر يهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بو سيف سيف مرحبدر كه
آنى هر كيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدر كه برمسلم بر كافرايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده
مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله
عنه دن مرويدر كه ايكيسى ميانده مشترك اولملق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هر برى مزيد قوت
وزيادهء مشقت وكفايتن اظهار ايلمشدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايدهرز كه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبى خاصة * يعنى امام خاصة خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويلرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب دير كه بركسنه غوص حرو بده اقدامى ظاهر واعانت
ماليه يه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين اكا بعد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بو شخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائز ايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكته سى اولدر كه خمس مذكور آنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدر كه
بركسنه بر ركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بو بابده براثر دخى وارد اولمشدر كه واجد ركازه خمسها لنا واربعة
اخماسها لك وسنتممها لك يعنى بولديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلديغى لانفل

مطلب رمى الصيد ثم رمى آخر

مطلب دفع الخمس لمن وجد الركاز

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

الامن الخمس حدیث شریفنك تأویلی بومعنی درونیه سعید رحمه الله تعالی دن مرویدرکه کان النفل من الخمس دیدی یعنی عهد رسالتده محتاجین ایچون نفل بعدالاصابه انجق خمسدن اولورایدی بوبیاندن مستبان اولمشدرکه بعدالاصابه تمام غنائمدن تجویز تنفیل وبومسئله اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد اغتنام الغنائم تنفیل ایلدکلری مرویدر دیوسوق دلیل ایلینلر خطا ایتمشلردرکه بوبابده فکر وتأمل وفنی محلدن تنفیل بیوردقلرین فهم وتعقل ایتمشلردر زیرا بعدالغنیمة تنفیللری انجق نفس نفیسلرینه خاص اولان سهملرندن ایدی زیرا غنائمدن اوج کونه حصه لری وارایدی بری صفی وبری خمس الخمس وبری سهم احدالغانمین ایدی صفی اول نسنه درکه مثلا رسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ودرع وجاریه وبونلرك امثالی نسنه لری قبل القسمه غنائمدن نفس نفیسلری ایچون انتخاب ایده لر وزمان جاهلیتده امراء جیوش بوصفی یی بعض سهام سائره ایله برابر اخذ واحراز وآنلر ایله عساکر سائره دن امتیاز ایدرلر ایدی حتی بعض شعر امراء جاهلیه دن برینك شانسنده اطرا ایله *نظم* لك المرباع منها والصفایا* وحكمك والنشیطة والفضول* دیو انشاد وانشا ایلمشدر یعنی غنائمدن مرباع وصفایا وحكم ونشیطه وفضول سکا مخصوصدر مترجم فقیردیرکه مرباع ربع غنیمتدرکه امراء جاهلیه اسلامده اولان خمس کبی انی آلورلر ایدی وصفایا جمع صفیه درکه آنفا ذکر اولنمشدر وحكم اول نسنه درکه غنیمتدن نفسی ایچون عسکر اوزره حکم ایدوب آنی اخذ ایدر ونشیطه اول نسنه درکه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طریقده بعض غنائمه موصول اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه درکه بعدالتقسیم قابل قسمت اولمیان بعض اشیا فضله قالور انتهی وامراء جاهلیه بومذکوراتی بالتمام اخذ وانتقام ایدرلر ایدی صکره اسلامده جمله سی نسخ وتعطیل انجق اخذ صفی تحلیل اولنمشدر اولدخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مخصوص بعد وفاته حکم جوازی باطل اولدیغی اتفاق علما ایله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ایچون بقاسنده اختلاف علما مذکوردرکه بر آنی کتاب السیر الصغیرده بیان واظهار ایلدیك وامام زهریدن منقولدر دیمشدرکه غنائم بنی النضیر خاصة املاك خالصهٔ رسول الله علیه السلام ایدی آنیدخی بین المهاجرین تقسیم ایدوب انصاردن برفرده نسنه ویرمدیلر همان انصاردن سهل بن حنیف ایله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجیندن اولملریله بوایکیسنه برمقدار نسنه اعطا ایلدیلر واختصاص مذکورك بیانی فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب آیت جلیله سنده نمایاندر یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنی النضیر اوزره اجراء خیول وتحریك جمال مرکوبه ایلمدیکز وجهی اولدرکه بنی النضیری قهرا وعنوة فتح ایتمدیلر بلکه بنی النضیر اسلحه لرندن ماعدا دوه لرینك کوتوره بیلدیکی مقداری مالارین استصحاب واسلحه لریله بقیهٔ اموالاری بالجمله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اولمق اوزره مصالحه ایتمشلر ایدی ومصالحهٔ مزبوره یه باعث قتال اولمیوب انجق قبل الهیدن درونلرینه القا اولنان رعب وهراسلری بادی اولمشیدی سؤال اولنورسه که فی زماننا دخی امام المسلمین برحصنی محاصره بعدنده بو وجه اوزره مصالحه ایلسه اموال حصن خاصهٔ امامیدر یوقسه غنیمت جیوش اسلامیمی جواب اولدرکه بلکه غنیمت جیوش اسلامدر زیرا خوف کفار نفس امامدن اولمیوب انجق منعهٔ جیوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله علیه السلام معیتلرنده اولان صحابهٔ کرام ایله اولمیوب بلکه صحابهٔ کرام سایهٔ حمایه لرنده نیل امانله بکام اولورلر ایدی قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی حبیبم یامحمد الله تعالی سنك روحکی تعرض اعادیدن حفظ ایدر اولبابده خوف ایتمه سین حال آنکه غنائم بنی النضیری خاصهٔ مهاجرینه تقسیملرنده بعض منافعله انصاری دخی ارضا وتکریم بیورمشلردرکه مهاجرین ابتداء هجرتده بیوت انصاره داخل واموال واشیالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ایدی بعد فتح بنی النضیر رسول الله صلی الله علیه وسلم انصاره دیدیلرکه رضاکز ایله غنائم بنی النضیری بین المهاجرین تقسیم ایده یم تاکه آنلر بیوت بنی النضیره تحول ایدوب منازلکزی سزلره سالم قاله یاخود بین الکل تقسیم ایده یم ینه آنلر منازلکزده کالاول برابر ساکن اوله لر همان سعدبن معاذ رضی الله عنه قیام ایدوب یارسول الله بلکه انلری اولورزکه یالکز بین المهاجرین تقسیم بیوره سز ینه مهاجرین بزمله برابر منازلمزده کالاول ساکن اوله لر دیدی وبونلرك شانلرنده والذین تبوؤا الدار والایمان آیت جلیله سی نازله اولدی ومرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده سعدبن معاذه علی وجه التنفیل سیف ابی الحقیق اعطا وتنویل ایلدیلر وبعدالاصابه تنفیللری انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لری اولدیغندن ایدی وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دیمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اوچ عدد صفایا واقع اولمشدر بری بنی النضیر وبری فدك وبری خیبردر بنی النضیری ظهورایدن رسل ووفودك جوائزی مثللو نوائب حادثه ایچون وفدك قریه سنك منافعی ابناء سبیل

ایچون حبس ووقف ایتمشلر ایدی اما خیبری اوج قسم ایدوب ایکی قسمنی مهاجرینه اعطا وبرقسمنی کندو نفقهٔ عیاللری ایچون ابقا ایتمشلر ایدی بوقسمدن فضله قالورسه آنی دخی ینه فقراء مهاجرینه رد ایدرلر ایدی جناب فاروقك خیبر ایله مرادی بعض خیبردر یوقسه تمامی دکلدر زیرا خیبردن شق ایله نطاة قسملرینی بین المسلمین اون سکز سهم اوزره تقسیم ایلدکلرنده اتفاق روایات واقع اولمشدرکه بزشق ونطاة قسملرینك تقسیمنی اشاغیده اول باب قسمتده بیان ایلدیك وعروة بن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم زبیر رضی الله عنهه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره وبعض اراضی مواتی اقطاع بیوردیلر وامام زهری رحمه الله دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ابی بکر وعمر وسهیل وعبدالرحمن بن عوف رضی الله عنهم جنابلرینه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره یی اقطاع ایلدیلر وبعض روایاتده اول اراضی غین معجمه ایله اراضی غامره ایدی یعنی شول خرابه زار ایدیکه اکا صو ایریشوب انتفاعی ممکن ایدی دیو وارد اولمشدر مؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیرکه آثار مذکوره یی استماع ایدنلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بعدالاصابه تنفیل واول تنفیلی تشریع ایلمدیلر دیو توهم ایدوب آنی بیلمزلرکه تنفیل مذکور انجق اموال مزبوره حق خالصلری اولدیغندن ایدی اگر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیثی تأمل ایلسه لر حقیقت حالی فهم وتعقل ایدرلر ایدی زیرا حضرت عمر رضی الله عنه یارسول الله غنائم بدری تخمیس ایلدیککز کبی غنائم بنی النضیری دخی تخمیس ایتمز میسز دیدکده بیوردیلرکه الله تعالی مؤمنیندن بشقه خاصة بکا تملیك ایلدیکی نسنه یی مسلمینه تملیك ایلدیکی نسنه کبی قیلمزم بعده مآافاء الله علی رسوله من اهل القری نظم جلیلنی قرائت بیوردیلر وسعیدبن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه حکم انفالدن اکا سؤال ایتدکلرنده رسول الله علیه السلامدن صکره تنفیل نفل یوقدر دیدی مرادی انجق بیان ایتدیکمز معنادرکه جناب رسالتلرینه تخصیص اولنان خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ایچون متصور دکلدرکه اول فرد دخی تنفیله قادر اوله وابن الحنفیه رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده عاص بن سعیدك سیفنی سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه تنفیل ایلدیلر لکن بوتنفیل برقاچ وجهله تأویل اولنورکه احتیاجنه بناء خمسدن تنفیل ایتمشلردر یاخود غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آیتی مداولنجه رأی عالیلرینه مفوض ایدی یاخود سیف مزبوری اولا نفسلری ایچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بیوردیلر بوتنفیل شول حدیث مرویننك نظیر ومثیلیدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده سیف ذوالفقاری اصطفا بعده حضرت علی رضی الله عنهه اعطا ایلدیلر وجناب علی رضی الله عنه همیشه آنکله قتال ایدر ایدی وسیف مزبور منبه ابن الحجاج ویر روایتده نبیه ابن الحجاجك سیفی ایدی بوبابده قول روافض بشقه درکه آنلر ذوالفقار حضرت علی یه سمادن نازل اولدی زعمنده لردر وقول مذکورلری کذب وزور ومذهبلری بومقوله اکاذیبه مبنی اولدیغی معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا ایله جمع الفقره یاخود مفرد بمعنی الفقره درکه عظم الظهر معناسنه در وسیف مذکور اسم ذوالفقار ایله مشهور اولدیغی عظام ظهر یکپاره اولمیوب مابینلری مفصول اولدیغی مثللو بونك دخی بعض محلی مکسور ومفلول اولدیغندن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده هرکس اللرنده بولنان غنائمی رد وتسلیم ایتملریله امر ایلدکلرنده ابواسید الساعدی حضرتلری ابن عائذ المخزومینك سیفنی کتوروب غنائمه القا ایتمشیدی ورسول کریم علیه التحیة والتسلیم حضرتلرندن هرنه که طلب اولنه البته آنی اعطا ایدرلر ایدی همان ارقم بن ابی الارقم کلوب سیف مزبوری بیلوب رسول الله علیه السلامدن آنی طلب ایلدکده اکا اعطا قیلدیلر دیو امام زهرینك روایت قیلدیغی حدیث جلیل دخی سیفین سابقینده ذکر اولنان وجهله تأویل اولنور وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث جلیل دخی وجه مشروح اوزره حمل وتأویل اولنور سلمه دیمشدرکه رسول الله علیه السلام اصحاب کرام ایله برسفرده ایکن مشرکیندن برجاسوس کلوب آنلر ایله برابر اکل واختلاط ایلدکدن صکره عودت ایتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم الحقوه فاقتلوه یعنی اکا ایریشوب قتل ایدیکز دیو فرمان ایلدیلر وسلمه حضرتلری شویله جست وچالاك ایدیکه سرعتده فرسه سبقت ایدر ایدی همان اول جاسوسه ادراك وزمام ناقه سین طوتوب قتل واهلاك ایلدی وناقه وسلبنی رسول الله علیه السلام حضورلرینه کتوردکده اکا تنفیل بیوردیلر کویا اول سلبی خمسدن اعتبار واحتیاجنه بناء سلمه یه تنفیل وایثار ایلدیلر وبومقوله امورده رأی امام مقبول ومشکوردر وعکرمه حضرتلرندن فروید ردیمشدرکه حصار بنی قریظه ده ایکن یهودیدن برباداران غلهکیم مبارزه ایدر دیو عزم میدان ایلدکده زبیر بن العوام رضی الله عنه

اکا قیام واقتحام ایلدی اول حینده والده سی صفیه رضی الله عنهـا واُخدی یارسول الله یعنی بردانه مدد یارسول الله مبارزه یه اقدام ایتمسون دیو استرحام ایتدکده رسول الله علیه السلام اللهم ایهما علا صاحبه قتله یعنی یارب بو ایکیدن قنقیسی آخر اوزره عالی وغالب اولورسه مغلوب ومعلو علیهی قتل ایلسون دیو دعا ایلدیلر فعلاه الزبیر فقتله ونفله رسول الله علیه السلام سلبه یعنی همان حضرت زبیر عالی وغالب اولوب اول یهودی یی قتل ایدوب رسول الله علیه السلام سلبنی اکا اعطا بیوردیلر وامام واقدی مغازیده ذکر ایلدیکه قصهٔ مذکوره یی بنی قریظه ده واقع اولدی دیو زعم ایدنلر خطا ایلدیلر بلکه اول وقعه انجق خیبرده واقعه اولمشدر که مبارزه وقتال انجق یوم خیبرده وقوع بولوب بنی قریظه دن برفردک مبارزه وقتالی مسموع اولمامشدر وصفیه عمهٔ رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت زبیرک والده سی ایدی وغیری ولدی اولمامغله مبارزه یه خروجنده تأسف ایدوب واحدی یارسول الله دیمکله تلهف ایلدی ورسول جلیل علیه التحیة والتبجیل دخی دعای مذکورله تطییب خاطرندنصکره سلبنی دخی اوغلی حضرت زبیره تنفیل بیوردیلر و بو تنفیل دخی بالاده ذکر ایلدیکمز سبیل اوزره درکه ابتدا اول سلبی خاصهٔ نفس نفیسلری قیلوب بعده اکا اعطا وتنویل ایلمشلردر وابن عمر رضی الله عنهما دیمشدر که رسول الله علیه السلام جانب نجده برسریه بعث ایدوب اغتنام ابل کثیره ایله عودت ایلدیلر وهر برینک سهمی اون ایکی بعیره واصل اولدیغندن ماعدا بر ر بعیر دخی تنفیله نائل اولدیلر بونک تأویلی اولدرکه اول سریه یه محتاجین اولمریله خمسدن تنفیل اولنمشلر یاخود جمله سی راجل یه فارس اولمقده متساوی ومتجانس اولدقلرندن تنفیل نامی ایله هر برینه بر ر بعیر انعام واولوجهله تنشیط واکرام اولندیلر و بو مقوله تنفیل معناسی تقسیمده اولمغله بعد الاغتنام دخی عندیمزده جوازی تسلیم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجویز قیلنمیان انجق بعض جیوشی تنفیل ایله تخصیص وتمییزدر وقول مذکور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام دخی سالک مسلک جواز اولمشلردر بناء علیه بر امیر عدالت نهاد مقتضای نظر واجتهادی اوزره بعد الاغتنام وقبل الاقتسام عسکردن اهل کفایت ومرتکب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنیمتدن تنفیل ایدوب صکره حکم مذکوری تجویز ایتمین امیر آخره رفع اولنسه کرکدرکه امضا وتکمیل ایلیوب رد وتعطیل ایلمیه زیرا امیر اول فصل مختلف فیهی اجتهادیله امضا ایلمشدر ومجتهداتده قضاء قاضی نافذ وماضیدر مثلا غائب اوزره بینه ایله حکم ایلسه مسئلهٔ مجتهد فیهـا اولمغله حکمی نافذ اولور و بو مدعایه دلیل ابن عمر رضی الله عنهمادن نقل اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که بردهقان ایله مبارزه ایدوب قتل ایتدیکمده امیر جیشمز سلبنی بکا تنفیل ایلمشیدی وحضرت عمر رضی الله عنه بالاده روایت ایلدیکمز لا نفل بعد الغنیمة قولی اوزره بعد الاغتنام تنفیلی تجویز ایتمیوب وکندی امیر جیش اولسه بویله تنفیل ایتمیه جکی ظاهر ایدی لکن امیر آخر تنفیل وامضا ایتمش اولمغله اولدخی آشنا وبیگانه نزدِ عدالتنده یکانه ایکن ینه حکم مزبوری تنفیذ واجرا ایلمشدر وشبر بن علقمه دن مرویدر دیمشدر که اعاجمدن بری ایله مبارزه وقتل ایتدیکمده امیر جیش سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه سلبنی بکا تنفیل ایتمشیدی صکره حکم مذکور حضرت عمر رضی الله عنهه رفع اولنوب اول دخی تنفیذ ایلمشدر واکر امیر عسکر جمیع عسکره ما اصبتم فهو لکم نفلا بالسویة بعد الخمس قولیله خطاب والدیغیکز غنیمت بعد الخمس علی السویة اقتسام اوزره مجموعیکزک اولسون مضمونی اشراب ایلسه تنفیل مزبور جائز کورلمز زیرا تنفیلدن مقصود تحریض قتال اولوب اولدخی انجق تخصیص بعض شجعان ایله استحصال اولنور اما تنفیل عامده تفویت مرادن بشقه رسول الله علیه السلام حضرتلرینک واجب قیلدقلری سهامی ابطال وفارسک راجل اوزره تفضیلنی ترک واهمال واردرکه بونلری تجویزه مجال یوقدر کذلک صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقیید کلام ایتیوب همان ما اصبتم فلکم دیمکله تنفیل عام ایلسه بو هیچ جائز اولماز زیرا بونده الله تعالینک غنائمده ایجاب ایلدیکی خمسی دخی ابطال واردر وامام مکحولدن مرویدرکه دیمشدر لا یصح للامام ان ینفل کل شیء الا الخمس لانه حق علی قوی المسلمین ان یرد علی ضعیفهم معناسی دیمکدر که امام ایچون هر کیم غنائمدن برنسنه آلورسه بعد الخمس آنک اولسون دیمک جائز کورلمز زیرا بو وجه اوزره تنفیل حق ضعفاء مسلمینی ابطال وتعطیلدر حتی روایت اولندیکه برکسنه علی وجه الاستعجاب یارسول الله برمرد بهادر سیف شجاعتیله حامی عشاکر اولوب شخص آخر دخی حمل سلاحه غیر قادر ایکن قسمت غنیمتده تسویه اولنورلرمی دیو استجواب ایتدکده وهل تنصرون وترزقون الا بضعفائکم یعنی انجق ضعفاکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسکز دیو جواب ویردیلر مؤلف همام سلمه الله تعالی فی دار السلام دیرکه حکم تنفیل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتکمیل اولنور مثلا امام

مطلب قضی علی الغائب بالبینة

مطلب لا یجوز التنفیل العام

مطلب النفل فی الاموال کلها

من قتل قتیلا فله سلبـه دیدیکدن صکره برمسلم بر کافری قتل واهلاک ایدوب یانده دراهم ودنانیر وحلیهٔ سیف والتون بیله زک والتون کوپه والتون وکومش قوشاق بولنسه جمله سنی استملاک ایدر اما علماء شام حکم تنفیل انجق امتعه ده جاری واعیان امواله غیر ساری اولوب ذهب وفضه دخی عین مال اولمغله آنلرده حکم غنیمت متقرر وحکم تنفیل متعذردر دیوب بو مسئله یی غانمیندن هر فردک احتیاجی مقداری غنائمدن اباحت تناولنه قیاس واباحت مزبوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفیدر که بعض محتاجین غنیمتدن طعام نفسنی اشترا ایچون اخذ دراهم ایلمک جائز کلدر دیو تأسیس اساس ایلدیلر لکن آنلره جواب اولدرکه تنفیل امام انجق مجاهد بنام قتال عدوده جانی القاء خطره تحریض ایچون التزام اولنمشدر و بو معناده جمیع اموال علی سوا بلکه ذهب وفضه دخی اولادرکه انسان انجق عندنده اعز اولان اشیا مقابله سنده ارتکاب مخاطره برله مقاتله ایدر ونفایس اموالدن حرمانه اطلاع ایتدکده البته مخاطره دن امتناع ایلر وقریبا بیان ایلدیک که سلب اسم ما یسلبدر وحربی یی قتل ایلین یانده هر نه سی وار ایسه آنی استلاب واطلاق لفظ سلب ایله اکا استحقاقن اکتساب ایتمش اولور بعده مؤلف باریک خیال بو مدعاسنه براء بن مالک رضی الله عنه مرزبان الزأره نام کافر بنامی قتلی قصه سنده واقع اولان حدیث عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ومرزبان مزبورک اوزرنده مجوهر برمنطقهٔ ذهب وارایدی اوتوزبیک درهمه تقویم واکا تنفیل وتسلیم اولندی دیو کشف مقال ایلدی لکن جناب مؤلف باب متقدمده قرق بیک درهمه بالغ اولدی دیو تنصیص ایتمشیکن بو بابده اوتوزبیک دیوب مبلغ مزبوردن تنقیص ایلدی کرکدرکه اوتوزبیک قیمت منطقه وقرق بیک قیمت مجموع سلبدر دیو تأویل یاخود روایت سابقه وهم راوی و بو روایت صحیح وقویدر دیو جرح وتعدیل اولنه ومؤلف دریادرایت بو حدیثده انس بن مالک رضی الله عنه دن سلب مرقومک التی بیک درهم خمسنی حضرت عمر رضی الله عنه جانبنه بعث ایلدیک قولنی نقل وروایت ایلدی بو بیانله قیمت سلب اوتوزبیک ایدوکی نمایان اولدی و بزدخی باب متقدمده روایت ایلدیک که رسول الله علیه السلام یوم بدرده سیف ابی جهلی اوزرنده فضه وار ایکن ابن مسعود رضی الله عنهه تنفیل وانعام بیوردیلر بو روایت ذهب وفضه ده جواز تنفیله دلالت ایدر وامام مکحولدن منقولدرکه لا سلب الا لمن اسر علجا اوقتله ولا یکون السلب فی یوم هزیمة اوفتح ویصلح فی السلب السلاح والثیاب والمنطقة والدابة وما کان مع العلج بعد هذا فلا سلب فیه ولا سلب فی السلعة دیمشدر اما لا سلب الا لمن اسر علجا اوقتله یعنی اعطاء سلب مشروع دکلدر مکر ضخام کفاردن برینی اسیر یاخود قتل وتدمیر ایلین غازی دلیر ایچون اوله قولی دیدیکی منوال اوزره صحیح المآلدر زیرا اسر وقتل ایتمیلره تنفیل اسلاب امام ایچون صواب اوله مزکه تنفیل انجق کفایت ومشقت اعتباریله اولمغله انجق قتل واسرایله بدیدار اولور اما لا سلب فی یوم هزیمة اوفتح قولندن اکرچه مرادی یوم فتح وهزیمتده قتل واسر اولنان کفارک تنفیل اسلابی امام ایچون تجویز واستصواب اولنماز دیمکدر لکن بو قولک صدق مضمونی امامک من قتل اواسر قبل الهزیمة اوالفتح فله سلبه دیمکله تقییدینه مرهوندر وامامک بو تقییدی نظر عامهٔ مسلمینی دخی مفیددر که قتل دوشمن منهزمده مزید کفایت ومشقته محتاج اولنماز و بعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخی بویله در بو صورتلرده قتل واسر ایدنلره تخصیص اسلاب حرمان سائر غانمینی ایجاب ایلر بویله ایکن امام برای مصلحت علی وجه الاطلاق من قتل قتیلا اواسر اسیرا فهو له دیمکله تحریک اشواق ایتمش اولسه شرط امام حال هزیمت وفتحده وغیریده واجب الاتمامدر زیرا بو لفظی عام اولمغله ضمیرنده تخصیص اولسه دخی مجرد نیتله تخصیص عام ثابت اولمایوب عمومی اوزره اجراسی ایجاب والزام اولنور کوره مزمیسنکه مسلمین یوم بدرده اسیرلرینک اکثرینی بلکه مجموعنی بعد الهزیمة اسیر ایتمشلر ایکن ینه رسول الله صلی الله علیه وسلم هر برینک اسیرلرین یدلرینه تسلیم وفدای اسیرینی اکا اخذ ایتدرمشلردر اما یصلح من السلب السلاح والثیاب والمنطقة والدابة فما کان مع العلج بعد هذا فلا سلب فیه قولی دیدیکی وجه اوزره صحیح وموجه در مرادی اولدرکه اول نسنه که علج مزبورک کندو اوزرنده وآنکله قتال ایلدیکی فرسنک اوزرنده بولنمایوب کیرو معسکرلرنده ابقا ایلدیکی اموالی سلبندن عد اولنماز زیرا سلب بمعنی ما یستلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن صکره اخذینه مانع آخر بولنمایان نسنه یه متناولدر و بو معنی معسکرلرنده ابقا ایلدیکی اموالنده غیر موجوددرکه قاتل مجرد قتل علج ایله آنی اخذه قادر اوله میوب سائر کفار البته مانع اولورلر کذلک علج مقتولک یانده فرسندن بشقه مثلا بر بغله سی اوزرنده امتعه سی اولسه اولدخی سلبندن عد اولنماز وامام مکحولک ولا سلب فی السلعة قولندن مرادی ماقبلنی تأکید اولمق مأمولدر زیرا امتعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفور دخی بغلهٔ مذکوره یی مصلحت قتالده

اكامحتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال اولدركه لاسلب فى الاسلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب اهل شامدركه بز لر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عنديمزده معيتنده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سرعسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عداولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول امير حين حاجتده تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده ينه تجويز وامضا اولنور زيرا امير عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير ايلمش ايسه آنك تنفيلى بر وجهله تنفيذ وتقرير اولنماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلنى وجه مشروح اوزره بطريق الدلالة تصحيح ايتشديك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بوصورتده جميع عسكرى تنفيله رضا ويرلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدرز زيرا آنلرك ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخرينه دن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه ولوان امير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنائمى تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بو جهتله تنفيل مذكورده ابطال خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائملريله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريص تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مزمكر اول فردك مبتلى اوله جغى بر بلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم دار اسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم بر له افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه بر علج جسور صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزاليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا اكا مبارز اولان بر دهمساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال اوالى الباب اوالى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه بوتنفيلك دخى صحتى مالا كلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايان در واول امره اقدام ايلين بهادر قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمينه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه بعد الخمس ثلثنى وسريهٔ اخرايه ربعنى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الاداة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصبة وبلد بالشام ولا تشدد كذا فى القاموس

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه مخالف ايتمك جائزدر بوصورتده هرسريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت ومشقت اعتباريله دكلدر وبومسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامله احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك نفلدن بالكليه حرمان ويأسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده برنسنه تسميه ايتيوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكرايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن بلاامر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بودخى اوله مز ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بوشخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن اصح اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبومسئله دن مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولوركه وجه مذكورده امامك هرقومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانلرنده فرق فارق وار ايكن وجه مذكورده تسويه ايلمشدر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بوتنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرلرى انجق امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود وإياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتلريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر حكمنده اولورلركه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايليدكلرنده سى اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده دار اسلامله احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامله احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هرفرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هرفرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى هرفرقه يه شامل وهرفرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده معسكردن بعيد اولدقده نصكره ايكى سريه يه مفترق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حین اغتنامده مجتمعین منزلنه تنزیل واول غنائمك مجموعندن علی السویه تنفیل اولنورلر
اما معسکره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه کندو غنائملری وار ایسه انجق اندن تنفیله نائل اولورلر کذلك قرب
معسکره دکین متفرق کلوب اهل معسکر آنلری کوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرینه قادر اوله جقلری مرتبه محل قریبده
اجتماع ایلسه لر نفس معسکرده اجتماعلری منزلنه تنزیل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفیل اولنماز زیرا
معسکر ایله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسکر ایله دخی حاصل اولمغله قربی جوفی حکمنده داخل وهر بری
اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واکر سریهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسکر بعض غنائمه ظفر بولوب معسکره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسکر ایله جمع اولمقسزین محل آخردن دار اسلامه خروج ایلسه لر جمیع غنائملری
بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره آنلره تقسیم وتملیك اولنوب اهل عسکر تشریك اولنماز زیرا سبب تأکد
حق اولان دار اسلامه احرازده اهل سریه تفرد وامتیاز ایلشلردر بو صورتده اهل سریه برای مصلحت بزلره
اولا علی السویه نفللریمزی تسلیم بعده باقیسنی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیکز دیو نزاعه قیام ایدرلرسه
مساعده یه اقدام اولنماز زیرا آنلر ارض اسلامدن دخول ایلین سریه منزلنده اولملریله مجموع غنیمتلری کندولره
ایصال واولوجهله تنفیللری ابطال اولنمشدر واکر امام المسلمین دار اسلامدن بر سریه بعث وتعیین ایدوب مجموع
سریه یه بعد الخمس یه قبل الخمس ثلث غنیمتلرین تنفیل ایلسه بو تنفیلی باطلدر زیرا تنفیلله بعض سریه یی
تخصیص ایتمدیکندن بشقه بونده برصورتده تفضیل فارسی وبرصورتده خمسله تفضیل فارسی ابطال واردر که
جائز کلدر اما دار الحربده عسکره ملاقی اولان سریه بشقه‌در که جیش کبیر غنیمتلرنده شریك اولمغله آنلر ایچون
تنفیلده معنای تخصیص واردر که بو جائزدر واکر سریه هنوز اهل عسکر آنلره قریب والدی الحاجة امدادلرینه
قادر اولدقلری محلده ایکن بعض غنائم اکتساب ومعسکره کلمدین دار اسلامه عود وایاب ایلسه لر اهل معسکر
وقت اغتنامده انلره پناه اولمغله اغتنامده حکما شریك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشریك اولنورلر اما مسئلهٔ
سابقه بویله دکلدر واهل عسکر تشریك اولنمغله اصحاب سریه غنائملریله عسکره رجوع ایتمش منزلنده
اولدقلرندن نفللری آنلر ایچون افراز وتملیك اولنور ومسئلهٔ مذکوره بر جیش غانمینه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظیریدر که آنلر دخی غنائمده شریکلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دار الحربده قریب
دخی اوله میوب جیش غانمین دار اسلامه چیقسه لر امداد ایچون شرکت غنائم یوقدر واکر لدی الحاجة اعانت
ایده جك مرتبه‌ده قریب اولدقده نصکره جیش غانمین قبل الاجتماع چیقرلر ایسه شرکتلری واردر زیرا دار الحربده
بو رتبه‌ده قریب اولملریله حکما لحوق واختلاط ایتمشلر اولوب احراز غنیمت قوت جمیع جماعتله حاصل اولمش
اولور واکر دار الحربده معسکردن بعث اولنان سریه نك امیری سریه سندن بعضیلره نرد باننه صعود حصن
ایچون تنفیل وآنلر دخی فتحله خدمتلرین تکمیل ایلسه لر بو تنفیلی معتبر لکن بیانی مشروح اوزره انجق
حصهٔ سریه ده مقرردر اما معسکره عودت ایتمدین همان خروج دار اسلامه فائز اولورلر ایسه تنفیل امیرلری مجموع
غنائملرنده جائز اولور زیرا اهل عسکرك اشتراکی اولمیوب غنائملری حق مخصوصلریدر لکن آنلر ایچون
امیر عسکرك تنفیلی باطل اولور زیرا اهل عسکرك شرکتلری ساقط اولمغله غرض تنفیل فوت اولمشدر سؤال
اولنورسه که سریهٔ مزبوره معسکره رجوع ایتسه لر دخی تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ایدی زیرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شرکت عسکر انجق رجوعلری
سببیله ثابت ایکن تنفیل امیرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرینی ابطاله بادی
اوله مز جواب اولدرکه سبب شرکت عسکر رجوعلری دکلدر بلکه سبب اول عسکر سریه یه ردء وپناه
منزله سنده وحکما برابر مثابه سنده اولملریدر که بو جهتله حق شرکتلری عن اصل ثابتدر لکن بو سببك سببیتی انجق
رجوعلریله ظاهر اولور رجوعلری مظهر سببدر یوقسه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساکر
بر قتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ایچون قتاله اتفاق ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق ایده مزلر ایدی
وسببیت رجوع انجق بو شرطله مشروعدر زیرا تجار یاخود دار الحربده اسلامه کلنلر یاخود اسیر اولنلر کلوب
جیش مسلمینه بعد الاغتنام التحاق ایلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق
ایده مزلر وما نحن فیهده مجرد رجوعله کسب استحقاق قلرندن معلوم‌در که آنك طریقی ذکر ایلدیکمز تحقیقدر
بو تقدیر اوزره امام الاسلام بر سریه یی دار اسلامدن تسییل وثلث غنیمتلرین آنلره تنفیل قیلوب سزلر فلان
موضعه تسابق ایدیکز بز دخی سزه تلاحق ایده رز دیو تسییل ایتدکده سریه کیدوب نائل غنائم اولدقلرندنصکره

عسکر دخی تعقیبا قبلرینه عازم اولسه نظر اولنور اکر دار الحربده ایکی عسکر جمع اولورلر ایسه سریه نفللرینی
اخذ ایدرلر واکر عسکر بشقه یولدن کیدوب مجتمع اوله مزلرسه یاخود رأی امام بعث عسکری معقول کورمیوب
نکول ایدرسه جمیع غنائملری سریه یه تخصیص وتنفیللری ابطال اولنور اما دار الحربده ملاقاتلرنده غنائملری
سریه ایله عسکر بینلرنده مشترك اولمغله غرض تنفیل اولان تخصیص وتحریض حاصل وسریه نفله مستحق
وواصل اولور لکن قول مذکور بزم مذهب منصوریمز در اما علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سریه ایچون
بطلان تنفیلی التزام واولبابده بر اثر روایتیله حکم مزبوری تقویت واحکام ایدرلر واول اثر جلیل بزم عندیمزده
سریه ایله جیشك دار الحربده عدم اجتماعلری صورتنده در دیو تأویل اولنور که آنده غرض تنفیلی اهمال
وخمسله تفضیل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سریه یه غنائمکزده خمس یوقدر وفارس وراجللریکز
سهمده برابردر دیمش اولسه بو قولی نافذ اولماز کذلك هر تنفیل که مقصود اصلیدن نهی ونتیجه سی همان بونلره
منتهی اوله اولدخی غیر نافذدر سؤال اولنورسه که امیرك من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال
دركار ایکن تنفیذینه نیجه ابتدار اولندی جواب اولدرکه آنده غرض تنفیل تحریض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شرکت عسکر ایله تخصیص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتی مشروع اولمیان بعض احکامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطریق منزلی
مستقلا بیع ایتمك ومنقولی مستقلا وقف ایتمك غیر جائز ایکن عقاری بیع ووقفه تبعا جائز اولورلر توضیحی اولدرکه
امام اسلام بلاد حربدن بر بلده یی فتحله بکام اولدقده اول بلده یی ارض خراج قیلوب خمسی وسهام غانمینی
بالتبع ابطال ایلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمینه تقسیم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولمیان مقاتلهٔ
اغنیا ایچون ارض خراج اولمق اوزره تعیین وتنظیم ایلسه جائز دکلدر زیرا اکرچه منافع ایکی صورتده دخی مقاتله یه
راجعدر لکن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردر که غیر جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنیمتدن حق غانمینی
لمصلحه ابطاله تبعا ابطال خمس واردر که جائزدر واکر امام ارض اسلامدن بر سریه بعث وتسبیل وآنلره من قتل
منکم قتیلا فله سلبه ومن اصاب منکم شیئا فهو له دون من بقی من اصحابه دیمکله اسلابی ایچلرندن یالکز قاتله
ومغانمی بینه ایچلرندن مصیب مقاتله تنفیل ایلسه بونده قاتل ومصیب نفللریله ممتاز اولملریله معنای تخصیص وغرض
تحریض وتحریص موجود اولدیغندن جائزدر اما مجموعنه تنفیل ثلث صورتی بشقه‌درکه آنده هم ابطال فضیلت
فارس موجود وهم غانمیندن برفردك حقنی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصیص بعض مفقوددر واکر امام
ارض اسلامدن بر یاخود ایکی شخصی قتال ایچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ایلسه لر اغتناملری
وجه اعزاز دین اوزره اولمغله غنیمتلری تخمیس اولنور زیرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرین
اولمشلردر حتی لدی الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصینك غنائمی بویله دکلدر
واکر امام ذکر اولنان بر ایکی شخصه ما اصبتم فهو لکم علی سهامکم ولا خمس فیه دیمکله خمسی ابطال وجمیع
غنائملرینی سهام غنیمت اوزره آنلره ایصال ایلسه جائزدر اما سریه یه اهل منعه اولسه لر بو صورت غیر جائزدر فرقی
اولدرکه منعه سی اولمیانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباریله‌در وامام کندو قولیله واجب
اولان حقی ابطاله قادردر لکن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلا اذن قصد غارتله
خروج ایلسه لر ینه تخمیس اولنور زیرا اهل منعه اولملریله بلا اذن کیتسه لر دخی قتاللری موجب اعزاز دین اولور
بو جهتله از باب خمسك حق ثابتنی امام اسقاط ایده مز نکته سی اولدرکه مسئلهٔ سابقه‌ده امام لا خمس علیکم
دیمکله لدی الحاجة امدادلری مرادی اولدیغنی بیان وایراد ایتمش کبی اولمغله اول بر ایکی شخص سلك متلصصینه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر وبو مسئله‌ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدر که بونده سبب انجق قوت ومنعه لریدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنکم قولندنصکره دخی باقیدر واکر امام دار الحربده بر سریه تسییر وبعد الخمس تنفیل ربعله تبشیر ایلسه
جائزدر اکرچه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا بونده حق ارباب خمسی ابطال یوغسه‌ده
اول ربعدن حق عسکری ابطال واردر وتنفیلله یالکز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمدیغنه یالکز ابطال
حق عسکر دخی جائز اولماز لکن فرقلری اولدرکه ارباب خمس خمسه بلا قتال ولا مشقة مستحق اولملریله
ابطال حقلری اصالة جائز اولمیوب انجق حق مقاتله یه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه یه استحقاقلری
همان قتال ومشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ایچلرندن بعضیلرینی فضل کفایت ومشقته بناء

مطلب بیع الشرب والطریق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصيص جائزدر باقيلرك ابطالى حقنه باعث اولورسه دخى واكر امام دار الحربده ايكى سريه تسييرو
وبعد الخمس برينه غنائملرينك ربعى وبرينه ثلثنى تنفيل وتبشير ايلسه وهرسريه دن بركيسنه يولدن شاشوب
سريهٔ اخرايه وصلت وآنلر ايله رفاقت ايلدكدنصكره هرسريه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبيره
كلنجيه دك بر برينه متواصل اولمسه لر بونده مقتضاى استحسان اولدركه اولا تصحيح انفال ايچون هرسريه نك غنائمى
فارس وراجله باقيوب عدد رؤسلرينه تقسيمده استعجال واول سريه يه لاحق اولان شخص دخى تفصيل
آتى البيان اوزره امامك كندويه ربع وثلثدن تعيين قيلديغى مقدار ايله ينه اول سريه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استحسانك وجه صحيحى كله جكدر ديديكمز ايشته بومعناى دقت نصابدر بوصورتده شخص مزبور سريهٔ ثلثيدن
ايكن سريهٔ ربعه كتمش ايسه سريهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ايدن حصه نك ثلثنى تماما اخذ ايدر
واكر برعكس ايسه يالكز ربعنى اخذ ايدوب اول ربعى ثلثه ابلاغ ايلين فضله غنيمت اهل عسكره ضم اولنور
زيرا هرفردك نفلى غنائم سريه سنده اولديغندن تصرف مشروحله هربرى تعيين امامله مستحق اولديغى
نفلده تعيين اولنديغى سريه ده بولنان شركاسى ايله كويا تسويه اولنور مثلا هرسريه يوز عيدا ولسه هرسريه نك
غنائمى ابتدا يوزسهم اوزره تقسيم اولنوركه هرفردك كندو غنيمتى ظاهر واول فرد برابر بولنديغى سريه دن
كندو غنيمتنك ثلثنى ياخود ربعنى نفليچون اخذه قادر اوله بووجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقى بربرينه تخليط
وجميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ايكى سريه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سريهٔ اخرايه ملتحق اولسه اول سريهٔ ثانيه يوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملرى عدد
رؤس اوزره يوز برسهمه تقسيم اولنورصكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ايدن غنيمتدن امامك تسميه
قيلديغى نفلنى اخذ ايدر زيرا استحقاقى انجق تسميهٔ امامله در لكن بوصورتده صكره دن معيت ايتديكلرى سريه نك
مقدار نفللرينه دقت وشخص مزبورى انلر ايله تسويه يه رعايت اولنماز زيرا امام ايكى سريه بينلرين تسميه ايله تفريق
ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاقده خلاف تسميه اثبات مساوات غيرجائزدر وبوندنصكره اول ايكى سريه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ايسه جواب مسئله ينه بيان سابق اوزره در بشرط آنكه سريهٔ اولى
ظفرياب غنائم اولمشلر اوله زيرا بوصورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنى سريهٔ اصليه سنك حصه لرينه
ضم ايدوب آنلر دخى تسميهٔ امام اوزره على السويه اقتسام ايتمشلر ايدى اما ظفرياب غنائم اولمامشلر ايسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ايدرلر زيرا معسكر ايله احرازده اول شخصله برابر بولنمشلر ايله اصابت غنيمتده دخى مشترك كبى
اولديلر نظيرى اولدركه سريهٔ مرقومه دن برنفر كمكرده راه اولوب برأسه سفر وغنائمه كسب ظفر ايلدكده
اصل سريه برشيئه نائل اولمامش ايكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمنده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله مزلر ايسه مجموع نفل اول شخصه تخصيص قيلنور واكر
اول ايكى سريه بربرينه اعانتلرى ممكن اوله جق مرتبه ده متقارب بلر ايكن هربرى على حدة بعض غنائمه نائل
اولسه لر ينه بربرينك نفلنده داخل اوله مزلر زيرا استحقاق نفل تسميهٔ امامله در كورمزميسنكه امام نفلى بعض
سريه يه تخصيص قيلدقده باقيلرى فى الحقيقه اغتنامده مشارك ايسه لرده ينه نفلده متشارك اوله مزلر بوبابده
دخى ايكى سريه مقاربتلرى جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكميه لرى وار ايسه ده ينه بربرينك نفلنده مشاركت
ايده مزلر كورمزميسنكه بوايكى سريه اهل عسكرك كندولره اعانتى ممكن اوله جق محل قريبده قتال
واخذ غنائم ايلسه لر اهل عسكر بوقربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سريتين دخى بويله در لكن
ايكى سريه اتفاقله برغنيمته التحاق ايلسه لر بونده هرسريه نك محل نفلنى تفهيم ايچون اولا عدد رؤسلرينه
تقسيم اولنور زيرا محل نفللرى غنيمتلريدر وهرسريه نك اصابت ايلديكى غنائم انجق بوتقسيمله آشكار اولور بعده
هرسريه كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرينى آلوب باقيسى ينه تخليط وسريتينله جميع عسكره سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ايدوكى سابقده بيان ايلديك مكر امام حين تنفيلده فارس ايچون
سهم فارس وراجل ايچون سهم راجل اولسون ديو تفضيل ايليه زيرا استحقاقلرى باعتبار التسميه اولمغله
امام بعضى بعض اوزره تفضيل ايتدكده استحقاقلرى بحسب التفاضل وتفضيل ايتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلرى بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلى ظاهر حال اولديغندن غنيمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ايتمشلر ايدى بناء عليه امام
ترك تفصيل ايتدكده اقتضا ايدرايديكه نفله دخى استحقاقلرى على وجه التفضيل اوله جواب اولدركه نفل بشقه

وغنيمت بشقه دركه نفل امامك بعض كسانه كفايت ومشقتى مقابلنده ويرديكى نسنه در واصولمزدندركه حكمين
مختلفينده حادثهٔ واحده ده اولسه دخى مطلق مقيد اوزره حمل اولنماز بناء عليه تقييد غنيمت تقييد نفل منزله سنده
اولميوب بلكه نفلده اطلاق تسميه معتبر اولمغله تسويه اولنور كورمزميسنكه امام من قتل قتيلا فله سلبه
ديدكدنصكره بر فارس ايله بر راجل برمشركى قتلده متحامل اولسه لر سلبى بينلرينده تنصيف اولنور كذلك امير
اهل ذمتدن برسريه تسيير وآنلرى لكم الربع مما اصبتم ديمكله تبشير ايدوب ايچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه لر ربع موعود بينلرنده تسويه قيلنور حق مسلمينده دخى بويله در اكر سائل سؤال ايدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لرى يوقدركه نفللرى آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمين اويله دكلدر جوابده ديرزكه
مقتضاى سؤال اوزره اهل ذمتده تسويه ومسلمينده تفضيل موجب خطر لازم التعطيلدركه مثلا امام يوز مسلم ويوز ذمى
ايكيوز نفردن برسريه تسيير وتنفيل ربعله آنلرى تبشير ايليوب بعده اول نفلى تقسيم ونصفنى اهل ذمته تسليم
وسؤالده ذكر اولنديغى اوزره غنائمدن سهام معروفه لرى اولمديغندن نصف مرقوم بينلرنده على السويه تنظيم
اولنسه ونصف اخرى مسلمينه تخصيص وقسمت غنائملرى اوزره سهم فارس زياده وسهم راجل تنقيص اولنسه
بوصورتده نفلدن اهل ذمتك راجلى مسلمينك راجلندن نصيب اكثره نائل اولور با آنكه عمللرى واحد وكفايت
ومشقتلرى متحددر وقنق قول واردركه بوندن اقبح اوله وظنم اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بو مسئله ده
برمخالف وار ايدوكنه اشارت قيلدى لكن اول مخالف كيدر ونه ديمشدر بيان ايلمدى اشبه اولدركه اول مخالف
مطلق حادثينده دخى اولسه مقيد اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبزبو اصلى اصول فقهده
فصل ايلديك والله الموفق

باب النفل الذى ينفله امير العسكر * يعنى امير عسكرك تنفيل ايلديكى انفالك احكامى ايچون مقام تفصيلدر
چنانكه امير سريه عسكر ايله خروج وسريه سنده بولنان ضعفاى معسكر ياخود محل آخرده توقيف واوزلرينه
برامير نصب ايدوب كتدكدنصكره ضعفاى مرقومين مبتلاى قتال اولوب امير لرى آنلر ايچون تنفيل ايلسه
امير سريه نك تفصيل سابق اوزره جواز تنفيلنه قياسله بودخى تجويز اولنور زيرا امير سريه نك معسكرده توقيف
ايلديكى ضعفاى عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ايلديكى سريه منزله سنده اولمغله امير سريه نك حكم
تنفيلده عسكر كبيره ولايتى يوغيسه ده كندو سريه سى اوزره ولايت خاصه سى ثابته اولديغى مثللو امير ضعفانك
دخى امير سريه ايله كيدن عسكر اوزره ولايتى يوغيسه ده كندو ضعفاسى اوزره حكم تنفيلده ولايت خاصه سى ثابته در
واكر امام ثلث بعد الخمسى تنفيلله برسريه يى تسبيل وعسكردن بعيد اولدقلرندنصكره اميرلرى اول سريه دن
برمحله برسريه ارسال وآنلره تنفيل امامدن اقل ياخود اكثر ايله تنفيل قيلسه بودخى تجويز وانجق حصهٔ سريه سندن
افراز وتمييز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ايكى وجه اوزره در وجه اول اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام
سريهٔ اولايه وصول بعده جميعا اهل عسكره دخول ايده لر بوصورتده سريهٔ اولى حقنده تنفيل امام تنفيذ واتمام
وكتوردكلرى غنائمدن تسليمه اهتمام اولنور بعده ما بقى سريتينله مجموع عسكره تقسيم وتفريق واولوجهله
سريهٔ اولانك حصه لرى تحقيق ونفللريله حصهٔ غنيمتلرندن سريهٔ ثانيه نك نفللرى تنظيم وتلفيق اولنور زيرا
سريهٔ اولى اميرينك تنفيلى انجق نفل وغنيمتدن كندو واصحابنك حصه سنده جارى اولوب حصهٔ اهل عسكره
سارى اوله مز بوصورتده سريهٔ ثانيه يه وعد اولنان انفال سريه اولانك مجموع نفل وغنيمتلرينى احاطه ايدر ايسه
جمله سى آنلره ايصال اولنور امادخى زياده يى ايجاب ايدرسه زياده سى ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زيرا اميرلرينك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولايتى مقرردر مكر امير عسكر آنى امر تنفيلده مأذون
ومرخص قيله بوصورتده نائب امير اولوب سريهٔ ثانيه حقنده تنفيلى جميع اهل عسكر حقلرنده تكميل اولنور
وجه ثانى اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ايتمدين همان دار اسلامه
خروج ايده لر بوصورتده سريهٔ اولانك نفللرى باطل اولور زيرا مجموع غنائملرى كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سريه ده سبقت ايدن تفصيل اوزره بو مقوله تنفيل عموم عسكرك بطلانى منصوصدر اما سريهٔ ثانيه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفيل امير ايله بعث اولنان سريه منزلنده اولمريله تنفيللرى نافذدر اولا جميع غنائملرندن
نفللرين تسليم بعده ما بقى بين السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر امام عسكردن تنفيل ربع
قبل الخمس ايله برسريه تسريح ايلسه بويله لفظ عامله تصريح ايلديكندن ذهب وفضه ورقيق جنسندن
جميع غنائملرنده تصحيح اولنور اما بعض اشيايى تخصيص ايدرسه مدار وجوب انجق تسميه سى اولمغله صفت تسميه سنه

مطلب الطلاق لا يحمل على القيد

مطلب شمول التنفيل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصى اوزره تمشيت اولنور واكرسريه رجال ونسا وصبيا ندن اغتنا مله عسكره التحاق
وايچلرندن بريسى سبايادن بعضيلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلرى
جيشك اصل غنيمته استحقاقى كبيدركه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذالعتق اولمدقلرى كبى بونلردخى اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدركه بونلرك نفله
استحقاقلرى تسميهٔ امامله اولوب تسميهٔ امام دخى صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله
ملكلرى ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرزكه تسميهٔ امام اثبات استحقاقلريچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سرنفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكز اكر استحقاقلرى اصابتله اولسه تفضيل اولنورايدى جوابده ديرزكه امام
بوتسميه ايله نفلده جمله سنى بالضرورة تسويه قيلديغندن شركت جيشى قطع ايلديكى كبى تفضيلده
حق فارسى دخى قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده داراسلامله احراز اولنان غنائم
منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيى قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغى كبى
بونده دخى اوله مزنكته سى اولدركه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدرزيرا امام ايچون غنائمى
بيع واثمانتى تقسيم جائزدر وسبيدن رجالنى قتل دخى جائزدر وبومعنى قبل الاحراز والقسمة نفلده دخى جاريدر
بعده مؤلف دانا دل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبى
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيى قتل وغنائمى
بيعى منا سب كورسه داراسلامه محرز اولان غنائمده جيش غانميچون امامله مجال ممانعه اولمديغى كبى سريه
حقنده نفلريچون بوبابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلرايله قتال واول غنائمى تخليص ايلسه لر بنه سريه يه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلرى
تأكد ايدوب شول غنائم منزلنده اولمشدركه داراسلامله احرازدن صكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايليه لكن بومسئله ده ايكى صورت واردربرى اولدركه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام الثانى ظفرياب اوله لر بوصورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدركه جيش اول آنى مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احرازايله تأكد حقلرى حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزمىسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين بنه
غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر وبرى اولدركه بعد الاقتسام ظفرياب
اوله لر بوصورتده اختلاف روايت واقع اولوب بومحلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرينى
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونى بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتنى اعطا ايله
اخذه قادراولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدى واصح قول ثانيسيدركه جيش اولك
حقى انجق مالبت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزمىسنكه امام ايچون غنائمى بيع واثمانتى بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر اما قبل القسمة اخذلرى بشقه دركه فائده سى چوقدر نظيرى
اولدركه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنه سين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبى
قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذى يوقدركه اخذ ايلسه انجق مثلنى اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقه دركه حق مرتهن حبس عيننده ثابت اولمغله اخذى كندو حقنده
نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولنجه منفلده قبل الاحراز ثابت اولوركه اصحابنى اكا
قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعد القسمة آنده دخى حكم روايتين جارى اولور لكن مقرون تنفيل اولميان غنائم
قبل الاحراز بشقه دركه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبله القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلرى حق ضعيف ايدى كورمزمىسنكه ايچلرندن
بريسى قبل الاحراز فوت اولسه نصيبى ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالى دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنميان مالرى مثللو اولور اما مقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخى حق اصحاب نفل متأكددر حتى بريسى فوت اولسه نصيبى ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مزبنا برين قبل القسمة اصحابنه ردى واجبدر واكر غنائم دارالحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه باخود بيع

مطلب وجد الراهن بعد استيلاء الكفار عليه في الغنائم

اولنوب ثمنى مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم وثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغى صورتك حكمى قريبا
ذكر اولندى اما صورت بيعده جيش ثانى اول غنائمى قبل القسمة مشتريه بلاشئ رد ايدرلر وبعد القسمة قيمتله رد
ايدرلركه مشترى اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلرى ثمنى دخى اموال ناسدن بومقوله يى اصحابنه رد
ايتدكلرى كبى جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام مبيعده ملك مشتريى موجب اولنجه من لهم البيع اولان جيش اولده
دخى ملك ثمنى موجب اولور واكر برسريه غنائمله معسكره واصل ونفللرى هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بى باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه يا نكز حصهٔ نفللرين ضامن اولور انجق اسيرلردن
بعض رجالى قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزله سنده در وغنائمدن بريسى قبل الاحراز
غنائمى استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدن صكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسوريني قتلله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق
ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلرى تأكد ايلمز كورمزمىسنكه امام ايچون آنلرى قتل وبلاشئ من ايله اهل ذمت
قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخى جاريدر واكر برسريه غنائمله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ايسه دخى اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريه دن هربرينك مقدار حاجت اكل وتناولى
حلال اولديغى كبى شركتلرى مساواتلرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخى حلالدر سؤال اولنورسه كه سريه نك
قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قوليكز قنده دركه دارايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضرورة تناولى موجب ضمان دكل ايسه ده ينه حلال دكلدر وبومعنى غنائم منفله دن قبل الاحراز دخى حرمت
تناولى موجبدر جوابنده ديرزكه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلرى اولدركه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هربرينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريله دركه
ذهاب وايابلرينه دك لازم اولان طعام وعلفلرين داراسلامدن استصحابلرى غير مقدور ودارالحربده اشترا ايله
تداركى غيرميسور وآلدقلرى دخى غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولمينه جقلرى بديهى الظهوردر وبوضرورت
داراسلامده تحقق ايلمز بوجهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هربرينك نفس وعيالى ايچون طعام وكسوه اشتراسى ضرورت احتياجله موجب مفاوضه دن
مستثنى قيلنديغى منزله ده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ايكن غنائم منفله ده دخى تحقق ايتمكله تناولى
اصحاب سريه يه جائز اولديغى كبى سائره دخى جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدركه غنائملرى دارالحربده داراسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبى طعام وعلفدن دخى نفللرى
تسليم اولنور اكر تنفيلدن مستثنى اوله لر ايدى بونلردن نفله مستحق اوله مزلر ايدى جوابنده ديرزكه بواستثنا
اعتبار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدرضرورتله متقدر اولور كورمزمىسنكه غنائم غير منفله دخى
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور وبومعنى قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقالرينه دلالت ايتديكى مثللو منفله ده دخى دلالت ايلمز بناء عليه تجار غير مقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا واستثنا ضرورت اعتباريله دركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخى بلاحل تناول ايلسه لر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده
ايكن آنده حق غانمين غير متأكددركه استهلاكى موجب ضمان دكلدر وبوبابده منفل وغير منفل مساوى اولوب
تقريرمز اوزره قتل اسراء رجال منزلنده در واكر برسريه امتعه وسكانى ايله برابر بعض اراضى يه ظفر بولسه لر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللرى مقرردر لكن امام على طريق المن اول اراضيى اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بومصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدركه منفلده حقلرى غانمينك غنائم محرزه ده
اولان حقلرى مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغى كبى بونده دخى واردر لكن كركدركه محل آخردن
تعويضله آنلرى ارضا ايليه مؤلف راست مقال بومسئله اوزره همان فعل عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال
ايتمشدركه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلى رضى الله عنهما استيلا ايتدكلرى مغانمك ربعنى
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تبجيل ايلمشيدى جرير دخى عسكر جرار ايله كيدوب

اصل كلامه واوقعت الغنائم في دار الحرب اوبيعت ولم يقسم الثمن بعد القبض من الغنائم وعلى ظهور الشراء سرون على المشترى حتى الثمن عبارة واقعه اولوب جواب مسئله ده فتيه متعلق بولنما مغله وجه محرر اوزره ترجمه اولندى لكن خالدن خال دكلدر

مطلب اشتراء النفقة وضمن الطعام والكسوة لنفسه وعياله

مطلب لبس التجار تناول الطعام والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنه اول اراضی بی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سابغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکرجریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولمشدر وبن دخی سنك بوتدبیریکه رضا و یرمم مکر بکا براز دنانیر اعطا قیله سین همان اکا برآوج التون
اعطا ایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضا ویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
و بی برناقهٔ حمرا اوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینك سهمی میراث اولوب امام اراضیی غنیمت سکاننه معا ملةٔ من ایتدکده بعض
عطایا ایله اصحاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل * یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر
خلیفه دارالحربه برعسکر تسییر و برذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیر تنفیل ر بعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکر دیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج داراسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیر عسکر اوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنائملردن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نك سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنك ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحاد عسکردن عد اولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه داراسلامه احرازده شریك اولملریله
سهام غنیمت اوزره تشریك اولنورلر واکر سریه ملاقی اولدقلری عسکر ثانی ایله همان عسکراوله قبل الولوج
داراسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخذ ایدرلر زیرا امیرعسکر تنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت ایتسه لر واتمسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلر صکره باقی سریه ایله عسکر ثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولك احرازده مدخلی اولماسغله داخل تسهیم اوله مزلر واکر سریه عسکر بندن
برینه ملاقی اولیوب همان دار اسلامه واصل اولورلرایسه نفللری باطل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولملریله غنیمتده دخی منفرد اولمشلردر بوجهتله دار اسلامدن بعث اولنان سریه منزلنه نازل
وآنلرك اللوحقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکر امام داراسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصاب منکم شیئا
فهوله دون اصحابه دیمکله هر برینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدر اماسابقا ذکر اولندیغی اوزره مجموعنه الکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیرا غرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر و بوتنفیلده مصیبه غیرمصیبك مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطلان خصله بطلان تفضیل فارسی مستتبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخل منکم فارسا فاصاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغله صحتنده
شبهه یوقدر مانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده الکم ما اصبتم دیمکله غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینك عدم ازدیادینه واقف اولملریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکر سریهٔ مبعوثه هنوز ظفریاب غنائم دکل ایکن عسکر ثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکر اوله ملتحق وداراسلامه خروجده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنائم ابتدا سریه ایله عسکر ثانی بینلرنده غنائم غیرمنفصله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نك
حصه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنور زیرا امام آنلره انجق کندولر ظفر بولدقلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکر ثانی نك غنائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعده مابقی عسکر ثانی نك حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکر عسکر اوله قبل الوصول داراسلامه
دخول ایلسه لر تنفیل امیر مطلقا صحیح اولوب عسکر اوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصهٔ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکر الثانی تقسیم اولنور بعده مابقی حصهٔ عسکر ثانی ایله

جمع و مجددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکر اولك احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریك اولنمازلر واکر امیرعسکر دارالحربده ایکن برسریه تسییر وآنلری ما اصبتم فهولکم دیو غنائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدر که بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر اما داراسلامدن بعث اولنان سریه بشقه درکه غنائملرنده کمسنه نك شرکتی یوقدر واکر سریهٔ مزبوره
سنوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکر آخر آنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکر غیرمتحققدر زیرا امام تنفیل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشدر
لکن اول سریه دن بریسی رفیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرك شرکتی زائلدر لکن قبل القسمة ملکلرنده هنوز غیرداخلدرکه
قبل القسمة دار ایله محرزه اولان غنائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتل ایتدیکی مناسب کورسه جائز کوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرك عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم نیجه مانع اولور اماصورت مفروضه ده من اصاب منکم شیئا فهوله دیو تنصیصله
هرشخصه کندو غنیمتنی تخصیص قیلسه بعده ایچلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلك ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملك خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملك ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدر قبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امیرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجال یوقدرکه مجرد اصابتله ملك مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلك برکسنه بعدالاصابه بعض غنائمی استهلاك کله مصیبی اضرار ایلسه ضامن اولور کذلك اصابت ایلدیکی
طعام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبك غیری برفردك تنقیص وتناولی حلال اولماز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هر برینك
سهمنده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشقه درکه آنده ما اصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معنای تقسیمی درج ایتمشدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکر امام دارالحربده برسریه تسییل وهر برینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیر واحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیك والحاق
اولنور زیرا کلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکسنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکیك آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینك عتقنی مراد ایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولور لکن عند ابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثنا زله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص مزبور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانك تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مشبتی لفظ من اکا تناول ایتین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیه مز اولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبو مسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعنك مملوکی
اولور حتی بعضیلرینك قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصبینه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعته وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام ما اصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضیلرینك قرابتی
یاخود اعتاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مز که بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلدر کورمزمیسنکه مصبب

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بومقوله قسمت ومعنای قسمتدن
عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدرکه هر موضعده که مصاب بلااشرکة الغیر
مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر که صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله
ملکلری ثابت اولدیغی کبی بویله اصابتله سریه نك دخی ملکلری ثابت اولور وهر موضعده که مصیبه اصحابی
مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمده درکه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی کبی
آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واکر امیر المسلمین دارالحربده ایکن استطلاع اعدا ایچون اوچ کسنه یی
طلیعه یه تعیین وغنائملردن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی کیدوب اسیر واحده اصابت ایتدکلرندنصکره
اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا اهل عسکر وارباب خمس
آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وکثرتلری غیر معتبر وملکلری قبل القسمة غیر مقرردر کورمز میسنکه
امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بوصورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جکی غیر معلومدر اما
مسئلۀ مرقومه ده لکم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین کندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی
یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله کاسیاب اولور اکرچه مقتضای قیاس عتقك بطلان واندراسیدرکه
تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانیاز اولملریله بیان اولنان اهل سریه کبی
قبل القسمة ثبوت ملکله سرافراز اوله مز لکن بطریق الاستحسان دیرزکه تنفیل امامله اول اوچ کسنه مصابلریله
امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة
صادر کبیدر بوجهتله تنفیل مرقوم منزلۀ قسمتده اولوب ملکلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق
مثبت اولور نظیری اولدرکه امام غنائمی رایات عساکر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون
رؤسای رایاته تسلیم ایلدکده رایۀ واحده نفراتندن بریسی رایه سنك سهمنده اصابت ایدن غنائمدن برعبدی
هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولور بومذکوراتك حکمتی اولدرکه شرکا قلیل
اولدقجه بینلرنده شرکتلری شرکت خاصه درکه ورثه نك میراثده شرکتلری کبی مشترکده ثبوت ملکلرینه
مانع دکلدر اما شرکا کثیر اولدقجه شرکتلری شرکت عامه درکه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده
شرکتلری کبی ثبوت ملکه مانعدر سؤال اولنورسه که بو بابده بین القلیل والکثیر حد فاصل نه درکه بربرندن
ممتاز ومنفصل اوله جواب وبریرزکه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدرکه
مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی کثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم طقوز کسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت کثیره در
وهم ثلثه نك جمع ایدوکی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوکی باهر وجمع الجمع حد کثرت ایدوکی
معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدرکه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ والاربعین ومافوقی کثیر وغیر نافذدر
زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب کراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تکمیل اربعین
ایتمدکجه مکه ده ظهار دعوت دین ایتمدیلر بوجهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوکی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که
صکره ابوجهل ایله ملقب اولمشدر بو ایکیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك
ظهور عزتیله دعا ایلدکلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد
کثرایله پدیدار اولمغله اربعینك کثیر ومادونی قلیل ایدوکی آشکار اولمشدر وجه ثالث اولدرکه مادون المائة قلیل
ومائة ومافوقی کثیردر زیرا الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین
یعنی الله تعالی ضعیفکز معلومی اولمغله حالیکزه رحم وتکالیف متقدمی سیزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان
سیزلردن مائۀ صابرة ثابته بولنسه مشرکیندن مائتینه غالب اولورلر نظم کریمنده لوازم کثرتدن اولان غلبه
انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولندی وهر مجتهدکه اجتهاد رأیی وجوه مذکوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون
مقتضاسیله عمل سائغدر لکن بن برعددایله تعدید وبروقتله تحدید ایتمیوب دیرمکه اکر منعه سیز برقوم ایسه لر
قلیللردر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بو بابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله
مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأیی امامه تسلیم وحقلرنده حکم امامی تحکیم ایلمکدر ومعانی فقهه اقرب اولان
همان بوقول اصوبدر وبومسئله کتاب الشفعه ده بیان ایلدیکمز استحقاق شفعه ده برنهرده شرکت خاصه ایله

مطلب الشرکة الخاصة لاتمنع ثبوت الملك والعامة تمنع

مطلب اختلاف الفقهاء فی حد القلة والکثرة وعدد اهل المنعة

شرکت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذکر ایلدیکمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلك
کرکدرکه هر ماده ده که عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذکر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال
غیر حلالدرکه آنلر غنیمت مقسومه کبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله در بلکه دخی اظهردرکه
آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملکلری ثابت اولمشدر
واکر اول عدد قلیللی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صکره بعضیلری رقیق مغنمی
بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتقی بی التباسدر زیرا بوصورتده مصابلری
غنیمتدر کورمز میسنکه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بوجهتله قبل القسمة ملکلری ثابت
اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریکلردر بوجهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة
نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله
شرکتلری شرکت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری
تأکد ایلدیکی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی کبی
بونده دخی بعد الاحراز نافذدر کورمز میسنکه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق
ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتقی بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأکد
اولمامغله نافذ دکلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اکر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالکز
ارباب خمسه معتقندن حصۀ خمسی واکر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور
واکر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حکمی اوزره رقیق حصۀ اصحابنده سعایت ایدر اما حصۀ خمسده
کرکدرکه امام رقیقی استسعا ایلمیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان
وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصۀ خمسی آنلرده ابقا لایقدر
واحرار دربوصورتده اسراء رجالی کلسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده
شرکتلری شرکت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا
مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأکد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لایبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اکر امیر دار الحربده عسکردن تنفیل ربعله
برسریه تسییر ایدوب عسکردن بعید اولدقلرندنصکره امام هزیمتلرندن خوفله سریۀ اخری دخی ترتیب
وآنلری سریۀ اولایه التحاق ایدیکز هر نه یه اصابت ایدرسکز نفل وغیرده شریکلر سزدیمکله ترغیب ایلدکده آنلر
دخی سریۀ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصکره ادراك ومعسکره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریۀ ثانیه
ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریۀ اولانك نفس اصابتله شرکت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأکد
اولوب احرازایله تأکد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدرکه بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی کبی
بونده دخی دکلدر اما لحوق سریۀ ثانیه دنصکره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده
اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعۀ اولاده سریۀ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته
منوط ایکن ایکیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بوصورتده سریۀ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل
اولوب حین اجتماعلرنده سریۀ ثانیه کندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض
غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان
ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلانقصان تسلیم صکره مابقی
بعد التخمیس سریتین ایله عسکر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریۀ اولی یوز فارس اولوب تنفیل
سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع بر له ابطال حقلری
نامشروع اولدیغی کبی ینه قبل الاعلام تشریك غیرایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك
وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مکلفیندن قبل العلم حکم خطاب شرعی
ثابت اولمدیغی کبی حق سریه ده دخی حکم خطاب امام ثابت اوله مز اما بومسئله ده قبل الاغتنام سریۀ اولایه
اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حکم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نکته سی
اولدرکه امامك تنفیل سابقی قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر کورمز میسنکه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب حکم الخطاب لایثبت قبل علم المخاطب

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقص حقلری دخی صحیحدر كذلك سریهٔ اولانك انجق امیرینه اعلام ایتمش اولسه‌لر امیرنائب جماعت اولمغله جمله یه اعلام كیدر كذلك جمهوری بیله جك رتبه ده اظهار ایتمش اولسه لر ینه هر بر ینه اخبار حكمنده در كه هر برینه علی الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلرینه افهاملری متیسردر نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدر كه آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه كلن جهله یه بعد الاسلام ترك ایلدكلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر امادار الحربده اسلامه كلنلر بشقه در كه دار الحربده خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اكر امیر سریهٔ ثانیه یه نفلك ایكی ثلثنی واولایه برثلثنی تنفیل اوزره تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهٔ اولایه شركت تنفیلارین افهام ایدوب فصل تفصیلارین اعلام ایتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر سریهٔ اولی تقسیم سابقدن كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرین علی وجه الكمال اخذ واستكمال ایدرلر زیرا تفصیل مذكور تنقیص حقاله ضررلرین موجب اولمغله قبل العلم حكم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه لر حكم خطاب تفصیل دخی حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله یه اهتمامله دیر كه اكر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه یه تخصیصی دخی جائز اولور ایدی حال آنكه بر اهل تمیز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدر كه غرض تنفیل انجق تحریض قتال ایكن تجویز مذكور فواتنه بادیدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه سی بعد البعد تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله نك معلومیدر كه سریهٔ اولی كتدكدنصكره امام اهل عسكره بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلدكجه قطعا صحیح دكلدر ابطالی صحیح اولمدیغی كبی قبل الاعلام سریهٔ ثانیه یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لكن اعلامدنصكره كرك ابطال وكرك تحویلی تنفیذ وتكمیل قیلنور كورمزمیسنكه امام بر بهادر بنامه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه یه چیقدقدن نفلنی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدیجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی بویله در واكر امیر مصیصه مصیصه دن بر سریه تسبیل ورجاله نك غیری یالكز اصحاب خیله تنفیل ایلسه جائز كوریلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بربلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیللری تنفیل عامدر زیرا بو صورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر وسابقا بیان ایلدیك كه بو مثللو سریه یه تنفیل عامده كاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بولندیغندن بشقه فائدهٔ زائده سی قطعا یوقدر لكن معیتلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر كسنه لری ارسال وآنلره كفایت ومشقتلری ایچون برمقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدر كه بعض اهل سریه یه من قتل قتیلا فله سلبه دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سریه بشقه در كه آنده یالكز تنفیل اصحاب خیل جائزدر زیرا آنده مقصود قطع شركت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دكلدر كذلك دار الحربده اصحاب براذینك غیری یالكز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربدر كه طلب وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدر كه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر وتنفیل كفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیله تخصیص واختیار قیلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسكر دخی حصه مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر چنانكه امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسكری تبشیر ایدوب بعده كندو برمشركی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان اولور اكرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهردر كه غیریلری انجق امیرك ایجابی ایله كسب استحقاق ایدرلر ایكن كندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولمیوب شول قاضی منزلنده اولور كه نفسی ایچون قضا یه مقتدر اولمز كورمزمیسنكه نفسنی تخصیصله ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تنصیص قیلسه جائز كوریلمز كر بو بابده غیریلری كبی اولسه غیریلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولدیغی كبی كندو حقنده دخی تصحیح اولنور ایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی كفایت ایتمكله تحریض نفسه حاجت اولمیوب همان تحضیض غیره غیرت ایدر لكن وجه استحسان اولدر كه امیر بولفظله جیشه ایجاب نفل ایدوب كندو دخی آنلردن بركسنه اولمغله كندو دخی كسب استحقاق ایدر كورمزمیسنكه شرعا واجب اولان سهمده كرك فارس وكرك راجل عسكردن بریسی كبی قسمته واصلدر پس كندو ایجابیله كلن استحقاقده دخی بویله در

مطلب الخطاب الشرایع فی دار الاسلام یشترك فیه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

مصیصه بفتح المیم وتخفیف الصاد من ثغور الشام والنسبة الیها مصیصی كذا فی المغرب وفی القاموس المصیصة كسفینة ...

مطلب القاضی لا یقضی لنفسه

كورمزمیسنكه برعلج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمكله تشجیع مناجزه ایدوب برفرد مقابله وضده قیام ایده مدكده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل كلام دكلدر اما ان قتلت انا دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه در كه آنده نفسیچون حكم ایلین قاضی كبی متهم وعند التعمیم عدم تهمت حسبیله حكم ایجابی غیریلری كبی كندو حقنده دخی لازم وملتزمدر كورمزمیسنكه طعام وعلفلرن اباحت تناول اختصاص امیرایله محل تهمت اولمدیغندن حق عسكرده ثبوتی كبی حق امامده دخی ثابتدر كذلك تنفیلنی غیره تخصیص وعدم دخول نفسنی تنصیص ایلسه بونده دخی تهمت متمكنه اولمیوب بو فعلی صفت نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منكم قتیلا دیمكله سیزدن بریكز قتل ایلسه مفهومنی افهام وصكره قتله كندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده مز زیرا منكم قولنده عسكردن بعضیلرینه تخصیص ایلدیكندن حكم كلامی نفسنه متناول اوله مز اكن صورت اولی بشقه در كورمزمیسنكه بركسنه عبدینه اعتق ممالیكی دیوب اول عبد دخی سائر ممالیكنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل عتق اوله مز اما عمومله ممالیكك احرار دیسه داخل اولور واكر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده برفردی قتل ایتمدین ومن قتل منكم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صكره كندو قتل ایلسه مستحق اولور زیرا تنفیل عام كلامین وكلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولمیوب بو بابده انضمام كلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر نكته سی اولدر كه كلام اولی تخصیصله تمكن تهمته بناء غیر صحیح ایدی لكن كلام ثانیسی ایله ایجابی جمله حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصكره تهمت مرقومه زائل اولمشدر واكر كلام ثانیدن اقدم برینی وصكره برینی قتل ایتمش ایسه ثانیدنك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله مز زیرا سبب سلب قیلدیغی قتلی اولده قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمتده داخل اولوب صكره كلام ثانی عندنده هنوز انشاء تنفیل عام ایتمش كبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وكندو دخی آندنصكره استحقاق سلبی اكتساب ایلشدر زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه یه متناول اولمغله اول نسنه ده مؤثر وعامل اوله مز وصكره دن كسب تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله ینه صحیح اوله مز واكر امیر بن قتل قتیلا ایدر سم سلبی بنم اولسون وسزدن اول كمسنه كه قتل قتیل ایلین سلبی آنك اولسون مضموننده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منكم قتیلا فله سلبه دیمكله تنفیل ایدوب بعده امیر ایكی مشركی وعسكردن بررجل دخی ایكی مشركی قتل وتنكیل ایلسه لر امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایكی مقتولینك دخی سلبلرینه ملتحق اولور زیرا امیر نفسی ایچون مقتضی تكرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر كورمزمیسنكه بركسنه زوجه سینه ان دخلت الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایكی كره دخول ایلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسكر ایچون سابقا عمومنی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایلمشدر كه هر برینك قتل ایلدیكی هر برقتیله شامل اولوب بررجل یكرمی قتیلی قتل ایلسه جمله سینك اسلابنه نائل اولور بناء علیه برشخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی ایكی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیان مشروح اوزره استحقاقی شرطله تعلیق وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب كلامنده عموم وتكراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما ان قتل رجل منكم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسكره خطاب ایدوب عسكردن برشخص دخی اون عدد كافری قتله شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهٔ سابقه ده اولان تخصیص خطاب كبی انجق سلب قتیل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدر كه امیر ایجابنده انسان معینی قصد وتعیین ایتمكله كلامی عموم اوزره مستبین اولمشدر كورمزمیسنكه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی كبی جماعت مقتولینه دخی عام وشاملدر لكن مسئلهٔ سابقه بویله دكلدر كورمزمیسنكه بو مسئله ده اون مسلم اون مشركی قتل ایلسه لر هر بری سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بریسی اولسه دخی بویله در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدر كه بو مسئله ده مقصد امام نكایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسكر اسلامدر ومعنای نكایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهٔ سابقه ده مرام اول شخصك قوت وجلادتی امتحان واستعلامدر كه اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی مالا كلامدر واكر امیر شجاعتماب رجال عشره ده بالنفس داخل ایكن من قتل منا قتیلا فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره یه خطاب بعده بالنفس ایكی یه اوچ مشركی قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلابدر زیرا ایجابنده تسعه یی نفسنه تشریكله معنای تهمت منتفی وكلامی باعتبار المعنی المذكور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولینه یالكز

مطلب قال لعبیده اعتق ممالیكی فقال انتم احرار لا یدخل هو

مطلب حرف الشرط لا یوجب التكرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق ثم دخل دخلتین

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدنخی ضربهٔ واحده ایله ایکی
مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وقتیسنی
دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احدهماده حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار
بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر یوقسه نفس سبب قتلدر وخیار
بیان مباشر سببك حقیدر وغایهٔ مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سیله انجق اول
افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاق نمایان ایکن مزید فوتی اعلانله بر مشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم
قیلمق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی
اسیره فرصتیاب اولسه ینه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ر بع ایلدیکی
سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسهلر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریهیه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیر یلری کبیدر دیو
بیان ایلدیکمز بو مسئله دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریهده داظهردر که سریهده استحقاق نفل
استحقاق غنیمت هیئتی اوزره در کورمزمیسنکه استحقاق نفلده سریهدن مباشر قتاله رده وپناه اولنلر برابردر واستحقاق
غنیمتده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریهدر والله الموفق

باب من النفل الذی یصیر ابهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه
دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل قتیل واحد ده متفق
بولنسهلر ایکسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره
تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر وبو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم
وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتاله اظهار جلادته تحریض اولوب
اولدنخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنهیه واصل اوله مز واکر اون مشرك دعوای
مبارزهیه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدر سکز اسلابلری
سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری یالکز سالب قتیلنه
استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده درنکتهسی
اولدر که بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة
هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمعله نسبت اولنان
فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابهسنه رکوبی فهم اولنور
لکن صورت مفروضهده طقوزینی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك
عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه ینه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولورلر اکرچه ظاهر حال قتل
عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر
یوقسه قتل تمام عشرهیی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقادروا منهم احدا
دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جملهٔ مقابل
اولوب جزا اجزا معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اوله مز اما بویله تنصیص
ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتالریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب
بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك بر سریهیه ایتوا حصن کذا فان قتلتم
مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتلرینی قتل وفتح ایدر سکز ربعی سیزك
اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح
ایلسهلر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتالله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدنخی حاصل اولدی
اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسهلر مستحق اوله مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر
کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضلرین قتل وباقیلرین سبی
ایلسهلر مستحق اولورلر اما بلا قتال جملهسنی اخذ ایلسهلر علت مذکورهیه بناء مستحق اوله مزلر واکر ایچیکزدن
برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلمیندن ایکی کسنه بر قتیلی قتل ایلسهلر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعة بعبارة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضهده بر مسلم بر مشرکی قتله عازم ایکن بشقه بر مشرك بر مسلمی
ضرب ایدهیم دیر ایکن سلاحی اول مشرکه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم
ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخرکبی اعتبار وحق مشرکده شریك
قتل مشرك آخرکبی اختیار اولنور نکتهسی اولدر که ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
انجق مباشرت قیلمسیدر یعنی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل
نصف نفسه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه
انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولمیهجغی
غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره بر مسلم بطریق اولمیان
بر مشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه بادی اوله جق
شخصی قتله تحریض ایکن حصول پذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول
دخی ملکك غیری بر مشرکی قتل ایلسه نسنهیه مستحق اوله مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم
دیوب بر مسلم دخی بر بطریق قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق
اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل بر شیئه ظفر بوله مزلر ایسه قبل القتل
اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب
جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی
قتل ایلسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته
سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم
دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقهدر که مائهیه مستحق اولور زیرا شرطی
اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن
اظهر واقوادر ومقابلهٔ قتلده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور وبو مسئله
وبعده آخر بابه دکین کلهجك مسئلهلر بر اصل اوزره مبنیه دراصل مرقوم اولدر که برکسنهیه تنفیلله شیء معین
واجب اولندقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیء آخره مستحق اوله مز زیرا
محل استحقاق حاصل اولمدقجه ایجاب عامل اوله مز وقیجاز اکا مال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط
قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن بر شیئه مستحق اوله مز
واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله
ینه بر شیئه مستحق اوله مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضلهیی دخی رونما اولمغله مستحق
مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدنخی همان بر شابی قتله شتاب ایلسه مشروطی
مع الزیادة استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم
افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معایندر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدنخی
انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده مز
واکر من جاء باسیر فهوله دیدکده بر وصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده
بر اسیر کبیر کتورسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعهیه قادر وضبطی شد واسره
محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغائردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده بر طفل رضیع یاخود برضیع
دیدکده بر وصیف کتورسه ینه مستحق اوله مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حق متنفی
اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدنخی بیك دینار کتورسه ینه بر شیئه مستحق اوله مز
زیرا امیر اکا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق
تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدنخی بر وصیفه کتورسه ینه نسنهیه مستحق
اوله مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن
بر شخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر
بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده بر شیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنهیه مستحق اوله مز لکن
عکس مسئلهده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا اوملکا البطریق واحد البطارقة وهی الروم بمنزلة القواد للعرب وعن قدامة یقال لمن کان علی عشرة آلاف رجل بطریق کذا فی المغرب وقال فی القاموس البطریق القائد من قواد الروم تحت یده عشرة آلاف رجل ثم الطرخان علی خمسة آلاف ثم القومس علی مائتین

مطلب لو اشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلى موجب استحقاق ايدوكى اظهر واجلى در اما كتورديكى مشروطدن انقص ايسه نسنه يه مستحق اوله مز مثلا امير من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم ديوغله تسميه اولنان كسك درهم كتورمسين شرط ايدوب اولدخى بيك دراهم جياد كتورسه يوز كسك درهمه مستحق اولور زيرا جنسلرى واحد وكتورديكى افضل وزائد در لكن تسميه اولنان يوز كسك درهمه مستحق اولور كذلك من جاء بالف غلة فله عشرها ديوب اولدخى دراهم غله دن اجود اولان نقد بيت المالدن بيك درهم كتورسه ينه دراهم غله دن عشرينه مستحق اولور زيرا امام اكا فضله يى ايجاب ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاق انجق قدر مسمى ايله تقدير اولنور واكر من جاء بالف جياد فله مائة ديوب اولدخى الف غله كتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة شياه فله شاة ديوب اون عدد بقره كتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب ديباج فله كذا ديوب اولدخى بزيون ديدكلرى اون ثوبله كلسه ياخود مسئله على العكس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب بزيون احمر ديوب اولدخى اون عدد اصفر ياخود اخضر ثوب بزيونله كلسه نظر اولنور افضلى احمرى ايسه نسنه يه مستحق اولميوب جمله سى برابر ياخود جمله دن كمتر ايسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ايسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور كورمز ميسنكه ثوب بزيونى احمر اولمق اوزره اشترا ايتدكده اخضر ظهور ايلسه بيعى صحيحدر وبغل وفرس وحمارده اصل مذكوره تفريع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى برذونله كلسه مستحق اوله ميوب عكس مسئله ده مستحق اولور زيرا فرس وبرذون جنس واحد لكن فرس افضلدر امابو صورتلرده بغل يه حمار ايله كلسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى فرس كتورسه نفل موعودى انجق بعد اتيان الفرس اغتنام ايلدكلرى مالدن اعطا قيلنور حتى بعد الاتيان شيء آخرى اغتنام ايده مزلرسه غنائم سابقه لردن اعطا اولنميوب انجق كتورديكى فرسدن اعطا قيلنور بوصورتده اول فرس مائه يه معادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنى ويريلوب زياده قيلنماز واكر مائه يه معادل ياخود اكثر اولوب امام دخى اول فرسى غنائم سابقه يه ضم ومائه يى غنائم سابقه دن اعطايى رأى ايدرسه جائز كوريلور زيرا امام ايچون ولايت بيع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخى بعض غنائمى مثل قيمتى ايله بيعى كبيدر لكن مائهء موعوده قيمت فرسدن اكثر ايسه غنائم سابقه دن همان مقدار قيمتنى ويروب زياده قيله مز زيرا اكرچه امام ايچون ولايت مبادله وار در لكن محابات فاحشه ايله اولميوب بشرط النظردر والله اعلم

❀ باب مايجب من السلب بالقتل ومالايجب ❀

يعنى اسلابدن قتلله منفل ايچون واجب وغير واجب اولنلرين تميزنه متعلق مسائل ومطالبدر امير عسكر من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايتدكده برعلج مبارز ظهور وبرمسلم دخى مقابله سنه چيقوب همان برضرب ايله فرسندن اسقاط وفرسنى اخذوكندويى دخى حيا مسلمينه جر وايصال ايليوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون يا اولمسون چند روز اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولوروفرس وسلاحى اسلابندن عد اولنورزيرا ضربندن هالك اولدقده قاتلى ايدوكى ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غر استده مقتوليتك فى الحال هلاكيله بعد مدة هلاكى بينلرنده فرق بولنمادبغى كبى اكا قتلله واجب اولان غنيمتده دخى فرق اولنماز وحكم مذكور غنائم تقسيم وبيع اولنمادقجه دار اسلامله احراز اولنسه دخى تغيير اولنماز اما تقسيم يابيع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ايسه سلبى غنائمده ادخال وغانمينه تقسيم وايصال قيلنور زيرا سبب استحقاقى اولان وصف قتل اول علج زنده ايكن بدون المقتول ناتمام وسبب ثبوت حق غانمين اولان اغتنام تام اولمغله ميانلرنده توزيع وقسمتله ملك غانمين تعين ايدوب ابطال حكم تنفيل بالضروره اكا تفريع اولنور وابطال تنفيلله حكم امام نافذ اولدقدنصكره سبب اولان قتل تمام اولسه دخى تنفيلله كسب استحقاق ايده مز سؤال اولنورسه كه حال علج نه ده قرار ايده جكى بديدار اولنجيه دكين سلبك قسمت وبيعى نيچون تأخير وانتظار اولنماز جوابنده ديرزكه قسمتك سبب موجبى اولان اغتنام تمام اولدقدنصكره تقرر سببله ثابت اولان حكم قسمت مجرد سبب موهوم ايچون تأخير اولنماز كورمزميسنكه نفس مجروحى دخى تقسيم غنائمده ادخال لازم ايكن تقسيم سلبى نيچه تأخير واهمال اولنور سؤال اولنورسه كه سلبى نفسنه نيچه قياس اولنوركه قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ايتمكله سلبده حق منتظرى تحقق ايتمشدر امانفسنده كمسنه نك حق منتظرى يوقدر جواب اولدركه قريبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغين بيان واتمام ايلديك باآنكه قسمت غنيمت حق قاتلدن اقوى اولان بعض حقوق ايچون دخى تأخير اولنماز مثلا بركمسنه نك عبدى اباقله دار الحربه التحاق ايدوب صكره مسلمين آنى اسير ايلسه لر مالك قديمنك حقى ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

لكن لفظ اميرده على الاطلاق فله مائة درهم واقع اولوب لفظ غله ياخود كلمه مهملا ايله مقيد دكل ايكن مسمى مائة غله درديك شبهه دن خالى دكلدر اكرچه عدد بعضيده بو نسخه لر اطلاقده متفقلردر مكر اصل نسخه دن قيدى ساقط اوله ✻

السبرنون بكرد حل وعصفور السندس والسندس ضرب من البزيون او ضرب من رقيق الديباج معرب بلا خلاف كذا فى القاموس لكن قول صاحب القاموس بزيون جنس ديباجدن اولمق اقتضا ايدر مكر رقيق جنس آخر عد اولنمق زمان تأليفده متعارف اوله ✻

آنى بلاشىء اخذه قادر ايكن بويله حق حقيق ايچون دخى بيع وقسمتى تأخير وتعويق اولنماز هنوز ثابت اولميان حق ضارب ايچون عدم تأخيرى بالطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بو تقدير اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك اولدقده قاتلى ايچون سلبى قيمتله حق اخذ اولمق اقتضا ايدر ايدى نته كيم اسير مرقومك بعد القسمة مولاسى كلدكده قيمتله حق اخذى وار در جواب اولدركه اسيرده ملك مولى فى الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قيمتله اخذه قادر در اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر كه قيمتله فدايه مقتدر اوله زيرا تنفيلله ابتداء ثبوت حق مجروحك قبل القسمة موتيله مشروطدر وبعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممكن اوله مز وسلب مذكورك عبد مزبور ايله مناسبتى انجق شول صورتده دركه برحربى اول عبد ايله برابر امانله دار يمزه كلوب صكره اول حربى مسلم اولوب ياخود اول عبدى برمسلمه بيع ايده بو صورتده مولينك محل حقى منعدم اولمغله حق اخذى غير ثابتدر حكم سلب دخى بويله در بناء على هذا التفصيل مسلم مرقوم علج مرسومى فرسندن اسقاط ايلدكده دخى زنده ايكن مشركين آنى چكوب تخليص ايلسه لر اول ضربله هلاكى بيلمدكجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفيل اولنماز زيرا تمام سبب هلاكيله اولوب ابتداء ثبوت استحقاقى اكا منوط اولمغله ظاهر حال كفايت ايتميوب تيقن سببله مشروط وعتق وطلاق تعليق اولنان شرط منزلنده دركه نزول جزا تيقن ثبوت شرطه مربوطدر وبو بابده طريق معرفتى انجق شهادت مسلمين عادلايندر زيرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنيمت مسلمين ايكن مقصد ضارب اثبات استحقاقله يدلرندن سلبى سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاكنه عدول مسلميندن اقامت بينه لازمدر زيرا قسمت يابيعدن صكره هلاكى بينه ايله دخى ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبيعله محل حق فائت اولمغله قاتل سلبندن نسنه يه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتيلا فله مائة درهم ديمش اولسه ينه حكمى حكم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر كه غنائم بيع اولنوب صكره مجروح هالك اولسه ثمنى تقسيم اولنمادقجه بوصورتده مائه يه مستحق اولور اماثمن يا غنيمت تقسيم اولنوب صكره هالك اولمش ايسه استحقاق نفله مالك اوله مز زيرا بونده محل حق غنيمت اولوب ثمن دخى مقام مبيعه قائم اولديغندن مجرد بيعله محل حق فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفلى باطل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غير السلب اولمغله محل حق بيعله منسلب اولمشدر ايشته بوتد قيقله ميان مسئلتين تفريق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم ✻ اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب مسلمين ايله قتالده رفيق اولان برذمى قتل قتيل ايلسه مستحق سلب اولور زيرا امام مسلم وذمى يه عام اولان لفظله سلبى قاتله ايجاب والزام قيلمشدر ولفظ عام جميع متناولاتنده اثبات حكم جهتيله نص كبيدر وامام بو تنفيلى ذمى يه تخصيص ايتمش اولسه قتلله مستحق سلب اولدقدنصكره لفظ عامده داخل اولدقده ينه مستحق اولور حكمتى اولدركه ذمى قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنيمتدن مستحق سهم اولديغى كبى اولدخى مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ مستحق سهم كبى شريك غنيمتدر بناء عليه طعام وعلفدن قدر حاجت اكا دخى تناول جائزدر كذلك تجاردن بريسى مقدما قتال ايتسون ايتمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى مستحق تنفيل اولور زيرا شمدى قاتل اولمغله شركاء غنيمتده داخل وحكم تنفيل اكا شامل اولمشدر كذلك امرأه مسلمه ياخود ذميه قتل قتيل ايلسه استحقاق رضخله غنيمتده شركتى اولمغله ينه سلب مقتولنه مستحقه اولور كذلك برعبد دخى مقدما مولاسيله معا قتال ايتمش اولسون اولمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى استحقاق رضخله شريك غنيمت اولمغله تنفيلله مستحق سلب اولوب مولاسى كسب عبدينه مالك اولمغله اول سلبه دخى مالك اولور مكر امير من قتل من الاحرار قتيلا ياخود من قتل من المسلمين قتيلا ديو تنصيص وقاتلى احرار يا مسلمينه تخصيص ايليه بوصورتده استحقاقه ايجابى مدار اولمغله عموم كلامى معتبر اولديغى كبى خصوصنه دخى اعتبار وتخصيصى اوزره بناء امره ابتدار اولنور لكن عند التخصيص دخى ذمى مستحق سلب اولمايجه غنيمتدن مقدار رأى الامام رضخله مطيب قيلنور زيرا قتالده مسلمينه تابع اولنلر عبيد ونسا كبى مادون السهم رضخه مستحقلردر حكمتى اولدركه قتالده تابع اولنلره تحريض خروج ايچون بر مقدار نسنه ويريلك لازمدر ومتبوعله تابعى تسويه مناسب اولمامغله اعطاء رضخله اكتفا ايدرز وكركدركه اول ذمى فارس ايسه رضخى مسلميندن سهم فارس وراجل ايسه مسلميندن سهم راجل اوزره زائد اوليه زيرا مسلمين ايچنده لامحاله كفايت ومشقت جهتيله اول ذميدن اعظمى موجوددر وبويله مسلمك سهمى اوزره زياده غير مشروع ايكن ذمى ايچون نيجه مشروع اولور لكن جناب مؤلفك نفس كتابده ظاهر كلامى ذمى عظيم الكفاية والمشقة اولدقده رضخنى سهم مسلمه ابلاغك جوازينه دلالت ايدر اما قول صحيح اولدركه زياده كبى مساواتى دخى جائز اولميوب

مطلب قيمة العبد تنقص من ديته اذا قتل

برعبدی بلاعمد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده الزام اولندقده قیمتی نه قدرغالیه ایسه‌ده ینه دیت احراردن
اون درهم تنقیص اولندیغی کبی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤال اولنورسه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتیل ذمی قیمتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب امامله درکه
مسلم وذمینك بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسنکه
تنفیلله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه‌یه دلالت ایلمز واکر امیر

مطلب من لم يسمع التنفيل

من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضیلری ایشتمدکده برکسنه قتل قتیل ایلسه ایشتمیلردن
ایسه‌ده مستحق تنفیلدر زیرا هر برینه اسماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کبیدر کورمزمیسنکه ابوقتاده رضی الله تعالی عنه

مطلب سماع الخطاب انما يشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع

یوم حنینده قبل اسماع التنفیل قتل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور و بوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریهٔ مبعوثه نك انجق امیرینه
لکم نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه‌یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه‌یه اسماع ایدوب بعضیلری
ایتمسه دخی مسئله بویله‌در اما اول سریه وغیریدن کمسنه اسماع ایلمسه تنفیللری معتبر اولماز زیرا ثمرهٔ تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کمسنه اسماع ایتمدکده ممتنع الاستحصالدرکه کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تفکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر اسماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدرکه کلام امیری بعض کسان اسماع ایتدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایده‌رك شایع اولور قال علیه السلام الافلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز وبوخطبه‌می حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کمسنه استماع ایتمجه شیوعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالنی ایقاع ایدوب سریه‌دن هیچ
برفرده اسماع ایلمسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکر ایله تکلمی کیجه عیالیله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله‌سنده‌در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامنی حدیث سابق اوزره اهل سریه‌یه تبلیغله عسکره دلالةً
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروحه بناء البته شایع اولورا کرچه اولی اولان معنای تحریضی تمیم ایچون
سریه‌یه تبلیغ ونفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدرکه اصحاب سریه کاهیجه برقوم اولورکه حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز وعادت ملوکدندرکه
عامه‌یه اظهار ایده‌جکلری اسراری بعض خواصلرینه ابراز وضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب

مطلب اذا قتل رجل من المدد الذين جاؤا بعد التنفيل

منزله‌سین احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تعجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا سالم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندن صکره واقع

مطلب عزل الامير المنفل

اولان قتال واغتنامده نفللری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایتنه مبنی ایکن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببله مجامع کبیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدن صکره قبل القتل یاخود بعث سریه‌دن صکره قبل الاغتنام عزل اولنسه ینه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتمشلر ایسه ثمرهٔ تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللریله بکام قیلنورلر بوصورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه متقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکردن بعید در معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه‌لر امداد ایده‌جك منزلده قریب اولدقده قرب حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمتی اولدرکه خلیفه عزل اول ایله ثانی‌یی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرك محتاج اولدیغی

مطلب موت الامير المنفل

تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع محذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر فوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزرلرینه تأمیر ایلسه‌لر امیر اولك حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مگر امیر ثانی ابطال ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

زیرا

زیرا امیر اول اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله ینه باطل اولوروا کر خلیفهٔ اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی

مطلب تعليق الاطلاق بالشرط يصح كالطلاق والعتاق

تعلیق الاطلاق بالشرط قبیلندن اولمغله قبول وتقبیل اولنور بومسئله‌ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوهٔ موته‌ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بوصورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی‌یه جهت خلیفه‌دن
تقلید اولنمغله موت اولدن صکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در
حکمتی اولدرکه تنفیل امیر اولك رأیی اولوب آنك رأیی دخی رأی ینمدن عالی رأی آخرکه خلیفه نك ثانی‌یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه‌ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفایه ونفسلرینه

مطلب استخلاف الامام والقوم في الصلوة

نظر وشفقت ونصب خلیفه‌یه مبادرت ایتمشلردر وبنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسنکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میانده فرق یوقدرکه مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنك کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امدادیه تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
واپاسلریدر زیرا امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده من

مطلب استخلاف الامام معروف في نمازده استخلاف قوم دخی جائز ایدوکی

قتل قتیلا قولنی تعمیم وخطابنی حالا ومآلا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا نلره اکا دخی سلبی احسان
قیلنور زیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسنکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرك الدقلری غنائمده تشریك ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریکله وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اکر اذن امامله کلمشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کلمشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بواستحقاق اهل دارمز ایچون مرافق شرعیه‌دن اولوب دارمزدن اولمایانلره ثابت
اولماز مگر امام آنلر ایله استعانت ایتمش اوله بوصورتده حکما اهل دارمزه لاحق اولورلر نظیری اولدرکه

مطلب وجد المستأمن ركازا ومعدنا

مستأمن دارمزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل وبولدیغی نسنه بعد التخمیس کندویه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدنصکره ارقه‌لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره حلول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دارمزه واصل اولسه‌لر غنائم مسلمین تخمیس وباقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دین اوزره اولمغه محصور ووجه مذکور دخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعهٔ مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلا بله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس ومسلمینه ایصال ومستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
اولنور اما بومسئله‌ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرك جمیع
مصابلری برمحله جمع وخمسی اخراج وباقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل دارمزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه‌لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیر دکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدرکه اهل ذمت اهل دارمزدن اولوب سکنی‌ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی‌ده مسلمینه تابع
دکللردرکه دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکللردر واکر برحربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب بعده امانله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا مأخوذینه
قوت مسلمینله مالك اولمیوب مجرد کندو اخذیله مالك اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلك بعد الاخذ
اسلامیه ذمتی قبول وعسکر ایله دارمزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرر در روایت اولندیکه

فعل مذکور مغیرة بن شعبه رضی الله عنـه دن صدور ایتمشدر که بر سفرنده مشرکیندن رفیقلرین قتل وما للرین
اخذ برله مدینه یه وصول واسلامی قبول ایلمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مالدن خمس وغیری
نسنه اخذ ایتمیوب اما اسـلامك فمقبول واما مالك فـال غدر لاحاجة لنا فیـه بیوردقلری مرویدر و بو قول
شریفلرینه علت مغیره رفقاسنه غدرایله غارت ایلدیکیدر وکتب مغازیده قصهٔ معروفه سی واردر واکر اول حربی
قبل اخذ المال اسلامه کلوب بعـده بعض اهل حربی قتل ومالنی اخذ وعسکره التحـاق ایتمش اولسه اصابتی
قوت مسلمین وتمام احرازی منعهٔ مؤمنین ایله اولمغله کندو وعسکرمیاننده غنائمه الحاق اولنور زیرا عسکردن بشقه
بر کمسنه بویله ایتشلسه حکمی بودراهل حربدن اسـلامه کلن دخی ایتشلسه ینه بویله در کذلك اول حربی اولا
عسکره کلوب قبول ذمت بعده رجوعله اول ماله اصابت ایلسه ینه بویله در زیرا قبول ذمت ایتدکده دار اسلامدن
عسکرایله داخل اولان ذمی منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمینله نائل اولمشدر کذلك اولا کلوب عسکردن
استیمان بعده اذن امامله عودت وفعل مرقومی اتیان قیلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمی مثللو اولدیغی بیا نمزه بناء
ینه بویله در اما فعـل مذکوره بلا اذن الامام اقدام ایتمش اولسه نظر اولنور اکر مستأمن مرقوم اول دارك اهلنـدن
دکل ایسه مصـا بی اهل عسکره تخصیص قیلنور زیرا دار اسـلامدن عسکرایله دخول ایلین مستأمن منزلنده
اولوب منعـه سی دخی اولما یوب اول ماله انجق قوت مسلمینله اصـابت ایتمش اولمغله مسلمینه تخصیص قیلنور
اما اهل منعه اولسه حکمی بشقه درکه ذکر اولندی واکر اول دارك اهلندن ایسه مترجم فقیر دیر که متن وشرحده
بو شقك حکمی تحریر اولنمادی لکن قریبا ذکر اولنـان مسئله ده تنصیصلری اوزره جمیع مصـا بی کندویه
تخصیص اولنور واکر اهل عسکر دوشمندن بعض اسرا اخذ ایدوب امیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیدکدنصکره
اسرادن بریسی اعدادن برینی قتـل ایلسه نظر اولنور اکر امیر حین قتلنـده اسیرلری بیع وتقسیم ایتمش ایسه
اسیر قاتل هنوز غنیمتدن اولمغله سلب قتیلی دخی غنیمت قیلنور واکر تقسیم وبیع ایتمش ایسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطـا قیلنور زیرا مولاسی قسمت یه اشترا برله اکا مالك اولمغـله سلب قتیلنه دخی متملك اولمشدر والله اعلم

* باب من الشرکة فی النفـل وما یؤخذ بحساب *

یعنی نفلده اشتراك وحسـاب تنفیل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابدر اکر امیر من اصاب اسیرا
فهوله دیو تبشیر ایدوب بر شخص دلیر دخی ایکی اوچ اسیری بردن اخذ وتسییر ایلسه جمله سی اکا تملیك وتقریر
قیلنور زیرا مصیبده کلمـهٔ من ومصابده لفظ اسیر ذکر اولنمغله صیغهٔ کلام مصیب ومصابده جمیعا عامدر کذلك
ان اصـاب انسان منکم اسیرا فهوله دیمش اولسه ینه بویله در زیرا تعمیم مصیب ومصابی تصریح ایتمشـدر
و بو مثللو امورده حرف شرطله کلمـهٔ من میانده فرق سابق الذکر غیر معتبردر وتنکیر اوزره انسان قولنده
فرد معین وفرد منتشر قصد اولنمیوب جنسه محمول وقلیل وکثیره مشمولدر حتی اسیر واحده اصابتله بر جماعت
شریك اولسه لر جملـه سی آنده تشریك اولنورلر واکر من اصـاب منکم عشرة ارؤس فهم له دیوب بر
مرد جلادتمآب دخی یکرمی رأس اسیره ظفریاب اولسه ینه موجب تعمیمی تصریح ایتمکله جمله سی آنك حق صریحی
اولمشدر وامیرك اقوال مذکوره سی بالجمله من اصاب شیأ فهوله قولی منزله سنده در واکر من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم دیوب بردلاور دخی یکرمی رأسـه ظفر بواسه حسـاب تنفیل اوزره عشر مصـابی اولان ایکی
رأسی اکا مقرر واون رأس ایسـه انجق رأس واحد مبسبردر و کرکدرکه اکا مصـابندن اوسطنی ویروب اعلی
وادناسنی ویرمیه لر زیرا امیرك اکا ایجاب تنفیلی انجق عملیله حاصل اولان منفعت مسلمین که باقی قلان اشعـار تسعه
مقابلنده در وعمل کبی مال اولمیـان نسنه مقابلنده علی الاطلاق تسمیهٔ رأس انجق اوسطه حمـل اولنور نته کیم
بدل خلع و بدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بویله در وهم امام اکا ومسلمینـه نظرایله مأمور ایکن اعلاسنی
اعطاده مسلمینه وادناسنی اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغـله خیر الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنی
اعطا برله تعـدیل نظر لازمدر واکر بش رأس ایسه ینه حساب تنفیـل اوزره خمسه یی عشره اعتبـار ایدوب
اوساطندن برینك نصفی اکا اختیار اولنور سؤال اولنورسه که شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولماغله
بو بابده امام استحقـاقنه رؤس عشره یی شرط قیلـدقده مادون العشره یی کتورمکله شرط تحقق ایتمیوب
برشیئه مستحق اولمامق اقتضا ایدر ایدی جوابنده دیرز که اویله دکلدر بلکه امام آنی عملیـله حاصل اولان منفعت
مسلمین مقابلنده ایجـاب ایتمشدر ومنفعتی مقداری میعادن اعطـا لازمدر نکته سی اولدر که تنفیلـدن مقصود
مشرکینی اخذ واسره تحریضـدر و بو مقصود صورت شرطی اعتبارده حاصل اوله مزکه صورت مفروضه ده

مطلب بعض زیادة من المترجم

مطلب اذا سمی الرأس مطلقا فی الخلع والصلح عن العمد ینصرف الی الوسط

مثلا طقوز اسیر آلوب عشره یه ابلاغ ایده میوب آنلری کتوردکده دخی برشیئه مستحق اولمیـه جغنی بیلدکده
البته کتورمکه رغبت ایلمز زیرا طقوز اسیری کتورمك لامحالة مؤنت کثیره ومتاعب عسیره یه محتـاج ایکن نفلدن
منقطع وانجق نصیب آحاد غانمینـله منتفع اوله جغنی بیلدکده اول مؤنت ومتاعبی التزامدن مرتدع اوله جغی
ظاهردر ومعنای تحریضی اتمام انجق قول مشر وحیرتی التزامده درکورمزمیسنکه امیر من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ومن قتـل منکم عشرة فله عشر اسلابهم دیمش اولسه و بر مجاهد دخی طقوز مشرکی قتل ایلسه
حسـاب مقتولین اوزره عشر مسمایه مستحق اولمازمی زیرا جمله نك معلومیدرکه مقصـد امام شرط عشره یی
اتمام دکلدرکه قتل عشره واخذ عشره یه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واکر مسئلهٔ مذکوره ده ایکی کسنه
اون رأسه ظفریاب اولسـه لر اوساطلرندن بریسی ایکیسنه انتخاب اولنور زیرا مسلمین ایچون شرط قیلنـان
منـافعی اتمامده شریك اولملریله مسماده دخی تشریك قیلنورلر واکر امیر عسکرندن برشخصی ان اصبت رأسا
فهولك دیمکله تبشیر ایدوب اولدخی ایکی رأسه لاحق اولسه انجق برینه مستحق اولور زیرا کلام امیر مصیب
ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنـای عموم ایکیسنده ده معدوم اولمشدر و بو صورتده اول ایکی رأسه
علی الترتیب ظفر بولمش ایسه اقدامنـه مستحقدر اما ایکیسنی بردن اخـذ ایتمش ایسه دیلدیکنی آلوب اعلاسنی
انتخابه دخی رخصتیابدر زیرا بالکز اعلاسنی آلمش اولسه کندویه سالم ایکن آخرینی برابر آلوب اظهار جلادت
ایتمکله محروم قیلنمـاز کذلك ینه شخص واحده خطـابله ان اصبت عشرة ارؤس فلك منهم رأس دیوب
اولدخی یکرمی رأسه ظفر بولسه کلام امیرده معنای خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بودخی بین العشرتین ترتیب اوزره اخذ ایلمش ایسه عشرهٔ اولانك اوساطنـدن برینی آلوب مجموعنی بردن اخذ
ایلمش ایسه اوساط مجموعدن برینی آلور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه کبی بونده دخی اعلاسنی انتخابه نیچون
رخصتیاب قیلنمـادی جواب اولدرکه آنده رأس واحد مصاب کندویه تخصیص وایجاب قیلنوب مقابلنـده
منفعت مسلمـین غـیر مشروط و بونده کتوره جکندن برجزئی تسمیه ایتمکله شرط منفعت مسلمینـه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنی اختیار ایدر واکر امیر عسکردن اون شخصی ان اصبتم عشرة ارؤس
فلکم منهـا رأس دیمکله تبشیر ایلسه بونده خطـاب عشره سبقت ایلین خطـاب واحد ایله جمیع احکامده
متحددر زیرا اصبتم قولنـده بینلرین جمعله آنلره تخصیص خطاب ایتمشـدر وتخصیص مصیب تخصیص
مصابه اصل ودلیلدر اما اول عشره یه خطابله ان اصاب رجل منکم عشرة ارؤس فله منها واحد دیمکلـه
ایجاب وآنلردن بریسی یکرمی رأس اسرایی استجلاب ایلسه اوساطندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا هر برینی
اصابتله افراد وخطابنی عموم اوزره ایراد ایلمشـدر بناء علیه جمیع عسکره خطابی منزلنـه نازل وتعمیم مصیبله
تعمیم مصاب دخی حاصـل اولور کورمزمیسنکه صورت مفروضـه ده هر بری اون رأسه اصابتله مجموعی
یوز رأسه مصیب اولسـه هر برینه مصابندن رأس واحد نصیب قیلنور کذلك یالکز بریسی یوز رأسـه مصیب
اولدقده ایچندن اون رأسی اکا نصویب اولنور واکر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلك
منهم واحد دیو ایجـاب واولدخی یکرمی رأسی استجلاب ایلسه اوساطلرندن ایکی رأسله کامیـاب قیلنور زیرا
کلمـهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومی مصیبده اثبات ممکن دکلدرکه اصابتله واحدی تخصیص ایلمشـدر
بو جهتـله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ایلین ان اصبت مسئله سی بشـقه درکه آنده موجب عموم صورة
ومعنی معدوم مدر واکر امیر عسکرندن بر دلیری یافلان ان قتلت هذا الذی برز من المشرکین فلك سلبه دیو تبشیر
ایلدکده مسلمیندن شخص دیکر بو کلامی ایشیدوب همان اول مشرکه مبارزه برله قتل وتدمیر ایلسه مستحق سلب
اوله مز زیرا استحقاق تنفیله مخصوص وتنفیل دخی قابل خصوص ایکن امیر آنی مخاطبه تخصیص ایتمکله حق غیرده
بمنزلة العدم اولمشدر حتی مخاطب قتلده مسلم آخر ایله مشارکت ایلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخری
غنائمه القا اولنور زیرا هر بری قاتل نصف اولمغله قاتل کل اعتبار وحکم قاتل کل هر برنده اختیار قیلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

یعنی امیر نفل مجهول المقدار ایله تنفیل ایلسه نه مقـدار اوزره تحمیل اولندیغینك محل تفصیلیدر امیر من جاء منکم
بشیء فله منه طائفة دیمکله غنیمت کتورن شجعانه ایچنـدن لاعلی التعیین برمقدارین ویره جکنی اعلان ایدوب
برکسنه دخی بعض امتعه یه اثواب یه اسیرلر کتورسه تنفیلی عهدهٔ امیره تحویل اولنمشدر که اول کسنه ایله اهل عسکره
وجه نظر اوزره ایچنـدن مقدار رأیی اکا اعطـا وتنویل قیلر زیرا کتوره جکی نسنه دن اعم اسماء موجودات

مطلب تخصیص المصاب بل علی تخصیص المصاب

اولان لفظ شیئله تعبیر ایتمکله جمیع مجلوبا تنه شامل قیلوب ایچندن لفظ طائفه نك مدلولی اولان جزء مجهولی
اكا ایجاب قیلمشدر وجهالت مزبوره بومقوله توسع اوزره مبنی اولان اموردن مانع صحت اولمامغله بعد صحة الایجاب
بیانی موجبك یاخود خلیفه سینك عهده لرینه منوط اولوب بوبابده موجب جمله یه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغله كركدر كه امام آنی رعایت نظر جانبین اوزره بیان ایده وهر طرف دخی اول بیانی قبول
واستحسان ایده لر نظیری اولدركه بركسنه مالندن بر طائفه سنی برشخصه وصیت ایلسه وارثی قائممقامی اولمغله
مالندن دیلدیكی مقدارینی اكا اعطا ایدر اما وارثی یوغیسه میراثی مسلمینه عائد اولمغله تنفیذ وصیتی امامه راجع
اولوب اولدخی موصی له ومسلمینه وجه نظر اوزره دیلدیكی مقدارینی اعطا ایدر واكر امیر من جاء بشیء فله
منه شیء اوله منه قلیل او یسیر دیمكله غنیمت كتورنلره ایچندن برشیء یه قلیل یه یسیر اعطاسیله تبشیر ایلسه بودخی
قیاس سابق اوزره منوط رأی وتدبیر یدر لكن كركدركه بونده اعطا ایلدیكی كتوردیكی غنیمتك نصفنه بالغ اولمیه
زیرا ایچندن یسیرینی یه قلیلنی یاخود تنكیری دلیل قلت اولان شیء منكری ایجاب ایلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشتركه دندر وبرشیئك بعض قلیلی مادون النصفیدر كه مقابله ده باقی اكثری اولمق
كركدر كذلك من جاء بشیء فله منه جزء دیسه بودخی منوط رأی امیردر اكن بونده تجاوز نصف جائزدكل ایسه ده
اعطاء نصف جائزدر زیرا جزء ئینك اقل مرتبه سی ایكی جزئك بری اولمقدركه نصفدر امافله بعضه
قولی فله طائفة قولی مثللودر زیرا اقل واكثر شیئك بعضی وطائفه سی اولوب لفظده دلیل قلت وكثرت
بولنمامغله رأی امامه حواله قیلنور واكر من جاء بشیء فله منه سهم دیسه قیاس ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره كتوردیكنك سدسی ویریلور زیرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتی مالندن برسهمله وصیت ایلسه
موصی لهه سدسدن اقلی ویریلمز وقول مذكور ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن مأثوردر وعلی قول الامامین
وصیته احد ورثه سهمی مقداری ویریلور وقول شریح دخی بودر رحمهم الله تعالی وبز بو بحثی وصایاده بیان قیلدق
وبوقول اوزره بومسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئین كبی اقل سهم دخی سهم من سهمین اولمغله امام نصفی
تجاوز ایتمیه رك مقدار رأیني اعطا قیلور اما بوصورتده فله منها سهم رجل من القوم دیمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله
موجود ایسه ده اقل متیقن اولان سهم راجل ویریلور نظیری اولدركه مالندن برسهمنی وصیت ایدوب بش اوغول
وبش قز ترك ایلسه تركه اون التی سهم قیلنوب موصی لهه اقل متیقن برقز حصه سی ویریلور بومسئله دخی بویله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقیسی سهام غنیمت اوزره منفل واهل عسكر بینلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ایجاب اولندی دیو محروم قیلنماز سؤال اولنورسه كه كتوردیكی نسنه ده سهم غنیمتله شریك اولنجه نفله
نیجه مستحق اولور جواب اولدركه اكر نفل عوض جهاد اولیدی استحقاقی ممتنع اولوراید یكه غازی اعدایه ایراث
نكایتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاقی انجق تنفیل وتحریضله در یوقسه شرط ونحو یضله دكلدر
وبعد النفل باقیده دخی كرامت جهادینه اعتبار ایله تشریك اولنور واكر امیر من جاء بالف درهم فله الفا درهم
دیوب بركسنه دخی دیدیكی بیك درهمی كتورسه كتوردیكندن زیاده اكا نسنه ویریلمز زیرا جمع تحریض ونظر
انجق كتور دیكنك مجموعنده یه بعضنده منتظردر وزیاده ده تحریض وار ایسه ده نظر مسلمین یوقدر بنابرین
مستحق اوله مز كذلك دنانیر واسراء اطفال وافراس مثللو مالیتدن غیری فائده سی اولمایوب مجاهد آنلری كتورمك
شرط قیلنان هرنسنه ده حكم شرعی بویله در كه كتوردیكی نسنه نك قیمتی اكا ایجاب اولنان نفلدن دون ایسه
انجق كتوردیكی نسنه یه یاخود قیمتنه مستحق اولور اما امیر كفار محاربیندن طلب اسیر ایدوب من جاء باسیر
فهوله وخمسمائة درهم دیسه تنفیلی جائز واسیردن بشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشیوز درهمه
فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده مالیتدن غیری مقصد نابود وبونده اسیر مبارزین كفار ایله نكایت
اعدا موجوددر كورمزمیسنكه من جاء ببطریق فهوله والف دینار یاخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
دیوب برشخص دلیر بونلردن برینی اسیر ایلسه معنای نكایت فعلندن حاصل اولمغله كتوردیكندن اكثر ایسه ده
غنیمتدن مسماسنه نائل اولور كورمزمیسنكه امیر من قتل الملك فله عشرة الاف دینار دیو تبشیر وبركسنه دخی آنی
قتل وتدمیر قیلسه بونده مسلمینه جنس مالدن نسنه حاصل اولمدیسه ده ینه مسماسنه مستحق ونائل اولور واكر امیر
سور حصن اوزره برمشركی قتال ایدركوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم یاخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم دیوب برمرد چالاك دخی بلا صعود آنی قتل واهلاك ایلسه مجرد قتلندن نكایت اعدا
حاصل اولمغله مسماسنه نائل اولور زیرا مقصد امیر انجق نكایت اعدادركه قتلی ایله حصولپذیر اولمشدر واكر

مطلب اوصی لانسان بطائفة من ماله

مطلب یطلق شیء وقلیل ویسیر علی مادون النصف

مطلب جزء الشیء یطلق علی نصفه لاما فوقه

مطلب اوصی بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

مطلب اوصی بسهم من ماله وله خمسة بنین وخمس بنات

مشرك

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلمیندن ینه ممتنع اوله جغی برموضعه ساقط اولوب مسلمیندن بریسی
اخذیه قتل ایلسه نفل ایله ممتنع اوله مز زیرا امیر سور اوزره صعود ایله اخذ وقتلنده نكایت اعداء لئام ایچون تنفیلی
ایجاب والزام قیلمشیدی ونكایت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتلله موجود اوله مز كورمزمیسنكه
بلا امتناع وسط مسلمینه ساقط اولدقده برمسلم آنی قتل ایلسه برشیئه مستحق اولماز وجه سابق دخی بویله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخی سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ایله آنی اخذ وقتل ایلسه
نفله مستحق اولور زیرا صعود مشروط اوزره زیاده دخی قیلمشدركه بعد الصعود داخل حصنه نزولی اظهار
جلادت ودوشمنه ایراث نكایتده صعود مجرددن اشد واز یددر كذلك سور اوزره علی حاله طور یرایكن برمسلم مثلا
رمحله آنی جرح ومسلمینه قارشو مسلمیندن ممتنع ایلیه جكی برموضعه طرح ایلدكدنصكره اخذ وقتل ایلسه
ینه مستحقدر زیرا فعلی حصندن سقوطنه سبب قوی اولمغله صعود مشروطه فی الجمله مساویدر كورمزمیسنكه
بركمند ایله چكوب سوردن زمینه القا بعده قتل واقنا قیلمش اولسه استحقاقی هویدادر وجه سابق دخی بویله در
واكر امیر صعودی شرط ایتمیوب همان من اخذه فهوله دیو تبشیر ایتمش اولوب اول مشرك دخی سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخی آنی اسیر قیلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلمیندن ممتنع ایسه اول مسلمه
ایصال وذكل ایسه فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا صورت اولاده اول مسلم اسیر ایتمش اولوب ثانیه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلی اخذنده تأثیر ایتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل علیهم فله خمسمائة درهم دیو تنفیل
وبركسنه دخی بوصعود ونزولی تكمیل ایلسه نكایت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور امابعد الصعود
قادر نزول اوله میوب عود وقفول ایلسه ایراث نكایتده عمل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشیئله ممنون قیلنماز
واكر مسلمین رخنهٔ حصنده ساكنین ایكن امیر من دخل فیها فله عشرة دنانیر دیمكله برمسلم اول رخنه دن
قلعه یه ولوج وبرفردی قتل ایتمدین خروج ایلسه اتیان مشروطله تحصیل نكایت ایلدیكندن اخذ دنانیره
كسب لیاقت ایتمشدر اما رخنهٔ دیكردن دخول یاخود بردیواره صعود واوزرلرینه نزول ایلسه نظر اولنور
اكر بو فعلی جرأت داخل ونكایت عدو ومنفعت مسلمینه راجع اولان احوالده رخنه اوله مماثل یاخود دخی اصعب
برموضع یراهو الدن ایسه من حیث المعنی عین مشروطنی یاخود معزیادة اتیان ایتمش اولمغله نفله استحقاقی نمایاندر
واكر دخولده اسهل یاخود اصعب ایسه ده منفعت مسلمین جهتیله اقل ایسه مستحق نفل اوله مز وبوتفصیل
آخربابه وارنجه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصیلدر كه شخص منفل مقصد امیره راجع اولان احوالده
اوزرینه شرط قیلنان عملدن اقلنی اصدار ایدرسه برشیئه سزاوار اوله مز واكر مثلنی یه فوقنی اصدار ایدرسه
مقدار مسماسیه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جیاد فله منها مائة دیمش ایكن الف غله كتورسه
برشیئه مستحق اوله مز زیرا مقصد امیر منفعت مال ایكن كتوردیكی مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة دیوب الف جیاد كتورسه مائهٔ غله یه مستحق اولور زیرا كتوردیكی مشروطدن اعلی در
لكن استحقاقی باعتبار التسمیه اولمغله انجق مسماسیه مستحقدر واكر من جاء بالف جیاد فهی له دیوب اولدخی
الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زیرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمین ایچون اعتبار اولنوب
مشروط دخی بعض المجلوب ایسه منفعت مسلمین معتبر وجمیع المجلوب ایسه غیر معتبر اولمغله بومسئله ده منفعت
مسلمین معتبر اولمادیغندن اختلاف صفته نظر قیلنمیوب جمله سی اكا مقرر قیلنور واكر من جاء بالف غلة فهی له
دیوب اول دخی الف نقدبیت المال كتورسه انجق الف غله یه مستحق اولور زیرا استحقاقی باعتبار التسمیه ایكن
اكا الف غله دن اكثری تسمیه اولنمامشدر بنابرین صفت مسمادن زیاده سی غنیمتده داخل اولور وبوندنصكره
من جاء ببقرة قولیله ذكر ایلدیكی مسئله دخی قیاس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذی یستحق بقتل القتیل ولایستحق اذا اختلف فیه * یعنی قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنمیان انفاله متعلق اقوالدن امیر عسكر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب
برمسلم دخی برمشركی ضربله ییقوب آخری دخی قطع رأسله كارینی تكمیل ایلسه نظر اولنور اكر ضارب آنی
قتل ایدوب آخری همان قطع رأس ایلمش ایسه سلبنی سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمام حدوثی
متعلق اولان مقتولله اولوب مقتولیت دخی انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتل ایده میوب
هنوز مسلمین اوزره هجوم واحتمال یاخود لسان یه جوارحله مشركینه اعانهٔ قتاله قدرت ومجالی وار ایسه سلبی
قطع رأس ایلین شخصك مكتسبیدر زیرا فعل اولله مضروب غیر مقتول اولوب مقتولیت انجق بعد فعل الثانی

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تنفیل‌ده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنوربه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدر که
مشربۂ اول موضعیه خارج اولمیدی قاتل آنی قتله متهیج اوله مزدی بو صورتده نفسی قاتلدر دیمک صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمک دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکسنه کسند آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلمه بونده قاتل شخص
اولدردیمک قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کسند آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسیده ینه قاتل قطع رأسه
نائل اولان دیز کذلک بعد ضرب الاول اول ضربدن هالک اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمز میسنکه قتل عمدده بونک مثلی
واقع اولسه قود ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصۀ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
مجرایده یکن اول هنامی ضربه ایلین کافر بدنام موجب هلاک اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سودایچدکده سو یاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بو یله ایکن ینه قبل الممات شرعا
اجیدن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده ر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی واکر ضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجنه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح یابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنور زیرا فعل اولله
کویا میت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلۀ حرکة المذبوح اولمغله ساحۀ اعتباردن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب رغنمه تعدی برله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اما ذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالک اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ماذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاددر وابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن ذئب برغنمک بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی یتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدر که امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقجه
زوال وتبدلی مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقجه موتی ایله
حکم اولنماز و برایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبۀ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیک دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر قنقی جانبی مظهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینک فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبو یله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم و بین الاضعف
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا وصول
قیلنور واکر ضارب ک کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابی رأسه قاطع الرأس استصحاب ایدر زیرا آنک فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکک متیقنله عدم تعارضی
امر محسومدر وهم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره‌در
واکر بر مسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فیء قیلمق میانده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولورکه تنفیلی قتال مشروعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتور یرایکن همان بین الصفین دابه سندن انزال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن انزال‌له اسیر اولمامشدر کورمزمیسنکه
یدنده مأخوذ اولمسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود علی الثانی

مطلب اوعدا الذئب علی شاة فقطع اوداجها ونشر ما فی بطنها ثم ذبحها صاحبها لا یحل اکلها

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدر که صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبد مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن انزالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلک کسند آتوب دابه سندن انزال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کسند ایله چکوب صف مسلمینه ایصال اندنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرک اول حالده امتناع وتدارک خلاصیچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بو صورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایده رک صف مسلمینه هجوم ایلسه کده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفه دخولنده
سلاحنی القا برله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنع مز بوزایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوریلوب مرادی
سببیه صرف اولنموب رؤس مقطوعۀ رجاله تحمیل قیلنورز یراحالت مز بورده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حال‌له مقید اولمق وارستۀ قید اشکالدر بناء علیه برکسنه بر مشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیۀ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بو صورتده برکسنه بر رأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قولی مع الیمین آنک قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بو یله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کسنه دخی قتل مشرک
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
بو قدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدر که مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هر کسک قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر و بو جهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینۀ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقتی
ساقطدر کورمز میسنکه بر مشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورمکله یاخود ضربله رأسنی اوچورد قده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمامزمی کذلک ضربله رأسنی اوچورد قده
شخص آخرک سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو برجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود و بو یله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنک قولیدر واکر بعض اس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم و بولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدر که موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یا مشرک ایدوکین تمیز غیر قابل اولسه رأس مشرک ایدوکی بیلنمدکجه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرک ایدوکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرک شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقجه نسنه یه مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینک نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکولیله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامقله قاتل ایدوکی برعلامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلۀ اقراره نازلدر واقرارمز بور قبل الانکار
یا بعد الانکار صدور ایتمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بو یله در نکته
اولدر که ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقر صحیح ومعتبردر مثلا برکسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقر له اولک اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدیک دیسه لر نفل ایکیسنده تقسیم قیلنور واشترا که هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا بریسی یدنده

مطلب اسلام المشرک بین الصفین

مطلب اختلط موتی المسلمین بالمشرکین

مطلب اقر بعین لانسان فقال المقر له هو لفلان

بو اثناءده اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادق قلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولشدر
بو صورتده رأس برینك یدنده ایكن شركت آخری اقرار وآخر بن یالكز قتل ایلدم دیو شركت ذی الیدی انكار
ایلسه ینه نفل ایكیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقراریله رفیقنه
انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر واگر ایكی كسنه بر رأسنه برابر یاپشوب
كوردكلرنده هر بری بن یالكز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره
استحلاف اولنور قنقیسی نكول ایدرسه نفل آخره تحریف وایكیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر واگر مسلمین برشخصی برمقتولك رأسنی
قطع ایدر ایكن كوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامكان قتلی حاصل اولمیه جق مكان بعیددن سرعت ومقتول ایكن
همان قطع رأسنه مسارعت ایلش كورسه لر یمین ودعواسنه اصغا اولنقلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحكیم علامت
دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایكن بونده اول شخص متمكن ضرب اولمیه جغی مكان بعیدده ایكن
مقتولیتی معلوم وهر كسك اعتقادنده كذبی مجزوم اولمق كبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اول قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صكره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا
شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه ویریلسه دعوای
مجرده ایله ویرلك لازم كلور بو ایسه نصله جرامدر واگر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم
دیوندا ایلسه بودخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی
التزام ایتمکله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه كلامنه
التفات اولنماز زیرا نا سه اظهار ایلدیكی معنانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت مافی الضمیری ممكن
اولمامغله غائب ظاهر اوزره بنا حكمه ابتدار اولنور مكر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادنی اعلان ایلیه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن كف ید ایلدكلری هنگامده امیر من جاء برأس فله كذا
دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ایتمكله مرادی تحریض
طلب مال ایدوكی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حكمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ایدوكنی بیان ایلدیكمز اوزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واگر حال قتالده من جاء برأسین
فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا كتوره جكندن بعضیسنی اكا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق
سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قتیلده اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما
بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیكی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور واگر بطریق مشركین قتل اولنمدقدنصكره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور
اگر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولمیان برموضعده بولنوب بركسنه دخی قتال ایدهرك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه
نفله مستحق اولور كذلك قتال ایتموب انجق اول رأس ایچون قتال مشركیندن خوف اولنان محلده ایسه ینه
مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود اسیر اول رأسی كتورمكله تحریض وتسییر اولوب اولدخی كتورمشدر ومقصد امیر
رأس اطریقلرین رمحه دیكوب قتلنی اعلامله كسر شوكتلرینه اهتمام واو وجهله تذلیل اعداء لئام اولوب
بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیله بكام قیلنور واگر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقدنصكره
بركسنه واروب رأسنی قطع واحضار ایلسه اكا نفلدن قلیل وكثیر ایثار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب
انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار
ایتمشدر وبو مثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر منعقوددر اما مسئلهٔ مفروضه ده برشخص معینه خطابله ان جئتنی
برأس البطریق فلك كذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایكم جاء برأسه فله كذا دیسه كتورن كسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه ینه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیهٔ امام اگرچه علی وجه الاستیجاردر
لكن مقدار عمل مجهول اولمغله اجارهٔ فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعنی یاخود مقتولك موضعنی
بیلمدیكندن نه محلدن كیدوب ونه محله كیده جكنی بیلمز واجارهٔ فاسده نك حكمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسمایه رضاسی سبقت ایتمكله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصبله
مسلمین اوزره هجمهٔ مشركینی رفع وشوكتلرین كسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری اولدر كه امام غزاده یول كوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه كوتورمك ایچون استیجار
قیلسه جائز كوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلور زیرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دكلدر وبعد
الاحراز جائز كوریلمین تنابیدر اول دكلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائملرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب مایجوز فیه السلب اذا قتله ومالایجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قیچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه
دیوب برمسلم دخی مشركیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال
اولوب هر برمباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتلدر زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئهٔ اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق كندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله
اجیر مزبور مباح القتلدر كذلك مشركیندن برتاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنان برعبدی
یاخود مرتد یا ذمی ناقض العهد اولوب مشركینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشركیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولمز كه قتل نسا شرعا ممنوعدر
زیرا مرویدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأهٔ مقتوله كوردكلرنده قتلنی استعظاما هاه ما كانت
هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلوممیزدر كه مراد امیر حلال القتل
اولمیانلری قتله تحریض دكلدر مكر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
كورمزمیسنكه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر كذلك صغیرتا بالغی قتل ایلین
سلبنه مستحق اولمز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیر اكا تحریض اولمدیغی محل اشكال دكلدر
مكر مشركینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور واگر مشركیندن قتاله
قادریه غیر قادر برمریضه یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر كه مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادر درو اگر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اگر بنفسه
وبرأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دكل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اولمز واگر ظهور نسلی
مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر كه درید بن الصمة
یوز یكرمی یاشنده ایكن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی واگر برمسلم صف مشركینده
طوروب مشركینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولمز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی كبی بر وجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دكلدر اما سلب مزبور مال مشركین
اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا كندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده
داخلدر كورمزمیسنكه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه
نائل اولوردی صورت تعمیمی دخی اكا مماثلدر لكن سلبی بر رجل مشركك ملكی اولان صبی یاخود عورتی
قتل ایلسه مستحق اولمز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده كلام امام بو مثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اكا مستحق اولمز وبو معناده ملك وعاریت میاننده فارق اولمامغله
صورت عاریتده دخی مستحق اولمز واگر مشركیندن بر رجلی قتل وسلبی مشركیندن برصبی یا شیخ فانی یا عورت
یا رجل آخرك ایدوكی معلوم اولسه قاتلی اكا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذكورلردن
هر كیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیله اكا مستحق اولور واگر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش
برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اكا مستحق اولمز بشرط آنكه اول مسلم ایچلرینه امانله كیرمش اوله
اما ایچلرنده اسلامه كلوب هجرت ایتمش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلور زیرا
اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر كه مجرد اسلامله آنك مالی نفسی كبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم
وحكم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دارایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ایتمشدر كورمزمیسنكه اموالنی دار الحربده ترك ودار یمزه خروج ایلدكده مسلمین اول داره مستولی اولسهلر جمیع اموالی
فیء قیلنور واگر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان كندویه ابقا قیلنور
زیرا اكا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیكی نسنه لرنده تحقق ایتمكله
قاتل تنفیله اكا مستحق اولور كذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه
اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اكا مستحق اولور واگر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلما كان مع المشركین

كلن كمسنه نك برعبدى مسلميله قتال ايدوب اسيراولسه فئ اولور زيراقتال مسلميله نفسنى مولا سندن غصب ايدوب اوزرنده يد محرزه سى قالمامغله بوغاصب النفس حربى غاصب السلب ايله برابراولوب سلب مغصوب بلا تنفيل فئ اولديغى كبى بونك نفسى دخى سائر اسراء اهل حرب مثللو فئ اولور واكر بومسئله ده حربى اول سلبى ايچلرينه امانله كيرمش برمسلمدن غصب ايتمش اولسه سلب ينه قاتلنه ويريلور زيرا حربى غصبله مال مسلمى محرز اولمشدر واهل حرب احرازايله اموالميزه مالك اولورلر بوجهتله قاتل تنفيلله اكانائل اولور انجق مسلم صاحب السلب ديلرسه آنى قيمتيله اخذ ايدر زيرا منفل له ملك نفل ايله اختصاص ايلدكده تنفيل منزلهٔ قسمته تنزيل قيلنور و مالك قديم بعد القسمة عين مالنى غنيمت ايچنده بولدقده ديلرسه اكا قيمتيله غيريدن احق اولديغى كبى بو دخى احق اولور والله اعلم

باب النفل الذى لايحرزه المنفل له * يعنى مجاهد منفل لهك بعدالقتل اخذواحرازايلديكى انفالك مبحث احواليدر امير مسلمين من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدنصكره صف مسلميندن برمسلم صف مشركيندن برمشركه رمى وقتل ايلسه سلبيله كامين اولور زيرا حلال القتل اولان مقاتلى قتل ايتمشدركه تنفيل امامله سبب استحقاق سلب اولدر بوصورتده مشركين انهزامله سلبنه تعرض ايده ميوب مسلمين اول قتيله سلبى اوزرنده ودابه سى يانده ايكن ظفر بولسه لر ينه جمله سى قاتلنه ويريلور زيرامباشرت سببيله حق تأكد ايدوب موجب بطلان دخى بولنمامشدر اكرچه غفلت ياخود عدم قدرتله اخذى تأخر ايتمشدر لكن بو تأخر بطلان حقنى موجب دكلدر اكر بو مسئله ده مشركين دابه وسلاحنى اخذ ايدوب صكره ينه مسلمين اخذ ايتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه ويريلمز زيرامشركين اخذايدوب قاتل احرازايده ممشدر بلكه قاتل احرازايلدكدنصكره مشركين اخذ واحراز ايتمش اولسه لر ملكى باطل اولور فكيف كه هيچ احراز ايتميه بو بيانله انفساخ سبب استحقاقى نمايان اولمشدر زيرا امام تنفيلنده قتلى سبب استحقاق سلب قيلديغى انجق قاتل قتلله ممكن اخذاولديغندندر وتمكن مزبوراخذ مشركيله زائل اولمشدرو بعدالانفساخ حكمده اثرسبب باقى قالميوب سلب مزبورمال مشركين ايكن ايادى مسلمينه دوشمش كبى اولمغله غنيمت قيلنور واكر مشركين سلبنى اخذ ايدوب ايتمدكلرى معلوم اولمسه اوزرنده بولنان قاتله ويريلوب نزع اولنسان غنيمت قيلنورزيرا وقوف حقيقى متعذراولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واكر بعد القتل مشركين آنى طرفلرينه چكوب سلبى اوزرنده ايكن منهزم اولسه لر ينه سلبى قاتلنه ويريلور زيرابوصورتده چكمارى وطئ خيولدن احتراز ايچون اولوب سلبنى احراز ايچون اولمامشدر كورمزميسنكه مجروح مسلمى وطئ خيولدن صونيچون ميان صفيندن ايكن اياغندن كاره چكدكدنصكره فوت اولسه شهادتنه مانع اولمامغله غسل اولنماز لكن بوصورتده اول قتيلى چكنلرورثه سى ايسه سلبى غنيمت قيلنور زيراوارثى مالنده خلف اولمغله ظاهرحال آنى احرازسلب ايچون چكمكدر واول قتيل سلبنى تلبسى ايله احرازايتمشيكن خلفى دخى چكمكله احراز ايلمشدر اما اجنبى ملكنده آنك خلفى اولمامغله انجق نزعله محرز اولورزيرابتداء مالك اوله جقدر وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنى قتيلك اوزرنده ترك ايتدكده ابتداء تملكنه عدم قصدى معلوميمزاولمشدر واكر آنى چكن وارثى يا وصيسى يا اجنبى ايدوكى معلوم اولماسه سلبى قاتلنه ويريلورزيراسبب استحقاقى معلوم التحقق اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدقجه حكمده واجب الاعتبار در كذلك دابه سنى برأسها بولسه لر ينه قاتله ويريلور اما برمشرك يدنده بولسه لرغنيمت قيلنور زيرا اوزرينه يد اخرى عارضه اولمغله حكم يداول منفسخ اولور واكر دابه سنى عسكر اسلام برايكى ميل ياخود بعض فسخده وقوعى اوزره برايكى مرحله كتدكدنصكره بولسه لرمقتضاى قياس ينه قاتل اخذ واختلاس ايلمكدر زيرا حقنى ابطال ايديجى يداخرى عروضى غيرظاهردر واحتمالدركه اول دابه يى كمسنه اخذ واستتباع ايتمدين همان اوركوب برأسها عسكره اتباع ايتمش اوله وبالنظرالى الاستحسان غنيمت اسلاميان قيلنور زيرايد قتيلده ويد قتيل اوزرينه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بويله ايكن قياسله عمل ايلسك عسكر برآيلق مسافه كيدوب ياخود بلده لرينه عودتلرندن صكره دخى اول دابه يى بولسه لر ينه قاتله ويريلكى مستلزم اولور بوايسه امر قبيحدر وهم دابه نك ظاهرحالى اوركوب برأسها كتدكده بويله بواليه طوغرو كتميوب بلكه علفيچون توقف ياخود يولدن يمين و يساره تحول وارتحالدر وطريق اوزره عسكر ايله برابر طوغرو كتديكندن آنى برسائق سوق ايلديكى معلوميمز اولمغله غنيمت قيلنور مكربرأسها كتديكى معلوميمزاوله بوصورتده قاتله ويريلور زيرا اوزرينه يداخرى عارض اولميوب دابه نك قتيلدن انفصالى دخى عجمادن صادراولمغله هدراولوب قاتليچون ثابت اولان سبب استحقاقى فسخ ايده مز واكر مشركين قتيلى

سلاحيله دابه سنه تحميل وانهزامله آنى سوق وتسبيل ايدوب صكره مسلمين اخذايلسه لر جمله سى قاتله ويريلور زيرامشركين بوصورتده احرازسلبنى قصدايتميوب همان اهلنه ايصال ايچون دابه سنه تحميل ايلمشلردر بناء عليه فعل مرقوملرى احرازسلب عداولنماز مكر ابن قتيلدن صادراوله بوصورتده غنيمت قيلنور زيرا ابن قتيل خليفهٔ قتيل اولوب غيريلر اخذايلديكى سلب قتيلى اكا رد ايدوب كندو فردآخره قصد رد ايتمكله فعل مذكورى انجق قصداحرازايله اصدارى آشكاردر و بومسئله ده احدورثه جماعت ورثه كيبيدر كورمزميسنكه ملك وحقى اثباتده مقام ميته قائمدر كذلك فعل مزبور وصى قتيلدن صدور ايلسه ينه بعدالاخذ غنيمت قيلنور زيرا وصى بعدالموت خليفه سى اولمغله فعلى فعل وارثه مساوى وبو بابده سلبنى اوزرندن نزع ايدوب ايتمك مستويدر لكن اجانب اول قتيلى سلاحيله دابه سنه تحميل ايتدكلرنده كندوامتعه لرين دخى تحميل وسوق وتسبيل ايلسه لر دابه واوزرنده بولنان اشيا بالجمله غنيمت قيلنوب همان قتيل اوزرنده نزع اولنميان اسلابى قاتله ويريلور زيرا دابه يى كندو مصالحلرنده استعمالله قصد احرازايدوب سلبنى نزع ايتمكله قصداحراز ايتمشلردر اما بالكز طوربه ياخود مطهره لرين تعليق ايتمشلرايسه بوصورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتيل بالجمله قاتله تنفيل اولنور زيرا بومقدارايله محرزاوله مزلركه احراز ثبوت يدلرينه موقوف ودابه ده ثبوت يد تعلق مرقومله اولميوب انجق حمل مقصود ايله ظاهر ايدوكى معروفدر كورمزميسنكه ايكى كمسنه بردابه ده نزاع ايدوب اوزرنده برينك حملى وبرينك مطهره سى بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضااولنور واكر مشركين اول دابه نك سرجنى اكافه ياخود سرج آخره تحويل ايدوب قتيل وسلبندن غيرى اوزرينه نسنه تحميل ايلسه لر ينه جميعا قاتله تنفيل قيلنور زيرا سرجى آخره تحويل قصداحراز واثبات يدلرينه دليل اوله مز خلاصهٔ مقال بونده وامثالنده نفسلريچون اخذ وعدم اخذلرينه دلالت ايلين علامت واغلب ظن ودرايتله عمل وامتثال قيلنور والله اعلم

باب الاستثناء فى النفل والخاص منه * يعنى تنفيلى بعض اجناسه تخصيص وبعض انواعنى استثنا بابنده بحث معتنى در امير مسلمين من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع ديو تنفيل قيلدقده تبرغير مضروبله نقد مضروبه تحميل وضرب مسلمين ومشركين ادخالله تكميل قيلنور زيرا اسم ذهب وفضه حقيقة جمله سنه شامل واستحقاق دخى اول اسمله تسميه يه مبنيدر كورمزميسنكه من اصاب شيئا فهوله الاذهبا وفضة ديوب بواسمله استثنا قيلسه جمله سى مستثنى اولور صورت ايجاب دخى بويله در كورمزميسنكه ذهب وفضه ده وجوب زكوة انجق باعتبار العين در كذلك هربرينى جنسى ايله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ينه باعتبار العين ومضروب وغير مضروب متساويبندر اما لا اشترى ذهبا اوفضة ديوب التون وكومش اشترا ايتمم ديو يمين ايلسه جواب مسئله بشقه دركه بونده دراهم ودنانير اشترا ايتمكله حانث اولماز زيرا بونده اشترا اوزره عقد يمين ايلمشدر وتمام اشترا بايعله در وبايع الذهب والفضه انجق غير مضروبى بيع ايدنلره تسميه اولنور ومضروبى بيع ايدنلره صيرفى ديرلر امامسئلهٔ تنفيلده استحقاق حقيقت اسمنه تعليق اولنمشدر بومسئله نك قياس وتنظيرايله معروض اوله جغى مسائل ايماندن نظير وعروضى اولدركه لاامس ذهبا ولافضة ديو التون وكومشه ياپشمامغه يمين ايلسه بوقولى مضروب وغير مضروبه متناولدر وهم تنفيلله ايجاب وصيتله ايجاب كبيدركه بركمسنه مالندن ذهب وفضه سنى آخره وصيت ايلسه مضروب وغير مضروبه شاملدر تنفيل دخى بويله در واكر امير من اصاب حديدا فهوله ومن اصاب غير ذلك فله نصفه ديوب بركمسنه دخى جنس حديدن حديد غير مصنوع بلكه اوانى واسلحه وسيف وسكين مثللو نسنه لره ظفر بولسه جمله سى اكا ويريلور زيرا اسم حديد جمله سنده حقيقتدركه تخلل صنعتله اسم عين تبدل ايلمز زيرا عين حديدايله مقصود اولان معناى بأس صنعله منعدم اولميوب بلكه متقرر اولور قال الله تعالى وانزلنا الحديد فيه بأس شديد اماسيفك قنى وبچاغك قبضه سى حديدن دكل ايسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب غير ذلك فله نصفه قوليله محصلدر بوصورتده آنلر دخى منفل لهه تسليم بعده نزعنده ضرر يوغيسه نصفنى وارايسه نصف قيمتنى اندن استرداد ايدرلر زيرامنفل له سيف وسكينك اصلنه مالك اولوب حق غانمين دخى آنلره تابع اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لكن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عين قبضه وغلاف عندنده محتبس اولدقده نصف قيمتنى ويرمك اوزرينه لازمدر شول بنامنزله سنده دركه ايكى كمسنه ميانلرنده مشترك واحدهمانك ارضنده مبنى اوله بونده صاحب ارض نصيب شريكنك قيمتنى ويروب مجموع بنايى تملكده جبره قادردر واكر امير من اصاب بزافهوله ديوب بركمسنه دخى ثوب ديباج ياخود ديباجدن بزيون ديدكلرى ثوب ياخود بوكدن كسوه لره

مطلب احد الورثه كجماعتهم

مطلب تنازعا فى دابة لاحدهما عليها حمل وللآخر اداوة

مطلب الفرق بين المضروب وغيره فى بعض الاحكام وعدم الفرق فى بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا اسم بز انجق پنبه و کتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذکوراته متناول دکلدر
کورمزمیسنکه عرف ناسده لفظ بزاز ثوب قطن و کتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین ینه ثوب قطن و کتان بیع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذکوراته اطلاق اولنماز شارح الکتاب شرح الله صدره عند الحساب دیرکه مؤلف
والاجناب بو مسئله ده عادت اهل کوفه اوزره جواب ویرمشدر اما بزم دیارمزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والکتان کرابیسی دیمکله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیردیرکه دار السلطنهٔ قسطنطینیه و اکا تابع اولان بلاد عثمانیه
حماها الله تعالی عن کل بلیه ده اکرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلکه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنان مواضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن کنایت اولوب انجق
کلمهٔ بز عرف اهل کوفه اوزره ثوب قطن و کتانه مختص اولمغله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیارمزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبین مذکورینه مخصصدر و کلام شارحدن بلاد خراسانده کلمهٔ بزنه ده استعمال قیلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینة المقابله عرف کوفه یه مخالفتی متضح اولمشدر رجعنا الی ما کنا فیه اکر مسئلهٔ مرقومه ده
غیر مغزول یاخود مغزول غیر منسوج قطن و کتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مز زیرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل و غزل ایله قطن و کتانه غیر متناولدر کورمزمیسنکه بونلری بیع ایدنلره قطان و غزال دینلوب
بزاز دیمزلر واکر امیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یا بزیون
یا فرو یا کسوهٔ صوف مثللو نسنه لری اخذ واختلاس ایلسه جمله سنه استحقاقی بی اشتباهدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ما عدا البسهٔ معتاده بو تقیلده دخول
والتحاق ایدر اما بونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا لفظ ثوب اکتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نك
اسمیدر ومذکوراتله اکتسا حاصل اولماز کورمزمیسنکه کسوه ایله کفارت یمین هر مسکینه برقلنسوه یا عمامه یا خفین
اعطاسیله متحقق دکلدر مکر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لا یلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صکره بونلردن برینی تلبس ایلسه حانث اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده پلاس
و بساط و پرده وفراش مثللو نسندیه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرنده استمتاع ایتملریله مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع ما یستمتع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عد اولنور
کذلك اوانی دخی نصاذ کراولنماسه ده اطلاق اسم متاعده داخل واصابت ایدن کمسنه اکا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الآنیة فهوله دیو تبشیر ایتدکده برکسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفر یاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مز زیرا بونلر آنیه دن ایکن متاعدن استثنا ایلمشدر پس
بو مسئله دن استدلال قیلنور که عند عدم الاستثنا اوانی یه کسب استحقاق واستیهال ایدر واکر من اصاب فضة
او ذهبا دیوب برکسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفه ظفر بولسه یالکز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اکا حقیقة متناولدر کورمزمیسنکه بیعده حکم صرف یالکز حصهٔ حلیه ده ثابتدر کذلك
بر مفضض سرج یه لجام یه مصحفه ظفر بولسه ینه یالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل ابوابه ظفر یاب اولسه بو بابده نزع مسامیر تعکك ابوابی ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئی استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بو مسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغله مستهلکدر حکمنده دروهم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایکن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیهٔ سرج وسیف بویله دکلدر که آنده
قصد زینت آشکاردر وهم مسمار تبع محضدر که بعد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصاحبینك اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنه الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر اما سرج ولجام
بشقه درکه اوزرلرنده بولنان فضه سبیله اسمنه مفضض دیرلر واکر بو مسئله ده فصوصله مرصع حلیهٔ ذهب
وفضه یه یاخود فضی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
غنیمته داخلدر وحلیه لره اسم ذهب وفضه حقیقة متناول اولوب اسم آخر بو اسمه اوزره غالب اولمامغله
اول کمسنه یه اعطا قیلنور کورمزمیسنکه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهرذی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن ینه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبه ایتمشدر کورمزمیسنکه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

وفضه یه

وفضه یه نسبت ایدوب فصنه نسبت ایلمزلر واکر من اصاب یاقوتا او زمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمردایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع ویدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومرکب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقة آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اکا عارض اولمامشدر کذلك
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه ینه قلعیله تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعیله مالیت مقصوده سنده
ضرر مسلمین یوقدر واکر من اصاب حدیدا فهوله دیدکده ایکی رکاب حدیدی مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول رکابلر نزع واکا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقة اوزرینه واقع ورکاب من خشب دیدکلری کبی رکاب
من حدید دینلك دخی شایعدر ونزعنده ضرر دخی یوقدر اما سرجده نزعی تفککنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وار ایسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلکه نازل اولمشدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبو جنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدهٔ مرعیه بودرکه هرنسنه که شیء آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفاع ایچون مستعمل اولوب
آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حدید کبی اسمه مغایر مسمار وچنبر کبی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسه متناول اولور زیرا زینت عینله قصدا اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بو صورتده
بلا ضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولنوب نفلك
متناول وغیر متناولینك قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور بشول ماده مزلندم اولورکه برکسنه نك ثوبی آخرك صبغی ایله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضماندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغك
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بو تقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدکده بطانه وظهاره سی میاننده حشوی
حریر اولان برقبا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زیرا حشو مستور اولوب وآندن زینتك غیری
انتفاع قصد اولنمغله ایچنده مستهلك منزلنده در کورمزمیسنکه حریك غیریده لبس حریر رجاله حرام ایکن
بو مثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبوره استحقاقه قائل اولان کمسنه اول منفل له ارشی حریر وارغجی غیر حریر
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولوردیمکه محتاجدر بو قول ایسه غایتله بعیددر واکر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اکا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولمیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحکم بو مقوله لباس رجاله مکروه ایدوکی بی اشتباهدر
و بو مسئله حلیهٔ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصاب جبة حریر فهی له دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر برجبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوکی ظاهر وآشکاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع و بطانه نسبتده ظهاره یه تابعدر و بونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلا بطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده ایجاب نفل اسم ثوبله صادر
وظهاره یه بلا بطانه تسمیهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واکر من اصاب ذهبا فهوله دیدکده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اکر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولنان منزلهٔ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره و بی حاصلدر واکر ارغجنده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نکته سی اولدرکه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دکلدر کورمزمیسنکه عتابی
دیدکلری قماش کبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب ایدامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدرکه تمام ثوب ارغجینه موقوف اولمغله آرغجینه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندمزده
معروفدر واکر من اصاب حریرا فهوله دیدکده لبنه سی یعنی یافه زنجی حریر یاخود نقوشی حریر برجبه یه
ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بونلر تبع محضدر کورمزمیسنکه لبسی رجاله حلالدر کذلك من اصاب ذهبا
دیوب مسماری ذهبی مشتمل بریاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغیب اولمغله نسنه یه
مستحق اوله مز کورمزمیسنکه دیشلری رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایسته نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دکلدر لکن دیشلر بشقه در و بحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحساندر

مطلب اختلاف عرف البلاد في تفسير البز وبعض تصرفات المترجم

الکرباس بالکسر ثوب من القطن الابیض معرب فارسیة بالفتح غیروه لعزة فعلال والنسبة کرابیسی کأنه شبه بالانصاری والاقیاس کذا في القاموس وتقرر اوزره کرابیسی انجق ثوب ابیض قطنی بیع ایدن لردر بالع اشکله مشغول مجرد وضع عرفیدر منه

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا یجزئ في الکفارة عن الکسوة

مطلب حلف لا یلبس ثوبا

مطلب معنی المتاع

مطلب حکم الصرف في حلیة السیف فقط

لکن عرف بلادومزده انجق فصه نسبت وخاتم الماس وخاتم یاقوت دیو تسمیه ایدرلر منه

مطلب الصبغ ثوب انسان بصبغ غیره

مطلب القباء الذي فیه حشو

مطلب تکره للرجال ثوب ظهارته او بطانته حریر

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلکدر واکر من اصاب
ثوب خز فهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکسارفروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خز ایله اولمشدر ومسئلهٔ قزده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی اویله در
وبوصورتده تنفیـل من اصاب جبة خز دیواسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه اویله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبة خز دینلیوب بلکه جبة سمور وجبة فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خز ایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سنز
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیر تابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکسنه
بدنی بزیون ویکلری وتیرزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اما خشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبة بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجنی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سینك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقـده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قویمشـه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیر متناولدر لفظ قطن وکتان کبیدر که آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعـد الصنعه شیء آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خز ایله تسمیه اولنـان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدر که قبـل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله اکا دخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعـد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوبله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعـد الغزل ینه مطلقا خز تسمیـه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصـهٔ کلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتنده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
اوجبـة مروية فهي له دینلدکده ظهـاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبـه یه
ظفر بولسه اول جبـه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلاظهاره مقصود اولمغله جبـه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیر مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبـهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اولیوب ظهاره یه مستحق اولور وجنـاب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهـاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنـه تعرض برله بعض علما بومسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بناقیلندی دیدیلر وبعضیلر میانلرینی
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلر که ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقـةً وکرك مجازا جبه
دینلمز اما خزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیـه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

الخز اسم دابة ثم اطلق على الثوب المتخذ من وبرها والجمع خزوز كالفلوس كذا في المصباح والخزز كصرد ذكر الارنب جمعه خزاز واخزة وموضعها مخزة ومنه اشتق الخز كذا في القاموس بونقل اولنان قول اهل لغت اوزره لفظ خز اصل لغتده ارکك طوشانك اسمیدر صکره جلدینه وموینه دن اتخاذ اولنان اثوابه اطلاق اولندی وابن الاثیر نهایه ده نهى عن ركوب الخز والجلوس عليه حديثی شرحنده دیدیکه اول زمانده معروف اولان خز شول ثیاب مباحه ایدیکه صوف وابریسمدن نسج اولنور ایدی وآنی صحابه وتابعین کیمشلر ایدی بوصورتده نهى مروى لباس مترفین اولدیغندن واعجامه تشبه اولدیغنـدندر اما فی زماننا خز ایله معروف اولان نوع آخردر که ابریسم خالصدن معمولدر وقطعا حرامدر انتهى فقیر دیرمکه صاحب الکتاب بوباده ذکر ایلدیکی مسائلدن هربرنده معانی منقوله دن برینی قصد ایلدیکی امعان نظر ایله ظاهردر منه

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز امابطانه سی مرویه ایسه حقیقتـده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
اوسمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینـه ظفر بولسه لکن ظهـاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشـدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا متناول اولمغله
اکا مستحق اولوب ظهاره بر وجهله بطانه یه تابع اولمامغـله اکا مستحق اوله مز واکر من اصـاب جبة مروية
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بو دخی مسئلهٔ حریر ایله برابر تمامنه استحقاق
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنـه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریرا او مروية دینلدکده ظهـاره سی حریر یا مرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنـه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهي له دیو تنصیص ایدوب برکسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یا سمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کسـنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبـة الخز ایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبـه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بنـاء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصـاب جبة خز
دیدکده بطـانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یا حریر اولان برجبـهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهـاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی
وظهـاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهـاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بوصورتده ظهـاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحـق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا اکا دخی کسب
استحقـاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقـاقده تابع
متطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب يقاتلون معهم بامان او بغير امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهـل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتـالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بوایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب عفی الله تعالی عنه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجـدن ویریلن امان جواز ونفوذده امان اهـل عدله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنين اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعـالی عنه
تعریفلرنده اخواننـا بغوا علينا یعنی دین قرنداشلریمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشـدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جمـاعتله برابردر وهم اهـل حرب
اهل عدل وبغی میاننده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلر که بینلرین تمییز برله طلب امانده اهل عدله مراجع اوله لر
بنـاء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میا نمزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبومسالمه امان نافذ اولمغـله
اهـل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکرمنعه لری وار ایسه نبذامان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلا ذکر الامان استعانت وآنلر دخی داراسلامه خروجه مبـادرت
ایتدکلرنده اهـل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلر ایله استمـدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتـاللریله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحـاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمـدادلری امان عد اولنسه صکره
قتـاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغـله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبـا

الوشي خلط لون بلون ومنه وشى الثوب اذا رقمه ونقشه والوشي نوع من الثياب الموشية تسمية بالمصدر يقال فلان يلبس الوشي كذا في المغرب منه

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره بك وجهی اولدرکه اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن برطرفله مسالمین اولمیوب بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه واشکالدن دوردر اما خوارج حقلرنده بکنه سی اولدر که آنلره انضماملری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اوله قلرندن دکلدر کورمزمیسنکه اهل جیش دار الحربده بولنسه لر انده بنه بربرینه معین ایکن دار الحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن بربرینك امانده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارجله برابر قتال ایتسونلر ایتسونلر فیٔ اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموال‌لری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردرکه تعرض ایتسه‌لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر بویله ایکن خوارج آنلری سبی ومالّلرین اخذ ایلسه‌لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشترامی بزه تحلیل اولنماز اما برکسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن واقع اولمغله ثبوت ملکه وتملکدن صحت اشترایه غیر مانعدر نظیری شول مسلمدرکه امانله دارلرینه دخول ایده اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالّلرندن اخذنده معنای غدر بولنمغله مکروه کوریلور بویله ایکن ارتکاب ایدرسه اگرچه صاحبنه ردایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکسنه اشترا قیلسه شراسی مع الکراهة منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکسنه خوارجدن برینی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که خوارج مسلمین واموال‌لری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی‌یی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدرکه مسلمیندن برطرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه‌لر جمیع مأخوذلرین ردایتملری واجبدرکه اموالیمزه انجق دارلریله احرازده مالك اولورلر بوصورتده بولنمامشدر حتی اموالیمزی داریمزده کند ومنعه‌لریله احراز ایتسه‌لر مالك اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام یاذمتی قبول ایلسه‌لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول حربیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه استیلا ایلسه‌لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کوریلمز زیرا اهل حرب حبس احرار مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا اوزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیلرین تخلیه‌یله امر ایدرلر وامتناع ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیر جائزدر کورمزمیسنکه دار الحربده مستأمن اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال مراد ایلیه‌لرینه ایجابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدرکه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه‌درکه آنده احرازایله مالك اولمشلردر واول مسلم اموال‌لرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر متمکندر واخذ اموال‌لری وجه مشروع اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه‌لر برنسنه‌نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل مزبوری محاربین ایکن ایتمشلردر وهم اهل بغیه انضمامله حکم مرقومده آنلره التحاق ایلمشلردر و اهل بغی اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ایلسه‌لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بویله‌در واکر اهل حربله مسلمین اوزره متعین اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیر متأولین اولسه‌لر جواب مسئله ینه بویله‌در زیرا تأویل وعدم تأویله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر متخلف اولمغله اهل حرب علی کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی بولنان برخارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دار الحربدن سلاح وکراع استعاره واخراج ایلسه‌لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی بویله‌در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه‌لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر

ایدرلر واهل عدلدن برکسنه اندن برنسنه‌یی استهلاك ایلسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی ضامن اولماز نکته سی اولدرکه بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله‌در واهل حرب مالّلرین اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه‌لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه‌لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده درکه جمعیتلری پریشان ومنعه‌لری بی نام ونشان اولدقده مالّلری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرایله بیع واخذ ثمن اوزره جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح یدا اهل عدلده محبوس اولمشدر وبونسنه‌لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی دار الحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویرلمز نظیری اولدرکه عبید اهل حرب اسلامه کلسه‌لر دار الحربه اعاده‌لرینه رخصت ویرلمز توضیحی بودرکه مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه‌لری باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر ومنعهٔ اهل حرب هربار باقی وپایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیداردر واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب ایدوب صکره خوارجدن بریسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحه بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه‌یه قتال ایچون محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی درو هم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر وبزلر اموال خوارجه ظفر بولدقده آنده بو فعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالّلری معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه‌درکه آنده مالّلریله قتال خوارجه راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره‌ده مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بو مالی بیع ایتمك دخی لایق اولماز مگر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده درکه ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی حفظ ایدر مگر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واگر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودار الحربه اعاده‌لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور مال خوارج منزلنده‌در و بعد التفرق خوارجك عین مالّلری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب کلسه‌لر اهل حربی سبی ومالّلرین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالّلرنده عصمت ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولمازانجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان اموره آنلرایله مستوی‌یلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین اهل حربی بلاذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله‌سنه مخالفدرکه آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری موجب امان اولمامغله نفوس واموالّلرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج دار الحربده اوزرلرینه واروب بربرلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اگر اهل حرب کند وعز ومنعه‌لرنده ایسه‌لر کند ولری فیٔ مسلمین و بعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامیاب قیلنور زیرا بوصورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکرخوارجه کندولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغبسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرامنعهٔ خوارجده مستأمنلردر
ودارالحربده عسکراسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کند ومنعه‌لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکرخوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجاراهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعداجابت وانعام ایلسه‌لر بزدن قتل واخذ مالله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرامستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده‌لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرض غیرمشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر
وخوارج منتصب قتال اولمدقجه نفس ومالرینه تعرض غیر حلالدر وتجارمسفورینک قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان اموردده خوارجله همحاللردرز یراقتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیرخارجلردر
واکراهل حرب برمسلمه داراسلام یاعسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولدقده دخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه‌یه تعرضی
حلال دکلدرز یرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضموننه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدرفیه کذلك قبل الدخول کندو آنلری وآنلرکندوینی تأمین قیلسه‌لر ینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنك طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردرلکن بوصورتده امام اهل حربك
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمك حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنك ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اماصورت اولی بشقه‌درزیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردرکه مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدرزیرامسلم مزبور
آنلری تأمین ایتیوب بلکه آنلرآنی تأمین ایتمشلردرانجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکرخوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیربزدن اولوب حکم جاری بزم حکممزاولمدقجه امداد ایتمزز جوابنی ایراد
وبومعامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری
فیء مسلمینده ادخال قیلنور اماخوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامغله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلرایسه اهل حرب کندومنعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عدله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایلمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌درکه آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیرطاریدر ومانحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنورزیرا مال مسلم داراسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلورکه بوصورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدروحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمزکه مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدرکه برقوم مستأمنین داراسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیرایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلك امانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیراهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلرکه منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض
واهدار ایلمشلردر امامنعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه‌امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردرکه
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکرخوارجدن بلامنعه اون کسنه اهل حربدن اون شخصی داراسلامه
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنمازز یرا برقوم مسلمینك امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتمشدرلکن استهلاك ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمداقتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلرکورمز میسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودرمعیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکرمسئلهٔ مفروضه‌ده تأمین ایتیوب همان معیتلرنده
غارتیچون خروجه دعوت ایتمشلرایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربك اکرچه نفوس واموالری فیء اولورلکن استهلاك ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلرزیرا مسلمیندن کسنه‌نك امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرك داراسلامده اولسون کرك دارالحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنورزیرا مالری فیء اولدقده قاتللری تنفیلله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلرایله برابردر واکرخوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنورزیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقدذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل
کندولرموادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمك غیرجائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله داراسلامه چیقوب
اهل عدله قتالده معیت هنکامنده مظهرانهزام اولسه‌لر آنلردن برفردسبی اولنمازز یرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیك که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلرنفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
امابومسئله‌ده امیرکندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج برله مهزوم اولسه‌لر کندو منعه‌لرنده
اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریرمشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکرمسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدله آنلربرطرفدن وخوارج برطرفدن
قتال ایلسه‌لر نظر اولنوراکرامیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر
واکرامیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکرموادعیندن
برجماعت بلامنعه داراسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده کرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن
اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکربرمسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمنین اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتنیدر لکن امیراول قومه
ان هذا قد آمنکم غیرمرة فلاتلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقدنبذنا الیکم دیوخطابله شو مسلم سزه هرچند که
امان ویره بزآنی نبذ ایلدیك مفهومنی اشراب ایلسه صحتی بی ارتیابدرزیرا اثرنبذامان قتال واستغنامی طلاق اولمغله
جوازتعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذامان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بوغرضی
مستوجبدر واکربرمسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی داراسلامده اول حربینك اقامتنه رضا ویرمسه کرکدرکه
مقدما اکا تقدم وامرخروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعدصحة الامان اکرچه ولایت نبذه ظاهرونمایاندر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم وبلاضرر متمکن خروج اوله‌جق مقداری امهالی
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌درکه داریمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایلمشدر
واکرامام برحربی‌یه تقدم برله لاتدخل دارنا بامان فلان فانك ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانك امانیله
داریمزه کیرمه اکرآنکله کیررسك فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفورینه فلان مزبورك
امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنمازز یرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمك باطلدرکه حجری ایله امانی صحیح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذامان قیلنمق ممکن دکلدرکه زیراحربی
داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعدا عطاء الامان نبذ امان غیرصحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریباسبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدرکه موادعین منعه‌لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اماحربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذامانی غیرمیسر وبوبابده امام سائرمسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهوذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بردخی رجوع
دارالحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدرزیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قبول
وبوبابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌درکه بعدتقدم الامام مدت امهالدن صکره
داریمزده اقامته اقدام ایلیه وبومسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی میاننده فرق نهان اولدرکه قول سابق نبذامان
اولمغله منعه سنده اولمدقجه ظاهرالبطلاندر اما بوقولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امنده

تأكيد اطمئناندر بناء عليه امام اسلام محصور ينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان ويريرسه بن آني سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اوليكز معناسني اعلام ايلدكدنصكره فلان مزبور آنلري تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللري تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فيء اوفقد حل دمه ديدكدنصكره ايچلرندن بريسي امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكدنصكره بريسي امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمته مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم امن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين * يعني انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلي بيانده بابدر كافلدر اكرامير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكدنصكره برمسلم برمشركي راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامي تحتنده بولنان فرسني دخي اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مززيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسي حال فارسيتده قتل ايدوكنه ادل دليل ايكن بومشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامي عندنده حاضر وحارس دخي دكلدر كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامي فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بومعنادن مسلم اول راجلي قتل ايدوب فارسي قتل ايتمديكي ظاهر وهويدادر وهم امام حربيده وجودي معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسني تخصيص ايتمشدر وبوتخصيصده مرادي اوزرنده قتال ايلديكي فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيري فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسندن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلي اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسدر كه في الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر بوجهتله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب برمشركي قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخي راكب فرس عربي كبي فارس عد اولنور كورمزميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسبندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسي غلاميله معسكرده موجود ايكن فرساندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومحدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلي اول فرسي مفترسا ولمازمي جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمي فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركي عد ايتمكي مستلزمدر واكرصورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره برمشركي قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بروجهله شامل اولمامغله راكبلري فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخي راجل يافارس برمشركي قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطجه برفرس عربي ياخود قيمتي ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربي يه مخصوص ايدوكي امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسط ياخود قيمتنه موجب استحقاقدر امامسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده فرسي ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادي قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكي مستفاد واول دخي برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بوصورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضاي قياس فرس عربيدن نزول ايتمينلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسي اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبي غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كوريلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلمسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بوصورتده مطلق ايسه ده ينه مرادي فرس مضاف ايدوكي عنديمزده محققدر كه انسان كندو فرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بومقامده مطلق ومضاف متساوي الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرسٍ بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربي يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمي اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيري اولدر كه من قتل رجلا على فرس عربي ديسه فرس عربي اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه‌در كه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبي براذينده دخي مستعملدر بوجهتله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهري تسميه قيلنان فرس دخي براذيندن برنوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبي قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بوجهتدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلي بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلري بونلر ايدوكي متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكي مؤكد اولور واسم بغل دخي تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخي متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخي ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخي بويله‌در كه آنده تاي انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخي شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبزبونلري كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركي قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مز كه استحقاقي قتل فارسله مشروط ايكن قتيلي دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سبله فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعني نفلدن حصه مند اولوب اولميانلري تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاي قياس قاتل بريا ايكي يااوچ يازياده دخي اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بوبابده قياسله عمل امر قبيحدر كه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤديدر وبومعنى منافي تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغي هويدادر پس بوصورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخي وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتي معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسي حكمنده اعلاسي كبيدر وامامك تنفيلله مرادي تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلمك ثلثه دن فراري جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبوبيانله اثنين وثلثه ميانده فرقلري متبين واثنين حكم واحده ايدوكي متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك سلاحي بولنمغله مشروط وايكي مشركله مقاومتدن اميد وارا ولمغه منوطدر بو شرطلري جامع دكل ايسه فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسني تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثاني اولدركه قاتل مسلميندن منعه سي اولميان برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سي وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سي اولميان جماعت رجل واحد حكمنده در كورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلري تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخي بويله‌در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسي مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأى امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلري تخليه اولنسه جمله‌سنه مقابل كله جكي معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلري قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلري قتلده متحقق اولماز مؤلف سامي مكان اسكنه الله تعالى في اعلى الجنان ديركه بووجوه مذكوره دن قنقيسني امام رأى عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع الفضادر لكن مرادي هربري حق وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هربري طريق اجتهاددر ديمكدر نظيري اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالى برمسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضي الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسني دخي تطييب يعني طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبي وتحقيق حقه احق واقربي انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضي تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين برمطموره يه واصل اولدقلرنده امير لري من ناهضها فله ما فيها بعد الخمس ديمكله آني فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب معنى الدابة

مطلب حلف لا يركب دابة

مطلب ما يشمل الذكر والانثى من اسماء الحيوان وحكم ما يكون بهاء او بغيرها

مطلب فرار الواحد من الواحد او الاثنين

ومن ابن دار ... فلان مطموره ... اذا بني ... الذي ... في المغرب ... بخبه ...

ایچنده بولنان اشیایی تنفیله تبشیرایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه لرنظراولنور اکراهـل مطموره آنلرایله
مقاومته قادراوله جق مقـدارده ایسه لر نفلدن بهره داراولورلر واکرقادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع وابتدار ایتمشلرایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقوداولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واکرسبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلاو مجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واکرامیرعسکر یله دارالحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کوریلوب حکمی داراسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیدودقتلرینه تحریض وتأکیداولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم
یاخود برشغلله غافل ایکن ظفربولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعدالانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتـلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلك غنیمتده سهمی یاخود نسـا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضاسیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکتـه سی اولدرکه امام
کلامنی حضور قتـاله تأخیرایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشـدر لکن
صورت اولی بشقه درکه آنده تکلمی دارالحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشـدر قالدیکه صورت ثانیه ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه لر حکم تنفیـل دخی باقی
ومستقردر کذلك اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلك منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترك وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعدالانهزام مسلمین تعاقب ایتیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اوجانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترك ایتدکلرنده اول حرب حقیقةً وحکما منقضیه اولمشـدر کذلك منهزمینی تعاقب ایدرایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتـل ایلسه سلبنه مستحق اولهمز زیرا تنفیـل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میـاننده ایدی بوقسه مسلمین ایله بوحصنك اهالیسی میـاننده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشـاء حرب آخردرکه متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سـابقه نك اصحابی انهزامله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی درعقب واصل اولسه لرنظر اولنور اکر بوحصنده غیرمنهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتـل قتیل ایله مستحق تنفیل اولهمزکه
بوحرب لاحقه غیرالحرب السابقه در اما معظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخرمد دلاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونك حکمتی سـابقده بیان ایلدیکمز معنـادرکه حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه ده بدیداردر واکر بعـد التنفیل ملك اعظملری عسکر معظمیله وصول وقتـال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکراول یاثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اولهمز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه یه باعث اولمشـدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن نا امیددر واکر تجـدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضلری
ایشتمزسه ده هربرقتل قتیل ایلین سلب مقتولله تنفیل اولنور وبوحکم قویده استمـاع ایدوب ایتمینلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلدر واقعدر والله اعـلم

باب من النفل علی الدلالة من المسلمین واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهـل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیرعسکر من دلنا من المسلمین علی عشرة من الرقیق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره نك مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیـل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رقیقی جلب وتحصیل ایلسه لر نفلدن برشیئه مستحق اولهمز اکرچه مقتضای قیـاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقه استیناسیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جنـاب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجـه اوزره تصریح
ایتمشدرکه استحقـاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجـق
جنس جهاد وقتـالدن برعمل اوزره ایکن برابر کیتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفـله
مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمـل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده
یاخود شامده کندومنزلنده ایکن مسلمینله معـاهده وبن دارالحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جـق
اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم بررأسی بکا تعیـین ایدرمیسز دیو مواعده ایدوب بعـده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اواورمی بلکه اوله مز کذلك اول مسلم دارالحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله مز انجق دارالحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کیتمزسه ده غنیمتده شریك مساهم
وتنفیـل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقـامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبررأس وسطله کامران قیلنور کذلك معیت ذهابله یوزرأسه
دلیل اولسه هرعشره دن بررأس وسطله تبجیـل اولنور واکر یاانکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
برینك نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغـله من جاء بعشرة اروس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلك تفصیلی باب من الشرکة فی النفـل ومایؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واکر امیراهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطـابله من دلنا منکم علی عشرة اروس فهو حر
دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجـاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله
دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقةً شرطك وجودی لازم ودلالت بالکلام دخی حقیقةً تمـام شرطی مستلزمـدر نکتـه سی اولدرکه بوبابده
امام آنك ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتك حقیقتنی ترك ونوع مجاز اوزره
حملنی استیجاب ایلدیك واسیرمرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب داریمزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسرایله عندیمزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر وبوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتکم فانا حر وتدعونی ارجع الی بلادی قولیله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع بابنده علی حاله ترك ورخصتی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیرایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده درو صلحده وفاء شروط واجبدر لکن
بومعاهده یه مساعدهٔ امام غیرلایقدر مکرضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری
مجددا اوزریمزه محارب قیلمق غیرجائزدر مکرضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه یه فائز اوله مثلا ادلکم علی مائة من
بطارقتهم وتدرونی ارجع الی بلادی دیمکله بلادینه رجوعنی یوزعدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندوبی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده سنه مساعده تصویب
اولنور واکر اسیر من دلنا منکم علی عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون
رقبه سنـدن برجزئك دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبـار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جملة مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقـدمزبور
رقبه سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصـالحه عد اولنمغله اول شرطی بکماله اتمـام ایتمدکجه صلحی ناتمام
اولوب ماوقع علیه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقـاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه درکه آنك نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتبـاریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلك
امیر اول اسیره ان دللتنا علی عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشـدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلك مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللنا کم علی عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسك بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش باطقوزن بطریق اوزره دلالت ایلسه لر آمنین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه انجـابرله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بکلام

تعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سيزه يوز رأس رقيق يابيك دينار ويروز بزه امان ويرمكز اوزره و يزدن بوسنه كزده رجوع ايدرسز مضمونتي رجا ايدوب صكره بعض مال موعودي ادا قيلسه لر يندفتالري مسلمينه حلالدر زيرا امانلري اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدر كه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد ايده لر زيرا مالليرن انجق نفسلرندن دفع ضرراوزره اعطا ايلمشلردر اما عشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئله سي بشقه در كه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسه لر بلاردشئ قتالليمز حلال لدرز يرا آنده وعدايلديكمز امان مقابله سنده مالليرندن برشيئه تملك ايلمديك كه بلا رد قتاليمز ملكلريني اهدار ايله مؤدي اضرار اوله اما بونده شرط قيلديغمز امان مقابله سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايجه اوزرلرينه رد ايلمك واجبدر بويله ايكن امام مالليرن رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدر كه اظهار مسامحه برله وفاء شرطي اتمام وترك قتالله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبي مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله سالك اولسه لر كركدر كه سبي باقي برله قيمت هالكي رد ايده لر زيرا رددن مقصود انجق ضرر وخسرانلرين دفعله معناي غدري رفعدر اولدخي ردعينله ميسر اولديغي كبي عند تعذر رد العين رد قيمتله دخي متصوردر واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه لرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملري اوزره يوز رأس رقيق آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسه لر كركدر كه مالليرن ردو نبذعهد ايده لر زيرا مادامكه آنلرامل حرب محار بلردر اعزاز دين ايچون قتاللري حلال وانجق غدر ايلمك حرامدر ومنعه لرنده ايكن نبذايله معناي غدردخي منتفيدر لكن ماللري بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلري سالم اولمايجه اوزرلرينه ردي لازمدر شول عوض منزلنده در كه معوضي سالم اولمايجه ردي لازم اوله بوصورتده سبي مأخوذ قبول اسلام ايتمش بولنسه لر رد قيمتلري التزام اولنور زيرا مسلمي حربي يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلري كبي بعد الاسلام رد عينلري محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذايدرلرسه اولدخي لا بأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلري نه ده جاري ايسه آني تحري ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزره در كه ابتداء امرده نظرلري جانب قتالده اوليدي صلحه ميللري حلال اولمازايدي صكره نظرلري قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه قادر اولورلر كورمزمسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكي سنه دن صكره قوت مسلميني كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدي حلالدر واكر مسلمين اول سنه لرنده اهل حصندن رجوعلري ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالري اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه لر تعليق امان اولنان شرطلري غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللري غير حرامدر لكن بوصورتده مأخوذن وقيمتلرندن برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمرله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزلر دخي بطريق الجعل ملكلرين آلوب تملك ايتمشز بس عدم رديعزده معناي اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك اول طقسان رأسي مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلري مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه لر جواب مسئله بويله در زيرا بومذكورين مثللو برمحلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكي ازاله ده حقيقت عتق كبي اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلري بلاشئ موالرينه تسليم ايده رز واكر مماليك مسلمين ايكن اسير ايلدكلري عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدر كه قيمتلري رد اولنه زيرا احرازايله اول عبيده تملك لرندنصكره بز دخي بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلري دخي سالم اولمامغله رد عبيدلري لازم اولمشيدي لكن عبيد مذكورين مسلم اولمرله ردلري متعذر ورد قيمتلري متقرر اولمشدر واكر شرط ايلدكلري يوز رأسي اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلري كبي شرعا مالك اولمدقلري اسرادن بالتمام اداايلسه لرينه امام ايچون بعد النبذ قتاللري جائز وبرنسنه ردي غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلري نسنه لرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفي آنلر مشروطه وفا ايتملريله بزدن دخي وفادر كه مستقبلده بومثللو معاهده ده مطمئن اولوب ايفا ايده لر زيرا امام بوصورتده وفايي التزام ايتمينجه عدم وفاسي في الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايي تخليص ايچون غدر ايلديلرديو اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهود يمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتي التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلري احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللري ايسه بلاشئ موالريه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالري ظفر بولدقده بلاشئ

اخذ

مطلب رد العوض اذالم يسلم المعوض

اخذايدوب بعد القسمة والبيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتي و بيعده ثمني برله اخذايدرلر زيرا بطريق الجعل تملك بطريق القهر تملك منزلنده در كورمزمسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فئ اولوب بين المسلمين تقسيمي واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسي ممكن الوصول اولميان برقلعه ده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده مز زيرا معلوميزدر كه مقصود امير انجق نفع مسلميني متضمن اولان دلالتدر كه بوصورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهري معتبر اولديغندن عشرهٔ مرقومه يه شمولي مقرردر جواب اولدركه بلي بويله در لكن مقصودي اول دلالتدركه مقصد ما عالم اولماديغي نسنه يه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين عالملردركه دارالحربده غير مقدور الوصول نيجه نيجه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكنه مرادي انجق اخذلري مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب لكن ورود مسلميني آنلره اخبار ايله باعث فرارلري اولسه نظر اولنور اكر فرارلري مسلمين اخذلرينه قادر اوله جق موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بودلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله جق موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتي مقرردر زيرا دلالتله اوزرينه شرط قيلنان تمكين اخذ عشره يي ادا ايتمشيكن طرفيمزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر برموضعده عشره اوزره دلالت ايدوب آنلردخي مسلمين ايله قتال ايده رك واصل سلامت اولسه لر بودخي معتبر دكلدر كه برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلري قلعه لريله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانه ده فرق يوقدر مكر سلامتلري مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكر تفريط وتكاسللرندن اوله بوصورتده حريت اسير صورت پذير قيلنور واكر اول اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغي عشره مسلمينله قتال و بعض مسلميني قتللرندنصكره مسلمين آنلري باجمعهم اسير قيلسه لرينه حريت اسير دركاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن بوصورتده مسلمين آنلري اسيرايده ميوب همان قتالله جمله سني قتل وتدمير ايلسه لر دلالتي دلالت معتبرة دكلدر زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدر كه بو مثللو عشرهٔ مقاتله يي بلادلالة دخي بولمق مسلمينه قابلدر بناء عليه مقصودي ممكن الأسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكي بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين اول عشره دن بريني قتل و بقيه سين اخذايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولي ممتنعين ايكن قتل ايلمديلرسه اسير حر اوله مز زيرا تمكن اسرلري قتلندنصكره حادث اولوب بقيه سي انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتي همان تسعه يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشره يي اسير قيلدقدنصكره قتل ايلديلرسه اخذ عشره يه تمكنلري دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغي اوزره قتالله بعض مسلميني قتللرندنصكره مسلمين جمله سني حيا اسير قيلسه لرينه حريته نائل قيلنور زيرا مبتلاي قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره يه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشره يه واصل اولدقده اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخي سلاحدن عاري ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه لر دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير دركه دلالتيله اخذ عشره دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر اول اسير ادلكم على عشرة على ان تدلكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشره نك امتناع وعدم امتناعدن عمومني تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه لر دخي دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكي خصوصي ادا ايلمشدر ودلالت حالله مقصود مقاله اعتبار انجق خلافنه عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا اوعلى عسكر فلان البطريق او على عسكر الملك فهو حر مضمونتي القا ايلدكده اسرادن بريسي صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين ظفرياب مراد اولمسه لرينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بوصورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده مرادي عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر كورمزمسنكه امير من دلنا على عشرة من السبي من نساء اوصبيان فهو حر ديوب بر اسير دخي پيشگاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبي مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اوله مز زيرا بونده مرادي منعه ده بولنميان سبي اوزره دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتماله اوزره حمل اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير داراسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس   ياخود فله مائة ديمكله مسترشـدراه صواب اولدقده برمسلم وصف علايله دلالت ومسلمين دخی اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب لكن مسـلم مزبور ذهابده معيت ايلمسه برشيئه مستحق اوله مز زيرا ايجـاب مذكور على سبيل الاجرتدر يوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدر كه استحقاق نفلی موجب اوله بو جهتـله اجاره ايدوكی ظاهردر واستحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجردايله اولماز بناء عليه معيتی متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق اوله مز اماذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور اجارهٔ فاسده دركه معيتی نه محـله دكين اوله جغی بيان اولنمامغله عمل معقود عليـه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غـيرموصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر وحكم اجارهٔ فاسده برله اتيان عمل انجق اجرمثلی مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه اكچندن اجرمثلنه مستحق اولوب اجرمثلی مائه دن ازيد ايسه ده مائه دن تجـاوز ايده مز زيرا اجارهٔ فاسده ده مسمی معلوم اولدقده حكم شرعی بويله در امامشروط سيدن بررأس ايسه اجرمثلنه بالغا مابلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميهٔ رأس مطلق تسميهٔ صحيحه دكلدر ومسمايی تجاوز ايده مملك مسمايه تمام رضا سندندر وتمام رضا مائهٔ معلومه ده متحقق ورأس مطلقده غير متحققدر كه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنـا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله مائة درهم ياخود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلمسه اخذ مسمايه كسب اهليت ايدر زيرا موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ايكن معلوم اولديغی كبی رأس معين ايسه دخی معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قوانده عقـد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد صحيح نيجه مأمولدر جواب اولدركه انعقاد عقدی معيت ذهابه شروعی موجب واتيان عمـل حسبيله اجری مستوجب اولمشـدركه اول وقتده جهالت يوقدر واكر امام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الارماك منكم حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجيه دك قسراقلری سورمك ايچون مستأجر اولوب برجاعت دخی خدمت مطلوبه يی ادا ايلسه لر ينه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجرمثله استحقاق پيدا قيلرلر زيرا جهالت مسافه دن عمـل معقود عليه مجهول اولمغـله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنـده الى موضع كذا ديمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجرمسمايه مستحق اولور وبوصورتده دخی امير قوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ارما كه شتاب ايلسه لر اجرتدن نسنه يه ظفر ياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق اماملـه قوم مخصوصين ميا ننده واقع ايكن قوم آخرين اقامت عملده متبرع اولمشـلردر اما جميع اهل عسكرده نداايدوب ونداسنی ايشيدن برجماعت سوق ارما كه ابتدا ايلسه لر على وجه الاجارة عملی اتيان ايتملريله استحقاق اجرلری نمايان اماندايی ايشتميانلر سائقين اولسه لر نسنه يه لائقين اوله مزلر كه ندايی مستمعين اولمدقلرندن عملری على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر وبو بيانله استحقاقلری على وجه النفـل اولمديغی نمايان اولمشدر واكر امير خطأ طريقنه متحير قالوب يدنده بو لنان براسيره ان دللتنـا على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونی تقرير ايلدكـده اولدخی معيت ذهاب ياخود ذكر اوصافله طريقه ارشاد وايقاف ايلسه ينه كما كان اهل وولديله فیء اسلاميـاندر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيری ذكر ايتمكله على حاله اسيرقالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخی فیء مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدی وسائر املاك ومماليكی برابردر اما مسئلهٔ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده حريت نفسی ايراد اولنمشيكن شرط دلالتی ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضای شرط اوزره اهل وولدی اكا تسليمله دلشاد قيلنور لكن بو بابده زوجه سندن غيری اسم اهلده داخل اوله مز اماسبقت ايلين فصول امان بشقه دركه بونده اسر ايله جملـه سی مملوكين اولملريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون ويقين انجق زوجه سی حقنده رونمونددر كذلك ولد صلبيندن غيری اسم ولدده داخلين اوله ميوب ولد الوالـدی فیء مسلمين قيلنور زيرا بو استحقـاق انجق متيقنه منوط ويقين مشروط دخی انجق ولد صلبنه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء ولد صلبيسی يوغيسه اولاد ابناسنی اخـذ ايدركه اولاد الابناء عنـد عدم الابناء مقام ابنائده قائملردر اما اولاد بناتنی اخذ ايده مزمكر كه آنلری تسميه وتصريح ايليه زيرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسير مرقوم بعـد العتق دار الحربه ارجاع اولنميوب دار اسلامه اخراج واهـل ذمتده ادراج قيلنور زيرا بعـد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعی غير مشروعدر وبو بابده وصفـله دلالتی وذهابده معيتی برابردر اما تقدم ايلين دلالت مسلمين بشـقه دركه دلالت

مطلب لا يتجاوز المسمى في الاجارة الفاسدة

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بو دلالت على وجه الصلح والامان اولمغـله حقيقت شرطك وجودی معتـبر وكلامله ثبوتی مقرردر واكر امير دار الحربده سبی تقسيم يا بيعی تعجيل بعـده تحير طريقله اسرايه من دلنا على الطريق فهو حر ياخود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلری بو خدمتی تكميل قيلسه نظر اولنور اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجـه سابق اوزره مائه يی تجاوز ايتميـه رك اجرمثله استحقاقله مكرمدر واول دخی مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشـدر وايجاب امام دخی على وجه الاجاره در على وجه الصلح والامان دكلدر حتی دلالتی كلام مجردايله اولوب ذهابده معيتی يوغيسه نسنه يه مستحق اوله مز واكر شرط امام حريت اسيرايسه بو قولی باطل وبی تأثيردر زيرا ملك مالكين اسراده متقرر اولدقـدن صكره امام رفيق مالكينی اعتاقه غير قادردر واكر امير قبـل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق فهو حر ديمكله متحير اولدقده اسرادن بريسی برطريق واضحه دلالتـه واصل انجق اول طريق دار الحربه موصـل ودار اسلامه غير موصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلری دار الحربه دخولده ايسه دلالتی متحقق وحريته مستحقدر واكر تحيرلری عودتده ايسه دلالتی دلالت دكلـدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصـل ودار الحربه غير موصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حالله مقيد اولمغله حالت دخولده مرادی مقصـدی اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكی معلوم ومشـاهددر واكر امير ان دللتنـا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطـاب اسيرايلدكده اسير دخی حصن مرقومك اول محلـدن طريق قريبی وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعـد اول محلدن حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتيـاد قيلدقلری برطريق ايسه شرط حريتی تحقيق اولنور زيرا طريقنـدن هر بری طريق حصندر وامير لفظ طريقی اطلاق ايتمشدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر وبلا دليـل تقييد مطلق غير جائزدر واكر معتـاد ناس اولميوب بلكه محـل آخرك طريقی اولوب انجق اول محـل آخردن طولاشوب حصن مرقومه كلمك ممكن اولان برطريق ايسه بو دلالتی دلالت دكلدر زيرا بو موضعدن يعنی شارحك موضع تأليفی اولان بلدهٔ اوزچنـددن كاشغره واروب بعـده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد اوزچنددن كاشغره كيدن طريقی طريق بخارا اعد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتی مجزومدر واكر امير ان دللتنـا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذی يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبی بعينه ايراد لكن اسير آنلری طريق آخره دلالتـله ينه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيـين ايلديكی طريقده قرب مسافه يا امن مخافه ياكثرت علف وقری ياوفرت سبی واسرا جهتيله مسلمينـه فائدهٔ زائده ملحوظ ايسه اول اسير على حاله فيئـده محفوظدر زيرا امير طريق نافعی تعيين ايتمشيكن خلافنـه دلالت وشرطه ترك رعايت ايلمشـدر وتعيين مطالب مفيـد اولدقجه اعتباری واجبدر واكر دلالت ايلديكی طريق اول طريق مطلوبدن انفع ايسه بالنظر الی القيـاس ينه فیء اولسی مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عبـاد حكمت مفيده وفائدهٔ جيـده دن خالی اولمق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار ايتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر وبالنظر الی الاستحسـان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينی مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطـالب انجق مفيـد اولدقده معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينـده فائده بولنماديغی اظهر اولمغله درجـهٔ اعتباردن ساقطدر واكر قنقی طريق انفع ايدوكی نامعلوم ايسه ينـه على حاله فیء قيلنمق مجزومدر زيرا تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوی معلوم اولمدقجه اصل مداولنـده اعتبار اولنور وبو بابده خلوی معلوم اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد وبر اسير دخی طريق مصيصه ياخود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بو طريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقیدر واكر بعـد وضرری مجزوم ياخود كيفيتی نامعلوم ايسه فیء مسلمينده باقيدر زيرا بو صورتده شرطه رعايت ايتمشدر كورمزمیسنكه طريق درب الحـدث ديمه رك برطريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكريله موجود اولمغله قتـاله اقدام وبعض مسلمينی قتل واعدام ايلسه ياخود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلری تلف اولسه ينه شرطه وفا ايتمش اولوب حريتنی ايفالازم ميدر بلكه دكلدر ومؤلف بی مثيل بو تمثيل ايله شو معنايی بيان وتفصيل ايتمشدركه

تقييد كلام برفائده يی موجب اولدقجه مخـاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل فی السلاح وغيره * يعنی قتل قتيلده جواز تنفيـل مثلا وعسكر مسلمين تكميل سـلاح وتتميم ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخی جواز تنفيل بابنده بحث دقتما بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

مطلب دل على طريق يوصل الى دار الحرب او الاسلام

مطلب في ايجاب العبادة بغير اللفظ

مطلب في ايجاب المعنى دون المبنى

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل ایدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدرکه درع ارهاب اعادی یه بادی ایکن
مسلمك آنی دار الحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امیر تصویب اولنور کورمزمیسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسك فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب وتعویض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزا اواردر کذلك من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر وبارزدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجاعتمظاهر لرینه بربری اوزره تلبس درعیله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل و بش اون درعله دخول اوزره تحریض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیندن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولماسشدرکه مقاتل حین قتالده درعیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت ویروب مانع
قتال اوله جغی بلا اشکالدر بناء علیه درعیندن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدرکه بویله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در بو قسه درعله دکلدر زیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعدا ذکر دارعین ایله پیدا قیلنور ودروع نه دکلو کثیر اولسه بنه دارعی رجل واحددر زیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عند القتال بنفسه تلبس ایچون محتملدر ودرعیندن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطابله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جواز تنفیلی بی التباسدر وتجفاف کسر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی بر نسنه درکه عند الحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیلله دخی متحصلدر بناء علیه برایکی تجفاف اوزره تنفیلی جائزدر زیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اکر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم ایتمیلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بویله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بویله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مکر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بویله درکه هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمدندر واکر امیر عسکر مسلمین
محاصرهٔ حصن ایدنجیه دکین نسنه سویلیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح
ومشروعدر زیرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتلردر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر بو قسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمتده حق غانمین
ثابت اولدقدنصکره ایچندن صله واحسانله بعضیلرین تخصیص وتمیز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل برله تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضاتدن بر فرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منفلله مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل ایتمیلردن
ایسه ده ینه اول نفلی اخذ ایلمك اکا حلالدر زیرا خلافنه حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدرکه برکسنه زوجه سنه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کندو رأینده تطلیقهٔ باینه دن معدود اولسه لکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حکم الحاکم بخلاف رأی المجتهد سقط ذلك الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقهٔ رجعیه در دیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر رحمه الله تعالی قولی اوزره در امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأینی ترك وخلافیله عمل ایده مزو بز بو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة و من یجوز ذلك منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلان تنفیل و کیملردن جائز کوریلدیکی ذکر وتعلیل بابنده فصل لازم التفصیلدر
اکر بر سریه دار الحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولملریله امیر اول غنائمی احراق یاخود دار الحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم ومسلمینه من اخذ منها شیئا فهو له دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بو صورتده بعض مسلمین تکلف و بعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کمسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر و بعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز انجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقدنصکره ابطالنی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحقلری اخراجله متأکد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق یوقدر توضیحی اولدرکه امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولمیانلرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترك واطلاق ایلمك مشروع و بو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمیز ایله حق بعض آخرینی ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث وتنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بو جانبی ترجیحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمی اخراج یا بیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیلله ابطال حق بعضه مقتدر اوله مز کذلك عند العجز من اخذ شیئا فهو له بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر لکن کرکدرکه بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه و بو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکسنه جواهر یا غیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری بر نسنه یی اخذ واخراج ایلسه البتة بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلك صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورت اولمیان محللره تناول وتناهز ایلمز و تنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولنجه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح در مثلا ابنیهٔ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینك حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهو له
دیسه جائز و برکسنه اول بنالری تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص ومتمیز درز یرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلر در حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور و بو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدمله حادث اولمشدر مکر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرك دخی
مجهولی اوله بو صورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور واکر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر ینه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کمسنه کندو ایله غیرلری بینده مشترك ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجله احیا ایلمشدر
واحیاء مزبور قطع شرکتله اختصاصنه سبب اوله مز واکر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مزقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریهٔ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی نقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمسونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزا واردر وکندو مالّلرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعهٔ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی اجرا قیچون میدانه القا ایلدکلرنده امیر من اخذ شیئا فهو له دیمکله بر قوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر ینه جمله سی صاحبلرینه رد وتخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنك ملکلری

مطلب یجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان *

مطلب لا ولاية للامام في اموال الناس

متعين وامام ايچون املاكي ناسده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهي اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ايچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالما مشدر اما قبل الاحراز
تنفيلي بشقه در وبو بابده ثابت اولان انجق احراز باليدايله ثابت بر حق ضعيف اولوب اولدخي احراق ايچون يدبدين
القاايله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سببله حقلري متأكد اولمغله
احراق ايچون القاده حقلري باطل وآنده امام ايچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعناي محرر بعد القسمة والبيع
دخي اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمي دارالحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه‌لر واهل حرب آني كوروب اخذ ايتملريدن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآني محلنيدن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه‌لر آنده سريهٔ اولانك حقي باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القاصكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محلنده
ابقا ايلسه‌لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آني اخذ واخراج ايلسه‌لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمي لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه‌لر بو صورتده مالكلري
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لري منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايدرلر كذلك مسلمين غنائمي بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه‌لر حق سريهٔ اولى آنده تأكد ايتمش اولمغله يدلرينه رد
وتسليمده تردد اولنماز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه‌لر بو صورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن انجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر وبعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بو مسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روايتينك بريسي واصحي ايدوكي باب النفل الذي ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه‌لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلري قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
كسنه‌نك ملكي يوقدر حتى امام ايچون غنائمي بيع واثماني تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لري يوقدر
وثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بيعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعني القا ايدنلر حين القالرنده من اخذ شيئا فهو له ديوب مسلميندن برجماعت دخي
آني اخذ ايلسه‌لر داراسلامه اخراج ايتسونلر ايتسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللري آخذينه هبه‌يه
مجهول وقبض آخذيله هبه دخي تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلري موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جاري اولان
حكم اوزره رجوعلري مشروعدر واكر اخراج ايتشلر ايسه رجوعلري غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آني موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
بر له شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده در كه
قول مذكوري مالكدن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايتمين كسنه آندن بر نسنه‌يي اخذ
واخراج ايلسه ينه مالكنه ردي لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلري على وجه الهبة اولمغله اخذلري قبض
متمم الهبة در اما استماع ايتمينلرك اخذلري وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ايچون وجه امانت اوزره
اولمغله ملكي ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولي ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابده ديرز كه جهالت مزبوره نزاعه مفضي دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بو لفظله على وجه الهبة اخذيني مباح قيلمشدر وبو اباحت جهالتله دخي ثابته در وبو بابده
اصل قوي عبد الله بن قرط اليماني رضي الله تعالى عنهك روايت قيلديغي حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر ويوم قردن مرادلري ايام نحردن يوم ثانيدر كه
آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوي مذكور ذيل حديثده بو معنايي تحديث ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتي بدنه تقريب اولندي همان بدنات مزبوره ذبحه قنقمزدن ابتدا بيورلر ديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلري ساقط يعني
موتله ذمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بر كلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم اتصاللرنده بولنان بعض ذواته
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخي من شاء اقتطع يعني مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايليسون بيورديلر ديو

نسخه ده واقع اولان بو قولمز حديثده واقع فلا وجبت جنوبها لفظ شريفنك تفسيريدر منه

مطلب نثر السكر والدراهم

مطلب وضع الماء والجمد في باب داره

مطلب شجرة واباح ثمرها اوغرس

جواب ايلدي ايشته بو خطاب عنايتمآب مأخوذ ايله انتفاع وتملك وجهي اوزره اباحت اخذ دركه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول اباحتي ايجاب قيلمشلردر پس بو جنسدن اولان اموره بو نصك حكمي تعدي ايدر
وقول محرر بو وجهله دخي مؤيد ومقرردركه مجرد القاء مال بلاكلام حكم اباحتي افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيريده سكر ودراهمدن برنسنه تكلم ايتميه‌رك نثار وهر اخذ ايلينك تملك وآنكله انتفاع واستبثار ايدر
حتى ديمشلردركه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبي اخذه اذن صريح بولندقده حكم مزبور اولى
بالتصحيح در وعلى هذا بر كسنه باب دارينه ماوجمد وضع ايلسه غني وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتمكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك كسنه‌نك ملكي اولميان ارض مباحه ده بر شجره غرس واصابت اثماريني ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ايچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبا روايت ايلديكمز حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللري نامعلوم ايكن اسلابلرين اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهو له ديوب برجماعت دخي آني اخذ ايلسه آنلره نفل حلالدر زيرا مسلمين آني اخذ واغتنام ايتمشلردر
بو جهتله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحي اولدركه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آني امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد اماملة امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت
يامعزول اولوب يرينه آخري نصب اولنسه اخذ ايدنلردن بر شيء استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمسه‌لر تا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلني بيله‌رك ياخود بيلميه‌رك اخذ ايلسه‌لر امير ثاني جمله سني
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولنمغله تنفيلي باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر وبو مسئله‌نك نظيري باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشديكه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يامعزول ويرينه آخري
قائم اولسه بطلان تنفيلي مستلزمدر بناء عليه تنفيلي مانحن فيه كبي بعد الاصابه اولدقده بطلاني طريق اولى ايله
نمايان در شول قضا منزله سنده دركه قاضي قبل التنفيذ منعزل ويرينه خلافنه ذاهب قاضي آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بز باب من يكون له النفل ومن لا يكون اثناسنده بر اصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشديك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرصو صدر
مؤلف معالي پناه طيب الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عود وولوج ايلدكلرنده بريسي قتل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله انجامه ايروب شمدي دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبه غير نائلدر كورمز ميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ايلسه‌لر قاتل ايچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايي استماعله مسلمين
دفع ايچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك دار اسلام
وكرك دار الحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلري غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقي اولوب امير دخي بو يله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا بالدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده
بر حصنه سريه بعث وآنلري ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده‌رك
نيجه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرندنصكره اصل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه‌لر اهل سريه
تنفيله بكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه‌نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلري غنائمده ايجاب
واولوجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدي اولدخي صورتياب اولمادي كورمز ميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصني فتح ايلسه‌لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه‌لر دخي اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بو يله در واكر امام داراسلامدن بر سريه بعث واوزرلرينه
بر امير نصب ايدوب بعده اول اميري عزل وآخري نصب وارسال ايلدكده بر قوم دخي تنفيل امير اول ايله اخذ انفال
ايتمش اولسه‌لر نظر اولنور اكر عزلني بيله‌رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلري كندولره سالمدر كذلك امير دخي
عزلني بيلميه‌رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذي لازمدر زيرا عزلني بيلميوب ياخود عزلني اخبار وكندويي عملدن
صرف ايدر كسنه كلمدكجه ينه امارتي باقيه در واكر تنفيلي امير ثاني كلوب عزلني اخبار ايلدكدنصكره واقع

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر واکر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو
اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلمدکجه ینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیرینه بو کیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعه سی صحیح وبی معارضدر نکته سی اولدر که
مسلمینی دارالحرب ودار اسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیر جائزدر بناء علیه امیر ثانی کلمدکجه تدبیر مسلمین
اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریر ایتمش
اوله بو صورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیر مقبولدر زیرا عندالتقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزله معزول اولمشدر و بعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالحربه ادخالله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بر فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیلمه دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولنی تعجیل وعسکرینه بعض انفاله تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجههٔ
خطابیله حاصل کبیدر ومواجههٔ نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واکر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قیل اما فلان
سکا واصل اولدقده امیر اولدر سن دکلسین مضموننده کتاب امام رونمون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز و باقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر و بعد
الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیرسین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر بو مسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق
برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکا وارد قده امیر اولدر سن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن برطائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام و بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر غنائملری
تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعه لرینه اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
مثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه در امارت سریه دخی بویله در که تقلید امامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی متثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دارالحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناء فعل امیرلری
جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکر ایله دارالحربده غزا ایدر ایکن فوت یا شهید اولوب عسکردن برطائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر و بر بریندن مفارقت وهر بری ارض عدودن برجانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لر کرکدر که اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلر سه احرازده مشترك
اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هر بری نفل
وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس و بعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزا ایله بزدن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض
اولمقله اول والی یه سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضروره امر تنفیله دخی موجب تفویضدر مکر خلیفه آنی
تنفیلدن نهی ایتمش اوله بو صورتده خلافنه تصریحله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده در که بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

مطلب امیر المصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

مطلب الامامة العظمى تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
برقاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی
غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله در واکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیر سریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه یی دارالاسلامدن بعث وامیرلرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله
امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلله
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتمدیکی امورده
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر و بو بابده سریه سنك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد
موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
متثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدر که آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بو صورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهر کس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بو وجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه ده جهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بو صورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدر که بر رجل بر صبینك عورتنی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدر که آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدر که عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدرز وجه ثانی اولدر که بونده اجازت انجق
منفل لهمه تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره دن
عدیلی اولدر که صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدر که برکسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك برشیئ اشترا قیلسه
البته شراسی فاسددر لکن برقاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندیمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتمشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیلدنصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه ده جائزدر واکر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بو صورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم باتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده سریه دار اسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بو سریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان برطرفدن دار اسلامه خروج ایلسه لر بونلر دخی دار اسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئلتینك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تنفیل بشقه در واکر سریه غنم یابقر یا رمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو استيجاری نظر عامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی محققدر اما تنفیل بشقه درکه آنده منفعتی انجق منفلین حائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیرجائزدر واکر عامل سریه یه علی السویه ربع مصابلرین تنفیل عسکره امیرلری دخی حین القاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیلرینه بشقه کونه تنفیل عسکره سریه عسکره رجوع ایتمیوب همان داراسلامه خروجده تعجیل ایلسه لر بو صورتده نفل عامل باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر داراسلامه خروجله داراسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه واوج ایلمشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددرکه اثرده لانفل للسریة الاولی بومثللو سریه حقنده وارددر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینك حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحته واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدرکه بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما نفل امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیرمتجاوزدر واکر عامل سریه ایچون تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن داراسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولایدری ماهو *

یعنی بر غازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیرمتحقق اولان انفال بخصوصنده باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفه الاجناس اون عدد اثوابله واصل اولسه هرثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیله کتوردیکی اثوابك عشری اکا ایجاب اولنمشدر زیرانص ایتمدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدرکه تصحیح کلامنه بو معنادن غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بوجهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز بناء علیه هرثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الذواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب ثیاب کبی اجناس مختلفه یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابك جمله سنی جنس واحددن استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بروسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط عام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها دیدکده برکسنه بقره یاجاموس یابعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه دن غیری یه متناول اولماز وبو بابده بلاشبهة حقیقت لفظ دابه معتبردکلدر زیرا صورت مفروضه ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض الاعلی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندیمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل اولنور اما بزم دیاریمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله شهرت یابدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب برکسنه دخی برجزور یابقره کتورسه برنسنه یه مستحق اوله مز اما برشاة معز یاخود شاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور اکرچه لفظ جزره هر برذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعمالنه اعتیاد واستیناس ایلمشلردر حتی برکسنه آخره اجزرنی من نعمك یعنی ماشیه لرکدن بکا برجزره ویر دیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابله استحقاقی متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس ابلدن غیریده استعمالی غیرمعقولدر بو صورتده بر بعیر مرکوب یاناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه سزاوار اوله مز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدرکه مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بر دخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردرکه

الجزر المأكول بفتح الجيم وكسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة يقع على الذكر والانثى والجمع جزر مثل رسول ورسل كذا فى المغرب وفى حديث خوات ابشر بجزرة سمينة اى شاة صالحة لان تجزر يقال اجزرت القوم اذا اعطيتهم شاة يذبحونها ولايقال الا فى الغنم خاصة كذا فى النهاية وتفصيل مشروحه جزره وجزورك فرقلرى كسب وضوح ايلمشدر منه

الشاة الواحدة فى الغنم للذكر والانثى او يكون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش كذا فى القاموس منه

اسم جزور مرکوب وغیرمرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بر بختی یاخود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة دیدکده جمل عربی یاناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمه خاص اولمغله عربی یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه یی تنفیلده عجمیتله توصیف اول نسنه نك عربیسنه تناول ایلمز واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر تنفیلده جاموسه غیرشاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع اوتبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یااناثدن تبیع یاتبیعه تسمیه ایتدکلری ولدبقر زکوة ایچون ویریلك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کوریلمشدرکه عرف ناسده بوجاموسدر بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلاتقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه درکه جمیع لغات عربده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشترکبی هرلغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزك عدم دخولی لایقدرکه معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدرکه حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله سنی جنس واحده الحاق ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره واسم دیك اناثه شامل دکلدر وبرایمان الجامعده لاآکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اما عقد یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولماز کذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلنی ذکر ایلدیکمز محلده بو مسئله یی بیان قیلدق وبو بابده حکم تنفیل حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان

* یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دارالحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیللرینك محل تفصیلیدر فچانکه مسلمیندن ایکی عسکر هربری بر طرفدن دارالحربه دخول ایلدکده هربرینك امیری قبل الخمس تنفیل ربع یاثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهربری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه لر کرکدرکه اول غنائمی قطعا نقلی وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدهلر زیرا هر امیر انجق کندو سریه سینك اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه نك مصابی انجق قسمت مزبوره ایله نمایان اولور بوجهتدن اولابین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچندن خمسی اخراج اولنمازکه استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هرسریه حصه سیله عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله یی اکتاب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز یوز رجال ودورت یوزی فارس دورت یوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورت یوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدییوز راجل اولسه کرکدرکه مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس ویدییوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز عدد اولان سریه یه ودورت خمسی فرسانی دورت یوز اولان سریه یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم واوچ سبعی رجاله سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله سی دورت یوز بولنان سریه لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق ایله هرسریه نك حصه سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلاتخمیس بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهرسریه حصه سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زایده دن عاری ایکن بو صورتك ماقبلنه تفرع وتفریعینك توجیهی دشوار نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده مانحن فیه کبی هرامیرك سریه سنه

لفظ کاو فارسیده بمعنی البقردر وجاموس ... بمعنی الغنم ...

مطلب قال لا آکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم علی الکتاب

تنفيلي ياخود هيچ برينك عدم تنفيلي ياخود احد هماتك تنفيل وآخرك عدم تنفيلي جمله سي برابردر زيرا هر اميرك
ولايتي سرية اخرايه متجاوز اولمامغله آنلرك حصه سنده تنفيلي غير جائزدر

باب النفل لمن يجب اذا جعله الامام جعلا * يعني منفل لهمده اجمال وقنق صنفه تنفيل قيلديغن بيانده اهمال
ايلدكده نفل كيملره واجب اولديغني تعيينى حاوى باب دقيق الفحاويدر اكر امير من خرج من اهل العسكر فاصاب
شيئا فله من ذلك الربع ديو تنفيل ايلسه بو لفظى مسلم وذمى رجل ومرأه حر وعبد صغير وبالغ تاجر ومقاتل سابق القتال
وغير سابق وبالجمله غنيمده سهمى يارضخي اولان هر فريقه بلاتفريق شاملدرز يرا بوندن مقصود قتال واغتنامه
تحريض واغرا وطوائف مذكوره ده اهليت تحريض پيدا وهويدادر وعسكرده بولنان تاجر فى الاصل قتال ايتديسه ده
شمدى غنيمه اصابت واتيان ايتمكله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغير اذن الامام خروج ايتمش ايسه غنيمتدن
رضخ وسهمى متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مز واكر خروجى باذن الامام ايسه نفلده مقام ذميده قيام
ايدر واكر اهل حربدن براسير قول اميرى ايشيدوب خروجه عزيمت وغنائمه اصابت ايلسه غنائمى فئ مسلميندر زيرا اسير
فئ مسلمين وغنائمى آنك كسبى وكسب عبد مولاسنك ملكيدر بنا برين اول اسير غنائمى ايله فئ مسلمين قيلنور واكر اول دار
اهلندن عسكر مسلمينده مستأمنين بولنوب مقاله امرى ايشيدوب قتاله خروج وآلدقلرى غنائمله ينه عسكره
ولوج ايلسه لر نظر اولنوراكر مسلميندن خوفلرى زائل وأمنلرينه وارد و واصل اولدقلرى موضعده اخذ غنائم
و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ايله استيمان ايتمشلر ايسه بلاخمس جميع غنائملرينه مالك اولورلرزيرا موضع
مرقومه وصوللرنده بيننزده اولان حكم امان منتهى اولدقدنصكره آنلر اهل حرب ايكن اموال اهل حربه استيلا
وتملك بعده آنك اوزرينه استيمان ايتمشلردر واكر مأمنلرينه بالغ اولميوب هنوز مسلمينه قريب اولان محلده اخذ
ايتمشلر ايسه قتاللرى باذن الامام ايسه بعد النفل و بلا اذن ايسه بلا نفل غنائملرى فئ مسلمين قيلنور زيرا مأمنلرينه
بالغ اولمدقجه اما نمز باقى اولمغله دار اخرادن عسكريمزده بولنان حكم مستأمنينده قيلنورلر و باذن الامام خروجلريله
بلا اذن خروجلرى ميانينده توضيح فرق اولدر كه اذنله خروج ايدنلرى دوشمن احاطه ايلديكى مسموع اولدقده
امير ومسلمين اوزره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب و بلا اذن خروج ايدنلر نصرتى غير مستوجبدر وحكم تنفيل
* دخى بويله در كه اذنله خروج ايدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلا اذن ايسه انفاله غير نائللردر والله الموفق *

باب النفل فى دخول المطمورة * يعني تحت الارض بنا قيلنان مطموره يه دخول بابنده احكام تنفيلك محلى تفصيليدر
خانكه مسلمين ايچنده اعداء مقاتلين بولنان مطموره نك قپوسنده قيام وامير لرى من دخل من باب هذه المطمورة
فله نفل مائة درهم ديمكله تحريضه اقدام ومسلميندن برقوم دخى اولبابه اقتحام ايتدكلرنده ناكاه وراسنده
باب آخر مغلق وارايدوكى ظاهر لكن بين البابين اعدادن برفرد غير حاضر اولوب همان جماعة اهل اسلام
باب ثانى اوزره اقتحام ايدوب فتحله بكام اولسه لر ينه باب اوله اقتحام ايدنلرك نفللرى متحقق وآنلردن هر برى
ايجاب امامله يوزدرهمه مستحقدر زيرا من دخل ده كلمهٔ من لفظ عام وعلى الانفراد هر برينه تناولى بلا كلامدر
بوصورتده جماعت مسلمين اظهار خصام و بين البابين اعدادن كسنه يوغيدى و باب ثانيده قتال اوزره دخى
جمله مزحاضرايدك آنلره نفللرين ويرمزديو منازعه يه قيام ايدرلرسه انلرى اسكات ايچون دينلور كه سزلر وراء بابده
باب آخر موجود و بين البابين دوشمندن كسنه نابود ايدوكنى بيلمزايديكز اول حينده تنفيله حاجت مس ايتمكله امام
ايجاب تنفيلله باب اوله دخول اوزره داخلينى تحريضه تعجيل ايتمشيدى سؤال اولنورسه كه بوتوجيه امام تعيين
باب ايده رك من دخل هذا الباب ديمش اولايدى و جيه اولورايدى امام ايسه انجق من دخل من باب هذه
المطمورة ديدى و بوبابده باب مطموره انجق باب ثانيدر جوابده ديرزكه بويله دكلدر بلكه حين نفلده باب
مطموره عند الامير والمسلمين انجق باب اولدر زيرا مسلمين آندن دخوله جسارت ايده ميوب بعد التنفيل دخول
ايدنلر اعتقادلرينه كوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرينه تنفيل اولنان امرى اتمام ايلديلر ينه سؤال اولنورسه كه بوصورتده
مجموع داخلينه يوز درهم ويرلك واجبدركه امام انجق آنى موجب اولمشدر جوابده ديرزكه كلام مطلق افهامه
تبادر ايلين مفهومه حمل اولنور ولفظ من بورده كلمهٔ من هر برينه متناول ولفظ مائه دخى منكر اولديغى آنلردن
هر فردك مستحق اوله جغى آخرك مستحق اوله جغنه مغايرته دليل اولمغله فهمه تبادر ايليين هر برينى برمائه ايله
تنفيلدر كذلك من دخل فله رأس ديسه حكم تنفيل بو تفصيل اوزره در اما من دخل فله الربع من الغنيمة
ديدكده اون كسنه داخل اولسه مجموعى بر ربعه نائل اولورزيرا بونده داخلينه ايجاب ايلديكى ربعى غنيمته
اضافتله تعريف ايتمكله مرادى اول ربع مسماده اشتراك داخلين ايدوكى غالب احتمالدر كورمزميسنكه داخلين

حسب العاده

حسب العاده اربعه دن زياده اولور وغنيمتك انجق ارباع اربعه سى موجود اولمغله زائد ايچون ربع زائد نابوددر
پس مرادى داخلين كثير ايسه لرده ينه ربع بينلرنده مشترك ايدوكى بو بياندن مستفاددر واكر ابتدا برشخص صكره
بردخى ثم وثم برر برر دخول ايده رك عشرهٔ كامله اولسه لر ينه جميعا دخوللرى منزلنده ربعده اشتراك ايدرلر
زيرا امام جمع وترتيبه بلا تعرض دخول اوزره تنفيل ايلمشدر لكن بو تنفيل انجق اولابدن اعدانك انعدامى
ياخود تباعد وانهزامى معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجيل ايدنلر ايچوندر يوقسه بين البابين كسنه بولنما ديغى
معلوم اولدقدنصكره داخل اولان نفله نائل اوله مز زيرا تحريض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر كذلك
مسلمين فتح باب ايلدكدنصكره خلفنده كمين اولمق خوفيله دخولدن اجتناب ايلسه لر بونده دخى تنفيل حكم
وتفصيلده ماقبلنه عديلدر زيرا مقصود تحريض دخولدر اولدخى حال بقاء خوفله مقيددر كذلك من دخل
فله بطريق المطمورة ديدكده اون كسنه حال قيام خوفده معا يا متعاقبا داخل اولسه لر اشتراكا بطريقه نائل
قيلنورلر زيرا بطريق مطموره يه اضافتله تعريف ايتمكله مرادى آنده اشتراك داخلين ايدوكى مستفاد اولمشدر
امافله بطريق من بطارقتهم ديمش ايسه بونده بطريق تنكير ايتمكله هر داخل بربطريقه نائل قيلنور لكن
اول مطموره ده انجق ايكى اوچ بطريق موجود ايسه موجودلرى ميان داخلينده تقسيم اولنوب شئ آخر اعطا
قيلنمازز يرا صحت ايجاب باعتبار المحل اولمغله محللندن مقدار موجودى تجاوز ايلمز وعلى هذا فله جارية من جواريهم
ديوب ايچلرنده اوچدن زياده جاريه بولنماسه بين العشره تفاضل بولنمامغله اول جوارى بينلرنده على السويه
تقسيم اولنوب جوارى موجوده نك غيريده تنفيل تحقق ايتمكله شئ آخر اعطا اولنماز اما من جواريهم قيدينى
تركله فله جارية ديمش اولسه بوصورتده مطموره ده بولنان مالدن هر داخله برجارية وسط ياخود قيمتى اعطا
قيلنور زيرا بونده هر داخله برجاريهٔ مطلقه تسميه اولنوب اول تسميه دخى ماليت جاريه ده موجب حق اولمغله
عينى يا قيمتى واجب اولور لكن تنفيلدن مقصود مسلمينه ايصال منافع اول دخى تنفيلى مطموره ده بولنان ماله
تقييده متوقف اولمغله بويله تقييد اولنور حتى مطموره ده نسنه بولنماسه محل حقلرى منعدم اولمغله داخلين برشيئه
مستحق اوله مزلر فرق مسئلتين مسئلهٔ وصيتله ايضاح قيلنور كه بركسنه فلانه كندو جاريه لرمدن برجاريه
وصيت ايتدم معناسنه اوصيت لفلان بجارية من جوارى ديوب بعد الموت جوارييى بولنماسه موصى لهه
نسنه ويرلمز اما مطلقا برجاريه معناسنه بجارية ديسه مالندن برجاريه قيمتى ويرلور بونده دخى
هيچ مالى قالمازسه موصى لهه نسنه ويرلمز حكم تنفيل دخى بويله دركه مطموره ده نسنه بولنمادقده
بشقه غنائملرى وار ايسه دخى مستحق نفل اوله مزلر زيرا مقصود متكلمه حاصل اولان تقييد كلام تنصيص متكلمله
تقييد مرام كبيدر بناء على هذا صورت مفروضه ده مسلميندن برى دخول وخلف بابده كسنه يوغيمش ديونداء
بعده برجماعت دخوله ابتدا ايلسه لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدرزيرا تنفيلى حال بقاء خوفله مقيد وخوف
دخى نداء اولى استماعله زائلدر اما مطموره مظلم اولوب نداء اولى استماع وحقيقت حاله اطلاع ايتمدين دخوللرى
بشقه دركه دخوللرى حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول كبى نفله مستحق اولورلر واكر صورت مفروضه ده
برجماعت باب مطموره دن دخول وجماعت اخرايى دخى اذن والتماسلريله بعض كسان بالاى مطموره دن ادلا
وارسال وانلر دخى بابه مرور ايتمدين تدلى وترسل بر له وسط مطموره يه حلول ايلسه لر نظر اولنور اكر امير
من دخلها ديمش ايسه طائفتيندن هر برى نفله مستحق اولورزيرا دخول مطلق شرط ايدوب اول دخى
هر برندن تحقق ايتمشدر واكر من دخل من باب المطمورة ديمش ايسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر
زيرا بابدن دخولى شرطله تقييد كلام ايلمشدر كورمزميسنكه بركسنه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب
ديدكده زوجه جانب سطحدن خروج ايلسه طلاق واقع اولميوب ان خرجت من الدار ديمش ايسه واقع اولور
واكر برجماعت حديددن بعض ظروفه كيروب رفيقلرى آنلرى كندو اذن والتماسلريله بالاى مطموره دن ادلا
وارسال وآنلر دخى بين السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ايله قتال مسلمين فتح مطموره يه استعجال
ايلسه لر مستحق انفال اولورلرزيرا دخولدن مقصود امير انجق وصولى تحقيق جرأته موصل ومنافع مسلمينى
محصل اولان موضعه وصول ايدى اول دخى رسيدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتالله دوشمنى مشغول ايتملريله
مسلمين فرصتياب فتح ودخول اولمشلردر واكر رفيقلرى آنلرى برايكى ذراع مقدارى ادلا بعده كير واخراج ايلسه لر
بونده معناى دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مزلرزيرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمينه موصل
اولمامشلردر اما حين تدليه ده حبللرى منقطع ووسط حصنه واقع اولسه لر بونده التماسلريله تدليه اولندقلرندن
نفسلرين مطموره يه القا ايتمش كبى اولوب شرط دخولى ايفا ايتملريله نفللرين استيفا ايدرلر اما تدليه ايدنلر

مطلب اوصى بجارية ولاجاريةله

التماسلری یوغیكن قطع حباله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتاله فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئ استحقاق ایده مزلر
زیرا كندولر دخول ایتمیوب بلكه القا اولندیلر كه قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز
لكن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در كورمزمیسنكه صورت التماسده سقوطله هلاك اولسه‌لر نفسلرین القا
منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاكلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله
دیتی جمع ایلمك غیر ممكندر واكر بالای مطموره ده قتال ایدر ایكن سورچوب مطموره یه دوشر ایسه نفله مستحق
اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب كندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول
ایتمش كبی مطموره ده حصولی كندو فعلنه نسبت اولنور اما بركسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه
واصل اوله مز زیرا كندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله كندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز
مكر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امر یله فعل غیر همان فعل نفسی كبیدر
نكته سی اولدر كه مقصود امیر اظهار جرأتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل و بلا امر غیر
حاصلدر واكر رفیقلری آنی تدلیه ایلدكده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی
فتح مطموره یه دك قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدكلرنده
یاخود كیردیكی ظروفه واصل اولوب كسر ایتدكلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هوادن سلاح عدو واصل
اولمیه جق موضع عالیده ایكن اهل حرب كندایله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه یه جالب ایده مز زیرا فاعل
آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در یوقسه اظهار جلادتله داخل دكلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه
باللطف المنتظر دیر كه بر مطموره اهالیسی اموال وذراریلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمك اوزره ذاهب صلح اولدقلرنده
مسلمیندن برطائفه‌یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال كورملریله مسلمین صلح
مطلوبه مساعده ایتدكدنصكره دخول ایتدكلرنده ایچنده بیك عدد رجال بولندقلرندن بشقه مطموره نك
تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اكر خارج ارضه خروج ایده جكلری انجق باب واحد
ایسه اول مطموره مطموره واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمیندرز یرا
بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده در كه حجره‌لری ومقصوره لری متعدد لكن
طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیكه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدكلرنده اكرچه قلیل
العدد ظن ایتمشلر ایدی لكن حكم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریح محلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر
واكر مطموره نك جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جكلری باب آخری وار ایسه اختلاف
مدخل حسبیله ایكی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنور كه ایكی
جانبنده بر باب اوله اول ایكی دار عد اولندیغی كبی بودخی ایكی مطموره عد اولنور و بوصورتده امان انجق مسلمینه
متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور و مطموره دیكرده بولنان رجال
فیئده ادخال اولنورلر اكر آنلر بزلر مطموره اولی اهالیسندن دیرلرسه موضع امانك غیریده بولنملریله دعوای
امانده قوللری قبول اولنماز مكر باعیانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدر كه اهل ذمت اهل حرب قریه‌لرندن برینه دخول
ومسلمین اول قریه‌یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیئ اولورلر مكر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله
ومطموره اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مكر اهل مطموره اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن
شول قومدر كه اهل ذمت قریه‌لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه‌دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر
مكر بعینه اهل حربدن ایدوكی معلوم اوله بوندنصكره بین المطمورتین بر دیوار واوزرنده بر برینه واصل اوله جق بر باب
آشكار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور اما بویله بر دیوار یوغیسه همان بر برلرینه وصوللرین قطع
ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لكن بر برینه وصوللرین قطع ایدر میانلرنده فاصل
یوغیسه مجموعی مطموره واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا
مدینه تعدد ابوابله مدینه واحده اولمقدن خارج اولمدیغی كبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره لر دخی فوق الارض
اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حكم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق
وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینك محل تفضیلیدر اولدمكه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل
منكم اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمكله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایكنجی یه ایكی واوچنجی یه بررأس اسیر ویره جكنی استماع ایلسه بوتنفیلی صحیحدر زیرا كفایت ومشقت جهتیله
امامدن علی وجه النظر صادر وداخل اولك مشقتی ثانیدن وثانینك ثالثدن اكثر ایدوكی ظاهردر بوصورتده
اوچ كسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اولی اوچ وثانی یه ایكی وثالثه بررأس اسیر واصل اولور كذلك اولا قیدینی حذفله
من دخل منكم فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه
مشروحله تنفیل اولنور زیرا وللثانی وللثالث الفاظلریله عطفندن ابتداء كلامندن من دخل منكم اولا دیمك مرادی
ایدوكی رتبه تصریحده مستفاد دركذلك ایكم دخل اولا فله آه یاخود ایكم دخل فله آه. دیسه ینه معنی
وحكمده ماقبلی كبیدر زیرا لفظ ای كلمه من كبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا كلامدر
لكن بوایكی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف
ایسه برشیئه مستحق اوله مزلر و بوصورتلرده اوچ كسنه معا لا متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل اول وثانی باطل
ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقك اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان
فردك اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردك اسمیدر والفاظ مذكوره اكرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر
لكن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولك دخولیله مطلوب
اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایكی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر
كذلك داخل ثانینك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایكی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل ثانی دخی
باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایكی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی
یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیر كه الفاظ مذكوره بیان مشروح اوزره افراد
مزبوره ده حقیقت اولدقدنصكره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی
لفظلرینك معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تكلفدر غایا قرینه صارفه تحقق ایدوب ایتمكده
اولین ایله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الكتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی
وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا
علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه كه نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار
قیلنمز جواب اولدر كه برقریب اللفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوكی بیان قیلندق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب
ایلدیكی لفظ ثالثی عام قیلوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمك غیر ممكن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نفلده
شركتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واكر صورت مفروضه ده ابتدا
ایكی كسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایكی
كسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هر برینك رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی
رفیقندن صكره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوكی متبین اولمغله
رأس واحد اكا متعیندر واكر ابتدا ایكی معا بعده ایكی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه
نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردك اسمی ایكن رابعله برابر
داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واكر ابتداء دورت كسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل
اوله مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیر موجوددر كورمزمیسنكه بوصورتده یكرمی نفر معا
بلكه اهل عسكر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده متداخل اوله مزلر بعده دخی بونلره تماثلدر واكر ابتداء بركسنه
بعده معا ایكی كسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخریندن مزاحمه ثالث ایله
وصف ثانویت غیر حاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لكن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوكی
متعین وترجیح احدهما غیر ممكندر واكر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بو اثنان نفله نائل
اوله مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل
ایتمامشدر واكر امیر شخص معینه خطابله سنك اولا دخوللكی امید ایدرم لكن ثانیا دخول ایدرسك سنك ایچون
ایكی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولكن ان دخلت ثانیا فلك رأسان قولیله
ایجاب ایلدكده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام
اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله كلمشدر ومقتضای
استحسان اكا وعد اولنان ایكی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلنوب
انجق قتالده اظهار جداوزره تحریض ایدوكنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اكمل وجوه اوزره تكمیل ایلمشدر
امابو مقدمه یی ذكر ایتمیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدكده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالكه اقتحامنی بیلدیكندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمكدر
تا كه یا الكز كیرمیوب آندن اقدم یا آنكله برابر غیریلری دخول ایتمكله اول دخی كسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اگرچه صورت مزبوره ده
بو معنی محتمل اولدیغی كبی وجه استحسانده ذكر ایلدیكمز معنی دخی محتملدر لكن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تكمیل ایلدیكی كبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمیوب احتمال مجرد قالمشدر واحتماله استحقاق ثابت اوله مز واگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایكی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایكی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول كمسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی كبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منكم ثانیا فله رأس دیدكده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول كمسنه برنسنه یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه كه معنای كفایت وقوت دخول اولده
اكثردر قولیكز قنده دركه بو كمسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیكن نفله نیچون
شایان كورلمدی جوابده دیرزكه بلی بویله در لكن بو مضا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر كورمزمیسنكه بو كمسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیانله
نفله شایان كوریلوب صكره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لكن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیكن مستحق اولماز دیمك جائز دكلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقد نصكره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجود در واگر اوج شخص معینه خطابله من دخل منكم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدكده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری بر كمسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول كمسنه بر رأسه اوج رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمكله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه نك غیریدن بعض كسانك معیتیله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره ده من دخل منكم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیكن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه دن ایكیسی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایكی رأس وثانی یه بر وشیوخدن داخل اوله اوج رأس وثانی یه ایكی تنفیلنی ایجاب ایلدكده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه لر اول شاب ایكی رأسه واول شیخ اوج رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن كمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوكی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن كمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوكی
باهر اولمشدر واگر ایكی شابله برشیخ معا داخل اولسه لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوج رأسه نائل اولور
لكن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفهٔ مقسومدر وعلی هذا القیاس ایكی شابله ایكی شیخ معا
داخل اولسه لر اول ایكی شیخ بر برینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایكی
شاب كبی نفل شیخ ثانی یه مناصفهٔ واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله كذا دیدكده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور كه شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه بینلری فرق مذكور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور كورمزمیسنكه

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدكدنصكره اولا عبد نصرانی صكره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه ده عبد مسلم ازاد اوله مز كذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدكده اولا داره عبد هندی صكره تركی داخل اولسه عبد تركی ازاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه ازاد اوله مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر كذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدكده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه كندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله كندو دخولده اول الناس
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز كذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدكده ابتدا
بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز كذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوكی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله كذلك ای ناشب رمی اول دیدكده ابتداء بر نابل رمی ایدوب صكره بر ناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منتشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه یه نائل اوله مزلر مترجم فقیردیركه قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لكن مقدمة الادبده نشابه تیر تركان ونبل تیر تازیك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التركیه
دیمكله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذكوره بو معنایه مبنی ایدوكی بیاندن مستغنیدر انتهی واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدكده بر فارس وبر راجل داخل اولسه لر هر بری بر رأسه نائل قیلنور
وبو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر كه علی كلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوكی
مقرردر اما ایكی فارس معا یاخود ایكی راجل معا داخل اولسه لر هیچ نسنه یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایكن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجاله دن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
او راجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل كه داخل اول اوله دیدكده بر فارس وبر راجل معا داخل اولسه لر
هیچ بری نسنه یه نائل اوله مز زیرا ای فارس او راجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایكن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله لری ایشقه دركه آنلرده احد كلامینی
یالكز فرسانله مقید وآخری یالكز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه بونه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر كل من یدخل منكم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر كیمكه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه لر
هر بری بر رأسه نائل قیلنور زیرا كلمهٔ كل مدخولندن هر فردده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله سنی جامع
وحافل اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصة مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
بر رأسه مستحق كورنلور اما متعاقبا داخل اولسه لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودركه
صكره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمكله داخل اول اوله مزلر لكن مسئلهٔ متقدمه ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب كلمهٔ كل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمكله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منكم اول دیوب بش كمسنه دخی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا كلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش كبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دكلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما كلمهٔ كل هر برینه معیت غیردن عاری كبی علی الانفراد تناولی
موجبدر كورمزمیسنكه كل رجل دخل اول دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه لر هر بری بر رأسه واصل اولور
اگرچه كلمهٔ كل دخی بعضا من كبی موجب عموم قیلنور لكن قول مذكورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ كل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایكن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده سی انجق ذكر ایلدیكمز معنادركه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما كلمهٔ ای بشقه دركه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش كمسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولمامق

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر
مطلب قال اول عبیدی حر او قال اول من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الكتاب

مطلب معنی كلمهٔ كل

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعی بالاشتراك السوی رأس واحده نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سی رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع علی سبيل الافرادی موجب اولمغله داخليندن هر بری خاصة مشمول ايجاب و برأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعی رأس واحده اخذا واصل اولور زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر برندن اولی اولمديغی معلومدر اما تعاقب اوزره داخل اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنی سبقت ايدنلرك اسم مزبورده مزاحمه‌لرندن سرافرازدر و بوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنينده بولنوب ثلثه‌ده اولمديغی مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه‌لر هيچ بری نسنه‌يه نائل اوله‌مز زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر بری رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخی تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده علی التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق خامسه موصولدر كه ار بعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر هر بری رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل علی وجه الافراد جمعی موجب اولمغله هر بری سبقت اربعه‌ده خامس اولديغی كبی معيت اربعه‌ده دخی خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا داخل اولسه‌لر مجموعی رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معنای افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جملهٔ شامل و مجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌درحتی كل من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده ابتداء خمسه معابعده خوف اعدا علی حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه‌لر بو عشره‌دن هر بری برأسه نائل و مجموعنه اون رأس حاصل اولور زيرا معنای كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومی اولوب خمستيندن هر فردی خامس خمسه ايدوكی معلومدر وكلام مزبوری مفهوم مذكوره حملمز اكا مبنيدركه نفلی خامس ايچون ايجاب ايلديكی مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجوددر واكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل اولسه‌لر هيچ بری برشيئه نائل اوله‌مز زيرا اخيريندن هر بری سادس ستهدر بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران معابعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللری درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره خمسه معا داخل اولسه‌لر بو خمسه‌دن هر بری برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنه نازل وهر بری خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولامعيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ بری برشيئه موصول اوله‌مز زيرا ايچلرنده عاشرلری يوقدركه اخيريندن هر بری سائر داخلين ايله احد عشردن واحددر بوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغی كبی بونده دخی واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر بری عاشر عشره اولدقلری منضبط اوله جوابده ديرزكه اعتبار اربعه‌يی اسقاط ايلديكمز اكا مبنی ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدی لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره واحد اولی الغا برله ممكن اولديغی كبی احد الاثنينی الغا برله دخی ممكن و بو ايكی الغادن بريسی آخردن اولويتله غير متعين اولمغله الغالردن هر بری الغا واهمال وجمله سنك نفللری تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخی بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر بری رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر بری رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغی كبی بونده دخی اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط وهر بری عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فی ارض الحرب والنفل فيه

* يعنی امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينی بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شولد مكه مسلمين ارض حربده بر مطموره‌يی محاصره اوزره اقامت وامیرلری مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة حتی لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنی اشاعت بعده يوزعدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره‌جكی ديناری مطموره‌دن اصابت ايده‌جكلری غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه‌لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا اقتال ياخود فرار ايتمك ايچون محافظه‌لری اعمال جهاددن اولمغله تنفيلی صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلری غنائمدن تعيين ايتمش ايسه كلامی باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحی ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر و بطريق الاجرة دخی ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتی اولدركه مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه ده اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضی ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبی باطلدر واكرنه محلدن ويره‌جكنی تصريح ايتمامش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنورز يرا عاقلدن كلام مطلق انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملی نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله بولنمايوب همان اموال وذراری وارايسه اول مائه‌دن هر بری غنائم موجوده‌دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا بو صورتده محافظه‌لری جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلوم ايله استيجاردر لكن مقاتلهٔ اميری استماعله اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محرومدر كه مقاتلهٔ اميری استماع ايتمدكلرنده عمللری علی وجه الاجاره اولميوب علی وجه التبرع اولمشدر نظيری اولدركه امير من ساق هذه الارماك الی موضع كذا فله دينار مقالنی اصدار وغنائمده بولنان قسراقلری محل معينه‌ده كين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده انجق مقالهٔ اميری استماعله سوق ايدنلردن هر بری اجرت ديناره سزاوار اولور و بو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلری ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا آنلری نفسی ايچون استيجار ايتميوب انجق علی وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلری انجق غنيمتده در و يدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام علی وجه النظر حكم ايلديكی اموردده ملتزم عهده اولمامغله مال نفسندن برشيئی ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخی اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره ولايتی توفير منفعتله مقيددر بوقسه اضرارايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلری ارماك غنائمه غانمين هنوز مالك دكللردركه اجرت سوقی التزام ايده‌لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايی قتل واموالی بيع ايلمك جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره دره بو معنی حقيقة تحقق ايتمديكندن فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخی تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر فله دينار مفهومنی اصدار و بركسنه رماح مسلمينی آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك اول عمل اوزره اول كسنه‌يی اجر معلومله استيجاری جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجراله مضمونی اعلان وبركسنه دخی كندو رمحنی نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن فعلنده اجير غير اوله‌مز وهم كندو رمحنی نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبی اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامی تنفيل صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأی ايدرسه بيت المالدن ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن مقاتله حقلرنده ثابت اولديغی كبی مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخی ثابتدركه آنلردن دخی فعل معهود اعمال جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخی اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللری جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الی الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌در كورمزميسنكه بركسنه آخرك يرينه اجرتله فی سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الی الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار علی الطاعات

اجر بنی الله تعالی اعطاقیلر ومتقرب الی الله کند و نفسیچون عامل ایکن غیراوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنیمت کندویه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسی ایچون عامل ایدوکی
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامی مکان جهاد اوزره استیجار حج واذان وامامت اوزره استیجار منزلنده اولدیغنی
بیان قیلدی شارح عالی مقام دیرکه بزدخی بو بحثی شرح مختصرده استیجار علی الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ایلدیك واکر مسلمین برحصنی محاصره ایدوب خارج حصنده اهل حصنك کائس ومحل لعبلری کبی مواضع
خالیه لری بولنمغله امام مسلمیندن برقومی اجر معلومله اول مواضعی تخریب اوزره استیجار ایلسه جائز کوریلور
زیرا مواضع مرقومه ایادی مسلمینه داخل اولوب درونی اعدادن خالی بولنمغله قتاله حاجت مس ایتمدیکندن
تخریبی اعمال جهاددن دکلدر امابرحصنك اهالیسی ایچنده ممتنعین ایکن تخریبی یاخود کسر بابی اوزره استیجار
بشقه درکه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واکر اهل حربدن برطائفه سفینه لرنده قصد
مسلمین ایله توجه ایدوب امام احرار مسلمیندن یاخود مسلمینك کفار یا مسلمین اولان عبیدندن برقومی سفینه لرینی
احراق ایچون رمی محرقات اوزره استیجار ایلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملی اجرته سزاوار اوله مز و بوبابده
معتبر اولان دین مولادر دین عبد دکلدر که مسلم فرسیله جهاد ایلدیکی کبی عبدیله دخی جهاد ایلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ایده جکلری غنائمدن تنفیل ایدرسه تحریضه احتیاج بولنمغله جائز کوریلور وبحرك غیریده
حصونه رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه دخی بویله در اما اعمال مذکوره اوزره اهل ذمی استیجار ایلسه
جائزدرکه اهل جهاد اولمدقلرندن عملری جهاد دکلدر واکر جهاد بحرده مسلمیندن برقومی کورك چکمك ایچون
استیجار ایلسه بو جائزدرکه عمل جهاددن دکلدر وبرعمل معلومدرکه اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر کورمزمیسنکه
عمل مزبور لقاء اعدایه مخصوص اولمیوب لقاء اعدانك غیری اوقاتده دخی اتیان ایدرلر وملاحین عملری اوزره
اخذ اجرت ایدرلر وحلال کوریلور واکر مسلمین غنائم متفرقه یه مانع ومدافعی یوغیکن ظفر بولوب امیرلری
من جمعها فله دینار دیسه جائز کوریلور زیرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولمیوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرینه
بدل معلومله استیجار جائزدر اما بعد الاحراز بیع غنائم ایچون برمسلمی استیجار ایلسه بو عقدی اجارهٔ فاسده در
مکر بیان مدت ایدوب مثلا اون کون بیع غنائم ایچون شوقدر درهمه سنی استیجار ایلدم دیسه زیرا بیان مدتده
عقدی منافع اجیره متناول اولمغله بیع ایتسون ایتمسون همان تسلیم نفسله مستحق اجرت اولور امامدت بیان
اولنمسه معقود علیه انجق بیع اولوب اول دخی امر مجهولدرکه کاه کلمهٔ واحده ایله تام وکاه اون کلمه ایله بنه
ناتمام درکذلك حصولی مساعدهٔ مشتری یه مربوط اولدیغی وجهله اوله جغی غیر مضبوطدر بناء علیه
استیجار علی البیع فاسددر وفساد مزبور بایع غنائمه خاص اولمیوب بلکه جمیع بایعین بو وجه اوزره در واکر امیر
غنائمی بین الغانمین تقسیم اوزره برکسنه یی اجر معلومله استیجار ایلسه بوجائزدر زیرا قسمت عمل معلومدر وتمامی
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرویدرکه حضرت علی رضی الله تعالی عنهك برقاسمی وار
ایدی واجرتله تقسیم ایدر ایدی وبونده مدتی بیان وعدم بیان متساویاندرکه عمل بنفسه معلوم ونمایاندر وبوصورتده
قبل النفل والغنیمة اجرت قسامله ابتدا قیلنورز یرا بو دیندر قسمت غنیمت قسمت میراث کبی ونفل دخی وصیت کبی اولوب
دیون بونلردن اقدمدر واکر امیر اجر مثلندن اکثر ایله استیجار ایتمش ایسه نظر اولنور اکر زیادهٔ یسیره ایسه جائز
کوریلوب دکل ایسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زیرا امیر بو تصرفده ناظر مسلمین اولمغله ولایتی اب ووصینك یتیم
ایچون ولایت استیجاری کبی شرط نظر ایله مقیددر بوصورتده اجر مثلندن زیاده سی استرداد اولندقده اجیر اول
زیاده ایله کندوبی استیجار ایلین امیره قصد رجوع ایلسه رجوعی غیر مشروعدر زیرا امیر نفسی ایچون عقد ایتمیوب
همان علی وجه الحکم مسلمین ایچون عقد ایدوب انجق خطا ایتمشدر اکا عهده دن برنسنه لازم کلمز اما وکیل بالاستیجار
بشقه درکه اجر مثلدن اکثر ایله مباشر عقد اولسه عقدی نفسی اوزره نافذ وموکل اوزره غیر نافذ اولمغله جمیع
اجرت کندو اوزرینه لازم اولوب موکل اوزره لازم اولماز زیرا استیجارده محابات فاحشه ایله موکله مخالفت ایتمکله
وکیل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدی خاصه کندو اوزرینه نافذ اولور وامیره حکم ایلدیکی عقودده لحوق عهده
تحقق ایتمکله عقدی کندو اوزرینه نافذ اولماز نظیری شول مسئله درکه قاضی یتیم ایچون برعاملی اجر معلومله
استیجار ایدوب آنده غبن فاحش بدیدار اوله بوصورتده اجیره اجر مثلی اعطا ومابقی یتیمه رد وایفا قیلنوب استیجار قاضی
علی وجه الحکم واقع اولمغله اوزرینه نسنه لازم اولماز اما امیر وقاضی بز بو فعلیمزی بزه لایق اولمدیغنی بیله رك اصدار
ایلدك دیو اقرار ایدرلرسه جمیع اجرت کندو مالارندن اوزرلرنده استقرار ایدر مؤلف جلیل بو مسئله یی تعلیلده دیرکه

مطلب الاستیجار للبیع فی مدة معلومة او غیر معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوکیل بالاستیجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعمد الجور من القاضی

لانهما تعمدا الجور فصارا فیه غیر حاکمین یعنی امیر وقاضی تعمد جور ایتملریله اولبابده حاکم دکللردر وشارح جلیل
بعض فروعی تفصیلده دیرکه حاکم جور ایله منعزل اولور دینلر تعلیل مذکور ایله استشهاد ایلدیلر لکن مسئلهٔ
انعزال بزم مذهبمز دکلدر و برآنی املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده باب تحکیمده بیان قیلدق وتعلیل مذکورینك
تأویلی انجق اولدرکه نفوذ حکم قاضی دلیل شرعیدن صدوره موقوف ایکن بوحکمی دلیل شرعیدن خالی اولمغله
اول قاضی بغیر حق یاخود خلاف نص اولان کندو رأیله حکم ایلین قاضی منزلنده نازل وعلی حاله قاضی ایکن
بوحکمی باطل اولور وحکمی بو وجهله باطل اولدقده عقدی کندو اوزرینه نفوذ ایدر زیرا قاعدهٔ اصلیه درکه
عقدك عاقد اوزره نفوذینه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر و برادب القاضیده بویله ذکر ایلدیك که
قاضی قضاسنده خطا ایلدکده نظر اولنور اکر خطاسی حقوق عبادده ایسه غرامتی مقضی له اوزره واجب
واکر حقوق الله ده ایسه خطاسی بیت المال اوزره مترتبدر واکر اول قضاده تعمدینی اقرار ایدر ایسه غرامتی اوزرنده
وکندو مالنده برقراردر وامیر دخی افعالنده قاضی یه معادل وحکمی حکمنده مماثلدر واکر امیر سوق ارماك ایچون
برقومی استیجار وآنلر دخی سوقه ابتدار ایلدکلرنده بعض ارماك یدلرنده تعدیلری یوغیکن یاخود سوقده قصورلری
وار ایکن رسیدهٔ هلاك اولسه نظر اولنور اکر هلاکلری دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دارالحربده ایکن تحقق
ایدرسه تعدیلری بولنسون بولنمسون اوزرلرینه بر وجهله ضمان تلاحق ایلمز زیرا غنائمده حق غانمین هنوز متأکد
اولمامغله دارالحربده استهلاك غنائم ایدنلر دخی ضامن اولمازلر واکر هلاکلری وصول دار اسلامدن صکره
ایسه اجیر مشترکله همحال اولورلر و برشرح الکافیده بیان قیلدق که اجیر مشترك یدنده بلاصنعه تلف اولان
نسنه احترازی ممکن وغیر ممکن نه کونه سببله تلف اولسه قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی ده اوزرینه ضمان یوقدر
وعند الامامین سببی غیر ممکن الاحتراز اولمدقجه ضامن اولور اما جنایت یدیله تلف اولان نسنه یی ابو حنیفه وامامین
رحمهم الله تعالی قوللرنده ضامن وحکم استهلاکی متضمندر ومانحن فیهده سوق ارماکده عدم رعایتلری یاخود
تنطح ایتدکلرنده اهمال وغفلتلری ایله تلف اولانلر جنایت یداجیردن عد اولنوب ضمان قیمتی اوزرینه ایجاب قیلنور
لکن انجق مکان تلفده قیمتی ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرینه مستحق اولورلر اما قصار وامثالی بشقه درکه
آنلرده صاحب المتاع مخیردرکه دیلرسه متاعینك غیر معمول ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی ویرمز ودیلرسه معمول
ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی ویریر زیرا آنلرده اجیر اوزره تا وقت قبضنده بلاعمل ایجاب ضمان ممکندرکه
عند القبض قبل العمل استهلاك ایلسه البته ضامن واجره غیر مستحقدر زیرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجیر ایله وقت ایفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممکندر ومانحن فیهده باعتبار وقت
التسلیم ایجاب ضمان غیر ممکندرکه وقت تسلیمده دارالحربده بو ارماغلر یله استهلاکلری موجب ضمان دکلدر بناء علیه
ایفا ایتدکلری عملری مقداری ابقاء عقد ایلمك کرکدرکه ایجاب ضمان ممکن اوله بو جهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلاصنع الاجیر ممکن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده علی قول الامامین دخی میان
مسئلتین بو وجهله تفریق اولنور واکر سوق ایتدکلرندن بعضیسی دارالحربده تلف اولسه ذکر اولنان علته بناء
قطعا ضمان یوقدر لکن علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اکر تلفی بغیر صنعهم ایسه اقامت ایلدکلری عملری
مقداری اجرته مستحقلردرکه بغیر صنعهم هالك اولمغله تسلیم ایتدکلری عملرین استرداد ایتمشلردر واکر
تلفی بصنعهم ایسه اجرته غیر مستحقلردرکه اهلاك کلدکلرین کویا استرداد ایتمشلردر وهم اوزرلرینه ضمان واجب
اولمامغله عملرندن غانمینه برفائده مترتب اولمامشدر بو جهتله اجری مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرینه ضمان واجب اولمغله غانمینه سلامت عملری ظاهر واجرته استحقاقلری باهردر وعلی قول
الامامین نظر اولنور اکر دارالحربده بغیر صنعهم تلفی ممکن الاحتراز اولان سببدن ایسه ینه اجرته مستحق
اوله مزلر زیرا بونده تلف حکما کندولره نسبت اولنور حتی دار اسلامده واقع اولسه قیمتنی ضامن اولورلر
بو جهتدن اقامت ایتدکلری عملرین استرداد ایتمش کبی اولوب مستحق اجر اوله مزلر نظیری اولدرکه
برکسنه جلود میته سنی احتمال ود باغت ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی تحمل ایدوب کیدر
ایکن سور چوب اول جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه یاخود اول شخص حامل جلودی احراق ایلسه
اوزرینه ضمان لازم اولماز که مال متقوم دکلدر واجره مستحق اوله مزکه اتلاف جلود ایله عملنی استرداد
ایلمشدر غنائم دخی دارالحربده بصنعه یاخود بغیر صنعه تلف اولدقده حکمی بو وجه اوزره در اما سوق ایلدکلری
ارماکی اعدا کلوب آچقدن تغلبله اللرندن اخذ ایلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زیرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضی فی قضائه

مطلب ضمان الاجیر المشترك

تلف سبب غیر ممکن الاحتراز ایله اولمغله اقامت ایتدکلری عمللرین استرداد ایتمش اولمازلر انجق سایقین بو وجهله
تلفی ادعا ایلدکلرنده علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی قول مع الیمین آنلرک قوللریدر که عندنده اصل قبضلری
علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الامیندر وعنـد الامامین بلا بینة تصدیق اولنمازلر که عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء علیه داراسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغـله
قولی بلا حجة قبول اولنماز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغـار وکبار سبیی ورقیق مکان معلومـه دك دوابی اوزره
حمل ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی حمل ایلیوب کیدر ایکن دارالحربده سوء سوقندن یاخود بشقه سبب
ممکن التحرز یاغیر ممکن التحرزدن هالك اولسه‌لر ضمان یوقدر کذلك هلاکلری داراسلامده اولوب اجیرك استهلاکی
یاخود سوق دابه ده عنف وشدتی یاصنع اخری معلوم اولماسه ینه ضمان یوقدر اما محمولی بنی آدمك غیری امتعه اولسه
حکمی بشقه‌درکه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه‌یی ضامندر نکته سی اولدر که آدمیده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنایتدرکه ضمان عقـد جنسندن دکلدر واجیر مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقددر وجنس ضمان عقددن اولیـان ضمانده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمان امتعه بشقه‌در وهم راکب
بنی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیردن خارجدر لکن امتعه بویله دکلدر بوصورتده حامـل
اولدیغی محله دك اجره مستحق اولور زیرا معقود علیه کندویه تسلیمله مستأجره امرایلین کمسنه‌یه مسلم اولمشدر
وهم اجیر اوزره ضمان واجب اولمدیغندن برنسنه اسـترداد ایلدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
یاخود استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر بوفعلی دارالحربده احـداث ایتمش ایسه اوزرینه ضمان یوقدر که
غنائمده حق غانمین تأکد ایتمشدر واکا اجرت دخی یوقدر که استهلاکله تسلیم ایلدیکی عملنی استرداد ایلمشدر
وبو بابده امیر آنی تأدیب ایتمك کرکدر که آنده حق غانمین ثابت اولان نسنه‌یی اتلافله تعدی ایلمشدر واکر داراسلامده
احداث ایتمش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احرازایله حق غانمین تأکد ایلمشدر وکتوردیکی موضعه دك

مطلب اجیر الوحد

اجرته دخی مستحق اولور که اول موضعده اولان قیمتی ضامن اولمغله عملنی تسلیم ایدوب استرداد ایلدیکی تقرر ایلمشدر
انجـق اسرادن رجال بالغینده ضمان یوقدر که آنلرده احرازایله حق غانمین متأکد اولمامشدر کورمزمیسنکه امام
ایچون قتللری جائزدر بناء علیه داراسلامده ودارالحربده استهلاکلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزکه
اوزرینه ضمان واجب اولمامغـله عمل حملنی استرداد ایتمش کبیدر واکر امیر برقومی تعیین یومیه یاشهریه ایله سوق
ارماك ایچون استیجار ایلسه جائز کوریلور زیرا بدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلمشدر لکن بوصورتده
سوقندن یاخود غیرسوقندن دارالحربده وداراسلامده هالك اولنلر ایچون اجیر اوزره ضمان یوقدر زیرا اجیر وحددر

مطلب الفرق بین اجیر الوحد والمشترك

واجیر وحدك فعلی وجه معتـاد اوزره واقع اولدقده جنایت یدینی ضامن اولماز زیرا معقود علیه آنك منافعیدر
کورمزمیسنکه مدت استیجـار ده تسلیم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حکم اعیانده‌در بووجهله عملنده
عبیدن وصف سلامت معتبر دکلدر لکن اجیر مشترك بشقه‌در امادار اسلامده تعنیف سوق یااستهلاك ایلسه‌لر
ضامن اولورلر که بعد تأکد الحق تعدی ایتمشلردر وحمل سابقلرینك اجرتنه مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم
نفسله اجرتلری تقرر ایتمکله تعدیلری بطلان حقلرینه مؤدی اولماز ومؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئلتینی ایضاح
ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه بوصورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحملرینه کوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زیاده سی یاخود بعضیسی هالك اولدقده یرینه مثلنی اعاده سی جائزدر واجیر مشترکده بونلر غیر جائزدر وبو بیانله نمایان
اولمشدر که اجیر مشترکده عقد انجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض علی اولمق عملینك عبیدن صفت سلامتنی مقتضیدر
واجیر وحدده عقد انجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتمکله سلامت عملی غیر مقتضیدر واکر امیر احرار یاعبیددن برمسلمه
مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسك سنك ایچون اوز یمه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشرکین فلك علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز زیرا امیر تصریح اجر
ایتمکله کلامنی تنفیله حمل ایلمك ممکن اولمیوب تحریض ایلدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکورایله برذمی‌یه خطاب ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی

مطلب الاستیجار علی القتل

علیهما اوزره ینه بوجوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسمایه مستحق اولور بو مسئله ده
اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه وابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حق ولی الدم
استیفاء قصاص ایچون بر رجلی استیجار ایلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حکمنده داخل واوزرینه استیجار صحیح وکاملدر زیرا امام قطع ید

سارق ایچون یاخود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه‌لر بالاتفاق جائزدر
توضیحی اولدر که قتـل مثلا قطع رقبه ایله حاصل اولور ومقدور اجیر اولمقـده رأسی بدندن تفریقله برعضوی
سائردن تفریقك فرقی یوقدر وقول امامینك وجهی اولدر که قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجیردن
بعید ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غیر داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعـل
اولدیغندن اولمیوب انجق کسبی ایله حاصل اولدیغندندر کورمزمیسنکه مقتولده فعلی مثلا ضرب السیف ایکن
کاهیچه محصل قتل اوله مز واستیجار انجق اجیرك عملی یامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دکلدر لکن ذبح الشاة
بشقه درکه آنده استیجار انجق ظاهری تجسدن تمییز برله تزکیه اوزره درکه تزکیه کندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداج در کذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولمیوب همان جمله بدندن برجزئی تفریقدر که قطع الحبـل
والخشبه مثللو کندو عملندندر واکر امیر مشرکین مقتوللرینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله
استیجار وبرمسلم یاذمی قطع رؤسلرینه ابتدار ایلسه اجرته سزاوار اولورزیرا بو اعمال جهاددن اولمیوب محل قدرت
اجیرده عمل معلوم اولمغـله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر واکر امیر اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبیددن برمسلمه بکا شوفارسك سلبنی کتوریرسك سنك ایچون اون دینار اجرت واردر مضمونـنده
ان جئتنی بسلبـه فلك اجر عشرة دنانیر قوایله خطابه مظهر قیلوب اولدخی فارسی قتـل ایدوب یاخود
قاچردقدنصکره سلبنی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز امابو خطابی برذمی‌یه
القـا ایلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استیفا ایدر کذلك قطع یدفارسه اغرابرله ان قطعت یده فلك کذا
مقالنی اجرا ایلسه مقاتل ممتنعك قطع یدی جهـاددن اولمغله مسلم آنك اوزرینه اجری موجب اولمیوب ذمی اجری
مستوجب اولور واکر امیر قتل اسرایه ابتدار وقتل اوزره برمسلم یاذمی‌یی استیجار ایلسه بو مسئله دخی قصـاصله
مقضی علیه اولان کمسنه‌یی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلدیکمز اختلافله اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکردن
برقومـه شونهردن اشبو موضعی تافلان موضعـه دك حفر ایدیکز حتی صو آقوب شو بلـده اهلنی غرق ایده
وسزلر ایچون یوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الی موضع کذا حتی ینبثق الماء
فیغرق اهـل هذه المدینة ولکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم وآنلردخی عمل مطلوبی اداوتمیم ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنلر مسلمین ایسه‌لر عمللری جهـاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واکر اهل ذمت ایسه‌لر مستحق اولورلر واکر یکرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ایسه‌لر
هرفریق من جهـة الدین فریق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهـل ذمت نصف اجره نائل قیلنور
واکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل یوغیسه بوصورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسمایه مستحق اولور نظیری حصن محصورك خارجنده بولنان کائس وملاعبلرین تخریبده تقدم ایلین مسئله‌در
وقطع اشجار ایچون استیجاری بوقیاس اوزره جاریدر زیرا قطع اشجار عمل جهاددن دکلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده‌یه محتاج قیلر کمسنه بولندقده تحقق ایده جکدر اولدخی بولنمازسه
بووجهله جهاددن اوله مز واکر رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبیددن
مسلمین مستحق اولمازلر زیرا رمی منجنیق البته ایچنده ممتنعین ودفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب
ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رمیلری منعهٔ مسلمینده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زیرا رامیلر منعهٔ مسلمینده ایسه‌لرده مرمیلری منعهٔ مشرکینده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه که معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده ده
موجوددر که منجنیقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشرکینه دوشوب قتل نفوس وتخریب دیار ایلدیکی کبی ماء نهر دخی
منعه‌لرینه سیلانله اغراق وتخریب ایده جکی آشکاردر جوابده دیرز که اکرچه بویله در لکن منجنیق وسهم عمل
بدللریدر که آنلردن حاصـل اولان آثاری اول قومه مبـاشرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مبـاشرتله حافر نهره
نسبت اولنمایوب اکا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنـایتده دخی مقرردر مثلا برکمسنه کندو
ملکنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ایلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما کندو ملکنده حفر نهر
ایدوب صویی غلبه ایتمکله جارینك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبـل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یاخود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانله مجـاهده بیعی یاخود یدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احکامیدر امیر جیش من جاء برمكة فهی له بیعا بعشرة دراهم خطابیله هر کیم اموال مشرکیندن برقسراق کتوررسه آنی کندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشرایه ومسلمین کیدوب اول رمکه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمکدن نهی ایتمشلردر که مراد شریفلری ملکنده اولمیان نسنه یی بیعدر وبو بابده امیر یدنده وملکنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول برنسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز کور یلورلکن کتورن مجاهد اول ثمنله بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اکا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیله بیع مذکوری علی وجه التنفیل ذکر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصکره کرکدر که تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول کمسنه اوزره امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعات ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی کورمدیکی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله آنك ایچون خیار رد وار در فکیف که بیعی هیچ صحیح اولمیه لکن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی عاطل اولور مترجم فقیر دیرکه وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر که کتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحثمزدن خارج اولمغله حل کتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اکر امیر هر کیم بررمکه کتوررسه آنی اکا اون درهمه بیع ایدرز مألنده من جاء برمكة بعناها ایاه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت سابقه ایله همحالدر اکرچه صورت سابقه نفس بیع وبو صورت وعد بیعدر لکن معنای تنفیلی متضمن اولمغله کتورن کمسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر کورمزمیسنکه تمامنی یا نصفنی هبه ایدرز مفهومنی وهبناه له یاخود وهبناله نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور وبونده دخی امیر اکا تملیك ایتمدکجه مالك اولهمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناها له قولی تنفیل موعود اولمغله اکرچه وعدینه وفا لازم لکن قبل الهبة المستأنفه ثبوت ملکی غیر مستلزمدر حتی بو صورتده جلبی مطلوب اولان برجاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز واکر فهی له هبة یاخود فهی علیه صدقة دیسه همان کتورن اکا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام وهبة قولی آنی تأکید وتقریر در یوقسه حکمنی تجدید وتغییر دکلدر واکر من جاء بسیف وهبناه له یاخود بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب واحضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آنی اکا تسلیم ایتمکی سزاوار کورسه عدم تسلیمی لابأسدر لکن کرکدر که موعودی هبه ایسه اکا تمام قیمتنی وبیع ایسه ثمن مشروطدن فضلة قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیکی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك اول سیف مشروطه احتیاجنی کوریر ایکن کتورن شخصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلهٔ قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیننده حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین معتدل اولور اما مسلمینك اکا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیکی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلنور زیرا شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفاتی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم واکر غنائمی بر محلده جمع وتحصیل وهر کیم بونلردن بردیلم پیر آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم وبرقیون آلورسه بش درهم واجب اولسون وبر جاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکده برکسنه برقیون آلوب ذبح واکل وبری دخی بردیلم پیر آلوب اکل ایدوب بری دخی برجاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن مذکور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتنی غارم اولور زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو کلامی علی وجه التنفیل اولمیوب بلکه علی وجه البیع در وبیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهر کیم برنسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز کور یلور کذلك مشتری راضی اولورسه ثمن مذکور ایله مجددا بیع ویدنده ابقا دخی جائز کور یلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین کلمکله مجددا اکا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

جاری اولان حکم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حکم بیع فاسد برله قبض ایدوب اکا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال اولنورسه که برکسنه غنائمدن پیزی اکل وقیونی ذبح واکل ایلسه مباح کور یلوب کذلك دار الحربده غنائمدن برجاریه یی اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیکن امیرك بو قولندنصکره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز که کلام امیردن اقدم حق غانمین متأکد اولمیوب بعد الکلام متأکد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأکد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر توضیحی اولدر که ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدکده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی جائز کور یلور وبویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب اولمایجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل کلام الامیر اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز کوریلمز واتلافله ضمانی واجب اولمامق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأکد ایتمدیکندندر حتی کلام امیری ایشتمین کمسنه قیونی اکل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیکندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب قبل کلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریباذکر اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب برکسنه دخی برجاریه کتورسه بونك حکمی بشقه در که اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا بدون المحل کرك جائز کرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملکی ثابت اولور کذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدکده برکسنه برقیون کتوروب بعده ذبح واکل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر کورمزمیسنکه امیر مجددا اکا بیع ایتمدکجه مجرد اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل کلام الامیر اخذ واکل ایلمش کبی برشیء ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیرکه الحمد لله منزل الکتاب وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انفال ایچون عقد اولنان یکرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین الایجاز والاطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یکرمی دورد نجی یوم اربعاده ختم واکتتاب اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مرامله بو کمینه یی برمراد واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد وباعث ازیاد زاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجله باب حافلدر مسلمین بعد احراز الغنائم تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه برنفسی وبرفرسی ایچون ایکی سهم وراجله انجق نفسی ایچون برسهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدرکه بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل کوفه وبصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق کرامله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله حصولندن اظهردر کورمزمیسنکه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر کذلك مؤنت رجل کاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری بی قیمت اولان نسنه ایله اکتفا ایدوب طعام آدمی انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر که بغل وبعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقدارینی بلکه دخی زیاده یی ارتکاب ایدر ایکن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اکثر ایکن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله متبین اولمشدر که فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثلاو مجرد ارهاب عدو یی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لکن فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بر قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل اولمغله نقلهٔ اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوك اولدیغندن آنده قیاس متروکدر اما سهم واحد یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایکیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام وحجاز بو قولله دمساز اولمشلردر ومؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیرکه بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل یوقدر زیرا سهم واحددنصکره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارس ایچون ویریلکله بونده انجق فارسی

وفی الحدیث نهی عن بیع الغرر وهو الخطر الذی لا یدری ایکون ام لا کبیع السمك فی الماء والطیر فی الهواء وعن علی رضی الله عنه هو عمل ما لا یؤمن معه الغرور وعن بیع الغرر ان یکون علی غیر عهدة وثقة قال الازهری ویدخل فی البیوع المجهولة التی لا تحیط بها المتبایعان کذا فی المغرب واصل کلامه ان النبی علیه السلام نهی عن بیع الغرر فیوجد نصکره وعن بیع ما لا یکون عند الانسان قول عطف الخاص علی العام فیلندن حرمت بیع الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصیة بالمحاباة

مطلب ایضاح الترجمة الوصیة بالمحاباة

شراء فاسد ... بعد القبض مشتری استهلاك ... صح

مطلب تملك بالقبض فی البیع الفاسد

مطلب ذکر الترجمة تمام الابواب

مطلب ذکر الانفال

راجل اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسی التزام ومصلحتنه قیامله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقدامله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ینه مؤلف بی عدیل بو اقوالی جرح وتعدیلده دیر كه بن بو قولی قول اول اوزره ترجیح ایده رم زیرا بونك اوزرینه اهل حجاز واهل شام كبی ایكی فرقهٔ عظیمه اجتماع ایلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ایلمشلردر و بزدخی باب الشهید ومایصنع به ده بیان ایلدیك كه مؤلف دقیق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبی اختیار و كثرت عدد ایله ترجیحه اعتبار ایدوب اجتماع فریقین انفراد فریق واحددن اقوی یعنی افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفی دردیو نكته سنی اظهار ایلمشدر نظیری شول استحسانده ذكر ایلدیكی قول جلی الاحساندر كه بر كمسنه نجاست مائی اخبار وایكی كمسنه طهارتنی اخبار ایلسه كركدر كه قول اثنین اختیار اولنه زیرا خبر اثنینده طمانینت قلب البته اظهردر بعده مؤلف عدالت بنیان قولین مذكورینك هر برنده آثار صحیحهٔ مشهوره ورودینی بیان واول اخباری كتابنده اسانیدی ایله روایت واعلان ایلدی لكن احتیاجیمز انجق میان اخباری توفیق وهر فریقك كندو مسلكنی سبب ترجیحنی تحقیقه مقصور اولمغله بیانمز مقدار حاجت اوزره محصور قیلندی اما ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیر كه میان اخباری توفیق وفرسه ایكی سهم اعطا قیلنمق روایتنی شو معنایه حمل وتلفیق ایده رم كه اول ایكی سهمك بری انجق فرس ایچون فارسه ویریلوب آخری احتیاجینه بناء خمسدن ویریلمش یاخود قبل الاصابه اكا تنفیل قیلنمش ایدی یاخود اعطاء سهمین انجق فارسه تعلق ایلدیكی معلوم ممیز اولمق قرینه سیله فرسی ذكر ایدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ایدی وحدیث خیبرده وكانت الرجال الفا وار بعمائة والخیل مائتی فرس قولی بو معنایه محمول ورجال جمع راجل بمعنی الرجالة در وخیلله مرادی فرسان ومائتی فرسله مرادی مائتی فارسدر قال الله تعالی واجلب علیهم بخیلك ورجلك ای بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلكی ترجیحه باعث اهتمامی اولدر كه فارسه اعطاء سهمین اتفاق آثار ایله امر متیقندر وخلاف قیاسله حاصل اولان استحقاق انجق مقدار متیقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامین رحمهما الله تعالی دیدیلر كه اخبار مرویه دن زیادهٔ سهامی اثبات ایلین نافیلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولی بالقبولدر وبیان اخباری توفیق بو وجهله تلفیق اولنور كه فارسه اعطاء سهمینله روایت قیلنان اخبار ایله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولدیغی سهم واحددن فضله راجله تفضل ایلدیكی سهمینی ایرادر یوقسه اعطا ایلدكلرینك مجموعنی تعداد دكلدر بعده مؤلف دریادرایت غنائم خیبرك حدیث قسمتنی ذكر وروایت واون سكز سهمه تقسیم اولندیغی حكایت ایدوب آخر حدیثده ولم یكن قسمها النبی علیه السلام انما كانت فوضی فكان الذی قسمها وارفها عمر رضی الله تعالی عنه قولنی نقلله نهایت ویرمشدر مترجم فقیر دیر كه عند الامامین رحمة الله تعالی علیهما قریبا ذكر اولنان حدیث خیبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخیل مائتی فرس قولی حقیقت معناسنه محمولدر یعنی غزوهٔ خیبرده رجال مسلمین جمیعا بیك دورتیوز ایدی وایچلرنده خیولدن ایكیوز فرس وار ایدی ورأی امامین اوزره ایكیوز فرس درتیوز رجل منزلتنده اولمغله كویا مجموع رجال بیك سكزیوزه واصل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلین برر سهمه نائل اولدیلر و بونلردن هر مائه نك آحادی بینلرنده اقتسام ایچون هر مائه یه سهم واحد تنظیم وغنائم خیبر اون سكز قسم اوزره تقسیم بیوریلدی وقول مذكور زیادهٔ تفصیل ایله كتب سیرده مسطوردر انتهی وحدیثده فوضی بمعنی المتساویه در وشركة المفاوضه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لا یصلح الناس فوضی لاسراة لهم * ولا سراة اذا جهالهم سادوا * یعنی ناس تساوی اوزره اولوب ایچلرنده سادات ورؤسالری بولنمادیغی حالده امورلری صلاح وانتظام بوله مز وجاهللری اوزرلرینه رئیس اولدقده سادات ورؤسالری بولنمامش اولوب جمله سی متساوی بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلی اعالی واعالیسی اسافل اولوب امورلری صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارفها عمر رضی الله تعالی عنه قولی حضرت عمر رضی الله عنه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ایلدی دیمكدر وامام ابو حنیفه ظلله الله فی الریاض الوریفة دیمشدر كه رجل واحد جریبه افراس عدیده ایله دخی حاضر اولسه انجق فرس واحد ایچون اخذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرینه اجماع ایلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلمشدر اما اهل شام ایكی فرس ایچون اعطاء سهم اولنوب زیاده سی جنبیه یعنی یدك عد اولنور دیدیلر وامام ابو یوسف رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلدی زیرا مبارز اوزره قتال ایچون كاهیجه ایكی فرسه محتاج اولور اما زیاده یه محتاج اولماز وامام ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله تعالی جوابده دیدیلر كه مبارز حسب العادة انجق فرس واحد اوزره قتال ایدوب زیاده سی قدر حاجتدن زیاده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرینك نظیریدر كه

عند الامامین قاضی امرأه ایچون خدمتدن انجق خادم واحد ایچون تقدیر نفقه ایدوب عند ابی یوسف خادمین ایچون تقدیر ایدر و بز بو مسئله یی شرح مختصردن كتاب النكاحده بیان ایلدیك وقولین مذكورینك هر برینه شاهد بعض آثار وارد اولمشدر كه مؤلف اصل كتابده اسانیدی ایله روایت واكتاب ایلمشدر و بونده دخی هر جانبدن میان آثاری توفیق وبعضی آخر اوزره ترجیح سهم فارس مسئله سنده ذكر ایلدیكمز وجه اوزره تصحیح اولنور ومالك بن عبد الله الخثعمی رحمه الله تعالی دن منقولدر دیمشدر كه بن مدینه ده ایدم همان عثمان بن عفان رضی الله عنه قیام و بو مجلسده اهل شامدن كمسنه وارمیدر دیو استفهام ایلدی بن دخی بلی یا امیر المؤمنین بن بونده یم دیدم دیدیكه سن امیر شام اولان معاویه یه وارد قده طرفمدن اكا امر قیل كه الله تعالی اكا فتح غنائم ایدرسه ابتدا اول غنائمی بش قسم ایدوب بعده بدینه بش اوق آلوب برینه كلمهٔ لله یازدقد نصكره علی وجه الاقتراع هر اوق برقسم اوزره وضع ایلسون اول كلمهٔ لله یازیلن اوق قنغی قسم اوزره دوشمش ایسه خمس ایچون آنی اخذ ایلسون بو كلامده بیان وارد ركه امام خمسی اخماس اربعه دن تمییز قصد ایتدكده اعلاسنی انتخاب ایتمیوب قرعه ایله تمییزی شایاندر و بو معنی اوزره حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی دلیل معتنی در دیمشدر كه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزیه اولنوب بعده اوزرلرینه قرعه وضع اولنور ایدی وقرعهٔ رسول الله علیه السلام قنقی جزء اوزره واقع اولمش ایسه آنی اخذ ایدوب بلا قرعة انتخاب بیورمزلر ایدی بونده نكته اولدر كه هر امیر قلوب رعیته رعایت ونفسندن تفضل واستیثار ایله حقدن میل وانحراف تهمتی دفعنه همتله مأموردر و بو معنی انجق عند القسمة استعمال قرعه ایله حاصلدر بناء علیه اخماس اربعه بین العرفا تقسیم اولندقده وهر عریف دخی تحت رایه سنده بولنانلره تقسیم ایلدكده استعمال قرعه ایدرلر بو جهتدن اخماس اربعه دن خمسی تمییزده دخی استعمال اولنور بو بابده اصل اصیل شول روایت اولنان حدیث جلیلدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارادهٔ سفر بیوردقلرنده بین الازواج استعمال قرعه ایدرلر ایدی حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمی اولمامغله ازواج مطهره دن دیلدكلریله سفر جائز ایدی بویله ایكن مجرد قلوبلرین تطییب ونفس نفیسلرندن شبههٔ میلی دفع وتجنب ایچون استعمال قرعه ایدرلر ایدی پس امیر قسمت غنائمده بویله ایتمك لایق ودلپذیردر والله اعلم

❊ باب سهام البراذین ❊

ائمهٔ حنفیه عاملهم الله تعالی بالطافه الجلیة والخفیه دیدیلر كه برذون استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجین ومقرف دخی استحقاقده كفرسی رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ایلمشلردر وفرس فرس عربیدر و برذون فرس عجمدر وهجین اول فرسدر كه باباسی عربی واناسی عجمیه در ومقرف بونك عكسیدر وغنیمتدن استحقاق سهمده رجل عربی وعجمی سیان اولدیغی كبی خیلله استحقاقده فرس عربی وعجمی یكساندر حكمتی اولدر كه خیلله استحقاقك مداری ارهاب اعدادر كه جنسنده هویدادر قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوكم واسم خیل براذینه شاملدر كه سعید بن المسیب رحمه الله دن زكوة براذیندن سؤال ایتدكلرنده اوفی الخیل صدقة یعنی خیلده زكوة وارمیدر دیو جواب و براذین خیلدن اولدیغی اشراب ایلدی وابن عباس رضی الله عنهما الفرس والبرذون سواء دیدی یاخود استحقاقك مداری فرس اوزره قتالدر وامر حربه عارف اولنلر دیرلر كه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زیرا عطف عنانی اسهل ومراد صاحبنه متابعتی اكمل ومشاق قتاله صبر وتحملی مكملدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهربده سرعت تلاحقیدر پس هر بری لوازم قتالدن برامر مطلوبی محتوی اولمغله استحقاق سهمده مستویلردر یاخود مدار استحقاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلدر اما علماء شام دیرلر كه برذون ایچون سهم ویریلمز مكر انلر امده مشابه عراب اوله و بو مقاللرینه شول حدیث مروی ایله استدلال ایدرلر كه ابو موسی الاشعری حضرت عمره رضی الله عنهما یازدیكه امابعد فانا اصبنا من خیل القوم خیلا دكا عراضا فما یری امیر المؤمنین فی اسهامها مترجم فقیر دیر كه الدك بالضم جمع الادك در الفرس العریض الظهر معناسنه در كذا فی القاموس وفی حدیث الاشعری خیلا عراضا دكا جمع ادك وهو العریض الظهر القصیر كذا فی المغرب وامام حصیری رحمه الله تعالی نسخه سنده دكا عراضا آن بود كه اندامهای وی بدیكر نزدیك بود و پشت پهن بود دیمكله تفسیری وصاحب النهایه نك ای عراض الظهور قصارها دیو تفسیری بلا تغییر كلام مغرب ایله متحد التعبیردر وعلی جمیع التقادیر لفظ عراض معنای دكی تأكید وتقریردر معنای كلام اما بعد علی التحقیق بز غنائم اهل عراقدن برنیجه جثه لری صغیر وقامتلری قصیر وآرقه لری عریض فرسلره ظفر بولدیق آنلردن سهمنه اصابت ایلین مسلمین آنلرك اوزرنده قتال ایلدكلرنده

غنا ئمدن اول افراس ايچون تعيين سهمنده امير المؤمنين نه كونه امر واعلام ايدر ديمكدر انتهى بعده حضرت
عمر رضى الله عنه جوابنده اكا ياز ديكه ان ذلك يسمى البراذين فما كان منها مقاربا فاسهم بها سهما والغ ماسواها
يعنى اكا براذين ديرلرسن نظر قيل آنلردن مقارب خيل اولنلره اعطاء سهم ايدوب ماعداسنى الغاقيل ومعناى مذكور
عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن دخى مأثوردركه عاملنه فان كان برذونا رايع الجرى والمنظر فاسهم له ولا تسهمن
لما سوى ذلك ديمشدر يعنى جرى ومنظرى كوزل برذون ايسه اكا سهم ويروب سائر براذينه البته سهم ويرمه
وخالد بن الوليد رضى الله عنه برفرس هجين كتوردكلرنده لان استف التراب احب الى من ان اقسم له ديدى يعنى
سفوف ترابى اكل ايتمك بكا بو فرس ايچون سهم غنيمت ويرمكدن احبدر وكلثوم بن الارقم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه شامده خيل مسلمين غارت كفار ايچون اعتراك ايلدكلرنده افراس عراب يوم حركتلرنده ادراك
ايدوب كوادن يعنى براذين بطيئة الحركه انجق ايرته سى وقت ضحى ده ادراك ايلديلر واميرلرى منذر بن ابى حمصة
الوادعى ايدى بو حالى كوردكده بن رأيمله ادراكده بويله مسبوق بولنانلرى سهمنده سابقلر ايله تسويه وتنظير
ايدهمم ديوب حضرت عمر رضى الله عنه نامه تحرير ايلدى وحضرت عمر رضى الله عنه جوابنده اكا هبلت
الوادعى امه لقد اذكت به وفى رواية لقد اذكرته ديو تسطير ايلدى مترجم فقير ديركه
لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنى الثكل يعنى موت الولددر والوادعى مفعولى وامه فاعليدر ظاهر كلام دعاء
سؤدركه وادعى فوت اولوب والده سى آنى فاقده اولسون ديمكدركه امام حصيرى دخى مادرش كم كناد ديو تفسير
ايلمشدر بعده عرب قاتله الله وتربت يداك قوللرى كبى على وجه التعجب مدحده استعمال اولندى وما نحن فيه
بو قبيلدن اولديغنه مابعدنده كلن مدح وثناسى دليلدر وزايله اذكت به ولد ذكى ظاهر طوغوردى ديمكدر وذال الله
اذكت ذكى ماهر طوغوردى ديمكدر واذكرته ولد فحل بهادر طوغوردى ديمكدر خلاصهٔ معنى وادعى نه عجب
عاقل ومصيب كاملدركه على التحقيق مادرى آنى طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهى بو وجه اوزره نامهٔ
عمرى رونما اولدقده قسمت غنائمده رأينى امضا واصحاب كوادنى سهم فارسدن الغا ايلديلر لكن بز جواب اهل شامده
ديرزكه آثار منقوله انجق براذين مزبوره صالح قتال اولميوب حمل امتعه ايچون اعداد اولنان صورتلره محمولدر
حتى بو معنى عمر بن العزيز رحمه الله تعالى دن ماكان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسير وتعيين برله نقل اولنمشدر يعنى فرس ضعيف مهزول ياخود بغل بولندقده صاحبلرينى منزلهٔ
رجاله يه تنزيل ايديكز وسبقت ايلين حديث منذرده دخى براذين ايچون اعطاء سهام بين المسلمين متعارف ايدوكنه
دلالت وافهام واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه بو صنعندن تعجب قيلدى وتعجبى انجق معروف قديمه
مخالفتدن ايدى لكن منذر عامل اولوب حكمى معمول به اولديغندن بو امر مجتهد فيهده اجتهاد يله حكم ايلدى
وحضرت عمر دخى بالضرورة حكمنى امضا ايلدى يوقسه رأينه موافق كلديككندن دكل ايدى وبز دخى بو قوله
قائللرزكه حاكم امر مجتهد فيهده برشيئله حكم ايلدكده حكام سائرين ايچون مجال ابطال يوقدر وبعض اهل شام
برذون ايچون برسهم وعراب ايچون ايكى سهم اسهام اولنور ديدى وحديث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره
دخى روايت اولندى وبعض اهل شام حديث خالدده ذكر اولنديغى اوزره برذون ايچون اصلا اسهام اولنميوب
صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در ديو قطع كلام ايلدى وحضرت عمر رضى الله عنه دن
مرويدركه ديمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقير ديركه الدرب كل مدخل من مداخل الروم
ديو تفسير اولنمشدر بو تقدير اوزره كلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله ياخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنى فرس سرحدى تجاوز ايتدكدن صكره هالك اولسه سهمى ويريلور ديمكدر
انتهى وعلما مز بو قولى اخذ ايدوب ديديلركه ارهاب اعدا همان سرحدى فرسله تجاوز ايتمكله پيدا اولور كه تدوين
دواوين وضبط اسامى مجاهدين انجق هنكام تجاوز سرحدده واقع اولوب صكره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ايله تجاوز ايلدى شايع اولور ومعناى ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضى الله عنه دن نقل اولنان الغنيمة لمن شهد الوقعة يعنى غنيمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالى قول مذكوره معارض دكلدركه بزم عندمزده تجاوز سرحددن صكره فرسى هالك اولان وقعه يه حاضر اولمدقجه
سهمه مالك اوله مز بلكه دار الحربه فارسا دخولى وقعه ده فارسا حصولى منزلنده در بو جهتدن عسكر مدد وقعه ده
بولنمسه لردخى غنائمده جيشله تشريك ايلديكك نكته سى اولدركه اعزاز دين همان على قصد الجهاد دخول دار الحربله
مستبين اولور قال على رضى الله تعالى عنه ماغزى قوم فى عقر دارهم الا ذلوا يعنى برقوم اصل دارلرنده دوشمنلرى

مطالب كلام المترجم فى شرح قول عمر هبلت الوادعى امه لقد اذكت به

مطالب كلام المترجم فى تفسير الدرب

وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل المقام الذى عليه معول القوم ومنه حديث على رضى الله عنه ماغزى قوم فى عقر دارهم الا ذلوا كذا فى المغرب منه

كلوب غزا اولنمديلر الا اول قوم خور وذليل اولديلر وعندمزده امرأه وصبى وعبد وذمى ايچون اسهام اولنميوب
انجق قتال ايتسونلر ايتمسونلر احرار مسلميندن طائفهٔ مقاتله ايچون تعيين سهام قيلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزاتك مجروحلرينه تدبير علاج ونان ونعمت طبخى ايله دفع احتياج ايچون خروج ايتمشلر ايسه رضخله اكرام
ومذكوريندن سائرلرى دخى قتال ايدرلرسه ينه رضخله بكام قيلنورلر لكن علماء شام مرأه وصبى وعبد ايچون
اسهامى التزام ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده نسا وصبيانه اسهام بيوردقلرنده وارد اولان حديث
مكحول ايله اقامت دليله قيام ايلديلر اما بو خبرك صحتنده نظر واردركه يوم مزبورده قسمت غنائم بيك سكز يوز
سهم اوزره اولوب خيل دخى ايكيوز فرس بولنديغى مشهور واول بابده امرأه وصبى غير مذكوردر وبونلر دخى
قسمتده مساهم اوله لر ايدى نقلده كانت الرجال كذا وكذا والصبيان كذا وكذا والنساء كذا دينمك لازم ايدى
زيرا بهائمدن خيل مذكور ايكن نسا وصبيانى اهمال امر محالدر وحديث مذكورك ضعفنه دليل كبار صحابه دن
مشتهر اولان نيجه قول جليلدركه حضرت عمر رضى الله عنه ليس للعبد فى المغنم نصيب دير ايدى وابن عباس
رضى الله عنهما لا يسهم للنساء ولكن يحذين من الغنائم ديدى يعنى نسايه سهم ويريلميوب همان غنائمدن
بر مقدار عطيه ويريلور وسعيد بن المسيب رحمه الله تعالى دخى جناب رسالتدن بويله روايت ايلدى وابو هريره
رضى الله عنه رسول الله عليه السلام عبد ونسا وصبيانه سهم ويرمزلر ايدى ديو روايت ايلدى وفضالة بن عبيد
رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم مملوكينه سهم ويرمزلر ايدى ديدى وفرويدركه غلام
سيد الانام اولان شقران رضى الله عنه معيتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشيكن اكا سهم ويرمديلر لكن آنى اسرا اوزره
تعيين بيورملر ايله اصحاب اسرا اكا شوربه مجازات عطيه ايلديلركه بنى هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانيه دن
برينك سهمنه مساوى اولدى وجناب مؤلف اول ثمانيه يى بو كتابده ذكر وتسميه قيلمشدر وعمير قولى آبى اللحم
رضى الله عنهمادن مرويدر ديديكه حال مملوكيتمده غزوهٔ خيبرده حاضر اولدم رسول الله عليه السلام بكا سهم
ويرميوب همان خرثى متاعدن يعنى امتعهٔ رديه دن اعطا بيورديلر وبو بيانله متبين اولمشدركه حديث مكحولله صحتى
تقديرى اوزره مراد انجق طوائف مزبوره يه يوم خيبرده اعطاء رضخ بيورديلر ديمكدر وبز دخى بونلره رضخ
ويريلور ديرزكه بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسويه اولنماز اكرچه افراس دخى اتباعدر لكن مستحق سهم
اولان افراس اولميوب انجق صاحبلرى اولمغله تبع ومتبوع ميانده مساواتى مستصحب اولماز كذلك فعلارى
جهاد اولميان اهل ذمت دخى اتباع اولدقلرندن سهم ويريلميوب همان رضخ ويريلور لكن عطار رحمه الله تعالى
ديرايديكه امام اهل ذمتى غزايه كرها اخراج ايدرسه اجر مثللرينه مستحق اولورلر وابن سيرين رحمه الله ديرايديكه
آنلردن جزيه يى وضع ايدر ومرادلرى اعطاء رضخى بيان وسبب رضخ جانب مسلميندن كفايت وقتاللرى
ايدوكين اعلامدر لكن امام زهرى رحمه الله تعالى اهل ذمته سهم مسلمين ويريلور دير ايدى ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم يهوددن برجماعتله غزايه كيتدكلرنده سهام مسلمين كبى آنلره اعطاء سهم ايلدكلرى روايت اولندى
بو اختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه بر والى طوائف مذكوره يه سائر مسلمين كبى اسهام قيلسه حكمى
نافذ اولور حتى خلافنى رأى ايلين والى آخره رفع اولنسه اوزرينه امضاسى واجب وابطالى باطلدر زيرا والى اول
فصل مجتهد فيهده امضاى حكم ايتمشدركه بالاجماع نافذدر وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غير جائزدر
واول اجيركه آنى برغازى خدمت ايچون استيجار ايتمش اوله نيل سهمه سزاوار اوله مز زيرا بو خروجى اوزره اخذ مال
ايتمكله غنيمتدن برشيئه استيجاب واستحصال ايده مز بو بابده اصل اصيل روايت اولنان حديث جليلدركه
عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه اوچ دينار ايله براجيرى استيجار قيلوب صكره اجير سهم غنيمته طلبكار اولدقده
رسول الله صلى الله عليه وسلم هذه الدنانير حظك فى الدنيا والآخرة قول شريفلريله زرافشان كفتار اولمشلردر
وعكرمه رحمه الله دن مرويدركه برغزوه ده معيت نبويه ده براجير وار ايدى اكا سهم ويرمديلر وابن عباس رضى الله
عنهمادن اجيره سهم ويريلور ديو مرويدر لكن تأويلى اولدركه اجير استيجار اولنديغى عملى ترك وقتال ايدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واكر بويله ايتمزسه حكم منعكس اولور آنك حالى عسكرده
بولنان حال تاجر ايله متفقدركه قتال ايدرسه سهمه مستحق ايتمزسه غير مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخيل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده افراسك سهامنى محل تفصيل وافهامدر بز قريبا بيان ايلديككه
بعد مجاوزة الدرب فرسى هالك اولان سهم فرسانه مالكدر مؤلف همام قصد افهام ايله ديركه كورمز ميسنكه قتالده
فرس غازينك قوائمى قطع يا قتل اولنسه اصابت غنائم صكره راجل قالديغى حالده متحقق ايسه ده ينه سهم

لكن تغليب رجالله نسا وصبيان اعداد رجالده ادخال قيلنمق ممكن اولمغله ضعف حديثى بيانله جواب آخره عطف عنان اولندى منه

آبى اللحم حضرتلرى صحابى مشهوردركه اسمى عبد الله بن عبد الملك بن عبد الله بن غفاردركه شريف الشان برشاعر ايدى آبى اللحم لقبدركه بعد كلادرزيرا آبى اكل لحمدن امتناع ايدر ايدى بو جهتدن اسم فاعلدر مشار اليه آبى اللحم الله تلقيب اولندى وكنيه نمن ايلين خطا ايتمشدر منه

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ يا احرازا يلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بو جهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دارالحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر يوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتاللرى
ابواب حصون ياسفائن يامداخل ما مثللو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمديغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايانددر واكر دارالحربه راجلا دخول ايدوب نصكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاق
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دارالحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتاله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هر برينك
هروقتنده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان بر فرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار و بعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بودخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجيه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندن صكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركرهٔ صغيره ايله دخول ايدوب دار الحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنه نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسدن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كرهٔ صغيره بشقه در كه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دارالحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دارالحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجهٔ صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجهٔ مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض ياا عرج
بولندقده ينه بويله در اما ضعف فرس كبرسندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه در واكر برمسلم دارالحربه
فارسا دخولندن صكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقدن صكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمامش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقدن صكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

مطلب دخول فرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولوركه دارالحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دارالحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عدا اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعهٔ جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عدا اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بر كمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقدن صكره اسلامه كلوب
دارالحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دارالحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكدن صكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عدا اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقدن صكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولملريله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولندن صكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن نامى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده اصلا مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه يالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالتده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجللكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتال له عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يامؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجلرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك بو معارضه بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلر كه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولمماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودار الحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بوكا يده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردركه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس اوالذمي

لحوق یاتجاوز سرحد ایله بدیدار در بعده غنائمی دار اسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکلرنده عند ابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امام ایله دار الحربه
دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول
قیلنورلر واکر بر عبد مولاسیله برابر مأذونا بالقتال قصد اقتال ایله فارسا دار الحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل
اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده براز غنائمه دخی نائل اولسه‌لر بو صورتده
کرکدر که قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده
سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی یه مماثل ورضخ ذمی فارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر
زیرا عبد وذمیده برمقاتل بو قدر که احرار مسلمینده آنلردن اقوی بولنمیه تسویه قیلنسه لرق وکفر ایله کندولردن
اقوی اولان حر مسلمله تساویلری لازم کلور لکن عبد وذمی شو وجهله تفریق اولنورلر که عبدك مستحق اولدیغی
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصور مذکوره‌ده تمام سهمه
استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخده مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق
متبدلدر که مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد یله دخی رضخه مستحق اولان اولدر
و بعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بو یله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق
مولانك بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی و بعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیك زیرا عند دخول دار الحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینك ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل
اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اسیر وتاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کسنه
منزلنه نازل و بعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب
دیرکه کذلك ذمی ومکاتب فارسا دار الحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی
اسلامله برمراد اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن
هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بو مسئله‌نك برشقنی انکار ایدوب دیرکه بو جواب
ذمیده ناصوابدر که ما قبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمشیکن شمدی خلافنی
اعاده ایلمشدر اکرچه قول مذکور تناقض بیندر لکن بو مقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متبیندر وحق
ذمیده صحیح ومعمول بیان ایلدیکمز علته بناء همان جواب اولدر و بعض فقها دیدیلر که بو جواب حق مکاتبده
دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب
حالی حال ذمی یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندن صکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بو معنایی
افهام ایلمشدر لکن عبد بو یله دکلدر و بعض فقها دیدیلر که بلکه بو جواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب
کندو ایله مولاسی میاننده دائر وهر بر ایچون آنده حق تملك متقرردر کورمز میسنکه عجز مکاتبله حقیقت ملك مولی
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرین غنیمت اولاده رضخه مستحق کوریلور اما بعد العتق
سهم فارسه مستحق کوریلور فرسی حین دخول دار الحربده حقیقةً ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاتبسندن ملك
یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دون دکلدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه
بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدر که عتق اکا زیادهٔ خیر ایدوب ازدیاد شر ایلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی
عندیمزده متحقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل و بلا اذن قتال ایله مشتغل اولسه
مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر
اول دخی تحقق ایتمشدر هان شول حربی مستأمن منزلنده درکه قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق
دکل ایسه غیر مستحقدر و بالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن
غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدندر بناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیاندر بعده مؤلف

مطلب غزو المكاتب

اصابت پرداز غزو مکاتبی بیانه آغاز ایدوب دیرکه مکاتب دخی قن محض کبی بلا اذن المولی غزایه کتمك غیر جائزدر
زیرا غزاسی هنوز مملوك مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه
متمکن اوله مز اما تجارت ایچون دار الحربه خروجی بشقه‌در که باب اکتسابدن اولمغله اوابابده احرازدن عدو حساب
اولنور حتی مولاسی عقد کتابتده تجارت ایچون دار الحربه عدم خروجی شرط قیلسه شرطی لغو اولور و بز بو بحثی
کتاب المکاتبده بیان قیلدق لکن مکاتب بلا اذن المولی قتال ایله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل مختی
مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بو فعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بو فعلی اکا اطلاق وترخیص قیلمشدر
وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر بر عبد مولاسیله
خدمت ایچون دار الحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا بر فرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه
بو صورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم
فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریك اوله مز مکر صکره‌دن
ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا الاعلی قصد القتال دخوله سبب استحقاقی منعقد
اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالی دار الحربده تاجر یا اسلامه کلن کسنه‌لرك حاللری کبیدر
واکر بر مکاتب بعد الدخول فی دار الحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتی ادا قیلسه
آنك انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون ویرمسون خدمتی
اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخوله سبب
استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر
و بو بیانله نمایان اولمشدر که بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط
کاتب اولوب مؤلف مصیب الاراده عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمك بیع وتقسیمندن صکره حاصل
اولورسه کمال حالندن اقدم حق غنائمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت
غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلة الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بو جهتدن
مکاتب مزبور غنائمی دار اسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور و بو بابده رضخ واجب
کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا تسلیم قیلنور واکر مولاسی دار الحربده ایکن آنکله حکم
کتابتده مخاصمه و بعض تقسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابتله محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی
بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتمکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی یه لاحق وحالی
بغیر اذن المولی قصد قتال ایله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیك که صورت عبدده
مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی ومقتضای استحسان رضخه استحقاقله اول رضخك ملك مولاسنه
التحاقیدر پس مکاتب دخی آنك کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی ادادن عاجز یاخود وفا ایده جك مقداری
مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنور اکر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی ادا اولنسه دخی
کرك کندو وکرك مولاسی ایچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن
سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی
اولی در واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره‌ده
موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر
و بو صورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتی ایله حکم و بعد الموت حکم احرار
آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جك مال آخر ترك ایتمش ایسه اول رضخ ورثه‌سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق
حال حیاتنه مسند اولمغله اقتضا ایدر ایدی که مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله
تبجیل قیلنه جوابنده دیرز که بو مسئله‌ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر بر طریقده عتق حیاتنه
مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دك حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة
اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
یوقدر واکر مکاتب مزبورك محلنده قتاله مأذون یا غیر مأذون بر عبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

ومذهبین مذکورین مبسوط سرخسیده بسط وبیان اولنمشدر

صاحب سهم اولان حربك موتنه اعتبار ايله مولاسى برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسى هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمديغى كبى اقتضا ايدرايديكه مولاسى عبدى سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخنده حق مولى زائل اولميه جوابده ديرزكه اويله دكلدر بلكه بو بابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسى كسب سائرنه تملك كبى بونده دخى خلف اولمشدرنكته سى اولدركه عبد آدمى مخاطب اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه مولاسى خلف اولمق اوزره سبب استحقاق منعقد اولمغله اهلدر امافرس بشقه دركورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدربة وقبل القتال فوت اولسه مولاسى مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بويله دكلدر واكرموتى احراز وبيع وقسمتدن صكره ايسه رضخى مولاسنه ويريلور زيرا سبب استحقاقى تأكد ايتمكله موتله باطل اولميوب وارث خليفهٔ مورث اولديغى كبى مولاسى رضخنده خليفه سى قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسى آنى بيع ايلسه تحول ملكله اهليت استحقاقدن خارج اولمامغله ينه رضخى باطل اولماز لكن مولاى اولنه ويريلور اكرچه بعدالاحراز بيعده وجهى ظاهردر امافرض مذكور اوزره قبل الاحراز بيعده وجهى اولدركه سبب استحقاقى ملك مولاى اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله سائرمكاسبى كبى رضخنده دخى بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئى اشتراد نصكره مولاسى عبدى بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشترى عبدك اولمازا مابعد البيع مسلمين غنيمت اخرايه ظفر بولسه لرآندن نصيب عبد مشترى عبدك كدر زيرا استحقاقى عند الاصابه ثابت اولوب وقت اصابتده ملك مشترى اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه تملكده مشترى اكا خلف اولور واكراحراردن بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سى منع اولنماز زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احرازاولنمشدر اماقبل الاحراز موتى بويله دكلدر واكرمعتوه اولميوب العياذ بالله تعالى مرتد اولسه نظراولنور اكرينه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن امتناعله قتل اولنورسه نصيبى ورثهٔ مسلمينه ميراث اولوب ذمى كبى اكا رضخ ويريلور زيرا مرتد كافراصلى منزلنده اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار يمزدن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف دقت پناه احسن الله تعالى مثواه ديركه بوقول منقول قبل احرازالغنائم ذمى اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمى احراز يابيع ياتقسيم وقتنده بولندقلرى حاللرينه اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالى بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بوقوليله متين اولمشدركه جواب سابق هم ذمى وهم مكاتب حقلرنده غلط بين وبيان ايلديكميزوجه اوزره خطاء كاتب ايدوكى متعيندر واكرمرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يابعد الاحراز اسلامله رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربى اصلى يه ملتحق اولمشدر وحربى اصلى بعدالاحرازا وقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخره ملاقى اولسه لرغنائملرنده شريك اوله مز مرتد دخى بويله در ونيجه شريك قيلنورحال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لرايدى مالى دخى فئ اولورايدى وغنائمدن بعض اشيايى اخذ ودارالحربه احرازبعده قبول اسلام ايتمش اولايدى اكا مالك اولور ايدى مقدمات مرقومه دن حربى اصلى كبى اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامه احراز ياخود بيع ياتقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبى ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده حق تأكد ايتمكله نصيبى اموال سائره سنده داخل وبوحالتده ردتله دارالحربه لحاقى منزل موتنه نازل اولمشدر واكر برمسلم قبل احرازالغنائم مشركينه مأسور وحياتى معلوم ومشهوراولسه كركدركه قبل الاسر اخذايلدكلرى غنائمدن حصه سى افراز وكنجيه دك حفظ واحرازاولنه زيرا غنائمده حقى ثابت اولوب مجرد اسير اولمغله داراسلامه وقت احرازده تقرر حقه اهليتى فائت اولمامشدر لكن بعد الاسر اخذاولنان غنائمدن قطعا نصيبى يوقدرزيرا يد اهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمى اخذ واحرازده عسكره معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعد الاسر حيات ومماتى نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم وتفريق اولنوب آنك ايچون برنسنه توقيف وتعويق اولنماز زيرا تمام استحقاق انجق غنائمى داراسلامه اخراجله تحقيق اولنور والمفقود كالميت فيما يستحقه ابتداء حتى اذامات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شئ فهذامثله يعنى مفقود ابتداء مستحق اوله جغى نسنه حقنده ميت حكمنده درحتى برقريبى فوت اولسه نه وارث وله توقيف حصه سنه باعث اوله مز واسير معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسيم اسلامى اوزره ظاهر اولسه برنسنه يى استردادده

مطلب اشترى المأذون شيئا اشترط الخيار ثم باعه مولاه

مترجم فقير ديركه مفقودك حصه ارثيه سى توقيف اولنماق اصل كتابده مذكور اولمغله ترجمه ده مسطور قيلندى لكن عامهٔ كتب فقهده موتيله حكم اولنجيه دك مورثندن نصيب ميراثى توقيف اولنمق موجوددر وامام محمد رحمه الله تعالى دن بومعنى منقول وخلافى غير منقولدر والله اعلم منه

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلرى ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعيف غير متأكدى ابطال ضرورت حاندندر واكر غنائم بيع ياتقسيم يا احراز قيلندقده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده قالمشيكن اسيراولسه بوصورتده نصيبى توقيف وتأخيراولنوب موتى ظاهراولدقده ورثه سنه وحيا كلدكده كنديه سوق وتسيير اولنور زيرا احراز وبيعله غنائمده حق متأكد ومتقوى اولمغله نصيبنده حكمى مفقودك مال قديمنده حكمى ايله متساوى اولمشدر والله تعالى اعلم

باب سهمان الخيل فى دارالاسلام والشركة فى الغنيمة * يعنى دار اسلامده قتاله اخذ اولنان غنائم مشركينده سهام غانمين وشركت مسلمينه وجهله واقع اوله جغنى محل تبيينددر چقان دارالحربدن برعسكرداراسلامه داخل ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لرغنيمتلرى انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور وخصوص مذكورده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغى مأثوردر نكته سى اولدركه استحقاق انجق جهاد ايله دروداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كسنه در امامسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لرده غنائمده شريكلردرزيرا دارالحربه على قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله هركيم قصد قتاله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اماداراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل همان وقعه ده حاضر بولناندر نظيرى اولدركه بركسنه مسجد ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسى صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كسنه هر قطعه سنده خلف امامده كبيدر اما صحراده اقتدا بويله دكلدر واكرعسكر مسلمين بربلده يى فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه شركته مستحق اوله مزلرزيرابلده يى داراسلام قيلمرله غنائملرى دارايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمتى اولدركه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن نشئت ايتمشيكن بو بابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع ياتقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه ينه شركته غير مستحقلردرزيرا شركت مدد انجق قبل تأكد الحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بو بابده احرازكبى قسمت يابيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر و بومسئله ده دليل حضرت صديق رضى الله تعالى عنه دن حضرموت يمنده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثرجليلدركه بزآنى السير الصغيرده بيان وتفصيل ايلديك واكراهل حربدن برعسكرداراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبى برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه خروج وقتاله مظفراولسه لرغنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غير ميسردر حتى اهل مدينه بزسزه رده وپناه ايديك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لركلاملرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصهٔ مجاهدين ايكن آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك وانباز دكللردر اما اهل مدينه سلاحله آنلرينه بنوب باب مدينه يه قصدقتاله اقتحام و باب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسى خروج و بعضيسى مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر بره بكام اولسه لر جمله سى شركتله نائل مرام اولورلر زيرا بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سى وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بودخى اويله در كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه اول دخى شركتله متمعدرزيرا سلاحنى آلوب باب دارينى آچوب وصول قتاله زحامدن غيرى مانع بولنمادقده اول كسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخى وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهددراما باب دارى اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردود درزيرامنزلنده متحصن وقصدقتاله موضع قتاله توجهى غير مشهوددر اماباب دارى مفتوح اولدقده بويله دكلدر مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده ديركه اكر بومقوله يه ضرب سهمله قضا اولنسه بوندن غيرى جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخى ضرب سهم اقتضا ايدراكرچه تقرير يمزده تقدير سهم قيلنان وقلنميان بربرينه متقاربدر لكن بوبابده استحسانله متعارف نابه تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمى سهام وصداى كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب مشركينه اقدام ايلسه لر بونلروقعه ده حاضر ونوعا جهاده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر واكرامير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدايى دخول مدينه دن منعه اقدامله امروتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهى وتحذير ايلسه بومصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توقير اولنورلر

مطلب وقف فى المسجد بالبعد من الامام مقتديا به

زيرا بونلر مسلمينك قوت وشجاعتن ودوشمنلرى مدينه لرينه ظفر بولمقدن امن وسلامتن موجب اولان اعماله مباشر واولوجهله وقعه ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دن روايت قيلنان حديث جليلدركه يوم احدده رماة سهامه مركز لرندن عدم انفكاكله فرمان ايلديلر وآنلردخى وقعه ده حاضر وغنائمه ظفر بولنسه ايدى اشتراكه قادر اوله جقلرى بلاشبهه ظاهر ايدى واكر مسلمين فرسلرين سرج ولجامله مترللرنده تهيئه واحضار وكندولر باب مدينه يه چيقوب راجلا قتاله ابتدار ايلسه لر انجق سهم رجاله يه سزاوار اولورلر زيرا تهيئهٔ فرس بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقيقةً ونه حكما افراس اوزره اقتتال ايتمشلردر امامنزللرندن افراسله خروج بعده معركه ده نزولله راجلا قتالله مشغول اولسه لر سهم فرسانه موصول قيلنورلر زيرا وقعه يه فارسا حاضر اولدقدنصكره ضيق مقام ياخود خدمت قتالده مزيد جد واهتمام ايچون ترجلى التزام ايلمشلردر بناء عليه سهم فرساندن حرمانله ناكام قيلنمازلر كذلك يانده غلامى فرسنى چكه رك معركه يه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق سهم فرساندر زيرا فرسنى يد غلامندن اخذ واوزرنده قتالى قابل اولمغله حكما فرسيله مقاتلدر امافارسا حاضر اولوب بعده غلامى فرسنى امريله خانه سنه ايصال وكندو راجلا قتال ايلسه بوصورتده فرسنى موضع قتاله اصلا احضار ايتمش كبى اولمغله مستحق سهم رجالدر كورمزميسنكه اول كسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اكا قادر اوله مز واكر اهل حرب مدينه يه قريب اولميوب بلكه برقاچ ميل بعيدنده ترتيب عسكر ومسلمين دخى فرسان ورجاله چيقوب هزم وغنائمله كسب ظفر قيلسه لر بوصورتده حين قتالده فارس وراجل اولدقلرينه نظر اولنميوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قيلنور زيرا فرسنى معسكره احضار ايلدكده راجلا مباشرت قتال ايلسه ده فرسله قتال ايتمش اعتبار اولنور امامسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده فرسى منزلنده مضبوط وآريه وطويله سنده مربوط اولمغله نه حقيقةً ونه حكما فرسله مقاتل اولمامشدر واكر مسلمين مقابلهٔ مشركينده ترتيب صفوف ومشركينى قتالله معسكرلرندن مهزوم ومصروف قيلدقلرنده بعض مسلمين فرسلرين معسكرده تركله تعاقب وراجلا قتاللرينه تواثب ايلسه لر نظر اولنور اكر مشركين منهزمينه وصوللرى معسكرده قالان مسلمين آنلره اعانت وفرسلر يمزى ارسال ايديكز ديوكير وخبر ارسال ايلمسه لر بعث افراسه همت ممكن اولان موضعنده واقع اولمش ايسه معسكرده قالان مسلمين دخى غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلرى سهم فارسه نائللردر زيرا معسكر موضع وقعه يه قريب اولمغله جمله سى وفرسلرى حكما وقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتيب اولنور واكر وصوللرى معسكردن محل بعيده ايسه معسكرده قالانلر شركتدن تبعيد اولنورلر كذلك معقبلر دخى اول معركه ده فرسى اوزره حاضر اولمدقچه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زيرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله مديلر كورمزميسنكه اول معقبين دوه لره بنوب مشركينك آردنجه نيچه ايام كيتسه لرينه رجاله دن تعداد اولنوب معسكرده قالان فرسلرينه اعتداد اولنماز زيرا داراسلامده استحقاق غنيمت حضور وقعه يه منوط اولمغله كرك شخص مستحق وكرك فرسى كبى آلت استحقاق حقيقةً وقعه ده حضور ياخود اعانتلرى ممكن اولوب رد، وپناه اولمق وجهى اوزره قريب اولمغله حكما وقعه ده حضور ايله مشروطدر بوايكى صورت مفقود اولدقده اول كسنه ياخود فرسى حاضران وقعه دن غير معدوددر واكر مدينه دن معسكره خروجندن صكره فرسى هالك اولسه قتاللرى معسكرده ياموضع قريبده ايسه ينه سهم فارسه مالك اولورز يرا معسكرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر وبوبانده معسكره فارسا داخل اولمق قتال دارالحربده سرحدى فارسا تجاوز منزلته نازلدر واكر معسكره راجلا چيقوب هنوز ملاقى قتال اولمدين، خانه سندن فرسنى استجلاب ياخود شرا ايله برفرس استصحاب ايلسه ينه سهم فارسله كامياب قيلنور كذلك قتال ايچون ايكى طرف ترتيب صفوف ايتدكده راجل ايكن صكره فرسى كلوب ياخود اشترا ايلسه ينه سهم فرسانه نائل قيلنور زيرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقيقت شهود دخى انجق عند القتال واقعه در وحضور معسكر حكما مقام شهود ده قائم اولسه دخى اسقاطله اعتبار حقيقته مقاوم اوله مز اما استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا شهود وقعه حقيقةً وحكما راجل ايكن حادث اولدقدنصكره استصحاب فرس تغيير حالنه باعث اولماز كورمزميسنكه مسلم راجل ايكن بعض مشركينى قتل وفرسنى اخذ واوزرينه بنوب قتال ايلسه انجق نائل سهم رجالدر واكر مسلمين شغل قتالده ايكن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمين فوت يامقتول اولسه شركت غنيمته دخول ايتمز زيرا ابقاء قتالله اصابت غنائم ناتمامدركه هنوز مشركين منعه لرنده ماللرندن دفع اضدادلرينه قيام اوزره دراما قتل ووفاتى بعد الانهزام ايسه غنيمتدن اكا تعيين سهام قيلنور زيرا قتال داراسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤكد سبب استحقاق

الآرية الآخية وهى عروة حبل يشد اليها الدابة فى محبسها فاعول من تأرى المكان اذا اقام فيه هذا قول العرب وعند العامة هى المعلف وهو مراد الفقهاء كذا فى المغرب منه

واول

واول غنائم داراله محرز حكمنه الحاق اولنور وبزقريبا بيان ايلديك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصيبى ابطال اولنماز بودخى اويله در واكر برمسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه ياشترا برله برفرسه نائل واوزرنده قتال ايدوب مسلمين دخى غنيمتله دونوب معسكره واصل اولسه لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زيرا معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر امامسلمين ايرتهسى كونده قتاله عودت وبودخى فارسا معيت وغنائم جديده يه اصابت ايلسه لر بونده سهم فارسه كسب لياقت ايدر زيرا وقعهٔ اولى برندن كف يد ايتدكده منقضى اولمغله وقعهٔ ثانيه اكا مغاير وبودخى آنده فارسا حاضر اولمشدر كورمزميسنكه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولايدى غنائمدن سهم فارسه واصل اولورايدى وقعهٔ ثانيه دخى بويله در واكر مشركيله قتالده مسلمين ظفرياب غنيمت اوله ميوب تاكه مدينه دن فرسان ورجاله برقوم مدد ورود وورالرنده پناه اولمق اوزره وقوف ياخود محاربه ده معيته بذل مجهود ايتملريله مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر اول قوم غنائمده تشريك وفارسلرينه سهم فارس وراجللرينه سهم راجل تمليك اولنور زيرا قبل اصابة الغنائم وقعه ده حاضر اولملريله جيشله برابر خارج كبى اولمشلردر كذلك اول قوم مدد معسكره كلوب آنده اقامتله موضع قتالده معيت ايتمسه لر ياخود اعانت عسكره قادر اوله جقلرى محل قريبده معسكر آخر ترتيب وآنده اقامت ايلسه لرينه تشريك اولنورلر زيرا منزللرندن قصد جهاد ومعيت قتالله نيت امداد اوزره مفارقت ايتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلرى ممكن اوله جق موضعه واصل اولملريله عسكره رد، وپناه اولمشلردر ورد، وپناه استحقاق مصابده مباشر قتال كبى اولديغى بى اشتباهدر كذلك اهل عسكر قبل ورود المدد بعض غنائم وبعد ورودهم ينه بعض غنائمله مغتنم اولسه لرينه جمله سنده شركت مددى مستلزمدر زيرا بين الفريقين مادامكه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مزكه مشركين ايادى مسلميندن تخليص اموالرينه سعى واشتغال اوزره لردر واول وآخر مجموع غنائمى اخذ واغتنام انجق قوت رد ئله تمام اولمشدر امابعض غنائمله اغتنامدن صكره قتالدن كف يد برله هرفريق كلوب معسكرينه لاحق اولدقدنصكره جيش مدد كلوب ملتحق اولسه اول غنائمده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بوغنائمه اصابت حقيقةً فريقينك تفرق وامتيازى وحكما قتاللرى داراسلامده بولنمغله داراسلامله احرازى برله رسيدهٔ تمام وبووجهله حقيقةً وحكما احرازدن صكره عدم اشتراك مدد مالا كلامدر اما ايرته سى كون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قيلسه لر جيش مدد قتال ايتسون ايتمسون بوغنائمده مشاركت ايدرلر زيرا آنلرده وقعه ده حاضر اولوب احراز غنيمت يه قتاله مباشرت ياخود ردء جيش اولملريله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واكر ايرته سى كونده عسكرينه قتاله عودت وانهزامله خندقلرينه معاودت ايتدكدنصكره لشكر مدد تعاقب ايلين مشركينى منع وهزمله اوزرلرندن دفع ايدوب بعده بزلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشراك ايلديك آنده دخى اشتراك ايده رزديسه لر كلاملرينه التفات اولنماز زيرا اول غنائم بوقتالدن اقدم داراسلامله احراز اولنمشدر ودارايله محرزه اولان اموال غنائمدن دفع اعدا ضمننده قتال همان جيشك لابس اولدقلرى ثياب واسلحه لرندن دفع ايچون قتال كبى اولمغله ايجاب شركت عديم الاحتمالدر حتى مشركين هنكام هزم عسكرده اول غنائمى اخذ ايدوب بعده لشكر مدد يدلرندن تخليص ايلسه لرينه عسكر اول اوزره رد وآنلره تخصيص اولنور زيرا داراسلامله احرازده تأكد حقلرى متحقق واموال قديمه لرينه ملتحق اولمشدر وهم مشركين اخذ ايتديلر ايسه ده دارلريله احراز ايتمدكلرندن كما فى السابق حق اولين آنده متحققدر اما حادثهٔ مزبوره نك دارالحربده حدوثى بشقه دركه آنده احراز منعدم اولمغله حق مسلمين غيرمتأكد واحراز اهل حرب مجرد اخذ ايله تمام اولديغندن آندن حق اولين باطل اولوب هنوز اصابت ايلدكلرى غنائمه التحاق ايلديكندن شركت مدد التزام اولنور واكر اعدا دريادن سفينه لر ايله اهل اسلام صولرينه كلوب مسلمين دخى سفينه لره راكب وبره چيقوب قتال ايلمك ملاحظه سيله سفائنده استصحاب افراسى مرتكب اولوب صكره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ايلسه لر كركدركه سهام خيل ورجاله اوزره اقتسام ايده لر زيرا جهاد ايچون مؤنت فرسى التزام ايلينلر اوزرنده قتاله قادر اولمديغى موضعده راجلا قتال ايتدكده سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر كورمزميسنكه اعدايه بعض مضايق برده ياخود باب حصنده اتصال وفرسلرندن اينوب راجلا قتال ايتسه لر نكتهٔ مزبوره يه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ايصال قيلنورلر بناء عليه مسئلهٔ مزبوره ده فرسلرين ساحل ارض اسلامده تركله بلافرس سفائنه راكب اولسه لر نظر اولنور اكر برده بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلرى صورتده فرسلرين جلبه قادر اوليه جق مسافه ده فرسلرندن بعيد

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملتحق اوله مزلر زیرا برده
بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت
اوله مز و بحرده بولنسه لر ینه بویله درواکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده قریب ایسه لر بونده متخلفین
ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدرزیرا موضع قتاله قربله موضع قتالده حاضرکبی اولوب
هزم اعدا برله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنسانلرك قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر
کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ
یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفر یاب غنائم اولسه لر بعدالرجوع معسکرساحلده قالانلرك اشتراکی لازمدر
وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشه یه دخول ومسلمین
فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه لر ینه نظر اولنور اگر قتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده
قرب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله
قربله حاضرکبیلردر واگراول مبشه ده اعدانك اردنجه امعان سیرایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه
ممکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقهٔ وحکما
وقعه ده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصابله مستظهر اوله مزلر کذلك مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبلده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده
تحصن وخندقنده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی درباچه کبی ایتملریله مسلمین سفینه لر ایله اول حصنه ورود
ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسه لر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر
قربده بولنان قوت اهل معسکر ایله در مکر اهل معسکرردء مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه لر شرکتدن
ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکر ایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم
مجرد داراسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم
دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر اهل معسکر
وجه مشروح اوزره قربده بولنمادقچه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسلامده وقوعی ینه بویله در انجق
دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیدده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
مستحق اولورلر امادار اسلامده قتال بشقه در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالك اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی
بویله در وفرسده معتبر اولان معنای مزبور شخص مستحقده غیرمعتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص
دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویرلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضه ده شریك اولمیوب
اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال داراسلامده واقع اولدقده
سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیدده
بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یا مستأجر یا عاریه یا وقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالك
وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنك موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر
ایدرکه سابقده بیان ایلدیك که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کند و اوزرینه عرضله
بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سنین اسملری وباباری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه
زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیر هر برینك وقت مرقومده حالنی بیلمکه محتاجدرکه
لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلك دارالحربدن ینه اول موضعه عودتلرنده کرکدرکه
ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامه احرازدن صکره متقرر اولمغله
هر برینك وقت مرقومده دخی حالنی بیلمکه محتاجدرکه تقسیم اکا متیسر اوله نکته سی اولدرکه کل یوم عرض
جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا
اولنور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن
سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالك اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول مع الیمین آنك قولیدرزیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسك
ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه یی مدعی اول دخی منکر اولمغله
قول مع الیمین آنك قولیدر مکر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسك اوله لر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه
قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور
و بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بزلر معاینه ایلسك
سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی
روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در وبز بومسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیك و بو بابده
اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردرزیرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالك اولمدقلرندن
شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرردر
واگر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب
ودارالحربه ادخال ایلدکدن صکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعدادیدرزیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرینده قتاله قادر
اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله ده ثابت ومتقرر اولدقدن صکره
فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز
و بالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندرزیرا محلندن فارسا خروجیله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام
وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بواثناده فرس
اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجاله ده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه
مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار
ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم
فارسدن حرمانه سزاوار اولمیه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل
واول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دارالحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلمیدر ینه
کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدن صکره اوزرینه بنوب یاخود آنی دارالحربه ادخال
بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال وارمیدر و برفرد
مذکورینك بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانی تجویز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلدر لکن
صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عندالعرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم
لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا
حقیقهٔ راجل ایدوکنی کوروب بیلمشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترك ایده مز ودفتر رجاله ده
تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکاتقریر ایلدیکم فرسم
ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلمیه زیرا سبب غیرمعروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول
مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واگر غاصب
اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله داراسلامه خروج
واتصال ایلسه لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنورزیرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتمدکجه غاصب اوزره
الزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر
وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوك بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون
لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق
اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلك منزلنه نازلدرکه
آنده اجرت ملك غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجرا اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه
انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر وبوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق
سهم راجل تعیین قیلنورزیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالك ممنوعدر
اما صورت مفروضه ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب لا تکون الشرکة العامة مانعة عن الشهادة

مطلب برد الغاصب ویضمن ما نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل
اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله
صاحبی فارس عد اولندقدنصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دارالحربده اشتراء فرس ایلین مستحق
سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولو یه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب
دارالحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده
قتالله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرادارالحربه
فارساد خول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا
بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس
تعیین قیلنور زیرا بووقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعدالاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال
استردادینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بوغنیمتده اول فرسله فارس
عداولنمغله شخص آخر دخی عداولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دارالحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله
اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش
اولسه بعدالاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك
صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدنصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع
مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بوقتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر
لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعدالقتال بونك حقی زیاده
واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دارالحرب
ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دارالحربده بونکله قتال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دارالحربه ادخال
ایلدکدنصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال
همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب
سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعدالمجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی
متغیر اولماز و بومسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار
اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکار درکورمزمیسنکه دارالحربه فارسا داخل اولدقدنصکره مشرکین فرسنی
اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب
اولمامقده در اما مستعیر قبل ردالفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا تجاوزهٔ دربله سبب
استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره
غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی در و بعدالرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن
فرس دارالحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعدالاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس
اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه
مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجیه دك فرس آندن حق مستحقله اخذ
اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره
رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر
صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخذ مشرکین
منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه
دخولندنصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجیه دك اوزرنده قتال ایلیوب
مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بوصورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه
مستحق اولور زیرا بعد دخول دارالحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز
اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون
سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز
وهم دارالحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فائق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز واکر
صاحب الفرس قبل دخول دارالحرب اوزرنده قتال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکمسنه یه اعاره ایدوب

اول دخی رکوب ودارالحربه دخولدنصکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس
عد اولنور زیرا دارالحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر درکه هرنه زمان دیلسه استرداد فرسنه
مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتالله استبداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر
ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون
ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدر در اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب
غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بوقول واضح برله حق معیرده
دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن
رد اولنمشدر اما بو مسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیر نه زمان
دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دارالحرب حق صاحب الفرسی انکار
وفرس بغدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمه کامکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله
استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب
اولوب انکاری دارالحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دارالحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که
غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولماز لر مانحن فیه دخی اویله در
واکر صاحب الفرس فرسنی دارالحربه دخول ایدنجیه دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکمسنه یه ایجار بعده اصابت
غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دارالحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بوجهتله
اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب
فارس اولمز ومستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون
اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار
اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یازیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار
ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین داراسلامه خروج ایدنجیه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا بیان سابق اوزره دارالحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرسی اوزره
قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دارالحربه فرسیله داخل
وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء
اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان حق مستحقله
اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل
اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یاقتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه
دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرد ادو بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر
جمیع غنائمده راجلدر که استیجار فرس بعد دخول دارالحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر
اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدر که دارالحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت
اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده
دخی فارسدر که ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد
اولدقدنصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدنصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت
ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل
ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك
بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع
اضداد ایچون اقتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بوقتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون
اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دارالحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر
غصب وادخال و بعدالادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه
وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنائمله دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس
ایکی غنیمتده ده راجلدر که دارالحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

مطلب غصب فرس مسلم

نازل اولمشـدر و بومسئله اوائل بابده مذكور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول
دار الحربه قصد واهتمامى اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسى التزام ايدوب دار الحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده
غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدى بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض موَرد عد مده ايراد
اولنمش ايدى اما بونده نه قبل دخول دار الحرب ونه عند الدخول قتال ايچون مؤنت فرسى ملتزم اولمديغندن
اصلا سلك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينده شراء فرس ايدنلر سلكنه منتظم
اولمشـدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر كه داره فارسا داخـل
واول غنائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقاقله
زائل اولدقده سهم ثابتى متغير اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل
اولمشـدر كذلك صاحب الفرس قتال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم و بنفسه غزايه عازم اولوب مستعيره
دار الحربده واصـل واسترداد ايله فرسى يدينه داخل اولسه بودخى جميع احكامده صورت متقدمه يه مماثلدر
زيرا صاحب الفرس دار الحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدر كه قصـد غزا ايتدكده فرسى يدنده
بولنمايوب مؤنت مستعار رد ايدنجيـه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسى ملتزم دخى دكلـدر اما بو مسئله ده
اعاره سى قتال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بو مسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقـدمه يه مماثل
يعنى جميع غنائمده راجلدر اما حق مستعيرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه
ملتحقدر كه استعاره سى انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجو بدر وصورت مزبوره ده
مستعير غدر ايله صاحبنه مخالفت وهمان دار الحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قيلسه ينه راجلدر كه
بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشـدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغنى بر قريبا بيان
ايلديك وصاحب الفرس دخى ينه جميع غنائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتال ايچون
اعاره سى كندو حقنده برابردر زيرا ايكى صورتده دخى قتال ايچون مؤنت فرسى انجق بعد دخول دار الحرب التزام
ايتمشـدر وهم قصد غزا ايتدكده دار الحربده فرسنه ظفر بولوب بولمينـه جغى معلومى دكلدر اكرچه دار الحربه
غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره وبعد الدخول استرداد ايلين اهل جهادده
بر سلوك استحسانله داخـل زمرهٔ فرسان ايلديك زيرا آنى شو منزله انزال قيلدق كه غازى برمشيه قادر اولميان
راجلى كوروب آنى مقـدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دار الحربه دخولدنصكره انزال وفرسنى اخذ ايليه ايشته
بو بابده اول غازى فارس ايدوكى بى ارتيابدر كذلك آنك منزلنده نازل قيلنان فارسلكله ـكـا ميابدر لكن بو معنى
مانحن فيهده مفقود ومعير مزبور فرساندن غير معد ودر واكر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنى مجرد ركوب ياخود قتال ايچون
ايجـار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتال ايچون
قصد دخولله حاضر اولدقدن صكره فرسنى ايجار بعـده مستأجر ادخال دار الحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس
جميع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصـد غزا انجق فرسى حق مستحقله
يد مستأجرده ايكن پيدا اولمغله اعتبـار مذ كوره دخى احرى در اما مسـتأجر اكر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه
آنده دخى جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واكر قتال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبـل انقضاء
مدة الاجاره اخذ اولنان غنـائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلـدر زيرا فرس حق مستحقله
يدندن اخذ اولنمشدر مكر بعد الانقضا فرسى صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبنى دفع ايليه بو صورتده
جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعير دخى صورت مزبوره ده مستأجر كبيدر زيرا هر برى قصد قتالله فارسا
دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكته سى اولدر كه بونلر مثع فرسله غاصب
اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصوبله سبب استحقاق اوزرنده قتـال ايتدكده ابتداءً منعقـد اولور وحالت بقا
حالت ابتدادن اسهل اولمغـله فى الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوبله ابقا اولنمق اولى واكلدر واكر بركسنه
فرسنى بر غازى يه سهم فرسى كندويه ويرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادى آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم
مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخى فرس اوزره بولنـان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسى جهات
فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشدر واجارهٔ فاسده حكمده اجارهٔ جائزه ايله اعتبار اولنمغـله سهم فرس
مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخى اجر مثلى بالغـا مابلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقـد فاسد ايله
معقود عليهى استيفا ايتمشـدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمى حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

مطلب لا فرق بين الاجارة والاعارة عند شرط الاجر

اجر ايلمشـدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره ميانـنده فرق يوقدر بو صورتلرده مسلمين هيچ
غنيمته اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجر مثلى واجبـدر كه مستأجر حكم اجارهٔ
فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتدكه و بشرطه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجر مثلى مستوجبـدر بونك نظيرى
شول مضاربدر كه مضاربهٔ فاسده ده تكميل عمل ايليه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلنى مستوجبـدر
ولكن بر كسنه كندويه ينه مدت معينه ده ياخود مسلمين شو غزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيـه دك ديمك
مثللو مدت غير معينـه ده غزا ايتمك اوزره بر كسنه يى استيجار ايلسه بو عقـدى باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد
سنام الدين وعبـاداتده ركن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضنى ادايه مباشر ايدوكى
مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل ونا پايداردر بو صورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط
ايلسه ده ايتمسه ده اجيركدر زيرا استيجار باطل و كالمعدوم اولمغـله سهم غازى يه ويرلمك معلومدر واجير دخى
مستأجردن اخـذ اجر ايتمش ايسه ردى واجبدر زيرا عقد باطـل اصلا اجرى غير موجبـدر وهم غزاسنده
نفسى ايچون عامل اولمغـله غير اوزره اجرى غـير مستوجبـدر بو صورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سنى اجيره
ويرمش ايسه نظر اولنور اكر سهم غنيمتى نفسى ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجر مثلى بالغـا مابلغ
اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسى ايچون منفعت سلاح ودابه سى مقابلنـده عوض مجهولى شرط ايدوب
اجير دخى عقد فاسد ايله اول منفعتى استيفا ايلمشدر كركدر كه اجر مثلى ايفا ايده واكر شرط ايتمش ايسه اجر سلاح
ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسى ايچون عوض مالى شرط ايتمكله سلاح ودابه سنى اجيره
اعاره ياخود قتال ايچون فى سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلرى قتالده استعمال ايلين غازى اوزره مستوجب اجر اولماز
واكر بر كسنه بر فرسى مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتـال ايچون ياخود بر غلامى دار الحربده مدت معلومه ده
خدمتى ايچون بدل معلومـله استيجار ايلسه بو عقدى جائزدر كرك هر يوم ايچون تسميهٔ اجر ايتسون كرك ايتمسون
زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخى معلومدر ومعناى طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس
بو استيجار صحيحدر اما بيان مدت ايتميوب همان شو غزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايدنجيه دك ديو استيجار ايلسه
بو عقدى فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دار الحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلرى طو يليدر
قصيرميدر بيلنمز بو صورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجر مثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه
حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلى بالغا ما بلغ مستوجبـدر
زيرا بو بابده اجر اكرچه مسمى در لكن صاحب الغلام والدابه بن سز اول محله واصـل اولمزدن اقدم عودت
ايدرسز ديو اميد ايدر ايدم يوقسه واصـل اولديغيكز محله دك بو مسمايه راضى اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعـا
للخصام اجر مثل بالغـا مابلغ اوزرينه الزام اولنـدى واكر بر كسنه نك يدنده حبس فى سبيل الله اولان بعض
افراس حاضر واول كسنه دخى قيم افراس اولمغـله ديلديكنه ويروب وديلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضيسنى
فى سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض ناسه اعطا ايدوب آنلر افراسله دار الحربه دخولدنصكره مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر بعده افراسى آنلردن اخذ وآخرينه ويروب صكره بعض غنائمه دخى اصابت ايلسه لر بو صورتده
افراسله داخـل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخـذده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس
حبس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصـل
محمد رحمه الله تعـالى اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتى مجيزدر واما اصـل ابى يوسف
رحمه الله تعالى اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتى كبى متعارف الوقف اولانلرده صحيح اولمغله فى سبيل الله اوزرنده
قتال اولنان افراسده دخى تعارفه بناء تصحيح اولنور و بو بابده اصـل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدر كه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه وفات ايلدكده يد خلافتنده فخذلرى اوزره حبس فى سبيل الله لفظى يازلمش
اوچيوز فرس وار ايدى ومانحن فيه اولان مسئله نك نكته سى اولدر كه غازى مرقوم دار الحربه فرس اوزره داخل
وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولى اصابت اولنجيه دك قدرتى باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير
فرس منزلنده قيلنور و بعد الاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازى مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب
يدندن فرسى اخـذ اولنان مستعير كبى انجق سهم رجاله يه مستحـق اولور و بو بابده دار الحربده يدندن فرسى
استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساو يدر وقيم وواقف بعـد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله
اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعـداد اولنمازلر زيرا استردادلرى انجق دار الحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

مطلب استئجار رجلا للجهاد غنه

الحبس بضمتين جمع حبيس وهو كل ما وقفته لوجه الله تعالى حيوانا كان او ارضا او دارا كذا فى المغرب بيان مذكور اوزره فرس موقوف واحد ايسه حبيس وجماعت ايسه حبس اطلاق اولنور ـلهـ

مطلب وقف الافراس وغيرها من المنقولات

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شرا اسبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه لر
اول دخی دار الحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرساننده غیر داخلدر واکر برکسنه تك یدنده افراس موقوفه
بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسنه یه ایجار ایلسه بو صنعنده اساءته
اجتسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضی مسجد قلمش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوندنصکره
کسب مال ایچون ایجار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتال الله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلرایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی
فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه وبال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بوصورتده
مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کبیدر زیرا قیم وواقف بو ایجارده
غاصبدن کتر دکللردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجرا ولنجه بونده دخی اظهردر
لکن ایجار ایدنلر کرکدر که اجرت حاصله یی اکل ایتمیوب تصدق ایده لر زیرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بومقوله ده سبیل شرعی انجق تصدق قدر واکر
افراس مرقومه مستأجرك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بوصورتده والی قیمتلرین دیلرسه
موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیرا هر برنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده درکه مغصوبی
ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بوصورتده اکر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره
رجوع ایدر زیرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالکك مقامنه قائم ویرینه
وقف لازم قیلر زیر قیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر
و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبیس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس
موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معا ملهء مرقومه لازمدر وبدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلق
آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوفدر بعده مؤلف واقف الاسرار بومسئله ده شرط
وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله لرینی صاحبی یدندن اخراجله یدقبضده ادراج اتمدکجه حکم حبیس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیر مشروعدر لکن اول
واقف تولیت وقفنی ابتداء امردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی
رضی الله تعالی عنهم دن اکا بالغ اولان تجویزلر یله سوق دلیل ایلدی بوصورتده برکسنه یه اوزرنده غزا ایچون
برفرس حبس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره
اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی برمرادقیلنسه اول کسنه غنیمت اولی ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانیه ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور اما متولی وقفك یدنده فرس
آخر اولمیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زیرا دارده راجلا کیردکدنصکره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی یدغازیدن اخذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب مایبطل فیه سهم الفارس فی دارالحرب ومالا یبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال
ایلیوب ایلین اسبابك باب دقت نصابیدر برکسنه داراسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی
بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسندن
هبه سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهده علی حاله قائم وواهبه عوض
هبه سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بوصورتده رجوع

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل
قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم
اولی ده فارسدرکه دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه ده راجلدرکه فرس یدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادقجه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه که بوصورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لاباختیاره یدندن زائل اولمشدر
کرکدرکه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحرازایتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولمیه
جوابنده دیرزکه بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره
سابقدر بوجهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقید در حتی مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صکره ینه بویله در اکر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخولله جمیع
غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکسنه تك اون فرسی اولوب هر برین برراجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بومقدار ایله جمله سی جمیع غنائمده فرسان اوله لر و بومعنی
بعید غیر معتنی در زیرا بوقوله قائل اولان لامحاله اول افراس عشره یی رجال عشره یه اعاره ودارالحربده استرداد
ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجه دك
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئلهء هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك
حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردرکه بوبابده بایع استرداد ایله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکسنه بینه ایله فرسه
مستحق اولوب ید مشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلنده در زیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منداله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکسنه آخره بربغل ویروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض
ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یافرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء
معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بوصورتده مشتری فرس بربرینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری
فرس بغل اوزرینه رد اولنان کسنه اولمق مساویدر و بربرینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده
بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمده راجلدرکه
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صکره اقاله
واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بوصورتلرده ملکلری سبب مستحقله
ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله یه اناله قیلنور واکر برکسنه داراسلامده
ایکن فرسنی دینی مقابله سنده داینه رهن ایدوب ایکیسی برد ن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره
دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب
ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر
متمکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم
دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمه دخی ظفریاب
اولنسه مرتهن بهرحال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه ده فارس ایدوکی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدرکه ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی زائل قیلوب دارالحربده
فرسنی ایجار ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر وبز قریبا مسئلهء اجاره یی بیان ونکته سنی تقریر واعلان ایلدیك

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر بریکسنه دار الحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس وغنیمت وسطی ده راجلدر که فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عد اولنان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سببله واقع اولمق
برابردر که علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیره تبیندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا مؤنته فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنه نازلدر ودار الحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیر نائلدر جوابده دیرز که دار الحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارسا دخولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمام ایلیه دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندو آنك برینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیر قادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه ده فارسدر که فارسا دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتاله آنده اولان حقی تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بو یله فرسله ابتداء دار الحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بر برله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دار الحربه فارسا داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیر زائلدر واکر دار الحربه فارسا
دخولدنصکره بر مسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله نیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرز که صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتیله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حقی ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی بر مسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کبیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلااختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتنده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بایعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه بر کسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله بر دخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دار الحربه فارسا دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه ده رجاله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکده قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دار الحربده استیجار اولنمغله مجددا انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مز صورت مزبوره ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقنی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اولی التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترا یی مقام مبیعه اقامت امر هیندر
بعده موهوب حکم مشترا ده ایدوکی ثابتدر که هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دار الحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بو دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیر مستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدنصکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیر ثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلا مرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدر که بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلیدر
واکر دار الحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد وبعض غنائمه دخی نیل
مراد نصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معتاده
استعاره دن فائق ومعتنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه در که اجاره ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره ده غیر زائلدر کورمزمیسنکه بر کسنه دار الحربده مدت معلومه ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلا ایجار بر غازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله در واکر بر کسنه دار اسلامده بر فرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دار الحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کبیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه الخدمة مدة لم یکن له سهم

قتالدن مأيوسدركه فرسي عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمني متضمندر اما قبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسه‌لر بونده موجب قياس مشترى دخي بايع كبي غنائم مصابه‌ده راجل اولمقدر زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدركه مشترى‌يه انجق عندالقبض حاصل ودارالحربده بعدالقبض اوزرنده تملك قتاله واصلمدر توضيحي اولدركه مشترى نقد ثمن ايتسه دخي فرس مزبور ضمان بايعده‌در زيرا هالك اولسه ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترى‌يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر بوجهتله عندىمزده متحققدركه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد الثمن نيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بوصورتده بعد النقد دخي نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار مشتريده ثابت واستواردركه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه قادر ومتملك ايكن بواقتداري قبضله متقرر و فرسني ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلري كبي سهم فارسه استحقاقي مستقر اولمشدر واكر ايكي مسلم بينلرنده مشترك برفرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى وكاه آخرى مقاتل اولسه‌لر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيرا هر برى بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله متمكن اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما داراسلامده احدهما آخره حصه‌سنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه مستعير ومستأجر داراسلامدن اوزرنده تمكن قتالله منفصل اولمغله آنكله فرسانده داخل اولور مگر معير حصه‌سنى اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعدالاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالي زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك اولان ايكي فرسله داخل وهر برى برفرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا برله مقاتل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر زيرا هر برى فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن داراسلامدن منفصل ودارالحربده شريكني تطييبله حادث اولان سببدن اول تمكني محصل اولمشدركه اكا نفع حاصلي يوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى آخرى ارضا ايلسه هر برى رضاسندن رجوع ايدنجيه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى فرس اوزره تمكن قتالله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقي منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن رجوع ايلمدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضه‌ده فرسين مشتركين اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايؤه قائل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر و بر ركوب دابتين اوزره تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلحده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبي قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر و بوصورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميان موادده مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبي قتالك غيرى برمصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله ممكن اولمغله قسمت منفعتي قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخي آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه صورت مفروضه‌ده هيچ برى سهم فارسه مستحق اوله‌مز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله هيچ برى متمكن اولمامشدر واكر هر برى شريكنه ديلديكي فرسه ركوب ايچون داراسلام يادارالحربده اذن ويروب لكن برينى بعينه يدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احدالشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام اولميوب تسليمه محتاجدر واكر برمسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجمله‌سنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده صد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتديكي كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكي استحقاق سهمده درجهٔ اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمي منضبط قيلنور حكمي اولدركه واحد اوزره زائد اولان فرس محتاج اليه اولميوب فضله‌در وثبوت و بقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزميسنكه بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضى حكمت مرقومه‌يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعدالقضا واقع اولسه موجب ضمان اولان محلده ايسه‌ده راجعين اوزره برشيئك ضماني واجب اولماز واكر افراس مزبوره‌دن برى دارالحربده هالك

مطلب باع وبقي المبيع عند البايع بعد نقد الثمن

مطلب دخلا بفرس مشترك

مطلب بفرسين مشتركين

مطلب المهاياة في الدابة

مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا

مطلب رجوع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

ياطرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسي جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكي بعد بيع البعض واقع اولايدى ينه انكله فارس قالورايدى قبل البيع دخي بويله‌در نكته سى اولدركه بيع ايتديكي كالعدم اولوب همان فرس واحدايله داخل اولدخي قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه مالك قيلنور واكر برمراهق فارسا يا راجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب ووصول ايلسه‌لر اول دخي تفسير سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر داراسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بوبابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره مبتلاى قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحدايله سبب استحقاقي منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق بلوغله كاله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبي قيلنور نظيرى بعدالدخول اسلامه كلان ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصنف التقرير بوبابده مراهق مرقومله ذمى مرسوم بينلرينى فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه‌ده وذمى مسلم اولمازسه‌ده هر برى سهم كامل ايله مساهم اولور ديديلر بس مذكورينبدن برى قبل البلوغ و برى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان اختلافلرى شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابي خلافلرين بيانه ضامن باب دقت مضامينيدر اگر برغازى فرسنى دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازى‌يه سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشيدك ديوب اول دخي انجق بعدالاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر اگرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقي منعقد اولمشدر وهم بيع امرحادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بى عديل قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بوبابده سبب حرماني اولان بيع فرس كند و اقراريله ثابت اولمشدر بوندنصكره استحقاقي بلاحجة ثابت اوله‌مز كورمزميسنكه برمسلم فوت اولوب اخ مسلمي وارايكن مرتد اولان اوغلي كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعني ادعا ايلسه ميراثي آنكدر بوصورتده اخ منسلم بلكه سن اب حياتده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور ردتده تاريخ سابق دعوى ايدرايكن ينه قول قول اخ‌در زيرا سبب حرمان اولان ردتى ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله‌مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخي سن بعدموت الاب اسلامه كلديك ديودفع مدعى ايلسه ينه سبب حرماني اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقي ثابت اوله‌مز توضيحي اولدركه سبب استحقاقي عند مجاوزة الدرب قصد قتالله مؤنت فرسي التزام ايدر ودارالحربده اوزرنده قتالى بوقسه بيعله تجارتمى قصد ايلديكى محتمل اولمغله بعدالقتال وبعدالاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجيح ايتمدكجه استحقاقي ثبوته محول اوله‌مز ومعناى مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعى اقرب اوقاته احاله ديديكمز نوع من الظاهردر وظاهر اگرچه استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غيرنافعدر بوصورتده بعدالاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور امايالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه آنكله تمام حجت حاصل اولماز بوصورتده مشهودله اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتمكله بن اكا سهمنده مشارك اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كمسنه نك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب ياخود غيرك برنسنه ده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بوبابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتده ن برنسنه ده هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واگر غازى فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب قسام دخي بيع ايلديك ظن ايدرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقي معلوم وابطال ايلين بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقه‌دن شول منزله‌ده دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد و بعدالموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخي بن هيچ مرتد اولمادم ديودفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازى بن فرسمله داخل اولوب صكره هالك اولدى ديوب قسام دخي فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجيه دك

مطلب دخل المراهق فارسا او راجلا

مطلب اختلفا في بيع الفرس قبل الاصابة او بعدها فالقول لمن

مطلب الحادث يحال الى اقرب الاوقات

مطلب اختلفا في الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقر ان رددت شهادته اخذا بغير انه صادف ملكه

راجلدر زیرا بونده استحقاق سهم فرس اداعا ایدر اول دخی معلوم اولمامغله بلا بینه مستحق اوله من نظیری اولدرکه
برعورت فلان میت بنی حیاتنده تزوج ایتمشیدی دیو طلب میراث ایلیه البته بلا حجة تصدیق اولنماز واکر برغازی
فارسا دخول و بعض غنائمه وصول ایتدکدنصکره فرسنی بیع یاخود هبه ایله یدندن اخراج واستهلاک ایلدیکی قسام
ومسلمین عندلرنده مجزوم لکن قبل الاستهلاک و بعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ایدوکی نامعلوم اولسه
قبل الاستهلاک اصابت قیلنان متحقق اولمدقچه جمیع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زیرا بعض غنائمدن حقنی
مبطل اولان استهلاک فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن ویریلوب زیاده ویریلمز وهم غنائمدن هر قطعه سی
قبل الاستهلاک مصاب اولمق محتمل اولدیغی کبی بعد الاستهلاک مصاب اولمق دخی محتملدر واحتماله استحقاقی
ثبوتدن عاطل وهر قطعه سی اول بابده ذکر اولنان مسئله ده جمیع المصاب منزلنه نازل اولور وصورتمزکوره ده
قسام خصم اولمیوب همان بمنزلة الحاکم اولمغله اوزرینه قطعا یمین لازم اولماز واکر فرسنی بیع وفرس آخر اشترا ایلمش
ایسه قریبا بیان ایلدیک که اول غازی جمیع مصابنده فارس انجق بیع اول وشراء ثانی میاننده اصابت اولنانده راجلدر
بوصورتده دخی مصابک قبلیت و بعدیتنده اختلاف حاصل اولسه بینه جمیع مصابنده انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا
مصابک هر جزئی میان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتماله بلا حجة ثبوت استحقاقی غیر مؤملدر وهم دار الحربده
بعض اوقاتده راجل قالدیغی معلوم ممیز اولمغله اصابت غنائم اول وقتک غیریده ایدوکی مجزوم ممیز اولمدقچه سهم فرسانه
استحقاقی معدوم مدرشول ابن منزلنده درکه بر وقتده نصرانی ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلما کلوب حیاتنده
اسلامه کلدیکنی ادعا ایلیه البته بلا حجة تصدیق اولنماز کذلک بر وقتده مرتد ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب
کلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیک دیو انکار مدعی ایلیه البته قبل
موت الاب اسلامی بینه ایله متحقق اولمدقچه میراثه مستحق اوله من واکر غازی فرسمی اشبو یدمده اولان فرسله مبادله
ایتمشیدم دیو اقرار وقسام فرسکی بیع ایدوب صکره بونی اشترا ایلدیک ظن ایده رم دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین
قول غازیدر زیرا فرسنی فرسله مبادله آنی حکم راجلده قیلیوب وقتا من الاوقات راجل قالدیغی معلوم دکل ایکن
قسام آنک حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنک قولیدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در
واکر بر تاجر یاخود دار الحربده اسلامه کلان حربی یاخود مولاسنه خدمت ایچون دخولدنصکره آزاد اولان عبد
عسکره التحاق ایلسه قریبا بیان ایلدیک که بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شریک اولوب قبل الالتحاق
اصابت اولنانده تشریک اولنمازلر مکر مسلمین مجددا ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدهلر بوصورتده غنائملری بعد اللحوقی بدیدار اولمیوب و مجددا قتاله دخی دوچار
اولمسهلر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولندیغی بینه ایله آشکار اولمدقچه برشیئه سزاوار اوله مزلر زیرا مصابک
هر جزئنده احتمال وار ایکن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال یوقدر بوصورتده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم
اولمیان مثلا شاهد واحد یاشاهدین غیر عدلین شهادت ایتدکده مشهودله اقرارلرینه بناء نصیبلرنده شریک
اولورم دیسه استماع اولنماز زیرا برقریبا بیان ایلدیک که بوشهادت برنسنه ده نه ملک شاهده مقارن ونه مشهود له
ایچون اقرار ملکه مراهندر کورمزمیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کمسنه لرشهادت ایتمکله قبول اولنسه دخی
قبل قسمة الغنائم برشیئه مالک اوله مزحق اشتراک ایسه شیء خاصده ملک اوزره بناقیلنور ینه کورمزمیسنکه عسکر
تقسیم غنائم ایتدکدنصکره برکمسنه کلوب بن سزکله برابرایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسهلر ینه مقرله
نصیب مقرده مشارکتی استدعا ایده مز وحکم مذکور شبهه واشکالدن دور در زیرا اول کمسنه جنبشله برابرایدوکی
معلوم دخی اولسه ینه بعد التقسیم هر برینه اصابت ایلین سهم اوزره استحسانا سبیل رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن
برنسنه قالمش ایسه امامدن سهمنی اعطا ایدر وقالمامش ایسه بیت المالدن تعویض ایدر پس معیتی معلوم اولانلر
بعد القسمة نصیب عسکرده تشریک اولنمایجه معلوم اولمیانلرده عدم تشریک بالطریق الاولی در وتعویض
بیت المال نوع استحساندر که الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیرا غنیمتدن بین الغانمین متعذر
القسمة برنسنه قالسه بیت المال ه وضع اولنور کذلک قسمتده سهو واقع اولسه ینه بیت المالدن اخذ اولنور کذلک
مذکورینلدن بریسی بنم لحوقدنصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون برابر اقتتال ایلدم
دیو دعوی ایدوب مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرینی بیلوب لکن اول قتال لحوقندن مقدم یا مؤخر ایدوکنی
بیلمسهلر مادامکه دعواسنه مسلمیندن اقامت بینه ایتمیه شرکتی متبینه اوله مز زیرا سبب استحقاقی انجق دفعا
عن المصاب قتالده معیتی اولوب اولدیغی قول مجردیله ظاهر اولمدیغندن اقامت بینه یه احتیاجی باهردر والله تعالی اعلم

مطلب لا یمین علی صاحب المقاسم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندویه راجع
اولمق اوزره فرسنی برکمسنه یه اعطا یاخود اعاره وایداعندن باحث مسائل ومباحثدر اکر برغازی دار الحربه فارسا
دخولدنصکره فرسنی اوزرنده قتال ایدوب سهمی کندویه راجع اولمق اوزره برکمسنه یه اعطا قیلسه شرطی
موافق حکم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زیرا قریبا بیان ایلدیک که دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ایلمز
بوجهتدن شرط مزبور تحقق ایتمسه دخی سهم فرس صاحبینکدر پس تحقق انجق حکم مزبوری مؤکددر
اما هم فرسک وهم اوزرنده قتال ایلین رجلک سهملری تماما کندویه راجع اولمق شرط ایتمش ایسه بو فاسددر
زیرا تسمیه ایچون فرس اوزره قتال ایدن شخصک حقنی شرط ایتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ایجار ایتمش
اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولدیغندن اجاره سی فاسده در بوصورتده فرسک اجر مثلی اول مقاتل اوزره
واجب اولور اما سهم فرس الکلیه باطل اولوب نه مقاتله ونه صاحبنه واصل اولماز زیرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ
فاسده ایله استیجار فرس ایتمشدر واجارهٔ صحیحه ایله استیجار بلکه اشترا ایتمش اولسه برشیئه مستحق اوله مز ایکن
ما نحن فیهده بالاولویه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحیحه ایله ایجار ایلسه بیع ایتمش کبی
غنائم آتیهده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمنده جائزه قیاس اولنمغله ینه باطل اولور
وهم منفعت فرسنک عوضنده اجر مثله مستحق اولمشکن بردخی آنکله سهم فارسه مستحق اوله مز مکر اندن بشقه
فرس آخری ولنه بوصورتده اول فرس آخر کرک یدنده باقی وکرک هالک اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله
سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ایله ایجار ایلدیکی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قیلنور واکر قبل دخول دار الحرب
فرسنی شرط سابق اوزره برکمسنه یه اعطا قیلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره
اجرا قیلنور زیرا سبب استحقاقکه دار اسلامدن فارسا انفصال انجق آنک ایچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی
فرسنی بدل مجهولله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نصیبه نائل
اوله مز اما فرسی ایکی بولنوب برینی بو وجهله اعطا وبرینی نفسی ایچون ابقا ایتمش ایسه فرس باقیسیله سهم
فارسه سزاکور یلور اما فرس آخرینک سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسک
اجر مثلنی صاحبنه تقدیم ایدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دخی بویله اولمق
مقتضای قیاسیدر زیرا بو امامین همامینک اصوللرندندرکه غازی افراس کثیره ایله دخی کلسه انجق فرس
واحد ایچون سهمه موصول قیلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیکمز اوزره معنای اجاره یی متضمندر اما غازی
ایکی فرسله داخل اولدقده سهم فرسینه نائل قیلنور قولنه قیاسله که قول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بودر
کرکدرکه شرط مرقوم صحیح وکامل واول کمسنه یه ویردیکی فرسک سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله
زیرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسینه مستحق ایدی پس وجود شرط همان ازدیاد تأکیدینی محققدر بشرط آنکه
شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمیع الاقوال
اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال وصاحبنه اجر مثلی اکمال قیلنور زیرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده
ایکن بو فرسله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق آنکله فارس بولنان شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله
بینلرنده معنای اجاره متقرر ومتأکد اولمشدر واکر صاحب الفرسک فرس آخری اولدیغی کبی دار اسلامده
شرط مذکور اوزره آخذ الفرسک دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامین بو فرس ایچون سهم اولمیوب
وصاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجرا اولنماز زیرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ایله فارسدر وعلی قول
ابی یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرسینه ایصال قیلنور که ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه
اجر مثلی ایصال قیلنور که عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقیر دیرکه صورت
مزبوره ده معاملهٔ مذکوره لری دار الحربده واقع اولسه اکرچه کتابده آنک حکمی صریحا تفهیم اولنمادی لکن
مسائل مذکوره ده امعان اله منفهم اولدیغندن بردخی تفصیلنی التزام ایلمدیک انتهی واکر برمسلم فرسنی
دار الحربده مسلم یاذمی یه ایداع وکندو برسریه ده راجلا خروج ایدوب اول سریه اصابت غنائمله عسکره
رجوع اجانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسهلر صاحب الفرس ایکی صورتده دخی فارسدر زیرا سهم فرسه
سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره اصل عسکرده کندو ایله برابر بولنان کمسنه یه ایداعله استحقاقی باطل اولماز که
بعد الایداع تمکن اخذی باقیدر وبو مسئله یی اعاره ده تقریر ایلدیک نظیری اولدرکه فرسنی معسکرده غلامی
عندنده ترک ایده آنده سهمی باطل اولمدیغی کبی بونده دخی اولماز کورمزمیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم ایتدکده

بركسنه قتالده فرسه محتاج ايكن فرسنى صيانت ايچون عسكرده ترك وراجلا عزيمت ايلسه سهم فرسه نائلدر
كذلك فرسه محتاج يا غير محتاج ايكن مصالح فرسنى بعض رفيقلرى رؤيت وتسمينه همت ايتلر ايچون يانلرنده تركله
سريه ده راجلا حركت قيلسه ينه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سريه ايچون تنفيل ايتمش ايسه اول كسنه
نفلدن برشيئ تحصيل ايده مز زيرا بو تنفيلدن غرضى سريه يى ارسال قيلمديغى محله دك استصحاب فرس اوزره
تحريض اولمغله فرسنى معسكرده ترك ايلين غيرداخلدر حتى جميع سريه فرسلرين معسكرده تركله رجالا كيتسه لر
علت مرقومه يه بناء نفل فرساندن برشيئه واصل دكللردر واكر عسكر مسلمين حصون اهل حربدن برحصن
ممتنعه مرور ايدوب برمسلم دخى فرسنى اول حصنده ساكن مسلم مستأمن يا ذمى يا اسير ياخود بينلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربى يه ايداع بعده باب حصنه قريب يا بعيد برمحلده راجلا قتال ايلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ايصال قيلنورز يرا منعۀ اهل حربه وضع ايتدكده فرسنى استهلاك واضاعت ايتمش كبيدر نكته سى
اولدر كه فرس اوزره تمكن قتالنى اختيار يله ازاله ايتمشدر زيرا اهل حرب فرسى اندن منع ايتدكلرنده كندو قوتيله
فرس اوزره اثبات يدى ممكن اولماديغندن فضله منعۀ اهل حربده بولنانلر تحت ولايت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخى متمكن اوله مز اما مسئلۀ سابقه بشقه در كه آنده عسكردن برمسلمك يدنده وضع ايتديكندن نه زمانده
ديلسه استردادى ممكن واوزرنده قتاله هرحالده متمكندر واكرصورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنى اخذ ايلسه ينه انجق سهم راجله واصلدر كرك صكره قتال آخره ملاقى اولسونلر وكرك اولماسونلر
اما عدم ملاقات قتالده حكم مذكور بلا اشكالدر كه اول كسنه فرسنى بيع ايدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ايدنلر ايله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهى اولدر كه اول كسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشيدى پس بو قتالى
آندن دفع اضداد ايچون اولمغله سهمنه باعث ازدياد اوله مز كذلك برمسلم فرسيله مداين اهل حربدن برمدينه يه
امانله داخل اولمشيكن مسلمين اصابت غنائم ايتدكدنصكره عسكره خارج اولسه اول كسنه بو غنيمتدن برسهمده
مندرج اوله مز زيرا امانله منعه لرينه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقيقة ونه حكما وقعه ده
بولنميوب همان اول مدينه ده مسلم مستأمن ايكن چيقوب عسكره التحاق ايدنلر ايله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ايتدكلرنده مجال شركتى محالدر انجق بو صورتده مسلمين مجددا مبتلاى قتال اولوب اولدخى دفع اعدا ايچون
اقتتال ايدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ايصال قيلنور زيرا آندن برشيئه مستحق دكل ايديكه قتالى نصيبندن
دفع اعدايه حمل اولنه پس اول قتالله حتى ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
اما مسئلۀ سابقه بشقه در واكر مسئلۀ مزبوره ده فرسيله اسير اولمش ايسه بو صورتده صكره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قيلنور زيرا قتال ايچون دار الحربه فارسا دخولنده مسلمينله برابر سبب استحقاقى
منعقد اولوب صكره برمبطل معارض اوزرينه عارض اولمامشدر زيرا اسير اولمقده بى اختيار اولديغندن مختار بلكدن
خارج اولمامشدر كورمزميسنكه لدى القدرة اهل حربى قتل واموالارين اخذ اكا جائزدر اما مسئلۀ اولى بشقه دركه
آنده بالاختيار ترك قتال ايلمشدر كورمزميسنكه ايچلرنده مادامكه مستأمندر قتللرى واخذ اموالارى اكا حلال دكلدر
واكر امير بعض حوائج مسلمين ايچون اهل حربه بعث رسول ايدوب اول رسول امانله ايچلرينه دخول ايتدكدنصكره
مسلمين غنائمه وصول بولوب بعده فارسا يا راجلا عود وقفول ايلسه اول رسول فى الاصل فارس ايسه سهم فرسانه
موصول قيلنور زيرا رسول تارك محاربه اولميوب ايچلرينه انجق تدبير امر حرب ايچون كيتمش اولمغله ينم معسكرده
باقى منزلنده در اما كندو مصلحتى ايچون مستأمن اولان بو يله دكلدر كورمزميسنكه نكتۀ مزبوره يه بناء رسول
جانبين بلا استيمان امين اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمين ايچون كيتمشدر ومنفعت مسلمينده ساعى اولان
حكما آنلردن غير مفارقدر لكن مستأمن منفعت مسلمين ايچون كيتميوب همان كندو نفع خاصى ايچون كيتمشدر
بو جهتدن حكما دخى عسكردن مفارقدر وبو بابده اصل قوى شول روايت قيلنان حديث نبويدر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم طلحة بن عبيد الله رضى الله عنهى بعض منافع مسلمين ايچون جانب شامه بعث ايتشلر اولوب
غزوۀ بدرده حاضر دكل ايكن غنائم بدردن اكا تعيين سهم ايتمشلردر كذلك رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم محاصرۀ
خيبر ايله وقت اشتغاللرنده محيصة الانصارى رضى الله عنهى اهل فدكه ارسال واول غائب ايكن فتح خيبرى اكمال بيوروب
صكره كلدكده تعيين سهمله خوش حال قيلديلر پس مقدمات مذكوره دن عنديمزده مقرر اولمشدر كه سعيى
توفير منافع مسلمينى متضمن اولان كسنه هرقنده ايسه ينه حكمده مسلمينله برابردر واكر مسلمين يا اهل ذمتدن ايكى كسنه
قصد قتالله دار الحربه داخل ومعيت مسلمينده قتال ايدوب لكن هيچ غنيمته ظفر بولمدين استيمانله مشركينه دخول بعده

قصد قتالى اتميه رك همان قصد تجارتله ينه عسكره عود وقفول ايتدكلرنده مسلمين غنائمه وصول بولسه لر اول كسنه لر
آندن برشيئه موصول قيلنمازلر زيرا اهل حربدن استيمان ايتدكلرنده معيت مسلمينده محاربه يى تارك واهل حربده
امانله تاجر ايكن لا على قصد القتال عسكره ملتحق اولان كسنه يه مشابه ومشارك اولمشلردر وحكم مذكور
بلا سبق الاستيمان همان لا على قصد القتال عسكره رجوع ايلين ايكى كسنه ده ثابت اولنجه آنلر دار الحربده مستأمن
اولدقلرنده بالطريق الاولى متثبتدر كورمزميسنكه اول ايكى كسنه اهل حربه هيچ استيمان ايتمدين ترك قتال وعسكر
ايچنده تجارته اشتغال ايتلريله عسكردن خروج بعده تجارت ايچون دخول ايتمشلركبى اولوب حاللرى عند المسلمين
ظاهر اولدقدنصكره مسلمين غنائمله مستظهر اولسه لر آنده اشترا كه قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستيمان
عدم شركتلرى طريق اولى ايله نمايا ندر واكر برمسلم ديوان عسكريده مسطور الاسم دكل ايكن فارسا دار الحربه
داخل اولوب مسلمين ظفرياب غنائم اولدقده اول كسنه بن اكرچه عسكريدن دكلم لكن تطوعا قتال ايچون
كلمشيدم بو جهتله سهام غنيمتده بن دخى مداخلم ديوب مسلمين دخى بلكه سن تجارت ايچون كلمشيديك ديمكله
دفعه مائل اولسه لر بونده قول مع اليمين اول كسنه نك قوليدر زيرا هر مسلم فى الاصل مشركينله محارب ومقاتلدر كه
دين ودارده مشركينه مخالفتى البته محاربه ومقاتله يه حاملدر پس بو وصفك خلافى آشكار اولمدقجه بقاء محاربه
بديداردر وصورت مفروضه ده مسلمين دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرماننى مدعى اول دخى منكر اولمغله قول
مع اليمين آنك قولى ايدوكى ظاهردر اما مسئلۀ مزبوره ده شخص مرقوم ذمى يا عبد يا صبى يا امرأه اولسه بونده
مادامكه امرأه مداوات مجروحين ايچون وغيريلرى قتال ايچون داخل اولديغى معلوم اولميه البته غنائمدن
محروملردر زيرا بونلر فى الاصل مقاتل دكللردركه امرأه وصبينك محاربه يه صالح بنيه لرى يوقدر وعبد دخى
حق مولاسيچون قتالدن محجوردر وذمينك دخى اهل حربه موافقت اعتقادى مانع محاربه در بناء عليه بونلرده
قصد محاربه ياخود مباشرت محاربه لرى حجتله معلوم اولمدقجه البته غنيمتدن محروملردر اما مسئلۀ متقدمه
بشقه در وفرق مذكوره دليل اولدر كه اهل حربدن محارب اولوب اولمديغى نامعلوم اولان كسنه اكر رجل بالغ ايسه
مباح القتلدر واباحتى انجق بحسب الظاهر محارب اولديغندندر واكر صبى يا امرأه ايسه آندن مباشرت قتال
تحقق ايتمدكجه غير مباح القتلدر توضيحى اولدر كه فى الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ايتسه لر دخى
انجق رضخه مستحقلردر وبو مقدمه لردن فى الاصل مقاتل اولمدقلرى بزه معلوم اولمشدر واكر برفارس فرسنى
دار الحربده بعض تجاره ياخود امراء خليفه يه بعث ايلديكى رسولنه اعاره ايدوب مستعير دخى بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصكره مسلمين غنائمه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر مستعير اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ايسه معير ايچون انجق سهم راجل قائم اولور زيرا فرسنى اختيار يله دار اسلامه ارسال ايتمكله فرس
اوزره تمكن قتالى حقيقة وحكما زائل اولمشدر كه دار اسلامده بولنان فرسله صاحبى دار الحربده فارس اولمق
غير قابلدر كورمزميسنكه فرسنى غلاميله دار اسلامه رد ايدوب اولدخى ولايتنه ايصال ايلسه صاحبى آنكله
فارس اوله مز ماسبق دخى بويله در واكر مستعير هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ايسه معيرى اول غنائمده فارس
قيلمق لازمدر زيرا فرس اوزره قصد قتالله دار الحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقى منعقد اولمش
ايدى مادامكه فرسى دار الحربده باقيدر اوزرنده تمكن قتالى بسبب البعد حقيقة زائل ايسه ده ينه استحقاقى باقى
ومستبددر كورمزميسنكه فرسنى معسكرده اعاره وسريه ده راجلا خروجله معسكردن بعيد اولسه بردخى عسكره
رجوع ايتمسه دخى ينه مصاب سريه دن اكا سهم فارس تحديد اولنور ماسبق دخى بويله در كورمزميسنكه مستعير
مزبور دار اسلامه خروج ايتمدين بعض ملاحظه ايله عودت وفرسى اوزرينه رده مبادرت ايلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمى والحاصل صاحب الفرس جميع احوال مذكوره ده فارسدر
نكته سى اولدر كه دار الحرب مدار استحقاق غنيمت اولان امورده موضع واحد حكمنده در بناء عليه مدد جيشله
واصحاب سريه عسكر ايله دار الحربده ملاقى اولور لرسه غنائملرنده بربرينه مشارك اولورلر ومانحن فيهده فرسى
دار الحربده دائر اولدقجه همان يانده حاضر كبيدر اما دار اسلامه اخراجى بشقه در بونك نظيرى مسجد ايله
خارج مسجد دركه اتصال صفوف بولنماسه دخى مسجد ايچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غير جائزدر
واكر مستعير دار اسلامه خروجندن صكره عودت وفرسى معيره تسليمه مبادرت قيلسه بو صورتده مستعيرك
دار الحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معير ايچون سهم فارس متعين اولديغى كبى دخولندن صكره
اخذ اولنانده دخى سهم فارس متبيندر اما دار اسلامه خروجندن صكره اخذ اولنانده نكتۀ مذكوره يه بناء انجق

مطلب ما يتعلق بصحة الاقتداء واتصال الصفوف

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اكر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هرقطعه یه اصابت فرسك داراسلامه خروجندن صكره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدرمتیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واكر فرسك داراسلامه وصولی معلوم دكل ایسه بوصورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دارالحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتكذیبی غیرمعتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسك داراسلامه خروجی
غیرمعلوم ایكن كندوانكارده اصرار ایتمكله قول آنك قولی ایدوكی آشكاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اوایمدیغی كبی مستعیر دخی آنی تكذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دكلدر وبلاحجة سبب حرمانی ثابت اولماز امامستعیر بوفرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز كرك داراسلامه خروج ایتمش اولسون وكرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق ركوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیكندن اوزرنده قتاله اصلا متمكن اولمامشدر واكر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اكر هلاكی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیرمبطل ویدمستعیرده هلاكی یدمعیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی داراسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی داراسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صكره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر كه فرسی كند واختیاریله داراسلامده حاصل اولمق آنكله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیرمبطلدر واكر هلاكی مستعیر آنی دارالحربه اعاده وایصالدن صكره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاقی زائل اولدقدنصكره یدمستعیرده هلاكی
یدمعیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی یدمعیره تسلیمندن صكره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
داراسلامده ایكن اصابت اولنانده راجل ایدوكی قریبا عدم هلاكی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بودخی آنك كبیدر
اماسهم مستعیری بیانده بووجهله بسط وتبیان ایدرز كه اكر مستعیر داراسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
داراسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودكل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دارالحربه عودتی وعدم عودتی غیرمعتبردر زیرا بوصورتده معسكردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسكر ایچون اولوب هنوز دارالحرب ده بولنمغله مجددا عودت ایتسون ایتمسون عسكر ایله برابر
حكمنده در امداد اسلامه وصولندنصكره اصابت اولنانده نظر اولنور اكر قبل التقسیم والبیع دارالحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی كسب شركت ایدر واكر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعدالتقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا كسب شركت ایده مز زیرا كندو داراسلامه داخل اولدقدنصكره اصابت اولنان غنائمده
من اصل دارالحربه داخل اولمیا نلره ملتحق وشركته غیرمستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونكه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده كندو هنوز خانه سنده وعورتینك واولادینك یاننده ایدوكی متحققدر واكر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان كندو مصلحتیچون ایسه بوصورتده جیشله برابر ایكن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممكن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایكن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصكره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیرنائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حكما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حكم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اكرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذكور ایدوكی آشكاردر
ایدی لكن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعهٔ اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود كند ومصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذكر ایلدیكمز استحسانك مثلی واندهٔ بین الصورتین ذكر ایلدیكمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واكر برغازی فرسنی منعهٔ اهل حربده بولنان بعض كسانه ایداع ایلسه آنك حكمی قریبا بیان اولنمشدر كه
كندوصنعی ایله فرسنی بیع ایتمش كبی اضاعت ایتمكله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لكن بوصورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استردا د یاخود امام بیع
ایتدكدنصكره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه كلدكدنصكره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدركه ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء كندو
صنعی ایله فرسا وزره تمكن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمد یكجه تمكن
مز بورك عودتی محالدر امابومسئله ده فرسنی كسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشركین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صكره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمكنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن بركسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمكدن امتناع ایتسه ینه بعدالامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلاثمن فرسنه وصولی ممكن
اولمیوب اكادخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر كه دارالحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایكن اشترا ایتمیه واكر برغازی فرسنی داراسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعدالاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راكبا دارالحربه قفول ایلسه معیرالفرس
مستعیری دار اسلامده ایكن كذلك دارالحربه رجوعندن صكره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اكرچه فرس داراسلامده ایكن اخذ اولنان غنائمك احكامن برقریبا
بیان واعلام ایلدیك امابعدالرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حكمتی اولدركه مستعیرفرسی خلاف
امرمعیر اوزره دارالحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حكمنه التحاق وآنكله سهم فرسانه كسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممكن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدركه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدركه فرس آخر اشترا ایتمش كبی فرس اوزره تمكن قتالی عودت ایلمشدر واكر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دارالحربه رد ایتمدین هنوز داراسلامده ایكن مشركین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس داراسلامه چیقدقدنصكره واهل حرب احراز ایلمدكدنصكره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولملریله آنكله اوزرنده قتاله تمكنی عودت ایلمز مگر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلا شیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بوصورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمكن اولدیغی كبی بعد الاسترداد ینه متمكن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واكر غازی فرسنی داراسلامده ترك ودارالحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشركین فرسنی
اخذ ودارلریله احراز دنصكره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ كندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایكن منعقد اولدقدنصكره دارالحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش كبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز امامسئلهٔ اولی بشقه دركه انده انعقاد سبب فارس
ایكن واقع اولوب صكره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمكن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحكم عدمده داخل اولمشیدی كذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصكره اهلنه تحریر
كتابله فرسنی دارالحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بووجهله فرس اوزره تمكن قتالی اكرچه بعدانعقاد السبب ظهور حكم فارسیتنه مانع اولان نسنه یی رافع وحكم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لكن راجلا منعقد اولان سببی تغییری ممتنعدر واكر فارسا دخول بعده فرسی داراسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ندنصكره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصكره فرس اوزره قتاله تمكنی منعقد اولمامشدر بوصورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز داراسلامه واصل اولمدین بوفرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اماظن ایده رمكه سن بوفرسی اشترا وبزبوغنائمه اصابت ایتمدین داراسلامه واصل اولمشیدی
دیومدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی داراسلامه واصل اولدیغنه حكم راجلده داخل اولماز
ایكن قسام آنی حكم راجلده ادخال ایده جك شیئی ادعا اولدخی انكار ایتمكله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی آشكاردر
شول منزله ده دركه بركسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بوفرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بودخی دارالحربده بروقتده راجل قالدیغی مقر اولمیوب بلكه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منكر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی ظاهردر واكر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصكره
یالكز داراسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق داراسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولمشیدی ودخول ثانیسنده اکرچه جیشه مدد لاحق اولمشدر لکن ینه استحقاق سابق متغیر اولماز زیرا لحوق
مدد قتالدن اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیك که برغنیمتده سهم رجاله یه مستحق اولان کسنه آندن دفع اعدا
ایچون فارسا قتال ایلسه ینه سهم فرسانه ایصال قیلنماز اما ایچنده حق بولنمیان غنیمتدن فارسا قتال ایلسه سهم
فرسانه ایصال قیلنور وحکم لحوق مدد دخی بویله در زیرا داراسلامه خروجدنصکره اخذ اولنانده حق یوقدر
پس بو الحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله یه مستحق ایدی پس
بو استحقاقی متغیر اولماز و مؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیر که غازی مرقومك دخول
ثانیسنده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جمیع غنائمده سهم فارسه نائل قیلنور
زیرا قبل لحوق الجیش غنائمده آنك هیچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه
مستحق اولور اما تقریر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکته سی اولدر که غازی اول فی الاصل شریك اولدیغی
غنائمی احراز ایچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شرکتی یوغیکن هنوز کسب شرکت ایده جکی غنائمی
احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اولملریله صفت شرکتده اولك حالت سابقه سنه وثانینك حالت لاحقه سنه
رعایت اولنور واکر غازی دارالحربده فرسنی برمسلم راجله داراسلامه خروج ومصلحتنی رؤیت بعدده فرسنی
دارالحربده کندویه رد ایتمك اوزره اعاره ایدوب اولدخی داراسلامه خروجدنصکره رجوعه قادر اولمیوب صاحبنه
رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دارالحربده تسلیمله خدمتنی تمیم ایلسه نظر اولنور اکر اول شخص آخر
عیال مستعیرده داخل ایسه آنك یدی حفظ ورد ده ید مستعیره مستوی وهر بری مستعارك بلا تعد هلاك ونقصانده
ایجاب ضمانی غیر محتوی اولمغله مستعیر بنفسه رد ایلدکده تقریر سابق التحریر اوزره معیر فرسی داراسلامده
ایکن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جمیعا فرسانده داخل ایدی بو صورت دخی اکا مماثلدر واکر
عیال مستعیرده داخل دکل ایسه معیر فرسی داراسلامه خروجندن بدینه عودت ایدنجیه دك اصابت
اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زیرا فرسی اعاده ایلین شخص آخر غاصب اولمغله دارالحربده فرس
اوزره یدی مناب ید معیره نائب دکلدر کورمزمیسنکه فرس یدنده هالك اولسه معیر مخیردر که دیلرسه مستعیره
تضمین ایدر ومستعیر برکسنه یه هیچ برشیئله رجوعه مالك اوله مز ودیلرسه اول شخص آخره تضمین ایدر واول شخص
مضمونی مستعیر اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جلیل بو مسئله یی اول فرس اول شخصك یدنده بمنزلة الودیعه در
دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضحدر که مستعیر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدر که حتی ایداع
ایدرسه ضامن اولور اما اعارهٔ مستعار بشقه درکه مستعیر ایچون مستعاری آنکله انتفاعده بین الناس تفاوت
اولمیان اموردە اعاره جائزدر وبز بو مسئله ده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان وحق مستعیرده
اعاره وایداعك فرقنی تقریر واعلان ایلدیك اما اول فرسی صاحبنه رد ایچون کلن شخص آخر مقصودی حین
دخولنده قتال ایسه ده جمیع غنائمده رجاله ده ادخال قیلنور اکرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاك
ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسده سبقت ایدن وجهله بو دخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ایدی لکن
مؤلف وجیه شو وجهله توجیه ایدر که شخص مزبور فرسی اوزرنده کندو غزا ایتمك ایچون ادخال ایتمیوب همان
صاحبنه ایصال ایلمشدر وهم ضمانی اوزره غیر متقرردر کورمزمیسنکه بعد الضمان مستعیر اوزره رجوعه
مقتدردر وبر فرسکه آنده کندویه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکله فارس
اولمغه نیجه مستحق اولور کورمزمیسنکه برغازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دارالحربه
برابر ادخال ایلسه انکله فارسیتی استحصال ایده مز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده
مستعیر اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ایچون ویرمیوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه
اول شخص آخر بعد الدخول جمیع غنائمده فارس انجق داراسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر
زیرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر وبرفرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بناء علیه
حکم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ایچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ایلمشدر اکرچه بو صورتده
شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جمیع غنائمده فارس قیلنمق لایق ایدی لکن فرس داراسلامه خروجدن
اقدم اصابت اولنان غنائمده معیر آنکله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخی آنکله اول غنائمده
سهم فارسه ملتحق اوله مزکه فرس واحد ایله ایکی کسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغیر متحققدر
اما مستعیر غنائمدن برشیئه واصل اولمیوب انجق معسکردن بعید اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جیشله راجلا

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور و بعد الخروج عسکره عودت واصابت واحرازده نه حقیقة ونه حکما
مشارکت ایتمدیکندن غنائم سائرده کسب شرکت ایده مز واکر امیر بعض امور مسلمین ایچون داراسلامه ارسال
رسوله عزیمت وفرسکی شور سوله ویردیو برفارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس
داراسلامه چیقدقدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه لر معیر اختیار یله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول
غنائمده راجل وصکره فرسی کندویه رجوع ایدوب ایتمکده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی ویرمکدن
امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسی یدندن اخذ ورسوله اعطایه محتاج ایسه کرها اخذی جائزدر
زیرا ناظر مسلمیندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان کسنه کبی بشرط الضمان مال غیری اخذی جائزدر
و بو صورتده معیر جمیع غنائمده فارسدر زیرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیار یله ازاله ایتمیوب بلکه کرها اخذ اولنمغله
کندو مضیع اولمامشدر شول منزله ده درکه فرسنی مشرکین اخذ ایدەلر بلکه ما نحن فیه ده فارس قیلنمق دخی
اولیدر که اخذ مشرکینده منفعت مسلمین مفقود و بونده موجوددر پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط
اولمایجه بونده عدم سقوطی بالاولویة معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من یرضخ له ومن لا یرضخ له من الادلاء وغیرهم * یعنی دلیل طریق وسائر فریقدن رضخ ویریلوب
ویریلمیلری تفریق بابنده مبحث تحقیقدر اکر عسکر اسلام دارالحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت
طریق ایدوب قتال ایتمك اوزره معینلرنده حلول ایلسه لر کرکدر که امام آنلره رضخله انعام ایدوب نه سهام خیل
ونه سهام رجاله دن اسهام ایلیه زیرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولمیوب بو صورتده حسا مقاتلین دخی دکللر ایکن
دلالت طریق کبی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اولملریله کرکدر که بو مثللو خدمته هر وقتده فیا شرته ترغیب
ایچون مال مسلمیندن عمللری مقداری رضخله تطییب اولنه لر حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه
رأی امام اوزره سهام فرسان ورجاله دن اکثر ایله دخی اعطاء رضخده بأس یوقدر زیرا سبب استحقاقلری مقاتلینك
سبب استحقاقی جنسندن اولمیوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ
ویریلمك احرادر واکر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین تسمیه وتصریح ایتمش ایسه اولدخی
تنفیذ وتصحیح اولنور زیرا اصل تنفیل منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض وتحمیل ایچوندر بو صورتده
غنائمه ظفریاب اولورلرسه کرکدر که قبل القسمة اعطاء نفللرینه شتاب ایده لر زیرا غنائمده نفل ترکه ده وصیت
کبیدر که قبل قسمة المیراث وصیتله ابتدا واجب اولدیغی کبی قبل قسمة الغنائم نفل ایله ابتدا لازم ولازبدر واکر
مقدار نفلدن زیاده یه ظفر بولمازلر ایسه همان اول مقداری سالما منفلینه تسلیمه ابتدار ایدرلر زیرا نفل ترکه ده
دین منزلنده اولمغله جمیع غنیمت اوزره مقدمدر واکر هیچ غنیمته ظفر بولنمازسه هیچ ترکه بولنما دقده غریم
وموصی له برشیئه واصل اولمدیغی کبی منفلین دخی برشیئه نائل اوله مزلر واکر بوندنصکره اول طائفه غزاء آخرده
بنه معیت وامیرینه مقابلهٔ دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسه لر اول غنائمدن
انجق نفل ثانیلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلنماز زیرا استحقاقلری تسمیهٔ ثانیه ایله اولوب تسمیهٔ اولی بلاشیئ
عودنلرنده انعدام محله باطل اولمشدر مکر مسلمین بو غنائمدن نفل اول وثانیلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایده لر
بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زیرا بو شرطده تسمیهٔ کل اوزره تنصیص اولمغله تسمیهٔ سابقه منزلهٔ عدمده
نازل وایکی نفله استحقاقلری همان بو تسمیه دن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفیله
مستحق اولمقده مسلمینله برابر کیتملریله برابر کیتمیوب مجرد اخبار یله دلالتلری میاننده خبرلری مطابق واقع ایدوکی
نمایان اولدقدنصکره فارق بولنمادیغی واضح وعیاندر زیرا تسمیهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار یله
متحققدر لکن برابر کیتمدکلرنده کرکدر که امام رضخ ونفللرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایتمیه زیرا قبل
التنفیل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحیح اولمیوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحیح اولنور و برابر کیتمیوب
اخبار مجرد ایله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمین اعطاسایه رضا ویرلرسه رضالری کندو
حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غیر معتبر اولدیغندن کرکدر که نصیبلرندن ادا ایدوب خمسدن قضا ایتمیه
واکر امام بر ذمی یا حربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیجار ایدوب اولدخی برابر کیتمیوب خبر ایله دلالت
اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اوله مز زیرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بیان ایلدیك که استحقاق اجرت
موقوف عملدر کلام مجرد ایله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمین ایچون برعمله ابتدار ایتمیوب همان کلامله
اخباره اقتصار ایلمشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکانده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر اتمدین اول مکانه دلالت ایده
و بر قریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیکی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر واکر امام شخص مرقومه بزه فلان محله دک وار کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی وار کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسمایی تماما استیفا ایدر
واول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنانلردن دخی جائزدر
اما نفل ورضخ ایشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله درکه عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مضا بك بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مال ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخده
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائمه اصابت اولنمازسه کرکدرکه امام اجر اجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامك
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودك عهده سی اکالاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام برمسلم یا ذمی یا حربی یی مسلمیله دار الحربه دخول ودلالت
طریقی ایچون استیجار ایلسه ما بقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغیچون معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقدارده حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره وار کیتسه قصد قتال الله کیتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی
تجاوز ایتمك اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسمایه راضی اولمشدر
پس اجر مثلی متعادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله مز لکن اساءت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مستأمندن صدور ایلسه امانتی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصده اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتله مشروط ومبین اوله
بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریق ایچون فلان محله دك برابر کیتمك اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده درکه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلمسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمك امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدر که نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اوله مز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه اندن برشیئ برفرده اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه یه اما نصیبی منها فهولك یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم
سنك اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفرددن برشیئ دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو مثللو اعطا هر امامك حقنده عدم الجواز در لکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیرلره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیرلر محتاجیندن ایسه لر عطیه لرینی تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن

اغنیادن ایسه لر کرکدر که حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر و خمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمك جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویریلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل وفائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیوریلرایدی نکته سی اولدرکه بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه درکه انجق حق غانمیندر کورمزمیسنکه غنائم غانمینك فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلك امیر عسکره ملك اهل حربدن بر رسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمك قطعا
جائز وسائغ کوریلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینك عدم جوازی
اولیدر بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدرکه رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقهاء مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطاله
قضا ایده مز و بز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیك ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال الله قضا ایده مز کورمزمیسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
ونعطیلی جائز اولماز حتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولوردیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولوردیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر بری امعانله ظاهر اوله جق بروجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کوریلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندر چنانکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابه
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله مز کذلك مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسی
فرار و بلده یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله مزلر زیرا ظهور احکام مسلمیله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلك دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اوله مزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرك نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمة مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهورینلردر کورمزمیسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
قوت مدده مقارندر بو وجهله تشریك اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولنلرك نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتك بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتك حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصنف المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدیکی اثرلردن
بریسی اول اثردر و یدرکه ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهی بشیوز نفر ایله ابی امیه

وزیاد بن لبید البیاضی یه امداد ایچون بعث ایتدکده حصن نجیر فتح اولندقدنصکره واصل اولمشلر ایکن
انلری غنائمده تشریك ایلدی وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قیلندقدنصکره واصل اولان مدددخی تشریك
قیلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثرایله استدلال ایدرلر لکن جوابلرنده دیرز که نجیر بلاد حضرموتده برقریه نك اسمیدر
وقریه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قریه دار اسلام اوله مز یاخود دیرز که مدد مذکور همان فتحه متعاقب احکام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ایتمش اوله لر و بو مقوله ده شرکت مدد بزم عندیمزده دخی ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احکام اسلامدنصکره ثابت اوله مز زیرا طارق بن شهاب رضی الله عنه دن مرویدر دیمشیدر که ماه دینار نام بلده
فتح اولندقدنصکره عمار بن یاسر رضی الله تعالی عنهما اهل کوفه دن بعض عسکره امیر اولوب امداده کلوب
غنیمده شرکت مراد ایلدیلر همان بنی عطارددن برکسنه مخاصمه یه قیام وعمار حضرتلرینه ایها العبد الاجدع
اتریدان تشارکنا فی غنائمنا یعنی ای عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمی ایسترسین دیو دشنام
ایلدی عمار دخی خیر اذنی سببت یعنی ایکی اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ایلدیك دیدی وانما قال ذلك
لان احدی اذنیه قطعت فی الجهاد مع رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بو قولیلك وجهی اولدر که برقلاغی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برغزاده حاضر ایکن قطع اولنمشیدی آنکیچون افضلی قطع
اولنان اذنیدر مترجم فقیر دیرکه اول شخص دنی جناب عماره ایها العبد دیو خطاب تشنیعی اکا مبنیدر که
ابوحذیفة بن المغیره جاریه سی سمیه رضی الله عنها بی یاسر بن عامر رضی الله عنهه تزویج ایدوب عمار رضی الله
عنه انلردن تولد ایتدکله عبد اولوب صکره ابوحذیفه آنی اعتاق ایتمشیدی وقطع اذنی اصابه وسائر کتب سیرده
ذکر اولندیغی اوزره خلافت صدیقده حرب مسیلمه ده واقع اولمشیکن اصل کتابده قطعت فی الجهاد مع
رسول الله صلی الله علیه وسلم دیمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار کتب احادیث وسیرده مشروحه در انتهی
راوی دیرکه نزاع معهود امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنهه کتب اولندقده جوابنده ان الغنیمة لمن شهد
الوقعة دیو ترقیم وجیش عماری غنائمدن منع وتحریم ایلدی و بو جوابنه بادی اولدرکه ماه دینار ایچنده احکام
اسلام اجرا قیلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولدیغی بدیدار اولمشیدی کورمز میسنکه حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه سر عسکری سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلی فاشرکه
فی الغنیمة دیو تحریر ایلدی مترجم فقیر دیرکه بو اثر معتبرده قتلی جمع القتیل بمعنی المقتولدر وتفقأ بتقدیم الفاء
علی القاف مجهولدر تشقق معناسنه در ومعنای کلام سکا امداد ایچون بعث ایلدیکیم جنود شامدن مقتولین
اعدا تطاول زمانله تشقق ایتمدین یاخود مقتولین مسلمین دفنله مقتولین مشرکیندن تمیز وتفرق ایتمدین واصل
اولانلری قسمت غنیمتده شریك قیل دیمکدر انتهی و بعض روایاتده بتقدیم القاف علی الفاء مالم تتقف القتلی
واقع اولمشدر مترجم فقیر دیرکه بو تقدیر اوزره تتقی ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروایت مرقومه ایکی وجهله
توجیه اولنمشدر وجه اول اولدرکه قتلی فاعل اوله بو وجه اوزره معناسی قرب موتله حکم مقتولینده اولان
مجروحین بر بری اردنجه موتده تعاقب ایتمدکجه یاخود مجروحین غازیلر ایله مکانلرینه عودت واعدانی قفالرنده
ترك ایتمدکجه دیمکدر وجه ثانی اولدرکه قتلی مفعول اوله بو وجه اوزره معناسی سن مقتولینی قفاده ترك ایدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه دیمکدر واصل کتابده ذکر اولنان انجق وجه ثانیدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهی واشهر روایتین روایت اولی در زیرا تفقأ تمیز وتشققدن عبارتدر و بوندن اخذ ایله
فقیهه فقیه دیمشلردر صحیحی سقیمدن فرق وتمییز ایتدیکیچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السواری
وجن الخاز باز به جنونا قولی دخی بو قبیلدندر یعنی اول مکان ممدوحك فوقنده سحائب عظیمه اثناء لیلده
تشقق وامطار ایدوب نبت خاز باز قوت نامیه دن تکثر ایلدی یاخود مجنون کبی بربرینه قارشدی دیمکدر
و بو تقریر اوزره خاز باز نباتاتدن برنوعدر و بعضیلر خاز باز بمعنی الذباب در دیدیلر بو تقدیر اوزره معناسی
نضارت مکانله کثرت نباتاتدن ذباب تکثر ایلدی یاخود مجنون کبی صیحه ایلدی دیمکدر وعبد الله بن ابی بکر بن حزم
حضرتلرندن مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غنائم خیبردن جعفر بن ابی طالب رضی الله عنهه
وآنکله حبشه دن برابر کلن ابکی سفینه اصحابنه وابوهریره وطفیل بن عمر وایله برابر کلن دوسیلره فتح خیبردن صکره
کلمشلر ایکن غزاتله برابر اسهام بیوردیلر لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم بونلری ادخال سهام ایچون علی وجه
الاسترضاء مسلمینه بسط کلام و مسلمین تسلیم ورضالرین اعلام ایتدکلرندنصکره بونلر ایچون دخی اسهام ایلدیلر
ووقعهٔ مذکوره بو وجهله توجیه وتفسیر اوزره روایت اولندی پس بونده بیان واردرکه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب اصحابدن اولدیغنده اختلاف اولندی اصح اقوال صحابی اولمقدر اصابه ده تفصیلی واردر منه
هکذا ذکر شمس الائمة الحلوانی وکذا ذکر غیره وذکر فی اسماء المواضع ماه دانیال کذا قاله الحصیری رحمه الله تعالی منه
وشهد عمار المشاهد کلها ثم شهد الیمامة فقطعت اذنه بها ثم استعمله عمر علی الکوفة کذا فی الاصابة
وعن ابن عمر رضی الله عنهما لقد رأیت عمارا یعنی یوم الیمامة فی حرب مسیلمة علی صخرة قد اشرف یصیح یا معشر المسلمین امن الجنة تفرون انا عمار بن یاسر هلموا الی وانا انظر الی اذنه تذبذب وقد قطعت کذا فی الخمیس منه

شرکته غیرشایاندر زیرا شرکته شایان اولەلر ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم بونلره سهام ایچون استرضاء
مسلمینه محتاج اولمازلر ایدی و مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ابان بن سعید رضی الله عنهی
مدینه دن برسریه اوزره تأمیر ایله جانب نجده تسییر ایتمشلر ایدی آنلر دخی فتح خیبردنصکره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا یا رسول الله دیو طلبکار سهام اولدقده اجلس یا ابان قول شریفلریله منع واتمام وانلر ایچون
ترك اسهام بیوردیلر بو حدیث جلیلده اکا دلیل واردرکه بعد الفتح ملتحق اولانلر شرکت غنیمته مستحق اوله مزلر
مکر امام مصالح عسکر غانمین ایچون آنی رسالتله بعث ایتمش اوله و بزقریبا بیان ایلدیك که رسول معهود غانمینله
موجود کبیدر حتی مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محاصرهٔ خیبر اثناسنده محیصه رضی الله عنهی بعض
رفقاسیله فدکه ارسال ایتمشلر ایدی وفتح خیبردنصکره عودت ایتدکلرنده آنلر ایچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه کتیبه ده اولان خمسدن بهرسال وظیفهٔ معینه ایله انعام بیوردیلر لکن بعضیلری بو ماده ده تأویل آخره
مائل وشو وجه اوزره توجیهه قائل اولدیلر که غنائم خیبر وعدکم الله مغانم کثیرة تأخذونها فعجل لکم هذه یعنی
ای اهل حدیبیه الله تعالی سزلر ایچون مغانم کثیره وعد قیلدیکه سزلر آنلری اخذ ایده جکسز همان بو غنائم
خیبری سزلر ایچون پیشین تعجیل ایلدی نظم کریمی مدلولنجه قبل الجهاد اهل حدیبیه ایچون وعد تکریم ایدی
بناء علیه اهل حدیبیه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بیوردیلر ومرویدرکه حضرت
عثمان بن عفان رضی الله عنهما حلیلهٔ جلیله سی رقیه بنت رسول الله علیه السلام مریضه بولنمغله رؤیت
مصالحی ایچون غزوهٔ بدردن تخلف ایتمش ایکن کذلك طلحة بن عبید الله وسعید بن زید رضی الله عنهما بی
کاربان قریشك اخبارینی تجسس ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر ایکن کذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
کتابده اسملریله ذکر ایلدیکی بش کسنه بی منافقیندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدینه یه ارسال ایتمشلر ایکن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ویرمشلردر لکن بو بش کسنه یه اسهامی تأویلده وجوه عدیده واردر بری اولدرکه
اول ایامده یهود ومنافقینك مدینه ده کثرتی اولمغله رسول الله علیه السلام اصحاب کرامله ایچلرندن غزایه خروج
ایتدکلرندنصکره مدینه ده احکام دار اسلام جاریه اولمامغله اول بش کسنه دار الحربده منفعت مسلمینه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهی بی متضمن اولان اعمال الله مشغول ایدیلر بو جهتله آنلره اسهام ایلدیلر و بعض علما تأویلنده
دیدیلرکه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصی مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
ودیلدکلرینه ویروب ویرمکه مأذون ایدیلر بناء علیه آنلره دخی اسهامله انعام ایلدیلر ومرویدرکه یوم حنینده
بعض مسلمین انهزامله تامکه یه بالغ اولمشلر ایکن ظهور نصرتی استماعله صوب رسالتپناهی یه عودت ایتدکلرنده
آنلره دخی اسهام غنیمت بیوردیلر وحرب حنین مکه فتحیله دار اسلام قیلندقدنصکره واقع اولمغله منهزمین
مرقومین دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ایتمشلر ایکن نائل سهم اولمالرندن بزه ظاهر اولمشدرکه غنیمتی
دار اسلامه احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا که قادردر بناء علیه مؤلف دقت پناه اکرم الله تعالی فی الجنة
مثواه دیرکه امام المسلمینه لایقدرکه غنائمی دار اسلامه قبل الایصال بیع وتقسیمه استعجال ایلیه زیرا تقسیمی قطع
شرکت مدده بادی ومددك لحوق جیشه قلت رغبتنه مؤدی اولدیغندن بشقه هر بری کندو سهمنی حفظ
واحتماله اشتغالی بلکه هر بریك برجانبه تفرق واعتزالنی موجب و بونلر دخی اعدانی هجومه تشجیعله هزیمت
مسلمینی مستوجبدر وهم قسمت وبیع نوع من التصرفدر وتصرف دخی انجق تمام سببله بعد تأکد الحق صحیح
اولمغله دار ایله احرازه توقف ایدر بو یله ایکن دار الحربده تقسیم ایلسه جائز کوریلور زیرا اجتهاد ایله فصل
مختلف فیهی امضا ایلمشدر بعده مؤلف جلیل مسئلهٔ مزبوره اوزره حدیث رافع بن خدیج رضی الله عنهما ایله
سرد دلیل ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غنائم بدری غنائم اهل نخله ایله برابر مدینه ده تقسیم ایلدیلر
وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ایکن توقیفله بدره تشریفدنصکره عودت وایکی غنیمتی بردن تقسیمه
مباشرت بیوردیلر وجناب رافع روایت اخراده اول غنائمی سیر نام محلده که صفرا نام موضعك مضیقنده برشعب
منفرجدر تقسیم بیوردیلر دیدی اکر روایت اولی اوزره قسمت مذکوره مدینه ده واقع اولمش ایسه مدعامزه
دلیل قاطعدر واکر روایت ثانیه اوزره سیرده واقع اولمش ایسه دعوامزه ینه برهان ساطعدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که
اول ایامده دار اسلام انجق رسول الله علیه السلام اصحاب کرامیله بولندقلری مقامدرکه مسلمین ایچون منعهٔ
سائره یوقدر وغنائم حنینی جعرانه نام محله کلدکجه تقسیم ایلمدیلر حتی مرویدرکه جهلهٔ اعراب مطالبهٔ تقسیمله
جناب رسالتی برشجرهٔ سمره یه الجا وتضییق ایتملریله ردالری اول شجره یه ایلیشوب ینه اعراب قلیل الآداب

والقسمة فی الملك الذی ابس بتا کد لایجوز کالواشتری نصف دار فقاسمه قبل القبض لایجوز قاله الحصیری منه
وفتح سین وکسر سین نسخه لرده سیرکسر سین وسکون یا ایله دخی یا ایله وفتح سین واسماء مواضعده اعجام اولنمشدر وانیدن نسخهٔ حلوانیده
اولوب اشیر واقع اولوب ونشدید یا ایله منه
فتح سین وکسر ایلشدر منه
حصیری نقل ایلدی کلاهما لغة منه
جعرانه جعرانه والحدیبیة ذکر الخطابی الجعرانه والحدیبیه بالتخفیف وغیره بالتشدید منه
قاله الحصیری

ردالرین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، اترکوالی ردائی فوالله لوکانت هـذه العضاه ابلا وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل وبقر وغنم اولیدی بنه سزلره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطیبلرینه اشتغال بیوردیلر ایشته بو بابده تقسیم غنـائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلرایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام داراسلامه منتهی اولنجیـه دك تأخیرینی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغـله فتح مکه ایله مفتوحه اولمش ایدی پس بوقصـهٔ حکمت بنیـانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغنی بیان واردر بعـده مؤلف دقیقه دان شووجهله حکم وبیان ایلدیکه هرکیمکه وقعه ده حاضر اوله قتـال ایتسون ایتمسون مریض اولسون صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر وبونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یارسول الله برکسـنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار رجحیت ایده آنك نصیبی سائر عجزه ایله برابرمیدر خبرویردیمکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الابضعفائکم یعنی ای ابن ام سعـد والده لك سنی فاقده اولسون سزلرانجق ضعفـاکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیورد یلر وبونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیـه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جـل احسانه المعمم حضرتندن روایت ایلدکلری اولاالصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العـذاب صبا حدیث قدسیدر یعنی ممه امر معصوملر وبیلی بوکلمش اختیـارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقـة یده وماتعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر وبوحدیث جلیـل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیـل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب مکاسبیدر وحدیثده صفقهٔ یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر وماتعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنـائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جملهنك مرضیسی اولان مجرب الامور ومجرب العقـل والشعور برذات عدالتقرینی قسمت اوزره تعیین ایده وبعـد افراز الخمس خمس اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتـدر عاقل وامین برشخص صداقتهینی ناظر ایلیـه زیرا امام کثیر الاشغال اولمغله بنفسه مباشرت قسمتـدن عجزی ظاهر وغیرایله استعانت ایده جکی باهردر بوصورتده کرکدرکه حفظ وقسمتـه اقدر اولانلری اختیـار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مـذکوره یه مظهر اولانلردر وبوبابده اصل اصیل شوروایت قیلنـان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم محمیـة بن جزء الزبیدی رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخماس غنـائم آنك عنـدنده جمع اولنور ایدی وزکـوة اموال ظاهره دن جمع اولنـان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وغنـائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفـا ومساکینه ویریرلر ایدی ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی اما رغبت ایلمزسـه فیٔ وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امرایدرلر ایدی ورسول الله صـلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز سزه اندن اعطا ایده یم لکن انحا سده غنی ایچون وقوی کـاسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعـالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی ایکی کسنه میانده بردرهم فضله قالدقده آنلره امرایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی اول اخذایده همان مجلسدن برکسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امرایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره واریکز بودرهمله برنسنه آلوب بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امرایلدی وبزدخی بورأیه مائل وبوقوله قائللرز که تعیین مستحقده اقراع غیرجائزدر وشیئ مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفهٔ حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله برنسنه اشترا ایدوب آنی مناصفهٔ اقتسام ایده لر کذلك ایکی کسنه برشیئ هربری ملکیمدر دیو دعوی ایدوب

ثكلتك امك كلمه سى اصل وضعنده دعا سوء ايچون در صكره مقام تعجبده استعمال اولندى وحديثده دخى مراد تعجبدر منه

محمية بفتح الميم الاول وسكون الحاء المهملة وكسر الميم الثانية وتخفيف الياء مع فتحها كذا في الاصابة منه

مطلب الشركة في شيء لا يقبل القسمة كيف يقسم

وقنقیسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقـاقده متساوی اولملریله مناصفـهٔ ایکیسی میانده تعیین قیلنور واحنف بن قیس رحمه الله تعـالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسـین ایدیك ناکاه برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بوکلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقـداری مؤنت اهلیمی استحـلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی جمله ایله اشتراك ایده رم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخـذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقـیر دیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم شرعله التزام ایتدکلری هنکامده ایدی اما فی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان ومنعه یه محصور اولمغـله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیـل وحشم واسرافدن اجتنـاب اوزره نفسی واتبـاعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغنی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده نقـل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلهٔ وصی الایتـامـدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیـا فلیستعفف ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیـادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بووجهله ذکر وبیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم وبنی المطلب بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله استرحام ایلدیلر مترجم فقـیر دیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جـد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیوا سترحام ایلدیلر انتهی وبز بوصددك تمامنی شرح السیر الصغیرده بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بوکا بنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صـلی الله تعالی علیـه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهما یه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخـل وزمان جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصـل ایدیلر همان بنی هاشم وبنی المطلب شیئ واحددر ایشته بوحدیث بلاغت تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمـامله قرب نصرت اولوب یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلری یدر دیو تنصیص ایلمشـدر لکن قول اول اصح وامثلـدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغـله مقابلنده عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمـه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی بزه معلوم اولمشدر والله اعـلم

باب مایستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب ✻ یعنی دار الحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحـلال اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمـین دار الحربده ظفریاب غنـائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده لایق دکلـدر مکرنفسلری ودوابلرینـك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثـالنی بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر وبونلری دار اسلامدن استصحاب ودار الحربده اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغـله هربری بونلر ایله ممتاز ومستثنی قیلنور بوبابده اصـل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع النـاس یأکلوا ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

مطلب حرمة الصدقة على بني هاشم

وبو مسئله دن استثنا قلنمش بعض اشيا واردر قريبا بو بابده ذكر اولنور ان شاء الله تعالى منه

غنائمدن يسونلر ودابه‌لرينه يديرسونلر اما هركيم آندن برشيئ بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر
ديو تحرير ايلدی ومعنای مذكور فضالة بن عبيد رضی الله عنه دن دخی مأثوردر وبزدخی بوقولی اخذ ايدوب
ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخل اولدقده
اخذ ايلديكی ثمن بدل مبيع اولوب سائر غنائم كبی اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلف درياد رايت
بوبابده حديث سلمان رضی الله عنهی دخی ذكر وروايت ايلديكه يوم نهاونده غلام سلمان حضور سلمانه برسپت
كتوردكده سلمان ديديكه بروكتور كوره‌ليم اكر ايچنده مال وار ايسه شو امناء امواله ويره‌ليم واكر طعام وار ايسه اكل ايده‌ليم
ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاج ارغفۀ حواری يعنی بياض اتمكلر وبرمقدار پينر وبربچاق واردر همان سلمان اتمكلردن
رفيقلرينه طرح وپينردن نه كونه طبخ وترتيب اولنديغنی سويليه‌رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آنی ذكر
ايلديكه ابن عباس رضی الله عنهما غنائمدن اكله رخصت ويروب آندن برشيئ قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه
تصدق ايدرلر ديدی ومرادی بعد القسمة يدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم
ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والقا ايله اول شيئ مستحقنه ايصال متيسردر اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبی
سبيل استخلاصی تصدقه منحصردر مكر كندو محتاج اوله همان كندو اكل ايدر اما غنی ايكن اكل ايتمش ايسه ينه حكم
لقطه كبی قيمتنی تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وعبد الله بن عمرو رضی الله
عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلی الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولا تحملوا ديديلر
يعنی غنائمدن اخذ ايلديككز ايپلكی واكنه‌يی محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديكز ودوابكزه علف ويريكز
لكن آلوب كوتورمكز بو حديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيری غنيمتده ادخال اولنور آندن
برشيئله اختصاص برفرد ايچون استحلال اولنماز ومأكول ومشروب دخی انجق حكم اكل وشربده مستثنی در
حكم حمل وتصرفده دكلدر بناء عليه سليمان بن يسار رحمه الله تعالی ديديكه كرك ارض عدوده وكرك
بعد الخروج بيع طعام ثمنی غنيمته رد ايتمزسه غلول جرامدندر وعبد الله بن ابی اوفی رضی الله عنهمادن مرويدركه
يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكی مقدارينی آلور ايدی ديدی پس بو قول جليلده طعام اصل
شركتدن مستثنی وتخميسی غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعامدن اول موضعده كثير الوجود
وعزيز الوجود اولنلری برابردر وبعض علماء شام بونده مخالفت وشو وجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافهۀ حقيره‌دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه
اول موضعده اعز اموالدن اولمغله تناولی استحلال اولنماز لكن قول اولده برم اعتماديمز مكحول شامی رحمه الله تعالی دن
نقل اولنان خبر قوی الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركسنه برناقه‌يی ذبح ابتدا بعده ناسه كليكز
بولحمدن اخذ ايديكز ديو ندا ايتدكده امام مكحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه‌نك لحمندن بزه كتورمزميسين
ديوب اول شخص دخی اول ناقه نهبی در يعنی هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كبيدر ديدكده امام مكحول
مأذون فيه اولان طعامده نهبی يوقدر ديدی ايشته امام مكحول كندو زماننده بلاد رومده دوه بوغازلايكن ذبح واكلنی
تجويز ايتمسی جواز اكل انواع طعامده مساوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر وينه امام مكحولدن مرويدر
ديمشدركه هرنسنه كه مال متقوم اولميه آنی بركسنه ارض عدودن نفسی ايچون حمل واخراج ايلسه اكا تخصيص
قيلنور وبو قولی بزم عنديمزده دخی اكرچه داريمزده قيمتی اولميان نسنه‌لرده صحيحدر اما داريمزده قيمتی اولان نسنه‌لرده
غنيمته ردی واجبدر زيرا تمكن اخراجی انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكانله عين اشيا غير متبدل اولمغله جملۀ
غنائمده داخلدر ظن ايده رمكه مكحول اول نسنه‌ده نقل مكانی منزلۀ صنعته نازل وصفت تقومی محدث ومحصل
قيلمشدر حتی ديمشدركه شجر عدودن قطع وآندن برقدح ياتوقاق ياعصی ياپسك آنده بأس يوقدر اما بونسنه‌لری
ياپلمش بولسك كركدركه غنيمته رد ايده سين وبزدخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا شيئ معمول صنعتيله مال متقومدر اما
قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلدقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنور لكن
بزلر صنعتله نقلی تفريق وبو وجهله تحقيق ايده رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيئ آخر اولوب صنعتيله
حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعده امام مكحول رسول الله صلی الله عليه
وسلم اياكم وربوا الغلول بيورديلر ديو روايت وتقرير وربوا الغلول غنائمدن بردابه‌يه بنوب لاغر اولدقده ياخود
برثوبی كيوب كهنه اولدقده غنائمه رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريۀ مغنمی وطئ ايتمكدر ديو تفسير ايلدی
وبزدخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا غازی ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره‌دن ومنافعندن واستعماللة فائت

ومنتقص

خواری ضم حا وتشديد واو وفتح را وقصر الف ايله تبييض اولنان طعامدر هذا دقيق حواری ديرلر مبيض ديمكدر منه

ومنتقص اولان اجزاسندن برشيئله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضی الله عنه دن مرويدر ديديكه
سريه طعامدن اخذ ايتديكلری نسنه ايله اهللرينه رجوع ايدوب بيع ايتمدكجه آندن اكل واهدالری مشروعدر
ظن ايده رمكه جناب ابی الدرداء اهدايی اكل كبی جملۀ حوايجدن احصا ايلدی لكن بز بو قولی اخذ ايتمزز كه
اكل اصول حوايجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوايجدن اولمامغله تصرفات سائره‌يه ملتحقدر
ومرويدركه براء بن مالك رضی الله عنه يوم الزأره‌ده مغانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلمشدر وبزدخی مثلا
برغازينك سلاحی منكسر واحتياجی ظاهر اولدقده بو قولی اخذ ايده رز اما سلاحنی صيانت وعدودن اخذ
ايلديكی سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخی ربوا الغلولدندر زيرا اخذ ايلديكی غنيمتدندر لكن عند الضرورة
قتالده استعمالی جائزدر كورمزميسنكه برمشرك آنی سيفله ضرب ايدر ايكن الندن سيفنی اخذ ومشركی آنكله
ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سماحتقرين دهن غنيمتدن رأسنی ودابه‌سنك طرناغنی ياغلامق دخی جائزدر ديو تبيين
ايلدی لكن مرادی انجق زيت وسمن مثللو اكلی معتاد اولان ادهانله فعل مزبوری اتيان ايدر مفهومنی ايراددر
اما بنفسج وزنبق وخيری يعنی شب بوی مثللو نسنه‌لرك ادهانی مصلحت مرقومه‌ده استعمالی غير جائزدر كه بونلر
مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجرۀ بانه ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللری
حلال اولماز اما زيت وامثالنی اكل وسراجه وضع جائز اولديغی كبی آنلر ايله ياغلمق دخی جائزدر ومرويدركه بركسنه
يوم خيبرده برويرانه‌ده برمقدار دراهم بولمشيدی رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم ايچندن خمسنی اخذ ايلديلر
وبزدخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا غانمدن بری دار الحربده ركاز ياعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالی استخراجه
انجق قوت مسلمينله واصل اولمغله غنيمته داخل قيلنور واكر امام جيشی بقر وغنم وامثالنی اكلدن منع وتشديد
وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسز ديو قسمله تأكيد ايلسه كلامی واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلری
غير حلالدر زيرا امام جيش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكی ماده‌ده مجتهددر ونهيی تنصيصی ايله اول مالك شركت
غنيمتدن مستثنی اولمسی منعدم وحكم غنائم سائره‌ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر
ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسنی اخذ وماعداسنی تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال
ايدوب امام دخی يمينده بار اوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمته احتياج متحقق وعند الضرورة دار الحربده تقسيم
غنائم جائز ولايقدر والله تعالی اعلم

باب قتل الاساری والمن عليهم * يعنی اسيرلری قتلله آنفا ياخود منله عفو وابقايه متعلق باب دقت احتوادر
امام المجتهدين يعنی مؤلف كرامترهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركينی قتلله بعد التخميس تقسيم
غانمين بيدلرنده مخير ايدوكی مختار اهل يقيندر وحسن بصری رحمه الله تعالی قتل اسيری دار الحربده ارهاب
اعدا ايچون تجويز ايدوب دار اسلامده مكروه كورير ايدی وحماد بن ابی سليمان رحمة الله عليه دار الحربده دخی
حرب اوزارينی وضع يعنی اهل غزا اسلحه‌لرين نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقدنصكره مكروه كورير ايدی دليللری
اولدركه اباحت قتللری فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبينی مدلولنجه انجق محاربه‌لرينی دفع وتسكين ايچون اولوب
اسر ايله وتمام حربله مندفع اولمشيكن قتللرنده رقبه‌لرنده ثابت اولان حق مسلمينی ابطالدن غيری ثمره اولمغله
جواز واباحتی مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبد الله بن عامر رضی الله عنهما عبد الله بن عمر رضی الله عنهمايه
قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضی الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدی مصرور
بمعنی المشدود والمربوط در وامامين مذكورين شدی اسر ايله تفسير وبعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر
ديو تعبير ايلديلر وهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا
بعد واما فداء آيت كريمه‌سنده كيفيت قتالی تعليم وكفار ايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدنصكره
ربط حبال ايله اسر وبعد الاسر حكم شرعی مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه‌در ديو تفهيم اولندی اما بزم
ايچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دليل قصۀ بنی قريظه دركه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم آنلری بعد الاسر
وبعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابی معيط ونضر بن الحارثی اسراء بدردن ايكن
اثيل نام موضعده وصوللرنده قتلله مخذول بيورمشلردر ومعبد بن وهب ابو بردة بن ابی نيار يوم بدرده اسير ايتدكده
مأسور مسفور حضرت عمر رضی الله عنهه خطابله يا عمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزی يعنی يا عمر سيز بزلره
غلبه ايتديكزمی ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكز لات وعزی‌يه قسم ايده رمكه غلبه ايتمديكز ديو فضولانه جواب
ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب يديمزده اسير ايكن بويله‌می سويلرسين ديو همان آنی ابی برده‌دن اخذ

ابی نيار بعض نسخه‌ده ابی الدينار واقع اولمشدر واصابه‌ده ابو برده بن نيار ديو حذف ابی ايله تصحيح اولنمشدر منه

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولبابده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی انجق امان یاخود ایمانله ثابت واسرایله بوئلردن بریسی
غیرمثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دینی
قائم ایکن اسرایله محار بلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعضده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور یعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلی مکروه کورمکدر
بوقسه بعد الاسر قتلندن تحرز دکلدر و بزدخی بوقوله قائلرز ومشرکك فرار و بعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدقجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامنا سبدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده دار اسلامله احرازدن مقدم
یامؤخر اولمق برابردر زیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منفقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره منّ واعطا ورأسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بومنته مظهر قیلمشدر واسراده حق غانمین متأکد اولمیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحد در وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتلارین تقدیم برله وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تتمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلاعدوان
الا علی الظالمین نص شریفی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشرکینه اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلر دخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دماواموالرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
منبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدرلکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میاننده مخیر ایکی شیئدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وقتی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمز زیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدر لکن
بوقتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیرایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیرصاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیقی کندودن اقدم براسیری اخذ ایتدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدرلکن ینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الاماطابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مکراول اسیرمعالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدرکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلام کلمش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مذکورده حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
مأثوردر لکن امام اسراپی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسراپی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدر بوندنصکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتوله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیر بدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلمك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئ مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

و یوآیت کریمه آنفا استدلال ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم آیتی دخی ناسخدر منه

رضی الله

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قتلنی خبرویرمکزکه یللریکزده بولنسان هر براسیری قتل ایتمه مضمون شفقتمونینده لاتخبروا سعدا
بقتل اخیه فیقتل کل اسیر فی ایدیکم قول ملبعضلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر مجمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتال قتال ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیة
والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتمدکیجه سائر مغنم رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفاایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقده نصکره لاتجمعوا
علیهم حرهذا الیوم والسلاح قیلوهم حتی یبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتا که کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلرورسول الله صلی الله علیه وسلم امرایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلرو بنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلر کبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله منّ وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیرمشروع ایکن منّ اسیر ایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدرکه منّ مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقدار دکاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقریبا بیا نمزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
قول جزیلی برله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه منّ ایلدیلر
لکن منّ مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مارالذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن منّ سابق نیاز ایتدکده لاتحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبرویرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امرایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث منّ ایچون بشقه تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عربدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بوجهتله بعض اسرا اوزره
منّ بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال بوغیدی وبزدخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقوله قائلرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احراز وایتمزلرسه انجق قتله سزا وارا اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره منّ ایتمکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفیی مسلمین اسیرایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وماوراءك یا ثمامة
قول بشارت اشتماللریله انجام کاری نه یه منجر اوله جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر منّ واحسان ایدرسك شاکر النعمه منّ واحسان ایتمش اولورسین
واکرمال ایسترسك بیده دیلدیکك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طریق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واو وجهله اکامنّ واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جواز منّ واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخرایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز منّ واحسان امر محرزومقرر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوهٔ خیبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وارایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سیفی ثم قال یا محمد من یمنعك منی الیوم فقلت الله
ثم قال من یمنعك منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وهاهو جالس یعنی شورجل بن نائم ایکن کلوب قلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن

كيم قورتاره بن ديديم الله بعده سيفي غلافنه وضع ايلدى ايشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضى الله عنه
ديديكه نبى عالى جناب عليه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ايلمديلر لكن بونك
تأويلى اولدر كه روايت اخراده ورودى اوزره سيف اول شخصك يدندن بى اختيار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشيدى بناء عليه جناب رسالتمآب اكا عتاب وعقاب ايلمديلر ياخود اول شخصى اخذ واسره
قدرتلرى قوت مسلمينله اولميوب انجق تأييد الهى برله متحقق اولمغله اسلامنى اميد ايدوب اكا من واحسان ايتمكى
لايق كورديلر واكر امير من اخذ اسيرا فهوله ديوب بعده اسير واحد ايكى رجلك يدلرنده موجود ايكن هر برى
بن اخذ ايلديم ديو دعوى ايلسه ايكيسى سبب استحقاق وضع يدده مساوى بولنملريله بينلرنده تنصيف اولنور
مكر بريسى بعينه اول اسيرك قدمنى قطع ياخود وجه آخر ايله جرح ايدوب آخرى دخى اخذ ايتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اكر عقر وجرح ايلين قدرت فرارينى ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمغله ملكنده
داخل اولور واكر ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذنده داخل اولور نظيرى
شول صيددر كه آنى بركسنه رميله بى مجال ايدوب آخرى اخذينه استعجال ايليه وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنه دن
مرويدر ديديكه يوم بدرده سهيل بن عمرو ه رمى سهم ايلديم همان فخذنده نسا تسميه اولنان عرقنه اصابت
وقطع ايلدى بعده آنى طلب ايدوب دمك اثرينه تابع اولديم تاكه آنى مالك بن الدخشم يدنده بولدم كه
اسير اولديغنى عادت عرب اوزره اعلام ايچون مقدم رأسنده اولان صاچنى قطع ايلمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهى يه رفع خصام ايلديكيمزده ايكيمزك يدندن اخذ وانتزاعله بزلرى الزام ايلديلر
وسبب اخذلرى انجق بالدفعات بيان ايلديكيمز معنى دركه غنائم بدر سائر غنائمه مغاير اولوب آنده حكم
رسول الله عليه السلام مختص ودىلمد كلرينه ويروب ديلمد كلرينه ويرمكه مرخص ايديلر
ويحيى بن ابى كثير رحمه الله دن مرويدر ديديكه حسن بصرى رحمه الله تعالى دن سؤال و برمسلم احرار
مسلميندن ايكن اسير دوشن برمسلمى مشركيندن اشترا ايلسه آنده تحصيل ربح ايتمك جائز ميدر بكا خبر ويرديو
استكشاف حال ايلدم جائز دكلدر ديو قطع مقال ايلدى بز دخى بو قولى اخذ ايده رز زيرا مسلم اسير دوشسه دخى
على حاله حر اولمغله آنى عدودن اشترا ايلين مالك اوله مز كه آنده طريق ربحه سالك اوله بلكه اسير اشترا ايله
اكا امر ايتمدين اشترا ايتمش ايسه ويرديكى فداسنده متطوع اولوب تخليهٔ سبيلى واجبدر واكر امر ايتمش ايسه امرى
ثمنله اوزرينه رجوعنى مستوجبدر لكن استيجاب رجوعى همان بطريق الاستحساندر بوقسه بالنظر الى القياس
شرط رجوعى تنصيص ايتمدكجه عدم رجوعى نماياندر زيرا امر مجردك انواع مختلفه سى وارددركه كاه طلب
احسان وافضال ورجاى اظهار مكارم خصال ايچون اولوب كاهيجه ده استدانه واستقراض ايچون واقع اولور
لكن امر مرقوم بين الناس عادت معروفه يه بناء استقراضده متعين اولوب شول كسنه منزلنيه تنزيل
قيلنمشدركه غيره مال نفسندن عيالنه انفاقله امر ايليه وبرنظيرى دخى بين المشايخ اختلاف اولنان برمسئله ده
احدى الروايتيندر مسئله اولدر كه سلطان بركسنه يى مصادره ايتدكده اول كسنه مال مطلوبى ادا ايچون آخره
امر ايلسه بونده بعض مشايخيمز ديديلركه شرط رجوعى تصريح ايتمدكجه حق رجوعى ثابت اوله مز زيرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولميوب بلكه اول بابده مظلومدر وغيردن امرى ايله دفع ظلم ايلين اوزرينه
برشيئله رجوع ايده مز لكن قول اصح اولدر كه اوزرينه رجوع ايدر وجه تنظير اولدر كه اهل حرب دخى حبس
اسيرده ظالملردر وآنلردن اشترا ايلين اوزرندن ظلملرينى دفع ايتمشدر ومع ذلك اشترا امريله واقع اولدقده اوزرينه
حق رجوعى ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه حضرت حسن بن على رضى الله
تعالى عنهمادن متى يجب السهم للمولود يعنى ولدنه زمانده ميراثدن حصه مند اولور ديو سؤال ايلديلر جوابده
اذا استهل يعنى بكا ايله رفع صوت ايتدكده ديدى زيرا استحقاق ميراث والده سندن حياتله انفصالنه موقوف
اولدنى انجق صوت بكا ايله معروفدر بعده فك اسراء مسلمين كيملر اوزره واجبدر ديو سؤال ايلديلر جوابده
على الارض التى يقاتل عليها يعنى محافظه سيچون قتال ايلديكى ارض اوزره يعنى اول ارضك خراجندن
واجبدر ديدى زيرا قبل الاسر اول ارضك اهاليسندن دفع اعدا ايله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سى
اوزره فك اسير ينه آنلر اولى درلكن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر كه خراج ارض نوائب مسلمين ودفع
احتياج محتاجين ايچوندر وفك اسرا بو قبيلدندر بعده قائما شرب ما جائز ميدر ديو سؤال ايلديلر همان برناقه نى
حلب ايله امر ايدوب لبنندن قائما شرب ايلدى يعنى بو فعلنده بيان جواز ايله جواب ويردى وفعلله جوابده

مطلب رمى صيدا فاثخنه ثم اخذه اخر

مطلب امر غيره ان ينفق على عياله

مطلب امر من صادره السلطان غيره بدفع المال هل يرجع

مطلب ميراث المولود

والد ماجدى حضرت على رضى الله عنهيه اقتدا ايلدى زيرا حضرت على رضى الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائى مكروه كوردكلرينى استماع ايتدكده مسجد كوفه نك وسطنده قعود ووعظ ايچون اتخاذ ايلديكى
رحبه ده توضى بعده اناء وضوئى اخذ وفضل مائى قائما شرب ايلدى و بوندن مقصدى قائما شرب مائى
مكروه كورنلرى رد ايدى ومرويدر كه على بن ابى طالب رضى الله عنه حضورينه يوم صفينده مخالفيندن برمسلمى اسير
ايدوب كتوردكلرنده اول اسير نبى قتيل ايتمه ديو استرحام ايلدكده لا اقتلك صبرا انى اخاف الله رب العالمين يعنى
بويله مشدود اليدين ايكن سنى قتل ايتمم رب العالميندن خوف ايده رم ديو مساعفهٔ مرام ايلدى لكن سلاحنى
آلوب اسير ايدن كسنه يه اعطا ايلدى واخذ سلاحك وجهى انجق اولدر كه اسير ايدن كسنه اول سلاحله
اعدا اوزره كسب قوت ايدوب بعد سكون الحرب صاحبى خيلتده اينه صاحبنه وفوت اولمش ايسه ورثه سنه
تسليمه مبادرت ايليه وحضرت على رضى الله عنه اموال اهل جملدن كراعله سلاحدن غيرى غنائم اخذ ايلدى
ديو امام شعبى رحمه الله تعالى دن نقل اولنان قول جليل دخى بو وجهله تأويل اولنور يعنى كراعله سلاحلرين
اخذ وعسكرينه اعطا ايلدى تاكه وقت حربده اعدالرى اوزره كسب قوت ايده لر يوقسه عسكرينه تمليك
ايلدى زيرا مال مسلم بر وجهله غنيمت مسلمين اوله مز كورمزميسنكه آنلردن اخذ خمس ايلدى وعسكرى
مطالبهٔ اقتسام ايتدكلرنده فمن يأخذ منكم عائشة رضى الله عنها يعنى عسكر مخالفينده ايكن اخذ ايلديكيمز
زوجهٔ رسول الله عليه السلام اولان عائشه يى قنقكز آلورسز ديو على وجه الانكار جمله سنى افحام ايلدى
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفينى اخذ ايدوب عسكرندن بعض كسنه يه اعطاسى انجق اول كسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سكون الحرب صاحبنه رد ايچون ايدوكى بزه معلوم اولمشدر وچنانكه مشركين عربدن
برقوم اوزره غلبهٔ مسلمين وقوع بولسه بز قريبا بيان ايلديك كه رجاللرندن سيف واسلامدن غيرى نسنه يى قبول
غير مشروعدر اما صبيان ونسالرى اكرچه فيئه ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبرا ولنمازلر قال عليه السلام
اقتلوا اشيوخ المشركين واستحيوا شرخهم يعنى شيوخ مشركينى قتل وشرخلرينى استبقا ايديكز وحديث شده
شيوخله مراد كامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر يدر وشرخ بمعنى اول الشباب در بو بابده آنكله مراد
صبياندر ونسا دخى صبيانه ملتحقه در واستحيادن مراد استبقا على وجه الاسترقاقدر وقرآن عظيمده ويستحيون
نساءهم نظم كريمى دخى بو وجهله تفسير اولنمشدر و بز قريبا بيان ايتمشيديك كه مشركين عرب فى حكم المرتدينددر
ومرتدندن اولان نسا وذرارى اهل حرب اولدقلرندنصكره استرقاق اولنورلر مشركين عربده دخى بويله در
انجق مرتدين فى الاصل حكم اسلامى ملتزمين اولمغله آنلره اسلام اوزره جبرا اولنور اما عربدن عبدهٔ اوثان مقدما
اقرار اسلام ايتمدكلرندن ذرارىلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبرا ولنماز ورجالدن هركسنه كه استرقاقى
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزيه جائز اولور اهل كتاب وعجمدن عبدهٔ اوثان كبى وهركسنه كه استرقاقى جائز
اولميه آندن عقد ذمتله اخذ جزيه دخى جائز اولماز مرتدين وعربدن عبدهٔ اوثان كبى اكرچه صورتينك هر برنده
اخذ جزيه ده مسلمينه حاصل اولان منفعت ماليه ايچون ابقاء كافر واردر لكن بو بابده اصل مقبول ايكى دليل
منقولدر بريسى حديث امام زهريدر ديمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزيه ايتدكلرى بزه بالغ اولميوب انجق اسلام ياخود قتلى قبول ايتدكلرى بالغ اولمشدر ايكنجيسى حديث
معاذ رضى الله عنه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم حنينده لو ثبت على احد من اهل العرب ولاء او رق
لثبت اليوم ولكن انما هو القتل او الفداء بيوردقلرينى روايت ايلمشدر يعنى اهل عربدن برفرد اوزره ولا ياخود رق ثابت
اولايدى بو كونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولور ايدى لكن آنلرك حكملرى انجق قتل ياخود فدادر و بز قريبا
بيان ايلديك كه حكم فدا منسوخدر همان حكم قتل باقيدر مكر اسلامله سلامت بوله واكر براسير بعد القسمة برمسلمك
سهمنه دوشوب صكره اول اسير يانندن بولنوب معلوم امير اولميان مالى اخراج ايلسه كركدر كه صاحب السهم اول
مالى غنيمته رد وادراج ايليه زيرا امير اكا انجق رقبهٔ اسيرى تمليك ايدوب معلومى اولميان مالى ايتمشدر وامير قسمتده عدلله
مأمور وعدل دخى انجق قسمتى معلومى اولان نسنه لره تناول ايتمكله متحقق الظهوردر لكن مال مزبورى غنيمته رد ايتمدين
غانمين متفرق اولوب ياخود قليل اولمغله قسمت مستأنفه يه غير متحمل اولسه كركدر كه صاحب السهم آنكله مساكينه
تصدق ايليه زيرا بو صورتلرده اول مالى صاحبلرينه ايصالدن عاجز اولمغله يدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقى لازم
اولور وامام مكحولدن دخى بويله نقل اولنمشدر و بونكله مبتلى اولان كسنه يه تصدقدن احسن طريق اخر بيلمزم ديمشدر
اكرچه عبد الرحمن بن خالد بن الوليد اول مالى كيرو صاحب السهمه اعطا قيلديغى روايت اولندى لكن بو اعطانك

مطلب اموال الخوارج ترد عليهم بعد سكون حروبهم

مطلب حكم مشركى العرب ونسائهم وذراريهم

ونهايه ده شيوخله مراد قابل خدمت اولميان پيرفانيلر ايله شرخله مراد قابل خدمت اولان شبانله تفسيرى بعض علمادن نقل ايلمشدر

تأ و بلى اولدركه مال مزبورقسام غنيمتك معلومى اولمديغى معلومى دكل ايدى بلكه قسام اول مالى اسيرايله برابر سهمى
مقابلنده اعطا ايلدى ظن ايتمشدرومرويدركه بركسنه غنائمدن برجاريه يى اشترا ايتمشيدى جاريه اول كسنه نك
ملك خالصى اولديغنى اذعان ايتدكده يانده برحلبسى وارايدي آنى اعلان ايلدى همان اول كسنه بوحلى نه دربكا
حلالميدر حراميدر بيلزم ديه رك كيدوب امير جيش اولان سعدبن ابى وقاص رضى الله عنهه خبرويردى سعد دخى
آنى غنائم مسلمينه وضعله امرايلدى كذلك برشخص آخر دخى اغتسال ايچون كتمشيدى ماء غسلى اساله برله
تحتنده اولان ترابى ازاله ايتدكده التوندن بركرپيج ظاهر اولدى اولدخى كلوب جناب سعده اخبار ايلدكده بنه
وضع غنائمله امر ايلدى و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز زيرا اسيرك يانده بولنان مال غنيمت اولمشدر و بيع امير انجق
رقبه سنه شامل وماله غيرمتناول اولمغله اول مال غنيمتده كما كان داخلدر كذلك بركسنه جيشله دارالحربه داخل
وآنده بركنزه واصل اولسه اكا وصولى انجق قوت مسلمينله اولمغله اول دخى غنائمه متواصلدر واكر سبايادن برجاريه
بركسنه نك سهمنه دوشدكدنصكره بن دختر ذميه ايديم اهل حرب بنى سبى ايتمشيدى صكره مسلمين بنى اخذ ايلديلر
ديو دعواى حريته قيام ايدوب انجق قول مجردندن غيرى اعلام حالنه مجالى بولنمسه قولى قبول اولنماز زيرا
ارض عدودن سبيله رقيق اولمشيكن اسقاط رقده قول مجردى غير مقبولدرحتى بيعى وملك يمين ايله وطئى
مولاسنه حلالدر مكر مدعاسنه بينهٔ عادله قائمه اوله زيرا هر مسلم اتباع ظاهر ايله مأمور درخلافى حجتله ثابت اولمدقچه
وحسن بصرى رحمه الله تعالى دن مرويدركه بومثللو جاريه دن سؤال ايلين كسنه يه همان آنى بيع قيل وقربان
ايته ديو جواب ويردى لكن قربانى مكروه كورديكى على طريق التنزيهدر يوقسه على طريق التحريم دكلدر
كورمزمبسنكه اكا بيعله امرايلدى اكر زعم جاريه اوزره حريته ذاهب اوليدى بيعه دخى رخصت ويرمزايدى واولدمكه
امام ارض مشركين اوزره مظفر اوله اولبابده مخيردر ديلرسه ارضى واسراء ارضى تخميس واربعهٔ اخماسنى اول
ارضه اصابت ايلين غانمين بينلرنده تقسيم ايدرنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبرده بوحكمى اختيار ايلمشلردر
بوصورتده اراضى ارض عشر قيلنور زيرا اصحابى مسلمين اولمغله مسلمين اوزره وضع خراجله ابتدا قيلنماز بلكه
عشر وضع اولنور كه عشرده معناى صدقه واردر واكر ديلرسه ارضى واهلنى على حالهما ترك ايدر بوصورتده
اراضى ارض خراج اولوب اصحابى اول اراضيدن خراجنى ادا ايدرلر نته كيم حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
ارض سواد وارض شامده بومعامله يى التزام ايتدكده صحابهٔ كرام بالجمله استحسانله اتفاق والتيام ايلمشلردر
انجق برقاج ذواتدن مخالفت ظهور ايدوب آنلردخى مخالفتلرنده بين الناس ممدوح ومشكور اولمامشلردر حتى حضرت
عمر رضى الله عنه اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلاله و بومخالفتده اكا تابع اولنلره طرفندن سن كفايت قيل ديو
بددعا ايتمكله برسنه كچمدين آنلرده برچشم نكران باقى قالميوب طاعوندن جمله سى انتقال بقا ايتمشلردر و بزبو بحثك
تمامنى شرح السير الصغيرده اتمام ايلديك ومرويدركه عمر بن الخطاب رضى الله عنه سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه امابعد فقد بلغنى كتابك تذكر ان الناس قد سألوا ان تقسم بينهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس عليك من كراع وسلاح فاقسمه بين من حضر من المسلمين واترك الارض والانهار لعمالها يعنى
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله كه كتابك بكا بالغ اولدى وايچنده ذكر ايده يورسنكه ناس سندن تقسيم غنائملرين
مطالبه ايتمشلرسن دخى ناسك حضور يكه جلب ايتدكلرى كراع وسلاحه نظر ايدوب آنلرى مسلميندن وقعه ده
حاضر بولنانلر بينلرنده تقسيم قيل اما ارضى وانهارى عمال قديمه لرينه ترك وتسليم قيل و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز
زيرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشيا اهل ارضدن منفصل ويدلرندن خارج ايدوكى هويدا اولمغله بين الغانمين
تقسيمى واجب و بعد الفتح ارضى اهلنه من ايلمك اشياء منفصله ده بطلان حق مسلمينى غيرموجبدر بعده جناب
فاروق كتاب مرقومده ديديكه وانظران لاتوله والدة عن ولدها يعنى ولدندن دور ايتمكله بر والده يى والههٔ
متحيره ايتمك بابنده دقت نظر قيل يعنى صغير ايله والده سى ميانتى تفريق ايلمه ومعناى معهود ده رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم دن برأثر دخى ورود ايتمشدر كه غنيمت ايچنده برجاريه يى والهه ومتحيره كوروب ماحالها
ديو سؤال بيوروب ولدى بيع اولندى ديو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لاتوله والدة بولدها يعنى بر والده تفريق
ولدى حسبيله والهه قيلنماسون ديو جوهر نثار مقال اولديلر بعده اول كتابده ديديكه ولاتمس امرأة حتى تطيب
رحمها يعنى استبرا ايله طهارت رحمى بديدار اولمادقچه برعورته مس اولنماسون و بوكلام حقيقت سميرى اثرده
وارد اولان ولاالحبالى حتى يستبرئن بحيضة يعنى حامل ظن اولنان جوارى يه مس اولنماسون تا كه برحيضله
براءت ارحاملرين آشكار ايدنجيه دك قول حقانيت مصيرينك نظيريدر بعده ديديكه ولاتتخذ احدا من المشركين

وفى كتاب عمر رضى الله عنه ما اجلب الناس عليك من كراع اومال فاقسمه الصواب جلب لانه من الجلب واما الاجلاب فذاك من الجلبة اى الصيحة وليس هذا موضعه كذا قيل منه
وامام حصيرى رحمه الله تعالى بوبابده بعض مشايخدن نقلا ديمشدركه جناب فاروق رضى الله عنه كاتب مشركى مكروه كورديكى كذبندن ناشى اولميوب بلكه ارتشا سندن ناشيدر حتى مرتشى اوليان كاتب مشرك مرتشى اولان كاتب مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بومعنايه اشارت واردر منه

كاتبا

كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة فى دينهم ولارشوة فى دين الله تعالى يعنى سن مشركيندن برفردى
كاتب اتخاذ ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر كندو دينلرنده رشوت آلورلر حال آنكه دين الهيده رشوت
يوقدر و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز زيرا والى غير مسلميندن اتخاذ كاتبدن ممنوعدر قال الله تعالى لاتتخذوا
بطانة من دونكم يعنى اى اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز اتخاذ ايتمكز بعده ديديكه ولاعشر على
مسلم ولاعلى صاحب ذمة انما العشور على اهل الحرب اذا استأذنوا ان يتجروا فى ارضنا يعنى مسلم وذمى اوزره
اسان تركيده كمرك تسميه اولنان عشر يوقدر واول عشرلر ارضمزده تجارته استيذان ايتدكلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لكن بوقولك صحت روايتنده شبهه واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ايله عماله امر ايلديكى مشهوردر پس صحت روايتى تقدير اوزره مرادى اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ايتدكلرنده اوزرلرينه تمام عشر الزام اولنميوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون ديمكدر ومجاهد رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه قنقى مدينه كه عنوة
فتح اولنمشيكن اهلى قبل التقسيم قبول اسلام ايدەلر آنلر احرار اولورلر بوقولك تأ و يلى اولدركه اهلى مرتدين
ياخود عرب دن عبدهٔ اوثان ايسەلر ياخود امام ارضلرنده اداء خراج ايتمك اوزره تركلرينى رأى ايدر ايسه احرار
اولورلر ديمكدر يوقسه بونلردن اولميوب وامام نفوس واراضيلرينى تقسيمى رأى ايلسه البته عبيد اولورلر زيرا
بيان ايلديك كه بعد اتمام القهر اسلاملرى اكرچه قتلدن امانلرين موجب لكن رقبەلرنده حق مسلمينك
بطلاننى غير مستوجبدر والله سبحانه وتعالى اعلم

باب ما يحمل عليه الفئ وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنائم فى دار الحرب من القسمة وغير ذلك*

يعنى اوزرينه غنائم تحميل اولنوب وانسان ركوب ايده جك دواب ودار الحربده قسمت وغيريلرى كبى غنائمده
فعلى صواب وغير صواب اولان معامله متعلق باب دقت نصابدر مؤلف مصبب النظر نظر الله تعالى اليه باحسن
مما انتظر ديركه قريبا بيان ايلديك كه امام ايچون غنائمى دار الحربده بيع وتقسيم غيرشايان ايكن ايدرسه ينه نفوذى
ظاهر ونمايان در اما بيان سابق احتياج مسلمين غير متحقق اولدقده در لكن احتياجلرى بديدار اولدقده كركدركه
اسلحه واثواب مثللولرى بعد التخميس بينلرنده تقسيمه ابتدار ايليه زيرا شبهه قسمت اولان تنفيلى وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتكاب ايلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولى بالجواز در وهم عندم تقسيم
انجق حق مدده رعايت ولحوق جيشه قلت رغبتلرينه تسببدن مجانبت ايچوندر وعند الحاجه حالا معيننده
بولنان مسلمينه رعايت اولى در اما رفيق دار الحربده تقسيمه قطعا حاجت مس ايتميوب وآنلرده حق غانمين متأكد
اولميوب حتى امام ايچون قتللرى دخى حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسيملرى سزا وار اولماز فعلى هذا امام
غنائمى دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ايتدكده يانده اوزرينه تحميل ايده جك دواب ناموجود ايسه نظر اولنور
اكر غنائمده وار ايسه آنلره تحميل ايدر واكر غنائمده بولنميوب عامهٔ عسكرده حمولەلرندن فضله دواب وار ايسه آنلره
تحميل ايدر زيرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخى ملك عامه در پس غنائمى آنلره تحميلده جملەيه مراعات
نظر واردر اكرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لكن استحقاق خمس دخى اصابت
غانميله حاصل اولمغله حق غانمينه تابعدر وحكمك اصلده ثبوتى تبعده ثبوتى مستتبع اولمغله مجرد خمس
ايچون حكم تحميل ممتنع اولماز واكر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ايسه بوصورتده آنلر تحميل
غنائمه طيب نفسلريله راضى اولورلرسه آنلره تحميل ايدر لكن راضى اولمازلرسه تحميل اوزره آنلره جبر واكراه
ايلمز زيرا دواب خواصك املاك خاصه لريدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غيريلرينه رعايت اول دواب
اوزره تحميله بادى واصحاب دوابه رعايت بلارضا عدم تحميله مؤديدر وحق بعض حق آخرينه بوبابده تابع
اولمامغله بلارضا تحميلى ممتنعدر كورمزمبسنكه بعض عسكرى بعض آخرينك دوابنه قصد تحميل ايلسه
بلارضا جائز كوريلمز حمل غنائم دخى بويله در قالديكه خواص راضى اولمدقلرى صورتده كركدركه غنائمى
بين الغانمين تقسيمه مبادرت ايده تا كه هركس نصيبنى كندويه ممكن اولان وجهله تحمله مباشرت ايليه زيرا
بوحالتده تقسيم ايتمسه غنائمى اول محلده تركله بالكليه ابطال حقلرينه باعث اوله جغى بديدار اولديغندن
تقسيمه احتياجى آشكار اولمشدر واكر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرين ايسه آنده بيعى دخى
جائزدر زيرا حالت مزبوره ده تقسيمى جائز اولنجه بيعى دخى جائزدر زيرا بيع وتقسيمدن هر برى برتصرفدركه تأكد
حق غانمينه مبنيدر واحتياج مشروحله تأكد حقلرى بياندن مستغنيدر و بعد البيع كركدركه بين الغانمين ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دارالحربدن خروج ایدنجه‌یدك تأخیر واهمال ایلمیه زیرانفوذیله حق غانمین متأ کد وثمنیه شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامله محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت ثمنده نفع حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حموله‌یی معقول کوریسه اولدخی صحیح ومقبولدر واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین درکار اولمغله سوق غنم وارماك ایچون استیجار ایکیدز وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجاره مانع دکلدر زیرا قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله‌نك رضالری واول حموله‌دن مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امرمقرردر زیرا مستغنی ایکن عدم رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدر که مستغنی اولدقلری حموله‌دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالمیه‌جق برمنفعت مقابله سنده کندولره اجرت حاصله اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی موجب المنافع ایکن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیح در بو مسئله‌نك بیانی اولدر که برکسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن کذلك برشیئ مالیغی وضع وحمل ایچون مدت معلومه ده فوچو وطلوم کبی بعض اوعیه‌یی کذلك برمحلدن محل آخره مدت معلومه ده حمل امتعه ایچون بردابه‌یی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایکن مدت اجاره منتهی یاخود موتله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجرمثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حموله‌یه جبر ایتمدین حمل غنیمته قادر اوله بو صورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حموله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه واکر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وارایسه امام اولوجهله تمشیت ایدوب اصحاب حموله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشیله سبیه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری اتعاب ایتملك ایچون اصحاب حموله‌یه راضی اولمدقلری امراوزره جبر واکراه جائز کوریلمز واکر برکسنه‌ده فضل حموله بولنموب مشیله اخراجه قدرت دخی یوغیسه کرکدر که غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه جقلری برموضعده دفن واضمار ایده وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنکیل ونسا وصبیانی ضایع وهالك اوله جقلری معلوم اولان برموضعده طرد ایله تخلیهٔ سبیل ایلمیه اما حیوانات سائره‌یی کرکدر که اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب ذی روح ایکن احراقه اجتسار ایلمیه زیرا احراق مزبور مثله درکه مثله‌دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر وهم رسول‌الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشرکینك نفوس واموالرندن برنسنه یدامامه واصل اولدقدنصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر بریسی اول نسنه‌دن بالکلیه قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده‌ده قادرایسه ایکیسنی‌ده تکمیل ایدوب برندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت مشرکینه قادر بولنمغله کرکدر که اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بردخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین اوزره اکتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره‌ده معنای کبت وغیظ ظاهر ایدوکی غیرمستوردر وقتل صبیان ونسا اکر چه غیرمشروع وغدر اکن امام آنلری وجه مشروح اوزره ضایع اوله جقلری موضعده ترکیله قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اساءته مغایردر کورمزمیسنکه برکسنه مفازهٔ خالیه‌ده برصبی یاعورته مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقدور ایلمسه بدللرندن برشیئ ضامن اولماز کذلك دواب مسلمینك طور غنلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واکر برمسلم داراسلامده بردابه‌یی اشترا اوزرنده عزم غزا ایدوب دارالحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بایع عسکرده برابر ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

مطلب عند تمام مدة اجارة السفينة في لجة البحر وما اشبه ذلك تبقى باجر المثل

وذكر في موضع آخر يكسر الحديد يدفن حتى ان وجدوه لا ينتفعون به قاله الحصيري

مطلب وجد امرأة او صبيا في مفازة وتركهما فيها

انتقامی جائزدر واکر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه کرکدر که اوزرینه بنیوب داراسلامه چیقنجیه‌دك سوق ورده اهتمام ایلمیه زیرا عیبنی بیلدکدن صکره عیبنه رضا عدا اولنمغله رکوبدن احترازینی اقتضا ایدر مکر سقی یاخود معلفنه سوق ایچون راکب یاخود اوزرینه حمل علفنی مرتکب اوله بونلر عیبنه رضا عدا اولنماز زیرا صاحبنه ردی انجق سقی وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلا رکوب سقی ومشی معلفه منقاد اولمامغله رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعه سنی تحمیلی کندو ملکی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضا قیلنور وحکم محررده مشتری عندالرکوب دابه‌یی اخرایه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلحتی ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بو صورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام دخی امر ایدوب اول دابه‌یه رکوبی اراده ایلسه ینه بایعه ردایده مزیراقبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی امامدن التماس ایتمشدرکه کندو رضاسیله رکوبندن صکره امر اماماله حکمك عدم تغیرینی التماسدر اما امام هلاك مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکراه ایدرسه ینه نظر اولنور اکر رکوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه یدنده آفت سماویه ایله متعیبه اولمق مسئله‌سنه موافقدر واکر ایراث نقص ایتمزسه عیبله ردده قادردر زیرا اکراهی قتلله ایسه مکرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر وبعدالرکوب رده عدم قدرتی انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکره ارکوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام جبر واکراه ایتمیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك ینه باقی اولسون دیمش اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه ینه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف شرعیتله فتوادر یوقسه طرف امامدن حکم وقضا دکلدرکه حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی اقتضا ایدر اما صکره بایع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحکومت ایلسه بعده خصومت مرقومه قاضی اولك حکمنی تخطئه ایلمین قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبنی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك قولیله تنصیصی رکوبی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدرکه اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمامغه مقصوردر قالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضا موجود اولمقدن ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بایع اوزره رجوع ایده‌مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بو صورتده مکرها راکب اولمش ایسه حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بایع رد دابه‌یه رضا ویره نکته‌سی اولدرکه دلیل رضا تصریح رضا حکمنده در ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلا صنع احد حاصل کبی اولور وبو معنی رد دابه‌یه تمکین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بایع رد دابه‌یه راضی اوله واکر مسلمین غنائم ایچنده برکتاب بولوب انجق کتاب مزبورده کتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفریاتدن برکلام مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدرکه امر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنورکه اول کتاب قوت ضلاللرینه بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفر ایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنورکه مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسار ایله محذور مذکوره دوچار اوله‌لر کذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنده ذکرالله یا کلام‌الله دن برنسنه موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهه تعظیم واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنده قیمت وارایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمده ادخال ایدر واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولورکه بعد الغسل احراقی مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بو صورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدرکه

مطلب ما يكون دليل الرضا بالعيب في الدابة وما لا يكون

مطلب اذا تعيب السلعة عند المشتري لا يرد بالعيب القديم

مطلب وجود المصحف الذي لا يدري ما كتب فيه

مطلب لا يصح رواية ان عثمان رضي الله عنه احرق المصاحف المختلفة

قبـل محوالخط آنلردن برشیئ دفن ایلیه زیرا اندیشـه اولنورکه مشرکین آنلری طلب واستخراج ومضمونلرین
اخذ واستعمال ایدوب ضـلال قدیملری اوزره ازدیادضلال ایلیـهلر لکن بو تعلیلـده اکااشارت واردرکه
محذورمز بوردن امین اولنورسـه دفنـده ضرر یوقدر واصحابمزدن بعضیلری دیدیلرکـه اوراق مصحف
منقطع واحتمـال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلمکـده ضرر یوقـدر وسبقت ایلین
تعلیل بوقوله دخی دلیلدر لکن صوایله غسل وامحا ذکرایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر
واکراول کتابی مشرکینه بیعـدن امین اولنـان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکابیعـده
بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هرکیمه بیع ایلسـه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنـه دندر و بوصورتده
خوف فتنه منعـدمدر وبیع مذکورعصیرالعنبی اتخاذ خمرایتمیه جکی معلوم اولان کمسـنه یه بیعك نظیریدر
ومشایخمز دیدیلرکه فرقهٔ باطنیه وسائراهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمینك ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروحله
جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ابادی اهل ضلاله دوشوب ازدیاد فتنه لرینه بادی اولمقـدن خوف اولنمغله
بیعی ممنوع اولوب همان قریاذکرایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکرغنائمده ذهب وفضه دن صلیب
یاخود تصـاویریاخود تصاویرایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدرکه امام آنلری کسرایله تبرقیـله
زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسدهایسه البسهٔ مصوره نك تلبسنه وتصـاویرمجسده اینه
عبادته میل ورغبت ایتدیکندن ثمن غالی برله طالب اولمغله مالك اولان مسلم آنلره بیع ایلك احتمـال غالبدر وبوندن
اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسرایلك ایجـاب اولنورا کرچه حضرت معاویه رضی الله تعـالی عنه بومثللو
نسـنه لری بیع ایچون ارض هنـده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعـالی حضرت
معاویه دن بوفعـلی استعظام وبواجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته کیم امام محمد رحمه الله تعـالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهـده ذکرایله دفع اشتباه ایلمشـدر وبزدخی بوماده نك تأویلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصیـل ایلدیك امادراهم ودنانیردن منقوش تصاویر بولنانلری قبـل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر
حسب العاده عبـادت وتلبس اولنموب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ایکن مسلمین آنکلـه بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معـامله دن اباایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب
وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسـنه لرده در و بونلرك احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری الات لهولك احکامی
کبیدرکه آنلری کسرایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتلك کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعـالی مثواه
دیرکه مکرامام آلات لهوی مسلمیـندن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجـهٔ حرام اوزره استعمال ایتمین
موثوق به برکسنه یه قبـل الکسر بیع ایلیه بوصورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغله شرعا مباح اولان
طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدراماغنـائمده بولنان کلب صید وپارس وبازی امثالنی بین المسلمین تقسیمده بأس
یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیـه علمامز بیعلرین تجویز ایتمشلردر
ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله استـدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیـه السلام
اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر
وهم کلب حارس هره یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغـله بیعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنك مثلی بلکه دخی اولی درواکر برغازی دارالحربده کمسنه نك ملکی اولمیـان پارس وصقر وبازی مثللو
نسـنه لره ظفر بولوب داراسلامده اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلك منزلنه تنزیل وغنائمه
وضع ایلك اوزرینه ایجـاب اولنور ونظیری دارالحربده کنز یاخود معـدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی
مسئله ده تقدم ایلمشدر کذلك دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبرمثللونسنه لر اخراج ایلسه ینه وصولی انجق
قوت مسلمینله اولدیغندن غنیمتده ادراجی واجبـدر واصابت سمکده دخی بویله در لکن حکم طعـام غنیمت اوزره
یمکدن تناولی ورفقاسنه اطعامی جائزدر کذلك غنیمتدن اولان کلب وفهـد وبازی مثللونسنه لرایله اخذ صید
ایلسه صیدی دخی غنیمتـدن اولور انجق سائراطعمهٔ غنیمت کبی صیدلدن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوك اعدااولوب اولمیانلرك بینلرین تفریق ایدوب دیرلرکه مملوك اولمیانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولورلر
زیرا الصید لمن اخـذه حدیثنك مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلـمة الله وجهی اوزره
اخذ اولنـان مالك اسمیدر و بومعنی انجق بطریق القهرمشرکینك خلافنه تملك اولنـان مالده متحققدرلکن مباح

بر انه مشروح اوزره معروض عرصه
وضوح اولمشدر که موضع غیر مناسبده
اسماء الله کتب اولنمش اولسه انی محو
ایتك جائزدر ومحوی اطرافنه حلقه
چورمکدن احسندر وبرکمسنه بوالده
ذکر الله یازلمش برکاغد بولوب صویه
القاسنی مراد ایلسه کرکدر که قصد
رمی ایتمیوب بنت وضـع ایده زیرا
بونیت تعظیمه اقربدر ودفن مصحفده
کرکدرکه آنی خرقهٔ طـاهره یه
صاروب مدفنی لحد کبی ایدوب دفن
مسلم کبی دفن ایده تاکه اوزرینه تراب
دوکلمیه زیرا حروف مصحف واجب
الاحترامدر ومصحفی لاعلی قصد
الاهانة احراق ایلین تکفیر اولنماز
زیرا بعض علما حضرت عثمان
رضی الله عنه دن بوفعلی نقل ایلدی
وتفصیـل مرقوم کلام حصیردن
ترجمه اولندی منه

وغیرمملوك اولوب بین الناس حقیراولان نسـنه لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز و بووجهله اشـیاء حقیره ایله ذهب
وفضه وعنبرولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میانی تفریق ایدوب دیرلر که کورمزمیسنکه داراسلامده بولنوب صید وحطب
وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسـنه لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنـان ذهب وفضه کبی عزیز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبردخی بویله درکه غنیمت اولور وتخمیس اولنور اماسمك
بویله دکلدر لکن بزلرجوابلرنده دیرزکه دارالحربده قوت جیشله اصابت اولنـان اشیاشریف وخسیس جملـه سی
غنیمتده منطوی وبوبابده مملوك اعدا اولوب اولمیـان مستویدر زیرادارالحرب موضع ولایتلریدر وموضع ولایتلرنده
برنسنه یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدرپس بو اصابت منعـهٔ جیشله حاصله اولدقده حکمی حکم غنیمتدر
کورمزمیسنکه مجاهدین جبـال اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه لر البتـه غنیمتده ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جبـال اهل اسلامده بونلردن برشیئه زهیاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنمـاز زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر و بونلرك جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضیاده اکثردر مقـدمات مذکوره دن بزه معلوم اولمشدر که اشیاء مزبوره دن شریف وخسیس دارالحربده
بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر داراسلامده بولنانلرك حکم قیاسنده ادراج اولنماز واکر برغازی غنیمتدن اولان
کلب وفهد وبازی ایله قصد اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بوفعلی غنیمتدن برشیئله بلااحتیـاج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمته رکوب وثوب غنیمتی تلبس منزلنده درامابونلری صید ایچون ارسال ایتدکده فرارایدوب
عودت ایتمسـه لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارساله استهلاك ایتمش اولمقدر ودارالحربده غنـائمدن
برشیئ استهلاك ایلین ضامن اولماز همان بغـیراذن الامام ایسه تأدیب اولنور ومانحن فیـه دخی بویله در واکر
غنـائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبیس فی سـبیل الله کتب اولنمش اولسه نظراولنور اکرعسکر
مسلمین یاخود قرب عسکرمسلمیـنده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالبـله مستبین ایسه اول فرس لقطه
منزلنده درآنده سبیل داراسـلامد بولنمق کبی تعریفدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغـله وقف عداولنماز
زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقـاق ملك وید حاصل اولماز واکر ید اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالبله تخمین اولنورسه سائرغنائم کبی اد خال مغـانم قیلنور
زیرا عـلامت مزبوره برشیئه استحقـاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مسـاویدر ومحتملدرکه مشرکین
تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القـاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بوعلامتله معلم قیلمش
اوله لر وبویله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیـل اولدرکه بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب یعنی
مراد ایلسـه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنمـاز پس بوندن ظاهر اولمشدرکه علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه دندر دیو فی الاصل
ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسـه لر کرکدرکه امیراول فرسی کرك قبل القسمـة وکرك
بعد القسمة مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بووقفی جائزکورن امامین همامین رحمة الله تعـالی علیهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدرکه بیع وهبه ومیراث قلنماوب مشرکین احرازایله ومسلمین ایادی
مشرکیندن اخذ ایله مالك اوله مزلر بنـاء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وسهمنه
دوشن کسنه یه قیمتنی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری یه ثمننی بیت المـالدن تعویض ایدر بونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمیدرکه آنی مشرکین اسیرقیلـدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بوله لر امابووقفی جائزکورمین امام
ابوحنیفه عامله الله تعـالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سـائر
افراس مسلمینده اولان حکم کبیدرکه عندنده بوفرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتنامله دخی تملکه محل اولور
واکرامام غنائمی داراسلامده تقسیم وخمسنی افرازایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین
استخلاصله شجاعتلرین ابرازایلسه لرنظر اولنورا کرقبل التقسیم مال مزبورخمس ایدوکی معلوم اولورسه کماکان خمسه
رداولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخمـاس اربعه ده متأکداولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسده متقرر
ومتأید اولمشدر واکرمعلوم اولمیوب همـان بین الغـانمین مقسوم اولمش ایسه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده لری یوقدر واکر
تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولسه نظر اولنوراکرقیمتیله یاخود قیمتندن اکثرایله بیع ایتمش
ایسـه مشتری یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه ثمنله اخذ وثمن قیمتنه مساوی یاخود اکـثر اولمغـله اخذنده

مطلب سمة الوقف لبشجة

مطلب حبیس وهوکل
الحبس ابضغنین جمع حبیس
ماوقفته لوجه الله تعالی حبو اناکان
اوارضا اوداراکذا فی المغرب

مطلب المدبر اسره المشرکون
ثم اصابه المسلمون

ارباب خمسه فائده بولنيوب ضرر محتملدر واكر قيمتندن اقل ايله بيع ايتمش ايسه ثمنله اخذي جائزدر زيرا ثمن قيمتندن
اقل اولمغله بو اخذي ارباب خمسه مفيددر كه خمسدن ثمني اعطا وباقيسين اربابي بينلرنده تقسيم ايدر واكر مسلمين ساحل
بحرده بعض امتعه يه ياخود ضرب رياحله امتعه سيله ساحله دوشمش برسفينه يه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اكر اول موضع ارض حربدن ايسه اول متاعك مسلمين يامشركينه صلاحنه اعتبار اولنميوب همان بعد التخميس
فيئه اد خالنه ابتدار اولنور زيرا اول موضعه وصوللرى انجق قوت جيشله اولمغله مصابلرى غنيمت اولمشدر
وفي الاصل امتعهٔ مسلميندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمين كبي بو امتعه يي دخي غنيمت اولمقدن اخراج
ايلمزنكته سي اولدر كه ارض حربده بولنديغندن فضله مشركين آني تجار مسلميندن اشترا ياخود مسلميندن قهرا الخذ
واحراز ايتمش اولملرى محتملدر واكر ارض اسلامدن ايسه حكمي حكم لقطه يه مساوي واول متاعك مسلمين يامشركينه
صلاحي حكم مزبورده يته متساو يدر مكر مال اعدا ايدوكي اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخميس غانمينه ايصال
قيلنور وتفصيل مشروحده نكتهٔ وضوح اولدر كه بر موضعك ظاهرنده بولنان مال باطنده مدفون ايكن استخراج اولنان
اموال كبيدر ومسلمين بركنز مدفوني استخراج ايلسه لر اكر موضعي دار الحربدن ايسه حكمي حكم غنيمتدر واكر دار
اسلامدن ايسه تخميس اولنوب مابقي مصيبنه ابقا اولنور و بو بابده دراهم اعاجمدن وغيريدن اولمقده تفاوت يوقدر مكر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ايدوكي اغلب احتمال اوله ياخود دار اسلامدن ايدوكي معلوم ايسه ده
اول مال موضع اهل حربدن كلوب وضع اولنديغي اغلب احتمال اوله حكمتي اولدر كه وقوف حقيقتي متعذر اولان
اموره حكمي ظاهر اوزره بنا ايلمك واجب وحجت ايله اثباتي ممكن اولميان مواد ده ظن غالب حكم يقيني مستوجبدر
واكر مسلمين دار الحربه دخول ايتدكلرنده قبور كفارده موتا ايله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر ديو اخبار
اولنسه لر اول قبوري حفر واموال واسلحه يي اخراج ايتملري جائزدر زيرا بعض اهل حربك عادتيدر كه شجعان
وابطاللرين اسلحه واموالله ايله دفن ايدرلر واول مالي اخراجده مسلمينه منفعت واردر كه آنكله قتال كفار اوزره
اكتساب قوت ايدرلر وحرمت قبورلري حرمت بيوتلرندن اكثر اولميوب ايچنده بولنان مالي اخذ ايچون بيوتلرينه
هجوم ممز جائز اولنجه حفر قبورلري دخي جائزدر نكته سي اولدر كه اموال مزبوره اموال ضايعه در ومدفن اموال
اولان موضع انجق كنز اولوب قبر اولمازو بو تحقيقله اكفان موتايي نبش ايچون حفر قبور ايله حفر مذكورك ميانلري
تفريق اولنور زيرا اكفان مال ضايع اولميوب حاجت موتايه مصروفه ايدوكي نمايان در بعده اموال مزبوره
بعد الاستخراج تخميس اولنوب غنيمته ادراج اولنور زيرا اكا وصول انجق قوت عسكر ايله پذيراي حصول اولمشدر
واكر مسلمين دار الحربده سوط ونعال وحبال كبي برشيء ساقطي واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اكر اول نسنه
متاع مشركيندن ايسه البته غنيمت قيلنور واكر متاع مسلميندن ايسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قيلنور
بو صورتده واجدي غني ايسه آنكله انتفاعي قطعا حلال اولماز اما اول نسنه يه محتاج ايسه آنكله انتفاعي جائز
كوريلور لكن صاحبي كلدكده نقصانتي ضامن اولور سؤال اولنورسه كه سوط وامثالنده رخصت تملك حديث
صبي بن معبدده وارد وجناب مؤلف كتاب اللقطه ده آني روايتله مستشهد اولمشدر جوابنده ديرز كه حديث
مذكور شول سوط متكسرده در كه هيچ قيمتي اولمامغله بعد السقوط صاحبي آني طلب ايتميه بلكه من اول الامر
آخريني تدارك وآني يدندن القا ايتمش اوله اما قيمتي اولوب وصاحبي القا ايتميوب يدندن ساقط وصاحبي اكا طالب
ايدوكي معلوم اولسه قليلي كثيرينه قياس وحكم لقطه بونده دخي مقياس قيلنور شول حديث صحيح التحديثده
وارد اولان تهديد متواردي كورمزميسنكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط قول شريفلريله
اكنه دن ايلكه وارنجه غنائمدن قبل القسمة آلدقلري اشيايي رد ايله امر ايلدكلرنده ديديلر كه يارسول الله فلان
كسنه شعردن ايكي قبال يعني قيلدن غلظ اصبعده ايكي حبل اخذ ايلدي اول حينده رسول الله عليه السلام
قبالين من نار يعني ناردن ايكي قبال اخذ ايلامش بيورديلر وحكمت غنيمت بويله اولنجه مال مسلمده نه ظن ايدرسين
ومؤلف عدالت پيرا بو مسئله ده برمخالفي وارايدوكنه اصل كتابده رمز وايما ايلدي واول مخالف بعض علماء شامدر كه
آنلر سوط وامثالنده ترخيص عام ايدرلر بعده مؤلف اصابت بنيان فساد مذهبلرين بيان ايدوب ديديكه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوي اولسه آني سرقه ايلين كسنه يه قطع يد ايجاب ايدر ايكن آني مجانا تملك ايلمك
تجويز واستصواب اولنورمي بكا خبر وير كذلك بو قيمتده يكرمي سوط اولسه جمله سي سوطدر ديو مجانا تملكلري
جائز وصواب كوريلورمي بكا خبر وير ومقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر كه سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق چكردك وانار قابغي وبعر ابل وجلد شاة ميته مثللو مقوم اولميوب وصاحبي آني تفقد ايتمين نسنه لردر بو قسمه

مطلب يجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج مافيها من الاموال

مطلب مايجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ايلديكي معلوم اولان اموال يدنده لقطه منزلنه انزال قيلنور والدابة العجفاء التي يعلم ان صاحبها تركها
يعني شول دابهٔ مهزوله كه صاحبي اكا راكب اوله جغي معلوم اوله نسخهٔ حصيريدن يركبها موضعنده تركها
نقل اولندي قرينهٔ سباق وسياقله بو نسخه صحيحة الاتساقدر يعني شول دابهٔ مهزوله كه صاحبي آني ترك وارسال
ايلديكي معلوم اوله آني دار الحربده بركسنه اخذ واخراج ايلسه صاحبنه ردي واجب اولوب طرح اولنان سوط
بي قيمت منزلنده قيلنماز اكرچه مقتضاي قياس بو مذكوراتده واحد ووجوب ردده جمله سي متحددر لكن سوطي
تحمله صاحبي قادر ايكن طرح والقاسي آندن قطع علاقه ايله اعراضني اقتضا ايدر ديو استحسانله قضا ايلديك
امازك دابه اعراضندن اولميوب انجق اخراجندن عجزينه مبني اولمغله زوال ملكني مقتضي اولمديغندن آنده موجب
قياسي امضا ايلديك كورمزميسنكه بركسنه نك جاريه سي دار الحربده مريضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دار الحربده ترك ايتدكده آني شخص آخر اخذ وتربيه ومرضندن تبرئه ايلسه اول جاريه يه اسباب ملكدن برسببله
مالك دكل ايكن شخص مزبوره وطئي حلال اولورمي همان علت مرقومه وامثالنه نظر ايله حيوانده موجب قياسي
مقرر قيلديق واكر صاحب الدابه اخذ دابه سني استدعا ايلدكده يدنده بولنان كسنه اكا سن تخليهٔ سبيل وقتنده
هركيم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهي له ديمش ايديك ديو ادعا وصاحبي دخي انكار مدعي ايلسه
قول مع اليمين صاحبنك قوليدر زيرا قول مذكوري اوزرينه دعوى يعني دعوى كيبدر بو صورتده مدعي اقامت بينه
ياخود صاحبي يميندن نكول ايدرسه دابه مدعي يه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذكوريني تكلم ايلدكده دابه يي
اخذ ايلين شخصك حضور وغيبتي برابردر زيرا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بدنات مذبوحه لرينك
لحومي حقنده من شاء فليقتطع ديدكلرين روايت ايلديك وحديث مذكورك ذكري ومسائلدن بونك امثالينك بياني
باب مايجوز من النفل بعد اصابة الغنيمة مباحثنده تقدم ايلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه سي صحيحه اولوب
موهوب دخي يد موهوب له ده صالح وسمين اولدقدنصكره موهوب بده حاصل اولان زيادهٔ متصله هبه دن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخي هبه سندن راجع اوله من والله اعلم

باب قسمة الغنائم التي يقع فيها الخطأ * يعني قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامي بيان وطريق اصلاحني اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنيانذر اكر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه يي بين الغانمين تقسيم وهر برينك
نصيبي بدلنده برجنسني تسليم وماليتده معادلهٔ اجناسه رعايتن تميم ايلسه جائز كوريلور زيرا حق غانمين انجق ماليت
غنائمده دراعيانده دكلدر كورمزميسنكه امام ايچون بيع غنائم وتقسيم اثمان جائزدر ووصف مذكور اوزره تقسيمده
حقلري اولان ماليتده اعتبار معادله يي تميم وار درامامارث واشترا وامثاللريله مشترك اولان مالي تقسيم بويله دكلدر كه
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضي وجه مشروح اوزره شركادن هر برينه برجنسني ويروب مالك جمله سني
بردن تقسيمله جبرايده مز زيرا بونده شركتلري اعيانده در كورمزميسنكه قاضي اعياني بيع واثماني تقسيم مراد ايلسه
رضالري بولنمدقجه جائز كوريلمز توضيحي اولدر كه بونده شركادن هر برينك اجناسدن هر برنده ملكي ثابتدر حتى
بعض شركا رقيق مشتركي اعتاق ايلسه عتق كندو حصه سنده نافذ در بناء عليه اجناس مشتركه نك جمله سني
بردن تقسيمده معناي معاوضه تحقق ايدر كه هر بري اخذ ايلديكي جنسده بولنان حصهٔ شريكندن شريكينك اخذ
ايلديكي جنسده بولنان كندو حصه سني تعويض ايتمش اولور اما غنائمده قبل القسمة ملك غانمين يوقدر حتى
بعض غانمين رفيق غنائمدن بعضيلرين اعتاق ايلسه عتق كلا او بعضا نافذ اولميوب استيلاد ايلسه ام ولدي اولماز
وولددن نسبي ثابت اولماز انجق شبههٔ ملكله حد ساقط اولور بناء عليه بو بابده قسمت همان هر برينه غنائمدن
حق بدلنده ويرديكني اكا ابتداء تمليكدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسيمده
مساوي اولور بو صورتده غنائمدن برجاريه بركسنه نك سهمنه دوشوب صنكره اول جاريه حرهٔ ذميه اولوب مشركين
آني سبي ايتدكلرينه اقامت بينه ايلسه نظر اولنور اكر شهودي اهل ذمتدن ايسه شهادتلري ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واكر مسلمين ايسه لر شهادتلري قبول وحريت جاريه ايله حكم اولنور و بونده موجب قياس اول
مستحق عليه اولوب جاريه سي يدندن اخراج اولنان كسنه مجموع عسكره رجوع ومأخوذلرندن كندو حصه سني
استخلاص واختلاس درنته كيم قسمت ميراثده بعض شركانك نصيبي يدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لكن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب ديديكه امام قسمت
سابقه سين نقض وابطال ايتميوب اول كسنه يه قيمت جاريه سني بيت المالدن تعويض وايصال قيلر كذلك
اول جاريه برمسلمك مدبره ياخود ام ولدي ايديو اقامت بينه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخي متبينه در نكته سي اولدر كه

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جارية مريضة

مطلب ادعى ان صاحب الدابة قال من اخذها فهي له

مطلب اعتاق احد الشركاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمين واستيلاده شيئا من السبي

مطلب اذا استحق نصيب بعض الشركاء

عسكرك كثرتی و بعد القسمة هر بری قبیله سنه تفرق وتشتتی حسبیله اول كسنه‌نك حصه سیله عسكر اوزره
رجوع ایلك امام ایچون متعذردر ومتعذر فی حكم الممتنع در واول مستحق علیه اولان كسنه دن دخی دفع ضرر
واجبدر ودفع ضرری انجق، قیمت حصه سنی بیت المالدن ادا ایله تعویضده در زیرا خصوص مرقوم نوائب
مسلمیندندر وهم غنیمتدن برشیء متعذر القسمة باقی قالدقده بیت الماله وضع اولنور و بو یله غرامت وقوعنده دخی
الغرم مقابل بالغنم قاعده سی اوزره ینه بیت المال اوزره تحمیل اولنور وهم تقسیم مزبور طرف امامدن
مسلمین ایچون عملنده خطا یی متضمندر و بومثللو خطا بیت المال اوزره تحمیل اولنور كذلك ایكی یا اوچ جاریه
و بونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بیت الماله نقصان فاحش ترتب ایتمسه ینه مستحق علیهه
بیت المالدن تعویض اولنور كذلك قسام غنیمت حین قسمتده برقاچ كسنه یه اداء سهمندن غفلت ایلسه بونلر دخی
تفصیل مقررده نصیبنده استحقاق ثابت اولانلر ایله برابردر اما اسراء مقسومه دن بیك رأس بلكه دخی اكثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرینه بینه قائمه اولوب حریتلریله حكم اولنسه یا خود غفلت قسام بومثللو عدد كثیرده
واقع اولسه بوصورتلرده قاضی مستحق علیهمه بیت المالدن تعویض ایتمیوب بلكه آنلره ایتونی بمن قدرتم علیه
من الجند حتی اردكم علیهم بحصصكم من الغنیمة یعنی عسكردن احضاره قادر اولدقلریكزی بكا احضار
ایدیكز تا كه غنیمتدن حصه لریكز مقابله سنده سزلری اوزرلرینه رد وتحویل وحصه لرندن حصه لریكزه
اصابت ایده جك مقداری تحصیل ایده یم دیمكله كند وقدرتلرینه تفویض ایدر زیرا مستحق علیهمدن
دفع ضرر واجب اولدیغی كبی عامۀ مسلمیندن دفع ضرر دخی واجبدر وكثرت مستحق وقتنده بیت المالدن
تعویضی التزامده بیت مال المسلمینه ضرر فاحشی الزام واردر حتی وقت اولور كه جمیع بیت المالی اذهاب بلكه زیاده
كلوب بیت المالی دیون وافره استیعاب ایدر بناء علیه مستحق قلیل اولدقده استحسانی اعمال وكثیر اولدقده اصل
قیاسی استعمال ایلدیك بوصورتده مستحق علیهم واروب غنیمتدن اخذ ایلمش برشخصی احضار ایلسه لر قاضی
اول شخصك یدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لری مقدارینی آنلره اعطا ایدر كذلك خمسی
بین المساكین تقسیم ایتمش ایسه نصیبلرین خمسدن اكمال وایفا قیلور واكر تقسیم ایتمش ایسه آنلره اموال صدقاتدن
تتمیم ایدر واكر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دكل ایسه كله جك اموال صدقات اوزره دین معقود قیلور زیرا
مستحق علیهمك حقلری امامك رفع ایلدیكی خمسله غیریلرینه و یردیكی سهامده ثابت اولمشیدی پس نصیبلری
محلین مزبورین یا خود محل آخردن آنلره سالم اولدقجه ساقط اولماز و هنوز سالم اولمدیغی بیان مذكوردن
نمایاندر اما مستحق علیهم اخذ غنائم ایدنلردن جمع كثیری احضار ایدوب بزلر بونلر ایله چونكه مساویلرز پس
یدلرنده اولان اموالی جمع و بونلر ایله بزم بیننمزده علی السویه تقسیم قیل دیو امیردن رجا به ابتدار ایلسه لر امیر
بو رجالرینه اعتبار ایتمیوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرین اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ایدر
زیرا قسمتله هر بری حقنده تملیك سهمی صحیح اولدقدنصكره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متیقن
اولمغله انجق اول مقدارده تملیك سابق باطل اولوب بقیۀ حقلری سائر غانمین غائبین یدلرنده حاصلدر لكن آنلری دخی
احضار ایتمدكجه اوزرلرینه بقیۀ مرقومه یی ادا ایله وحكم قضا صحیح وسزاوار اولماز وتفصیل مذكور بین الغانمین
تقسیم قیلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مكیلات وموزوناتدن جنس واحد ایسه بونده
احضار ایلدكلری اشخاصك یدلرنده بولنان اموال باتمام اخذ و بین الحاضرین تقسیم وتفریق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرین جمیع غانمین اولمقده جاری اولان حكم بونده تحقیق اولنور زیرا مكیلات
وموزوناتده قسمت همان تمییز مجرددر كه معنای معاوضه دن مبعددر كورمزمیسنكه بو قسمتده بعض شركانك
انفرادی جائز وشریك آخرك حضوری غیر لازمدر ومكیلات وموزوناتی اشترا ایدنلر بعد الاقتسام هر بری نصیبنی
مرابحة بیع ایلك جائزدر بناء علیه غانمین غائبین غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرین وهم زیاده سین اخذ ایتمشلر اولمغله
مقدار حقلری كندولره سالم وزیاده سی تاوی وهالك مقامنه قائم قیلنور اما عروض واجناس مختلفه یی تقسیمده
معنای معاوضه متمكندر كورمزمیسنكه آنده بعض شركانك انفرادی غیر جائزدر ومشتریلردن بعد الاقتسام
برفرد ایچون نصیبنی بدل ایلدیكی مقدار ثمن اوزره مرابحة بیع ایلك غیر جائزدر بو جهتدن صورت ثانیه ده
مستحق علیهمك مقدار نصیبلری فی الاصل بو احضار اولنانلرك یدلرنده اعتبار ومقدار مزبوری اخذ وآنلره
رد واعطایه ابتدار قیلنور مؤلف دقیق الافكار بوسر مبهمی آشكار ایدوب دیدیكه كورمزمیسنكه بر كسنه فوت اولوب
اوچ اوغلی واوچده عبیدینی ترك ایتمكله قاضی عبیدی بینلرنده تقسیم وهر برینی برینه تسلیم ایتدكدنصكره

برینك نصیبنده استحقاق ثابت یا حریتی ظاهر اولدقده اخوینندن انجق بری حاضر بولنسه آنك یدنده اولان
عبددن انجق فی الاصل آنده نصیبی اولان ثلثنی اخذه قادر اولور اما مسئلۀ مزبوره ده بینلرنده تقسیم اولنان مكیلات
یاموزوناتدن اولسه یدنده بولنان نصفنی اخذه مقتدر اولور و بین الصورتین فرق فارق انجق تحقیق سابقدر
وحكم محرر مبناسی ملك اولوب ابتداء تملیكی متضمن اولمیان قسمتده مقرر اولنجه مبناسی حقوق اولوب ابتداء
تملیك عینی متضمن اولان قسمتده تقرری اولی واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رقیق ایلین بقیۀ جنود
استحقاق مشروحی استماع ایتسه لر دخی قاضی حصۀ مستحق علیهمی یدنده بولنان مالدن اوزرینه حكم ایتمدكجه
یدلرنده بولنانلری بیع وهر بری كند ویه اصابت ایلین جاریه یه جماع ایتمكده جواز واتساع واردر زیرا قسمتده
ابتداء تملیك امامله اكا تملك ایتمش اولمغله قاضی اول تملیكی ابطال الله اوزرینه حكم ایتمدكجه آندن برنسنه ده ملكی
باطل اولماز اما میراث بشقه دركه آنده احد ورثه نصیبنده مستحق علیه اولسه سائر ورثه یه نصیبنی بیع یا وطئ
ایلك حلال اولماز زیرا قسمت میراث تمییز ملك اولوب ابتداء تملیك اولمامغله آنده معنای معاوضه متمكن وورثه دن
هر بری اخذ ایلدیكی جاریه نك بعض اجزاسی نصیبی اولوب و بعض اجزاسی شریكینك اخذ ایلدیكی جاریه ده
نصیبندن عوض اولمق اوزره اخذ ایلدیكی متعین اولدیغندن برینك نصیبنده استحقاق یا حریت اصل بینه ایله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حكم شركت عودت ایدر بو جهتدن وطئ
وآنده بولنان نصیب شریكنی بیعی حلال اولماز و بو فرقك حقیقت بیانی دقد ما ذكر ایلدیكمزدن نمایاندر كه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمین ثابتدر حتی عتقلری غیر نافذ واستیلادلری غیر صحیحدر و بوندن بزه معلومدر كه
ملكلری انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما میراثده قبل القسمة دخی ملك شركا ثابتدر حتی بعض ورثه نك عتق
واستیلادی نافذدر پس قسمت میراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق علیه شریكینك یدنده بولنان مالدن
نصیبنه قسمتدن اقدم مالك اولدیغی كبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اولور اما غنیمتده مستحق علیه بعد
بطلان القسمة شریكینك یدنده بولنان برشیئه قسمتدن اقدم مالك اولمدیغی كبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اوله مز
توضیحی اولدركه امام غنیمتده قسمتی ابطال ایتمیوب مستحق علیهه قیمت نصیبنی بیت المالدن تعویضی مناسب
كورسه جائز كوریلور اما میراثده قاضی بو یله مراد ایلسه قادر اوله مز بلكه مستحق علیه شریكینك اخذ ایلدیكنده
اولان نصیبنه حاكم دیله سون دیلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بیانله فرق مسئلتین نمایان اولمشدر واكر قسام
غنائم خمسله اخماس اربعه یی بر بریندن تفریق ایدوب هنوز برفرده برنسنه و یرمدین خمس یا خود اخماس اربعه
مسروق یا هالك اولسه كركدركه ما بقی ده قسمتی استقبال وهالكی معدوم اصلی منزلنه انزال ایلیه زیرا قسمت
قبل التسلیم مجرد مقسومی بر بریندن تمییز ایله تمام اولمایوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمغله انجق لااقل
ایكی كسنه میاننده رسیدۀ اختتام اولور بناء علیه هلاك هالك قبل التمییز یا بعد التمییز واقع اولمق برابردر اما سرقۀ
اخماس اربعه خمسی مساكینه اعطادن صكره واقع اولسه مساكینه مأخوذلری سالم اولوب غانمین برشیئله
اوزرلرینه راجع اوله مزلر كذلك سرقۀ خمس اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیمدن صكره وقوع بولسه غانمین
اوزره دخی برشیئله رجوع اولنماز زیرا صورت اولیده قسام وكیل غانمین كبی اولمغله خمسی ارباب خمسه ایصاله
كندو ایله ارباب خمس بینلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانیه ده وكیل مساكین كبی اولمغله اخماس اربعه یی
غانمینه ایصال الله كند وایله غانمین بینلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وكالت طرفینه صالح ایدوكی مالا
كلامدر نظیری اولدركه بركسنه ثلث مالنی مساكینه وصیت ایدوب قاضی دخی تركه یی تقسیم وثلثینی ورثه یه اعطادن
صكره یدنده ثلث ضایع اولسه یا خود ثلثی مساكینه اعطادن صكره ثلثان یدنده ضایع اولسه قسمتی تمامله امضا
اولنوب احد فریقین آخر اوزره برشیئله رجوع وتقاضا ایده مزلر زیرا قاضی قنقی فریقك نصیبی یدنده قالمش ایسه
اول فریقك نائبی كبی ونصیبلری نائبلرینه واصل اولمق كندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاكی
كندو اوزرلرینه محسوبدر كذلك اخماس اربعه یی تفریق وسهام خیل ورجاله اوزره تجزیه وتلفیق ایدوب
هنوز برفرده نسنه و یرمدین برمقداری ضایع اولسه كركدركه قسمتی نقض وابطال وما بقی یی بینلرنده تقسیمی
استقبال ایلیه زیرا بركسنه برنسنه یی قبض ایتمكله قسمتی تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لكن
هلاك هالك نصیب جماعتدن واقع و بقاء باقی دخی ینه جماعتده راجعدر واكر سهام رجاله یی و یروب خمسله
سهام خیل عندنده بشقه بشقه قالمش ایكن سهام خیل ضایع اولسه بوصورتده رجاله یه مأخوذلری سالم اولور كه
قسام امام اصحاب خیلدن نائب كبی اولمغله حق رجاله ده قسمتی تمامدر بعده كركدركه یدنده بولنان خمسی تقسیم

مطلب استحق نصیب شریكه من الورثة فی الجاریة

مطلب اوصى بالثلث ثم ضاع الثلث بعد دفعه المیراث

وخمسنی ارباب خمسه و باقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بو ایکی فریقدن برینه نصیبنی ویرمکله بینلرنده
قسمت تمام اولمدیغندن هلاك هالك اوزرلرینه الزام و بقاء باقی ینه آنلر ایچون التزام اولنور کذلك بو صورتده ضایع
اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکنی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره
تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام
اولمشدر و بو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیکمز حریت یا طریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده
فرق واردر وجه فرق اولدرکه عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاك
بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولنلرك نصیبنده قسمت ابقا واولده
جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی
بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه بز قریبا بیان ایلدیك که امام غنائمی
دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینك
ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جغی مقرر ومسلم
ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلك بیعله ملك مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده
اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریك اوله مزلر زیرا شریك اولسه لر
انجق غنیمته اولورلر یوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد
بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملك مشتری یی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملك غانمینی
مستوجب اولمغله قطع شرکت مددده احراز ایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بعده نائب غانمین
اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کبیدر وغانمیندن بیعك نفوذی غنیمته تأکد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمی
اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کبیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر
بوندنصکره بیلك کرکدر که مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلر ایکن مشرکین
عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلین آنی براقسون
ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تا که دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیو ندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال
امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیکمز
نسنه لری سنك امرك ایله طرح ایلدیك سنك ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرك قیمتلرینی بزه
ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنمیوب
مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاك
سائره لرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة
رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرلرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشتریلرنده دین متقرر اولان اثمانه باعث
سقوط و برأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدر که
خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تا که اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه
طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلیه زیرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف
مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق
اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر
نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بو صورتده طرح ایتدکلری اشیانك قیمتنی اکا تضمین ایدر
زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه
نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره
واجبدر زیرا ثمن ذمتلرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع
کرك فعل مشتری ایله اولسون وکرك فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم
ما اشتری منی فهو برئ من الثمن یاخود علی انه برئ من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی
طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه
بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

مطلب المکره بحق محسن وما علی المحسنین من سبیل

مطلب لا یسقط الثمن بعد التقرر باتلاف المبیع من البائع او غیره

زیرا

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیری مالکدر اما امام ابو یوسف
رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون
بیع ایتدکلری اموالك اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابوحنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر
بو تصرفنده اوزرینه عهده لازم اولنلردن دکلدرکه کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن
عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالك اوله مز کذلك عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده
امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر
کذلك امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بر وجهله استهلاك ایتمکله بیعی غانمیندن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه
یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالك ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح
شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو برئ من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی
نسنه لردن برشیئ صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمندن بریلر اولمکز اوزره
دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور
اکرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالك ابرا اولمریله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدر ایدی لکن توجیهنده
دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعك
غیری برکسنه ابراء مشروطی ذکر ایتمیه رك اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزك اولمق
اوزره دیسه یاخود قیمتی سزك اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره برنسنه یی ضمان
دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره در نکته سی اولدر که مبیع
مشتریلرك ملك وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرك بایع وکرك غیر مشتریلره کندو
ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولورلر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی
مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس ما نحن فیهده امیر یاخود
بایعك طرحله امر وندالرینك حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیروده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا
شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر غنیمته مالك دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمنده
سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد
فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیو ندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله
امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجبنی اتیان ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر
زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی صحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی
ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقاله دنصکره مشتری
اوزره ثمن باقی قالماز و بو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاك غنیمت موجب ضمان
اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سببیله دخی اوزرلرینه
نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قمیص
قطع ایله دیمکله مشتری قطع قمیص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفمدن
شو مساکینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطا ایله بن سندن شو ثوبی یا شو طعامی شو ثمنله
اشترا ایلدم آنی بکا قمیص قطع ایدوب یاخود طرفمدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح
اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بویله در کورمزمیسنکه مشتریلر غنیمتی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلا قضاء
قبول واسترداد ایلسه صحیح اولماز می حال آنکه بعد القبض بلا قضاء عیبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بیان
مذکوردن متبین اولور که امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدر که حق غانمین اکرچه
بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز
نته کیم دار اسلامه احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلك مال خراجده دخی بویله درکه امام مال خراج بدلنده
ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذ در وما نحن فیه دخی بویله در واکر صورت
مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتمیوب تا که برایکی مرحله سائر
یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه
واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

مطلب الابراء لا یحتمل التعلیق بالشرط

مطلب اقالة الاب او الوصی ما باعا

مطلب قال البائع اقلتك فاقطعه قمیصا او تصدق به منی

مطلب الرد بالعیب بلا قضاء کالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب
ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بوصورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایتدیکمز کبی طرح ایتشیدیك دیو
دعوی ایدوب و بودعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینة تصدیقه
رواکوریلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن
دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلاحجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی
هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی
اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس
عدم صحتنی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله
بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن
بکا اقاله اوزه طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیوندا
قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره
تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل یعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدر که برکسنه آخره خطابله بکا
شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا
درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده
استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشتمیلره
دخی آنلر اخبار ایلسه‌لر بوصورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابردرزیرا امیر ایشتمیلره کلامنی تبلیغده
اذنی منادی یه نصا ایذان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینه ده اولان
متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشتمیوب ایشیدنلر آنلره
اخبار ایتمکله طرحه برابر ابتدار ایلسه‌لر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردر زیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك
رعیتنه خطابنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون
متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقود در وهم اقالهٔ عقد ایله عقد اصل مقایسه اولنمغله برتاجر بن شو عبدیمی
فلان غائبه شوثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کسنه رسول
قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه
یافلان دیو تبلیغله اول کسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور
کذلك ابلاغله مأمور اولان کسنه ابلاغ ایتیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری
صحتله موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب
غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور
وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدر زیرا منادی یه تبلیغله امرینی
تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتمیوب
همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنه‌لری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز
بوقولیمی غایبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم
دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بوقولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك
عبارتی کند وعبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمش اولسه مقتضای قیاس نفسی
ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف
صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده
طرحه سرعت ایدلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور
وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بوجهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله
عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعه دن خمسنی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر
اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی
برفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمزکورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق
سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وغانمیله ارباب خمس بینلرنده اخماسا تشریکله تکمیل اولنور وتفریق مذکور
قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر
اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق
اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت
متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله
رجوعه مالك اوله مزلر وبز قریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که
بوصورتده شرکت مدد خمسده اولمیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر
پس محل حقلرینك غیرینده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا
قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمده
تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکته مستحق
اولسه‌لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان
نسنه‌لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله
بردخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده
تشریك خصوصنده غایت ما یمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض
مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر ومانحن
فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بو وجهله اخماس اربعه ده اشتراکه کسب
استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه
سهملرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله
حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بریاخود ایکی کسنه‌نك
غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بوصورتده شرکته مستحق اولورلر لکن
جماعت کثیره نك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بوصورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس
بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف
دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر و بو تفریق دلپذیر قریبا باب
قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نك نصیبلرنده ظاهر اولسه
بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری
تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی تعرقلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب
واحدومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمایوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله
واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله
آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر
جنودی ویروب همان بدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی
زیرا نائل اولملرینه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل
اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین
جانب آخردن دار اسلامه خارج اولسه‌لر شرکتده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده
معتبر اولان جیشه وصوللریدر بوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده
شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم
شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب
انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسه‌لر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث فوت اولدقلرندندر وبومعناده جبشه مخالطه ودخوللريله موضع قريبه نزوللري بينلرنده فرق يوقدر
بوصورتده دخي امير غنيمتي عسكر اول ميانده تقسيم ايدوب جبش مدده آندن برنسنه تسليم ايتمكله جبش مدد
بوامري خليفه يه رفع وتقديم ايلسه لر كركدر كه خليفه صنع اميري امضا وتقويم ايليه زيرا وقعه ده حاضر بولنمیان
مدداچون ثبوت شركت بين العلماء مختلف فيهدر وامير دخي تقسيمده بمنزلة الحاكم در ومجتهد فيهده حكم حاكم
نافذدر حتى خلافني رأى ايلين حاكم آخره رفع اولنسه نقض ايده مز وبو بابده صنع امير دخي بويله در واكر امير
غنائمي دار الحربده بيع ايدوب لكن مشتريلر خيار رؤيت ياشرط خيارلري ياوجدان عيبله رد ايتدكلرندنصكره
مدد لاحق اولسه آنده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بوصورتلرده بيع غنائم اميردن نافذ ولازم اولمشدر
كورمزميسنكه خيار رؤيت وعيبله ملك مشتري بالاجماع ثابتدر وخيار شرطله دخي عند ابي يوسف ومحمد
رحمه الله تعالى عليهما ينه ثابتدر وعند ابي حنيفه رضي الله تعالى عنه اكرچه ملك مشتري غير ثابتدر لكن
مشتريلر بحكم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بو بيانله متبين اولمشدر كه صور مزبوره ده غنائم غنيمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمينده مندرج اولمشدر بناء عليه مدد لاحق شركته متلاحق اوله مزلر كورمزميسنكه
لحوقلرنده مشتريلر هنوز نقض بيع ايتميوب خيارلري اوزره ثابت بولنسه لر بعد تمام البيع ثمنده شريك اوله مزلر ايدي
كذلك بعد نقض البيع مبيعده دخي تشريك اولنمازلر واسباب مذكوره ايله بيع منتقض اولوب مبيعك يد امامه
عودتي همان التماس مشتري برله واقع اولان اقاله بيعله عودتي منزلنده اولور واكر امير خمسي مساكينه تسليم ايدوب
بعده اخماس اربعه يي بيع وثمني تقسيم مراد ايلسه بو دخي جائز كوريلور زيرا اكرچه غانمينله ارباب خمس بينلرنده
قسمت تحقق ايتمشدر لكن نصيب غانمين بينلرنده تقسيم اولنماديغندن نصيبلرنده ملك غانمين ثابت اولمامشدر
كورمزميسنكه نصيبلريني بيع ايتسه لر بيعلري جائز اولماز وملكلري ثابت اولمديغجه بيع وقسمت ثمنده ولايت امام
باقيه در كورمزميسنكه امام اولا اخماس اربعه يي بين الغانمين تقسيم بعده خمسي بيع ايلسه جائز كوريلور عكسي
دخي بويله در واكر امير بيع غنائمده ايام ثلثه ده خياري نفسي ايچون شرط قيلمش اولوب ونقض بيعدن مقدم
يامؤخر جبش مدد لاحق اولسه بوصورتده نقض بيعله مبيعده وتمام بيعله ثمنده شركته مستحق اولورلر زيرا
بايع ايچون خيار شرط ثابت اولدقجه مبيعده ملك مشتري ثابت اولماديغي كبي مبيعده مشتريلر ايچون حق تصرف
دخي متثبت اولماز بناء عليه غنائم مبيعه حكم غنيمتدن خروج ايتمز اما صورت سابقه بشقه در نكته سي اولدر كه
بايع ايچون شرط خيارايله عقد اولنان بيع حق حكمده معلق بالشرط كبيدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدوم مدر بوجهتله ابتداء حكم بيع انجق عند اسقاط الخيار ثابت اولور حتى مشتري قبل اسقاط الخيار مشتراسني
اعتاق ايلسه عتق نافذ اولماز بو سببله امير صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بيع ايتمش كبي اولمغله شركته
مستحق اولورلر واكر امير خمسي تفريق ومساكينه اعطا ايدوب هنوز اخماس اربعه يي تقسيم ايتمدين غانميندن
بري غنيمتدن برجاريه يي اعتاق ياخود استيلاد ايلسه ايكيسيده صحيح اولماز زيرا بوقسمتله غانمين ايچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقجه عتق واستيلاد ثابت اولماز اكرچه حالت مزبوره ده لاحق اولان
مدد ايچون شركت يوقدر لكن بومعني غانمينك ثبوت ملكنه دلالت ايتمز نته كيم دار ايله احرازدنصكره قبل القسمة
حكم غنيمت بويله در كه اول هنكامده لاحق اولان شريك اولمازلر ايسه ده ينه ملك غانمين ثابت اولمامغله عتق
واستيلادلري نافذ اولماز بناء عليه صورت مفروضه ده واطئ اوزره عقر جاريه ايجاب اولنور زيرا امام خمسي
تفريق واعطا ايتمكله اخماس اربعه تأكد حق غانمين خصوصنده دار ايله محرزه اولان غنائم كبي اولمشدر
وبوشبهه ايله واطئدن حد ساقط واوزرينه عقر واجب اولمشدر پس اول جاريه ولديله غنيمته تسليم وبين الغانمين
تقسيم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره ده تأكد حق غانمين جهتيله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شركت مدد لاحق مسلوب ايسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستيلاد دخي مسلوبدر ومانحن فيه دخي
آنك كبيدر واكر امير اخماس اربعه يي عرفاي عسكر ورؤساي رايات لشكر ميانده تقسيم ايلدكدنصكره هنوز
آحاد عسكره تفريق وتسليم اولنمادين بعض اهل رايه كندو رايه سنه تعيين اولنان عبدي اعتاق ايلسه مقدما
بيان ايلديك كه عتق مزبور بطريق الاستحسان تنفيذ اولنوب بعض شركانك اعتاق ايلديكي عبد مشترك
حكمنده قيلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمين امير خمسي مساكينه اعطادنصكره فوت اولسه آنك نصيبي
ميراث قيلنور زيرا نفوذ قسمت موجب تأكد حق اولمقده بيع ودار ايله احراز منزلنده اولوب ارث دخي ملكده
جرياني كبي حق متأكده ده دخي جاريدر كذلك صورت مفروضه ده مشركين اخماس اربعه اوزره استيلا ودارلريله

مطلب حكم خيار الشرط للبايع

العقر صداق المرأة اذا اثبت بشبهة كذا في المغرب وفي التسهيل قيل عقر الجارية عشر قيمتها لو بكرا ونصف عشر قيمتها لو ثيبا وفي الخلاصة في تقدير العقر ينظر بكم تستأجر تلك المرأة للزنا لو كان الزنا حلالا فيجب ذلك القدر

احرازدنصكره مسلميندن جبش آخر آني تخليص ايلسه لر نظر اولنور اكر جبش اول قبل اقتسام الثاني واصل
اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبيل بوله مزلر نته كيم دار اسلامه
محرزه اولوب هنوز تقسيم اولنميان غنائمده حكم شرعي بويله در نكته سي اولدر كه صورت اقتسامده جبش ثاني
اقتسام ايله مالك اولديلر اما جبش اول هنوز مالك دكللر ايدي بوجهتله مجانا آنجق اخذلري يوقدر وقيمتله اخذده
دخي فائده يوقدر اما عدم اقتسامده جبش ثانينك اخذ واحراز ايله حقلري اكرچه متأكد اولمشيدي لكن هنوز
مالك اولمامشلر ايدي كذلك حق اولين دخي متأكد اولمشيدي پس حق اولين رجحان سبقله ترجح ايدر واكر
وصول جبش اول امير جبش ثاني خمسي بين المساكين تقسيمدن صكره محقق اولورسه ينه اخماس اربعه يي
اخذه احق اولورلر زيرا اخماس اربعه بوقسمتله هنوز جبش ثانينك ملكي اولمامشدر لكن مساكين خمسه مالك
اولملريله آنلردن استرداده تمكين اولنمازلر واكر امير ثاني اخماس اربعه يي جبش ثاني يه تقسيم وخمسي ابقا ايتمش ايسه
جبش اول خمسي بلاشئ اخذ ايدوب اخماس اربعه ده ملك جبش ثاني ثابت اولمغله اكا وصول والتقايده مزلر
واكر هيچ برقسمتي تقسيم ايتميوب انجق قبل الاحراز او بعده جمله سني بيعدن صكره جبش اول حاضر اولورسه
آندن برشيئ اخذه قادر اوله مزلر زيرا بيعله مشتريلرك ملكلري اولمشدر حتى عتقلري دخي نافذ اولمشدر وجبش اولك
هنوز ملكلري آنده متحقق دكل ايكن مجردا كافي الاصل مستحق اولملريله ابطال ملك متعينده ولايته ملتحق اوله مزلر
واكر امام غنائمي تخميس وجبش اولك نفراتي ياخود رؤساي راياتي بينلرنده تقسيم ايلدكدن صكره اوزرينه
مشركين استيلا واحراز ايدوب بعده جبش آخر يدلرندن تخليص واخراج ايتدكلرندن صكره صاحب اوللري
حاضر اولسه نظر اولنور اكر حضورلري قبل القسمة ايسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد القسمة ايسه ديلرلرسه
قيمتلريله اخذ ايدرلر زيرا بوصورتده بين النفرات ياخود بين رؤساء الرايات تقسيمله ملكلري ثابت حتى عتق مثللو
تصرفلري دخي نافذ اولمشيدي بوندنصكره آنك اوزرينه وارد اولان استيلا همان املاك سائره لري اوزره
وارد اولان استيلا ايله علي سواء در والله اعلم

باب العيب يوجد في بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها * يعني قسمتدن مقدم يامؤخر بعض غنائمده ظهور معايب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امير مسلمين علي وجه العدالة غنائمدن خمسي علي حدة افراز واخماس
اربعه يي دخي علي حدة ممتاز قيلوب هنوز هر فريقك نصيبلرين توزيع وتفريق ايتمدين احد قسمينده وضع
ايلديكي مثلا بعض رقيقده وجود عيبي تحقيق ايلسه نظر اولنور اكر عيب يسير ايسه قسمتني علي حالها امضا
وتقرير ايدر زيرا قسمت غنائم توسع اوزره مبني در وصداق وبدل خلع كبي توسع اوزره مبني اولان امورده عيب يسير
غير معتبر در كورمزميسنكه عيب يسير بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اكا التفات اولنماز كذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واكر رقيق قليلده عيب قليل فاحش ايسه ياخود رقيق كثيرده عيوب كثيره
غير فاحشه اولوب اما جمع اولنسه برعيب فاحش منزلنه واصله ايسه اكرچه بونده دخي قسمتني نقض ايتمز لكن
اول نقصانه نظر وجمع ايدوب معادله حاصل اولنجيه دك قسم آخردن اوزرينه ضم ايدر زيرا اعتبار عيب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضيقه مبني اولان امورده معتبردر لكن اعتبار مزبور مباشرت قيلديغي عمل قسمتي
نقضه محتاج دكلدر زيرا مقصود همان معادله در واولدخي احد قسميندن قسم آخر اوزره زياده ايله تحصيل اولنور
سؤال اولنورسه كه چونكه قسمت قبل التسليم قسمت دكلدر بوجهتله لازمدر كه امام اعتدال نظرجانبين اوزره
استينا في التزام ايليه جوابده ديرز كه مباشرت قيلديغي افراز وتمييز تمام قسمت دكل ايسه ده اعمال قسمتدن اولمغله
عيب فاحش ظهورنده متبين اولور كه امام بعض اعماله قيام وبعض اخرايله ترك قيام ايتمشدر پس همان ترك ايلديكي
عملي اتيانله اشتغال ايدر بوقسه اتيان ايلديكي عملي نقضله اشتغال ايتمز كذلك خمس ايچون تعيين ايلديكي بعض رقيقك
حر مسلم ياحر ذمي يامستملك ام ولدي ايدوكي صكره تحقيق اولنسه ينه مباشرت قيلديغي قسمتي نقض وتعويق ايتمز
ولكنه يأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قيمة اربعة اخماس هذا الذي وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
يعني صورت مفروضه ده انجق حريتي تحقيق اولنان شخصك علي فرض الرق قيمتندن اربعه اخماسي مقدارني
غنيمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ايدر زيرا معادلۀ مقصوده بونكله حاصله اولور شارح الكتاب
شرح الله تعالى صدره عند الحساب ديركه بو جوابده نظر وارتياب واردر زيرا حريتي تحقيق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسي نصيب ارباب خمسدن واربعه اخماسي نصيب غانميندن اولديغي كبي آنده بحسب الحرية
قسمت مؤثره اولمديغندن بعد القسمة دخي بويله در وصورت مفروضه ده نصيب غانميندن قيمتنك اخماس اربعه سي

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحوهما

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتی قيمت اخماس اربعه‌دن تنقيص اولنمدقجه تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن ازديادينه بادی اولوب حصول معادله يه مؤدی اولماز لكن توجيهنده بز ديرزكه امام شخص مرقومی
حصهٔ ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسنی ارباب خمسك اصل حقلری اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سنی
دخی غانمينه تسليم ايده جكی غنائمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واخذ العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضله رجوع ايدر وبو بابده عوض تمام اخماس اربعه‌در كذلك حريت
بعض رقيق خمسی تقسيم ايتميوب همان اخماس اربعه يی غانمينه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنميوب خمسی اربابی بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه يته قسمتی نقض ايتميوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر وعند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يی امام دیلرسه ابتداء و يروب يدنده حريتی ظهور ايلين
مسكينه و يريرو ديلرسه مسكين آخره و يرير زيرا يدنده حريتی ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسی غير صحيح ايدوكی
ظاهر اولمغله مقدار مزبوری هنوز برفرده و يرمش كبی اختيار مصرفنده رأی امام باقی قالمشدر ونقصان عيب فاحش
دخی بويله‌دركه آنی دخی يدنده نقصانی ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره و يرمك رأی امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالی باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركنی استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه وما لا يجوز وما يكون قبضا فی البيع وما لا يكون *

يعنی قسام غنائم غنائمدن كندو سهمی ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال وبيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقال‌در امام المسلمين بركسنه يی بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخی بعض اشيايی دار الحرب يا دار اسلامده قيمتندن اقل ايله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصانی قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعی صحيح واكر ما لا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صر يحدر زيرا فعل مولی فعل امامله برابر وآنده دخی جاری اولان بو حكم مقرردر ومعنای مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدركه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضاری ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتی متضمن اولمق اعتباريله‌در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معنای نظری
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معنای نظردن مهجور دكلدر
كورمزميسنكه اب ووصی مال صغيری غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مملكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه‌نك غنيمتده نصيبی بولندقده كندو نصيبنده علی الاطلاق ولايت بيعی مقرر اولمغله
نصيبنده بيعی بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدی نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادی جوابنده ديرزكه قبل القسمة
نصيبنده دخی اصلا ملكی يوقدر كورمزميسنكه طرف امامدن بيعه مولی قيلنمايدی برنسنه‌ده بيعی نافذ اولماز
ايدی بو جهتدن عندمزده معلوم ومقرردركه جمله سنده نفوذ بيعی انجق باعتبار معنی النظردر توضيحی اولدركه
مالك هبه اولميان كسنه‌دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه‌در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه‌ده هبه سی غير صحيحه‌در
وغبن فاحشله بيعی دخی بويله‌در و بومقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضی الله تعالی عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضی الله عنهما يه
غنائمدن بر طشتی بيك درهمه بيع ايتمشيدی بعده مسور آنی ايكی بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه
لا تتهمنی وفی نسخة لا تلمنی ورد الطشت فانی اخشی ان يسمع ذلك عمر فيری انی حابيتك يعنی يا مسور سكا غدرايله
بنی اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتی بكا ردقيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بو خصوصی ايشيدوب بن سكا محاباتله بيع ايتمشم ظن ايليه همان مسور آنی رد ايلدی بعده بو قصه حضرت
عمر رضی الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذی جعل رعيتی تخافنی فی افاق الارض يعنی حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه‌می آفاق ارضده و بلاد بعيده‌ده ايكن دخی بندن خوف ايدرلر قيلدی ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدی و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدی البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدی واكر اول مولی غنيمتدن برشيئی قيمتندن اقل بلكه اكثرايله نفسی ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشتری اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتی تضاد احكامی متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

وبعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالی‌در اما قياس قول ابی حنيفه رضی الله عنه اوزره
قيمتندن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يی مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لابقدركه مال يتيمی نفسی
ايچون اشترا ايلين وصی منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدركه جواب مذكور اجماع جمله‌سيله صحيحدر زيرا بونك
بيعی بمنزلة الحكم‌در حتی بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسی ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنا يی متضمن اولمايدی منفعت ظاهره اولمسه دخی بالاجماع جائز اولور ايدی
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكی عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدی اولديغندندركه بو معنی جائز
دكلدر واكر مولی نفسی ايچون اشترا وثمن مسمی ايله نفسی ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقری ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعی باطلدر وحد دخی شبههٔ ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقری واجبدر اكرچه موجب قياس نفسی ايچون اشترا ايتمه‌دين وطئ واستيلادی كبی
ولددن نسبی ثابت اولميوب آنی دخی غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسانله اول
ولدی قيمتی مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولی بو تصرفنده
مال والددن نفسی ايچون اشترا ايلين اب كبی ولايت بيعی ولبسی اولدقلری ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداری غرور ايچون اثبات حكمده كافی اولمغله
ولدينی قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقری وقيمت ولدی غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت و جاريه ايچون ويرديكی ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمنی اكا عقرايله قيمت ولددن اعطا قيلرز زيرا
بونلر غانمين ايچون مولی اوزره دينيدر وآنك ثمنی دخی بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بر برينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يی بيع و بقيهٔ ثمنی ايفا ايدر بعده ما بقی يی آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا ما بقی جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولملريله قسمتی متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولی
غنائمدن نفسی ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدركه مولی اشترا قصد
ايلديكی نسنه يی اولا اعتماد ايلديكی بركسنه يه اقصای ثمنله بيع بعده اندن نفسی ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدركه اول كسنه‌دن اول ثمنی ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسی ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلی يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولی قبضه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولی شول
قاضی ايله همحالدركه مال يتيمدن نفسی ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولی نفسندن
نفسی ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضی الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدركه ابل صدقه‌دن
برمقداری جمع اولنوب حضرت عثمان رضی الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتور دكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصای اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسی ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنهه واروب بو وقعه يی اخبار ايلديلر اول دخی همان حضور عثمانی يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكنی كوردكمی ديو عتاب واول ابلی ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدی وحضرت عثمان رضی الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلری
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبی اولمشيدی پس بو اعتراض حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه كبی
ذات عالیشان اوزره وارد اولنجه سائر ولی مقاسم اوزره ورودی اولی‌در واكر قسمت غنائم ايچون
مولی اولان كسنه اجزاء غنائمی تجزيه وهر حصه يی بيان وتسويه دنصكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سی دخی ظاهر اولسه بو صورتده هركس نصيبنی قبض
ايلمك جائز اولديغی كبی مولايه دخی جائز اولور زيرا قرعه‌ده نفسنی غيريلريله تسويه ايلديكندن تميز نصيب نفسنده
تهمتدن عاری وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكی هنكامده جاريدر و بز بو معنايی باب نفل الاميرده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه‌ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحی اولدركه بو وصف اوزره قسمت
يالكز قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدركه قسام نصيبنی قبض ايلديكی كبی مسلمين دخی
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله‌در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع يالكز نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كورمزميسنكه احد ورثه
تركه يی سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الاقراع هر بری نصيبنی قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احد ورثه بيع تركه يه مولی اولوب تركه‌دن سائر ورثه‌نك نصيبلرينی رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصي لنفسه بالمنفعة الظاهرة لليتيم

مطلب اول ما عيب علی عثمان رضی الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه اولشئ برضاء سائر الورثة

مطلب يتعلق بقبض المبيع

وغنيمتده دخی قسمت وبيع ايچون مولى بونك كبيدر واكر بيع غنائمه مولى قيلنان كمسنه غنائمك ارماك يعنى قسرا قلرينى
برحظيره يعنى آغل ايچنه وضع ايدوب صكره ايچندن بررمكه يى بعينها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره
اول شخصه ايشته سنكله اول رمكه نك بينلريكزى تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنى قبض قيل ديمكله
شخص مزبور كيروب قبضنه تدبير ايدر ايكن رمكه اندن كريزان وباب حظيره دن چيقوب بى نام ونشان اولوب
قبض ايده مديكندن مطالبهٔ رد ثمنه شتابان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقود عليهى تعريفله صورتياب اولور
امدى بو مثللو مسائلده مشترينك معقود عليهى قبضى كاهيجه بايع مشترى ايله معقود عليهك بينلرينى تخليه دن صكره
قبضه قدرت كلمكله اولور وكاهيجه مشترى يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشترينك معقود عليه
اوزره اثبات يده قدرتى معتبردر تا كه قابض اوله اما صورت مباشرتده بو معنى معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم
حقيقيدر وشيئك حقيقتى همان وجوديله تمام اولوب شئ زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون
قدرت قبضى مستدعيدر بو مقدمه يى تقديمدنصكره جواب مسئله يى تفهيمده دير زكه حظيره ده اولان رمكه نك
مشترى اخذينه قادر اولوب غاية الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وسائر قيد وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولديغى صورتده دخی باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجى نابود ايسه تخليه قبض
مشتريدن معدود دركه مشترى قبضه قادر وبايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشترى اخذينه غير قادر
ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بركشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتى ظاهر ايسه
بو تخليه قبضدن عدا اولنمديغى باهردر زيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله
بو بابده تخليه حكما غير متحصلدر واكر مشترى بنفسه اخذه قادر اولميوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دكللر ايسه ينه جواب سابق اوزره عدم قبضى ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دليل اولمديغى ظاهردر كورمزمىسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله يى اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر
وبو معنى بنفسه تمكننه دليل اولمديغى متبيندر كذلك مشتريده حبل بولنسه اخذه قادر اولوب فرارى حبلى
بولنمديغندن ايدوكى ظاهر اولسه بو دخى قبض اولمديغى باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلا حبل ولا عون اخذه قادر ياخود حبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه
تخليه قبض ايدوكى ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردر زيرا قبضه قادر ايكن ايتميوب رمكه سمت فراره
سالكه اولمغله مشترى بعد القبض مضيع اولوب مالندن هالكه اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامى
يد بايعده ايكن مشترى يه آل شو رمكه يى ديوب زمامنى يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه ينه مال مشتريدن
ايدوكى آشكار درزيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينى حقيقة اثبات ايلمشدر ومشترى اوزره تقررثمنده معتبر اولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقد ايله واجب اولان مشترى يه تسليمدر يوقسه اوزرنده
يدينى ابقا دكلدر واكر بايع يد مشترى يه وضع ايتدكدنصكره يدينى نزع ايتميوب مشترى ايله برابر امساك واو حالده
ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزى تخليه قيلدم وامساكم آنى سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنى ضبط
ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بو دخى قبض ايدوكى بديداردر زيرا بايع
يد مشترى يى اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينى استدامتنده تقرر يد مشترى اوزره معيندر يوقسه مانع دكلدر
بو جهتله تمام قبض مشترى يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بو صورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدى اوزرنده
باقى اولدقجه ثبوت يد غيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يد مالك باقى اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلى
اولميوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابده ديرزكه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولمق على طريق المنازعة والمقابله
اولدقده در يوقسه يد غيرى تمكين وجهى اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بيعى مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك
قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه انجق تفويت يد مالكله در
اما بيعك ضمان مشتريده دخولى مجرد يد مشترى اوزرنده ثابته اولمغله در بناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل
دخى حكم بيعه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولماز
حتى قبل نقل المشترى هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشترى قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشترى غاصبه برشيئ تضمين ايده مز واكر رمكه يد مشترى يه واصله اولميوب هنوز يد بايعده حاصله ايكن
بايع ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزى تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنى انجق سنك ايچون امساك ايده يورم
ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بو صورتده مشترى اخذ وضبطنه قادر ايسه ده ينه معناى مذكور ايله قبضى

مطلب وجوب الضمان على الغاصب وعلى المشترى والفرق بينهما

آشكار

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقة ثابته در وحكم يد حقيقيه انجق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله
مشترينك قدرت قبضيله يد حكميه سى آنده بايع ايچون ثابته اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا
ثياب اولوب بايع آنى حضور مشترى يه قد خليت بينك وبينها ديه رك وضعدن صكره هالكه اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشترى دخى متمكن قبض اولمشدر حتى بايع يدنده
امساك ايدر ايكن مشترى يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر بر طرفى دخى يد مشترى يه
واصل اوله بو صورتده يد حقيقيه سى يد بايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع ثوبى مشتريدن بعيد اولان
موضعه القا ومشترى يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب ايلسه مشترى كلوب يدى واصل اوله جق مرتبه ده
ثوبه قريب اولمدقجه حكم قبضى هويدا قيلنماز زيرا بو وضعى تسليم تمكيندر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر
وتمكن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولى حظيره ده بولنان جميع
ارماكى بيع ومشترى ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب
دكللر ايكن مشترى بعض ارماكى اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا اوكلا اوزرينه غلبه وحظيره دن
فراره شتاب ايلسه لر بو صورتده مشترى بعد دخول الحظيرة اخذلرينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلرى
ايجاب اولنور زيرا بيع جمله سنه شامل وجمله سى باب مسدود ايله محرزه ايكن مشترى فتح باب ايله استهلاك ايلمشدر
ومعقود عليهى مشترينك استهلاكى قبضى منزلنده در بعض اصحابمز ديديلر كه قول مذكور انجق قول محمد
رحمه الله تعالى دركه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسبابدر حتى بركمسنه آخرك باب اصطبلنى
فتح ايدوب دابه سى درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه يى ضامن اولور اما قول ابى حنيفه رضى الله عنه
اوزره كركدركه بو صورتده مشترى اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابو حنيفه رحمه الله تعالى فتح بابى استهلاك
قيليوب اولبابده هلاك دابه يى دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بو جهتله ملك غيرده فتح باب ايله ايجاب
ضمان ايلمز لكن رأى اصح اولدركه قول مذكور جميع ائمه نك مذهب مصححلريدر زيرا امام ابى حنيفه رحمه الله
تعالى دخى فتح بابى تسبيب قيلمشدر انجق فعل دابه يى ايجاب ضمانده اعتبار ايتمديسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ايتمكله حكم ضمانده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدى ديمشدر كورمزمىسنكه دابه يى طريقده سوق
ايدوب سائق براوردكل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه نك خلاف سوق سائق اوزره
كندو اختيار له سيرندن احداثى اعتباره شايان كوريلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولى الالباب
اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكى صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرر وايجاب اولندقدنصكره
فعل دابه حكم عقدى مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقى قالور واكر صورت مفروضه ده فتح بابى ايلين مشتريدن
غيرى برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشترى كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بو يله دكل ايسه ثمنى غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيبله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون انجق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضى معتبر اولدخى شق اولده مقرر وثانيده غير
متصوردر كورمزمىسنكه مشترى ارماكدن بريني قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب
اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده ينه بو جواب ايله مجاب در نظيرى اولدر كه بركمسنه بريت عظيمده طيران ايلين
طيرى بيع ومشترى ايله بيتك بينلرين تخليه ايتدكده فتح باب ايله فرار وطيرانه باعث اولان مشترى ايسه اوزرينه ثمن واجب
اولور واكر شخص آخر ياريح صرصر ايسه مشترى متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخى طيور كبيدر
مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بر برينه متقاربه در لكن هر برنده استحسانله جواب مستأنف استيناف
اولندى واكر مولى غنائمى بيع ايدوب ثمنى قبض ايتمكله امام مولى نك مشتريدن ثمنه ضمانى طلب ايدوب اولدخى
ضامن اولسه ضمانى صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل
حقوق عقدده نفسى ايچون عاقد كبيدر حتى معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور
بو يله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسى ايچون غيريدن ضمانى حكمنده اولوب جائز كوريلمز لكن مولى
بو عقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده
اجانبدن برى كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلا امر ضامن اولدقده ادا ايتسه
دخى رجوع ايده مز وبو فرقه دليل اولدر كه مولى ثمندن مشترى يى ابرا ايلسه ابراسى صحيح اولميوب وكيل بيعك
ابراسى حق مشتريده تصحيح اولنور انجق مثل ثمنى موكله ضامن اولور وهم بو بيعنده مولى بيع مال يتيمده قاضى

مطلب كفالة المولى او الوكيل

مطلب باع طيرا يطير فى البيت

منزلنده در و وكيل بيع مال يتيمده وصى منزلنده در و برقاضى مال يتيمى بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير اولوب قاضى حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضى عزل اولنوب قاضى آخر كلوب ثمنى اول قبض ايلمك اقتضا ايلدكده قاضى اول قاضى ثانى ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكى صورتده دخى ضمانى جائز كوريلور امابايع وصى ايسه مشتريدن ثمنه بعد الكبر يتيم ايچون ياخود قاضى ايچون ضامن اولسه ضمانى باطل اولور واب دخى مال صغيرى بيع وثمنه ضامن اولدقده وصى حكمنده در وقاضى ايله فرقلرى ذكر ايلديكميز معنادر كه اب ووصى يه عهده واجبه اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشترى آنلر ايله واقعه اولور اما قاضى يه عهده لازمه اولميوب مشترى ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز وامين قاضى دخى عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضى اولمغله مشتريدن ثمنه ضمانى صحيحدر وبيع غنائمه مولى قيلنان دخى بونلركبيدر كه بيعنده اكا دخى لزوم عهده يوقدر حتى مبيعده استحقاق ظاهر اولسه مشترى اخذ ثمن ايچون من له المبيع اولان غانمينه رجوع ايدر وعيب ظاهر اولدقده مشترى ايچون امام ديلرسه اول مولايى وديلرسه آخرينى تعيين خصم ايدوب حق مشترى ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعد القسمة امام بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولى اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحق اولمامغله ثمن ايچون ضمانى صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فيما يصدق فيه ومالا يصدق *يعنى برمسلم دار الحربدن خارج اولدقده يانده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالى بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميندن برمستأمن بعض امواله عسكر مسلمينه دار الحربده لحوق واتصال ايتدكده بو مالى بن دار اسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حرب بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشلرايدى ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليدر زيرا يدى يد محترمه ايكن اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالى شاهد مقاليدركه دار الحربه معامله ٔ اهل حرب ايچون داخل اولمشدر وتاجر حسب العاده انجق ماللله داخل اولور واموال اهل حربدن دخى اكا واصل اولان البته اقتضاى عقد امانله تراضى طرفينه بنا قيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بو مثللو ظاهر حال شاهد مقالى اولانلرك قولى ايدوكى امر مقرردر اما مسلم مرقوم بن بو مالى اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالى فئ مسلمينده تقرير اولنور واميره لايقدر كه آنى آلوب اهل حربه رد وتسيير ايليه زيرا مسلم مزبور اكا بطريق القهر تملك ايدوب قهرى دخى جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسنكه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولميوب بو مالى اخراج ايلمش اولسه البته غنيمت مسلمين قيلنور بو جهتله اول مالده حق جيش ثابت اولنجه ولايت امير دخى ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيئ طيب خاطرلرى بولنمادقجه اخذ ايتمك وغدر ايتمك اكا لازم ايكن شرعا حرام اولان سبب غدر ايله آنى تحصيل ايلمشدر بو مثللو سبب خبيثله حاصل اولان مالده طريق سلامت اصحابنه رد وايصالدر پس بو تعليل مشروحله مال مزبور فئ اولديغى ومسلمين دار الحربده ياخود بعد الخروج دار اسلامده بولنسه لر دخى اول مالى اهل حربه رد وايصال لايق شان امير اولديغى كسب وضوح ايلمشدر وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلرى اولوب اولدخى اسلامله مظهر توفيق اولمش بولنسه امير آنى بيع وثمنى ارسال ياخود كلوب ثمنى اخذ ايده سز ديو تحريرنامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله رد عينى متعذر اولمغله خروج عهده بيع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظيرى شول حربى مستأمنك عبديدر كه اول مستأمن هنوز دار عمزده موجود ايكن ياخود دارينه رجوع عندنصكره عبد مزبور دار عمزده اسلامى قبول ايده واكر مسلم مزبور احرار اهل حربى قهرا اخذ واخراج ايلمش ايسه نظر اولنور اكر قبول اسلام ايدرلرسه جمله سى كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبور امانى سببيله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله قهرى تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دار عمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهر ايله مملوك اولمازلر ايكن اسلامله حريتلرى متأكده اولمشدر واكر اسلامه كلميوب طالب ذمت اولوزلرسه دار عمزده حصوللرندنصكره دخى صفت حريتلرى باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيد اهل حربك طلب ذمتلرينه التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلرى ثابت واوزرلرينه ردلرى واجب اولمغله اموال سائره لرى حكمنده لردركه ممكن ايسه موالرى باعيانها اوزرلرينه رد اولنور وردى متعذر ياخود احتمال ضياعى متقرر اولدقده بيع وثمنى ارسال اولنور ياخود عينى يا ثمنى صاحبى كلوب النجيه دك توقيف اولنور واكر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن اخذ واحراز قيلدقلرى بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا احراز ايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتى اسلامه كلسه لردخى ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لرى حكمنده اولمشدر انجق صورت مزبوره ده فى الاصل مماليك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر فى الاصل اهل دار الاسلامدن اولمغله اهل حرب آنلره قهر ايله مالك اولمشلر ايسه ده بعد الخروج بر دخى باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلرى ارسال اولنور واكر مسلم مزبور اهل حرب قهر ايله مالك اولميه جقلرى رقاب مسلمينى اخذ واخراج قيلمش ايسه آنلر كما كان حريتلرى اوزره ابقا واهل حربه رد وتسليمدن هر وجهله اتقا اولنور زيرا اهل حرب قهر ايله بونلره مالك اولمامشلردر حتى اسلامه كلسه لر بونلردن قصر يد اوزرلرينه واجب اولور بو جهتله مسلم مزبور رقاب مسلميندن يد ظلمى قصر واوزرينه واجب اولديغى وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه امداد ونصر ايلديكنده محسن وبو فعلى غدر اماندن عد اولنماديغى متبين اولمشدر واكر مسلم مزبور اهل حربدن غصبله مأخوذنى دار الحربده عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر مأخوذى رقاب مسلمين كبى اهل حربك مالك اولميه جقلرى نسنه لردن ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا مسلمينك اهل حربدن اخذ واحراز ايله تملك ايده جكلرى انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهر ايله محل تملك اولان نسنه لردر واكر مأخوذى اهل حربك مملوكلرى اولوب اسلامه كلسه لر دخى كندولره سالم قيلنه جق نسنه لردن ايسه كركدركه امام مسلم مزبوره اول نسنه لرى اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم ردده اوزرينه جبر والجا ايليه زيرا بو صورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامى اتماملة متفرد اولمغله آنده حق مسلمين ثابت اولميوب ولايت امام دخى ثبوت حق مسلمينه مبنى اولمغله اولدخى ثابت اولديغندن رد اوزره جبره قادر اوله مز اما مسئله ٔ اولى بشقه در غاية الامر مال مزبورى شرعا حرام اولان سببله تحصيل واقتنا ايلديكندن بينه و بين الله تعالى ردى واجب ايدوكى تعليمله امام اكا افتا ايدرنكته سى اولدركه مسلم مزبور انجق امان نفسنى ابطال ايدوب امان مسلمينى ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بو فرض اوزره امان مسلمينده بولنميوب انجق اول مسلم مستأمنك امانده بولنمشلرايدى كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون اول مالى ايادى اهل حربدن اخذ ايتملرى مباح ايدى وامان مسلمينى ابطال ايتديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالى رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز وامان نفسنى ابطال ايلديكندن بينه وبين ربه كسب وبال ايلمشدر وبو مثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق اصلاحى همان فتوى ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبنى وبو بابده آنكله برفردك خصومتى منتفيدر لكن مال مرقومى آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشرا اسنده معناى خبثى تقرير واردر وهم امتناع شرا ارنده بو مثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلى ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب واردر بو يله ايكن آنى بركمسنه اشترا ايلسه مسيئ اولورسه ده اشتراسى منعقد اولور زيرا سببك شرعا فسادى بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسنى بايع اولمشدر ونهى اشترا عين مشريده برمعنادن پيدا اولمامشدر اما شراسى منعقد اولدقدنصكره بايعه امر اولنسان رد اهل حربله مشترى يه دخى امر اولنور زيرا موجب رد اولان معنى بو شرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنانك بشقه در كه مشترى آنى بايعه رد ايله مأمور ايكن بيع صحيحله آخره بيع ايلدكده مشترى ثانى رد ايله مأمور دكلدر كه بونده فساد بيع ايچون وجوب رد ملك مشترى اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكى زائل اولمشدر وماتحن فيهده وجوب رد انجق امانده غدر وخيانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندركه بو معنى اخراج ايلين ملك بايعده استوار اولديغى كبى ملك مشتريده دخى برقراردر بناء عليه بايع كبى مشترى يه دخى رد ايله افتا اولنمق سزاواردر نظيرى شول متاعدركه بايع آنى اكراهله بيع ايليه مشترى آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشترى اولدن قبل شراء الثانى حق استردادى ثابت اولديغى كبى ثانيدن دخى ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادى عدم رضاسندن اولمغله بيع مشترى تغير حقنى اقتضا ايلمز واكر مسئله ٔ مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده ياعسكر مسلمين ايچنده ايكن اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولسه بو صورتده متاع مزبور يدندن جبرا ايله اخذ واهل حربه رد واحسان قيلنور زيرا منعه ٔ مسلمينده ايكن امانى امان جماعت مسلمين كبى اولديغندن مال مستأمنينى قهر ايله اخذ ايتمش اولوب مال مستأمن قهر ايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولى ده كندو امان اهل حربده بولنوب اهل حرب كندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنينى اخذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهر ايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكى ثابت اولمشدر بناء عليه رد اوزره حكمده جبر اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدرى امان مسلمينه در كورمزميسنكه اول امانك حكمى

جميع مسلمين حقلرنده ثابتدر كه اموال اهل حربدن برشيئي اخذ برفرد ايچون حلال دكلدر وامام ايچون امان مسلمينه
غدر ايدنلر ايچون ولايت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ايدر اما صورت اولىده غدرى يالكز امان نفسنه‌در
كوره‌مزميسنكه سائر مسلمين ايچون بومالى ايادى اهل حربدن حق اخذلرى واردر بو جهتله امام رد ايله افتا ايدر
وجبر ايلمز واكر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قيلديغى اهل حربك امتعۀ مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلرى نسنه‌لردن اولمغله صاحب المتاع كوروب اول مسلمدن قيمتيله اخذه طالب اولسه كركدر كه امام
اخذ ايله قضايه اقدام ايليه زيرا اكا قيمت انجق مقام عينه قيامله سالم اولوب بو بابده عينى اهل حرب اوزره
رد ايله مأمور اولديغنه ملكى آنده شرعا غير متقرر ايكن امام ايچون تنفيذ اخذه قضا برله ملكنى تقرير وامضا
غير مشروعدر كورمزميسنكه اول متاعى اهل حربه رد ايلدكدنصكره اسلام ياذمتى قبول ايلسه‌لر متاع مرقوم
ينه آنلره سالم ومالك قديمى ايچون سبيل اخذى منعدمدر اما اهل حرب اول متاعى مسلم مزبوره هبه ايتمشلر ايسه
آنك حكمى بشقه‌دركه آنده ملكى شرعا متقرر اولمغله مالك قديمى قضاء قاضى برله آنى قيمتيله اخذه مقتدردر
ومانحن فيهده محذور آخر دخى مقرردركه مالك قديمى اخذ ايله آنى ملك قديمنه اعاده ايدوب عبدجانى ايچون
مولاسى ديتى فدا قيلديغى كبى بودخى ويرديكى قيمتى ملكنه فدا قيله‌جقدر وملك قديمنه اعاده‌ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربى ابطال وتعطيل وآنكله حكم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانى تقرير وتكميل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعى مالك قديمنك غيرى بركسنه‌يه بيع ايلسه بيعى نافذ اولور واولبابده بر قاضى‌يه رفع خصام
اولنسه اول بيعى تنفيذه اقدام ايدر زيرا بونده مشترى ملك جديد ايله مالك اولمغله تنفيذ شراسنده حق اهل حربى
ابطال يوقدر انجق بودخى بايع كبى اهل حرب اوزره رد ايله امر اولنور اما مالك قديم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قديمنه اعاده مراد ايلديكندن آنكله حكم وقضاده حقلرين عن اصل ثابت اولمامش منزلنده محو
وابطال بولنديغى عندمزده معلوم ومستفاد اولمشدر كذلك مالك قديم قيمت يا ثمنله مشترى ثانيدن دخى اخذ ايچون
تقاضا ايدرسه بيان مشروح اوزره ملك قديمنه اعاده‌يى متضمن اولمغله امام ينه اخذ ايله قضا ايده‌مز واكر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ايلديكى عبد مسلم ياخود امۀ مسلمه ايسه ينه مولاسى ايچون قيمتيله حق اخذ يوقدر زيرا بيان ايلديك كه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستيلا اولنان نسنه‌دن حق اهل حرب منقطع اولمدقجه مالك قديم ايچون
حق اخذى ثابت اولماز كورمزميسنكه استيلا ايلين حربى امانله دارمزه داخل وعبد مستولى عليه دخى معيتنده
حاصل اولسه اكرچه اسلام عبده بناء بيع اوزره اكا جبر اولنور لكن مولاى قديمى ايچون نه قيمت ونه ثمن برله
حق اخذى ثابت اولماز واكر مسلم مستأمن مزبور متاع مذكورى دار الحربده منعۀ جيشله احراز ايتمش ايسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمديغندن مالك قديمى ينه نه قيمت ونه ثمنله اخذ ايده‌مز لكن بوصورتده امام ايدندن
جمله‌سنى اخذ وايچنده رقيق مسلم وار ايسه بيع وثمنى اموال سائره ايله برابر اصحابى كلوب اخذ ايدنجيه‌دك توقيف ايدر
زيرا بونده بقاء حقلرى صورت سابقه‌دن اظهردركه بو احرازى منعۀ جيشله اولمغله امام ايچون رد اوزره ولايت
اجبار بولنوب صورت سابقه‌ده احرازى بنفسه دار ايله اولمغله امام انجق وجوب رد ايله افتا ايدر ومالك قديم ايچون
قيمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه‌ده ثابت اولمايجه بونده عدم ثبوتى بالطريق الاولى‌در واكر مسئلۀ مرقومه‌ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولميوب بلكه ايچلرنده اسير ايسه نظر اولنور اكر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ايسه احراز ايلديكى جميع اموال كندويه سالمدر زيرا اهل حربده مستأمن اولميوب بلكه مقهور
اولمغله وقت قدرتده قتللرى واخذ اموالرى شرعا مقدوريدر ومالرندن هرنه احراز ايلمش ايسه اكا حلال طيبدر
اما ايچنده اهل حربك امتعۀ مسلميندن احراز ايلدكلرى نسنه وار ايسه بوصورتده مالك قديمى ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استيلا برله آنى احراز ايتمكله آندن حقلرى منقطع وكندو اكا تملكله
ممتاز اولوب اول نسنه غنيمتدن اكا اصابت ايلين سهمى منزلنده اولمغله مالك قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور
واكر خروجنده دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه ولوج ايدوب بومالى اهل حرب بكا هبه ايلديلر ياخود آنلردن
اشترا قيلدم ديو دعوايه اجترا ايلسه تصديق اولنميوب همان فىء عسكره القا اولنور زيرا اهل حربده مقهور اولوب
اهل حرب اسيرلره بويله معامله ايتمدكلرى عادتلرندن مشهور اولديغندن ظاهر حال مكذب مقالى اولمغله
تصديقنه مجال بولنميوب همان غصبله اخراج ايلديكى منزلۀ امواله انزال واهل عسكر مدار تمام قهر اولان
احرازده دار الاسلامده مشارك اولملريله فىء عسكرده ادخال قيلنور مكر مدعاسى اوزره مسلميندن بينۀ عادله
اقامت ايده بوصورتده الثابت بالبينة كالثابت بالمعاينة حكمى اجرا قيلنور زيرا اهل حربك اكا برنسنه‌يى هبه

ياخود بيع ايدوب بعده سبيلنى تخليه ايتدكلرين معاينه ايلسك اهل عسكر آنده شريك اوله‌مزلر كه اول
بطريق التراضى مالك اولمشدر وشركت عسكر بطريق القهر اخذ اولنان نسنه‌لرده‌دركه تمام قهر قوت
جيشله‌در اما تمام هبه وشرا قوت جيشله دكلدر وبونلر بينه ايله ثابت اولدقده ذكر اولنان حكم معاينه بونلرده
جاريدر واكر مسئلۀ مزبوره‌ده دار الحربده عسكر مسلمينه خارج اولان بر اسير وبر مستأمن ايكى مسلم اولسه‌لر
بوصورتده حال اجتماعلرى حال انفرادلرى ايله اعتبار ويد مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ايلديكى مالده قولى
مع اليمين تصديقه استدلال ويد اسيرده بولنوب بويله ادعا ايلديكى مالده انجق مسلميندن اقامت بينه ايله تصديقنه
اجتسار اولنور اكر بونلر دار اسلامدن دار الحربه بومال ايله برابر دخول ايتمشيدك ديو ادعا ايدرلرسه ينه مستأمن يدنده
بولنان مالده يمينى ايله تصديقه سزا كوريلور لكن اسير اقامت بينه ايتسه ده ايتمسه ده تصديقه روا كورلمز زيرا
اهل حرب اول اسيرى معيتنده بولنان مال ايله برابر دارلريله احراز ايتدكلرنده محل تملك اولان اشياسنه مالك اولملريله
بومال دخى اهل حربك اموال اصليه‌لرى سلكنه منسلك اولمشدر صكره اول اسير منعۀ جيشله احراز ايلديكده
فىء مسلمين قيلنور مكر مال مذكور اهل حربدن مستور اوله مثلا يد اسيرده برانجو ظاهر اولوب اول دخى حين
اسرمده بو انجو فمده مستكن ياخود بلع ايتمشيدم بطنمده محتقن بولنمغله اهل حرب اكا متفطن اولمديلر ديو
دعوايه مباشر اوله بوصورتده دخى مال مزبور محل تملك اولوب حين مقهوريتنده معيتنده محجوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره‌سى كبى آندن دخى بقاء ملكى مسلوب اولمغله مقتضاى قياس ينه عدم تصديق مدعاسيدر
لكن مؤلف اليف الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب ديديكه اسير مزبور اول مال مستورى دار اسلامدن
برابر ادخال قيلديغنى بينه ايله اثبات ايدرسه اكا سالم قيلنور زيرا احرازلرى انجق قهر ايله اولوب دار الحرب
دار حكم اولمامغله قهرلرى حكما ثابت اولميوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسيلرى بيلدكلرنده تحقق ايتميوب
انجق بيلدكلرنده ايدرو بطن وفمده بولنان نسنه‌يى البته بيلمديلر وآنده بطريق القهر ملكلرى ثابت اولميوب
فى الاصل اسيرك ملكى ايدوكى بينه ايله ثابت اولدقده حال اصليسى اوزره ابقا واندن شركت جيش الغا اولنور
سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه‌ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بينه كفايت ايتميوب حين اسرنده فم وبطننده
ايدوكنه اقامت لازم ايدى جوابده ديرزكه اسير مزبور محتمل الصدق اولوب تكذيب ظاهره مقرون اولميان
اخبارنده امين وقولى قبول وتصديقه قرينه‌در واكر عسكر مسلمينه خارج اولان مستأمن واسير اولميوب بلكه
دار الحربده اسلامه كلمش برذات هدا تمسير اولسه يدنده بولنان مالده فى الاصل ملكم ايدى ياخود اهل حرب
بكا هبه ايتمشلر ايدى ديو دعوى ايلسه قول آنك قوليدر زيرا شخص مرقوم امين اولوب يدنده بولنان نسنه‌ده
خبر محتمل الصدق ايله اخبار ايتمكله خبريله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبى اولديغى آشكاردر حتى بزلر مضمون
قولنى معاينه ايتمش اولسق مال مزبور اكا سالم وشركت جيشدن محفوظ ومسلم قيلنور ايدى خبريله ثبوتنده
دخى بويله‌در اما اهل حربدن غصب ايتمشيدم ديسه بوصورتده مال مزبور فيئه ادخال قيلنوب اهل حربه رد
وايصال قيلنماز لكن مستأمن بشقه‌دركه مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ايكن طيب خاطرلرى بولنمادين
برنسنه‌لرين اخذى نامشروعدر اما ايچلرنده قبول اسلام ايلين غدر واخذدن غير ممنوعدر زيرا اهل حرب
بر برينك امانده اولميوب بر برينه عدم تعرضلرى مجرد موافقت ديندن نشئت ايتمكله اول دخى ايچلرنده قبل الاسلام
بولنديغى حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ايلديكنده منزلۀ اسيره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه كه
بوتقدير اوزره دعواى هبه‌ده اسير كبى بودخى تصديق اولنمامق لازم ايدى جوابده ديرزكه عدم تصديق
اسير انجق ايچلرنده مقهور اولديغندن ظاهر حالى مكذب مقالى بولنمغله‌در اما ايچلرنده اسلامه كلن كسنه‌نك
اسلامى معلوملرى اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن برى وطرز قديمله معامله اوزره جارى اولملريله ايچلرنده
مقهور اولميوب ظاهر حالى مقالنى تكذيب ايتمكله بردخى خبرنده تصديقنى تصويب ايلديك واكر شخص مرقوم
دار الحربده عسكره ولوج ايتميوب همان دار اسلامه خروج ايتمش اولسه دار ايله احرازده منفرد اولمغله كتورديكى
مالك جمله‌سنده تملكله متفرد قيلنور بوصورتده مال مزبور فى الاصل بر مسلمك متاعى ايكن اهل حربك احراز
ايلدكلرى نسنه ايسه صاحب قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره
استيلا ايدوب قهر ايله اول نسنه‌يه تملكى مسلم آخرك بو وجه اوزره تملكى كبيدر وصاحب قديمى مسلم آخردن
قيمتيله اخذه قادر اولديغى كبى بوندن دخى قادردر مكر اول متاع اوزره استيلا ايلين حربى قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بوصورتده متاع مذكور اكا سالم قيلنور لقوله عليه السلام من اسلم على مال فهوله يعنى اول كسنه كه

برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنك ملكيدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ايتمشدر وحق مستولى منقطع اولمديغيچون حق مالك قديم ثابت اولمديغى قريبا بيان ايلديك وبونكله اسير ميانده توضيح فرق اولدركه اسير وشخص مزبورك خروجلريندن اقدم مسلمين دارالحربدن بونلرك بولندقلرى دياراوزره استيلا قيلسه لر بواسلامه كلن شخصك مالى كنديه سالم ومال اسير ادخال مغانم قيلنور زيرا اهل حرب احراز ايله مال اسيره اموال سائره لرى مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب قهرايله آنى دخى استعباد ايتمشلرايسه اسيرده ذكراولنان اجوبه بونده دخى باتمام اجرا اولنور واكر عسكردن برجماعت دارالحربده جمع علف ايچون چيقوب بعض امتعه ايله رجوع وبز بوامتعه يى اهل حربدن اشترا ايلديك ياخود بزه هبه ايلديلر ديو دعوايه شروع ايلسه لر تصديق اولنميوب همان فيئه ادخالى مجزوم ومقطوعدر امامدعالرينه مسلميندن بينۀ عادله اقامت ايدرلرسه نظر اولنور اكرشاهدلرى اهل حرب ممتنعين ايكن بونلره بيع وهبه قيلديلر ديو شهادت ايدرلرسه بوصورتده بالتراضى تمام اولان سببله تملكلرى حجتله مبين اولمغله مال مزبور آنلره سالم ومتعين قيلنور واكر ممتنعين دكللر ايكن بيع وهبه ايلديلر ديرلرسه فيئده متمكن قيلنور زيرا ممتنعين اولمدقلرنده نفسلرى ومالارى اوزره يدلرى بطريق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخى متثبت اولدقدنصكره بيع وهبه لفظلريله حكم غنيمت متغير ومتفاوت اولماز بوصورتده بزلر اولا اهل حربه ممتنعين ايكن امان ويروب بعده فعل مذكورى اتيان قيلديلر ديو دعوى ايدرلرسه ينه بلا بينۀ عادلة تصديقلرى روا كورلمز زيرا حين امتناعلرنده دعواى امانلرى حين امتناعلرنده ادعاى هبه لريله سيان اولوب ثانيده بلا حجة عدم تصديقلرى بيان اولنمغله اولده دخى عيان اولمشدر واكر بو دعوالرينه عسكردن برجماعت شهادت ايدوب فسقلرينه بناء شهادتلرى قبول اولنماسه بوشهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنيمته موصول قيلنور لكن مال مزبوردن بعضيسى قسمتده بوشاهدلرك سهاملرينه اصابت ايلسه مشهود لهم اولنلريدلرندن اخذ ايدرلر زيرا بركسنه برشخص ايچون برعينده اقرار ملك ايلدكدنصكره اول عينه مالك اولسه اقرارى اوزرينه بحث اولمغله اول شخصه تسليمله امر اولنور واكرجماعت مرقومين بومال كندو مالمزايدى دار اسلامدن دخولمزده برابر ادخال ايلمشيديك ديو بسط مقال ايدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقيقتى مسلمين اوزره مشكل وقوللرى معلوم الكذب اولميوب شكل صدقله متشكل ايسه قول مع اليمين آنلرك قوللريدر زيرا غازى دارالحربده احتياج ملاحظه سيله بعض اموالنى استصحاب ايده كلديكى متحقق اولمغله ظاهر حاللرى صدق مقاللرين محققدر واكر مسلمين اوزره مشكل اولميوب بلكه صورت كذبلرى متجسم ومتشكل ايسه ظاهر حال مكذب مقاللرى اولمغله همان غنيمته ادخال اولنور زيرا بعير وامثالى اختفاسى ممكن اولميان اشيا جماعت علافه ده خروجلرندن اقدم يانده موجود اولسيدى البته عسكر مسلمين اكا واقف وآشنا اولورلرايدى وبومثللو ظاهرك تكذيب ايلديكى امرايله اخبار ايلين تصديقه سزا وار اوله مز واكر كتوردكلرى اشياده رقيق بولنوب حقيقت حاللرى دخى مشكل التحقيق اولسه بوصورتده قول رقيقه رجوعله تلفيق اولنور اكر رقيق آنلرى قوللرنده تصديق ايدرلرسه قول آنلرك قوللريدر زيرا بو رقيق ملكلريمزدر دار اسلامدن ادخال ايتمشيديك ديد كلرنده رقيق هنوز ايادى انفسلرنده بولنمغله قوللرينه رجوع ايتمك لازمدر كورمزميسنكه بو ادعايى دار اسلامده ايلسه لر قول رقيقه رجوع ايتمك واجبدر دار الحربده دخى بويله در واكر رقيق بزلر اهل حربدن برقوم احرار ايكن بونلر بزلرى اسير قيلديلر ديرلرسه قول قول رقيق اولمغله يدلرندن نزع وفيئ مسلمينه وضع اولنورلر زيرا رقيق آنلرى اوزرلرينه ملك ادعالرنده تكذيب ايلديلر وبوادعا وتكذيب دار اسلامده واقع اولسه قول قول رقيق اولوردارالحربده دخى بويله در وقوللريله احراراهل حربدن اولدقلرى ثابت اولدقده يديمزده بلاامان قهرايله حاصل اوللريله فيئ مسلمينده داخل قيلنورلر واكر رقيق بزلر عبيد اهل حرب ايكن بونلر اخذ ايلديلر ديرلرسه بوصورتده قول آنلرى كتورنلرك قوللريدر زيرا رقيق اقرار رق ايتملريله حق نفسلرنده يد وقوللرى زائل اولوب ملكلرين غيرلره صرف اوزره تصديقه نائل اوله مزلر امامسئلۀ متقدمه بشقه در نظيرى اولدركه بركسنه يدنده بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر ديوب مجهول الحال دخى بن فلان آخرك ملكييم ديسه تصديق اولنميوب قول قول ذى اليد قيلنور اما بن حرم ديسه قول قول رقيق قيلنور توضيح فرق اولدركه خبر ويردكلرى اوزره احرار اهل حرب اولدقلرى معلوم مسلمين اولوب امام دخى اوزرلرينه من ايتمكى مناسب كورسه كالاول احرار اولورلر اما عبيد اهل حرب اولدقلرى معلوم اولوب امام ينه من ايتمكى مناسب كورسه بونده احرار اوله ميوب

بلكه كالاول عبيد قيلنوب اهل حربدن موالارينه رد اولنورلر بو تقرير واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولور واكر رقيق ايچنده غلام نابالغ وار ايسه نظر اولنور اكر نفسندن تعبيره قادر ايسه بالغ كبى قول آنك قوليدر واكر غير قادر ايسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع اليمين قول ذى اليددر واكر رقيق ايچنده برصبى ظاهر واحد ابوينى معروف النسب اولمق اوزره يانده حاضر اولسه ينه نظر اولنور اكر صبى نفسندن تعبير ايدرسه نفسنده قول آنك قوليدر واكر ايده مزسه قول قول والد حاضردر زيرا آنك يدنده در وحكمده اكا تابعدر كورمزميسنكه احد ابوينله برابر سبى اولندقده مجرد داره تبعا اسلاميله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبيره قادر ايكن ابتدا بركونه سويليوب صكره عادت صبيان اوزره لندن رجوع وقول آخره شروع ايلسه آنك حكمى قول اولنه بناقيلنور زيرا قول ثانيده مناقضدر وهم ابتدا انا حر ديمش ايسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال حقلرنده تصديق اولنماز واكر انا عبد ديمش ايسه آنده ملك ذى اليد متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولى قبول اولنماز واكر طلب علف ايچون خروج وبعض امتعه ايله عود وولوج ايلينلر بزبو متاعى اهل حرب ايچنده مستأمن يا اسير اولان برمسلمدن ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركسنه دن شرا ايلديك ديسه لر شهادت ظاهرك خلافنى ادعا ايتملريله قوللرى بلاحجة تصديقه سزا كوريلمز زيرا آنلر غارت ايچون كيدوب معامله ايچون كيتمديلر وهم دعواى معامله ايتدكلرى مسلمينك اول موضعده وجودلرى غيرظاهردر بوصورتده اقامت بينه ايلسه لر نظر اولنور اكر دعوالرى اول متاعى اهل حربده مستأمن يا اهل حربدن مسلم اولان كسنه دن اشترا ايسه متاعلرى كندولره تمليك واعطا قيلنور زيرا دعواى مزبوره نك بينه ايله ثبوتى معاينه ايله ثبوتى كبيدر واكر اسيردن اشترا ايسه اول متاع فيئ عسكره ايفا قيلنور زيرا متاع مزبورى اخراجده مشتريلرى صورت مرقومه ده مقام بايعده قائم وبايعين مذكورينك احكامى اوائل بابده متقدمدر واكر بزلر مسلميندن دارالحربده اسير يا مستأمن ياخود اهل حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقى اولوب آنلر بو امتعه يى بزه ايداع وداراسلامه اخراجله امر ايلديلر ديو ادعا ايلسه لر تصديقه سزا كوريلمزلر حتى امتعه ده رقيق بولنوب بوقوللرينى تصديق ايتسه لر آنلره دخى اعتبار وتحقيق اولنماز زيرا رقيق اقرار رق ايلدكدنصكره قول معتبرلرى يوقدر وآنلرى كتورنلرك دخى ظاهر حال مصدق مقاللرى اولمامغله بلاحجة قبول قوللرينه اقبال اولنماز بوصورتده اقامت بينه ايدرلرسه نظر اولنور اكر متاع مزبور دارالحربده مسلم يا مستأمن اولان كسنه لرك وديعه ياخود عاريه لرى ايسه عسكر ايچون آنلر اوزره سبيل يوقدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر ودارالحربده مسلم يا مستأمنك ملكى ايدوكى معاينه اولندقده آنده حق عسكر ثابت اولماز بينه ايله ثبوتى دخى بويله در ومودع ومستعيرلرينك دخى يدلرى كندو يدلرى كبيدر ومال مزبورده بونلرك احرازى احراز مسلميندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب ياخود دارالحربده مرتدين ياخود اسراء مسلمين طرفلرندن ايداع واعاره قيلنمش ايسه جمله سى فيئ اولور زيرا يد مودع يد مودع كبيدر ومودع مرقوم اول متاعى منعۀ جيشله احراز ايديدى فيئ اولورايدى پس مودعى كتوردكده ينه فيئ اولور انجق صورت واحده ده فيئ قيلنماز كه شهودلرى بوجماعت حربى ممتنعه اولا امان ويرديلر بعده اول حربى بو متاعى آنلره ايداع ايلدى ديو شهادت ايدرلرسه مسلمين ايچون آندن برشيئه تعرض جائز اولماز زيرا بوصورتده مال مستأمن ايدوكى بينه ايله ثابت اولدى وحربى مستأمن دار يمزه كلسه ملكندن برشيئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعى كلدكده بيناويله درلكن اول حربى يه امان ويرن انجق ايچلرنده اسير اولان برمسلم ايسه متاع مزبور فيئ قيلنور زيرا يدلرنده مقهور اولان اسيرك اكا اعطاء امانى باطل ووجودى عدمنه مماثلدر ياخود ايداع مذكور امان اسيره بنا قيلنمغله اول اسير بنفسه عسكر مسلمينه كلوب اول متاعى ايداع وينه دارالحربه رجوع ايتمش حكمنده قبلنور وايداع اسيرك حكمى قريبا تفهيم اولندى واكر بز بو مالى دارالحربده مسلم يا مستأمن يا حربيدن غصب ايلديك ديو دعوى وبينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر بوصورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرينه رد اولنور زيرا مال مستأمن مسلمين ايچون قهرايله عرضۀ تملك دكلدر وحربيدن غصب اولنان البته فيئ اولور اما دارالحربده اسلامه كلن كسنه دن غصب اولنان قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى فيئ اولور زيرا امام مشار اليهك اصلى اولدركه آنك اسلامى نفس ومالنده تعرض ايدنلرا آثم اولمق خصوصنده بطريق الديانة عصمتنى موجب اما احكام قضاده عصمتنى غير مستوجبدر كورمزميسنكه آنى بركسنه خطأ قتل ايلسه ديت لازم اولميوب همان كفارت لازمدر وبركسنه دارالحربده آنك مالنى اتلاف ايلسه ضمانى موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغيرى وجهله معامله ده حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرك استرداده قادر اولديغى نسنه لرده بو قادر اوله مز كذلك مسلمين آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه لر عقاری البته فیء اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدنده قائم
اولان برید محترمه ده بولنمیان نسنه لری دخی فیء اولور وفیء اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
برمسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدرکه ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایتمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیء قیلنورکه
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولنجه اکا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلرایسه ینه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی یدغیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنکام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
و بو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدرکه
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شمر بنفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کسنه نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیدن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولندیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله درکذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یا معاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
آندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیء اولور زیرا اهل حرب استیلا برله اکا مالك اولمشلردر حتی بعدالاستیلا
قبول اسلام ایلسه لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری اکا ردایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده ینه
بویله درکذلك دارالحربده قبول اسلامدنصکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله دارىمزه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلملری
بشقه درکه آنده مالی فیء اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتممشدرکه حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایتمشدر کورمزمیسنکه دارىمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر فیء اولور وفیء اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا دارىمزه دخول لرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اکرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بومعنی اول کسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یا خطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه سنی محرز درحتی اوزرینه استیلا
برله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا برله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کسنه نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لااقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دارالحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنغی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر و بو حدیثده مالی ایله مراد عبدیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا دارىمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردرکه اموالده عندالاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك مالری خصوصنده بینلرین فرق ایتمشدر نته کیم عند جمیع الائمة قتل
نفسلری خصوصنده بینلری فرق اولنمشدرکه دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه یه بناء قصاص دخی واجب اولمازنکته سی اولدرکه دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرا دین انجق حقیقتی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالنی داراسلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کسنه دن هنوز نفس
ومالنی داراسلامله احرازی تحقق ایتممشدر ایشته بووجهله عندالاستهلاك حکم ضمانده فرق میانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کسنه نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیء اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاکندن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کسنه بی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اووجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین ینه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشییء غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابوحنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اکر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واکر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال مرقوم فیء عسکر قیلنور و بو بابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوتله مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بو قول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیء مسلمین قیلنماز دیمغه رمز وایما ایتمشدر
واکر طرف امامدن بر رسول اهل حربه دخول و بعض متاع ورقیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدرکه امیر یدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بربیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واکر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدرکه
نصیبنه دوشن کسنه دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بوصورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اکرسبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار استدیکیك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر و بعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ویریلمز زیرا آنده ملك مسلم عتقله نهایت بولمغله تقرر ایدوب عوضی دخی دارالحربه واصل اولمغله حکم غدر
دارالحربه رد ایله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیمتدن امتناع ایدرسه
اول عبد معتقه دیلرسك دارمزده اقامت قیل ودیلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول دیمکله تخییر اولنور زیرا
دارالحربه ردی امان ایچون مستحق اولمشیکن مقامنه قائم اولور برعوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بیان مشروح اوزره اعتاق مسلم ایله حر اولدیغندن دارالحربه رجوعی رأینه تفویض اولنور کورمزمیسنکه
قبل العتق مولاسی اخذ قیمتدن امتناع ایلسه امیر قسمت و بیعی نقض وآنی دارالحربه رد ایلمك لازمدر
و بعدالاعتاق دخی بویله در انجق بوبابده عودتی کندو رأینه تفویض اولنور واکر رسول مزبور مال مذکوری
منعهٔ جیشله احراز ایتمیوب همان دار اسلامه ادخال ایلسه بوصورتده اکا مالك اولور لکن دارالحربه ردایله افتا اولنور
وحکمده اوزرینه جبر واجا اولنماز زیرا ذکری سبقت ایلین مستأمن منزلنده اولمغله انجق کندو ذمتنی ابطال ایدوب
ذمت مسلمینی ابطال ایتمشدر واکر دارالحربه رد ایتمیوب آخره بیع ایدرسه بیعی مکروه ایسه ده منعقد اولور
و بوصورتده اخراج قیلدیغی سبی ایسه اهل حربك احرارندن یاخود ممالیکندن وذکورندن یاخود اناثندن
اولمق میاننده فرق یوقدر زیرا بونلرك جمله سی محل تملك ایکن احرازی تام اولمغله مملوکی اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در که آنده احرازی جیشله اولمغله دارالحربه ردنده ولایت امیر ثابت اولوب تمام احرازینه مانع اولمشدر
واکر رسول مذکور یاخود آندن اشترا ایلین سبی مزبوری اعتاق ایدرسه عتق ملکنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتاق رد ایله حکمده
جبر اولنمازسه ده رد ایله بطریق الافتا امر اولنمشیدی شمدی عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولوز واکر سبی مزبور عبد اولوب آنی مدبر یا مکاتب قیلوب یاخود جاریه اولوب آنی مکاتبه وام ولد
قیلدقدنصکره دارالحربه قصد رجوع ایلسه لر مسلمین بونلری رجوعدن منع ایده مزلر اما اخراج یا اشترا ایلین
مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنك منعنه دخی مانع اوله مزلر زیرا بو تصرفاتدنصکره ملك مولی هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه درکه آنده معتق اوزره ملکی باقی اولمادیغندن دارالحربه رجوعدن آنی منعنده ظالم
وظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتمك مراد ایدرسه بوصورتده منعی مسلمین اوزره
دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلی اولدرکه هر موضعده که عوض
دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده که واصل اولمیه البته
رجوعه قادر اولور اما مالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنمیوب بلکه منعدن منع اولنور وهر موضعده که مجبور اولمیه ملکنی ابقا ایچون احداث قیلدیغی منعنه
اکا تعرض اولنماز لکن عتقله ملکی زائل اولدقدن صکره حق منعی دخی زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور
واللّه تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فضول الغنائم * یعنی بعد التقسیم غنائمدن قالان بقیهٔ فاضله نك تفصیل مصارف واحکامنده مسائل فاضله در
امیر عسکر غنائمی بعد التقسیم فضلهٔ قلیله قالوب آنك قلتی وجیشك کثرتی حسبیله تقسیمه مستقیم اولمیه
کرکدر که امام آنی مساکینه تصدق ایدوب بیت الماله وضع وتسلیم ایتمیه اگرچه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التی یقع فیها الخطاده بعض مسائلی تعلیلده فضلهٔ مذکوره بیت الماله وضع اولنور دیمشیدی لکن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتیاب اولمشدر که مسئلهٔ سابقه شول صورتده درکه فضله دن
خمسی اخذ اولنمیوب اول فضله تحت قسمتده داخل اولمیه اما بو مسئله شول صورتده درکه جمیع غنیمتك اولا خمسی
اخذ اولنوب نصیب عسکر ایچون افراز اولناندن شیء یسیر باقی قاله بو شیء یسیر تحت قسمتده داخل وعسکرك
حصهٔ خاصه لری اولمق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولمیوب یدامامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه نك سبیلی تصدق وتسبیلدر انجق لقطه نك صاحبی کلوب یدینه تسلیم مأمول اولمغله برسنه
توقیف وتعریفنه اشتغال اولنور اما بوبابده بومثللو نسنه مأمول اولمامغله تعریفله اشتغال وتصدقی تأخیر واهمالده
فائده بولنمادیغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واکر عسکردن برطائفه قسام غنائمه کلوب بزم منزللریمز بعیددر
وهنکام قسمته دك اقامته قدرتمز یوقدر همان ظن وتخمینله غنائمدن حصه لریمزی ویرز یاده سنی سکا حلال
اولسون دیسه لر اول دخی اولوجهله ویروب کیتدکلرندنصکره حصه لری مأخوذلرندن ازید ایدوکی ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصیبلرندن یدقسامده باقی قالان لقطه منزلنده اولمغله امام دیلرسه آنی یدنده ابقا ودیلرسه

اخذ ایدوب بهرحال برسنه توقیف وخبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی مسلمینه اخبار وتعریف ایدر زیرا
فضل معهود اول غائبلرك حقی ایدوکی معلوم ومشهور وآنلر دخی بعد وصول الخبر مجی الورود اولمسلریله اولا
تعریف ومدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در واولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر امامله یدنده قالان نصیب بعض
غانمینده سائرناسله برابر اولوب بلااذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلااذن الامام تصدیق ایدرسه امام
تضمینه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری برفعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودع درکه مال ودیعه یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدین مودع اول مودع ثانی یه تضمینه قادر اولور واکر امیر انی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه
جائز کوریلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کسند ومالندن تضمین ایدرلر وامیر اول مالله بیت مال المسلمینه
رجوع ایده مز زیرا بوبابده حال امیر حال ملتقط کبیدر ملتقط لقطه یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقنی مجیز اولوب اجریله قانع ودیلرسه ضمانه طامع اولور بوصورتده امیر دخی بویله در وبیت الماله رجوع
ایده مدیکی انجق بو تصدق علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقه جه وضع ایتمك اقتضا ایدر ایدی تا که صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتدیکندن معلوم اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر وامیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اولبابده کندویه لاحق اولان
ضمانله بیت مال المسلمینه رجوع ایده مز واکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض واولوجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کوریلور زیرا نظر ایچون منصوب وبوفعلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهردر
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلور زیرا تصرفی
علی وجه الولایة نافذ اولمشدر وبوبابده امیر شول قاضی کبیدر که لقطه یدینه واصل اوله نته کیم تصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانله برفرد اوزره رجوعه غیر قادردر حال امیر دخی بومنوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصور اوزره مولی قیلمشدر وخلیفه نك مولی قیلدیغی
امورده امیر قاضی کبیدر اما اقسام بشقه درکه انجق قسمته مولی اولمغله تصدقی بروجهله جائز دکلدر واکر برعسکر
عظیم غنائم قلیله یه اصابت واخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفق اولوب
بعضیلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا وحصص غائبینی برسنه توقیف وابقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکمدر عیدر
لکن امیر بوبابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه جه وضع وتقریر واوزرینه
جنس ومقداری وکیملرك مالی ایدوکنی وباعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایده وصاحبی وارد اولنجیه دك
بیت المالده مؤبد وخالد قیلنه ولقطه ده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدق رخصتدر
واولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید وصاحبی یاخود وارثی کلنجیه دك عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی
حفظده عروض فساددن خوف اولنورسه بیع وثمنی حفظ ایتمکدر که بوصورتده حفظی انجق بووجهله ممکندر
وبو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمنی اخذ ایدر وامیره قیمتنی تضمین ایده مز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالینی بحسب الامکان تقریردر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بوجهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز واکر عسکردن برکمسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
امامه مبادرت قیلسه بوصورتده امام مخیر ورد وقبولده رأیی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلمم وسن اقرارك اوزره بروبالی التزام ایلمش سین والتزام ایلدیکك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تاکه حقی مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد وتجنیب ایلر ودیلرسه مال مزبور اول کمسنه نك
یدنده بولنوب وصاحب المال یدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ وارباینه تفریق وباقیسنی یدنده منزلهٔ لقطه ده توقیف وتعویق ایلر بوصورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف وتعریفله مشغول اولور واکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم ودیلرسه امر وشانی اوزرینه تحریر وترقیمله بروجه تأبید بیت الماله وضع وتسلیم ایدر واکر

مطلب حکم اللقطة

مطلب حقیقة الحکم فی اللقطة

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن
نا امید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره درلکن کرك غلول وکرك لقطـــه ده بهر حال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمــدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایلمك لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب الهـــده تسمیه اولنان ذوالك حقلری ایدوکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان نسنه ده اقراری کندو حقنده صحیحــدر پس لایقدر کـــه امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه
صرف قیـله تاکه حقدار باب خمسی مضیع اولمیه واللّٰه اعـلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبیــد واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعــد الاخذ قبل القسمة کرك قبــل الاحراز
وکرك بعــد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتــدن مأخوذ اولوب ضعفــدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملك اولملریله قبــل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعــه لری اعتبــاریله قوت حسبه لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسرایله قوت حسبه لری فائت اولمغــله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبورهندن
بعضیلری بنه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلــدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه اماندن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعــد القسمة والبیع ملك تعین ایتکلــه شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقعــه اولسه
امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کوریلمز زیرا امرأهٔ مأسوره نك قتلی غیر جائزدر وبونلرك شهادتلری دخی غیر
معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی اللّٰه تعالی عنه دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبــل القسمة بر عبد یا امه دن نصیبنی اعتــاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحســان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حــرب اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغــانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی اللّٰه عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمك اوزره اهلنی ذمت
قیلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعنــدنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنه بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهــادت سابقه لری بمنزلة
العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغــله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهــادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش
ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حالرقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل
ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصــاص اولسه دخی قصاصه مجال محــالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نك حین قتلــده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصــاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتولدن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسنی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمندن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسنی مستوجب اولور وما نحن فیــه دخی بویله در کذلك آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

و بو مسئله قتل امرأه ایله تصویر
اولنمز یعنی وجهی قریبا ظاهر
اولور که قتل رجلده ضمان نوع غرامت
واجب اولمامغله آنده بو تفصیل
غیر مترتبــدر
منه

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا
لا یجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولورتیه کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلمین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلمین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام وبرکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله
زائل اولماز کورمز میسنکـــه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیــه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همحال اولوردر که اداء
شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرینی رد ایلدکدنصکره ارضلرینی ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اســلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعــد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمز میسنکه امام اراضیٔ مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلریو قسه وضع خراج ایده مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغــله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلــدکده آنده ملك قدیملرین
علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحــابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمــدر کورمز میسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ســاقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز ما نحن فیــه دخی بویله در بو صورتده شهادت ســابقه لرین اعاده ایلسه لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایســه اسیر اکا وارث اوله مز واکر
اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت میاننده متردد اولمغــله منزل مکاتبده در
ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنور زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر وواستحصال قیلنور اما بو مسئله ده
میت عند الموت وارث کبی متردد الحــال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحــد ده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرین تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقریر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کــذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل داریمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصه لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری وبر کتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکورندن برینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمــدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده
قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرســه ولی
مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه نك استیفــاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجـه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتى بدل نفسى اولوب
توريثده املاك سـائره سى منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سى وراثتده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثى بولنوب مقتولدنصكره فوت اولسه واسراء مزبوربندن وارث آخرى دخى بولنوب اولدخى
دار بمزدن اولان وارثندن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلرى وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر برى حياتده ايديلر وحريتى ايله بعـد الحكم ارثى وقت موتنه مستنداولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بر برينه وارث اوله مزلر زيرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتى اسـير مزبوردن اقدم مدر
پس بنجـه اكا وارث اولور واسير مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدى لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحريه اولان كسنه يه وراثتى محالدر نظيرى شول مكاتبدر كه عن وفاء
فوت اولوب بر ابن حر وبر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك ماالله فوت بعده كتابتنده متولد اولان
ابن آخر دخى ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره بابالرينك بدل كتابتى ادا اولنسه كسبندن مابقى يه ايكى ابن دخى وارث اولورلر
اما آنلردن هر برى آخره وارث اوله مزكه وجهنى بيان ايلديك واكر اسيراء مرقومندن بعضيلرى عبدينى بيع يا مكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكى هنوز من ايله كندو يه سالم ياخود قتله باطل اولمق ميانده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلرى
دخى متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلنمادى جوابده ديرز كه
مكاتبدن مولاسى حجرينى رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنى مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجرى ثابت اولديغى كبى كسبنده دخى ثابتدر بوجهتله كسبنده تصرفى موقوف اولور بوصورتده امام آنلرى ذمت
قيلرسه تصرفى نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتنى عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتق
هويدادر واكر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اكر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتى موقوف ايكن شمدى من ايله نافذ اولدى كورمزميسنكه بدل مقبوض ا كاشمدى سالم اولدى
بوجهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتنى بركره دخى ادا ايتمدكجه عتقله كامروا اوله مز زيرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغـله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقى اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضـايع اولور
زيرا قابض آنى مملوكندن قبض ايتمش اولمغـله امام آنلرى تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانى لازم كلمز واكر
اسير مزبور عبدينى اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بو فعللرى امام آنلرى صكره ذمت قيلسه دخى باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفده منزلهء مكاتبده بلكه آندن دوندر و بو تصرفلرك مكاتبدن بطلانى ظاهر ونمايا ندر كه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكى يوقدر اسيردن دخى صدورى
آنك كبيدر اما ذكر اولنان بيع وكتابت بويله دكلدر واكر امام اهل حربدن ايكى دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهالى ين تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضيلرى وفاتله اهل داريندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلرى ذمت قيلسه ميراثى انجق اهل داريندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكى دارك بينلرنده تباين منعه حسيله ولايت منقطع اولمغله بر برندن توارثلرى مرتفع و بو تباين امام آنلرى تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دك بينلرنده باقى وغير مندفعـدر بوصورتده مذكوريننك حاللرى شول جماعت مكاتبينك احواللرى
كبيدر كه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلرى واحد اوله وآنلردن برينك بر ابن مكاتبى بولنه كه اول ابنك كتابتى
مستقله اوله بعـده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنى ادا بر له آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلرى وارث اولوب ابن وارث اوله مز زيرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتى مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارين مختلفين دخى بويله در اما امام اول كسنه نك وفاتندن اقدم آنلرى
ذمت قيلمش ايسـه بوصورتده جمله سى اهل دار اسلامدن اولمغـله بر برينه وراثتله بكام اولورلر واكر امام اولا
دار ينـدن برينى ذمت قيلوب بعـده دار اخرى اهلندن برى وفات ايلـدكدنصكره اول دارى دخى ذمت
قيلسه بوصورتده اهل دار يندن جميع ورثه سى اكا وارث اولورلر اكرچه ميتك اهـل دارندن اولانلرك وراثتى
غير مشكلدر اما دار ينك غيريدن اولانلرك وراثتى بوجهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلرى آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمـا نك ضعيف وبى تابى
السيد محمد منيب العينتابى ديركه الحمدلله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بوعبد

قليـل البضاعه وكـثير الاثام مجرد حبل متين عنـايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبـيرى
ترجه يى التزام وبيك ايكيوز اون ايكى سـنه سى ربيع الآخرينك يكرمنجى يوم اربعـاده باب الحكم
فى الاسارى عبيـدهم واحرارهم فى امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبـارات
وافصح اشاراتله ترجـه يى ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتبـاريله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخى ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدى تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتيازيله
مفصول وممتـاز ايلديك ان شـاء الله تعـالى بوندنصكره
جلد ثانى يه باب الشركة فى الغنيمة دن آغاز وجنـاب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامى
رجا ونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فى البداية
والنهاية

م

* بسم الله الرحمن الرحيم *

الحمد لله الذى سيرنا بالسير الكبيرة المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله واصحابه الغانمين من انفال مكارمه السرمدية * امابعد زمرهٔ علمانك ضعيف وبى تابى السيد محمد منيب العينتابى ديركه عون عنايت رب مستعانله ترجمهٔ شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم فى الاسارى مسائلينك ختامنده رسيدهٔ اختتام قيلنوب جلد ثانى يه دخى باب الشركة فى الغنيمة دن شروعله صرف نقد بنه اهتمام اولندى والله الهادى الى سواء السبيل وهو حسبى ونعم الوكيل *

باب الشركة فى الغنيمة * يعنى جهاداربابينك غنائمده شركتلرى اسبابى اشبو بابده بيان واطناب اولنمشدر امام المسلمين بعض حصون اهل حربه برسريه يى ارسال وحصن آخره دخى سريهٔ اخرايى ارسال ايتدكده سريهٔ اولى دارالحربه دخول ومأموراولدقلرى حصنه ظفر بله اغتنام اموال ايتدكلرندن صكره سريهٔ اخرى آنلره مرور وملاقات ايدوب بعد العبور آنلر دخى حصنلرينه ظفرياب واغتنام امواله نائل آمال اولوب بردخى بربرينه التقا واتصال ايتمدين بشقه بشقه داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر بوصورتده سريهٔ اولى نك غنائمنده ايكى سريه تشريك وثانيه نك غنائمى يالكز كندولره ايصال قيلنور زيراسريهٔ ثانيه دارالحربده بعد اصابة الغنيمة سريهٔ اولى يه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شركته نائل اولمشلردر صكره آنلر دارالحربده مكان بعيده سفر قيلوب سريهٔ اولى آنلردن اقدم داراسلامه خروج ايتمكله شركتلرى باطل اولماز اما سريهٔ ثانيه مصابلرنده اصابت واحراز ايله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالحربدن برموضعده سريهٔ اولى ايله متواصل اولمدقلرندن سريهٔ اولى آنلر ايله شركته نائل اوله مزلر حتى بونلر دخى بعد الاصابه دارالحربده سريهٔ اولى ايله التقا ايتمش اولسه لر بوصورتده داراسلامه احرازده اشتراك ايتملريله هر برغنيمته اصابتده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام سريهٔ اولى يى قتال روم ايچون وسريهٔ ثانيه يى رومك غيرى اعدا ايله قتال ايچون ارسال ايتمش اولوب لكن طريقلرى بلاد رومدن اولمغله سريهٔ اولى ايله التقا واتصال ايلسه لر بوصورتده غنائمده بربريله اشتراكه مجال بوله مزلر زيرا سريهٔ ثانيه نك قصدى قتال روم اولمامغله قتال روم ايچون بعث اولنان سريه حقنده حكم مدد ايله موسوم اولميوب هرسريه سريهٔ اخرانك مصابى حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولديغندن دارالحربده ملاقى اولسه لر دخى بربريله اشتراكه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ اولى ده هرسريه سريهٔ اخرانك قتال ايده جكلرى اهل دارايله قصد قتال ايتملريله دارالحربده ملاقاتله برينه مدد حكمنده ادخال اولنورلر نكته سى اولدركه دار واحده نك بعض اهلى مقهور اولدقده اثر قهر باقيلرنده دخى ظهور ايدر امادارين مختلفتيندن برينك مقهوريتى دار اخرانك مقهوريتنه بادى اولميوب

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمامشیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه‌لر دخی ینه مصابلرنده تشریك وادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل وحکم عدمده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه‌لر
بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازلرنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حقی ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولمامقله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه بر حصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کلیسالرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهاب بدن صکره سریهٔ اخری ورود وآنلر دخی کنائس مرقومه‌یی
هدمه بذل مجهود ایلسه‌لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی‌یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلمکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه‌لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه‌لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنایس شرعا مقدورلری
دکلدر و بر سابقده بیان ایلدیك که هر سریه نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه‌لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری نسنه‌لری هدملری جائزدر مکر اعدا بر دفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه‌لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول ودار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتال الله مسلمینی حصندن
تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتال الله اولدوشمن اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه‌لر
بو صورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ما عدالرندن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیروکلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزمله حصنلرینه
ادخال ایده‌لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه‌لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکلیسالرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمیوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کلیسالرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه معلوملری ایکن هدم کلیسالرینه قصد هدمله استعجال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه‌یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه‌لر تخریب
کنایس آنلره جائز کوریلمز زیرا بو فرض اوزره سریه‌یه ردء و پناه اولمشلردر ورده و پناه امر حربدن اولان نسنه‌لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه‌لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

مجالری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه‌لر دخی بو منوال اوزره در واکر موضع بعیدده ایسه‌لر بو صورتده
ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنایس آنلره حلال کوریلور کورلمزمیسنکه سریهٔ
مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه‌لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه‌لرنده شرکت
عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده ده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین بدیداردر واکر دار اسلامدن
بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دار الحربده اجیرلری یانندده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه
سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدن صکره اجیرلر ایله
مجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه‌لر بو صورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلر که
بری اصابت وبری احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله
ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال الرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه
وصولدنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معا حلول ایلسه‌لر بو صورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت
ونه احراز ایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشترا که نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع ومعا
خروج ایتمکله غنائم ثانیه‌یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه
اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بو صورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود
اغاثه‌لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابت واحرازده تفردلری متقرر
اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دار الحربده بعض کسنه‌لر ایله تخلیف وکندولری چقوب سریهٔ ثانیه ایله
اجتماع وجمیعا اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کسنه‌لره ملاقی اولمادین دار اسلامه
خارج اولسه‌لر بو صورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی‌یه تصمیم
وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میاننده تقسیم اولنور لکن بو صورتده سریهٔ ثانیه ایله
اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کسنه‌لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله‌سی اول غنائمده
شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب ومتواصل
اولدقلرنده بر برینه ردء و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه
جانبین مختلفندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر بر حصنی محاصره ایلین سریه
بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مال الله رجا ایلسه‌لر
مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فاما منا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله
منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بو رجالرینه مجیز اولورلرسه موضع
اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که مال الله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندر که برآتی السیر الصغیرده
بیان ایلدیك بو صورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه‌لر فداء سبایاده اشترا که موصول اوله مزلر
اما سبقت ایلین فداء کنایس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض
بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره
مدد لاحق اوله اما کنایسی بیعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء
اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدر که امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه
جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کلیسالرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده
سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده
عسکر موضع قریبده ایسه‌لر معا حاضر منزلنه نازل وفداء سبیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیدده ایسه‌لر قطعا
اشترا که نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه‌یی سبایادن بر نسنه‌یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله
بو صورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه
ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیٔ رد بعده بطریق المعاوضه
اخذ مال ایتمش اولور و بو صفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی
بشقه‌در که آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن
مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع
شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه‌یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

بركسنه داراسلامده آخرك ارضنــدن كلا ياخود بتردن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال طيب اولور پس اخذى دارالحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور اما داراسلامده آخرك ارضنــده خدايى ثابت اولان شجردن خشب ياحطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه بيعى جائز اولميوب استهلاك ايلســه قيمتنى ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشــدركه خشب وحطب اموال سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخى حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغــله احرازلرى انجق اثبات يد ايله اولوب مكانله غيرمتسقدر واكر اول خشب وحطبى ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بوصورتده امير ثمنى مشترى يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتــدن اولوب بايع ومشترى آنكله انتفاعده مساوى اولمغــله ثمنى مشترى يه ردى واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعى حنطه وعسل كبى طعام ياخود شعير وقت يعنى يونجــه وتبن يعنى صمان مثلا وعلف ايسه ينه تفصيــل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتــدن اولمغله هر برغانم ايچون بونلر ايله حق انتفاع ثابتدر وبو بيانله متبين اولمشدركه قت يعنى يونجه جملهٔ اشجاردن اولوب حشيشدن دكلــدر حتى آنى بركسنه ارض غيردن اخــذ ايلسه صاحب الارض استرداده قادردر شارح الكتاب شرح الله صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شيء تافه حقير اولوب قبل الاخذ چوق محللرده قيمتى اولمامغله منزلهٔ حشيشده در ديو افتا ايدرلر ايدى اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمــد والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكى اصحدركه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان نسنه نك اسمى وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنــه نك اسميدر حتى اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلمديلر قت دخى ساق اوزره نابت اولمغــله منزلهٔ شجرده ايدوكى ثابتــدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلمدكلرى حشيشه ياخود ماايله مملو قيلدقلرى قربه لره ظفر بولوب ايچلرندن بركسنه آنى اخــذ وبيع ايدوب مشترى دخى استهلاك ايلســه نظر اولنور اكر مشترى تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمن اكا رد ودفع اولنور زيرا مشركين احرازايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده برفرد اخذ واحراز ايتمدين اول كسنه اخذ واحرازايله ممتاز اولمشدر واكر عسكرده برشخص نجــار بولنوب دارالحربده خشب جلبجــه يعنى قابغى صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفرياب اولمغــله آندن دارالحربده قصعه لر وخوانلر ياپوب صكره داراســلامه اخراج قيلسه كــركدركه امام اول نسنه لرى يدندن اخذ وبيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعدالعمل قيمتنى تحقيق وقيمت عملى صانعه وباقيسنى غنيمته وبرمكله ثمنى تقسيم وتفريق ايليه زيراخشب مزبور قبل العمل دخى مال متقوم اولمغله غنيمتده داخل ايكن بو صنعتنده من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مغصوبده بو فعلى احداث ايلسه ضمانله اكا مالك اولور لكن دارالحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عديم الامكان وبلا ضمــان اصل خشبه مالك اولميه جغى نمايان در اما اصل خشب غنيمتــده واقع واكا متصل اولان صنعت غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله احد حقينى آخردن تمييز دخى ممتنع اولمغــله طريق تعديلى بيعله قسمت ثمنه راجع اولور نظيرى اولدركه بركســنه نك ثوبنى ريح آلوب غيرك صبغنه القــا ايتمكله ثوب منصبغ اولدقده صاحب الثوب صــاحب الصبغه قيمت صبغنى ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دارالحربده جلود اغنام مذبوحه يى اخذ واتخــاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب مملحه تربيه ايلســه معناى مشروح بونلره وامثالنه شامل اولمغــله كركدركه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئلهٔ مرقومه ده نجــار مزبور نحــل مذكورينى خشبى داراســلامه اخراجدن صكره اصدار ايدرسه بوصورتده قيمت خشبى ضامن اولوب خشب معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعدالاحراز غنائمدن مستهلكنه ضامن اولمغله ضمانله محل عملده تملكى قبل العمل متبين ومعمولى ملك نفسندن اتخــاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دارالحربده غنائم تقسيم اولندقدن صكره نجار مرقوم اول خشبى سهمنه دوشن كمسنه دن فضولى اخــذ وعملنى تميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمــان قيمتله معمولنه استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك جلود ذكيه سنى آلوب بعــدالدباغه اتخــاذ فرو ايلسه مغصوبى قبل العمل دخى مال مضمون اولمغله فروه مالك وقيمت جلودى صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سنى آلوب بعدالدباغه اتخــاذ فرو ايلسه بوصورتده اول فرويى بركره جلــدذكى غيرمعمول ايكن وبركره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرســه صاحب الجلــده ذكى

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والكلاء

مطلب حكم القت

مطلب اخذ الريح ثوب رجل والقته الى صبغ الاخر

مطلب اخذ جلود الغير فدبغها

غیر معمول ایکن قیمتنی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولورز یرا جلد میته قبل الدباغه مال متقوم اولمامغـله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیٔ اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی جلدی اخـذ ودباغتله قیمتی تزاید ایلمش ایسه اول زیاده یی دابغه اعطـایه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضـامن اولماز ایدی وقبل الاحراز غنـائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موتاسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فر واتخاذ بعـده داراسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اوله مز زیرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغـله اکا تسلیم اولنمایوب بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایاسه ینه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفـاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره ینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابوحنیفه رضی الله تعـالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخـذ وغنیمته القا اولنوب صنعتی مقابله سنده اکانسنه اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدرکه عین ذهب وفضه صنعتله حکم مستهلکده اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز نته کیم برکسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخـاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبز بومسئله یی شرح المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم مایحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیر یلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر بزسابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهـل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی بطریق الضرورة درکه دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دارالحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار وامثـاللری شرا ایله تدارکه قادر اولمریله حقلرنده تحقق ضرورت غیر ظاهردر وهم اهل غزا طعـام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن تجـار بویله دکللردر مع هذا تجار اوزره دخی دار الحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زیرا اول نسنه یی دار الحربده بلا انتفـاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفـاع استهلاکلرنده عدم ضمـان بالطریق الاولی در واهل غزا ایچون طعـام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقه لری اوزرلرینه لازم ودارالحربده معیتلرینه ملازم اولانلره دخی اطعـاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمسه لر نفـقه لرینی محل آخردن کسبه محتاجلردر وعسکرده بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زیان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتنی مستوجبدر امامدد قبل القسمة والبیع جیشه ملتحق اولورلرسـه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولمریله طعـام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کسـنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تنـاول ایدرلرسه اول کسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعـام غنیمتدن بعضیسنی اخذ وعسکرده بولنوب قصد قتـال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافتله کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی درومقدمات مذکوره دن اهداء مزبورك درجهٔ اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر اولور وحکم مذکورده طعـام مزبورك بعض مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق مستوی زیرا غنیمت اولمقده بوایکی صورت برینه متساویدر اما عسکریدن بریسی جمع حشیش یاخود استقاء میاه ایدوب آنی برتاجره ارسـال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولمیوب محرزك ملك خالصی اولمغـله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولمسه دخی ینه رضاسی بولنمادقجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه درکه جملهٔ غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین غازی اکا غیر محتـاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلارضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسـه جائز

دکلدرکه

دکلدرکه جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشـدر وجالب وغیر جالب معنای حیتاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومحلو به احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدرکه منزل منادنه اناخهٔ بعیر ایله نزوله احتیاجده جمله صحابه مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردرکه برکسنه جامعه واروب انتظار صلواتله برموضعده جالس اولدقده بعده آخری کلوب کندو جالس اولمق ایچون اول کسنه یی موضعندن ازعاجه قادر اوله مز مانحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعـام میاننده فرقه دلیل اولدرکه برکسنه حشیشی محرزی اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعـامی برعسکری یاتاجر جانبندن اخـذ واستهلاك ایلسه ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدر وغنیمت دارالحربده استهلاکله مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی ذبح وسلخ ولحمی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطحنله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب برابر اکل ایلسه لر ینه بوفعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاك واستهلاکله ایتلاف ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا متملك ومغصوب منه ایچون ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمـان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامله اباحتی واهدا وانفـاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشـدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایلدکده حکم مسئله بشقه در توضیح فرقی اولدرکه بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقـدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده لامحاله بومعنی دخی اسهلدر واکر برتاجر عسکر ایله محل بعیدده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه آنی کندو ودابه سی اکل ایتدکده ضرر یوقدرز یرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفـاعنه مانع اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو بنفسه اصابت ایلدیکی مادام عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیددن اولمق شرطدر زیرا عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغـله مستقلا اخذ عسکر ایله محرز کبیدر وغنم وبقر دخی جمـلهٔ اطعمه دن اولمغله غانمیندن هربرینه دارالحربده ایکن محتاج اولدقجه ذبح وتناولی جائزدر اما داراسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حـلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعـله حقلری متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دارالحربده منفصل اولوب لکن هنوز سرحدده عسکر عظیم اولمدقجـه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری برموضعه متصل بولنسه لر بوصورت اباحت طعام وعلفده دارالحربده بولنملریله مساویدر زیرا بومثللو مواضع ید اهـل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امر جلیـدر اما مسلمین امین اوله جـقلری موضعه خارج اولدقدنصکره احتیاجلری مرتفع اولمغـله طعام وعلفدن برشیئ تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف منعـام انعم الله تعالی علیه بنواعم الانعام دیرکه عسکر اسلام دارالحربده بردوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کسنه نك عندنده جنس واحددن طعـام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدرکه دارالحربده بولنه قجه احتیاجلرینه بناءً طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج ومستغنی علی سوادر لکن بقر وغنم مثللوری اکل ایچون ذبح ایتدکلرنده کرکدرکه جلودینی غنیمته رد ایدهلر زیرا جلود هرحالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور اتدن اول محلده حاصل اولان ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبزبوبابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دارالحرب ویؤکل ویشرب مسائلنده بیـان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزلهٔ غذایه نزول ایتمشدر وایقـاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب کبیدر زیرا اصلاح طعـام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هرنسنه که طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندندر

كورمزميسنكه طبخ ايچون ايقاد نار ايتدكلرنده آنكله اصطلادن يعنى اصتمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ايچون ايقادلرنده بنه بويله درواد هاندر زيت وامثالى اكله مأذون اولدقلرى نسنه لرايله ايقاد قناديله
دخى مأذونلردر زيرا ايكى صورتده دخى انتفاعلرى على وجه الاستهلاك عينله درهله ايقاد قناديل ايچون دهن
بزر ايقاد نار ايچون حطب منزلنده اولوب هر برينه تحقق احتياج معلوم اولمغله شركت غنيمتدن استثنالرى
مجزومدر اما دهن بنفسج وشب بوى وزنبق وامثاللريله ايقاد قناديل استحلال اولنماز زيرا بونلر حسب العاده
مأكول دكللردر وهم بونلرايله ادهان يعنى ياغلنمق حلال كوريلمزكه ادهان اصول حوايجلرندن دكلدر بناء عليه
بونلر طيب وغاليه حكمنده اولورلركه آنلرايله تطيب اصول حوايجدن اولمامغله جائز كوريلمز وبحسد لرنده
استعمالله ادهان حلال اولمايجه ايقاد قناديل بالاولويه استحلال اولنماز كذلك مصنوع اعدا
اولان ادويه دن زنجبيل مربى وهليلج مربى مثللو نسنه لره دخى تناوللرى حلال اولمماز زيرا بونلرا طعمة
ناسدن دكللردر يعنى مناط بقاء نفس اولان اصول حوايجدن دكللردر بوجهتله شركت غنيمتدن مستثنى
دكللردر لكن حكم طعام بشقه دركورمزميسنكه صورت عقد نكاحله زوجى اوزره نفقة طعامنى ايجاب ايدر
اما دواء عللنى استيجاب ايده مزمكر امام ادويهٔ مرقومه دن برنسنه يى بيع وبركسنه اشترا ايليه بوصورتده
سبب ملكه مباشرتله تملكله ممتاز اولمغله تناولى اكتساب جواز ايلمشدر واكر ادويه دن مصنوع اعدا اولميوب بلكه
ارضلرنده ثابت اولان نسنه يه ظفر بولوب اخذ ايلسه نظر اولنور اكر مأخوذ بنك اول موضعنده قيمتى وار ايسه
جملهٔ غنيمتدن اولمغله آنكله انتفاعى حلال اولماز زيرا غنيمتدن اولان نسنه لرده كندو مأخوذى مأخوذ غيرايله
مساويدر واكر اول موضعنده قيمتى يوغيسه آنكله تداويده بأس يوقدر زيرا موضع آخره نقلله متقوم ايسه ده
اول موضعنده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتيله مقام حشيشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احكام مذكوره ده طعام بنى آدمه قياس اولنور زيرا غازينك علف دابه سنه احتياجى اصلى وطعامه احتياجى منزلنده
احتياج كليدر وطعامدن هرنسنه كه غازى آندن اكل ايتمك جائز اوله آندن دابه سنه دخى اكل ايتدرمك جائزدر
كورمزميسنكه غازى يه اكل سمن جائز اولدقده حافر دابه سنى تقويت ايچون آنكله ياغلامق جائز اولمشدر كذلك
خلله دخى انتفاعى جواز وحل اوزره دركه خل ياطعامدر ياخود چورپا وامثالنى اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثياب واوانى وسائر اموالدن برشيئله انتفاعى غازى يه حلال كوريلمز زيرا قبل الدخول دارالحربده
بونلره محتاج اوله جغى معلوم اولمامغله شركت غنيمتدن استثنا قيلنمامشدر مكر ضرورت تحقق ايده زيرا
ضرورت تحقق ايتدكده ملك غيرايله دخى انتفاع اولنور پس غنيمتله بالاولويه در لكن بعد زوال الضرورة
كركدركه غنيمته رد ايليه غاية الامر نقصاننى ضامن اولماز اماملك غير بشقه دركه آنده استهلاككله ضامن اولمغله
استعمالله ادخال نقصانده دخى ضامن اولور اما غنيمتى دارالحربده استهلاككله ضامن اولمامغله ادخال نقصانله
دخى اولماز لكن غنيمتى دارالحربده استهلاكى احتياجندن دكل ايسه كركدركه امير آنى تأديب قيله
واحتياجندن ايسه عذرينى قبول ايليه وثيابده ضرورهٔ معتبره تلف نفسندن خوف ايده جك مرتبه ده اكا مثلا
برد شديد اصابت ايتمكله درواينده ضرورت ايچنده اكل وشربه محتاج ايكن عندنده بولنمامغله در وركوب
دابه ده دخى بويله در وركوب دواب غنيمت خيانتدندر ديو آثار مأثوره ده اكرچه روايت اولنمشدر لكن اول بابده
نظر اولنور اكر غازى حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عندنده آخرى بولنمغله ياخود راجلا مشيندن
اكا ضعف شديد وعناء مديد كلمكله ركوبه محتاج دكل ايسه ركوبى جائز كوريلمز اماسوق ايچون ركوب ايدوب
ياخود كندو علفنى يا غنيمتدن اولان علفى تحميل ايدرسه بأس يوقدر زيرا بونلر حوايج غنيمتدن ودواب مزبوره
دخى غنيمتدندر يوقسه غازى حاجت نفسى ايچون ركوب ايدوب كندو متاعندن ومالك اولديغى دوابك علفندن
برشيئى تحميل ايلك ضرورت اولمدقجه جائز كوريلمز واثرمذكوردن مقصود انجق بوصورتدركه غلول دن
معدوددر واكر غازى عروض فتور ايله مشيدن عاجز وعدم ركوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارز ايسه ياخود
خوف اعدا بديد اولميوب انجق مقدما مبتلاى جهد جهيد اولمغله عدم ركوبنده نفسى اوزره خوفى مزيد ايسه
ياخود فرسى قتل واضاعه اولنوب راجلا قتاله عديم الاستطاعه ايسه بوصورتلرده ركوبى جائز كوريلور
وركوبيله تلف اولسه كرك قضاده وكرك بينه وبين الله تعالى ضامن اولماز زيرا ركوبى اكا شرعا مباحدر
اما بلا احتياج استهلاكى بشقه دركه اكرچه هنوز غنائمده تأكد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخى حكم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاك كندهٔ آثم اولمغله بينه وبين الله تعالى اوزرينه غرامت قيمتى واجب اولمغله بلاجبر ضماننى

غنيمته اداايله افتا اولنور واسلحه ايله انتفاعى دخى جميع مذكوراتده ركوب دابه منزلنده در وقچانكه لاجل الضرورة
استعمالى شرعا كامباح اوله آنده تلف اولان نسنه يى نه حكم قضاده ونه بينه وبين الله تعالى ضامن اولماز وقچانكه
استعمالله آثم اوله حكم قضاده جبر والجا قيلنمازسه ده بينه وبين الله تعالى غرامتله افتا اولنور زيرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنيمتدن اتلاف ايلديكى نسنه نك قيمتنى غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنان جللر جميع احكامده
ثياب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعان منزلنده در واكر اهل عسكر دارالحربده اشنان يعنى چوغان ديدكلرى
نسنه يه ياخود صابونه ظفر بولوب آنكله بعضيلرى غسل ثياب ايليه لر مكروه كوريلور زيرا غسل ثياب اصول
حوايجدن اولمامغله شركت غنيمتدن استثناسى ثابت دكلدر انجق اشنان اول محلده نابت وبى قيمت ايسه اخذ ايلين
آنكله انتفاعده بأس يوقدر واكر قيمتدار ايسه همان اخذ ايله غنيمتدن اولوب مأخوذ غير اولان ماللة وبيوت
اعداده محرز اولان اموالله برابر اولور سؤال اولنورسه كه حطبله اول موضعده قيمتدار ايسه دخى غازى ايچون
ايقاد ناره رخصت ويرلمشيكن نيچون خطمى ايله غسل رأس واشنان وصابونله غسل يد وثيابنه رخصت
ويرلمدى جوابده ديرزكه ايقاد نارده اصول حوايجدن اولان طعامى اصلاح تحقق ايتمكله شركت غنيمتدن
استثنا اولنوب بومعنى اشياء مرقومه ده بولنمامغله مستثنى اولمامشدر واكر غازى برمجمره يعنى انواع بخوردن عود
وامثالى نسنه لره ظفر بولسه آنكله تجمر وتبخرى جائز اولمازكه تبخر اصول حوايجدن دكلدر همان تطيب كبيدر
كذلك طعام واصطلا ايچون آنلرايله ايقاد نار دخى جائز اولمازكه آنلر بين الناس وقود دن معدود دكللردر لكن
آنلر اول موضعده اعدانك ايقاد نار ايلدكلرى اخشابلرندن ايسه بوصورتده ايقادده بأس يوقدر وجواز تبخر
بالطريق الاولى در واكر اهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعه لره ووتدلره يعنى قازقلره ظفر بولسه لر
آنلرى ايقاد نار ايچون استعماللرى بلاضرورة جائز كوريلمز زيرا منزلهٔ امتعه يه منزل اولملريله حسب العاده
وقودده غير مستعملدر اما اخشاب غير معموله يه ظفر بولسه لر اكر آنك اول موضعده قيمتى وار ايسه آنكله وقودده
انتفاعلرى حلال اولماز واكر قيمتى يوغيسه انتفاع مرقومده بأس يوقدر واخشاب مزبوره يى داراسلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذ ينك احكامنى باب سابقده بيان ايلديك اما قبل الاخراج اتخاذ ايدرسه آنده
بأس يوقدر زيرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمديغندن آنكله انتفاعى مباح ايكن صنعتى انتفاعنه مانع اولماز
واكر امير غنائمى دارالحربده ارادهٔ تقسيم ايدرسه قبل الصنعة قيمتدار اولان خشبى معمول وغير معمول ايكن تقويم
وعامله قيمت عملنى تسليم دنصكره معمولنى يدندن اخذ وقسمته وضع وتقديم ايدر واكر عاملى آنى بيع ايتمش ايسه ثمندن
فضل عملنى امير اعطا قيلور لكن قبل الصنعة دارالحربده ودار اسلامده قيمتدار اولميان خشب بعد الصنعة دخى
عاملنه سالم قيلنور زيرا عمليله مال متقوم اولوب مكسوبى اولمشدر كورمزميسنكه بركسنه غيرك ترابندن اتخاذ كوز ايليسه
اكا مالك اولور ودارالحربده اتخاذ قدور اولنان طين دخى تفصيل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنه
نازلدر واكر عسكردن برجماعت طلب غنائم ايچون كيدوب مشركينك ارماك وامتعه وسبى وطعاملرينه فائز اولسه لر
عسكره كلنجيه دك مجموع غنائملرين اول ارماك اوزره تحميللرى جائز كوريلور زيرا حامل ومحمول عليه بالجمله
ملك غانميندر وجواز تحميل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخى ثابت اولوركه طعامى دخى انتفاع
جميع عسكر ايچون كتورديلر اما علف وطعامدن برشيئه قليله ظفر بولوب احتياج نفسلرى ايچون اخذ ايتمشلر ايسه
بلاضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماك وحميرو بغال وغيريه لر اوزره تحميللرى مناسب اولماز زيرا ذكر اولنان علف
وطعام مقدار حاجتلرندن زياده اولمدقجه اكا كندولر احق اولمغله حكما دار اسلامدن حاجت نفسلرى ايچون
ادخال قيلدقلرى طعامه ملحق اولمشدر لكن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ايسه حاجت نفسلرى ايچون
اخذ ايتدكلرى طعامى دخى بونلره تحميللرى جائزدر زيرا بونلر دخى جملهٔ طعامدندر كورمزميسنكه بونلرى
اكل ايچون ذبحلرى جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقجه بونلره اخذ ايدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلرى ايچون اخذ ايتدكلرى طعاملرين بونلره تحميللرى جائزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واكر حاجتلرندن
زائد اولميان طعام قليله ارماك مشركين اوزره محمول ايكن ظفرياب اولسه لر كركدركه اول طعامى ارماكدن اخذ
وكندو دابه لرينه تحميل وارماكى بلا حمل سوق معسكره شتاب ايده لر زيرا ارماك اوزره حمل قديمنى ابقا تجديدا
انشاء حمل كبيدر واكر معيتلرنده بولنوب دار اسلامدن ادخال قيلدقلرى طعاملرين غنيمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحميل ايلسه لر تحميل مزبور اوزرلرينه ركوبلرى منزلنه تنزيل اولنمغله بلاضرورة تحليل اولنماز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ايسه ده غنيمتدندر كورمزميسنكه فضلهٔ حاجتلرين يدلرندن سائر غانمين اخذ ايدرلر

الحسر بضم البم الاول مابو قدبه
وبكسر البم الاول الحمل الذى
يوقد فيه كذا اخط الحصيرى
رحمه الله تعالى منه

اما طعام محمول ملاك خاصلر يدر كه برفرد ايچون آندن برنسنه اوزره سبيل يوقدر پس قطعا غنيمتدن اولميان نسنه‌ده
من وجه غنيمتدن اولان نسنه ايله انتفاعلرى حلال اولماز اما حاجت نفسلر ايچون اخذ ايتدكارى طعام بشقه‌در
واكر اهل حربك خروارلر ايچنده طعاملرينه ظفر بولسه‌لر بو دخى اوزرنده طعام بولنان ارماكله برابردركه خروارلر
طعامدن اولميوب ظروف اولمغله ارماك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولاد قلرنده ذبح واكلنى مراد ايلسه‌لر
بلا ضرورة رخصت ويريلمز وقول مذكور اصل ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره ظاهردركه قول ابن عباس
رضى الله تعالى عنهما اوزره لحم خيلى مكروه كورمشدر بو جهتله خيل غنيمده جملهٔ طعامدن عد اولنماز اما قول
امامين رحمهما الله تعالى عليهما اوزره اكرچه اكلى مالكينه مباحدر لكن غنيمتدن اولان نسنه اكل ايچون مهيا
ياخود شرعا اكلى منصوص اولمدقچه طعامدن عد ايله هر فرد ايچون مستقلا اكلنه رخصت ويريلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدركه قال الله تعالى ومنها تأكلون وخيلده غير منصوصدر وهم خيل حسب العاده
اكل ايچون مهيا اولميوب غالب احوالى مركوبيتدر بو جهتدن بلا ضرورة غنائمده ذبح واكلى مكروهدر واكر
امير عسكرى تناول طعام وعلفدن منع ايدرسه جائز كوريلور بشرط آنكه منعى عسكر ايچون عدم احتياجلرينه
بناء على وجه النظر والاجتهاد اوله كورمزميسنكه امير دار الحربده غنائمى بيع وتقسيمى مناسب كورسه اباحت
تناولى رفع ايدر ايكن ينه جائز كوريلور پس من اول الامر منع تناولى مناسب كورسه ينه بويله در انجق محتاج
اولدقلرنده عسكرى بالكليه ياخود بلا ثمن تناولدن منعى مكروه كوريلور زيرا بو صورتده احتياج ناسله تناوله رخصت
شرعيه وار ايكن امير كندو رأيى ايله رفعنى قصد ايتمش اولور وبو معنى عامه‌نى مال ايله انتفاعدن ومارهٔ طريق
جاده‌يه سلوكدن منع منزلنده اولمغله منهيدر وبويله ايكن ينه ناسى منع ايدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنيمه
وضع ايلدكدنصكره بو فعلى تجويز ايتمين قاضى آخره رفع اولنسه كركدركه قضاء اميرى امضا قيله زيرا فعل مذكور
موضع اجتهاده حاصل اولمشدر ونز بالدفعات بيان ايلديككه بو مثللو مجتهد اتده قضا نافذدر مؤلف مصنف
اعلى الله تعالى له من الثواب خير نصيب بو محلده ديديكه بعض ناس ديديلركه عسكرك عدم احتياجلرى ظاهر
وبارز ايسه ده طعام وعلفدن منعله اميرك آنلره تعرضى غير جائزدر ليكن مؤلف قوت بنيان اول مخالف كيم
ايدوكنى ذكر وبيان ايلمدى ظن ايده رمكه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذكر ايلديكمز نكته‌يه اعتماد يعنى
عسكرى رخصت شرعيه‌دن منع ايتمك محذورينه استناد ايلدى لكن علماء رحمهم الله تعالى ديديلركه رخصت
مزبوره احتياجه مبتيدر وعند الاحتياج عسكرى ترخصدن منع ايتدكده امير توفير منفعتلرينه قصد ايتمش اولميوب
قصد اضرار ايتمش اولور لكن اولبابده ينه مسلمين ايچون منفعت ظاهره ولدرايسه منعى جائز كوريلور اما عند عدم
الاحتياج امير ناظر مسلميندر وولايت نظرى واردر ومنع اميرده عسكر على تقدير المنع كندو طعاملرينه تناولده اسراف
ايتمك وعلى تقدير الاطلاق طعام غنيمتدن تناولده اسراف ايتملريدن غيرى فائده بولنماسه بو دخى خصوص منعده
امير ايچون وسعت رأى واجتهاده كافيه‌در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس ياخود تداوى ايچون احراز
ايلدكلرى طيبه ظفر بولسه‌لر بلا احتياج آنلردن برشيئى استعمالرينى مناسب كورمزم زيرا احراز ايله مملوكلرى اولوب
مملوكلرندن بطريق القهر اخذ اولنان البته غنيمت ايكن استعمالى دخى اصول خوايجدن دكلدر اما احراز ايتدكلرى
طيبه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اكر اول موضعده قيمتدار ايسه غنيمتدندر واكر دكل ايسه استعمالرى جائزدر والحاصل
طين دخى نظائر سابقه‌سنه حكمنده مساويدر كذلك دم الاخوين كه ايكى قرداش قانى ديدكلرى نسنه‌يه وچرمل كه
اوزرلك ديدكلرى نسنه‌يه ظفر بولسه‌لر بونلر دخى سابقلر ايله برابردر اما وقود يعنى ايقاد نار ايچون اعداد اولنان
نسنه‌لر بشقه‌در كه آندن احراز ايلدكلرينه دخى ظفرياب اولسه‌لر انتفاعلرى جائز كوريلور وتجويز مذكور
بطريق الاستحساندر بو قسمه مقتضاى قياس آنكله دخى بلا احتياج انتفاعلرى جائز اولمامقدر لكن برقريبا بيان
ايلديك كه وقود اصول خوايجدن معدوددر ولكن اهل حربدن كترو قالمش اوتاد وعماد خيام مثللو نسنه‌لره ظفر
بولسه‌لر بونلر مال متقوم وجمله غنيمتدن اولمغله بلا احتياج آنلر ايله انتفاع ايلمك برفرده حلال اولماز كذلك
اهل حربك وقود غيرى مصلحتلر ايچون احراز ايلدككلرى خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ايلسه‌لر آنلر ايله انتفاعى حلال اولماز زيرا حكم غنيمت صنعتنده غير ثابت ايسه ده اصل خشبنده
ثابتدر حتى امام اوزره واجبدركه آنى بيع ايدوب ثمنى معمول ايكن قيمتيله غير معمول ايكن قيمتى بينلرنده
تقسيم وحصه عملنى اكا اعطا وباقيسنى غنيمته تسليم ايده ياخود قيمت عملنى اكا اعطا ومعمولنى آلوب غنيمه
القا ايليه كذلك صانع اول خشبى متينتدن اخذ ايتمش اولسه ينه بويله‌در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قيمتدار اوله اما قيمتدار دكل ايسه آنكله دار الحربده انتفاعى جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمى باب منقدمده سبقت ايلمشدر زيرا اصيل شجر كرك احراز مشركين وكرك كندو احرازى
صورتلرنده غنيمتدر لكن صورت ثانيه‌ده غنيمت اولمق كندو اخذيله حاصل واول دخى اخذ ايله انجق كندو
انتفاعنى قصد ايتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعى تقديم وتجويز اولنور وصورت اولى ده غنيمت اولمق بعد
احراز المشركين اوزرينه استيلا بر له حاصل اولمغله بلا احتياج آنكله انتفاعى تجويز اولنماز بعده مؤلف صحيح
الاسناد عبد الله بن عمرو بن العاص رضى الله تعالى عنهما اهل عسكره سر حدين تجاوزلرنده دار الحربده ظفر
بولدقلرى اوتادى دخى غنيمته رد ايله امر ايدر ايدى ديو نقل وايرا د ايلدى بعده ديديكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ايتدكلرى سروج وجلودلرينى دار الحربده اصابت ايلدكلرى زيت وشحمله ياغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ايچون حمل ايدوب قتال ايچون حمل ايتدكلرى نسنه‌لرى ياغلامق غير جائزدر اكرچه اصابت ايلدكلرى زيت
وشحم غنيمتدن اولمغله على كلا التقديرين حكم قياس واحددركه استعماللرى غير جائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق ميانلرنده استحسان ايدوب ديديكه اهل عسكر اول زيت وشحمى قتال اوزره كسب قوت ايچون اكللرى
جائز اولديغى كبى آنلر ايله قتال ايچون استعمال ايلدكلرى نسنه‌لرين ياغلامق دخى جائزدر وتجارت ايچون حمل
ايلدكلرى نسنه‌لر ايله قوت قتال حاصل اولمامقله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كوريلمين بونلره دخى اولبابده جائز كوريلمز واكر امير غنائمدن برشيئى دار الحربده بر مسلمه ايداع اول دخى استهلاك
ايلسه اكا تضمين اولنماز زيرا ايداعى احرازدن عد اولنميوب قبل الاحراز دخى آنده حق غانمين غير متأكد اولمغله قبل
الايداع استهلاكله بعد الايداع استهلاكى متحددر واول مسلم امانته خيانت ايتمكله امام ايچون تأديبى جائزدركه قبل
الايداع استهلاك كنده تأديبى جائز ايدى پس بعد الايداع بطريق الاولى دركار اول وديعه طعام اولوب مسلم مزبور دخى
جملهٔ غانمين ايكن آنى اكل ايتمش اوله بو صورتده قبل الايداع اكلى موجب تأديب اولماديغى كبى بعد الايداع دخى
موجب اولماز واكر امير حين ايداعده اكا اكر استهلاك ايدرسك ضامن اولورسين ديمش اولسه بو شرطى باطلدركه
حكم شرعه مخالفدر زيرا هم امينه شرط ضمانى وهم احراز ايله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانى متضمندر اما
امير حين تسليمده بو نسنه قيمتله اوزريكه الزام اولنمشيدر ياخود بيك درهمه اوزريكه الزام اولنمشدر ديوب قابض دخى
اكا راضى اولمش ايسه بو صورتده بيع ايتمش اولور زيرا صورت ثانيه‌ده صحيح بيع وصورت اولاده جهالت قيمت
بولنمغله بيع فاسدى تصريح ايلمشدر وبيع امير كرك صحيح وكرك فاسد منزلهٔ احرازده درز يرا املاك مشترى قسمته
ثابت اولديغى كبى بيع صحيحده نفس بيعله وفاسدده عند القبض ثابت اولور واكر امير عسكر بعد الخمس تنفيل
ربعله بر سريه بعث ايدوب آنلر دخى طعامله اغتنام ايلسه‌لر اول طعامدن مستغنى ايسه‌لر دخى ينه تناوللرى
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سريه برابردر زيرا تنفيل حكم تناول طعام وعلفده غير مؤثردركه حق
منفلين سهام غانمين منزلنده‌در وسهام غانمينده فرسان ورجاله بينلرنده تفاوت وار ايكن اباحت تناولده تسويه‌لرينه
مانع دكلدر پس نفل دخى بويله‌در اما اول سريه‌يه جميع مصابلرين تنفيل قيلمش ايسه ينه اهل سريه‌نك
طعام غنيملرنده باعتبار السهام شركتلرى قائمه اولمغله تناوللرى جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصيبلرى اولميوب
بعد التنفيل غنائم سريه‌ده حاللرى مطلقا غنيمده حال تجار كبى اولمغله آندن برشيئه تناوللرى جائز دكلدر واكر
امير اول سريه‌يه من اصاب منكم شيئا فهوله ديو تنصيصله هر برينه مصابنى تخصيص قيلمش ايسه ايچلرندن
هر فرده رفيقينك اخذ ايلديكى طعامدن تناولى حلال اولماز مكر ثمنى ويروب ياخود رفيقى اكا اعطا ايليه زيرا
بو تنفيل منزلهٔ قسمتده اولمغله بوندنصكره برشيئه اصابت ايلين كمسنه اكا تملكله ممتاز اولور ومال مسلم طيب
خاطرى بولنما دقچه آخره حلال اولماز بويله ايكن بركمسنه مصيبك رضاسى بولنمادين تناول ايلسه بعد القسمة
حكم غنائم اوزره ضمانى لازم اولور مؤلف بو مسئله‌يى تعليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه سريه‌ٔ
مزبوره‌دن بريسى بر جاريه‌يه اصابت وحيضه واحده ايله استبراد نصكره اكا وطئ حلال وبو معنى اختصاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى در اما عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى وطئ مكروهدر وبز
بو مسئله‌يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك واكر امير عسكر سريه‌يه برشيئله تنفيل ايتميوب امير سريه‌يه غنائملرين
عسكره سوق ايچون برقومى استيجار ايلسه بو استيجارى تتمهٔ اصابتدن اعتبار اولنور زيرا امير عسكر آنى انجق قتال
واحراز غنائم ايچون ارسال ايتمشدر وبو معنى سبب احراز اولان سوق غنائمه تصريح ايتمديسه‌ده بطريق الدلالة
اذن واجازتدر بعده كركدركه امير عسكر كتورديكلرى طعامدن استيجار اولنان اجيرلرك اجرتنه وفايده جك

مقدارینی بیع ایدوب باقیسنی ابقا واکل ایچون میان ناسه القا ایلیه لکن بو صورت انجق اهل عسکر غنیمت اخراینه
اصابت ایتدکلری حالتده در اکر اصابت ایتمشلر ایسه اجیرلک اجرتلرین آندن اعطا وسریه نك کتور دکلری طعام
وعلفی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر وصورت اولی ده مقدار اجرت هنوز بیع اولنمادین جمله سنی
اکل ایلسهلر بر فرد اوزره ضمان ما کولی الزام اولنماز انجق عسکر دار اسلامه خروج لرنده ن اقدم غنیمت
اخرایه اصابت ایدرلر سه اجیرلك اجرتلری آندن اعطا قیلنور ایده مزلرسه امیرانی بیت المالدن ایفا قیلور زیرا
اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمغله مال مسلمیندن قضا ایدر بوهم الغرم مقابل بالغنم
قضیه سی دخی بو حکمی اقتضا ایدر والله اعلم

والرحل للبعير كالسرج للدابة كذا في المغرب *

باب ماجاء في الغلول *یعنی خیانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل اثاره وایثار یدر قچان برکسنه نك رحلنده
یعنی یو کنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانة اخذ ایلدیکی نسنه بولنسه اول کسنه ضربله ایجاع وتنکیل
اولنور اما ضربنده فرق سوطه ابلاغ وتکمیل قیلنماز زیرا غلولله ضمننده حد معین بولنمیان جریمه یی ارتکاب
ایتمش اولمغله تعزیر اولنور وتعزیر اتده حدوددن برشیئك عددینه ابلاغ وتوفیر اولنماز لقوله علیه السلام من بلغ
حدا في غير حد فهو من المعتدين یعنی اول کسنه که حدك غیریده رتبهٔ حده بالغ اوله اول کسنه حدی تجاوز
ایدنلردندر لکن غلول ایدن کسنه نك رحلی احراق اولنماز زیرا اکرچه خیانت ایتمشدر لکن خیانت احراق
رحلنی ایجاب ایلمزو یدی دخی قطع اولنماز زیرا غنائمده نصیبی واردر وایچنده نصیبی بولنان مالی سرقه ایلین

مطلب سرق مالا فيه نصيبه لا يقطع

کسنه نك تحقق شبهه یه بناءً یدی قطع اولنماز وقول مذکور جمهور فقهانك مذهب منصورلریدر
اما علماء شام مرتکب غلول اولان کسنه نك لاجل التأدیب رحلنی احراقله تعذیب اولنور دیو ب بو باده
حسن بصری رضی الله تعالى عنه دن یؤخذ الغلول من رحله ثم یحرق رحله الا ان یکون فیه مصحف یعنی غلول
ایتدیکی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صکره رحلی احراق اولنور مکر رحلنده مصحف بولنه قولنی روایتله
مدعالرین اثبات وتصویب ایدرلر لکن حسن بصری رحمه الله تعالى نك اصحابی قول مذکوری آندن موقوفا یعنی
کندو قولی اولمق اوزره روایت ایدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالى اسمنی ذکر ایتمدیکی بر رجلدن اولدخی
حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالى علیه وسلم حضرتلرینه نسبتله ذکر ایلمشدر لکن
حدیث مذکور هم شاذ وهم راویسی مجهول غیر معروف اولمغله فقها آنی صحیح کورمدیلر زیرا امام اوزاعی
کندو ایله حسن بصری بینلرنده بولنان رجلك اسمنی ذکر ایلمدی وهم حدیث مذکور من جهة المعنی آثار
مشهوره یه مخالفدر ومؤافق صحیح الاسناد اولان آثاردن بعضیسنی بو کتابدن شو وجهله ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالى علیه وسلم حضرتلری مرتکب غلول اولان هر شخصه وعید وتهدیدی الحاق ایتمشلر ایکن آنلردن
برفردك رحلنی احراق ایلمدیلر آنلردن بریسی حدیث مدعم رضی الله عنه درکه مدعم رسول الله علیه السلام
حضرتلرینك عبد معتق یاغیر معتقلریدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر
غزوهٔ خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله علیه السلامی راحله لرندن
تنزیل ایدر ایکن ناکاه بر سهم عائر یعنی رامیسی نامعلوم اوق اصابت ایدوب آنی قتل ایلدی بعده ناس آنی کوروب
هنیئاله الجنة دیمکله رتبهٔ شهادتین تبریك ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم کلا والذی نفسی بیده
ان الشملة التي اخذها يوم خيبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل عليه نارا دیدیلر یعنی اویله سویلمه کز نفسم

الشملة كساء يتغطى ويتلفف به كذا في النهاية *

ید قدرتنده اولان الله تعالى یه قسم ایده رمکه یوم خیبرده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلدیکی شمله
نار اولوب اوزرنده اشتعال ایده یور بعده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتدکلرنده همان بر رجل غنیمتدن اخذ
ایلدیکی بر یاخود ایکی شراکی یعنی نعلین طسمه سنی کتوروب غنائمه القا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم
شراك من نار قول شریفلریله نتیجهٔ غلولی ابدا ایلدیلر وبعض غزواتده دخی برکسنه شهید اولدقده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه استشهد فلان دیو اخبار اولندقده کلا انی رأيته يجر الى النار بعباءة غلها یعنی
اویله دیمه کز علی التحقیق بن آنی غلول ایلدیکی بر عبا یعنی کلیم سببیله ناره جر اولنور کوردم قول شریفلریله
انذار ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالى عنهما دیدیکه بر قومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالى قلوبلرینه
رعبی القا ایلدی وبر قومده زنا شایع اولمادی الا ایچلرنده موت کثیر اولدی وبر قوم مکیال وميزانلرین نقص ایتمدیلر
الا آنلردن رزق قطع اولندی وبر قوم آخر اوزره بغیر حق حکم ایلمدیلر الا ایچلرنده دم شایع اولدی وبر قوم
نقض عهد ایلمدیلر الا عدولری اوزرلرینه تسلیط اولندی وبرکسنه سلمان رضی الله عنه کلوب بن غنیمتدن

بر خیط آلوب آنکله ثوبمی دیکدم دیدکده سلمان رضی الله عنه اکا کل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله بیله
صورولور اکا کوره مؤاخذه اولنور سین دیدی ایشته بو مذکورات بالجمله غلولك عظم و بالنه دلیلدر لکن ایچلرنده
احراق رحل یوقدر حال آنکه بیانی وقت حاجتدن تأخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس
في الغلول قطع ولا نكال یعنی غلولده قطع ید وتنکیل وتعذیب یوقدر دیدی وقول مذکور عدم احراق رحلده
تصریحدر که احراق رحل اعظم نکالدر ومرتکب غلولك رحلی احراق اولنمادیغی کبی سهم غنیمتدن ورضخدن
محروم دخی قیلنماز زیرا ایچنده نصیبی بولنمیان مال غیری سرقه ایلسه سهم ورضخدن محروم قیلنماز پس ایچنده
نصیبی بولندقده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحفی وحیوانی وسلاحی
احراق اولنماز دیدیلر پس بو قوللرندن خلافلرینه بر حجت اقتباس اولنور که امتعهٔ سائره سی دخی عدم احراقده
مذکورات اوزره قیاس اولنور اکر عدم احراق حیوان انجق مثله دن احتراز ایچوندر دیو تفریق ایدرلرسه بز دخی
بو تقدیر اوزره اولا حیوانلرین ذبح بعده احراقی ایتمك اقتضا ایدر ایدی دیو بینه توفیق ایدرز کذلك عدم احراق
سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولدیغندندر دیو اعتذار ایدرلر سه بز دخی سائر امتعه سی دخی بویله درکه غازی
حسب العاده قتالده محتاج اولدیغی نسنه یی استصحاب ایلمز دیو دفعه ابتدار ایدرز علی الخصوص حکم احراقده
روایت قیلنان حدیثك ضعیفا ایدوکی شو دلیل قوی ایله تقویت وتضعیف قیلنمشدرکه غلول ازمنه دن
برزمانده زمان نبوتدن اکثر وقوعی کورلمشدر که زمان نبوتده منافقین واعراب معیت نبویه ده غزاده بولنورلر ایدی
وآنلر مرتکب غلول ایدیلر وآنلرك عمل واعتقادلری بیاننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره تو بتو وحی الهی
نازل اولور ایدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالى علیه وسلم حضرتلرینك غزواتلرنده واقع اولان
افعاللرندن برشیئی ترك ایتمیوب جمله سنی روایت ایلدیلر پس برفردك رحلنی احراق ایتمش اوله لر ایدی البته آنی دخی
نقل شایع مستفیضله نقل ایدرلر ایدی ونقل مذکور کتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرقومك اصلی
ثابت اولمدیغی عندیمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذکورده حدیث شاذ ایله اثبات حد واردر و بویله حدیث
شاذ ایله اصوله مخالف اولان احکام شبهاتله ثابت ایسه دخی اثبات اولنماز ایکن شبهاتله مندرئه اولان حدود نیجه
اثبات اولنور وای اهل شام مرتکب غلولك ثیابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله
هلاکی متوقع ایکن عریان ترك اولنورمی بو بابده رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحلنده بولنان غیرك ودیعه
وعاریه سی یاخود رحلی بولنمادقده سرحدده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بو بابده دخی رأیکز
نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك ایکی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ایدوب صکره هر بری غلول ایتدکده
هر برینك عندنده عاریه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحل واحده
بر جماعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتدکده رفیقلری واقفلر ایکن اخبار ایتمدکلرنده یالکز
متاع مرتکبی احراق اولنور یوقسه کتم ایتملریله باقیلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار
ایدیکز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتکب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعید قوللرنده وجه مذکور معهود
اوزره تکثیر شهود ایلدکدن صکره کتاب الاستحسانده بیان ایلدیکیمز اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
بو وجهله ذکر وتأصیل ایلدیکه کبار اصحاب رضوان الله تعالى علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمزلر
ایدی مکر اول واحد ایله برابر شاهد آخر بولنه یاخود اول واحد صدق مقالنده یمین ایلیه نته کیم قول علی بن ابی طالب
رضی الله تعالى عنه بویله در ومیراث کبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستیذان کبی ملزم حکم اولمیان
مصالحده مذهب اصحاب بویله اولنجه شبهه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل کبی حد عظیمی اقامتده حدیث شاذ
اوزره نیجه اعتماد اولنور کورمزمیسنکه صحابهٔ کرام حد خمر اوزره اتفاق ایتمشلر ایکن حضرت علی رضی الله تعالى
عنه دیر ایدیکه ما كنت لاقيم على رجل حدا فيموت ويكون في نفسي من ذلك شيء الا الخمر فان رسول الله
عليه السلام وابا بكر رضي الله عنه لم يسناه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تأثیر حد ایله فوت
اولدقده آنك هلاکندن نفسمده بر الم حاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاکندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم
زیرا رسول الله علیه السلام وابو بکر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمکله آنلردن اقامتی واقع
اولمادی و بو بیانله مرتکب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غایتله ضعیف ایدوکی نمایان اولمشدر والله اعلم

* باب الشراء فيمن يزيد وبيع السهام *

یعنی غنائم وغیریده بیع من یزید ایله معامله وغازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله بابنده تحقیق مقاله در امیر عسکر

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقیحی یعنی قدح صغیری
و برحلسی یعنی ظهر جلده تحت البردعه وضع ایلدکلری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر و مؤلف مشتری تدبیر مسئله
مرقومه یی بو محلده انجق شو علت ایچون تقریر ایلمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کورور رسول الله
علیه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دین قرنداشینک طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع و مشتری علی وجه التراضی بر برینه میل ورکون ایلدکدنصکره واقع
اولور مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
نظر اولنورا کر برکسنه تسمیه ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع ندادن سکوت ایلرسه آخرک زیاده سی جائزدر
و اکر سکوتله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی لستیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منادی دلال ایسه یته نظر اولنور اکر ثمنی اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنمیوب یا خود بعد الاخبار
میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسه آخرک زیاده سی جائز و سزاواردر و اکر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار
اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال و سزاوار اولماز و امام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدر که
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمه
بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر و بردخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمه سهمنی بیع ایتمک مالک
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمه برعبدی اعتاق ایلسه عتق باطلدر پس بطلان
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر و مادام
دار الحربده در سهمنه مالک اولنجیه دک ضاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر
و عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی نک روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بو معنای مفاددر زیرا قبل القسمه امام ایچون بیع غنائم جائز ایدوکنی بیان ایتمشیدیک
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیان اولمشدر و امام شعبی رحمه الله تعالی دن
منقولدر دیمشدر که برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
و بردخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا اکر غنیمتدن و کرک مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور و سلامتی بولمادقده آنی عیبله رد ایدر بو صورتده نظر اولنور اکر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر و اکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبنی بیان ایده رک بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولنی
اعطا و فضله قالورسه بیت المال القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردک کیفیتنده برباب دخی ذکر واتیان ایلدی لکن بر اول مثالی
املا ایلمدیکمیز شرح الزیاداتده بیان ایتدیکمیزدن بو مقامده ترکنی شایان کوردیک والله اعلم

باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم

یعنی احوال سبایا و نفقه سبایا و بیع سبایاده عهده لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکه
اهل حربدن برکسنه نک اهل وولدی سبی اولنوب برغازینک سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکور ایله سکا بونلرک ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا و دار اسلامده ترک و ابقا ایده یم و بن دخی اسلام یا ذمتی
قبول ایده یم دیو مواعده و غازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بو صورتده رقیق مسفورین کالاول
اول غازینک رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده و طلب شرا طاری اولمشدر
و مقدار مزبور ایله آنلره ملک حربی ساری اولمه مز بناء علیه اول غازی یه رقیق مزبورنده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن و خلف وعد صفات منافقیندندر
و بو معناده اثر دخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلمدین اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر
مکر اول رقیق حربینک زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدکجه اعتاقی لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور و مقصود حربی بو معنی اولمغله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکلدر نظیری شول مکاتبدر که
زوجه سنی و اول زوجه دن حاصل اولان اولادینی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبک مولاسی

الملس للجمل کالبردعة للحمار کذا فی المصباح منه

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ اما زوجه سنی اعتاق ایدرسه غیر نافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل و اعتاق زوجه سنده غیر حاصلدر که مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب
آنی ملک یمین ایله وطیء ایلمکدر و صورت مفروضه ده اکر حربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفور بنده کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور و اختلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقته دک کلمدکده ظاهر اولور و اکر توقیت وقت ایتمامش ایسه همان کیدوب و کله جکی
و دار الحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانک انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقی ممکن اولمیان امورده ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر و اکر اول حربی ثمنلرین کتورمک ایچون کیتدکده
مولالرینه بعض دراهم یا دنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ و انفاق ایدوب بعده
حربی کلدکده بن اول دراهم و دنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمندن عد ایده رم دیوب مسلم دخی بلکه
علی وجه الصله ویرمشیدک دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربیدر که دافع مال حربیدر و مدفوعده
قول انجق قول دافعدر و هم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور و اقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول
قول حربی اولوب اولبابده حربینک بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیو دعواسی یا خود
دروغنده قرضه نیت قیلمشیدم دیو دعاسی مساوی کوریلور کذلک اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه یته وجه مشروح اوزره در اما خبز و لحم و ثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملک حربی اولمغله قول قول حربی اولمق ایدی
اما مؤلف کثیر الاحسان سالک حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر و حربی ایچون اولبابده
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه
اولمقدر و احکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر و بو قیاس و استحسان فقهانک شول زوج حقنده قوللریله یکساندر که
زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا و زوجه دخی
بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بو صورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان
طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلک حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه یته وجه مشروح اوزره در و الحاصل اول اسیرلر اول مسلمک مملوکلری اولمغله آنلرک نفقه و کسوه لری ایچون
حربینک اعطاسی مسلمه کندو نفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزلنده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز
مکر تصریح ایله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوج باب دخی ذکر و تحریر ایتمشدر لکن بر اول ابوابی مقدما
شرح الزیاداتده بیان و اکمال ایلدیکمیزدن بو بابده ترک و اهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات فی الغنائم والفیء * یعنی غنائم و بیت المال مصالحنده ن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرین تأمین و رقیقلرین اخذ ایتمک اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح و مسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی و اول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرندنز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرک قوللریدر زیرا کندو
یدی نفسنده بو انسان کسنه نک رقیتی حجتله ثابته اولمادجه دعوای حریتنده قول آنک قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهر حالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور اما مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرین اثبات ایلمز جوابده دیرزکه اشخاص مرقومین بو ظاهر حال ایله انجق نفسلرندن
مسلمینک استیلا و استحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح و امان تناول ایتمیلر حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغله بونلر تناول ایتمیلردن ایدوکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایسته بو بیان ایله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان و قوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بو صورتده اهل حصنک رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنور زیرا بینه عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر و اول شاهدلرک مشهود بهدن
سهم و رضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بو شرکت شرکت ملک دکلدر و بو مثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغنی بالدفعات ذکر و بیان ایلدیک کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن
برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم و بو وجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

مطلب القول قول الدافع والمدفوع

اولمادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعده مؤلف وفیر المحامد بو مسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشلردرکه غانمیندن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلول ایله شهادت ایلسه لر مشهود بهده نصیبلری وار ایکن ینه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولبابده آبا واولادلرینک دخی شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملک مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی آبا واولادلرینک دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه قتاله حاضر اولمیان فقرا ومساکینک دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلک بیت المالدن سرقه ایلین کسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات مذکوره نک بطلاننه فقهادن براحد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه شرکت عامه قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت انجق شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله نفسی ایچون اثبات ملک ایتمش اولور اما ملک اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه ایکی مسلم برشخص اوزره شودارینی طریق مسلمینده بناقیلدی دیو شهادت ایلسه لر امام اول شخصه دارینی هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدرکه طریقده هر فردک حقی موجود اولمغله شاهد دخی بو شهادتیله منتفع اید وکی مشهود در لکن مشهود بهده ملک ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر

ومانحن فیه دخی بویله در والله اعلم

باب مایتبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن اغتنام ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه لرینک بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بز قریبا بیان ایلدیک که هر برغانم ایچون غنیمتی دار ایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر و بو بابده معلوم اوله که غانمیندن بریسی طعام وعلفدن شئ کثیره ظفریاب اولسه کرکدر که ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ و باقیسنی تقسیم رفقایه شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی واجبدر بوصورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اگر منزل آخرده طعام وعلفدن برشیئه اصابت ایتیه جکنی بیلورسه نقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوایجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد احتیاج معلوم و بحسب الظاهر معلوم الوجوددر ولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمنده در کورمزمیسنکه طریق حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه لره و بو مدتده عیالی ایچون ترک ایده جکی نسنه لره مالک اولمیان کسنه اوزره حج لازم اولماز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله انی غیردن منعه قادردر واگر منزل آخرده آنک مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدر که فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله مرقومه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا رفقاسینک احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانیت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق دکلدر بو صورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ وانتزاع ایلسه لر صورت ثانیه ده جائز وصورت اولی ده مکروه کوریلور زیرا منع فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمایجه رفیقلری جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولمزیله جبرا اخذلری مشروع اما منعنده حق شرعیسی واوزرنده ید محترمه سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطال ایله اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه لر اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اگر رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ ایتدکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اگر اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه رد قیلور زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر وامام اوزره ازاله ید متعدیه واجبدر کذلک آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه لر ینه بویله در زیرا اول نسنه یه ید مأخوذ منه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج اولمادقده ازاله ید نده متعدی اولور واگر آخذ محتاج ومأخوذ منه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایدهمز زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما میچون ایکیسندن دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر و بو وجهله امامیچون ثانیدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطییب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

مطلب فی داره هذه فی طریق المسلمین

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه لر امامیچون اولده ابقا وثانینک اعتراضنی دفع والغابابنده ثبوت ولایتی هو یدادر وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجدده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بو محلده ذکر ایلدیکیمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومتساویدر حتی برکسنه اراضی مباحه دن بر موضعده ضرب خیام ایلسه موضع مرقوم ازقدیم آخرک مضرب خیامی ایدوکی معلوم اولسه دخی بو دفعه اول موضعه ابتدار ایلین کسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایدهمز زیرا یدی اکا سبقت ایلمشدر وصید وحطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق ید ایله حاصل اولور لکن اول موضعدن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی برجانبنه نزول ایچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی واگر اول موضع زائدی ایکی کسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه ویروب آخره ویرمک مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینک احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولنجه مختارینک احتیاجنده دخی احق اولور زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت و بعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوایجندن عد واعتبار ایدر و بو مسئله ده دلیل شول اثر جلیلدرکه حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واگر صورت مذکوره ده نازل اول ایکی محتاجک برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل اول آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اولهمز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان ید اخری عارض ومعارض اولمشدر که آنی ابطال ایله نازل اولک ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بو موضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمشیدم بو قسمه نقسم ایچون اخذ ایتمشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بو مثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافنه ابتدار اولنور و بعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بو صورتده اول موضعده نازل اولک یدی ید آمر موقعنده واقع وآمرک احتیاجی غیرک ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه ایدوکی ظاهر اولدقده ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوز یاده یی فلان ایچون امر یله اخذ ایلدم دیدکده ینه حکمی بویله در واگر اهل عسکردن بریسی شعیره و بریسی قضب یعنی یونجه یه ظفر بولوب وهر بری آخرک مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کوریلوب مبایعه ممنوعه دن عد اولنماز زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرک اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدر که هر بری مائده اوزره آخرک پیشکاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بو تناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرک پیشکاهنده بولنان طعامه بلا رضا مد یددن ممنوع اولملریله وجه مشروحله بر برینی ارضا بعده ملک مضیف اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واگر صورت مفروضه ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا قبلدیغی نسنه یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله یه عازم اولسه قادر اولهمز زیرا طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذک ید محقه سی عارض اولوب آنک احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بو صورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی مادامکه آندن مستغنیدر محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلمک جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده ینه جائزدر انجق صورت اولاده بلاشئ اخذ ایدوب صورت ثانیه ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمک مؤدی غروردر که غرور حرامدر اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشئ استرداد ایلسه بو جائزدر واگر صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استردادی مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اولهمز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر و بو مثللو امورده احتیاج ذی الید یدندن انتزاعه مانعدر واگر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود بر مستغنی و بر محتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترک تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب کل مایکون للمسلمین فیه حق فی المباحات

مطلب الاحراز بسبق الید

مطلب یمنع عن مد الید علی المائدة الی ماین یدی صاحبه بلا رضاه

وقابلدرز يرا بو مبادله لرى محل مبايعه يه مصادف اولمديغندن مبايعهٔ شرعيه اولمامغله تقابض حاصل اولمديغه
بعد الوقوع حالى قبل الوقوع حالنه مماثلدرز يرا بو بابده حكم تصرف انجق ثبوت يداوز ره مبنيدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلكه مبادله‌دن عبارت اولان لفظ مبايعه ايله ثبوت يد احدهمادن آخره تحول ايلمز واكر برغازى طعام غنيمتدن
رفيقنه وقت آخرده مثلنى ويرمك اوزره اقراض ايلسه نظر اولنور اكر هر برى آندن مستغنى ياخود اكا محتاج ايسه
ينه نظر اولنور اكر مستقرض آنى استهلاك ايتمش ايسه اوزرينه برنسنه واجب اولماز زيرا اكا تناولى انجق طعام
غنيمتدن اولمق اعتباريله اولوب استقراضى همان مقرضك اكا تسليمده خاطرينى تطييب ايچون اولمغله استهلاكى
موجب ضمان اولماز واكر استهلاك ايتمش ايسه مقرض استرداد ايدرسه اكا احق اولور زيرا تحويل يدينه
رضاسى انجق نفسى ايچون مستقرض اوزره وجوب مثلى ايله مشروط ايدى پس ايجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسى دخى منعدم اولوب يدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلكنه منتظم اولمشدر واكر مقرض مستغنى ومستقرض
محتاج ايسه بو صورتده استهلاكى موجب ضمان اولماديغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخى قادر اوله من
زيرا بو بابده محتاج غير محتاجدن بلا رضا دخى اخذ ايتمش اولسه مأخوذ ينه احق اولور پس رضاسيله اخذنده
بطريق الاولى در واكر حين اقراضنده ايكيسيده مستغنى ايكن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ايكيسيده
اكا محتاج اولسه مقرض اكا احق اولور زيرا قبل حصول المقصود عروض احتيا جلرى عند ابتداء الاخذ
موجود حكمنده در وبز آنفا بيان ايلديك كه اول صورتده عدم سلامت شرط سببيله رضاى مقرض تام اولماديغندن
استرداده احق اولور لكن صورت مرقومه‌ده احتياج اولا مستقرضه صكره مقرضه عارض اولسه ياخود مقرضه
هيچ عارض اولماسه يدندن اخذه سبيل يوقدر زيرا عروض احتياجله يد مستقرض حقيقتله متصف اولدقدن صكره
رضاسى بولنمدقچه فرد آخر محتاج اولسه دخى ازاله يدينه قادر اولماز واكر برغازى مالندن دراهمله غازى آخردن
غنيمتدن اولان حنطه يى اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ايلسه اكر اول حنطه يه محتاج ايسه اكا غيريدن
احق اولور زيرا رفيقنك طيب نفسى ايله اوزرينه اثبات يد ايدوب يدى دخى احتياجله تأكد ايلمشدر اكر حنطه
بعينها قائمه ايكن احدهما نقض بيعى مراد ايلسه جائزدر زيرا طعام غنيمتدن تناولده ايكيسى مساوى اولمغله
بيعلرى بيع حقيقى اولمامشدر بو صورتده مشترى حنطه يى رد ودراهمنى اخذ ايدر بشرط آنكه ايكيسيده
آندن مستغنى ياخود بايع محتاج ومشترى مستغنى اوله اما بايع مستغنى ومشترى محتاج ايسه كركدر كه بايع ثمنى سبب
صحيح شرعى ايله اخذ ايتمديكندن مشترى اوزره رد ايدوب حنطه دخى مشترى يه سالم اوله زيرا آنده يد مشترينك
حقيقى احتياجنه مبنيدر يوقسه تسليم بايعه مبنى دكلدر كه بايع مستغنى اولدقده مشترى محتاج آنى بلا رضا دخى
اخذ ايلسه جائزدر واكر مشترى آنى استهلاك ايتمش ايسه بايع اوزره على جميع التقادير رد ثمن لازم ومشترى يه
مستهلكى سالمدر بو صورتده مشترى ذاهب وغائب اولوب بايع اكا واصل اوله ميوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم يدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم يدنده مضمونه اولور زيرا آنى نفسى ايچون على قصد التملك
قبض ايتمكله شول ملتقط حكمنده اولمشدر كه اخذ لقطه‌ده اولا قصد تملك ايدوب بعده قصدينه نادم ولقطه‌ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعريفه وبعد التعريف تصدقه عازم اوله بو صورتده بايع بو قضيه يى
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمراسمه رفع ايدوب اولدخى بن بيعكى مجيز اولدم كندو ثمنى ديسه اكا
تسليمى جائزدر زيرا امام طلب ايتدكده ملتقط لقطه يى امامه ويرمك جائز بو دخى آنك مثليدر بوندن صكره
صاحب الدراهم ظهور ايدرسه نظر اولنور اكر صاحب المغانمك بيعى اجازتندن اقدم حنطه يى استهلاك ايتمش ايسه
دراهمى اوزرينه رد اولنور زيرا صحت اجازت يد مشتريده معقود عليهك بقاسنه مستند عيدر كه اجازت ملك
مشترى يى محل بيعده اثبات ايلمكده انشاء عقد كبيدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمى اوزرينه رد واجب اولور
واكر اجازتندن اقدم استهلاك ايتمش ايسه دراهم مرقومه غنيمته وضع اولنور زيرا صاحب المغانمك اجازت بيعى
انشاء عقدى كبيدر وصاحب المغانم طعام غنيمتى دراهمله غانمينه بنفسه بيع ايلسه اكرچه اسائت ايتمش اولور
لكن ينه بيعى نافذ اولوب ثمن غنيمته وضع اولنور اجازتى دخى آنك كبيدر بو صورتده مشترى بن حنطه يى قبل
اجازة البيع اكل ايتمشيدم دراهمى بكا رد قيل ديوب يمين دخى ايلسه تصديق اولنماز واقامت بينه ايتمدكجه دراهمى
اوزرينه رد اولنماز زيرا معلوم القيام اولان نسنه‌ده اصل اولان بقاسيدر مكر هلاكى معلوم اوله نكتهسى اولدر كه
قبل اجازة البيع استهلاكى امر حادث اولمغله حدوثى انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنى وقت سابقه اسناد ايلين
بلا حجة تصديق اولنماز واكر برغازى غانمدن حنطه يه ويرى ثوبه اصابت بعده بربريله قصد مبايعه ايلسه لر

مطلب الملتقط بأخذ اللقطة على قصد التملك

مطلب البينة لمدعى القدم لا للحدوث

جائز كورلمز زيرا ثوبه اصابت ايلين آنكله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بيعله تصرف دخى
غير مشروعدر اما طعام بشقه‌در لكن جائز دكل ايكن ينه مبايعه ايدوب هر برى آخردن مأخوذينى دار الحربده
استهلاك ايلسه هيچ برينه ضمان يوقدر انجق بايع ثوب بيعنده مسئ اولور زيرا غنيمتده تصرف حق امام ايكن
بايع بو تصرفله رأى امام اوزره تغلب ايتمش اولور كذلك مشترى ثوب دخى مسئ اولور زيرا اول دخى بلا ضرورة
غنيمتدن ثوبى استهلاك ايلمشدر اما استهلاك ايتمدين دار اسلامه داخل اولمشلر ايسه هر برى يدنده بولنان نسنه يى
غنيمته رد ايلمك واجبدر زيرا بينلرنده جارى اولان مبايعه باطل اولمغله يدلرنده بولنان غنيمتده داخل واحراز ايله
تأكد حق غانمين دخى حاصل اولمشدر بو صورتده هر قنقيسى استهلاك ايدرسه مستهلكنى ضامن اولور زيرا طعام
غنيمتك اموال سائره يه مخالفتى انجق احرازايله تأكد حقوقدن اقدمدر وبعد التأكد اموال سائره كبى بين الغانمين
تقسيمى واجب وبلا ضرورة تناولى اصلا غير جائزدر واكر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخى ايتمشلر
ايسه كركدر كه قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ايلدكده غنيمته ردى كبى بونده دخى رد ايليه
اما قابض حنطه‌ده حكم شرعى طرفينك احتياج واستغنالرى ياخود احدهمانك احتياج واخرك استغناسى
اعتباريله جميع مذكوراتده مبادله طعامده سبقت ايلين حكم مرعيدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده مشترى
حنطه ذاهب وغائب اولمش ايسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبى من اول الامر اصابتنده اخذ ايلديكى كبى
ينه اخذ ايدر اما غائب اولان قابض الثوب ايسه صاحب المغانم قابض حنطه يه دار الحربده ايكن من اول الامر
اصابتنده تعرض ايتمديكى كبى ينه تعرض ايلمز لكن قبل الاكل دار اسلامه اخراج ايدرسه يدندن اخذ وغنيمته
وضع ايدر واكر عسكردن بركسنه شخص آخرى بعض مطامير معلومه‌دن جلب علف ايچون استيجار ايدوب
اولدخى كيدوب علف مطلوبى احضار ايلدكده بنم مرامم بو علفى سكا ويرميوب تقسيم ايچون اخذ واجرتكى
سكاردايلمكدر ديمكه اجتسار ومستأجر دخى البته علفى اخذ ايده‌رم ديو اصرار ايلسه نظر اولنور اكر اجير اجاره
اوزره كتوردیكنى اقرار ايدرسه ينه نظر اولنور اكر ايكيسيده محتاج يا ايكيسيده مستغنى ايسه‌لر مستأجره تسليم
اوزره اجبار اولنور زيرا اجير يد مستأجر كبيدر حال آنكه اجاره دخى صحيحه‌در زيرا عقد مزبور منافع اجير اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر عليه اعمال جهاددن دكلدر واكر اجير اول علفه محتاج ومستأجر مستغنى ايسه
مستأجردن منعه قادر اولور زيرا يد مستأجرده بولنسه دخى اجير محتاج ايكن آندن حق اخذى واردر پس كندو
يدنده ايكن حق منعى بطريق الاولى در لكن بو صورتده اجرته مستحق اولمازحتى اخذ ايتمش ايسه ردى لازمدر
زيرا كتورديكى علفى مستأجردن منع ايلدكده اكا معقود عليه سالم اولمامشدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده اول
شخصى جمع حشيش ايچون استيجار قيلمش اولوب اولدخى مستأجر ايچون جمعنى اقرار ايدرسه بو صورتده
مستأجر مستغنى واجير محتاج ايسه‌ده ينه يدندن اخذه قادر اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه حشيش جملهٔ
غنيمتدن دكلدر حتى آنى مستأجر بنفسه جمع ايتمش اولسه آخرى اكا محتاج اولسه دخى يدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ايله دار اسلام بو بابده متساويهٔ الاقدامدر كذلك آنى اجيرى جمع ايلدكده ينه بويله‌در كه يد اجيرى
كندو يدى كبيدر اما حكم طعام بشقه‌در كه طعام جملهٔ غنيمتدندر حتى وقت قسمته دكين باقى ايسه بين الغانمين
تقسيم اولنور وطعامه اجير محتاج ومستأجر مستغنى اولدقده محتاج اولان اكا احق كوريلور وطعامده اجير
كتورب مستأجره تسليم ايدنصكره كندو محتاج ومستأجر مستغنى اولمغله مستأجردن اخذينى مراد ايلسه جائز
كوريلور آيشته بو بيانله فرق طعام وحشيش نمايان اولور وطعامده اجير بعد التسليم وجه مشروح اوزره
اخذ ايلدكده حق اجرتى ساقط اولماز زيرا حكم عقد تسليمله نهايت بولوب اجرتده حقى تقرر ايلدكدنصكره
حق احتياجله اخذى غصبله اخذندن ازيد دكلدر وغصب حق اجرتينى اسقاط ايتمدكده بو اخذك عدم
اسقاطى اولى‌در واكر شخص مرقومى مطمورهٔ معينه يى تسميه ايتمدين همان بعض مطاميردن جلب علف ايچون
استيجار اولدخى كيدوب جلب واحضار ايلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمايى تجاوز ايلمز زيرا بونده
معقود عليه اولان ذهاب ومجيئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده‌نك حكمى بعد
ايفاء المعقود عليه مسمايى تجاوز ايتمك اوزره وجوب اجر مثلدر كذلك كيدوب علف بولمامغله عودت ايلسه
ينه اجر مثله مستحق اولور زيرا مستأجر عليه اولان عملى يعنى ذهاب وطلبى اقامت ايلمشدر اما عقد صحيحله
كتورديكنى منع ايلديكى صورتده سبقت ايلين بشقه‌دركه آنده اجر مثلى مستوجب دكلدر زيرا آنده منعله
نفسى ايچون عامل حكمنده اولمغله غيراوزره مستوجب اجر اوله من لكن آنده دخى كيدوب علف بولمامغله

عودت ایلسه بشه مسمی دن اجرت ذهابه مستحق اولور زیرا ذهابده مستأجر ایچون عاملدر اما طعام وعلف
کتورمدیکندن رجوعنده مستأجر ایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بیان مرقومدن حکم
مذکورده عقد صحیح وفاسد میاننده فرق بولنمادیغی سکا معلوم اولمشدر که علی کلا العقدین اجیر کتوردیکی
نسنه یی مستأجره تسلیم ایتمزسه اجرته مستحق اولماز وکیدوب برنسنه بوله مزسه عقد صحیحده مسمادن
وفاسدده اجر مثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور رجوعنده مستأجر ایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه
مستحق اولماز والله تعالی اعلم

مطلب اجرة الذهاب والمجیء

باب هدیة اهل الحرب * یعنی هدیهٔ اهل حربی قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر فیچانکه امیر اعدا امیر
عسکره برهدیه ارسال ایده قبولی جائزکوریلوب فیٔ مسلمینه ادخال قیلنور زیرا نبی جلیل علیه التحیة والتبجیل
حضرتلری اوائل حاللرنده هدیهٔ مشرکینی قبول ایدرلر ایدی حتی مرویدرکه ابی سفیانه قبل الاسلام تمر عجوه
اهدا ایدوب آندن ادیم یعنی سختیان اهدا ایلمکی طلب بیوردیلر صکره مشرکین طلب عوضده حدی تجاوز
ایتمکلریله انا لانقبل زبد المشرکین یعنی علی التحقیق عطایای مشرکینی قبول ایتمزز دیوب قبول هدیه لرندن
امتناع وتحرز بیوردیلر ایشته بو بیان ایله قبول هدیه لری رأی امیره منوط ایدوکی نمایان اولمشدر وهم قبول هدیه ده
معنای تألف ورد ده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملری مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حدیث
شریفی ایله عمل ایلمک محبوب وهدیه لرین قبول وآنلره اهداء هدیه امر مندوبدر اما اسلاملری غیر مأمول ایسه
هدیه لرین رد ایله معنای شدت وغلظتی اظهار ایلمک رأی امیره موکولدر لکن قبولنه اقبال ایدرسه کرکدر که
فیٔ مسلمینه ادخال ایلیه زیرا امیره اهدا انفسه اولمیوب انجق منعه سی ایچون اولدیغی هویدادر ومنعه سی دخی
مسلمینله حاصل اولمغله هدیهٔ مزبوره قوت مسلمینله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قیلنور اما رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اهدا قیلنان هدایای مشرکین بشقه درکه والله یعصمک من الناس نظم متین
الاساسی مدلولی اوزره قوت ومنعه لری مسلمینله حاصل اولمیوب بلکه مسلمینه قوت وامتناع تأیید وامدادلریله
واصل اولدیغندن هدیه لری نفس نفیسلرینه تخصیص اولنور وهم ملک مشرکینک امیره باعث اهداسی امیردن
خوف وخشیتی ونفسنه واهل مملکتنه رجاء رفق وملایمتیدر وامیرک بومعنایه اقتداری انجق عسکر ایله میسر
اولمغله هدیهٔ مرقومه امیر ایله عسکر بینلرنده برابر قیلنور کذلک هدیهٔ مرقومه قواد عسکر ورؤسای لشکردن
عده ومنعه صاحبی برقائد ورئیسه وارد اولسه حکم سابق بونده دخی مطرددر زیرا ملک مشرکینک آندن دخی
خوف ورهبتی وهدیه ایله الفتنه رغبتی انجق نفسنه واهل مملکتنه رجای رفق وملایمتی ایچوندر اول دخی بومعنایه
انجق منعه سی ایله متمکن ومنعه سی دخی تحت رایه سنده بولنانلر وجمیع اهل عسکر ایله ایدوکی متعیندر واکر بعض
مبارزینه یاخود آحاد عسکردن برینه اهدا قیلمش ایسه جمله سی اکا تخصیص وایفا قیلنور زیرا بومثللره اهدا
آندن خوف ورجاء رفقه مبنی اولماز واولورسه ده منعه سی بولنمامغله اهداسی قوت اعتبار ایچون اولمیوب انجق
قوت نفسنه اعتبار ایله اولور بوجهتله خاصة نفسنه سالم قیلنور بناء علیه فقهاء کرام اکرمهم الله تعالی باکرم
الاکرام دیدیلرکه برکسنه مفتی یاخود واعظه برنسنه اهدا قیلسه اول هدیه خاصة اکا سالم اولور زیرا مهدینک
اکا تقرب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلیدر اما حکامه اهدا قیلسه بشقه درکه
اول هدیه حکام حقلرنده رشوتدر زیرا مهدینک آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقلید امامله ثابت اولان
ولایتیدر واول بابده نائب مسلمیندر بناء علیه اول هدیه ده امام قریبا ذکر اولنه جق معامله یه اهتمام ایدر بومسئله ده
اصل قوی هدایا الامراء غلول حدیث نبویسیدر یعنی امرا کندولره کلن هدایایی نفسلری ایچون حبس ایتملری
منزلهٔ غلولده در وغلول غنائمدن بغیر حق اخذک اسمی خاصیدر پس بو بیاندن اول هدیه بمنزلة الغنیمة ایدوکی
بزه نمایان اولوب امیره تخصیصی دخی حبس هدیه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولمادیغی بزه اعلان ایلمشدر
وحدیثده وارددر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برعامل بعث ایلدیلر اول دخی مال کثیر ایله عودت ایدوب
هذا لکم وهذا اهدی لی یعنی شو مقداری سزلرکدر وشو مقداری بکا اهدا ایلدیلر دیدکده رسول الله
علیه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدکم فی بیت ابیه وامه حتی یهدی الیه یعنی سزلردن بریکز باباسی
وآنه سی خانه سنده جالس اولسه ایدی نیچون اولمادی تا که کندویه اهدا اولنه ایدی قول سدیدلری ایله
اکا تعریضله توبیخ وتشدید ایلدیلر ایشته بو حدیث حقیقت نماده قوا ایمزه رمز وایما واردر و بنه وارددرکه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ابوهریره رضی الله عنهی صدقات بحرین اوزره عامل قیلوب اول دخی

الزبد بسکون الباء یعنی الرفد والعطاء کذا فی النهایة منه

مطلب اذا اهدی الی مفت او واعظ فهی له واذا اهدی الی حاکم فهی رشوة

مال

مال کثیر ایله قفول واول مالی نفسی ایچون اخذ وقبول ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه اکا یا عدو الله وعدو
کتابه سرقت مال الله دیدی اول دخی دیدیکه یا امیر المؤمنین بن عدو الله وعدو کتاب الله دکلم لکن خیللرم
تناسل وسهملرم تجمع ایدوب بو مبلغه بالغ اولدی همان حضرت عمر رضی الله عنه بو قولنه التفات ایتمیوب اول مالی
اخذ وبیت المال وضع ایلدی کذلک خلیفه بعض نواحی یه برعامل بعث ایدوب اکا اهداء هدیه ایلسه لر اکر خلیفه
طوعا اهدا لرینی بیلورسه یدندن اخذ وبیت الماله وضع ایدر زیرا اکا خلیفه نک تقلید ایلدیکی عمل ایچون اهدا
قیلمشلردر وخلیفه بو بابده نائب مسلمین واول هدایا حق مسلمین اولمغله بیت مال المسلمینه وضع ایدر واکر کرها اهدا لرینی
بیلورسه یدندن اخذ واصحابنه رد ایدر اماردده قادر اولمازسه لقطه کبی صاحبی کلنجیه دک بیت المالده مستقلا حفظ ایدر
وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی خلیفه اولدقده کندودن اقدم خلفا اولان مروانیون بطریق الاکراه اخذ
ایلدکلری معلومی اولمغله بیت المالده مجتمع اولان اموالی وجه مذکور اوزره اصحابنه رد وایصاله امر ایلدی
وعلی هذا ملک اعداوالی سرحدده یاخود آنک قوادندن برقائده اهدا ایلسه کرکدرکه مهدی الیه آندن برشییٔ
تنقیص ایتمیه بلکه خلیفه آنی اخذ وبیت الماله وضع ایلیه اما سرحدده بولنان مسلمیندن برمرد بهادره اهدا ایلسه
اکا سالم قیلنور زیرا والی سرحددن طلب رفقلری مسلمینه قوتی وبهادردن قوت نفسی اعتبار ایله در واکر امیر
عسکر مسلمین ملک اعدایه برهدیه ارسال ایتمش اولوب اول دخی عوضنی ایصال قیلسه نظر اولنور اکر اول عوض
هدیهٔ امیره مماثل یاخود ناس برینه غبنده تسامح ایده جکلری مقدار ایله متفاضل ایسه امیره سالم اولور زیرا بونی
کندو اهداسیله جلب ایلمشدر واول بابده نفسی ایچون عاملدر واکر مقدار مرقومدن زائد ایسه قیمت هدیه سی
مقداری کندویه سالم وفضله سی معیتنده بولنان جماعت مسلمینک فیئنده منتظم اولور وکندودن خوف ورجا
اولنان قائد دخی اهدا واستهدا ایلدکده حکم مذکور اجرا قیلنور وبو بابده اصل اصیل حدیث عمر رضی عنه
ربه الجلیل دیرکه زوجه سی ملک رومک عورتنه طیب یاغیریدن اهدا ایدوب ملک رومک عورتی دخی اکا
هدایای عظیمه اهدا ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایچندن زوجه سنه هدیه سنک مثلنی اعطا
ایدوب بقیه سنی اخذ وبیت الماله القا ایلدی وبو بابده عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه اکا علی وجه
الاعتراض عرض کلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قل لصاحبتک فلتهد الیها حتی ننظر اتهدی
الیها مثل هذا ام لا یعنی یا عبد الرحمن سن دخی زوجه که سویله اول دخی ملک رومک عورتنه ارسال هدیه ایلسون
تا که اکا دخی بویله هدایا ارسال ایدرمی ایتمزمی کوره لیم دیمکله آنی الزام ایلدی واکر برمبارز اهل حربدن ملکه
یاقائد یاغیری برکسنه یه هدیه ارسال اول دخی اکا ضعافنی ایصال ایلسه اکا سالم قیلنور زیرا بوزیاده اول مبارزک
غیر ایله قوت وعزتندن اولمیوب همان اهل حربدن طیب نفسلریله جلب مال ایتمش اولمغله اکا سالم قیلنور
واکر مسلمین برحصنی محاصره ایتدکلرنده امیر عسکر آنلره برمتاعنی بیع ایلسه نظر اولنور اکر بیعی مثل قیمت یاغبن
یسیر ایله قائم اولمش ایسه ثمن بدل ملکی اولمغله اکا سالم اولور واکر غبن فاحشله حاصل اولمش ایسه ثمندن قیمت
ملکی مقداری کندویه واصل وباقیسی فیٔ عسکرده داخل قیلنور زیرا اهل حرب بوزیاده یی مثلا اشجارلرین قطع
وبنالرین تخریب ایتمسون یاخود اوزرلرندن مندفع اولسون دیو خوفلرندن یاخود رجای رفقلرندن بذل ایتملردر
وامیرک بومعناره اقتداری انجق قوت عسکر ایله در بناء علیه فضله سی منزلهٔ غنیمتده اولمشدر واحکام
مذکوره باتمام عقول عامهٔ انامه سبقت ایلین ظواهر احوالدر وبز بالدفعات بیان ایلدیککه وقوف
حقیقتی ممکن اولمیان اموره احکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر واکر صورت مفروضه ده بایع آحاد عسکردن
برکسنه ایسه اهل حصندن طیب نفسلریله بدل ملکنده اخذ ایلدیکی ثمن قلیل وکثیر اکا سالم قیلنور
زیرا اهل حصن بوزیاده یی رغبت ورهبتلرندن ویرمیوب همان مسلمدن بور آنلری زبون ومغبون بولدقده
نوع تصنعله طیب نفسلری اوزره ماللرینی اخذ ایلمشدر بناء علیه اکا سالم قیلنور وبیلمک کرکدرکه مسلمین
طعام وثیاب وغیریدن مناسب کوردکلری نسنه لری مشرکینه بیع ایلمک جائزدر انجق اسلحه ودواب
وسبایا بیعی غیر جائزدر وبو بابده مشرکین امان ایله یاخود بلا امان داخل مسلمین اولوب
اولمامق برابردر زیرا بونسنه لر ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر وقتال مسلمین اوزره سببی تقویتلرینه
مباشرت ایتمک مسلمینه حلال اولماز ومعنای مزبور امتعهٔ سائره ده بولنمامغله بیعی حلال اولور بشرط آنکه
حصونلرندن برحصنی محاصره ایتمش اولمیه لر اما بعد المحاصرة اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده
اقامتلرینه قوت اولان نسنه لری بیع ایلمک جائز اولماز زیرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشرابلری

مطلب فضل عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی

مطلب ما یجوز بیعه لاهل الحرب وما لا یجوز

منقطع اولمقدر تا كه حصنلرين يدلريله تسليم وحكم الله اوزره خروجه رضالرين تصميم ايده لر خال آنكه
طعام وامثالني آنلره بعده حصنلرنده اقامته سبب تقويتلرين اكتساب واردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
دارلرنده اقامته سبب قوتلرين مسلميندن اشترادن غيرى طريقله دخى تحصيل ايدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره
تحصيل ايده مزلر بناء عليه آنلره اشياء مذكوره يى بيع ايلمك مسلميندن برفرده حلال اولماز بويله ايكن بركمسنه
اكا جسارت ايدوب امام دخى واقف اولسه كركدر كه فعل حرامى مرتكب اولديغندن آنى تأديب ايليه
واكر امير عسكر ملك اهل حربه بعض مصلحتله بعث رسول ايدوب اول دخى رسوله بعض جوائز ايله اكرام ايلدكده
رسول اول جائزه يى عسكره يا دار اسلامه اخراجه اقدام ايلسه خاصة اكا سالم قيلنور زيرا بوجائزه رسولدن رغبت
ورهبته مبنى اولميوب انجق انسانيت وفروتدن ناشيدر كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم توارد ايلين
ايلچيلره ورسوللره جائزه لر انعام ايدرلر ايدى وبندن صكره بويله ايديكز ديو اصحاب كرامليرنه وصيت بيورديلر
وبو معنى ايلچيلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرينه مبنى ايدوكى كمسنه نك خاطرينه كلمز كذلك رسول امير ملك
اهل حربه برنسنه اهدا اول دخى اضعاف قيمتنى اكا تعويض واسدا ايلسه ياخود اهل حربه برمتاعنى اضعاف
قيمتيله بيع ايلسه بونلر امانله دخول واهل حربله معامله ايدوب طيب نفسلريله مالليرنى اخذ ايلمك منزلته نازل
اولمغله جمله سنى سالما اول رسوله واصل قيلنور واكر ملك اعدا امير عسكره بعث هديه ايلدكده امير غنيمتدن قصد
تعويض ايلسه بالنظر الى القياس بوفعلى جائز اولماز زيرا غنيمتده حق غانمين ثابت اولوب حتى امير بعض غانمينى
بعد الاصابه بطريق التنفيل برشيئله تخصيص وتمييزه مالك دكل ايكن ملك اهل حربى تخصيص وتمييزه نيجه مالك
اولور لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك استحسان اولوب ديديكه اميره كلن هديه غنيمتدن قيلمغله ينه غنيمتدن
تعويضى جائز كوريلور كورمزميسنكه امير كندويه كلن هديه يى رد مراد ايلسه ردنده ابطال حق غانمين وار ايكن
اكا قادر اولور كذلك قبول وغنيمتدن تعويضده نظر مسلمينى ملاحظه ايلسه اكا دخى مقتدر اولور انجق غنيمتدن
بين الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اكثر ايله تعويضى جائز كوريلمز وبوندن اكثر ايله قصد تعويض
ايدرسه كركدر كه فضله يى كندومالندن ضم ايليه زيرا مسلمين ايچون بوزياده يه مقابل عوض حاصل بولنمامغله
اهل حربه من اول الامر غنيمتدن اهداسى منزلته نازل اولور والحاصل هديه دن مقصود حسب العاده ثواب يعنى
عوضنى استفاده در بوجهتله عوض هديه عرفا مشروط كبيدر نته كيم متاع غنيمتده جانب مسلمين غبن
فاحشله مغبون اولمدقجه اهل حربه بيعله معامله امير مشروعدر كذلك تعويض هديه لردن دخى غير ممنوعدر

مطلب اعطاء الجوائز للوفود سنة

مطلب عوض الهدية كالمشروط عرفا

* باب مايكون احرازا منهم وما لايكون *

يعنى اهل حرب اموال مسلمينى اخذ ايلدكلرنده احراز عد اولنوب اولنميان عملرى بوبابده مشروح ومفصلدر
چقان اهل حرب دار اسلامه غارت ايچون دخول واخذ اموال وسبايادن صكره مأخوذلرين دارلرينه ادخال ايتمديكى
اسلامى قبول ايلسه لر امام جمله سنى يدلرندن اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا دارلريله احراز ايتمدكلرندن هنوز مأخوذلرينه
مالك اولمامشلردر زيرا تمليك تمام قهرى مستدعيدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمامغله منزلهٔ غاصبده اولدقلرندن
قبل الاحراز قبول اسلام ياقبول ذمت ايتسه لر دخى رد ايله امر اولنور لر زيرا قبول اسلام وذمتلرى مملوكلرنده تقرر
ملكلرين موجبدر بوقسه مالك اولمدقلرى نسنه لره تملكلرين مستوجب دكلدر وحكم مقررده مأخوذ لرين
دار يمزده اقتسام ايدوب ايتملرى برابردر كه مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه كه مسلمين
دار الحربده اقتسام غنائم ايتدكلرنده اقتساملرى افادهٔ تأكد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دكلمى ايدى پس اقتسام
اهل حرب دخى نيچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قيلنماز جوابده ديرز كه دار الحربده قسمتى مقام احرازده
اقامت خق مسلمينده متحققدر كه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان اميرلرى موجود وقسمت آنك رأيله
صورتياب وجود اولمشدر اما بو معنى حق اهل حربده مفقوددر كه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان برامير
غير موجوددر پس خفلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملريله سبب ملكلرينه من جهة الحس
ازدياد قوت حاصل اولمديغى امر مقرردر بناء عليه صورت مذكوره ده برمسلم امانله عسكر اهل حربه دخول
ونهب ايلدكلرى امتعه دن اشترا ايلسه كركدر كه آنى اصحابنه بلاشئ رد وايفا ايليه زيرا اهل حرب قبل الاحراز
اكا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ايلين دخى مالك اولميوب همان بذل ايلديكى ثمنى ملك غيره بلا امر المالك فداده
متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالى دارلرينه ادخالدن صكره مسلم اولسه لر آنلره سالم قيلنور زيرا احراز ايله
سبب ملكلرى اولان قهرلرى تمام اولمغله تملكلرى ظاهر بعده اسلاملمه متقرر اولمشدر قال عليه السلام من اسلم

على مال فهوله وقبول ذمت ايلسه لر دخى بنه بويله دركه عقد ذمت تقرير ملكده خلف اسلام اولمغله اثرا سلام
آنده دخى قيام ايلمشدر كذلك بعد الاحراز بطريق الاستيمان اول ماله داريمزه داخل اولسه لر ينه بويله دركه
استيمانله نفوس واموا للرينه استفادهٔ امان ايلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالى برمسلم آنلردن اشترا ايلدكده
بويله دكلدر كه بونده مالك قديمى اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زيرا اهل حرب ايچون حادث اولان ملكله
مالك قديمك ملكى منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ايتدكجه اول ملكده حق مالك قديم ثبوت ايلمز
وشرا ايله ملكلرى مسلمه تحول ايلدكده حق مالك قديم بروجهله ظاهر اولور كه مشترى يه دخى الحاق ضرره
مؤدى اوليه وبو معنى انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم يا ذمت اولوب ياخود امانله داريمزه
خارج اولدقلرنده ملكلرى آخره تحول ايتمكله اخذنده حق مالك قديم هيچ ظاهر اولماز واكر مسلمين قصد غارتله
دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبايايه نائل اولدقلرندن صكره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبايا قبول
اسلام ايلسه لر اكرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر امارقلرينه ثابت وقائمدر زيرا حكم رق قبل الاسلام مقهور
اولدقلرنده ثابت اولشدر واسلام اكرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لكن رق ثابتى رافع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايليين
مسئله بشقه در كه مسلمين دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحكما مقهور اولورلر صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى قهر حكمى مرتفع اولمامغله رقلرى باقى قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلرى انجق
من جهة الحس اولوب من جهة الحكم اولماز وقهر حسى دخى قبل الاحراز تمام اولمه مز بو معنايى بيان اولدر كه مسلم
دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذى حق اللهه راجع اولان امورده اسلامى ايله محرز اولور بناء عليه اهل حربدن سبى
ايلدكلرى اسيرلرين يدلرندن اخراج ايلمك برفرده حلال دكلدر لكن اهل حرب كرك دار الحرب وكرك دار اسلامده قاهر
اولدقده قهرلرى انجق بدايله در دينله دكلدر كورمزميسنكه مسلميندن اخذ ايلدكلرى اسيرلرى يدلرندن اخذ ايلمك
هر فرده حلالدر واهل ذمت دخى قاهر اولدقلرنده حكم مزبورده مسلمين كبيلردر زيرا ذمت حق اللهه راجع اولان
امورده سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتى اخذ ايلدكلرى اسيرلرينه تعرض براحده حلال اولماز وسبى
ايلدكلرى اسرا سباياى مسلمين كبى تخميس اولنور واكر كفار تركدن اهل منعه بلاد كفار رومه دخول واحرارلرندن
سبى اسرايه وصول بولوب هنوز دارلرينه ادخال ايتمدين اسيرلرى قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه لر جمله سى
احرار قيلنورلر زيرا كفار ترك اهل دين خق اولمدقلرندن دينله محرز اولمامشلردر ويدلريله قهرلرى دخى دارلريله
احرازدن اقدم تمام اولماز بناء عليه اسيرلرى قبول اسلام ايتدكلرنده حريتلرى تقرر ايدر حتى آنلرى بعد الاسلام
دارلرينه ادخال ايدوب صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسه لر جمله سى احرار اولورلر اما اسلاملرى دارلرينه ادخالرندن
مأخرايسه عبيدلرى اولورلر واكر كفار ترك عبيد مذكورين يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر ينه ملكلرنده
ابقا اولنورلر زيرا دارلريله ومنعه لريله احراز ايتدكلرنده قهرلرى تام وملك ورق تمام اولمشدر صكره دن اسلام مملوك
اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمى وملك كافرى ازاله ايلمز اما عبيد مذكورين على طريق المراغمة والمغاضبة ايچلرندن
داريمزه فرار ايلسه لر احرار اولورلر نته كيم عبد حربى بو وجهله مسلما خروج ايلدكده حكمى بويله در واكر ترك
مذكورين اسراء مزبورينى دارلرينه ادخالدن اقدم اسلامى قبول وآنلردن صكره اسيرلرى دخى دين اسلامه دخول
ايلسه لر ينه عبيدلرى اولورلر زيرا اسلاملريله محرزين اولدقلرندن حين اخذده مسلمين بولنمش كبى اولورلر حتى
بوندن صكره اول اسيرلرى دار اسلامه اخراج ايلسه لر بونلر حكما مسلميندن بغير اذن الامام قصد غارتله دار الحربه
داخل وبعض سبايايه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولملريله آنلرك مصابلرى تخميس وباقيسى آنلره تخصيص
قيلنديغى كبى بونلرك اسيرلرى دخى تخميس وباقيسى كندولره تخصيص قيلنور اما اسلام فريقين دارلرينه
ادخالدن صكره واقع اولوب بعده دار يمزه ادخال ايدرلرسه ينه عبيدلرى اولورلر لكن بوصورتده تخميس اولنماز
زيرا قبل الاسلام دارلريله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حكم غنيمت ابتداء ثابت اولمديغندن صكره اسلاملريله
دخى ثابت اولماز اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده قبل الاسلام حقلرى ثابت اولمش ايسه ده ملكلرى ثابت اولميوب
انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حكم غنيمت مثبت اولمشدر واكر اسيرلر هنوز ارض رومده ايكن
قبول اسلام ايدوب كفار ترك دخى آنلردن صكره قبول اسلام ايلسه لر اول اسيرلر احرار اولورلر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
احراز ايله ثبوت رقدن اقدم حريتلرى اسلامله تأكد ايلمشدر واكر هنوز ارض رومده ايكن ايكى فرقه دخى قبول
اسلام ايدوب قبوللرى زمان واحده ايدوكى معلوم ياخود احدهما نك تقدم وتأخرى غير مجزوم اولسه ينه
احرار اولورلر زيرا حريت اصليه لرى معلوم ورق امرايه سبب اولان تقدم اسلام ترك غير مجزومدر وحكم رق

شك ايله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسيرلره قاهر اولديغى دخى معلومدر وقهر آنلرك حريتلرينى مبطلدر
پس حكم رق نيچه مشكوك اولور جوابده ديرز كه قهر قبل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت
ابطالدر و جزء علتله حكمدن نسنه ثابت اولماز واكر كفار ترك كفره رومدن بر عورتى اسير ايدوب عورت دخى
هنوز بلادر ومده ايكن وزوجى مداين رومدن برمدينه ده حياتده ايكن قبول اسلام ايلسه ترك اول عورتى صكره
دارلرينه اخراج ايلسه لر دخى زوجندن باين اولماز زيرا حريتى اسلامله متأكد اولمغله اهل منعهٔ تركدن معدوده
اولميوب همان دار الحربده قبول اسلام ايلمش بر حربيه اولديغندن زوجندن باين اولماز مكر اوچ حيضله حائض
ياخود دار اسلامه خارجه اوله بوصورتلرده حقيقةً وحكماً دارلرى متباين اولمغله زوجندن باين اولور واكر كفار ترك
عورتدن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلرك اسلاملريله عورت باين اولور كذلك اسلاملرى عورتدن اقدم اولسه صكره
عورت قبول اسلام ايلدكده ينه باين اولورز يرا بوصورتلرده ترك مزبورين دار الحربه داخل اولان جيش مسلمين
منزلنه نازلين اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسلامله عسكر مسلمينه انضمام ايلسه نفسنى منعهٔ مسلمينله
احرازى تمام اولمغله حريت وزوجندن بينونتله بكام قيلنور كذلك مسلمين بر عورتى سبى ايلدكدنصكره عورت
قبول اسلام ايلسه زوجى ايله بينلرنده حكماً تباين دارمتبين وسبيله امهٔ مسلمين اولوب بينلرنده اقتسام لرى متعين
اولمغله ينه زوجندن باين اولور بوصورت دخى آنك كبيدر كذلك عورت وترك قبول اسلام ايتميوب آنى دارلريله
احراز ايلسه لر ينه باين اولور زيرا جاريه لرى اولوب اهل دارلرندن قيلنمشدر و بز بيان ايلديك كه اهل حرب اختلاف
منعاتله اهل ديار مختلفه در پس زوجى ايله بينلرنده تباين دارمتبين اولدقده البته آندن باين اولور وهم دارلريله
احرازلرنده اكا مالك اولملريله آنى مسلمين بدون الزوج سبيله تملكلرى حكمنده اولوب آنده باين اولديغى كبى بونده
دخى باين اولور حتى اول جاريه قسمتله برينه اصابتدن صكره صاحبى قبول اسلام ايلسه حيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره
وطئى اكا حلال اولور زيرا عورت اهل كتابدندر وزوجى دخى يوقدر والله اعلم

باب ما يقطع من الخشب ومايصاب من الملح وغيره * يعنى دار الحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغيريدن مأخوذ
ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اكر برسريه اذن امامله قطع اخشاب ايچون خروج ودار اسلامله دار الحرب
ميانده مسلمين حقلرنده مخوف اولان برموضعدن قطع ايلدكلرى اخشابله كلوب عسكره واوج ايلسه لر اول اخشابدن
خمسى رفع وباقيسى غنيمته وضع اولنور زيرا مسلمين حقلرنده مخوف اولان موضع دار الحربدندر كه دار اسلام تحت يد
مسلمينده بولنان موضعك اسميدر وعلامتى مسلمين آنده آمن وسالم اولمقدر و بومعنى موضع مرقومده معدومدر
سؤال اولنورسه كه اول موضعده امن مسلمين مفقود اولديغى كبى امن اهل حرب دخى ناموجود ايكن نيچه دار
الحربدن معدود قيلنور جوابده ديرز كه مواضع مرقومه فى الاصل ايادى اهل حربده بولنمغله يد اهل حرب آندن من كل
وجه منقطع اولمدقجه دار اسلام اولماز نكته سى اولدركه هرنسنه كه فى الاصل ثابت اوله البته بعض آثار ينك بقاسيله
باقى اولوب اكا مماثل ياخود آندن غالب برمغير معارض عارض اولمدقجه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بوجهتله
مواضع مرقومه دار الحربدن ايدوكى معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب يد اهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه
اهل حربدن بطريق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعينها غنائمدن معدوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده
امير آنلرى مسلمين ايچون سفاين يا مجانيق ياپلمغه قطع اشجار ايچون ارسال قيلمش ايسه اخشاب مرقومه يى اخذ
وارساله قصد ايلديكى مصلحتده استعمالى جائزدر زيرا قطعلرنده امر اميره امتثال ايلديلر وامتثاللرى حين
قطعده قصد اغتنامله متحقق اولماز پس حين قطعده قصد اغتنام مقصود اولمايجه غنيمتدن معدود اولماز
نكته سى اولدركه نظر مسلمينه راجع اولان امورده رأى امام معتبردر كورمزميسنكه قبل الاصابه بطريق النظر
تنفيلى صحيحدر كذلك مصابى قبل الاصابه منفعت معلومه يه تعيينى دخى تصحيح اولنور بوصورتده امير اول اخشابدن
مقدار كفايه سين اخذ ايلدكدنصكره فضله قالسه اول فضله غنيمت قيلنور زيرا موجب اغتنام اولان سبب
جمله سنده موجود ايكن حاجت مسلمينله مشغول اولان مقدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمين تقديم
وفضله سنده ينه حكم غنيمت اجرا وتصميم اولنور نظيرى شول دين ووصيتدن فاضل اولان مالدركه ورثه يه
ايصال قيلنور كذلك امير آنلرى دار الحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمينه باعيانها صرف اولنمق ايچون خشب
ياطعام ياعلف كتورمكله امر واستعمال ايلسه ينه كتوردكلرى اول منفعت مقصوده يه مصروف وفضله سى
سريه ايله اهل عسكرك غنائملرينه معطوف قيلنور زيرا سريه اطاعت اميرايله خارج اولدقلرنده البته منفعت
مقصوده يى تحصيله نيت ايدوب اغتنامه عزيمت ايتمشلردر كذلك بعض مداين ثغورده قحط واقع اولمغله امير

برقومى اول مدينه دن دار الحربه اهل مدينه ايچون طعام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخى بوخدمتى
اكمال ايلدكلرنده كتوردكلرى بلاخمس بين اهل المدينه تقسيم اولنوب بالكز اهل سريه يه
قصر وتقديم اولنماز لكن بومسائل مبسوطه حين خروجلرنده اميرآنلرى نه مصلحت ايچون ارسال ايلديكى
معلوملرى اولمغله مشروطه در زيرا آنلردن قصد اغتنام انجق ارسالدن مراد اميرنه ايدوكنى بيلوب اكا اطاعتله
خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بوصورتده دخى مثلا طعامى مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره ايصال
ايدرلرسه ينه منزل غنيمته انزال قيلنور زيرا تقديم اهل مدينه يى موجب اولان احتياجلرى منعدم اولمغله مجموع
طعام مقصود امير اولان منفعتدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امير مسائل مذكوره ده
كتوره جكلرى اشيانك بعضيسنى آنلره تنفيل ايلسه تنفيلى تصحيح وتكميل اولنور زيرا اشياء مرقومه نك
بعضيسنى منفعت مسلمينه و بعضيسنى بطريق التنفيل آنلره مبذول قيلمشدركه هر برنده نظر ومصلحت ملحوظ
ومأمولدر زيرا ناسك مصابده نصيب خاصلرى بولنمادقجه خروجه رغبتلرى قليل اولمغله تحريض ايچون تنفيل
ايتمشدر سؤال اولنورسه كه ثنور مذكوره دار اسلامدندر پس دار اسلامدن بعث اولنان سريه يه تنفيلى نيچه
صحيح اولور جوابده ديرزكه اولبابده عدم صحت تنفيل شول غنيمتده دركه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضيل اوله
زيرا اول تنفيلده خمسله فضل فارسى ابطالدن غيرى نسنه تحصيل اولنماز لكن بومعنى مانحن فيهده يوقدركه
كتوره جكلرى اصابت ايلين سريه يه غنيمت اولميوب منفعت مسلمينه صرف اولنه جقدر بوجهتله تنفيلى جائز
كوريلمشدر اما مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره كتورسه لر نفللرى باطل اولور زيرا كتوردكلرى غنيمت
اولور وباب النفل فى دار الحرب اثناسنده وابواب سائره ده بالدفعات بيان اولنديغى اوزره دار اسلامدن بعث
اولنان سريه ايچون غنيمتدن تنفيل عام صحيح اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده امير من اخذ منكم شيئا فله نصفه
ديمش اولسه بوتنفيلى اهل سريه حقنده ايجاب امير اوزره تنفيذ اولنور زيرا بوتنفيلى اخذ ايلينلره مقصور
واخذ ايتميلر آندن مهجور اولمغله طلب واخذ اوزره معناى تحريضى متضمن اولديغندن غنائمده صحتى ظاهر
ومتبيندر واكر امير برسريه يى مصالح مسلمين اولان سرحددن ايچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ايچون ارسال
ايتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالى عين اخشابله مصالح مسلمينده انتفاع ايچون واقع اولمش ايسه كتوردكلرى
اول منفعته صرف اولنور بوصورتده بعض اخشابى آنلره تنفيل ايتمش ايسه اولا نفللرين اعطا بعده باقيسنى
اول منفعته صرف وايفا ايدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امير مستغنى اولدقدنصكره كتوريرلرسه
سريه دن هربرى كتورديكى اخشابه برأسه مالك اولور زيرا كتوردكلرى اخشاب بوصورتده غنيمت دكلدركه
اكا دار اسلامده اصابت ايتمشلردر ودار اسلامده مباح اولان اشيا منزلهٔ صيدده اولمغله هركيمك يدى اكا سبقت
ايلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابى معا وجميعا كتوريرلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلرى
راجل اوزره تفضيل وتقديم اولنماز زيرا تفضيل فارس غنيمتده اولور اخشاب مذكوره ايسه غنيمتدن دكلدر
سؤال اولنورسه كه غنيمتدن دكل ايكن آنده تنفيل نيچه تجويز اولنور جوابده ديرزكه اعطاء مرقوم على وجه
التنفيل دكلدر بلكه مصيب مباحه بعض مصابنى تخصيص وباقيسنى منفعت معينه يه صرف وتحويلدر واكر
برسريه بغير اذن الامام قطع اخشاب ايچون دار الحربه ياخود بين الدارين برموضع مخوفه خارج اولسه لر كتوردكلرى
نسنه لر غنائمده مندرج قيلنور زيرا سريه اهل منعه اولوب دار الحربدن بطريق القهر جلب مال ايلمشلردر ومصاب
اهل منعه ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساويدر اما اول اخشابه آنده مسلمين آمنين اولدقلرى برموضعده
ظفرياب اولسه لر بونده هربرى مأخوذينى اخذ واستيعاب ايدر زيرا مأخوذى دار اسلامده شئ مباح اولمغله
صيد وحطب وحشيش كبى آنى اخذ ايله مملوك ومستباح ايلمشدر بوصورتده اول موضعده اهل حربه ملاقى اولوب
قتالله آنلرى اشياء مأخوذه لرندن اجلا قيلسه لر ينه حكم سابق اجرا اولنور زيرا دار اسلامدن اولان مواضع مجرد دخول
اهل حربله حكم دار الحربده اولميوب قتالله آنلرى اجلادن صكره كما كان حكم دار اسلام اوزره باقى قالوب سريه دن
هربرى مأخوذينه مالك اولور كذلك اول موضعده اهل حرب كلوب اخشابى قطع ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين
سريه واصل اولسه ينه هربرى تملك مأخوذينه نائل اولور زيرا اهل حرب دار اسلامده اخذ ايلدكلرى نسنه يه
قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلرى اصابتلرندن اقدم اولديغى حال اوزره باقى قالور لكن دارلريله احرازلرندن
صكره مسلمين لحوق ويدلرندن اخذ ايلسه لر بوصورتده اهل حرب احرازايله مالك اولدقدنصكره سريه بطريق
القهر ملكلرين احراز ايتمش اولمغله اول نسنه غنيمت قيلنور كذلك ارض اسلام يا ارض حربده واقع ملاحه نك

يعني آنده طوز حاصل اولان موضعك دخي حكمي جميع مذكوراتده دار اسلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه كيدركه
ملح دخي خشب مثللو مباح اولمغله اخذيله تملك اولنور كذلك معدن ذهب وفضه و جوهر دخي بو يله دركه
سريه آنلري طلبده چيقوب ارض اسلامده ظفر بولسه لر غنيمت دكلدر انجق بونلر وفي الركاز الخمس حديث شريفي
موجبنجه تخميس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلري استخراج ايدوب هنوز احراز ايتمدين سريه واصل اولسه لر ينه
تخميس اولنوب باقيسي اخذ ايليينلره تخصيص اولنور زيرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلري وعدم اخذلري برابردر اما سريه بو نسنه لره دار الحربده اصابت ايتمش اولسه لر بو صورتده بعد التخميس
باقي بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا سريه منعه لريله دار الحربدن آني بطريق القهر اخراج
ايلمشلردر اما مسئله ٔ مزبوره ده اهل منعه اوليان برايكي شخص اخراج ايتمش اولسه اشياء مزبوره قطعا تخميس
اولنميوب اخذ ايليينلره تمليك اولنور زيرا آنلر دار الحربدن على وجه التلصص اخراج ايدوب على وجه اعزاز الدين
ايتمشلردر مكر اذن اماميله خارج اوله لر بو صورتده مصابلري حكم غنيمتده مندرج اولور زيرا بو تقديراوزره
نصرتلري امام اوزره واجب وقدرتلرين بيلدكجه بعث وارسالري امام ايچون غير جائز اولديغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله كتوردكلري على وجه اعزاز الدين مأخوذ اولمشدر و بو مثللو مصابلرده تخميس واجبدر
زيرا غنيمتده وجوب خمس انجق اشرف جهاتله كسب اولنديغني اعلام وشرفني اظهار ايچوندر و بو معني ما نحن
فيهده دخي ظاهردر واكر سريه يي قطع اخشاب يا اخذ ملح ايچون بعث ايليين امير سرحد اولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفيل ايتمش دخي اولسه امير اعظمدن جائز اولان تنفيل بوندن دخي تجويز وتكميل اولنور زيرا امير اعظم تدبير
سرحدي اكا تفويض ايلدكده مقام نفسنه قائم قيلمغله آني صريحا نهي ايتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن
دخي جوازي لازمدر بعده مؤلف بديع البيان بو محلده امير تنفيلي نفسنه ياغيريه تخصيصنك احكامني بسط
وتبيان ايلدي لكن بز اول مسائلي باب نفل الاميرده اعلان ايلديك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله يي ذكر
وانبا قيلديكه امير تنفيل ايله والد ووالديني تخصيص و تميز ايلسه تخصيص اجنبيده تجويز اولنديغي كبي ينه تجويز
اولنور و بو مسئله دن مرادي ولد ووالد بو حكمده مساوي اولديغني ايراد در اما عبد ومكاتب بشقه دركه
آنلر بو حكمده بر بينه مساوي دكللردر وامير لفظ تنفيلي جماعت مسلمينه تعميم ايتدكده نفسي دخي داخل اولمغله
تنفيلي حق نفسنده بو وجهله صحيح اولنجه ولد و والدي حقلرنده اولي بالتصحيح در زيرا ولد ووالدينه حاصل
اولان نسنه دن انتفاعي نفسنه حاصل اولان نسنه دن انتفا عندن البته دوندر بعده مؤلف در يادرايت حديث
سالم بن ابي الجعدي بو وجهله ذكر وروايت ايلديكه قبيله ٔ اشجعدن بركمسنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه كلوب فقر واحتياجندن شكايت ايلدكده اكا صبر ايله امر ايلديلر بعده اول كمسنه كيدوب اعدادن
اخذ غنيمت وحضور نبويه ايصال ايلدكده غنيمتني اكا على وجه الطيب حلال قيلديلر والله تعالى وتقدس
آنك شاننده ومن يتق الله يجعل له مخرجا و يرزقه من حيث لا يحتسب آيت جليله سين انزال بيوردي ايشته
بو حديث جميل برايكي كمسنه بغير اذن الامام دار الحربه على وجه التلصص دخول و بعض غنائمه كسب وصول
ايتدكلرنده غنيمتلري بلا تخميس آنلره موصول قيلنور قوللرنده علمامزك رحهم الله تعالى اصل اصيللريدر اما اهل منعه
بشقه در واذن اماميله كيدن برايكي كمسنه ينه بشقه در وهر موضعده كه مصابده حكم غنيمت ثابت اوله آنده شخص
مصيبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولميه مصيبه تخصيصي مقرردر واكر اخذنده برجماعت اشتراك
ايدرلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلري راجللري اوزره تفضيل اولنماز زيرا تفضيل تخميس كبي
غنيمته مخصوصدر ومصاب مرقوم غنيمت دكلدر بلكه بر مال مباحدركه آني على وجه التلصص لا على وجه
اعزاز الدين احراز ايلمشلردر بو جهتله اخذ صيد وحشيش منزلنده در واكر اشياء مذكوره دن برنسنه يي
متلصصبندن شخص واحد اخذ ايلدكدنصكره حفظ ايچون رفيقنه ويروب اول دخي محافظه ايده رك دار اسلامه
اخراج ايلسه ينه اخذ ايليين شخصه تمليك اولنور زيرا يدي اكا سبقت ايدوب وآنك امريله رفيقنك اخراج ايدنجيه دك
حفظي بنفسه حفظي كبي اولمغله اكا احق اولمشدر اما رفيقي دار الحربده يدندن جبر وتغلبله اخذ واخراج ايتمش
ايسه اكا اخراج ايليين مالك اولور زيرا شخص اول مجرد اخذ ايله اكا مالك اولمامشدر زيرا منعه ٔ مسلمينده دكلدركه اخذ
ايله محرز اوله پس احرازي انجق دار اسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخي انجق يدندن انتزاع ايليين غاصبدن
تحقق ايتمشدر لكن بر مسلم بر غنيمتي اخذ ايلدكدنصكره رفيقي قهر وغلبه ايله يدندن انتزاع ايتمكي جائز كورمزم
زيرا يدي اكا سبقت ايلمشدر ويد مسلمك مسلمين اوزره حرمتي واردر وهم آني دينله احراز ايلمشدر و بز باب متقدمده

مترجم فقير ديركه قصه ٔ مزبوره
كتاب السير الكبيرده مذكور اولديغي
وجه ايزره ترجمه اولندي لكن
كشاف وانوار التنزيل وسائر كتب
تفاسيرده واصابه وغيري كتب
احاديثده تقرير كتابه مخالفت كليه
اوزره تحرير اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سني نقلدن اجتناب
اولندي لكن على جميع التقادير
قصه ٔ مرقومه ده مدعاي معهوده
دليل واردر مطالعه ايلين ذواته
ظاهر اولور

بيان ايلديك كه دينله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ايسه ده حقوق اللهيه راجع اولان حق ائمده اعتباري
مقرردر بو صورتده مشركيندن بر طائفه مصابلرين قصدا اخذ ايله ورود ومسلمين دخي اوزرلرينه غلبه ايدوب
تخليص مصابلرنده بذل مجهود ايلسه لر ينه ابتداء اخذ ايليين اوزره مردود قيلنور كه اخذ سابقله اكا احق
اولدقدنصكره ابتلاء قتاله حكمنه تغير ملحق اولماز سؤال اولنورسه كه قتال مزبوره مباشرتلرنده نيچون حكم
تلصصدن اخراج اولنوب حكم اهل منعه ده ادراج اولنماديلر تا كه مصابلري حكم غنيمتده اندراج ايليه جوابده
ديرزكه وقوع قتال قصدي اولميوب اتفاقي اولمغله آنلر حكما قاهرين اولمازلر كورمزميسنكه متلصصين مرقومين
مشركيندن بر قومي نائملر ايكن بولوب جمله سني قتل واموالليرين اخذ واحراز ايلسه لر مأخوذلري غنيمت
اولميوب بلكه هر بري كندو مأخوذيله تخصص وامتياز ايدر ما نحن فيه دخي بو يله در توضيحي اولدركه
متلصصين مرقومين اهل منعه اولدقلرنده مصابلري البته غنيمت اولدقدنصكره اعدادن آني تخليص ايچون
حسب الابتلا قتال ايدوب ايتمكله حكمي متغير اولمديغي كبي اهل منعه اولمدقلرنده مصابلري غنيمت اولمدقدنصكره
ينه قتال وعدم قتاله حكمي متغير اولماز واكر اهل منعه اوليان متلصصين بعض غنائمه اصابتلرندنصكره ينه
بعض غنائمه اصابت ايليين عسكر مسلمين دار الحربده آنلره لاحق اولسه بو صورتده اولا مصاب فريقين تخميس
اولنور بعده مصاب فريق اول فريق ثاني ايله بينلرنده تقسيم اولنور زيرا فريق ثاني قصد غزا ايله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزله ٔ مدده نازل اولمغله مصابلرنده شركته نائل قيلنورلر اما مصاب فريق ثانيده فريق اول
تشريك اولنماز مكر صكره تصادف قتاله اول مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده لر زيرا فريق اول قصد
غزا ايله داخل اولمدقلرندن منزله ٔ مدده نازل اولميوب مصاب جيش حقنده حاللري شول دار الحربده تاجر
يا اسير يا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملتحق اولانلرك احواللري كبي اولور و بز بالدفعات بيان
ايلديك كه بونلر مجددا ملاقي قتال اولمدقجه شركت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله سنده وجوب خمس اكا
مبنيدركه جمله سي قوت جيشله محرزه اولوب معناي اعزاز دين تحقق ايلمشدر واكر بر عسكر اولا باذن الامام
ياخود بلا اذن دار الحربه داخل اولوب بعده برايكي كمسنه امام آنلري عسكره لحوقدن نهي ايتمشيكن بلا اذن
عسكره واصل اولسه لر نظر اولنور اكر لحوقلري عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ايسه بعد اللحوق مصابلرنده
شريك اولورلر واكر اصابتلرندن متأخر ايسه تشريك اولنمازلر مكر صكره ملاقي قتال اولوب برابر اقتتال ايده لر
زيرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصين اولمغله قتالده معيت ايتمدكجه مدد جيش عد اولنمازلر نكته سي
اولدركه مدد جيش اولان اهل غزا اولمق لازمدر و بونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شركتلرنده انجق حقيقة اهل غزا اولمق اعتبار اولنور و بو معني قتالده معيتلرينه موقوفدر
اما لحوقلري اذن اماميله اولسه بو صورتده نفس دخوللري اهل غزا اولمغله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
جيشك مصابلرنده دخي تشريك اولنورلر واكر بر قوم مرتدين دار الحربه لحوق بعده قبول اسلاميله دار الحربده
عسكر مسلمينه لصوق ايلسه لر بونلرك حاللري اهل حربدن هنوز قبول اسلام ايدنلر ايله برابردر زيرا ارتداد ايله
دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلاميله جيشه التحاق ايلسه لر دخي اهل غزا
ومدد جيش اوله مزلر مكر ابتلاء قتاله مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده لر واكر بر قوم بي منعه بغير اذن الامام
دار الحربه دخول و بعض غنائمه وصوللرندنصكره آخر قوم بي منعه دخي بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن اماميله
آنلره لحوق وحلول ايلسه لر نظر اولنور اكر بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولمامشلر ايسه متلصصين قبل الاجتماع و بعده
اصابت ايتدكلري غنائمله بلا تخميس متخصصين اولورلر زيرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلري
متغير اولميوب مصابلرنده قبل الاجتماع جاري اولان حكم ينه جاري ومتحيز اولمغله آنلردن هر بري مأخوذيله
متميز اولور لكن آنلره لاحق اولنلر اهل منعه اولمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بو صورتده بونلرك التحاقلريله
متلصصينك صفت اصابت واحرازلري متغير ومصابلرنده تفصيل آتي الذكر اوزره حكم غنيمت متقرر اولور
وما نحن فيهده اذن اماميله لاحق اولنلرك قبل الاجتماع و بعده اصابت ايتدكلري تخميس اولنوب باقيسي كندو
بينلرنده قسمت غنيمت اوزره تقسيم ومتلصصينله اجتماعلري منزله ٔ عدمه تنزيل اولنور واكر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ايسه بو صورتده قبل الاجتماع هر بري اصابت غنائم قبلديغي كبي بعد الاجتماع دخي جميعا
اصابت مغانم ايلسه لر كركدركه اول وآخر جميع مصابلري تخميس اولنه بعده هر فريقك قبل الاجتماع
مصابلري كندو بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنوب بعد الاجتماع مصابلري بين الفريقين ينه سهام

غنيمت اوزره تقسيم اولنه زيرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملريله جميع مصابلرنده احراز على وجه القهر متعين اولمغله
جمله سنده وجوب خمس متبين اولور انجق هر فريقك على الانفراد منعه سى بولنمامغله فريق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حكمنده داخل اولمديغندن مصاب مذكور هر فريقك كندو بينلرنده تقسيم اولنوب
فريق آخر مشاركتله مداخل اوله مزمكر بعد الاجتماع ابتلاء قتالله هر فريق فريق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتال ايده لر بو صورتده جميع مصابنده اشتراك ايدرلر واكر بو مسئله ده فريق ثانيك دخى دخولى
بغير اذن الامام ايسه جوابى مسئلهٔ سابقه يه موافقدر انجق برو جهله آندن متفارقدر كه بونده هر فريقك
قبل الاجتماع مصابى دخى سهام غنيمت اوزره بين الفريقين جميعا تقسيم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
وجه مشروح اوزره هر فريقك كندولره تخصيص وتقديم اولنور زيرا بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابلرى
مصاب فريق آخر ايله حكمده مساوى اولمغله جمله سنده همان احراز ايله حال تأكد حقه اعتبار اولنور حال تأكد
حقده دخى اهل منعه بولنملريله احراز قوت جمعله تمام اولديغى آشكار اولمغله جمله سى تخميس و باقيسى بين
الجميع تقسيم اولنمق بديدار اولور اما مسئلهٔ سابقه ده هر فريقك حكم مصابى آخره مخالفدر كه اذنله داخل اولنلرك
مصابلرى غنيمت اولمغله متلصصين اكا شريك دكللردر ومصاب متلصصين غنيمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اكا
شريك دكللردر مكر هر برى مصاب آخردن دفع اعدا ايچون قتال ايده لر بو صورتده جمله سى غنيمت اولوب
احرازى قوت جمعله تتميم اولنمغله بين الجميع تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده بلا اذن داخل ايكى فريقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ايسه منعه سى بولنميانلر اهل منعه نك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مكر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اوله لر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقى قتال اولمسه لر دخى آنلره تشريكله
خوشحال قيلنورلر زيرا مصابلرين منعه لريله احراز ايتملريله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلنده واقع اولمشدر
اما صورت اولى ده اذنله داخل اولنلر دخى اهل منعه اولمدقلرندن متلصصين مصابلرين آنلرك منعه لريله
محرز ين اولمامشلردر واكر اهل منعه بلا اذن وغير اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ايسه هر برى آخرك جميع
مصابنده شركتله مداخل قيلنورزيرا حين دخولده احد الفريقين باعتبار المنعه وفريق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمغله هر برى مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واكر منعه لرى بولنميان فريقيندن
هر برى دار الحربه اذن اماملهٔ داخل وهر برى بعض غنائمه اصابتدن صكره بربرينه متواصل اولسه لر
بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولملرينه اعتبار اولنميوب همان مجموع مصابلرى تخميس وباقى
بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيمه ابتدار اولنور زيرا اذن امام فريقينه شامل واذنله نفس دخولده
هر برى حكم غزاده داخل اولمغله هر برى آخر ايچون قبل الاجتماع مصابنده دخى مدد منزلنه نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه كه فريقيندن هر برينك منعه لرى اولمامغله صورت مفروضه ده هر برينك اصابت
واحرازى آخرك منعه سيله حاصل اولمامشيكن هر برى آخرك مصابنده شركتده نيجه واصل اولور جوابده
ديرزكه بونلره اعتبار اذن اماملهٔ دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرينه مدد
عد اولنوب منعه لرى بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنماز كورمزميسنكه عسكر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصكره اذن اماملهٔ برايكى كمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعه لرى يوغيكن مدد عد اولنوب
مصاب عسكرده شركته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسه لر بو يله دكلدر مانحن فيه دخى بونك كبيدر
وعلى هذا فريقيندن هر برى اهل منعه اولوب ايكيسيده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسه لر
جميع مصابلرى تخميس وباقى بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا هر برى حين دخولده
منعه لرى ايله اهل غزا واجتماعله بربرينه مدد اولدقدنصكره احراز مصاب جملهٔ فريقين ايله تمام
اولمغله جميع مصابده جمله سى شريك اولوب سهام غنيمت اوزره اقتسام ايدرلر والله اعلم

باب مايصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب * يعنى اسراء موحدين واهل حربدن قبول اسلام ايلين
مهتدينك ظفر ياب اولدقلرى غنائمك احكامنده معقود باب دقايق رهيندر بز باب الشركة فى الغنيمة اثناسنده
بيان ايلديك كه دار الحربه داخل اولان عسكردن برمسلم اسير اولوب بعده فراراله قبل خروج العسكر كاوب
عسكره ملتحق اولسه اسير ايكن مصابلرنده دخى شركته مستحق اولور زيرا عسكر ايله برابر قصد قتالله داخل
اولدقده سبب استحقاقى برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله مابينده حلول ايلين اسرى منزلهٔ
عدمه نازل ومعسكرده حاضر ايكن مريض اولمق حكمنده داخل اولمشدر و بو بابده ابتداء دخولى اذنله اولوب

اولمامق برابر وعلى كلا التقديرين عسكر ايله قصد قتال اوزره دخولنده غازى عد اولنديغى مقرردر كورمزميسنكه
عسكر ايله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صكره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصكره اسير اولسه ياخود اهل حربدن
ايكن قبول اسلام وقصد قتالله مسلمينه انضمامدنصكره اسير اولسه بعده فرار ايدوب عسكر غنائمى دار ايله احراز
وبيع وتقسيم ايتمدين عسكره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشيكن ينه مصاب عسكرده
شركته مستحق اولور اما كندو هنوز اسير ايكن اول عسكر خروج ايدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسكر آخره لحوق وولوج ايلسه آنلر ايله غنائم سابقه لرنده شركته نائل اوله مز مكر مجددا ظهور قتالله
اول غنائمدن دفع اعدا ايچون مقاتل اوله زيرا بو وقته كلنجيه دك سبب استحقاقى بو عسكر ايله برابر منعقد
اولمديغندن آنلرك حقلرنده بونك حالى دار الحربده قبول اسلامله عسكره ملتحق اولان كمسنه نك حالى ايله
متحد اولمشدر ومسلم مز بورك مقصودى انجق مشركيندن نفسنى تخليص اولمغله مجرد عسكره التحاقله مدد
عسكر عد اولنماز مكر مصابلرندن دفع اعدا ايچون مجددا مباشرت قتالله مقصودى امداد اولديغنه استدلال
اولنه ومانحن فيه دخى بو يله در واكر اسير مرقوم حين فرارنده بعض مشركينى قتل وماللرينى اخذ ودار اسلامه
اخراج ايتمش اولسه بلا خمس جمله سنه مالك قيلنوب شول حربى منزلنه تنزيل اولنور كه دار الحربده قبول
اسلامدنصكره فعل مز بورى اتيان وتكميل ايليه نكته سى اولدركه اسير مز بور بلا منعه دار الحربده مقهور
اولديغندن فعل مذكوردن مقصودى على وجه اعزاز الدين قتال اولميوب همان يدلرندن سلامت نفسنى
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قيلنور اما بو مسئله لرده اسرا ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايدنلر
اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جميع مصابلرى تخميس وباقى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم وايچلرندن بالنفس
اخذ ايلين وايلمين حكم غنيمت اوزره تسويه قيلنور وصورت مفروضه ده حين احرازده اهل منعه بولندقلرندنصكره
مذكوريندن هر فريق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق ياخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حكم مشروحده
برابردر زيرا مذكورين اهل حربله فى الحقيقه محاربين ايكن ماللرين بطريق القهر اخذ ومنعه لريله احراز ايتملريله
مصابلرنده معناى اعزاز دين متحقق اولوب غنيمت ايدوكى متعين ومتمايز اولمشدر واكر اسراء مسلمين اهل حربدن
برقومى خدعه ايله قتل وماللرين اخذه قادر اولسه لر حقلرنده جائز كورلور زيرا آنلر اهل حربله فى الحقيقه
محاربين ايكن ايچلرنده مقهورين ومظلوميندر پس كندولره ظلم ايدنلرك بعضيلرندن وقت فرصتده انتقاملرى
جائزدر بو صورتده اول مالى دار اسلامه بلا منعه اخراج قيلسه لر آنلردن هر برى كندو مأخوذينه مالك اولوب
آخرى اكا مشارك قيلنماز واكر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ايسه ينه على السويه آنده متشارك قيلنورلر
زيرا بعد الاجتماع دخى اهل منعه اولمدقلرندن مصابلرى حكم غنيمته داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ايلين
كمسنه مأخوذينى حفظ وتحمل ايچون رفيقنه اعطا اول دخى دار اسلامه اخراج قيلسه ينه صاحب اولنه رد اولنور
زيرا امين اتخاذ ايلديكى رفيقك يدى كندو يدى كبيدر اما رفيق بطريق التغلب اخذ واخراج قيلمش ايسه
اكا رفيق مالك اولور وبز بو مسئله يى باب متقدمده بيان ايلديك واكر فعل مرقومه اسراء مسلمين بعد تحصيل المنعه
مباشرت ايدوب دار الحربده قبول اسلام ايدنلر دخى بلا منعه مبادرت ايلدكدنصكره فريقين دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ايلسه لر بو صورتده جميع مصابلرى اهل منعه دن برقومك يدلريله
ودار اسلامله احراز اولنمش غنيمت اولمغله البته تخميس اولنور بعده منعه سى اولميان فريقك مصابى بين جميع
الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بونلر مصابلرين فريق آخرك منعه سيله احراز ايتملريله فريق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حكمنده اولمشلردر لكن بونلر اصحاب منعه يه قبل الاجتماع مصابلرنده شريك اوله مزلر
زيرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذكورى منعه لريله احراز ايتمديلرتا كه اول مصابده آنلره ردء وپناه
حكمنده اوله لر مكر بعد الاجتماع مبتلاى قتال اوله لر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ايچون قتالده اجتماع
ايتملريله نفس اصابتده شريك كبى اولدقلرندن آنده تشريك اولنورلر بشرط آنكه صكره دن ملاقى اولوب قتال
ايلدكلرى اهل حرب اهل منعه اوله لر زيرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتالله حكم سابق متغير اولماز زيرا دفع
اعدا ايچون قتالله تغير حكم انجق اعدا ايادى مسلميندن تخليص ايتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذكور انجق اهل حربدن اصحاب منعه يه ملاقاتله حاصل اولور يوقسه برايكى حربى يه ملاقاتله اولماز واكر
فريقين مرقومينڭ هر برى حين اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله كسب منعه ايلسه لر بو صورتده اول وآخر
جميع مصابلرنده شريك اولورلر زيرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ايله حاللرى متغير اولمغله متفرقا اصابتلرى ايله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشدر نکته‌سی اولدرکه بوصورتده بر برینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هرفریق کندو مصابنی انجق آخرك قوتیله احرازه قادر اولمشدر امامسئلهٔ سابقه بشقه در
واکرفریقین مذکورین‌دن هر بری بلامنعه ایکن امام الاسلام هر برینه ارسال پیام واهل حربدن قادر اولدقلرین
قتل ومالارین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلردخی بومصلحتی اتمام وبربرینه ملاقی اولمادین خروج داراسلامه
اقدام ایلسه‌لر بوصورتده هرفریقك مصابنی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلرهٔ بالغ اولدقده اهل غزادن اولوب شول قوم بی منعه منزلنه نازل اولمشلردرکه اذن امام ایله دارالحربه
داخل اوله‌لر نکته‌سی اولدرکه امام بونلرك حاللرینی بیلوب وفعل مذکور ایله امر ایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب وبونلردخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلك فریقین مذکورین دارالحربده مجتمع اولوب اجتماع ایله
اهل منعه اولسه‌لر یاخود اولسه‌لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه بنه امر امام جمله‌سنی
جامع وقهر وغلبه‌لری اول وجهله واقع اولور وبرباب متقدمده بیان ایلدیك که فریقینك بووجه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امام ایله واقع اولوب دارالحربده مجتمع اولسه‌لر مصابلرنده بر برینه شریك قیلنورلر کذلك فعل مذکوری
دارالحربده امر امام ایله اتیان ایتدکلرنده بنه شرکته شایان اولورلر واکر امام برقوم بی منعه‌یی طلب غنیمت ایچون
داراسلامدن ارسال ایدوب آنلردخی دارالحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدین فرار ایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هرفریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال الله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلر ایسه بوصورتده اذنله داخل اولنلر باعتبار الاذن قاهر اولمغله اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه‌جغی امر ظاهردر وفریق آخرك مصابی بلا تخمیس بر برینه اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه هر بری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله‌مز زیرا بونلر قبل الاجتماع وبعده کرك منعه وکرك
اذن امام ایله قاهر اولمدقلرندن لصوص ایدوکلری ظاهر وحکم لصوص بومذکور ایدوکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخل اولنلر ایچون فریق آخر حقنده باعتبار الاذن اهل منعه منزلنه نازل وآنلره
مدد حکمنده داخل قیلنمدیلر جوابده دیرزکه اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلنمق انجق قوت ومنعه‌لر ایله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظر ایله در ومعنای معهود بو بابده غیر موجود در واذنله داخل اولنلرك مصابلری
باعتبار الاذن غنیمت حکمنده اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نك مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه‌لری اعتبار یله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعه‌لر یله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکادخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بوصورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم ابتدار
اولنوب صکره‌دن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماع ایله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هرفریقك مصابنده دخی تغیر حکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده اذنله داخل اولنلر بلامنعه
وفریق آخر اهل منعه بولنسه‌لر بوصورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بر برینه مشارك اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبار الاذن وفریق آخر باعتبار المنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردرکه برقوم بی منعه اذن امام ایله داخل وبعد اصابة الغنیمة عسکر غانمینه واصل اوله‌لر پس آنده فریقین
بر برینه جمیع مصابده مشارك اولدقلری کبی بونده دخی متشارك اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسه‌لر بوصورتده اهل منعه فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرین دخی
منعه‌لر یله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعه‌یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اوله‌مزلر مکر صکره‌دن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارك اوله‌لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه‌لر بوصورتده جمیع مصابده بر برینه شریك اولورلر زیرا هر بری منعه‌سیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعه‌دن ایکی عسکر داراسلامدن داخل ودارالحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیر مؤثردر والله اعلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دارالحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرك احکامی بو بابدن استخراج اولنور زفر بیا باب المسلم یخرج

من دار

من دار الحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیك که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئی بلا رضاهم اخذ
ودار یمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری برقوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جمله‌سنی قتل ومالارین اخذ وحضور
رسالتپناهی‌یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه‌یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بوجنسدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیر نصیب دیرکه صورت مزبوره‌ده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یا ذمت یا امان ایله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه‌یه ابتدار یاخود ذوالید مضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام آکاردایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلمیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امان ایله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمك اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دارالحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیدن بومقدار ایله اکاردا اوزره اجبار ایده‌مزکورمزمبسنکه مستأمن مرقوم دارالحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاك ایدوبدنصکره داراسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اولبابده
مخاصمه‌یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون برشیئله قضایه اجتسار ایده‌مز پس مالارین اخراج ایلدکده دخی بووجه
اوزره قرار ویریلور کذلك مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین داراسلامه اخراج ایتمش اولسه‌لر بنه
حکمی مستأمن واحدك اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امان ایله
ایتمشلردر بوتقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دارالحربده اجتماع ایله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذه
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما مااصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه‌لر بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماع ایله نه مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجدداً قتال ایده‌لر وبعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراك ایتمشلردر ومستأمنینك بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه‌لر یله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری داراسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتال ایله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده‌لر بوصورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارك اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دك ابقا ایدر زیرا بوصورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کورمزمبسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدرکه صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کورمزمبسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعه‌لر یله عسکره کلوب سزکله قتال ایده‌رز یاخود اول تجار ایله بیمزی تخلیه ایدر سز تا که
بز آنلری قتل ویدلرندن اموالیمزی اخذ ایده لیم دیسه‌لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترك واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبو بابده نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بو وجهله صد ایتمکله اولور کذلك استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالك غیری بعض رجال
اولسه‌لر بنه حکم شرعی بومنوال اوزره‌در واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بوصورتده
کرکدرکه اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایده‌لر زیرا احرازلری کندو منعه‌لر یله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه‌لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امان ایله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر بیوررز زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدرکه هبوب ریح ایله برکسنه نك قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

مطلب هبت الریح والقت الثوب
فی حجر انسان

اولمیوب همان کاوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دار الحربده بر مستأمن دار اسلامه چیقوب بعده
دار الحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمسه‌لر
وقت فرصتده اهل حربی قتل ومالالرین اخذی جائز کور یلورمی یا دار اسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلسون
بیلمرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کور مزمیسنکه اهل حرب حالنه واقف اولسه‌لر ایدی آنی قتل ومالنی اخذ ایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولمازسؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوریلور جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدر که مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تا که خروجی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلملری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلك مستأمن مزبور دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بو کیفیت اوزره‌در زیرا بینلرنده اولان امان دار اسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بو صورتلرده اهل حرب آنی حین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دار الحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دار اسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلمسه‌لر
بو معامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وارا اولماز کور مزمیسنکه
برکسنه دار الحربه الی الآن امانله داخل اولمامش ایکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکزده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کسنه مستأمن اولوب بوندن صکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمن مزبور طرف امامدن دار الحربه طلیعه بعث اولنمش برقوم بی منعه‌یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بو صورتده اهل حربه بروجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دار الحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدین ینه کالاول متفرق اولسه‌لر
بو صورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دار الحربده حادث اولان منعه نیچون دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تا که
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرز که انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله‌مزلر اما اهل
عسکر بشقه‌در کذلك دار الحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن برطائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایلمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره‌در زیرا اسرا ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبو مثللو منعه‌یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه‌یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بو صورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سز نیچون آنلره کتدیکزدیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کتدیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بروجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بو کلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بزعسکره
تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیك دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بو کیفیت
اوزره‌در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع برله نبذ امان وقتال ایده جکلرین
اعلاندن صکره قتال ایدوب یا ایتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله‌سنی دار اسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر
بو صورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس وبینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلدین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کند ومنعه‌لریله احراز ایتمشلردر یوقسه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابنه رد ایله آنلره لفتا ایدر
اما حکمنده جبر والجا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش برقوم مهتدین اولنسه بو صورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدرزیرا بونلر مأخوذلرین حین اخذلرنده کند ولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره‌دن حادث اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی منعهٔ
جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر یوقسه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما اسرا منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کند ومنعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله‌در لکن منعهٔ جیشله احراز لرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اما کند ومنعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دار الحربده بلا منعة وبغیر اذن الامام
داخل اولمش برقوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه
بو صورتده هر فریقك بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدرکه امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم وباقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلاله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدن صکره احراز واجتلاب ایلمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرز که مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدر که
بو معنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله
اخذ ایلدکلرندن احرازایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی بر أسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار مثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه بو صورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره‌در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حربله دارلرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامalری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرقی اولدر که صورت مفروضه‌ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه‌لری اعتباریله نبذ ایدوب مجدداً استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره‌در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه‌یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بو صورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله وبلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بو دخی هروجهله مسئلهٔ سابقه‌یه موافق همان حکم واحده مفارقدرکه
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کند ومنعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه‌ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده‌در لکن بو مسئله‌ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واغتنامه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بو قتالنده
دخی ثابت اولور وبناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعة داخل اولان برقومه

التحاق ایدوب بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنین بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر ومصاب
فریق آخر دخی تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص اولنوب مستأمنین تشریك اولنماز زیرا بوصورتده
مستأمنین بعد الاجتماع رجوع ایلسه لر ینه امان سابق اوزره راجع اولملریله داراسلامه خروجلری دخی ینه حال
امانلرنده واقع اولمش اولدیغندن اذنله داخل اولان فریقه مدد اولمیوب دارالحربده محاربین دخی اولمدقلری
عند یمزده ظاهر وساطع اولمشدر کذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولسه لر دخی ینه بویله در مکر اهل حربه
نبذ عهود ایتمش اوله لر بوصورتده فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده و بعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنین
فریق آخره مشارك اولورلر زیرا اهل حربله بینلرنده امانلری منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخی کسب ایتمشلردر
و بزقریبا بیان ایلدیك که منعهٔ حادثه ایله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ایچون قتالدن اکثردر امامستأمنین
ینه بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر زیرا احرازلری مستقلا اهل منعه اولان عسکر ایله ثابت اولمدیغندن آنده
ولایت امام متثبت اولماز واکر اهل منعه اولمیان مستأمنین دار الحربده اسیر بولنوب یاخود قبول اسلامدنصکره
اهل منعه اولان برقومه التحاق ایدوب لکن نبذ عهود ایتمش اولسه لر بوصورتده اسرا وقبول اسلام ایلین
فریقك لحوق مستأمنیندن اقدم اولان مصابلری تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص اولنور زیرابونلر اخذ
حلالله اخذ ایتمشلردر ومستأمنین التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر که مصابلرندن دفع اعدا ایچون قتال ایتمشلردر
والتحاقلریله بونلره منعه پیدا اولمامشدر که بونلر فی الاصل اهل منعه ایدیلر کذلك لحوق مستأمنیندن صکره اولان
مصابلری دخی ینه تخمیس وکندولره تخصیص قیلنور زیرا مستأمنین نبذ امان ایتدکلرندن اهل حربله محاربین
اولمامغله فریق آخر اهل منعه ایسه لر دخی مصابلریله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معنای فقهی اولدر که مستأمنین اهل حربله منابذه ایتدکلرنده بعد الالتحاق دخی بینلرنده بولنان امان
باقیدر وامانلری باقی ایکن آنلری مصاب فریق مذکورده رد ومدد قیلمق غیر ممکندر بناء علیه مصاب فریق
مذکور منعه لر ینه اعتبار ایله غنیمت اولوب تخمیس وباقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور ایکن ینه
مستأمنین آنده قطعا تشریك اولنمازلر واکر مسئلهٔ مزبورهده اهل حربه نبذ عهود ایتمش اولسه لر بوصورتده
بعد النبذ مصاب فریقین فیٔ اولوب بین الجمیع تقسیم اولنور زیرا مستأمنین بو بابده مسلمیندن اهل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه یه التحاق ایتمکله امانلری نهایته واصل اولوب عسکره بعد الالتحاق مصابلرنده رد
ومدد منزلنه نازل اولمشلردر امامستأمنینك قبل الالتحاق مصابلرین امام جبر ایله اخذ واصحابنه رد قیلور زیرا
اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمینله احراز ایتملریله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اولور لکن مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ایسه دخی اهل حربله منابذه ایتدکلرندن علی الاطلاق
اهل غزا دکللر ایدی بو جهتدن مستأمنین مصابلرین منعهٔ مرقومه ایله احراز ایتمشلر ایکن ینه امام ایچون
ولایت اجبار ثابت اولمیوب همان رد ایله افتا ایدر واکر مستأمنین اهل حربله منابذه ایلین اسرایه التحاقدن اقدم
اهل منعه ایسه لر ینه امام مأخوذلرین رد اوزره جبر ایده مز زیرا مصابلرین کندو منعه لریله احراز ایدوب منعهٔ
اهل غزا ایله ایتمشلردر و بومثللو اموردده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار یوقدر مکر بعد الالتحاق مجددا
ملاقی قتال اوله لر بوصورتده اسراء مرقومین اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ایچون قتال ایتدکلرنده
امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمغله همان یدلرندن اخذ واصحابنه ایصال ایدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده
برحربینك مالنی غدر ایله اخذ واخراج ایلدکدنصکره اول حربی یی مسلم آخر اسیر قیلسه مال مرقوم اول مستأمن
ایچون شمدی حلال طیب اولور زیرا مقدما اخراجله اکرچه اکا مالك اولمشیدی لکن حق مأخوذ منه آنده
باقی اولمغله طیب دکل ایدی بعده اسیر اولدقده عبد اولوب مالندن حقی باطل اولدقده اخذ ایلین مستأمن ایچون
مانع طیب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه که اسیر ایلین مسلم اسیر ینه ملك نفسنده خلف اولدیغی کبی
حقوق سائره سنده دخی خلف اولمق لازم ایکن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طیب اولمغله
سالم قیلنور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن حقوقنده خلفیتی انجق قهر ایله محتمل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صکره مسلم آخردن قهر ایله محتمل التملك اولماز کورمزمیسنکه برحربی مستأمن
داریمزده برمسلمه دین و یروب دار الحربه عودتندن صکره اسیر اولسه اول مسلمدن دین ساقط اولور وفیٔ دخی
قیلنماز زیرا ذمتده ثابت اولان دین قهر ایله محتمل التملك دکلدر بلکه مانحن فیه دخی اولی درکه دین ذمت مدیونده
ملك اسیردر اما مانحن فیهده یدمسلمده بولنان مال ملك اسیر دکلدر کورمزمیسنکه اسیر اولمیوب ینه داریمزه

رجوع ودینی طلب قیلسه مدیونه قضا ایله جبر اولنور اما مانحن فیهده اول مستأمنه کرك یدنده عینی باقیه وکرك
مستهلکه برنسنه و یرمکه جبر اولنماز سؤال اولنورسه که رق تلف حکمی اولوب اسیر مزبور فی حکم المیت
اولمغله حق مذکورنده وارثی اکا نیچون خلف قیلنماز جوابنده دیرز که اثبات توریث رأیله اولمیوب نصه محتاجدر
و بو بابده نص یوقدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اکرچه
نفسی تبدل ایتمشدر لکن هنوز احتیاجی منقطع اولمامشدر بناء علیه وارثی املاك وحقوقنده اکا خلف
قیلمق غیر ممکندر کذلك اول حربی اسیر اولمیوب لکن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربی یی قتل ایلسه ینه
بویله در زیرا موتله حقی ساقط اولوب ورثه سی دخی استیلاء مسلمینله رقیق اولوب رق وارث دخی رق مورث کبی
مانع خلافت اولمغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طیب اولان قیام حق غیر ساقط اولمشدر اما بو مسئله ده
حربی قتل اولنوب انجق دارلرینه استیلا واقع اولماسه اول مستأمنه مال مزبوری ورثه سنه رد ایله افتا اولنور
زیرا ورثه مورثلرینك حقوق واملاکنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلری کبی قتلنده دخی خلف اولورلر
وورثه نك قیام حقلری مانع طیب اولمقده مأخوذ منهك قیام حقی کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول
مالی دار الحربده بولنان عسکره اخراج ایتمش اولوب بعده اول عسکر صاحب المالی اسیر ایلسه لر مالی ایله برابر فیٔ
مسلمین اولوب بعد التخمیس اهل عسکر ومستأمن بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولمیدی عسکر آنی منعه لریله احراز ایتدکلرندن آنده ثبوت حق عسکر لازم ایدی کورمزمیسنکه
مستأمنك محلنده اسیر مسلم بولنسه ایدی مال مرقوم غنیمت قیلنور ایدی ینه کورمزمیسنکه مانحن فیهده مال
مرقومی رد اوزره امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمشدر و ثبوت ولایتی انجق آنده حق عسکر ثابت اولدیغندندر
ومأخوذ منه دخی اسیر اولدقده حقی ساقط اولوب مال مرقوم فیٔ اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حکم
شرعیده اول اسیر اوزره مستحق الرد اولمغله یداسیرده بولنان مال آخر کبی قهر ایله تملکه محل ایکن اوزرینه استیلا واقع
اولدقده اول دخی فیٔ اولمشدر اما مال مرقومی داراسلامه اخراجی بشقه در که آنده مال بطریق الحکم مستحق
الرد دکلدر بلکه آنده ملك مستأمن بحسب الحکم مقدمدر و بومعنی حربی یی اسیر ایلین مسلمینك اول مال اوزره تمام
استیلالرینه مانعدر کذلك مالی عسکره اخراجندنصکره دارلرینه استیلاء مسلمینله حربی قتل اولنسه ینه فیٔ اولور
اما دارلرینه استیلا اولنمیوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ وخلفاء حربی اولان ورثه سنه رد ایدر مسائل مذکوره نك
نظائری اولدر که داریمزده مستأمن اولان حربی مالنی برمسلمه ایداع بعده دار الحربه رجوعندن صکره اسیر
قیلنسه اول ودیعه نفس حربی منزلنه نازل اولوب اسیر ایدنلرك فیئنده داخل قیلنور زیرا اول ودیعه بطریق الحکم
صاحبنه مستحق التسلیم اولوب ید مودع دخی ید صاحبی مثللو اولمغله حین اسرنده ودیعه سی اوزره دخی حکم
استیلا ثابت اولور کذلك قتل اولنوب دارلری اوزره استیلا دخی واقع اولسه ینه اول ودیعه فیٔ اولور امادارلری
اوزره استیلا اولنمیوب قتل اولندقده ودیعه سی وارثی کاوب اخذ ایدنجیه دك ید مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذکوره دخی بویله در ومستأمنك داراسلامله احرازی ایله منعهٔ جیشله احرازی میانده فرق واضح اولدر که
مأخوذی برجاریه اولسه آنی داراسلامه اخراجندن صکره اعتاق ایلدکده عتق نافذ اما عسکره اخراجندن صکره
اعتاق ایلدکده غیر نافذدر پس بو بیانله نمایان اولمشدر که مأخوذینی داراسلامه اخراجنده اوزرنده ملکی قائم وقیام
ملکی مأخوذنده ثبوت قهر مسلمینه مانعدر اما عسکره اخراجنده ملکی منعدم ومأخوذی اوزره قهر مسلمین ثابت
وواقعدر واکر دار الحربده اسراء مسلمین تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشرکینی اخذ وداراسلامه اخراج ایلسه لر
مصابلری تخمیس اولنور زیرا اخذلری مباح اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعه قاهرین اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنین بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ایتمش اولسه لر حکمی بشقه در که مأخوذلری تخمیس
اولنمیوب اصحابنه رد ایله افتا اولنورلر زیرا اخذلری معنای غدری متضمن اولمغله حرام ایدی کورمزمیسنکه مال
مأخوذ یداسرده بولنوب قبل الاخراج مسلمین اول دار اوزره استیلا قیلسه لر اول مال دخی سائر اموال الله تخمیس
واسیر او عسکر بینلرنده تقسیم اولنور اما مستأمنین مزبورینك یدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستیلا تخمیس
وفیٔ مسلمین قیلنوب آندن مستأمنینه نسنه و یریلمز زیرا مستأمنین امانلرنده برقرار اولدقجه یدلرنده بولنان مال
مرقوم ید صاحبنده موجود کبی اولمغله بعد الاستیلاء صاحبینك اموال سائره سی کبی فیٔ اولوب مستأمنین
مزبورین اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشیئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه در که آنلر اهل حربله محاربین اولدقلرندن
منعهٔ مسلمینله احراز ایلدکلری مالده اهل غزا منزلنده اولمشلردر بناء علیه مال مرقوم تخمیس وباقیسی اسرا

وعسکر بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور لکن مستأمنین مزبورین قبل اخذ الاموال اهل منعه اولوب اهل حربله منابذه و مقاتله ایتمش اولسهلر بو صورتده امانلرندن خارجین ومحاربین اولملریله اسراء مزبورین حکمنده داخلین اولورلر کورمزمیسنکه اول دارک اهلی قبل الاستیلا اسلام یاذمتی قبول ایلسهلر مستأمنین بو صورتده رد مالله مأمورین اولمیوب صورت سابقهده مأمورین اولورلر واکر دار الحربه عسکر آخر داخل اولوب مستأمنین منابذین دخی آنلره التحاق ایلسهلر مستأمنین مال مزبوری کندو منعهلریله احراز ایدوب منعه جیشله ایتمدکلرندن آندن بر شیئه تعرض اولنمیوب جملهسی آنلره سالم قیلنور امامنابذین اولمدقلرنده حکم مسئله بشقهدرکه آنده احرازلری انجق منعهٔ جیشله اولمغله امام اول مالی اخذ واصحابنه رد ایدر واکر جیش داخلین اول داره استیلا وصاحب المالی قتل یا اسیر ایتمش اولسهلر بو صورتده اول مال عسکر ومستأمنین بینلرنده فیء اولور ماداره استیلا ایتمیوب همان صاحب المالی قتل ایتمشلر ایسه مأخوذ مستأمنینه تعرض اولنمیوب انجق ورثهسنه ردایله امر اولنورلر وبر قریهیا فرقلرین بیان ایلدیک واکر دار الحربده مستأمن اولان بر مسلم قرای دار الحربدن بر قریهده نازل ایکن مسلمیندن بر عسکر صاحب منعه اول قریهیه مرور ورجال قریهیی قتل وذراریلرین سبی ایدوب اول مستأمنه قطعا تعرض ایلسهلر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابقی اوزره باقی اولوب اهل حربه بر وجهله تعرضی حلال اولماز زیرا بینلرنده اولان امانک انتهاسنی موجب نسنه بولنمامشدر که قریه بلدهیه تابعه اولمغله قریه قبل فتح البلده دار اسلام اولماز وهم مسلمین آنی ترک ایدوب کیتدکلرندن دار اسلام قیلمق مرادلری اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعسکر مرقوم همان نزول وارتحال ایتملریله مستأمن مزبور نفسنی منعهٔ مسلمینله احراز ایتمش اولماز زیرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسکرک مجیء وذهابلرین بیلمامک دخی محتملدر بناء علیه علی حاله امان سابق اوزره باقیدر اما عسکر قرب قریهده نازل اولدقده مستأمن مرقوم کیدوب آنلره واصل اولورسه امان سابق باطل اولور زیرا بو صورتده نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایتمکله امان اهل حربدن خروجه آغاز ایلمشدر حتی بعد العوده اهل حربی قتل ومالارینی اخذ اکا حلالدر کورمزمیسنکه اول مستأمن عسکر مرقومله نیجه ایام سیر وسفر وبرابر مشرکیندن برقوله قتال ایدوب اهل حرب بو حالنه واقف اولمسهلر البته امانلرندن خروج ایتمش اولور پس عسکر مسلمینه خروجی دخی بویله در واکر اول عسکر رجال قریهیی قتللرنده مستأمن مرقومی کرها اخذ وعسکرلرینه ادخال ایدوب صکره مسلم ایدوکنی بیلوب تخلیهٔ سبیل ایتملریله دار الحربه رجوع واتصال ایلسه بونده کرچه مقتضای قیاس بیلرنده اولان امانک زوالیدرکه بلا اختیار ایسهده نفسی منعهٔ جیشله محرزه اولوب عسکر آنی کرها دار اسلامه اخراج ایتدکلرنده البته عهد مشرکیندن خارج اولدیغی کبی بونده دخی خروجی ظاهر حالدر لکن مؤلف عظیم الاحسان مسالک استحسان اولوب دیدیکه عسکرک نزول ایلدکلری محل دار الحربدندر ومستأمن دار الحربده بولنسه نیجه امانلرنده داخلدر مکر آندن نبذ امانه دلالت ایدر برفعل صادر اوله اولدخی عسکره مکرها خروجنده صادر اولمامشدر زیرا اکراهلری وعبد متلف ایله اولمش ایسه مکره ایچون اصلا فعل باقی قالماز واکر مادون التلف اولان تهدید ایله اولمش ایسه رضاسی باقی قالماز که نبذ امانه دلیل قیلنه اما دار اسلامه خروجی بشقهدرکه مسلم دار اسلامده ایکن قطعا امان اهل حربده بولنماز کورمزمیسنکه مستأمن مزبور اکراهله دخی دار اسلامه اخراج ولندقده اهل وعیالی ایچنده برسنه اقامت ایدوب دار الحربه عودتنه رخصت ویرمسهلر ینه امان اهل حربده باقی قالورمی و برفرد باقی قالور دیمز بناء علیه عسکر آنی کرها دار اسلامه اخراج وتخلیهٔ سبیل ایتدکلرندن صکره دار الحربه عودت ایلسه تجدید امان ایتمدکجه فرصت بولدیغی قتل وماپنی اخذی جائز اولور والله تعالی اعلم

باب ما یظهر علیه اهل الشرک فیحرزونه من اموال المسلمین ثم یصیبه المسلمون * یعنی مشرکین اموال مسلمین اوزره استیلا وبعد الاحراز مسلمین یدلرندن آنی اخذ ایله استغلال ایتملری بابنده مسائل حربیهٔ الاستملاد ریز سابقده اهل حرب بطریق القهر اموالیمزی احدود ارلریله احرازی اتمام ایتدکلرنده اکا مالک اولدقلرینی بیان واعلام ایتمشیدیک بناء علیه مسلمین صکره اول مال اوزره استیلا واخراج ایدرلرسه اول دخی سائر اموال اهل حرب کبی غنائمه ادراج اولنور لکن صاحب المال اکا قبل القسمة ظفر بولدقده بلا شیء اخذ وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا مظلومدر ومسلمین اوزره اکا نصرت وآندن دفع ظلمله قیام واجبدرکه مسلمین بر بریندن دفع ظلم ایتمدکجه دار اسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومی دفع ایلمک جملهٔ مسلمیندن انجق اهل غزا اوزرنه واجبدرکه آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابلهٔ خدمتلرنده کفایت معاشلرین اخذ ایدرلر بو جهتله مال مرقوم آنلرک

یدلرینه انتقال ایلدکده حکم شرعیسنده بو وجهله بسط مقال ایدهرزکه قبل القسمة غنائمده حق تملک عامهٔ عسکرکدر ودفع ظلم جملهسی اوزره واجبدر ودفع ظلم دخی اول مالی صاحبنه رد ایتمکده در پس بلاشیء ردی اوزرلرینه واجبدر اما بعد القسمة آنده تملک انجق صاحب سهمه متعیندر وکندو ملکنی تسلیمله صاحب المالدن دفع ظلم آنک اوزرینه واجب دکلدر لکن صاحب سهمک حقی انجق مالیتندهدر حتی امام ایچون بیع غنائمله تقسیم ثمن جائزدر وصاحب المالک حقی عیننده در پس مراعات حقین واجبدر ومراعات حقین دخی صاحب المال دیلرسه صاحب سهمه حق مالیتنی ایصال ایلدکده عین مالنی کندویه ایصال قیلمقده در وهم قبل القسمة غانمین ایچون ثابت اولان حق مجرد درملک دکلدر وصاحب المال ایچون دخی ثابت اولان ینه بویله در پس حق صاحب المال سبق وتقدم ایله ترجح ایتمکله مجانا اخذ ایدر اما بعد القسمة صاحب سهم ایچون ثابت اولان ملکدر وصاحب المال ایچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخی اولسه شرعا ملک مستقره معارض اولماز پس ینه طرفینه مراعات واجبدر ومراعات انجق دیلرسه مالنی قیمتیله اخذ ایلمکده در کذلک بعد احراز المشرکین برمسلم دار الحربه کیروب اول مالی ثمنله اشترا واخراج ایلدکده ینه صاحبی دیلرسه ثمنی ایله اخذ ایدر واکر اهل حرب اول مسلمه هبه ایتمشلر ایسه دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر و بو طریقله ذکر ایلدیکمیز ایکی حقه رعایت اولنور ومؤلف مصیب المقال مدعای مشروح المآل اوزره متن کتابده روایت قیلدیغی احادیثله استدلال ایلمشدر اول احادیثدن بریسی حدیث تمیم بن طرفه دردیمشدرکه مشرکین برمسلمک ناقهسنی اخذ ایدوب مسلم آخر آنی مشرکیندن اشترا ایلدکده مسلمین مذکورین حضور نبوی یه ترافع ایلدیلر ورسول الله علیه السلام اعط ثمنها الذی ابتاعها به والافخل بینه وبینها یعنی بدل بیعی اولان ثمنی ویروب ناقهیی اخذ قیل اکر ویرمزسک ناقه ایله آنک بینلرین تخلیه قیل دیو صاحب الناقهیه امر ایلدیلر بعده مؤلف عالی نژاد زید بن ثابت وسعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذی اوزره اکا سبیل یوقدر دیدکلرینی ایراد ایلدی لکن مرادلری مجانا اخذ اوزره سبیلی یوقدر اما قیمتینی ویردکده مالنه احقدر دیمکدر وحسن بصری وامام زهری رحمة الله علیهمادن دخی کرک قبل القسمة وکرک بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز دیدکلرینی ذکر ایلدی لکن بو قوللری غیر مأخوذدر که کبار صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتینک اجماعلرینه مخالفدر وحضرت ابی بکر رضی الله عنهدن مرویدر دیمشدرکه تقسیم اولنسون اولنماسون صاحبی مالی اوزره اقامت بینه ایتدکده اوزرینه رد اولنور وبزبو قولی اخذ ایدهرزکه صاحبنک حقی حجتله ثابت اولمادقجه اخذینه قادر اولماز وطریق ثبوتی انجق اقامت بینهدر وحقی ثابت اولدقدنصکره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة دیلرسه قیمتله اخذ ایدر ومراد صدیق رضی الله تعالی عنه دخی صاحبی بعد القسمة اداء قیمته رغبت ایدرسه اکا احقدر دیمکدر واهل ذمت دخی نفوس واموالری دار اسلامله محرزه اولدیغندن معصومه ومتقومه اولمغله حکم مذکورده مسلمین کبیلردر حتی اهل حرب اوزرلرینه استیلادنصکره مسلمین آنلری تخلیص واخراج ایلسهلر آنلر دخی احرار مسلمین کبی استرقاق اولنمازلر واموالری دخی بعد الاستیلاء استنقاذ اولندقده حکم اموال مسلمین آنده اجرا وانفاذ قیلنور وامام مکحول رحمه الله تعالیدن منقولدر دیمشدرکه اعدادن برحربی مسلمیندن برجیشه کلوب سزه براسیر مسلمی کتوریرسم فداسنی ویریرمیسز بکا خبر ویریکز دیدیوب جیش دخی بلی ویریرز دیو معاهده وشیء معلوم اوزره مصالحه ومواعده ایتدکلرندنصکره اول مسلمی کتوروب بعده اول حربی جیش ایچنده هالک اولسه کرکدرکه فداء موعودی ورثهسنه اعطا ایله عهدهدن خروجه سالک اوله لر زیرا حیاتنده ایکن شرطمزه وفا برله فدایی کندویه اعطا اوزریمزه واجب اولدیغی کبی موتندن صکره دخی خلفاسی اولان ورثهسنه اعطاء التزام فدا ایلین کسنهلر اوزره لازم ولازبدر وامام ابراهیم علیه رحمة رب الرحیمدن مرویدر دیمشدرکه برمسلم اهل حربدن اسیر اولان حر مسلمی اشترا قیلسه اول اسیر اوزره ثمنی مشتری ایچون دین لازم الادا قیلنور لکن حکم مذکور امری ایله اشترایه موقوف ومراد امام بو معنی ایدوکی ظاهر ومعروفدر زیرا استرقاق احرار صحیح اولمامغله عقد مزبور شراء حقیقی اولمیوب انجق فداء مسلم ایدوکی امر صریحدر بناء علیه امری یوغیسه اداسنده متطوعدر وامری وار ایسه حین امرنده فداسنی مستقرض حکمنده اولمغله اوزرینه مشتری ایچون دین فدایی مستبعدر کورمزمیسنکه برکسنه کندو دینی طرفندن اداایله آخره امر ایلسه بعد الادا اوزرینه رجوع ایدر امابلا امر ادا ایلسه رجوع ایدهمز ومدیون اسیر داین کبی اولوب حکم مذکور مشابه اسیر اولان دینده ثابت اولنجه حقیقت اسیرده بالاولویه مثبتدر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنی اخذ ایتدکلرندن صکره مسلمین اوزرلرینه استیلا وتخلیص ایلسهلر

مطلب اشتری حرا مسلما من اهل الحرب فالثمن دین علیه

مطلب فضی دینا علی آخر بامره او بغیر امره

عنـد ابى حنيفة رحمه الله تعـالى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنـه بلاشئ رد وتخصيص اولنور لكن فرس رمنده اولوب اهل حربه فرار ايتدكده بويله دكلدر وعنـد الامامين رحمة الله تعـالى عليهما عبد وابه ده دخى جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره در كه صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة انجق قيمتيله اخـذه قدرتيابدر وامام ابوحنيفه رضى الله عنـه بروجه دقيقله بينـلرين تفريق ايد وب ديديكه آبقك يدمحترمه سى نفسى اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امادابه بويله دكلدر ومسئلهٔ مذكوره بين العلما معروفه ومشهوره در لكن امامين همامين ذكراولنان مقاللرى اوزره حديث عمررضى الله تعـالى عنه ايله استدلال ايلديلركه سرعسكرى اولان ابوعبيـده رضى الله عنـه بومسئله دن اكاسؤال ايتمكله جوابنده ان كانت الامة خمست وقسمت فسبيلهـا وان كانت لم تخمس ولم تقسم فارددها على اهلها يعنى اول جاريه تخميس و بين الغـانمين تقسيم قيلنمش ايسه سبيلى اولدر آنى سبيلنـدن صرف ايلمـه واكر تخميس وتقسيم قيلنمامش ايسه آنى اصحـابنه رد قيل ديو تحرير كتاب ايلدى لكن امام ابوحنيفه لاطفه الله تعـالى بالطافه اللطيفه ديديكه بوجواب معوّل اول جاريه بعد الاباق دارالحربه دخول ايتمدين اهل حرب داراسلامه چيقوب آنى اخذ واحراز ايتمش اولملريله مأوّلدر ونقل ايلديكه ابن عمررضى الله تعـالى عنهمانك يوم يرموكده برغـلامى و برفرسى اعدايه فرار ايد وب صـكره مسلمين اعدااوزره استيلا برله جملهسنى تخليص واحضارايتدكلرنده سرعسكر حضرت صديق رضى الله تعـالى عنه اولان خالد بن وليد رضى الله عنـه قبل القسمة غلام وفرسنى كندويه رد وايثارايلدى لكن امامين رحمةالله عليهمادير لركه نقل مذكورده قبل القسمة قيدى اتيان اولنمغله بعدالقسمة خالد حضرتلرينك مجانا رد ايتميه جكى نمايان اولمشدر كورمزميسنكه عبـد ودابه يى ردده تسويه ايد وب حكمده تساويلرين تقويه ايلمشدر اماامام ابوحنيفه شرفه الله تعـالى بكرامته الشريفه جوابلرنده ديركه اهـل حرب عبدآبقى محرز ين اولمدقلرى عنديمزده دليل ايله ثابت اولمغله بعدالقسمة دخى عبدى مجانا رد ايده جكى عنديمزده معلوم ومثبت اولمشدر والله اعـلم بالصواب وهوالموفق

باب مايحرزه العدوّ ومـايأخذه بقيمته او باكثرمن وزنه * يعنى مشركين بعض اموال مسلمينى اخذ واحراز دنصكره مسلمين آنى اغتنـامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنى قيمتيـله ياخود وزنندن اكثرايله اشترايه متعلق باب دقت طرازدر اكرمشركين برمسلمك فضه ياذهبدن صنعتنه بناء قيمتى وزنندن اكثراولان برابريقنه استيلا ايدوب بعده اول ابريق غنـائم مسلمينده ظـاهراولسه ينه صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعـدالقسمة قيمتيله آنى اخذه قادراولور لكن ذهب ايسه قيمتنى دراهمدن وفضـه ايسه دنانيردن اعطا ايدر نكته سنى اولدر كه اموال ربويه ده جنسى ايله مقابله ده جيـدها ورديها سواء حديث شريفى موجبنجه جودت وصنعت ايچون قيمت يوقدر وسهمنه دوشن غازينك حق اصلنده مرعى اولديغى كبى صنعتنده دخى مرعيدر وجنس ابريقله تقويمده تقويم صنعت ممكن اولمامغـله غازينك مجانا فوات حقنه مؤديدركه آنك وجهى يوقـدر پس قيمت صنعت دخى ظاهر وتمام ماليتى غازى اوزره متوفراولمق ايچون خـلاف جنسى ايله تقويم اولنور ديو حكم ايلديك نظيرى اولدركه بركسنـه آخرك التون بلزكنى كسريا استهلاك ايلسه معنـاى مذكوره بناء قيمتنى خـلاف جنسندن ضامن اولور بوصورتده قاضى و جنسه مشروح اوزره قيمتيله قضا ايد وب ياخود بلاقضـاء برشئ اوزره مصـالحه ايتدكلرند نصكره قبـل التقابض بربرندن تفارق ايلسه لر افترقلرى قضاومصالحه لرين ناقض دكلـدر زيرا ويرديكى قيمت عين ابريقدن بدل دكلدر كورمزميسنكه صاحب المال ابريق ملك قديمنه اعاده ايدر حتى اول ابريق مقـدما آخردن اشترا ايتمش اولوب شمدى آنده عيب قديمـه واقف اولسه بايع اوزره رد ايدركذلك مرابحـة يعنى مراد ايلسه انجق ثمن قديم اوزره بيع ايدوب شمدى و يرديكى قيمت اوزره بيع ايده مزكذلك اول ابريق مقدما اكاموهوب ايسه واهبك شمدى رجوعى ينه جائزدر كذلك اول مال برعبـد جانى ايسه شمدى مقابلهٔ جنـايتنده اول عبدى تسليم ياخود بذل فداسى لازمدر بوجهتلردن صـاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك يدندن ابتداء تملك ايتميوب بلكه ويرديكى فدا برله ملك قديمنـه اعاده ايلديكى بزه معلوم وبينلرنده معنـاى مصارفه بولنمديغندن تقابض مجلس شرط قيلنماديغى عنـديمزده مجزوم اولمشدر نظيرى اولدركه بركسنه آخرك ابريقنى استهلاك ايلدكده اوزرينه خلاف جنسندن قيمتيله قضادنصكره قبـل القبض تفـارق ايلسه لر بطلان قضـا تحقق ايلمز ديو امام زفر ملأ الله تعـالى قبره بالمسك الازفردن غيرى جميع علماء حنفيـه عاملهم الله تعـالى بالطافه الجلية و الخفيه قائل اولمشلردر ومانحن فيـه حكم مذكوره اولى دركه مسئلهٔ تنظيرده غاصب ومستهلك ابريقـه مالك اولورلر

غاية الامر تملكلرى قيمتـله مقابله طريقيله دكلدر همان قيمتله قضـايه شرط اولمق طريقيـله دريش آنده معنـاى مصارفه متحقق اولمايجه مانحن فيهده صـاحب سهم اوزره اصلا تملكى بولنمايوب انجق ملك قديمنه اعاده ايلمش يكن عدم تحقق مصـارفه بطريق الاولى در كذلك اهـل حرب اول ابريق برمسلمه هبـه ايتمش اولوب ياخود مسلم اهـل حربدن آنى خمر ايله اشترا ايتمش اولوب دار اسلامه اخراج قيلسه ينـه حكم سابقـده ادراج قيلنور زيرا خمر ايله شراسى حق مسلمده صحيح ومعتبر اولمديغنـدن همان ابريق طيب خالصلريله مجانا اخـذ ايله برابر اولمغله بعـد الاخراج مسئلهٔ غنيمت كبى صاحبى ديلرسه قيمتيله قدرت اخـذى مقرردر اما ابريق اهـل حربدن خمر ايله اشترا ايلين نصرانى اولسه ياخود مسلم ثوبله اشترا ايلمش اولسه بعـد الاخراج مسلم اولان صاحبى آنى نصرانيدن قيمت خمر ايله ومسلمدن قيمت ثوبله اخـذه قادر اولور زيرا شراء مرقوم صحيح اولمغله صاحبى انجق مشترينك ويرديكى ثمنك مثلى ايله اخـذينه قادر اولور وثوب ذوات امثالدن اولمامغـله مثلى انجق قيمتى اولور ومسلم تمليك خمردن ممنوع اولوب تسليم مثلندن عاجز اولمغله آنكدخى قيمتى لازم اولور و بوصورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابريقله تقويم وآنكله ابريق اخـذ ايلمك جائزدر و بوبابده اول قيمت وزن ابريقله مساوى يااقل يااكثر اولمق دخى برابردر زيرا آنفا بيان ايلديك كه صاحبى ادا ايلديكى قيمتله ابريقنه ابتـداء تملك ايتميوب همان ويرديكى فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايده جكـدر شول عبد جانينك مولاسى منزلنده دركه ارشى عبدينه فداقيلوب آنى كما كان ملكنده ابقا ايدر يوقسه اداقيلديغى فدا ايله اكا ابتداء تملك ايلمز غاية الامر سلامت ملكى اول فدايه تعلق ايدر و بونلرده معناى مبادله اصلا موجود اولمامغله معناى ربوا دخى تحقق ايلمز كذلك اول ابريق برمسلم يانصرانى دارالحربده وزنندن اكثراولان جنسى ايله اشترا واخراج قيلمش اولسه ينه صاحبى انجق مشترينك ادا ايلديكينك مثلى اضعاف وزنى ايسه ده ادا ايله اخذه قادر اولور زيرا بو اخـذى فدا در وشرا دكلـدر وسابقده بيان اولنمشدركه دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده ربوا جارى دكلدر بناء عليه مشترينك اولبابده غارم اولديغى مالك مثلنى اوزرينه ردايتمدكجه صاحبى اخـذينه قادر اولماز سؤال اولنورسه كه اول ابريق برمسلم خمر ايله اشـترا واخراج ايلدكده نيچون بوقولله قائل اولمديلر جوابده ديرز كه خمر حق مسلمده متقوم اولمامغله يدندن ادا قيلديغى خمرك قيمتيله اخذى ممكن اولمديغندن انجق قيمت ابريقله اخذ ايدر دينلمشدر امامشـترى نصرانى اولدقده بشقه دركه خمر آنك حقنده مال متقومدر لكن بوصورتده ادا قيلـديغى دراهم هر برى حقنده مال متقومدر مؤلف دقيقهء دان عليه الرحمة والغفران ديركه بومسئله مسئلهٔ شفعه يه مخالفـدر و بوقولله مراديمز اولدركه بركسنه ايچنده صفايح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداری برعبد و برثوب اشترا قيلدقده اول دارى شفيعى قيمتيله اخـذ ايلمك مراد ايلسه بومسئله ده مشترى وشفيع بينلرنده حصهٔ صفايح وسلاسلده حكم ربوا وحكم صرف ثابت اولور و بز بومسئله يى زياداتده بيان ايلديك نكته سى اولدركه شفيع اداقيلديغى قيمت عبـد ايله داره ابتداء تملك ايتمكله تملكى شراء مبتدادر اما صاحب الابريق ادا قيلديغى نسنه يى انجق ملك قديمنه فدا قيلمشـدر كورمزميسنكه مستولى عليه اولان صاحب الابريق ابريقنى عقود سابقه دن برشيئ نقض ايتمك اوزره اخذ ايدر حتى مشترى اوّل ابريقى آخره بيع ايتمش اولسه ابريقنى بو بيعى نقض ايتمك اوزره اخـذ ايدر اماشفيع بشقه دركه تصرفات مشترى يى نقضه قادر در كذلك مانحن فيهده اهـل حربك استيلا ايلدكلرى برعبـد اولوب آنى اشترا واخراج ايلين كسنه اول عبـدك كوزينى چيقرمش اولسه صاحبى ديلرسه انجق جميع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشترى محل شفعه اولان دارك بناسنى هدم ايلسه شفيع ايچون باقيسنى ثمندن حصه سيله اخـذه رخصت واردر و حكم بيع مرابحه دخى جميع مذكوراتده ينـه بويله در وبوذكراولنان تفصيل شفيعك ويرديكى ثمن اولوب مالك قديمك ويرديكى فدااولديغنه دليلدر سؤال اولنورسه كه مالك قديمك ويرديكى فدااولوب معامله لرى معناى معاوضه دن عارى وحكم ربوا آنده غيرجارى ايكن اول بابده نيچون خلاف جنسله تقويمنى ايجاب ايلديكز جوابده ديرزكه ايجاب مذكور معناى معاوضهنك مقتضاسى اولميوب بلكه بيان مشروحمز اوزره جنسله تقويمده صنعت مقومه اولمديغندن ماليت صنعت ظاهره اولمامغـله مجرد اظهار ماليت صنعتك اقتضاسيدر حتى خمر ايله اشترا ايلين نصرانى اولدقده اكا حاجت قالمامغله جنس ابريقله تقويمنى تجويز ايتمشيدك واكر اهل حرب بر ذمينك عبدينى اسير ايتدكلرنده ذمى آخر دارالحربه دخول واول عبدى برقاچ رطل خمر ايله اشترا واخراج ايلسه صاحبى اولان ذمى عبدينى مثل خمر ايله اخذه قادر اولور زيرا خمرهم ذوات امثالدندر وهم بزم حقمزده خـل و عصير كبى حق اهـل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بوصورتده قاضى

مطلب الثوب ليس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تمليك الخمر

مطلب دقيق يتعلق بالشفعة

مثل خمر ایله قضا ایلدکدنصکره قبل الاخذ احدهما قبول اسلام ایلسه قضا منتقض اولمیوب انجق
صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری ادا ایله اخذینه اقدام ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو معامله سی اداء
فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلانی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمر ایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده
اخذنك حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولنمق آنك مقتضاسیدرکه قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغله تملیك
خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبد ایسه اکا دخی تملك خمر غیر مشروعدر پس علی کلا التقدیرین تسلیم
عیندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکر قاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه
یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذ عبد ایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخذ ایدنجیه دك حبس عبدی مراد ایلسه
اکا جائز کورلمز زیرا ملکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده
قادر اولور نظیری شول رادآبق درکه مقابلهٔ جعلده آبقی حبس ایدر بودخی معنای مذکوره مبنیدر بوقسه
صاحب العبد ویره جکی جعلله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکر صورت مفروضه ده عبد ید مشتریده
هالك اولسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی امایده مشتری ده عبدك کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا
انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانینك کوزی زائل اولیسه فدا سندن برنسنه
مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکر مشتری اول عبدی
قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزره برشیئله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضا
وقبل القضا واقع اولمق برابردرکه باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری
شول بایعدرکه قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدرکه عبد مرقوم مملوك مشتری اولمغله مولاسینك
ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی اما مشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنك حقنده
ثمن ایدی بوجهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر اما راد آبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه
یاخود ولی جنایت مولاسی فداینی اختیار ایلدکدنصکره عبد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبهٔ
عبده اصلا مالك اولمامشلردرکه یدلرینه اعتبار ایله ضمان ملکلری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین
رقبهٔ عبده مالك وبقاء یدینه اعتبار ایله ضمان ملکی باقی اولمغله قتلله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر
واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینك ویردیکی ثمنله
هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نك جزئیدر وفداده اکا تابعدر بوصورتده قبل قضاء
القاضی اوبعده ولد مزبور هالك اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یالکز جاریه یی ینه تمام ثمنله
اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنك فواتی جاریه نك فوات بعض اعضاسی منزلنه هابط اولمغله ثمندن
برنسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالك اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
ینه مسئلهٔ سابقه کبیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
ثمن جاریه وولدك قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدك حصه سی ایله اخذه قادر اولور زیرا بوفداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلدر وبعد فوات الاصل جمیع فدانی ابقا غیر ممکندر لکن ولدده حق اخذی انجق
ملك اصل اکا ساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار ایله اولدیغی کبی ولدده دخی ملکنه اعتبار ایله در
پس ملك ولد فرع ایسه ده ینه ملك مستقلدر بناء علیه فدانی ایکیسنك قیمتلرینه توزیع ایتمك لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فدا دخی اصل وتبع اوزره
محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر وبو مسئله نك بیانی سابقا املا قیلدیغمز شرح الجامعده
استیفا اولنمغله بو محلده ایجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره برباب دخی ذکر وانشا ایلمشیدی
لکن بز اولبابك مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروعمز اولی کوریلدی والله اعلم

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقر به لغیر مولاه

یعنی برعبدی اهل حرب اسیر ایلدکدنصکره برکمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرك عبدیدر
دیو اقرار ینه دائر بابدر دقایقمدارد راکر برمسلم اهل حربك اسیر قیلدقلری برعبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکده

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بو عبد قبل الاسر فلانك عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بو صورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان
مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینك حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتبار یله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی اموروده باطلدر زیرا عبدده کندونك ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطال ایله مالك اولمامغله
اول حق آخره تحویله دخی متملك اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفینك حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغله ملك مقرله انجق حق مقرده ثابتدر اما ملك مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان
ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بو صورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه
قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم
اولدیغندن آنك حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حق زائل اولمغله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی التزام ایلدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقر من قوم
اوزره قیمت وثمندن برنسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنك یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله
اخذ ایتمشدر ومقر من قوم اول عبدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمان یوقدر پس
یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولی در نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملك
صحیح ایله مالك اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملك صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی
ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغله کندویه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو
مملوکنی اخراج ایتمش اولمغله برکسنه اکا برنسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمینك غیری اولان اشبو شخصك مدبریدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیقنه ابتدار
ایلسه بو صورتده اول عبد مقرلهك مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرك اخذ عبد وکرك مشتری
مقر اوزره برنسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا بوبابده مشتری اول عبد ملك مقرله اولدیغنی اقرار ایلمشدر وابتداء
اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالك اولمغله ینه آنکیچون اقرار ملکه دخی متملکدر ومشتری ایله مقرله عبدك مدبر اولدیغنده
تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمغله غیرك مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق
ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور وبعد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفینك ثمنله حق
اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفك حقنده متقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولمادیغندن
آنکیچون برشیئه ضامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکله شفعه بو مسئله یه
مشابه اولمدیغنی اخبار ایلدی یعنی مشتری داراشبو دار فلان اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعك
شفعه ایله اخذه ابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی
ثابته اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلسه حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقفی دخی تصحیح اولنماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایله مشترینك تصرفاتنی ابطاله ولایت
یوقدر کورمزمیسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یا تدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ وتصرف مذکوری
نقضه قدرت یوقدر بناء علیه غیرك مدبریدر دیو مشترینك اقراری دخی مولای قدیم حقنده صحیح اولور
نظیری اولدرکه برعبدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صکره بو عبد فلانك مدبریدر دیو اقرار ومقرله
دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بوصورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز وما نحن فیه دخی بویله در لکن
بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناء قیمت عبدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبدی
قبض ایتمیوب ومولانك یدندن نزعله تملك ایتمدیکندن مولا ایچون برشیئه ضامن اولماز همان مشتری
کرك ما نحن فیهده وکرك شراء فاسدده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنده قیلنور واکر صورت مفروضه ده
مقرله بو عبد اکرچه بنم عبدمدر لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخذه قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور
زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینك
عبده اشترا یله تملکنی اقرار ایلمشلردر وبوبابده اقرارلری نافذدر وبونلر مشترینك تملکنی ومشتری دخی عبدك

تدبیرینی اقرار ایتملریله تدبیر عبد اتفاق جمیعله برقرار اولمشدر وبواوجدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری
نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرلهه متعلق ایدوکنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده
نافذ ایدوکنی تقریر واظهار ایتمش اولملریله عند موت المقرله حریت عبد اوزره اتفاقلری بدیدار اولور واکر مقرله
قبل الموت تصدیق مشتری یه رجوع ایدرسه کندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیر ایله
ثابت اولان ولاکه محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلدکدنصکره تکذیب مقرله آنك بطلاننه مدار اولمیوب
بعد التکذیب تصدیق ابتداء تصدیق ایله حکمده مساواتی آشکاردر واکر تصدیقه راجع اولمادین عبد مرقومدن
بر جنایت واقع اولسه جنایتی علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلنور زیرا جنایت مدبر مولاسی اوزره
واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قیمت غیر ممکن الحصولدر اگرچه مقتضای قیاس
اشبو قول قوی الاساسدر لکن مؤلف عمیم الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب دیرکه عبد مرقوم قیمت
وارشندن قنقیسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسبی مولاسینك مملوکی اولمغله ارش جنایتی دخی مولاسی
اوزره در کورمزمیسنکه مکاتب کسبنه احق اولمغله موجب جنایتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرینی کسبندن
قضا ایلدیکمزده علی وجه الیقین مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر وبو مسئله نك اصل ومأخذی
شرح المختصرده ذکر ایلدیکمز شول مسئله درکه بر جاریه ایکی کمسنه میاننده مشترکه ایکن هر بری آخرك
ام ولدیدر دیو اقرار ایلیه آنده امام ابو یوسف رحمة الله علیه ایچون ایکی قول وارددرکه بز آنلری شرح مذکورده
بیان واظهار ایلدیك واکر عبد مرقوم اوزره جنایت اولنورسه ملك عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف
قیلنور بو صورتده اول عبد مریض وکسبه غیر قادر اولورسه ارش جنایتدن اوزرینه انفاق اولنور زیرا ارشی
مال مولاسی ایدوکی متیقن وعاجز کسب اولان مملوکك نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدوکی حکم معیندر
واکر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی یوغیسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واکر عمله غیر قادر ایسه
عبد مرقوم کسبه قادر اولمیوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله جق قریبی بولنمیان حر مریض منزلنه تنزیل
اولنوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولنور واکر برکسنه بر جاریه یی شراء فاسد ایله اشترا وقبض ایدنصکره بو جاریه
فلانك مدبره سیدر دیو اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدر دیو انکار ایلسه جاریه یی ملك اوزره اخذه
قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار واوزرینه تدبیر ایله شهادت ایلمشدر ومقرله اقرارینی تصدیق ایتمکله اقراری
صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولنماز وبو مسئله ذکری سبقت ایلین عبد مأسوره
قیاس اولنمازکه آنده مقرله تدبیری انکار ایلدکده شویله دیمش کیدرکه بو عبد بنم ملکم ایکن اسیر اولدقدنصکره
مشتری اهل حربدن شرا ایله اکا مالك اولوب وهنوز ملکنده ایکن مدبر ایدوکنی اقرار دخی ایلمشدر پس مقرلهك
بو قولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ایچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر اما بونده
مقرله شویله دیمش کیدرکه جاریهٔ مرقومه بنم ملکمدر وشراء مشتری باطل ومشترینك اقرار تدبیری مصادف
ملك اولمامغله لغو عاطلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حق ثابت اولوب جاریه مملوکهٔ
غیر مدبره سی قیلنور ومؤلف اصابت نژاد بوندنصکره بر باب دخی ازدیاد ایلمشدر لکن بزمشا ثلثی مقدما
شرح الزیاداتده بالاتمام ذکر وایراد ایلدیکمزدن بو محلده اول بابی قفل بستهٔ انسداد ایلیوب همان باب آخره
دخولی اتخاذ سبیل سداد ایلدیك والله اعلم

باب من الفداء فیما یصلح وفیما لا یصلح * یعنی فداء اسیره صالح وغیر صالح اولان اموال واشیایه متعلق
باب مصالحدر برکسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ایدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اگر
جنسندن مثلی بولنان وشبیله اشترا قیلمش ایسه مولاسی آنی مثلی ایله اخذ ایدر واگر ثیاب وامتعه کبی ذوات امثالدن
اولمیان نسنه ایله اشترا قیلمش ایسه اول نسنه نك قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا مولاسی مشترینك ضرر وخسرانی
دفعی ایچون انجق اول عبدده غارم اولدیغی نسنه یی اعطا ایتمك لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلته
مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لکن مماثلت صوریه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك کبی
معنای مالیتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضیحی اولدرکه مولی اخذ عبدینه راغب اولدقده ضمن مشتری یه
مجیز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری یه مال نفسنی اول عبده فدایه اذنی منزلنده اولور
وفداء مزبوره ابتداء اذن ویرمش اولسه حکمی بودر پس انتهاده دخی بویله در نکته سی اولدرکه مکیل

وموزون

مطلب باللغ شرح الزیادات مقدم علی شرح السیر الکبیر

وموزون کبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتریدن آنی مستقرض کبی
اولدیغندن مثلنی غارم اولور اما ثیاب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قیمته
عازم اولور بو صورتده مولا ومشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین فداسنی بدل ایلین مشترینك
ایدوکی مستبیندر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذینی مدعی اولدخی ادعا قیلدیغی قدر
اکثری اخذ ایتدیکجه ثبوت حق اخذینی منکر اولمغله قول مع الیمین قول منکر ایدوکی ظاهردر وهم فداسنه بذل
ایلدیکی ثیاب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی یه ویردیکده یدنده موجود اولمغله آنك قیمتنه اول فدا اقطعا
بدینه واصل اولمیان مولای قدیمندن اعلم ومولای قدیم عن ظهر الغیب ادعا قیلدیغی قیمتده مجازف ایدوکی ظاهر
حالندن غیر مبهمدر کذلك فداسی مکیل وموزون اولوب وزن وجودنده اختلاف ایلسه لر بنه وجهین مذکورین
اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشترینك ایدوکی بلا خلافدر بو صورتلرده مولاسی اقرار ایلدیکی مقدار ایله ثبوت
اخذ ملکنی مدعی ومشتری منکر اولمغله اوزرینه اثبات بینه واجب ومتقرردرکه مشتری ثبوت حقنی بالکلیه انکار ایتمش
اولسه بینه ایله اثباتی لازم اولدیغی کبی اقل مال ایله ثبوت حقنی انکاری دخی بینه بینه یی مستلزمدر بو صورتده
مسلمیندن یاخود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بینه ایدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ایله دعواسی
ثابته ومتبینه اولورکه بینهٔ عادله قبول وعملده یمین فاجره دن احق واکلدر اما دار یمزده مستأمن اولان بر حربی
کیدوب اول عبدی اهل حربدن فدا ایله اخذ بعده بنه اماناله دار یمزه اخراج ایتمش اولسه مولاسی ایچون
یدندن اخذه قطعا علاج یوقدر زیرا مشتری حربی اکا تملکده بایع حربی مقامنده قائمدر وبایع حربی آنی
احراز دنصکره اماناله دار یمزه اخراج ایلسه مولاسی یدندن اخذه غیر قادردر پس مشتری دخی بویله در
نکته سی اولدرکه مولاسینك ثبوت حق اخذی کندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرتله قیامی
واجب اولدیغندندر ومعنای معهود اخراج ایلین حربی مستأمن اولدقده غیر موجوددرکه حربی اهل
دار یمزده داخل واهل دار یمزه وجوب نصرت آنلره شامل دکلدر اما ذمی بشقه در لکن عبد مرقوم فی الاصل
اهل دار یمزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار یمزه بیعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمکین
واقدار اولنماز یاخصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارسته قید اشکالدرکه فی الاصل ملك
حربی ایکن مسلم اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فیهده اجباری بالطریق الاولی دروار اکر حربی مشتری
اسلام یاذمتی قبول واول عبد ایله برابر دار یمزه وصول ایلسه بنه بایع حربی اسلام یاذمتله دار یمزه خروج ایتمش منزلنده
اولمغله مولاسی بر طریقله اخذ عبده موصول اوله مز بو بابده اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرتلرینك
من اسلم علی مال فهو له قول جلیللریدر لکن ذمتله خروج ایدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد
اوزره یدکافرده اهمال مسلمینه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنور واکر شخص
مأسور احرار کبی تملکه غیر قابل یاخود مدبر ومکاتب وام ولد کبی برملکدن ملك آخره نقله غیر محتمل ایسه
بونده بایع ومشترینك ذمت واسلام یاخود دار یمزه امانله خروج واقدامنه باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزده
محل واصحابلرینه ردلری الزام اولنور زیرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمد قلرندن اهل حرب قبل الاسلام
بونلره مالك اولمدیقلری کبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن ید ظلملرین ازاله لری اوزرلرینه الزام
اولنور واکر مولای قدیمی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه ایله فداسنه ویردیکی مالك جنسنده یا مقدارنده
اختلاف ایلسه لر بنه قول بیان سابق اوزره فدایی ویرن مشترینك قولیدر فان اقام المولی البینة اخذ ببینته لانه
نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزیادة وان کان فی المعنی منکرا کما بینا ولکن الدعوی ظاهرا تکفی
لقبول الحجة کالمودع یدعی رد الودیعة یعنی مولاسی کندو قولی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول اولنور
زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری یی منکر ایسه ده بحسب الظاهر قول مشترینك خلافی اولان معنای زائدی
بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسنی حجتله تنویر ایلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی کافیدر نظیری شول
مودعدرکه رد ودیعه یی دعوی واقامت بینه قیله مترجم فقیردیرکه عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفتله بذل مجهود اولندی اکر
لفظ مولی متروك یاخود مولای غیر قدیمی اولان مشتری یه محمول قیلنمغله اقامت بینه ایلین مشتری اولمق اوزره
تأویل اولنسه سیاق وسباقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلدر والله اعلم انتهی واکر مولی ومشتری معا اقامت بینه
ایدرلرسه بینهٔ مقبوله بینهٔ مولادر وقول مذکور قول ابیحنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما در اما عند ابی یوسف

مطلب البینة العادلة احق بالعمل من الیمین الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشکلات الکتاب

رحمة الله تعالى عليه بينهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ایلین مشترینکدر لکن مؤلف عالیجناب بوکتابی تصنیف
هنکامنده امام ابو یوسف رحمه الله تعالى ایله بینلرنده شکراب اولمغله امام مشارالیهك کندو رأینه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولمیان قولنی ذکر ایله اطناب ایلدی و بو مسئله ده اصل استدلال شول شفیع ومشتریدرکه ثمن
دارده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال ایده لر اولبابده بینه قول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالى اوزره
بینهٔ شفیع اولمغله بو بابده دخی مولای قدیم بمنزلة الشفیع در اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبابده
مشتری زیادهٔ ثمنی مثبت و بینه بینهٔ مشتری اولمغله بو بابده دخی اویله در واکر مولی ومشتری ثیاب معلومه ایله
فدا سنده اتفاق وقیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه ابتدار ایلسه بونده بالاتفاق انجق بینهٔ مشتری قبوله
مسزا واردر کذلك شفعه ده دخی دار آنکله اشترا قیلنان عبدك قیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال
ایلسه بینه بینهٔ مشتری ایدوکی بلا جدال در اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالى مشتری کرك مسئلهٔ سابقه ده
وکرك بوایکی صورتده زیادهٔ ثمنی اثباته ابتدار ایتمکله بینه آنك بینه سی ایدوکی بلا اشکال آشکار در اما عند
ابی حنیفة ومحمد رحمهما الله تعالى مسئلهٔ سابقه ایله بو ایکی صورت میاننده فرق اولدرکه مسئلهٔ سابقه ده
مشتری بینه ایله فعل نفسنی اثبات ایدوب مولای قدیم بینه ایله فعل مشتری یی اثبات صددنده در و بینه انجق غیرك
فعلنی اوزرینه اثبات ایچوندر یوقسه صاحبینك فعل نفسنی اثبات ایچون دکلدر و بو تعلیلك نظیری مؤلف
دقت سمیرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقریر ایلدیکیدرکه اول مسئله ده مشتریدن ایکی اقرار صادر اولمشدرکه
بری ثمندن اتفاق ایلدکاری مقداردرکه اکا مضردر وبری زیادهٔ ثمندرکه اکا نافعدر پس شفیع بینه ایله مضر اولان
اقراری ایله مشتریدن اخذه قادر اولور و بو معنی قیمت فدا وقیمت ثمنده اختلاف ایلدکلری صورتلرده غیر
موجوددرکه بونلرده مشترینك فداء عبدده بدل ثیاب کبی اصل فعلنده طرفینك اختلاف وارتیابلری یوقدر
انجق اختلافلری مقدار قیمتده محقق اولمغله مثبت زیاده اولان بینه قبوله احق اولور واکر مشتری اول عبدی
خمر وخنزیر ومیته کبی حلال اولمیان برشیئله اعدادن اشترا قلمش ایسه نظر اولنور اکر مشتری مسلم ایسه
مولای قدیمی عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا مشتری ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولان معامله شراء شرعی
اولمیوب همان مال کافری طیب نفسی ایله اخذ وکافر اکا هبه ایتمش کبی اولمشدر واکر مشتری ذمی ایسه ینه
نظر اولنور اکر اشتراسی میته ایله حاصل اولمش ایسه بو دخی جواب سابقه ممثلدر که میته بزم حقمزده
مال متقوم اولمدیغی کبی اهل ذمت حقنده دخی مال متقوم اولمامغله معامله لری مبادلة المال بالمال اولان
شراء شرعی اولمدیغی امر محققدر واکر خمر وخنزیر ایله حاصل اولمش ایسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لری شراء حقیقیده داخلدر بو صورتده مولای قدیمی دخی ذمی ایسه خمرده مثلی وخنزیرده
ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایله اخذ ایدر اما مسلم ایسه بهر حال قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مسلم تملیك
خمردن ممنوعدر وموجب تسلیم اولان سبب موجود ایکن تسلیمندن شرعا عاجز اولدقده اوزرینه قیمتی
واجب اولور واکر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانی بینلرنده مشترك اولوب صکره برذمی آنی اعدادن
خمر ایله اشترا ایتمش اولسه بونده بعضی کلام قیاسله نصرانی نصفنی نصف خمرك مثلی ایله ومسلم قیمت خمرك
نصفی ایله اخذ واختلاس ایدرلر نکته سی اولدرکه نصرانی حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غیر مقتدردر
اما بو صورتده مشتری مسلم ایسه مولالری اولان مسلم ونصرانی ایکیسیده عبدی قیمتیله اخذ ایدرلر زیرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لری شراء شرعی اولمدیغی امر محققدر واکر عبد مزبوری اعدادن
خمر ایله اشتراده برمسلم و برنصرانی اشتراك ایتمشلر ایسه نظر اولنور اکر مولای قدیمی مسلم ایسه نصف عبدی
مشتری مسلمدن نصف قیمتیله اخذ ایدر زیرا حصه سنده اهل حربله معامله لری هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعی اولمامشدر ونصف آخرینی نصرانیدن قیمت خمر ایله اخذ ایدر زیرا خمر حق نصرانیده مال
مقوم اولمغله حصه سنده معامله لری شراء حقیقی اولدیغی محققدر واکر مولای قدیمی نصرانی ایسه نصفنی
مسلمدن بیان سابق اوزره قیمتیله اخذ ایدوب نصف آخرینی نصرانیدن بذل ایلدیکی خمرك مثلی ایله اخذ
ایدرکه نصرانی اداء مثل خمره قادردر واکر عبد مرقومك فی الاصل برمسلم و برنصرانی ایکی مولاسی بولنوب
بعد الاسر دخی اهل حربدن ینه برمسلم و برنصرانی خمر ایله اشترا ایتمش اولسه لر مولیان مرقومان مسلمك اشترا
قیلدیغی نصفی نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر مترجم فقیردرکه بو مسئله یی تعلیلده عندمزده بولنان نسخ
صحیحه ده لان مایملکه بالشراء حقیقة لفظی واقع اولمشدر لکن ظن ایده رمکه آنده سهو کاتب واردر

واصل

مطلب اختلف الشفيع والمشتري في ثمن العقار

مطلب تصرف المترجم في شرح الكتاب

واصل نسخه قرینهٔ سیاق وسباقله لان المسلم مایملکه بالشراء حقیقة لفظیدر یعنی مشتری مسلم اول عبدی
شراء حقیقی ایله تملك ایتمیشدر بلکه حصه سنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهی
ونصرانینك اشترا قیلدیغی نصفك نصفنی مولای مسلم اداء قیلدیغی خمرك نصف قیمتیله ونصرانی مثل نصفیله
اخذ ایدرلر زیرا بو موضعده هر نصف بر عبد کامل منزلنده اعتبار وایکی صورتده دخی جزئك حکمی حکم
کله مقایسه اختیار اولنمشدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانی اول عبدی اهل حربدن برقاج خنزیر ایله
اشترا قیلمش اولسه لر بو صورتده مولیان مرقومان نصفنی مشتری مسلمدن نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر
زیرا مسلم مزبور آنی شراء شرعی ایله اخذ ایتمیوب بلکه حقنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرینی نصرانیدن نصف قیمت خنازیر ایله اخذ ایدرلر زیرا نصرانی اول نصفه شراء حقیقی ایله
مالك اولوب خنزیر دخی بر فردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایجاب اولنمشدر واکر مسائل مذکوره ده
احد المولیین عبددن حصه سنی اخذه راغب اولوب آخری غیر راغب اولسه ینه مولای راغب حصه سنی
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زیرا هر برینك نصفده حق اخذی قدیم ملکی ایله ثابت ایکن احدهما
کندو حقنی ابطال ایتمکله آخرك استیفاء حقی محال اولماز که هر برینك ابطالی حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذی یرجع الی اهله اذا ظهر علیه المسلمون والذی لا یرجع * یعنی اهل حربدن اموال مسلمینی
استخلاص ایچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمین استیلا ویدلرندن خلاص قیلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردی
لازم اولوب اولمیانلری تعیین و تخصیصده باب دقایق اختصاص صدر قیجان مشرکین دار اسلامده امتعهٔ
مسلمین اوزره استیلا وعسکرلریله احراز ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتمدین جیش مسلمین آنلریله قتال و یدلرندن
تخلیصله شیحا عتلرین ابراز ایلسه لر کرکدر که امتعهٔ معهوده اصحابنه مردوده قیلنه زیرا دارلریله احراز
ایتمدکجه مالك اولمیوب بمنزلة الغاصب اولمریله مال مرقوم هر کیمك یدینه واصل اولورسه مال مسلم غنیمت
اولمامغله مالکنه ردی اوزرینه واجب اولور بو صورتده امام واقف احوال اولمیوب آنی اصابت ایدنلره
تقسیم ایتمش اولسه تقسیمی باطل اولمغله ینه مالکنه تسلیمی لازمدر زیرا بو قسمتی محلنه مصادف اولمدیغی
ظاهردرکه قسمت طرف امامدن هر شخصه تملیك سهمی متضمن ایکن بو بابده مال مسلمی بلا ارضاء ولایت
تملیکه مالك اولمدیغی امر باهردر کذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مالی اوزره قبول اسلام یا ذمت
ایلسه لر ینه اصحابنه رده مسارعت ایدرلر زیرا بو بابده غاصبین ایدکلری متعین اولمغله اسلاملریله وجوب رد
اوزرلرینه متأکد ومتبین اولمشدر قال علیه السلام علی الید ما اخذت حتی ترد یعنی ید اوزره اخذ ایلدیکی
نسنه دین واجبدر تا آنی محلنه رد ایده نجیه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسکرلریله
احرازلرین تمام احراز اعتبار ایلدیکیندن همان اول مالی دخی سائر غنائم مشرکینله برابر تخمیس واصابت ایلین
مسلمین میانلرنده تقسیمه ابتدار ندیمکره بو حکمی خلافی رأیی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه کرکدر که حکم
سابقی امضا قیلوب ابطالنه اجتسار ایلمیه که اولبابده امام اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا واختیار ایلمشدر
کذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام یا ذمتی قبول ایتملریله امام مأخوذلری آنلره سالم اولمشدر دیو بطریق الاجتهاد
قضا ایلسه ینه تنفیذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه که بو مسئله ده علماء اسلاف ایکی قول اوزره اختلاف ایدوب
بعضیلری اهل حرب اموال مسلمینه دارلرنده احراز ایله دخی مالك اولماز لر دیو قائل و بعضیلری دارلرنده
احراز ایله مالك اولورلر دیمکه مائل اولوب بر فرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر دیمکه متمایل اولمدقلرندن
حکم مذکور خلاف اجماعله قضا ایدوکی نمایان ایکن تنفیذ وامضایه نیجه شایان کورلیور جوابنده دیرزکه
بو یله دکلدر بلکه علماء اسلاف ایکی مسئله ده اختلاف ایتمشلردر بری اولدرکه اموال مسلمین قهر ایله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ایچون محل تملکمیدر دکلمیدر وبری اولدرکه قهر ایله محل تملك اولدقده احرازلری
قبل الدار ید ایله تمام اولورمی اولمازمی پس برقاضی اجتهاد ده صرف اقتدار ایدوب رأیی مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ایله محل تملك اولدیغنده ومسئلهٔ ثانیه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسکر ایله تمام
اولدیغنده استقرار ایتمکله امضاء حکمی اختیار ایلسه حکمی موضع اجتهادده واقع اولمغله نفوذ ذی
پدیداردر نظیری اولدرکه قاضی شهادت فساقله غائب اوزره قضا یا خود بر رجل وایکی امرأة
شهادتلریله غائب اوزره ثبوت نکاحله قضا ایده البته بو قضاسی تنفیذ وامضا اولنور واکرچه غائب

مطلب ينفذ الحكم في المجتهد فيه

مطلب التلفيق في القضاء

مطلب حكم التحري وغير التحري في القبلة اذا تبين الخطأ

مطلب يجب احسان الظن في حق القاضي بالقضي بالاجتهاد ما لم يظهر جهله

اوزره قضاسني تجويز ايلين شهادت فساق كذلك امرنكاحده نسانك رجالله شهادتلريني مجيز اولمامشدر لكن
جوابده دينلورکه مسئلتيندن هر بری مجتهد فيها اولمغله قاضی بطريق الاجتهاد ايكيسندن برمسئله تلفيق
واولوجهله حكمنی تحقيق ايلدكده البته حكمنی تنفيذ وتصديق اولنور نكته سی اولدرکه مجتهد البته دليله
تابعدر بوقسه قائله متابع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايدن مسئله بشقه در كه آنده قسمتله بطريق الاجتهاد
قضا ايتميوب همان اول قضايی مال مسلمين ايدوكنی بيلمك اقتضا ايتمكله صكره معلومی اولدقده بطلان قضاسی
مجزومدر نظيری اولدرکه بركيسنه اصابت قبله ده تحری واجتهاد ايله اداء صلوة ايدوب صكره خطاسی ظاهر
اولسه اكا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ايتميوب على العمياء برجانبه توجهله ادادن صكره خطاسی
ظاهر اولسه اعاده اكا لازم اولور نكته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقچه صوابه محمولدر ونظير
واجتهاددن صادر اولان فعل دخی ممكن اولدقچه صوابه محمولدر وقضا دخی محل مجتهد فيهه مصادف اولدقده
امكان اصابت آنده قائمدر كورمزمیسنكه بركيسنه فوت اولوب برقاچ رقيق قالوب اوزرنده دين كثيری بولنمغله
قاضی رقيقنی بيع ودينی ادا ايدكره اول رقيقك بعضلری مدبر ايدوكنه اقامت بينه اولنسه بوصورتده قاضينك
بيعی باطل اولور اما قاضی مدبر ايدوكنی بيلوب تدبير من قبيل الوصية اولوب دين وصيت اوزره مقدم اولديغنی
ملاحظه برله بطريق الاجتهاد تدبيرينی ابطال ودين ايچون بيعدن صكره بوحكمی تخطئه ايلين قاضی آخره
تفويض اولنسه معنای مذكوره بناء كركدركه قضاء اولی امضا وتقريض ايليه واكر صورت مفروضه ده قاضی
ثانی قاضی اولك حقيقت حاله وقوفنه ياخود حكم منوری بطريق الاجتهاد ايدوكنه عالم دكل ايسه ينه
تنفيذ قضاسی اوزرينه لازمدر زيرا بيان ايلديك كه قضاء قاضی ممكن اولدقچه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده
حسن ظن ايلمك واجبدر قال الله تعالى فيتبعون احسنه وبوبابده احسن الوجهين قضاسی حقيقت حاله
بعد الوقوف بطريق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر بنا برين خلافی معلوم اولمدقچه نفوذ قضاسی مجزومدر
واكر مسلميندن برتاجر دار يمزده عسكر اهل حربه دخول ومسلميندن اخذ ايلدكلری اموالك فداسنی كند و
مالندن مبذول قيلسه بعد الاخراج كركدركه بلا امر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه
مردود وموصول ايليه بوصورتده اهل حرب دارلرينه دخول ايتمدين مسلمين اوزرلرينه استيلا واول فدايه
بعينه اصابت ايلسه لر تاجرمز بوراچون كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذينه قدرت بوقدر زيرا مشركين
اخذلرنده اكا ملك تامله مالك اولمشلردر حتی اسلام يا ذمتی قبول ايتسه لر سالما اكا متملك اولورلر نكته سی اولدركه
اهل حرب اول فدايه بطريق القهر مالك اولمامشلردر كه آنده دارلريله احرازلری شرط قيلنه بلكه اول فدا
شول مال منزلنده اولمشدر كه اهل حرب آنی تجار مسلميندن اشترا ايدوب نفس شرا ايله بعد التسليم صاحبينك
آنده حقی قالماميق اوزره اكا مالك اوله لر غاية الامر مقابله سنده تاجره و يردكاری نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لكن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بين المسلمين جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضنك
مملوكی اولور پس معنای مرقوم مسلم ايله اهل حرب بينلرنده جاری اولدقده بطريق الاولى در وهم تاجر فدايی
آنلره طيب نفسی ايله تسليم وحكم سلامتده قيلوب هبه منزلنده تنزيل ايتمشدر كورمزميسنكه اهل حرب
برمسلمی قتل وجسدينی اخذ ايتملريله اهل بيتندن برجماعت واروب جسدينی اخذ ودفن ايتمك ايچون اعطاء جعل
ايلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ايدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قيلنوب دارلريله احرازدن
اقدم مسلمين اكا ظفر بولورلرسه مسلمينه غنيمت سالمه قيلنور مانحن فيه دخی بويله در مؤلف عميق الافكار
مسئلهٔ مذكوره يی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشكار ايدوب ديركه كورمزميسنكه اهل حرب مسلمين
يا اهل ذمتدن بعض احرارى اسير ودارلرينه ادخال ايتدكلرنده اهل اسرا واروب ماله افتدا ايلسه لر مال مزبور
اهل حرب اسلام وذمتی قبول ايدرلرسه آنلره سالم قيلنوب مسلمين اوزرينه استيلا ايدرلرسه مسلمينه غنيمت سالمه
قيلنور ومعترض مجادله يه قيامله بومسئله ده مالی دارلريله احراز ايتمشلردر مانحن فيه اكا قياس اولنماز ديو
اعتناء بی معنی ايله اظهار خصام ايدرسه جوابنده ديرزكه حكم مذكوره سبب اكر احراز اوليدی بومسئله ده
اهل اسرا مالرينه قبل القسمة غنيمت ايچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ايلدكلری اموال مسلمين كبی
بلاشیء اخذنه قادر اولورلرايدی اكر معترض سابق ايشته بن بو سمته مائل وبلاشیء اخذينه قائلم ديرسه جوابده
ديرزكه بوقول ناسديد صوب صوابدن بعيددر زيرا مسلميندن برطائفه استيصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بيك ثوب هروی ويروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرينه هجوم ايتمك اوزره مصالحه ايدوب اهل حرب دخی

مطلب جواز مصالحة المسلمين مع اهل الحرب باعطاء المال الى اهل الحرب

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضيه اولدقدنصكره مسلمين ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ايلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذايدن مسلمينه غنيمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قيلنور زيرا اهل حرب آنی اصحابينك
طيب نفسلريله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنسان انجق بطريق القهر آلدقلريدر كذلك صلح مذكور
مسلميندن برمدينه اهلی ايله دار اسلامده بولنان عسكر مشركين بينلرنده واقع اولدقده نصكره مسلمينه مدد كلمكله
ويردكلری مالی مشركيندن قبل الاحراز بالدار استنقاذ ايلسه لر معنای مذكوره بناء ينه اصابت ايدنلرك
غنائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عند يمزده نمايان اولمشدركه صاحبينك طيب
نفسی ايله مأخوذ اولان مالی اخذلری دار اسلامده ودار الحربده واقع اولمق سياندر ومسلمين ايچون بذل اموالله
وجه مشروح اوزره مصالحهٔ اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده دركه نفوس وذراريلری اوزره استيصال
وهلاكدن خائف ومالرين فدايه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بومعنايی تصويب ايتمشدركه رسول الله
عليه السلام بعض اصحاب كراملرينه اجعل مالك دون نفسك قول شريفلريله امر وترغيب بيورديلر
ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم خندقده مسلميندن احساس ضعف ايتملريله بو وجه اوزره مشركينله
صلحه عزيمت ايتمشلر ايكن جناب سعدين يعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالى عنهمانك قول
شجيعانه لرندن قوت مسلمينی ادراك ايتدكلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ايلديلر وذكر اولنان معنی
ذراری مسلمين اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصل معنی قيلنمشدر واكر اهل حرب برمسلمی اسير
ايدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ايتمكله خلاصندنصكره مسلمين اول مالك عيننه ظفرياب اولسه لر
نظر اولنور اكر مشركين دارلريله احراز ايتمامشلر ايسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسليمه آغاز اولنور
واكر ايتمشلر ايسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر زيرا اسير اوزره ثابت اولان
يد اهل حرب معيتنده بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطريق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك
استيلاء قصدی ايله مصابلرينك حكمی متثبت اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فدا اوزره يدلری
انجق صاحبينك طيب نفسی ايله ثابت اولمشدر واكر اول مالی اهل حرب احراز ايتمدين غنيمتده واقع اولدقده
امام آنی بيع ايتمش اولسه بيعی باطل وصاحبنه ردی واجبدر مكر صاحبی نه زمانده كله جكی معلومی اولميوب
ضياعندن خوف ايتمكله ثمنی حفظ ايچون مسلمينه بيع ايتمش اوله بوصورتده اقطعه يی بيع ايدوب صكره صاحبی
ظهور ايلين قاضی منزلنده اولمغله بيعی نافذ اولور اما بيعی نه وجه اوزره اولديغی بيلمزسه البته بيعی ابطال اولنور
زيرا وقوف حقيقتی متعذر اولدقده حكمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنيمتدن اولمق اوزره بيع اولمغله
خلافی بيلنمدكجه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشكاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولى اداء دين
ايچون مدبری بيع ايدوب نه وجه اوزره بيع ايلديكی بيلنمدكده عن علم وعن اجتهاد بيعه حمل اولنوب خلافی
معلوم اولمدقچه بيعی جائز اولور قولنی تقديم واسلاف ايتمشيدی بناء عليه بعض اصحابيز بين المسئلتين فارق
بولنمامغله مؤلف دقيقه دانك اختلاف قولينی اختلاف روايتينه حمل اولنمق لايقدر ديديلر وبعضيلری بينلرين
تفريقله شو وجهله تدقيق ايلديلركه بومسئله ده مال غائبی ضياعدن حفظ ايچون بيع ايلمك قاضی اوزره مستحق
ومقرر اولميوب بلكه قاضی ديلرسه ايدر وديلرسه ايتمز معناسنه مخيردر اما مسئلهٔ سابقه ده داين طالب اولدقده
دين ايچون بيع تركه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء عليه مسئلهٔ سابقه ده بيع مطلقنی وجه مستحق اوزره
تحميل وقاضی تدبيرينی بيلوب عن اجتهاد ابطال ايتمشدر ديو تكميل ايلديك زيرا غير مستحق مستحقه معارض
اوله مديغندن جانب مستحقه ترجح عارض اولور اما بومسئله ده جانبين برابر بولنمغله بيع مطلقنی ظاهر اوزره حملی
اظهر كورديك واكر بر اسير بعض اصحابنه ارسال پيام وكندو مالندن ياخود اول صاحبينك مالندن اهل حربه
فداسنی بذل ايتمكی رجا واعلام ايدوب شخص مأمور دخی امانله دار الحربه دخول واول مصلحتی تكميله موصول
ايلدكدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر غنيمده داخل قيلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز
زيرا مال مرقوم يد اهل حربه بطريق القهر واصل اولميوب همان صاحبی طوعا تسليمله متواصل اولمشدر
كذلك اهل حرب براسيره البته سنی قتل ايده رز ياخود بذل فدا ايله نفسنی تخليص ايدرسين ديو تهديد ايلسه لر
بنه تفصيل مذكور آنده تمهيد اولنور زيرا مال مطلوب عندنده موجود اولديغندن آنی عدم اعطايه قادر اولمغله
بعد الاعطاء اثبات يدلری بطريق القهر اولمديغی عنديمزده ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حين اسرنده
عندنده موجود اولديغی بشقه دركه آندن يدلرينی دفعه غيرمقتدردر كورمزميسنكه صبر ايدوب آنی قتل ايلسه لر

بوصورتده اول مال اوزره يدلرى ثابته اولوب صورت اولىده دارالاسلامده بولنان مال اسيراوزره وفدايه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشئ اوزره يدلرى ثابته اولمازينه كورمزميسنكه فداء مرقوم غنيمتده دوشدكدنصكره
رداولنمق اقتضا ايلسه اداايلين مأمورهمى زداولنور يوقسه امرايلين اسيره مى بوايكيدن هر برى معناى فقهدن
بعيداولمغله عدم ردى تأييداولنور واكر برمسلم صف قتالده مشركينله محاربه ايدرايكن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسنى مشركينه تسليمله مشركيندن اخذ امان اوزره هنوز منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن مشركينله
مصالحه يه طالب اولوب آنلردخى مساعده برله تكميل مطالب ايتدكلرندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا
ايلسه لرالبته غنائمده ابقا اولنور زيرا صاحبى مقاتل وممتنع ايكن آنى اعطا ايتمشدر واول هنكامده يد اهل حرب
نه نفسى ونه يانده بولنان مالى اوزره ثابت دكل ايكن انجق كندو اعطاسيله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ايتدكلرى بشقه در واكر مشركين مداين اسلامدن برمدينه يى محاصره ايتدكلرنده مسلمين دخى اهل حرب
ايام معلومهده آنلردن كف يد ايتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسيرايدوب حالاعبيد اهل ذمت بولنان رقيقلرى
ويرمك اوزره مصالحه يه طالب اولوب مولالرى اولان اهل ذمت دخى على وجه الرضا تسليم برله تكميل مطالب
ايتدكلرندنصكره ايام معلومه منقضيه اولوب مسلمينه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتال واول رقيق اوزره
استيلا ايلسه لرينه غنائمده ابقا اولنورلركه مولالرى مشركينه طيب نفسلرى ايله اعطا قيلمشلردر
امامسئلهٔ مزبوره ده مولالرى راضى دكللر ايكن والى مدينه يدلرندن نزعله اهل حربه دفع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر اهل حرب دارلريله احراز ايتمدين مسلمين استيلا ايتمشلر ايسه قبل القسمة وبعدها مولالرينه بلاشئ اعطا
قيلنورلر واكر استيلالرى احرازلرندنصكره ظاهر اولمش ايسه مولالرى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة
ديلرلرسه قيمتلريله اخذه قادر اولورلر زيرا بونده مولالرندن بلا رضا اخذ اولنمشلردر وبوبابده امير المسلمين
اخذ ايدوب اهل حربه ويرمكله اهل حرب بطريق القهر اخذ ايتمك ميانده فرق يوقدر بوصورتده مولالرى
بعد القسمة قيمتلريله اخذدن امتناع ايدرلرسه اميره قيمتلرين تضمينله انتفاع ايدرلر زيرا امير آنلردن غصب
ايتمشدر ومغصوب يد مولاسنه عودت ايتمديكجه غاصب اوزره قيمتله مضموندر وامير قيمتلرين ضامن اولدقده
رقيقه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقيق فى الاصل ملك امير ايكن مشركين بلارضا يدندن اخذ ايتمشلر
حكمنده داخل اولور حتى اميردخى ديلرسه بعد القسمة قيمتلريله اخذه قادر اولوب بركسنه معارضه يه قيامله
امير اول رقيقى اهل حربه رضاسيله ويرمشيكن غنيمتدن حق اخذى يوقدر ديمكه مقتدر اولماز زيرا رضاسيله
تسليمى اهل حرب رقيقه مولالرينك خلافلرينه تملكلرى اوزره اولوب كندو خلافنه تملكلرى اوزره اولمامشدر
شمدى كندو ملكى استقرار ايلدكدنصكره رضاء قديمنه اعتبار اولنميوب همان اهل حرب كندو يدندن
بطريق القهر اخذ ايلدكلرينك حكمى آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعاريه وغير ذالك ❁ يعنى اهل حربه اسير اولان عبد مغصوب ومستعار
وامثالرينك فدالرنده باب مبسوط الادادر بركسنه آخردن برعبدى غصب ايدوب بعده مشركين
اول عبدى اخذ واحرازدن صكره غنيمتده ظاهر اولسه صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة ديلرسه
قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مغصوب ملك صاحبى اوزره باقى اولمغله اوزرينه استيلا يد صاحبنده ويد
غاصبنده واقع اولمق يكساندر كه بهرحال حق اخذنده ملك قديمى معتبر ايدوكى نمايانددر بوصورتده صاحبى
قبل القسمة بلاشئ اخذ ايدرسه عين مالى مجانا يدينه واصل اولمغله غاصب ايچون براءت ضمان حاصل اولور
اما بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرسه عين مالى يدينه انجق ماليتده مثلنى اداد نصكره راجع اولمغله اول قيمتى
تضمينله غاصبه مراجع اولور وبو بيانله هويدا اولمشدركه غاصبه باعتبار الغصب حق تضمين قيمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان ماليت مغصوب منه ايچون سالم اولمديغندن پيدا اولمشدر نظيرى اولدركه عبد
مغصوب عند الغاصب جنايت ياخود التزام دين ايلدكدنصكره غاصب آنى صاحبنه تسليمه مبادرت بعده
صاحبى دخى جنايتله عبدى دفع ياخود دينى ايچون بيعه مباشرت ايليه واكر بوصورتده قيمتله اخذندن امتناع
ايدرسه غاصبه يوم غصبده قيمتى تضمينله انتفاع ايدر زيرا عبدينى قبل اداء القيمة اخذدن ممنوع اولوب
اوزرينه اثبات يدى قابل اولمامغله يدغاصبده هالك منزلنه نازل اولمشدر وبو وجه اوزره غاصب قيمتى ضامن
اولدقده عبده ضمانله مالك اولمغله اول دخى سهمنه دوشن غازيدن قيمتله اخذى ياخود تركى بينلرنده ثبوت
خياره متملك اولور كذلك غاصب قيمتى قبل اصابة المسلمين ضامن اولمش بولنسه ينه ثبوت خيارينى متضمندر

واكر مسئلهٔ مفروضه ده عبد مرقوم غنيمتده واقع اولميوب بلكه برتاجر آنى اهل حربدن اشترا واخراج ايتمش
اولسه نظر اولنور اكر مولاسى غاصبه قيمتى تضمين ايتامش ايسه بوصورتده مولاسى مخيردركه ديلرسه مشتريدن
ثمنله اخذ ايدوب صكره غاصب اوزره يوم غصبنده قيمتيله شمدى عادم اولديغى ثمندن قنقيسى اقل ايسه آنكله
رجوع ايدركه بومسئله ده عند الغاصب مديون اولان عبد صاحبنه رد اولنمقدنصكره دين ايچون بيع اولنمق
مسئلهسينك نظيرى اولمغله آنده دين ايله يوم غصبده قيمتدن اقل ايله راجع اولديغى كبى بونده دخى غاصب اوزره
استحقاقى انجق ذكر اولنان مقدار اقلده متحقق ايدوكى متيقن الوقوع عبدر وديلرسه مشتريدن اخذ ايتميوب
همان غاصبه يوم غصبنده اولان تمام قيمتى تضمين ايدركه مملوكى ايچون مجددا اداء ثمن اوزرينه لازم دكل ايكن
شمدى بلاثمن اكا واصل اولمامغله مملوكى يد غاصبده هالك منزلنده ايدوكى مستبيندر بوصورتده غاصب كرك
قبل شراء المشترى وكرك بعد الشراء ضمان قيمتله عبده مالك اولمغله مشتريدن ثمنله خيار اخذه دخى متملك اولور
واكر مولاسى قبل شراء المشترى غاصبه قصد تضمين ايلدكده بينلرنده قيمتده منازعه واقع اولوب غاصبى
تحليف برله قيمتدن مقدار اقرارينى قول غاصب اوزره اخذ ايله قانع اولوب ثم ظهر العبد فى يد المشترى فاذا قيمته
كما قال المولى يعنى بوندنصكره عبد يد مشتريده پيدا وقيمتى مولاسينك ديديكى مقدار ايدوكى هويدا اولنسه
بوصورتده مولاسى مخيردركه ديلرسه قيمت مأخوذه سنى غاصب اوزره رد وعبدى مشتريدن ثمنله اخذه بشرو وع
بعده غاصب اوزره اقل مذكور ايله رجوع ايدر وديلرسه قيمت مأخوذه يى امساك ودعواى سائره دن اسقاط ايدر
لكن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خيار غاصب ايچون استقرار ايدركه قيمت عبد مولاسينك ديديكى مقدار
ايدوكى آشكار اولوب غاصب تمام ماليت عبدى استيفا ايتامش اولمغله ضررينى دفع ايچون اثبات خيارينه
وقوع حاجت بديدار اولمشدر اما مولاسى قيمت مأخوذه سنى رددن امتناعله همان فضل قيمتله غاصب اوزره
دعواى رجوع ايدرسه بونزاعى مسموع دكلدر زيرا حقى انجق وقت غصبده يمين غاصبله لازم اولان قيمتده در
وشمدى زيادهٔ قيمتى متبين اولمغله وقت غصبده دخى قيمتى بومقدار ايدوكى متعين اولماز اكرچه ظاهر حال
بومعنى اوزره دالدر لكن ظاهر حالله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسى ايچون دخى مقبوضنى رددن امتناعله فضل
قيمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب وانما يستدل الكرخى رحمه الله
تعالى بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قيمة العبد كما قال المولى فى التقسيم الذى ذهب اليه فيما اذا اخذ المغصوب منه
القيمة بزعم الغاصب وقد بينا ذلك فى كتاب الغصب من شرح المختصر يعنى امام كرخى رحمه الله تعالى كما بنده
ذكر ايلديكى مدعاسى اوزره بومحلده واقع اولان فاذا قيمته كما قال المولى لفظى ايله استدلال ايدوب ديمشدركه
امام محمد رحمه الله تعالىنك كتاب السير الكبيرده كندو مذهبى اوزره اقسام مسائل غصبى تقريرده مغصوب منه
قيمتى زعم غاصب اوزره اخذ ايلديكى مسئله يى تحريرده واقع اولان فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولى بنم
مدعامه دالدر وبز بو بحثى شرح المختصردن كتاب الغصب مساثلنده بيان ايلديك مترجم فقير ديركه مدعاى
كرخى اولدركه عبد مغصوب غائب اولمغله قيمتده نزاع اولنوب مغصوب منهك بينه سى اولمامغله قاضى غاصبى
تحليف وقول غاصب اوزره قيمتى قضادنصكره عبد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اكر قيمتى مولاسينك
ديديكى مقدار اوزره ايسه مولاسى ديلرسه قيمتى امساك ودعوادن سكوت ايدر وديلرسه قيمتى غاصب اوزره رد
وعبدى اخذ ايدر واكر قيمتى غاصبك ديديكى مقدار اوزره ايسه البته قيمتى امساك ودعوادن سكوت ايدر
لكن دعواى مذكوره سى خلاف ظاهر الروايه در وظاهر الروايه صورت ثانيه ده دخى اولى كبى تخيير قيلمقدر
لكن امام كرخى دعواى مذكوره سنى اوزره امام محمد رحمه الله تعالىنك ظاهر الروايه اوزره مروى اولان اشبو
كتابنده مسئلهٔ تخييرده غاصبى فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولى ايله تقييد قيلديغى ايله استدلال ايلمشدر
لكن ترجمه مزده تحرير ايلديكمز عبارهٔ كتاب تقرير ايلديكمز معناى مراده تعميه والغاز طريقى ايله دخى دلالت
ايتديكى بى ارتيابدر وبو عبد ضعيف جناب شارحك احالهٔ بيان ايلديكى شرح المختصرينه ظفرياب
اولهميوب انجق شرح جامع الصغيرندن بوموضعده مرادى نه ايدوكنى فهم واكتساب ايتمكله حسب الاقتضا
افادهده اطناب ايلدم وما اسئلكم عليه اجرا ان اجرى الا على الله وهو حسبى ونعم الوكيل انتهى كذلك عبد
مرقوم غنيمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسى غاصبله برابر حاضر بولنسهلر ينه مولاسى قيمت مقبوضهسيله اكتفا
ياخود اول قيمتى غاصبه رد ايدوب عبدى غنيمتدن مجانا اخذ واستيفا بينلرنده تخيير اولنور ورد قيمتدن امتناع ايدرسه
آنك ايچون عبدى اخذ ياخود فضل قيمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز واتساع يوقدر لكن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی رد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولنجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولملریله عبد برغازینک قسمتله سهمنه مترتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتیله صاحب سهمدن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتیله شمدی صاحب سهمه ویردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساك وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساك ایدر بو صورتده غاصب عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر بو صورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبك اقراری یا یمیندن نکولی برله
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذ ایتمش اولسه بو صورتلرده مولاسی ایچون اخذ عبدده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که ملك غاصب
ادا ایلدیکی قیمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولشدر واکر بو عبد
بطریق الاجارة برکسنه نك یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه رده
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینك قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استرداد نده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتك اجرتی باطل اولور بو صورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیمدنصکره مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یا عاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینك قولی ایدوکی آشکاردر بو صورتده مستأجر اوزره مواجهۀ مولاسنده اعادۀ بینه اقتضا ایدرکه
بینۀ سابقه سی وکیل خصومتی بولنمیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد ودیعه یا عاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه ردایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسك
قیمتیله اخذ قیل لکن ویردیکك فداء قیمتده متطوعین صاحبنه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرر رینی مذکر
اولور اکر بو معنا یه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بو جهتدندرکه مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملك غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فداسی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بو صورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینۀ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده کفایت ایلمزکور مزمیسنکه یدنده ودیعه یا عاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذینه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینۀ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه درکه آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدر که
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کمسنه ایچون ثابت اولور که اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصدا احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرك قبل الاسر ملکلری بر وجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرین قصدا احیا ایتمدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسوره فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتداعد اولنور اما قبل القسمة مستأجرك مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده متثبتدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتریدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرك اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیك منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمیعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکم تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله ما نحن فیهده دخی بقیۀ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدمسن اول فدایی بکا ادا ایلدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا غین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدرکه اول فدا مقابله سنده عبدی آندن حبس جوازی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا واخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملك قدیمنده مستأجرك حق مستحق بولنمغله
کما کان حقی عودت ایلمشدر نظیری اولدرکه عبددن ید مستأجرده بر جنایت بیدا اولوب موجر اداء ارشله
بدل فدا ایلیه واکر مسئلۀ مرقومه ده عبد مزبور ید مأسور منه ده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوار کورلور بو صورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مکر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیك که عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر یوقسه صفت یدی اولان معنای رهن
مثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بو صورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین اخذینی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دیندن اکثر ایسه عبدی بلا ضمان شیء اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدك مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما بینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتهن نصف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدرکه قیمتی دینندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فداسنه همت ایده بو صورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلۀ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکدنصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادۀ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتنی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی ملك بدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزرینه بینه ایله اثبات اولنمق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بو صورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدر که راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلۀ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یالکز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصك
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدی اکا حکم اولنور زیرا ملك قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینی ایدنجه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغنی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجیه دك عبدی برامین وعادل کمسنه نك یدینه وضع وتسلیمه ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه نك یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سیله اکا حکم
اولنورکه بو اخذ ایله ملك قدیمنی احیایه راغبدر بو صورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتمیوب کندویه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدرکه مالیت رهن ضمننده
داخلدر اما مسئلۀ اجاره بشقه درو راهنك غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاق یدی ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسك فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسك عبددن کف ید قیل ودینك
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالك
اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکنی احیاده مضطر اولمغله فداسنده

متبرع اولميوب مرتهن ومستأجرك عينده ملكلري اولمامغله غرضلري ملك عيني احيا اولميغندن فدا زنده مطوع اولورلر واكر راهنك فداسي قيمت رهندن اقل ايسه ينه قاضي عبدي اكا ويرميوب يدامينه وضع ايدر زيرا بوصورتده اكرچه راهنك فداء عبد ايله مرتهن اوزره حق رجوعي ثابت اولمغله دينندن مقدار فداسي مرتهنه ادا ايتمش اولور لكن بعض دينى استيفا ايله مرتهنك استحقاق يدي باطل اولمامغله قاضي رهني يد عدله وضع ايدر بعده مرتهن حاضر اولدقده ديلرسه فداسي راهنه ادا ايدوب عبد جميع دين سابقله قبل الاسر رهن اولديغي كبي ينه عنده رهن اولور واكر اداء فدادن امتناع ايدرسه فدادن زائد اولان دينله ينه عنده رهن اولور زيرا راهن فدا ايله مرتهن اوزره رجوعي مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دين سابقي ايچنده مقدار فدا ثابت اولمغله بطريق التقاص راهندن اول مقداري استيفا ايتمش اولور بوصورتده عبد يد مرتهنده فوت اولورسه راهن ويرديكي فدا ايله مرتهن اوزره رجوع ايدر زيرا هلاك رهنله جميع دينني استيفا ايتمش اولمغله مقدار فداسي ايكي دفعه استيفا قيلديغي هويدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دين دنانير ياطعام ياغيري نسنه ايسه راهن جنس دينندن فدايه مقابل اولان حصه ايله مرتهن اوزره رجوع ايدر زيرا بطريق التقاص اولان استيفا حقيقت استيفا منزلنده در ومرتهن في الحقيقة استيفا ايتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفايه رجوع ايدر نكته سي اولدر كه ضمان رهن ضمان استيفا اولمغله آنده اعتبار شرعي ماليته در عينه دكلدر واستيفا انجق جنسله اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخي انجق صفت ماليتله حاصله در پس مرتهن بطريق التقاص مقدار فدايي جنس دينندن استيفا ايتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعي دخي جنس دينندن مقدار فدا ايله اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب بر عبد موهوبي اسير واحراز ايتدكلرندن صكره غنيمتده ظاهر اولوب قبل القسمة واهب وموهوب له ايكيسيده حاضر بولنسه لر حق اخذي موهوب لهه منحصر اولور زيرا ثبوت حق اخذه انجق ملك قديم يا ثبوت يد معتبر وبونلر دخي حين اسرنده موهوب له ايچون ثابت ومتقرردر اما بعد الاخذ واهب هبه سندن رجوعله عبدي اخذه قادر اولور زيرا موهوب له اخذ ايله عبدي ملك قديمنه اعاده ايتمشدر وهبه ايله حاصل اولان ملك قديمنده واهبك حق رجوعي في الاصل ثابت اولمغله شمدي ينه عودت ايلمشدر واكر موهوب له غائب ويالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اوله مز زيرا حق رجوعي ملك موهوب لهده بولنمغله منحصر اولمغله اكا عودت ايتمدكجه محل حقي ظاهر اولماز بوصورتده صكره دن موهوب له كلوب بكا زومي بوقدر ديو اخذ عبده دن استغنا ايدرسه كركدر كه قاضي قولنه اصغا ايتميوب اولا اوزرينه رد عبد ايله بعده واهب ايچون عبده رجوعله قضا ايليه زيرا ملكنه حق واهب تعلق ايدوب اول دخي طلب حقله حاضر اولوب واهب دخي عبدي قبل القسمة مجانا اخذه قادر ايكن ترك اخذنده مرادي نفسندن دفع ضرر اولميوب همان غيري اضرار ايدوكي ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضي التفات ايتمامك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب تعلق ايتمكله حضورنده واهبك طلبي كندو طلبي منزلنده تحقق ايتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب وموهوب له ايكيسيده بعد القسمة حاضر اولوب ياخود عبدي يد مشتريده بولسه لر بوصورتده موهوب له ثمن يا قيمتله عبدي اخذ ايدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ايتمكله ينه واهب ايچون رجوعه رخصت واردر بوصورتده موهوب له ويرديكي فدايي واهبدن استردا د ايلسه قولنه التفات واعتداد اولنماز زيرا ملك نفسنه فدا ايلمشدر وملك نفسي غير اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غير اوزره رجوع ايليه لكن بوصورتده موهوب له اخذ عبده دن استغنا ايدرسه قاضي جبر والجا ايلمز زيرا بو بابده متعنت اولميوب بلكه حقنده مفيد اوليان غرامتي التزامدن امتناعده مثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفيد اولان غرامتي التزامدن امتناعه قادر ايكن هيچ فائده سي اولمايجق جواز امتناعي بالاولويه ظاهردر بوصورتده واهب بذل فدا ايله اخذه طالب اولورسه قولنه التفات اولنماز زيرا اسراعدا ملكي اوزره واقع اولمامشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه فدا ايله حق اخذ انجق ملكني احيا ايدنلره شايان در ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ايتمشيكن واهب فدا ايله ملك موهوب لهي احيا بعده حق رجوعني ترتيب ايده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحيح اولدقدنصكره واهبك فدا واخذي تصحيح اولنماز واكر مأسور بر عبد جاني اولوب غنيمته دوشدكدنصكره مولاسي قبل القسمة حاضر اولسه بلاشئ اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنايتده عبدي تسليم ياخود فداء بجنايتله حكم قاضي متعهد اولور بوصورتده مولاسي غائب ويالكز صاحب الجناية حاضر اولسه اخذينه بر وجهله قادر اولماز زيرا اسراعدانه ملكي ونه يدي اوزره تحقق ايتميوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالية

ايتمشدر پس محل حقي ظاهر اولمدقجه خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسي كلوب اخذ عبددن امتناع ايدرسه عبدي مقابلهٔ جنايتده تسليم ايله فداء جنايتي ادا ايتلرنده تخيير واحد الامرين اختيار اوزره جبر وتكدير اولنور زيرا قديم ملكنه اعاده يه قدرتي عود حقيقي منزلنه تنزيل واولوجهله حق صاحب الجنايته رعايت تكميل اولنور بوصورتده تسليم عبدي اختيار ايدرسه عبدي من اول الامر صاحب الجنايته تسليمه ابتدار قيلنور كه مولاسي تسليم عبدي اختيار ايتمشيكن اخذ ايدوب ويديله تسليمندن امتناع ايتدكده صاحب الجنايته قصد اضرار اوزره متعنت ايدوكي آشكار اولمغله همان عبدي غنيمتدن صاحب الجنايته تسليمه ابتدار اولنور واكر ارش جنايتله فدايي اختيار ايدرسه حاكم اكا ديلرسك عبدي نفسك ايچون اخذ وديلرسك غنيمتده ابقا قيل ديمكله مختار ايدر زيرا حق صاحب الجناية كندويه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسينك حق خالصي باقي قالمغله منفعت نفسني قبول ونكولده رأي وتدبير اكا موكولدر واكر مولاسي وصاحب الجناية معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ينه مولاسي قيمتله فدايه قادر اولور وبعد الفداء ملك قديمنده اعاده وتقرير اولنمغله عبدي مقابلهٔ جنايتده تسليم وارشله فدا ايتلرنده تخيير اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ايدرسه بوصورتده امتناعي جواز واتساع اوزره در كه زيرا على تقدير الفداء صاحب الجناية يدندن اخذ ايدوب صاحب السهمدن اخذنده هيچ فائده سي اولمديغي تعقل ايتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ايتمشدر بوصورتده صاحب الجنايه ايچون مولاسي اوزره قطعا سبيل يوقدر كه محل حق لا بصنع المولى فائت اولمغله حقنده مولاسينك استهلاكي ياخود تسليم وفدادن بريني اختياري ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسينك اخذه قادر ايكن امتناعي نيچون استهلاك كه ارجاع اولنمادي جوابده ديرز كه معناي معهود مجانا اخذ ينه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنايت عبد ايله خواه ناخواه مولاسنه تغريم نا بجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهى مسائل الجناية واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور مديون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسي حاضر اولورسه ينه بلاشئ اخذه قادر اولور وحق غريم ماليت عبده واقع اولمغله عبد قنده ايسه ديني اكا تابع اولور واكر يالكز غريمي حاضر بولنسه اسراعدا ملكي ويدي اوزره واقع اولماديغندن مولاسي كلمدكجه اخذ عبده قادر اولماز اماديني اوزره اقامت بينه ايدرسه قاضي عبدي غنيمتده تقسيم ايتميوب توقيف ايدر زيرا بينهٔ مرقومه طالب دين ايچون دينله استحقاق ماليتني مثبت اولدقدن صكره قسمتله اشتغالي آني مفوت اولور اما سبقت ايلين حق ولي الجناية وحق واهب بشقه در كه بونلر ملك مولى وملك موهوب لهه مقصور اولدقلرندن ملكلري عودت ايتمدكجه حقين مذكورين ظهور ايلمز امادين رقبهٔ عبده مستقر وقنده دور ايلسه دين دخي برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسي اخذ ايتسون ايتمسون استحقاق ماليتي متقرردر بوصورتده صكره دن مولاسي كلوب ديني ادا ايدرسه ملكي كندويه سالم اولور واكر اداء ديندن امتناع ايدرسه عبدي دين ايچون بيع ايلمك لازم اولور زيرا عبد هر كيمك ملكنده ايسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان ديني عند امتناع المولى البته بيعله ماليتندن استيفا اولنور واكر غريمي ومولاسي معا بعد القسمة وارد ياخود عبدي اعدادن اشترا ايدن شخصك يدنده واجد اولورلرسه بوصورتده مولاسي قيمتله اخذ ايدوب ايتمكده مخيردر اكر اخذ ايدرسه دين ايچون بيعي لازمدر مكر مولاسي اداء دينله قائم اوله واكر مولاسي اخذندن امتناع ايدرسه هر كيمك ملكنده بولنمش ايسه ينه دين ايچون بيعي لازمدر مكر مالكي فداء دينله قائم اوله زيرا بيان ايلديك كه ملك عبد مولادن مولايه متحول اولمغله ديني ماليتندن باطل اولماز كوره مزميسنكه عبد مديون اعتاق اولندقده محجور ايسه غريمي تمام ديني ومأذون ايسه قيمتني مولاسنه تغريمدن صكره فضلهٔ ديني عبددن مطالبه يه قادر اولور اما عبد جاني بشقه دركه مولاسي جنايتني بيلميه رك اعتاق ايلديسه ولي الجناية قيمتيله ارشندن اقل ايله وبيله رك اعتاق ايلديسه تمام ارشله مولاسني تغريم ايدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فيهده عبد مديون دين ايچون بيع اولنوب ديني ثمني استيعاب ايدرسه صاحب سهم ايچون بيت المالدن قيمتي ويرلمك ايجاب اولنور زيرا ماليت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حين قسمتده صاحب سهمه بر عبد غير مقوم ويرلديكي محقق اولمشدر واكر ثمندن بعد الدين ثلثي باقي قالورسه دينله مستحق اولان ثلثاني حسابجه صاحب سهمه قيمتنك ثلثاني ويريلور واكر بوصورتده يالكز غريمي حاضر واثبات دينه متبادر اولورسه كركدر كه قاضي حضور مولاسنه توقيف ايتميوب همان دين ايچون بيعنه مباشر اوله زيرا حق غريم ماليته متعلق اولوب بيعي ابطال حق مولاسنه بادي اولمديغندن بشقه حضور مولاسنه توقيف ايله تأخيري اضرار غريمه مؤدي اولمغله قاضي اوزره واجبدر كه دفع ضرر ينه اشتغال ودين ايچون بيعنه استعجال ايليه بوصورتده مولاسي

لفظ انتهى بو محلده عند بعض النسخده واقع اولمشدر بونلك جمع ... بو

مطلب اعتق العبد الجاني او المديون

بعد البيع حاضر اولورسه صورت غنيمتده مشترى اولدن وصورت اشترا ده مشترى ثانيدن اشترا قيلديغى ثمنله
اخذه قادر اولور زيرا بو بابده اصل اصيل مأسور منه تصرف سابقى نقض ايتمدبن همان يدنده بولنان كسنه دن
حق اخذى تثبيت وتأصيل اولنمقدر كورمزمىسنكه مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض ايده مز كذلك
ثمن اول ايله اخذ ايچون بيع ثانى يى نقضله اشتغال ايتميوب همان ملك قديمنه اعادده ثمن ثانى ايله اخذه استعجال ايدر
ومولاسى وجه مشروحله اخذ ايلدكده غريمى بقيهٔ دينى ايله اوزرينه قصد رجوع ايلسه بودعواسى مسموع
اولماز زيرا حقى ماليت رقبه سنده اولوب اول دخى بيع سابقنده اكا بركره واصل اولمشيكن قبل الاسر ملك
مولاسنده ايكن دين ايچون بركره بيع اولنمق حكمنده داخل اولمغله بونده دخى قبل عتق العبد كسنه دن شئ
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مزكذلك مشترى اول غريمى اكا عبدى بيع ايتديروب يدندن اخذ ايلديكى ثمنله
مشترى ثانى اوزره دعواى رجوعه شروع ايلسه بودخى مشروع دكلدر زيرا عوض ملكنى مشترى ثانيدن بركره
اخذ ايتمشدر صكره دن دين عبد ايله اول عوضده استحقاق غريم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعى
مثبت اولماز انجق دين عبد ايله يدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدى مجددا بيع ايتدرمكه قادر اولمغله
مولاسى اول ثمنى قضا ايتمزسه بيع ايتدرمكه مقتدر اولور كورمزمىسنكه فى الاصل بيع اولنمامش اولسه شمدى
بيعى لازمدر مكر مولاسى قضاء دينى ملتزم اوله پس بركره بيع اولنوب مشترى اولك حق اولان ثمنى دينته صرف
اولنقده مشترى اول ملك مولايه رجوعنده مقام غريمه قائم وماليتندن حق رجوعى مجددا ثابت ومتقوم اولور
زيرا اداده متطوع اولميوب بلكه حكمده اوزرينه اجبار اولنمشدر وكندو ملكى ايله دين غيرى قضا اوزره مجبور
اولان كسنه نك البته غير اوزره حق رجوعى استقرار ايدر وبودين اخير مقدما بيع اولنديغى دينه مغاير وحق
مولاسنده وجوبى وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بودين متجدد ايچون مولاسى ادا ايتمدكجه بردخى بيع ايتدرمكه
مقتدر اولور واكر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ايلين مشترى فدا برله دينى قضا ايدوب بعده مولاسى كلوب
ثمنله اخذ واستيفا ايلسه قاضى اكا ديمك كركدر كه مشترينك ادا قيلديغى دين ايچون رقبهٔ عبد ده قيمتيله
ديندن اقلى حالا ثابت اولمغله سن آنى ادا ايدرسك ملكك سكا سالم وايتمزسك بيع عبد لازمدر نكته سى اولدر كه
مشترى اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دكلدر انجق اضطرارى اقل امرينده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ايله رجوعه مستحق اولور والحاصل هرنه زمانكه ماليت عبد دينله مستحقه ايكن مولاى قديمينك ملكنه
عودت قيلسه ينه اول دينله عودت قيلمغله مولاسى دينى قضا ايتمدكجه قبض عبده رخصت بوله مز اكرچه اعدادن
اشترا ايلين شخصه ثمن عبدى ادا ايلمشيدى لكن اول ثمن انجق ملكنه فدا اولمشيدى يوقسه بدل ماليتنى ادا
دكل ايدى نظيرى شول عبد مديوندر كه برجنايت ايدوب مولاسى فداء جنايتنى ادا قيله پس دينى على حاله ثابت
اولمغله مولاسى آنى دخى ادا قيلمازسه بيع عبد ايله قضا اولنور واكر اعدادن اشترا ايلين كسنه عبدى آخره بيع
ياهبه ياتصدق ايتدكدن صكره غريملرى حاضر اولسه لر بوتصرفلرى ابطاله قادر اولورلر زيرا دينلرى قبل الاسر
ملك مولاسنده ايكن عبد اوزره واجب اولديغى كبى ملك مشتريده دخى واجب اولمغله رضاء غرمابولنمادقجه
مولاسندن بوتصرفلرك عدم نفوذينى موجب اولديغى كبى مشتريدن دخى موجبدر واكر بوصورتده ياالكز مولاسى
حاضر بولنوب عبدى مشترى اخيردن ثمنله ياخود موهوب له ومتصدق عليه دن قيمتيله اخذندن صكره غرما
ظاهر اولسه لر بوتصرفلرى ابطاله قادر اوله مزلر زيرا حق ابطاللرى انجق رقبهٔ عبد دينلريله مشغول
اولدقدنصكره حادث اولان ملكده واقع ايدى شمدى مولاسى اخذ ايتدكده ملك حادث بجميع امر تفع اولوب
عبد ملك قديمه مندفع اولمشدر غاية الامر حق غرماده قبل الاسر بولنديغى حالت اوزره ملك مولاسنه دينله عودت
ايتمكله مولاسى ادا ايلمزسه دين ايچون بيعنه مبادرت اولنور واكر عبد مأسور وديعه ياعاريه اولوب قبل القسمة
مودع ومستعير حاضر بولنسه لر بعد اقامة البينة اخذينه قادر اولورلر زيرا يدلرندن اسير اولمق قبل القسمة
باعتبار اليد حق اخذلرين افاده ايتمكله قبل الاسر يدلرنده بولنديغى حالت اوزره آنلره اعاده اولنور امابونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قيمتيله اخذه طالب ياخود اعدادن اشترا ايلين شخصك يدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ايله نيل مطالب ايده مزلر زيرا فدا ايله اخذ انجق اخذ ايله ملك قديمنى قصد احيا ايدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعيرك قبل الاخذ ملكلرى ثابت اولمامغله فدا ايله اخذلرى حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع اليد اوزره عبدى آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تمليكله جبر اولنماز بوصورتده بزلر
مولاى قديمى طرفندن فداسنى تطوعا ايفا وعبدى اولوجهله اخذ واستيفا ايده رز ديسه لر ينه اصغا اولنماز

زيرا قبل الاخذ مولاى قديمك ملكى يوقدر كه فداء ملكنده متطوع اوله لر ومولاى قديمك ذمتنده غانمين ايچون
دينى يوقدر كه اداسنده متبرع اوله لر لكن بومسئله ده مولاى قديمى حاضر اولورسه اخذ ايله ملك قديمنى قصد
احيا ايلدكده فدا ايله اخذه قادر اولور واكر برعبد مأسورى بركسنه اعدادن اشترا ايدوب ياخود قسمتله برغازينك
سهمنه دوشدكدنصكره اول عبد برنسنه يى استهلاك ايدوب ياخود بومولاسى تجارته مأذون قيلمغله تجارت ايلدكده
اكادين لاحق اولدقدنصكره مولاى قديمى حاضر اولسه ينه فدا ايله اخذه قادر اولور زيرا فدا ايله حق اخذى
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اكامانع اولماز لكن بعد الاخذ عبده دينى تابع ولازم اولمغله مولاسى فدا
ايتمزايسه دين ايچون بيعنى مستلزم اولور زيرا حق غرما ماليتنده متقرر اولمغله ماليتى قنده دور ايدرسه برابر دائر اولور
نظيرى شول عبد جانيدر كه بعد الجناية اكادين لاحق اولوب صكره مقابلهٔ جنايتده ولى جنايته اعطا اولنه
بوبابده ولى جنايت دينى ادا ايتمزايسه اول دين ايچون بيعله قضا اولنور ونظير آخرى شول عبد مديوندر كه
مولاسى فوت اولوب ورثه يه انتقال ايليه بوبابده دخى ورثه دينى ادا ايتمزلر ايسه ينه دين ايچون بيعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فيه دخى بويله در واكر عبد مرقوم مديون اولديغندن مولاى قديمى فدا برله
اخذينه راغب اولمازسه آنك حقى باطل اولوب بومولاسى دينى قضا ايتمزسه بونك ملكنده ايكن دينى ايچون بيعى
واجب اولور واكر مولاى قديمى دينى بيلميوب اخذ ايلدكدنصكره دينى ثابت ومقرر اولسه رد وامساكنده مخير
قيلنور زيرا دين البته عيب اولوب ظهورى دخى بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشترى حادث اولان عيب آخر
منزلته نازل قيلنوب بوعيبله دخى حق رده واصل اولور نكته سى اولدر كه فدا ايله اخذينه رغبتى انجق كالاول
عودت عبد ايچون اولديغى ظاهر وفى الاصل ماليتى فارغه ايكن شمدى مستحق الماليه اولمغله عودتى كالاول
اولماديغى باهردر بوصورتده اداقيلديغى فداين استرداد وعبدى رد ايدرسه دينى بومولاسينك عندنده بيعله ادا اولنور
واكر عبدى امساك ايدرسه حين اخذنده عيبنى بيلوب راضى اولمش كبى اولمغله كندو عندنده دين ايچون بيعله قضا
اولنور واكر بعد اخذ المولى مأخوذ منه اولان كسنه غائب اولدقدن صكره غرما دينلرينى اثبات ايتمكله مولاسى
رد عبده عزيمت ايلسه كركدر كه قاضى ايكى اوچ كون اكامهلت ويره بومدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدى
اوزرينه رد وتحويل واولمازسه همان غرما ايچون بيعى تعجيل ايليه زيرا دين غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصكره
اكرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخيردر لكن مدت يسيره ده تأخيرى غرماسنه موجب ضرر كثير دكل
ايسه ده مدت طويله ده تأخيرى مستوجب ضرر وقيز اولمغله حكم مقرر اوزره تنظيم وتقرير اولنور كورمزمىسنكه
قاضى غرمايه خطابله مشترى تدارك ايديكز عبدى دينكز ايچون بيع ايده يم ديو تكليف ايلسه غرما دخى مشتريسنى
احضار ايدنجيه دك ينه ايكى اوچ كون محتاج توقيف اولورلر كذلك ملك مولاسنده مديون اولان عبدك
غرماسى بيعنى اراده ايتدكلرنده مولاسى بيع وفدا سندن كندويه انفعى ملاحظه ايچون ايكى اوچ كون
استمهال ايلسه كركدر كه قاضى مساعده ده استعجال ايليه پس مانحن فيه دخى بويله در واكر مدت مهلت چوب
مولاسى بذل فدا ياخود بيعله دينى ادادنصكره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسى آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بيعده اول عبد ملكندن خارج اولمشدر حال آنكه عيب عبد ده خصومت انجق ملكنده ايكن
مشروع وبعد الاخراج غير مسموعدر واما صورت فداده عيب عبد اولان دينى زائل وبعد زوال العيب
مخاصمهٔ عيب غير قابلدر واكر مولاى قديمى حاضر اولمادين تقاضاى غرما برله بومولاسى بذل فدا ايلدكدنصكره
حاضر اولسه ينه ثمن ياقيمتله اخذه قادر اولور زيرا بومولاسى عبدى ديندن تطهير وحالت اصليه سنه اعاده
ايلمشدر وبعد الاخذ بومولاسى مولاى قديمى اوزره برشيئله رجوعه قادر اولماز اماصحيفهٔ سابقه ده سبقت ايدن
مسئله بشقه در كه بونده بومولاسى كندو ملكنده حادث اولان دينى ادا قيلمشدر وبودينله انجق كندو حقى اولان
ماليتى مستحق اولمشدر بناء عليه برفرد اوزره رجوعى غير مشروعدر امامسئلهٔ سابقه ده بومولاسى ملكندن اسبق
اولان دينى ادا ايتمشدر واول دينله انجق مولاى قديمك ملكى اولان ماليتى مستحق اولمشدر پس اول ماليت
ينه مولاى قديمده ظاهر اولدقده بومولاسى آنك اوزرينه رجوعه قادر اولور كذلك صورت مذكوره ده بومولاسى
دين ايچون بيعنى اختيار ايدوب صكره مولاى قديمى كلوب ثمن ثانى ايله اخذه مباشر اولسه ينه مشترى اول
آنك اوزرينه برشيئله رجوعه قادر اوله مز امادينى مولاى قديمك ملكنده حادث اولمق بويله دكلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤيد ومقرر قيلنور كه دين عبد بمنزلة العيب اولمغله بومولانك ملكنده حادث اولدقده اوزرينه
عهدهٔ عيبك وجوبنه باعث اولور كورمزمىسنكه مولاى قديمى اول عيبه واقف اولدقده عبدى بومولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بو مولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده
عیب مذكور مولای قدیمك ملكنده ایكن ظهور ایتمشدر كورمزمیسنكه عبدی اول عیبله بو مولانك
اوزرینه رده قادر اولماز بو جهتدن اعدادن اشترا ایلین كمسنه كندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله سنده
بیع عبده مقتدر اولور واكر بر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صكره اعدادن اشترا ایلین
كمسنه نك ملكنده ایكن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن ید قاضیده
هالك اولدقدنصكره مولای قدیمی كلوب عبدی فدا ایله اخذ ایلسه بو صورتده غرما ایچون عبد اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره بركره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی
آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك ید قاضیده هلاكی كندو یدلرنده هلاكی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد كندو ملكنده ایكن بیع اولنان كمسنه دخی كرك عبده وكرك مولای
قدیمنه برشیئله مداخله ایده مز اكرچه دین عبدی كندو ملكی ایله مجبورا فی الحكم قضاسی انجق رقبهٔ عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لكن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بو مولاسی
برشیئ قضا ایتمش اولمادیغندن رقبهٔ عبد ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر كورمزمیسنكه مشتری اول
دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدكدنصكره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور رفعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور كه
بیان مشروحله مال مشتری اول ید قاضیده هالك اولدیغی كسب وضوح ایتمكله عبد اوزره برشیئله رجوع ایده مز
یاخود دینلور كه مسئلهٔ ابراده مشتری ثانی دین عبددن برشیئ قضا ایتمدیكندن عبد اوزره برشیئله رجوع ایتمدیكی كبی
مسئلهٔ مرقومه مثللو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لكن
وجه اول اصح واكملدر واكر بركمسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اكا
تخصیص اولنوب وفاتندن صكره رقبه سی بنم وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدقجه شو فرسمك ركوب ظهری اكا تخصیص وبعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو
وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیكی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور
بو صورتده بعد التنفیذ مشركین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمه یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده
ظاهر اولدقده موصی له بالخدمه حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبه حاضر اولمسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمه استردادینه احق اولمشدر وبوندنصكره
موصی له بالرقبه كلوب خدمتله وصیتی انكار ایلسه قاضی موصی له بالخدمته سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه
قیل یوغیسه سكا نسنه یوقدر دیمكه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك كه قاضی اكا عبدی انجق یدندن اسیر
اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی یوقسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منكر اوزره وجوب بینه امر متقرردر وبو مسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم
وتقریر اولندی واكر صورت مفروضه ده یالكز موصی له بالرقبه حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اكا حكم ایدر زیرا اسر اعدا ملكی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات
ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اكثردر لكن بو صورتده عبد اوزره غیرك ثبوت ید مستحقه سنی
اقرار ایلدیكندن قاضی عبدی اكا دفع ایتمیوب بلكه صاحب الخدمه كلوب قبض ایدنجیه دك ید عدله وضع ایدر
وبو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واكر موصی لهمادن بری
حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن بركمسنه اشترا
ایتمش اولوب بو صورتلرده صكره دن یالكز صاحب الخدمه حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جكدر كه آنك عبد ده حق لازمی متمكن
واول حق ابطال برفرد ایچون غیر ممكندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دكلدر بو صورتده صاحب الرقبه صكره
كلوب وصیت خدمتی انكار ایلسه انكارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمه ایچون فدا ایله حق اخذ ایله قضا
بالضروره وصیتله قضایی اقتضا ایدر كه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بو بیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بو جهتله عبد قبل الاسر بو اولدیغی

حالت

حالت اوزره ید صاحب الخدمته اعطا ووفاتنه دكین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی
اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمه صاحب الخدمتك كندو مالندن ویردیكی فدا ایله صاحب الرقبه اوزره
رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا
صاحب الخدمه احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دكلدر وعبد آنك ضمان
وملكنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دكلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمه حیاتده ایكن
بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمه ملك صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشكار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا
قیلدیغی بدیدار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور وبعد وفاته وارثی كندو مقامنده واقع اولمغله
اول دخی حیاتنده كندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واكر صورت مفروضه ده صاحب الخدمه
وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اكر صاحب الخدمه فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب كوریلور واكر امتناع ایدوب صاحب الرقبه
فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمه ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده
عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدر كه وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایكن امتناع فداده اول
ملكك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حقی فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر ووصیت خدمت
باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا ایله اخذنه نائل اولور وبو صورتده بعد الاخذ ید عدله وضع اولنمیوب همان
كندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اكرچه مجددا اول فدایی ادایه رغبت ایلسه
ینه حق خدمتی عودت ایدر لكن هنوز بوندنصكره رغبت ایدوب ایتمیه جكی نامعلوم اولمغله شمدی حقی متحقق
اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمه حضورلرنده حكم
مسئله بشقه دركه قبل القسمه حق صاحب الخدمه خدمتنده بلا فداء ثابت وبرقراردر واول وجهله
فرق مسئلتین آشكاردر وصورت مذكوره ده صاحب الخدمه صكره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه نك ویردیكی فداسنی اكا ادا واول وجهله من اول الامر كندو حاضر اولوب بدل فدا قیلمش
منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولور نكته سی اولدركه صاحب الرقبه
انجق ملكنی احیا ایچون بذل فدا ایتمكله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر وبعد الفدا كندو حقی اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولور كه فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون
اولمدیغی امر باهردر وهم عبدك حكم ملك موصی یه عودتی انجق فداسی ملك موصی له بالخدمه اوزره استقرارنده
بدیدار اولور پس موصی له بالخدمه اول فدایی ادا وعبدی اخذ واستیفادنصكره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لكن بو صورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین كمسنه دن موصی له بالخدمه فدا ایله اخذ
ایلدیكی صورت سابقه كبی ورثهٔ صاحب الخدمه بیع عبده قادر اولور لكن عبد بو صورتلرده بیع اولنوب ثمنی
فداسنه وافی اولمامشیكن بعد زمان عتقله بكام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه لازم اولنماز زیرا عبد بو دینك
سببی جوبنی اكتساب ایتمشدركه ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلكه مطالبهٔ ورثه انجق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا ایله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدركه آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بو صورتده اول عبد رد آبقده جعل
معینی اثبات ایدوب قیمتنك قلت وكثرتنه التفات ایلین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی
جعلنه وفا ایتمدكده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اكا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله در واكر مسئلهٔ مذكوره ده
قاضی صاحب الرقبه نك ویردیكی فدایی ادا خصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمشیكن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اكر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صكره دن اداء فدایه قائل اولورسه
ینه اخذ عبده نائل اولور واكر قاضی ابطال ایتمش ایسه صكره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ
عبده مجال قالماز زیرا فدادن امتناعی منكرك یمیندن امتناعی واحد الزوجینك بعد اسلام الآخر اسلامدن
امتناعی منزلنه نازل اولمغله تا كه حكمی انجق قضاء قاضی یه اتصال ایله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یؤخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرابی یانده باب دقت نشاندر برمسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطلله اشترا ایلدکده
مولاسی اخذعبدی مرادایلسه نظرا ولنور اکرقیمتی بیـك درهم یاخود اقل ایسه حاکم مولاسنه تمامابیك درهمله
اخذ یاخود عبـدن کف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشـتری‌نك عبدده مال متقوم جنسـندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادراولور اول دخی خمرحق مسلمده مال متقوم اولمامغـله انجق بیك درهمدر واکر
قیمتی بیك درهمدن اکثرایسه انجق کان قیمتیله اخذه قادراولور زیرا ثمنده دخول خمرایله حق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش کبی اولمشـدر وهم یالکز خمرایله اشترا قیلمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممکن اولمـازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولی در نظیری
شول مسلمدر که عبدینی بیـك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اکرچه اول عبـد
بوعقدایله حراولور اما قیمتی بیك درهم یااقل ایسه اوزرینه الف کامل الزام اولنور که کندویه سالم اولان عتق مقابله سنده
الفی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اکثرایسه اوزرینه تمام قیمتی قضااولنور که مولاسی یالکز الفه رضا ویرمشـدر زیرا
یالکز خمراوزره اعتـاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولورایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله مترتبدر واکرمسلم بزبورعبدی اعدادن بیك درهم ویکرمی شاة میتـه یاخود یکرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بوصورتده قیمتنك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخـذ واستیفا ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو وباطلدر لکن ضم خمر مفیـد وعاملدرنکته سی اولدرکه خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمرایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیـندن غیریلری حقلرنده مال متقومدرکـه خمرذمی‌یی
اسـتهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر امامیته ودم بشقه درکه ناسدن براهـل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
کورمزمیسنکه مسلم برشیئی خمرایله اشـترا ایلدکده قبضله اکامالك اولوب عبـد ایسه آنده عتق دخی نافذ اولور
امامیته ودمله اشترا ایلدکده مالك وعتقی نافذ اولماز کذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتـاق ایلدکده عبـد مجانا
آزاد اولور اما خمراوزره اعتـاقی بشقه درکه قریبا ایراد اولنمشدر واکر برعبـد برمسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
کلوب بو بنم عبـدمدر یاخود ملکمده تولد ایلمش عبـدمدر دیو اقامت بینه یه مبـاشرت وذوالید دخی بن بونی
مغـانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبـادرت ایلسه بوصورتده عبد اول مدعی‌یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملکنی اثبات ایلمشدر اماذوالید بینـه سیله ملکنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یامغـانمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبومعنی عبـدی مقدّما اعدانك اسر واحرازلری بیلنمدکجه موجب
ملك دکلدر زیرا محتملدرکه اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله‌لر یاخود عبد
بلااسر اعدایه آبق اولوب صکره غنیمتـده واقع اولمش اوله بلکه بینهٔ ذی الیدده اثبات ملکی بولنسه دخی ینـه
بینهٔ خارجه معـارض اوله مز پس بو ایمادقده عدم معارضه بالطریق الاولی در اماذوالید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدکدنصکره غنیمتـده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیـام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا برله دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالنی
وهم غرامت ثمنـله کندونك تملك عبده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنـه بناء قبول بینه سی واجبـدر
وهم اکرچه بینه لرحجج شرعیه در لکن بو بابده بینه‌لرنده منـافات یوقدر وبویله ایکی بینه‌ایله عمل ممکن اولدقده
ایکیسیله ده عمل واجبـدر وبینه‌ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حکمنده اولمغله قاضی اکادیلرسك
عبدی ثمنـله اخذ ودیلرسك بالکلیه ترك قیل دیو حکم ایدر زیرا اعدا عبـده شویله مالك اولمشلردرکه اسلام
یاذمتی قبول یاخود عبد ایله برابر داریمزه امانله دخول ایلسه‌لر مولاسی بروجهله اخذینه موصول اوله مز اماعبدده
احراز مشرکین ثابت اولمامق صورتی بشقه درکذلك بعـد الاحراز عبد ایله برابرامانله داخـل اولان حربی
اول عبـدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عبـده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقـام بایعه
قائم اولوب بایع داریمزه داخـل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصـل اولمدقدن صکره ملکی آخره
انتقـال ایتسه دخی متوصل اوله مز واکر برکمسنه عبـدده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبـدی ید مشتریدن
ثمنـله اخذ ایلدکدنصکره عبدی آزاد یا کاتب یامدبر یابیع ایدوب بعـده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
بدبدار اولسه اول کمسنه‌نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبـدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلاحجـه
قضا ایلدیکی ظاهر وملکله حکمینك بطلانی باهر اولمغله اول کمسنه‌نك تصرفاتی ملکینك غیریده واقع ایدوکی
واضح ومتبادر اولمشـدر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده قاضی مشتری‌یه عبـدی ثمنله اول کمسنه یه تملیك

مطلب الفرق بین الخمر وبین المیتة والدم فی التقوم وعدمه

اوزره اجبـار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن برکمسنه یه عبـدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبراولنمقـدن دون اولمیوب جبرسلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثللو جمیع تصرفاتی نافذ لکن جبرقاضیـده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرزکه مادهٔ مرقومه ده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبـار ایتمشدر وبیع مزبور وجوب ملکه سببدر اکرچه شرط جواز اولان رضا منعـدم
اولمغله فاسددر لکن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بوجهتله مشتری قبضله مالك اولور اماصورت مفروضه ده
قاضی سبب تملیکه ابتداء مبـاشرتله اجبـار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنـه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملکك دخی بلاسبب عدم ثبوتی متعین اولمغـله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
کورمزمیسنکه عبـد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول کمسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبـدی ایدوکنه
اقامت برله مجانا اخذ واعتـاق ایلدکدنصکره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنـای مذکوره بناء عتق
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور کذلك بعد القسمة قیمتله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بویله در
نکته سی اولدرکه بوصورتده اداقیلدیغی فداء ملکیدر یوقسه نفسی ایچون مجـددا اثبات ایلدیکی ملکك ثمنی
دکلدر اما جبرسلطانیده مشترینك بایع مکرهه اداقیلدیغی بویله دکلدر واکرصورت مفروضه ده مکان عبـدده
جاریه اولوب اول کمسنه دخی بعـد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسـه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنـه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطئ ایلدیکی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیـندر
بوندنصکره اکرچه موجب قیاس ولدك اول کمسنه‌دن نسبی ثابت اولمامقدرکه ثبوت نسب محلده شبههٔ حکمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیرمتثبتدر لکن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان کور یلورکه قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوکه سی ایکن اکا قربان ایلمشدر وثبوت نسبده ادنی برشبهه کافی اولمغـله محلده بودکلو مملوکیت دعونله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه که اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزالله قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرزکه غرور انجق اولوقتده متحقق اولورکه استیلادی محلده حقیقة یاحکما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبومعنی غیرموجوددرکه قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اکا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملکنه اعاده ایتمشیکن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضرورباتندن دکلدر نته کیم غیرك جاریه سنی شبهه ایله
وطئ ایدوب آندن ولد حاصل اولدقـده حکمی بودر اما برکسـنه آخر اوزره بینه ایله اثبـات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبـار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یااستیلاد یابیع ایلدکدنصکره شهود دین عبید ایدکلری ظاهر اولسه بونك حکمی مانحن فیهه مغـایردرکه بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذکوره کبی محتمل النقض اولمیـانلری
ابطال ایده مزنکته سی اولدرکه بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اکراه باطل منزلنده اولور
اما مانحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین کمسنه ایچون تملیك مبتـدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدرکه بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینـك تصرفاتی همان مالکی بالنفس اول تصرفات اوزره اجبـاری
منزلنده در ومحتمل النقض اولمیان تصرفات مکرهدن دخی رد اولنمیه جق وجه اوزره صدور ایتدکده نافذ اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقه درواکر مسـئلهٔ مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبـار ایتمیوب بلکه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بوصورتده مشترینـك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوکی کسب وضوح ایلمشدر وبیع موقوف قبـل اجازة المالك نه
ملکی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دکل بلکه فاسد در
زیرا اکا مالکی بلارضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور وبوصورت
ثانیه ده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظـاهر اولمادقجه صورت حقده اولمغله مشتری حکما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوکی مشهوردر امادعوای ملك قدیمله اخذ ایلین کمسنه‌ده سبقت ایلین جواب بشقـه‌درکه اول کمسنه
نك نظیری شول کمسنه درکه برشخصك یدنده بولنـان جاریه ایچون بوجاریه بنم ملکم ایکن بو شخصـه هبه
ایتمشیدم شمدی هبـه‌دن رجوع ایده‌رم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمکلـه قاضی جاریه یی اکا رد ایله
قضایه اقدام ایلـدکدن صکره جاریه یی اعتاق یااستیلاده اجتسـار ایدوب صکره شاهدلری عبید ایدوکلری

آشکار اولهایشته بوصورتده جاریه عقر وولدیله مقضی علیه اولان ذی الیداوزره رد قیلنوب همان مدعی بطریق
الاستحسان کندودن ثبوت نسب ولدایله کامکار قیلنورزیرا قاضی هبهدن رجوعله قضا ایتدکده جاریه یی
اکا ابتداء تملیك ایتمیوب بلکه ملك قدیمنه اعاده ایتمکله بوکسنه ذکری سبقت ایلین کسنهایله معناده مساوی اولمق
اقتضا ایدر واکر برکسنه بر عبد مأسوری مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا ایدوب هنوز یدنده ایکن
برکسنه کلوب بو عبد فی الاصل ملکم ایدی دیوادعا واقامت بینه ایله عبدی استدعا ایدوب قبل قضاء القاضی
ذوالید عن انکار اشترا ایلدیکی ثمنله بطریق الصلح عبدی ویرمکه راضی اولوب مدعی دخی بعدالاخذ عبدی
اعتاق یاخود جاریه ایسه استیلاد ایلدکدنصکره شخص آخر کلوب بو عبد یاجاریه بنم ملکمدر دیو اقامت بینهیه
مباشرت ایتدکده بینهٔسابقه تزکیه اولنمامشیکن بونك بینهسنی تزکیهیه مبادرت اولنسه بوصورتده قاضی مدعی
اولك جمیع تصرفاتنی نقض وابطال وعبد وجاریهیی اولاذی الیدی اولان مشتری یه رد وایصال ایدوب بعده
بینهسی تزکیه اولنان مدعی ثانی ایچون عبدی یاخود ولدیله برابر جاریهیی مدعی اولك اخذ ایلدیکی ثمنله اخذینی
قضایه استعجال ایدر زیرا ذی الید ایله مدعی اول بینلرنده جاری اولان تملیك مبتدا اولمیوب همان ملك قدیمنه
علی وجه الفدا اولغله ملك قدیمی ثابت اولمایجه بطلان فداسی دخی هویدا اولور و بلا سبب ثبوت ملك
ممکن اولمامغله ملکی منعدم اولان محلده تصرفاتندن بریسی نافذ وممکن اولماز لکن مدعی اول عقرجاریهیی
غارم اولوب اول عقر دخی ذی الیده سالم قیلنمغله مدعی ثانی یه ردی لازم اولماز که عقری دراهم ودنانیر اولمغله
فدا ایله محلندن فکی منتظم اولماز واکر مسئلهٔ مرقومهده مدعی ثانینك بینهسنی تزکیهدن اقدم ولد مذکور
خطأً قتل اولنمش بولنسه بینه عقرایله قیمت ولد ذی الید ایچون سالم قیلنور زیرا قیمت دخی عقر کبی دنانیر
ودراهم اولمغله مقابله لرنده مالك قدیمدن ثمندن برشیئك سقوطی لازم اولماز که مالك قدیمه لازم اولان انجق
فدا اولوب فدادخی انجق اصل ملکی ایچون ادا اولنور ایدی شمدی جاریهیی اخذ ایله سلامت اصل ملکی
کندویه متحقق اولدقدنصکره قیمت وعقردن نسنهیه مستحق اولهمزومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ شفعهیه مخالفدر که
برکسنه بردار مبیعهده دعوای شفعه ایدوب ذی الید دخی همان دعواسی اوزره یدینه تسلیم دنصکره دارده
حق شفعهسی بولنمادیغی ظاهر اولسه بردخی ذی الید داری یدندن استردادهقادر اولهمز زیرا شفعهایله اخذی
شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بینلرنده بالتراضی تملیك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ
مأسور تملك مبتدا اولمیوب همان ویردیکی فدا ایله ملك قدیمنی احیا اولمغله آنده حکم سابق اجرا قیلنور
واکر مسئلهٔ مرقومهده ذو الید بوعبد وجاریه فی الواقع ملکیدر دیو اقرار اوزره اکا اعطا قیلش ایسه بونده
مدعی ثانینك بینهسی تزکیه اولنسه دخی قاضی آنك ایچون برشیئله قضا ایتمیوب همان مدعی اولك جمیع تصرفاتنی
تنفیذ ایلك اقتضا ایدرزیرا ذی الید ملکنی اقرار ایتدکده اعتاق واستیلاد مثللو تصرفاتینك نفوذ واستقرارینی
دخی اقرار ایلمشدر وتصرفات مذکورهیه ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه صکرهدن بینه ایله اثبات ملك
ایلین کمسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذی الید نفوذینی اقرار ایلدکده بینه مقتدر اولماز توضیحی اولدرکه ذی الید
بو اقرارنده مدعی اولی تصرفات مرقومهیه مباشرت اوزره تسلیط ایتمش در وهر تصرفده فعل مسلط
علی صیغة المفعول فعل مسلط علی صیغة الفاعل کبیدر اما مسئلهٔ متقدمهده بشقهدرکه آنده برنسنه اوزره
تسلیط ایتمیوب همان قبل الاسر ملکم ایدی دیو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسلیمنه ابتدار قیلمشیکن
بطلان دعواسی بدیدار اولمشیدی واکر مسئلهٔ مفروضهده مقرله اولان مدعی اول اعتاق واستیلاد ایتمیوب
بلکه بیع یاهبهیه استعجال ایتمش اولسه بومثللو تصرفاتله صکرهدن قبل الاسر ملکم ایدی دیو اقامت بینهٔ زکیه ایلین
مدعی ثانینك حقی ابطال اولنماز زیرا بو تصرفلره ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه حق مالك قدیمی
باطل اولماز ایدی پس نفوذینی اقرارنده بینه زائل اولماز اما عتق واستیلادی بشقهدر لکن بوصورتده قاضی اولا
مقرلهك بیع وهبهسنی نقضله ذی الیده رد وایصال ایدوب بعده مدعی ثانی ذی الیدك اشترا ایلدیکی ثمن اول ایله
یدندن اخذ واستحصال ایدر اما مسئلهٔ مرقومهده بایع بالنفس ذی الید اولسه جوابی بشقهدرکه بونده قریبا
بیان اولندیغی اوزره مدعی ثانی مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایدرکه بونده بیعی مالکندن صادر اولمشدر
وبزباب فداء العبد الغصب اثناسنده بیان ایلدیك که مأسور منه ایچون ثمن یاقیمتله حق اخذی اکرچه ظاهردر
اما نقض تصرفه غیر قادردر اما مانحن فیهده ذی الیدك مدعی اول ایچون اقرار ملکی تملیك مبتدا اولمامغله
آنك بیعی مالك حقیقیدن صادر اولمادیغی هویدا درغایة الامر آندن اعتاق کبی محتمل النقض اولمیان تصرف

مطلب دقیق یتعلق بالشفعه

مطلب فعل المسلط بالفتح کفعل المسلط بالکسر

صادر اولورسه اخذنده حق مولای قدیمی باطل اولوب بیع کبی محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه
حق مولای قدیمی ابطال اولنمایوب همان اول تصرف نقضله عاطل قیلنمغله ذی الیده رد اولنوب آندن دخی
مولاسی ثمنله اخذه نائل قیلنور زیرا فدا ایله انجق مالکدن اخذه مستحق اولور بو قسمه غیرمالکدن اخذه مستحق اولماز واکر
صورت مفروضهده مدعی اول بعدالاخذ اعتاق یا استیلاد ایدوب بعده عبد وجاریه ملکی اولمیوب دعواسنده مبطل
اولدیغنده ذوالید ومدعی وعبد وجاریه جملهسی تصادق واتحاد ایلسهلر نظر اولنور اکر ذو الید عن انکار اعطا
قیلمش ایسه قاضی تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولمیانلرینی علی سواء ابطاله قضا ایدر زیرا حق آنلرکدر ومالك
اولمادیغنده تصادق ایتملریله بطلان تصرفاتی تحقق ایدر انجق مدعی واطئدن نسب ولد بطریق الاستحسان
ثابت اولور زیرا نسب بعد الثبوت نقضی قبول ایتمز وهم نسب انجق ولدك حق مقرری اولمغله تصادقلری
حق ولدده معتبر اولماز بوصورتده مدعی اول بعد الاخذ آخره بیع ایتمش اولوب بعده بطلان دعواسی اوزره
بومدعی ومشتری اول یعنی ذی الید تصادق ایدوب همان مشتری ثانی تکذیب ایلسه یاخود صورت متقدمهده
بعدالعتق والاستیلاد عبد وجاریه تکذیب ایلسه بوصورتلرده تصرفات مدعیدن برینك نقضی تصویب اولنماز
زیرا تصادقلری شرا ده حق مشتری ثانی یی وعتق واستیلادده حق عبد وجاریه یی ابطالده حجت دکلدر
غایة الامر مدعی نفسی اوزره بغیرحق اخذینی اقرار ایدوب شمدی تصرفلریله استهلاککی بدیدار اولمغله اقراری
انجق نفسی اوزره حجت نافذه قیلنوب ضمان قیمتله مؤاخذه اولنور بوبابده ذی الید ایچون اوزرینه لازم اولان
قیمتله مقدما ویردیکی ثمنی بربرینه تقاص ایدوب قنقی جانبده فضله وار ایسه آنی جانب آخره رد ایله استخلاص
ایدرلر لکن بووطئنده اوزرینه الزام عقر اولنمایوب ولدی دخی بلا قیمة حر قیلنور زیرا ضمان قیمت مضمونده
وقوع ملکه سبب اولوب اولدخی اوزرنده حین قبضندن تقرر وتعین ایتمکله استیلادی کندو ملکی اوزره
واقع اولدیغی تبین ایتمشدر واکر صورت مفروضهده ذی الید عن اقرار اعطا قیلمش ایسه قاضی اعتاق
واستیلاد کبی محتمل النقض اولمیان جمیع تصرفلرین تنفیذده توقف ایتمز که ابتداء امرده بوتصرفلرك نفوذنده
تصادق ایتمشلردر وبوتصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلریله آنلره نقض وخلل تطرق ایلمز
غایة الامر مدعی اقراری اوزره عبد وجاریهیی بغیرحق اخذ ایدوب عندنده محتبس اولملریله قیمتلرینی ضامن اولور
نته کیم مسئلهٔ متقدمهده عبد وجاریهنك تکذیبلری ضمان قیمتلرین متضمن اولمشیدی اما بیع وکتابت مثللو
تصرفلرین قاضی ابطال وعبد وجاریهیی کیروذی الیده رد وایصال ایدر زیرا تصرفات مرقومه محتمل النقض
اولوب آنلردخی حق کندولره محصور ایکن اول تصرفاتك مباشری مالك اولمادیغنده تصادق ایتملریله
بطلان تصرفاتنده دخی توافق ایتمش اولورلر بوصورتده محل نزاعلری عبد اولوب مدعی بعد الاخذ آنی مکاتب
قیلوب بدل کتابتدن بعضیسنی استیفادن صکره بطلان دعواسنده جمیعا تصادق واتحاد ایلسهلر اعدادن
اشترا ایله ذی الید اولان مشتری اول عبدی بدل کتابتدن اخذ ایلدیکی مبلغله برابر استرداد ایدر زیرا مبلغ مزبور
تصادقلری اوزره کسب عبدی ایدوکی مصدق اولمغله اکا دخی غیریدن احق اولور اما تصادقلری بدل
کتابتی تماما ادالرله نفوذ عتقندن صکره حاصل اولمش ایسه بعد الوقوع محتمل النقض اولمیان عتقنی نقض
ایلك غیرقابلدر لکن بوصورتده قیمت عبد وقت اداء کتابتده وقت اخذندن ازید اولمش ایسه کرکدر که مدعی
وقت اداء کتابتده قیمتنی ذی الید ایچون ضامن اوله زیرا مدعی نفسی اوزره ملك غیری استهلاککنی اقرار واستهلاککی
دخی انجق بدل کتابتی وقت استیفا سندهاستقرار ایتمشدر پس ضمان قیمتنده اول وقته اعتبار اولنور وبوبابده
بدل کتابت دخی ذی الیده رد اولنور زیرا مدعی مکاتب ذی الیدك کسب عبدی اولدیغنی اقرار ایتمشدر
وعبد دخی اول بدلی هنوز مدعی اکا ضمانله مالك اولمادین کسب ایتمشدر که وقت استیفاء کتابتده قیمتنی ضامن اولمغله
عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وکسبی وقت مذکوردن اقدم اولمغله ذی الیداوزره ردی لازمدر اما قیمت عبد
انقص اولمش ایسه بوبابده ذی الید دیلرسه مدعی یه یوم قبضنده قیمتنی تضمین ایدر زیرا مدعی عبدی نفسی
ایچون بغیرحق قبضنی اقرار ایتمکله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لکن بوبابده بدل کتابتی مدعی یه سالم اولور زیرا
بوضمانله عبدهوقت قبضندن مالك اولمشدر وکسبی بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك کسبی
مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعی یه سالم قیلنور کذلك مدعی عبدی مکاتب قیلمیوب انجق عبد بعد الاخذ
اکتساب مال ایلدکدنصکره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ایلسهلر بینه ذی الید یوم قبضنده
قیمتنی اکا تضمینه قادر ومدعی دخی بوتقدیر اوزره تملك کسب عبدهمقتدر اولور وبو مسئلهده قیمت عبد

مطلب النسب لا ینقض بعد الثبوت

قبل الموت تزاید ایتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیادهٔ قیمتن قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنمازز یرا بدنده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتنی ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین
قیمته مستملك اولور زیرا غصب واستهلاکدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا
استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استملاك ایدر مؤلف بی نظیر
بومسئله یی تنظیرده دیرکه مدعی مر قوم شول کمسنه منزلنده درکه بر عبدی حر ومیته کبی ثمنی اولمیان بر شیئله
صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بوقولنده شول روایته اشارت مرهوندر که میته ودم
مثللو نسنه لر ایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولمازسه ده ینه قبضله مضموندر لکن بومعنی جناب مؤلفك مبسوطده
اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقد مزبور اصلا منعقد اولمامغله همان بیلرنده تسلیم مالکله
برقبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه‌در دیمشدر لکن اصحی بو محلده
ذکر ایلدیکی قول افصحدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده
اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمزمیسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده ینه قیمتله
مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هویدا اولسه تدبیر دخی اعتاق کبی محتمل النقض
اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بوصورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض ویوم تدبیرنده قیمتلرندن
قنقیسنی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد ما بعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی
محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیانمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبنی ضامن ایچون سالم
قیلنور که ضامن وقت قبضندن یاوقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
واکر محل تزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب
یاخود کتابله بدل کتابتی اداد نصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی
اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بوصورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمزه بناء بیلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنید خی
شو وجهله تفهیم وتبیان ایده رزکه مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استملاك ایدر وبعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضمانله
جاریه یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال
اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده دیرزکه بلی بویله در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایتمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقجه حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری
باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه میاننده
جهت فارقه واردر که مسئلهٔ سابقه ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدی تصادقلرنده تصدیق ایتمیشکن اداء
کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض
ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدیك وبومسئله ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی
متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه ده مکاتب
آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتق نافذ اولمیدیغی نفسنده ثابت اولمشیدی پس
مقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه
اعتبار ایله در یوقسه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتبار ایله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض
اولمیان نسنه نك وجودی اوزره مقتصر اولور وبومعنی بدل مقبوضده غیر موجود در وبومسئله ده مکاتب
آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل برله
عتقندن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله مز بناء علیه بومسئله ده مدعی بدل کتابتی ذی الید اوزره

مطلب المشتری عبدا بالحر او المیتة فهلك عنده هل یضمنه للبائع ام لا

مطلب المقبوض علی سوم الشراء مضمون بالقیمة

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك وبو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدر که بومسئله ده قیمت عبده تزاید کلسه دخی
انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر
ایتمکله استیفاء بدلده تکرر احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله
وقت استیفاده ضمان قیمتی متضمن اولور وبوفرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولور که مدعی
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله جقدر وبومسئله ده ضمان قیمت همان
عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده
واصل قیلنور مؤلف بغدیل مسئلهٔ مشروحه یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه عبد مأذون
مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب ادا برله عتق ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتنی تضمینه قادر اولورلر
زیرا مالیت رقبه سی دینلرینه آنلرك مستحق ایکن بدل کتابتی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی
کتابتی ابطاله آنی قن محض ایدوب دینلری ایچون بیعه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه
بدل کتابتی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه یی مزید ایضاح ایچون دیرکه برکمسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدی غصب
ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو مغصوب ایدوکنی بیلمیه رك غاصب آنی
مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا برله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بیلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتمشلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بوصورتده
قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقنده قیمتلرین تضمین ایتمیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتی
تعیین ایدرکه احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله مستبین اولمشدر کورمزمیسنکه بدل کتابتی استیفا
ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبده واصل اوله مز
بوجهتله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
اولنان بدل کتابت سالما غاصبده متثبت قیلنور والله الموفق

باب مالایکون فیئا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حربه احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان
اموال بو بابده مشروحه الاخوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
دار الحربه احراز ندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستنقاذ ایلسه لرکرکدرکه
عبدی قبل القسمه وبعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالی آنی ضمانندن اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر وبوقول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنوربری اولدرکه
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر وبویله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره
بطریق القهر مستولی ومتملك اوله مز وجه ثانی اولدرکه رد عین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شویله
واجب اولمشدرکه رد عینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلمغی مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولمازکه بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه لرده تأثیری یوقدر بوصورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
مجانا اخذ ایلدکده کرکدرکه سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار اسلامده
بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده غصب ایدوب
بعده مرتد اولان بر عورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدرکذلك ذمی غصبدن مقدم
یامؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
ومؤلف دقت نهاد بومسئله لری انجق شول نکته یی بیان ایچون ایراد ایلمشدر که ناقض عهد اولان ذمی
ودار الحربه لاحق اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا
بونلر مغصوبلر ینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبی صاحبنه رد وایفا قیلنور
اما مرتد یاخود ناقض عهد اولان ذمی دار الحربه لحوقدنصکره برمسلم یاذمینك مالنی غصب ودار الحربه

ادخالندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر بو صورتده فيئده انقياقيلنور زيرا ردت ونقض عهد ايله
دار الحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر وحربينك مال مسلمی غصبی استهلاكی كبی موجب ضمان دكلدر
لكن مسئلهٔ سابقه‌ده حين غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاكی موجب ضمان اولمغله غصبی دخی
موجب ضماندر و بو مسئله‌ده ضمان ورد ايله مطالبه اولنامغله احرازی تام وتملكی تمام اولوب بعده استيلاء
مسلمين مال حربی اوزره مترتب وغنيمت قيلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء عليه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزلری حكمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتيله رد وايصال قيلنور دكورمز ميسنكه
صكره‌دن مسلم اولسه بو مسئله‌ده مال مرقوم اكا سالم ومسئلهٔ سابقه‌ده صاحبنه ردی لازمدر و قياس استهلاك دخی
بو سياق اوزره دركه اولا حربی اولوب صكره مستهلك صكره مسلم اولورسه اوزرينه ضمانی واجب اولميوب
اولا مستهلك صكره حربی صكره مسلم اولورسه صاحبی ايچون ضمانی مستوجب اولور كذلك بر حربی امانله
داريمزه دخول و بر مسلم يا معاهددن غصب مال ودارينه ادخالدنصكره قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه
اول مالی صاحبنه رد وايصال ايدر ومال معهود غنيمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربی بلا استيمان قصد غارتله داريمزه دخول ايلسه حكمی بشقه‌دركه داريمزده مستأمن اولدقده مغصوبنی
استهلاككه ضامن اولديغی كبی اخذ ايله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی غير تامدر اما غارتله دخولنده استهلاككه
ضامن اولمديغی كبی اخذ ايله دخی ضامن اولمامغله آنده احرازی تمامدر واكر اوزرينه ضمانی لازم اولان مغصوبی ايله
دار الحربه داخل اولدقده آنك يدندن دخی شخص آخر غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايلدكلرنده ملكلری
غاصب اولی غاصب ثانی‌يه تعرضدن منع ايلدكدنصكره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر بو صورتده مال مرقوم
غاصب ثانی‌يه سالم اولوب كرك صاحب المال وكرك غاصب اول اكا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زيرا غاصب ثانينك
احرازی من جهة الحس تمام اولمشدركه اول مال اوزره تغلب ايتمشدر ومن جهة الحكم دخی تمام اولمشدركه
ملكلری غاصب اولی استردادندن منعله تعصب ايتمشدر پس غاصب ثانی حين اخذنده حربی اولوب استهلاككه
ضامن اولمديغی كبی غصبله دخی ضامن اولماملغله اول ماله تملكی متعين اولمشدر وهم بر حربی دار الحربده
برمالی وصف موصوف اوزره يد مالكندن اخذ ايلسه دار ايله وقوت ملكلری ايله احراز بولنمغله اكا البته مالك اولور
كذلك يد غاصبدن اخذنده دخی متملك اولور بو صورتده غاصب اول صاحبنه قيمتنی ضامن اولور زيرا اوزرينه
واجب اولان رد عينی متعذر اولدقده خلفی اولان رد قيمت متقرردر واكر مسلمين اول دار اوزره استيلا واول مالی
استغنام ايلسه‌لر صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايله بكام قيلنور زيرا مال مرقوم غاصب
ثانيدن اخذ اولنان اموال سائره‌سی كبی غنيمت اولمشدر وفی الاصل مال مسلم ايكن غنيمتده ظاهر اولان امواله
حكم شرعی بيان ايلديكيمز منوال اوزره‌در واكر دار الحربده بولنان ايكی مسلم مستأمن ياخود ايكی اسيردن بريسی
آخرندن برنسنه‌سنی غصب ايدنصكره مرتد اولوب مغصوبنی رددن امتناع واول بلادك ملكی دخی امتناع اوزره اكا
اتباع ايدوب بعده اول دارك اهلی قبول اسلام اوزره اجتماع ايلسه‌لر بو صورتده مغصوبی صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور و مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه‌لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا رد وايفا
قيلنور زيرا بو مسئله‌ده غاصب ضمان مأخوذنی مستوجبدر واستيجاب ضمان اگرچه ايكی مسلم مستأمنده نمايان‌دركه
بر مستأمن آخر مستأمنی قتلله ضامن اولديغی كبی مالنی استهلاككه دخی ضامندر كذلك غصبی دخی ضمانی
متضمندر لكن ايكی اسير مسلم حقلرنده بعض اصحابمز ديديلركه قول منقول انجق امام محمد رحمه الله تعالی عليهك
قول مقبوليدركه آنك عندنده دار الحربده اسيری مسلم آخر قتل ايلدكده اول اسير حكم ضمان نفسنده مستأمنك
نظيريدر كذلك حكم ضمان مالنده دخی مستأمنه نظير اولنور اما عند ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده
احد الاسيرين آخرينی قتل ايلسه بدل نفسندن برشيئه ضامن اولماز پس غصب مالی دخی ضمانی متضمن
دكلدر شارح الكتاب امام سرخسی روح الله تعالی روحه الانسی ديركه بو بابده اصح اقوال قول
مذكور جميع ائمه‌نك اجماع مقاللری اولمقدركه مسلم قنده بولنسه حكم اسلامی معتقددر و بو اعتقاد ايله
مغصوبنك رد عينی مستوجبدر ومحل معصوم متقومده رد عين متعذر اولدقده ضمان قيمتی خلفدر و مال مسلم
اسر ايله تقومدن خارج دكلدر نكته‌سی اولدركه مسلم اسير اولسه دخی ينه اهل دار اسلامدندر
كورمزميسنكه دار اسلامده بولنان زوجه‌سی آندن باين اولماز بناء عليه مالنده احرازی كنديه يدينه اعتباريله
حكما باقی اولوب غاصبی ضامن اولور وضامن اولدقجه احراز غاصب تمام اوله مز واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب

ومسئلهٔ مزبوره اواخر كتابده باب
معاملة المسلم المستأمن اثناسنده
بو مجلده ذكر اولنان جوابك خلافی
اوزره ذكر اولنمشدركه مراجعتله
ظاهر اولور منه

مذكور

مذكور دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكی شخصك يدلرنده ظهور ايلسه نظر اولنور اكر استيلاء مسلميندن اقدم
اول دارك اهلی قبول اسلام ايتمشلر ايسه مغصوبی صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زيرا غاصب نفس اسلامله احكام
اسلامی التزام ايلمشدر ومغصوبی صاحبنه رد احكام اسلامدن ايدوكی مالا كلامدر قال عليه السلام على اليد
ما اخذت حتى ترد يعنی ذی اليد اوزره بغير حق اخذ ايلديكی نسنه‌يی رد واجبدر تا رد ايله عهده‌دن خروج
ايدنجيه دك وغاصب مرقوم اوزره رد عينی واجب اولدقدنصكره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملكلری ايله
غالب اولسه دخی ينه تمام احرازی جالب اوله مز واكر استيلاء مسلميندن اقدم قبول اسلام ايتمشلر ايسه غاصب اول
استيلا ايلين مسلمين ايچون فیء اوله جغی مالا كلامدر زيرا دار الحربده اسلامندن صكره نفسنی دار اسلامله احراز
ايتمديكندن بعد الاسلام ردتله ينه حربی اولمغله استرقاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دار الحربه لاحق اولان كمسنه‌نك حكمی بشقه‌دركه اول كمسنه نفسنی مسلم ايكن دار اسلامله احراز ايتمكله
آنك حربيتی قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأكد وتقرر ايله ممتاز اولمشدر وما نحن فيهده مغصوب منه كرك
قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زيرا مجرد دار الحربده قبول اسلام ايتمكله مالی نه حقيقة
ونه حكما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمين اول دار اوزره استيلا ايدوب شخص مرقومك مالی دخی كندو
يدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار اليد احرازی سبقت ايتمكله اول ماله كندو احق اولور ومعنای مرقوم آنك مالی
دار الحربده مسلم آخر غصب ايدوب بعده اول غاصب ردتله حربی اولديغی صورتده معدومدر زيرا مال معهود
نه حقيقة ونه حكما يدنده موجود اولمديغندن غنيمت مسلمين قيلنوب سبيل احدی صاحبی اوزره مسدود اولمشدر
وبعض اصحابمز ديديلركه اشبو دار الحربده قبول اسلام ايلين حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبی حين غصبنده
حربی اولدقده صحيح اولور بوقسه سابق الذكر ايكی مستأمن وايكی اسير حقلرنده وضع اولنان مسئله كبی بونده دخی
غاصب حين غصبنده مسلم اولوب صكره مرتد اولدقده ترجمه اولنديغی وجه اوزره اصل كتابده تصريح اولنان
جواب قطعا تصحيح اولنماز كورمزميسنكه مؤلف همام اشبو مسئله‌ده حق غاصبده فالغاصب فیء لمن اصابه
ديميوب انه يجبر على الاسلام ديمشدر زيرا غاصب حين غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادی اولايدی اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف الیف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب يجبر على الاسلام
مقالنی ايراد ايدرايدی پس توجيه كتاب ايچون كاتبدن صدور غلطه حملی ارتكاب ياخود مؤلف كرامی مآب اولا
بو مسئله‌يی ايكی مسلم يدلرنده وضع ايتمشيكن حسب البشريه وهمی مسلمدن غصب ايلين حربيده وضعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ايلمشدر ديملكی استصواب ايتمك كركدر نكته‌سی اولدركه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حربيتی مجرد اسلامله بر دخی وجها من الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأكد اولمغله بعد الردة
اسلامی قبول ايتدكده وجوب قتلی صريحدر بوقسه فيئده ادخالی صحيح دكلدر واكر بر مسلم مسلم آخره برشيئنی
ايداع ومودع ديار سائره‌يه خروج ايدرسه اول وديعه‌يی برابر اخراجه اذن ورخصتن ايذان واسماع ايتدكدنصكره
مودع مرقوم ارتداد ايله دار الحربه لاحق اولمغله صاحب الوديعه دخی دار الحربه واروب حقنی طلب ايتدكده
مودعك منع ومكابره‌سی متحقق اولوب اول بلادك ملكنه رفع اختصام ايتدكلرنده اول ملك دخی يد مسلمی مالندن
منعله دفع خصام ايليوب صكره اول بلادك اهلی قبول اسلام ايلسه‌لر بو صورتده اول وديعه اول مودعه سالم
قيلنوب صاحبی استرداد ايله بكام اوله مز زيرا مودع مرقوم دار اسلامده ايكن اول وديعه‌يی ضامن دكل ايدی
ودار الحربده حربی اولمغله استهلاكی ضمانی متضمن اولمديغی كبی صاحبندن منعی دخی غير متضمندر وهم
دار الحربده بو منعی حكم غصبنده داخل وكندو دخی هنوز غصب ايتمش منزلنه نازل وقوت ملكلری ايله تمام
احرازی دخی حاصل اولمشدركه بوندنصكره قبول اسلام ايلسه مال مزبور سالما اكا واصل قيلنوب غنيمتده واقع
اولسه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اكا تواصل قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده دار اسلامده
ايكن اول مالی غصب ايتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد وايصال اولنور زيرا بو صورتده غصبله ضمانی دار اسلامده
ايكن مقرر اولمغله صكره‌دن دار الحربده بعد الطلب منعله ضمانی معتبر دكلدركه حكم غصب اول هنوز باقی
ايكن غصب ثانی اعتباره شايان اولمامغله بو منعك وجود وعدمی سيان كورلور اما صاحبی دار الحربده طلب
ايتدكده اول غاصب همان مالنی اكا تسليمه شتاب بعده مجددا تغلبله كيرو اخذ واغتصاب ايدوب ملكلری دخی
استرداددن يد صاحبنی قصر ايله قطع جواب ايلدكدنصكره اول دارك اهلی اسلامله شرفياب اولسه‌لر بو صورتده
مال مرقوم سالما غاصب ايچون ايجاب اولنور زيرا صاحبنه رد ايله حكم غصب اول منتهی واوزرينه لازم اولان

ردعینی ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربی بو امغله غصبی موجب ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی برتقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب ملکلرینه رفع خصام اول دخی ینه غاصبه ردینی التزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذایتمش اولمغله حکم سابقله تسویه یه اقدام اولنور زیرامغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذایلدکده غاصب ضمانندن بری ومال مزبور مغصوب منه ایله دارالحربه هنوز داخل اولان مال آخر حکمنه ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ وقوت ملکلری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی متحقق اولمشدر واکر دارالحربده اهل حربدن ایکی کسنه قبول اسلام ایدوب بعده احدهما آخردن برشیئی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کسنه دخی هنوز اسلاملرنده ثابت واستوار اولسهلر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی وجوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز ومتملك اوله مزکه ایکی مسلم داراسلامده ایکن حکم سلطان مسلمینله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه مستملك اولور اما صورت مفروضه ده اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه لرمغصوب اول مسلمینه فیٔ اوله جغی ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی اخذه غیرقادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله محرز اولور حتی دارالحربده عقاری اوزره یدی متأکده اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایده رز وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالحربده حربی یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق یدنده بولنوب یاخود مسلم یامعاهده ایداع ایلدیکنی محرز درکه کندو یدی احرازه صالحه برید معتبرهٔ محترمه در و بومودعلرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در ومعنای معهود ید غاصبده غیرموجوددرکه غاصب مسلم اولمغله یدی یدمحترمه ایسهده مقام یدمالکه غیرقائمه در پس مال مرقوم برفردك یدنده بولنمیان اموال ملتحق اولمغله فیئه ملتصق قیلنور دکورمزمیسنکه دارالحربده اسلامندن صکره مالنی دارالحربده ترکله داریمزه خروجندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسهلر مسلم ومعاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی غنیمته ایفا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایده مز زیرا حکم اخذی مالنی داراسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر وذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع وتأصیل اولنمشدر اماقول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیٔ مردوده درمکر اول مالی دارالحربده برحربی مسلم مرقومدن غصب وبعده تحصبنی انکار واول دیارك ملکی دخی مالی مالکندن منعه اجتسار ایلیه بوصورتده احراز حربی اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکاتملکله بکام قیلنور اما بوصورتك غیریده مال مسلم دارالحربده کرك کندویدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعینك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه تسلیمی التزام اولنور وبومسئلهنك بیانی قریبا تقدیم وتبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوکالة فی الفداء فی العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترا یه برکسنه یی توکیلنه متعلق مبحث اصیلدر برکسنهنك عبدی اسیر اولوب اول کسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلین شخصدن ثمنله اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بوتوکیلی تجویز وتکمیل قیلنور که مشتریدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخری کندو مقامنه اقامته دخی متملکدر واول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجیه دك مشتری ایله شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ایلدکده مشتری یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبدحق وکیل اولمغله تسلیم فدادخی آنك اوزرینه ایجاب وتحمیل اولنور نکنه سی اولدرکه وکیل مباشرعقد در وحقوق عقد انجق عاقده متعلقه در وعاقد غیرایچون عاقد ایسهده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقدمنزلنده درنته کیم ابتداء شرابه وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدر که آنده وکیل سبب ابتداء ملکه مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندویه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکلده ثابت کبی قیلنور

مطلب المسلم لا یملك مال غیره بتغلب السلطان

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعنای معهود مانحن فیهده غیرموجود درکه بونده عبدصاحبینك ملك قدیمنه رجوعی مقصود در پس لازمدرکه بوبابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبرکبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق ومعقود اولمیه جوابده دیرزکه اکرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیکز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری وآندن اشترایه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امرمحققدرکه وکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قیل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب ایلمشدر وبومثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلنمق غیرمعتبردر اماوکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطاقیل دیمکله عقدی اضافت مالکه شتاب ایدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اکا شرا ایله امرایلین مالك حقنده ایجاب اولنور زیرا بوبابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل ولحوق عهدهدن متنزل اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اکر مدعی یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شومال اوزره بنمله مصالحه قیل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهدهدن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر بومسئلهده معنای فقهی اولدرکه عقد محرر ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زیرا هم غیره اضافتدن استغناسنه اعتبار ایله وهم اعدادن اشترا ایلین کسنه بوعقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابلهسنده ابتداء ملکنی ازاله قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت بیدار اولمشدر وخلعه ودم عمددن صلحه مشابهتی دخی آشکاردر پس شرایه مشابهتنه نظرایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اماخلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهدهدن برنسنه واجب اولمامغله ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور وعلی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا وعبدی قبض وموکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش برعیبه واقف اولسه عیب مزبورده مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر وبوعقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بینلرنده خصومت ممکن اولمیوب مخاصمه برله عیبله رد واسترداد ثمنه انجق وکیل قادر ومتمکن اولور بوصورتده عبد یدندن اخذ اولنان مشتری عیب مزبور بندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهرحال شاهد مقالی اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بردلیل قائم اولمدقجه اقرب اوقاته احالهسی لازمدر اماعبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قیلمش ایسه وکیل ایچون توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه یه قدرت یوقدر زیرا بومخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی بومخاصمه ده عبدی ید موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیرقادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رددن توکیل جدیده محتاج اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعی مسموع اولماز زیرا وکیل بوبابده وکیل بالشرا منزلنده تنزیل اولنمشدر ووکیل بالشراده حکم شرعی بوتقدیر اوزره ایدوکی بزشرح المختصردن کتاب البیوعده شرح وتحریر ایلدیك واکر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله قولی بلاحجة قبوله سزا کورلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بوصورتده وکیل یمین ایدرسه موکلك حضور وغیبتنه باقیوب عیبله ردده قادردر مکرمشتری مدعاسنه اقامت بینه یه مباشر اوله بوتقدیر اوزرده بینه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور امامشترینك بینهسی بولنمایوب وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عندالموکل موجود ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمین اکاممکن اولمامغله بوامتناعنده مضطر وبواضطراری انجق غیرایچون عملنده اکالاحق اولمغله عبدلك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تحلیف الوکیل فی بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده یمیندن امتناع ایلیه لکن بوصورتده وکیل ادعاء مشتری اوزره عیب مذکورك عند الموکل وجودینی اقرار وموکل انکار اوزره اصرار ایلسه اول بابده موکل عبدی وکیله الزام قیلمغه کسب اقتدار ایدر زیرا وکیل حین استحلافنده سکوت اید وب نکوله اوزرینه قضا اولنمق ممکن ایکن بواقرارنده مضطر اولمدیغی متبیندر نظیری شول وکیل بالبیعدر مبیعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولندقده همان اقراره اسراع ایلیه بوصورتده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بینه یه اقدام اید رسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الموکل مثللو اولمغله عبد همان موکله الزام قیلنور وبو بابده وکیل نفسنی لحوق عهدهدن بری قیلمقده مضطر اولمغله موجب اقرارینی اثباتده خصم شرعی ایدوکی مقرردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده وکیل مشتری بی عندنده حادث اولان عیبدن ابرا قیلسه ابراسی کندو حقنده تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصومتده نفسی ایچون عاقدکبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اما موکل بوصورتده مخیردر که دیلرسه عبدی اخذ ایله وکیلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وکیله الزامله تقاضی ایدر زیرا ابراء وکیل اکرچه معامله ایلدیکی مشتری حقنده صحیح لکن حق موکلده باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرادر که بعد الشرا عیب مشترایه راضی وموکل عدم رضا ایله متقاضی اوله نکتهسی اولدرکه بوصورتده موکل ایچون وکیل اوزره ووکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاء وکیل کندو حقنی اسقاطده عامل وحق موکلی اسقاطده غیر عاملدر سؤال اولنورسه که بوعقدك حکمی انجق عبد مزبور مأمورنك اولان صاحب العبدك ملك قدیمنه عودت اولوب برفرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سببی یوغیکن عبد وکیله الزام اولنمقده وکیل اکا ثمنله تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابده دیرز که ذکر اولنان حکم عقد بونده تمام اولمشدرکه عبد مولاسینك ملك قدیمنه عودایله انجام بولمشدر انجق موکل قبول عیبدن امتناع ووکیل اکا رضا کوستردکده موکل وکیلنه غارم اولدیغی ثمنله تملیك ایتمش کبی اولدیغندن ملك عبد انجق موکله ثابت اولمغی اقتضا ایلمشدر حتی وکیل بالشرا دخی بویله درکه وکیل مشتراسنه طرف موکلدن مالك اولوب طرف بایعدن متملك اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعده وکیل عبدی کتوروب عیبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موکلك بعد القبض بوعبدی عیبله رد ایچون سنی مجددا توکیل ایتمدی دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقیلدر زیرا وکیل امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجترا قیلمشدر پس قول قول المنکر مع الیمیندر لکن استحلافی فعل غیر اوزره اولمغله یمینی علم اوزره اوله جغی مستبیندر بوصورتده مشتری وکیلدن توکیل جدید اوزره طلب یمین ایلسه وکیل اوزره یمین تعیین اولنماز زیرا وکیل مدعی اولمغله اوزرینه انجق بینه لازم ویمین انجق جانب منکره ملازم ایکن یمینی محلندن محل آخره نقل وتحویل حکم جوازه ملایم کورلمز بوصورتده وکیل توکیل جدیدی اثبا تدنصکره مشتری سنك موکلك عیبه راضی اولمشیدی دیوب وکیل آنی تکذیب ایلسه بونده مشتری امر عارض اولان رضاء موکلی مدعی ووکیل منکر اولمغله قول قول وکیل اولمق لازم التصویبدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیبه راضی اولمشیدیك دیو ادعا ایلدکده قول قول وکیل منکر اولدیغی کبی رضاء موکلی ادعاسنده دخی بومعنی امر ظاهردر لکن بو بابده رضا انجق موکل اوزره ادعا اولنمغله وکیلدن یمین استدعا اولنماز زیرا استحلاف اولنسه علی وجه النیابه استحلاف اولنمش اولور یمینده ایسه نیابت غیر جاریه در وهم بومثللو دعواده موکل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زیرا مشتری ایله قطعا معامله یه مباشرت ایتمشدر که آنی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن غیری تحلیفه نیجه مقتدر اولور امارضایی وکیل اوزره ادعا ایلدکده آندن مطالبهٔ یمین ایلسه بومطالبه اوزره تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسنه ادعا ایتمشدرکه وکیل آنی اقرار ایلسه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر وبز قریبا بیان ایلدیك که بوخصوصده وکیل نفسی ایچون عاقد منزلنه تنزیل اولنور پس اوزرینه رضا ادعا اولندقدنصکره انکار اید رسه استحلافی بدیدار در وبعد الاستحلاف نکول واحجام اید رسه عبد اکا الزام قیلنور بوصورتده موکل قبول عبدده مخیردرکه یمیندن نکوله بطریق البذل یاخود بطریق الاقرار وکیلك عیبه رضاسی مقرردر واکر مشتری موکلك حال غیبتنده عیبه رضاسی اوزره حضور وکیلده اقامت بینه اید رسه بینه ایله ثابت معاینه یاخود اتفاق خصمینله ثابت کبی اولمغله مقبولیت بینهسی متبینه در حتی صکره دن موکل کلوب رضاسنی انکار ایلسه مسموع اولماز که وکیلی کندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدقدنصکره انکار بننه التفات اولنمق مشروع اولماز واکر وکیل مشتریدن عبدك عیبنی بیله رك اخذ ایتمش ایسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرك عمی کبی عبدی مستهلك اولسون وکرك غیر مستهلك اول عبد موکله لازم قیلنور اما قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما اوزره عیب غیر مستهلك ایسه موکله الزام قیلنوب مستهلك ایسه نه وکیله ونه موکله الزام قیلنماز مکر احدهما اراده والتزام ایلیه نظیری شول وکیل بالشرادر که عبد اعمایی ثمن مثلی ایله اشترا قیله اختلاف مذکور بومسئله ده معروف ومشهوردر اکرچه امام ابو حنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه بومسئله ده وکیلك ثمن مثل ایله شراسنی مشروط قیلمشدر که وکیلك شراده غبن فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم اولمدیغی امر مضبوطدر لکن ما نحن فیهده ثمن انجق مشترینك اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولمغله موکل عبدی اخذ ایلدکده اوزرینه اول مالك لزومی امر مجزومدر وعند الامامین بومسئله ده عیب مستهلك ایله عقد شرایی موکل اوزره تنفیذ متعذر اولدقده وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور اما ما نحن فیهده وکیل رضاء مشتری برله اخذ ایتمیوب بلکه اخذی ملك قدیمه مبنی وملك قدیم دخی وکیلك اولمیوب موکلك اولمغله عقد شرانك وکیل اوزره عدم نفوذی متبین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدقده بالکلیه بطلانی امر متبیندر بخلاف ما تقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الآمر به فان هنالك قد عاد الی قدیم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه فیکون ذلك بمنزلة التملیك منه ابتداء یعنی مسئلهٔ متقدمه که وکیل اول عیبك عند الموکل وجودینی اقرار ایله یاخود مشتری بی عیب حادثدن ابرا ایله عیبی بیلوب موکل دخی عیبه راضی دکل ایکن مجرد وکیلك عیبله اخذینه راضی اولمق صورتی بشقه در اول بابده بیان مشروح اوزره عبد اولا موکلك ملك قدیمنه راجع واول وجهله موجب عقد لری تام اولدقدنصکره موکل عیبه راضی اولمدیغندن عبدی وکیله الزامی همان موکل بن اول الامر عبدی وکیله مقابلهٔ عوضده تملیکی منزلنه نازل قیلنمش ایدی مترجم فقیر دیرکه بعینها نقل اولنان عبارهٔ کتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه وقوعی موجب تناقض اولدیغندن بشقه مسئلهٔ متقدمه ده موکلك عیبه رضاسی تواتمامغله سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بنا علیه ترجمه مزده رضاء موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی لکن عبارهٔ کتابده فرضی الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمیر رضی وکیله راجع اولیدی تناقض ومخالفت بولنمایوب بزدخی محتاج کلفت اولماز ایدیك لکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحهده موجود در والله اعلم انتهی واکر برکسنه عبدی اعدادن اشترا ایلین کسنه یه کلوب مولاسی بوعبدی سندن و یردیکك ثمنله اخذه بنی وکیل قیلدی دیمکله مشتری قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء عبدی اکا تسلیمه ابتدار ایلدکدنصکره مولاسی کلوب توکیلنی انکار ایلسه قول مع الیمین قول مولی ایدوکی آشکار درکه اوزرینه توکیل ولزوم عبد ادعا اولنمشیکن منکر اولمشدر وقول قول منکر ایدوکی غیر منکردر حتی توکیلنی اقرار ایلدکده وکیلك عبدی کندو ایچون اخذی اکا الزام قیلنور پس منکر اولدقده استحلاف اولنور اما یمین ایلدکده عبدینه مشتری یه رجوع ایدوب وکیله لازم اولمدیغندن بشقه وکیل بن نفسم ایچون اخذ ایده رم دیسه دخی مسموع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولمیوب بلکه مولاسینك ملك قدیمنه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالکلیه بطلان اخذی متقرر اولمشدر امابرکسنه طرف شفیعدن شفعه ایله اخذه دعوای وکالتله بعد الاخذ شفیعك انکار توکیلی بویله دکلدر که آنده اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وکیلك اول ثمنله مأخوذنده تملکنه باعث اولور زیرا شفعه ایله اخذ همان شراء مبتدا منزلنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدقده وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور بوصورتده وکیل مولاسینك توکیلی اوزره اقامت بینه اید رسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم مثللو اولمغله عبد موکله لازم قیلنور وبونده دخی حکم عهده قریبا بومسئلهنك مثلنده بیان ایلدیکمز مثللودر واکر مولاسینك غیری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنهدن اشترا ایچون برکسنهیی توکیل اول دخی ثمن مسمی ایله اشترادنصکره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ایله اخذ وترك میاننده مخیر اولوب بو بیع ثانی یی نقضه قادر اولماز زیرا تقریر سابق اوزره شرع شریف مولاسی ایچون انجق تصرف سابق الاخذی نقض ایتدیکن فدا ایله حق اخذینی اثبات ایلمشدر بوصورتده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرانك هنوز یدنده ایکن واصل اولسه موکل غائب ایسه ده آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عبد یدنده بولندقچه وکیل کندو نفسی ایچون مشتری وموکلنه بایع منزلنه تنزیل اولنور حتی ثمنی مالك نفسندن و یرمش ایسه مقابله سنده عبدی موکلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكتاب

مطلب اذا اخذ الوكيل بالشفعة ثم انكر الشفيع توكيله

قادر كذلك رأي موكله مطلع اولمادين عبدي عيبله رده مقتدر اولور اما موكله تسليم ايتمش ايسه مولاي قديمي
ايچون وكيل اوزره سبيل قالميوب همان موكلي بولوب ثمني اكا اعطا و عبدي آندن اخذ و تحصيل ايدر زيرا موكله
تسليمله وكيلك حكم يدي تميم اولنمشدر حتى بعد التسليم موكل راضي اولمادقجه عيبله رده و مقابلهٔ ثمنده حبس
عبده قادر اولمازو مولاي قديمي انجق ذي اليد ايله مخاصمه ايدر كه خصومتي اخذ ايچوندر ايدوكي متعين و اخذه
دخي انجق ذي اليددن متمكندر و اكر وكيل مزبور اشترا ايدوب هنوز عبدي قبض ايتمدين مولاي قديمي
حاضر اولسه يينه اول وكيلك شراسني قصدا نقضه قادر اولميوب انجق اعدادن اشترا ايلين كسنهنك يدندن
اول وكيلك ويره جكي ثمنله اخذه مقتدر اولور زيرا عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله آندن اخذه قدرتي مقرردر
شول شفيع منزلهسندهدر كه مبيعي مشتري يه تسليمدن اقدم هنوز يد بايعده ايكن ثمن مشتري برله شفعه ايله اخذ ايليه
انجق مسئلهٔ شفعهده شفعه ايله اخذي ابتداء تملك اولوب مبيع دخي شمدي ملك مشتري اولمغله اخذي
حضور مشتري يه منوط قيلنور و ما نحن فيهده مولاسي ابتداء تملك ايتميوب همان ملك قديمنه اعاده ايتمكله اخذنده
ذي اليددن غيرينك حضوري مشروط قيلنمازو بعد الاخذ عهدهٔ عبد وكيل بالشرادن مرتفع و مولاسي اوزره
مندفع اولور زيرا مولاسينك اخذنده وكيل و مشتري بينلرنده منعقد اولان عقد ايله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حكما بالكليه منهدم و اخذي قبل شراء الوكيل اخذ اولنمق سلكنده منتظم اولمشدر و حكم
محرر قبل قبض المشتري يد بايعدن اخذ ايلين شفيعده دخي مقرردر و اكر ما نحن فيهده وكيل عبدي قبض
و مولاسي يد وكيلدن اخذ ايتمش اولسه عهدهٔ عبد وكيل اوزره ثابت اولور كذلك وكيل موكلنه تسليم و مولاسي
يد موكلدن اخذ ايتمش اولسه يينه بويله در بو صورتده مولاسي عبدده بعد الاسر حادث اولان عيبه واقف اولوب
قضاء قاضي ايله رد ايلسه نظر اولنور اكر موكل يا وكيل اوزره رد ايدرسه عبد اول موكله لازم قيلنور و اكر اعدادن
اشترا ايلين كسنهدن اخذ ايتمش اولمغله عبد اول كسنهيه راجع اولمش ايسه وكيل و موكل ايچون اخذ عبدده
سبيل تعرضلري منقطع اولور زيرا اقربا بيان ايلديك كه مشتري ايله بينلرنده جاري اولان عقدلري قبض مستحقك
فواتي ايله منتقض اولمشدر پس قبل تجديد العقد عودته متنهض اولماز نظيري يينه مسئلهٔ شفعهدر لكن وكيل
اوزره بلاقضاء رد ايدرسه عبد اول وكيله لازم قيلنور زيرا رد مزبور حق موكلده شراء مبتدا منزلهسنده اولمغله حكمي
موكله لازم اولماز و اكر عبد مأسوري اعدادن اشترا ايلين كسنهدن ثمنله اخذ ايچون مولاي قديمي بر كسنهيي توكيل
ايدوب اول دخي اخذ ايدوب موكله تسليم ايتمدين يدنده هالك اولسه موكل اوزره هالك قيلنور زيرا قبض وكيل
موكل ايچون اولمغله مانع شرعي بولنمادقجه يد موكله مساويدر اما هلاكي قبل قبض الوكيل يد مشتريده واقع
اولسه حكم اخذي منتقض اولمغله وكيل ويرديكي ثمنله مشتري اوزره راجع اولوب كندو مالندن ويرمش ايسه
كندويه سالم و مال موكلدن ايسه موكله تسليم ايدر و اكر بو صورتده مال وكيلدن اولان ثمنده مشتري اوزره تلف
و توي واقع اولسه موكل اوزره بر شيئله راجع اوله مز زيرا ثمني مال نفسندن اعطاده موكل ايچون عامل اولميوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسي ايچون عاملدر كه مطالبهٔ ثمن موكله متوجه اولميوب انجق وكيله
متوجهدر بناء عليه عبدي وكيل قبض ايلدكده مالندن ويرديكي ثمني استيفا ايدنجهيه دك عبدي موكلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وكيلدن هالك و ثمني موكلدن ساقط اولور زيرا حين حبسنده وكيل نفسه
عبدي ثمنله موكله اعطا ايتمش كبي اولوب اعطاسي فائت اولدقده ثمن دخي غير ثابتدر و حكم مرقوم وكيل
بالشراده معروف اولمغله بو دخي اكا قياسله معلومدر كذلك بعد الحبس يدنده ايكن عبدده بر عيب حادث اولسه
مولاي قديمي مخيردر ديلرسه جميع ثمنله اخذ و ديلرسه عبدي وكيله ثمني ايله الزام ايدر زيرا وكيل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ايلين كسنه مقامنده قائمدر بناء عليه اول عيبك حدوثي صنعي ايله و بلاصنع اولمق حق
مشتري مزبورده مستوي اولديغي كبي حق وكيلده دخي مساويدر اما بو مسئلهده وكيل بالشرا اشقهدر كه
بعد المنع صنعي ايله بر عيب حادث اولسه ثمندن حصهٔ عيبك موكلدن سقوطنه باعث اولور زيرا بو مسئلهده وكيل
منزلهٔ بايعه تنزيل اولنور فرق مذكورده معناي فقهي اولدر كه ما نحن فيهده موكلك اخذي انجق عبدي ملك قديمنه
اعاده ايچون اولوب فداسي اصل عبد مقابلهسنده معتبر و وصف عبد غير معتبر اولمغله فوات وصف صنع مكتسبله
اولوب اولمامق برابر و فدادن بر شيئك عدم سقوطي مقرردر اما شراء مبتدا اشقهدر كه آنده وصف مشتري
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن بر حصهيي اخذ و تحمل ايدر بناء عليه ما نحن فيهده
وكيل بعد الاخذ مشتري يه اقاله ايلسه اقالهسي موكل اوزره نافذ اولماز زيرا اخذنده موكلك ملك قديمنه رجوع

ايتمشيكن بلا رضاء وكيلك انشا قيلديغي عقد ايله ملكندن اخراجي مشروع اولماز كه اقاله حق وكيلده بيع
مبتدا منزلهسنده تنزيل اولنور و اكر عبد مأسوري اعدادن اشترا ايلين كسنه اول عبدي مولاسنه ثمنله تسليم ايچون
بر شخصي توكيل ايلسه بو توكيلي تجويز و تكميل اولنور و اول وكيل دخي وكيل بالبيع منزلهسنه تنزيل اولنمغله
مولاسنه تسليم ايدنجهيه دك عبد ايله مؤاخذه اولنوب ثمني دخي مولاسندن اخذ و تحصيل ايدر و حكم محرر ما نحن فيهده
دخي اظهردر كه بيان سابق اوزره مشتري مرقوم كندو ملكني عوضله زائل قيلمغله بو تصرفي حق مولاده
فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايسه ده كندو حقنده بيع مبتدا منزلهسنه نازلدر و اكر مشتري مزبور عبدي بر جاريه
مقابلهسنده بر شخصه بيع ايدوب قبل التقابض مولاي قديمي حاضر اولسه عبدي ذي اليددن قيمت جاريهيي
ويروب اخذه قادر اولور زيرا حق مولي نقض تصرف اولميوب انجق حق ثمن ثانينك مثلي ايله اخذ ايكن جاريه
دخي ذوات الامثالدن اولمامغله شفيع الدار كبي قيمت جاريه ايله اخذه استحقاق ايدر بعده مشتري اول اولان بايعله
مشتري ثاني بينلرنده عقد ايله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بيعلري منتقض اولوب جاريه يينه ملك مشتري ثاني
اوزره باقي و بايع جاريهنك قيمتنه مستحق و عهدهٔ مولي دخي يينه بايع اوزره ثابت و متنهض قيلنور اما مولاسي
بعد تمام التقابض ياخود بعد قبض العبد و قبل تسليم الجاريه حاضر اولسه عبدي انجق مشتري ثانيدن قيمتي ايله
اخذه قادر اولوب عهدهسي دخي يينه ثاني اوزره ثابت و جاريه ملك بايع اوزره متقرر قيلنور زيرا بيعلري بينلرنده
باقي و قبض عبد ايله نهايته مرتقيدر بو صورتده بايع اول جاريهده بر عيبه واقف اولسه انجق جاريهيي مشتري ثاني
اوزره رد و قيمتيني آندن اخذه قادر اولوب غيري نسنهيه مقتدر اولماز كه حق انجق قيمت جاريهده متقرردر كورمزميسنكه
عبدي مولاسي اخذ ايلسه انجق قيمت جاريه ايله اخذ ايدر كذلك مولاسي مشتري ثانيدن اخذ ايتمدين
بايع جاريهيي عيبله رد و عبدي بلاقضاء القاضي استرداد ايدوب صكره مولاسي حاضر اولسه يينه قيمت جاريه ايله
اخذه قادر اولور زيرا نقض مبايعه كندو رضالريله حاصل اولدقده مولاسينك قيمت جاريه ايله حق اخذي
باطل اولماز اشبو مقدمهلردن عندنا بمنزله ظاهر اولمشدر كه حق بايع انجق قيمت جاريهده ثابت و مشتري تسليم
قيمته قادر اولمغله شيء آخر اكا لازم و متقرر اولماز نظيري مسئلهٔ شفعهدر و بز قريبا بيان ايلديك كه بدل دار قبل
اخذ الشفيع جاريه ايكن اخذ شفيعله قيمت جاريهيه متحول اولديغي كبي بدل جاريه دخي شفيع داري اخذدن
صكره قيمت جاريهيه متبدل اولور ما نحن فيهده دخي اكا مماثلدر اما مولاسي مشتري ثانيدن عبدي اخذ ايتمدين بايع
جاريهيي قضاء قاضي ايله رد و عبدي استرداد ايلدكدنصكره مولاسي حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قيلديغي
ثمنله اخذه قادر اولور زيرا بيع ثاني قضاء قاضي ايله منقضي اولمق عدم اصلي حكمنده دخولني مقتضيدر لكن
حكم شفعه بويله دكلدر زيرا شفعهده بايع و مشتري بينلرنده بيع جاري حكم عدمده داخل اولسه حق شفيع باطل
اولور آنلر ايسه شفيعك حق اخذي ظاهر اولدقدنصكره ابطاله قادر دكللردر اما ما نحن فيهده بيع ثاني حكم عدمده
داخل اولسه دخي حق مولاي قديم باطل اولماز كذلك مشتري ثاني عبدده بر عيبه واقف اولوب بايع اوزره رد
و جاريهسني استرداد ايلسه قضاء قاضي ايله اولوب اولمامق تفصيلي بونده دخي ايراد قيلنور و اكر بايعله مشتري
بيعلريني اقاله ايلسهلر يينه مولاسي ديلرسه عبدي قيمت جاريه ايله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه مولاسينك
حق اخذي انجق تصرف سابقي نقض ايتمك اوزره ثابتدر و اقالهلري حق مولاسنده بيع مبتدا حكمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور و اكر مشتري ثاني عبدي بعد القبض بايع اوزره
رد ايتمشيكن ياخود قبض و عدم رددن بشقه نفسي ايچون شرط خيار دخي ايتمشيكن مولاسي حاضر اولسه
عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله يدندن قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اكر شرط خيار
منعدم ايسه جاريه بايعه و قيمتي مشتري ثانييه سالم قيلنور و اكر شرط خيار موجود ايسه يينه نظر اولنور
اكر خيار شرط ايسه مشتري ثاني مخير قيلنوب ديلرسه جاريهيي بايعه سالمه قيلمغله كندو دخي مولاسندن اخذ
ايلديكي قيمتله اكتفا و ديلرسه اول قيمتي بايعه تسليم و جاريهيي آندن اخذي مقرر ايدر و اكر خيار رؤيت ايسه
البته جاريه بايعه سالمه و قيمتي مشتري ثانييه مسلمه قيلنور نكتهسي اولدر كه خيار رؤيتده عقده رضا ايله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متملك ايدي شمدي مولاسي اخذ ايدوب ردي متعذر اولمغله سقوط خياري
متقرر اولمشدر اما خيار شرطده مشتري ثاني جاريهنك ملكندن خروجنه مانعدر كه جاريه حقنده خياري
خيار بايعدر و معناي مرقوم قبل الرضاء تمليك جاريهيه رضاسني معدوم قيلمشدر پس يدندن عبد اخذ اولندقدنصكره
كندو خياري اوزره باقي قالمغله ديلرسه جاريهده عقدي امضا برله آني بايعه تسليم و ديلرسه عقد جاريهيي

فسخله قیمتنی بایعه رد وجاریه ثمن اخذ وتلقی ایدر زیرا بیان سابقله متبین اولمشدر که عبدی مولاسی اخذ ایلدکده
حق بایع قیمت جاریه ده متعیندر بوصورتده مشتری ثانی مدت خیار منقضیه اولنجیه دك برجانبی اختیار ایلمزسه
انقضاء مدتله خیاری ساقط وعقد جاریه تام اولمغله جاریه بایعده وقیمتی مشتری ثانیده استقرار ایدر واکرمشتری
ثانی بعد المبایعه وقبل التقابض عبدی خیار رؤیت یاخیار عیب یاخیار شرطله بایع اوزره رد ایلدکد نصکره
مولاسی حاضر اولسه بایعدن اعدادن اشترا قیلدیغی ثمنله اخذه قادر اولور زیرا اسباب مذکوره ایله رد نده بیع
ثانی بالکلیه زائل وعدم اصلی حکمنده داخل اولمشدر واکر بوصورتده مولاسی مشتری ثانی فسخ عقد ایتمدین
حاضر اولوب عبدی بایعدن قیمت جاریه ایله اخذ ایلسه اول قیمت بایعه سالم وجاریه یی قبض ایتمش ایسه آنی
مشتری ثانی اوزره ردی اوزرینه لازم اولور زیرا بیان ایلدیك که عقد ثانینك فوات قبض مستحق ایله انتقاضی
مقرر واولبابده خیارك وجود وعدمی غیر معتبردر واکر بومسئله ده قاضی عبدی قیمت جاریه ایله مولاسی ایچون
قضادنصکره مولاسی قبل القبض یا بعدالقبض عبدده عیب حادث کوروب بایع اوزره رد ایلسه مشتری ثانینك
عبده سبیل وصولی منسد اولور زیرا عبدی قیمت جاریه ایله مولاسی ایچون نفس قضا بینلرنده بیع ثانینك انتقاضنی
بلاتجدید عدم عودت اوزره اقتضا ایلمشدر نظیری مسئلهٔ شفعه‌در که قاضینك بایع اوزره شفیع ایچون شفعه ایله
قضاسی بایع ومشتری بینلرنده اولان بیعك شفیع عیبله رد ایلسه دخی بلا تجدید عدم عودت اوزره انتقاضنی
اقتضا ایدر واکر عبد مأسورك مولای قدیمی عبدی اعدادن اشترا ایلین کسنه‌دن ثمنله اخذه برشخصی توکیل ایدوب
اول وکیل مشتری مرقومه خطابله شو عبدی مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قیل دیو عقدی مولاسنه نسبتی تفصیل
ومشتری اعطا قیلدم دیو عقد مزبوری تکمیل ایلسه بونده وکیل نفسنی سفیر قیلوب عاقد قیلمامغله ثمن اوزرینه
واجب اولمیوب موکل اوزره تحمیل اولنور اما بکا اعطا قیل دیو عقدی نفسنه منتسب قیلسه جواب مسئله
منقلب اولور کذلك مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قیل بن سنك ایچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره دیسه یاخود
اکا اعطا قیل بنم مالمدن اولان ثمنی ایله دیسه ینه ثمن وکیل اوزره مترتب اولور زیرا ضمانی نفسی اوزره اشتراطی
یاخود ثمنی مال نفسنه نسبتی عقدی نفسنه نسبت منزلنه نازل یاخود دخی اقوادر امابونلرك عقدی نفسنه نسبت
منزلنه نازل اولدقلری وکیل بالصلح مسئله سنده حاصلدر که صالح فلانا من هذه الدار علی الف درهم
علی انی لها ضامن یاخود علی الف درهم من مالی یعنی شودار دن فلان ایله بیك درهم اوزره مصالحه قیل
بن اول بیك درهمه ضامن اولمق اوزره یاخود بنم مالمدن بیك درهم اوزره دیدکده بو قولی صالحنی یعنی بنمله
مصالحه قیل دیمك منزلنه تنزیل ومال مرقوم موکله الزام قیلنمیوب وکیل اوزره تسجیل اولنور اما دخی اقوی
اولدقلری وکیل بالخلع مسئله سنده هویدادرکه اخلعها علی الف من مالی یاخود علی الف علی انی ضامن لها
یعنی شوعورتی خلع قیل بنم مالمدن بیك درهم اوزره یاخود بیك درهم اوزره بن اکا ضامن اولمق اوزره دیدکده
مال مرقوم وکیل اوزره واجب اولور ومعلومدر که وکیل عقدینی نفسنه نسبتله اخلعنی یعنی بنی خلع قیل دیسه
اوزرینه نسنه مترتب اولماز پس بومقدمه لردن هویدادرکه کرك اشتراط ضمان وکرك عقدی مال نفسنه نسبت
وکیل اوزره ایجاب بدلده عقدی نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فیهده ثمن وکیل اوزره واجب اولدقده
اعدادن اشترا ایلین کسنه موکل اوزره برشیئ مستوجب اولماز واکر اهل حرب برکسنه نك ایکی یوز درهم وزننده
برابریق فضه سنی استلاب ایدوب بعد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابریق حسن صناعت وجودت صیاغتی
سببیله ایکییوز اللی درهمه اشترا واجتلاب ایلسه مالك قدیمی دیلرسه ینه ایکییوز اللی درهمله آنی اخذه
قدرتیاب اولور زیرا بیان ایلدیك که عبدك مولای قدیمی عبدینی انجق مشترینك فداسنده ویردیکی نسنه ایله اخذ
واستیفا ایدر وبوبابده دخی مشتری فداء ابریقده مقدار مزبوری ایفا قیلمشدر وحکم مذکور مسئلهٔ ابریقده
دخی صحیح وسالمدرکه مالك قدیمی ابتداء عوضله تملك ایتمیوب همان فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایتمکله بومعامله ده
معنای ربوا قائم اولماز ومالك ایچون مقدار مذکور ایله حق اخذی ثابت اولدقده اول مقدار ایله اخذه غیری
توکیلی دخی مثبت اولورکه وکیل حکم موکلی مستثبتدر وموکل یاخود وکیل قبل التقابض مشتریدن تفرق
ایلسه لر اخذ لرینه نقصله خلل تطرق ایلمز زیرا باب مایحرزه العدو مسائلنده بز بیان ایلدیك که اخذ مذکور
فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قیلنمدیغی هویدادر بوصورتده وکیل فدایی کندو
اداوابریقی قبض ایلسه موکلدن فداسنی اخذ ایدنجیه دك ابریقی آندن منعه قادر اولور وبعد المنع یدوکیلده هالك اولسه
جمیع فداسی ایله مال وکیلدن هالکدرکه بوبابده وکیل انجق اعدادن اشترا ایلین کسنه حکمنده اولمغله آنك مسلکنه

مطلب الوکیل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الی مال نفسه

سالکدر توضیحی اولدرکه برکسنه اشجار نخلی مشتمل برارضی تمردن برکیل ایله اشترایه برشخصی توکیل واول وکیل
دخی اول کیلی مالندن نقدایله اشترا وقبضدن صکره اول کیلی ادا ایدنجیه دك نخلی موکلدن منع ایدوب یدنده ثمر
نخلدن برکیل تمر دخی حاصل اولسه ینه موکل ایچون یالکز برکیل تمری ویروب اول نخلی ثمری ایله اخذ ایلمك ممکن ویدِ
وکیلده حادث اولان زیاده ایله بینلرنده معنای ربوا غیر متمکندر زیرا بوبابده وکیل مقام بایعه قائم اولمغله نخل مزبور
وکیل مذکوری قبل القبض ید بایعده ایکن مثمر اولدقده بیعلری باطل اولمدیغی کبی ید وکیلده ایکن مثمر اولدقده
ینه بیعلری غیر زائلدر کذلك وکیل عیب نخله وقوفدنصکره اکا راضی وموکل غیر راضی اولسه نخل مزبور ینه
کیل واحد ایله وکیله لازم قیلنوب بینلرنده معنای ربوا قائم اولماز زیرا لزوم مذکور بینلرنده جاری بربیع مبتدا دکلدر
ومعنای ربوا انجق معاوضه علی سبیل المقابله ده هویدادر ومؤلف جلیل اجله الله تعالی برؤیة جماله الجمیل مسئلهٔ
مزبوره اوزره سرد دلیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه وکیل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعیب کوروب بایع اوزره
آنی رد واعطا قیلدیغی کیل تمری استرداد ایلسه بونده ارضی ونخلی وتمردن برکیلی ینه تمردن برکیل ایله رد ایتمش
اولور وبومعنی جائز اولمغله مانحن فیه دخی جائز کوریلور لکن حکم مذکور آنکله مشروطدرکه ارض مرقومه
قبل قبض الوکیل ید بایعده ایکن مثمره اوله اما بعد قبض الوکیل مثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زیاده عیبله
رده مانع اولمغله وکیلك حق ردی مرتفع اولور توضیحی اولدرکه بروکیل بیك بشیوز درهم قیمتی اولان عبدی
بیك درهمه اشترادن صکره برکمسنه اول عبدی ید بایعده یاخود ید وکیلده ایکن خطأ قتل ایلسه بونده دخی
جواب انجق قریبا نخیل مثمره ده بیان ایلدیکمز وجه اوزره استصواب اولنورکه قاتلدن قیمت عبد اولان
بیك بشیوز درهم اخذ اولنوب بایعه انجق بیك درهم اعطا قیلنور وجه توضیح اولدرکه کرك بومسئله ده وکرك
مسئلهٔ نخیلده مبیعده حدوث زیاده ایله بیوع مستقبله ده متمکن اولان حقیقت ربوا متمکن اولماز ومسئلهٔ
ابریق دخی بوقیاس اوزره تحقیق اولنورکه وکیل آنده برعیب حادث کوروب مشتری یی آندن ابرا ایلدکده
موکلی رضادن ابا ایلسه وکیلك ادا قیلدیغی فدا وزنندن اکثر ایسه ده ابریق مزبور اول فدا ایله وکیلده
ابقا اولنور زیرا بینلرنده جاری اولان معامله من کل وجه عقد مبتدا اولمامغله آنده حکم ربوا متمکن
اولمامق هویدادر والله اعلم

کتاب الکراهیة * یعنی مسلمین ومجاهدین حقلرنده مکروه کوریلن اعمالی حاوی ابواب عمیقة الفحاویدر
باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالایکره * یعنی تجار مسلمین حقلرنده دار الحربه ادخالی مکروه کوریلوب کوریلمین
اشیاده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة سمك بناه دیدیکنه تاجر مسلم
اهل حربه کراع وسلاح ورقیقدن غیری هر نسنه یی حمل وایصالی اکرچه جائزدر لکن مسلم تباعد مشرکینله
مأمور اولمغله آنلره ایصال شیء نافع وطرفلرندن جلب منافع ایتمك عندمده رتبهٔ استحبابی حائزدر قال علیه السلام
لاتستضیؤا بنار المشرکین یعنی امور یکزده مشرکینله استشاره ورأی وتدبیرلرینی قبول ایتمکز وقال علیه السلام
انا بریء من کل مسلم مع مشرك لاترأی ناراهما یعنی بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن بری یم زیرا کرکدرکه
مسلم جوار مسلمینده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشرکدن شویله بعید اوله که احدهمانك ایقاد نار ایلدیکی
موضعدن نار آخر رؤیت اولنمیه انتهی واهل حربه تجارت ایچون حمل امتعه نوع مقاربتلرینی موجب اولمغله
اولی اولان مسلم آنی مرتکب اولمامقدر وهم اهل حرب حمل اولنان طعام ومتاعله کسب قوت ومنفعت ایتملری
اظهر واجلی اولمغله مسلم ایچون سبب قوتلرین اکتسابدن اجتنابی اولی در غایة الامر طعام وثیاب مثللو نسنه لری
آنلره ایصال مستوجب بأس ووبال دکلدر زیرا مرویدرکه ثمامة بن اثال الحنفی رضی الله تعالی عنه زمان نبوتده
اسلامله شرفیاب اولوب دیارندن جلب اولنان طعامی اهل مکه دن قطعه شتاب ایتمکله اهل مکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه یه رجاء رخصت بابنده تحریر وکتاب ایلدیلر
واول ایامده اهل مکه جناب رسالتمآبله محاربین ایکن ینه ثمامه یه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ایلدیلر
پس جواز مرقوم بزه بوقصه دن معلوم اولمشدر نکته سی اولدرکه مسلمینك دیار مشرکینده بولنان ادویه
وامتعه یه احتیاجلری بدیدار ایکن بزلر دیارمزده بولنان نسنه لری آنلردن منع ایتدیکمزده آنلرك دخی منع
ایده جکلری آشکاردر وبرتاجر مسلم دیار اهل حربدن منافع مسلمینی جلب ایچون عازم اولدقده بزم دیارمزده
بولنان بعض اشیایی آنلره ایصالی البته لازمدر ومعنای مزبور بوبابده رخصت شرعیه یی مستلزمدر انجق
کراع وسلاح ورقیقدن برشیئی آنلره ایصالده شرعا طریق یوقدر وبوحکم مقبول ابراهیم النخعی

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزیز رحمهم الله تعالی دن دخی منقولدر نکته سی اولدر که اهل حرب کراع
وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نص قطعی
الصدوری اوزره فتنهٔ محاربه لرین دفعیچون مقاتللرین قتل وشوکتلرین کسر ایله مأمورلردر وحکم مذکور کراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی متثبتدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود تسلسلدن برمقاتلی
استحصال ایده جکدر واهل حربك رقیق کبی مقاتل ایله تقویلری کراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن
فائق ومنع وتحریمه اول ثانیدن زیاده لایقدر کذلك آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی
غیر مشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی انزال وایجاد ایلدیك که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیر مصنوعی برابردر نکته سی اولدر که حدید اصل
سلاحدر و براصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعنده موجود
اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایلدکده قتل صید ایله لازم اولان
جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وازالهٔ امن غیر قائمدر وحسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کوریدی ایشته
بو نقل جلیل حکم مذکوره دلیلدر و بزدخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهییج فتنه یی
اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها
وزمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالك کراهتی
بطریق الاولی در بوندنصکره معلوم اوله که برمسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال
اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدنصکره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی
مشتملدر زیرا مسلم امانله دخول ایتمکله اموال اهل حرب معصوم اولمامشدر انجق عقد امان عدم خیانتی مستلزم
اولغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشیدی پس اسبابدن برسببله خاطرلرین مطیب قیلوب مالارین اخذ
واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی
بی ارتیابدر و بو حکم سویده اسیر ومستأمن مستویدر که بونلردن هر بری اهل حربه بردرهمی ایکی درهمله یاخود
میته یی برقاچ دراهمله بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض مالارین اخذ واستحصال ایلسه اکا طیب وحلال
کوربلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله تعالی علیهمانك مذهب منصورلریدر اما سفیان ثوری
رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله
تعالی دخی بویله در لکن بز آنلرك جوابلرنده دیرز که مستأمن واسیرك مفارقتلری انجق طیب خاطرلری یوغیکن
اخذماللری اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرندندر اما طیب خاطرلری بولندقده
مستأمن اسیر ایله مستویدر که اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیر محتویدر وقول مشروح المآل اوزره
شول حدیثله استدلال قیلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم حبش فارس اوزره
اوچ سنه یه دك غلبه ایده جکلردر دیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابابکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی ممتد قیل
دیو امر ایتملریله عدد شرطی یوز قلوصه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولمییدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلرایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
بو بابده صدق قولی ظهور ایدوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور
رسالتپناهیده احضار ایلدکده آنلری تصدقله امر ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری بو حدیثك ظاهری ایله
استدلال وحلال طیب اولیدی تصدقله امر ایلمزلرایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرز که
حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مال اوزره قار ایله امر ایلمزلرایدی و بو طریقله اول ماله مالك اولمیدی
آنی تصدقله امر ایلمزلرایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
ایلدك نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدقله امر ایلمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل دخی شول حدیث جلیلدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده ایکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه
ایلمشلردر و رکانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغنامی ویره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخذ

ایلمشلردر

مطلب اذا کسر المحرم بیضة الصید فعلیه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجاریة من النساء کذا فی المغرب

ایلمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلرایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رکانه مکابره یه قیامله بنم آرقه می یره کتورمش کمسنه یوقدر وسن بنی صرع
ایتمدیك دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله
تعالی ینه بو حدیثك ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام
رد ایتمزلرایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بز ینه جوابنده دیرز که مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع
واقدام ایتمزلرایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندر که رسول الله علیه السلام نیجه دفعه
مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بو مثللو اکراملر ایله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل قوی
دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذمم ناسده وقتی حلول ایتمش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذاره التجا ایلدیلر
پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونیکزدن برمقدارینی تنزیل واخذ باقیده تعجیل ایدیکز
قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلك یهود بنی النضیری اجلالرنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس
دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدر که برمسلمك مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله
مشروط قیلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر وزید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
مأثوردر بویله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ محرره دن عندیمزده نمایان اولمشدر که ایکی مسلم
بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کوریلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری
برشرطه تعلیق ایدوب دیر که صنع مرقومك جوازنده شرط لازمدر که مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده
قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هر طائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله
حکما برابر اولوب صنع مرقومك عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخمز دیدیلر که بو جواب غلط ناصوابدر
زیرا اخذ اموال اهل حربك جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالارینه اعتبار یمزدر واعتبار معهودده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر
و بین الائمة الاعلام طریق محاکمه شو وجهله اعلام اولنور که امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اگر مسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
بر موضعده مجتمع بولنورلر ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبدالله درون خندقده قتل اولندقده
مشرکین آنك جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب نزاهتقرینلرین تبعید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده
وارد اولمشدر که انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینله
مقتولك بینلرین تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب منصوری اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط ومحصور اولدیغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور
اگر روایت اخری غیر ثابت ومقتوله میان مشرکینی تخلیه غیر متثبت ایسه سبب کراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلالریدر واگر ثابت ومتثبت ایسه سبب کراهت
انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبت اولنمقدن
مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف دریادرایت حدیث سعد بن عباده
رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن
تبر ذهبی ینه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فرده قول بلاغت
عنوانلری ایله عدم صحت شرایی بیان وتبری صاحبنه رد ایله فرمان ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
بو حدیثك دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا بمثل اولمیوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو
تأیید مقال ایلدی لکن بز جوابنده دیرز که سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

مطلب شرط قضا دینه بتعجیل بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنورکه حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر ومسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللرایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهودده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندمزده ظاهر
اولمشدرکه معاملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربك نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف من جنشعار علیه رحمة الکریم الغفار دیرکه اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهدینه لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورین
مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن برامرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرك خالدا وقل له لاتقتلن ذریة ولاعسیفا یعنی های بوعورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمیانلری البته قتل ایتمه دیو بندن سویله قول شریفلری
ایله عظیم وبالنی اعلام بیوردیلروهم کفرو اشراك اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
و بومثللو جنایتلرك جزاسی دار الجزایه تأخیر ایتمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر و بومعنی مقاتل اولمیانلرك حقلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا برله رقیق موحدین ایلمکده در اما مذکوریندن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالح اولان اهل حرب
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناءً ایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویه
مستباح القتلدر واکر مذکوریندن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخذ ایلسه لر نظر اولنور
اکر صبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدرکه صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندواوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صولتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنمازو اکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرك قتللری جائز کورلمز زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرین ایجاب ایدر ایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلك بوبابده جزاء فعللری
اوزره قتللرینه غیر ممنوعدر اما برمسلم مذکوریندن برینی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنك اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرك لزومی انجق محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولمامشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقاقلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرین موجب علتك انعدامی
حسبیله دریوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بناءً علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولمازورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینك نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهرپاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بومحلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدرکه
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلك رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدیع البیانلرنده شیوخله
مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون
نسائهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر و بطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنك قتلی جائز کورلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر اما برعورت اهل حربك مقاتللرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر و بومعنی حسن بصریٔ رضی الله
عنه دن منقولدر وعبدالرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدردیکه رسول الله علیه السلام برامرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا برله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یانبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امرایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلك نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنك دخی قتلی جائز کوریلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدرکه برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه یارسول الله بن علی التحقیق یهوددن برعورتی سکاشتم ایدر ایشتدم والله یارسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدرایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتك دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورك برمستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه درکه عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصمابنت مروان الیهودیه جناب رسول کریم علیه التحیة والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدرواول اشعار ردیة الشعار بعض نسخ کتابده مسطورومکشوط وبعضیسنده
بالکلیه متروك غیر مضبوط اولمغله بزدخی ترجمه مزده آنك کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدن
اعراضله روی سفیداوراقی پاك ایلدیك واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلرایدی اما عمیر مومی الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتنه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بوخباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفك ایچون اوزریمه نذراولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسك شوخبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوة صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله اداندن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر وبنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یارسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه برشئله مؤاخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال وبرفرددن
تعرض وتعارضی عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نك دیننه ورسولینك شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنه یه نظرنی
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بویله براعمانك جوف لیلده بومثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما برله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یاعمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدرقول شریفلریله عمیری قریر العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهك ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدرکه ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدرکه کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیه یکز تاکه مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پردازلریله یارب اکا فقدان اولادینی اذاقه قبل دیودعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحك میاننه تصلبه تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدرکه
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشدقتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
برر حبل طاقوب هر حبلی بربعیره ربط واول بعیرلرك هر برینی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلرتا که عرب آنك مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفة قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسك دخی ینه کید اعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لوحرف تمنی اولمغله آندن اعز اولیدیك دیمك ولفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر و بردلیل قوی دخی شول
خبر نبویدرکه هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

علیه وسلم یوم فتح مکه ده آنی قتله مجاهدینه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تاکه قبول اسلامله کسب نجات
واستسلام ایلدی و بردلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردرکه عبد الله بن خطل نام مشرکك ایکی
جاریهٔ مغنیه سی وارایدی که نعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلامله تغنی یه اقدام ایدزلر ایدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان ویردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امر وتنبیهه
اعتنا ایلدیلر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نباته نام بر عورتی قتله امر ایلدیلر که
زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کال محبت اولمغله
اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سویدی قتل ایتدرمش ایدی تاکه عورت قصاصا قتل اولنوب
کندودنصکره مسلمینه نصب اولمیه حتی حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه دخلت علی نباتة
تسألنی شیئا وهی تضحك ظهرا لبطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نباته برنسنه
طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا و باطنا ضحك ایدرك اشراف بنی قریظه قتل اولنیور
دیرایدی تاکه اصحاب کرامدن برکسنه نباته قنده در دیو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم
دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحك ظهر البطن لفظی واقع اولمشدرکه
لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرایله ضبط اولنمشدر صحتی تقدیری اوزره وهی تضحك
ظهرا لضحك بطن تقدیریله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحك باطنیسی ایچون ظاهرا دخی ضحك ایدر
بوصورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل در وممکندرکه لام مزبوره بان ربك اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی
الی اولوب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیة الی ضحك بطن دیمك اوله وجائزدرکه ویخرون للاذقان قول
جمیلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب
حاصل معنی تضحك ظهرا علی ضحك بطن یاخود فی ضحك بطن دیمك اوله ومحتملدرکه ظهرینك
تنوین ایله و بطنی لام جرایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهرنصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحك من ظهر البطن دیمك اوله وذکر
اولنان تصرفلر اکرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر امام تاریخ الخمیسده
بوقصه یی بیان اثناسنده وتضحك ظهرا و بطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر وانفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی
معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحك ظهرا و بطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة
دینلمشدر بوتأویل اوزره معنای کلام ظاهر و باطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمك اوزره تحمیل اولنور
انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهانه عجب سو یلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فالی
ایلرسین رسول الله علیه السلام نسایی قتل ایلمز دیدی ونباته دیدیکه بلی بو یله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه
بکا امر ایلدی بن دخی سنك آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنك خلادی قتل وافنا ایلدی بعده
آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنکامده مرحبك قرنداشی حارثك قزی
وسلام بن مشکمك عورتی زینب نام یهودیه برشاتی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول دنصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع لتخبرنی انها مسمومة
یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعارلریله معجزهٔ باهره لرین اشعار ایلدیلر بعده
زینبی کتوروب بوصنیع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه
ایتدیکك جفالری ایتدك بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدك پس درونمدن دیدمکه اکر نبی ایسه شاة بریان اکا
بنم صنعیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واکر ملك ایسه آنی اهلاك ایتمکله بزلر یدندن کسب راحت واطمئنان ایده رز
لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاة مزبوره دن
لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بو یله ایکن رسول الله علیه السلام
خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی
بووجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بوبابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی
رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض روایاتده کلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام محمد رحمه الله تعالینك ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عفو بتنه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه
باعث انجق اولدرکه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندنصکره بدیدار اولمغله اول خبیثه نك صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن
عد واعتبار اولنمدی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللری اوزره
اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمك واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری
موجب دکلیدر جوابنده دیرزکه دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار
یعنی سمی وسط فم انسانه صب ایله اهلاك کده ایجابی استیجاب ایلمشلردر یوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده
اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز و بشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره
قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشرکین بالمسلمین * یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره
استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکنی بیاننده باب رصین الارکاندر مسلمین اهل
شرکدن برطائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت
رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرك اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یهود بنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام
ایتمیلر راجل وراکب رسول الله علیه السلامله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب قنقی طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنکامده قوی الاسلام دکل ایکن ینه
عسکر مسلمینك وراسنده ذهابله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللو نسنه لری التقاط وانتهاب
واول وجهله برجمل عظیم تدارکنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسلمه اولوب
بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر کتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی
وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقة یا حکما تباین داریکن بونلر تحت احکام
مسلمینده تسبیق اولندقلرندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی
کلا بله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی بدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله یؤید هذا الدین باقوام لاخلاق لهم یعنی الله تعالی بودینی آندن هیچ حصه مند اولمیان جماعتلر ایله
تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بومعنایه اشارت بیورمشلردر اکرچه مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم احد ده عسکردن برآلای کثرتما کوروب بونلر کیملردر دیو سؤال لرنده عبد الله بن ابی بن سلولك
خلیفلری اولان یهود بنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لا نستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بزدینمز اوزره
اولمیان کفار ایله استعانت ایتمزز قول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلدیلر لکن آنك تأویلی اولدرکه
اول کروه ضلال اهل منعه اولملریله تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتمیوب اظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم
عندیمزده مشرکین بووجه اوزره کروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کوریلور وعبد الله بن ابی
یوم احدده جوع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدرکه
عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتمیوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عود
ورجعت ورسول الله علیه السلام حقلرنده صبیانه اطاعت و بنم نصیحتمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
وبری دخی اولدرکه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض
ایلدکده لا انا لا نستعین بمشرك قول مؤیدلریله سبیل معیتلرندن صد وآنی مدینه یه رد ایلدیلر و باعث رد انجق
اولدرکه عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوز کسنه وار ایدی وآنلر اثناء حربده
مسلمیندن مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجوم له خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری
رد ایلدیلر و بزم عندیمزده دخی بو یله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتنابله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب
ایدرسه جوازردلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز
اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملك حبشه اولان نجاشینك

مطلب سقی رجلا سما فقتله
الوجور الدواء الذی یصب فی وسط
الفم تعال اوجرته ووجرته کذا
فی المغرب

عنندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر بی نجاشی
محاربه یه قدوم واول حربده کال شجاعتی جله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عنندنده
منزلۀ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله
قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدرکه
نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایکنجی
اولدرکه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر
دیدیکه ارض حبشه ده امن واطمئنان اوزره قرار یمزده ارض مرقومه بزه خیردار ونجاشی دخی خیر جار اولوب
ربمزه عبادتله اوقاتکذار ایدیك تاکه نجاشی اوزره بر دوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله اکا استقبال
ایلدی واول منازلده بزلره بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبینمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه
غالب اولورسه بزم قدر ریمزی مرتبۀ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبۀ نجاشی نیازیله درکاه الهی یه
اخلاص دعایه سرآغاز ایلدیك بعده میانه مزده عجبا اول مردبنام کیم اوله که کیدوب حال طرفینی استعلام بعده
کلوب بزلره اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبرقربه یی نفخ
واکارکوبله میانه ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلرایله برابر محاربه یه
اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درکاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تاکه زبیر نهر نیلده
نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد وبلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولسون
دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزلره اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیرکه بوندنصکره
نجاشی کبی خیر جارك عنندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذکر اولنان تأویل ثانینك
صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب مایکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب* یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکینك
محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله دن رفع پردۀ التباس ایدوب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکروهدر دیو تنصیص ایدوب امام
ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمة الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب
البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیرکه بز شرح المختصرده بو مسئله دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف
اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لابأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین
ابو هریره رضی الله عنه دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر که
لحمه سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حربك
غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده
غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنکام محاربه ده آنی لابس اولور ایدی دیو
ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدرکه
ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمة الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه ده قباء حریر ودیباجی
تلبس جائز میدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله
علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدکلری نسنه یی
اوقات سائره ده مکروه کوردیککدن زیاده حربه دخولله نفسکی شهادته عرض ایلدیکك وقتده مکروه کور انتهی

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کمسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی
باب قوی الفحوا ویدر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بر کمسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر
اوزره اکراه اولندقده اکراجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفر یاب اولور واکر امتثالا اکل وشربله
مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمز بلکه دیرزکه عند خوف القتل ذکر اولنان
اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر و امام مسروق رحمه الله تعالی نك دخی قولی بو در دیمشدرکه بر کمسنه
بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولورسه نارده داخل اولور وامام

وثوب مصمت علی لون واحد وفی باب الکراهیة الذی سداه ولحمته ابریسم وقیل هو ما ینسج من ابریسم ویصبغ علی لون واحد کذا فی المغرب

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول برله آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن
بز جوابلرنده دیرزکه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله
موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سینی ابقادر وخمر وخنزیرك حرمتلری
مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم
اوله جغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه درکه آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولمیوب انجق وقت اکراهده
انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمۀ شرکه رخصت ویرلمشدر بناء علیه لدی
الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته مستمسك اولور وعزیمتله
تمسك بلاجدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منیع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله
مترخص اولان کمسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کمسنه آثم اولمقدن
خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدرکه اظهار کفر اوزره مکره اولان کمسنه من کل وجه
مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم
ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدر که آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك
انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله
تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولندن اهون وایسر ایدوکی مالا کلامدر بو جهتله
مکره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجور دروهم بعد اکراه المشرکین امتنا عنده صلابت
دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه نك اکل
وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکره مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکره مزبور جهت
اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده
تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه یی دخی اشعار ایلدی
مترجم فقیردیرکه اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه مزده مسائل اصول فقهی تحکیم
وتأصیل ایله عقدۀ تعقیدی بنان بیانله تحلیل ووجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول
وکیل انتهی والله اعلم

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره* یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمینلری
تفریقده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم بالدفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز
کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب
صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم
جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون
اولدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولملریله قتللری مستحسندر دیو بسط
مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدرکه رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردرکه
کندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت
ومشرکینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایده لر یوقسه بردیر
یاخود کنیسه یه کیروب بابنی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده
ترخیص واطلاق اولنمازکه بونلر نفس ومال وتدبیر ایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر
کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبرشقی یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعکس
مقطوع ویالکز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر
وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه درکه مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه لر وبز بو قولك
نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر
اولدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلینندن یالکز بریسی مقطوع بولنان
اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله
بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى
اولوب اعتقادى دخى قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم
اهل قتال عداولنميان طوائف مرقومه دن برينى قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه
واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر برى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلدر امانساله
مخالط اولان قسيسلر وشماسلر وسيا حلرك قتللرى مباح كوريلور زيرا بونلر وقت قدرتلرنده نفسلرى ياخود
تدبيرلرى ايله اهل قتالدن اولملرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبر شخصك بالفعل مباشرت قتالنه هركس
هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه
مانع دكلدر رهمان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمديغه باعث قتال اولان اعتقادى
ايله صالح قتال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهل حربك نسا وصبيا نتى اسير ايدوب
داراسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دارالحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى
تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خدم مسلمينه
ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب
استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمالرنده بومعنا يه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانى كه نه دارالحربده
ظهور نسلى ونه مسلمينه ماله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسه اخذ واسير
وديلرلرسه دارالحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسرايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر
اولدقلرى اموالده مخيرلردر كه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سى اولدر كه اوزرلرينه واجب اولان
دفع فتنهٔ كفر وضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر
اما اهل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دارالحربده ابقا غير سزا واردر كه
آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرين ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله
مخالط اولميان مترهبينه اسرايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولما مغله تركنده عون مشركين
غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن عللرى اسرايله داراسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلرنسايه
قربانله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعدالظفر دارالحربده تركلرى سزاوار اولماز
واهل حربدن قتلى حلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر وبعدالاخراج قتل واسترقاقلرى
رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلا جرد آتلو بولنوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدر كه
محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لر زيرا عدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام
اولديغندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلاحدن
اخراجى مقدور اولنلرى دارالحربده ابقا مكروه وناسزادر كه مشركين آنلر ايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولملريله آنلر
حكمده بنى آدم ايله متساويلردر امابقر وغنم وسائر اطعمه يه ظفر ياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك
واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك امثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكلدر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربه تجارتى
ايچون حمل كراع وسلاح ايلمك ممنوع اما حمل اموال سائره مشروعدر كذلك دار يمزده مستأمن اولان حربى كراع
وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن
دفع اولنماز ومسلمين ايچون خيار نز بومال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمول اولميان عجوز كبيره حقنده دخى
متثبتدر كه آنده فداء مالدن غيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثللو عجوزى ياخود شيخ فانى يى
اسير قيلدقلرنده ماله فدالرى جائز ومقبولدر كه حق مسلمينده بونلردن نه داراسلامده بولنملرندن منفعت ونه
دارالحربده بولنملرندن مضرت غيره مأمولدر وعدم قتللرين ذكر ايلديكيمز اصحاب علل وغيرلرى اكر قتاله مباشرت
ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلى مرتبهٔ بداهتده دركه
قتلنده كسر شوكتلرى وتفريق جمعيتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معناى معهود درحتى ملك اهل حرب
برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغله
آنك قتلى تجويز وتحليل اولنور كذلك براهب ياخود سياح مشركينى معايب مسلمين اوزره دلالتنه مسلمين مطلع
اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغله قتالده صاحب رأى اولان
شيخ فانى منزلنه تنزيل اولنور وبومثللو شيخ فانينك قتلى البته تحليل اولنور زيرا مرويدر كه دريدبن الصمة شيخ

قسيس كسر قاف وتشديد سين ايله رئيس النصارى فى العلم ديمكدر
جمعى قسوس كلور وشماس بتشديد الميم رؤساء نصارادن وسط رأسنى
حلق ايدوب بيعه سنه ملازم اولان كمسنه در جمعى شمامسه در ۱۲ م

كبير ايكن امر حربده صاحب تدبير اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشلردر واكر برمسلم
حين قتالده مشرك اولان والدينه ملاقى اولسه كركدر كه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعالى وصاحبهما
فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنياده شرعه موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله
مصاحبت قيل ومعلومدر كه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبد الله بن
عبد الله بن ابى رضى الله تعالى عنهمادن هر برى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
استئذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابو عامر هم مشرك وهم رسول الله عليه السلام ايله محارب ايدى
وعبد الله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشيدى
پس بوبيانله عندمزده نمايان اولمشدر كه ولد والد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندر نكته سى اولدر كه
والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدر كذلك والد ولدى اوزره تربيه ايله منعم اولمشدر
پس ولد آنك قتلنه اقداميله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسئله نك اصل بيانى الله تعالى نك حضرت
ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نمايا ندر كه اول جناب خليل آبه والدى
اطالهٔ لسان بر له لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصناممدن اعراض وآنلره اعتراضدن
فارغ اولمز ايسك البته والبته سكا لسانمله ذم وشتم ياخود احجار ايله تاكه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعيد
اولنجيه دك ضرب ورجم ايده رم ديدكده اول ذات فتوت سمات سلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا
يعنى بنم طرفمدن سلامت اوزرينه اولسونكه بوندنصكره سكا موذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبا مغفرتكى
موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايده رم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل والدينه
اقدام ايدوب آنى قتلدن غيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتل والد تحليل اولنور زيرا
بوباده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو
احياسنه سعى وهمتدور وبر بومسئله ده آبا وامهاتله سائر ذى رحم محرمك فرقنى كذلك بوبابده مشركيندن اولنلر ايله
مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقنى شرح الجامع الصغيرده بيان وتحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى
ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر
بعد الاسر قتللرى ينه لايق وصواب كوريلمز كه اسر ايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراسلامه
اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقا لرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقا اولنورسه
بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤلدر كه آنى
بركسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولته عودتندن احتراز اولنورسه
صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطى اوزره قتلنه وقت صيالنده جواز بولنديغى كبى بونده دخى جواز واردر
نكته سى اولدر كه بونلردن مستقبلده توهم اولنان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغله توهم مستقبل اول ظاهر
ماضى ايله متأيد ومستظهر اولوب فى الحال قائم وحاضر حكمنده قيلنور كورمزميسنكه برصبى مراهق ملك
اهل حرب ايكن مسلمين اخذنده ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسه لر البته قتلى جائز كوريلور
زيرا آنى تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمالى غالبدر وبويله وقوف حقيقى ممكن اولميان امورده
حكمى ظاهر اوزره بنا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليهٔ
سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محله مسلميندن سريهٔ
اخرى كله جك اولسه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمين اولمسه لر بوصورتده
كركدر كه تخليهٔ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى مجزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولى
واول جانبه وصولى امر موهومدر وبومثللو امر موهومله بويله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جمله يه
معلومدر واكر براهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثناء طريقده ياخود
نفس بلده ده اخذنده واصل اولدقلرنده بن قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون
چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدر كه آنى تصديق ايتميوب قتل واسرينه ابتدار ايده لر زيرا قتلى جائز
اولميان راهب انجق اولدر كه مخالطهٔ ناسدن هارب اوله وبوراهب مقاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن
ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقالى قلب
مسلمينده غالب احتمال اولورسه مستحبدر كه آنى اسير ايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصؤل

اموردە غالب احتمال بمنزلة الیقیندر وقتلده دخی احتیاط اوزره بنا قیلنان اموردندر که آنده بردفعه غلط متمکن
اولدقده بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسر ایله دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود
کنیسه‌ده مفتوح الباب ساکن ایکن برراهبه ظفریاب اولسه‌لر آنك قتلی جائز کوریلور زیرا بیان ایلدیك که مشرکین
آنلرك مجلسلرینه ورود وتدبیرلرندن اخذ ایله صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمة الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهردر واکر مسلمین برراهبه صومعه سنده ظفریاب اولوب آندن طریق
قنده‌در یاخود اهل حرب قنده‌در دیو استجواب ایتدکلرنده اول دخی مسؤلیکز معلوم مکدر لکن نه سزلره
اهل حربدن ونه اهل حربه سزلردن خبرویرمزم دیمکله جواب ویرسه مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب
اولماز زیرا بوجوابنده مشرکینله اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وعداوتلرینه میلدن بالکلیه
انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بوانقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤاللرنده ایشته طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکره خلافی آشکار اولمغله مسلمینه خیانتی بدیدار اولسه بوصورتده قتل واسره سزاوار
اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاته دلالتنی طلبدن صکره طریق هلاکه دلالت ایتمکله مسلمینه اظهار عداوت
ومشرکینه اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومه غزا ایدوب اول دیارده برصومعه‌ده برراهب حبشی‌یه
ظفریاب اولدقلرنده بلاد رومده راهب حبشی بولنمقدن استجعاب ایلسه‌لر کرکدر که کندودن سؤال ایله دفع ارتیاب
ایده‌لر زیرا عندلرنده مشتبه الحالدر وازالهٔ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال الله تعالی فاسئلوا اهل الذکر
ان کنتم لاتعلمون وسؤالك دخی فائده‌سی انجق جواب مسؤل عنهی قبول واعتباردر مکر کلامنده تهمت
وخیانت آشکار اوله بوصورتده اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بودیارده ترهب ایلدم دیو کشف حال
ایدرسه کرکدر که اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیه‌لر که صدقی غالب احتمالدر واکر بن برمسلمك عبدی ایدم
ونصرانی ایدم شمدی کلوب بونده ترهب ایلدم دیو اخبار ایدرسه کرکدر که آنی اخذ ومولاسی اوزره رده
ابتدار ایده‌لر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبقی مولاسی اوزره رده قادر اولان شخص اوزره وجوب ردی
بدیداردر واکر برمسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بنده بونده ترهب ایلدم دیو افاده ایدرسه
اسر واعتاقنده تصدیق اولنمیوب همان اخذ ایله مولاسنه رد واعاده اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکره آنی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایه شروع ایلمشدر اولبابده مولاسی اوزره دعوای عتق
ایلین عبد حکمنده اولوب بلاحجة تصدیقی مشروع اولماز واکر بن برمسلمك عبد مسلمی ایدم صکره تنصر
وترهب ایلدم دیمکله اقرار ارتداد ایدرسه کرکدر که اکا عرض اسلامده اجتهاد اولنوب نکول ایدرسه قتل وتنکیل
وقبول ایدرسه مولاسنه رد وتسبیل قیلنه واکر بعد القتال مشرکین منهزمین اولدقدنصکره مسلمین اول مشرکیندن
برقوم مجروحینه فائز اولسه‌لر اول جراحتلر ایله عدم تعیشلری معلوم ایسه دخی تعجیل قتللری جائز کوریلور
زیرا آنلر فی الواقع مقاتله ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس بدلری بمنزده
مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتله الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ
اولورلرسه بودخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هر برنده برکونه شفاء صدور جلوه بخش صدور
اولمغله حقلرنده هر بری مباح وغیر محظوردر وبو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدر که محمد بن مسلمه
رضی الله تعالی عنه یوم خیبرده مرحب ایله مبارزه ایدوب آنی سیفله ضرب وایکی رجلنی بدندن قطع ایتمکله
مرحب حیاتندن نامید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکده ابن مسلمه دخی لاحتی تذوق
من الموت مثل ماذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتل ایتمزم تا که قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی
سندخی بندن طاته سین دیو اوزرندن تجاوزه جواز کوستردی بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنه اول جانبه
مرور ایدوب آنی قتله استعجال واسلابنی اخذ واستحصال ایلدی صکره اول سلبی رسول کریم علیه التحیة
والتسلیم محمد بن مسلمه‌یه اعطا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبده احتمال بقا اولیدی اکا محمد بن مسلمه لاحتی تذوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکله خطاب عتابنی القا ایتمزایدی ورسول الله علیه السلام دخی سلبنی حضرت
علی رضی الله عنه‌دن صرفله اکا اعطا ایتمزلرایدی وبو وقعه‌ده حضرت علی رضی الله عنه مرحبی اول حالتده
کوروب قتلنه مسارعت ایتمشیکن رسول الله علیه السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمه دخی مسارعت
قتلندن امتناع ایتمشیکن اکا دخی توبیخله خطاب ایلمدیلر پس اصول مسروده‌دن متفرع اولمشدر که امرین
مذکورین‌دن هر بری جائز ومتوسعدر توضیحی اولدر که بومثللو مجروحی قبل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغله اول دخی قبل الاسر بمنزلة الاسیردر وامیر سائر اسرانی قتل وترکده مقبول التدبیر اولدیغی کبی
بونده دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصنده برمشرك مریضه فائز اولسه‌لر آنی
قتللری جائز کوریلور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشدر
وهم مرض مشرف زوال اولمغله آنك مسلمینله قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضله عدم تعیشی مجزوم
یاخود ظن غالب ایله معلوم اوله بوصورتده شیخ فانی کبی احتمال قتالی مقطوع اولمغله قتلی غیر مشروعدر
واکر مسلمیندن اهل عدل بینه مسلمیندن اهل بغی ایله قتال ایدوب بعض مجروحلرینه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور
اکر اهل بغیك هنوز التجا ایده جکلری فئه ومنعه‌لری وار ایسه قتل مجروحلرینه مسارعت سزاواردر زیرا مجروح
مزبور حالت مذکوره‌ده اسیرلری منزلته نازل اولوب فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری
مشروع اولدیغی کبی مجروحلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحك احتمال تعیشی
مقطوع اوله بوصورتده بردخی منعه سنه التجا واهل بغیه اهل عدل اوزره اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی
بالکلیه منهزمین اولوب التجا ایده جك فئه ومنعه‌لری قالمامق حالنه مماثل اولمغله اوحالده قتل اسیرلری وتعاقب
منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بوحالده بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اهل حربله
مسلمیندن اهل بغیك فرق میانلری شو وجهله بیان اولنور که اهل حرب حقلرنده مسلمینله محاربه‌یه سبب داعی
انجق شرك اوزره اعتقاد باطللریدر وبو اعتقادلر منهزمین اولوب منعه‌لری زائل اولدقده دخی قائم وحاصلدر
اما اهل بغی حقلرنده سبب داعی بومثللو اعتقاد باطل اولمیوب همان فئه ومنعه‌لریله قوتلری انلری قتال اوزره
حامل اولمشدر واول قوتلرینه عروض زوالدنصکره قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن برمعتوهه
ظفر بولوب اول معتوه دخی نه حرب وقتاله عارف ونه کندو صنعنه واقف دکل ایکن همان یدنده برسیف مسلول
بولنمغله مسلمین ومشرکیندن سمتنه کلنلری ضربله مشغول اولسه مؤلف مرحمت معتادیدر که عندمده احب اولان
اولدر که مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویق ایچون اخذینه اجتهاد ایده‌لر زیرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل
قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوه مرسومده معدومدر که سمتنه کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نه قتال مسلمینه قاصدونه باعث اقتتال اولان اعتقاد ایله معتقد اولدیغی عندمزده معلوم
اولمشدر بناء علیه آنك حالی فرس وبعیر مثللو بهائمك احوالی کبیدر که بهائمدن بریسی برکسنه اوزره هجوم
ایتمیوب همان سمتنه کلنلری ضرب ایدر اولسه آنك قتلی حلال کوریلمز اما برکسنه اوزره هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولمدقده قتلی استحلال اولنور ومعتوه مرقوم دخی بو حکم ایله محکومدر انجق بهیمه‌ده حق مالك اولان
مالیت وتقوم باقی اولمغله قاتلی مالکنه قیمتنی ضامن اولور اما معتوه حربیده بو معنی متمکن اولمامغله قتلی دیت
وکفارتدن برشیئی متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سیفله قتال ایدر برشخصه ظفریاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کوردیکده کندوینی مجنون بیلدیرمکیچون اظهار جنونه شتاب ایلسه بوبابده قلوب مسلمینده
واقع اولان رأی غالب ایله عمل استصواب اولنور زیرا وقوف حالنده ادلهٔ سائره منقطع اولدقده امر قبله‌ده تحری
مقامنده قائم اولمغله رأی غالبه متابعت لازم اولور وبز بالدفعات بیان ایلدیك که وقوف حقیقتی ممکن اولمیان
اموردە رأی غالب مناب حقیقتده نائبدر بوصورتده رأی مسلمین جنوننه ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکره
صحت عقلی نمایان اولسه قتلی جائز وشایان کوریلور زیرا اخذ واسری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر
کورمزمیسنکه حین اسرنده صحت عقلی مقرر اولسه قتلنده رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرنده مشتبه الحال
اولدقده ینه رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن برغلام مراهقی اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم
بلوغنده استشکال ایلسه‌لر اکرچه بعض فقها علیهم الرحمة نبات عانه‌یی علامت بلوغ قیلوب حدیث
بنی قریظه ایله استدلال ایلدیلر لکن مذهبیمز اولدر که نبات عانه‌ده احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفهٔ هنودده
سریع الظهور واتراکده بطیء الصدور اولمغله حکم بلوغده تحکیمی استقامتدن مهجوردر وبز بو مسئله‌یی
باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر که اول غلامك
علی قول الامامین اون بش یاشنه دخول یاخود داخل اولمامش ایسه احتلامی عندلرنده ظاهر اولمدقجه قتلنه
مباشر اولمیه‌لر وبوموضعده ظهور بلوغی رأی غالبه منوط اولمیوب بلکه تحصیل یقینه مربوطدر که صغرسنی
متیقن اولمغله زوال یقین خلافنده یقین آخرك وجودی ایله مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین
شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغله آنده رأی غالبه اعتبار اولنور واکر مسلمین برصبی نابالغی اخذ

مطلب مقاتلة اهل البغی

مطلب قتل الصائل من الفرس وغیره

مطلب الحکم بالبلوغ

ایدوب اول صبی دارالحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایستهٔ قتل اولماغله بعد البلوغ
دخی قتلی جائز وسائغ کوریلمز نکته‌سی اولدرکه صبی مزبور وقتامن الاوقات جملهٔ مقاتله‌ده مندرج اولمامشدرکه
حین اخذنده صبیدر وصبی جملهٔ مقاتله‌دن خارجدر و بعد البلوغ فیٔ مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولمیوب
سائر عبیدلری درجه‌سنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کسنه
بشقه‌درکه آنك قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیله‌یه سلوك ایلدیکی متعین اولمشدر
حتی اول کسنه فی الاصل معتوه یا مجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیتله خوشحال اولسه
صبیده ذکر اولنان نکته‌یه بناء بنه قتلی حلال کوریلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بومعتوه ومجنون
عافیت بولدقدنصکره برمسلمی قتل ایلسه‌لر کرکدرکه امام اسلام آنی قصاصاً قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر
عبید مسلمین منزلته نازل وحکم خطابده داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت
بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمش ایسه دخی قتلی استحلال
اولنور زیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره
مسلمینله قتال ایدوب کسنه‌یی قتل واعدام ایتمسه کرکدرکه ضرب وجیعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه
نظیری عبید مسلمیندن شول عبیددرکه قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنه‌یی قتله اقتحام ایتمیه کذلك ذکری سبقت ایلین
غلبلردن بریسی بو فعلی ایقاع ایلسه بنه قتل اولنمیوب ضرب بله ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخوللرنده
مقاتل اولمدیغندن آنك بو قتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنك دار اسلامده قتال ایدوب کسنه‌یی قتل ایتمدیکی
حالنه مماثللردر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول برقومه ظفریاب اولسه‌لر بنم عندمده احب اولان
آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتالله اشتغال ایتمدکلرندن منزلهٔ نساده
انزال اولنورلر وسبی واسرلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بویله ایکن
مسلمین آنلری قتله شروع ایلسه‌لر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیه‌لری محاربه‌یه متحمل ایکن حرفتلری
عرض لازم اولمامغله ممکندرکه انسان صنعت حراثتدن مقاتله‌یه متحول اوله اما صفت انوثت بشقه‌در واکر
مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسه‌لر سکر ایله بی شعور ایسه‌لر دخی حال سکرده قتللری تجویز
واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکماً غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین
اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مدائن مشرکیندن برمدینه‌یه عنوة دخول
ایتسه‌لر همان راست کلدکلری رجالی قتله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمك خلافی مستبین اولمدقجه
آنی ظاهر اوزره بنا امر متعیندر وداخل مدینه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتله‌دن ایدوکلری
بحسب الظاهر متبیندر مکر آنلردن برکسنه اوزره مسلم سیماسنی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفه‌نك سیماسنی
احساس ایده‌لر بو صورتده کرکدرکه آنك حالی ظاهر اولنجیه‌دك حقنده تفتیش اوزره توقف واحتباس ایده‌لرکه
وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده سیمایی تحکیم اصل قویمدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی
یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حقیقتی تحقیق
اولنجیه‌دك تأخیری منافع مسلمیندن برشیئك فواتنی غیر متضمندر بناء علیه اول کسنه‌نك حالی متبین اولنجیه‌دك حقنده
توقف وتثبت امر متعیندر نکته‌سی اولدرکه مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی
ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر وحکم مزبوره مدلول سیما
دخی اولی ایدوکی بی کماندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مصلحینه ملاقی اولوب انجق
اولنابده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراك ایتمسه‌لر بنم عندمده احب اولان اولدرکه تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمساك
ایده‌لر تاکه ممکن ایسه کندولردن سؤال الله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرك برمسلم ایله قتاللرینی کورنجیه‌دك کف ید
کوردکدنصکره قتال وقتللرینه اشتغال ایده‌لر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربهٔ مسلمینه مانع ایدوکی معلوم
مسلمین ایکن خلافی متبین اولمدقجه عدم حل قتاللری مستبیندر ومجرد صف مشرکینده بولنملری طوعاً وکرهاً
اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتاللری ظاهر اولنجیه‌دك آنلردن کف ید احسن وبعد
الظهور قتاللری مباح ومستحسندرکه مسلمین ایسه‌لر دخی منعهٔ مشرکینده مباشرت قتال دیلرین مبیح ایدوکی
بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکورینده
سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اولملریدر وقتال اوزره مکره اولان کسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمك مباح کوریلور
واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن سل سیوفله تهوّرلرین ابراز ایتملریله عسکر مسلمین دخی
قبل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز ایلسه‌لر بو بابده رأی غالب عدما کراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول
کسنه‌درکه اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم
اوله ومؤلف کریم الخصال بو مسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه
مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتالله ابتدا
ایتمکز تاکه آنلر سزکله قتال ایده‌لر سز دخی صکره قتال ایدیکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاولهٔ حربده عادت ناس
جمیع جماعت محاربه ایچون رکض افراس ایتمك اولمیوب بلکه بعضیلری لجهٔ قتاله انغماس و بعضیلری آنلرك
ورالرنده قرار واحتباس ایتمك اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفك مقصود نهایتی اول جماعتك بعضیلرندن
ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جمله‌سندن ظهور قتال منزلنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن
برینی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینهٔ عادله قائم اولسه بنه
قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیله‌رك قتله شتاب ایتمشدر
ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن
قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدرکه صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمی مستوجبدر غایة الامر
بو صورتده لدی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینه‌یی
احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هالکینه التحاق ایلسه‌لر مسلمین اوزره
دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنمازکه مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالنی بیله‌رك
تشمیر ساق ایلمشلردر کذلك مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده
بنه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایة الامر مستحبدرکه بوافعالده مسلمینه قصد نکال ایتمیه‌لر زیرا مسلمین
مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده
همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور بوقسه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن
کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصولمز نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هر اهل حصن
وهر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرینی
مسلمین اوزره حرام قیلمغه راغب اولورلر ایدی ومعنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینه‌ده
اهل حربك نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینه‌یی احراق
واغراق استحلال اولنور کذلك ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم
مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلك * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب
کوریلمیلری تفصیلده باب لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون دائنی
غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی وار ایسه اول کسنه کندویه
برحادثه ظهور ایدرسه ترکه‌سندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کیتمك حلال اولور
زیرا حق دائن مال مدیوندن جنس دینده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونك بو وجهله خروجی
اصلا فوات حقنی موجب اولمازکه نه زمانده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده جکی وجه اوزره اول وصی
مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرك شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکا وصی لفظی ایله
تعبیری اکا مبنیدرکه غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اوجانبه
خروجیله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملك مدیون ایسه ده حکمده
ملك دائندر حتی اول مالك زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه دائن ضامندر بو جهتله مدیون
همان مودع منزلته انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعه‌یی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب
غزایه خروج ایتمك حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکسنه آخردن رمالی
استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کاسدکده یدینه تسلیم ایچون

مطلب اذا تترس اهل الحرب باطفال المسلمین

مطلب زکوة مال المدیون

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب حسن جزا در ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق داینی ایجاب ایتدکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوابمیدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کسنه معا منده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیرعام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر
واصل معروفدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی الزمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومدغمدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دینی ادا ایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوز زنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور دایندن اجازتنی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتمدین حجه عزم ایلین کسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کور یلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادرکه
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا و یوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده داین اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدر که مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندونفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب داین دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددرکه مولاسی
صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویریلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه داینك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شوحدیث
حکمتمآلله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله ثنادن صکره الاالدین فانه مأخوذبه کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکرمدیون مذکور داینی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکرمدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وارایسه آنك غزایه خروجی سزا واردرکه
حواله ایله ذمتی حق داین محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعد الاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیدار در واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدرکه حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدرکه محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردرکه ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکرمدیون مزبور داینی
آخر اوزره حواله قیلوب انجق امری یوغیکن برکسنه داین ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیر متضمندرکه ابرا ایله حق داینندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیر قادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی
غیر مشروعدرکه اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده داینك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنورکه اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنمازکه

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیننده حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلاامر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن داینه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولورکه بو خروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر امابوصورتده قصد قتالله حرکت وامیدایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیرکه بنم عندمده اذن داین بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیر مناسبدرکه قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بو معنی مفقوددر والحاصل داین مدیونتی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویرسه
خروجی مشروعدر اما داینه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بوتقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدرکه مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حالله اولبابده احسانلرندن رجامند اولدقده بیوردیلرکه مرادم ابوقتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برابر عازم اول امیددرکه الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان ماللهسنی غانم قیله پس اول کسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر غطفاندن برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
ایشته بو وقعه ده اول کسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلدکلرندن بومثللو مواضعده بلااذن خروجده مأذون ایدوکی عندیمزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیر عام بولنمامق هنکامنه مخصصدر اما نفیر عام بولندقده مدیونك دیننه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك داینی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هر شخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیر محتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدرکه محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرربنی دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبو بابده داین ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیر ایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدرکه مسلمین اوزره خوف هزیمت وارایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن داین بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتالله اشتغالی نفسنی هلاك
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق داینی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلااذن قتالی غیر مرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدرکه مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدرکه اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدرکه خروجله اطاعتن اظهار ایلیه زیرا
بومثللو امورده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبولله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن داینه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندرکه
جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز
برینی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتمکدر زیرا مرویدرکه برکسنه حضور نبوی یه کلوب یارسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینمی بکا ایده رك
ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وارآنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یارسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر و بربو کونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالایسع میاننده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیر عام بولنمدقده مقرردر اما نفیر عامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدركه بوخروجنده هم نفسندن و هم والديندن دفع ضرر مشر كينه عازمدر واكر نفير عام يوغيكن امام اكا
خروجله فرمان ايلسه كركدر كه والدينك عدم اذنلرين امامه ايذان ايده و بعد الايذان ينه خروجله امره اقدام
ايدرسه كزكدركه اطاعتنى التزام ايده مؤلف جليل بوقولى تعليلده ديركه لان الامام اوجب عليه حقا فى مثل هذا
من ابيه وامه يعنى بومثللو امورده امامك وجوب حقى پدر ومادرندن ازيد واحقدر و بوقول دقيق المفاددن مرادى
شو معنايى ايراد دركه بركسنه نك اسمى ديوانده مكتوب و مترتب اولد قدنصكره عبد اوزره خروج غزاده
سيدينه اطاعت واجب اولديغى كبى اول كسنه اوزره دخى بو بابده طاعت امام لازم ولاز بدركورمزميسنكه امام آنى
خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادر در واول دخى مولاسيله برابر بولنان عبد كبى سفر واقامتنده
امامنه متابعتله مقيم ومسافردر پس عبدك والدينى رضاويرمسه لر دخى خروج غزاده طاعت مولاسى اوزرينه
واجب اولديغى كبى جندى اوزره دخى طاعت امام ثابت ومترتبدر كذلك عبد دخى نفير عام يوغيكن اذن مولاسى
بولنماد قجه خروج غزادن ممنوعدر كه مولاسينك خدمت واطاعتى اوزرينه فرض عين ايدوكى مجزوم ومقطوعدر
اما نفير عامده بلا اذن مكان قتاله خروجى لازمدركه بوخروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلميندن
دفع ضرره عازمدر و هنكام ضرورنده مولاسى ايچون خروج وقتالدن حق منعى قائم اولمامغله آندن استيذان
عبداوزره لازم دكلدر ومكاتب دخى خروج غزاده عبد مملوكله على سوادركه كتابتله ثابت اولان فك رقبه انجق
اكتساب مالى متضمن اولان اسبابه منحصر ايكن خروج غزا تحت فك مذكورده داخل اولديغى ظاهر ومشتهردر
وامرأۀ حره دخى مجروحلره علاج وبيمارلره تيمار ايچون محرمى ايله برابر خروج غزايه ابتدار ايلسه جائز وسزاوار
كوريلور اما مسلمين اوچ كونلك ياخود زياده سفر مسافه يه شروع ايتدكلرنده عورت كرك عجوز و كرك شابه
بلامحرم خروج ايتمك نامشروعدر قال عليه السلام لاتسافر المرأة فوق ثلثة ايام ولياليها الا ومعها زوجها اوذورحم
محرم منها يعنى عورت اوچ كون واوچ كيجه لك مسافه دن زياده سفر ايتمز ياخود ايتمسون مكر يانندهٔ زوجى ياخود
ذى رحم محرمى بولنديغى حالده سفر ايليه اما خروج مسلمين بوندن اقل اولان مسافه يه وقوع بولدقده عورتك
بلامحرم خروجى غير ممنوعدر لكن بوصورتده دخى زوجى وارايسه اذنى بولنمادين خروجى شرعا غير ممكندر مكر
نفير عام اولوب خروجى دخى قوت مسلمينى متضمن اوله و بعد الخروج دخى قتاله وافى رجال وارايكن عورتك مباشرت
قتالى سزاوار اولماز زيرا هرعضوى عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسى منكشف اولمق اقرب
احتمالدر وهم قتال امرأه مسلمين ايچون بوكونه سبه وعارى موجبدر كه مشركيندن ضعف مسلمين بردرجه يه
وارمشدركه قتالده نسالريله استعانته محتاج اولمشلر دريو شماتتلرين مستوجبدر اماوقت اضطرارده تجويز قتالى
اختيار اولنور زيرا مرويدركه يوم احدده اكثر ناس انهزام جانب رسالتپناهيدن تباعده اعتزام ايلدكلرنده نسيبه
بنت كعب رضى الله تعالى عنها عرصهٔ قتاله اقتحام ايلمشدر ورسول الله عليه السلام دخى حقنده لمقام
نسيبة اليوم كان افضل من مقام فلان وفلان يعنى نسيبه نك بوكونده حربه قيامله ميدان محاربه ده اقامتى
منهزم ميندن فلان وفلانك قيام واقامتلرندن افضل ايدى قول شريفلرنده اسمنى ذكرايله ترفيع شان ووقت حاجتده
مباشرت قتال اوزره مدح وتحسينله احسان ايلمشلردر پس بوبيانله وقت حاجتده جواز قتاللرى عنديمزده
نمايان اولمشدر واكر امام ناسى خروج غزا و قتال اعدادن نهى وتجنب ايدرسه نفير عام اولمادقجه مخالفت
امرى تصويب اولنماز زيرا ارتكاب معصيتى موجب اولميان امورده عبد اوزره طاعت مولاسى كبى طاعت
امير دخى واجبدر وعبدى مولاسى نهى ايتمشيكن نفير عام اولمدقجه خروجى ممنوع اولديغى كبى
ما نحن فيهده دخى نا مشروعدر

باب مايكره فى دار الحرب ومالا يكره الى هنا* يعنى دار الحربده استعمالى مكروه كوريلوب كوريلمين اشيانى تعداده
باب رصين الاعتماددر مؤلف مصيب اصابه من الثواب خير نصيب دركه سبيل غزاده وحصون مسلمين اوزرلرنده
استعمال جرس جائز وسزاواردركه تقويت قلوب مسلمينه باعث وازالهٔ نوملرينه مداردر وبرد دخى باب كراهية الجرس
مسائلنده بيان ايلديك كه جرس اكرلعب ولهوه بادى ياخود مسلمين اوزره مشركينى ياخود لصوصى دلالت مثللو
ضرره مؤدى اواورسه كراهيت استعمالى نمايان در امابو معنادن عارى ومنافع مسلمينى متضمن اولدقده انما الاعمال
بالنيات حديث بلاغت سماتى موجبى اوزره جواز استعمالى متبيندر كذلك قتالده افراسه الباس ايلدكلرى تجفاف يعنى
درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخى جائز كوريلور زيرا معناى معهود ترهيب مشركينى مشتمل اولمغله مكائد حربدن
معدوددر كذلك وقت حربده اجتماع ابطال وتهييج قتال ايچون ضرب طبول دخى مشروعدر كه ضرب طبول

انجق بطريق اللهو اولدقده ممنوع و بومثللو بطريق اللهو اولميان موضعده غير ممنوعدر نظيرى ضرب
دفوفدركه لهو ايچون اولدقده مكروه واعلان نكاح ايچون اولدقده جوازايله موصوفدر لكن مسلمين محاربه لرنده
جمع عسكر ايچون ناقوسى ضرب وشبور تسميه اولنان مزمارى نفخ ايلمك غير مشروعدر كه بونلر صنيع يهود
ونصارادندر ومسلمين آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ايله ممكن التحصيل ايكن مشركينه
مخصوص اولان نسنه يى استعماللرى تحليل اولنماز وحصون مسلمينده محارسه ايله اشتغال اكرچه فضائل اعمالدندر
لكن خدمت محارسه يه قيام ايدر شخص آخرموجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتى جامع اولديغندن
دخى افضل ايدوكى معروف ومشهوددر امامحارسه يه كفايت ايدر كسنه لر نامو جودايسه محارسه صلوة نفلدن
افضلدركه هم منفعتى اعم واشمل وهم صلوة نفل هرموضعده ممكن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غير
محتملدر نظيرى مكه ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدركه غربا حقنده اشتغال طواف نكتهٔ مزبوره يه بناء افضل
اوصافدر واكر بركسنه محارسه وصلوتنى جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قيلسونكه ايكى عبادتى
جمع ايلمك برينى اداو برينى تركدن افضل ايدوكى بديداردر نظيرى صوم ايله اعتكافى وقرأت قرآنله طوافى جمع
واردافدر لكن محارسه وصلوتى جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه يه مانع اولمغله خلاف قبله يه توجهله
جمع محارسه وصلوتى ملتزم اولسه بوفعلى جائز كوريلمز زيرا صلوتده عمدا خلاف قبله يه توجه بلاضرورة باطلدر
و بو بابده دخى محارسه اوزرينه فرض عين اولمامغله تحقق ضرورت غير حاصلدر اما مخالفت قبله ده توجهى
شرق وغربه وقبله نك تمام خلافنه منصرف اولميوب همان انحراف قليل ايله منحرف اولسه نظر اولنور اكر
وجهى بالكلية جهت قبله دن منصرف اولوب بووجه اوزره عمدا اداء فريضه ايلدكده اعاده لازم اوله جق
وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذكور تطوعده دخى تجويز اولنمازكه تطوع وجوب استقبال قبله ده
فريضه دن فرق وتمييز اولنماز واكر وجهى بالكليه منصرف اولميوب بووجه اوزره ادا اولنان فريضه لازم
الاعاده اوليه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بوفعلى جائزدر كه بونده محارسه وصلوة كبى ايكى عبادتى وجه شرعى
اوزره جمعه فائزدر وحق محارسده افضلى اولدركه اركان صلوتى تطويل ايتميوب همان ايكى ركعتله تطوع
بعده خدمت محارسه يى تكميلدر وهر ايكى ركعت باشنده امر محارسه يه دقت آنك حقنده اقدم مصلحتدر حتى
اشتغال صلوة على وجه التخفيف دخى امر محارسه ده موجب تقصير اولورسه بوتقصيرى صلوتده توجه قبله
ممكن اولمامق منزلنده اولمغله ترك تطوعله تدبير اولنور زيرا جمع عبادتين هربرنده عدم تقصير ايله مشروط
وشرط مرقوم بو بابده غير مضبوطدر مؤلف دقيق الخيال جعله الله تعالى فى الجنة على خيول الاجلال ديركه
احربده وغيربده اعناق خيله رشمه وغيريدن بعض قلاده لر تعليق ايلمك مشروعدركه مبارزين وغيريلرندن
فرسان خيل ميانلرنده بومعنى كثير الوقوع وما رأه المؤمنون حسنا فهو عندالله حسن مسئله سى معروف
وغير مدفوعدر لكن اوتارايله يعنى كرش مثللو نسنه لرايله تقليد خيول بزم عنديمزده مستحسن ومقبول دكلدركه
حديثده قلدوا الخيل ولا تقلدوها بالاوتار يعنى اعناق خيله تعليق قلاده ايديكز لكن اوتارايله تعليق قلاده
ايتمكز حكم شريفى منقولدر وعلمانهى مرقومى تأويل ايدوب اوتاركاهيجه افراسى خنقله قتل ايدر ديو كراهتنى
تعليل ايلديلرينه مؤلف تقوى لباس وقاه الله تعالى عن كل بأس ديركه حربده وغيريده حريردن مصنوع اولان
ثوب رقيق تلبس ممنوعدركه لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولميوب همان لباس تنعم ايدوكى شهر تشعاردر
اما ثوب غليظ اولوب حربده نفعى نمايان ايسه بزانده اولان اختلافى باب مايكره من الديباج مسائلنده بيان
ايلديك كذلك غازينك لباس وسلاحنده وفرسينك سرج وتجفافنده يعنى درع فرسنده صورت حيوان بولنمق
غير مشروع اما صورت اشجار غير ممنوعدر مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه برصورت
طائرى مشتمل برنس اهدا قيلنمشيدى نزد سعادتلرنده بركيجه قالوب صباح اولدقده كورديلركه اول صورت اول
برنسدن نابود ونا پيدا اولمش نقل ايدرلركه برملك جناب رسالت ايچون اول صورتى محو وازاله ايلدى ايشته
بوحديث جليل كراهت استعمالنه دليلدر لكن صورت حيوان بساط ووساده كبى اوزرنده نوم و جلوس اولنان
اشياده واقع اولورسه رخصته شايان كوريلمشدر مرويدركه حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل برثوب مصور
حقنده رسول الله عليه الصلوة والسلام حضرتلرينه امان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فتوطاء يعنى رأسلرين
قطعله حيوانيتدن اخراج ايدرسز ياخود آندن وساده لر اتخاذ ايدرسزكه وطئ اقدامله تذليل اولنه ديمكله اراءت
سبيل ايلدى نكته سى اولدركه بومادهلرده تعظيم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اماقائما نصب اولنوب ياخود

تلبس وتقلداولنان نسنه‌لرده تعظیم صورت جهتیله عبادصورته تشبه موجوددر وسبب کراهتی انجق بومعنای
معهوددر وبو حدیث جلیلـده اکا دخی دلیل واردرکه عادت بعض بلادا وزره پیشکاه یوتده نصب اولنوب
بشتی تسمیه اولنان وسادهٔ کبیره‌ده صورت حیوان بولنسه اول دخی قائما نصب اولنوب اقدامله وطیٔ اولنمدیغندن
کراهتی تسجیـل اولنمشدر کذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکروهـاتدن
معدوددر کذلك مصور اولان ظروف واوانی دخی بسـط وجلوس اولنان اشیادن اولمامغـله کراهتی بی‌مرادر
ومؤلف سماحت عنوان زینه‌الله تعـالی بحلل الجنـان دیرکه حریده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبیضه
استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رحمة‌الله علیهما دخی اشبوقول رخصت فرمادر اماقول ابی حنیفه
رضی‌الله تعالی عنـه اوزره اولدخی مکروهدر وبو مسئله‌ده اختلافلری حریده تلبس دیباج مسئله سنده اولان
خلافلری کبیدر وسبب اختـلافلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم هذان حرامان علی ذکورامتی
حل لاناثهـا قول حکمت رهینلرنده حریر وذهبی ذکور مسلمینه تحریم واناثه تحلیلده جمع وتقرین ایلمشلردر
پس امام ابو حنیفه رضی الله تعـالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبـار یله علی الاطلاق ذکور مسلمین اوزره تحریمنی
اختیار ایلمشدر اما امام ابو یوسف و امام محمد رحمة الله تعـالی علیهما دیدیلرکه حق نسـاده حریر وذهب
مجرد منفعت زینت ایچون رخصت ویریلمکـدن فهم اولنمشدرکه جواز استعماللری موضع ضرورته مختص
اولیوب بلکـه بعض منافع معتد بهـا ضمننده دخی مرخصدر وحدیث مذکـوردن تلبس ذهب
وحریر ایله تلبس ثیـاب مصوره بینلرنده فرق فارق حاصل اولمشـدرکه نهی اول ذکوره مخصوص ونهی
ثانی ذکور واناثه شـاملدر ومؤلف درایت ردا صانه الله تعـالی عن کل ردی دیرکه حریك غـیریده دخی
دوکه‌لری ذهب یاخود دیبـاجدن اولان لباس جائز الالتباسدرکه حریك برایکی اوج اصبع مقدارنده رخصت
شرعیه وارد اولدیغی کبی ذهبدن دخی ازرار یعنی دوکه‌لر وکفـاف یعنی خشتکلر امثالنده جواز شرعی متوارد
اولمشدر وذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کوریلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنسان خاتم فضه تحلیل
اولنور زیرا مسامیر ذهب اثوابده بولنـان ازرار وکفاف مثللو تبع مستهلك حکمنده شیٔ قلیـلدر واکر برغازی
صورت حیوانی مشتمل اولان سلاحی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل میته کبی حرمتدن استـثنا
اولنمغـله جواز استعمالی مقرردر واکراول صورتك رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنـای صورتدن
خارج اولمغله حکم کراهتده غیرمندرجدرکه مکروه کوریلن انجق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولمیـان
نسنه حیوان اولمدیغی نمایاندر وبیلك کرکدرکه کعبهٔ مکرمه‌یی صورت ذی روحی مشتمل اولان ثوبله اکساغیر
مشروعدرکه مساجدسائره‌ده اتخـاذ تماثیل ممنوع ایکن کعبهٔ مکرمه‌ده منعی بطریق الاولی مجزوم ومقطوعدر
لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کورنمیه‌جك مرتبه‌ده طینله محو اولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغـله حکم
جوازده مندرج اولور کذلك برخانه‌ده بولنـان تماثیلك یوزلری طین یاخود جص ایله محو اولندقده لدی الاقتضا
اول طین وجصی نزعله تکمیـل تماثیل قابل ایسه ده ینـه شمدی کراهتی زائل اولور زیرا کراهت انجق تعظیم
صورتله عبدهٔ تماثیله تشبهدن لازم اولمشـدر وبومعنی صورت مزبوره‌ده منعدمدر کذلك اسلحه‌ده تماثیـل
بولنوب یوزینه غراوامثالی برنسنه یاپشدرمغله یاخود اثوابده بولنوب اوزرینه ایپلك دیکمکله یاخود یوزینـه
بردیکمکله تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور ورایات والویه دخی نصب وترفیع اولنان اشیادن اولمغله تصویر
حیوان آنلرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشجـار وامثالینك تماثیلی کراهتدن خالیـدرکه مکروه کوریلن انجق
ذی روحك تمثالیدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدرکه انه یکلف یوم القیامة ان ینفخ فیه الروح ولیس بنافخ
یعنی یوم قیـامتده مصور تصویر ایلدیکی صورته نفخ روح ایتمکله تکلیف واولوجهله تعذیب وتعنیف اولنور
مصور ایسه نفخ روحه قادر دکلدرکه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدرکه بوحدیث جلیل انجق تصویر
ذی روحك حرمتنـه دلیلدر وبیلك کرکدرکه انسان دفع برد ایچون ساکن اولدیغی بیتـك دیوارلرینی صورت
حیواندن عاری اولان کچه وامثالی نسنه‌لر ایله کذلك دفع حر ایچون کتان وامثـالی نسنه‌لر ایله ستر ایلمك جائز
کوریلور زیرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر ومکروه کوریلان انجق قصد زینت
ایچون اولدقده‌در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع اولنـان ستره‌یی نزعله امر ایتمشدر
وسلمان فارسی رضی الله عنه کنده نام محلده برخانه‌یی ستره ایله مزین کوردکده المحموم بیتکم هذا اوتحولت الکعبة
فی کندة یعنی سزك بوخانه کز محموم میدر یوقسه کعبة الله کنده‌یه‌می تحول ایلدیکه بو یله الباس کسوه ایلدیکز دیدی

پس

پس قول سلماندن نمایان اولمشدرکه سز بیوتك کراهتی بیوت سائره‌یی کعبه‌یه تشبیهدن نشئت ایلمشدر بوندنصکره
بیلك کرکـدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه اوزره حریرك انجق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم
وجلوس ایچون بسطی کذلك آندن وساده اتخـاذی مکروه دکلـدر اماقول محمد رحمه الله تعـالی اوزره بونلر
دخی مکروهلردر وبوقول مقبول عبیدة بن عمر والسلمانی رحمه‌الله تعالی دن دخی منقولدر وحین منامده لحاف کبی
اوزرینه اتخاذیده جکی نسنه حریر اولدقده آنك کراهتی بلااخلافدر وامام محمد رحمه‌الله تعالی صحت مقالی اوزره
شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغلهٔ دهقانی
حضورینه تقریب ایلدیلر اول دخی لاجل الرکوب یدینی اکر قاشنه وضع ایلدکده ملاستی حسبیله یدی لغزیده
اولمغله بونه دندر دیو سؤال ایلدی دیباجدر دیو جواب ویردیلر همان رکوبی مکروه کوروب ترکنی ارتکاب ایلـدی
بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقال له دیرکه ذکر اولنان هذان حرامان حدیثنده حریر
وذهب حکمده تسویه قیلنمغـله حریر اوزره جلوس اکر مکروه کوریلمسه سریر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه
کوریلمز ایدی پس کراهت ثانیده اتفاق اولنمغله اول دخی مکروه کوریلور واستعمال اوانی ذهبده قطعا رخصت
یوغیکن سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجـه ممکندر وسریر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن
حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه متمکندر واکر فص خاتمـده صورت ذی روح بولنسه آنك تلبس واستعمالی
جائزدرکه مکروه اولان صورت انجـق بعیددن رؤیت اولناندر وصورت مزبوره البته صغیره اولمغـله بعیددن
رؤیت اولنماز وهم بوجهتله آنی استعمالده تعظیم صورت برله عبدهٔ تماثیله تشبه دخی حاصل اولماز وبزه روایت
ثقاتله بالغ اولمشدرکه حذیفة بن الیمان رضی الله عنهمانك فص خاتمنده ایکی طورنه صورتی مفروش ومیانلرنده
ذکر اللهـدن بعض کلمات منقوش ایدی کذلك ابوموسی الاشعری رضی الله عنهك فص خاتمنـده براسد جالس
صورتی منقوش ایدی کورمزمیسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولنمـق جائزدر حال آنکه
اول دراهمده سریر اوزره تاج برسر جالس اولان ملکلرینك تمثالی متحیز در واکر برخانه‌ده مجرد زینت ایچون
سریر ذهب بولنوب صاحبی اوزرنده جالس اولمسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل وشرب ایلمسه
آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدرکه محمدبن الحنفیه رضی الله تعالی عنهك خانه سنده وارایدی سبب وضعندن
سؤال اولندقده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل
نژاد بو محلدن آخر بابه وارنجـه نیجه مسائل دخی ایراد قیلمشدر لکن بز مسـائل مرقومه‌نك شرحنی شرح المختصره
موصول اولان کتاب الکسب اثناسنده استقصا ایلدیکمزدن بوکتابده ذکرندن استغنا ایلدیك والله تعالی اعلم

* باب قطع الماء عن اهـل الحرب وتحریق حصونهم ونصب المجانیق علیها *

یعنی قطع میاهله اهـل حربی تضییق وحصون وبلادلرین تحریق ونصب مجانیقله قلعه‌لرین قلع وتمزیق
مسلمینه حری وحقیق اولدیغی بیانده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمیع المعاهد دیرکه
حصون مشرکینی نار ایله احراق یاخود ما ایله اغراق وبلـده‌لری اوزره نصب منجنیق وآنلری قطـع
میاهله تضییق وصولرینی افساد ایچون ایچنه تخلیط دم والقـاء انجاس وسم قیلق جبوش اسلا میـان ایچون
مشروع وشایاندر زیرا بزلر اهل حربی قهر وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلرز وامور مذکوره قهر وکسرلرین
موجب اولان تدابیر حربدن اولمغله آنلره مبـاشرت امتثال اوامره بادیدر یوقسه مخـالفت مأموره مؤدی دکلدر
وهم افعال مذکوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ایدوکی هویدادر قال الله تعـالی
ولاینالون من عدو نیلا الاکتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دینی انواع اضراردن برنوعله اضرار ایلمزلر
الا آنلر ایچون اول اضرارلری سببیله عمل صالح یازیلور واهل حرب ایچنـده مسلمیندن صغار وکبار ونسا ورجال
اسرا یاخود مستأمنین وارایدوکی عندیمزده ظاهر وشایع اولسه دخی ینه وجه مشروح اوزره تضییق اهل حربه
مانع قیلنماز زیرا الله تعالی‌نك قهر مشرکینله امرینه امتثالیمزده ذکر اولنان بعض مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه
مجال یوقدر وانسـان احترازه مجـال بولمادیغی اموره معفو ومعذوردر واسبـاب مذکوره‌دن برنسنه مسلمین
مرقومیندن بعضیلرینك هـلاکنی موجب اولسه مسلمین اوزره دیت وکفـارتدن برشیٔ مستوجب اولماز زیرا
فعل مذکورلری مباح مطلق بلکه مأموربه اولوب اولبابده ممکن الاحتراز اولمیان امور حقلرنده عفو اولنـدیغی
آشکار اولمغله دنیا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز وبو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مشرکیندن براهل داره شبخون اولنوب نسا وصبیانلری دخی قتـل

اولندقده حكم شرعی نه در دیو سؤال اولندقده هم منهم یعنی آنلرده آنلردندر دیو كشف حال ایلدیلر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطیندن ابنی ونام دیكر یبنی نام موضعه
ارسال ایلدكلرنده اكا امر ووصیت ایلدیلركه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی
رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیق مناسب كورمكله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب
منجنیق ایلدیلر و ابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهل تستری محاصره قیلدقده حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه اكا اوزرلرینه نصب منجنیقله امر ایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العاص رضی الله عنه
اسكندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خیبرده حصون نطاتدن براهل حصنی محاصره قیلدقلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن
ایچدكلرینی اخبار ایلدكلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا كه اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله
قتاله شتاب ایلدكلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفر یاب ایلدی وافعال مذكوره قتلی جائز اولمیان نسا وصبیانی
قتله بادی اوله جغی ظاهر و بادیدر وسلمة بن الاكوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیكه زمان معاویه رضی الله
عنه ده سفاین بحره راكب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلدك پس قول مرقومدن
عندیمزده معلوم اولمشدر كه اعدا كندو منعه لرنده ممتنع اولدیقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتعیندر واحراق
بالنار انجق اسیر مأخوذده مكروه وناسزا واردر زیرا ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر دیدیكه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلدیلركه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنار
یعنی اكر فلان كمسنه یه یعنی هبار بن الاسوده ظفر بولورسكز آنی نار ایله احراق ایدیكز وشخص مرقوم
زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین اتمكه باعث
اولمشیدی بعده دیدیلركه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعالی یعنی اكر شخص
مرقومه ظفر بولورسكز آنی قتل ایدیكز واحراق اتمكز زیرا نار ایله الله تعالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله
علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی یمنه بعث ایلدكلرنده اكا دیدیلر كه انظر فلانا فان امكنك الله منه
فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل
بعده معاذ رضی الله عنه كیدر ایكن آنی دعوت قیلوب دیدیلركه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد
ان یعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله یعنی یا معاذ بن اول كلامی سكا حال غضبمده تكلم ایلدم
حال آنكه الله تعالی نك ایده جكی عذاب ایله تعذیب كمسنه یه لایق دكلدر لكن الله تعالی سنی اول شخص اوزره
اقدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نثاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر كه بعد الاخذ والقدرة
مشركی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اما حال امتناعنده ادلۀ سابقه ایله جوازی آشكار در مؤلف صائب التدبیر
نور الله تعالی مضجعه با نور التنویر بیوردیركه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو كنیه سین اظهار ایله
عادت عرب اوزره تعظیم وتمدحه ابتدار كذلك انا فلان بن فلان دیو ذكر آبا واجداد ایله افتخار كذلك شعار
شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعداده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهدینده
جائز وسزا واردر كه بونلر تنشیط مبارزین وتحریض مقاتلینه مداردر مكر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی
متضمن اولمغله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره فخر وتغلبه مؤدی اوله بو مثللو اذای مسلمینی
موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجوردر وبو بابده اصل قوی شول حدیثدر مرویدر كه یوم خندقده
اصحاب كرام حفر خندقه اهتمام واول هنكامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط درونلرینه اقدام ایدرلر ایدی
اول حینده رسول الله علیه السلام لا یغضب الیوم احد من شیء یرتجز به رجل لا یرید به بأسا ما لم یكن كعب
بن مالك او حسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا كثیرا یعنی بو كونده بر كمسنه آخر كمسنه نك قصد هجو
مسلمین اتمیه رك ارتجاز ایلدیكی اراجیزدن غضبناك اولمسون مكر اول مرتجز كعب بن مالك یاخود حسان
بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولملریله اولبابده قول كثیره ظفر بولمغه قادر وتصریح
وتعریضله اغضاب ناسه مقتدرلردر قول شریفلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان كعب وحسانی نهیله
تأمین قلوب انام ایلدیلر ویوم مزبورده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ایدرلر ایدی
تا كه ناس كندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة
قول لؤلؤ نثارلرین ذكر وتكرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده زنابیل ترابی بنفسه

مطلب حكم التعذیب بالاحراق یجوز ام لا

احتمال واول هنكامده هذی الحمال لا حمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بو قسمه خیبردن حمل اولنان
فواكه ونفایس دكلدر وبوزنا بیل یاربنا من جهة البر والاحسان اكثر وكدورت وبالدن اطهردر قول سعادت
اشتمالرین تكرار ایله اشتغال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عندیمزده استقرار اتمشدر كه بو مثللو
ازدیاد نشاط مجاهدینه مدار اولان كار وكفتار حق مسلمینده جائز وسزا واردر واكر مشركین برمسلمی
اكراهله كتوروب اثناء صفلرنده توقیف ایتدكلرنده عسكر مسلمیندن بریسی آنك مسلم ایدوكنی بیلیه رك یاخود بیلوب
آنی قصد اتمیه رك اكا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره دیت وكفارتدن برنسنه الزام
اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشركینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال كور یلمكله رمی بر وجهله مستتبع
وبال اولماز مكر برمسلمی بعینه كوروب اسلام واكراهنه عالم ایكن اكا رمی سهامه عازم اوله بو صورتده قتلی عمد
محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیاس مذكور العمد قود
مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لكن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر كه مقتول مزبور مباح الرمی
اولان صف مشركینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودی شبهاتله مندرك اولان عقوبت قصاصی
اسقاطده شبهه ایدوكی ظاهردر انجق قاتل اوزره كندو مالندن دیتی ایجاب اولنوركه اول قاتل برنفس متقومه یی
اتلاف اتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابته اولان احكامدن ایدوكی بی ارتیابدر لكن قتل مرقوم عمد محض ایله
حادث اولمغله وجوب كفارته باعث اولماز واكر برمسلم صف مشركینه رمی سهام ایدر ایكن وتر قوسی قیریلوب
سهمی صف مسلمینده برمسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم مرمی منحرف كیدوب قتالیچون تقدم ایلمش برمسلمه
اصابت ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره كفارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطا
واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وكفارتی نص قرآنله مستتبعدر بعده مؤلف مصیب بو موضعده انواع خطایی
ذكر وترتیب ایلمشدر بری اولدر كه قاتل برمسلمی بعینه صف مشركینده كوروب آنی مشرك ظن اتمكله اكا رمی
سهام وقتل واعدام ایلسه بو فعلی اكرچه فی الحقیقه عمددر كه برشخصی بعینه قصد واكا اصابت ایلمشدر
وانی مشرك ظن ایلمك فعلنه متصل دكلدر لكن شرعا خطا ایدوكی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا
مرویدر كه مسلمین غزوۀ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی كوروب مشركیندن ظن
ایتمكله اوزرینه سل سیوف ایدوب انی قتل ایلدكلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتی الزام
ایلدیلر صكره حذیفه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخذ اتمیوب مسلمینه انعام ایلدی واكر مسلمین حصن
مشركینه رمی منجنیق ایتدكلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسیر اولان برمسلمه اصابت ایلسه اول مسلم
اول حصنده بولندیغی مسلمینه اعلام اتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی
الاطلاق مباح ایدوكین قریبا اعلام ایلدیك كذلك برمطموره یی دخانله تضییق ایتدكلرنده ایچنده برمسلم بولنوب
هلاك اولان مشركین ایچنده اول دخی فائت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مباح اولمغله مسلمین اوزره
هیچ نسنه ثابت اولماز انجق مشركین مرقومینی بلاتدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت
ایچون تدخین اتمامك اولی ایدوكی ظاهردر اما تدخیندن غیری طریقله مقتدر دكللر ایسه جواز تدخین امر
متقرردر كه تدخینله مسلمینی قصد اتمیوب همان مشركینی اراده ایتدكلری محقق اولمغله فعللری مباح مطلقدر
اما فعل خاطئ بشقه دركه آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممكن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واكر
مسلمینك رمی ایلدكلری حجر منجنیق عسكر مسلمینده بولنان برقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه
فعل مزبور فی الجملة ممكن التحرز اولان خطادن اولمغله قاتلین اوزره دیت وكفارت الزام اولنور وبو بابده قاتلین
انجق مدحبال ایدنلردر بو قسمه منجنیق طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دكللردر كه حجر فنقی جانبه كیدرسه
انجق مدحبال ایدنلرك قوتلری ایله كیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشدید ایدنلرك قوتلریله كیتمدیكندن رمی
منجنیق مدحبال ایدنلرك فعلی ایدوكی تحقیق اولنور واكر صورت مفروضه ده حجر منجنیق مدحبال ایدنلر
اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اول دیتدن
حصۀ مقتولی اسقاطه مبادرت اولنور مثلا مدحبال ایدنلر یكرمی كمسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب
باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسینی هم نفسی وهم جماعت سائره
جرح ایلین كمسنه منزلته نازل اولمغله دیتدن حصۀ نفسی ساقط وزائل قیلنور وبو مسئله ده قاتلیندن هر بری
اوزره كفارت كامله ایجاب اولنور كه كفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی ارتیابدر اما حكم

مطلب كفارة القتل لا تتجزى بخلاف الدیة

مطلب المخطى فى القتل هل يأثم ام لا

بو آیت کریمه انسانی علی وجه الخطا بالاسنك غیری به نسبت ایلدکده وارده در اما حکمی عام اولمغله بعض اصحابیز آنکله مانحن فیهده استدلال ایلمشلردر منه

دیت یشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ تترسه آغاز ایدوب دیرکه اکر مشرکین اطفال مسلمینله تترسی التزام ایلمسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدادر وبویله مواضعده مسلمین اوزره غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر وبرکسنه که رمی سهامی موجب کفارت اوله واول کفارتی ادا قیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفك بو قول ساطعنده مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع واردر لکن بعض اصحابیز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکزه وبال یوقدر نظم جلیلینك ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبر جوابلری بودر که نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیاندر وتصیضدر واستدلال ایلدکاری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدر که کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدرکه قتل خطادن قریبا متبین اولدیغی اوزره فی الجمله تحرز ممکندر وبالجمله تقریرات مذکوره دن مراممز انجق مباح مطلق اولان افعالده قطعا دیت وکفارتی موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واکر مسلمین سلاحلرین سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنور که سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان اموردهٔ بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر کذلك رؤس رماحلرینه مشاقهٔ کتانی یعنی کتان طراقندده طراقده کیرو قالان غلیظی یاخود طراقدن چکن خالصنی دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن اولمغله جوازی بلا اشتباه قدر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریبه متعلق اولان مسائلی بو محلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله بز بو موضعده ذکرینی مطوی ومطروح ایلدیك انجق مؤلف سماحت نژاد بو محلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی برفردی محاصره ایتمدین مرور ایلدکاری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور مکر طریق من بور هر سنه ممر اهل غزا اولمغله معروف ومشهور اوله بو صورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره ومظله یی قطع واستیصال مسلمینه حلال کوریلمز زیرا اهل غزا بهر سال اکا محتاج ایکن فعل مذکورلری یاکندولره یاخود کندولردنصکره مرور ایدن اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر اما بو صورتك غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح ولا الجصابات ولا غیر ذلك الى آخره یعنی برمسلم دار الحربه امان ایله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصابات وبونك امثالی غیری نسنه لر یاپمغله مشتغل اولمیه مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد وبعد الالف باایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت مقامله اول نسخه نك صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظ معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی ازجبه وجامهٔ روز جنك باشدکه ازا قزاکند کویند وبترکی قلماقی خواند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بو معنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بو مثللو نسنه لری اهل حربه دار اسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاپمق دخی اشد کراهتله مکروهدر وبو بابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینله امور محاربهٔ مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساوی یلردر واکر اهل حرب آنلری

مطلب حکم الاکراه واسبابه

عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنور اکر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذابله ایسه ینه جواب مسئله ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبولرده نفسلری اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واکر اکراهلری قتلله یاخود نفسی یا برعضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بو صورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنور که بونده تحقق ضرورت آشکار ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونك بالاولویه جائز ایدوکی بدیدار درو بویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله دینده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جراتنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لردن مجانبتنی اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلنی ارتکاب ایتمك مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واکر اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذنه جبر ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجار ایچون ادخالی حلال کوریلوب انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کند وانتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور مانحن فیه دخی بونك مثالیدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کوریلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نك اساسی اولمغله حکم علی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یدندن جبر ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی دار اسلامه اخراجی لازمدر واکر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترك ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلا جدلدر مکر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینك اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله بو صورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور واکر مسلمین اهل حربك دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه الفیء مسائلنده بیان ایلدیك که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمك کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتك ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمك یعنی اقداملرین قطع ایلمك جائز اولمدیغی ظاهردر که عقر البته مثله در ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مکر بقره ورمکه وبونلرك امثاللرینك فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اوله لر بو صورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمك جائز کوریلور وبو مسئله ده اصل قوی شول اثردر ویدر که جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دنصکره قتل اولنجیه دك قتالله مشغول اولدی وبو اثر جلادت نشاندن ظاهر ونمایان اولمشدر که مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف اعدایه اقتحام ایلمك جائز وشایاندر که صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فراری اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعیندن نیجه شجعان بنام بو وجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه در که رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعدا ده ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدر که عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه حضرتلری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرمکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینك بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم ایله سنك دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحیمی اعادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمنی اعادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون باایله نحلدرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردر که انسانی لسع ایلین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبریندن برفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیذیر اولمیوب بربرینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر اسندبار ایلدکده رأسنی قطع ایده لم دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هرچند که طلبده شتاب ایلدیلر اکا بر وجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بو عصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه در که یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه توطین وقتاله اقدامده شهادتله کامیاب اولمشدر پس تقریر مرقومله بزه معلوم اولمشدر که مسلم مجاهد استقبال اعدا هنکامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دك

قتاله اهتمام ایلمك جائزدر كذلك سیفنی بر دخی غلافنه وضع ایتمك ملاحظه سیله غلافی كسر ایلمك كذلك اعدادن
اعراض ایتمك ملاحظه سیله ممكن ایسه فرسنی ذبح ایتمك وممكن دكل ایسه عقر ایتمك بعده قتل اولنوب یاخود
ظفریاب اولنجیه دك قتالله اشتغال ایتمك تجویز واستحلال اولنور زیرا الله تعالی ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جلیلی مدلولی اوزره مؤمنلردن نفوس واموالرین مقابلهٔ جنتله اشترا قیلمشدر
وذكر اولنان اقداملری عقد مرقومده مبیع بولنان نفوس واموالرین تحقیق تسلیم ایدوكی بی مرادر واكر مسلمین
هرسنه غزا ایچون ممر معروفلری اولان طریق اوزره بولنان بر حصنی محاصره ایله اشتغال ایلسه‌لر بو صورتده
اشجارلرین قطع ومیاهلرین ابطال قیلملری استحلال اولنور و بز قریبا بیان ایلدیك كه مسلمین اهل حربدن
بر فردی محاصره ایتمشلر ایسه ممر معروفلری اولان طریقلرنده اولان اشجار ومیاهی قطع وابطاللری شایان كوریلمز
تا كه وقت آخرده كندولره یاخود سائر مسلمینه باعث ضرر وزیان اولمیه اما بعض اعدالرین محاصره ایتدكلرنده
صنع مزبور كسر شوكتلرینه بادی و یدلریله تسلیم دارلرینه مؤدی اولدیغندن آنده منفعت مسلمین وقت آخرده
توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازی امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن بر حصنی محاصره‌ین
ایكن بر مسلمی اسیر ایدوب اكا شو حصنی فتح ایده جك بر موضع اوزره بزه دلالت قیل دیو ابرام ایدوب اول مسلم دخی
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتی مسلمین اوزره اعانت مشركینی مستلزم اولمغله كركدر كه اول دلالتی بر وجهله
ملتزم اولمیه واكر اول بابده انی قتلله تهدید ایدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظنی دلالتنده اهل حرب حصنه
ظفریاب اولوب مقاتلهٔ مسلمینی قتل و ذراریلرین سبی اوزره واقع اولورسه دلالتی اصلا جائز وواسع كوریلمز زیرا
بو دلالتی هلاك مسلمینی متضمن ومسلم ایچون ارواح جماعت مسلمینی كندو نفسنه فدا ووقایه قیلمق حرام ایدوكی
متعیندر كورمزمیسنكه بر كسنه‌یی قتل مسلم اوزره قتلله اكراه ایلدكلرنده قتلی مقصود اولان شخص واحد ایكن
اول مكره ایچون ینه حرمت قتلی بی اشتباهدر پس فعلی هلاك جماعت مسلمینی متضمن اولدقده بالاولویه حرام
ایدوكی متعیندر كورمزمیسنكه اهل حرب بر مسلمی قتلیچون طلب ایدوب مسلم آخره سن بزی آنك اوزرینه
دلالت قیل یوغیسه سنی قتل ایده رز دیو تهدید ایتدكلرنده اكر ظن غالبی حین دلالتنده قتل ایده جكلری اوزره
واقع اولورسه دلالتی بر وجهله جائز وواسع كوریلمز مؤلف جلیل بو مسئله‌یی شو وجهله تعلیل ایتمشدر كه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمی متضمندر وظلم مزبور دین اسلامده اصلا حلال
كوریلدیكی امر متبیندر اما بو صورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حین دلالتنده دخی اول
مطلوبی قتل ایتمیوب همان اسر واستخدام ایده جكلرینه یاخود یانده بولنان مالنی اخذ ایده جكلرینه واقف اولسه
بو بابده قتلله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلنه تنزیل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتی تحلیل اولنور
بو یله ایكن كندو قتلنی ارتكابله دلالتدن اجتناب ایدرسه اعظم اجور ایله مأجور اوله جغنی ارتیاب یوقدر زیرا بو تقدیر
اوزره ظلم مسلمه مؤدی اولان نسنه‌دن احتراز وغیظ مشركینه بادی اولان صلابت دینیه‌سین ابراز ایتمش اولور
ومعنای مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طریق حصنه دلالت اوزره قتلله اكراه اولنان مسلمك
اغلب ظنی دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ایلیدكده نصكره ینه مسلمین قتالله آنلره مقاومت
ایده جكلرینه تعلق ایدرسه بو صورتده تلف نفسندن خوف ایلدكده جواز دلالتی تحقق ایدر زیرا بو دلالتی هلاك
مسلمینه بادی اولمیوب انجق مسلمینك دفع اعدا ایچون ازدیاد هموم واشغاللرینه مؤدی اولمغله تلف نفسندن
خوف ایلدكده دلالتدن امتناعی موجب اعظم اجور ایسه‌ده ینه دلالتی مباح وغیر محظوردر نظیری اولدر كه
اهل حرب بر مسلمه تهدید ایله بزی مسلمینله قتال ایده جك بر سلاحه دلالت قیل یوغیسه سنی قتل ایده رز
دیو تشدید ایتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظنی دلالتنده مسلمینی قتل واسره ظفریاب اولملرینه تعلق ایدرسه جواز
دلالتی تحقق ایلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ایتدكلرندنصكره ینه مسلمین آنلره مقاومت ایده جكلرینه
تعلق ایدرسه نفسی اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ایلدكده صبر ایله دلالتدن امتناعی افضل ایسه‌ده ینه دلالتی حكم
جوازه تلاحق ایدر واكر بر مسلمه تعنیفله سنی البته قتل ایده رز یاخود ملكمزی كورد كده اكا سجده ایدرسین
دیو تخویف ایلسه‌لر نظر اولنور اكر علی وجه العبادة سجود ایله امر ایتمشلر ایسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمهٔ
كفر یاخود صلیبه سجده ایلمك منزلنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالی دن غیری‌یه سجده قیلمق بر فرده لایق
اولمدیغندن اظهار صلابت دینیه ایله امتناعی اعظم اجوره موصل ایسه‌ده ینه عند خوف الهلاك سبقت ایلین
بیان اوزره جواز ورخصت دخی حاصلدر واكر علی وجه العبادة اولمیوب مجرد علی وجه التعظیم والتحیة سجود

مطلب الاكراه علی قتل مسلم

ایله امر ایتمشلر ایسه بنم عندمده احب اولان نفسنی اتلافه جسارت ایتمیوب همان فعل مطلوبه مباشرت ایتمكدر
زیرا سجودك نوع مذكوری شرایع متقدمه‌ده مباح وغیر محظور ایدی قال الله تعالی ورفع ابویه علی العرش
وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ایله امرلری منزلنه نازلدر * و بز باب المكره علی شرب
الخمرده بیان ایلدیك كه تلف نفسندن خوف ایلدكده فعل مزبور لایق وشایاندر وما نحن فیه دخی آنكله سیاندر
واكر اهل حرب بر مسلمی حصون اهل اسلامدن بر حصنك طریق فتحنه دلالت اوزره قتلله اكراه ایدوب اول
حصنده دخی مسلمینك نسا وصبیانندن غیری كسنه موجود اولمیوب واغلب ظنی دخی آنلری سبی واسترقاق
ایده جكلرینه تعلق ایلسه بو صورتده اصلا جواز دلالتی تحقق ایلمز زیرا سبی واسترقاق اتلاف حكمی اولوب اتلاف
حقیقی اولان قتلله برابر اولمغله آنی موجب اولان دلالت مظالمدن ایدوكی مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلمیندن
غیری نسنه معدوم ایسه بو بابده اكراهلری اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ایلدكده
جواز دلالتی معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولندیغی فعل اوزره اقدامی حلال كوریلدی اقدام مزبور انجق
تهدید اولندیغی عقوبتی اكا ایقاع ایچون آنی احضار قیلدقلری هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله
اقدامی اصلا سزاوار اولماز زیرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنده اولوب
شخص مرقوم دخی قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در و بیلك كركدر كه وقوف حقیقی ممكن اولمیان
امورده ظن غالب منزلهٔ تحقیق حقیقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ایلدیكی هلاك نفسی ظن غالب ایله مظنونی
اولدقده تهدیدلری بالفعل سبقت ایدوب ایتامكه اعتبار اولنمیوب همان حكم متیقن آنده حاصل اولور حتی
بر كسنه بو مثللو موادده اهل حرب نیچه اسیرلرین قتل ایلدكلرینی معاینه‌دنصكره اول ماده‌یی كندویه دخی
تكلیف ایلسه‌لر بو بابده آنی صریحا قتلله تهدید وتخویف ایتمسه‌لر دخی اول ماده‌لدی الاكراه جائز الاقدام ایسه
اكا اقدامی جواز ایله توصیف اولنور زیرا السعید من وعظ بغیره مصداقی اوزره امثالنه اعتبار ایله كندونك
دخی تلف نفسی عندنده ظن غالب ایله آشكار اولمشدر مؤلف مصیب الاغراض صانه الله تعالی یوم العرض
عن الاعتراض دیر كه مسلم ایچون قوس فارسیه ایله رمیی تعلم حلالدر كه آنده دخی شوكت اعدایی كسر وایچلرینه
وهن وضعفی ادخال واردر ومسلم موجب نكایت اعدا اولان جمیع اعمالده مأذون ایدوكی بلا جدالدر كذلك رمی
اعدا ایچون تعلم حسبان دخی جائز كوریلمك بی كماندر مترجم فقیر دیر كه قوس ایكی قسمدر بری عربیه و بری
فارسیه در وقوس عربیه دخی ایكی قسمدر بری حجازیه و بری واسطیه در وقوس فارسیه دخی ایكی قسمدر
بری قوس یددر كه ید ایله رمی ایدرلر و بری قوس رجلدر كه رجلله رمی ایدرلر واقسام مذكوره‌دن هر بری اختلاف
ازمنه وامكنه حسبیله انواع متعدده وغیر معدوده‌یه مقسومدر كه علمانك تألیف ایلدكلری قوس نامه‌لرده
اكثری مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ایله جمع حسبانه‌در كه قوس فارسیه ایله رمی اولنوب ناوك
دیدكلری سهام صغاردر انتهی ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله‌یی ایرادینه بادی اولدر كه بعض ناس قوس
فارسیه ایله رمی مكروه كوروب اولبابده بعض احادیث روایتنه دخی متصدی اولدیلر لكن احادیث مذكوره
شاذه‌در كه خلافنده عموم بلوی ظاهر اولدیغندن بشقه قرآن كریمه مخالفت مضمونی باهردر قال الله تعالی
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة یعنی محاربهٔ مشركین ایچون جنس قوتدن هرنه‌یه قادر ایسكز آنی اعداد
ایدیكز وقوس فارسیه ایله رمی سهام دخی جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آیتدر اكر بعض مرقومین قوس
فارسیه آلات عجمدندر وغازی غزاسنده آلات عربیه‌یی استعمال ایلمك كركدر دیو كراهتنه استدلال ایدرلرسه
جوابلرینده دیرز كه منجنیق دخی آلات عجمدن ایكن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم تدبیر سلمان رضی الله عنه
اوزره آنی حصن طائف اوزره نصب ایلدیلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ایكن ینه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم تدبیر سلمان رضی الله تعالی عنه اوزره آنی دخی اتخاذ ایلدیلر پس دلائل مذكوره‌دن آشكار اولمشدر كه
مكاید حربدن اولان نسنه‌لر عربك بیلدیكی یاخود هیچ بیلدیكی امور عجمدن دخی اولسه استعمالی لایق وسزاواردر
وحربیچون لبس حریری تجویز ایدنلرك قوللری اوزره بر مسلم لابس حریر ودیباج ایكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده
اندراج ایلسه كركدر كه كفننده البسهٔ مرقومه‌دان نسنه ترك اولنمیوب جمله‌سی اخراج اولنه زیرا ابن باب الشهید
وما یصنع به مسائلنده تحقیق ایلدیك كه شهید اكرچه ثیابی ایله دفن اولنور اما سلاحی نزع وتفریق اولنور
وحریر دخی صیقلی ولزوجتی جهتیله اعدانك حین ملامسه‌ده یدینی و بعض آلاتی دفعه مدار اولمغله حربده
تلبسی انجق علی وجه السلاح جائز وسزاوار كوریلدیكندن مسلم مزبور دخی علی وجه السلاح لابس اولدیغی

مطلب الرمی بالقسی العربیة والفارسیة

مطلب تفسیر المترجم اسماء القسی

ظاهر حالندن بديدار دربناء عليه بعد الشهادة سلاحى نزع اولنديغى كبى حريرود يباجى دخى اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما يحل فى دار الحرب مما لا يجوز مثله فى دار الاسلام

يعنى دار اسلامده جائز دكل ايكن دار الحربده استحلال اولنان اعمال ده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع عديده ده بز بيان ايلديك كه دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احتراز ايلمدكدنصكره نه كونه قادر اولورسه مالليرنى رضالريله اخذ ايلمك حقنده جائز وشايان در امادار اسلامده مثلى جائز اولوب اولميان بيوعدن بر بيعه مبا شرت ايلدكده كتم عيب مبيع معناى غدر وغرورى متضمن اولمغله اصلا تجويز وتوسيع اولنماز اما اسير ياخود اهل حربدن ايكن مسلم اولان كمسنه لر ايچون اموال اهل حربى بلا رضا اخذ ايلمك دخى حلال اولمغله حقلرنده كتم عيب مبيع دخى استحلال اولنور واكر مسلم مستأمن اهل حربه بردرهمى برسنه تمامنده دك ايكى درهمه بيع ايدوب بعده اول سنه ايچنده اول مسلم ياخود اول حربى دار اسلامه خروج بعده عودت ايدوب حلول اجلدنصكره ايكى درهمى اخذ ايلسه ينه اخذنده جواز ورخصت واردر زيرا بعد الرجوع حاللرى ابتداء معامله لرنده اولان احواللرى كبيدر بو صورتده قبل قبض الدرهمين ايكيسيده دار اسلامه كلوب حضور قاضيده اختصام ايلسه لر قاضى بر وجهله بينلرنده رفع خصام ايده مزكه اصل معامله لرى دار يمزده واقع اولميوب امانله كلن حربى دخى حكم اسلامى على الاطلاق التزام ايتمشدر بو صورتده حربى اسلام ياذمتى قبولندن صكره اختصام ايلسه قاضى بيع سابقى ابطال ورأس مال اولان يالكز بردرهمى صاحبنه تسليمله رفع خصام ايدر زيرا بعد العقد وقبل القبض حادث اولان ذمت واسلامى حكم عقدايله قبض درهمينه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامى ايله متساوى الاقدامدر نظيرى شول ذميدركه دار يمزده ذمى آخره بيع خمر ايدوب قبل القبض احدهما قبول اسلام ايليه وشول مسلمدركه مسلم آخره بيع عصير ايدوب قبل القبض عصير مزبور خمره منقلب اوله بو مسئله ده اصل قوى وان تبتم فلكم رؤس اموالكم نظم قديميدر يعنى اى اهل ايمان اكر معامله ربوادن واستحلال ربوادن توبه ايدرسكز انجق رأس ماللريكز بالتمام ملكلريكزدر وقال تعالى وذروا ما بقى من الربوا ان كنتم مؤمنين يعنى اى اهل ايمان الله تعالى دن خوف ايديكز ور بوادن عهدۀ ناسده باقى قلان مطلوبكزى ترك ايديكز اكر از درون مؤمنين اولمش ايسكز و بو آيت ثانيه نص جازمدركه حربيدن قبل الاسلام قبض اولنميان ربوايى اسلامندنصكره ترك ايلمك لازمدر كذلك مسلم حربى اوزره على وجه الربوا برنسنه يى شرط قيلوب قبض ايتمدين اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر ينه قبضى حرام اولور زيرا حكم عقد ربوا ايله قبضندن اقدم اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حين عقدده دار اسلام بولنمغله متساوية الاقدامدر امامقدما ذكر اولنديغى اوزره مسلم وحربى بينك دار يمزه خروجلرى بشقه دركه آنده دار الحربده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابت دكلدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادر دكلدر اما بو مسئله ده اهلى قبول اسلام ايلدين دارده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابتدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادردر بناء عليه بونده قبل الاسلام طرفيندن قبضله تمام اوليان عقود ده قبض ربوايى منع ورأس مالى دفعله حكم ايدر و بو بابده اصل قوى شول حديث مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم فتح مكه ده الا ان كل ربوا كان فى الجاهلية فهو موضوع واول ربوا يوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بيورديلر يعنى بيلوب آكاه اولكزكه قبل الاسلام عقد اولنان جميع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله دن اقدم وضع وحط اولنان ربوا عباس بن عبد المطلبك ربواسيدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابطال ربواده عم اكرمليله ابتدا لرى انجق اوامرلرى نهج اوامر ملوك اوزره اولمديغنى اظهار وابدا ايچوندركه ملوك بومثللو اموردده اقاربلرينه ترخيص ونهيى اجانبلرينه تخصيص ايدرلر امارسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اقرب اقربالرى اولان عم كريملرين نهيده تقديم ايلديلر ايشته بو بابده آنى هنوز قبض ايتمديكى مال ربوايى قبضندن منع ايدوب سابقده قبض ايلديكى ربوايه بروجهله تعرض ايلمديلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضى الله عنه ده اختلاف ايدوب بعضيلرى اسلامى غزوۀ بدردن اقدم ايدى ديوب بعضيلرى دخى يوم بدرده اسير اولدقدن صكره قبول اسلام ايدوب بعده مكه يه عودتيچون رسول الله عليه السلامدن استيذان ايتمكله اكا اذن ويرمشيدى ديديلر وعلى كلا القولين مكه ده مسلم اولديغى حالده زمان فتحه دكين معاملۀ ربوا ايدرايدى حال آنكه حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم نزول ايتمشيدى كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده سعدين سعيدين يعنى سعد بن مالك وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنهمايه اربيتما فردا يعنى ارتكاب ربوا ايلديكز همان رد ايديكز بيورديلر كذلك لاتأكلوا الربوا اضعافا مضاعفة يعنى اى اهل ايمان

مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

السعدان فى كتاب الصرف سعد بن مالك وابن ابى وقاص وفى الموادعة سعد بن عبادة وابن معاذ وهما المراد فى اصطلاح المحدثين اذا اطلقا كذا فى المغرب منه

بويله

بويله عادتيكز اوزره اصلى مالدن قت قت زياده مال ربوايى اكل ايتمكز نظم جليلى وقعۀ احدده نازل اولمشدركه وقعۀ احد فتح مكه دن بش سنه اقدمدر پس بو بيانله حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم ايدوكى نمايان اولمشدر بويله ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتحده مكه دار اسلام اولدقدنصكره معاملات عباس رضى الله عنه دن انجق قبضله رسيدۀ تمام اولميانلرى ابطال الله اتمام ايلمشلردر پس بو بيانله عنديمزده متبين اولمشدركه دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده عقد ربوا جائز وممكن و بر بقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصكره حكم عقد ربوا ايله قبض ربوا غير ممكندر واكر بر مسلم دار الحربده بر حربى يه بيع خمر ايدوب تسليم خمر وقبض ثمندن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر ثمن مقبوض مسلم ايچون سالم قيلنور زيرا آنرك معاملاتنده حكم اسلام انجق حرامى قبض ايله حكم عقد رسيدۀ ختام اولدقدنصكره ظاهر اولمشدر اما اسلاملرى قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره رد ثمن واجبدركه ورود اسلامده هنوز قبض حرام غير مترتبدر كذلك اسلاملرى حربى خمرى قبض ايدوب مسلم هنوز ثمنى قبض ايتمدين ظاهر اولسه ينه مسلم مطالبۀ ثمنه قادر اولمازاما ذمى دار اسلامده ذمى آخره خمرينى بيع وتسليم ايدوب قبض ثمن ايتمدين ايكيسيده قبول اسلام ايلسه لر حكم مسئله بشقه دركه عقد مزبور ايكى ذمى بينلرنده صحيح اولمغله اول عقد ايله ثمن بعد الاسلام دخى بايع ايچون دين مستحقدر واسلامى مانع قبض حق دكلدر اما ما نحن فيهده اصل عقد غير صحيح ايكن مجرد مسلم مستأمن اهل حربك اموال مباحه لرين طيب نفسلرى ايله اخذ ايچون تصحيح اولنمشيدى اول دخى اسلاملرى ايله زائل اولمغله برنسنه مطالبه سنه واصل اوله مز واكر اسلاملرى تمام ثمنى قبض و بعض خمرى تسليمدن صكره منتظم اولسه بو بابده بعض مبيع تمام مبيعه قياس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضك حصه سنى مسلم ايچون سالم اولوب غير مقبوضك حصه سنى رد ايلمك لازم اولور كذلك بر مسلم بر حربى يه دار الحربده بيك درهمى برسنه تمامنده دك يوز ديناره سلم ايدوب بعد حلول الاجل نصف دينارى قبضدن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر دينار مقبوض مسلم ايچون ودينار مقبوضك حصه سنى اولان نصف رأس المال حربى ايچون سالم اولوب بقيۀ رأس المالى مسلمه رد وتسليم حربى اوزره لازم اولور زيرا اسلاملرندن صكره سبقت ايلين عقد فاسد ايله بقيۀ دينارى قبض ايلمك غير ممكن اولمغله حكم مسئله ايادى ناسدن انقطاع مسلم فيه منزلنه تنزيل اولنوب رأس مالدن آنك حصه سنى رد ايلمك متعين اولور اما معاملۀ مرقومه دار الحربده ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى مسلم اسير بينلرنده حاصل اولسه ايكيسيده هر مكانده احكام اسلامى ملتزم اولمغله معامله لرى مردود و باطل اولور واكر دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى كمسنه ميانده وقوع بولسه عند محمد رحمه الله تعالى بو دخى باطل ومدفوعدر لكن قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره صورت مزبوره ده مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان معامله ايله مساوى انجق حكم اثم وكراهتده متغايردركه نفس اسلامله عصمت مال اكرچه حق اثمده ثابت وظاهردر اما حق احكامده احراز داره موقوف ايكن احرازى متقرر اولمامشدر واكر ايكى حربى مستأمن دار يمزده بو معامله يه مباشرت ايدوب بعده قاضى يه اختصام ايلسه لر كركدركه قاضى معامله لرين ابطال الله رفع خصام ايليه زيرا بونلر دار يمزده بولنان معامله لرنده اهل ذمت منزلنه انزال اولنورلر وقاضى لدى الاختصام اهل ذمت ميانده جريان ايدن عقود ربوايى ابطال ايتديكى كبى ايكى مستأمن ميانده دخى ابطال ايدر انجق خمر وخنزير حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنين واهل ذمت اولبابده على سوا اولملريله قاضى بينلرنده جريان ايدن بيع خمر وخنزيرى تنفيذ وامضا ايدر واكر بر مسلم دار الحربده منعۀ مسلمين ايچنده قائم ايكن بر حربى داخل خصنندن آنكله مكالمه ايده رك بو مثللو بين المسلمين فاسد اولان بعض معاملاتله معامله ايتسه لر بو معامله لرى جائز كوزيلمز زيرا منعۀ مسلمينده بولنان مسلمك جانبنه رعايت البته بو عقدى افساد ايدر و بر عقد وجه واحد ايله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنى من كل الوجوه افساده كفايت ايدر و بز باب ما يكره ادخاله دار الحرب وما لا يكره مسائلنده بيان ايلديك كه مشايخمزدن جمع كثير بو معامله يى تجويز وتحليل ايدوب مسلم امانله دار الحربه دخول ومالليرينى رضالريله اخذ ايتمك منزلنه تنزيل ايلديلر اما امام محمد رحمه الله تعالى مكان مسلمه اعتبار ايدوب حربى امانله عسكر مسلمينه ياخود دار اسلامه خروج بعده مسلم ايله بو معامله يى ايتمك منزلنه تنزيلى اختيار ايتمكله ايكيسيده منعۀ مسلمينده ايكن بو معامله لرى صحيح اولمديغى كبى يالكز بونلرده دخى تصحيح اولنماز ديمشدر اما قول مشايخ اوزره فرق مسئلتين معلومدركه حربى امانله دار يمزه كلدكده مالى محترم ومعصوم اولوب كندو منعه سنده ايكن مالى عصمت وحرمتدن مجرد ومدد واكر مشركين بر مسلمك جاريۀ مسلمه سنى اسر واحراز ايتدكلرندن صكره ايچلرنده مستأمن اولان بر مسلم اول جاريه يى

مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه برله داراسلامه اخراجه فرصت بولسه آنك بوفعلنه شرعا رخصت ویریلمز زیرا اهل حرب
اول جاریه یه احراز ایله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر ینه ملكلرنده ابقا اولنور بوجهتله مستأمن
مزبور آنی سرقه ده اهل حربه غدر ایتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاریه یی مستأمن مزبوره
خمر یاخود میته ایله بیعه رغبت قیلسه لر شراسنه رخصت ویریلور زیرا بونده اخذی رضالریله اولدیغی متعین
ومعنای غدر غیر متمکندر ومؤلف دقیق المنهاج بومسئله یی انجق امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه اوزره
احتجاج ایچون ایراد ایتمشدر که امام ابو یوسف بوعقدی تجویز ایدرسه البته عقود سابقه یی دخی تجویزه
محتاجدر اما احق مسلمده بو بیعی دخی مکروه کوروب مجیز اولمازسه جاریهٔ مسلمه یی فداء خمر ایله تخلیص
ممکن ایکن آنکله علی وجه الحرام جماع ایلین حربینك یدنده ترکنی تجویز ایتمش اولور که عدم جوازی معلوم
اهل تمییزدر ومستأمن مذکور اول جاریه یی خمر ایله اشترادن صکره داراسلامه اخراج ایتدکده کندو مملوکه سی
اولوب آنده عتقی نافذ اولور اما مالك قدیمی دیلرسه تمام قیمتیله اخذ ایدر زیرا مستأمن مرقوم اهل حرب اکاهبه
ایتمشلر کبی جاریه یه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت بیعله متملك اولمامشدر که مالك قدیمی ثمنله اخذه
سالك اوله وبو توجیه واضح ایله معاملهٔ مذکوره نك دار الحربده جریانی ایله دار اسلامده جریانی بینلرنده
طریق فرق متضح اولور که حربی اول جاریه ایله برابر داریمزه امانله ورود ایلدکده مسلم آنی داریمزده خمر ایله
اشترا قیلق باطل ومردود اولور حتی خمر ایله اشترادنصکره قاضی یه اختصام ایلسه لر قاضی بو بیعی ابطال
وجاریه یی حربی مستأمن اوزره رد واول حربی یه جاریه یی مسلمیندن برینه بیعه اجبار ایله دفع خصام ایدر
زیرا جاریه مسلمه اولمغله آنی ملك کافرده ابقا ودار الحربه اعاده سنه رضا مشروع اولماز نته کیم حربی مستأمنك
جاریه سی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکده حکم مسئله بویله در واکر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسکر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخی امانله ایچلرینه واصل وبومثللو بین المسلمین جائز اولمیان بعض
معاملاتله آنلر ایله عامل اولسه بونده دخی جواز ورخصت حاصلدر زیرا دارلرنده اولان علت جواز داراسلامده
بولنان منعه لرنده دخی قائمدر که مالری مسلم ایچون مباح الاخذ ومستأمن اوزره غدر اماندن تحرز لازمدر
ومستأمن مرقوم دخی بو معامله ایله غدردن کسب اسباب تحرزی ملتزمدر وبوتفصیل ایله ظاهر ومرتسخ
اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده قول اصح مذهب منشا یحدر که بومسئله ده موضع نزوللری حکم دار الحربی اخذ
ایتمشیکن اباحت مالری باقی اولدیغندن مسلم ایچون معاملهٔ مذکوره جائز کورلدکده حربی کندو منعه سنده
وآنکله معامله ایدن مسلم منعهٔ مسلمینده بولندقده دخی جوازی متعین ومتیمندر واکر اهل حربدن برداریك اهلی
مسلمینله موادعه اوزره ایکن برمسلم ایچلرینه واروب بردرهمی آنلره علی وجه الربوا ایکی درهمله مبایعه ایلسه
بودخی تجویز وتوسعه اولنور زیرا موادعه ایله دارلری داراسلام اولمیوب انجق بلا رضا مالرین اخذ ایله غدر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشیدی شمدی بو معامله ایله آنلری استرضا ایلدکده معنای غدر منعدم اولوب
مأخوذینك حلال طیب اولمسنی اقتضا ایلمشدر واکر موادعین اولان اهل حربدن بریسی اول موادعه ایله
داراسلامه داخل اولسه آنکله امن وسلامته نائل قیلنور بوصورتده برمسلم داریمزده آنکله وجه مشروح اوزره
معامله ایلسه قاضی اول معامله یی ابطال ایله مقابله ایدر زیرا حربی مرقوم داریمزده منزلهٔ مستأمنه نازلدر
وقریبا بیان ایلدیك که داریمزده مسلمین واهل ذمت بینلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بینلرنده دخی
باطلدر اما برمسلم موادعین مرقومینه یاخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعنی ثمن معلومله اجل
معلومه دکین آنلره بیع ایتدکدنصکره مسلم بعض ثمنی حط ایدوب اهل حرب دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره
آنلر ایله مصالحه یه قائل اولسه بومعامله سنه حکم جواز شامل اولور زیرا بوتصرفك دار اسلامده حرمتی انجق
اجلی دراهمله مبادله یی متضمن اولمغله آنده معنای ربوا متمکن اولدیغندندر وبز بالدفعات بیان ایلدیك که
دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده حکم ربوا غیر ممنوعدر پس بومعامله لری دخی جائز ومشروعدر وحکم مشروح
المآل اوزره حدیث بنی النضیر ایله استدلال اولنمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوار مدینه دن
اجلالرین مراد ایلدکده بزم ذمم ناسده هنوز وقتی حلول ایتممش دیونمز واردریو عذر وبهانه ایراد ایلدیلر
همان رسول الله علیه السلام ضعوا وتعجلوا یعنی دیونیکزدن برمقداری تنزیل وباقیسنی پیشین اخذ ایدیکز
قول بلاغت لزوملریله اول قوم لازم الازاله یی الزام بیوردیلر وحکم مذکوری تجویزه مدار انجق بنی النضیرك
اهل حربدن اولملری ایدوکی بدیداردر ودلیل مذکوردن عندیمزده ظاهر وبارز اولمشدر که معاملهٔ مزبوره

داراسلامده بین المسلمین جائز دکل ایسه ده دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده جائزدر واکر مسلم مرقوم موادعین اولان
اهل حرب یاخود ایچلرینه امانله داخل اولدیغی اهل حربله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیکی متاعك بعض ثمنی
حط آنلر دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره مصالحه دنصکره هنوز باقی معجلی قبض ایتمدین اول دارك اهلی یاخود یالکز
مدیونی قبول اسلام ایلسه بوصورتده صلح مذکورلری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دکین مدیون اوزره الزام
قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك که عقد ایله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلام ایله متساوی الاحکامدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده نصف دینی حط ونصف آخرینی
تعجیل اوزره مصالحه ایتمشلر اولوب بعده حربی اول نصف معجلك مثلا ایکی ثلثنی ادا برله ذمتنده یالکز
برثلثی قالدقدنصکره مسلم اولسه بوصورتده صلح سابق بالکلیة باطل ومسلم اوزره رد مقبوضی لازم وتمام دین تمام
اجله دکین اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خمر مسئله سی بشقه در که بیع مرقوم طرفیندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احکامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادلهٔ حقیقیه اولمیوب
همان حط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یاخود تعجیل نصف شرطی اوزره حط نصف ایدوکی مشهود
اولمغله قبض نصف باقی ایله کمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخی موجود اولمایوب قبل تمام القبض اول
حربی مسلم اولدقده صلحلری بالکلیه نابود اولور کورمزمیسنکه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتی حلول
ایتمش دینی وار ایکن مدیونك نصف دینی بوکون ادا ایتمك شرطی اوزره داینك نصف آخرینی حط واسقاط
اوزره تصالح وتراضی ایدوب صکره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعض آخرینی ادا ایتمدین یوم معهود
منقضی اولسه بومعنی بالکلیه بطلان صلحلرینه جمیع دیننه قدرت مطالبه سنی مقتضی اولور زیرا بعضدن ابراسی
یوم معهودده اداء باقی ایله مشروط ایکن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسی باطل وتمام مال علی حاله اوزرینه
الزام قیلنور ما نحن فیه دخی بونك کبیدر والله اعلم بالصواب

باب ما یحل للمسلم الاسیر فی ایدی اهل الحرب ان یجیبهم الی ذلك * یعنی ایادی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون
اوامر اهل حربدن اطاعتی حلال اولوب اولمیان امورده بابه دقت موقوفدر اهل حرب براسیر مسلمی قتل ایچون
اخضار وبوینکی اوزات دیو امر واجبار ایلدکلرنده بوینی اوزاتمغله امرلرینه ایتمار ایلسه حقنده جائز وسزاوار
کوریلور زیرا امتثال ایتسه ده ایتمسه ده قتل ایده جکلری معلومی ایکن امتثالی قتل نفسنه اذن واعانت
اولمدیغی مجزومدر بلکه امتثالی کاهیجه میل قلوبلرینه بادی وعدم قتلنه مؤدی اولور وعدم امتثالی
کاهیجه آنی اخبث قتلله قتللرینه موجب اولمغله امتثالی اهون قتلله قتلنی مستوجب اولور پس امرلرینه امتثالی
انجق بومثللو اغراض صحیحه ایچون استحلال اولنور حتی قتلنی ترك ایتمیه جکلرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ایله
قتل ایتمیوب همان اهل حرب آنك بوینی طوتوب اوزاتدقدنصکره قتل ایده جکلرینه جازم اولسه بومعنی کراهت
امتثالی مستلزمدر که مسلم ایچون کندو قتلنه اذن واعانت بروجهله حلال دکل ایکن بو امتثالی بحسب الصورة
اذن واعانتی متضمن اولمغله ذکر اولنان اغراض صحیحه دن بریسی متحقق اولمدقجه امتثالی شرعا ممکن اولماز
واول غرض صحیح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال میاننده مخیر قیلنور زیرا بوبابده غرض صحیحله
رخصت امتثالی بدیدار اولمغله دیلرسه رخصتله ترخص ودیلرسه عزیمته تمسکی اختیار ایدر وعلی هذا التقدیر
اهل حرب اسیر مسلمك اعضاسندن برعضوینی قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره برغرض
صحیحی وار ایسه تسلیم عضوی مشروع یوغیسه تسلیمدن ممنوعدر کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه اثوابکی
لابس اول سنی قتل ایده جکز دیدکلرنده اول دخی ستر عورت قصدی ایله تلبس ثیاب ایلسه بوصورتده کندو
قتلی اوزره اعانت ایتمش اولمامغله لبس ثیابنده رخصتیاب اولور زیرا لبس ثیاب اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن
بشقه ضمننده حین قتلنده مکشوف العورة اولمامق کبی غرض صحیحی دخی موجوددر مؤلف صحیح الاسناد دلیل
مسئله یی ایراد ایدوب دیرکه عبد الملك بن مروان کندودنصکره اوغللری ولید ایله سلیمانی علی وجه التناوب
خلافتنه ولی عهد ایدوب طرفندن هشام بن اسمعیل نام جبار خودکام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهمادن مزبورینه ولایت عهد ایله بیعتی اوزره ابرام اول دخی ابا وامتناعه اقدام ایلدکده اکا همان عورت غلیظه سنی
ستر ایده جك مقداری قیلدن برتبان او یل تلبس ایله امر ایدوب اول دخی امتثال امر ایله تلبسه اهتمام ایلدی صکره
هشام خباثت آشام قتلنه جسارت واقتحام ایده میوب انجق جسمنه سعادتقامتنه آلتمش سوط ضرب بندنصکره
اسواق مدینه ده طواف ایتدیروب اول سیف مشهور کرامت نیامی زعم باطللرنجه شهرهٔ خواص وعوام ایدوب

بعده تخلیه سبیل ایله دست کش انتقام اولدیلر اول هنکامده اول امام عالیمقام دیدیکه اکر بنی قتل ایتمیه جکلر ینی
احساس ایتمش اولیدم بلا التباس امرلرینه امتثاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایشته بو واقعهٔ پراهوالده اول امام
بی مثال کندو بی قتل ایده جکلر دیو ظن ایدوب ملاحظهٔ ستر عورت ایله لبس لباسده امرلرینه امتثال
ایلدیکندن عند بمزده آشکار اولمشدر که لبس لباسده کندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امر اعدایه انقیاد
جائز وسزاواردر کذلك اسیر مسلم ایچنده یدلرندن خلاصه عدیم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن
اهل حرب کلوب اکا طشره کل تا که عنقکی ضرب ایده جکز دیو اضرارده اضرار ایلسه لر یشه عدم امتثالده
خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه امیدوار ایسه بو مثللو غرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار
اولور زیرا آنلره خروجی استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولمیوب ضمننده مثله دن احتراز دخی بولنمغله
حقنده اکا جواز واردر کذلك صلبنی مراد ایدوب خشبهٔ داره صعود ایله اکا امر ایلدکلرنده امتثالنده نفسندن
الم ضربات متوالیه یی یاخود خوف مثله یی یاخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلی دفع ایلمك کبی برغرض
صحیحی وار ایسه یننه امتثالی جائز وسزاوار اولور بشرط آنکه اول خشبه یه بنفسه صعودده خوف تلف
موجود اولمیه اما موجود ایسه بو مثللو خشبه یه صعودی قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه
طریق جوازی مسدوددر قال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی جرحله یاخود
مهالکه القا ایله قتل ایتمکز واکر اهل حرب ایقاد نار ایدوب نفسکی شو ناره القا قیل دیو امر واجبار ایلدکلرنده
نار موقده دخی کاهیجه آندن نجاتی ممکن و کاهیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده ممکن اولسه بو صورتده القاء
نفسی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بو بابده القاء نفس ایله نفسنی قاتل اولور ومسلم ایچون قتل نفسی و قتل نفسی
اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرینه واجبدر که قتلی واقع اولدقده
فعل اعدا ایله واقع اولوب کندو فعلی اوزره مترتب اولمیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخر ایله آنی تهدید
ایده لر بو صورتده نفسنی ناره القا آنك حقنده توسیع وتسدید اولنور زیرا اول بابده نفسنی الم سیاط متوالیه دن
یاخود خوف مثله دن تخلیص کبی غرض صحیحی واردر بو جهتله رخصته سزاوار اولور کذلك نفسنی صوده اغراقله
امر واجبار ایلسه لر بو دخی حکمده القاء نار کبیدر واکر اهل حرب بر اسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار
و بر سیف غیر قاطع ایله ضربه ابتدار ایلدکلرنده اول مسلم بنم شو سیفمی اخذ و بنم انکله قتل ایدیکز دیمکه
اجتسار ایلسه بو قولی جائز وسزاوار اولمایوب موجب اثم واوزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بر وجهله
حلال اولمادیغی کبی قتل نفسی ایله آخره امری دخی استحلال اولنماز وهم قتلله آخره امری معصیتله
امردن عبارتدر که معصیتله امر ایلمکده قطعا رخصت یوقدر اما بو صورتده بنی آنکله قتل ایدیکز دیموب
بلکه قتلنده نوع راحت وسهولت امیدی ایله بنم سیفم بو سیفدن اقطع ومرا مکرری امضاده اسیر عدر
دیسه رجا ایده رمکه بو قولی جائز وموسع اوله زیرا قتلی ایله امر صریح ایتمدیکندن بشقه قولنده کندویه
ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحیحی واردر و بویله ایکن مؤلف عفی عنه بو
اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتی اولدیغندن جواب مسئله یی رجایه تعلیق ایدوب
قطع واطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکری سبقت ایدن مد عنق ولبس ثیاب وصعود خشبه کبی اعمال قتلدن اولمیان
افعال فعل مذکوره مخالف اولمغله انلرده جواز ایله قطع مقال ایلدی وعلی هذا اهل حرب شق بطننی مراد ایلدکلرنده
مسلم دخی آنی ایتمکز همان عنقمی ضرب ایدیکز دیسه بو دخی معصیتله امری تصریح اولمغله تجویز وتصحیح
اولنماز اما بو صورتده آنلره الله تعالی دن خوف ایدیکز و بطنمی شق ایلمك امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق
اولی واهوندر دیسه بو قولنده بأس شرعی یوقدر که آنده معصیتدن نهیی تصریح ایتدکدن بشقه ضرب عنقله
امر صریح دخی ایتمیوب همان ضرب عنق سزك قصد ایلدیکیکز عملدن اهوندر دیو تلمیح ایلمشدر بو جهتله
بو قولی تجویز وتصحیح اولنور کورمز میسنکه قتلنی ترك ایلسه لر صورت اولیده اضربوا عنقی قولنده معصیتله
امری تصریح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانیه ده ضرب العنق اولی واجمل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم
اولور کورمز میسنکه ضرب العنق اولی واجمل دیو ضرب عنق آنلره تلقیندن صکره الله تعالی دن خوف
ایدیکز بکا بونلردن هیچ برینی ایتمکز دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلر دخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استعجال
ایلسه لر بو مقالنده ان شاء الله تعالی اوزرینه اثم ووبال یوقدر کذلك قتل ایده جکلری اسیر مسلمك یانده قتل
ایتمیه جکلری بر اسیر مسلم دخی بولنوب مقالهٔ مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مزبور اکا دخی شامل اولور یعنی

اول دخی اهل حربه الله تعالی دن خوف ایدیکز و بو مسلمی مثله ایله قتل ایتمکز وضرب عنقده دخی مرامکز
حاصلدر دیسه رجا ایده رمکه بو قولنده آثم اولمیه اما عنقنی ضرب ایدیکز دیرسه البته اثم ووبالی ملتزم اولور
والحاصل قتلی مقصود اولوب اولمیان جمیع احکام مذکورهده مساوی وکرك حق نفسنده وکرك حق غیرده
معصیتله امری تصریحده رخصت شرعیه بولنمامق جمله نك حقلرنده متساویدر کورمز میسنکه مسلم آخر
اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ایلدیکیکز تنکیلی بو کون ایتمیوب یارین ایدیکز دیسه قولنی قبول ایتسه لر
یاخود ایتمسه لر البته بو قولنده آثم اولور اما یارینه دکین تأخیر ایدیکز دیسه اثمدن سالم اولور واکر بر مسلمك بطننی
سیفله ضرب ایده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالی دن خوف ایدیکز وموضع طعامی ضرب ایتمکز بلکه عنقنی
ضرب ایدیکز دیسه البته بو قولنده آثم اولور اما موضع طعامك غیریده ضرب ایتمك اهوندر دیسه اثمدن سالم اولور
واکر ضاربه یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیسه خوف ایده رمکه آثم اوله اما موضع طعامه
ضرب ایتمه دیسه اثمدن سالم اولور زیرا صیغه کلام ثانی معصیتدن زجردر وصیغهٔ کلام اول معصیتله امردر که
یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیمك یوقارویه یاخود اشاغی یه ضرب قیل دیمکدر ومعصیتله
امرده مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایسه ده امر مزبور کرك صوری وکرك معنوی
اکا بر وجهله رخصت شرعیه یوقدر وذکر اولنان مباحثدن نمایان اولمشدر که انسان ایچون معنای کلامنه رعایت
شایان اولدیغی کبی تعبیرات عباراتنه دخی رعایتی شایاندر وبو بابده اصل قوی شول اثردر ویدرکه عم خیر الناس
حضرت عباس رضی الله عنه دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم
اکبر منك یعنی سن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اکبرمیسین یوقسه آنلر سندن اکبرمیدر
دیو استخبار اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا اسن منه یعنی رسول الله علیه السلام بندن اکبردر
وبنم سنم آنلردن ازیده واوقردر دیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی وحکایت اولندیکه هارون الرشید رحمه الله تعالی
منامنده اسنان سافله سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رؤیاسنی بعض معبرینه تقریر ایلدکده اول معبر تموت اقاربك
یعنی بالجمله قریبلرك فوت اولورلر دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر برله طرد وتحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت
واکا رؤیاسنی انها ایلدکده اول معبر متبصر یکون عمرك اطول من عمر اقاربك یعنی سنك عمرك اعمار اقاربکدن
اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفهٔ مشار الیه اکا حسن ثنا برله عطایای جزیله اعطا قیلوب عبارتین
من بورتین متساویة المعنی ایکن رد وقبولنده وجوب رعایت تعبیره رمز وایما ایلمشدر واکر اهل حرب بر مسلمی
ولدی ایله اسیر ایدوب قتللرینه شتاب ایتدکلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمی حضورمده قتل ایدیکز تا که عند الله
احتسابله کسب ثواب ایده یم دیو خطاب ایلسه اهل حرب مساعده ایتسه لر وایتمسه لر بو قولنده آثم اوله جغی
بی ارتیابدر اما بن اوغلمی احتساب وآنکله اکتساب ثواب ایتمك ایسترم بنی آندن اقدم قتله شتاب ایتمکز دیسه
بونده کرك قتل نفسی وکرك قتل ولدی ایله امری تصریح ایتمدیکندن رجا ایده رمکه اثمله مستحق عذاب اولمیه
کذلك بنی پدرمدن اقدم قتل ایدیکز دیسه البته آثم اولور اما پدریمی بندن اقدم قتل ایتمکز قورقارمکه جزع
وفزع ایدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم دیسه بونده اثمدن سالم اولور کذلك کندونك یاخود والدینك ضرب
عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سیفکزی کسکین ایدیکز دیسه آثم اولماز اما سیفکزی کسکین ایدوب صکره بزی قتل
ایدیکز دیسه اثمی ملتزم اولور زیرا امر مرقومنده معنای معصیت بالکلیه معدومدر انجق معصیت مراد اهل حرب
اولان قتل مسلمده موجود واول دخی همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنك صکره
بزی قتل ایدیکز قولنده معصیتله امری تصریح ایتمکله اکا بر وجهله رخصت تصحیح یوقدر والله اعلم بالصواب

باب ما یسع الاسیر المسلمان یفعله لهم اذا اکرهوه وما لا یسعه

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی بر عمل اوزره اکراه ایلدکلرنده مباشرتی حلال اولوب اولمیانلرینی تمیزده باب رافع
الاشتباهدر اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه علی طریق الاجبار بزم ایچون شو اسیر مسلمی قتل ایله یاخود بز سنی البته
قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه لر اول قتله مباشرتی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آثارده لیس فی القتل تقیة
یعنی قتل مسلم ایله کندو ضررلرندن توقی شرعده یوقدر دیو نقل وایثار اولندی وهم اکا معصیتله امر ایتمش اولمریله
لا طاعة للمخلوق فی معصیة الخالق لازمه سنجه امتثال امرلری غیر لایقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده جرمنده
کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلوب بو مثللو مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره
تقدمی التزام واردر که بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ایچون شو سیفی تشحیذ قیل دیوب ذیلنده بز آنکله شو مسلمی

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی یوغیسه تشحیذی
حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز
واکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی وارایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب
بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل واردر نکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق
آخر ایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شو خشبه یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تاکه اوزرینه شو مسلمی
صلب ایده لم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رزدیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امتثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق
آخر ایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بویله ایکن امتثالدن اجتنابله
قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر
کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تاکه بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده‌رزدیو اجبار ایلسه‌لر امتثالنده
ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأییدك
بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدیدا اولدیغندندر اما تشحیذ سیف
وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیدر کذلك بر مسلمك یدلرینی ور جللرینی ربطله امر واجبار
ایلسه‌لر ینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر
کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز
وهم بو امرلری کفر ایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر
مانحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان بر حربی براسیر مسلمی سیفله ضرب ایلك
مراد ایلدکده اهل حرب مسلم آخره سن دخی یدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی
قتل ایده‌رزدیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه
اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم
بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کمسنه که بر شخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کمسنه یوم قیامتده ایکی کوزلری اوزره بو کمسنه الله تعالی نك رحمتندن
ناامیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردیر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معنای
کلمه یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کمال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه یی
ذکر ومعنای تمامی قصد ایدرلر بنه کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شا قول شریفلرنده لفظ شا لفظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فیهده
دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکابری بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی
قتل ایده لیم یوقسه سنی قتل ایده‌رزدیو اجبار ایلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف
اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری
موجوددر وبونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه
ابتنا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکدخی اوزرینه
الزام واجرا قیلنور حتی بو بابده قتلنی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بویله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون
بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه
معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده‌رز دیسه‌لر
اعطاسی مسلم آخرك نجاتی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کندو نجاتی متضمن اولدقده جوازی
بطریق الاولی‌در مؤلف کثیر الافضال حکم مذکور اوزره استدلالده دیر که کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی
اوزرلرینه رد ویدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مداول دلیلی شرح وایضاحده
دیر که اکرچه مبادلهٔ اسراده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی
آنی باب المفاداة بالاساراده ذکر وافهام ایده‌رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرا ارنده مسلمین اوزره
ضرریدلرینه اعطاء سلاح ایتمکدن اکثردر بویله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسراء رینك جوازی
مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن بر اسیر مسلم

مطلب تفسیر المترجم بعض کلمات الحدیث

مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب

فرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده‌لم یوقسه سنی قتل ایده‌رز
دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کوریلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع
اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده‌در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمکن اوله جقلردر وبو مثللو ظلم مسلمه رخصت ویریلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب بر حصن اسلامی
محاصره ایدوب یدلرنده بولنان بر اسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق بر طریقه یاخود صو یوللرینه
دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده‌رزدیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یاظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامه کسب اقتدار ایده جکلردر
کورمزمیسنکه بر مسلم سنی البته قتل ایده‌رز یوقسه بزی فلان نام عورته ایصال ایدرسین که بز آنکله زنا ایده‌لیم
دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظن غالب مناب یقینه نائبدر
واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطابله بز شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك
استرز سن بزی تیر وکمان اوزره دلالت قیل تاکه آنکله رمی واول اسیری قتل ایده‌لیم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رز
دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کمسنه اول دلالتده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیرید لرنده
بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر
مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین
قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کوریلمز ومسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم
اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنور که بر کمسنه وصولی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کمسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی
ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کمسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت وتیر وکمانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکمانی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکمانه دلالت ایتمکله رمی وقتلنه
فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کمسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه
عزیمت بر اله فرسنه راکب اولوب بر محرمه بنم شو رمحمی بکا ویر دیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه
اول کمسنه محرم رمحنی ویرمسه دخی قتل صیده قدر تیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده
قتل صید اوزره اعانته رخصت یوغیکن بو فعلنده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امثالنده کنهکار اولور
کذلك اول کمسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب
بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله
قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم

باب ما یسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظورینیدن برینی
اختیار مرخص اولدیغی اظهاریچون بابدر قایق نثار در قیچانکه مشرکین سفائن مسلمیندن بر سفینه یی
احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمه الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین
اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرینی القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین
هلاکلری متعین وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نارا کرچه اهلاکده سریع التأثیردر
لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وما اکرچه اهلاکده بطیء الاثردر لکن آنده دخی
بطؤ هلاکله ازدیاد غموم مقرردر واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان
الم جراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم وبطؤ هلاك اوزره اختیار وبعضیلری عکس
قضیه یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
مسئلهٔ سالفه‌ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابی دخی وجوه متخالفه اوزره‌در که اکر تقدیرینده هر برنده هم امید
نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب
ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد
التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزرینه قطعی اللزوم مدرکه انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعله مأمور وقتل نفسی حرام ومحظوردر واکر علی کلا التقدیرین هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القاسی غیر مشروعدر که زیرا هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیرایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا وهلاک مسلم فعل غیر ایله اولمق فعل نفسی ایله اولمقدن اولی درکورمزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البته نفسکی قتل ایدرسین یوقسه بن البته سنی قتل ایده رم دیو اجبار ایلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز وسزاوار اولماز لکن امام ابوحنیفه رضی الله تعالی جوابنده دیرکه استدامتله برقرار اولان اموردہ استدامت انسان ابتداء انشا ایله یکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کبی سفینه ده نار مشرکین کندویه رسیده اولنجیه دک قرار واستدامتی دخی فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه مسئلهٔ اکراهه مقایسه دخی اولنماز که آنده تهدید اولندیغی امر مکروهک وقوعنده تیقنی فعل نفسندن حاصل اولان مکروهده تیقنی رتبه سنه غیر واصلدر که اکراه ایلین شخص آخر کاهیجه تهدیدینی ایقاع ایتمک قابلدر اما بونده علی کلا التقدیرین هلاکنه تیقنی صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالی مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ایله استشهاد ایدرکه بر برینه متواصل اولان ایکی خانه نک ایکیسنده ده حریق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده وخانهٔ دیکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنک اوزرینه بولندیغی خانه ده ثبت واجب وخانهٔ دیکره توائبی حقنده غیر واسعدر وبو بابده بعض اصحابمز دیدیلرکه مستشهد علیها اولان مسئله بین الائمه محل خلاف اولدیغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالی نک معتادیدرکه برمسئلهٔ مختلف فیها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فیها ایله استشهاد واولوجهله ایضاح مسئله به اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدرکه بو مسئلهٔ مستشهد بها عند الجمیع مجمع علیهادر وبو یله ایکن امام ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختیار وبو مسئله ده ایجاب تثبت واستقرار ایتمکله فرق مسئلتینه مدار اولدرکه بونده ایکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض متجدد یوقدر وانسانک بین الامرین اختیاری انجق هر بری بر فائده یی مفید اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولی ده بیان سالف اوزره ما ایله نار بربرینه متخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر وانسان ایچون هر برنده بر فائده حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار ایله قائل اولمشدر واکر برمشرک یدنده اولان رمحله برمسلمه طعن ورمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ایتمدین اول مشرک اوزره اقتحام وآنی سیفله ضربه قصد اهتمام ایلسه نظر اولنور اکر بو اقتحامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده خلاص ونجاتی مظنون ایسه بو صورتده نزع رمح حکم وجوبده مرهوندر زیرا هر مسلم اوزره اولانفسندن حسب الامکان دفع ضرر بعده اعداسنه نیل وظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی مستوجبدر واکر جانبین تیقن هلاکده یاخود جراحتی تزاید ایتمک اوزره امید نجاتده برابر ایسه اول مسلم مخیردر که دیلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسیفله ضرب مشرکه اقدام ایدر ودیلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ایدر زیرا علی کلا التقدیرین رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طریقله میسر ایسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله تعالی بو مسئله ایله مسئلهٔ سفینه میانی تفریقده بو وجه اوزره تدقیق ایلمشدرکه مسئلهٔ سفینه ده نفسنی بحره القاده ظفر اعدا ناپیدادر اما بو مسئله ده قبل نزع الرمح اقتحامنده ظفر اعدا هویدادر بناء علیه جانبین تیقن هلاکده متساوی ایکن اوزرینه تثبت مقامی ایجاب اولنمایوب مشرک اوزره اقدامی تجویز واستصواب اولنمشدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاک ونجاتنه تحصیل یقین متعذر اولمغله انجق عملی ظن غالب اوزره بنا قیلق ممکن ومتیسر اولور وبو مثللو اموردہ ظن غالب موقع یقینده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز وواسعدر واکر برمسلم بنفسه بیک مشرک اوزره قصد هجوم ایلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبه وظفر یاخود آنلره ایراث نکایت وکدر ایتمکدن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زیرا بو اقدامنده قصد تنکیل اعدا ایلمشدرکه حسن وجوازی ظاهر وهویدادر وهم یوم احد ده حضور رسالتپناهیده صحابهٔ کرامدن نیجه ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار وابتدار ایتمشلر ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم منع وانکار ایتمدکلرندن بشقه بعضیلری اولبابده استیذان ایلدکده آنلری تبشیر شهادتله کامکار ایلمشلردر واکر غلبه وظفر وایراث نکایت وکدردن نا امید ایسه اقدامی بروجهله تجویز وتسدید اولنماز زیرا منفعت مسلمین ونکایت مشرکینه

مؤدی اولمامق وجهی اوزره همان هلاک نفسنه تصدی ایتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امر ونهی تفرق اهل منکره بادی اولمیوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عندنده پدیدار اولسه دخی ینه امر ونهیه اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فیه ایله فرقی اولدرکه اول بابده امر ونهی اولنسان جماعت بالجمله مسلمین وحقانیت امر ونهینه معتقدین اولملریله امر ونهیک تأثیری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ایده جکی امر باهردر وما نحن فیهده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثیر ایتمیه جکی امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی ایراث نکایت ظاهره ایله شرط وتعیین قیلنمشدر لکن صورت مفروضه ده مأیوس غلبه ونکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیع مسلمینه نیت وایادی موحدینله اظهار نکایت اعدایه بذل غیرت وحمیت قیلسه ان شاء الله تعالی بو فعلنه رخصت واردر زیرا کندو یدیله نکایت اعدادن امید وار اولدقده اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ایادی غیر ایله امیدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلک اقدامنده مجرد ارهاب اعدایه طامع ودرون مشرکینه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ینه حقنده جائز وواسع کورلور زیرا معنای مذکور وجوه نکایتک افضلیدر که آنده منفعت مسلمین اکمل وبو مثللو منفعت ایچون هرکس بذل وجود ایلمک احسن وامثلدر واکر مسئلهٔ سفینه ده نار مشرکین برمسلمه ملتصق ونارک مس وحرارتی ایله محترق اولدقده نفسنی بحره القادن غیری جای مناص بولنمامغله بالضرورة بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ایلسه بو فعلی ان شاء الله تعالی حکم جواز ایله اختصاص ایدر زیرا بو صورتده آنی بحره القا ایدن انجق سفینه یه القاء نار ایدن مشرکین اولوب صورت سابقه ده بحره القا فعل نفسی ایله اولوب فعل غیر ایله اولمادیغی مستبیندرکه بو صورتده فعل غیر اکا واصل وصورت سابقه ده غیر متصلدر والقاء غیر انجق وصول فعل غیر ایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی رتبهٔ بداهته متواصلدر کورمزمیسنکه برمسلم ایچون ایقاد نار اولنوب اکا خطابله برسنی سیاطله یعنی قمچیلر ایله تا قتل ایدنجیه دک البته ضرب ایده رز یاخود سن نفسکی شو ناره القا ایدوب تا که محترق اولورسین دیو تهدید عقاب ایلسه لر اول مسلم نفسنی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربه ابتدا ایدوب اول دخی جزع واضطرار ایله بالضرورة نفسنی ناره القا ایلسه بو فعلنک جوازینی رجا ایده رم زیرا بو صورتده نفسنی القا ایتمیوب القاء ضارب ایله ناره التقا ایتمش اولور وهم الم سیاط اکا فی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله اول مسلم مقتضای طبیعت بشریه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایده رمکه بو فعلنه شرعا رخصت واردر وبو بابده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جلیلدرکه لفتنة السوط اشد من فتنة السیف ان الرجل لیضرب بالسوط حتی یرکب الخشبة قولنده الم سیاطی اعظام وآنکله تهویل ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البته عذاب سیفدن اشددرکه علی التحقیق بر رجل سیاطله ضرب اولنور تا که بالضرورة صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبی اختیار ایدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرک * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق وآنلر ایله اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفاق مشروع اولدیغی بیانده باب سلبس المساقدر مؤلف دقیقه شناس حکم مزبوردن نزع لباس التباس ایدوب دیرکه مسلمین ایچون اهل شرکدن برطائفه یه اعانت ایله انضمام ومعیتلرنده اهل شرکدن اعدالری اولان طائفهٔ آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کورلمز زیرا اول ایکی طائفه دن هر بری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسران ایکن مسلم آنلردن برجانبه انضمامله تکثیر سواد واعدالرین دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمک بروجهله شایان کورلمز نکته سی اولدرکه قتال مزبورک غایتی انجق حکم شرکی اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ایچون اولمق سزاواردر کذلک اهل عدلدن برکسنه حقنده خوارجدن برطائفه یه انضمامله حکم خوارجی اظهار ایچون ینه خوارجدن طائفهٔ آخرین ایله قتاله ابتداری لایق وسزاوار اولماز زیرا اکرچه اهل عدلک خوارج مسلمیندن برطائفه یه انضمامله خوارج آخرینی حکم عدله اعاده ایچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهار ایچون اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لکن مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن خوارجه انضمامله اهل حربدن مشرکینله قتاله اهتمام ایلمک جائزدرکه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ایچون اولمغله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده قتالی طریق حقدن منحرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریقی اثبات واقرار ایچوندر وبو مسئله ده دخی اباحت قتالی آنکله مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولمیه اما خوارج مرقومین اولا اهل حربه اعطاء امان ایدوب

صکره غدر ایله قتاللرنده دامن درمیان اولمشلر ایسه اهل عدالت آنلره انضمام ایله قتاللری جائز وشایان
کوریلمز زیرا وفاء عهد وامان واجب عهدهٔ اهل ایماندر حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم هر عهدنامه لرنده
وفاء لاغدر فیه لفظ شریفنی تحریر واول وجهله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلر ایدی لکن
مشرکیندن اعطاء امان ایتدکلری قوم آخرینله معیت خوارجده قتاله جوزواردر که بو قتالده معنی غدر
بولنمایوب همان شوکت اسلامی اظهار وابراز واردر وقتال سابقدن منعمز انجق غدردن احتراز ایچوندر واکر
اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطاب ایله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکله شتاب
ایلسه لر نظر اولنور اکر عدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلر ایسه معیتلرنده
مشرکین آخرین ایله قتاللری سزاوار اولماز که مقاتل البته نفسنی خطره القا ایده جکی آشکار و بو معنی انجق
قصد اعزاز دین یاخود نفسندن دفع مکروه کین ایچون جائز اوله جغی بدیدار ایکن قتال مزبورده اظهار شرکدن
غیری نسنه یوقدر مکر اعدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله لر بو صورتده کندو نفسلرندن
ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتاللری تجویز واستحلال اولنور واکر عدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف
ایدرلرسه معیتلرنده قتاللری جائز کوریلور زیرا بو صورتده نفسلرندن ضرر قتلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین
حقلرنده اول مشرکینی قتل ایلمك دخی حلال اولمغله قتل مزبور متضمن محذور ایسه ده اکراه ایله ضرورت
تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کوریلدیکی قبیل
وقائعدر لکن آنلره اجبار ایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه لر
بو بابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر وقوعلری بر مسلمه سن شو مسلم
آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید
مذکور ایله دخی قتال مسلمینه اقداملری تحلیل اولنماز اما بو صورتده اکراه اهلری اسراء مرقومین مسلمینله
قتال ایتمیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسه رجا ایده رمکه امتثال امرلری حقلرنده جائز
وواسع کوریله زیرا مجرد صفلرنده وقوفله مسلمینه ضررلری قطعا واصل اولمامغله فعللری جملهٔ مغتفرده
داخل اولمامشدر غایة الامر مسلمین آنلر ایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده برمقدار مبتلای حزن ودهشت
اوله جقلردر و بو بابده اکراهلری انجق اخافهٔ مسلمین اوزره اکراه اولوب اول دخی وعید متلف ایله اتلاف مال
مسلم اوزره اکراهلری موقعنده واقع اولمغله وقت ضرورتده جائز وواسع کوریلور حتی بو صورتده مشرکیندن
کندو نفسلری اوزره خائف دکللر ایسه امر اینسه لر دخی صفلرنده آنلر ایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود
مسلمینه باعث ارهاب وقلوب موحدینه القاء رعب ایله باذی اتعاب اولمغله مسلم لاضرورة اکا اقدامه رخصتیاب
اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتال ایدیکز بعد انقضاء
الحرب سبیللریکزی تخلیه ایتموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بو قوللری اوزره صدق وثباتلرین
احساس ایلسه لر امتثال امرلری جائز کوریلور زیرا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بو بابده
امتثاللری سابق الذکر اعدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتثاللرندن
دون دکلدر پس اول بابده امتثاللری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهل حرب
اعدالری اولان اهل حربه غلبه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتال مسلمینه توجه ایده جکلری
ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلر ایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقلری باهر ایکن اسراء
مزبورین معیتلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجه قادر اولورلر جوابده دیرز معنای مذکور معیتلرنده
احتمال موهوم واسر مشرکیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغله جانب مجزومك رجحانی جمله یه معلومدر
کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی
اعطا یاخود کراع وسلاحدن شو مقداریی ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بو بابده مأخوذلری ایله مسلمین
اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولور
لکن بزلره مسلمین اوزره قتال یاخود تکثیر سواد رجاله اعانت ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبیللریکزی تخلیه ایتموز
شرطی اوزره دیو افادهٔ حال ایلسه لر امتثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتال مسلمین بر وجهله حلال اولمدیغندن
بشقه خوف هلاککه ضرورت تحقق ایتدکجه قلوب مسلمینه القاء رعبده دخی رخصت و مجال یوقدر
وصورت مفروضه ده ضرورت معهوده غیر موجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتال

مطلب مفاداة الاسراء المسلمين بالاسراء المشركين او الكراع او السلاح

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمز لکن بزم بلادیمزده قید و بنددن
سزی اطلاق ایتموز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر امتثال امرلری بروجهله حلال اولماز زیرا اسراء
مرقومین نفسلری اوزره آمنین اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفین اولمدقدنصکره بلاد کفارده
محبوس قالملریله زندانلرنده مأیوس قالملری میاننده فرق معتبر غیر مستبیندر که علی کلا التقدیرین انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمننده منفعت ظاهره استحصال
اولنمازایکن امتثاللری تجویز واستحلال اولنماز لکن بو صورتده اسراء مزبورین نفسلری اوزره خوف هلاکه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتار محنت وبلا اولوب اهل حرب دخی بعد الحرب اول محنتدن
تخلیصلرین التزام ایلسه لر بو بابده قتاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری
حرام اولماز واکر اهل حرب اسباب مذکوره مثللو برسبب ایله سبیل اسراء مسلمینی تخلیه برله دار اسلامه
رجوعلرینه رخصت ویروب اسرا دخی بعض اموالرین ولو بطریق السرا اخذه قدرتیاب اولسه لر اول مالی
اخذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیللری تخلیه اولنسه دخی دار اسلامه خارج
اولمدقجه ینه یدلرنده اسیر اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غدر امانی متضمن اولمیوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك
احواللری ایله تسویه وتنظیر اولنور حتی مأخوذلرین دار اسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعه ایسه لر ایچلرندن
خمسی افراز و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سزا آغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری انجق دار اسلامه
رسیدهٔ تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حربله برابرینه اهل حربدن قوم آخرین
ایله قتاله اقتحام واموال مزبوره یی اول قوم آخریندن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهل حرب اول اموال
مطلع اولمامغله بعد الخلاص دار اسلامه اخراجله بکام اولسه لر بو فعللری دخی تجویز واموال مرقومه
وجه مشروح اوزره کندولره انعام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله
اهل حربدن اخذ ایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدر که اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین
اولمغله دار اسلامه اخراج ایتدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا انجق احراز ایلین مالك اوله جغی وارستهٔ قید
ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسز غنائمی بالتمام بزلره تسلیم
ایدوب سزلر ایچلرندن هیچ نسنه اخذ ایتممك اوزره بزلر دخی سبیللریکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتمشلر اولوب
صکره اسراء مزبورین اول غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی
مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا بو شرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهل حربه ملتحق اولمقدن و برقریبا بیان
ایلدیك که اهل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغله وقت
قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیللریکزی تخلیه
وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالیمزدن هیچ نسنه اخذ ایتممکز شرطی اوزره دیمکله معاهده
ایلسه لر بو صورتده اموالرندن هیچ نسنه اخذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنماز زیرا اموال اهل حربه ترك
تعرضلرینی شرط والتزام ایتمشلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن
ینه اعدالری اولان اهل حربدن اخذ ایلدکلری غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر
واعلام ایلدیکز جوابده دیرز که مسئلهٔ سابقه ده اهل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحله شرط
وتقدیم ایلدکلری انجق اهل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهل حرب
انجق اعدالرندن بانفسهم اخذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخذ ایلدکلری مغانم
معیت قتال ایتدکلری اهل حربك غنائمی دکلدر زیرا غنائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام
اسلامیه منعهٔ مشرکینده غیر ثابتدر ومنعهٔ مشرکینده ثابت اولان هرکس کندو مأخوذینه احق اولمقدر پس
بو تحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتدکلری عندیمزده محقق
اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح حلال
کوریلدیکن بیانه توجه واقبال ایدوب دیر که اسراء مرقومین مسجون اهل حربده مسجونین ایکن اهل
حرب آنلره بز سزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطاء امان ایده رز بزلردن

سزلره بلاديكزه عودتكزده رخصت اولمامق اوزره وسزلردخی سزاوجهارا بزلردن بركسنه یی قتل و بركسنه نك
مالنی اخذ ایتمك اوزره دیو خطاب واسرا اظهار رضا ایله قطع جواب ایلسه لر كركدركه وفاء شرطی اوزرلرینه
استيجاب ایده لر زیرا بطريق النص التزام شرطه قائل اولدقلرنده ایچلرنده مستأمنين منزلنده نازل اولمشلردر
كورمزمیسنكه شرط مرقومی قبول ایتمكله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتی
بومعاهده دن صكره اهل حربك مسلمیندن اخذ ایتدكلری برعبده ظفر بولسه لر آنی دخی اخذ ایتملری سزا وار
اولماز كه عبد مذكور شمدی مال اهل حرب ایدوكی بدیدار حتی یدلرنده ایكن قبول اسلام ایلسه لر ملكلرنده ابقا
اولنه جغی آشكاردر اما اسیر ایتدكلری برحره یاخود مدبره یه ظفر بولسه لر آنی اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده
بن ضرر شرعی كورمزمكه شرط اهل حرب انجق ماللرینه عدم تعرضلریدر حال آنكه حره ومدبره یه مالك
اولمامشلردر كذلك مسلمیندن اخذ ایتدكلری كراع وسلاحه فائز اولسه لر آنلر دخی شمدی اموالرندن اولمغله
آنلره دخی تعرضلری جائز اولماز واكر اهل حرب اسراء فی قومینه سزلر كندو بلاد یكزه كیدیكز آمنلر سزدیو
خطاب ایدوب لكن اسرادخی تأمین اهل حربی متضمن اولان بركلامله رد جواب ایلسه لر بوصورتده اهل حربی
قتل ومالرینی اخذه شرعا رخصتیاب اولورلر زیرا اسرا عدم تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلر ایكن اهل حرب
شرط وتعیین ایلسه لردخی اوزرلرینه الزام اولنماز اما مسلمیندن برجماعت دخول دار الحرب ایچون كلوب اهل حرب
دخی آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیملری ایله داخل اولوب كندولر شرط تأمینی التزامه قائل اولمسه لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر كه برشیئه تعرضلری غیر لایقدر زیرا بونده علی طريق الاستيمان كلوب داخل
اولملری نفسلری اوزره اشتراط عدم غدری تصریحلری منزلنده نازلدر لكن اسرا یدلرنده مقهورین اولوب
مستأمنین اولمدقلرندن حقلرنده معنای مذكور غیر حاصلدر واكر اهل حرب اسراء مزبورینه خطابله سزبزمله
برابر اهل حربدن اولان اعدا مز ایله قتال ایدیكز بلادیكزه رجوع ایكز ایچون سبیللریكزی تخلیه ایتمیوز اوزره
سزدخی اعدامزدن هرنه یه ظفر بولورسكز خاصة سزك اولوب بزه ظفر بولدقلریمزه سزتعرض ایتمك اوزره
دیو ایجاب واستیجاب ایتدكلرندن صكره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرینه اخذه فرصتیاب اولسه لر
بوبابده التزام ایتدكلری شرطه وفا واجب اولمغله اخذلری تجویز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه ده
اهل حرب اسرایه كندو مصابلرین تسلیم ایدوب آنلردخی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسكر مسلمینه
اخراجه اهتمام ایلسه لر اموال مزبوره بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب فارس وراجل علی السویه اقتسام
ایدرلر زیرا اصابتلری حكم شرك اوزرلرنده ظاهر ایكن تام اولمغله احرازلری دخی دار شركده اهل حربك آنلره
تسلیمی هنگامنده رسیده تمام اولمشدر وهم اصابتلری منعة اهل شركده حاصل اولمغله من وجه اهل شركك
اخذ ایدوب صكره طیب نفسلری ایله اسرایه تسلیملری حكمنده داخل واولوجهله اسرایه هبه ایتدكلری مالك
منزلنده نازل اولمغله منعة مسلمینه اخراجلرندن اقدم آكا مالك اولدقلرندن حكم غنیمت آكا شامل اولماز حتی مصبب
انجق بعض اسرا ایسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قیلنور زیرا بوبابده سبب تمام حق انجق مصیبك تسلیم
مشركینه مقارن اولان اصابتیدر و بوسببده شركت آخرین یوقدر اكرچه غیر مصبب منعة مسلمینه احرازده
شركتله غنائمده مشاركت ایدر لكن قریبا بیان اولندیغی اوزره منعة مسلمینه احرازك بو محلده تأثیری یوقدر
واكر مشركین اسراء مزبورین اوزره سزدن قنقیكز اعدامزدن برشیئه ظفر بولورسه جمله كز میاننده مشترك
اولسون دیو شرط والزام ایدوب اسرادخی قبول والتزام ایدرلرسه بوصورتده مصبب انجق بعض اسرا ایسه ده
بینه بینلرنده علی السویه اقتسام ایدرلر زیرا اهل حرب انجق جماعت اسرایه تسلیم ایتمش اولملریله مال مزبور
شول مال موقعنده واقع اولور كه اهل حرب آنی كندو مالرندن اول جماعته هبه ایدوب ایچلرندن بعضلری
رضاء باقین ایله قبضنه مسارع اوله واكر اهل حرب اسرا اوزره القاء كلامله بزلر وسزلر هرنه یه اصابت ایدرسك اول
مصابك نصفی بزم ونصفی سزك اولسون دیو شرط والزام ایدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفة اقتسام ایتدكلرندن
صكره اسراء مزبورین قدوم دار الاسلامه اقدام ایلسه لر نصف مرقومی بلا تخمیس بینلرنده تسویه اوزره تقسیمه
اهتمام اولنور زیرا كرك تخمیس وكرك فارسی راجل اوزره تفضیل البته خاصة غنیمتدر وغنیمت دخی اهل حربدن
علی وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورین اموال مرقومه یی اخراجده انجق تسلیم مشركینله متمكن
اولدقلرندن اولبابده انتفاء معنای قهر امر متعیندر اما اسراء مزبورین اهل حربك طیب نفسلری معدوم ومطلع
اولسه لر یدلرندن اخذ ایده جكلری مجزوم ایكن اموال مرقومه یی كتم واخفا ودار اسلامه اخراج وایفا ایتمش اولسه لر

بونده اموال مرقومه تخمیس اولنوب باقیسی سهام غنیمت اوزره اخذ واستیفا ایدرلر زیرا بونده اصابتلری طریق قهر ایله
حاصل وسبب حقلری انجق منعة مسلمینه احرازده تام وكامل اولمشدر و بو مسئله ده مصاب اسرا كندو غنائملری
اولمغله آنی كتم واخفاده معنای غدر منعدمدر اما مسائل سابقه ده ذكر اولندیغی اوزره علی وجه الغدر اخذ واخراج
ایلدكلری كركدركه تخمیس اولنمایوب حكم غنیمته ادراج اولنمیه زیرا علی وجه الغدر اخذلری حلال اولمیوب بلكه
مسلمین مستأمنینك علی وجه التلصص ماخوذلری منزلنه انزال اولنور بناء علیه امام المسلمین اوزره لازمدركه اموال
مرقومه یی اصحابنه رد ایله اسراء مرقومینه علی سبیل الفتوی امر وتنبیهی ملتزم اوله واكر اهل حرب اعدالری اولان
اهل حرب آخر ینله قتال ایچون اسراء مرقومینی خاصة ارسال وتقدیم وایچلرنده احكام مسلمینی اجرا ایتمك اوزره آنلردن
برینی اوزرلرینه تأمیر وتحكیم وغنائملرین دار اسلامه اخراج ایچون كندولره تسلیم ایلسه لر بوصورتده اهل حربك
تهدید وعدم تهدیدلرینه نظر اولنمایوب همان مباشرت قتاللری تجویز وتعمیم اولنور زیرا قتاللری اظهار احكام
مسلمین اوزره اولمغله من قبیل الجهاد ایدوكی مستبیندر بوتقدیرا اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلری افراز
وباقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیمه سرآغاز اولنور زیرا بوبابده مصابلری حكم غنیمته داخل اولمغله آنده تأكد
حقلری دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر كورمزمیسنكه مسلمین اهل حربدن اهل اسلامله موادعین اولان برقومك
بلادلرندن امرا عسكر واهل حربدن قوم آخرینه شبخون ایچون طلبكار رخصت اولوب آنلردخی رخصت
و یرمكله تكمیل مصلحت ایلسه لر بوصورتده مصاب عسكرك تخمیسی تقدیم و باقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور واكر مسئله مفروضه ده اسراء مزبورینی حین ارسالده مصابلرینك نصفی یاخود تمامی اسرانك
اولمیوب كندولرك اوله جغی شرط وتقییدایدوب لكن اولبابده عدم امتثاللری تقدیری اوزره اسرایی تخویف
وتهدید ایتمسه لر بوقتاللری اهل حربه مسلمین اوزره اعانتی متضمن اولمغله تجویز وتسدید اولنماز كورمزمیسنكه
اسرا بوقتاللرنده كراع وسلاحه ظفر یاب اولسه لر اهل حرب شرط ایلدكلری نصفی یاخود تمامی یدلرندن اخذ
وانتهاب وآنكله قتال مسلمین اوزره قوت ومكنتلرین اكتساب ایدرلر مكر بوصورتده اهل حرب بعد تحصیل المرام
سبیل اسرایی تخلیه برله دار اسلامه خروجلرین شرط والتزام ایده لر بوبابده اهل حربه ویردكلری سبی وكراع
وسلاحله مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله امتثال امرلری تحلیل اولنور و بوصورتده بعد خروج دار الاسلام
بقیه غنیمتلری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره بینلرنده اسهام اولنور زیرا اصابتلری اظهار حكم اسلامه مقرون
وحین اصابتلرنده مشركین معیتلرنده بولنمایوب منعه لری انجق منعة مسلمین اولمغله مصابلرنده تأكد حقلری
تسلیم مشركینله اولمیوب انجق احراز دار اسلامله روغنون اولمشدر واكر بو مسئله ده مصابدن سبی وكراع وسلاحی
اسرایه وماعدایی كندولره شرط ایتمش اولسه لر بومعامله لری اعطاء مالله مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله
امتثال امرلری بطریق الاولی تحلیل اولنور اما بوصورتده اسرایه مصابكزك نصفی یاخود تمامی سزكدر بشرط
آنكه سز دار اسلامه خارج اولمیوب مصابكزی دخی اخراج ایتمیه سز دیو شرط والزام ایلسه لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادیغنده امتثال امرلری حرام اولور زیرا بوامتثاللرنده تحصیل منافع مشركین موجود
ومقابله سنده خلاص مسلمین مفقود اولمغله بلاضرورة جواز قتاللری نابود اولمشدر والله اعلم

باب مالا یكون لاهل الحرب من احداث الكنایس والبیع وبیع الخمور * یعنی اهل حربك بعد قبول الذمة یهودلری
امصار مسلمینده احداث كنیسه ونصاراسی احداث بیعه ایتمكدن ممنوع وبیع خمور ایتملرینه مساعدهٔ مسلمین
غیر مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر توبة بن نمر الحضرمی جنابلرندن مروی یدركه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری لا اخصاء فی الاسلام ولا كنیسة بیورمشلردر وخصا واخصانك معنالری واحد وروایت
حدیث مذكور لفظیدن هربری ایله واردر و بیان معنالرنده ایكی قول واردر قول اول حقیقت معناسی اوزره انسانك
خصیه لرینی نزع له قوت جماعنی دفعدر ولفظ حدیث اكرچه صیغهٔ نفیله واقع اولمشدر لكن آنكله مراد اخصاء
بنی آدمدن نهیدر وصیغهٔ نفیله ارادهٔ نهیده قصد مجاز اولمغله نهی صریحدن ابلغیتله ممتازدر واخصاء بنی آدم
نص قرآنله حرامدر حتی ابلیسدن حكایه اوزره وارد اولان ولآمرنهم فلیغیرن خلق الله یعنی البته بن بنی آدمه
امرایده رم آنلردخی بنم امرمله البته الله تعالینك خلق ایلدیكی وصفی تغییر ایدرلر آیت كریمه سنده تغییر
خلق اللهدن مراد اخصاء بنی آدمدر دیدیلر پس اخصاء بنی آدم مقتضای امر شیطان اولدقده فحشا و منكردن
اوله جغی نمایاندر وهم اخصاء بنی آدم البته مثله در ورسول الله علیه السلام كلاب عقوره دخی مثله دن نهی
ایتمشلردر وقول ثانی علی طریق التجوز بمعنی التبتلدر و تبتل راهبلركبی نفسنه جماع نسایی حرام قیلقدر

وعثمان بن مظعون بعض رفیقلری ایله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم
آنلری نهی ایتمشلردر وحدیث مذکورده کنیسه‌دن مراد امصار مسلمینده احداث کنایسدرکه اهل ذمت آندن
ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت
ایلدکده معنای مذکوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذکرو روایت قیلمشدر وامیر المؤمنین
عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرویدرکه اقلیم خراسان وغیریدن مسلمینك فتح ایلدکلری بلادده احداث
کنایسدن بالکلیه اهل ذمتی منع ایده‌رم اما قدیما یدلرنده بولدیغم کنایسدن برشیئی اول موضع امصار مسلمیندن
بر مصر اولدقدنصکره احداث ایتدکلری معلوم اولمدقچه هدم ایتمزم دیمشدر زیرا بلاسبب موجب ازقدیم یدلرنده
بولنان نسنه‌یی تغییر ایتمك غیر جائزدر و بر موضع امصار مسلمیندن اولوب اظهار شعائر اسلام ایچون متهیئ
اولدقدن صکره آنده احداث کنایسه رخصت ویرمك مسلمی بعد الارتداد ثبات شرك اوزره تقریر واثبات حکمنده
اولمغله بو دخی قطعا غیر جائزدر واکر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضیلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت
مسلمینه دخول واوزرلرینه احکام مسلمین جریان وحلول ایتمکه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمین اوزره
واجبدرکه اظهار مساعده ‌برله مرامارین ممضی اوله زیرا عقد ذمت قبول اسلام کبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب
مسلمیندن اوزرلرینه عرض اسلام ایتملرینه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولدیغی کبی
طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدر نکته‌سی اولدرکه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع
اولان امورلرنده احکام اسلامی التزام ایدوب صکره محاسن شریعت مطهره‌یی رؤیتله کاهیجه میل اسلام
ایده‌جکلردر پس طلب ذمتلرینه مساعده امامده ارفق طریقیله دعوت دینی اتمام واردر حتی اهل نجران
طلب ذمت ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مطلبلرینه اجازه واجابت ایدوب بهرسال جانب
مسلمینه ایکی بیك حله یاخود شك راوی اوزره بیك ایکیوز حله ویرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بیورمشلردر
وعلی هذا مسلمین دخی اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمین اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام کبی
نیچه قری ومداین اوزره شامله ایسه مسلمین ایچون دارلرندن وارضلرندن برشیئی یدلرندن اخذ ایتمك ویزلرنده
اوزرلرینه نزول ایتمك کبی معامله‌لری حکم جوازده داخله اولماز که جماعت مزبوره عهد وصلحه نائله اولمشلردر
حتی منادی رسول خدا علیه من التحیات ماهو ازکی واندی یوم خیبرده لا احل لکم شیئا من اموال المعاهدین
دیو ندا ایدوب اموال معاهدیندن برشیئی سزلره حلال کورمزم مضمونتی طرف نبویدن مسلمینه اظهار وابدا
قیلمشدر وهم قبول ذمته میل واقباللری انجق حقوق واموالاری مسلمینك حقوق واموالاری کبی اولمغیچون دراما
اراضی مزبوره ایچنده برفردك ملکی اولمیان ارض مواتی مسلمین اتخاذ مصر ایتمکه اشتغال ایلسه‌لر بومعنی
استحلال اولنور زیرا بونده املاکلرندن برشیئه تعرض بولنمدیغندن بشقه دیارلرنده احکام اسلام اجرا اولنمغله
جمله‌ء دار اسلامدن اولمغله موات اراضیلری وابسته‌ء رأی امام اولمشدر قال علیه السلام الا ان عادی الارض لله
ولرسوله ثم هی لکم منی مترجم فقیردیرکه عادی تشدید یا ایله عاده نسبتدرکه عاد قوم معروف قدیمدر قاموسده
وعاد قبیلة والشیء العادی القدیم دیو تفسیر ایتمشدر ومعنای حدیث ای امت واصحابم آکاه اولکزکه اراضی عادیه
یعنی کمسنه‌نك ملکنده داخل اولمیان اراضی قدیمه الله تعالینك ورسولینکدر صکره بندن سزلره اعطا اولنوردیمکدر
انتهی ومسلمین وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ایلدکلرنده قربنده اهل ذمتك قراسی
بولنوب مصر مزبورك بیوتی تکثر ایتمکله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محیط وشامل اولسه قرای مزبوره
مصر مرقومه داخل قیلنور بوصورتده قرای مزبوره‌ده کنایس یهود یاخود بیع نصاری یاخود آتشکده‌ء
مجوس وار ایسه علی حالها ابقالری سزاواردر زیرا سکانی اهل صلح اولوب معبد قدیملری خصوصنده ترك تعرضه
مستحق اولدقلرندنصکره موضع مرقوم مصر اولمغله حکم سابقه تغیر ملتحق اولماز کورمزمیسنکه سکان
مزبورینه املاکلرین اخذ یاخود مسکنلرندن ازعاجله تعرضمز لایق اولماز که عقد صلحله عدم تعرضه
مستحق اولمشلردر لکن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بیعه وکنیسه‌یه عزیمت قیلسه‌لر اولبابده
آنلره رخصت ویریلمز زیرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعیاد قیلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره
امصار مسلمیندن اولمشیکن احداث مذکور اوزره آنلری تمکین ایلمك مسلمین اوزره ادخال وهنه بادی یاخود بحسب
الظاهر مسلمینله معارضه‌یه مشرکینی تمکین ایتمکه مؤدیدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك حدیث
سابقده ولا کنیسة قول صحت ردیفلرندن مراد شریفلری اشبو معنای لطیفدر توضیحی اولدرکه قبول ذمت

مطلب اتخاذ المسلمین مصرا فی اراضی اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم فی شرح الحدیث

ایتملریله موضع قرالری دار اسلام اولدقدنصکره آنده بولنان کنائس ابقا وتقریر اولنوب اول جهتله آنده
حقلری متأکد ومتقرر اولمغله صکره‌دن مصر اولمق کبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قدیملری
متغیر اولماز اما احداث کنایسده حکم مسئله بشقه‌در نظیری شول حکم شرعیدرکه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ایله
آنی امضا ایدوب صکره رأیی اول حکمدن متحول اوله بوصورتده حکم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله
قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلی ظاهر اولسه اول بابده حکمی رأی ثانیسی اوزره
بنایه قادر اولور لکن قرای مرقومه‌نك سکانی فی الاصل اول موضعده بیع خمور وخنازیری اظهار ایده کلمشلر
ایسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زیرا بیع مزبور نو بنو انشا قیلدقلری
تصرفات حادثه‌دندر بوقسه بیعه وکنایس کبی ابنیهء غیر محدثه‌دن دکلدر وبز مبسوطده بیان ایلدیك که
اهل ذمت امصار مسلمینده بیع خمور وخنازیری اظهاردن منع وخمور وخنازیری علی وجه الظهور والشهرة
ادخاللردن ردع اولنورلر وبو حکم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر
وهم مصالحه مراستخفاف دین ایتملری اوزره اولمدیغی ظاهر ایکن بیع مذکور فسق اولوب امصار مسلمینده اظهار
فسق ایتملری استخفاف دینی متضمن ایدوکی باهردر کذلك بیرا ملری حلول ایدوب کنایس قدیمه‌لرنده اخراج
صلیب ایدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما کنایسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمینه بادی اولمغله
آندن ردع اولنورلر لکن صلیبلرین مصردن خارج مصره اخراج ایدرلرسه دیلدکلری منوال اوزره حرکتلرندن
ازعاج اولنمازلر یعنی بشرط آنکه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعیده مسلمیندن تمایز ایده‌لر زیرا فناء مصر
حکم اقامت جمعه واعیادده درون مصر ایله برابردر حتی نوادر ابی سلیمان الجوز جانیده ذکر اولنمشدرکه امام المسلمین
یوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحتله مسلمینله بعض افنیهء مصره خارج اولسه آنده مسلمینله اداء صلوة جمعه جائز کوریلور
پس مسلمینك بومثللو شعائر اسلامی اظهار ایده‌جکلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آیین کفر ایتمکدن منع ایلمك
لازمدر تاکه بحسب الظاهر مسلمینله مقابله ومعارضه‌لرین مستلزم اولمیه کذلك درون کنائس قدیمه‌لرنده ضرب
ناقوس ایتدکلرنده منع اولنمیوب خارج کنائسده ایدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمینه مقابله ومعارضه لرین
متضمن اولمغله دفع اولنورلر اما قریه‌لرده وامصار مسلمیندن برمصر اولمیان موضعلرده بعض مسلمین ساکنین
اولسه‌لر دخی احداث کنائس واظهار آیین کفر ایتملرندن ممنوع قیلنمازلر که موضع مرقوم اقامت جمعه واعیاد کبی
اظهار شعائر اسلام ایچون موضوع اولمامشدر لکن ائمه بلخدن جمع کثیر عاملهم الله تعالی بلطفه الکبیر دیدیلرکه
امام محمد والاجناب مسئلهء مزبوره‌ده کرك بوکتابنده وکرك مبسوطنده کندو بلده‌لری اولان کوفه‌نك قریه‌لرینه
نظر ایدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ویرمشلردرکه قرای کوفه‌نك عامهء سکانی اهل ذمت وروافض
ایدوکی شهرتیابدر اما بزم دیاریمز اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذکوره‌دن امصارده منع اولندیغی کبی
قراسنده دخی ردع اولنورکه قرای مزبوره منزله امصارده مجمع جماعت مسلمین وموضع جلوس واعظین
ومدرسیندر وائمهء بلخ فرق مشروحه‌لری اوزره مؤلف کریم الخصالك بوکتابنده واما المصر الذی الغالب
علیه اهل الذمة مثل الجیره ونحوها لیست فیها جمعة ولا حدود تقام فانهم لا یمنعون من احداث ذلك فیها یعنی
شول مصرکه قرب کوفه‌ده بولنان جیره وغیریلری کبی غالب سکانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعیه
اقامت اولنمیه آنك کبی امصارده دخی اهل ذمت احداث کنایس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر دیدیکی قول حکمت
اشتمالی ایله استدلال ایلدیلر مترجم فقیردیرکه وجه استدلاللری اولدرکه مؤلف دقیق التحقیق عدم منعلرین
غالب سکانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعلیق ایلمشدر خلافنده وجوب منعلری
بطریق المفهوم منفهم اولور وبوکتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ایدوکی سابقده منتقش ومرتسم
اولمشدر انتهی وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بکرمه الانسی دیرکه مشایخ دیاریمز
اهل ذمت قریه‌لرده امور مذکوره‌دن علی کل حال منع اولنمازلردیو بسط مقال ایدوب مدعای منسوج المنوالاری
اوزرینه مؤلف کثیر النوالك بوکتابنده القری التی اهلها مسلمون الا انها لیست بامصار فیها جمع وحدود اذا
اشتری قوم من اهل الذمة فیها منازل واتخذوا فیها الکنایس والبیع واعلنوا فیها بیع الخمور والخنازیر لم یمنعوا
من ذلك لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدین فیه من الجمع والاعیاد واقامة الحدود وتنفیذ الاحکام یعنی
شول قریه‌لرکه سکانی مسلمین اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان
منازلی اشترا ایدوب ساکن اولسه‌لر وآنده بیع وکنائس احداث ایلسه‌لر وبیع خمور وخنازیری اعلان قیلسه‌لر

مطلب حکم القاضی فی شیء ثم رأی غیره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الجیرة بالکسر بلد قرب الکوفة کذا فی القاموس منه

منع اولنمازلر زیرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احیاء جمعه واعیاد واقامت حدود وتنفیذ
احکام مثللو معالم دینی اقامته محل اولمق اعتباریله در دیدیکی مقال سلبس الانتقالی ایله استدلال ایلدیلر
مترجم فقیردیر که بونلرك وجه استدلاللری واضح وجلی وغبار اشتباهدن منجلیدر ومؤلف جلیلك بوقول جمیلنده
تنفیذ احکام قریه لرده جاری اولمیوب امصاره مخصوص ایدوکنه دلیل واردر وادب القاضی نام کتاب بلاغت
نماسنده دخی بومعنایه رمز وایما ایلمشدر لکن امام خصاف تنفیذ احکامده قری حکم امصارده در دیو ذکر خلاف
ایلمشدر وبز بومسئله نك بیاننی شرح المختصرده اعلان ایلدیك والحاصل اهل ذمت امور مذکوره دن امصارده
وافنیهٔ امصارده منع اولنوب اکثر سکانی اهل ذمت اولان قریه لرده ردع اولنماز اما مسکن مسلمین اولان قریه لرده
بیان ایلدیکمز منوال اوزره بین المشایخ اختلاف اقوال واردر واکر اهل حربدن بردارك اهالیسی طالب ذمت
اولدقده مسلمین اول قومك مداین وامصارلرنده بولنان بیوت ومنازللرین کندولر ایله اقتسام ایتمکی اوزرلرینه
اصل صلحده شرط وتعیین ایلسه لر بومعامله لری تجویز وتحسین اولنور زیرا اوزرلرینه تملك منازللرین شرط
قیلمق همان مال آخری ادالرین شرط قیلمق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بینلرنده معلوم اولدقده جائز
وواسع کوریلور بوصورتده مسلمین مداین وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلری منازللرینه نازلین اولدقلرنده
اول موضعده بیع خمور وخنازیری اعلان وتزویج محارم ایتدکلری مستبین اولسه موضع مرقوم ایچنده اداء جمعه
واقامت حدود اولنان مصر مسلمین اولمش ایسه فی الاصل اعلان ایده کلدکلری ذکر اولنان مثللو آیین کفری
اظهاردن منع اولنوب احداث کنایسدن دخی تمکین اولنمازلر زیرا مسلمین بعد الصلح احداث سکنی ایتملریله امصار
مسلمیندن اولمغله موضع مذکور ذکری سبقت ایتدیکی اوزره قرای اهل ذمتدن ایکن مصر مسلمین تکثر
ایدوب آنی احاطه ایتمکله حکم مصرده داخل اولان موضعك حکمنه نظیر وقرین اولمشدر پس اولبابده ذکر
ایلدیکمز جمیع احکام بوبابده دخی ظاهر الاستحکامدر واکر اهل ذمتك کنایس قدیملرندن برکنیسه منهدم اولسه
آنی کالاول بناسنه مقتدر اولورلر که اول عرصه ده حقلری آنی تهیهٔ وتعیین ایتدکلری مصلحتلری ایچون متقرر
اولدقدنصکره حق مزبور انهدام بنا ایله متغیر اولماز وبعد الانهدام بناء ثانیلری احکام شرعده بنا اوله مماثل
ومدانیدر واکر کنیسه لرین مصرك برموضعندن موضع آخرینه قصد تحویل ایلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمین
تجویز وتحلیل اولنماز زیرا موضع ثانی اظهار احکام اسلام ایچون اعداد وترتیب اولنمشیکن اظهار احکام شرك
ایچون اعداد وترتیبی اولبابده مسلمین ایچون تعویض مال ایتسه لر دخی تجویز وتقریب اولنماز نظیری شول مرتد درکه
مسلمین ایچون اعطاء مال ایله ارتدادی اوزره ثباتنه طلبکار اوله اکا مساعده بروجهله سزاوار اولمدیغی کبی بونده
دخی سزاوار اولماز کورمزمیسنکه اهل ذمت کنیسه لرین فی الاصل مسجد مسلمین اولان برموضعه نقل وتحویل
ومقابلنده مسلمین ایچون مسجد قدیملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنی شرط وتأصیل ایلسه لر اول بابده
مساعدهٔ مسلمین تحلیل اولنورمی البته تحلیل اولنماز واکر امام المسلمین اهل حربدن برقوم اوزره واراضیلری اوزره
استیلا ایدوب آنلر ایله عقد ذمتی رأی وتصمیم ایلسه جائز ومستقیم کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
سواد کوفه یی فتح ایلدکده صحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعین ایله مشاوره وقرآن کریمدن والذین جاؤا
من بعدهم نص فخیمنك دلالتیله محاجه ومشاوره دنصکره جمله سی رأی عمری اوزره اتفاق ایتملریله اول قومی
اهل ذمته الحاق ایلدی وصحابهٔ کرامدن برقاچ کسنه لر بوخصوصده مخالفته قیام ایلدیلر لکن آنلر دخی بو مخالفتلرنده
ممدوح الانام اولمادیلر حتی حضرت عمر رضی الله عنه منبر اوزره اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلال
وبلالك رفیقلرندن انتقامسده بکا کافی اول دیو دعا ایتمکله برسنه کچمدین جمله سی دار دنیادن کوزلرین یوموب
انتقال دار بقا ایلدیلر وبعد الفتح عقد ذمتدنصکره کندولره مخصوص قیلنان قری وامصارلرنده بناء بیع
وکنایسدن واظهار بیع خمور وخنازیردن منع اولنمازلر که منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمینه
مقصوردر وبز بو حکمی اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرینه عقد صلح ایلدکلری
اراضیلرنده تقریر ایتمشیدك اشبو اراضی دخی جمعه واعیاد وحدود کبی شعائر اسلام ایچون موضع اقامت اولمامغله
حکم مذکور بونده دخی تحریر اولنور واکر امام المسلمین ارض قوم مذکوره ده حضرت عمر رضی الله عنه بصره
وکوفه یی اتخاذ مصر ایلدیکی کبی مجددا اتخاذ مصر ایلدکده اهل ذمت دخی مصر مرقومدن اشتراء منازل ایدوب
مسلمینله برابر ساکن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زیرا آنلردن عقد ذمتی قبول ایتدیکمز انجق محاسن دینه وقوفله
اسلامه دخوللرین مأمول ایتدیکمزدندر وانلرك سکناده مسلمینله اختلاطلری مأمول مرقومه مدار حصولدر

شارح

شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه شیخم شمس الائمة الحلوانی رحمه الله تعالی
مسئلهٔ مرقومه یی تحقیقنده بعض شروطه تعلیق ایدوب دیرایدیکه رخصت مزبوره انجق اول وقتده درکه
اهل ذمت قلیل اولوب میان مسلمینده وجه مذکور اوزره ساکن اولملریله بعض جوامعدن جماعت مسلمینه
باعث تعطیل وبادی تقلیل اولمیه لر اما جماعت مسلمینی تعطیل یاخود تقلیله بادی اوله جق رتبه ده کثیر ایسه لر
میان مسلمینده سکنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمین بولنمیان طرفده ساکن اولملریله امر وتدبیر اولنور
وتفصیل ملحوظ امام ابو یوسف رحمه الله تعالیدن دخی امالیسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سکنی ایچون
اشترا قیلدقلری بیوتدن بعضیسنی عبادتلرنده اجتماعلری ایچون بیعه یا کنیسه یا آتشکده اتخاذ ایتمکه عازم
اولسه لر آندن منعلری لازمدر زیرا معنای مزبور مسلمینله اجتماع جماعت ایچون بناء مساجده بحسب الظاهر
مقابله ومعارضه لرینه بادی واول وجهله مسلمینی تحقیر واستخفافلرینه مؤدیدر کذلك بیع خمور وخنازیری
ونکاح محارمی اظهارلرندن دخی منعلری لازمدرکه مقصودلری اخفا ایله دخی حاصل ایکن اظهارلری
استخفاف مسلمینی مستلزمدر ومسلمیندن برفرد ایچون جائز دکلدرکه کندو بیتنی امور مذکوره دن بری ایچون
اهل ذمته ایجار ایده زیرا بو ایجاری استخفاف مسلمینه راجع اولان اموردە اهل ذمته اعانت ایدوکی بدیداردر
بویله ایکن ایجار ایتمش اولوب آنلر دخی ایچنده امور مذکوره دن برینی اظهار ایدرلرسه کرکدرکه صاحب البیت
وغیریلری نهی منکر طریقی اوزره آنلری منعه ابتدار ایده لر وبو بابده صاحب البیت اجانب ایله مساوی اولمغله
منکر مزبوردن مستأجرینی منع ایلمسی فسخ اجاره یی محتوی اولماز نظیری شول مسلمدرکه بیتنی مسلم آخره
ایجار ایدوب اول دخی ایچنده بیع مسکرات وناسی شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ایده بونده صاحب البیت
نهی منکر طریقی اوزره مستأجرینی منعه ابتدار ایدر وبومعنی عقد اجاره یه متصل اولان معنایی مبطل اولمامغله
فسخ اجاره یه مدار اولماز لکن برذمی مسلمدن استیجار ایلدیکی خانه ده یالکز نفسی ایچون برنمازکاه اتخاذ ایلسه
آندن منعی لایق اولماز که اتخاذ مرقوم مرافق سکنادن اولمغله اجاره ایله اکا مستحق اولمشدر ومنع اولنسان انجق
نمازلری ایچون اجتماع ایده جکلری کنیسه یی بنالریله مسلمینله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرین
متضمن اولان معنادر اما اول خانه یی صومعه قیلوب آنده اصحاب صوامع کبی خلوت ایتمکه عازم اولسه امصار مسلمینده
آندن دخی منعی لازمدر زیرا اتخاذ صومعه دخی بین الناس کسب اشتهار ایتمکله جماعتلری ایچون اتخاذ کنیسه منزلنده
اعتبار اولنور وصورت مذکوره ده امام المسلمین بعد الاستیلاء اهالیسنی اهل ذمت قیلدیغی بلاددن بر بلده یی امصار
مسلمیندن اقامت جمعه وحدود اولنور برمصر ایلسه واول بلده ده اول قومك برکنیسهٔ قدیمه لری بولنسه کرکدرکه امام
اول قومی اول کنیسه ده نمازدن منعه اهتمام ایلیه اما ذکری سبقت ایتدیکی اوزره قبل الاستیلاء اهالیسی ایله قبول ذمت
اوزره مصالحه اولنان امصارك حکمی بشقه درکه آنلردن بری امصار مسلمیندن برمصر اولدقده اکرچه آنده احداث
کنایسدن منع اولنورلر اما کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترك اولنور لکن مانحن فیهده هم احداث کنایسدن منع اولنورلر وهم
کنایس قدیمه لری انلر ایچون ترك اولنماز زیرا امام المسلمین بعد الاستیلا اول بلده یی بین الغانمین تقسیمه عازم اولسه
کنایسدن برشیئی ترك ایتمك لازمدر کذلك اهالیسنی اهل ذمت قیلدقده دخی بویله در بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه
بربلده عنوة فتح اولندقده آنك هرموضعنده اظهار احکام اسلام ایچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده
حق مسلمین مثبت اولمشدر بوندنصکره رأی امام انجق نظر مسلمینه راجع اولان خصوصده معتبر اولور یوقسه
کنیسه لرین آنلر ایچون ترك ایتمك کبی ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمین ایچون اراضیسنده
سبب استحقاق البته ثابت اولمیوب همان امام المسلمین استحقاقلرین صلحله مستثبت اولمغله استحقاقلری انجق
عقد صلحك تناول ایتدیکی مقداری متثبت اولور کورمزمیسنکه صورت استیلاده رؤسلری اوزره جزیه یی
واراضیلری اوزره خراجی وضع ایدر وصورت صلحده نفوس واراضیلرندن انجق صلحله التزام ایلدکلری مقداری
اموال اوزرلرینه الزام اولنور توضیحی اولدرکه صورت صلحده فی الاصل اراضیلرنده ثابت اولان حقلری متأکد
اولوب حق مسلمین انجق آنلرك حق متأکدلری اوزره بطریق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمینك
حق حادثلری بعد الحدوث آنلرك بیع وکنایس احداثلرینه مانع اولور اما حق متأکدلرینه معارض ومدافع اولماز
وصورت استیلاده اراضیلرنده حق مسلمین استیلا ایله ثابت اولدقدنصکره آنلرك حقلری اوزرلرینه من ایتمکده
حادث اولان رأی امامله متثبت اولمشدر ورأی امام دخی نظر مسلمینله مشروط اولمغله کنائسلرین آنلر ایچون
ترك ایتمك کبی نظر مسلمینی متضمن اولمیان خصوصده تقدم حق مسلمین معتبر ومضبوط قیلنور نظیری اولدرکه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بیوتهم معبدا یجتمعون فیه

مطلب لایجوز اسلم ان یواجر اهل الذمة بیتا لبیع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار حربده مستأمن بولنان دار الحربه رجوعه تمكين اولنور اما امامك عقد ذمت ايلدكارى دار الحربه
رجوعه تمكين اولنماز بونك دخى منشأ ومبناسى آنفاذ كرايلديكمز معنادر لكن صورت استيلاده بعد عقد الذمة اكرچه
امام المسلمين آنلرى كنايس قديمه لرنده نماز لردن منع ايلمك لازمه حالدندر اما ابنيه سين هدم ايتمك دخى حلال اولميوب
همان كنايس قديمه لرينى بيوت ومنازل اتخاذ ايتملريله امر ايلمك اوجب احوالدندر كه عقد ذمتله املاكلرنده اظهار حرمت
وعصمت ايتمش اولوب كنايس قديمه لرى املاكلرندن اولمغله آنلردن برشيئه تخريبله تعرضى جائز كوريلميوب همان آنلك
كبى اظهار احكام اسلام ايچون حق مسلمين ثابت اولان موضعده اظهار احكام شركك ايچون تعبدلرى ضمننده
اجتماعلرندن آنلرى منع ايلمك واجبدر وبوندنصكره مسلمين اول مصرى تعطيل ايدوب ايچنده اقامت جمعه وحدودى
ترك واهمال ايلسه لر بوصورتده اهل ذمت آنده احداث كنايس واظهار بيع خمور وخنازير ايتدكلرنده رخصت امام تجويز
واستحلال اولنور زيرا معناى مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه امام اول مصرى اقامت جمعه
واعياد ايله مصر مسلمين قيلمقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذكوره دن منع اولنمازلر ايدى بعد الترك دخى مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمين مرتفع اولمغله ينه ردع اولنمازلر مؤلف تقوى پناه اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديركه ارض عربده
بولنان قرى وامصاردن هيچ برنده بيعه وكنيسه وآتشكده يى ترك واهمال كذلك اظهار بيع خمور وخنازير ايدنلره
رخصت وامهال فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز زيرا امور مذكوره اهل ذمتك لوازم سكنالرندندر حال
آنكه ارض عرب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مولد ومنشألرى اولديغنه اكراما آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسكان اولنماز ورسول الله عليه السلام لايجتمع فى ارض العرب دينان يعنى ارض
عربده دين اسلامله دين آخر اجتماع ايلمز قول بشارت نماريله بومعنايه اشارت وايما بيورديلر وقال عليه السلام
لئن بقيت لاخرجن بنى نجران من ارض العرب يعنى دنياده مدت وافيه باقى قالور سم البته والبته بنى نجرانى
ارض عربدن اخراج ايده رم وبو حديث شريف اوزره حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ايتمشلر ايكن آنلرى بلاد شامه نفى واجلا ايلدى كذلك
حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده يهود خيبر ويهود وادى القرى وغيرلرى مثللو ارض عربده ساكن اولان
يهود ونصارايى نفى واجلا ايتملريله آنلردن بعضيلرى شامه وبعضيلرى عراقه التحاقله مبتلى اولديلر پس
مقدمات سابقه دن ظاهر اولمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه احترام ايچون اهل ذمتى
ارض عربده استدامت سكنادن منع ايلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء كنائس واظهار بيع خموردن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخى منعلرين بطريق الاولى مستوجبدر لكن برمشركك همان تجارت ايدوب بعده
بلادينه عودت ايچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنميوب انجق اتخاذ مسكن ايتمك مرتبه سنده طول
مكثندن ردع اولنورز يا ارض عربده التزام جزيه ايله اقامتلرى دار اسلامدن موضع آخرده بلاجزيه اقامتلرى
حكمنده در وموضع آخرده بلاجزيه تجارتدن منع اولنميوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلرى كبى ارض
عربده التزام جزيه ايتسه لر دخى قبول اولنميوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتى اهل ذمتدن بررجل مدينه
ومكه وطائف وربذه ووادى القرى مثللو بر موضعدن اتخاذ منزل ايتمك قصد ايلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور وبر بعض مواضعده بيان ايلديك كه ارض عربك من جهة الطول مبداسى عذيب
ومنتهاسى مكه در ومن جهة العرض مبداسى عدن ابين ومنتهاسى عنده مهره نام محلده كائن حجر نام موضعك
اقصاسيدر وامصار مسلميندن هر مصركه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اكاكرك مسلم وكرك كافر آچقدن ادخال
خمر ايلمك جائز وسزا كوريلمز بويله ايكن برمسلم بوفعل قبيحه اجتسار ايدوب حين مؤاخذه ده بن همان كلوب كچمك
اوزره مرور ايلدم ياخود بوخمرى خل ايتمك ايسترم ياخود بوخمر بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بررجل متدين ايسه اعتذارينه اعتبار وتخليهٔ سبيلنه ابتدار اولنور زيرا ظاهر
حالى شاهد صدق مقالى اولمغله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده خلافى متبين اولمدقجه حكمى ظاهر
اوزره بناقيلق لوازم احوالدندر واكر خمر ايله متهم برشخص خباثتكار ايسه كركدركه خمرينى اراقه ايدوب
خنزيرى دخى وار ايسه ذبح واحراق بالنار ايده لر زيرا ظاهر حالى قصدار تكاب حرامه دليل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلى دخى حرام اولمغله نهى منكر طريقى اوزره حرامدن منعى التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمينده اظهار خمر وخنزير مثللو خرافى ارتكابله تعزيرى مستوجب اولمغله امام المسلمين آنى ضرب
سياطله تأديب وتوبه سنى ظاهر اولنجيه دك حبس وتنكيب ايتمكى رأى ايدرسه مناسب كوريلور لكن ظروف

خمر

خمرينه كسر وتمزيقله تعرضى تجويز وتلفيق اولنماز كه ظروف مزبوره عند المسلمين مال متقوم اولمغله مالكنى
اضرار ايچون آنى افساد ايلمك حكم شرعه غير ملايمدر زيرا تعزير انجق ايلام بدن ايچون موضوع اولديغندن
افساد ماله غير مشروعدر وبر بومسئله نك نظيرينى باب ماجاء فى الغلول مسائلنده ذكر وتقرير ايلديك حتى اميرك
غيرى شخص آخر ظروف مذكوره يى كسر وتمزيقه اقدام ايلسه اوزرينه ضمانى الزام اولنور زيرا ظرف
خمر ايتمكدن غيرى بروجه حلال ايله ممكن الانتفاع اولان مال متقومى اتلاف ايلمشدر مكر امام المسلمين صاحبينك
سوء صنيعنه عقاب ايچون اتلاف مزبورى صواب كوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ايتمش اوله بوصورتده
امر مرقوم موضع اجتهاده بولنمغله كرك امير وكرك اول شخص مأمور اوزره ضمانى ايجاب اولنماز وبر باب ماجاء
فى الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمايى ذكر واطناب ايلديك ورأى امام مسائل
مجتهد فيهاده نافذ الاحكامدر وبعض اصحابمز ديديلر كه حق اميرده تجويز اتلاف ظروف شول اوانى ايله مأولدركه
آنكله وجه حلال اوزره انتفاع ممكن اولميوب انجق شرب خمر ايچون مستعمل اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى خمر كوپلرينى كسر وطلوملرينى شق ايله امر ايلمشلردر لكن قول اول اصح ومعمولدركه وجه حلال
اوزره ممكن الانتفاع اولميان ظروف خمرى اتلافده امام وغير امام اراقهٔ خمر مثللو متساوى الاقدامدر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك كسر دنان وشق زقاقله فرمان ايلدكلرى اول دنان وزقاق وجه حلال ايله انتفاعه
غير صالح اولديغندن اولميوب انجق اول قومى عادت مألوفه لرندن زجرى تحقيق واتقان ايچوندر ومانحن فيهده
دخى بويله در كه امير على سبيل تحقيق الزجر كسر وشقى مناسب كوريرسه اولبابده حكمى نافذ ورأيى صائب
كوريلور اما اول دن وزقى كذلك حامل خمر اولان دابه يى صاحبى يدندن اخذ ايدوب آخره بيع ايدرسه بيعى باطل
اولور كه مال غيرى اذن مالك وحق مستحق بولنمادين بيع ايتمكده امام ايچون ولايت تحقق ايتمديكندن بو بابده امام
سائرناسله مساوى ومماثلدر واكر مصر مسلمينه آچقدن ادخال خمر ايلين بر ذمى ايسه نظر اولنور اكر احكام مسلمينه
غير واقف ايسه متاعى كندو اوزرينه رد وبر دخى بويله ايدرسه تأديب اولنه جغنى اخبار ايله اكا تقدم وتنبيه
مؤكد قيلنور زيرا احكام مسلمين اهل ذمتك مجهولى اولمق ممكن وبومثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأديب اوله جغى امر متبيندر واكر احكام مسلمينه عالم وبومثللو جسارتنه رخصت ويرميه جكلرينه عارف ايسه ياخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذكور ايله تقدم اولندقدنصكره ينه اول فعله منصرف اولسه اكرچه خمر وخنزيرى
آنك حقنده مال متقوم اولوب بيان سابق اوزره تأديب شرعى اتلاف ماله صحيح اولمديغندن امام المسلمين آنك
خمرينى اراقه وخنزيرينى ذبح ايلمك تصحيح اولنماز لكن آنى ضرب وحبسله تأديبى ايجاب وتصويب اولنور واكر
امامك غيرى بركسنه آنلردن برشيئى اتلاف ايلسه قيمتنى ضامن اولور مكر رأى امام على وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ايتمكله اول كسنه نك اتلافى امر امامى متضمن اوله والحاصل بومسئله ده خمر وخنزيرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه ده اولانده ثابت اولان حق مسلمينله برابردر كه هربرى بيان سابق اوزره صاحبى حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واكر بر ذمى دجله وفرات مثللو انهارده سفينه ايچنده بولنان خمرى ايله مرور ايدر ايكن بغداد
وواسط ومداين كبى امصار مسلمينك وسطنه مرور ايلسه آندن منع اولنماز مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده
ديمشدركه لان هذا الطريق الاعظم لابدله من الممر فيه يعنى طريق مزبور آنك طريق اعظمى اولمغله آندن
مرورى آنك حقنده اهم والزمدر يعنى ذمى مسفور ادخال خمرنده ترك وامتناعه قادر اولماديغى امورده معفو
ومعذوردر زيرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمينه مؤدى اولمامق ايچون شعائر اسلامك اقامت اولنديغى
مواضعده لازمدر وبو معنى وسط دجله وفراتده غير قائمدر لكن بومثللو نسنه لرى امصار مسلمينده بولنان
اسكله لردن برينه اظهار واخراجدن منع ايلمك واجبدر كه ذكر اولنان اسكله لر مجمع مسلمين اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهارى استخفاف مسلمينى موجبدر پس ذمى مسفور بومثللو اظهاره مجترى اولورسه حكم
تأديبى بيان سابق اوزره جارى قيلنور كذلك بر ذمى خمرى ايله امصار مسلمينك طريقلرندن قصد مرور ايلسه
اكر ممر آخرى يوغيسه منع اولنماز كه معذوردر واكر امصار مسلمينه دخول ايتمدين بشقه موضع عبورلرى وار ايسه
منع اولنور كه عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخرى بولنماديغى صورتده كركدركه امام المسلمين اول
ذمى يى مصردن اخراج ايدنجيه دك معتمد برمسلم امينى ضم وتعيين ايده زيرا تعيين مذكور طرف امامدن
اول ذمى حقنده نظر وشفقتى متضمندر كه ذمى تعرض مسلميندن آمن اولور وحق مسلمينده دخى نظر وشفقتى
مستلزمدر كه مسلمين اول وجهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معناى مذلتدن ياخود شرب خمر ايله متهم اولان

بعض مسلمینك منازللرینه ادخاللرنده ملتحق اوله جق شركت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هرقریه كه اهل ذمت آنده زنا وسائرفواحش مثللو مسلمینله مصالحه‌لرنده داخل اولمیوب ومصالحه‌ده ادخالی دخی
جائز اولمیان فسق اظهار ایلسه‌لر كركدر كه منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنه مسلمین كبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوكی امر مستبیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایتمك لازم اولدیغی كبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب متحتمدر و بو مسئله‌ده
اصل قوی اهل ذمتی معامله ٔ ربوادن منع ایتمكده وارد اولان حدیث نبویدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا او تأذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزلر یا معامله ٔ
ربوایی ترك ایدرسز یاخود عقد ذمتكز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغكزی
بیلوب مقاتله‌یه متهیئ اولورسز دیو كتب وتصریح ایلدكلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذكوره
علت انجق معنای مزبوردر كه معامله ٔ ربوادن نصارا اراده دخی فسق حرام ایدوكی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله كثیرا
واخذهم الربوا وقد نهوا عنه یعنی طائفه ٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله وچوق كمسنه‌لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایكن ینه اخذلری سببی ایله بز عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردر كه اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذكوره‌دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمقدر لكن احكام توراته عمل نصاری اوزره دخی الزام اولنمغله آنلرك دخی حكم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت كندو قریه‌لرنده اظهار تغنی بزله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول مثللو نسنه‌لرك یپلرین اظهاره اجترا ایلسه‌لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
كبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب ومتحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن برشیئنی رضاسی یوغیكن
كسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیرینی كسرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی اول وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه‌یی مستحل اولمدقلرندن عقد ذمتمز آنلری اشیاء مذكوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونكاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنكرات سائره‌ده مسلمینله همحال اولملریله ارتكاب فواحشدن مسلمین كبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واكر اهل حربدن برجماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبنده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده اتخاذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره‌یی احداث بیعه وكنیسه‌دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه‌لر حق مسلمینده بو مثللو مصالحه‌لری جائز
ومناسب كورملز زیرا شرط مرقوم دین اسلامده ادخال نقیصه‌یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلاضرورة قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حكم شرعه
مخالف اولمغله اكا وفا ایتمكه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام كل شرط لیس فی كتاب الله فهو باطل
بو مسئله‌ده اصل قوی شول حدیث مرویدركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه‌ده اهل مكه ایله
مصالحه‌یه قیام واول مصالحه‌ده اهل مكه‌دن هركیم قبول اسلامله طرف اشرفلرینه كلورسه آنی ینه مشركینه رد
وتسلیم ایتمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صكره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الكفار
یعنی ای اهل ایمان اكر اهل مكه‌دن قبول اسلامله طرفكزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسكز
آنلری بر دخی اهل مكه‌دن كفار اولان ازواجلرینه اعاده ایتمكز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقلرین
فسخ وابطال ایلدی ایشته بو نص كریم شو وجهه اوزره بر اصل قویم اولمشدر كه صلح امام شروط كثیره‌یی
متضمن اولوب انجق‌دن بعضیلری جائز ووفاسی ممكن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممكن اولسه كركدر كه امام
دقت نظرده اهتمامله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطالی التزام ایلیه كورمزمیسنكه مشركین عقد مصالحه‌لرنده
اظهار زنارین واعلان استیجار زانیه‌لرین شرط ایلسه‌لر شرط مرقومه وفاء امام جائز كوریلمیوب همان آنلردن
زنالری وجه شرعی اوزره ثابت اولان كمسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومعتبر در پس ما نحن فیه دخی
بونك كبیدر واكر اهل حربدن برجماعت كندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدكلرندن
صكره قری وامصارلرنده احداث كنائسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه‌لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول كنائس محدثه‌لرین هدمه رخصت یوقدر

زیرا

زیرا حین احداثلرنده احداثدن ممنوعین اولمدقلرندن بو مثللو كنایس محدثه شول اوزرینه عقد صلح اولنان
كنایس قدیمه مقامنده قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصكره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه كه صكره‌دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت كنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایكن از قدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرز كه موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصكره بیع خمر وخنزیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر اما استدامت كنایس قدیمه‌لرنده انشا وتجدید یوقدر اكرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده انشاء تصرف متحققدر لكن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اكل وشربلری حكمنه ملتحق اولمشدر واكر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصكره مسلمین آندن بالكلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور عطلت اولسه بز قریبا بیان ایلدیك كه مصر مرقوم كما كان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت ایتمكله آنده احداث كنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث كنائس ایتدكلرندنصكره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه‌لر قبل الرجوع احداث ایلدكلری كنائسدن برشیئی
هدملری مشروع اولماز كه حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن كنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتمدین بنا ایلدكلری كنائس قدیمه حكمنده اولمغله برشیئی مقلوع قیلنماز وحكم مذكور اهل حرب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدكلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بز قریبا
بیان ایلدیك كه بو تقدیر اوزره كنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولندقلری كبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدكلری كنایسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر كنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول كنیسه‌ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدكلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن بر جماعتز كه
بلادیمزده استقرار اوزره مصالحه ایتمش ایدك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلكه بزلر بلادیكزی عنوة
فتح ایدوب صكره سزلری اهل ذمت ایتمش ایدك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدكلرنده امر مذكور دخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانكشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر كه دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت اثرین واصحاب تواریخ واخباردن كیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا كه
اول بابده براثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملی مقرر قیله زیرا ثقات واخبارك نقل واخباری
وجوب عمله حجت شرعیه ایدوكی آشكاردر كه وقت مذكوره مدرك كمسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممكن وبو مثللو اموره شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اكتفا حكم متعیندر زیرا اقامت حجته وسع وامكان امر معتبردر حتی اطلاع
رجال متعسر اولان اموره كفایت شهادت نسا حكم مقرردر وهم حكم مرقوم امور دینیه‌دن ایدوكی معلوم وامور
دینیه‌ده خبر واحد دخی ایجاب عمله حجت ایدوكی محرز ومقرر بو صورتده ارباب اطلاعدن براثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشكار اولسه كركدر كه امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلده ٔ مرقومه‌نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا كنیسه ٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایكن آنده اصلله متمسكلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه‌یه متمسكلردر وبو مثللو اموره‌ده قول مع الیمین اصلله متمسكلرك قوللری
ایدوكی مستبیندر حال آنكه قوللری میانه‌مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر كه امور ماضیه‌ده شبهه والتباس تقرر ایتدكده تحكیم حاله مراجعت حكم مرعیدر كما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته كیم استیجار رحی ماده‌سنده جریان ماده تحكیم حاله مراجعت اولندیغی كبی مترجم
فقیردر كه صورت مسئله اولدر كه بر صو دكرمننده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مده دكرمنك
صویی منقطع ایدی بن دكرمندن انتفاع ایده‌مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلكه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحكیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئله ٔ مزبوره اكرچه كتب فقهیه‌ده مسطوره
ومشهوره‌در لكن تحریر اولنان عباره ٔ كتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاددر انتهی توضیحی اولدر كه
كنیسه ٔ مرقومه‌ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوكی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
واراینه‌ده بحسب التعارض متداوللری مشكوك وغیر مبین وشك ایله حكم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة
اخذ اولندیلر دیو انها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هو یدادر اما برقاچ شهود
بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبور اوزره عنوة اخذ
اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما كان
علی ما كان ایدوب شیٔ حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله
آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنكله عمل بالجمله نفی واثبات
واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضه اصله تمسك لازم واحری كوریلور
ومؤلف دقایق بیّا اصل كاتبنده ترجیح مذكور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیكه مسئلهٔ مرقومه ده قول
قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه
بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمكله دعوای معهوده ده دخی
بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه كه بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریر حریت
اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردر كه اوزرینه ادعای رق
ایلین كسنه نك بینه سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح
اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابده دیرز كه مانحن فیهده اعتبار معنای
مذكور غیر ممكندر كه اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصكره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدكده اراضی
ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب كبی ینه حریت اصلیه‌لری اوزره متمكن اولمشلردر پس قوم مذكورین
احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوكیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده
بولنان كنیسه یه متعلق اولمغله دعوای مذكوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه
ملتحق اولمشدر واگر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنور كه شهادت شرعا
حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اكا اعتبار اولنماز
بشرط آنكه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت
مسلمین اوزره حجت دگلدر واگر عكس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری
شهادت مذكوره ایله اظهار اولنسه بو بابده ینه جانب شهادت اختیار اولنور لكن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
اولمغله شهادت مسلمین كبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو وما لا یحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان
اعماله باب صعب الانحلالدر بز قریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك كه اهل حرب حصونلرنده
ممتنعین اولدقجه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائزدر شویله كه واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین
بولنوب بولنمامق سیاندر لكن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممكن ایكن كركدر كه عسكر اسلام تحریق وتغریقه
اقدام ایتمیه‌لر كه اقدام مذكور ایچلرنده مسلمین وارایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا
واطفاللرینك اهلاكلرین مستوجب اولوب بومعنالر شرعا حرام اولمغله بلا ضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق
ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده
مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی
مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وارایدوكی معلوملری ایكن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق
وتغریقلری دیت وكفارتدن برشیٔ مثبت اولماز كه صنع مذكور قتال مأمور به قبیلندن اولمغله قتل حرامله
واجب اولان دیت وكفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذكر اولنان احكامده حصنلری ایله
متساویة الاقدامدر كذلك مشركین كندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدكلری هنگامده ینه بالتمام
احكام مرقومه اجرا واتمام اولنور لكن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدر كه نیتلرنده افعال مزبوره‌لرنده اهلاك
مشركین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصد وملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره‌لرنده مثلا اصابت اطفالدن
احترازلری ممكن اولدقده اینیه احتراز مذكور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
عمله اهتمام واجب ایدوكی امر مثبیندر وبز باب مذكورده بومثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمكله اكادیت وكفارت
تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیر كه صورت مذكوره ده طرف
مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول
طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مكره ایدوكنی بیلدكدنصكره قصد رمی ایلدیك دیو تقریر كلام ورامی
دخی بلكه بن رمیده انجق مشركینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوكی
مستبیندر زیرا صف مشركینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه
اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذكور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد
رمیی مدعی ورامی منكردر وقول مع الیمین قول منكر ایدوكی غیر متنكردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل
شهوددر كه مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جكی امر مشهوددر ومسلك دین وعقلی فعل حلاله حامل وارتكاب حرامدن
مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذكر اولنان وجوه استدلا لله
خصوص مذكورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك لكن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده
اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانكار امید نكوله استحلافی واجب اولور واگر مسلمین اهل حربدن
بر عورتی ولد صغیری ایله معا سبی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولماسه‌لر بزسابقده باب مایحمل علیه
الفیٔ اثناسنده بیان ایلدیك كه قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتیوب بویله هنگامده همان آنلری
بر محل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذكورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیز موجود
واحساندن امتناعیز اساءتدن غیر معدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم
اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اگرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لكن بوجهتله آنك
قتلی ممنوع اولسه بالكلیه قتال مشركین غیر مشروع اولور ایدی كه هر مشركك مقتولك توهم ضیاع عیالی
قطعی الوقوعدر واگر عورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیر قادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین
تفریق ایتدكلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بوفعللری دخی جائز كوریلور
زیرا ایكیسینی بردن تركلرنده ینه ضیاع صبی دركار ایكن جائز كوریلمشیدی پس یالكز برینك ضیاعی
ایكیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقنده
منفعت نفسلرین قصد ایلشلردر وحق مستحق ایله والده و ولد بینلرین تفریق ایلمك جائز كوریلور
لكن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدر كه اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك كبی
هلاكی موجب اولان فعله اجتسار ایتیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا
رمیلرنده هلاكی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلر كورمزمیسنكه
بر كسنه بر لقیطی بولوب رفع ایلدكدنصكره ینه مكاننه وضع ایلسه برشیٔ ضامن اولماز اماینندن رمی ایدوب
اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسنی متضمن اولور پس بو بیانله اول صغیری زمینله موضع هلاكده ترك ایچون
وضعك فرق میانلری نمایان اولدی كذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه‌لر بونك دخی
جوازی ظاهردر بشرط آنكه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم
اخراجنه مقتدر اوله‌لر حتی اقتدار مذكورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه
آناسیله برابر ترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم اناسیله برابر تركلرنده هلاكی كرك مباشرت وكرك
تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمایوب اما اناسز حاللرنده هلاكی تغذی ایده جكی شیر مادرندن تفریقلری
جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واگر لا علی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه‌لر
كركدر كه قنقیسنده منفعتلری اكثر ایسه آنی حمله مباشر اوله‌لر زیرا احدهمایی حمل وآخری ترك ایلمك
انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واگر منفعتلری برابر ایسه
نظر اولنور اگر اناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه كركدر كه حمل صبیده منفعت بولنمامغله اناسنی
حمله مشغول اوله‌لر واگر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه كركدر كه آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر
زیرا صبینك خلاص نفسنی تداركدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر
وهم آناسی كافرهٔ مكلفه اولوب كفر اوزره اصرار ایتمكله اكا احساندن امتناع عجز طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلاف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناع ایمزدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن حمله قدرتیاب اولسه لر بن بو صورتده هیچ برینی ترك ایتملرین
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وارایکن اهمالی موجب و بلاموجب
والده وولد میانلرین تفریقی مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالدة و ولدها فرق الله بینه
و بین الاحبة یوم القیامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
آنکله سودکلرینك بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتملرایکن
ترکلری موجب اهلاك واستیصاللری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنماز و بو تعلیل جلی بر له
مذکورلری اول موضعده بولملرینك فرقی ظاهر ومنجلی اولمشدرکه بو صورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کوریلمکله برینی اخذ وآخرینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه وتربیه سنه اقتدارایله
یدلرنده تعیشندن امید وار اوله لر زیرا امید واردکللرایسه کرکدرکه ایکیسنی بردن حمله قدرتلری وارایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار و یوغیسه تفریق صبی غیرمفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایده لر کذلك بو مسئله ده
قدرتلری انجق برینی حمله کفایت ایدرسه کرکدرکه اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایده لر و بو بابده صبی متروکك هلاکی اغلب احتمال ایسه ده ینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیده سبب هلاك ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلك بر موضعده بر صبی ایله
مشرك اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینك باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترك ایلمك جائزدر زیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلدن معدود دکلدر کذلك صبی ایله
اناسنه و باباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی بی برجانبه وضع واناسنی و باباسنی اسیر ایلمك جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاك اطفالی متضمن ایسه ده حلال کوریلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاك صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدرکه صورت مزبوره ده صبی یی طوطوب
رمی ودفع ایتمیه لر بلکه ارضدن بر موضعه وضع ایتمکه قدرتلری وارایسه همان سهولتله وضع ایده لر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سرآغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احترازایدرلرسه بو صورتده تعمد قتل ایتمیه رك اول صغیری خیوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز ویریلور
زیرا مسلمینك صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بو وجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینك اطفاله تترسلری مسئله سی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر و بز مسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیك که قتل صبیانی تعمد ایتمك شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابه لرندن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاك صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتمیوب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بو مسئله ده قید استثنا ایله
تقییدایلدیکی بو مسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندرکه مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشرکین اطفاله طرف مسلمیندن برفعل اصلا واصل اولمیوب بو مسئله ده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابه لرینه حملری و بر موضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلك مسلمین برسفینه ده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وارایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیه رك مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلورکه نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولوجهله
جواز اقداملری متبین اولمشدر اما مسئله نین مرقوم متنده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابه لرندن رمیلری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحالدر و بز قریبا باب مایسع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلدیك که بر مسلم وعید قتلله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیر حلالدر
وهم مانحن فیهده ذکور واناثدن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استعجالدرکه
معنای مذکور هلاك نفسندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن برینی اکلله هلاك نفسنی دفع ایلمك غیر جائزدر واکر سفینه ده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن بر قوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
نفسه مبتلا اولسه لر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمین اولملریله ایمانله آمین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شوو جهله نمایاندرکه
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمین قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی استرقاقلرندن دخی
مدفوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولمیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربه لری
مفقود اولدیغندندر بناء علیه بطریق الحکم موجب اتلافلری اولان استرقاقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمك استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملك اهل حرب
واسیر مسلمی وعید قتلله اهل حربك نسا وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واصرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناع ایله کندو قتلنی اختیار ودیلرسه امتثال الله خلاص نفسنه اجتسار ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلم یاقتل ذمی
اوزره واقع اولنسه آنده شق ثانی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریدهٔ خیل یعنی جود آتلو بر عسکر دار الحربده
اطفال مسلمینی بولوب خیوللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز بلکه حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولر ایله مساوی اولمغله آنلر ایله معا قراره ابتدار یاخود
جمله سنی بردن هلاکلرین اختیار ایدرلر لکن بو حکم محرر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولدقلری
محلدن اخذ ورفع ایتدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمشلر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حملرندن عاجز ایسه همان بولندقلری محلده ترك ایتملری جائز کوریلور زیرا بو بابده
ترکلری انجق اطفاله ترك احساندر بو قسمه ایصال اسائت وخسران دکلدر وهم حملرین التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهده سندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتمشلردر بو صورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دك قتال ایدرلرسه بو معنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترك واهماللری رخصتدر وتمسك عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدوکی معلوم اهل درایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترك واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر ونفیر عامده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بو موضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب ور یبندر
والحاصل علی تقدیر القتال اطفالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه حقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کوریلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلریله ابتدا وسبب نجاتلرین تحصیله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسك ایله صکره عیالکده بولنان کمسنه لر ایله ابتدا قیل دیمك مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسك ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیلملری مرخص ومقبول کوریلور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری و بابالری برابر اولمامق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسه لر بو دخی مسئلهٔ سابقه یه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمامق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضه ده
مسلمین خیوللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایده جکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بو تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
یوغیسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندویه حرمتده مماثل اولان کمسنه نك
روحنی اهلاککه کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالك قتل وهلاکی مفقوددر کذلك معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسایی طرح ایتمدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولمامغله هلاك نفسلرندن احتراز ایلسه لر اکر علی تقدیر الطرح
مشرکین انلری قتل ایتمیوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاك معدوم ومدر کورمزمیسنکه اهل حرب حصونی مسلمیندن ایچنده
نسا وصبیان بولنان برحصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون قوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

نفسلری ایچون خصنله اهل حربك میانلرین تخلیه قیلری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدومدر لکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتلری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردہ احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هر مسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکر مسلمین
بر سفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتمکله صبیان مسلمینی ونساء مسلماتی بحره القا ایتدکلری تقدیر اوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذ ایده جکلری اغلب احتمال اولسه یته بحره القالری حلال کوریلمز زیرا بحرا اغلب
احتمالده مهلك اولمغله القاء مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرین تحصیلده
اکا رخصت ویریلدیکی امر مجزومدر اما مسئله اولی بشقه درکه آنده خبوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور واکر مسلمیندن بر سریه اطفال مشرکینی اخذ ایدوب
دار اسلامه حمل واخراجدن عاجز اولمریله حصون اهل حربدن بر حصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تا که تربیه لرینه قیام لیده لم دیو طالب اولسه لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزره
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلرتا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احسانندر وبر قر بیابان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتلری قطعا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بوندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه ده بزدن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب ما یحل المسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دار الحربه ادخالی
حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بر باب مایکره ادخاله دار الحرب وما لا یکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره بادی تقویت اولان بر شیء مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بو یله ایکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد یمز خیل وبغال وحمیر وابل وشول بقردر که حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدر که جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا بزلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان ذوات نفوس وامتعه لرین حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیلر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقاله آلات
قتال اولمریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردر که
زمانله صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بودوابدن مصلحت مرقومه یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمهٔ سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنماوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولماملری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولماملرایسه ده اهل دار اسلامدن اولمریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وچوالدوز مثللو لر دخی متساویدر که جمله سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذ اسلحه ده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل ومثیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حروبدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بروجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریر خامدن دخی تریتله خفتانات مز بوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحدید فی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولمازسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کوریلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولنوب امر نادر مقابلهٔ غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخالی ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمین
یا اهل ذمتدن بر کمسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدر که ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کمسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذا اهل بو بابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور بر حکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدر که امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدرکه
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه پنبه وسائر البسه ادخالی حلالدر که بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن بر قومك غالب احواللرنده حشوی پنبه اولان
خفتانلرله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك پنبه وکرك بو مثللو خفتانلری ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه لر نما لباسلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قسات یعنی مزراقك اغاجی ونشاب یعنی تیرناوك اتخاذ اولنه جق قش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتلری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور اما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتلریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان نعم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر وامثاللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
بر تاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یانده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه یه احتیاج اهل سفره مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده اندراج اولنور که مسافر بز وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدر واکر تاجر مرقوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدر که بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج اولدیغمده دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفع اولمغله آنلری ادخالدن
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقاله تقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایده مجیه دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون بر ایکی غلام ایله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بناء آندن منع اولنموب انجق قصد بیع اوزره
ادخالندن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن بر تاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس وبرذون وسلاحنی ادخالدن منعی لازمدر که ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالنی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدر که دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزلهٔ
حال مسلمه نازل قیلنور وتاجر ذمی حین دخولنده مال تجارتی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولمیوب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه درکه تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی انجق قصد تجارتنه مبنیدر لكن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مكر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلمك اكا تكلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر كه بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واكر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذكوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیكی برشیئی استصحابنه رخصتمز غیر مشمر وعدر زیرا اهل
دار الحربدن اولوب عودتی انجق دار الحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب كبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذكوره ایله قتال مسلمین اوزره كسب قوت ایده‌جكدر مكر برمسلم یاذمیدن اكتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مكار یسنبنك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان كندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دار الحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادیغه منع وتحویل اولنماز واكر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی عمله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه‌جكلری معلوم امام ایسه كركدر كه مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان كاهیجه مشیه قادر
وامتعه‌سنی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حكم حرمتدن
مستثنی ایدوكی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر كه مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزیین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر و بغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مركوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیجی دكلدر زیرا ضرورت انجق
مركوبنده واقع وماعداده غیر واقعدر كه عدم ركوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وكثیر المؤنه اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنه اولنلرینی نفسی ایله برابر مركوبی اوزره تحمیلی
ممكندر ودار الحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دار الحربدن اخراج ایده‌جكی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیكی امتعه ایله انتفاع مشركین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وكثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاجی امر مستبیندر كذلك تاجر مرقوم صورت مذكوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راكب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدكده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دار الحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه برسفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنور كه سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحكام مذكوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اكا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئی ادخالدن منع ایدوكی نمایاندر اما اهل حربك یدتاجردن
خادمی اخذ ایده‌جكلری عادتلرندن متعین اولدقده برتاجر ایچلرینه كرك خادم مسلم وكرك خادم كافر ادخالنه
متمكن قیلنمازز یرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوكی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوكی حكم
قطعیدر واكر برحربی دار یمزه امانله دخول ایتدكده معیننده كراع وسلاح ورقیقی وار ایسه حین عودتنده مقدما
كتوردیكی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزاوار اولمازز یرا اكا نفسی ویا نیده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیكمزدن وفاء امانی ایچون دار الحربه رجوعندن منعیز شایان اولمدیغی كبی كتوردیكی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعیز شایان اولمازز یرا كندو مقاتل مسلمین ایكن عودتدن منعی جائز اولمینجه آلت قتالینك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن كتوردیكی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صكره اول دراهمله بیع ایلدیكندن اعلی یاخود ادنی یاخود اكا مساوی ینه كراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دار الحربه مستحق اولمیوب عین اولده اولان حق دخی دراهمله بیع وملكندن اخراج ایلدكده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن كتوردیكی دراهمله اشترا قیلق حكمنه ملتحق اولمشدر كذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتكله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیكی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دار الحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا مواضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیرده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دار الحربه اعاده لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایكن حربی‌یه بیع ایلدیكی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صكره حكم خیار ایله نقض بیع ایتمش اولسه بو صورتده دار ینه اعاده لرندن
منع اولنمازز یرا بونده بیعله ملكندن خارج اولمیوب بلكه امسا كله آنلرده تصرفه كندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده لری ینه باقی ومحقق قیلنور كذلك بیع فاسد ایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملكندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایدیسه نظر اولنور اكر بیع مذكور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقنی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقابلنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حق ساقط وهالك اولمشدر واكر بیع مذكور
ثمن خمر یاخود ثمن میته ایله اشترا كبی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده لرین مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملكی باقی اولمق حق اعاده لرین مستبق اولمشدر واكر حربی دار الحربدن كتوردیكی
سیفنی دار یمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدركه حربی سلاحنی دار یمزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدكده نظر اولنور اكر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی كتوردیكی سلاح اولدن
كرك اعلی وكرك ادنی بهر حال آنكله دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان دار یمزده آنی بیع اوزره جبر ایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بو جنس ثانیده دار الحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم كاه اولور كه
دار بركتوردیكی سلاحی دارلرنده كثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالكلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه كسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واكر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
كتوردیكی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله كتوردیكی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرنسنه‌نك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عینته اعتبار اولنوب دكل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
ایقاندر پس كتوردیكینك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان كورنیلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین كتوردیكندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعیمز ثابت اولمشدر لكن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممكن الانفصال اولمامغله حق منعیمز تمامنده متثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر كه آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممكن اولمامغله اصلنده دخی رجوعدن متمكن اوله مز پس آنكله برابر دار الحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده اكر كدر كه حین عودتنده بیع اوزره اجبارینه شروع اولنه واكر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتمكله ینه عین سلاحی كندویه عودت ایلسه بو بابده آنكله دارینه عودتنه
رخصت ویریلورز یرا هم عین سلاحیدر وهم اقاله ایله ملكندن اخراج ایلدیكی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی كندویه عودت ایلسه بونده علی
كلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر كه اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا كبی اولمغله حق مسلمینده كندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش كبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نكته‌سی اولدركه ابتداء مبادله‌ده كندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیكی
سلاح اعلایی دخی دار الحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله كندو سلاحنده حق عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدر كه ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا كبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب كندونك مشتری‌یه ویردیكی سلاح اعلایی اشترا ایتمش كبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وكراعی كراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احكامنده جمیع مذكوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا برحربی كتوردیكی اركك حماری بردیشی حمار ایله یاخود اركك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بو صورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دار الحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
بو منفعتی تحصیل اولمق ممكن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی كبی بونده دخی متعیندر واكر
اركك بغلینی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغله مبادله ایدرسه دار الحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی كبی معنای تناسل غیر مأمولدر واكر كتوردیكی قسراغنی تخومَلق اركك آت ایله مبادله

ایلمه یه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذ نده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقوددر
واکر فرسی برذونله یاخود برذونی فرسله استبدال قیلسه ینه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس و برذوندن هر برنده
برمنفعت موجود و آخرنده مفقوددر که برذونك امالهٔ الحامی آسان و محنت قتال اوزره صبیری قولوادر
و فرس حالت طلب و هر بده مزید قوتله سریع الجریاندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی
استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکر دیشی فرسنی جریانده آندن دون لکن آندن نسی قلیل اولمغله زیادهٔ
تناسلی امید اولنان بردیشی فرسله استبدال ایلمه یه مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن
منعنه استعجال اولنور والحاصل صورمزبوره ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذینی بیع اوزره اجبار اولنور
مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذولنك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاط لازم
امر واجب و تمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کتوردیکی رقیقك جنسنه
وجنس آخره کذلك مثلنه واعلاسنه وادناسنه اولمق مساوی وجمله سی دارالحربه ادخالدن منع اولنوب
بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایله یکی رقیق کرك مسلم و کرك ذمی اهل داریمزدندر ومستأمن
علی کل حال اهل داریمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکاردر اماسبقت ایلین کراع وسلاح بشقه درکه
اهل داریمزدن قیلمق انجق بنی آدمده جاری وجمادات وسائر حیواناته غیرساریدر بناء علیه آنلرك منع ورخصتلرنده
جواب مسئله یی اعتبار زیادهٔ منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد رومدن ایکی مستأمن امانله داریمزه کلوب برینك
رقیقی و برینك سلاحی بولنمغله رقیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره
استعجال ایلسه لر هیچ برین مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منعه مجال یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروحله
اشترا قیلدیغی نسنه ده منزلهٔ بایعه نازل و بایعده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی
مستأمندن بریسی برمسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیئ ادخال
دارالحربه اجترا قیله مز زیرا حصهٔ شریکنی ادخال ایتمدیکجه ادخال حصه سندن غیر ممکندر و شریکی مسلم
یاذمی اولمغله آنك حصه سنی ادخال ایلمك غیر ممکندر پس ادخال حصه سی ممتنع ایدوکی بالضروره آشکار اولمغله
حصه سنی شریکی یاخود غیری مسلم وذمی یه بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه وفارسیه کبی
قابل استهام اوله بو صورتده حربی ایچون ممکندر که شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دارالحربه
اقتحام ایلیه نکته سی اولدر که قسمت مزبوره مجرد تمییز وافراز اولمغله حربی کندو حصه سنی بالکلیه اشترا
ایتمش کبی اکا عقد ایله مالك اولمغله ادخال دارالحربله کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه یی
محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یاذمی مالك اولدیغی نصف نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی یه
بیع وتسلیم ایتمکله مستوی اولور و بزقر بیابیان ایلدیك که بومثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز
واکر صورت مفروضه ده بینلرنده قسمت غیر منتظم اولمغله احدهما آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظر اولنور
اکر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بو صورتده حربی
بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر وبیع مذکورك بقیهٔ ملکی دارالحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر
اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بو صورتده ویردیکی دراهمله شریکی اولان
مسلم یاذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن
اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحنی مسلم یاذمی ایله اعلاسنه استبدالی منزلنه نازل قیلنور امادراهمی حربی اخذ
ایلدکده سلاحنی کندو جنسندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلماز و کراع دخی
قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبر جاری اولمغله منزلهٔ سهامده در امامستأمن مرقوم برمسلم یاذمی ایله اشتراك
اوزره مستأمن آخرك رقیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه لر بو صورتده وجوه مذکوره دن هیچ برنده حربی

مطلب الاختلاف في قسمة الرقيق قسمة واحدة

مأخوذینی ادخال دارالحربه اقتحام ایده مز وفرق مسئلتین بو وجهله تفهیم اولنور که قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر وقول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله
تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبورینك هر بری قبل القسمة بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع
اولان ملك مسلم یاذمی اعتباریله هر برنده حکم ذمت حاصلدر و بزقریبا بیان ایلدیك اهل داریمزدن برفردی
دارالحربه ادخالده حربی یه رخصت جائز وشایان کورلمز واکر اهل رومدن برحربی کراع یاسلاح بازارلقیله
داریمزه قادم اولدقده نصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یادیلم یاغیری اهل حربك اراضیلرینه

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بو بابده رمی مسفور شول مسلم یاذمی منزلنه نازلدر که مذکوراتدن
برشیئی ادخال دارالحربه مائل اوله و قریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم وذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی
بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره یی دیلرسه اعادهٔ دارنده
رخصته مستحق اولوب انجق بو رخصتده مسلم وذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری یه ادخالده رخصته
مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمی ایله متفق اولمشدر وهم بو ادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین
اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور واحداث مذکور اعادهٔ دارنده
تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان
اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه ینه منعی لازمدر زیرا قوم مذکورین اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده
تارك قتال ایسه لر دخی ینه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کورمزمیسنکه برمسلم اشیاء مرقومه یی اول داره قصد
ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك
ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت دار اسلامدن معدود ومستأمن
دار اسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیرمردوددر واکر دار یمزده بری رومدن و بری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب
برینك رقیق و برینك کراعی یاسلاحی بولنمغله بربریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه
بو صورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام
بایعدر و بزقریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکر اولنان اشیایی دارالحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری یه
ادخالی امر متعذر اما ایکیسی اهل دار واحده دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در نکته سی اولدر که ما نحن فیهده
هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه نك خلاف
جنسنی ادخال ایله مسلمین اوزره قوت اهل دارینی ازدیاددر ومعنای معهوده ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك
غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجوددر واکر بو ایکی مستأمندن هر بری کراعنی
مثلی اولان کراع آخر ایله یاخود سلاحنی مثلی اولان سلاح آخر ایله مبادله ایلسه لر مأخوذلرین کندو
دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرا مبادلهٔ مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال
دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخر ایله واقع اولسه ینه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئلهٔ مرقومه ده احدهمانك
سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدر که ادناسنی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص
واعلاسنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادلهٔ مرقومه لرنده مسلم ومستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی
اجرا قیلنه وصور مذکوره ده بعد المبادله خیار رؤیت وخیار شرط وعیبله واقع اولان ردك احکامی جمیع احکام
مذکوره ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر اما مستأمنین مرقومیندن هر بری رقیقنی رقیق
آخر ایله استبداللری بشقه درکه بو استبداللری مسلم یاذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه
انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم وذمیدن خارج اولان اهل داریمزدن ایدی وملکلرینه داخل اولان دخی
اهل داریمزدن اولمشیدی ومانحن فیهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر
اهل داریمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رقیقلرنده جواب مسئله یی شو وجهله تحقیق ایده رزکه عند
تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنمایوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده
مساعده واعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن
بریسی عبدینی آخرك امه سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعدهٔ ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده
ذکورت وانوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدن نصکره امه ایدوکی
ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر وهم عبد وامه دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنور که عبد
مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده
ادخال دارینه مالك اوله مز والله اعلم

باب من الفداء * یعنی اهل حربده بولنان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء مالله
واسراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصبب رزقه الله
تعالی من الجنة خیر تصبیب دیرکه رجال ونسادن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال ونسادن
قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز وتصویب اولنور وقول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قوللیدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتین
بودر ودروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه
اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر
ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین
ایچون جائز کورلمك امر معلومدر کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتلاری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده
منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر وبارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه
ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن بر اسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات
ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که
الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه
فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بر وجهله
جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهورین اولملریله آنلرایله مبادله همان اهل ذمتی ویروب
اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه
بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل
مذکور اثبات مدعادن قاصردر مگر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات
مرقومه یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون
قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولملر ایچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهادده مسلمینك
نفوس واموال‌لری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی
آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بر وجهله اقدام
اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولملریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك
صبیان مشرکین آنه‌لری وبابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلرایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده
آنه‌لرینه وبابالرینه تابع اولملریله داریمزه داخل اولسه‌لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنمازلر اما صبی مرقوم
یالکز سبی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بردخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده
متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکسنه اشترا یاخود سهمنده
واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز
وواسع کورلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ
بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد
والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی بالغده دخی تحلیل
ایتیوب اول اسیرده قسمت وبیعله داریمزدن اولمق حکما مستقر وآنده ملك مسلم متقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر
دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن
تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع
دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسراده معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر
بوقسمه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله البته جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله
تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولماز وبو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه
ربه الکریم درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله
برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بر وجهله
استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجه‌دك فرض
لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر
قال الله تعالی ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی
برنبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تاکه وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه ایدنجه‌دك یعنی
هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده‌لر وفداء مال الله رد ایتمیه‌لر لکن سزلر اخذ فدا ایله
عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال
یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهما
مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتمکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلرایدی
تاکه بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت
ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدرایدی حتی مرویدرکه عهد خلافتنده
رومدن بر اسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا
وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشو دکلو مالدن زیاده سوکیلیدر
دیو مبادله‌دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر
بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع
صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطللدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطللدر انتهی وهم جهادایله
مأمور ایتمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالمز جلب مال ایچون
اولمق تهمتنی اظهاری متضمندر اگرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالمال دلیل واردر
لکن بز باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغین ذکر
وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی
سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیککز مبادلهٔ اسراء بدر ماده سنده سزلره عذاب عظیم مس ایدرایدی
نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا
دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اگر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت
ایلدیککز مبادله ده عذاب عظیم مس ایدرایدی لکن سزلر احلال غنائمدن خل مال فدایی بطریق الاجتهاد
استباحت ایتدیکز ایله اجتهادده خطا ایسه‌ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا
یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیککز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکمیز
تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره
نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه‌در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ براءه ده در وسورهٔ
براءه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سوره‌لرندندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال
فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضیلرین نفوس مسلمینله وبعضیلرین
اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن
النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمتساز اولوب کندو
وعورتی هر بری شیخ فانی اولملریله هرچه باداباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی
بعده مکه یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمرویی محمد ارسال ایتمدکجه بندخی
بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال
خزرج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتملریله عمرویی ارسال ومبادله ایله
سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر وفی ویدرکه اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك
اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال
وتسییر ایتمشلرایدی حتی حضرت عایشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال
فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان
زوجی ابی العاصك فداسنی مکه‌دن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی
حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله
علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده
قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ
لطیفه‌لری ایله تعبیر واصحاب کراملرین سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کورورسکز
آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله
حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدنخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبیر ایلمشدرحتی یاایها النبی قل لمن فی ایدیكم من الاسری الایه نظم واجب التبجیلی آنك شان سعادت نشاننده شرفبخش تنزیل قیلنمشدر وصاحب الكتاب امام محمد عالیجناب اثابه الله تعالی باحسن الثواب غزوهٔ بدرده واقع اولان مبادله بالمالی تأویل مذكوردن بشقه برنأویله دخی ظفریاب اولوب دیدیكه مسلمین ایام مزبوره ده استعداد قتال مشركین ایچون جمع ماله اشد احتیاجله محتاجین ایدیلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امرمستبیندر ومروی ویدر كه رسول الله علیه السلام بنی قریظه نك نساوذراریلرین سبی ایلدكلرنده اول سبیك نصفنی سعد ابن زید رضی الله عنه ایله جانب نجده ارسال اولدخی آنلری نجدده اولان مشركینه سلاح وخیول ایله بیع واستبدال ایلدی ونصف باقیسنی دخی سعدبن عباده رضی الله تعالی عنه ایله جانب شامه اسرا اولدخی آنلرایله شامده بولنان مشركیندن كراع واسلحه اشترا ایلدی بو ماده دخی تأویل مذكوراوزره تحمیل وآلات قتالده احتیاج مسلمینله تأویل اولنور لكن عندیمزده ظاهرمذهب اولدركه مفادات بالمال حالا علی كل حال استحلال اولنمیوب اولبابده روایت اولنان احادیث شریفه دخی منسوخه دردیو قطع مقال اولنور ومؤلف جلیل الشان سبی بنی المصطلقده مبادله بالمالك تأویلنی بیان ایدوب دیر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم دار بنی المصطلق اوزره غالب اولوب دار اسلامه الحاقدنصكره اخذ فدا ایله سبیلرین اطلاق ایلدیلرتا كه اوزرلرینه رق جاری اولوب استرقاق اولنمیه لركورمزمیسنكه رسول الله علیه السلام بنی المصطلقدن ام المؤمنین جویریه رضی الله عنها یی بعدالافتداء تزوج بیوردیلركه قومی اسلامه دخول ایتمشلرایدی واسلامه دخول ایتمیه لرایدی رسول الله علیه السلام آنی زوجیته قبول ایتمزلرایدی وعندیمزده مكروه اولان نجق اسرای مشركینی مالله مفادات ایدوب آنلری دارالحربه ردایله مسلمین اوزره مشركینه معین معادات ایلكدر ومعنای معهود افتداء بنی المصطلقده غیرموجوددر وقبیصة بن ذویب رحمه الله تعالی دن مروی ویدر دیمشدركه بركسنه نك عبدی یاخود بر ذمی اهل حربده اسیر بولندقده فداری بیت المالدن ویریلمك تجویز وتقریر اولنماز و بز دخی بوقولی اخذایده رز زیرا عبد مولاسینك ملكی ایكن احرازایله ملك اهل حربه انتقال ایتمكله كركدركه فداسنی مولاسی مالندن اعطا وآنی ینه ملكنه نقل وایصال ایلیه مكر مولاسینك هیچ مالی بولنمیه بو صورتده كركدركه امام المسلمین فداسنی بیت المالدن ادا ایلیه لكن بو تقدیراوزره مولاسی ایچون اول عبد اوزره سبیل وصول قالمیوب عبد مزبور عبید بیت الماله موصول قیلنور مكرمولاسی اول فدایی بیت الماله اداقیله بو تقدیراوزره عبد مزبوری برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج ایلمك منزلنه تنزیل و بعد اداء الثمن ینه مولاسنه رد وتحویل قیلنور وذمینك دخی بیت المالدن نصیبی بولنمغله آندن فداسی تصویب اولنمیوب بیت المال انجق نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمین ایچون صرفی تجویز وتقریب اولنور واكر اهل حرب اسرایی اسرا ایله مبادله ده اخذایلدیكمز بعض صبیانی آنه لرندن و بابالرندن تفریقله اعطامزه طلبكار اولسه لر اولبابده تفریق ولد ووالدین موجود ایسه دخی ینه جائز وسزاوار كوریلور زیرا مشركیندن تخلیصی واجب اولان مسلمك حرمتی اول صبینك حرمتندن اعظم اولمغله تفریق مذكورحق ایله تفریق اولدیغی مسلمدرحتی مفادات مذكوره یی بعدالقسمه دخی تجویز ایده رز وقول محمد رحمه الله تعالی دخی بودر وامام مشارالیه احسن الله تعالی بكل الاحسان الیه قول مشروح المآل اوزره حدیث سلمة بن الاكوع رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدی سلمه رضی الله عنه دیدیكه حضرت ابی بكر رضی الله عنه ایله برسریه ده قبیلهٔ هوازنه غزا ایلدیك و بكا علی وجه التنفیل برجاریه اعطا ایلدی بعده مدینه یه كلدیكیمزده رسول الله علیه السلام اول جاریه یی بكا هبه قیل دیو بندن طلب بیوردیلر بندخی همان هبه قیلدم صكره اول جاریه یی مكه ده اولان مشركینه ویروب آنده بولنان اسراء مسلمینی آنكله مبادله ایلدیلر ایشته ملك نفل منفل له ایچون متعین اولمشیكن رسول الله علیه السلام آنكله مفاداتی جائز كوردیلر مؤلف جلیل جزاه الله تعالی بالاجر الجزیل دیركه عسكر مسلمین هنوز دارالحربده قائم اولوب اخذ ایلدكلری اسراء مشركینی برمكان حصینده محفوظ وسالم قیلمشلرایكن ملك اهل حربك رسولی مبادلهٔ اسرا نیازی ایله كلوب بزلریدیمزده بولنان اسراء مسلمینی بومحله كتوروب اسراء طرفین منظور ومشهود اولدقلری حالده امر مفاداتی مكالمه ایده لیم اولبابده مفادات ایمز صورتپذیر اولدی فبها واكر اولمازسه بز كتوردیكیمز اسراء مسلمینی آلوب ینه كیرو كیده لیم سزلر بووجهه اوزره بزه امان ویریكز دیو بسط رجایه آغاز ایلدكده مسلمین قبول رجا برله اعطاء امانه دمساز اولسه لر كركدركه مسلمین عهدلرینه وفا وشرط اولنان مال یاخود اسراء مشركینله مفادات اسراء مسلمینده سعی اوفی ایده لر انجق مفادات اوزره تراضیلری متفق اولمیوب اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف

ایلدكارنده

ایلدكارنده مسلمینده قوت غلبه وارایسه عهد مزبوره رعایتله اسراء مسلمینی كیرو بلده لرینه رد ایچون اهل حربه رخصت حق مسلمینده جائز وسزاوار اولماز زیرا اهل حربك اسراء مسلمینی حبس ایتملری ظلم تام وتقریر ظلم اوزره اعطاء عهد ایلمك حرامدر پس لازمدر كه شرط مرقومه ترك وفا برله اهل حربه وجه آخر ایله تعرض ایتمیه رك اسراء مسلمینی یدلرندن نزع واستیفا ایده لرسؤال اولنورسه كه رسول الله علیه السلام یوم حدیبیه ده اهل مكه ایچون طرف اشرفلرینه قبول اسلامله وارد اولنلری كیرو رد ایتمكی شرط ایدوب اول شرطه وفا ایلدیلرمی زیرا ابو جندل بن سهیل بن عمروی قبول اسلامله حضور شریفلرینه كلدكدنصكره كیرو باباسی سهیل بن عمروه رد قیلدیلر وابو بصیر دخی اسلامله مدینه یه كلدكدنصكره طلب ایچون وارد اولان ایكی مشركه آنی تسلیم ایلدیلرتا كه ابو بصیر رضی الله عنه بعدالردكتب مغازیده ذكراولنان مساعی مشكوره سین اظهار ایلدی جوابده دیرز كه بلی بویله دركن حكم مذكور كتابله نسخ اولنمشدر قال الله تعالی فان علمتموهن مسلمات فلا ترجعوهن الی الكفار یعنی ای اهل ایمان اكرسز بعدصلح الحدیبیه طرفكزه اهل مكه دن هجرت ایلین نسوانك اسلاملرینه عالم اولورسكز آنلری صلح مذكوره رعایتله مشركینه اعاده وتسلیم ایتمكز یاخود حكم مذكوراول هنگام سعادت اختصاصده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه خاصدر كه انجامنده ترتب ایده جك منافع مسلمینه بطریق الوحی واقف اولملریله اكا مباشرتده متوقف اولمادیلرحتی مشركین یوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب هرنه ایسترلرسه مساعده بیوره جقلرین اظهار ایچون لایسئلونی الیوم شیئا الا اعطیتهم ایاه قول شریفلریله مكارم نثار اولدیلر یوقسه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم قدرتیمز وارایكن برمسلمی مشركینه رد وایصال ویدلرندن تخلیص مسلمی ترك واهمالیمز بروجهله حلال كوریلمز پس مسئلهٔ مرقومه ده اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف ایتملریله اهل اسلام یدلرندن نزع اسرایه اقدام ایلدكلرنده مشركین مقام معارضه ده قیام ایلسه لر كركدركه مسلمین اولا آنلره نبذ امان ایدوب بعده تخلیص اسرا ایچون اشد قتال ایله قتاله تشمیر دامان ایده لر واكر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب مقدما مسلمینك شجعان كفاردن اسیر ایلدكلری معلوم الاسامی بعض علوجی[*] مبادله ایچون احضاری مسلمین اوزره شرط ایلسه لر ومسلمین دخی علوج مزبورینی احضار ایتسه لر یاخود ایتمسه لر كذلك عدم انتظام مفادات تقصیر مشركیندن اولسه یاخود تكاسل مسلمیندن اولسه حكم سابق بو صورتلرك جمله سنده قائم وكتوردكلری اسراء مسلمینی یدلرندن نزع ایلمك لازمدر مكر مسلمین نوجودنده قوت مقاومت مشركین مفقود اوله بو صورتده ترك قتال مسلمینه حلال كوریلور زیرا مسلمین اوزره واجبدر كه اولاقوت نفسلرین محافظه ایدوب بعده قدرتلری وارایسه رفعت وغلبه لرین ملاحظه ایده لر واكر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب اسراء مسلمینی برابر كتوردكلرین اقرار ایتمیوب مسلمین دخی اسراء مزبورینی میان اهل حربده معاینه ایتمیوب همان ظن وتخمین ایلسه لر بو تقدیر اوزره قتالله میانه ده اولان عهدی نقض ایتملری تجویز وتحسین اولنماز زیرا نقض عهدلری انجق استرداد اسرا ایچون حلال اولمشیدی ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غیرمجزوم اولدقده نقض عهدلری استحلال اولنماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مكالمهٔ مفادات اوزره ایكن اهل حربك عبید ممالیكلری استیمانله طرفیمزه قادم اولسه لر ینه نقض عهدیمز جائز اولمامغله ممالیكلرین اوزرلرینه ردیمز لازمدر زیرا كتوردكلری اموال لری اوزره اعطاء امان ایتمش اولدیغمزدن اموال لرندن برشیئه تعرضمز جائز وشایان كوریلمز لكن ممالیك مرقومین قبول اسلام ایدرلرسه بعدالاسلام ردلری غیرمشروع اولمغله همان بیع واعطاء اثمانلرینه شروع اولنور نظیری شول مستأمندر كه عبیدی دار اسلامده قبول اسلامله بكام اوله لكن ممالیك مزبورینك كتوردكلری اسلحه ودواب مولالرینه رد اولنمغه شتاب اولنور واكر ممالیك مزبورین ذمت مسلمین اولملرین طلبكار اولسه لر رجالرینه اعتبار اولنمیوب همان دواب واسلحه لریله تسلیمه ابتدار اولنور زیرا ممالیك اهل امان مالكلرینه تابع اولملریله قبول ذمتله اهل دار یمزدن قیلنمق جائز وواسع كوریلمز واكر مسئلهٔ مزبوره ده بعض احرار اهل حرب كیروده قالان اهل حربدن كراع وسلاح واموال لرین اخذ لرندن صكره امان مشروحله میانه مزه داخل اولمش اولسه لر كتوردكلری اشیادن برشیئه تعرضمز شرعا قابل اولماز زیرا اهل حرب بزیم میانده امان شرعی مفقود ایسه ده بزمله اهل حرب میانده معقود واخذ ایلدكلری اموال دخی كندو مال لرندن معدود اولمغله عندیمزده قبول اسلام یاذمت ایتسه لرده یاخود امانله طرفیمزه كلسه لرده آندن برشیئه حق تعرضمز ناموجوددر نظیری اولدر كه بزمله موادعین اولان اهل حربدن بعضلری بعض آخرك مالنی اخذ ایدوب بعده اسلام

باذمت باامانله دار بمزه قادم اولسه آندن برشیئ اخذه عدم تعرضمز لازمدر واکر کتوردکلری اسراء مسلمین قبل عقد المفاداة طرفمزه فرار ایدوب اهل حرب دخی عهد سابق اوزره آنلری رد ایدیکز دیو اصرار ایلسه لر ردیمز جائز وسزا وار اولماز زیرا بز آنلره حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتمدیك واولبابده عهدیمز اولسه دخی شرعا معتبر اولماز زیرا حبس مسلمین ظلم صریحدر وتقریر ظلم اوزره معاهده غیر صحیحدر وبزم امانیمز انجق نفوس واموالاری اوزره مشروع اولمشدر واسراء مسلمین مالاری اولمدیغی امر مقطوعدر و بو بابده وعد ایلدیکمز فدایه وفا دخی اوزریمزه واجب اولماز زیرا شرطیمز اسرالرین بطریق المفاداة رد ایتمك ایدی شمدی مفاداته احتیاجیمز زائل اولدی اما تقریر مشروح اوزره علوج معلومین ایله مبادلهٔ اسراء مسلمینده رضاء طرفین تمام اولوب همان تسلیم وتسلم صددنده ایکن اسراء مسلمین طرفمزه فرار ایلسه لر بو صورتده اکرچه افضل امور بدل صلحی آنلره وفا وایثار ایلمکدر تا که بعد الیوم بومثللو عهود ده مسلمینه اعتماد ایده لر ومسلمینی غدره نسبتله اظهار عناد ایتمیه لر لکن وفاء مزبور مسلمین اوزره واجب دکلدر زیرا تمام مفادات انجق تسلیم وتسلم ایله حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهرا ولدقده معاهدهٔ مجرده ایله کرك اموال وکرك علوج معلومیندن برشیئ آنلره رد وتسلیم واجب اولمیه جغی امر باهردر واکر اسراء مسلمین قبل عقد المفاداة یاخود بعد العقد وقبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمینه کلیوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ویرمك اوزریمزه لازم ومناسب اولماز اما عسکره هارب اولملری بشقه در که آنده شرطه وفا افضل واوفیدر زیرا عسکره فرارلرنده عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع ودافع اولملریله اهل حرب عقد مفاد اتله آنلری عسکره اعطا قیلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حرب نه حقیقة ونه حکما عسکره برنسنه رد ایتمش اولمیوب ویدلرنده نسنه لری بولنمامغله اسراء مزبورین کندو یدلرنده هالك اولمق منابه نائب قیلنوب وفاء مشروط اوزرلرینه واجب ومناسب کورلمز کذلك اسراء مزبورین بعد الهرب دار الحربده اهل منعه اولوب کندو نفسلری ایله ممتنع اولسه لر ینه وفاء مشروط واجب ومناسب کورلمز زیرا مانع ودافعلری عسکر دکلدر که وفاء مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارب اولوب اهل منعه دخی اولدقلرنده مانع ودافعلری انجق اهل عسکر اولور کورمز میسنکه عسکر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلری اخذ ایده جکلری مقرر در بناء علیه وفاء مشروط الیق کورلور واکر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب اعادهٔ اسرایی مراد ایتدکلرنده اسرا مقاتلهٔ مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتاللری اولمامغله عسکردن استمداد ایلسه لر ترك امدادلری علی کل حال تجویز واستحلال اولنماز زیرا حبسلری جانب اهل حربدن ظلم صریحدر وظلم اوزره اعطاء امان غیر صحیحدر پس حق مسلمینده حلال اولماز که مشرکین دین قرنداشلرین قتل ایتدکلرین کوروب قدرتلری وارایکن منع وتخلیصلری ایله اشتغال ایتمیه لر کذلك اسرا اهل حربه امان ویرمش اولسه لر دخی ینه یدلرندن فرار ایچون قتاله ابتدارلری حقلرنده جائز وسزاوار کورلور که طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلری آشکاردر اما مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان مسلمینك عبید مسلمینی یاخود جواری مسلماتی اولوب مقدما آنلری اخذ واحراز ایتمش اولسه لر بو صورتده عقد مفاد اتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ایفا وانجاز اولنور واکر تمام اولمازسه مما لیك مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترك مسلمین حلال اولمامغله یدلرندن بطریق القهر اخذ لرینه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بیع وثمنلری اهل حربه اعطا وایصال قیلنور زیرا احراز ایله آنلره مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه حق تملکلری باقی قالور و بز دخی فرض مشروح اوزره اموالاری خصوصنده دخی اعطاء امان ایتمشیدیك واکر عبید مذکورینی بلده لرینه قصد اعاده ایتدکلرنده عبید امتناع معاودتله قتاله مبادرت ومشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایدرلرسه بز دخی استخلاص عبید ایچون قتال مشرکینده مشارکت ایده رز که دین قرنداشلریمز اولملریله قهر مشرکیندن تخلیصلری اوزریمزه واجبدر بو تقدیر اوزره حال مشرکینه نظر اولنور اکر کندو مأمنلرنده قائم ایسه لر آنکله نبذ معاهده تام اولمغله بعد اخذ العبید اعطاء مشروط اوزریمزه الزام اولنماز واکر کندو مأمنلرنده قائم دکللرایسه عبید مذکورینی بیع وثمنلرینی آنلره اعطا لازم اولور که مأمنلرینه واصل اولمدقجه بیمزده حکم امان باقی وحاصلدر لکن مدبر وام ولد ومکاتب وذمی مثللو اهل حربك احرازیله مالك اولمدقلری جمیع احکام مشروحه ده مستثنات احرار مسلمینه سالکلردر واکر برمسلم بعض حصون اهل حربده اسیر ایکن بعض مشرکین اوزره هجوم وقتله عزم وتدبیر ایلسه نظر اولنور اکر ظفر قیلنمسندن امید وار ایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایراث نکایت وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار کورلور

اوا کر حصول منفعت مذکوره عدیم الاحتمال ایسه اقدامی تجویز واستحلال اولنماز زیرا بعد الاقدام اهل حرب آنی قتل یاخود بعض اعضاسنی قطعیله مثله ایده جکلری ظاهر حال اولمغله من غیر فائدة نفسنی کندو یدیله القاء تهلکه یه اشتغال ایتمش اولور و بر باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حکم مذکوری صف قتالده مزاولهٔ افتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنکامده بذل نفسیله اقدام ایلمك یوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضی الله عنه ویوم الرجیعده مختاریهٔ نبی لحیانده لقب حمی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثللو نجبهٔ صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتندن واقع اولدیغی ذکر واعلان ایلدیك پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشروح اوزره صف قتالده سلامت حالنده قائم اولان مقاتلدن جائز کورلدکده ایادی کفارده فی حکم الهالك اسیر اولان مسلمدن بجوازی حری اولوبنده متحیر اولور واکر اهل حرب بر اسیر مسلمه بلادلرنده کیفما یشاء کشت وکذار ایتمك اوزره اعطاء امانله تخلیهٔ سبیل ایلسه لر ینه اسیر مزبور ایچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولدیغی مرتبه ده اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ایلمك تحلیل اولنور زیرا اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو آنلره اعطاء امان ایتمدیکندن قادر اولدیغی نکایته مباشرتی شایان کورلور مکر کندو دخی آنلره اعطاء امان ایتمش اوله بو صورتده تعرض مذکوری غدر حرام اولمغله وجوب امتناعی نمایان اولور لکن دار اسلامه خروجیله تخلیص نفسنه قادر ایسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتمش ایسه دخی جواز خروجی ظاهردر که دارلرنده حبسلری ظلم اولمغله ظلمدن جواز امتناعی امر باهردر حتی قصد خروج ایلدکده بر کمسنه خروجنه مانع اولسه اول دخی منعنده ظالم اولمغله آنکله دخی قتال وقتلی واسع کورلور واکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه ده استعمال ایتملریله مبتلای شدت ونکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم واقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث اولورسه اقدامی سهل کورلور واکر اولمازسه ترکی اولی کورلور مکر اهل حرب اکا بر وجهله مطبق اولیه جغی برعملی تکلیف ایتملر اولوب اولدیغی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظهٔ ترفیه وتخفیف ایلیه بو تقدیر اوزره اقدامی جواز ایله توصیف اولنور کذلك محبوس اولدیغی سجندن تخلیص نفسیچون قتل سجان اوزره قصد اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشروح اوزره شرح واعلا اولنور واکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی سجود لغیر الله ایله تکلیف ایدوب آنی بدنه امساك ایلین علج مشرك دخی سجود معهود ایچون ضرب وتعنیف ایلسه بو صورتده مشرکین آنی قتل ایده جکلرینه عالم اولسه دخی سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامی جواز ایله توصیف اولنور زیرا اسیر مزبورك علج مشرکه ضرب وقتله اجتساری موجب نکایت اعدا ایدوکی بدیدار وسجود لغیر الله تعالیدن امتناعی مستوجب اعزاز دین ایدوکی آشکار اولمغله اقدام مذکورنده کندو نفسنی بلا فائده قتل اوزره معین اولمق محذوری بولنمادیغندن جائز وسزاوار کورلور واکر اسیر مسلم میان اهل حربده ادعای طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقلرنده سق سموله آنلری قتل وافنا قیلسه بو صورتده سق وقتل ایله یکی رجال مشرکین ایسه قتللری موجب نکایت اعدا اولمغله جواز فعلی ظاهر وهویدادر لکن نسا وصبیان ایسه مؤلفمز حضرتلری دیرکه بن قتللرین مکروه کوردیکم کبی سق مزبوری دخی مکروه کوریرم مکر بر عورت اول اسیری اضرار وقصد قتلنه اصرار ایتمش اوله بو صورتده لدی القدرة اول عورتی قتلی جائز اولدیغی کبی سق سمومی دخی سزاوار اولور واکر اسیر مسلم دار الحربده نفسنی بر حصن یاخود سور مدینه دن لاجل الفرار ادلا ایدرایکن سقوط وهلاکه مبتلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلاسنده نجاتندن امید وار ایسه فعلی جائز وسزاوار اولور که قصدی سعی نجات وفتنهٔ کفردن دینی ایله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقده عسکره خوف هلاکی درکار ایسه ده اقدامی جائز وسزاوار کورلور واکر هلاکی یقین یاظن غالب ایله معلومی ایسه جواز اقدامی معدوم در که بو اقدامنده قتل نفسنه معین اوله جغی مجزوم در نظیری شول باب النفل فی دخول المطموره اثناسنده ذکر اولنان مجاهد در که نفسنی بر قطعان ایچنده بعض مطابره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم دخی ادلاسنده نکایت اعدادن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار و بلا نکایة قتل اولنه جغی عنده ظن غالبله بدیدار ایسه اقدامنده کنهکار اولور واکر ضخام کنارلردن بر علج عورتی و والدی ایله مسلمینه اسیر اولسه آنلری مبادله بالمال ایله اهل حربه اعطا حقی امیرده تجویز وتقریر اولنماز که وجهی قریبا تحریر اولندی کذلك دار اسلامده یاخود دار الحربه بعد الاخراج آنلری دراهمله اهل حربه بیع ایلمك دخی جائز اولماز که بیع مزبور اسراء مرقومین اوزره قدرتدن عسکره اهل حربدن اخذ ماله مبادله حیزنده متحیر در کذلك اسراء مرقومین بر غازینك سهمنده واقع

اولسەلر آنك حقندە دخی اهل حربە بیعلری واسع كورلمزجی اول غازی بیعنە عدم جوازینە عالم ایكن محاسرت
ایتمش ایسە كركدر كە امام بیعنی ابطالدن یشقە تأدیبنە دخی مبادرت ایلیە زیرا مسلمین اوزرە تقویت مشركینە
قصد مباشرت ایتمشدر اما برمشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارندە ترك ایلدیكی عبید مسلمینی
اسراء مرقومینلە بیعە طلبكار اولورسە بوصورتدە قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسە امام ایچون آنلری اسراء
مزبورینلە اشترا وبعد الاشترا فیٔ مسلمینە وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واكر قسمت سبقت ایتمش ایسە
صاحب السهم دیلرسە اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حكم ملكنی اجرا ایدر زیرا بیع مذكوردە
مسلمینی ذل كفاردن تخلیص بولنمغلە مفاداة الاسیر بالاسیر موقعندە واقعدر ومفاداة الاسیر بالاسیر بیان
سابق اوزرە ظاهر روایتدە جائز وواسعدر وجواز مذكور حرمت دینە مبنی اولمغلە آنتە مسلمینك عبید واحراری
مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزرە دار عزە ادخال ایلمسە اكركدر كە امیر المسلمین
آنلری دار الحربە اعادە سندن منعە استعجال ایلیە نظیری شول عبید مسلمیندر كە حربی آنلری دار اسلامدە
اشترا قیلە یاخود شول عبید كفاردر كە حربی دار اسلامدە آنی اشترا ودارینە ادخال نصكرە عبید مرقومین قبول
اسلام ایدوب بعدە آنلر ایلە دخول دار اسلامە اجترا ایلیە حربی مرقوم عبید مذكورینە مالك ایدوكی اكرچە
آشكاردر لكن مالكلری ذمی اولدقدە امام آنلری مسلمینە بیع اوزرە اجبار ایلدیكی كبی حربی مرقومە دخی اجبار ایدر
واكر مستأمن مرقوم عبید مذكورینی دار اسلامە یاخود دار الحربدە بولنان عسكر مسلمینە برابر احضار ایدوب
اسراء مشركینلە بیعلرینە طلبكار اولسە امیر المسلمین آنی بیع مذكور اوزرە تمكین واقدار ایلمز زیرا بوصورتدە
عبید معینندە حاضر وحربی یدیمزدە مقهور اولمغلە آنلری دراهم ودنانیر ایلە بیع اوزرە مجبور اولمشیكن اسراء
مشركینلە بیعلرینە رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی كبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور كورلور
اما مسئلهٔ سابقە بشقەدر كە آندە عبیدی برابر احضار ایتمدیكندن دراهم ودنانیر ایلە بیع اوزرە حكم اجبار حقندە
آشكاردكل ایدی توضیحی اولدر كە اسراء مشركینلە اسراء مسلمینی مبادلە انجق وقت ضرورتدە جائز كورلمشیدی
و تحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادلە اوزرە موقوف اولمغلە متمیز اولور ایدی وما نحن فیهدە عبیدی
احضار ایدوب بیع اوزرە اجبار اولنمغلە توقف مذكور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقەدە احضار ایتمدیكندن توقف
مذكور موجوددر واكر برحربی رجاء امانلە كلوب دار عزە یاخود عسكر عزە قبل الدخول یدندە بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزدە بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشركینلە بیعە طلبكار اولسە
بوصورتدە مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمیندە سزاوار اولور كە عبید مسلمین یدیمزە واصل اولمدقجە قیام ضرورت
آشكاردر و بعد المساعدە مسلمین اوزرە وفاء شرط واجبدر كە صحت شرطلری وجوب وفالرین شرعا مستوجبدر
واكر ایادی اهل حربدە بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربە عازم اولوب بعد القتال كندو قتلنە جازم ایسەدە
قتالی موجب نكایت اعدا اولەجغنە عالم اولسە برقریبا بیان ایلدیك اقدام مذكوری جائز و شایاندر و معاملهٔ
مزبورەسی ومن الناس من یشتری نفسە ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مختصندە داخل ایدوكی نمایاندر لكن
بوفعلی ایادی اهل حربدە بولنان سائر اسراء مسلمینە مضر اولەجغی عندندە ظاهر ایسە حقندە افضل اولان
اكا مباشر اولمامقدر باخصوص كە تحصیل ایدەجكی نكایت اعدا كندو اوزرینە واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن
دفع شرور مشركین مثللو بعض منافعە معادل اولمیەجغی هویدا اولە كورمزمیسنكە اهل جهاد قتال مشركیندە
انجق تحصیل منافع مزبورە ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینە بادی و قتل وتعذیبلرینە مؤدی
اولدقدە افضلی اكا عدم تصدیدر لكن بوئلە ایكن ینە اقدام ایدرسە جائز كورلور زیرا جانب غیرە مراعاتی
حق نفسنە مراعاتندن اوجب دكلدر واقدام مذكوری موجب نكایت اعدا اولدقدە كندو قتلنە عالم ایكن جائز
كورلدكدە سائر اسراء مسلمینە خوف ضرر هنكامندە جوازی بطریق الاولی در واكر برسریهٔ قلیلە ارض اعدایە
قادم اولوب ارض مرقومەیە قریب برمحلدە اعدادن جیش عظیم قائم ایدوكنە اهل سریە عالم وجیش مرقوم
مكان سریەیە غیر عالم ایكن سریەدن بركسنە جیش مرقوم اوزرە هجومە عازم اولسە مؤلف مصیب دیركە بن آنك
بوهجومنی مكروه كوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حربلە مقاومتە غیر قادر ایكن هجومندە مكان
مسلمینە دلالتی ظاهر ومسلمین اوزرە قتل واسر ایچون دلالت حرام ایدوكی امر باهردر اما جیش مرقوم مكان سریەیە
عالم اولوب لكن هنوز تعرض مسلمینە آغاز ایتمامشلر ایسە بوصورتدە هجومی موجب نكایت اعدا اولورسە مباشرتنە
جواز ویرلور انجق بوتقدیر اوزرە مسلمینلە قتال و قتل ایدەجكلرندن احتراز اولنورسە افضلی نظرا للمسلمین

فعل مذكورە دست دراز اولمامقدر كورمزمیسنكە اهل حرب برقوم مسلمینی محاصرە ایدوب مسلمینی صلح وامانە
دعوت قیلسەلر مسلمیندە قوت مقاومت یوغیسە افضلی مصالحە وقبول امانلرینە رغبت ایلمكدر بوئلە ایكن
مسلمین محصورینی قبول صلح وامان ایتیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسەلر اول دخی جائز وشایان كورلور
زیرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینە یوم الرجیعدە مشركین عرض امان ایتدكلرندە
قبول امانلرندن نكول ایلەرك بو كوندن اقدم الله تعالی یە امان مشركی قبول ایتمك اوزرە معاهدە ایتمشیدم دیو قتل
اولنجیە دك مزاولهٔ قتالە مشغول اولمشدر و بووقعهٔ شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومەیە احسن برهاندر واكر مسلمین
اهل كتابدن برعورتی اسیر وقسمتلە برغازینك سهمنە تعیین وتقریر ایلدكلرندنصكرە اول غازی آنی استیلاد یاخود
تدبیر ایدوب لكن اول عورت هنوز كندودنی اوزرە جایكیر ایكن اهل حرب براسیر مسلم ایلە مفاداتە طالب اولوب
فداسندە دخی اول عورتدن ماعدایە راغب اولمسەلر بوصورتدە مولاسی راضی اولورسە آنكلە مفاداتمز تجویز اولنوب
اولبابدە عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمییز اولنماز زیرا مدبرە یاخود ام ولد اولمغلە مسلم اولان مولاسی ایچون
استحقاق ولا آندە متقرر واول وجهلە ملكدن ملك آخرە انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبورە ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتدن فداء مسلم قیلنان انجق
خدمتی ایدوكی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ مالە نازل ایسەدە حرمتی
درجهٔ حرمت مالە واصل اولمامغلە اسیر مسلمی مالله مبادلە جائز كورلمدكندە خدمتلە مبادلەنك جوازی حكمی
اولویتدە داخلدر نكتەسی اولدر كە عورت كندودینی اوزرە پایدار اولمغلە بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی
پدیدار وآنكلە مفاداتە رغبتلری انجق میان مسلمیندە كندو اعتقادی اوزرە استقرارینە اكرام ایچون ایدوكی آشكاردر
بوندنصكرە عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدر كە عورت مملوكە اولوب امر نفسندن برشیئە مالكە اولمامغلە
رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمدە منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسە امیر ایچون اسیر مسلم اوزرە قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ایدرسەدە آنكلە مفاداتە جواز ویرلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایلە شول رتبەیە اتصال ایتمشدر كە ملك
مولاسندن عوضلە وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآندە ملك مولاسی برقرار ایكن بلا رضاء مفادات
امیر جائز وسزاوار اولماز بوصورتدە بیع عورت جائز دكل ایكن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنە طالب واول وجهلە
مفاداتە راغب اولسە اولبابدە مساعدهٔ امام مناسب كورلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن ادا امام اوزرە لازم
وتعویض مزبور مقام اداء مزبورە قائمدر كە تخلیص اسیر ایچون اهل حربە اعطاء مالله ارضاء مفادات ایچون
مولاسنە بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملكدن ملكە انتقالی عدیم الاحتمال اولمغلە مال بیت المال عوض
ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزرە اكا ایصال اولنور وخدمت مدبرە وام ولددن بطریق الایجار
اخذ عوض حق مولالرندە جائز ورأینە مفوضدر بوصورتدە مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ایلسەلر آندە ملك مولاسی قائم اولمغلە كركدر كە ینە مولاسنە تسلیم وانفاذ ایدەلر وبوندن اقدم بیت المالدن
اخذ ایلدیكی مال دخی مولاسنە سالم قیلنور كە اول مالی عورت اهل حرب الیندە قالدیغی مدتدە كندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزرە متسلم اولمشدر واكر مسئلهٔ مزبورەدە مولاسی
مفاداتندە تعویض بیت المالە مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغە قائل اولسە مؤلف عالیجناب
بن بومعنایی مكروه كوریرم دیو قطع جواب ایتمشدر كە عورتدە تدبیر واستیلاد ایلە حق عتق ثابت اولمغلە احتمال
بیعی فائت اولمشدر بوصورتدە مسلمین عورتی یدندن بطریق الاكراه اخذ ایدوب مفاداتە عازم اولسەلر كركدر كە
امام بیت المالدن قیمتنی غارم اولە كذلك امام المسلمین رأی ایلدیكی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن
بلا رضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسە ینە بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبرەدە ائمهٔ ثلثە رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بوقول اوزرە مجتمعیندر كە آندە حكم مالیت باقی وقائم حتی غصبیلە ضمانی بالاتفاق لازمدر لكن ام ولددە
اكرچە قول امامین رحمة الله علیهما ینە قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانلە مغصوبە
اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامدە غیر لایقدر و بعض فقها ام ولددە دخی قول سابق اوزرە
متفقلردر دیو ذكر وانما ایدوب اعطا ایلدیكی قیمتی عوض رقبەسی اولمیوب انجق قیمتی ایلە اخذ امامە صورت
رضاسی كبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لكن قول اول اصح ومعولدر زیرا جناب مؤلف
بوندنصكرە دیمشدر كە اول عورت وجه مشروح اوزرە مفاداتدنصكرە ایادی مسلمینە عودت قیلسە كركدر كە
امام عورتی صاحبنە رد وتسلیم وبیت المالدن اخذ ایلدیكی قیمتی استرداد وبیت المالە وضع وتقدیم ایلیە پس

مطلب الاختلاف بین الائمة
فی بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولیدی ردی لازم اولیوب مسئلهٔ متقدمه كبی كندویه سالم قیلنوردی وبنه جناب
مؤلف دیمشدر كه اول عورتی بطریق الاكراه اخذ ایتمكی امام ایچون مناسب كورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلندیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیكی مصلحت ایچون بلارضا اخذنده جواز وصحت اولوردی
واكر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنیه یعنی مملوكهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر كه اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالك یوغیكن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر كه امام مدیونی اوزره حجر وبلارضاء
مالنی بیعله ضرر دائنی دفع ایلمكه عندلرنده قادردر كذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر كه اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالكه قائلدر پس امام ایچون بلارضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع ومالكنه ثمنی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردكدنصكره آنكله
مفادات ایلمك بر برینه متفاوت دكلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صكره اول عورت ابادی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون ردنی اكا سبیل وصول یوقدر كه امام آنی بلارضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدكده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واكر عورت مزبوره مكاتبه ایسه مؤلف كریم المناقب دیركه بن بوصورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقچه مفاداتی محبوب ومناسب كورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایكن عورت دخی بحسب الكتابه نفس ومنافعنه احق اولمغله آنكله مفاداتده هربرینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بوكا ایكن امام بطریق الاكراه اخذ ایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مكاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالكله حاصل اولور
ومكاتبه دخی ید مالكه نظرایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وكسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر كركدر كه
ینه كتابتی اوزره مولاسنه رد وتسلیم ایده لر اما مكاتبهٔ مزبوره اداء بدل كتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنكله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقچه آنكله مفاداتیمز حكم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه دركه اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبكار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقچه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولمز اما احرار یاخود ممالیكدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده كندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنماق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابردر اما ذمی بشقه دركه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقچه مفاداته
رضا ویرمیه جكنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصكره اهل حرب آنكله
مفادات اسیر مسلمه طلبكار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسكز قتل ایدرلر دیو اعتذار یله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیمیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا امانیمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اكا ظلم صریحدر ومسلم وذمی كبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لكن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی داریمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اكا وار كندو بلادیكه یاخود دیلدیكك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
كوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشركین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجوددر كورمزمیسنكه مستأمن داریمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشركین مسلمینه خطابله
سز آنی بزلره تسلیم ایدیكز یوقسه سزكله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشركینه قدرتیاب دكللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب كوریلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واكا اجابتمز اهل حربك بزلره خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزكله قتال ایده رز دیو
تكلیفلرینه اجابتله سیاندر لكن بوصورتده مسلمینه لازمدر كه اول مستأمنه سن بلادمزدن چیقوب دیلدیكك

ارضه ذاهب اول دیو طردیه عازم اوله لر اما كا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دكین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدكدنصكره وقت فلانی حلول ایتدكده ینه خارج اولماسه
بوصورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حكم صحتده مندرج واولمازسه غیرمندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولمدقچه اضراری جائز وسائغ كوریلمز سؤال اولنورسه كه مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دكین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا كبی جواز تسلیمنی اقتضا ایدر مثلا امیر
برمستأمنه سن وقت فلانی یه دك دارمزدن خارج اولورسك فبها واكر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حكم ذمتده مندرج قیلنور جوابنده
دیرز كه بلی اقامتی دلیل رضادر لكن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدكجه بومثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احكامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واكر بعض مشركین ملكلرینه عصیانله بعض حصونده كسب
امتناع وذمت مسلمین اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدكده اهل حرب بوخبری استماع ایدوب
اكر بورجاسنه مساعده ایدرسكز اسراكزی قتل وسزكله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه اسماع ایلسه لر نظر اولنور
اكر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشركینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزاوار اولور زیرا ذمت احكام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشكالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واكر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر دركار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
كورمزمیسنكه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر دركار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واكر مسلمین قوت مقاومتله سرافراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشركینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل برله اجابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی كورمزمیسنكه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشركین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذكور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنماز واكر اهل حرب مسلمینه التجا برله سزه اسراكزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولكز اوزره دیو رجا ایلسه لر كركدر كه امام رجاء مشركینی قبول واجابت عقد ذمتدن نكول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لئام ایچون استعمال قیلمق مشركینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوكی وارستهٔ اشكالدر بوصورتده امام رجاء مشركینی قبول وآنلر دخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صكره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز دركاردر كه بیان سابق اوزره ذمت احكام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشكاردر بوصورتده مشركین سز نقض عهد ایلدیكز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مراملرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموالرینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلریدن امتناعیمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واكر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشركین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسكز اسراكزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر كركدر كه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه دامن درمیان
ودكل ایسه مساعده دن روكردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واكر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه كزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشركین دخی بونلره مساعده ایدرسكز سزكله قتال واسراكزی
قتل ایده رز دیو تهدید ناجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنمیوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لكن اكثر اصحابیمز رحمهم الله تعالی دیدیلر كه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر كه علی كلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقچه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشركینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولندقده واجب و بولنمادقده غیر واجبدر ومانحن فیه دخی بویله در غایة الامر مرقوم ملك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق اجابت مسئله رسیده تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمالدر اما وقف الکتاب امام محمد دقت انصاب فرق مسئلتینی قریبا
ذکر ایلدیکمز قول صوابله اشراب ایتمشدرکه مسئله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب اولبابده
فداء اسر اقیلنانك مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنماز اما اهل ذمتله مفاداتیمز رضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بویله درکه مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اما قبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوزدر وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله مالله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنمیوب ظهور نسلی دخی ممکن اولمامغله مالله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا وآلا معنای
تقویت غیر متمکندر وبز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابتمآب مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته
اعتبار ایله اسراء مشرکینی مالله مفاداتلرین تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بویله در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه عند الاحتیاج
مبادله بالمال حقالله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کوریلیوب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنور وهم مبادلهٔ مذکوره مسلمینك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری اماناله کلوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولمدقجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کوریلمز اما صاحبلری
بز بونلری اشترا ایده لیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار یکزده ترك وابقا ایده لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دار الحربه اعاده لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی
نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدرکه محذور مذکور صورت مزبوره ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنور واکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
ید کزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایده لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضر اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده رز دیو اعطاء عهود
ایلسه لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدرکه دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایده لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بویله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدرکه اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلهٔ ترك ظلمده شرط قیلنان نسنه یه
لزوم وفا تعلق ایتمدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر لکن بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وار ایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردرکه اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن رد قیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه درکه مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذلرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلر ایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا برله تخلیصنه اهتمام ایلسه لر عند ابی حنیفة

رضی الله

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالهٔ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولورکه اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتحقق اولور وشرا وقبضله استحقاقی
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی داریمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولور وبو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی ینه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما داریمزدن اسیر
ایلدکلری عبدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
داریمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدرکه شرا وقبضمز سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر
اما داریمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور داریمزه اماناله خارج اولسه
عتقی حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنورکه خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابله ده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم وبیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر وبز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو اموردە امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدرکه امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره
مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین ویره لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك وممالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود مفهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتمدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارستهٔ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلا فائده اضاعت اموال اولور
واکر دار الحربده بولنان عسکردن بر مسلم بر علج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفورا کا نمله نفسمه فدا ایده جکیم
یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلمی تخلیه ایتك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولبابده اذن امیر بولنمادقجه مصالحه سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسراده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بویله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یانده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدرکه دنانیرینی اخذ ایدوب ینه امساك علجه بذل
اقتدار ایلیه که یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یانده بولنمایوب بلکه بر حصن ممتنعه ورود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدرکه اول دنانیری ید علجه هر کیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یانده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر وبز قریبا بیان ایتمشدیك که سبیل علجی تخلیه برله رأی امام اوزره تغلب
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیرینی معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر و متمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرة واحده ده عقوبتنه ابتدار
ایتمیوب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله آکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کسنه لرک زله و خطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعة مسلمینه
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینه داخل قیله وصورت مفروضه ده علج
مسفوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکارنده اهل عسکر اول بزم رفیقمز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بزاکاسزدن احقلرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر آکا بر وجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنماوب ثانیدن بولندیغی ثابت و متمهددر کذلک علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزک همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیده
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا ماله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیة سبیله تسییر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر ینه فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صورت مذکوره ده آنکله مأمنه بالغ اولنجیه دک امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینه داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام مخیر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیة سبیلنه رضا ویریر وموافق
مصیب القضاء دیرکه امامک بو فعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل حصنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنک حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر
بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار ومملیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمتی اول اسرالک
یا ولارینک یاغیریلرک امرلری اوزره فداء ماللہ تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحاوی یدر اکر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی یه برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بونلردن
افتدا یاخود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امرینی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلسه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبور اوزره سبیل استرقاقی اولمیوب ینه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورک موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله هم حالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوک اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورک بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قیلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطاء ماله قصاصدن مصالحه
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق
انجق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی متثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب ازید ایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور و بعض علما دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیوب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلق ملتزمدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیوب اما مین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دیتی الزام ایدوب زیاده یی ایجیه جکی محققدر پس اکثر ایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت وغبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جوابنده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللر در همان اسیر امرنده مقدار دیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف له امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیک درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیک درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
واستقراض دخی انجق بیک درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
مثلا بعده تمام ثمن تملکله مؤکلنه مملکدر پس وکیل مرقوم مؤکلنه زیادهٔ ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
متحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکلی اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورر ایسه ک یاخود نه مقدار ایله دیلرسه ک افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکک مقدارده
امرک نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویضی تصریح
تعمیم اوزره مشتمل اولمغله قلیل وکثیر جمیع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی ماللہ افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امری تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل
کتابتی اوزره تقدیم وآنکله فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماللہ فداسی حکما احیاسنی متضمن وبومثللو
مالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماللہ فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق واول بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبک قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
ینه رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کوریلورز یرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب
اولمغله بعد العجز آنک ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئلهٔ
حرده مرتبهٔ دیتده مرتبدر زیرا مملوکک بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولمقدن ظاهردر انجق قیمت ودیت میاننده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
ومنضبط اولمغله زیاده نک قلت وکثرتنه اعتبار اولنماوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان
اموردن اولمغله زیاده سی ناسک بومثللو معاملاتده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورک تمام فدا ایله رجوع ایلمک مقدوریدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه درکه اول زیاده ایله راجع اوله مز واکر مکاتب مزبورک قیمتی
بیک درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیک درهم
یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح ووجیه کوریلور
زیرا امر مذکورنده مال مسمایی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئلهٔ سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنماوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورک قیمتی بیک درهم ایکن بنی بش بیک درهمه افتدا قیل دیو امره
اقدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف بر اصل معروف اوزره مبنیدر که
عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرالری نافذ اولمقده مسالک احراره
سالکلردر وعند الامامین رحمه الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرایه غیر مالکلردر پس مفاد اتله امرنده
دخی عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعند الامامین هبه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك اولمامغله حالت رقنده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی مسلکنده سالك قیلنور وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه رجوع مأمور تصحیح اولنماز واکر مستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتب بلا امر افتدایه مسارع اولسه بعد الافتداء اسیر حر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله مز زیرا بونلر اسر ایله مملوك اولمادقلرندن بلا امر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب مستأمن مزبوره ماله بنی افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتدا ایله استنقاذ ایلسه بونلر اسر ایله مملوك اولمامغله کرکدرکه آنلری مولالرینه تسلیم وانقاذ ایلیه واول بابده مذکورلردن هر بری مأذون ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبل العتق کندولری اوزره رجوعی غیر متصوردر اکرچه محجور اولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسنده عدیم الاعتباردر اما مأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج وبشقه ید قاهره یه داخل اولمغله صورت اباق کبی حکم اذنی باطل ومتلاشی اولمشدر یاخود ما نحن فیهده واقع اولان فداء النفس بالمال قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون ومحجور همحال اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی همحال قیلنور لکن بعد العتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله راجع اولور مکر فداسی قیمتندن ناسك تغابن ایده جکلری مقداردن اکثر ایله واقع اوله اول بابده انجق قیمتیله رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتبر اولوب امر مکاتب بیان سابق اوزره عند الاطلاق قیمتله مقید اولدیغی کبی بونده دخی قیمتیله مقید قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتدا قیل دیو علی الاطلاق امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قیل دیو تقیید ایتمش اولمسه دخی افتدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور زیرا آنلر ملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه تنزیل اولنوب بودخی وجه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعد الاسر فداء اسیر قصاصدن مصالحه منزلنده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحنه امری بنم ایچون دیمکله نفسنه مضاف قیلمسه ده قیاسه ده معتبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتباری مقرردر واکر مسائل مذکوره ده آمر ومأمور اختلاف ایدوب آمر بن شو مقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثر شو مقدار ایله امر ایتمشیدیك دیسه قول مع الیمین قول آمر ایدوکی بلا خلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاددرکه امرینی بالکلیه انکار ایلسه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتماددر پس بو مقدارنده اقرار ومقدار آخرده انکار ایلدکده ینه بویله در واکر آمر اکرچه بن سکا طلب ایلدیکك مقدار ایله افتدایی امر ایتمشیدم لکن انجق شو مقدار اقل ایله افتدا ایلدیك دیسه ینه قول قول آمر ایدوکی هویدادر که آمر مأموردن مستقرض مال اولمغله اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه آنك اوزرینه لازم ومستقرض انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واکر اسیر مکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتدا قیل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیل دیوب اول دخی امتثال امرینی التزام ایلسه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب برشیئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسنی اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدرکه خلعده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی ما نحن فیهده دخی قیلنور اما بنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله افتدا قیل دیمش اولسه نظر اولنور اکر آمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه ینه جواب سابق درکاردرکه بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنه نازل بالکه دخی اقوی ایدوکی آشکاردر واکر مخالطه لری غیر موجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن برشیئه ضامن اولمیوب وضمانه برلفظ ایله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یا بعض اقرباسی

مطلب لا یؤاخذ المکاتب بضمان الکفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولی بالخلع او الصلح عن القصاص

یاخود

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یا مالی نفسنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولمز واکر اسیر بر طفل صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو طلبکار اولسه والدی بو قولنده ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره آکا رجوعی سزاوار اولور وبعد الرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره رجوعی اکرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائمه اولمغله جائز ومشروعدر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندرکه والد ولدینه برعورتی تزویج ومهرینه ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولدی اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان کوریلمز زیرا عادت شایعه اولدرکه والدلر بو مثللو اموردة متبرعین اولوب رجوعه طامعین اولمازلر ووجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضماننه اعتبار ایله ترکه سندن دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذ ینه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعد الایفاء آنکله مال ولده رجوعه آندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردرکه والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت اولدقده ترکه سندن ایفا اولنوب صکره ورثه سی مالی ولددن اخذ واستیفا ایدرلر وبو مسئله لرده معنای فقهی اولدرکه والددن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحساندر وتمام صله تسلیم وقبضه منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعد وفاته واصل اوله جق صله سنك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا وبطلان وصیت اوزره مال ولددن اخذ واستیفا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده بن بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایدیورم دیو اشهاد ایلسه بو اشهادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان اشهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعه یه اعتبار عمز انجق خلافنه تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیل دیو تنصیص ایدوب اما بنم ایچون یا مالمدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بو صورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه یه مماثلدرکه خلطه لری دلیل استقراض اولمغله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر اما مخالطه لری یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغله مأمور آکا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحددر ووالد فدا ایله علی وجه الاطلاق امر ایدوب اواوجهله انجق طرف ولددن معبر غیر ضامن اولدقده امری کندو اوزرینه برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدرکه آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده آنده مهر انجق ولد اوزره لازم اولوب والد اوزره الزام اولنماز پس ما نحن فیه دخی قیاس مزبور اوزره توجیه اولنور واکر احراردن برکسنه اهل حربده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقدی یاخود مالی نفسنه مضاف قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعد الایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده وکیل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیام مخالطه لری بدید اولسه مخالطه لری عقدی یا مالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغله ینه وکیل اوزره رجوعی مفید اولور اما بو صورتده مخالط دکللر ایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندر که وکیل همان فلانی افتدا قیل دیو عقدی موکلنه نسبتله آنك طرفندن معبر ایدوکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متبیندر لکن بو تقدیر اوزره مستأمن مأمور اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی اولدرکه هر زمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیر موکل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هر زمانده که وکیل انجق معبر اوله اسیر البته معاقد اولور نظیری شول کسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

مطلب زوج ولده وادی المهر من ماله لا یرجع علیه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

ایله

اشترا یا افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا وافتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولور بو
مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احرازایله مالك اولدقدن صکره
مملوکك بنی اشترا وافتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشتراسنه اشارت ایدوکی ظاهر ومستأمن آنی بلامشورة
اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی
باهردر کورمزمیسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی برکسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده
مملوکلکده مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا مرادر وصورت مفروضه‌ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه
ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم
ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا ایدرسه بنه نظر اولنور
اکر بو تقدیر اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوك حریته
مغلوب ومشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر
وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه
حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه
مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوك اوزره رجوعه قادردرکه مملوکی
امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی
آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری
ظاهر واول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله‌ده مملوك محرم ولد یا مکاتب یا مدبر اولسه اشترا
ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر
کورمزمیسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب بدنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزه‌ره ردی
واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون وکرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل
دیسون مأمور مزبور آنی اشترا ودار اسلامه اخراج ایلسه بلا شیء ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی
بولنمادین آنی اشترا ایلین فداء ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشئیله راجع اوله مز واکر مملوك مرقوم
قیمتی یاغبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کند و نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه
بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی اشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدکجه مملوکی نفسی ایچون
اشترا ممکن اولمدیغی بدیداردر زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقنی موجب واعتاقنه ولاء مولاسی
متعاقب وحکم ولا نسب کبی دار الحربده دخی ثابت ومترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی
مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسنی کندویه الزامه رضا
فائت اولور وبلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولمامغله اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه‌در واکر مملوك مرقوم
بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك تغابن ایتمیه جکلری مرتبه‌ده اکثر ایله
اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی ینه مملوك مشتری اوله جغی
آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادۂ یسیره ایله شرایه
صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور
کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا
نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه‌لر مملوك مزبور ینه آزاد اولور
زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه‌سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا
قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم وبایعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه
بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوك مشتری اولوب ومولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی
صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسنی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف
امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه
بونده انعقاد بیع ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنورکه
امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری
ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلام ایله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل وکثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهرحال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه
تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بنا علیه فداسنده اداقیلدیغی مبلغ ایله بالغا
مابلغ اوزرینه رجوعی مشروع کورلور وصورت مفروضه‌ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا
مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی
بلکه ایکی بیك درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر منکر مأمور
اقامت بینه یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوك آنی منکردر وقول
مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلهٔ
مزبوره وکیل وموکلك ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف
وتحویل قیلنماز جوابده دیرزکه بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه
رضی الله عنه مخالفتی آندندرکه امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده
تحالفی انجق قبل تغیر السلعه ایجاب ایدوب بعد التغیر ینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه
ما نحن فیهده مقام سلعه‌ده بولنان مملوکه عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفتی
آندندرکه امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلهٔ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعه دخی اعتبار
ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدرکه آنده بعد التحالف عقد سابقی فسخ ایدوب
موکل سلعه‌یی قیمتله اخذ ایلمك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظاهر الانعدامدرکه
مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه واصل اوله جق دکلدرکه اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه
پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر ومستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلرکه بعد استیفاء المنفعه مقدار
اجرتده اختلاف ایده‌لر آنده ایجاب تحالف اولنمایوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف
اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور وبوندن اقدم افاده اولنمشدرکه مستأمن
مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله بایعی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه
ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدن صکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنیله اخذی ممکن
اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله
رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده‌رم دیوب مشتری
دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثللو جنس عقدده منازعه ایلسه‌لر ینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع
مدافعه اولنور وبر بو فصولك قبل اقامة البینه وبعدها واقع اولان تفاصیل احوال الری وبو مسئله‌لر مسئلهٔ شفعه منزلنده
اولمغله اول بابده امامانمزك اتفاق واختلاف ایلدکلری اقوال الری وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده
قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفك بو کتابی تصنیفی امام مومی الیه ایله
میانه‌لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما
یصلح وما لا یصلح شناسنده ذکر وانبا ایلدیك واکر برعبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن
بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل
اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمریله مولای قدیمك آنی
اشترا ایله امری اجنبیك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یاغبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن
فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور
بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترك ودیلرسه تمام ثمنیله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه‌ده
اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلسه بو قولی علی طریق المشورة اشارت رأی تمامنه تحمیل
اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمقله
اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اولدرکه برکسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو
امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایسه بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز
اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه‌در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو
علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هرنه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه
مخصوص اولور بو صورتده آمر ومأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه‌لر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمرعبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره رد ایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازل للردر اینجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنور که یمین اکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیمدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستقیمیدر وبز بو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسهلر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولور واکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد اتمش اولسه اعتاقی ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور وبعد الاعتاق مباشرتنا زع وتخالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر و بینه بینهٔ مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بو صورتده دخی تحلیف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهمانك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولماملق اوزره متغیر اولدقدنصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بردن انفا قله برمستأمنه بزی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتملریله مستأمن اشترالرینه بش بیك
درهمی دفع وانفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسینك بردن اوزرلرینه الزام ودیت حر ایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حر اوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والتحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدایی ایکیسنه بردن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتباریله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بو صورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا اتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعنی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اولابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیلدیکك مقداری مال الله اقتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتملر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بو صورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بر بیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون بر سهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنور وعلی کلا التقدیرین سهم دیتله حر اوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفه رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتنده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتنده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع وبونلردن زیاده ایله عتقندنصکره مراجع اولور که
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی معتبر عددر وبو مسئله نك نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه ده قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیله افتدا ایلمدیك بلکه اهل حرب بزی سکا هبه ایلدلر یاخود اهل حرب بلدندن بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولیا بده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده مرسیله ادعاء دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلمشلردر ویمینلری دخی علم اوزره واقع اولور که استحلافلری فعل مأمور موجب ومستتبع اولمشدر
وقتیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنك اوزرینه لازم اولنور که نکول یمین اقرار کل منزلنده
اولمغله حکمی حق ناکلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بو صورتده حر مذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتنده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال کتابتنده بالغا ما بلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولبابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنماز اولنمایوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بو صورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مکر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
بنه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی ادا وتعجیل ایتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر بر مقدارینی اداده استعجال ایتمش ایسه مقدار مرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفه رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدر که غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتی
اداایله قضا اولندقدنصکره قبل الاداء عجزی بدیدار اوله وشول مکاتبدرکه اوزرینه وجوب قصاص استقرار
ایتمشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بو صورتلرده علی قول ابی حنیفه
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولماز اما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتنده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اولدخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسهلر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احرازایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولامع اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اولبابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون با مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احراز ایله کا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنده
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده یدوکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدر که ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولمیوب همان یدوکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه التصاق ایدر
بو صورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شو بیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولبابده دراهم مشار الیها یی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمایوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کتابتله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجیه دك حبس عبده قادر اولور که وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بو یله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأموردده قبل الحبس یابعد الحبس هالك اولسه اول زمانده
هالك مأمور حال وکیله براً بر بالکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر بر مسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدن صکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دارامه لازمه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشیء اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیئی مطالبه یه مقتدر اوله مزاکرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمنه رعایت عدم عتقی مستوجب اولمشدر که مولای قدیم عبد مأسورینی ملك
حربیدن خروج اوزره داراسلامده واجداولدقده آنی ملك قدیمنه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربینك
ملك قدیمی اولان عبد بشقه‌در که عبد مزبور مسلم اولوب بطریق المراغمه داراسلامه داخل اولدقده آنده
حربیدن غیری برفردك حقی غیرحاصل وحق حربی داراسلامه خروجندن صکره باطل اولمشدر اما ما نحن فیهده
بعدالخروج حق مولای قدیمنه رعایت واجب اولمغله خروجی عتقی موجب اولمامشدر واولبابده صدینه
وصولی قبل القسمة غنیمتده ایکن وصولی منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدینه مجانا واصل قیلنور لکن اخراج
ایلدیکی مالنده مولای قدیمینك حقی ظاهراولمامغله آندن برشیئ اخذه قادراوله من زیرا اول مالی کند وملکنده
ایکن کسب ایتمیوب ملك حربیده اکتساب ایتمکله مال حربی اولمشدر ومال حربی داراسلامده بولنوب اول ماله
امان مسلمین شامل اولمدقده عندابی حنیفة رضی الله عنه نفس حربی کبی بلا تخمیس فیئ عامهٔ مسلمینده داخل
قیلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبورمباشراخذاولان مسلمینه تخصیص اولنور وبو روایتده تخمیس
اولنمغی دخی تنصیص ایلمشدر وبزاوائل کتابده باب من یکون آمنا من فیران یوئمنه اهل الاسلام اثناسنده
بیان ایلمدیك که برحربی داریمزه بلاامان داخل اولوب آنی برمسلم اخذایلمدکده عند محمد رحمه الله تعالی
وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ایلین مسلم ایچون فیئ خاص قیلندقدنصکره تخمیس وعدم
تخمیسنده ایکی روایت نمایان اولمشدر پس روایتین مزبورتین مالنده دخی جریان ایدرلر وبو محلده تنصیص
اولنان روایتله عمل برله تخمیسی تنصیص اولندقده مابقی مباشراخذاولان مسلمینه تخصیص اولنوروا کرعبد مرقومی
داراسلامه خروجنده اخذایلین مولای قدیمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بوصورت صورت سابقه یه
مساوی ومولای قدیمی عبدینی مجانا ومالنی بعدالتخمیس یاخود بلا تخمیس محتوی اولور وعندابی حنیفة رضی الله
عنه اکرچه عبدی مجانا وبلا تخمیس اخذ واستفاده ایله ملك قدیمنه اعاده ایدراما حق مالده سائرمسلمینله
همحال اولمغله مالی فیئ عامهٔ مسلمینده ادخال اولنور واکرعبد معهود مولای حربیسی ایچون قصد تجارت اوزره
اول ماله برابر داراسلامه امانله ورود ایلمش اولسه مولای قدیمی ایچون عبداوزره دخی سبیل تعرض مسدود اولور
زیرا ملك حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربیسی داراسلامه امانله اخراج ایتمش اولسه
مولای قدیمی اخذ عبده واصل اوله من پس عبد امانله بنفسه خارج اولندقده دخی متوصل اوله من لکن عبد
مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملك حربی مستدیم اولمق اوزره دارالحربه رجوعنه رخصت متعذراولمغله کرکدرکه
امام المسلمین آنی بیعنه اقدام وثمنی یدنده بولنان ماله برابر مولای حربیسی کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفه
اهتمام ایلیه زیرا حکم امان حربینك بومالرنده نمایان اولمشدر بوصورتده بعد بیع الامام مولای قدیمی مشتریدن
ثمنله اخذینی التزام ایلسه اخذ ایله مقضی المرام اوله من که عبدك داریمزه دخولنده مولای قدیمینك حق اخذی
ثابت اولمدیغندن بعدالبیع ید مشتریدن دخی متثبث اولماز نظیری شول عبددرکه بعدالاسر مولای حربیسی
اسلام یاخود ذمتی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخره بیع ایلیه واکرمسئلهٔ مرقومه ده عبد مأسورمدبرایسه
بوصورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله برابر وعلی کلا التقدیرین عبد ومال مکسوبی
بالتمام مولای قدیمنه بلا شیئ رد وتسلیم اولنمق مقرردرکه مدبراحراز مشرکینله ملکندن خارج اولمدیغندن
اول مالی اکتسابی ملکنده ایکن واقع اولمشدر وملك اصل موجب ملك کسب اید وکی ظاهر وشایعدر لکن
بوصورتده کسبی تجارتدن یاخود اهل حربك هبه لرندن پیدااولمش ایسه عدم تخمیسی هویدادرکه مال مزبور
بدنده لاعلی وجه القهر حاصل اولمغله حکم غنیمتده داخل اولماز اما اهل حربك طیب خاطرلری بولنمادین اخذ
وانتهاب ایتمش ایسه وجوب تخمیسی بی ارتیابدرکه اخذی طریق قهرایله صورتیاب اولمشدروبزبوحکمی باب المسلم
یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده دارالحربدن ماله خارج اولان حرمأسور حقنده بیان ایتمشیدیك
وحکم مذکورمدبرده دخی جریان ایدر انجق مسئلهٔ سابقه ده باقی بعد الخمس حرمأسوره سالم اولوب بوبابده
مدبراهل تملك اولمامغله مقامنه مولاسی قائم قیلنور واکر برمسلمك جاریهٔ مسلمه سی اسیراولوب دارالحربده زنادن
یاخود زوج حربیسندن برقاچ اولادی ظهورایلدکدنصکره کندو واولادکباری بالاتفاق مولای حربیلرینه
علی وجه المراغمه یاخود کندوعلی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتابعه داراسلامه خروج ایتملریله
مسلمین جمله سنی اخذ ایله کسب سرورایلسه لر کندو واولادی فیئ مسلمینده مسطور قیلنور بوصورتده مولای
قدیمی قبل القسمة حاضراولورسه کندوبی واولادینی بلاشیئ اخذه قادراولور امابعد القسمة حاضراولورسه

انجق صاحب سهمك سهمنه تعیین اولندیغی هنکامده معتبر اولان قیمتی ایله اخذه مقتدراولور زیرا اولادی
اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولای قدیمینك نفسنده واقع اولان حق باعتبار الجزئیة اولادنده دخی واقعدر
وحق مزبور علی وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حریتلرینه دخی مانعدر اما کسبی بشقه‌درکه
کسبی عین وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولای قدیمی ثابت ومتأید اولمیوب بلکه مال حربی اولمغله
فیئ مسلمینده داخل ومتعهد قیلنور واکر جاریهٔ مرقومه اولادیله برابرداراسلامه امانله دخول ایتمش اولسه لر
مولای قدیمی ایچون کرك نفسی وکرك اولاد صغار وکباری اوزره سبیل وصول اولماز لکن جاریهٔ مرقومه مسلمه
اولوب اولادی اکا تبعا مسلمین اولملریله کرکدرکه امام جمله سنی مسلمینه بیع وتسلیم وثمنلرینی مولای حربیسی
کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفله حکم امانی تتمیم ایلیه امامسئلهٔ مذکوره ده جاریهٔ مزبوره مدبره بولنسه بوصورتده
علی وجه المراغمة وعلی وجه الامان خروجلرینه اعتبار اولنمیوب علی کل حال جمله سنی مولای قدیمنه
رد وتسلیمه ابتدار اولنور زیرا مدبره دن اسرایله ملك مولاسی زائل اولمیوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملریله
ملك حربیده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمینی اسراء مشرکینله یاخود کراع وسلاحله
یاخود سائرماله مفادات ومبادله‌نی تفصیلده باب دقیقألدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بد فائق لطفه
یوم الحشر والقرار دیرکه اهل حرب اسراء مسلمینی ماله مبادله‌یه قانع ایکن مسلمین حقلرنده کراع وسلاحله
واسراء مشرکینله مبادله‌لری واسع کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشرکین کبی
اهل قتال وکراع وسلاح کبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوکی ظاهر وشایعدر کورمزمیسنکه
اهل حربه تجارت ایچون حمل اموال مشروع ایکن تجارت ایچون حمل سبی وحمل کراع وسلاح حرام وممنوعدر
اما ماله مبادله‌یه راضی اولمیوب انجق کراع وسلاحله مبادله‌یه راضی اولسه لر حق مسلمینده اسراء مشرکینله
مبادله‌لری مشروع ومرضی کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء کراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ایدوکی
امرمبیندر کورمزمیسنکه حق مسلمینده عند القدرة قتل مقاتللری واجب ایکن یدلرنده بولنان کراع
وسلاحلرین قصد اضرارایله اتلاف ایلمك غیرواجبدر اما کراع وسلاحه دخی راغب اولمیوب انجق اسراء
مشرکینله مبادله‌یه طالب اولورلرسه بوصورتده اسرا ایله دخی مبادله ایلمك جائز ومناسب کوریلور لکن ماله
مفاداته راغب اولدقلرنده مال قلیله قانع اولمیوب بیت مال المسلمینه مورث اتلاف کلی اوله جق رتبه‌ده مال عظیمه
طامع اولسه لر بوصورتده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبادله واسع کوریلور زیرا ذکراولنان صورت حالت
ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمینه تحصیل منفعت مال ایچون بوکتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ایدن
روایت اوزره مشرکیندن اخذاموال الله اسرالرین مبادله قیلمق حلال اولدقده ما نحن فیه کبی مسلمینك محتاج اولدقلری
حالی یدلرنده ابقا ایچون اسرای اسرا ایله مبادله بالاولویه استحلال اولنور واکراهل حربدن برجماعت تنظیم مصلحت
صلح ومفادات ایچون دارالحربده بولنان عسکراسلامدن استیمان واستیما نلرنده بزلره نفوس واموالیمز اوزره
وکتوردیکیمز اسیرلریمز اوزره امان ویریکز دیو تفصیل وبیان ایتدکلرنده مسلمین دخی اولوجهله اعطاء امان
ایتمشلر ایکن بینلرنده تنظیم صلح ومفادات صورتپذیرامکان اولمامغله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلسه لر کرکدرکه
اسراء مسلمیندن برفراد ایله عودتلرینه مساعدهٔ مسلمین ارزان قیلنمایه وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا
الی دارالاسلام فکذلك اذا استأمنوا الی العسکر فی دارالحرب یعنی بزبو حکمی اهل حرب خصوص
مذکور ایله داراسلامه خروج ایچون استیمانلرنده بیان ایلدیك پس دارالحربده بولنان عسکره خروج ایچون
استیمانلری دخی بیان سابق ایله سیاندرمترجم فقیردیرکه عندیمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ کتاب
وجه محرر اوزره درلکن حکم مذکور فاصلهٔ باب واحد ایله سبقت ایلین باب من الفداء اثناسنده قال واذاجاء
رسول ملکهم عنوانی ایله دارالحربده بولنان عسکره خروج ایچون استیما نلرنده شرح وبیان اولنمشدر
وداراسلامه استیمانلری هنوز تفصیل مشروح اوزره برمحلده ذکر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبیر
وقدبینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلك اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ایله
تقریر ایلمکدر وبومثللو قصور غلط کتابه حمل اولنمق اکرچه مشهوردر لکن اصل کتابه نظر اولنسه عبارهٔ
مذکوره نك ماقبلی ومابعدی سیاق غلط اوزره جاری اولمغله اصل کتابده یاخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل
وار ایدوکی شبهه‌دن عاریدر انتهی لکن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین یاخود اهل ذمتدن اسیر ایلدکاری احرار

وجرائرى يدلرندن مجانا اخـذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرينه اعتبار اولنماز كه حبس احرارده
ظالمين اولدقلرى آشكاردر كذلك مدبر ومكاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ايله مالك اولميه جقلرى
اسيرلرى يدلرندن مجانا اخذ ايله تدبير اولنور اما عبيد مسلمين وجوارى مسلماتدن اولان اسيرلرى كركدركه اعطاء
قيمتله يدلرندن اخذ ايلمك تدبير اولنه زيرا آنلره احراز ايله مالك اولدقلرى عيان اولوب بزدخى مماللرى اوزره اعطاء
امان ايتمشيدك پس اسراء مسلمينى دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلرى بابنده اهل حربه رخصت
امر متعذر ووفاء امان دخى اوزريمزه واجب ومتقرر اولمغله رعايت طرفين همان مذكورينى يدلرندن اخذ وقيمتلرينى
اعطايه منحصردر وبعد الاخذ دار اسلامه اخراج ايلدكلرنده مولالرى ديلرسه اول قيمتله اخذه واصل اولور
زيرا اخذ عسكر دخى اول قيمتله حاصل اولمشدر اما اهـل حرب بلا امان كلكله مسلمين اسراء مزبورينى يدلرندن
بطريق القهر اخذلرنده حكم مسئله مذكوره مغايردركه آنده مولالر ايچون قبل القسمة حق اخذلرى ظاهردر
كذلك اهـل حرب مماليك مرقومينله برابر داريمزه امانله كلوب آنلرى بيع اوزره اجبار اولنملريله بيعـلرندن صكره
مولالرى حاضر اولسه بنـه حكم مسئله مذكوره مغايردركه بونده يد مشتريدن قيمتله اخذه دخى قادر دكللردر
زيرا بوصورتده مماليك مرقومين داريمزه داخـل اولدقلرنده مولالرى ايچون حق اخذلرى غير حاصـل ايدى
پس صكره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز امامانحن فيهده داريمزه داخل اولدقلرنده مولالرى ايچون حق
اخذلرى حاصل اولمغله ذكرى سبقت ايلين برمسلم امانله دار الحربه واروب مزبورينى اشترا واخراج ايلمك منزلنه
نازل قيلنور واكرمسئلهٔ مفروضده اهـل حرب معسكردن قصد رجوع ايلدكلرنده مماليك مذكورين عندلرنده
حاضر اولميوب آنلرى بر موضعده اخفا واوزرلرينه تعيين مستحفظين ايلدكلرى ظاهر اولسه نظر اولنور اكر اول
موضعده مسلميندن غير متعين ايسه لر بودخى صورت سابقه ايله برابر ومماليك مرقومين يدلرندن اخذ اولنوب قيمتلرى
اعطا اولنمق امر مقرردر زيرا اهل حرب مأمنلرينه واصلين اولمدقجه حكم امانمزده داخللردر ودخول امان مجانا
اخذ ملكلرينه مانع ايدوكى نمايانددر واكر اول موضع مأمنلرى اولوب آنده متعين ايسه لر بوصورتده مسلميندن
برسريه كيدوب اول مماليكه ظفر ياب اولسه لر اهل حرب ايچون مسلمين اوزره عين وقيمتلرندن برشيئى طلبده
سبيل اولمديغى بى ارتيابدر زيرا مأمنلرينـه واصلين اولدقلرنده ميانه مزده اولان حكم امان نهايته واصل اولوب
اول مماليكه اصابتمز قوم محاربينك يدلرندن حاصل اولمغـله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم
حاصل اولان اصابت حكمنده داخل اولمشدر بوصورتده مماليك مرقومين دار اسلامه اخراج اولندقـده مولالرى
حاضر اولسه لر قبل القسمة بلا شئ وبعد القسمة ديلرلرسه قيمتلرى ايله اخذلرينه قادر اولورلر واكرمسئلهٔ مرقومه ده
ذكر اولنان مماليك مسلمينى ماله مفادات اوزره مصالحه صورتپذير اختتام اولدقدنصكره مسلميندن برسريه واروب
اخفا قيلدقلرى موضعدن مزبورينى اخـذ ايله تحصيـل نام وكام ايلسه لر نظر اولنور اكر موضع مرقومده
اهل حرب غير متعين ايسه لر امر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ايجاب وتعيين اولنور واكر متعين ايسه لر مصالحهٔ
سابقه منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسكين اولنور زيرا حكم امانمز منعهٔ مسلمينده بولنانلره شامل ومنعهٔ
اهل حربده بولنانلره غير متناول اولمغـله منعهٔ اهـل حربده بولنمايوب مثلا قرب معسكرده بولنان اسراء مسلمين
منعهٔ مسلمينده حاضرين اولان اهـل حربك يدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمين
قبل الاستيمان ايادى اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قيلنور پس مانحن فيهده مماليك مزبورينى منعهٔ اهل
حربدن بطريق القهر المباح اخذ ايله مسلمين نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرينه مال موعوددن برشيئ ادالرى الزام
اولنماز كه اولبابده حكم صلحله اول مماليكدن برينى بزه تسليمه قادر اولميوب بلكه تسليمدن عجزلرى ظاهر اولمغـله
انتقاض صلح سابق جلى وباهر اولمشدر لكن سريهٔ مرقومه نك مزبورينى اخذ واستخلاصلرى مفادات ايچون
امانله مسلمينه وارد اولان اهـل حربك منعه لرندنمى واقع اولدى يوقسه موضع آخردنمى معلوم الوقوع اولميوب
اهـل حرب دخى بزلر آنلرى برابر كتور مشيكن يديمزدن اخـذ ايلديلر ديو دعوايه شروع ايلسه لر اولبابده قول
مجردلرى مسموع اولماز كه بومثللو خلاف ظاهر اولان امرى دعوى وضمننده مسلمين اوزره وجوب تسليم مالى ادعا
ايتملريله بلاحجه قبول قوللرى استدعا اولنماز اما ايكى رجل ياخود بر رجل وايكى امرأه ايله اقامت بينه يه عازم اولورلرسه
بوصورتده ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه حكمنده اولمغـله مال موعودى آنلره تسليم ايلمك لازم اولور واكر اسراء
مزبوريندن ايكى حر اولان كمسنه شهادت مزبوره يه قيام ايلسه لر شهادتلرى تهمتدن عاريه اولمغله قبولى التزام
اولنور واكر شهادت ايتميوب انجـق ايچلرندن بعضيلرى بزلر اهل حربله برابر كلمشيدك ديو اقرار وبعضيلرى

بوخبرى انكار ايلسه آنده مقتضاى قيـاس اهل حرب مال فداءدن برشيئه سزاوار اولمامقدركه اقرار ايدنلر
اقرارلريله امير ومسلمين اوزره تسليم مالى الزام ايده جكلردر وبركمسنه نك اقرارى آخرين اوزره حجت اولمديغى
مشهور انامـدر لكن بطريق الاستحسان اقرار ايدنلرك اقرارلرى نفسى اوزره جائز ورفيقلرى اوزره غير جائز
كوريلوب اقرار بعضى اقرار جميعه قياس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرين اهل حربه اعطا واحسان
اولنور نكتـه سى اولدركه اسراء مزبورين اهـل حربله برابر كلمش اولسونلر اولمسونلر بالحالة هذه اخـذ مسئله
اسردن مبرا اولملريله اقرارلرى تهمتدن معرادر واقرارلرى ايادى اهل حربده بولندقلرينه متعلق اولوب بومثللو
اقرار باليد اقرار بالرق حكمنه ملتحقدر ومجهول الحال اولان كمسنه نك نفسى اوزره رقله اقرارى صحيح اولديغى كبى
حق يدده مجهول الحـال اولان كمسنه نك دخى غير ايچون نفسى اوزره يد ايله اقرارى دخى صحيح اولنور كذلك
اسراده نفسندن تعبيره قادر اولان اطفـال صغار بلا ابوين برابر بولنسه لر آنلرك نفسلرى اوزره رقله اقرارلرى
معتبر اولديغى كبى يد ايله دخى معتبر اولور اما ابوينندن بريسى عندنده حاضر ايسه اول تصـديق ايتمدكجه صبينك
اقرار مشروعى تحقيق اولنمـاز كه بوصورتده يد ابوينى اوزرنده استقرار ايتمشيكن اهل حربدن مستأمنين ايچون
نفسى اوزره اقرار يد ايلسه اعتبـار اولنماز واكر اسرادن نسا وصبيان بزى كتورنلر اهل حربدن شو طائفـه ايدى
ديو اقراره مبـادرت ايدوب رجالدن ايكى شاهد دخى كتورنلر بونلردكل بلكه اهل حربدن طائفهٔ ديكر ايديلر ديو
شهادت ايلسه لر بوصورتده شهادتله عمل اولى واجلدركه شهـادت عامهٔ ناسه متعدى حجت حكميهٔ ظاهره
واقرار مقر اوزره مقصور برحجت قاصره در وهم اقرار ايتملرك حقلرنده شهادت مزبوره ايله قضا واجب ومحقق
اولمغله قضـاء مزبوراول مقرى اقرارنده حكما تكذيب ايلديكندن بعـد التكذيب آنك اقرارى حق نفسنده
دخى اعتبار وتصويب اولنمـازايكن غير اوزره تسليم فداسنى موجب اولمقـده نيجه قبول وتقريب اولنور واكر
اهـل حربدن برطائفه امانله كلوب فداء اسرا اوزره مصالحه يى اكمالدن صكره اهل حربدن طائفـهٔ ديكر
بلاامان ورود ايدوب اسرايى بونلر احضار وايصال ايتمكله مسلمين يدلرندن اسرايى تخليص واموال ونفوسلرين
اخذ واغتنام ايلدكلرنده بزلر طائفـهٔ اولى ايله برابر ايديك حفظ اسرا ايچون بزلرى تخليف ايتمشلر ايدى ديو دعوايه
قيام ايلسه لر اولبـابده تصديقلرينه اقدام اولنماز زيرا شهادت ظاهرك خلافنى ادعا برله مسلمين اوزره تسليم فدا
وردنفوس واموالرين الزام ايتمكى اسـتدعا ايتملريله قوللرى بلاحجـه قبوله سزا كوريلمز ومسلمينـه مصابلرى
سالم اولوب هيچ برطائفـه يه اداء فدا لازم اولماز واكر اهل حرب مسلمينه ارسال پيغـام ايدوب اسراء مشركينى
اسراء مسلمينـله رجاللرينى رجال ونسالرينى نسا وصبيانلرينى صبيان ايله مبـادله ايده جكلرين اعلام ايتملريله
مسلمين دخى اظهار رضـا برله تمشيت مراملرين التزام ايلدكلرندنصكره كتوردكلرى اسرا انجق احرار ومدبرين
ومكاتبين وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ايله مالك اولميه جقلرى طوايفدن ايدوكى نمايان اولمغـله اسير مسلمين
اول اسرايى يدلرندن مجانا اخذه دامن درميـان اولسه بوفعلى جائز وشايان كوريلور زيرا اهـل حرب آنلره مالك
اولمامغله حبسلرنده ظالملردر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه تقرير ظلم اوزره اعطاء امان غير جائز واول امانه وفا غير
لازمدر كورمزميسنكه اهل حرب اسلام ياذمتى قبول ايلسه لردخى اسراء مزبورينى يدلرندن اخذ ايلمك امر مقرر
واولبابده رضا وعدم رضالرى غير معتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ايلدكلرنده دخى حكم مذكور اجرا
اولنوركه مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحرى دكلدر لكن صورت مفروضده مسلمين مبادله بالمال
اوزره مسالمين اولمشلر ايسه اولبابده وفاء عهد ايله اداء مال امر محبوبدركه مسلمين غدره منسوب قيلنمايوب مستقبلده
بومثللو خصوصلرده مشركين قوللرينه اعتماد ايله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لرى اسرا وكراع وسلاحله
مبادله اوزره واقع اولدقده حكم مسئله بشقه دركه بونلرى اهـل حربه تسليم واعاده دن امتناع ايلمك شرعا
واجب ايكن ذكر اولنان امر مستحبه رعايت ايچون ترك واجب جائز ومناسب كوريلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن
امتناع ايلمك شرعا واجب دكلدر وبزباب صلة المشركده بيان ايلديك آنلره اهداء مال ايلمك دخى جائز كوريلور
پس اوزرينه عقد صلح ايلدكلرى ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالى تسليم اليق وانسب كوريلمشدر انجق مسالمه لرى
اسرا وكراع وسلاح اوزره واقع اولدقـده دخى امام مسلمينى نسبت غدردن محافظه ووقت حاجتده بومثللو
خصوصده اهل حرب مسلميندن امين اولميوب حذر ايده جكلرين ملاحظه برله مذكوراتك اعطـاء قيمتلرين
رأى وتدبير ايلسه بورأيى تجويز وتقرير اولنور سؤال اولنورسه كه بوتقـدير اوزره لايق ايديكـه امام اوزرينه
عقد صلح اولنان اسرا وكراع وسلاحـله دخى وفاى التزام ايليه تاكه اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

مطلب اقرار الصبي المعبر عن نفسه بالرق صحيح

اولوب مرامنه رام اوله لر جوابنده دیرز که اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتدبهایی موجب دکلدر که عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
پیشین اخذ ایتدیکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بومثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلمك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بو صورتده دخی امام اول عبید وجواری بی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمه لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن ینه امتناع ایدر انجق بو مذکورات تدن
شرط ایلدکاری نسنه یی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بو فصلده الزم واوجبدر که ملك اهل حرب احرار ایله ممالیك مرقومه ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یا ذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلمك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه درآما
مسالمه لری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدر که مال مزبور آنلره تسلیم اولنه و بو صوتلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدود دز که دار اسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولماز واکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذ لرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلسه لر بو صورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیمتلرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلینلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادر که اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأثورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر اما بو صورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولور که حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیده
مستحق اوله مزلر که امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بو صورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدر که امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأثورینی امری ایله و بلا امر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله لرین
ذکر واعلان ایلدی وبز حکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن برمستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشیدیك پس امام المسلمین دار اسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بو محلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن برکسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنمایوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت برله مقاتل
شدید یاخود دار الحربده عورات مشرکین اوزره بردلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتنی
مناسب کوریرسه تجویز وتسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکسنه نك سهمنده واقع اولان براسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلور که آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتمیزدر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در اما وجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
براسیرك فداسنده یوز بیك درهمه طالب اولسه لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ بر عاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکسنه نك سهمنده واقع اولان براسیر حربی یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدر که امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام وبیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلمك منزلنه تنزیل برله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمهٔ مفادات اسرایی تجویزده روئما اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلر سزلره براسیر مسلم ویره لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه لر
کرکدر که امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جکلری اسیر مسلم اربابی کفایت ومشقتدن برمرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین پدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار و بویله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمالی فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکینه‌دن یوز اسیره طلبکار اولسه لر
بو قوللرینه مساعده مز سزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادت پذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بز سزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره لیم ملکیمزك اوغلنی یا قرنداشنی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه لر بو مطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکیمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بو صورتده ناموجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدر که امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بو صورتده
ظاهر حال رضاسی دین قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغجه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود دار یمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر برمستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله دار یمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله دار یمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بو صورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدر که امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قیل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانتی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری پدیداردر اما عبید وجواری ایسه کرکدر که امیر اول مستأمنی
شول امانله دار یمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر کرکدر که امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویریرلرسه کرکدر که جمله سنی اشترا ویدینه تسلیمله اول مستأمنی ارضا ایلیه بو صورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دار الحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه ینه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بو صورتده دخی آنلر ایله دار الحربه رجوعنه ممانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلرین
تنظیم وتدبیر ایچون برسنهٔ کامله ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده وبربرینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلین

فريقك رهنی فريق آخر ايچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ايلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمين وجه
مشروح اوزره مرهون قيلنمغه راضی اولدقلرنده آنلری اهل حربه رهن اولق اوزره اعطا جائز ومرضی كوريلور
زيرا بو صورتده ارتداد مرهونين عدم الاحتمال اولديغندن بشقه رهن اولنمغه رضالری ظاهر حالده نفسلری
اوزره عدم خوفلرينه دالدر و برقريبا بيان ايلديك كه بو مثللو حالاتده مسلم ايله مفاد ايتمز دخی جائز وشايان در
پس بويله منفعت قسلمبی متضمن ايكن مسلمی اهل حربه رهن قيلمق بطريق الاولی جائز ايدوكی نمايان در لكن امام
ايچون لايق وسزاوار اولماز كه مسلميندن برفردی رهن قيلمق اوزره اكراه واجبار ايليه مكر مشركينك شوكت
شديده‌لری آشكار ونفوس مسلمين اوزره خوف خطر در كار اوله بو تقدير اوزره اكراه مرهون منفعت عامه مسلمينه
مدار اولمغله جائز وسزاوار كوريلور كه صلح مذكوردن امتناعمز جماعت مسلمين اوزره خوف هلاكی متضمن واول
صلح اوزره اقداممز جماعت مسلميندن خوف هلاكی دفعه ضامن اولمغله رهن قيلينان مسلمين مخصوصين اوزره
خوف اولنورسه ده بنه امام ايچون ولايت اكراهلری ثابت ومتمكندر و بو نعمتك مناسی شول اصل معروف
معتادر كه هر كسنه كه ايكی بليه‌يه مبتلی اوله قنقيسی اهون ايسه آنی اختيار ايلمك اوزر بنه واجب الاعتاددر
وصورت مفروضه‌ده فريقيندن هر بری فريق آخردن اخذ رهن ايلدكدن صكره مشركين غدر ايله يدلرنده
بولنان مسلمين مرهونينی قتل واستيصال ايلسه‌لر مسلمين ايچون يدلرنده بولنان مشركين مرهونينی قتللری
واسترقاقلری استحلال اولنماز زيرا انلر امانمزده داخللر ايكن غدر مشركينله حكم امانلری باطل اولماز قال الله تعالی
ولا تزر وازرة وزر اخری لكن كركدر كه مسلمين آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ويرمبوب آنلری اهل ذمت قيلمغه
مبادرت ايده‌لر زيرا آنلر بزم رهنلر يمز اولورز يمزه ردا ولنجيه‌دك دار يمزده اقامته رضا ويرمشلر ايكن رهنلريمزك
اوزر يمزه ردلری متعذر اولمق رضالريله دار يمزده علی التأبيد احتباسلرين اقتضا ايلمشدر وكافر دخی اصرار
كفر اوزره دار يمزده علی التأبيد اقامته متمكن اولماز مكر قبول جزيه ايله عقد ذمتی متضمن اوله وشيخ امام شمس الائمة
الحلوانی نور الله تعالی قبره با نوار المثانی ديديكه خلفاء بنی عباسدن منصور دوانيقی رحمه الله تعالی ايله اهل حربدن
بر طائفه ميانلرنده شرط مذكور صورتيابب اولمشيكن اهل حرب رهن مسلمينی قتلاسه غدری ارتكاب ايلديلر
اول دخی علماء عصرينی جمع واحضار وآنلردن رهن مشركينه نه معامله ايده‌يم ديو استفسار ايلدكده جمله‌سی
ميانه كزده جاری اولان شرطه بناء قتللری جائزدر ديو اجماع ايدوب انجق امام ابو حنيفه رضی الله تعالی عنه
حاضر بالمجلس ايكن ساكت اولوب قول جمهوره اتباع ايلدی پس خليفه عاليجناب يا ابا حنيفه سكا نه حال اولدی
هيچ تكلم ايتمورسين ديو استجواب ايلدكده ديديكه يا امير المؤمنين اكر حضار علما سكا بو قولی عن اجتهاد
سويلديلر ايسه اجتهادلرنده خطا ايلديلر عند الله تعالی معذورلردر واكر سنك هواكه متابعت ورضاكی تحصيل
ايچون سويلديلر ايسه سكا خيانت ايلديلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدركه سنك ايچون رهنلرندن برفرده
قتلله وقتل مثللو بر شيئله سبيل تعرض نايابدر بعده خليفه ولا زب اهل حرب بز غدر ايدرسك سزدخی
رهنلر يمزی قتل ايدیكز ديو شرط ايتمشلر ايكن نيچون سبيل تعرض نايابدر ديو اظهار غضب ايلدكده امام دريا
افضال زيرا اهل حرب سنك اوزريكه قتل آمنين كبی شرعا حلال اولميان شيئی شرط ايدوب سن دخی آنلرك
اوزرينه قتل مسلمين كبی شرعا حلال اولميان شيئی شرط قيلديك وهر شرطكه كتاب اللهه مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالی ولا تزر وازرة وزر اخری ديو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دينيه سين استكمال ايلدكده خليفه نازك
مزاج يا ابا حنيفه بن سنی برامر مهم ايچون اصلا دعوت ايلمدم الا سن بكا استمديكم وجهله جواب ويرديك قالقكز
حضورمدن ديو جمله‌سنی اخراج ايلدی بعده ايرته‌سی كوننده خليفه عدالت شعار ينه جميع علماسنی جمع واحضار ايدوب
ديديكه يا ابا حنيفه سنك قولك قول صواب ايدوكی عندمده بديدار اولدی لكن شمدی بز آنلرك رهنلرينه نه معامله
قيلمق سزا واردر امام كرامت نثار ديديكه ابتدا بو مسئله يی ينه حضار علمادن استفسار قيل پس آنلردن
استفسار قيلندقده معلوم ميز دكلدر ديو جوابدن عجزلرين اظهار ايلديلر بعده امام فضلت دثار ديديكه
اوزرلرينه وضع جزيه برله اهل ذمت قيلمق سزاوار در خليفه نصفت مدار علتندن استخبار ايلدكده
امام دقايق آثار بو وجهله كشف استار اسرار قيلديكه هر هو نين خر قومين سنك رهنك سكا رد
اولنجيه‌دك عندكده احتباسه راضی اولمشلرايدی شمدی سنك رهنك قتل اولنوب سكا ردلری متعذر اولمغله
آنلرك تأبيد احتباسلری استقرار ايلدی اولبابده خليفه عالیشان قول امام اصابت نشانی استحسان
وتحسين فراوان واحسان بی كران ايله مسرور وخندان سعادتخانه سنه اعاده برله اول جوهر فردی ممتاز

مطلب اذا التجأ بلينيز عثار ابسرهما

مطلب قصة غريبة يظهر منها فضل امامنا ابی حنيفة رضی الله عنه

اقران

اقران ايلدی سؤال اولنورسه كه قول امام ابی حنيفه رضی الله عنه اوزره شرط مذكور غير حلال ايكن
نيچون امام محمد رحمه الله تعالی شرط مذكور اوزره اعطاء رهنی استحلال ايلدی جوابده ديرز كه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تداركی ممكن اولميان بر شيئك اثبات وتفويتنی موجب اولمايوب مسلمينك دخی آنلره احتياجلری
بركاه اولمغله آنلر حلال كوريلمشلردر اما شرط مذكور اوزره قتل رهن مشركين تداركی ممكن اولميان
تفويت نفسی وابطال امانی موجب اولوب مسلمينك قتل رهنه احتياجلری عدم الاحتمال اولمغله قتل مزبور
استحلال اولنماز واكر مسلمين ومشركين رهنلرين بر بر ينه اخذ واعطادن صكره مسلمين كندو رهنلرين
ايادی مشركيندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلری ظاهردر زيرا بالاده فقهات بيان ايلدبك كه اهل حرب
حبس مسلمينده واو بطريق الرهن ظالملردر وازاله ظلم ممكن ايكن تقرير ظلم اوزره اعطاء امان غير جائزدر
ومسلمين كندو رهنلرين اخذدن صكره خوف مشركيندن آمين اولنجيه دك ردرهنلری لازم اولميوب
بعد الامن لازم اولور ومعنای معهود غدر مسلميندن معدود اولماز وبو حكمك نظيری باب من الرسول
والمستأمن اذا خيف ان يدل علی بعض عورات المسلمين اثناسنده بيان اولنديكه امير عسكر معسكرده بولنان
مستأمنلردن بعض خيانت احساس ايلدكده اول خيانتلردن امين اولنجيه‌دك آنلری خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرينه رد ايلمك جائز وشايان كوريلور وما نحن فيه‌ده دخی رهن مشركين امانمزده بولنمقله جواز
احتباسلری معسكرده بولنان مستأمنينه قياسله نمايان اولور بو صورتده مشركين رهن مسلمينی اعطادن
امتناع ايتمكله يدلرندن انتزاعلری محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللری حلال كوريلور زيرا يدلرنده بولنان
احرار مسلميندن بر قوم ايكن اهل حرب آنلری بغير حق ادخال دارلرينه عازم اولمقله اول مظلومينی ايادی ظالميندن
تخليص ايچون مسلمين اوزره وقت قدرتلرنده قتال ايلمك لازمدر بو تقدير اوزره اهل حرب مسلمينه خطابله
بز سزلرله ابتداء امردن قتال ايتمز انجق سز بزم رهنلريمزی رد ايتمدكجه بز دخی سزك رهنلريكزی اعطا ايتمز
ديو قطع جواب ايلسه‌لر نظر اولنور اكر مسلمين باعث مواعده‌لری اولان خصوصده مشركيندن خائف
ومتحرز ايسه‌لر لدی القدرة رهن مشركينی ويرميوب اخذ رهن مسلمين ايچون ابتداء قتال ايتملری جائز كوريلور
واكر متحرز وخائف دكللر ايسه كركدر كه حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولميه‌لر اما صورت
اولی بشقه‌در كه آنده ازاله خوف ايچون حبس رهنه احتياج مسلمين قائم اولمغله رهنلرين رد ايتميوب همان
يدلرندن رهن مسلمينی استخلاص ايچون قتال ايلمك لازمدر واكر صورت مفروضه‌ده بعد المواعده مشركين
رهن مسلمينی اخذ ومنعه‌لرينه ايصال ايلسه‌لر مسلمين ايچون نبذ عهد ايتمدكجه آنلر ايله قتاللری حلال كوريلمز
اما منعه‌لرينه قبل الوصول حكم مسئله بشقه‌در كه قتاللری استحلال اولنور وجهی اولدر كه قبل الوصول
قتاللری استرداد رهن ايچون اولوب نقض مواعده‌يه بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ايچون
اولميوب نقض مواعده‌يه مؤدی اولور و برسنه كامله ترك قتال اوزره مواد عه‌لری صحت اوزره واقع اولدقده
البته قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بليغ البيان بلغه الله تعالی الی ابلغ المن والاحسان ديركه
اهل حرب مفادات ايچون اسراء مسلمينی كتوروب هنوز ممتعين اولدقلری محلده فدا ايله ندايه شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ايله برابر قصد رجوع ايلدكلرنده مسلمين تعاقب ايدوب اسراء مسلمينی
يدلرندن تخليصدن فضله كندو مالليرين دخی اخذ ونفوسلرين اسره ابتدار ايلسه‌لر قوم مذكورين فی الاصل
اصلا امانمزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمين بالجمله سزا واركوريلور بو صورتده تخليص اولنان اسراء
مسلمينده عبيد وجواری وار ايسه مولالری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قيمتلريله اخذه كسب اقتدار ايدر كه
اصابتلری بطريق الاغتنام ايدوكی بديداردر اما اهل حرب مفادات ايچون بطريق الاستيمان كلوب مفادا تلری
متفق اولمامغله اسراء مسلمينله برابر قصد رجوع ايتدكلرنده حكم مسئله بشقه‌در زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اولبابده منعه‌لرينه وصوللرندن اقدم عبيد وجواری يدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذكورين امانمزده بولنمقله
قيمتلری آنلره ايصال وانفاذ اولنور وصورت استيمانلرنده دخی تخليص عبيد وجواری ايچون قتال مسلمين جائزدر كه
ايادی مشركيندن استخلاص مسلمين واجب ايكن اهل حرب تسليملرندن امتناع ايتدكلرنده قتل نفوس مستأمنينه
باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمين ظاهر ومتبيندر كوره‌مزميسنكه دار اسلامده بر مستأمنك عبدی قبول اسلام
ايتمشيكن بيعندن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ايلسه بيع اوزره قتالی جائز وسزاوار كوريلور زيرا مستأمن عقد
امانله احكام مسلمينی التزام ايتمش اولوب بيع عبد مسلم دخی احكام مسلميندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قيام ايتمشدر اكرچه مستأمن قبل بلوغ المأمن امان مسلمينده متحيردر اما التزام ايلديكى احكام مسلميندن
امتناع ايلدككده اول حكمه اجبار اوزره قتالى جائزدر و مسئلهٔ سابقه دخى خصوص مرقومده
بو مسئله يه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغير والكبير من السبي وغير ذلك * يعنى اسراء مشركيندن رجال واطفال وسائر اجناس اموالله
مفادات اسراء مسلمينك تفصيل احواليدر مؤلف مشكلكشا بوأه الله تعالى فى الجنة على ما يشاء ديركه اهل حرب
اسراء مشركينى اسراء مسلمينله مفاداته طلبكار اولدقلرنده امير سريه ايچون مساعدهٔ مفادات جائز وسزاوار
كوريلور بشرط آنكه اول بابده رضاء اهل سريه دخى آشكار اوله وحكم مقررده اسراء مشركيندن رجال ونسا
وصبيان اسلاملر يله حكم اولنمدقجه برابردر زيرا تدبير حرب وتوفير منفعت مسلمين عهدهٔ اميره منوط ودار الحربده
مفادات اسرا تدبير حربدن اولديغندن بشقه منفعت مسلمينى موجب ايدوكى امر مضبوطدر زيرا مفاداتله اخذ
ايده جكلرى مسلمين جانب اسلاميايدن بعض اموره كفايت جهتيله اعطا ايده جكلرى مشركيندن اعظم ايدوكى
مستبيندر انجق مأسور يندهحق سريه ثابت اولوب مفادات دخى محل حقلرندن اسقاط حقلرينى مستلزم اولمغله
اول بابده رضاء سريه شرط لازم قيلنمشدر كذلك دار اسلامه بعد الاخراج دخى اسلام اسرايه حكم شرعى لاحق
اولمدقجه ينه آنلر يله مفادات مسلمين جائز ولا يقدر حتى صبيان اسرانك آبا وامهاتلرى يانلرنده بولندقلرنده
بانفسهم اسلامى وصف وتعقل اوزره قبول ايتمدكجه حكم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخى
شاملدر كذلك آبا وامهاتلرى دار يمزده هالك اولسه لر حكم دينده تبعيت موتله منقطع اولمامغله ينه مفاداتلرى
جائز ومتسعدر كورمزميسنكه اهل ذمت دار يمزده هالك اولمغله اولاد صغارلرى حكما سلك اسلامه منسلك
قيلنماز كذلك صبيان مرقومينك آبا وامهاتلرى يانلرنده ايكن اهل حرب انجق صبيانله مفاداته طلبكار اولسه لر
مفادات مزبوره ابوينى ايله تفريق بينلرين موجب ايسه ده ينه جائز وسزاوار اولور زيرا تفريق مذكور حق اوزره
تفريقدر كه مسلمينى ايادى مشركيندن تخليص ايلمك صبيانله ابوينى بينلرين ترك تفريقدن اجر وفضيلت جهتيله
اعظم ايدوكى رسيدهٔ تحقيقدر اما اسراء بالغينده مالله مفادات ممنوع اولديغى كبى صبيانده دخى غير مشروعدر كه
صغير ايكن كبير اولوب نسلى ظاهر وقتاله قادر اوله جغى مجزوم ومقطوعدر اما ظهور نسلى مأمول اولميان
پير وپيره زن شقه دركه آنلرى بطريق المفادات تسليم مشركينده قتال اوزره تقويتلرى معدوم ايكن صبيانده
معناى تقويت محقق ومجزومدر واكر اهل سريه ياخود اهل عسكر اسراء مشركينله مفادات مسلمينه رضا ويرمزلرسه
اميرلرى اول مفاداته مباشرت ايده مز مكر قيمتلرين مسلمينه تعويضله حقلرين قضا ايده انجق اسراء مشركين
رجال بالغين ايسه لر مفاداتلرينه سريه وعسكر راضى اولمسه لر دخى قبل القسمة آنلر ايله مفادات امير جائز
ومرضى كوريلور زيرا امير ايچون اسرادن رجال بالغينى قتل ايلمك شرعا ممكن وقتل مذكور منفعت تخليص مسلمينى
موجب دكل ايكن ابطال حق غانمينى متضمندر پس منفعت تخليصى متضمن اولدقده امير اكا بطريق الاولى
متمكندر اما اسرادن نسا وصبيان واموالدن كراع وسلاح وغير يلرندن حق غانمينى ابطال ايلمك امير ايچون
مشروع اولمديغى كبى رضاء غانمين بولنمدقجه اشياء مزبوره ايله مفادات اسراء مسلمين دخى ممنوعدر مكر
بيت المالدن غانمين ايچون تعويض قيمتلرينه شروع ايليه وبعد القسمة امير رجال بالغينله دخى مفاداته قادر اولماز
مكر صاحب سهمك رضاسى ظاهر اوله زيرا بعد القسمة امير ايچون قتل رجال دخى حلال اولمامغله بعد القسمة
رجال بالغين ذكر اولنان نسا وصبيانله همحال اولمشلردر لكن بوصورتده اصحاب سهام رجال بالغينله مفادادتدن
امتناع ومشركين دخى رجال مذكورين اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمين اوزره عزم واجماع ايلسه لر كركدركه
امير مال بيت المال اول رجالى اشترا بعده آنلر ايله عقد مفاداتى ايقاع ايليه بوصورتده مولالرى بيعلرندن دخى
امتناع ايدرلرسه كركدركه امير آنلرى قيمت عدلله تقويم واول قيمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ايليه
زيرا رجال مذكورينله مفادات اسراء مسلمين امير بيت المالدن تعويض ايده جك اولدقده نصكره مولالرى اوزره
دخى واجبدر پس امتناع ايتدكلرنده امير مولالرينك منابلرينه نائب اولور نظيرى شولذميدركه عبدى قبول اسلام
ايتمشيكن بيعندن امتناعه قيام ايليه ذمى مسفور اوزرينه واجب اولان حقدن امتناع ايتمكله امام آنك منابنه نائب
اولوب بيع عبدى التزام ايدر كذلك اهل حرب دار يمزده بولنان اهل ذمتك بالتبعيه اهل ذمتدن اولان عبيد كفارلر يله
مفادات اسراء مسلمينه طلبكار اولسه لر كركدركه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ايليه زيرا احرار
اهل ذمتله دخى رضالريله مفاداتمز جائز اولدقده عبيدلرى ايله رضاء مولالرى بولندقده جواز مفادات بطريق الاولى

مطلب حكم التبعية فى الدين لا يسقط بموت الابوين

ظاهر ومتميزدر واول بابده رضاء عبيد غير معتبردر كه آنلر مماليك اولوب مماليكك دخى ملكدن ملكه انتقاللرنده
رضا وعدم رضالرى مطمح نظردن كلدر واكر مولالرى رضا ويرمزلرسه كركدركه امام آنلردن اشترا وثمنلرين
بيت المالدن قضا ايليه واكر بيعلرندن دخى امتناع ايدرلرسه كركدركه قيمت عدلله تقويم واول قيمتله خواه ناخواه
يدلرندن انتزاع ايليه زيرا ذل مشركيندن اسراء مسلمينى تخليص ايچون اميرك ولايت انتزاعى املاك مسلمينده
ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطريق الاولى متثبت اولور واكر امير عسكر اسراء مشركينله قبل البيع والقسمة
اهل حربه اسير اولان احرار مسلمينى مفادات ايلدككده اهل عسكر بزاشبو تخليص اولنان مسلميندن
اسرامزك قيمتلرين اخذ ايده رز ديسه لر قوللرينه بروجهله التفات اولنماز زيرا مسلمين مزبورين مفاداتلريله
امرايتمشلردر وامرلرى يوغيكن بعض مسلمينك اموال خاصهلرى ايله مفادات اولنسه عوضدن برشيئله اوزرلرينه
رجوع اولنماز پس غنيمتدن اولان نسنهلر ايله مفاداتلرنده رجوع اولنمامق بطريق الاولى در اما مسلمين مرقومين
اميردن اسراء مشركينله ذمتلرنده غانمين ايچون دين اولمق اوزره مفاداتلرين رجايه اقدام ايلسه لر بوصورتده
رعايت شرطلرى التزام واوزرلرينه قيمت فدالرى الزام اولنور وقيمت مزبوره بدل غنيمت اولوب حكم مبدلده
اولمغله بعد الاخذ غنيمته وضع وتسليم وبعد التخميس باقيسى بين العسكر تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده
مفاداتله امر ايلين اسراء مسلمين احرار اولميوب عبيد وجوارى بولنسه لر بوصورتده امام بذل ايلديكى
فدا ايله آنلرى اشترا قيلمش كبى اولمغله همان آنلرى اخذ ومجراى غنيمتده جارى قيلر ومولالرى دخى ديلرلرسه
آنلرى غنيمتده ترك وابقا وديلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قيمتلريله اخذ والتقا ايدرلر واول قيمتلرى
دخى امام المسلمين ينه غنيمته القا ايدر واول بابده نظر اولنور اكر فدالرنده ويريلن اسراء مشركين رجال
بالغيندن ايسه لر بوصورتده اسراء مشركينك قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوى ياخود
مقدار فاحش يا غير فاحش ايله اقل يا اكثر اولديغنه اعتبار اولنميوب همان تفصيل مشروح اوزره
مفاداتلرينه ابتدار اولنور زيرا امام ايچون قبل القسمة اسراء مشركينك رجالنده ولايت قتل دركار وقتلرى
بلا عوض ابطال حق غانمينى موجب ايدوكى اشكار ايكن ما نحن فيه كبى عوضلرنده اخذ اولنان عبيد وجوارينك
قيمتلرى آنلرك قيمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولايت امام بطريق الاولى بديداردر واكر اسراء
مشركين نسا وصبياندن ايسه لر بوصورتده ينه نظر اولنور اكر قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوى
ياخود مقدار يسير ايله متفاوت ايسه مفادات مزبوره بيع غنائم منزلنده اولمغله تقرير مزبور اوزره رضاء غانمين
بولنمازسه دخى امام ايچون ولايت مفادات ينه ثابت اولور واكر قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرندن مقدار
فاحش ايله اكثر ايسه بوصورتده رضاء اهل عسكر بولنمادقجه امام ايچون عدم جواز مفادات اظهردر
مكر كه امام بعض قيمتلرين تمام قيمتلرينه قياس اوزره بعض مواددده تمام قيمتلرين ادا ايلديكى كبى ما نحن فيهده
دخى غانمين ايچون بيت المالدن فضلهٔ قيمتلرين قضا ايليه بوصورتده دخى كركدركه اول عبيد وجوارى ايله
فضلهٔ قيمت فدالرين جمع ايدوب اولا خمسنى ترفيع بعده اربعهٔ اخماسنى بين الغانمين توزيع ايليه بوندنصكره
معلوم اوله كه فكاك اسراء مسلمين انجق شول ارض اوزره تحميل اولنور كه اسراء مرقومين اول ارضك قرب
ووراسنده دفع اعدا ايچون قتال ايتمش اوله لر يعنى اول ارضك خراجندن اخذ وتحصيل وفدالرينه صرف وتحويل
اولنور زيرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمايت ارضله حاصل وحمايت دخى انجق اول ارضدن دفع اعدا ايچون
قتال ايلين طائفهٔ مقاتله ايله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسير اولوب مفاداتلرى لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعده سى
اوزره اول ارضك خراجى مفاداتلرينه تعيين اولنمغى مستلزم اولور اما ارض مرقومه عديمة الخراج ايسه سائر اراضى
اسلامك خراجندن اخراج اولنور زيرا اراضى مسلمينك بعضيسندن دفع اعدا ايچون قتال ايلين البته جملهسندن
اقتال ايتمش اولور كه مقصود اهل حرب لدى القدرة استيلاء جميع اهل اسلام ايدوكى ظاهر اولمغله بعض اراضى
مسلميندن دفعلرى بابنده قتال ايلين جميع اراضى مسلميندن دفعلرينه مباشر اولمش اولور بوندنصكره مؤلف مصيب
المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمين معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبى هوازن ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم اهل هوازن قبول اسلام اوزره ورود ايلدكلرنده التى بيك مقدارى سبايالرين اوزرلرينه مردود قيلمشلردر
واجمال قصهلرى بووجه اوزره مسروددركه بعد انقضاء الحرب قبيلهٔ هوازندن ايلچيلر وفود ايدوب رسول الله
عليه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجاى انعامله يا رسول الله اشبو حظيره لر يعنى آغللر ايچنده حبس وحفظ
اولنان سبايادهبعض عمات وخالاتك دخى واردر اكر سنكله ميانمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمين يحمل على الارض التى يقاتلون من ورائها

وغیریلری مثللو جابره میانلرنده دخی متحقق اولیدی البته آنلر دخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدرلر ایدی حال آنکه سن بروا حسانده جمیع عالمدن فائق وصله رحمده مجموع بنی آدم اوزره متفوقسین دیو وسیلهٔ ارحامله اطلاق اسرالری بابنده استرحام ایلدیلر وعرض قرابتله مبنای استشفاعلری اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم هوازندن اولان بنی سعد ایچنده استرضاع اولنمشلر ایدی مترجم فقیر دیر که سبایاده بعض عمات وخالاتک دخی واردر دیدکلری اکامبنیدر که قبیلهٔ مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیمه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهانك اخواتی خاله لری اولوب رضاعا والدلری اولان ابی کبشه نك اخواتی دخی عمه لری اولمشلر در حتی رضاعا همشیره لری اولان شیما بنت ابی کبشه دخی اول سبایاده بولندیغی مرویدر وغزوهٔ هوازن که غزوهٔ حنیندر اعاظم غزوات سید الانبیادندر که کتب سیرده بسط وانبا اولنمشدر انتهی واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت قیلدقلرنده قلب پرر أفتلرینه مزید رقت عارض اولوب دیدیلر که صلوة ظهری ادا قیلدیغمزده سزلر قالقوب مقالهٔ سابقه کزی محضر ناسده اعاده ایدیکز پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لرین اعاده ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن سزلرك بو وجه اوزره قدومکزه منتظر ایدم سز تأخر ایلدیکز تا که سبایاده سهام مسلمین جاری اولدی بویله ایکن اول سبایادن بنم سهممه وسهام قریشه اصابت ایدنلری بن سیزه بخش وتسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامهٔ مسلمین استماع ایدوب جمیع مهاجرین وانصار بزلر دخی سهاممزه اصابت ایدنلری سزه بخش وتسلیم ایلدیك دیو اتفاق واجتماع ایلدیلر انجق مؤلفه دن عیینه بن حصن جمله یه مخالفت برله امابن وبنی فزاره بخش وتسلیم ایتمزز دیو بخل وضنت کذلك اقرع بن حابس دخی جمله دن مفارقت برله امابن وبنی تمیم بخش وتسلیم ایتمزز دیو اظهار خست ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف کلمه یی مشاهده ایتدکلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدین قبول اسلامله کلدیلر همان سزلر سبیلرینی اوزرلرینه رد وتسلیم ایدیکز و هر کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسه آنك ایچون هر رأس اسیر اوزره اول باول اصابت ایده جکیمز غنیمتدن آلتی عدد قلوص یعنی حدیث السن اولان دوه ویرمك اوزریمزه دین لازم اولسون دیو تطییب ومواعده بیوردیلر سن دخی اشبو قصه یی رحصه دن فهم ورؤیت ایدرسین که رسول الله صلی الله علیه وسلم رد اسراده رضاء غانمینی طلب وامتناع ایدنلر ایچون التزام عوضله مطیب قلوب بعده اسرایی رد وتسلیمله قوملرین نائل مطلب قیلدیلر ایشته بو حدیث کریم بو بابده ذکر ایلدیکیمز حکم حکیمده اصل قویم اولمشدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة * یعنی مسلمینك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه وموادعه لری مشروعه وغیر مشروعه اولمقده تفاصیل احکامی اشبو باب دقیق ابده مودعه در امام الائمة ابو حنیفه اتم الله تعالی له احسانه بکل تمه دیر که مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن موادعه ومصالحه لری جائز وسزاوار کوریلمز که مصالحه لری قتال مفروضك ترکنی یاخود تأخیرینی موجب اولمق درکار وامیر المؤمنین بلاضرورة آنی ارتکاب ایلمك ناصواب ایدوکی آشکاردر قال الله تعالی ولاتهنوا ولاتحزنوا وانتم الاعلون ان کنتم مؤمنین یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقده اصابت ایلین کسر وهزیمتله جهاددن ضعیف وعاجز اولمکز وجهادده قتل اولنان اخوانکز اوزره مغموم ومحزون اولمکز حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان اعلالرسز که سز حق اوزره لرسز وقتالیکز لله در ومقتوللریکز جنتده لردر اما مشرکین باطل اوزره لردر وقتاللری شیطان ایچوندر ومقتوللری نارده لردر یاخود من جهة العاقبة اعلالرسز که انجام کارده منصور وغالبلرسز اگر ایمانکز صحیح واسلامده قدمکز ثابت ایسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار دکللر ایسه موادعه ومصالحه لری جائز وسزاواردر که وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بی شماردر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اگر مشرکین صلحه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایدوب آنلرایله عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیر که ظاهر نظم کریم وقت ضرورت وغیری یه ممکن التعمیم ایکن وقت ضرورته خصوصنی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخی شك وتردده مستعمل اولان ان شرطیه ایله ایراد اولنمق تفهیم ایلمشدر انتهی وهم وقت ضرورتده مصالحه تدابیر قتالندر که مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنی حفظ واستکمال وبعده وقت قدرتنده مشرکین اوزره علو وغلبه سین طلب واستحصالدر کورمزمیسنکه طفل صغیرا ولا مص البان ماد ری ایله تحصیل قوت وقوت ایدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه کسب اهلیت ایدر پس بو بیانله متبین اولمشدر که نظر مسلمین

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعین ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمکندر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مصالحهٔ مشرکینه مباشرت واقدا ملری وبعده ائمهٔ مسلمینك الی یومنا هذا اولبابده مبادرت واهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله تعالی علیه دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرتده مدینه یه قادم اولدقلرنده جمیع یهود ایله موادعه واول وجهله صلح نامه تحریر ویهوددن هرقومی قدیمی حلیف ومعاهدلرینه کما کان الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ یهود اعداء رسول اللهه رسول الله اوزره اعانت ایتملرین دخی درج والصاق ایلدیلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدینه یه قادم اولدقلرنده طائفهٔ یهود بغی وطغیان ایدوب رسول الله علیه السلام ایله بینلرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتملریله رسول الله علیه السلام آنلره ارسال پیامله حضور شریفلرنده جمع ایدوب دیدیلرکه یامعشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم لتعلمون انی رسول الله یعنی ای کروه یهود قبول اسلام ایدیکز که سیف قتالدن سالم اوله سز زیرا سزلر البته بن رسول الله اولدیغمی جزما بیلورسز وفی روایة دیدیلرکه اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش ببدر یعنی ای کروه یهود الله تعالی بدرده کفار قریشه ایقاع ایلدیکی وقعه نك مثلنی سزلره دخی ایقاع ایتمکدن اقدم قبول اسلام ایدیکز ایشته بو حدیث جلیل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشدر واکر امام وقت ضعف مسلمینده موادعه یه مباشر اولوب اولبابده اهل حربدن اخذ جعله دخی قادر اولورسه آنك جوازی ظاهردر که بلا شیء موادعه سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ ماله جوازی امر باهردر ومال مزبور مقام خراجده قائم اولمغله بلا تخمیس موضع خراجه وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون تحریك خیل وبعیر ایتمدین ایادی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین غنیمتدن اولمدیغی قرآن مبینده فما اوجفتم علیه من خیل ولارکاب نظم متیندن ظاهر ومستبیندر کذلك وقت ضرورتده کندو دارلری اوزره غالبین اولان مرتدینله دخی مصالحه جائزدر که مسلمینده قوت قتاللری منعدم اولدقده مصالحه لری انفع ایدوکی ظاهر ومتمیزدر امامرتدیندن موادعه اوزره اخذ مال حلال کوریلیوب اهل حربدن استحلال اولنور زیرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا مجال بولنمدیغی کبی موادعه ایله دخی مجال محالدر بویله ایکن امام اخذ ایتمش بولنسه بردخی اوزرلرینه ردی جائز کوریلمز که مرتدین کندو دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب وکندولر اهل حرب اولمشلر ایکن نفوس واموالرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمامشلر در حتی مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلسه لر مالری غنائم قیلندیغی کبی موادعه ایله اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام ایتسه لر دخی رد اموالری بهر حال لازم اولماز کذلك بیان محرر اوزره اهل بغیله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه اهل بغیله موادعه یه احتیاج اهل عدل دخی اظهردر که آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلری مأمول ومنتظردر وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدر که آنلر قوم مسلمین اولملریله خراج رؤس منزلنده اولان جعل موادعه یی آنلردن اخذ ایلمك غیر مشروعدر حتی اخذ اولنمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزرلرینه ردی لازمدر که قوم مسلمیندن قتال ایله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلمك لازم اولدیغی کبی موادعه اوزره اخذ اولنان اموالرین رد ایلمك اقدم لوازمدر وعلی هذا مسلمین غلبهٔ مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب موادعه یه طالب اولدقلرنده مشرکین دخی اخذ اموال ایتمدکجه موادعه یه راغب اولمسه لر مسلمین حقلرنده تحقق ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ایلمك دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا دفع مشرکینه قوتلری یوغیکن موادعه اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلمسه لر مشرکین اموال ونفوسلرینه استیلا ایده جکلری بی ارتیاب اولمغله ارتکابلری اموالرین نفوسلرینه سپر قیلمغی ایجاب ایدر که معنای مزبور رأی صوابدر حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابلرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکه سپر قیلوب نفسکی دخی دینکه سپر قیل دیو امر وخطاب بیورمشلردر وحذیفة بن الیمان رضی الله عنهما دخی بر شخص خبیثله مدارات اوزره الفت ایدرایدی اخوانی بو مداراتنه راضی اولمیوب حذیفه یه سن منافقمسین دیو اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا ولکنی اشتری دینی بعضه ببعض مخافة ان یذهب کله یعنی حاشا بن منافق دکلم لکن بن بو مداراتمده دینمك بعضیسنی بعض آخری ایله اشترا ومحافظه ایده رم تمام دینمك زوالندن خوفم ایچون دیو جواب مرضی ویردی پس بو بیانله نمایان اولمشدر که تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم یکن غنیمة

مطلب موادعة المرتدین

مطلب لایجوز اخذ الجعل علی موادعة المرتدین

مطلب موادعة اهل البغی

مطلب طلب الموادعة من المشرکین باعطاء المال الیهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصديله بعض مالنى ويروب مشركينله مصالحه ايلمك حق مسلمينده جائز وشايانندر
اما مسلمينده دفع مشركينه قدرت وارايسه وجه مشروح اوزره موادعه لرى قطعا جائز وسزاوار اولماز كه موادعهٔ
مشروحه ده التزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنى الله تعالى ايمانله عزيز قيلمش ايكن نفسنى ذليل قيلمق
جائز اولمديغى آشكاردر ومؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشركينده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ
غزوة الاحزاب ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كراملريله وراء خندقده يكرمى كونه
قريب محاصره يه دوچار ومسلميندن هر برى شدايد كوناكون ايله برمرتبه ده زار وناچار اولديلركه واذ زاغت
الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آيت جليله سنده وصف حاللرى شرح واشعار اولندى
يعنى اى اهل ايمان اعدا كز جانب فوقكزدن وجانب اسفلكزدن كلديكى وقتده وابصار يكز نظر مستقيمندن
شخوص وحيرتله منحرف اولديغى وقتده وقلبلريكز خوفله حلقومكزه كلديكى وقتده والله تعالى حقنده
ظنون كوناكونه ذاهب اولديكز وقتده الله تعالى نك حقكزده ظاهر اولان نعمتنى ذكر ايديكز حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دركاه حقدن نيازايله اللهم انى انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشأ لا تعبد
يعنى يارب سندن عهد نصرتكى ووعد عنايت واعانتكى ايسترم يارب على التحقيق سن بزلرى كفاره مغلوب
ومقهور ايتمكى مراد ايدرسك بن خاتم الانبيا بولنوب ووجه ارضده اليوم بزلردن غيرى مؤمنين بولنما مغله سكا
بردخى عبادت ايدر كمسنه قالماز ديو دعا وتضرعه آغاز بيوردیلر بعده برروايتده رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى رؤساء مشركيندن عيينة بن حصنه ارسال سفير قيلوب يا عيينه بن انصارك مدينه ده حاصل اولان
اثمار واثماريك ثلثنى سنك ايچون وعد وتعيين ايلسم يانكده بولنان عسكرك ايله كرو بلاد غطفانه رجوع ايدوب
احزاب مشركينه امدادى تركله باعث خذلان اولور ميسين بكا اخبار قيل ديو اطماعله تعبير بيوروب عيينه دخى
اكر بنم ايچون نصفنى وعد وتعيين ايدرسكز اويله ايده رم ديو عهد وتقرير ايلدى، وبرروايتده عيينه جانب
رسول الله عليه السلامه ارسال پيام ايدوب يا محمد سن مدينه نك بو سنه ده حاصل اولان اثمار واثمارينى بزه ويريرسين
همان بز سنكله قتالدن رجوع ايدوب كفار قريشله بينلريكزى تخليه ايده رزسن همان آنلر ايله قتال ايدرسين
ديو عرض مرام ايلدكده رسول الله عليه السلام قبول تكليفندن نكول بيورملريله عيينه دخى بارى نصفنى
ويريرسين ديو نصف آخرندن نزول ايلدكده رسول الله عليه السلام بو تكليفنى قبول ايلديلر بعده سيد الاوس
سعد بن معاذ ايله سيد الخزرج سعد بن عباده رضى الله تعالى عنهما يى دعوت وخصوص مذكورده آنلر ايله
مشاوره يه مباشرتده ايكن عيينه دخى كلوب يا محمد بيتمزده عقد اولنان معاهده اوزره برشرطنامه تحرير قيل ديو
ابرامه مبادرت ايتمكله رسول الله عليه السلام تحرير شرطنامه ايچون دوات وصحيفه كتوريك ديو اظهار مسارعت
بيورديلر اول حينده سعدين مشار اليهما رضوان الله تعالى عليهما ديديلر كه يا رسول الله بو معاهده يى معاقده ده
سكا وحى الهى نازل اولديمى رسول الله عليه السلام ديديلر كه لا ولكنى رأيت العرب قد رمتكم عن قوس واحدة
فقلت اردهم عنكم يعنى وحى الهى نازل اولمادى لكن كوردم كه مشركين عرب سزه قوس واحده دن رمى سهام
ايتديلر يعنى حرب وعداوتكزده اتفاق ايلديلر بن همان بو طريقله آنلرى سزدن دفع ايتمكى تدبير ايلدم همان
سعدين سعيدين رضى الله تعالى عنهما ديديلر كه قوم غطفان كبى مشركين عرب زمان جاهليتده شدت قحطدن
علهن كه دم ايله آلوده قيلنمش دوه يوكيدر اكل ايدرلر ايدى ينه بزلردن تمرهٔ واحده اخذى خاطرلرينه كلمز ايدى
مكر كه دراهمله بزدن اشترا ايده لر ياخود بزلر بطريق المروة اطعام ايلديكمزده تناوله اجترا ايده لرشمدى يا رسول الله
الله تعالى سنكله بزلره تأييد واكرام وهدايت قيلمش ايكن بزلر بو نقيصه يى هيچ قبول ايدرمى يز بزلر آنلره انجق
سيف اعطا ايده رز يعنى قتال ايده رز اول حينده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامدن بو جلادتى
ادراك بيورملريله صحيفهٔ مصالحه يى چاك چاك ايدوب عيينه وقومنه اذهبوا لا نعطيكم الا السيف يعنى قالقوب
كيديكز سزه انجق سيف اعطا ايده رز ديو جواب سهمناكله طرد اهل اشراك ايلديلر حتى اول هنكامده كبار
انصاردن اسيد بن حضير رضى الله تعالى عنه كلوب كورديكه عيينه پيشگاه رسالتپناهيده اياقلرين اوزاتمش همان
غضب آلود حميت اولوب اول بى ادبى تأديبه نيت براه ديديكه ياعيين الهجرس اقبض رجليك اتمد رجليك
بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم والله لولا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لانفذت خصيتك بالرمح متى
طمعت فى هذا منا مترجم فقير ديركه عندمزده موجود اولان عيين ايكى يا ايله صيغهٔ تصغير اوزره واقع اولمشدر
بو تقدير اوزره آنكله مرادى عيينه به اسمى ايله على وجه الترخيم ندادر وهجرس كسرها ورا ايله شخص لئيم

وقرد ودب وثعلب وولد الثعلب معنالرينه درعيينه يه وصف تحقير قيلنمشدر اما صاحب المغرب كلام مزبورده
روايت صحيحه ياعين الهجرس در وعين كوز معناسنه در يعنى اى هجرسك يعنى قردلك ياخود وادئعلبك كوزى
ديمكدر صغردن كنايه ايله مرادى تحقيردر وصيغهٔ تصغير تحريف راويدر ديدى وعلى كلا التقديرين معناى كلام
اى فلان آيقلرك چك حضور رسول الله عليه السلامده آيقلريكى اوزادرميسين والله اكر رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حاضر اولميه لر ايدى ياخود سكا امان ويرمش اولميه لر ايدى رمحله خصيه كى
ثقب ايدر ايدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشديك ديمكدر ونسخهٔ حصيريدن خصيتك لفظى موقعنده
جبينك واقع اولمشدر بو تقدير اوزره معناسى رمحله برجنبكدن جنب آخريكه دك ثقب ايدر ايدم ديمكدر
انتهى يشته بو حديث صحيح التحديثدن نمايان اولمشدر كه وقت ضرورتده مشركينه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ
مسلمين جائز وشايانددر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مسلمينده احساس ضعف ايتدكلرنده
صلح مشروحه رغبت وميلان ايتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز واسن اردر كه انصاردن سعدين واسيد
رضى الله تعالى عنهم اجمعين حضراتى قريبا تحرير اولنسان قول جلاد تسيرلرين تقرير ايتدكلرنده رسول الله
عليه السلام حضرتلرينه قوت مقاومتلرى بديدار اولوب شق صحيفهٔ صلحه ابتدار بيتمشلردر واعطاء مال اوزره
مصالحهٔ مسلمينه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخى عدم رضالرينه بادى انجق مذلت مسلمينى
اشتمالى اولديغنه قصهٔ مذكوره ايله استدلال اولندى وحق مسلمينده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق
الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابتدار صب الله تعالى عليه النوال كالغيث المدرار ديركه امام المسلمين
بلاد حربدن بردارك اهلى ايله مصالحه ايلدكدنصكره اول دارك اهلندن بركمسنه برأسه چيقوب دار اسلامده
قطع طريق واخافهٔ ابناء سبيل ايتمكله مسلمين آنى اخذ وتحصيل ايلسه لر آنك بو فعلى نقض عهده تحميل اولنماز
زيرا اول دارك اهلى موادعهٔ سابقه ايله امان مسلمينده قائملردر كورمزميسنكه آنلردن بر بسى اول موادعه ايله
دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودار يمزده مستأمن بولنان برأسه قطع طريق واخافهٔ ابناء
سبيل ايتمكله عهدينى ناقض اولماز نته كيم فعل مزبور ذميدن صادر اولدقده عقد ذمتنه ومسلمدن واقع اولدقده
صحت ايمانه مناقض اولمازنكته سى اولدركه نقض عهدى انجق مجاهدهٔ قتال الله ظاهر اولوب شخص مرقومك
دخى منعه سى بوايدوب دار اسلامده مسلميندن ممتنع اولماغله فعل مزبورنده متلصص عدا ولنوب مجاهر اولماز
كذلك حدمنعه يه بالغ اولميه جق مرتبه ده برقاچ كمسنه لر فعل مزبور اوزره اتفاق ايلسه لر بو دخى ذكر اولنان فعل واحد
حكمنه الحاق اولنور كه كندولر غير ممتنع وساز اهل دارلرى بو فعللرينه راضى اولميوب بلكه مانعلردر اما اهل
منعه اولوب دار اسلامده بطريق المجاهره فعل مزبوره مباشرت ايلسه لر نظر ولنور اكر فعل معه ودلرنده ملكلرينك
واهل مملكتلرينك امر ورخصتلرى غير موجود ايسه انجق اشخاص مرقومين ناقض العهود قيلنورلر كه
فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ايكن اشخاص مرقومين منعه لر يله تمنع وتعزز اوزره خلاف موجب موادعه يه مباشرت
ايتمكلر يله ناقض عهد اولملرى بلا جدالدر اما ملكلرى واهل مملكتلرى موادعهٔ قديمه لرى اوزره محفوظلردر كه
آنلر سبب نقض عهده مباشرت ايتميوب ومباشرت ايدنلره راضى دكللر ايكن ذنب غير ايله مؤاخذه لرى غير ملحوظدر
واكر امر ورخصتلرى موجود ايسه بو صورتده اول دارك جميع اهلى نقض عهود ايتمش اولوب مسلمين قتنده
بو اور لرسه جمله سنى قتل وسبى ايلمك امور مباحه دن معدود قيلنور زيرا امرملكله فعللرى فعل نفس ملك موقعنده
واقع اولوب اهل مملكت ملكلرينه منقاد ورياست ملكلرينه راضى وموادعه ومقاتله ده ملكلرينه تابع اولملريله
ملكلرى نادعن عهد اولدقده اهل مملكتى آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اكا تابع
اولورلر مكر اول داردن بركمسنه ملكلرينك اشخاص مرقومينه امر ورخصتندن اقدم دار يمزه قادم اوله كه شخص
مزبور داريمزه امانله داخل اولمغله منعه سنه عودت ايدنجيه دك ينه امان اوزره سالم قيلنور واكر اشخاص
مرقومينك خروجلرينه امر ملكلرى بادى اولميوب انجق ملكلرى خروجلرينه واقف ايكن منعلرينه تصدى
ايلمسه بو دخى صورت امرايله برابر وآنك حكمى بونده دخى مقرردر كه اشخاص مرقومين ملكلرينه تابع ومنقاد اولوب
ان السفينة اذا المرينه مأمور مثلى اوزره آنلر امثالى سفهاسفاهتلريندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمور يندن
تعداد اولنورلر وهم ملكلرى اوزره اقتضاء موادعه ايله واجب اولان قادر ايسه منعلرينه ابتدار وغير قادر ايسه
حاللرينى جانب مسلمينه اخبار ايكن بو واجبى ترك واهمالى همان آنلره قتال الله امرى كبى اوله جغى آشكاردر مؤلف

مطلب الذمى والمستأمن لا يكونان
ناقضى العهد بقطع الطريق
واخافة السبيل مالم يكونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددیرکه امام المسلمین بعد المواد عة قتال مشرکین حق مسلمینده
انفع ایدوکنه عالم اولوب ملکلرینه نبذ عهد ایله بعث سفیر ایتمکله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدی لازم اولوب
جواز قتال مشرکینی مستلزم اولورزیرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملکلرینه قصد قتالی اخبار ایله نبذ
عهددن زیاده شیء آخر ایجاب اولنمازلکن بو صورتده ملك اهـل حرب اطراف مملکتنه خبر نبذ مسلمینله
ایصال منذرایده جك مقداری زمان منقضی اولمدقجه مسلمین اول طرفلره حمله و هجوم ایتملری جائز ومرضی
کوریلمز زیرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صکره اطراف مملکتنه ایصال ایچون زمانه محتاج اوله جغی
عندیمزده آشکار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهدیمز تام اولمدیغی بدیداردر اما بعد
مرور زمان اطراف مزبوره یه ورود خبر معلوم مسلمین اولمق واجب اولمیوب همان اوزرلرینه حمله و هجوملری
جائز ومناسب کوریلور زیرا مسلمین انجق ملکلرینه اعلام حال ایلمك واجب واطراف مزبوره یه اعلامی انجق
ملکلری اوزره لازم ومترتب اولمغله ملکلری آنلره اعـلام ایتمدکده هلاکلرین ملکلری موجب اولوب مسلمین
مستوجب اولمامشدر لکن آنلره خبر وارداولمدیغنه مسلمین علی وجه الیقین عالم اولورلرسه مستحبدرکه مسلمین
قبل الاعلام اوزرلرینه هجومه عازم اولمیه لرکه فرض مذکور اوزره هجوملری خدیعه یه مشابه وخدیعه دن تحرز
مسلمینه لایق اولدیغی کبی مشابه خدیعه دن دخی تحرزلری لایق ایدوکی ظاهر وغیره مشتبهدر اما صورت سابقه کبی
اهل حرب قتال مسلمین ایچون ارسال جنود یاخود امام المسلمینه نبذ عهد ایچون ارسال وفود برله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه درکه آنده مسلمین عدم وصول اخباره جازم اولسه لردخی هرطرفلرینه هجوم
وحمله یه عازم اولملری جائزدر زیرا اولبابده نقض عهد کندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلمیندن
اعـلام اوله جقلری متبادر در حال آنکه ملکلری اوزره لازم ایدیکه اطراف مملکتنه اعلام ایتدکجه نقض عهدده
عازم اولمیه بو صورتده دخی مسلمیندن برسرحدك اهالیسی جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلری
واصل اولمدیغنه جازم اولسه لر لایق دکلدرکه قبل النبذ والاعلام قتاللرینه عازم اوله لر لکن بو بابده نبذ واعلاملری
انجق علی سبیل الاستحبابدر یوقسه نقض عهد صنع ملکلری ایله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحمله لری جائز وصوابدر اما نقض عهود امام المسلمیندن واقـع اولمق بشقه درکـه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغـله ملکلرندن خبر واصل اوله جق مقداری زمانه دك امهاللرین مستوجبـدر
والحـاصل علی کلا التقدیرین نقض عهودده حال ملوکه اعتبار اولنورکه دارك دار الحرب ودار ذمت ودار امان
عداولنمسنده منعه سی مداردر ومنعه سی دخی انجق ایچنده نافذ الحکم اولان سلطانله استحضار اولنور حتی بردارك
سلطانی حربی اولدقده دار مزبوره حکم دار الحربده ادخال وایچنده بولنانلردن اسلام یاخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غیریلرین سبی ایلمك استحـلال اولنور واکر بلاد حربدن مسلمینله موادعین اولمیان قومك دارندن
برکسنه موادعین اولان قومك دارینه امانله دخول بعـده دار ثانیه دن دار اسلامه بلا امان حلول ایلسه مسلمین
ایچون اول کسنه اوزره سبیل وصول یوقدرکه دار موادعینه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه یه ملتحق اولمشدر
واهل موادعه استیمان جدید ایتمدین کلسه دخی داریمزده آمن قیلندیغی کبی آنلره ملتحق اولانلر دخی آمن ومطمئن
قیلنورلر کذلك اول کسـنه نك اهل داری بزمله موادعین اولان اهـل دار ایله موادعین اولوب دار ثانیـه یه
دخولدن صکره بزم داریمزه حلول ایلسه ینه اوزرینه سبیل وصول یوقدرکه بینلرنده منعقد اولان موادعه لری
بزبرینه منزلهٔ اعطاء امانده نزول ایتمشدر کورمزمیسـنکه بزلر موادعینزك دارلرینه ورود ایدوب اول کسـنه
دخی آنده موجود اولسه البته اوزرینه سبیل تعرضمز مسدوددر پس اول کسـنه دار الحربده بزلردن آمن ایکن
داریمزه خروج وحلـه امانیمزدن خارج اولمق ممکن اولماز اما اول کسـنه دار موادعینزه دخول ایتمدین همان
اهل داری ایله موادعینز میـانده منعقد اولان موادعه یه اعتماد ایله دارندن دار اسلامه حلول ایلسه فیء مسلمینه
موصول قیلنورکه بزمله اهل داری میانده عقد موادعه پذیرای حصول اولمامشدر کورمزمیسـنکه مسلمین
اکا کندو دارنده ظفریاب اولسه لر فیء اوله جغی بی ارتیـابدر کذلك مسلمین آنك اهـل داری اوزره هجوم ایله
آنلری اسیر ایلمك شرعا جائزدر واول کسـنه دخی حکم مزبورده داخل ومتحیردر پس وجه مشروح اوزره
داریمزده حاصل اولدقده کندو ایله موادعینز بینلرنده منعقد اولان موادعه نك اکا نفعی اولمامغله فیء مسلمینده
داخل قیلنور واکر موادعینزدن برکسـنه اهل حربدن موادعینلری اولان قومك داریـنه موادعه لری اوزره
داخل اولوب بزلر دخی اول دارك اهلی ایله قتـال واوزرلرینه استیلا وغلبـه یه نائل اولدیغمزده اول کسـنه

ابن سزك موادعینکزدنم و بو قوملـه موادعه مزاولمغله دارلرینه کلمشیدم دیو ادعا ایلسه بو قولی بلاحجة قبوله
سزا کوریلمز زیرا مسلمین آنی موضـع اباحت نفس وماله بولدقلرندن صکره دعوای حرمتی مسموع اولماز
مکرکه مسلمیندن اقامت بینه یه شروع ایلیه اولبـابده بینه سی قبول وامانی معتبر ومشروع کوریلورزیرا دعوای
موادعه دعوای عقد ذمت منزلنه انزال اولنوب شخص معهوددخی بن ذمی ایدم بو داره تجارت ایچون کلمشیدم دیمش
اولسه اسر وقتـلی حلال اولمدیغی کبی ما نحن فیه ده دخی حلال اولمیوب حکم امانده ادخال اولنور واکر
موادعینمز اولان اهل داری موادعینمز اولمیان اهل داراسیر ودارلرینه ایصال ایدوب یاخود اهل دار موادعینك
بعضلری کندو اهل دارلری اوزره خروج ومحاربه ایله اهل دار غیر موادعینه التحاق واتصال ایلدکلرندن صکره
مسلمین اهل دار غیر موادعین اوزره استیلا یله خوشحال اولسه لر اول قوم مأسورین وملتحقین دخی فیء مسلمینده
ادخال اولنورلر زیرا صورت التحاقلرنده کندو اهلی دارلریله منابذین ومحاربین اولملریله اهل دار اخرادن محسوب
اولدقلرندن بیننزده باعتبار الدار ثابت اولان حکم موادعه مسلوب اولمشـدر کذلك صورت اسرلرنده اهل دار
اخراده مقهور ومنفـلرندن بشبئه تملکدن ممنوع ومقصـر اولملریله آنلرده حکم دار اخری ظهور ایلمشـدر
امانـار اخرایه امانله دخوللری بشقه درکه مسـتأمنین امانله داخل اولدقلری دارك اهلندن عد اولنمازلر
کورمزمیسنکه اهل حرب داریمزه استیمانله داخل اولدقلرنده ینه کا اول دارلرینـه منسوبین اولوب مسلمین
آنلری اسـیر و داریمزه ادخال ایدوب یاخود آنلر اهل دارلریله منابذه ومحاربه اوزره داریمزه اهـل ذمت
اولمق اوزره خروج ایتـدکلرنده اهل داریمزدن محسوبین اولورلر واکر اهـل دار موادعه دن برعورت اهل دار
اخرادن برجـل ایله تزوج واول داره انتقـال واولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایله
مسرور اولسه لر اول عورت واولادی فیء مسلمینـده مسطور قیلنورلرکه عورت زوجنه تابعه در وزوجی غیر دار
موادعه دندر کورمزمیسنکه مسـتأمنه اولان عورت داریمزده مسلم یاذمی ایله تزوج ایلدکده اهـل داریمزدن
عداولنور اما اهل دار موادعه دن برجل اهل دار اخرادن برعورت تزوج واولادی حصول بولدقدنصکره اول عورت
اولادی ایله بلاامان داریمزه دخول ایلسه مسلمین ایچون کرك عورت وکرك اولادی اوزره سبیل وصول یوقدرکه
زوجنه متابعتله حکمی حکم اهل دار موادعه یه موصول قیلنمشـدر کذلك دارین مرقومتین اهالیسندن بریسی
اهل دار اخرادن برجاریه اشتراقیلسه اول دخی حکمده منکوحه ایله علی سوادرکه جاریه نك مولاسـنه متابعتی
عورتك زوجنه متابعتنه مماثل بلکه دخی اقوادر واکر اهـل دار موادعه دار اخری اوزره استیلا واهلنی کندولره
عبید واما یاخود کندولره اداء خراج ایتمك اوزره عقد ذمتله ابقا ایلسه لر مسلمینك آنلره دخی تعرضلری جائز وسزا
کوریلمز اما عبید واما قیلدقلری صورتده موادعه مزایله مالکینه ثابت اولان امان املاکلرینه دخی ثابت اوله جغی
بی کاندر اما اهـل ذمت قیلدقلری صورتده قوم مذکورین اهل دار موادعه دن اولوب تحت یدلرنده مقهورین
اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمین ایچون سبیل تعرض مسدوددر نظیرلری مسلمینله
اهل ذمتدرکه دار اهل ذمت جملهٔ دار اسـلامدن تعداد اولندیغی کبی اهل دار موادعه نك دخی دار اهل ذمتلری
جملهٔ دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بیننزده موادعه بولنمیان اهل دار اخری بلاد موادعین اوزره استیلا واهلنی
معاملهٔ مشروحه اوزره استبقا ایتمش اولسـه لر بو صورتده اول ایکی دارك هربرینـه هجوم مسلمین جائز وسزا
کوریلورکه بیـان سابق اوزره مقهورین حکم دارده قاهرینه تابع وقاهرینله میانه مزده عقد موادعه غیر واقعدر
وبزبو اصلی قریبا بیـان وحکم دارده معتبر اولان سـلطان وظهور احکام ایدوکنی افاده واعلان ایلدیك پس
موادعینمز دار اخری اوزره استیلا ایدوب اول دارده حکم نافذ حکم موادعین اولمش ایسه دار مزبوره دار موادعه دن
تعداد اولنور اما عکس قضیه اوزره اول ایکی دارده حکم نافذ حکم سـلطان دار اخری ایسه ایکیسی دخی دار
موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف کریم الخصال اکرمه الله تعـالی باکرم النوال دیرکه مسلمین دار الحربده
برحصنی محاصره ایله اشتغـال بعده اول حصندن متصرف اولملری اوزره اهل حصندن اخـذ اموال ایلسه لر
مال مزبور علی طریق القهر والغلبه اخذ اولنمغـله تخمیس اولنوب فیء مسلمینده ادخال اولنور اما مسلمین هنوز
ساحه لرینه نزول ایتمدین امام المسلمینه ارسال رسول ومال معلوم اوزره برمدت موادعه برله نیـل مأمور ایلسه لر
آنده حکم شرعی بشقه درکه مال مزبور بطریق القهر والغلبه محصول اولمیوب همان اهل حرب علی وجه الرضاء
آنی مبذول قیلدقلرنده امام المسلمین دخی اعزاز دین واذلال مشرکین ایچون اخذ وقبول ایتمش اولدیغندن خراج
وجزیه منزلنه نزول ایتمکله وجوب تخمیسی مشروع ومعقول کوریلمز واهل ذمتدن نقض عهد ایدنلر دخی اعطاء

ما الله موادعهٔ مسلمینه طالب اولدقلرنده مال مزبوری اخذ ایلمك حق مسلمینده جائز ومناسب کوریلور که
اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردر امامرتدین بشقه‌درکه بیان سابق اوزره آنلردن
موادعه ایچون اخذ جعل ایلمك جائز ولایق دکلدر نکته‌سی اولدرکه قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله
اخذ مال الله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز ومناسب کوریلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایلمك
بویله دکلدر کورمزمیسنکه بونلر مجددا ذمتی قبولله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله
اخذ خراجلری جائز ومرضی کوریلور وحکم معهود حق مرتدینده مفقوددر پس فریقین مذکورینندن
بطریق الموادعه اخذ مال دخی منوال مشروح المآل اوزره‌در اکن مرتدین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك
اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلور که اخذ رجالله
موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلرسه سالم قیلنوب ایتمزلرسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه
رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك
بهرسنه نساوصبیانلرندن یوز رأس ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری
دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل
اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه نساء مأخوذه‌ده اقامت حکم شرعه
مداردر بوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیداردر ومسائل محرره‌ده بهرسنه
اخذ اولنان رؤس مرتدین غیرمعینین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین وغیریلری آمنین اولملریله بعد الاخذ
هیچ برینی استرقاقمیز جائز وسزاوار اولیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلریمزه اسلام اوزره اجبار ایده‌رز آنلر دخی
قبول اسلام ایدرلرسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره‌ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نساوصبیانلرندن یوزعدد
رؤس معینه ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بومصالحه‌یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا
فرض مذکور اوزره امانمز رؤس معینه‌یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا
وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالیك مسلمینده داخل قیلنملریله موادعه‌ده آنلری
شرط قیلمق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور وبر قریبا بیان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز
واستحلال اولنماز لکن بویله ایکن امام موادعهٔ مرتدینده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبور بردخی اوزرلرینه
رد اولنمیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله‌سی ممالیك
مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوزعدد رؤس معینه ویرمك
اوزره موادعه‌یه راغب اولسه‌لر بوموادعه‌یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا
بروجهله ممکن اولمامغله کرك معین وکرك غیرمعین موادعه‌ده آنلری شرط قیلمق مرتدین اوزره اشتراط خراجی
متضمن اولماز واکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان برقومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه‌یه
اقبال ایلسه‌لر بونلرك دخی مواعده‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ
اصنام دخی استرقاق اولنمیوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر
انجق مرتدینله میانلرنده فرق واحد نمایاندرکه قوم مرقومین بهرسنه رجاللرندن یوزرأس ویرمك اوزره طالب امان
اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز امامرتدین بشقه‌درکه ذکر وبیان اولندی
بویله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه‌لرینی التزام ایدرسه کرکدرکه شرط قیلنان یوز رأسی رجال عربدن اخذ ایتمیوب
همان رقیقلرندن اخذه اقدام وآنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر ومعنای مزبور موادعه‌لرنده
اوزرلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی متبین اولمشدر امامرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن
تعیین اولنمق لازم اولماز وتعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته‌سی اولدرکه عبید مرتدین بعد الاخذ
قبول اسلام ایتمزلرسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق
هیچ فائده‌یی استلزام ایلمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکللردر حتی
اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده
واردر وشرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر وعبید عرب اول تملکه محلدر احرارلری
دکلدر ومؤلف اصابتمآب اصل کتابده مرتدینله مشرك عرب میانده فرق آخری اشراب واول بابده مزید اطناب

ایلشدر خلاصه‌سی اولدرکه مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب ومشروعدر
کورمزمیسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره دار بمزه امانله داخل اولسه بردخی دار الحربه
رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان اوزرینه عرض اسلامه مبادرت وقبول ایتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری
شول کسنه‌درکه قصاصا قتله مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر
اوزره امانله دار بمزه دخولی متحقق اولسه آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمزمیسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله
دار بمزه امانله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصت نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه امانله ورود والتجا ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا
ایدرلر ایدی پس عندیمزده ظاهر ومتحقق اولمشدرکه مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیرمستحقلردر
ومدعای مزبوره دلیل اولدرکه مرتدیندن استرقاق اولنان نسا وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب
مرتدیندن تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری تحلیل اولنماز اما
مشرکین عرب بویله دکلدرکه آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیء مسلمینه ادخال
اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری استحلال اولنور ایشته
بو بیانله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری نمایان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهرسنه
رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره مسلمینله موادعه ایتدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمیوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدرکه صورت مزبوره‌ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولندقلرندن بشقه امانمز آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیرممکن اولدیغندن اخذلری
مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز امامرتدین بشقه‌درکه امان واقع آنلری قتله غیرمانعدر حتی احرارلرندن
یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلرسه قتللرینه اقدام ایده‌رز وعربدن اهل
کتاب اولنلرك احکامی غیرعربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ
خراج ایلمك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر وذلیل
اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون
نظم جلالت نثاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری نصارای عربدن اهل نجران ایله بهرسنه بیك ایکی یوز حله که هرحله ازار ورداکبی ایکی لباسدن عبارتدر
ویرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی وحضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد
ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة اموالرین ایکی قات ویرملری اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستسعاف ایلدکلرنده جناب فاروق مراملرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ما شئتم
یعنی بو زکوة نامیله ویردیکیکز جزیه‌در سزدیلدیککز اسم ایله اکا تسمیه ایدیکز دیو اجراء حکم شریعت برله
رفع نزاع وخلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله
علی سبیل الموادعة جواز اخذ مااللری عندیمزده متعین اولمشدر ومؤلف کثیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره
قیاسدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلادت اشتمال ایله استدلال ایلمشکه قال امر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامر ان یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا
فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عربله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری
قبول اولنمامق اوزره امر ایلدیلر وعلی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلرسه
جزیه اوزره قتال ایله امر ایلدیلر مترجم فقیردیرکه قوم مذکوریندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه
جزیه ایسه قیاسله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مکر اثرده وارد اولان
لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه وحکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه
امام المسلمین قوم مرقومینله بهرسنه یوز رأس ویرملری اوزره موادعه ایلسه بوعقدی جائز ومناسبدر انجق
اول رؤس نفوس وذراریلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایلمك واجبدرکه امانیمز نفوس وذراریلرینه
شامل اولمغله اخذلری غیرقابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله ینه اوزرلرینه
ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم ودنانیر اعطاسنه عازم اولورلرسه آنی اخذ ایلمك

لازمدر که امان کبی جنسن مالدن اولمیان شیئله رقیق کبی جنس مالدن اولان شیء مباد له ده علی الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حکم شرعی وجه مشروح اوزره اخذ قیمتلرین املزمدر واکر قوم مرقومین فی الاصل
غیر وادعین ایکن هر رأس سنده نسا وصبیانلرندن یوز رأسی افراز وشونلری اخذ ایتمك شرطی اوزره بزه امان
ویریکز دیو مسلمیندن نیاز ایلسه‌لر رؤس مذکوره جائزة الاسترقاق اولوب فی الاصل تحت امانده داخله اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرامرلرینه جواز ویریلور دیو بیلمك کرکدر که موادعات مشروحه دن هر موادعه که امام آنك ضمننده
اخذ جعله اقدام ایتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلمینی ملاحظه برله مراد ایدرسه نقضنه اهتمام ایدر
اما اولبابده غدردن احتراز ایچون اطراف بلادلرینه خبر واصل اولنجیه دك نبذ وامهالی التزام ایدوب درجنك
اول قتاللرینه اقتحام ایتمك لازمدر وهر موادعه که ضمننده اخذ جعله اقدام ایتمش اوله آنده دخی اکرچه هرنه زمان
ملاحظهٔ نفعله مراد ایدرسه جواز نقضی مالا کلامدر لکن بوتقدیر اوزره جعلدن مأخوذ دن مدت باقیه نك
حصه‌سنی رد ایلمك اوزره بینه الزام ایلنورحتی اوچ بیك دینار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ایتمشیکن برسنه دنصکره
نقض موادعه یه عازم اولنسه آنك ایکی ثلثنی رد ایلمك لازمدر کورمزمیسنکه همان عقیب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جمیع مالی رد ایلمك لازمدر پس معنای مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالی رد ایتمکی
مستلزمدر اما مدت موادعه تماما منقضیه اولسه موادعه من رسیدهٔ انحلال اولمغله قتاللری بلا نبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ایله دار یمزده حاصل اولان مدت منقضیه اولسه دخی مأمننه واصل اولنجیه دك
حکم امانده داخل قیلنور زیرا دار یمزده حصولی امان اوزره واقع اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه حکم امانی
مرتفع اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة مما یصالح علیه المسلمون المشرکین فیسعهم قتالهم بعده اولا یسعهم * یعنی مسلمین مشرکینله
اوزرینه مصالحه ایتدکلری بعض شروطدن ناشی عقد موادعه ایتمشلرایکن ینه مشرکینله قتاللری جائز یاخود
غیر جائز اولان مواضعی فرق وتفصیلده فصل فاصل لازم التحصیلدر مؤلف صواب اندیش صانه الله تعالی
یوم الحساب عن کل تشویش دیرکه مشرکیندن برعسکر بعض مداین مسلمینی محاصره ایتملریله مسلمین نفوس
وذراریلری اوزره خوفه ذاهب اولوب مشرکینه خطابله سزه اون بیك دینار ویره لیم اوزریمزدن قالقوب
بلادیکزه کیتمك اوزره دیو عرض مطالب ایتدکلرنده مشرکین دخی اظهار رضا وقبض جعلله کسب ارتضا
ایلدکلرندن صکره مشرکین هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادین یاخود منصرف اولوب هنوز بلادلرینه واصل
اولمادین مسلمین آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه‌لر ابتدا بدء نبذ عهده محتاج اولمایوب کمال غفلتلرنده
دخی اوزرلرینه هجوم له قتیل واسیرلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین آنلره اعطاء امان ایتمیوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملری ایچون مالل رین نفوس وذراریلرینه فدا قیلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشرکین
دخی مسلمینی محاصره برله اخذ امواللرنده ظالمین اولدقلری نمایان اولمغله وقت قدرتده مسلمین آنلردن
انتقام ایلمك جائز وشایاندر قال الله تعالی ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ماعلیهم من سبیل یعنی البته اول کسنه‌لرکه
کندویه ظلم اولندقدنصکره ظالمدن انتقام ایلیه اول کسنه‌لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبیل یوقدر وقال تعالی
اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر مترجم فقیر دیرکه بوآیت شریفه ده یقاتلون کلمهٔ
منیفه سین نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالی بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قرار رحمهم الله تعالی بناء
فاعل اوزره روایت ایتمشلردر معناسی طرف مشرکیندن قتال اولنان مؤمنین ایچون یاخود مشرکینله قصد قتال
ایلین موحدین ایچون مباشرت قتاله اذن ورخصت ویریلدی طرف مشرکیندن ظلم اولندقلری سببی ایله
وعلی التحقیق الله تعالی آنلره نصرت ایتمکه البته قادر ومقتدردر دیمکدر وما نحن فیهده مدعای مذکور اوزره
استدلالده معنای مزبور کافی اولمغله اول مقدار ایله اکتفا اولندی بقیهٔ مزایاسی کتب تفاسیردن طلب واستقصا اولنه
انتهی وهم نبذ عهده احتیاج انجق غدردن احتراز ایچون اولوب عدم نبذ ایله غدر دخی انجق مسلمین آنلردن
اخذ مال ایلدکده ظاهر اولوب ما نحن فیه کبی انصرافلری اوزره بطریق الرشوة اعطاء مال ایلدکلرنده ظاهر
اولمدیغی واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزکله مصالحه ایده لیم اوزریمزدن
قالقوب بلادیکزه کیتمك شرطیله سز اون بیك دینار اعطا امزاوزره دیو بسط کلام یاخود مشرکین مسلمینه خطابله
بزمله مصالحه ایدیکز اوزریکزدن قالقوب بلادیمزه کیتمك شرطیله بزه اون بیك دینار اعطا کز اوزره دیو عرض مرام
ایتمش اولسه‌لر بو صورتلرده مسلمین نبذ عهد ایتمدکجه یاخود مشرکین بلادلرینه رجوع ایتمدکجه حمله وهجوملری

حرام اولور زیرا بین الفریقین صلح وموادعه معقود اولدقدنصکره قبل وصول المأمن بلا نبذ قتاللری غدر امادن
معدود وحرمت غدر دخی مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جاری اولمغله عقدی مسلمین ومشرکیندن
فریقین جانبندن واقع اولودمله البته جانب آخره دخی شامل وساری اولور کذلك احد الفریقین فریق آخره خطابله
فسالحکم سزکله مقاتله ایده لیم یاخود تتارکلم سزکله متارکه ایده لیم یاخود توادعکم سزکله موادعه ایده لیم
یاخود تؤمنونا ونؤمنکم سز بزه امان ویریکز بز دخی سزه امان ویره لیم دیو بسط کلام ایلسه‌لرینه قبل وصول
المأمن بلا نبذ قتاللری حرام اولور کورمزمیسنکه احد الفریقین فریق آخر اوزره شرط بدل ایتمشیکن الفاظ
مذکوره دن برینی ذکر ایلسه‌لر کاندنصکره بلا نبذ قتاللری حلال اولماز پس شرط بدلده دخی استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمین بلا ذکر البدل همان مشرکینه اوزریمزدن قالقوب کیدیکز دیوب مشرکین دخی
امتثال ایلسه‌لر مسلمین تعاقب ایدوب بلا نبذ قتال وقتاللری حلال کوریلور پس مشرکینه انصرافلری اوزره اعطاء
مال ایتدکلرنده دخی استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صکره قتاللری بلا نبذ حلال کوریلمك انجق بلوغ
مأمنلرینه دك مدد واتصال اولنوب بلوغلرندن صکره قتاللری استحلال اولنور زیرا موادعهٔ مشروحه مسلمیندن
علی الاطلاق انصرافلری اوزره واقع اولوب انصرافلری دخی بحسب العاده جانب مأمنلرینه اوله جغی ظاهر
وشایع اولمغله ما نحن فیهده مسلمیندن انصرافلری انجق مأمنلری اولان دار الحربه راجع اولمریله حاصل اولور
وکلام مطلق دلالت عرفله مقید قیلنمق امر محققدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ایده لیم بزدن منصرف اولنجیه دك بزمله مقاتله ایتمکز اوزره معناسنی نعطیکم کذا علی ان
لاتقاتلونا حتی تنصرفوا عنا لفظی ایله ادا قیلسه‌لر بودخی ذکر مصالحه وموادعه ایله علی سوادرکه قاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعی جانبیندن حاصل اولمغله ذکری موجب موادعه اولان جانبیندن اشتراط ترك قتالی مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ایله تصریح همان لفظ عقد ایله تصریح منزلنه نازلدر واکر سزه شومقداری نسنه اعطا ایده رز
اوزریمزدن منصرف اولنجیه دك بزدن برفردی قتل ایتمکز اوزره مفهومنی نعطیکم کذا علی ان لا تقتلوا منا احدا
حتی تنصرفوا عبارتیله تفهیم ایتمش اولسه‌لر بوصورتده بلا نبذ هجوملری تجویز وتسلیم اولنور کذلك سزه
شومقداری نسنه اعطا ایده رز بزدن برآی کف ید ایتمکز اوزره مفهومندن نعطیکم کذا علی ان تکفوا عنا شهرا
عبارتیله تعبیر ایلسه‌لرینه بلا نبذ قتاللری تجویز وتقریر اولنور که بو عباره‌لرده اهل اسلام نفسلری اوزره اهل حرب
ایچون کرك صریحا وکرك دلالة شرط امانی التزام ایتمشلردر اما سزکله مصالحه یاخود موادعه ایده رز بزدن
برآی کف ید ایتمکز شرطیله سزه شو مقداری نسنه اعطا امزاوزره مؤداسنی نصالحکم اونوادعکم علی ان نعطیکم
کذا علی ان تکفوا عنا شهرا لفظی ایله ادا ایتمش اولسه‌لر بوصورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ایتمدکجه قتاللری جائز
وسزا کوریلمز زیرا لفظ مصالحه یاخود موادعه یی تصریح وبیانله اهل حرب ایچون مدت معینه ده نفسلری
اوزره شرط امان ایلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخی توقیتی محتمل اولمغله موادعه
دخی توقیته متحمل اولدیغندن شهر معین منقضی اولمدقجه حکم امانلری منتهی وزائل اولماز لکن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه انجق شهر هلالی معتبر اولوب تمام ونقصا نندا اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قیلنمش ایسه تماما اوتوز کون اوزره حملی برقرار اولور زیرا شهورده هلال اصل اولوب ایام ثلثین بدل ایدوکی
صوموا لرؤیته وافطروا لرؤیته فان غم علیکم فاکملوا شعبان ثلاثین یوما یعنی رؤیت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤیت هلال شوالده افطار ایدیکز واکر هلال اوزریکزه مختفی ومستور اولورسه شهر شعبانی اوتوز کونه اکمال
بعده صیامله اشتغال ایدیکز حدیث شریفندن معلوم وبدله مراجعت قیام اصلله ممکن اولمیوب انجق فوات
اصلله ممکن اوله جغی امر مجزومدر واکر مسلمین اهل حربله سنهٔ مستقبله ده کف یدلری اوزره مصالحه‌یه ابتدار ایتمش
اولسه‌لر عقد صلحلری غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه سنهٔ معهوده اون ایکی شهور هلالیه اعتبار اولنور
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ایسه بوصورتده
شهور آتیه دن اون برشهر هلالله اعتبار وایچنده عقد صلح اولنان شهر دخی ایامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ایام باقیه عد وشمار واون اوجنجی شهردن اکا ضم ایله اوتوز کونه ابلاغ مقدار قیلنور وقول مذکور
امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما نك قول منصورلریدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جمیع شهور ایام ایله اعتبار وهر بری اوتوز کونه ابلاغله تکمیل مقدار قیلنور
وبزشرح المختصرده عدت واجاره مسائلی میاننده بو اختلافلرین بسط وبیان ایلدیك وامامین همامین توجیه

مطلب الطلاق من الكلام يتقيد بدلالة العرف

مطلب الحرمات تحتمل التوقيت

مطلب الاهلة اصل في الشهور والايام بدل عنها

مطلب تفصيل الشهور والايام والسنة

مقاللرنده شو وجهله اسـتدلال ايدرلركه بدله مراجعت انجق فوات اصلك تحقق اولدقده ممكن اولوب فوات اصلى
دخى انجق شهر واحدده متعين اولمشـدر اما ابو حنيفه رضى الله عنه تعليل كلامنـده بو نهج اوزره بسط مرام
ايدركه مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اكمال ثلثين ايله تمامه واصل اولمدقـه شهر ثانى داخل اولمامغله آنك دخى
دخولى شهر اول كبى وسط شهرده حاصل اولور كذلك شهور باقيه دخى شهر اول وثانى كبى جمله سى وسط شهرده
داخـل اولورلر مترجم فقير ديركه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغى ظاهر اولمغله
تعليل مزبور اولبابده قاصر ايدوكى امر باهردر انتهى واكر مسلمين اهـل حربه بز سزه كراع وسلاحيمزى
ويره لم سز دخى بزه بيك دينار ويروب اوزر يمزدن قالقوب كيتمك اوزره ديو بسط مقال ايلسه لر بو صورتده بلانبـذ
قتـاللرى استحلال اولنور زيرا عقد مذكور ميـانلرنده بيع جارى مجراسـنه جاريدر وبيع جارى بين المتبايعين
دليل امان عدا اولنمقدن عاريدر بوندنصكره مجرد قالقوب كيتملرينه طالب اولملرى نفسلرى اوزره اشتراط ايملرين
موجب اولماز اماسز كله مصالحه يا متاركه يامسالمه ايده ر يز بز سزه كراع وسلاحيمزى ويرمك شرطيله سز دخى
بزه بيك دينار ويروب اوزر يمزدن منصرف اولمق اوزره ديو تعبير ايتمش اولسه لر قبـل بلوغ المأمن بلا نبذ آنلر ايله
قتاللرى تجويز وتقرير اولنماز كه جانبينه دليل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ايكن انضمام بيعله حكم مصالحه يه
تغير لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ايكن مسلمين نبذ عهد ايله قصد قتال ايلسه لر
بو دخى تجويز واستحلال اولنماز كه اهـل حربدن اخذ مال ايتمشلردر واخذ مال اولنمـان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلرى عديم الاحتمالدر بلكه لازمدر كه اهل حربه سز اخذ ايلديككز كراع وسلاحى بزه رد ايديككز
بز دخى دنانير يكزى سزه رد ايده لم بعده سزكله قتال ايده لم ديو اولا عرض مرام ايدوب بعـده اهل حرب دخى
رضا ويررلرسه بربرينه رد ايلدكلرندنصكره نبذلرى رسيدهٔ تمام اولمغـله ديلرلرسه قتاله اقدام ايده لر اما اهل حرب
رد مأخوذلرينه رضا ويرمزلرسـه بو صورتده مسلمين دخى مأخوذلرين رد ايتميوب همان نبذ ايله ابتدا بعـده قتاله
اعتـنا قيللرى جائز وسزا كوريلور كه اهل حرب رد مأخوذلرندن امتناع ايتدكلرنده مأخوذلرين مأخوذ مسلمينه
مقابل قيلـدقلرى نمايان اولوب همان بدلدن عارى برمصالحه درميان قالور وبو مثللو مصالحه ده برشيئى رد لازم
اولميوب همان بعـد النبذ قتاله قياملرى جائز ومتقوم اولور واكر مسلمين اهـل حربه كراع وسلاحلرين ويرمك
شرطيله منصرف اولملرى اوزره مصالحـه يه مائل اولوب آنلر دخى قبول وعقـد موادعه وانصرافله مأملرينه
واصل اولدقلرندنصكره دار الحربه مسلميندن برسريه داخل واول كراع وسلاحى اغتنام واخراجه نائل اولسه لر
كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اصحـاب سابقينى آنلره متوصل اوله مزلر زيرا آنلرى اهل حربدن ممتنعين ايكن
طيب خاطرلرى ايله اعطا ايتمشـلردر وغنيمتده بولنـان اشياده مالك قديمك حق اخـذى انجق يدندن قهر ايله
اخذ اولنان اشياده ثابت يوقسه طيب نفسله ويرديكى اشياده غير متثبتدر كه قهر ايله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر كه آنى يدينـه اعاده برله اكا نصرت وآندن دفع ظلمى ملتزم اوله لر اما طيب نفسله اعطاسى
قهر ايله اخذ اولنمغه مساوى دكلدر ويدندن قهر ايله اخـذ اولنان مالك قديمك بعد زوال الملك حق اخـذى
خلاف قياس اوزره وارد اولان نص ايله ثابت ومتحقق اولمغله من كل الوجوه اكا مساوى اولميان نسنه حكم شرعيده
اكا ملحق اوله مز كورمزميسنكه مسلمين فداء اسراء اسلامده بعض امتعه لرين ويرمش اولوب صكره غنيمتـده
اول امتعـه يه ظفرياب اولسه لر اعطالرى طيب نفسلرى ايله واقع اولديغنـدن بر وجهله استرداد واستصحاب
ايده مزلر اكرچه اصـل مسئله ده استشكال اولنوب ذكر اولنان كراع وسلاح اهـل حرب مسلمينى محاصره ايتملريله
يدلرينه بطريق الظلم داخـل اولوب على سبيل القهر والاستيلا مأخوذلرى منزلنـه نازل اولمغله مسلمينك آنده
حق اخذلرى حاصلدر ديو اشكال اولنور لكن مسئلهٔ فدا ايله سبقت ايلين تنظير واضحدن جواب اشكال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشـدر كه ذكر اولنان معناى ظلم فداء اسراده دخى موجوددر كه اهـل حرب حبس اسراء
مسلمينـده ظالمين اولدقلرنده مسلمين بذل ماله مفاداتلرنده صرف مجهود ايتمشلردر پس آنده حق اخـذلرى
ثابت اولمادقده ما نحن فيهده دخى متثبت اولماز واكر اهل حرب هنوز اول كراع وسلاحى دار الحربه ادخال ايتمدين
اهـل سريه دار اسلامده اوزرلرينه استيلا وكراع وسلاحى اغتنام واستحصال ايتمش اولسه لر بو دخى مسئلهٔ
سابقـه ايله همحالدر زيرا مأخوذلرى نفس اخذ ايله مملوكلرى اولمشـدر كه مالكلرى آنلرى طيب نفسلرى ايله
اعطا قيلمشلردر وبو مثللو سبب تمليك بيع وهبه ايله تمليك كبى قبضـله تمام اوله جغى هويدادر اما بطريق الاستيلا
اخذ ايتدكلرى بشقه دركه آنده دارلريله احراز ايتمديكجه مالك اوله مزلر زيرا آنده سبب تملك قهر واستيلالريدر

وقهر واستيلا دارلريله احراز ايتمديكجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول كراع وسلاح اهـل سريه نك غنيمتلرى
اولوب بعد التخميس بينلرنده قسمت اولنور زيرا اهل حرب فرض مذكور اوزره دار يمزده اهل منعـه بولنوب
طرف مسلميندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرينه استيلا اولنـدقده آنلردن اخذ اولنـان غنيمت
اوله جغى نمايان در حتى مسلمين اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد ياخود قوم غير ممتنعين ايله
احراردن اولان اسراء مسلمينك فدالرى ايچون بعض امتعـه ويرمك اوزره مصالحه لرين اتمامدن مسلمين آنلرك
اوزرلرينه هجومه اقدام وكندولرين اخـذ واسترقاق ومالليرين نهب واستغنام ايلسـه لر بو صورتده فدا ايچون
ويريلن امتعه يى اصحابنه رد ايتملرى الزام اولنور اما مشركين اهل منعـه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه دركه
حكم قبضلرى انجق منعه لرينه اعتبار ايله تمام اولوب تحقق منعه لرى دخى انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
ياخود دارلرينه وصوللرى ايله تام اولمغله ما نحن فيه كبى امرين مذكورين برى بولنمادقده تمام قبضلرى ملحوظ
اولميوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقى ومحفوظ قيلنور زيرا دافع اول مالى انجق فداء اسير حر ايچون دفع
ايلـديكى معلوم واسير حر بر وجهله مملوك اولمديغى امر مجزوم اولمغله بينـلرنده واقع اولان عقـد مصالحه
همان نفس عقـد ايله ياخود ادناى قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقيقيه ده منتظم اولمامغـله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرينى اتمـام ايچون دارلريله احرازلرى لازمدر كورمزميسنكه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبيل اسراء احرارى تخليه ايتدكلرندنصكره صاحب المتاع دار اسـلامده يدلرندن متاعنى اخذه
قادر اولسه اخذى جائز وواسع كوريلور كه اهـل حربك آنى اخذلرى حبس اسير مسلم كبى ظلم اولان سبيله واقع
اولمشـدر كذلك اخذينه مسلميندن صاحب المتاعك غيرى ظفرياب اولسه ينـه صاحبنه ردى ايجاب اولنور
كورمزميسنكه دارلرينه رجوع ايتمدين قبول اسلام ايلسه لر اول متاعى صاحبنه رد ايلمك اوزرلرينـه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حكم شرعى بشقه دركه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسليملرى ايچون امر وابرام اولنماز لر
پس بو ايكى صورتده متاع مرقوم صاحبينك غيرى ايادى مسلمينه واصل اولدقده صاحبه رد وعدم رده ينـه
وجه مشروح اوزره نظـام ويريلور واكر اهل حرب اول متاعى بطريق الاستيلاء اخذ واستلاب ايتمش اولسه لر
بو صورتده اهـل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلريله احراز ايتمدين قبول اسـلام ايلدكلرنده صاحبنه رد ايلمك
اوزرلرينـه ايجاب اولنور كذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبينك غيرى ايادى مسلمينه واصـل اولدقده
بنه على كلا التقديرين وجوب رد حاصلدر اما فصـل سابقده يعنى فداء اسرا ايچون بطريق الصلح اخذ ايلدكلرى
صورتده اهل منعه اولوب اولمامـلرى ميانـنده معنـاى فارق اولدركه اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حكم اسلام عسكرلرنده جارى اولمديغى مالا كلامدركه كندولر بالطوع حكم اسلامى التزام ايتمدكلرندن بشـقه
منعه لرى اعتبار يله مسلمينده دخى ولايت الزام ظاهر الا نقطاع والانفصامدر بناء عليه آنلردن معناى ظلم ظاهر اولسه
دخى قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملكلرينه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حكم اسلام اوزرلرنده
جارى ايدوكى ظاهردركه كندولر بالطوع التزام ايتمزلرسه دخى مسلمينده قهر ايله ثبوت ولايت الزام باهردر بناء عليه
ظالمين اولدقلرنده قبضله مقبوضلرينه صاحبى طيب نفسله ويرمش ايسه دخى مالكين اوله مزلر نظيرى شول
مالدركه صاحبى آنى بعض ظلمه يه على طريق الرشوة بذل وايصـال ايدر توضيحى اولدركه اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسـلامده عسكرلرينه واروب بر درهم فضه سنى على وجه الربو ايكى درهم فضه لرى ايله بيع ايلسه
بيعى جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حكم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ايله ما قبلنده ذكر ايلديكمز
معناى فارق دخى متضح اولور مؤلف صاحب البحر اكرمه الله تعـالى بجنة وحرير ديركه اهل حربدن اهل منعه
بولنان برطائفـه دار اسلامده مسلميندن بر قومى اخذ ايدوب آنلره البته سزى قتـل ايدهرز ياخود بزه اموالكزى
بدل يكز ايله اعطـا ياء وضع اموالكزه دلالت ايدر سز ديو تهديده مباشرت ومسلمين دخى اعطـا يا دلالته مبادرت
ايتدكلرندن صكره مشركين مرقومين دار اسلامده ايكن قبول اسـلام ايدوب ياخود بر قوم مسلمين اوزرلرينه استيلا
برله اموال معهوده يى يدلرندن استغنام ايلسه لر كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اصحابنه بلاشئ ردلرى الزام اولنور
زيرا اصحاب مالى بطريق القهر اخذ ايلـدكلرنده اعطا ودلالت قيلـدقلرى ماللرين دخى بطريق القهر ايتمش
اولدقلرى مجزوم وبو مثللو سبيله دارلريله احراز ايتمديكجـه مال مسلمينه مالك اولميـه جقلرى معلوم اولديغندن
اهل حرب قبول اسلام ايتدكلرنده رد اموال اوزرلرينه واجب اولوب اموال مزبوره يى مسلمين استغنام ايتدكلرنده
قبل القسمة وبعدها اصحابنه بلاشئ ردى مستوجب اولور لر اما مسئلهٔ سابقـه بشقه دركه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امتنا عنـده مالنى طيب نفسى ايله تسليم ايتمش اولوب اهل حرب دخى اهل منعـه بولنوب
حكم اسلام اوزرلرينه جارى اولمامغـله نفس قبضله حكم ملكلرين تميم ايتمشلردر واكر مشركين مداين مسلميندن
برمدينه يى احاطه ايدوب اهل مدينه آنلره خطابله بزلر ايچكزدن نساوذرارى يلريمزايله چيقوب مدينه يى ايچنـده
بولنان اشيا ايله سزلره تسليم ايده ليم ديو بسط كلام ومشركين دخى مساعدهٔ مرام ايتمسلريله اهل مدينه جميعا
ياخود بعضا خروجه اقدام ايدوب ياخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ايتمشيكن اهل حربك ضعف
حاللرى آنلره اعلام اولنسه بوصورتده بلا نبذ اوزرلرينه هجوم واقتحام وقتـاللرين التزاملرى جائز كوريلور
زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب همان كندولر چيقوب مدينه يى يدلرينه تسليم ايده جكلرين بيان ايلمشلردر
وبيان مذكور امانه دليل اولميوب انجق تحقيق مقهوريت مسلمينه دليل اولمغله وقت قدرتده بلانبذ قتاللرى
تجويز وتحليل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصـالحه ايده ليم ديو صلحى تصريح ايتمش
اولسه لر بلانبذ قتاللرى تصحيح اولنماز زيرا لفظ مصـالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبيندن اشتراط امانه
دليل ايدوكى شايع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعـدر بوصورتده مسلمين ذرارى يلرى ايله ايچلرندن چيقوب
باب مدينه يه واصل اولدقلرنده مشركينك ضعف حاللرينه مطلع اولسه لر بو مقـدار ايله شرط خروج رسيدهٔ
تمامدر زعمى ايله بلانبذ قتـاللرى جائز وواسع كوريلمز زيرا شرط معهود ايله مقصود مشركيندن بلاصلح امين
اوله جقلرى موضعه ذرارى يلرى ايله خروج ووورودلرى ايدوكى عرف ناسه مراجعتله هرشخصك معلوم ومشهودلريدر
ومجرد باب مدينه يه خروجله مقصود معهودك تام اولميه جغى بديهى اولمغله حكم امانلرى منتهى اولما مشـدر
كذلك صلح اولماديغى تقدير اوزره بربرندن خوف ايده جك مرتبه ده مشركينه قريب اولان موضعه واصل اولسه لر
بودخى حكم سابقده داخـل اولور اما برموضعه واصل اولسه لر كه اول موضعدن جانب مشركينه عود
ورجوع ايتمدكجه بربرندن خوفلرى مقطوع اولسه بوتقدير اوزره مسلمين رجوع وبلانبذ قتاللرينه شروع ايلسه لر
لايق ومشروع كوريلور زيرا صلح مذكور ايله جانبيـندن ثابت اولان امان مسلمينك مشركيندن امين اولدقلرى
موضعه وصوللرى ايله رسيدهٔ پايان اولمشدر كه صلح معهود ايله مقصود انجق فريقينك بربرندن امتيازى اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخى امتيازلرى حقيقةً وحكما ظاهر ونمايان اولمشدر واكر مسلمين دار الحربه دخول ايتدكلرنده
مشركين اطرافلرين احاطه ايتملريله هرطرف مصالحه يه مائل ومسلمين ايچلرندن رجوع ياخود ارتحال شرطى اوزره
عسكرده بولنان اشيانى مشركينه تسليم اوزره مسالمه يه قائل اولسه لر بوصورتده مسلمين دار اسلامه واصل اولمدقجه
بلا نبذ آنلر ايله قتاللرى حكم جوازده داخل اولماز زيرا ايچلرندن خروج ياخود ارتحاللرى انجق دارلرندن خروج
ومأمنلرينه ولوج ايله رسيدهٔ تمام اولوب مأمنلرى دخى انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل
اولملريله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمينك آنلرك ايچلرندن خروج وارتحاللرى همان ايكى فريقك بربرندن امين
اوله جقلرى موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فيه كبى مسلمين دار الحربده حاصـل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمينى شرط ايتملرى سياقنده على ان ترجعوا عنـا قوللرى بلاد اسلامه رجوعـلرين
شرط ايلمك مساقنـده حتى ترجعوا عنـا الى بلادكم قوللرى منزلنده نازلدر كه بطريق العرف معروف اولان
نسنه نص ايله مشروط قيلنـان نسنه يه معادلدر واكر دار اسلامده محصورين اولان اهـل مدينه مشركينله
مصالحه يه قيام وايچلرندن نسا وذرارى يلرى ايله موضع فلانى يه خروج اوزره استسلام ايتمش اولسه لر مسلمين
اول موضعه بالغين اولمدقجه مشركينله بلانبذ قتاللرى حرام اولور كه شرطلرى اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنكه الشرط املك عليك ام لك مثلى مشهور انامدر بوصورتده مسلمين بينلرنده شرط قيلنـان موضع
فلانى يه خروج ايتميوب همان آندن اقرب اولوب آنده بربرندن امين اوله جقلرى موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانى يه كيده جك مقدارى مدتده اول موضعده اقامت ايلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم
واقتحامه عزيمت ايلسه لر بوعزيمتلرى داخل حكم صحت قيلنور كه مقصود اهل حرب عين موضع فلانى اولميوب
همان اول موضعه كيده جكلرى مقدارى مدتده طرف مسلميندن نيل امان ايكن آنك دخى تقدير مذكور اوزره
حصولى نمايان اولمشـدر وحكم شرعى ظاهر لفظ اوزره بنا قيلنميوب انجق معنـاى مقصود اوزره ابتنا قيلنور كه
مفيد اولميـان نسنه يه اعتبار اولنميوب انجق مفيـد اولان نسنه يه اعتنا اولنور ومؤلف عاليجناب اصل كتابده
انجق واصل اولدقلرى موضعدن شرط ايلدكلرى موضع فـلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدتده اقامتلرين ذكر
واكتفا ايلمشـدر شارح شريجى نژاد شرح الله تعالى صدره يوم التناد ديركه عنـدمده قول اصح اولدركه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع يبنى على المقصود لا على اللفظ

واصل اولدقلرى موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدت كفايت ايتميوب
بلكه موضع فـلانيدن كيرو اول موضعه كله جكلرى مقدارى مـدت دخى ضم اولنمق شرط ورعايت اولنور
زيرا اهل حربك شرط امانده ذكر موضع فـلانيدن مراملرى انجق مسلمين موضع فلانى يه وصولـدن صكره
مدت مذيده مرور ايتمدكجه طرفلرينـه رجوع واقتحامه فرصتياب اقتحام اولمـاملريدر وبو مقصود انجق
ضم معهود ايله رسيدهٔ تمام اولور مترجم فقـيرديركه كرك متن متين التحرير وكـرك شرح منشرح اتقريرده
كتب وتسطير اولنـان مسئله انجق شو وجه اوزره تصوير اولنمشدر كه مسلمينك واصـل اولدقلرى موضع
شرط قيلنـان موضع فـلانيدن اقرب وآنك طريق مستقيمى اوزره بولنمق اوله اما بو صورتلرك خـلافنده
جواب مذكور صحيح كوريلميوب انجق مذكور اوزره قياس ايله جواب آخر استخراج وتصحيح اولنور والحـاصل
على جميع التقـادير مسلمينك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخير مدينهـلرندن موضع فـلانى يه
واصـل وآندن جانب مشركينه راجع اوله جقـلرى مقدار ايله تقدير اولنور انتهى مؤلف بى نظير مسئلهٔ
مشروحه يى تنظير ايدوب ديركه كـورمز ميسنكه مدينهٔ مسلمين بغداد اولوب اهـل حربله ايچلرندن كوفه يه
خروجلرين شرط وايراد ايتسلر ايكن كوفه دن ابعد اولان بصره يا مكه يا شام جانبلرينه خروجده اجتهاد ايلسه لر
بعد الوصول عودت وبلانبذ قتاللرى امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفـا ذكر ايلديكمز معنايه
اشارت واردر كه اهل حربيچون اعتبار عين مكان مسماده فائده بولنميوب فائده لرى انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشكـار دركورمز ميسنكه مصالحه لرى مسلمين آنلر ايله برآى قتـال ايتمك شرطيله ايچلرندن خروجلرى اوزره
ياخود مسلمين بلاد اسلامده برآى سير وسفر قيلملرى اوزره معقود اولمشيكن ايچلرندن برقاج كونلك مسافه يه
خروج وآنده مدت شهرى تكميل ايده جك مقدارى قعود بعده اهل حرب اوزره بلانبذ قتاليچون ورود ايلسه لر
بودخى امور جائزه دن معـدود دركه انقضـاء مدت معهوده ايله حصول مقصودلرى واضح ومشهوددرلـكن
مسـائل مذكوره ده اعتبـار اولنان مدت انجق هرفريقك آخردن امين اوله جغى موضعه وصـوللرندن
صكره حلول ايلين زماندن عبارتدر زيرا قبل الامن حاللرى هنوز مدينهـلرنده بولنوب ايچلرندن خارج اولمدقلرى
هنكامده اولان احواللرى كبيدر ومواضع مرقومـه دن هرموضعده كه اهـل مدينـه ايچون بلانبذ قتـالى
حلال كورمديك اول قتـالى سائر مسلمين واهل ذمت ايچون دخى استحلال ايتمزز كه اهل حرب صلح مذكور اوزره
امان اهل مدينـه ده داخـل وامان بعض مسلمين حق جماعت مسلمين وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وهرموضعده كه اهل مدينـه ايچون بلانبذ قتـاللرى جائز كوريله
سائر مسلمين واهل ذمت ايچون جوازى بطريق الاولى واضح ومتميز اولور والله اعلم
باب من فداء المشركين فى الموادعة ومايكون محرزا بغصب المشركين ومالا يكون * يعنى موادعه ايچون مشركيندن
اخذ اولنان فدايه وغصب مشركينله محرز اولوب اولميان اشيايه متعلق بر باب واجب الدرايه در اكر مشركين
دارلرنده آمنين واوزرلرينـه مسلمين هجوم ايتمك واحكام اسلامى اجرا ايتمك اوزره بلادلرنده ساكنين اولملرى
شرطيله بهرسنه مسلمينه يوز رأس ويرمك اوزره موادعه يه طالبين اولسه لر بو مواعده اوزره موادعه حق مسلمينده
تجويز وتحسين اولنماز مكر ترك موادعه ده مشركيندن خائفين اوله لر زيرا موادعه دن مقصود انجق عقـد
ذمتدن مقصود اولان معناى معهوددركه ارفق طريقيله دعوت دين وبعض احكام مسلمينى الزام مشركيندر
وذكر اولنـان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرينـه احكام اسلام جارى اولمامق اوزره قرار وآراملرين
شرط والتزام ايلدكلرنده ظـاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرينـه شرعا اقدام اولنماز
اماعنـد تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرى استصواب اولنوب اوزرلرينـه بهرسنه اوساط رؤسدن
يوز رأس ايجاب وحين اداده اعيان رؤسى ياخود قيمتلرينى تسليم ايتدكلرنده قبولى استيجاب اولنور كه مال اولميان
مثلا موادعه ايله مال اولان مثـلا رؤسى مبادله ده رؤس على الاطـلاق شرط قيلندقده حكم شرعى ذكر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ايلسه لر حق مسلمينده
عدم قبوللرى دخى مشروع كوريلور زيرا اشياء مزبوره يى قبوللرى انجق ذمت مشركينده واجب اولان رؤس ايله
اشياء مزبوره يى اشترا وجهى اوزره ممكن وبيع وشراده رضاء جانبين لازم ايدوكى متبيندر اما قيمت رؤس اولان دراهم
ودنانير بشقه دركه تسميهٔ مرقومه ايله واجب اولان انجق ماليت رؤس اولمغله قيمتلرى باعتبار الماليه مقام رؤسه قائمدر
ومسلمينك قبول اشياء مرقومه دن امتناعلرى نقض موادعه لرين موجب اولماز كه بو امتناعلرى موادعه نك غيرى اولان

عقد شيرادن امتناع اولنغله اصلا خلل موادعه يي مستوجب اولماز مؤلف دقيق النظر اوصل الله تعالى اليه من الخير
كل منتظر ديركه مسئلهٔ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودين معاهدينك انجق رقيقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقيقلرينك غيري مثلا ابنا ونسالرندن اعطالري ايجاب اولنماز كه تسميهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه يه مصروف واولبابده تسليم رؤسي انجق رقيقلرندن التزام ايلمدكلري عرف ظاهر ايله
معروفدر مكر مسلمين حين عقدده رؤس مذكوره يي فرس و بعير مثللو شيء آخر معروف ايله تفسير وتصريح
ايتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصريح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحيح اولنماز بناء عليه اهل حرب
اول يوز رأسي ابنا ونسالرندن اعطا ايدرلرسه قبولي حق مسلمينده جائز وسزا كوريلمز كه امان مسلمين ابنا ونسالرينه
دخي متناول اولنغله استرقاقدن معصوميتلري هويدادر كورلمزمي سنكه قوم مرقوميندن بري يني بعد الامان ولديني
بر مسلمه بيع ايلسه بيعي جائز اولميوب مسلم مشتري امان سابق منعقد ايكن اول ولده مالك اولماز پس مواد عهده
دخي بويله دركه امان مسلمين اولادلرينه تناولدن صكره آنلري اخذ ايلمك سلك جوازده منسلك اولماز لكن ملك
اهل حرب اوزرلرينه غالب وقاهر وايچلرندن ديلديكني ديلديكي كمسنه لره بيع وهبه يه مقتدر وآنلر دخي ملكلري
مالك رقابلري ايدوكني مقر اولوب اول ملك يوز رأسي ايچلرندن اعطا يه مباشر اولسه حق مسلمينده جواز قبوللري
ظاهر اولور زيرا قوم مرقومين عبوديت ملكي اقرار ايتملريله مملوكيت ملك اوزرلرنده استقرار ايلديكندن ملكك بيع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفي آشكار اولديغي كبي موادعه ده ملك اوزره شرط قيلنان رؤسده دخي نفوذ تصرفي
آشكار وجواز اخذلري بديدار اولور اما قوم مزبورين عبوديت ملكي مقر اولميوب ملكلري ايچلرندن يوز رأسي
كتوروب بونلر بنم عبيدمدر اخذ ايديكز ديو تعيين ايتدكده رؤس مزبوره بلكه بزلر احرارز ديو تسليم نفسلرندن
ممتنعين اولسه لر نظر اولنور اكر رؤس مزبوره ملكلرينك خدم وحشمي يدلرنده مقهورين اولوب آنلر بزه آنلري ايصال
ايتمشلر ايسه اخذلري حلال كوريلور زيرا في نفس الامر عبيد ملك ايسه لر جواز اخذلري ظاهردر واحرار ايسه لر
ملكلري قوت سلطنت وقوت خشم ايله اوزرلرينه قاهر اولنغله ينه عبيد ملك اولدقلري امر باهردر نكته سي
اولدر كه آنلره بو وجه اوزره معامله ايلين ملكلري اولوب معاملهٔ مرقومه دخي عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
بر انسان انسان آخري قهر ايله استعباد ايلسه آنك عبدي قيلنمق صحيح وشايع اولمغله بز دخي نفسلري اوزره جائز
كوردكلري حكمي اوزرلرينه جائز وواقع قيلديق زيرا اصل موادعه ده اوزرلرينه احكام مسلمينك عدم جريانني
شرط والتزام ايتملريله اوزرلرينه انجق احكام شرك اجرا والزام اولنديغندن احكام شركدن نفسلري اوزره جائز
كوردكلريني اوزرلرينه جائز كورمكه بز دخي اقدام ايدرز وهمان طريق سابق التحقيق اوزره مؤلف بدايع التدقيق
ديركه اهل حرب احرارلرندن يوز رأسي بلادلرنده قهر ايله استعباد ايدوب اول مقهوريت اوزره كتوردكلري
عندمزده نمايان اولسه بيان مشروح اوزره آنلري اخذ وقبولمز جائز وشايان كوريلور اما قبل القهر والاستعباد
جمله سي معا دار مزه داخل اولسه لر آنلره موادعه سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخي ينه جمله سي امانه نائل
قيلنورلر كه كندو دارلرنده ايكن موادعهٔ سابقه اوزره حكم امان آنلره شامل اولمغله دار مزه دخوللرندن صكره دخي
متناول قيلنور بو صورتده اهل حرب دار مزده ايكن ايچلرندن يوز رأسي قهر واستعباد ايدوب بزه قصد تسليم
ايلسه لر اخذ وقبولمز صحيح ومستقيم اولماديغندن بشقه آنلري قهردن منع ايلمك دخي اوزريمزه ايجاب وتصميم
اولنور زيرا حكم اسلام دار مزده ظاهر ودار مزده مستأمنيندن بر كمسنه استرقاق اولنماق احكام اسلامدن بر حكم
باهردر نكته سي اولدر كه قهر البته قاهر يندن مقهورينه ظلم بين ومسلمين اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ايلمك واجب ايسه مستأمنيندن اولوجهله دفعي واجب ايدوكي متبيندر كورمزميسنكه قاهرين مزبورين
دار مزده قهر واستعبادلرندن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلره تخليهٔ سبيل مقهورينله امر والزام ايدرز اما قهر
واستعبادلري دارلرنده اجرا قيلنش اولسه لر مقهورين عبيدلري اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمين حكم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازليندر زيرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولديغي كبي دار الحربده
منعهٔ مسلمين ايچنده دخي لازم ولازبدر وحكم مشروح المآل اوزره امام طاووس سقاه الله تعالى من الكوثر باملاء
الكؤس جنابلرينك روايت قيلديقلري حديث بلاغت مأنوس ايله استدلال قيلنندي امام مشار اليه صبت
شآبيب المغفرة عليه ديديكه في كتاب معاذ بن جبل رضي الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جيران
مستضعفون فان كان قصرهم في بيته حتى يدخل الاسلام بيته فهم له عبيد ومن كان مهملا يعطي الخراج فهو عتيق
مترجم فقير ديركه استخمر لغت اهل يمنده بمعنى استعبددر و جيران جمع جاردر وجار اول كمسنه دركه عادت عرب اوزره

وقت

وقت مخافتده بر شخص منيع الجنابه التجا ايدوب اول دخي آنك محافظه سني التزام بر له انالك جاريه يا خود مطلقا
همجوار وهمسايه معناسنه در وقصر بمعنى حبسدر ومعناي كلام اولدركه كتاب معاذ بن جبل رضي الله تعالى عنه ده
مسطوردر ديمشدر كه بر كمسنه كه كفاردن اصللري احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفايي يا خود جيراني بولنان
ضعفايي ضعيف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ايلمه نظر اولنور اكر اول كمسنه خانه سنه اسلام دخول
ايد نجيه دك يعني كندو قبول اسلام ايد نجيه دك ضعفاء مرقومين خانه سنده حبس يعني آنلري تحت يدنده احراز
وخدمتنده استخدام ايتمش ايسه آنلر بعد الاسلام ينه آنك عبيدي قيلنورلر واكر خانه سنده حبس ايتميوب همان كندويه
خراج معين ويرمك اوزره ارسال واهمال ايتمش ايسه آنلر معتقلردر يعني عبيدي قيلنمازلر انتهى پس بو حديث
بديع البيان ايله ظاهر ونمايان اولمشدر كه اهل حرب ايچلرندن بر قومه تمام قهر ايله قاهر اولسه لر اكر قهر مزبور
دارلرنده ظهور حكم اسلامدن اقدم ايسه قوم مرقومين عبيدلري قيلنور واكر صكره ايسه احرار اولورلر
فعلى هذا موادعين مرقومين دار مزه يوز رأس ايله قادم اولوب بز دخي رؤس مرقومه دارلرنده مقهورين يا غير
مقهورين ايدوكلرينه غير عالم ايكن مواد عين ايشته بونلر بزم عبيدلر مزدر مقابلهٔ فداده ادا ايچون سزه
كتورديك ديو بسط مقال ايلدكلرنده رؤس مرقومه آنلري تكذيب ايله بز دخي آنلر كبي احرارز ديو افادهٔ احوال ايلسه لر
قول قول رؤس ايدوكي عديم الاشكالدر زيرا بينلرنده اختلاف مذكور انجق دار اسلامده وحكم مسلمينده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسي ايچون دعواي حريت ايتدكده اوزرينه حجت رقيت قائمه اولمدقجه قول آنك قولي
ايدوكي احكام مسلميندن بر حكم شايعدر بو صورتده عبيد اولدقلرينه ايكي شاهد شهادت ايدرلرسه شهادتلري
قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلميندن يا اهل ذمتدن يا اهل حربدن بولنملرينه نظر واعتبار اولنماز زيرا رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخي اوزرلرينه حكم رقله قائمه در واهل حربك دخي دينلرنده عدولدن
اولدقلرندن صكره اهل حرب اوزره شهادتلري حجت لازمه در بو صورتده موادعين معارضه يه قيام ايله بونلر
اكرچه احرار ايديلر لكن بزدار مزده ملكلر مزك اذني ايله بونلري مقهور ايلديك تا كه عبيدمز اولديلر ديو ادعا
ايدوب رؤس دخي اعتراضه اقدام ايله بونلر بزي مقهور ايلديلر وعندكزده واقع اولان تسلطلرندن غيري بزه
تعرض دخي ايلديلر ديو دفع مدعي ايلسه لرينه قول آنلرك قوللري ايدوكي هويدادر زيرا قهرلري امر حادث اولمغله
حدوثي اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر وهم موادعين سبب رقي مدعي ورؤس منكرلردر و سببي
دعوي ايلمك سببله ثابت اولان حكمي دعوي ايله برابردر كه اسباب لاعيانها قصد اولنميوب انجق احكاملري
ايچون قصد اولندقلري امر مقرردر وهم قول مائه اوزره دار مزده ادعاي رق ايدنلرك قولي قيلنسه تضاد احكامه
بادي اولور كه مائهٔ مرقومه دخي قوم مزبورينه خطاب ايله بلكه سزلر بزم عبيدمز سز ديو دعوايه قيام ايلسه لر
قول مائه نك دخي قوللري قيلنمغه مؤدي اولور كه فريقيندن برينك قوللرينه رجوع ايلمك قول فريق آخره
رجوعدن اولى اولماديغي ظاهر واجلادر بناء عليه بو بابده دخي مسئلهٔ سابقه كبي مدعيلر اقامت بينه يه شروع
ايتمدكجه رقلري ايله قضا اولنمق غير مشروعدر اما موادعين مرقومين بريري اوزره دار الحربده واقع دين يا خود
دار الحربده بينلرنده جاري عقد آخر ادعا واوزرينه اقامت بينه ايتدكلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه يه
مخالفدر كه بونده مدعي ومدعى عليه اسلام يا ذمتي قبول ايتمدكجه بينلرنده حكممز باي وجه كان حكم صحتدن
متخلفدر زيرا بو بابده نزاعلري اوزرلرينه حكممز جاري اولميان معامله ده واقع اولمغله خصمين جميعا اسلام يا ذمتي
قبول ايله حكم اسلامي التزام ايتمدكجه قاضي ايچون استماع خصومتلري واسع اولماز حتى اسلام وذمتي انجق
بريسي قبول ايلسه ينه استماع خصومتلري مشروع ومقبول كوريلمز اما قبول ايتمين اوزره حكمي مشروع
كوريلممك حكم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمديغندندر اما قبول ايلين اوزره حكمي مشروع كوريلممك
حكمده ميان خصمينده تسويه واجب ايكن بونده فائت اولديغندندر كه تسويه انجق احد الخصمين اوزره قضا
ايده مديكي حالده خصم آخر اوزره دخي قضا ايتمكله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعه لري قهر رؤس كبي
دار اسلامده مباشرت ايلدكلري سببده واقع اولمغله قاضي ايچون استماع خصومتلري جائز وواسعدر كورمزميسنكه
موادعيندن بعضيلري بعض آخر ايچون بن بونك دار الحربده عبدي ايدم ديو عندمزده اقرار ايدوب صكره
اطاعتندن نكول واستدبار ايلسه بر البته عبد مولاسنه اطاعت ايدركبي اطاعت مقرله اوزره اكا اجبار ايدرز كه
اقرار مذكور ايله دار اسلامده دخي عبدي ايدوكني تقرير واظهار ايلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عندمزده
بعضيلري بعض آخر ايچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ايكن شو مقدارى ديني وار ايدي ديو اقرار واعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام یاذمتی قبول ایتدکجه قاضی بینلرنده
قضا ایله اصلا رفع خلاف ایلیه مز پس بو تفصیل واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولمشدر واکر موادعین
مرقومین شو یوز رأس عبیدلریمزدر دیه کلرنده رؤس مرقومه بلکه بزلر احرارز لکن مقابلهٔ فداده بزلری اخذ یکزه
راضیلرز دیسه لر ینه اخذیمز واسع ومرضی کورلمز زیرا دار یمزده آمنین اولمشلردر ودار یمزده بولنان حر آمن
راضی اولسون اولماسون استرقاقی بروجهله تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه آنلری کتورن موادعین بونلر
بزلرکبی احراردر لکن اخذیکزه راضی اولملریله بونلری اخذ ایدیکز دیو بسط مقال ایلسه لر معنای مذکور ایچون
اخذیمز حلال کورلمز پس مسئلهٔ اولی دخی بویله در زیرا رؤس مرقومه علی کلا الوجهین منزلهٔ مسلمینده
احرار اولملریله اوزرلرینه بلا حجة مجرد دعوای رق اولنمغله ممالیکدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره ده
رؤس مرقومه مسلمینك عدم اخذلرین کوروب بزلر فی الواقع بونلرك عبیدلری ایدیك وادعاء حریتده ارتکاب
کذب ایلدیك دیو افادهٔ حال ایلسه لر اخذلری مسلمین ایچون حلال کورلور زیرا اوزرلرینه ادعاء رق ایدنلرك
دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشلردر واقرار بعد الانکار صحیح الاستقراردر نظیری شول مجهول الحالدرکه
برکسنه اول بنم عبدمدر دیو اوزرینه دعوی ایلدکده اول تکذیب ایلدکدنصکره تصدیق ایتدکده آنك عبدی
ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادعین اول امرده بونلر احراردر لکن اخذ یکزه راضی اولملریله
اخذ ایدیکز دیمشلر اولوب صکره مسلمینك عدم اخذلرین کوروب بونلر عبیدلریمزدر دیمکه اقدام ورؤس
دخی تصدیق کلام ایلسه لر بو صورتده اخذلری مسلمین ایچون حرام اولور زیرا حریتلرنده رؤس وموادعین
تصادق ایتمشلر ایسه تصادقلری ایله حریتلری تأکد وتحقق ایلمشدر وتصادق ایتمشلر ایسه اول بابده دخی
فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعد اوله جقلری آشکاردر وعبید ایسه لر دخی موادعینك بونلر احراردر
قوللریله آزاد اوله جقلری بدیداردر واکر موادعین بونلر احراردر دیدکلرندنصکره قوللرندن رجوع ونفسلرین تکذیبه
شروع له بونلر ملکیمزك عبیدیدرسزه تسلیم ایچون بزءله ارسال ایلدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتقریر ایلسه لر مسلمین ایچون حق فدالری مقابلنده اخذلری جائز کورلور زیرا
حریتلرینی اقرار ایلین موادعینك غیری اولان ملکلر یچون اقرار رق ایتمشلردر واقرار ایله ثابت اولان حریت
مجهول الحال انجق حق مقرده ثابت اولورکه حجت اقرار قاصره اولمغله مقری تجاوز ایلمز پس اقرارلریله
ملکلر یچون اوزرلرنده حکم رق ثابت اولوب مسلمین ایچون مقابلهٔ فداده اخذلری جائز ومثبت اولور لکن مسائل
مزبوره ده یوز رأس اوزره عقد موادعه ایتدکلرنده اول رؤسك ذکوردن یاخود اناثدن یاخود مختلطین اوله جقلری
تسمیه واعلام اولنمامش ایسه موادعین حین اداده ذکور یا اناث یا مختلطین هر نه کتوریرلرسه اخذ وقبوللری
مسلمین اوزره ایجاب والزام اولنور که عند الایجاب تسمیه لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلا دلیل تقیید مطلق
جائز وواسع کورلمز وهم حین تسمیه ده وصف رؤسی مبین نسنه متحقق اولمامشدر که اول وصف اوزره ادالری ایله
مطالبه یه مسلمین مستحق اوله لر نظیری کفاراتده لازم اولان رقبه درکه اداء کفارتده کرك ذکر وکرك انثی علت
مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتوردکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اکر انالرندن
مستغنی وهمان تأدیب وتعلیمه محتاج وصیفلر یعنی استخدامه قابللر ایسه قبوللری مقبول کورلور واکر هنوز
ممه ده یاخود ممه دن وقت قریبده کسلمش صبیان ایسه قبوللری مشروع ومعقول کورلمز زیرا اکرچه حین
عقدده وصف بلوغ تسمیه اولنمامغله بالغ وغیر بالغ قبولده تسویه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملری انجق
صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل وشرب بلرین وتوضی وتلبس ثوب بلرین اتمام
ایده مینلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمیه جکلرندن بشقه کندولر محتاج خدام اولملریله اخذلرنده مرام مسلمین
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنی اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولدیغندن بشقه غرض مالیت دخی کاملدر که
صغرسن نقصان مالیته سبب اولمق انجق صغیر آنه سندن مستغنی اولمدقده در یوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان مالیتی موجب اولمدیغی ظاهر وبدیهیدر بناء علیه نوع مذکوری اوساط رقیقلرندن کتوردکلرنده
کرکدرکه مسلمین آنلردن قبول ایده لر ودار الحربده بونلرك آنه لری واردر دیو قبولدن نکول ایتمیه لر زیرا بو بابده
صغار ایله آنه لری بینلرین تفریق طرف مسلمیندن ظاهر اولمیوب انجق مشرکیندن صادر اولمشدر نظیری
شول دار یمزده بولنان مستأمندرکه آنك برجاریه سی وجاریه سینك برصغیر اوغلی بولنوب جاریه یی بیع واوغلنی
عندنده ابقا یاخود اوغلنی بیع وجاریه یی ابقا ایلدکده شراسی حق مسلمینده جائز وسزا کورلورکه بینلرین

مطلب الرقبة فی الکفارات نعم الذکر والانثی

تفریق ایلین مسلمین اولمیوب انجق اول مستأمن ایدوکی هویدادر بلکه بو صورتده مسلم اول ایکیدن برینی
اشترا ایلسه اول مستأمن ایکیسنی بردن دار الحربه اعاده قیلوب نفسلری یاخود نسللری ایله مشرکین ایچون
مسلمین اوزره باعث تقویت اوله جقلری بی امترادر وبو جانبه رعایت واعتبار صغیر ایله آنه سی بینلرین تفریق
جانبنه رعایت واعتباردن اولی ایدوکی آشکاردر مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
دیرکه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسیر اولان رقیق مسلمینه دن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
واستیجاب ایتمشلر اولوب حین اداده کندو رقیقلرندن یوز رقیق یاخود رقیق مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی
استجلاب ایلسه لر مسلمین ایچون عدم قبوللری جائز کورلوب قبولدن امتناعلری نقض عهدلرین ایجاب ایلمز
زیرا مسلمین ایچون شرط ایلدکلری منفعت شمدی کتوردکلری نسنه لر ایله تمام اولمازکه شرط ایلدکلری انجق
رقیق مسلمینی ذل اسر مشرکیندن تخلیص اولوب کتوردکلری رقیق یا قیمت ایله مقصود معهود صورتپذیر
استتمام اولمازحتی اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمین وضع رهان ایتمش اولسه لر فداء مشروطی کتورنجیه دك
رهنلرین حبس ایتمك حق مسلمینده جائز وشایان کورلوب شول منزله تنزیل اولنورلرکه دراهم جیادی شرط
ایتمشلر ایکن درهم زیوفی اتیان ایده لر وقول مذکورده اشارت واردرکه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخی حکم
حبس ثابت واستوار درنکته سی اولدرکه موادعه ده رؤس مرقومه مالیتی اعتباریله دین اولمق اوزره ثابت
وبو مثللو دین مقابلنده اخذ رهن ایلك رهنلری رجال بالغین اولسه دخی صحیح ومثبتدر زیرا بر باب المفاداة
بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده بیان ایلدیك که بو مثللو مراهنه مسلمین واهل حرب میانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخی جائز وشایاندر پس مانحن فیه کبی مقابلهٔ ممالیکده جوازی بطریق الاولی ظاهر ونمایاندر لکن
صورت مفروضه ده مسلمین اهل حربده رقیق مسلمیندن یوز رأس بولنمادیغنه جازم اولسه لر اوساط رقیق
مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی آنلردن قبول ایتملری لازم اولور زیرا تسلیمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقی ایکن
تسلیمدن عجزلری متحقق اولمغله اوزرلرینه تسلیم قیمت واجب وقبوللری موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
لطف الله به بدقایق الالطاف دیرکه اهل حرب ابتداء موادعه ده مسلمینه یوز قوس یاخود یوز درع حدید
یاخود یوز سیف اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر بو دخی حین اداده عین مسمی یاخود قیمتی قبول اولنمقده
رقیقلرندن یوز رأسی اشتراطلری ایله متساوی الاقدامدر کذلك مسلمیندن اخذ ایلدکلری کراع وسلاحدن
مقدار معین اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر ینه عین مسمی یاخود قیمتنی قبول ایلمك مسلمین اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده رقیق مسلمیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتدکلرنده ادادن
عجزلری ظاهر اولمدقجه قیمتلری قبول اولنماز زیرا رقیق مسلمین اهل دار اسلامدن اولملریله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخلیصلری قبول قیمتله حصوله موصول اولماز اما ذوی العقولدن اولمیان کراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلمیندن اخذ ایلدکلرینی اشتراطلری علی الاطلاق اشتراطلری ایله
حکمده اتحاد اوزره در کورمزمیسنکه دار یمزه امانله داخل اولان حربینك یدنده مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری کراع وسلاح بولنسه آنلری دار الحربه اعاده دن منعه اجتسار اولنماز اما یدنده مسلم یاذمیدن اسر
واحراز ایلدکلری عبد بولنسه آنی دار الحربه اعاده یه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره اجبار اولنور ایشته
بو تفصیل واضح ایله فرق فصلین متضح اولمشدر واکر اهل حرب موادعه لرنده مسلمینه بهرسنه یوز ثوب یاخود
یوز دابه اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر فساد موادعه لری مالاکلامدرکه ثیاب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخی اختلاف اجناسده اکا مماثلدرکه لفظ دابه حقیقت لغویه ده ارض اوزره هر ماشی ودبیب ایلین
حیوانه شامل وحقیقت عرفیه ده انجق اجناس خیل وبغال وحمیره متناولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هیچ
برعقدده تسمیه سی صحیح ومقبول اولماز اما تسمیهٔ رأس بشقه درکه آنده جنس رأس رقیق ایدوکی معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نکاح وامثالی مثللو توسع اوزره بنا قیلنان اموره صحت
تسمیه یه مانع دکلدر پس اوابابده مسلمین اوزره لازمدرکه غدردن احتراز ایچون اول مواعدهٔ فاسده یی نبذلرین
تقدیم بعده امر بین اوزره موادعه لرین تتمیم ایده لر واکر مسلمین اول نبذ وتتمیمی اهمال ایدوب تاکه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضیه وفدا دخی واجب اولسه بو صورتده تعیین جنس عهده‌ٔ مشرکینه احاله اولنوب ثیاب ودوابك
قنقی صنفندن دیلرلرسه یوز عددی اول صنفك اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور زیرا مال آنلرك اوزرلرینه
لازم اولمق بیان جنس لازمده قول آنلرك قوللری اولمغی مستلزمدر نظیری شول کسنه درکه بر انسان ایچون

عهده سنده برثوب وارایدوکنی اقرار ایلیه اولبابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور تپذیر استقرار در کذلك برکسنه برانسان ایچون برثو بله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم شرعده صحتیاب اشتهار در نکته سی اولدرکه انقضاء مدت متبین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولورکه رجوع اولنمیوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل اولمیه جغی امربیندر وتقریر سابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولورکه نکاحده علی الاطلاق ثوب یاخوددابه اوزره تسمیهٔ مهر اولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیراصورت مفروضه ده قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعدالدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود بعدالنکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهرمثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولبابده نکاحله مملوکه اولان عورتك بدل اصلیسی اولان متعه یامهرمثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله مزبوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره ظاهر و باهردر انتهی واکر موادعه لری یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلرعبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر ایلسه لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق داراسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز که معلوم اولان حریتلری داریمزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار اولماز اما حریت اصلیه لری معلوم اولمدقده حکم مسئله بشقه در که آتده دخول داراسلام تأکد حریتلرین استلزام ایلمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال داراسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریة اولان کسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دارالحربده دخی طوعا بدیدار اولمش ایسه ینه معلوم الحریة اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دارالحربده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه بیتمزده موادعه قائم ومتهض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمینله منتقض اولور و بزمله عقد موادعه لری معقود اولدقدنصکره دخی کندوبینلرنده بر بریله موادعهٔ شرعیه لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلینلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبیدی اوله جقلری مقرر اولور اما حکم مذکور بینلرنده معتبر اولمدقده دارالحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز نته کیم داراسلامده تام اولماز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولماد یغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اکر اقرارایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدرکه اهل حربدن برقومك حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلنمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب هنکام حکم ملکده بزمله موادعین اولوب اولماد قلرینه ترتیب احکام اولنمازکه دارلرنده حکم اسلامك عدم جریانی شرط والتزام ایتملرایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده مقرك نفسی اوزره اقرار رقی ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی هذا موادعهٔ مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجومه شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره یی هر برندن اخذیمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق بزمله اول ایکی دار بینلریمزده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمامغله کند و بینلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلری مسلك اوزره سالك واسر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه لر اول اسیرلری ینه کندولره سالم قیلنور کذلك داراسلامده آنلری بیعه شروع ایلسه لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کورلور پس مقدمات مذکوره دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك بزمله موادعین اولان اهل حرب انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میاننده مشتهر اولدیغی اوزره اول موادعیندن دخی هرکیم آخره

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه ینه حکم سابق بوصورتده دخی متقرر در نکته سی اولدرکه بر بریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عند تمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهورینه مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض آخرینندن غصب امواله اقدام ایدوب بعده بجمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولبابده بر بریله اختصام ایلسه لر کورکدرکه قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب غصبله مغصوبنه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امر وقضایه ابتدار ایتمیه واکر حکملری بویله اولمایوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتمدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغصوب منه مخاصم اولمدیغندن ایدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امروقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید تام وحکم ملکلرندن اولمدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اما قبل تحقق سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اصحابنه ردایله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملری بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز و واسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبنی استهلاك ایتدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار اولنمایوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی ودارالحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمادیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتندن برنسنه ایله ضمانتی الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمایوب غاصب قبول اسلام یاذمتله مغصوبی ایله برابر قادم داراسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم وغاصبله مخاصم اولسه ینه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبندن مغصوبنی استردادده بر نوجهله کسب اقتدار ایده مز زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی ظاهر اولسه دخی بزمله موادعین اولمیان اهل حربك اموالنی داراسلامه احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولدیغی امر باهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك داریمزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه ینه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز وواسع کورلمز زیرا غصب مرقوم بینلرنده دارالحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دارالحربده جاری اولان مداینه منزلنده نازل واحکام مسلمینی معا التزام ایلمین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك داریمزه خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بوصورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولدیغی شایع اولدقده قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز وواسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمامغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی داریمزه عند الاخراج دخی ناتمامدر که مال موادعینی اخراج موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نورالله تعالی سنده یوم المیعاد دیرکه بزه روایت ثقاتله بالغ اولمشدرکه مسلمیندن برطائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتملرایدی بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکه یی فتح ایتدکلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه لری اصحابنه رد ایتمکه عازم اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه لرنده العاریة مؤداة والمنحة مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله ناسه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر ایشته بوحدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله ده اصل قویدرکه موضع اخذ هنوز داراسلام اولمادین احرازی تمام اولمدقده داراسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام اولنور واکر دارالحربده مشرکین مجاربینی یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عینی غصب ایتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عینی ید غاصبده
ابقا ومدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر وقائم اولمادین اول دارك اهلی اهل ذمت یاخود
مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون
قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول مفقود وم واقامت بینه یه قادر اولوب اولمیه جغی وعلی تقدیر الاقامة شهودی
تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تمامله
مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایده یم دیو
طلبکار اولسه بینه قبول واستماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی
استقرار ایلمشدر ومسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینك مغصوب منهی متاعنی ید غاصبدن اخذ
ایلمکدن منعی همان اول متاعی ید مغصوب منه دن قهر ایله اخذ وغاصبه دفعی منزلنده در وبو اخذ ودفع ملکلرندن
بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهر در که احراز غاصب مجرد ملکلرینك
وضع ایلدیکی حکم وقانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینك اخذ ودفعنده یاخود صاحبنی احذدن منعنده ملکلرینك
قوتی ایله بالارلو یه تمام اوله جغی امر باهر در کذلك دار الحربده بر حربی ایچلرندن حربی آخرك نفسندن تعبیره قادر
اولمیان ولد صغیرینی غصب وانتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع
ایلسه لر بودخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس وارجاع اولنور کذلك بر ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر
دیر ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق بر له مدعی عبودیت اقامت بینه
ایدنجیه دك ولدی ذی الیددن اخذ وآخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارك اهلی قبول اسلام یاذمتله
کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایده یم دیو التجا ایلسه بینه قاضی المسلمین
اول ولدی حر قبلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین بر مله محار بین ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیمز
جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی یدذی الیددن اخراج وآنده ملکنی ابطال وانی حر قیلوب
آخره ولدی اولمق اوزره دفع وایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینك ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله
اثباته مجال بوله مز وحکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری
بنینی توریث ایدوب بناتی ایتمك یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالك اولوب ملکلری دخی حکم
مزبور ایله حکم ایلدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینك قبل الاسلام واقع اولان جمیع
احکامی امضا واتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا
اوزره نفوذینی التزام ایتملریله هر حکمی بینلرنده رسیدهٔ تمام اولمشیکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی ابطاله
اقدام اولنماز کذلك حکم ملکلری توریث بنین ایدوکی معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین
بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بودخی بالفعل حکم ملکلری ایله اخذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلدلر
میراثی ایادی بنیده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت وحکمی اعتبار یله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلری
مجزومدر واگر برکسنه نك برنسنه ده حق ثابتی بولنمامق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیددن اخذ
واستهلاك ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز
اول قیمتی دفع وتسلیم ایتمدین غاصب وذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام
اولنماز زیرا قیمت انجق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم
اولنوب اولنمامق متساوی الاقدامدر وهم بعد الاستهلاك وقبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر
اول مال مستهلکده عصمت وتقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلك اوزره برشیئله قضایه اجتسار ایده مز
پس مانحن فیه دخی بویله در واگر دار الحربده بر حربی آخرك عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی
ید غاصبده ابقا وسبیلارین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره
اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد وغاصب
ومغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبدده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره
ذی الیده تسلیم والحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایلمك حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه
حربینك دار الحربده عبدینی اعتاقی نافذ ونافع اولماز یاخود عبد مذکور عبد ذی الید قیلمقده ملکلری حکم ایتمکله
مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأسورکبی اولمشدر حتی برکسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی بر حربی

اخذ ایدوب عبدمدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر مزبوری اول حربینك
عبدی اوله جغی اقتضا ایدر کذلك عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد بر مدعینك عبدی اولمغله قضا ویدینه
تسلیم ایلسه ینه مجددا عبد قیلمق الزام وتعمیم اولنور واگر اهل موادعه دن اولمیان بر حربی عبید مسلمیندن
بر عبدی اسیر ودارلری ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب وعبدمدر دیو اعتاقدن صکره قبول
اسلامه جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه بر له حق سابقنی اثبات وابراز ایلسه نظر اولنور
اگر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمك ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملك اوزره
مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واگر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ایسه
عتق معتبر اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم
ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار بر له بو بنم عبدمدر دیمکله
اقدام ایتمکله ملك دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دك عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان
اول عبدی اعتاق وتحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده
تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی اکا حکم
بر له غاصبدن اخذ واکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم ینه حریتی اوزره
ابقا اولنور زیرا ملکلرینك اول عبد مثلا وعتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر وهم حریتی اسلامله
متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در واگر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب
بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر مأسور مزبور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاق قبل تمام الاحراز
واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عمیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو والابکار دیر که بر مسلم
امانله دار الحربه دخول ایتدکده بر حربی آنك بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یاذمتی
قبول ایلسه لر نظر اولنور اگر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق
غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دارلرنده ملکلرینك
حکم وسلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیدهٔ تمام اولوب متاع مرقوم حربینك دار اسلامده مسلمدن اخذ
ودار الحربه احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر واگر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره
واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده
غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر ومسئلهٔ سابقه ده غصب اوزره مقرر اولمغله
قاهر ایدوکی باهردر واگر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره
رد ایلمك حکم محسومدر که فی الاصل آنك ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملك اولان احراز
تام غیر مجزومدر وهم غصب بنفسه موجب ملك اولمدیغی عندیمزده معلوم ومسلم اولمغله آنك خلافی
بر قومك بینلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندیمزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلمق واجب
ومحتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ایله
ملکلرینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتمدم دیو دفع اختصام ایتمکله
ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دك ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر
مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عین اوزره یدینی تقریر ایتمکله احرازینی متمم اولمشدر اما
قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ ویدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندویه سالم
قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکندن حکم ملك اهل حرب ایله منفصل اولمشیکن بو دفعه ده
آنك حکمی ایله ملکنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دلیل کندو مثلی ایله منتسخ اولمق حکم مرتسخ اولمغله
بونده دخی ملکك حکم سابق حکم لاحق ایله منتسخ اولمشدر یاخود مسلم مزبور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده
قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا اکا تملکه تمام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی
اعزازدینی موجب اولان بر سبب مستوجب اولمامشدر کذلك مسلم مستأمن بر حربینك یدینده مملوکی اولان عبدنده
بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی واقامت بینه ایتدکده ملك اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ ویدینه
تسلیمدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر ینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملك عبد ایله بنام قیلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل ومسلم مستأمن بطريق السرمال اهل حربی اخذ واخراج قيلق منزلنده متنزل
اولمغله اول بابده امان نفسنه غدر ايلديكندن صاحبنه رد ايله امر وافتا اولنديغی كبی بو بابده دخی حكم مزبور
اجرا قيلنور مؤلف صائب المقال عليه رحمة الكبير المتعال ديركه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلی مسلمينله موادعين
اولمش اولسه‌لر كركدر كه حاكم مسلمين اول عبدی يد مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ايليه زيرا بو صورتده غدری امان
مسلمين اوزره ثابت اولمغله حاكم ايچون رد اوزره ولايت اجباری متثبت اولور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا
برمسلم مستأمن دارالحربده برحربينك متاعنی غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايتدكلرنده غصبنی انكار يله
بهم كندو ملكمدر ديو ادعا ايتمكله ملك دخی حربی اقامت بينه ايدنجيه‌دك اول متاعی يد مسلمده ابقا ايتدكدنصكره
قبل اقامة البينه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسه‌لر متاع مرقوم ملك مسلم اوله جغی بديدار اولور انجق
قوم مذكورين غير موادعين ايسه‌لر آنده بلا جبر صاحبنه رد ايله افتا اولنوب موادعين ايسه‌لر همان جبر ايله
اخذ وصاحبنه اعطا قيلنور كه معنای غدر اكرچه على كلا التقديرين ظاهردر لكن مسئلهٔ ثانيه‌ده يد مالكندن
اخذ ايله غصبنده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی‌دن زياده ظاهر وباهردر واكر موادعين ياغير موادعيندن
برحربی عبدينی مكاتب قيلوب بعده جميعا قبول اسلام ايلسه‌لر اول كتابت تنفيذ واتمام اولنور كه كتابت بيع
وشرا كبی رضاء طرفينه مبنی اولان احكامدندر لكن مسئلهٔ مفروضه‌ده قبل الاسلام عقد كتابتدنصكره كتابتنی
ابطال واعدام وبطريق القهر استرقاق واستخدام ايدوب بعده قبول اسلام ايتمش اولسه‌لر نظر اولنور اكر
حكم ملكلری بعد القهر بطلان كتابت ايسه قاضی المسلمين دخی اول وجهله قضايه مبادرت ايدر زيرا عقد
كتابتله مكاتب ايچون ثابت اولان ملك يد اعتاقله ثابت اولان حقيقت حريتدن اقوی واشد دكل ايكن بر قريبا
صورت اعتاقده بيان وانبا ايلديك كه بعد الاعتاق قهر ايله استرقاق ايتدكده حكم ملكلرينه نظر وآنك اوزرينه
ابتنا قيلنور پس كتابت دخی آنك كبيدر واكر حكم ملكلری بطلان كتابت اولميوب انجق حربی مرقوم اول عبدی
قهر ايله دار اسلامه اخراجه مبادرت ايتمش اولسه ينه نظر اولنور اكر اهل داری مسلمينله موادعين ايسه‌لر
قاضی المسلمين ابقاء كتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ايدر واكر غير موادعين ايسه‌لر قاضی آنی عبد محض
قيلوب كيفما يشاء آنده تصرفنی امضا ايدر كه غير موادعين اولدقلرنده دار اسلامه احرازی موجب ملك
اولمق اوزره تام اولوب موادعين اولدقلرنده نا تمامدر واكر برحربينك عبدی دار الحربده قبول اسلام
ايتدكدنصكره حربی آنی اعتاق يا كتابتله مكاتب قيلوب بعده آنی قهر ايله استرقاق واستخدام ايلسه بو بابده آنك
ابطالی ايله عتق وكتابتی باطل اولميه جغی ما لا كلامدر كه عتقله حريتی وكتابتله ملك يدی اسلامله متأكد
اولمشيكن كرك حربی وكرك ملكلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زيرا قريبا بيان ايلديك كه حريت كبی محتمل النقض
اولميان امورده ملك اهل حربك مسلم اوزره حكمی معرض بطلانده در وهم حكمی انجق ملكدن ملك آخره
محتمل النقل اولان امورده معتبر ومسلم اولان معتق ومكاتبده نقل ملك غير متصوردر مؤلف مصيب التدبير
بشره الله تعالى فی مواطن الخوف باحسن التبشير ديركه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قيلمش
اولسه تدبيری باطلدر كه مدبر تدبير ايله يد مولاسندن خارج اولميوب بلكه بعد التدبير غير مدبر كبی حكم اسلام اوزره
دخی يد مولاسنده على حاله مقهوريت اوزره حاصلدر اما اعتاق وكتابت بشقه‌در كه آنلر حكم اسلام اوزره
مملوكدن يد مولاسنی ساقط وزائل ايدرلر پس بعد العتق والكتابه حكم ملكلری معتق استرقاق معتق اوزره
تمكين اولمدقده معتق ومكاتبك يد مولالرندن خروجلری مستبين اولور بناء عليه عبد مزبور قوم بعد العتق
والكتابه قبول اسلام ايلدكده على حاله عتق وكتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبير قبول اسلام ايلدكده ينه
مولاسينك عبدی قيلنوب آنده كيفما يشاء بيع وسائر تصرفاتی تنفيذ وامضا قيلنور لكن تدبيری اسلام عبددن
صكره واقع اولسه حكم تدبيری ثابت ومتمهد اولور كه حين تدبيرنده حق حريتی اسلامی ايله متأكد اولمشدر
ومدبر محتمل التمليك اولمامق حكم اسلامدن اولمغله تدبيری صحيح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق
اولدقدنصكره مجرد اوزرينه اثبات يد ايتمكله ابطال تدبيرينه اقدام ايده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق
ما نحن فيه‌ده صحت تدبير دنصكره مولاسی قبول ذمت ايلسه كركدر كه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملكندن
اخراجنه همت اولنه زيرا اسلامی ايله ملكندن اخراجه مستحق اولمشيكن تدبيری جهتی ايله بيعی متعذر اولمغله
ملكندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واكر برحربی عبدی ايله برابر امانله دار اسلامه چيقوب
بعده آنی مدبر قيلسه تدبيری تجويز وتقرير اولنور كه تدبيری حكم مسلمين آنك اوزرينه جاری اولديغی

موقعده واقع وكندو دخی امانله خروجنده اول حكمی ملتزم واكا مطاوع اولمشدر بناء عليه اول
عبدی بيعی جائز وواسع كوريلمز اما بعد التدبير اول عبدی دار الحربه اعاده ايدرسه‌لر تدبيری
باطل اولور كه عودتله حكم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبيری دار الحربده واقع اولان
تدبيرينه مماثل اولور لكن حكم استيلاد بشقه‌در كه حربی جاريه‌سنی دار الحربده ياخود امانله چيقوب
دار اسلامده استيلاد ايلسه بهر حال ام ولدندن تعداد اولنور كه استيلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده
نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قيلنان استيلاد دخی
اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدينی اشترا مسلم ايچون بر وجهله سزا كوريلمديكی كبی ام ولدينی دخی
اشترا ووجهله روا كوريلمز اما حكم تدبيری بشقه‌در كه ذكر وتقرير ايلديك والله تعالى اعلم

باب من الرهن يأخذه المسلمون او المشركون منهم * يعنی مسلمين مشركيندن ومشركين مسلميندن اخذ ايلدكلری
رهنك احكامنده باب بديع الاستحكامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالى باجر غير ممنون ديركه مشركين
امر موادعه‌ده اطمئنان ايچون بزه آنلره رجال مسلميندن اعطاء رهن ايدوب آنلر دخی رجاللرندن رجال بزك معادللرينی
اعطاء رهن ايتمكله طلبكار اولسه‌لر مراهنهٔ مرقومه مشروع اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمين جائز
وسزاوار اولماز زيرا اهل حرب رجال مسلمين اوزره مأمونين دكللردر كه مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمين اوزره
حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلميندن زجر ايده جك نسنه غير حاصل ايدوكی ظاهر ومستبيندر حتی رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلری ما خلا يهودی بمسلم الاحد ثم نفسه بقتله يعنی بر يهودی برمسلم ايله هيچ تنها
قالمدی الا نفس يهودی يهودی يه قتل مسلمی القا ايلدی حديثی حكمتفرماسنده بو معنايه رمز وايما بيورديلر لكن
مسلمين بعض امور ايچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلری جهتله وجه مذكور اوزره صلحه اعتنا ايتملريله
مشركين رهنلرين مسلمينه اعطا ايله وفاء شرطه ابتدا ايلسه‌لر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ايلمك حق مسلمينده
جائز وسزا بلكه افضل واحری كوريلور كه اهل حرب مسلمين اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن
مشركين يد مسلمينه واصل اولمغله ضرورت مسلمين زائله اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسلمين رهن مشركينی
اخذ ايدوب شرط قيلدقلری رهنلرين اعطا ايتمك غدر ايكن نيجه سزا كوريلور جوابده ديرز كه غدر دكلدر بلكه
شرط مرقومك جوازی معنای ضرورته مبنی ايكن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين
اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ايتمشلر ايكن قتال مشركين اوزره كسب قوت ايتملريله موادعه‌يه باعث احتياجلری
اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز كوريلوب غدريه داخل اولماز
پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر وبو بابده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك
شو حديث جليللريدر كه بيورديلر من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خير وليكفر يمينه
يعنی اول كمسنه كه بر امر اوزره يمين مؤكده ايدوب صكره اول امرك خلافنی اولی كورسه اولی كورديكی امری
ايشلسون ويميننه كفارت ايلسون مترجم فقير ديركه حلف ويمين ايكيسی شیء واحددر ولفظ حديثده من حلف
على يمين قول شريفی بحسب الظاهر يمين اوزره يمين ديمكدر لكن مراد انجق ترجمه اولنديغی اوزره تأكيد يميندر
انتهی ويمينده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده يميندن اقوی اولميان موادعه‌ده جوازی واضح
ومتميز اولور بو صورتده اهل حرب سز رهنلريمزی اعطا ايتمز سكز بزم رهنمزی اوزر يمزه رد ايلديكز ديو نزاعه شروع
ايلسه‌لر خوف ايتديكمز نسنه‌لردن امين اولمدقچه رديمز مشروع اولماز كه قبل الامن ردلری مسلمين اوزره قوتلرين
واستيصال بعض موحلمينه احداث قدرتلرين متضمن اولمغله غير ممكن وبعد الامن وجوب ردلری متعيندر
زيرا رهن قيلنان رجال مرقومين دار يمزده مستأمنين منزلنه نازلين اولملريله كركدر كه خوف ايتديكمز نسنه‌لردن
تحصيل امن ايدنجيه‌دك حبسلرينه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرينه اهتمام اولنه لكن رهن مرقومين يد يمزده قبول
اسلام ايتمش اولسه‌لر مشركين آنلری اخذ ايچون طلب وابرام ايتسه‌لر دخی تسليمله مساعده‌لری جائز كوريلمز كه
آنلر سائر مسلمينله برابر اولوب مشركين دخی مسلمين اوزره مأمونين اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبيد مشركين
ايسه‌لر كركدر كه امام المسلمين آنلری دار يمزده قبول اسلام ايلين عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بيع وثمنلرين
مولالرينه دفع وايصال ايليه كذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبين رهنلرين بربرينه اعطادن صكره مسلمين مشركيندن
رهنلرين اخذه قادر اولسه‌لر ينه جواز اخذلری ظاهردر كه حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع
ضرورتله حقلرنده منع رهن ايلمك واجب اولديغی كبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زيرا حق مسلمينده

وقت قلدرتلرنه . حلال کورىلمزکه ایادی مشرکینده مقهور اولان بر مسلمك تخلیصنی ترك واهمال ایده لر حتی
اهل حرب مسلمینی اخذ رهنلرندن منع ایدوب مسلمین مرهونین دخی طالب قتال اولدقلرنده تخلیصلری اوزره
قتال مسلمین جلال کورىلور که اهل حرب حبس مسلمینده ظالم ومسلمین اوزره بقدر الامکان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لکن اهل حربدن برفردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدرتلری وار ایسه اول قوم مواد عیندن برفردی
قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز واکر رهن مشرکین بزدار الحربه رجوع ایتیوب سزه ذمت اولورز دیو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اکر احرار ایسه لر مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور زیرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
برسبب ایدوکی معلوم ودنیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوکی مجزوم اولوب رهن
مرقومین دخی اوزرلرینه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملری واجب اولدیغی کبی اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخی واجبدر واکر عبید مشرکین ایسه لر عدم مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور
زیرا عبد البته مولاسنه تابع ومولالری باعتبار الموادعه دار عمزده بولنان مستأمنین موقعنده واقعلردر پس
ملك مولالری باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ایتمدین انلری ذمت قیلمق ممکن اولمدیغی مسلم اولمغله همان
مولالرینه رد وتسلیملری لازم وانسبدر واکر بعد قبول الذمة حر هو نین بز احرارز دیوب مشرکین
بلکه بونلر بزم عبیدیمزدر دیمکله اختلاف ایدرلرسه اولبابده قول قول مرهونین ایدوکی بلا خلافدر زیرا آنلرید
نفسلرنده بولنوب ایادی اغیارده مقهور اولمامله رقلری اوزره بینه قائم اولمادقجه حریتلرنده قول آنلرك
قوللری قیلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولملریله رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمایوب مسلمین
یا اهل ذمت شهادت ایتمدکجه مولالرینه مردود وموصول قیلنمازلر وقبول اسلام ایتمشلر ایسه رقلری اوزره
شهود مسلمین شهادت ایتمدکجه امام بیع واعطاء ثمنلرینه مباشرت قیلماز واکر اهل حرب اصل موادعه ده
برغدر ایدوب سزلك رهنلریکزی قتل ایدرسك بزم رهنلریمزك دخی دملری سزه حلال اولسون دیو شرط
ایتمشلر اولوب بعده بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسلرینه دماء رهنلری بزه حلال اولماز زیرا مرویدرکه
وقعهٔ مرقومه زمان معاویه ده واقعه اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه وسائر مسلمین بعد البحث والنزاع
رهن مشرکین شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ایلدیلر وهم رهنلری میانه مزده امان اوزره ادخال اولنمالریله
غیریلردن حاصل اولان جنایتله دملری استحلال اولنمایوب شرط سابق دخی حکم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ایتمشلر ایسه امام آنلری اهل ذمت قیلوب ایتمشلر ایسه مشرکین رهنلریمزی
قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احراز الاصل قیلمغه همت ایدر لکن رهنلریمز قتل اولنمامش ایکن رهنلری
قبول اسلام ایلدکده مشرکین آنلری طلبده اقدام ورهنلریمزی اوزریمزه رد ایتمزسکز بز دخی سزك
رهنلریکزی قتل یا استرقاق ایده رز دیو ابرام ایلسه لر نظر اولنور اکر رهنلری رد اولنملرینه راضی اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایده جکلری معلوم اولسه دخی رهنلرین رد ایلمك امام ایچون جائز ومرضی
کورىلمز زیرا ملکی رهنلك حرمت نفسلری برابرکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتدکلرنده امامك اول ظلمده
عدیم شرکتی محققدر اما رهنلرین بعد الاسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتدکلرنده مسلمینی قتل مشرکینه
عرض ایتمکه رخصت شرعیه یوغیکن عرض ایتمکله اول ظلمده شریك اوله جغی اظهردر کورمزمیسنکه
رهنلری یدیمزده هالك اولمغله اهل حرب اول هالکینك عددنجه مسلمیندن بدل طلب ایتمکه اقدام وویرمزسکز
رهنکزی قتل ایده رز دیو ابرام ایلسه لر اعطاء مسلمینله مساعدهٔ مراملری جائز کورىلمز پس قبول اسلام
ایلین رهنلری دخی آنك کبیدر واکر رهنلری رد اولنملرینه رضا برله بزی اهل حربه اعطا ورهنلریکزی
اخذ ایلدیکز دیو اظهار ارتضا ایدرلرسه یینه نظر اولنور اکر امامك اغلب ظنی آنلری قتل ایده جکلرینه متعلق
اولورسه یینه دفع وتسلیملری جائز ولایق کورىلمز زیرا انسان کندی قتلنه اذنی حکم اباحتده معتبر اولمادیغی
کبی تعریض قتلنه اذنی دخی معتبر اولمامق مقرردر واکر آنلره نه معامله ایده جکلری عند الامام مجهول ایسه
اولبابده دفع وتسلیملری مشروع ومعقول کورىلور زیرا رضالریله دفع وتسلیملری طرف مسلمیندن آنلره ظلمی
موجب اولمدیغه مجرد تسلیملری سبب هلاکلری اولمدیغندن بشقه تسلیمه رضالری البته نفسلرینی اوزره
امین اولدقلرینی مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمینه شیرزی رهن مشرکینی رد ایله تخلیص ایده رز دیو وعدیمز
سبقت ایتمشیدی پس اول وعد ایله رهنمز اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
رجحان ومسابقت ایتمشدر واکر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضاء المقتول بقتله لایوجب الاباحة

ذمته قبول ایدرسکز بزدخی رهنلریکزی قتل یاخود استرقاق ایده رز دیو اظهار شدت ایلسه لر کرکدرکه
امام آنلری ذمته قبول ایتیوب همان مشرکینه ردایله اخذ مسلمینه مبادرت قیله اما قبول اسلاملری بشقه درکه
اسلام مشرك قبول غیره توقف ایتیوب نفسی ایله تام اولور اما عقد ذمی رضاء مسلمین بولنمادقجه تمام اولماز
بناء علیه قبول ذمتلرده حقیقةً یا حکماً اتلاف مسلمین متحقق اولدقده اکار رضا حق مسلمینده جائز ولایق کورىلمز
زیرا مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا وآنلری ایادی مشرکیندن استخلاص واستیفا قیلمق رهن مشرکینی
ذمت قیلمقدن احسن واولی وامام دخی ناظر مسلمین اولمغله مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایلمك اوزرینه
اوجب واوفقدر اما قبول ذمتلرده مشرکین سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه امام المسلمین عالم اولورسه
اولبابده بلا توقف اعطاء ذمت برله اوزرلرینه وضع خراج ایلمك لازمدرکه معنای مذکور اتلاف مسلمینی
غیر مستلزمدر ووجه مشروح اوزره سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه عالم اولمدقجه امام آنلری ذمت قیلماغه
قادر دکلدرکه اهل حربك رهنلری ذمت اولدقده سبیل رهنمزی تخلیه ایتمیه جکلری ظاهر وخلاف مجزوم
اولدقجه حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوکی معلوم ومشتهردر لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزی طلب بابنده دقت ایلدکده اهل حرب سز بزم رهنمزی رد ایتمدکجه بز دخی
رد ایتمزز دیو عناد ومخالفت ایلسه لر کرکدرکه رهنلری رد اولنملرینه رضا کوسترمدکجه آنلری ردایله ذمتنی
ابطال وعهدینی نقضه مباشرت قیلمیه زیرا مسلمین ایچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
حرمت آنلرك نفوسلرینه دخی ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلری قبول اسلاملری ایله برابر اولمشدر
اما رهنلری طیب نفسله رد اولنملرینه راضی اولورلرسه ردلری جائز ومرضی کورىلور مکر امامك اغلب ظنی
قتل ایده جکلرینه ذاهب اوله اولبابده ردلری جائز ومناسب کورىلمز وبو تفصیلك اصل واساسی انجق قبول
ذمتلرین قریبا قبول اسلاملرنده ذکر ایلدیکیمز احکام اوزره قیاسدر یاخود مدار تفصیل انجق مبادلهٔ
رهائن مسلمینی اهل ذمته مفاداتیز منزلنه تنزیلدر وبر باب من الفداء اثناسنده بیان ایلدیکه مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولنمدقده شایان وبولنمادقده غیر شایاندر کورمزمیسنکه رهنلری یدیمزده هالك اولمغله
اهل حرب مسلمینه نزاعه سالك واهل ذمتکزدن فلان وفلانی بزه ویرمدکجه رهنکزی رد ایتمزز دیو تهالك
اولسه لر مطلوبلری اولان ذمیلر راضی اولورلرسه تسلیملری جائز واولمازلرسه حد جوازی متجاوزدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه ده مطلوبلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخی صورت سابقه ایله مساوی یدرکه عقد
ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالری حال رجاللری ایله مستوی ونسادن تأثیر رضا رجالدن تأثیرینه
متساوی در اما مطلوبلری صبیان اهل ذمت بولندقده صبیانك ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه دخی امام
آنلری تسلیم ایلمك جائز ولایق کورىلمز زیرا تسلیمی صبی یه ظلم ایدوکی مقرر واولبابده اذن صبی معتبر اولمدیغی کبی
صبی یه ضرر اولان ماده ده اذن والدینی دخی معتبر اولمامغله وجود وعدمی برابردر کورمزمیسنکه اهل حرب
اول صبی یی استعباد ایلسه لر امام بغیر حق استعباد حره معین اولمش اولمازمی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوکی
مستبیندر کذلك رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلرده نسا وصبیان بولنوب مشرکینه دفع وتسلیمده کندولرینك
ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه یینه تسلیملری حق امامده جائز ولایق کورىلمز اما صبیان مرقومین تسلیم
اولنماغه دلیل آنفا صبیان اهل ذمتده ذکر اولنان تعلیلدر واما نساء مرقومه تسلیم اولنماغه علت تسلیملرنده
آنلری حرامه عرض ایتمك متحقق اولوب اولبابده اذنلری معتبر اولمامق مصلحتیدر که مشرکینه بر وجهله حلال
اولمیان مسلمه عورتی فرجنی استحلال ایلین مشرکینه تسلیمده اصلا جواز وصحت یوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر کورمزمیسنکه برذمیه یی دار عمزده بر مستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز ووطئی اکا حلال
اولور اما بر مسلمه یی تزوج مراد ایلسه اکا قادر اولمیوب بهر حال اکا حلال اولمق محال کورىلور انجق اهل حربه
تسلیم اولنسه جق عورت اسلامندن رجوعی بابنده خوف اولنمادیغندن بشقه اشتها اولنمیان عجائزدن ایسه
تسلیمنه رضاسی بولندقده امید ایده رمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایلمك حق رجالده جائز اولدیغی کبی
آنده دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفرنده یاننده مسلمیندن بر محرمی برابر اوله زیرا عورت عجائزدن
ایسه دخی دار الحربه بلا محرم سفری غیر جائزدر اما عجوزه اولوب یاننده محرمی دخی برابر اولدقده برای مصلحت
دار الحربه سفری جائز کورىلور پس ما نحن فیه دخی بو قبیلدن ایدوکی واضح ومتبایندر واکر مسلمینده مقاومت
مشرکین بولنمامغله موادعه یه محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لاتسافر الی دار الحرب بغیر محرم ولو کانت عجوزا لاتشتهی

ایتملریله مسلمین حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون برجماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بر رهن قیلنمغه راضی اولمازز زیرا اهل حرب بزم اوزر یمزه مأمونین دکللردر دیو ممانعه اصرار ایلسه لر بو صورتده امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمك جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف وخطر ظاهر واول رهن اولنان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهردر که احوال ناسده ظاهر اولان موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر و بر باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیك امام المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدر که اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررك اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنان جماعتی قتل ایده جکلرینه متعلق اولورسه آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کوریلمز که اعطا ایتدکده آنلرك هلاکلرینه معین ودملرنده شریك اوله جغی بدیدار واعطا ایتمیوب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بوله قلرنده صنع مشرکینده مشارك اولمیه جغی آشکاردر وبو مثللوا مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن برامر مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل ایده جکلرینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمك و بعث اوزره اجبار ایلمك جائز ومناسب کوریلمز پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه یی ترك ایتمزز ورهنکزی اوزر یکزه رد ایتمزز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کوریلمز لکن عدم جوازینه مخالفت مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدرکه مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولور که بو معنی جائز وسزاوار اولماز پس لازمدرکه رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجیه دك اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا ایله انفاذ اولنه کذلك موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه ینه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینده کسب قدرت ایتسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکر که رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر یاخود رهنلری حتف انو فهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنملرینه راضی اوله لر بو صورتلرده مسلمین ابطال موادعه برله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کوریلور زیرا مانع نبذ اولان انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال ایدر سکز بز دخی سزك رهنلریکزی قتل ایده رز دیو بسط مقال ایلسه لر بو بابده قتاللری حلال کوریلور زیرا بو تقدیر اوزره قتاللری مسلمینله رهنلری میاننده اولان معاهده تخلیصه موجب ابطال دکلدرکه بعد انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترس لرنده قتاللری ممنع اولماز کذلك بزمله قتال ایدر سکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر ینه وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کوریلور کذلك امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کسنه لری رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعده مسلمینه سز بزمله قتال ایدر سکز رسوللریکزی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر ینه قتاللری جائز وسزاوار اولور نکته لری اولدرکه صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن برقومك میانلرنده منعقد اولان عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکورینه ظلم وتعدی ملتحق اولمشدر وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی عند المسئلة عن العثار دیرکه بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله موادعین ومراهنین اولان اهل حربك ملکلری سز آنلری ذمت قیلورسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایده رز واکر قیلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه رد ایده رز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدرکه اولبابده امام ومسلمین نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجیه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدرکه منفعت مسلمین آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدرکه اهل حربله مراهنه مزانجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرینی

ذمتلرین قبول وعدم قبولیمز مشروط قیلنماد یغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بو یله دکلدر لکن بهر حال وعلی الخصوص عند مساواة الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه اهل حربدن برمدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز سبیل اسراکزی تخلیه ایده رم وذمتلرینی قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رم دیو عرض مطالب ایلسه ینه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمك واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب المواجبدر لکن صورت مفروضه ده ضعف مسلمین مقرر ایکن طالب ذمت اولان قومك شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت ایده جکلری منتظر اولسه کرکدرکه امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه امام المسلمین مداین حربدن برمدینه عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن منصرف اولمکز ایادیمزده بولنان اسراکزی سزه اعطامز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرك مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده احد والدینی یانده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل غدر المشرکین دین آباری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اول دیندن متحول اولمازلر نکته سی اولدرکه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داریمزده اهل ذمت منزلنه نازل قیلنمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده موجود اولسه لر دخی سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلر کبیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه کرکدرکه امام اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجیه دك بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیك مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلر ایسه ده امان سابقه نظر ایله مالکلرینك حرمت ملکلری هنوز معتبرا ولمغله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان حکم محررکبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بو صورتده مشرکین جرملرینه معترفین اولوب دماء مقتولینکزی ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنك منزلنه نازلدر ونفس انسانك قیمتی انجق دیتیدر واول بابده امام مساعدهٔ مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثهٔ مقتولینه سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکین اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بز دخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لیم دیو طالب اولورلرسه امام ایچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبسین اولدیغندن خصوص مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفاداتمز منزلنه نازل اولمغله حکم صحتده داخل اولماز وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتمیوب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتمشلر ایکن بز آنلرك رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمك مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بو مثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدرکه مسلمین آنلردن بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منفعت قبله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظر المسلمین داخل حکم صحت قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لیم تا که آنلرده مراد ایلدیکز معامله یی اجرا ایدوب سز دخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدرکه امام اولبابده نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایتمزسه بو قوللرینه اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هر بری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره ردیمز

لایق اولورمی و بو صنعی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر
مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتلاری اخذ ورهنلرین رده ابتدار
ایلیه بو صورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده جکی مقرردر لکن قتللری
بطریق القصاص دکلدر که حربی دار الحربده مسلمی قتل ایلمك موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر بزیمزده
بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح
ومشهوردر وعبید قیلملرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتولینك وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین
اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرك اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله
من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم وایصال قیلنورلر
وهم محتمل التملك اولان کسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده
نفس جانینك بطریق الملك استحقاقنی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسی
ولی مقتوله تسلیم ایلمك واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین
طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسك سکا رهنلریکك دیتلرین ودیلرسك قاتللرین اعطا ایده لیم دیو
بسط کلام ایلسه لر بو قوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان
امورده وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بو صورتده امام بنه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر
واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده بنه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتلینی اختیار ایلدکده قتل واستعبادلرنده رأینه
اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسه لر دخی عفولری قتل امامه
مانع اولماز که قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر وعفو انجق
صاحب العفوك مخصوصا مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط
اولماز واکر رهن مسلمینی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولمیوب اغیاردن ایسه لر نظر اولنور اکر دارلرینه
امانله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل
وحکم ملکلری آنلرك اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله
داخل اولان کسنه بزم داریمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلنه نازل قیلنور
واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار
مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمك ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان امورده بوندن زیاده یه قدرتیاب اولمیه جقلری بی ارتیابدر
واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یاخود ملك موادعین آنلری اخذ ومقابلهٔ
رهنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین رد رهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار
موادعیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده
رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزره رد رهنلری لازم اولور لکن قاتلر
اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدنصکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود
ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بو صورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا
کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن
ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینك بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف
انفه هالك اولوب یاخود اهل مملکتی آنك بو وضعی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی
اخذ ایدنجیه دك حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر صورت
مفروضه ده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه بزسزه قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکمزی اعطا
ایده لیم سزدخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر وتأملده
اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده
واکر اخذنده امتناع ایله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری
امام المسلمینه التجا ایله بن رهنلریکك دیتلرین سکا اعطا ایده یم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایده سین دیو رجا ایلسه
مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنك بو کلامنه اصغا ایلمیه وبو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوجانبه
رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت بالکلیه ورثه نك حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین
موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینك
بزسزك رهنکزی قتل ایدرسك بزم دخی رهنمزك دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینك
ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا وآثم اولورلر که رهن مشرکین
میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بو صورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
ایلین مسلمك حکمنی اجرا بر له قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورسه که رهن مشرکین
فرض مذکور اوزره داریمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم
لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
اولنمامش ایکن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطرف یعنی مسلمینی ارضا ایلسه لر
رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده
مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطك ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ متمکنه
درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب
صکره مشرکین رهن مسلمینك دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا وتقدیم
بعده رهن مشرکینك دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر
یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرك رهنلرینی آنلره رد ایلمك واجب اولدیغی کبی رهنلریمزك
دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینك دیتلرین ردیمزی موجبدر و بو مسئله ده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ
وقبولدن مجتنب اولمیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقه در که آنده مشرکین بزم رهنمز اولان
احرار واشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع
اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبع در اما بو صورتده دخی مشرکین عرض تبشار ایله
بزسزه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمك برینه یدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن بر اسیر ویره لیم
ومقتوللریك دیتلرینی دخی ویره لیم سز دخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی
مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینك
امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر وبعد المساعده
کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده
ایادی مشرکینده اسراء مسلمین ناموجود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولك برینه ایکی دیت
یا اوچ دیت ویره لیم سز دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بدل وجود ایلسه لر بونده یه رأی امام معتبردر وورثه نك
رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده بنه مسلمك عدیلی اولمامغله
کاهیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور
پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله
زیرا نفوس مقتولینك بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مالك مقامنه قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ
مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمز انجق هر مقتولك برینه بر یا ایکی یا اوچ اسیر مسلم اعطا ایده رز دیو
رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع ناجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب
همان مسلمینه انفع اولان معامله نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که
اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تعویض
وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن ذمم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده
عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
استغنام اولنان اسرایی بین الغانمین تقسیمدنصکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی
مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلۀ مفروضه ده ورثۀ مقتولین امامك مقتولینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسه لر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان مالریله مفادات اسراده متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره بو شیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلۀ مزبوره ده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ ورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثه یه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
ماده یه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسه لر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری دار یمزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
دار یمزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیه جقلری بر موضعده تخلیۀ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك دار یمزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قیلمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبا اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قیلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنۀ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومه ده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین ردوایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب دار یمزده ابقا وبعد وضع الخراج سنۀ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضه ده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیمادون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بو بابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندر که دار یمزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بو کوندن صکره سنۀ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیلهرم دیو تکلم ایدر بعده سنۀ واحده دن اقدم دار یمزدن خروج ایدرسه تخلیۀ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه بر دخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه محتمل اولان مسئله ده بعد انقضاء السنه مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عند یمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایده لیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسه لر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابلۀ دیتده ردلرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلۀ
اسراده دخی رهن مرقوم ردی اولنملرینه رضا ویرمزلرسه رد لرینه تصویب اولنمیوب رضا ویررلرسه تصویب
وقریباذ کر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئله سنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولملرنده نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن بر قومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدن صکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدن صکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفادات ایتمزی طلبده اتفاق ایلسه لر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبه یه اقدام ایتمیوب وارایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلۀ مرقومه ده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایده لیم دیسه لر
ینه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی ردوایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابله سنده اعطاء اهل ذمت منزله سنده در که اکا بروجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محارب مسلمین قیلمغه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واثواب ایدن اعطاء رهان ایتدکلرندن صکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثۀ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن دار یمزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثه یه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره الحوق فسادندن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزسزه دیت مقتولینی اعطا
ایده لیم سز دخی رهنلریمزی اوز ریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ وردلرك جوازی اظهردر که دیت ورهندن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثۀ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملیدر
زیرا مساعدۀ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنورکه بری رهن مسلمینی قتل واعدامری
وبری ویردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکاهم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویره لیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویره لیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویره لیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسه لر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدۀ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
ماده دن زیاده یه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدۀ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزله سنده ایکن مساعدۀ مراملرنده شایبۀ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسه لر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مال اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کمسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیر که قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلۀ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاك کسب استقلال ایلسه لر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاك کاری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجه دك مالرینی توقیفله اشتغال وتوبه لرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلۀ مفروضه ده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسه لر اموالدن اولان رهنلری اول دار اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبور عین مالری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلنه نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واستمساك ایلیه که مال مزبور یدامامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونمایاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدر که اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة مافی الباب عین مالری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور امامال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقه در که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعه لرین بر بریندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر قنقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتده لردر آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسه لر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدۀ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدۀ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعده لری بر وجهله جائز وشایان کورلمز که
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه بر قوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره بر قوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ وزهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسه لر کرکدر که امام

بورجالرینه قطعا التفات واصغا ایلمیه زیرا مساعدهٔ مرامری توهین دین وحقارت اهل اسلامه ابتلای خدیعهٔ
مشرکینه بادی وضرر عامهٔ مسلمینه مؤدی اولمغله امام مجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمینه تصدی ایلمز
کورمزمیسنکه رهنلریمزك اللری واباقلری قطع اولنوب روحلرندن برمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرین رد ایدیکز دیو رجا ایلسه‌لر لایقمیدرکه اصحا وسالمین اولان رهنلرین اعطا وجنایتلری ایله آخر رمقده
بولنان مسلمینی اخذه التجا ایده‌یز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالی دیمزده عار ونقیصه‌یه رضادرکه هرمسئوله
مساعده شعارذلت ایدوکی ظاهروهویدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اولیدی اهل حرب رهنلریمزی قتل ایتدکلرنصکره
ورثهٔ مقتولین بزلر عفوایلدیك همان رهنلرینی رد ایدیکز دیو مجبز اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولینه قائمین
اولملریله رهنلرین ردیمز تجویز اولنورایدی حال آنکه برعاقل آنی تجویزه قائل دکلدر پس لازمدرکه امام اولبابده
نه قول رهنه ونه قول ورثه یه اعتبار ایتمیوب انجق دیمزك توهین واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهین
دین دکل ایسه مساعده یه ابتدار وموجب ایسه منع وتعنیفلرنده بذل اقتدار ایلیه کورمزمیسنکه رهنمز مثلا
بوزعدد مسلمین ایکن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا ایتجق برینی ترك وابقا ایتدکلرنده اول مسلم باقی یی بونلردن اخذ
ورهنلرینی رد ایدیکز که ایتمزسکز بنی دخی قتل ایده جکلردر دیو رجا ایلسه امام البته آنك قولنه التفات واصغا
ایلمزکه بیان مشروح اوزره موجب توهین دین اوله جغی هویدادر واکر مشرکین رهن مسلمینك کوزلرین چیقاردقده
مسلمیندن رجا برله رهنلریکزی ویره‌لیم ودیت جنایتلریمزی دخی ویره‌لیم سزدخی بزم رهنلریمزی ویریکز دیو التجا
ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلری جائز وسزا کوریلورکه وسعلرنده رهنلریمزی ورهنلریمزدن اتلاف ایتدکاری
عضوك عوضنی ردلرندن زیاده نسنه متصور اولماغله مساعده لرنده توهین دین بولنمادیغی امرمقرردر واکر اهل
حرب رهن مسلمینك بعضیلرین قتل و بعضیلرین ابقا ایلسه‌لر امام ایچون حکم کلی بعضده اجرابرله مشرکین
رهنلریمزك احیالرین رد ومقتوللرنده اعطاء دیتله تسلیم قاتلین میاننده امامی تخییر ایتمدکجه رهنلرین رد ایتمك
جائز وسزا کوریلورواکر مشرکین رهنلریمزی ضرب یاخود رأسلرین شق ایدوب ضرب وشقلرندن اثر وعلامت
قالمامق اوزره صحت کلدکدنصکره رهنلریمزی ایادی مشرکیندن اخراج و رهنلرین اعطا ایدیکز دیو
امامدن نیازایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردرکه مظلوم کندوحقنده ترك مطالبه یه راضی
اولدیغندن بشقه اخذ وردلری توهین دینی مقتضی دکلدر کذلك مسئلهٔ مفروضه ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصکره رهنلریمز ایادی مشرکینده علت دیکر ایله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه‌لری دخی بزلر جنایت
مشرکینی عفو ایلدیك سزهمان رهنلرین اوزرلرینه رد ایدیکز دیو مجبز اولسه‌لر ینه مساعدهٔ امام تجویز
اولنورکه هروارث بعدموت المورث حق مورثده قائم مقام مورثدر مؤلف کریم السجیه اکرمه الله تعالی باکرم العطیه
دیرکه مسلمین ومشرکین موادعه‌لرنده بربرینه رهنلرین تسلیم ایدوب انجق مشرکین رهنلریله برابر نفقه‌لرین اعطا
وتقدیم ایلسه‌لر مزبورین یدیمزده رهن اولدقجه نفقه‌لری بیت مال المسلمیندن تنظیم اولنور انتهی لکن بومسئله
اعجب مسائلدرکه هم صورتده وهم معناده وهم حکمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمایوب انجق راهن اوزره واجب ایکن بومحلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده یدیمزده بولنان رجال مرهونین حکم مستأمنده اهل حرب ایکن نفقه‌لری نه وجهله بیت المال اوزره
مترتب قیلنور اماتوجیهنده دیرزکه ابتداء بابده بیان ایلدیك که بومثللو موادعه‌یه مساعده منفعت مسلمینی متضمن
اولمادقجه جائز وشایان کوریلمز بناء علیه مرهونینك داریمزده اقامتلری انجق منفعت مسلمین ایچون ارتکاب اولنمغله
نفقه‌لری مال مسلمین اوزره ایجاب اولنور نظیری ید مستعیرده بولنان مستعاردرکه منفعتی مستعیره راجع اولمغله
نفقه سی اوزرینه واقع قیلنور امارهن حقیق بشقه‌درکه هلاك رهنله دین راهن مقضی اولمغله انجق نفع راهنه
مفضی اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده مشرکین رهن مسلمینی قتل اوزره اتفاق ایلسه‌لر کرکدرکه امام برسنه
امهال ایدوب ینه بیت المالدن نفقه‌لرین انفاق ایلیه که سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حکم رهن آنلرده
ثابت الانساقدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمینی ارضا ایتمزلرسه کرکدرکه آنلری
اهل ذمت قیلوب بردخی بیت المالدن آنلره نفقه اعطا ایلمیه که اول بابده آنلرسائر اهل ذمتله علی سوادر واکر
مشرکین رهن مسلمینی قتل ایتمیوب انجق موادعه‌لری موقته اولمغله مدت منقضیه اولوب مسلمین مشرکیندن
رهنلرین طلب ایتدکلرنده مشرکین امتناع ایلسه‌لر کرکدرکه امام رهن مشرکینه بن سزی بلادیکزه رد ایتمزم
تاکه اصحابکز رهنلریمزی بکارد ایتمدکجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ایلدم سز آنلره تحریر ایدیکز

مطلب نفقة المرهون على الراهن

مطلب نفقة المستعار على المستعير

اکر رهنمزی رد ایدرلرسه فبها واکر ایتمزلرسه سزی اهل ذمت ایده رم دیو استماع ایدوب ینه امام ابلاء غدر ایچون
بومضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحریره اسراع ایدر بعده سنهٔ واحده مرور ایدوب رهنلریمزی رد وایصال
ایتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ایدر بوندنصکره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قیلنان رهنلرین رضالری یوغیکن رد ایلمك جائز ومرضی کوریلمز وبن بوحکمی بالدفعات بیان واثبات ایلدیك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدرکه امام ایچون مشرکینی داریمزده
مدت مدیده ذل خراجه مبتلی اولمادین کیفما یشاء ترك ایلمك ناصوابدر بناء علیه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ایله
تأجیلی ایجاب اولنمشدر واکر مسلمین مشرکینه رجال احراردن اعطاء رهن ایدوب مشرکیندن جوهر یا انجو
یاعبید مثللو جنس اموالدن اخذ رهن ایتدکدنصکره اول بابده اکر مشرکیندن غدر واقع اولورسه ایادی مسلمینده
مرهون اولان مالری ملك مسلمین اولسون دیو بینلرنده شرط ایتمشلر اولوب بعده مشرکین غدره اجتسار ایلسه‌لر
رهن مرقوم ینه ملك مسلمین اولمایوب بلکه مشرکین مزبورین مسلمینی رهنلرندن ارضا یاخود قبول ذمت
واسلام ایدنجیه دك بیت المالده توقیف وادخار اولنورز یرا شرط مذکور برشرط واضح البطلاندرکه بطلانی
احادیث نبویه‌دن لایغلق الرهن یعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حدیث شریفی کبی نص ایله نمایان اولمشدر
وبوحدیث حکمت ردیفك امام نخعی وغیری مثللو ائمهٔ تابعین رحمة الله تعالی علیهم اجمعیندن نقل
اولندیغی معنای منیفی دیمکدر مثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالکی وقت فلانی یه دك کتوریرسم
رهن ینه بنمدر وکتورمزسم رهن مقابلهٔ مالکده سنکدر دیوب بعده کتورمسه ینه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحکم مذکور مثال مزبورکبی رهن عوض مال اولدیغی موضعده جائز اولمابنجه مانحن فیه‌ده کی
مال اولمیان رجال احرارده عوض اولدقده عدم جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمایزدر نکته‌سی
اولدرکه شرط مذکور سبب ملکی خطره تعلیقی متضمندر واسباب ملك اعیانده تعلیق خطر غیرممکندر
مترجم فقیردیرکه خطراول نسنه درکه ایکی کسنه برخصوصده مغالبه ایتدکلرنده قنقمز غالب اولورسه شونسنه
آنك اولسون دیرلر واول نسنه یه فارسیده کرو وترکیده اوکدل دیرلر انتهی وبیان مشروحدن شرط مذکورك
بطلانی نمایان اولدقده حین مراهنه ده ذکر وترکی سیان کوریلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فی الموادعة وغیرها * یعنی موادعه وغیریده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعیه وقیود واجبهٔ
شرعیه ده مسائل اصلیه وفرعیه در مؤلف دقایق شناس آنسه الله تعالی بالطافه احسن ایناس دیرکه مسلمین
ومشرکین سنین معلومه ده عقد موادعه یی التزام ایتدکلرنده کرکدرکه معاهده‌لرین مشرحتحریر عهدنامه‌یه
اهتمام ایده‌لرکه موادعه مثللو عقود ممتده ده کتب کتاب امرشرعله لازم الالتزامدر قال الله تعالی اذا تداینتم بدین
الی اجل مسمی فاکتبوه یعنی ای اهل ایمان بعضیلریکز بعضیلریکزه اجل مسمای مشروعه دك بطریق الدین
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذ واعطاسی ایله معامله ایتدیکیکزده آنی کتب وتحریر ایدیکز انتهی ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبوآیت کریمه‌نك آخرنده الا ان تکون تجارة حاضرة تدیرونها بینکم فلیس علیکم جناح
ان لاتکتبوها وارد اولمشدر یعنی انجق تجارتکز بینلریکزده یدا بید تعاطی ایله اداره قیلدیغکز تجارت حاضره
ایسه آنی کتب وتحریر ایتمکده اوزریکزه بأس یوقدر انتهی وبواستثناده رمز واشارت واردرکه عقود ممتده ده
ترك کتابت موجب بأس وخسارتدر وبوبابده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
سنهٔ حدیبیه ده اهل مکه ایله بینلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب
اولنمغله امر ایلدیلرکه بریسی نزد سعادتلرنده قالوب بریسی دخی اهل مکه‌ده بولنه واول کتاب مستطابك کاتبی
حضرت علی رضی الله تعالی عنه ایدی همان ابتداء کتابده بسم الله الرحمن الرحیم لفظ شریفنی کتب ایتدکده
طرف اهل مکه دن عقد صلح ایچون کلوب هنوز کفر اوزره بولنان سهیل بن عمرو رضی الله عنه دیدیکه رحمن
ورحیم نه دربز آنی بیلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی کتب قیل بعده حضرت علی رضی الله
تعالی عنه هذا ما اصطلح علیه محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بو کتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اوزرینه عقد صلح ایلدکلری کتاب عهددر لفظ شریفنی کتب ایلدی
اول حینده ینه سهیل بن عمرو دیدیکه بزسنی رسول الله بیلسه‌ایدیك سنکله قتال ایتمز ایدیك سن هم دعوای رسالت
وهم پدرینك اسمندن اعراضمی ایده یورسین محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی کتب قیل
همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کتب ایلدیکی لفظ رسول اللهی محو ایتمکله حضرت علی رضی الله عنه

امر ايلديلر لكن حضرت على رضى الله عنه بن اول لفظ شريفى محو ايده مزم ديو اعتذار ايله امتناع ايلدى تا كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم اول لفظ شريفى كندويد مبارك لريله محو ايدوب انا محمد بن عبد الله ورسول الله
اكتب هذا ما اصطلح عليه محمد بن عبد الله وسهيل بن عمرو على اهل مكة يعنى بن هم محمد بن عبد الله وهم رسول الله
يا على سن بو كتاب اهل مكه اوزره محمد بن عبد الله وسهيل بن عمروك اوز رينه مصالحه ايلدكلرى كتاب عهددر
ديو كتب قيل بيورديلر بعده رسول الله عليه السلام اول كتابده كتب اولنه جق شروط معاهده يى حضرت على
رضى الله عنه اوزره القا وتقرير ايدوب اولبابده ايكى نسخه كتب ايتمكله امر ايلديلر ايشته بو حديث جليل
بو بابده اصل اصيل اولمشدر وحكم مشروح المآل اوزره اشبووجه معقول ايله دخى استدلال اولنور كه خصوص
مرقومده فريقيندن هر برى كندويدنده بر نسخه سنى بولنماغه محتاجدر كه مثلا بعض شروطده آنكله فريق
آخر نزاع ولجاج ايتدكده كندويدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ايدوب اقتضاسنه كوره فريق آخر ايله
اتحاد وامتزاج ياخود فريق آخر اوزره غلبه واحتجاج ايليه بوندن صكره بيلمك كركدر كه كتب كتابدن
مرام وثوق واستحكام اولمغله لازمدر كه احواط وجوه اوزره تحرير ايدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ايليه كه بو وجه اوزره وجوب احتياط ولا يأب كاتب ان يكتب كما علمه الله يعنى كاتبدن بر كاتب بينكزده
واقع اولان معامله كزى الله تعالى اكا تعليم ايلديكى منوال اوزره كتب وتحرير ايتمكدن ابا وامتناع ايلمسون
آيت كريمه سنده بطريق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زيرا معلوم اولى الالبابدر كه الله تعالى نك تعليم ايلديكى
البجق مجمع عليه اولان حكم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمير صورت ابتداء كتاب موادعه يى تصوير ايدوب
هذا ما توادع عليه الخليفة فلان ومن معه من المؤمنين وفلان ومن معه من اهل مملكته يعنى شو كتاب اول
كتابدر كه آنك اوزرينه طرف اسلامدن مثلا خليفهٔ عهد اولان فلان ومعيتنده بولنان مؤمنين وطرف اعدادن
فلان ومعيتنده بولنان اهل مملكتى موادعه ايلديلر ديو تقرير ايلدى لكن ابو زيد البغدادى رحمه الله تعالى
شروطنده ديديكه عندمده مختار اولان ابتداء كتاب موادعه ده هذا كتاب فيه ذكر ما توادع عليه يعنى اشبو كتاب
بر كتابدر كه آنده فلان وفلانك اوزرينه موادعه قيلدقلرى شروطك ذكرى واردر ديو تحريرى اختيار ايتمكدر كه
صدق كلامى حمل بمجازه محتاج اولميوب حقيقتى اوزره بديدار اوله زيرا هذا قولى بحسب الظاهر كاغده اشارت
وكاغد بحسب الحقيقة اوزرينه موادعه قيلنان شروط اولميوب انجق اول شروطك محل ذكرندن عبارتدر
لكن مؤلف حقايق شناسك اختيار ايلديكى صورت ابتداده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك
كرك باب موادعه ده وكرك باب آخرده كتب اولنان كتاب مستطابلرينه موافقت واقتدا واردر وبر باب موادعه ده
كتابلرين قريبا روايت ايلديك وباب آخردن دخى بر عبد اشترا بيوردقلرنده كتب ايله امر ايلدكلرى كتاب هذا
ما اشترى محمد بن عبد الله وفى نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة يعنى اشبو كتاب شول نسنه دركه
محمد بن عبد الله يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنى اشترا قيلدى ديمك عنوانى ايله
صورتياب اولمشدر وكتاب مرقوم ذكر عقده محل اولمغله اكا اشارتله تصدير اولنان كلام مذكور طرفده ياخود حذفده
ياخود نسبتده تجوز بر له وجه ابلغ اوزره حقيقت مقصوده دلالت ايده جكى ساحه پيراى ظهوردر قال الله تعالى
هذا ما توعدون ليوم الحساب ومعلومدر كه بو آيت جليله ده لفظ هذا ماقبل ومابعدنده ذكر اولنان وعد ابرار
و وعيد فجارى متضمن اولان آيات بيناته اشارتدر معناى ظاهرى اشبو آيات بينات يوم الحساب ايچون وعد
اولنديغكز ثواب وعقابدر كه بعد الحساب اكا واصل اولورسز ديمكدر حال آنكه آيات مذكوره عين ثواب وعقاب
اولمايوب انجق ذكر ثواب وعقابه محلدر بويله ايكن هذا كتاب فيه ذكر ما توعدون لفظى ايله تعبيره اعتبار اولنمايوب
بلكه لاجل المبالغه طريق تجوز اختيار اولنمشدر مترجم فقير ديركه اصل كتاب بو موضعلرده تعقيد واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قريحه دن بشقه مباحث مذكوره يى مشتمل اولان كتابلره رجوع بر له ترجمه مز
على الوجه المطبوع وضوح وانكشاف اوزره مصنوع قيلندى وبالله التوفيق بعده مؤلف جليل تصوير كتاب
موادعه دن هذا ما توادع عليه الخليفه فلان الى آخره قولنى تذييل ايدوب تواد عوا كذا وكذا سنة اولها شهر
كذا من سنة كذا وآخرها شهر كذا من سنة كذا يعنى ذكر اولنان مسلمين ومشركين شو دكلو وشو دكلو سنه ده
موادعه ايلديلر كه ابتداسى سنهٔ فلانيه دن شهر فلانى وانتهاسى سنهٔ فلانيه دن شهر فلانيدر ديمك مفهومى
كتب وتسجيل اولنمق لازمدر ديو تصوير وتمثيل ايلدى وتصوير مذكورى ذكر تاريخله تصديره بادى اولدركه
بينلرنده جارى اولان عقدك موجبى مدت معلومه ده حرمت قتال اولديغندن اول مدتك اول وآخرينى اعلاملرى

واجب التصدى واعلام دخى انجق بيان تاريخله حاصل و متأديدر و مؤلف دقيق الافكارك تصوير مذكورده
هذا ما تواد ع قولنده ترك حربه دلالت ايلين الفاظدن انجق متاركه معناسنده اولان لفظ موادعه يى اختيارى
شونكته يى اشعار ايچوندر كه مؤمنين ومشركين بينلرنده حقيقت مسالمه ومصالحه نابوددر زيرا الا الذين عاهدتم
من المشركين نص كريمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معنا هدنه لرى موجود ومعهوددر بعده
مؤلف همام تصوير كتابده فريقين ايچون اول كتابده ذكرى لازم اولان قيود وشروطى تحريره اهتمام ايدوب
اول صورتى وجعل كل فريق منهم لصاحبه بالوفاء بجميع ما فى هذا الكتاب عهد الله وميثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسيح عيسى بن مريم يعنى مذكورينه دن هر فريق آخر ايچون اشبو كتابده كتب اولنان جميع
قيود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالى نك عهد وميثاقنى والله تعالى نك ذمتنى ورسولينك ذمتنى ومسيح
عيسى بن مريم حضرتلرينك ذمتنى ياد وايراد ايلدى مضمونى ذكر ايله اتمام قيلدى ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصوير ايلديكى هر كتاب عهدك آخرنده قسم مذكورى ذكر واملا ايدر زيرا وجه مشروح اوزره تصوير كتابى
كندو وقتنده خليفهٔ عهدك مشركينله موادعه لرنده تحرير ايده جكى اساس اوزره ابتنا ايلديكه وقت مذكورده
خلفاء عباسيه نك قتاللرى انجق كفار روم ايله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذكور
اعظم الفاظ يمين اولمق اوزره شايع ايدى سؤال اولنورسه كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى
خصوص معاهده ده وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم
فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم كان اهون يعنى مشركين حين معاهده ده كندولره الله تعالى نك ذمتنى
ورسولينك ذمتنى اعطا كزى مراد ايدرلرسه سز آنى آنلره اعطا ايتميوب انجق كندو ذمتلريكزى وآبالريكزك
ذمتلرينى اعطا ايديكز كه حين اقتضاده كندو ذمتلريكزى وآبالريكزك ذمتلرينى ابطا لكز ذمت الهيه وذمت
نبويه يى ابطالكزدن اهون اولور ديو نص وتصريح بيورمشلر ايكن جناب مؤلف تحرير لفظ مذكورى نه وجهله
تجويز وتصحيح ايلدى جواب اولدر كه لفظ مذكوردن مرادى الله تعالى نك ذمتنى ورسولينك ذمتنى اعطادكلدر كه
اعطاء مذكور مدلول حديث اوزره فى نفس الامر منهى ايدوكى بى مرادر بلكه مرادى عهد و ميثاق وذمت كبى
الفاظ مختلفه ايله يمين واولوجهله موادعه لرين تأكيد وتوطيندر كورمزمبسنكه ايمان سابقه اوزره واشد ما اخذ الله
على النبيين والصديقين والشهداء والصالحين من عهد او ميثاق او ذمة يعنى الله تعالى نك انبيا وصديقين وشهدا
وصالحين اوزره اخذ ايلديكى عهد وميثاق وذمتك اشدينى دخى ياد وايراد ايدر قولنى عطف وتنسيق ايله موادعه لرين
تأييد وتحقيق ايلدى وبو قولنده عهد وميثاق وذمتدن مرادى انجق واذ اخذ الله ميثاق النبيين الايه دخى
واذ اخذ الله ميثاق الذين اوتوا الكتاب الايه نظم كريملرنده اراده اولنان مواثيق شداددر وآيتين مرقومتينده
اخذ ميثاقدن مراد انجق ايمان ونصرتى وتبليغ واشاعتى ابلغ وجوه اوزره الزام اولديغى كبى بو بابده وفاء عهدى
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر كورمزمبسنكه مؤلف دقيق المرام تصوير مرقومده وجوه غدرى ذكر
واعلامدن صكره فجميع هذه الايمان عليه الله عليه بها راع كفيل والذمة منه بريئة يعنى شروط مذكوره ده
فريقيندن هر قنقيسى غدر ايدرسه ايمان سابقه نك جمله سى آنك اوزرينه اولسون الله تعالى غادر اوزره ايمان
مذكوره نك وبال ونكالنى اجرايه كافى وكفيلدر واول غادردن عهد وذمت برى وبعيددر قولى ايله اختتام ايلدى پس
بو قولندن دخى بديد اولمشدر كه عهد وميثاق وذمتدن مرادى انجق ذكر قسم ايله تأكيد وتشديددر بعده مؤلف همام
تصوير كتابى تاريخ تحريرينى ذكر ايله ختم واتمام ايلدى وكتابك ابتدا وانتهاسى زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بيان
تاريخ كفايت ايدر ايكن آخرنده اعاده سى مجرد تأكيدينى افاده ايچوندر زيرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخى كتابك وقت اتمامى واشهادك زمانى اكا ايلدر پس ابتداء كتابده ذكر تاريخله اكتفا اولنسه
ممكندر كه احد الفريقين بعض شروطده غدره اجترا ايدوب بعده كتابك ابتدا وانتهاسى ميانتده عروض بعض اسبابله
تفاوت ازمنه وارايدى ديو ادعا ايليه بناء عليه مؤلف عميق الافكار تصوير كتابك اول وآخرنده ذكر تاريخى تكرار ايلدى
ووضع تاريخده اصل اصيل شول اثر جليلدر كه حضرت عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه اطراف بلادده بولنان
عماله اذا كتبتم الى فاذكروا التاريخ فى الكتاب يعنى بكا تحريرنامه ايتدكلريكزده تاريخ تحريريكزى ذكر ايديكز
ديو كتب وارسال ايلدى بعده صحابهٔ كرامى جمع ايدوب ابتداء مدت تاريخ قنقى سنه دن اولمق انسبدر ديو
مشاوره وميانه لرنده كوناكون محاوره ايلديلر حتى بعضيلرى ابتداء تاريخ وقت ميلاد نبى كريم عليه التحية والتسليم
قيلنمانى عرض وتقديم ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه معناى مذكور نصارانك ميلاد عيسى

مطلب تفصيل وضع التاريخ

عليه السلامى رأس سنهٔ تواريخ اختيار ايتملرينه باعث تشبه اولديغندن آنى مكروه كوروب قبول وتسليم ايلمدى
و بعضيلرى دخى زمان وفات رسول خدا عليه من التحيات ازكاها قيلمانى بسط وانها ايلديكده معناى مذكور
انكم لم تصابوا بمثلى يعنى اى امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثللو مصيبتدن اعظم اولان مصيبتله مصاب اولماديكز
يعنى اولميه جقسز حديث شريفى مقتضاسى اوزره مسلمين ايچون باعث ذكر مصيبت اولديغندن آنى دخى
مكروه كوروب تنفيذ وامضا ايلمدى انجام كارده هجرت نبويه اقامت جمعه واعياد مثللو ظهور اعلام دينه بادى
و جفاء مشركيندن سلامت مسلمينه اعظم المبادى اولديغندن مؤمنين واميرالمؤمنين وقت هجرتى ابتداء تاريخ
ايچون بالاتفاق اختيار وتعيين ايلديلر واكر مسلمين مشركينله هركيم دار الحربدن قبول اسلامله داراسلامه
خارج اولورسه آنى دارالحربه رد وتسليم ايتمك اوزره موادعه يه عازم اولمشلر ايسه لازمدر كه كاتب اول كتاب
موادعه ده ترك قتالى تحريردن صكره همان وعلى ان من خرج من اهل مملكة فلان الى دارالاسلام من رجل
اوامرأة مسلما اومعاهدا لم يكن على الخليفة ولا على اهل الاسلام رده على فلان يعنى دخى شول شرط اوزره
موادعه ايلديلر كه ملك مشركين اولان فلانك اهل مملكتندن كرك اركك وكرك عورت هركيم قبول اسلام ياخود
قبول ذمتله داراسلامه خارج اولورسه آنى ملك مشركين اولان فلانه رد وتسليم ايلمك كرك خليفهٔ اسلام
وكرك سائر مسلمين اوزره واجب اولميه مضمونى تحريره مباشر وملازم اوله اكر قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلرى دارالحربه رد ايتمك شرط قيلنماسه دخى عدم رد حكم ثابت شرعيدر لكن مشركين حكم شرعى منكرين
اولملريله بلاشرط عدم رديمزى اعتقادلرى اوزره غدره حمل ايده جكلرى امر قطعيدر وبر قريبا بيان ايلديك كه
كاتب كتاب موادعه يى شول وجه اوزره تحرير ايلمك لايق وشايانډر كه اول كتاب هم طرفين اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنمايه واكر شرط مذكور كتاب موادعه ده مسطور اولدقدنصكره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله داريمزه خروج ايدوب زوجى دخى دعواى استرداده
شروع ايلسه دعواسى قطعا مشروع ومسموع كوربلمز كه حكم مذكور فلا ترجعوهن الى الكفار لاهن حل لهم
ولاهم يحلون لهن يعنى مؤمنات مهاجراتى كفاردن اولان ازواجلرينه اعاده ايتمكز كه مؤمنات مهاجرات ازواج
كفارلرينه حلال دكللردر وازواج كفار دخى مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آيت كريمه سنده منصوص
ومقطوعدر اكرچه صلح حديبيه ده اهل مكه دن اسلامله طرف مسلمينه خارج اولنلرى كرك ذكوردن وكرك اناثدن
على الاطلاق مشركين اوزره رد ايلمك شرط قيلندقدنصكره آيت سابقه ايله حكم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذيل آيتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جليلى اوزره ازواج كفارلرينك اول مهاجراته اعطا قيلدقلرى
مهورى مسلمين ازواج كفاره ادا واولو جهله مهما امكن شرط معهوده وفا قيلمغله امر اولنمشلر ايدى
لكن اليوم حكم رد مهور دخى دليل اجماعله منسوخ اولديغندن حين موادعه ده ما نحن فيه كبى عدم رد مسلمات
شرط قيلنسون قيلنماسون نفوس ومهورلرندن برشيئى رد ايلمك واجب اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
بر عبد مملوك ياخود جاريه بطريق الفرار ارلرندن خروج وقبول اسلامله داريمزه واوج ايلسه اكرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ايده مزز يرا موادعين مناب مستامنينده نائب اولملريله حرمت ماللرينه رعايت مسلمين اوزره واجبدر
كورمزميسنكه مسلمين اموال موادعين اوزره استيلا قيلسه لر اكا مالك اوله مزلر كذلك بطريق الفرار خارج اولان
مملوكلرى دخى سلك معتقده منسلك اوله مزلر لكن اول عبد وجاريه شول دار يمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ايلين عبدى منزلتنه انزال و بيع اولنوب ثمنلرى مولالرينه دفع وايصال اولنور بوندن صكره مؤلف دقت مذاق
سبقت ايلين عدم رد مسلمين اوزره شرط آخر ضم والحاق ايدوب وعلى ان من خرج من المسلمين اومن اهل
ذمتهم الى فلان الملك تاركا الدين الاسلام اولذمة المسلمين فعلى فلان واهل مملكته رده على المسلمين حتى يردوه
الى ما كان عليه يعنى دخى شول شرط اوزره موادعه ايلديلر كه مسلميندن هركيم دين اسلامى ياخود اهل ذمت
مسلميندن هركيم ذمت مسلمينى ترك ايدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربك ملكلرى اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملكتى اوزره اول كسنه يى مسلمين اوزره رد وتسليم واجب اوله تاكه مسلمين اول كسنه يى
قديما بولنديغى اسلام ياذمته رد ايده لر مفهومنى دخى وصل والصاق ايلدى و بو شرطى كتاب موادعه ده ذكر
ايلمك واجب وتركى غير مناسبدر كه بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام ياذمتله داريمزه خارج اولنلرى آنلره رد
ايلمك جائز اولمامغله البته بزلر ردden امتناع ايده وز پس داريمزدن دخى ردت ياخود ترك ذمتله دارالحربه خارج
اولنلرده ظاهر حال اولدر كه انلر دخى بزمله مناصفه ومعادله يه طالب اولوب سزلر رد ايتمديككز مثللو بزلر دخى

رد ايتمزز ديو نزاع ايده لر اما شرط مرقوم ذكر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتى بوندنصكره اهل
حرب مذكورلرى مسلمينه رددن امتناع ايلسه لر البته نقض عهدلرينه تحميل اولنوب مسلمين ايچون بلا نبذ
قتاللرى تحليل اولنور بوندن صكره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعه نك صورت كاتبى تصويره
آغاز ايلدى لكن بو صورت همان صورت سابقه نك عينى اولمغله بر آنى مكرر اذكره اعتنا ايتميوب انجق ايچنده ازدياد
ايلديكى ذكر عوضى وجه آنى اوزره تلخيصله اكتفا ايلديك يعنى ذكر عوض شو وجهله ايضاح اولنمق لازمهٔ
حاندندر كه زمان آتيده آنك ايچون مجال منازعه محال اوله مثلا كاتب شويله تحرير ايتمك كركدر كه موادعه لرى
شول شرط اوزره مبنيدر كه ملك اهل حرب اولان فلان وآنك اهل مملكتى خليفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه ثقيل
ورايج اولمق اوزره شودكلو و بودكلو دينار شامى و بالغه اولان نسادن جيد اولمق اوزره شودكلو و بودكلو رأس
و بالغ اولان رجالدن شودكلو و بالغه اولميوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شودكلو و بالغ اولميوب
قابل استخدام اولان غلماندن شودكلو خراج معلومى ادا قيله ورؤس مرقومه رقيقلرندن اولوب احرارلرندن اولميه
وثياب بزيوندن هر ثوبك طولى شوقدر ذراع وعرضى شوقدر ذراع ايچندن احمرى شوقدر عدد وابيضى
شوقدر واصفرى شوقدر اولوب جمله سى جيد وجديد اولمق اوزره بهر سنه شودكلو و بودكلو ثوبى ادا ايليه
و برادندن جذاعندن شودكلو وثنيانندن شودكلو بهر سنه هر برى جيد وفاره اولمق اوزره بردون ادا ايليه
مترجم فقير ديركه جذاع جمع جذع عدر وثنيان جمع ثنى در وجذع وثنى اختلاف حيواناتله مختلف المعنى در انجق
ما نحن فيه اولان خيلده جذع اولدر كه عمرندن سنهٔ ثانيه يى تكميل وثالثه يه دخول ايده وثنى اولدر كه ثالثه يى
تكميل ورابعه يه دخول ايده انتهى وتحريرده وصف مشر وحله اكتفاده نكته اولدر كه اهل حرب اول
مالى انجق اول اولباننا موادعه دن عوض اولمق اوزره التزام ايتمشلردر و بونك امثالى عقود انجق توسع اوزره
مبنى اولديغى مالا كلامدر بناء عليه اولباده تعيين اعياندن جنس ونوعلرين بيانله واوصافندن همان
بلا حرج اعلامى ممكن اوله جق مقدارنى اعلانله اكتفا اولندى لكن مال مرقوم اجل معين ايله مؤجل ياخود
تقسيط معلوم ايله منجم ايسه بو صورتده رسم مداينات اوزره مدت اجلى وعدد نجوم وتقسيطاتى درون كتابه
درج ايلمك اهم والزمدر بوندنصكره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب داراسلامه ورود ووفود ضمننده
موادعه لرينك صورت كاتبن تصوير وابراز ايلدى لكن اول كاتب دخى سبكى معلوم اولمغله بر آنى تقريردن
احتراز ايلديك و بو بابده ذكر ايلديكى مقالينك خلاصهٔ مآلى اولدر كه رسل اهل حرب استيمان ايتسه لر دخى امانده
ادخال اولنورلر زيرا مرويدر كه اهل حربدن بر قومك رسولى حضور نبويده لايق اولميان بعض كلامه جسارت
ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك يعنى سن رسول اولميديك سنى
قتله امر ايدر ايدم قول شريفلرى ايله تهديد ضمننده امانه اشارت بيورديلر وهم زمان جاهليت واسلامده
رسوللر على الدوام آمن قيلنديلر تا كه تبليغ رسالتلرى ممكن اوله زيرا صلح وقتال كبى مقصود طرفينك تمامى البته
تواردرسل اوزره موقوف ورسل دخى آمنين اولمدقجه على وجه الكمال اداء رسالته قادر اولميه جقلرى امر مكشوفدر
بناء عليه رسل مشركين بلاشرط دخى آمنين قيلنورلر لكن لاجل الاحتياط رسل جانبينك امانى اشتراط اولنوب
موجبنجه بر وثيقه دخى تمثيق اولنمق اولى دركه باعث استحكام وتوثيقدر لكن اهل حرب يدلرنده بولنان اسراء
مسلمينى لاجل المفاداة رسوللرى ايله برابر داراسلامه ارساله نيت ايدوب لكن مفاداتلرى متيسر اولمديغى تقديرا اوزره
اسراء مزبورينى ينه دارلرينه اعاده يه رخصتلرين مسلمين اوزره شرط ايلمكه عزيمت ايلسه لر وجه مذكور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره كتب وثيقه حق مسلمينده صورتپذير صحت اولماز زيرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمينده ظالمين اولملريله مسلمين آنلرى يدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صكره اهل حربه تسليملرى شرعا ممنوعدر
ووفاسى شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ايلمك غير مشروعدر بويله ايكن اول معاهده يه قيام ايتمش
اولسه لر كركدر كه اول عهدى نقضه اقدام وقتاله محتاج ايسه دخى قتالله اخذ اسراء مسلمينه اهتمام ايده لر كه
شرط مذكور حكم شرعه مخالف اولمغله بطلانى مالا كلامدر قال عليه السلام كل شرط ليس فى كتاب الله
فهو باطل وقال عليه السلام ردوا الجهالات الى السنة يعنى جهالتلرى سنته رد ايديكز مراد اعمال
جاهليه يى ترك وسنتله عمل ايديكز ديمكدر انجق اسراء مسلمين رقيق ايسه لر كركدر كه مسلمين بعد الاخذ آنلرى
بيع وثمنلرين اهل حربه رد وتنسيق ايده لر زيرا اهل حرب احراز ايله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذكوره ايله دخى
ماليتلرنده اكتساب امان ايتمش اولملريله مهما امكن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلاميانדر ورد عينلرى مسلمين

نزبون على وزن فرعون نبايدن
نزبو عدر كه بالاده ذكرى سبقت
ايلدى ✻

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعد البيع رد ثمنله مالیتی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
بر کسنه یه ظفر بولد قلرنده اول کسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کتابنی کندو یاننده خلیفه یه
ابراز یدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره ده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هر کسك وهمی البته ذاهبدر وبومثللو موادده تحکیم علامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهادت ایدرکه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه ده
ذکر اولنان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایده زایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذکر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حاللهٔ بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردیرکه آیت اولی ده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجی عدم ارادهلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر کبی وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهان
جلیلدر انتهی واکر اول کسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیء قیلنه جغی معلومدر وبز باب الامان اثناسنده بومثللو دار یمزه بلا امان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیء عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذینی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلاحجة قبول قولی سزاوار کوریلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثناء طریقنده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنان کسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذنده صرف مقدور ایدر بو مجملك تفصیلی اولدرکه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتملری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سز دخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدکلری
معلوممیز دکل ایسه ینه اول قومك تجارندن تمام عشری اخذ ایده جکمیز مجزومدر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بز دخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسل مسلمینده بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقدرکه شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واکر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبولدن اتقا ایده لر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه کرکدرکه موجبنی ایفا ایده لر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسه لر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز و بر مسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین بر حصنی محاصره یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایکی ثلثی ینه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسه لر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثلا
حصن کبی محلنی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله کرکدرکه امام اول اشیایی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب برثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بو مجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیر امراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

زید

زید بن حارثه درکه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت ومالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکر قسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار وتکمیل ایلمك لازمدر
واکر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدلله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطا
ایده لیم دیو ارضالرینه همت ایلیه وبو مسئله ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثر جلیلدر نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره ینه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبد الله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدرایدی بعده یهود خیبره دیر ایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمننی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسکز
بز اخذ ونصف ثمننی سزلره اعطا ایده رز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرلر انجق بو عدلله قائم اولدی دیو کمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیاندن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عندیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیورر ایدی وهر بار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنقیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیورر ایدی بناء علیه
بلا اقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسلردن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصل مخصوص صدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظر ایله تعدیلی
احسن کورورسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بر برذون وبر ایکجو وبعض
امتعه اولدقده ایکجو برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعه دن برذونی ایکجو یه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب وبرذون ایکجودن افضل ایسه امتعه دن ایکجو یی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدکدنصکره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول وباقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکر صورت مفروضه ده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بو صنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر ومتمایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن وبیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر وبیلك کرکدرکه مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حصن حین مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوکی ظاهر ومنازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر وبیلك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه مائل اولورایسه کرکدرکه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیه لر زیرا تعبیر مذکور علی الاطلاق نفوس وذراریلرینه دخی شامل ایکن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه لرینه تناول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضد
حریت اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثنی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایده رز دیو مراملرین ایضاح وابراز ایده لر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتنده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسه لر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموالری منزلنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحه لری دخی جائز ومناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حکم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

وذراريلری صلحله آمنين اولوب اول امانله حريتلری محتمل الابطال اولمامق وجهی اوزره مؤكد ومقرر
اولدقدنصكره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ برله تملكلری متصور اولماز بويله ايكن وجه مشروح اوزره
مصالحه ايتمشلر اولوب مسلمين دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائز اولسه‌لر بوتقدير اوزره نفوس وذراريلرندن
برشيئی اخذلری جائز كورلمز زيرا امان آنلردن هرشخصك ايكی ثلثنه متناول در وامان حاصل قطعا شخص
واحدده تجزی ايله اتصافی قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جميع اجزاسنده
دخی متحصل اولور لكن شرط صلحه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعة مصالحه‌لری دخی مسلمينك
مطمح انظارلری اولمامغله كركدر كه مسلمين اولا حصنلرندن خروج واهل حصنی حصنلرنده منعهٔ سابقه‌لرينه
اعاده قيلوب بعده نبذ عهد ايله محاصره وقتاله ابتدار ايده‌لر زيرا صلحله امان مسلمينده داخل اولملريله قتل
واسترقاقلری استحلال اولنماز ونبذ عهد دخی سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرينه اعاده ايتمدكجه استحصال اولنماز
وبوتكلفاتی بالجمله ارتكاب ايتمز انجق معنای غدردن اجتناب ايچوندر واكر صلحلری اول حصنده بنی آدم وغيری
قليل وكثير هرنه موجود ايسه آنك ثلثی اوزره معقود اولوب اولوجهله مسلمين درون حصنه ورود ايتمشلر ايسه
بوصورتده مسلمين حصنده بولنان احرار بنی آدمه تعرض ايتميوب همان اموال‌لرندن اخذ ثلثله قانع اولورلرسه
اخذلری جائز وواسع كوريلور زيرا تسميه‌لری بدليته صالح اولوب اولميانلری جامع وبومثللو عقودده حكم شرعی
بدليته صالح اولنلر اوزره واقع واولميانلر اوزره غير واقعدر اما اموال‌لرندن اخذ ثلثله قناعت ايتمزلرسه اولباده فسخ
صلحه دخی جواز ورخصت واردر لكن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنی آدمدن برشيئه تعرضلری
استحلال اولنميوب بلكه اولا حصندن خروج واهل حصنی منعهٔ سابقه‌لرينه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ايتمك
كركدر بوصورتده مسلمين بنی آدمدن غيری جائز الاخذ اولان ثلث ماللرين اخذ ايده ليم بعده نبذ عهد ايده ليم
ديوتدبيره شروع ايلسه‌لر بوتدبيرلری غير مشروعدر كه ثلث ماللرين اخذ ايتدكلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغله اول مالی اوزرلرينه رد ايتمدين نبذ عهد ايتملری غير مسموعدر وقول مذكور بالاده مواضع كثيره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بومصالحه‌ده كتب اولنه جق وثيقه‌يی تصويره اهتمام ايلدی لكن آنك دخی سبكی
معلوم اولمغله بز نقلنی التزام ايلمديك والحاصل كتب وثيقه‌دن مرام انجق احتياط اولمغله آنی احوط وجوه اوزره كتب
ايلمك استيجاب واشتراط قيلنور ووثيقه انجق حكايت ماجری اولمغله لازمدر كه كاتب بين الفريقين جاری اولان
معاهده‌يی احوط وجوه اوزره بسط واجرا ايليه وبيلمك كركدر كه مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حصن ايچون انجق
حين صلحده حصنده بولنان اموالك ايكی ثلثی سالم قيلنور يوقسه حين صلحده حصنده بولنميوب قبل الصلح
مسلمينك اخذ ومعسكرلريله احراز ايلدكلری بالتمام مال مسلمين قيلنمق لازمدر واكر بعد الصلح حصنده بولنان
بعض بنی آدمده مسلمين ومشركين بينلرنده منازعه پيدا اولوب اهل حصن بونلر احرار در وامان واستئناده
داخل اولان نساء وذراريلريمزدندر ديو دعوی ومسلمين دخی بلكه بونلر قيقلريكزدندر آنلردن بزم ايچون حق ثلث
واردر ديو ادعا ايلسه‌لر بوبابده قول قول اهل حصن ايدوكی هويدادر زيرا اهل حصن انسانده اصل اولان حريته
تمسك ايتمشلردر وهم حصنده بولنان اشياده يدلری ثابت اولمغله اشياء مزبوره نك حالنه غيريدن اعرف اولملری
ظاهر احواللريدر لكن مسلمين آنلرك رقلری اوزره مسلميندن يا اهل ذمتدن يا اهل حربدن اقامت بينه ايدرلرسه
بينه‌لری معتبره اولوب بينه ايله ثابت اولان حكم همان اتفاق خصوصله ثابت مزلنده ايدوكی مسئلهٔ متبينه‌در
وبينهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حربی دخی قبوله رخصت واردر لكن شهود
مرقومين بونلر شو رجالك بعينه رقيقلريدر ديو شهادت ايدوب رقلری ثابت اولدقدنصكره اول رجل بونلر بنم
رقيقلرم دكللردر بلكه احراردر ديسه آنك بوقولی ايله عتقلری دخی مثبت اولور زيرا دعوای مسلمينه نظر ايله
آنلردن هر برينك ايكی ثلثی بعد الصلح اول رجلك مملوكی ايدوكی مقرر اولمغله آنلرده حريتلرين اقراری نافذ
ومعتبر اولور ومسلمين ايچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقيق اوزره سعايت ايجاب اولنماز كه هر برينك
ثلثی فیء اولوب هنوز دار اسلامله محرز اولمديغی بی ارتياب وقبل الاحراز بالدار غنيمتی كرك مسلم وكرك مشرك
استهلاك ايلمك مستوجب ضمان اولمديغی شهر تيابدر كذلك اول رجل مشهود عليه بونلر فی الواقع بنم رقيقلرمدر
لكن بن آنلری شمدی اعتاق ايلدم ديسه بو دخی علی التفصيل صورت سابقه‌يه الحاق اولنور انجق بوصورتلرده
مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسه رقيق مزبوريندن غيری ماللرينك ثلثنی اخذ ايله قناعت وصلحلرين اتمام ايدوب
ديلرلرسه جميع مال مشروط يدلرينه واصل اولمديغندن صلحدن نكول وحصنلرندن خروجله نبذ عهده

قيام ايدرلر لكن قصد نكول ايتدكلرنده اهل حصن بز سزه اول رقيقلرك قيمت ثلثنی اعطا ايده‌ليم ديو التزام ايدرلرسه
مسلمين اوزره دخی اتمام صلحلری الزام اولنور كه قيمت خلف عين اولوب رد عين متعذر اولدقده تسليم قيمت تسليم عينه
قدرت وقتنده واقع اولان تسليم عين ايله متساوی الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده رقيق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمين اولان رجال بالغين اميرلری ارادهٔ قتل وند ميرايلسه تجويز وتقرير اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البيع
والقسمة بشقه‌در كه آنلرده امير ايچون ولايت قتل جايكيردر زيرا اسراء اهل حربده قسمت جريان ايتميوب بونلرده
مسلميله اهل حصن ميانلرنده قسمت نمايان اولمشدر وهم مسلمين آنلره بطريق الصلح واصل اولملريله همان ايادی
مسلمينده حاصل اولدقلرنده دار الحربده امامك بيع ايلمديكی اسرا منزلنه نازل واول وجهله قتلدن امانلرين
مستحصل اولورلر واكر مسلمين برحصنی محاصره‌يه آغاز ايتدكلرنده اهل حصن مسلمين آنلری مأمنلرينه بالغ
اولنجه‌دك حصنلرندن اجلا اوزره شيء معلوم اوزره مصالحه‌لرين نياز ايلسه‌لر بووجه اوزره صلحه دخی جواز
واردر زيرا امام ايچون اجلاء مذكور نفع مسلمينی متضمن برعوض يوغيكن ممكن اولدقده عوضله امكانی
بطريق الاولی متعيندر بعده مؤلف بديع البيان بوموادعه‌نك دخی صورت وثيقه‌سين تصوير وتبيان ايلدی
آنك دخی سبكی عيان اولمغله بز تحريرندن صرف عنان ايلمديك وبو وثيقه‌ده لازم التسطير اولان انجق بوشرطی
كتب وتحريردر كذلك هر وثيقه‌ده لازم التسطير اولان آنده مقصود اولان امری ذكر وتقريردر مؤلف دقيق النظر
اوصله الله تعالی الی خيرما انتظر ديركه بومثللو كتب ووثايقده لازمدر كه كاتب ابتداء اموردہ اشد طرق اتقان
يعنی احوط وجوه بيان اوزره كتابتده صرف مقدور ايليه تاكه مسلمين بعض عباراتنه رضا ويرمزلرسه آنی ايچندن
محو والقا ايليه‌لر زيرا القاسی قصد اولنان تعبيری القاهمان كشط ايله يعنی سطر اوزره مدخط ايله متيسر اولوب
زياده‌سی قصد اولنان تعبيری زياده انجق مجددا كتب زايد ايله متصور اولمغله القاسی زياده‌سندن اسهل ايدوكی
امر مقرردر وهم اهل حرب وثيقه‌ده اشد واحوطك مادونی قبول ايتمك مأمول اولمامغله كركدر كه كاتب
ابتداء امرده شدت واحتياط اوزره كتابتله مشغول اولوب صكره اهل حرب آندن اخف وايسرينی قبول
ايده جكلری ظاهر اولورسه مسلمين دخی ايچندن ديلدكلری شدتلری القايه مباشر اوله‌لر مترجم فقيردير كه كتب
وثيقه‌ده ذكر اولنان ترتيب انجق زمان تأليفده معروف اولان عادتلرينك مقتضاسی اولمق اغلب احتمالدر
يوقسه زمانه مزده وخاصةً دولت عليهٔ عثمانيه‌ده مصالحه ايچون كتب اولنان عهدنامه‌لر اولا تسويد اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفينی تكميل‌دنصكره تبييض اولنمغله تكلفات مرقومه‌دن وارسته ايدوكی بی قيل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجز الله تعالی مواعد الاجور فی اليوم الموعود ديركه مسلمين حين معاهده‌ده مشركينه الله تعالينك
ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطا قيلمق قريبا ذكری سبقت ايلين وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حديث معروفی اوزره بنم عندمده كراهتله موصوفدر لكن حديث مذكورك اواخرندن ظاهردر كه
نهی مذكور اعطاء مذكورك حرمتندن اولميوب انجق بعض احيانده عهد مزبوره وفالری متعذر اولديغندندر
بوجهتله نهی مذكور ولا تجعلوا الله عرضة لايمانكم يعنی الله تعالی‌يی يمينلريكز ايچون عرضه اتخاذ ايدوب
كثرت يمين بالله ايله تعظيم الهی‌يه خلل ويرمكز نظم جليلی اوزره مستقبلده برامر اوزره يميندن نهی اولنمق منزلنه
نازلدر كه يمين مرقومه حرام اولميوب نهی مذكور انجق بعض احيانده عهدهٔ يميندن خروج متعذر اولمغله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لكن مسلمين الله تعالينك ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطادن صكره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذكور بحسب المعنی يمين اولمغله وقت حاجتده نقض ايدوب كفارتله عهدهٔ يميندن خروج
ايلمك جائز ايدوكی بلا اجادر قال عليه السلام من حلف علی يمين ورأی غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خير
وليكفر عن يمينه يعنی هر كيمكه برخصوص اوزره يمين ايدوب صكره خلافنی اول خصوصدن اولی كوره
اول كمسنه اولی كورديكی فعله مباشرت قيلسون ويميندن كفارت ايلسون واكر اهل حصن بعد المحاصره
مسلمينه التجا برله بزدن شودكلو وبودكلو كمسنه‌لره اموال وامتعه‌لری ايله اعطاء امان ايدرسز واول كمسنه‌لری
واموال وامتعه‌لرينی بزم بطريقمز اولان فلان تعيين وانتخاب ايدر وباقی نفوس واموال سزه سالم اولور ديو
بسط رجا ايلسه‌لر بووجه اوزره مصالحه دخی جائز وسزا كوريلور كه بيع كبی تضييق اوزره بنا قيلنان امورده
لدی الحاجة شخص معين ايچون خياری شرط قيلمق جائز ايكن صلح كبی توسع اوزره مبنی اولان اموره جوازی
بطريق الاولی در بعده مؤلف همكار بوموادعه‌نك دخی صورت وثيقه‌سين تحريره ابتدار ايلدی وبيان مسائل

مطلب التغليظ فى الاستحلاف

اثناسنده ديديكه بعدالمصالحه مسلمينله اول بطريق فلانينك ميانه‌لرنده منازعه نمايان اولدقده اولبابده قول قول
بطريق فلانيدر لكن مسلمين اول بطريقى بعض خصوص اوزره اتهام ايدرلرسه كركدركه آنى بالله الذى
لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم الذى يعلم من السر ما يعلم من العلانية يعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور
الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام وجعله بشيرا ونذيرا وجعله وامه آية للعالمين فى الحقيقه امر انجق
بنم ديديكم منوال اوزره در و بن شرط قيلنان نسنه‌لردن زياده نسنه ازدياد ايلمدم ونفسم ايچون مشروطدن غيرى
نسنه اخذ ايلمدم ديو استحلافده اهتمام ايده‌لر وجه استحلاف اولدركه اول بطريق تعيين اشياده متهمدر
وشخص متهم حكم شرعله امين اعتبار اولندقده قول آنك قولى قيلنمقده يمينى ملتزم اولديغى كبى مانحن فيه كبى
حكم شرطله امين اعتبار اولندقده دخى ملتزمدر ووجه تغليظ يمين اولدركه استحلاف بطريقدن مقصود لرى
انجق نكول بطريقدر ونكولى انجق تغليظ يمينله حاصل اولور والله تعالى دن غيرى يه استحلا فله تغليظ ايلمك
غير جائز پس لازمدركه الله تعالى يه استحلافله وجه مذكور اوزره تغليظ اولنه وكركدركه مسلمين حين حاجتده
بطريقى بووجه اوزره استحلاف ايده جكلرينى وثيقهٔ معاهده لرنده كتبه غيرت ايده‌لر تا كه مشركين بطريقلرينه
وصف مشروح اوزره عرض يمين اولندقده مسلمينى غدره نسبت ايتميه‌لر ووجه مشروح اوزره حصنى فتح ايتدكلرنده
بطريقلرى بن بونلردن برفردى اختيار ايتمزم ياخود بعضيلرين بعض آخرين اوزره ترجيح وايثار ايتمزم ديو
اعتذار ايلسه ياخود هنوز برفردى اختيار ايتمدين فوت اولوب ياخود فرار ايلسه مسلمين اوزره واجبدركه
حصنلرندن خروجله نبذ عهده ابتدار ايده‌لر زيرا امان مسلمين على وجه اليقين بعضيلرينه شامل اولمشيكن
آمنين مرقومين باعيانهم غير معلوميندر واصل شرعى اولدركه مستأمن وغير مستأمن مختلط بولندقده هر برنده
حظر ايله اباحت مجتمع وعندالاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هيچ برينه تعرض
جائز ومناسب كوريلمز واكر بعد الفتح بطريقلرى حاضر بولنوب لكن امتعه‌دن اشياء كثيره يى تعيين
واختيار ايتمكله متهم اولوب بينلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع اليمين قول بطريقدر واستحلافى دخى
حين صلحده اوزرينه شرط اولنان طريق اوزره در قال عليه السلام الشرط املك يعنى شرط صاحب الشرطه

مطلب اسم المال يطلق على معان

مالك مثللو اولمغله آنى اتيان مشروط اوزره على وجه الكمال ضبط وحبس ايديجيدر واكر صلح مذكور وجه مشروح
اوزره تعيين بطريقله تحت امان مسلمينده داخل اولان كمسنه‌لرى كندو مالّلرى ويريلمك اوزره قائم اولمش ايسه
اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مالّنه اوزره اطلاق اولنديغنى بيلمك لازمدر. فالمال اسم لكل متمول
مبتذل مملك يعنى لفظ مال هر نسنه‌نك اسميدركه اول نسنه تمول اولنه وآنى تحصيل ايچون عمل اولنه وتملك اولنه
ومعناى محرر شريف وخسيس وقت حاجت ايچون ادخار اولنان جميع اجناسه شامل ايدوكى مقرردر مكر
شرط قيلنان مال عين ايسه لفظ مال عين انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوى اولوب غاية الامر
اول جنسدن مسكوك وغير مسكوك ومصوغ يعنى عمل زرگر ايله مصنوع وغيره صوغ اطلاق مذكورده
مستوى اولورلر انجق ذهب وفضه ايله مموه يعنى يالدزلى اولان نسنه‌لره شامل قيلنمازكه تمويه يعنى يالدز ذهب
وفضه نك عينى اولميوب انجق لونى اولديغندن بشقه محلندن سهولتله ممكن التخليص اولمامغله حكم
مستهلكده داخلدر بناء عليه شئ مموهده حكم ربوا ثابت اولميوب قصد تجارت يوغيكن آنده وجوب
زكوة دخى متثبت اولماز كذلك شرط قيلنان مال صامت ايسه بودخى شرط قيلنان مال عين اولمغله برابر وبحسب
العرف آندن غير متقاوتدر وحكم امان حكم نذر وزكوته مغايردركه مال الزكوة لفظى جنس نقوده خاص اولديغى كبى
ثلث مالى صدقة ديمكله ثلث مالنى نذر ايلدكده دخى لفظ مال جنس نقوده منحصر قيلنور اكرچه نذرده
تخصيص مذكور خلاف قياس اوزره جاريدر لكن الله تعالى عبيدى اوزره ايجاب زكوتله تنصيص ايلديكى
كبى عبد دخى نفسى اوزره ايجاب منذور ايله تنصيص ايلديكندن تنصيص ايجابله واجب اولمقده نذر ايله زكوة
بينلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذرى دخى جنس نقوده تخصيص ايلمكده اخذ استحسانه مجترى اولدق
مترجم فقيرديركه بوموضعده اصل كتابده تعقيد اوزره تقرير اولنمغله مسئلهٔ مذكوره نك اوائل كتابده
باب ما يصدق فيه المستأمن وما لا يصدق اثناسنده سبقت ايلين نوع تفصيلنه اعتماد ايله ترجمه مزوجه محرر
اوزره تحرير اولندى وبو بابك اشبو مسئله‌دن بشقه بعض مسائلى دخى باب مذكورده سبقت ايتمكله كركدركه
طالب تحقيق اولان اخوان اكارم اجعت ايده‌لر انتهى ومعناى مذكور حكم امانده ظاهر الانعدام اولمغله
آنده اخذ قياسى التزام ايلديك زيرا اعطاء امان ثلث ماله وصيت منزلته نازل اولمغله آنده وصفى ذكر اولنان

مطلب لفظ المتاع

هر مال متمول داخل اولور مؤلف جليل متعه الله تعالى بالثواب الجزيل ديركه اكر شرط قيلنان متاع ايسه
لفظ متاع ثياب واوانيدن عينى باقى قالمق اوزره آنكله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء عليه مكيل

مطلب الجواهر واللآلى

وموزون متاعده داخل دكلدركه منفعتلرى انجق استهلاك عينلرى ايله حاصلدر لكن موزوناتدن اوانى ذهب
وفضه وسرير ذهب وفضه ايله بقاء عين اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلى متاعدن
خارجلردركه آنلر تحت حليده مندرج وحلى تحت متاعده غير مندرجدر لكن اسلحه تحت متاعده داخلدركه
آنكله بقاء عين اوزره تمتع قابل وآنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غير حاصلدر اكرچه

مطلب الاسلحة من المتاع

آنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لكن لفظ سلاح اسم عين اولميوب همان آنكله
تسميه‌سى صفت استعمالنى اعتباره مبنيدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدركه تحت حليده مندرجدر
سؤال اولنورسه كه مؤلف تحرير كتاب الجامع الصغيرده خاتم فضه حليدن دكلدر ديو تحرير ايلديمى جوابده ديرزكه
بلى تحرير ايلدى لكن مرادى لبس خاتم فضه ذكور ايچون دخى حلال كوريلديكندن حكم استعمالده حليدن
اولمديغنى تقريردر يوقسه لفظ حلى فى الحقيقة خاتم ذهبه شامل اولديغى كبى خاتم فضه يه دخى متناولدر
واسم حلى اسم عين اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتى لفظ متاعدن خارج اوله جغى محققدر
واكر شرط قيلنان سلاح ايسه سلاح سيف وبيضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالى غالب احوالده
استعمال سلاحله استعمال اولنان هر برآلت قتالك اسميدر اما سكين سلاحدن عد اولنميوب متاعدن
عد اولنوركه غالب احوالده قتال ايچون استعمال اولنميوب بلكه آنكله بعض حوايجده استمتاع اولنور
اما خنجر ونيزه البته سلاحده ادخال اولنورلركه غالب احوالده انجق قتال ايچون استعمال اولنورلر لكن جبه‌لر
وحشوى پنبه ايله مملو قفتانلر وكچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولميوب متاعدن اعتبار اولنور مكر انجق حربده
استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بوتقدير اوزره منزلهٔ خفتاناته نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده
داخل قيلنور مترجم فقير ديركه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنك شعوريده خفتان بر نوع جبه‌در
جنك محلنده كيرلر تركستانده قلماق ديرلر ديو تعريف ايتمشدر ولفظ مذكورك باب قطع الماء عن اهل الحرب
اثناسنده دخى ذكرى واردر انتهى كذلك ديباج وحريردن اولان قفتانلر دخى اسلحه‌دن اولميوب متاعدن
تعداد اولنور مكر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بيراقلر وطرادلر يعنى
كوچك حربه‌لر وجوشنلر بلا جدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ كلام هر موضعك اهلى بر نسنه
اوزره قنقى اسمى اطلاق ايدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفى اوزره اتفاق اولنور بو معناده اصل اصيل شول روايت
اولنان اثر جليلدركه عبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهما يه بركسنه كلوب بزم بر رفيقمز بر بدنه ذبحنى نذر ايلدى

الطراد ككتاب ومطرد كمنبر رمح صغير كذا فى القاموس وقال صاحب المغرب المطرد الرمح الصغير لانه يطرد به الوحش والطراد مثله ومنه قول محمد رحمه الله تعالى فى تفصيل السلاح الاعلام والطرادات انتهى

اكا ذبح بقره كفايت ايدرمى ديو استفتا ايلدكده رفيقكز قنقى قبيله دندر ديو سؤال ايلدى اول دخى بنى رباحدندر
ديدكده ومتى اقتنت بنو رباح البقر انما وهم صاحبكم الابل يعنى بنى رباح بقرى نه زمانده اتخاذ وتربيه ايلديلر
يعنى اتخاذ بقر عادتلرى دكلدر رفيقكزك وهم ونيتى انجق ابلدر آندن ذبح بقره كفايت ايلمز ديو افتا ايلدى
واكر اهل حصن صلح مذكورده سلاحله برابر كراعلرين دخى شرط وبذل ايتمشلر ايسه لفظ كراع انجق
خيل وبغال وحميره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم كراعدن اعتبار اولنماز كه آنلرك اسم مخصوصلرى انعام
ايدوكى شهرتشعاردر قال الله تعالى والانعام خلقها لكم فيها دفء يعنى دخى الله تعالى انعامى يعنى ابل وبقر وغنمى
سزلر ايچون خلق ايلدى كه آنلرده بردن تسخن ايده جك صوف وامثالى واردر بو مسئله‌ده معناى فقهى اولدركه
كراع شول حيواندركه منفعتى انجق ركوب اوله ومفهوم مذكور خيل وبغال وحمير اوزره مقصوردركه الله تعالى
شانلرنده لتركبوها وزينة قول شريفنده منفعتلرين بيان ايلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتى كاه ركوب
وكاه حمل اثقال وكاه اكل لحومدركه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون
يعنى انعامده تسخن ايده جكيكز صوف وامثالى واردر ونسل ولبن وركوب ظهرلرى كبى منافع واردر وانلردن
لحم وشحملرى مثللو مأكول اولان اجزالرينى اكل ايدرسز نظم جليلندن معلومدر واكر سلاحله برابر خيللرين
دخى شرط قيلمشلر ايسه لفظ خيل عراب وبراذيندن هر برينك ذكور واناثنه شامل اولوب بغال وحميره
متناول اولماز قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم يعنى دخى قتال كفار ايچون خيل
مربوطه دخى اعداد ايديكز كه اول خيلله الله تعالى نك دوشمنى وسزك دوشمنكزى ارهاب ايدرسز ومعلومدركه
ارهاب اعدا انجق افراسله پيدا قيلنور وبزباب سهمان الخيل والرجاله اثناسنده اشبو آيت كريمه ايله استدلال

وغنیمتده عراب وبراذین ایچون اسهام اولنوب بغال وحمیر ایچون اولنماز دیو بسط مقال ایلدیك واكرماشیه لرین
اشتراط ایتمشلر ایسه لفظ ماشیه خیل وبغال وحمیر كبی متناولات كراعه شامل اولمیوب ابل وبقر وغنمه
متناول اولور زیرا ابل وبقر وغنم سوائمدر كه اغلب احوالده آنلره علف ویریلمیوب رعیله اكتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشی انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشی وسوائم شیء واحد اولور واكر سلاحلرین
شرط ایتدكلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمریله استحقاق سلاحله آنلرك
دخی استحقاقلری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللو داخل قیلنمازلر كه بونلر ایله حسب
العاده حربك غیریده بقاء عین اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمریله لفظ سلاح بونلره شامل قیلنماز
كذلك پالان وچول مثللونسنه لره دخی متناول قیلنماز لكن تجفافلر یعنی وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جملهء اسلحه ده ادخال اولنور واكر اهل حصن حلقه لرینك غیری صفرا
وبیضالری مسلمینك اولمق اوزره مصالحه یه نائل اولسه لر لفظ صفرا وبیضا لفظ مالدین ولفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر ومسكوك ومصوغ وغیر مصوغ یعنی مصنوع وغیر مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لكن ذهب وفضه دن برظرف مصنع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلمینك
اول جواهرده حقلری بو اتمغله آندن یدلری منتزعدر كه استحقاقلری انجق لفظ صفرا وبیضا ایله حاصل ایكن
لفظ مرقوم جواهره غیر شاملدر اما خشبدن برقدحك ذهب وفضه دن ضبابی یعنی چنبری بولنسه مسلمین
اصل قدحه مستحق اولمیوب انجق صفر او بیضادن اولان چنبره استحقاقلری مقرردر بوصورتده نزعی قدحه
غیر مضر ایسه البته نزعی متقرردر ومضر ایسه اهل حصن مخیر قیلنوب دیلرلرسه نزع وتسلیمه اظهار رضا
ودیلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ایكن قیمتنی دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ایكن قیمتنی دنانیردن اعطا ایدرلر
زیرا املاك اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت وملكدن دفع ضرره حاجت مس ایلدكده تملك شیء زائده خیار
انجق صاحب الاصل ایچون منثبتدر انجق اداء قیمت ایچون تقویمی لازم اولدقده خلاف جنسله تقویمی
لازمدر كه هر بری جنسی ایله مبادله اولندقده صنعت وجودتینك قیمتی معتبره اولمیوب حق مالك ایسه صنعت
وجودتده دخی قائمدر ولفظ حلقه حاء مهمله نك فتحی ولامك سكونی یاخود فتحی ایله بمعنی السلاح دروبز وائل كتابده
باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی النضیر ایله مالرندن
حلقه دن غیری دوه لری نه مقداری نسنه یه متحمل ایسه بنی النضیرك اولمق شرطی ایله نكالرندن آنلری اجلا قیلق
اوزره مصالحه دنصكره حلقه دن غیری لفظی ایله استثنالری حسبیله سلاحلرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیك
وبیان مذكوردن حلقه بمعنی السلاح ایدوكی نمایان اولمشدر واكر اهل حصن متاع بیوتلری كندولر ایچون ترك
اولنمق اوزره مصالحه لرین تكمیل ایلسه لر لفظ متاع بیوت انجق فراش ووساده وپرده مثللو بیوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحمیل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثیابلرندن اهل حصن حصه یاب اولمزلر كه متاع
بیت انجق بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصی اولوب معنای مذكور ثیاب غیر مقطعه ده
ناموجود ایدوكی بی ارتیابدر كذلك بنی آدمدن رجال ونسانك لباسلری متاع بیتدن معدود اولمیه جغی بی التباسدر
واكر اهل حصن مصالحه لرین ثیابلری مسلمینك اولمق اوزره مرصوص ایدرلرسه لفظ ثیاب انجق كتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بنی آدم ایچون اسم مخصوصدر كورمزمیسنكه ملبوسات مذكوره نك بایعنه
ثیابی تسمیه اولنمق عرف شایعدر اما ستور وانماط وحجال ثیابدن عد اولنمیوب متاع بیتده ادخال اولنور كه حسب العاده
ناس آنی تلبس ایتمیوب انجق بیوتلرنده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیر كه ستور جمع ستردر كه پرده معناسنه در
وانماط جمع نمطدر كه نهالی دیدكلری منقش پرده در وبعضیلر هودج اوزرینه اورتیلن صوفدن برثوبدر وبعضیلر
دوشك یوزیدر دیدیلر واحجال جمع حجله دركه عروس ایچون قوروب جهاز ایله تزیین وعروسی ایچنده اجلاس
ایتدكلری قبه لی پرده در انتهی ولفظ بزدخی انجق قطن وكتاندن اتخاذ اولنان لباس ایدوكی بی التباسدر ومعنای
مذكور عادت اهل كوفه اوزره واقعدر كه آنلرده لفظ بزاز انجق بو ایكی نوعی بیع ایدنلره اطلاق اولنوب خز ومروزی
یعنی تفتك وصوف بیع ایدنلره اطلاقی غیر شایعدر شارح اسكاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیر كه
اما بزم دیاریمزده لفظ بزاز بسمدن اتخاذ اولنان ثیابه دخی شاملدر كه اسم بزاز آنلرك دخی بایعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پیما اشبو معنایه رمز وایما ایدوب دیدیكه مكر حصن مزبور شول دیاردن اوله كه عندلرنده لفظ بز صوفدن
وغیریدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالی اشتهار اوزره اوله بوصورتده صلحلری عرفلری اوزره استقرار ایدر

وحلقه فی الاصل حلقه درعدر ومطلقا سلاحه اولان ترکیب دخی استعمال اولنور

مطلب تفسیر متاع البیت

مطلب تفسیر الثیاب والبزاز

وفرق دیارده مدار شول قریبا ذكر ایلدیكمز اصل شرعیدر كه هر موضعده اهل موضعك متعارفلری معتبر
ومرعیدر واكر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصورین ایكن موادعه لرنده ایچلرندن طائفهء مقاتله لری
ایچون امان مسلمینی شرط وتعیین ایلسه لر بوصورتده اموال ونسا وذراریلرندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون
سالم اولمیوب انجق نفوس مقاتلین سالمین قیلنورلر زیرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذكوردن مقصودلری
انجق نجات نفسی ایدوكی ساحه پیرای ظهوردر وبومثللو مواضعده اكمالندن دخی لابس اولدیغی ثیابی ایله
فی الحال اكل ایده جكی طعامندن غیری نسنه تابع قیلنماز وبونلرك دخی تبعیتی بطریق الاستحساندر كه بونلر تابع
قیلنمیادقچه نجات نفسی عدیم الامكاندر بوندنصكره معلوم اوله كه طائفهء مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
وبلوغ دخی كاهیجه محتلم اولمق وزوجه سنی حامل قیلمق كبی علامتله آشكار وكاهیجه سن مخصوصله بدیدار اولور
واول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور ورایكاندر وامام ابو یوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمهما الله
تعالی علیهما سن مرقومی اون بش سنه ایله تقدیر ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مأثور اولان
حدیثله تقدیر مذكوری اثبات وتقریر ایتمشلردر ومؤلف دربادرایت اول حدیثی اشبو كتابنده روایت ایلمشدر لكن
بزشهرتنه بناء آنی نقل وحكایت ایلدیك مترجم فقیر دیر كه حدیث مذكور وبلوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله
عنه باب الحكم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حكم رجل من المسلمین اثناسنده اصل كتابده وترجمه مزده سبقت
ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اكا مراجعت ایلیه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك
سنی اون بش سنه دن اقل ایدوكی محزوم وهنوز محتلم ایدوكی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنمیوب
ذراریدن تعداد قیلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلمدیكنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالری دخی
بویله در زیرا لفظ مقاتل اول كسنه نك اسمیدر كه قصد قتال ایتدكده آنك قتاله متحمل بنیه سی بولنه حال آنكه
بنیهء مرقومه نسا وصبیانده معدومه در پس خلاف عاده مباشرت قتال ایتسه لر دخی مقاتله ده ادخال اولنمازلر
كورمزمیسنكه رجال بالغین بعض اسبابله مباشرت قتال ایتمسه لر دخی بنیه لری متحمل اقتتال اولمغله مقاتله ده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمی ومقطوع الایدی ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلری قتاله مباشرت
ایدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زیرا هنوز بنیه لری قتاله متحمل
ایكن آفات مذكوره قتالدن عجزلرینه باعث اولمش ایسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ایسه
كما فی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض ومغمی علیه حال مرض واغمالرنده ینه مقاتله ده ادخال اولنورلر كه بنیه لری
متحمل قتال ایكن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف لزوالدر بناء علیه الحالة هذه مقاتل دكل ایسه ده
ینه طائفهء مقاتله دن منعزل اولماز لكن سابق الذكر عمیان وامثالی بشقه در كه آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دكل ایكن قتالدن عجزلرینه دخی باعث اولدقده آنلری رتبهء مقاتله دن استنزال ایدر كذلك اهل زراعتدن
اولوب قطعا مزاولهء قتال ایلمین رجال دخی بنیه لری متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه كه
سز بوندن اقدم باب ما یكره قتله من اهل الحرب ومن لا یكره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر دیو ذكر وانبا
وآنلری مجرای عسیف واجیرده اجرا ایلدیكز جوابده دیرز كه باب مذكورده بیان ایلدیكمز انجق امر حربه
اصلا اهتمام ایلمدكلری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان كورنمكدر یوقسه ما نحن فیهده ذكر اولندیغی
اوزره مقاتله دن اعتبار اولنملریله جواز قتللری آشكاردر یاخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعین انجق حصنده
بولنوب تكثیر سواد مقاتلین ایدنلردر دیو تأویل وتبیین اولنور اما مضیق قتال اولمیوب امر حربده صاحب
تدبیر اولمیان شیخ كبیر مقاتله دن اعتبار اولنمیوب همان اعمی ومقعد منزلنه تنزیل اولنمغله قتلی جائز وسزاوار
كورنلمز لكن قتلی جائز كوریلان اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأیی ایله عامل اولسه لر
شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولمامش ایسه دخی جملهء مقاتله ده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرقوم اسیر
قیلندقده بعد الاسر دخی قتلی استحلال اولنور پس ما نحن فیهده دخی امان مقاتله ده ادخال قیلنور اما عبید اهل
حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قیاس اولدر كه آنلر مقاتله دن قیلنمیوب امان
مقاتله دن خارج وفیء مسلمینده مندرج قیلنمقدر لكن مؤلف عظیم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
دیر كه اكر مولالریله برابر قتال ایتدكلری معلوم مسلمین اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال
اولنمیوب فیء مسلمینه ایصال قیلنورلر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمدن
اعطاء امانی تجویز ایدوب غیر مأذوندن تجویز ایتمدیكی قولنده مولاسیله برابر قتال ایدوب ایتمكی دلیل اعتبار

مطلب متی یحكم ببلوغ الاطفال

مطلب تعریف المقاتلة من الرجال

ایدوب آنکله مأذونی غـیر مأذوندن فرق وتمیز ایلمدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقـاتله دن صدوریته مبنی دکلدر که مقاتله دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بو موضعده مولاسیله برابر قتال وعدم قتالنه اعتباری امانی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر ووجه اظهار اولدر که مملوکده متحمل قتال اولان بنیـه حاصل ایکن غـیر ایچون رقبه سنده ثابت اولان ملك اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتـال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور بنـاء علیه بزدخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه تحمل بنیه سنه اعتبار اولنوب مقاتله ده ادراج قیلنور وغـیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله دن اخراج قیلنور لکن مالك عبید اولنلر عبیدلرینی بر موضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بو صورتده مبـاشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله دن عد اولنملری بی کاندر مؤلف عدیم النظیر بو معنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیر که کورمز میسنکه اهـل حربدن سکان خراسان اولان اعجام مملوکلرینك عبیدی اولمشلردر مملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه الزام ایتدکلرندن بشقه قتـال اعـداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سـائر عبیددن دخی بو مـنزله نازل اولنلر مبـاشر قتـال اولسونلر اولمسونلر طائفـهٔ مقاتله ده داخـل قیلنورلر واکـر مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین ومشرکین بعض اهـل حصنده منازعه یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندر که اصل اولان حریتـه تمسك واعتصام ایلمشـلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومین ایچون اثبـات امانه احتیاج مشرکین واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ماکان علی ماکان بابنده حجت قیلنمغه صـالح واثبات استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیر صالح ایکن اثبـات امانه حجت قیلنمق نه وجهله متضح اولور جوابده دیرز که مانحن فیهده اصلله تمسك امانلرین مثبت اولمیوب انجق مقـاتله دن اولدقلرین مثبتدر ومقـاتله دن اولدقلری ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معـاهده لری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله مثبت اولماز لکن مسـئلهٔ مرقومه ده مسلمین ومشرکین اشخـاص مزبوره عبید اولمقـده اتفاق ایدوب انجق مشرکین آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه لر بو صورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخـاصده حائل قتال اولان رق ثابت اولدقدن صکره ظـاهر حاللری مسلمین ایچون شـاهد وفیء قیلنملرین مثبت اولور مکر مشرکین دعوالرین بینه ایله مستثبت اوله لر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغـله شـاهدلری مسلمین اولمق لازمدر واکر مسئله مفروضه ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئه تمهید اولنملر یدر اما بطریق الاستحسان مقـاتله دن عد ایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرین بینه ایله بیـان ایده لر واول بینه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عبید مذکورین فرض مزبور اوزره مقـاتله دن اولمق ظـاهر حالدر وبو مثللو وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی ظاهر اوزره بنا لازمهٔ احوالدندر اما طـائفهٔ روم وغیرلری مثللو مقاتللری احرارلرندن اولمق غـالب احوال اولان بلادده عبیدلرینك مبـاشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله دن تعداد اولنمازلر که هر بابده حکمی ظاهر اوزره بنـا واجب ومعتاد در واکر مسئلهٔ مفروضه ده مصالحه لری مقاتله ومقـاتله نك ذراری واموالری اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائم سبی ایچون بونلر بزم امتعه مزودراریمزدر دیو مسئبد اولسه لر قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعهددر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله صدق مقاللرینه وقوف وتمیز غیر متیسر اولمغـله اولبابده قوللری بر شخصك کندو درونـنده اضمـار ایلدیکی معنادن اخبـاری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره ده اهـل حصندن بعض مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بو دفعـه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك قابل التیام اولوب اولمادغنه اعتبار اولنمیوب جراحتلری مقـاتله دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله ده ادخاللرینـه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بو دفعه دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینـه نظر اولنور اکر اول جراحت قابل التیام ایسه بو دفعه ده قتـاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض منزلنه تنزیلله مقـاتله دن عد اولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلره

آنلر مقاتله دن قیلنمیوب فیء مسلمین قیلنملرینـه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولملریله اهـل حصن اول علیلری مجملرینه احضار وامر حربده تدبیرلرین مطمح انظار ایتمش اوله لر بو صورتده مقـاتله دن شمار اولنورلر واکر اهـل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سـلا متیچون انتخا بمز اوزره بزه اعطاء امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعد الامان حصنلرنده تعیین ایتـدکلری عدد دن زاید فرد آخر بولنماسه جمله سی امانده مقرر قیلنوب اهـل حصنك حین استیمانده عدد مذکور دن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب اولمالری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله حاللری همان عصباتله اصحاب فرائضك احواللرینـه مماثل اولمشدر که ترکه دن حقوق اصحـاب فرائضدن صکره نسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اوله مزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلریچون شرط امان ایلـدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسـئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب مایصدق فیه المستأمن من اهل الحرب ومالایصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدر که بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله لر دیو تقریر ایلدی وبو موضعـده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك اهل بیتی اول کمسنه در که خانه سنـده ساکن اولوب نفقه سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدن صکره تفسیر سابقی دخی ذکر وتحریر ایلدی خـلاصهٔ کلام مصالحه ده ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بو موضعده اختیار اولنان معنیدر وبیت النسب ایسه انجق معنای سابق معتنی در امامرامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهـل بیتدن ایکی فرقه نك معا امانده دخوللری مجزوم اولور که حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میانـنده متردد الحال اولنلرده جانب حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امر ظاهر اللزومدر اما حکم وصیت بشقه در که توسع اوزره مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده سبقت ایلدی واکر اهـل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسـه لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه یه خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه سنده ساکن وعیالنـده داخل اولنـلره جمیعا شاملدر وبزباب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی لفظ اهلده غیر مندرجدر لکن لفظ اهـل البیت بویله دکلدر بعـده مؤلف بلاغت سمیر بو موضعده مفـاداة الاسیر بالاسیر مسـئله سنی تقریر ایدوب اولبـابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه لرینك صورت وثیقه سین کتب وتصویر ایلدی وبز ظهوربینه بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه ده ایادی مشرکینده بولنـان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکـدر که مسلمین نقض صلحه اقتدار ایتمیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه بذل اقتدار ایده لر که شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده مستحب ومحمود کوریلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهـار وابدا ایلسه لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کوریلمز که مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین بونلرده مفاداتدن اظهار نکوللرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرین مأمول ایده لر اول حینده نظر مسلمین بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول کوریلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهـار ایتمزلر سه کرکدر که امام اظهـار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکـه بو اختیاری توهین امر مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات ضعفایه تصدی ایلمز کورمز میسنکه مشرکین بر اسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفادات ایده رزدیو اصرار ایلسه لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزا وار اولور اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه دخی بویله در واکر اهـل حصنك رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلریچون اهـل واموالری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجه اوزره اعطاء امان ایتمکله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ایچون اهل ومالدن هیچ نسنه اولمدیغی
نمایان اولسه امانله انجق اول رسوللر کامران قیلنور زیرا اعطاء امان انجق موجوده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلری چقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومالری چقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غیر متحققدر لکن بعد الدخول حصنده بولنان جمیع اموال بزمدر دیو دعوی ومدعالری
اوزره یمین ایلسه لر قول آنلرك قوللری ایدوکی مستبیندر که وجه آخر ایله ممکن الوقوف اولمادیغی قریبا تبیین
ایلدیك واکر اهل حصن ذراریلری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه بز باب مذکورده لفظ ذریت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنین واولاد بنات اولبابده متساوی اولدقلرین بیان ایلدیك کورمزمیسنکه الله تعالی
حضرت عیسی علیه السلام حقنده دخی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم الایة نظم کریمنده
ذریت آدم علیه السلامدندر دیو تعبیر ایلدی حال آنکه انجق اولاد بناتدندر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره نك
ذیلنده ومن ذریة ابراهیم واسرائیل قول شریفنده دخی حکم مذکور اوزره دلیل آخر واردر کذلك اوائل کتابده
باب مذکورده یحیی بن یعمر رحمه الله تعالی نك حجاج لجاجله واقع اولان حکایه سنده دخی دلیل آخر واردر انتهی
واکر اهل حصن نسالری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسا انجق ازواجدن عبارت ایدوکی نمایاندر که للذین
یؤلون من نسائهم کذلك یظاهرون من نسائهم آیت جلیله لرنده نسا ایله مراد انجق ازواج ایدوکی بی کماندر
واکر نسللری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسل معناده لفظ ذریتله سیاندر واکر اولادلری اوزره اخذ امان
ایتمشلر ایسه لفظ اولاد قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قیلنمق عیاندر که
لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقیقت واولاد اولادده مجازدر وارادهٔ حقیقت ممکن ایکن ارادهٔ مجاز عدیم الجوازدر
اما بعض اهل حصنك اولاد صلبی ناموجود ایسه آنك حقنده اولاد بنینی مقصود قیلنور که اولاد بنین دخی
بطریق المجاز اولاددن معدود وحقیقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ایله عمل واجب ایدوکی مشهور ومشهوددر
اما اولاد بنات انسانك اولادی اولمامغله حکم امان انلرده اثبات اولنماز لکن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالی دن
اشبو روایتدن بشقه حکم امانده دخوللری بابنده روایت خصاف اوزره قول آخر دخی واردر که بیانی باب مذکورده
امرار اولنمشدر واکر بنیلری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ بنین قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بناتله مختلطین
اولان بنینه دخی تناوله حسبا ندر وامام مشار الیه بو موضعده دیرکه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
لفظ بنین انجق ذکوره شامل وذکور ایله مختلطه اولان بناته حکم امان غیر متناولدر وشارح الکتاب یمن الله تعالی
کتابه یوم الحساب دیرکه قیاس قول ابی حنیفه دن مرادی بنی فلان ایچون وصیتده واقع اولان قول ابی حنیفه اوزره
قیاسدر لکن بز باب مذکورده بیان ایلدیك که مسئلهٔ امانده قول ابی حنیفه دخی قول محمد کبی اختیار استحساندر
زیرا بناء امان توسع اوزره واقعدر وهم امانده اناثی ادخال قیلق حق ذکوره موجب نقصان اولمدیغی ظاهر
وساطعدر لکن مسئلهٔ وصیت بشقه در ولفظ ولدده بنین وبنات مختلط وغیر مختلط البته داخلدر که اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جمیع افراده شاملدر واکر مسلمین دار موادعه اولمیان ارض حربه داخل اولوب کنا یسلرندن
بر کنیسه یه واصل اولسه لر اول کنیسه یی تخریب وتحریق ایله افنا بلکه ایچنده حاجتلرین قضا ومسلمین کندو
منکوحه لرینه وجاریه لرینه جماع ایتمك مثللو معاملاتله تحقیر وازدرا قیلملری جائز وسزا کورلور زیرا کنیسه لری
سائر مسکنلری ایله برابر بلکه کنیسه لرنده اجراء شرکله عصیان نلری اکثر اولمغله عند المسلمین سائر مسکنلرندن
احقردر ومؤلف کرامت نهادك بو قول اصابت نژاد ایله مرادی انجق معابد مشرکین اولان بیع نصاری وکنائس
یهود وبیوت نیران مجوس ایله معابد مسلمین اولان مساجدك فرقلرینی ایراددر که مساجد نمازکاه مسلمین اولوب
انجق ایچنده عبادت اولنمق ایچون مبنی ومفرز اولمغله مثال کعبه مصالح عباددن خالصا لله تعالی محمی
ومحرزدر قال الله تعالی وان المساجد لله بناء علیه مساجدده تبول وتغوطله قضاء حاجت بلکه ایچنده
امرأه وجاریه سنه مجامعت بلکه حال جنابتنده دخول ایلمك مثللو اعمال قطعا حلال کورلمز اما ذکر اولنان
معابد مشرکین انجق اظهار شرك ایچون بنا قیلنمغله حکمده مساکن مشرکینله همحال بلکه
مساکنلرندن زیاده بدفال اولدیغندن آنلرده ذکر اولنان اعمال استحلال اولنور واکر بر حربی مسلمینی ایچنده
اهل وولدی موجود قریه نك اهالیسی اولان سبی اوزره دلالت شرطیله نفسی واهل وولدی ایچون امانه
طالب اولسه حق مسلمینده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب کورلور ومؤلف همت مآب اصل کتابده
بو موادعه نك دخی صورت وثیقه سین اکتتاب ایلدی لکن بز ظهورینه بناء ترك اطناب ایلدیك بعده دیدیکه

صورت مفروضه ده حربی مزبور مسلمینی ایچنده اهالیدن قلیل وکثیر جماعت سبی موجود اولان بر قریه یه
دلالت ایلدکده ایان مشروطه قولنه وفا ایتمش اولمغله نفس واهل وولدنده حکم امانه رعایت اولنور اما اول
قریه ده اهل وولدندن غیری کسنه لر غیر موجود ایسه نفس واهل وولدی فیء مسلمیندن معدود قیلنور زیرا حین
موادعه ده مسلمینی ایچنده هم سبی وهم اهل وولدی بولنان بر قریه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمین دخی
اول ضمانه تعلیق متضمن اولمشیدی پس اویله بر قریه یه دلالتی بولنمادقده نیل امانی ممکن اولماز کذلك اول قریه ده
اهل وولدندن غیری انجق بر یاخود ایکی کسنه موجود اولسه ینه بالجمله فیئدن معدود قیلنورلر زیرا شرط قیلنان
اول قریه ده اهل وولدندن غیری سبی موجود اولمقدر ولفظ سبی اسم جمع اولوب جمع متفق علیهك اقلی انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتی اولبابده حربی مسفور اشبو قریه ده
جماعت سبی وار ایدی لکن کیتمشلر دیو اعتذار ایلسه ینه هیچ بری اماندن بهره دار قیلنماز زیرا امانی ایچنده
جماعت سبی بولنان قریه اوزره دلالته تعلیق اولنمشیدی شمدی بو قریه ده جماعت سبی بولنمادیغی رسیدهٔ
تحقیق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمین انجق دلالتی ایله اخذ سبیه قادر اولملریدر وفی الاصل قریه ده
بولنوب قبل الدلالة ذاهبین اولان سبیله بو مقصودك عدم حصولی ظاهردر لکن مسلمین حربی مذکوره
معسکره حین دخولنده بلا شرط اعطاء امان ایتمشلر اولوب صکره اول حربی سز بکا نفس واهل وولدیم اوزره
امان ویریکز سزی وصف مشروح اوزره بر قریه یه دلالتم شرطیله وبن اول شرطه وفا ایتمزسم بنمله سزك
بینلریمزده عقد امان اولماسون دیو عهد وپیمان ایلدکدن صکره مسلمینی بر قریه یه دلالت ایدوب اول قریه ده اهل
وولدندن غیری سبیدن نام ونشان بولنماسه اکرچه اهل وولدی فیء اسلامیان قیلنور انجق نفسی کما کان حکم
امانده اسکان اولنور زیرا مسلمین امان اهل وولدینی دلالت مشروحه یه تعلیق ایتمشلر اولوب اولدخی حاصل
اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولمادیلر اما امان نفسی قبل الشرط حاصل اولمش اولمغله مأمنه بالغ اولدقجه
حکم امانی زائل اولماز وآنك بینلریمزده عقد امان اولماسون قولی آنی مأمنه موصل اولمامغله اول قولله امان ثابتی
باطل اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده امان نفسی امان اهل وولدی کبی شرط مرقومه متعلق ایدی
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسی دخی متحقق اولماز واکر بر حربی مسلمینك نفسی اوزره اعطاء امان ایلمك
اوزره مسلمینی سبیدن عدد مسمی اوزره دلالتی شرط والتزام ایلسه اول حربی وفاء شرطی اتمام ایدرسه من کل
الوجوه امانله بکام قیلنوب هیچ براسیره دلالت اوزره قیام ایلمزسه کرك قتل وکرك استرقاقدن امان نفسی استتمام
ایده مز اما بعض اسرا اوزره دلالت ایدوب لکن عدد مسمادن اقل اولسه بشرط امانی مکمل اولمامغله فیء مسلمین
قیلنمسی بلا جدالدر ومقتضای قیاس حق مسلمینده شرط مذکور ایله استیماندن اقدم قتلی مشروع اولدیغی کبی
صکره دخی مشروع اولمقدر لکن مقتضای استحسان مسلمین آنی قتلدن ممنوع اولملریدر زیرا بعض مشروطه
وفاسی درکار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امین اوله جغی آشکار ایکن بعض مشروطه وفاسی
مورث شبهه اولوب قتل دخی شبهاتله مندرئ اوله جغی بدیدار اولدیغندن قتلی جائز وسزاوار دکلدر نکته سی
اولدرکه دلالت مرقومه ظاهرده معنای شرطی متضمن ایسه ده منفعت مسلمینه نظر ایله آنده معنای عوض دخی
مستکندر ومعنای شرطه نظر ایله قتلی ممکندر که مشروط انجق تمام شرطه مقابل ومقارندر ومعنای عوضه
نظر ایله حربی مرقوم آمندر که بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتل کبی شبهاتله مندرئ
اولان اموره معنای عوضی ترجیحله قتلنی تحریم وتقبیح ایلدیك واسترقاق کبی شبهاتله ثابت اولان اموره معنای
شرطی ترجیحله استرقاقنی تجویز وتصحیح ایلدیك بوندنصکره مؤلف بلاغت رهین جانبیندن یاخود بر جانبدن
اعطاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخی صورت وثیقه سین تحریر وترصین ایلدی لکن بز باب متقدمده
مباحث رهنی علی وجه الاستقصا ذکر وتبیین ایلدیك والله تعالی اعلم

باب من نکاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام * یعنی اهل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلی واسع
اولمیان نکاحلره متعلق باب کثیر المنا فعدر اکر بر حربی حال کفرنده اختیله ازدواج ایلدکدنصکره حربی
مرقوم اختین مرقومتینله برابر قبول اسلامله کسب رواج ایلسه لر نظر اولنور قول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمة الله تعالی علیهما اوزره ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایلمش ایسه ایکیسینك دخی نکاحی باطل اولور
وعقدینله تزوج ایلمش ایسه نکاح اولی صحیح ونکاح ثانیه باطل اولور وقول مذکور ابراهیم النخعی وقتاده
رحمة الله تعالی علیهمانك دخی قوللریدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره عقد واحد وعقدینله تزوجی

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیر قیلنور لکن برذمی دار اسلامده اختینی تزوج ایلدوب بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر وجهی اولدر که حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معاملاته راجع اولان اموردہ حکم اسلامی التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد بنله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولمیوب انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسلمدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا تطلیق ایلیه مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین برندن تفریق اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که برذمی برعورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتك مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه در که اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز ومؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بذل مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نك حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده متثبت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر متثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت اولمقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی متثبت اولماز لکن امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما مسئله تزوج اختینده سبقت ایلین مقالاری اوزره بو وجهله استدلال ایلدیلر که بعد الاسلام منعی واجب اولمغه سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینك ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره استدامت منزله انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسنك بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج ایتمش ایسه یالکز ثانیه نك نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بو یله درکه مثلا نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق نکاح خامسه عاطل اولور کورمز میسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بو طریقله ثابت اولمشدر پس طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترك وغیر متفاوتدر واهل حرب، حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی اهل ذمت دخی التزام ایلمزلرحتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز بو جهتله امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بونده نصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدر که غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ وزیاده سنی ترك قیل دیو اکا امر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده غیلان مرقوم عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرك تطلیق و مالکی اوغوللرك بینلرنده تقسیم می ایلدیك دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان فیما یسترق من السمع سمع بموتك فقذفه فی نفسك ولعلك لا تمکث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءك وترجع فی مالك ثم مت لاورثهن من مالك ثم لآمرن بقبرك ان یرجم کما یرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایدرمکه شیطان اهل سمادن استراق سمعله اخذ ایلدیکی اخبارده سنك موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامیدایدرمکه سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسمدر که اکر سن عورتلرینك نکاحنه مراجعت ومالکه دخی رجوع ایتمیوب صکره فوت اولورسك البته بن عورتلریکه مالکدن میراث و یروب بعده البته قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنك قبرك دخی رجم اولنمغله ناسه امر ایدرم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول کمسنه درکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیله ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بو یله نقل ایلدی

مطلب طلق احدی نسائه الاربع ولم یسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بین الاختین

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابو رغال ثقیفدن بر کمسنه درکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یه طریق مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردر تا که طائف جانبندن مکه یه قریب بر فرسخدن اقل اولوب مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالك اولمشدر وموضع مرقومده الی هذا الیوم رجم اولنان قبر آنك قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایدرمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده واقع اولمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کورمدیلر ومحمد بن عبد الله رضی الله عنه اورحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو مسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی ینه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزه ثقه عبد الله بن لهیعه دن اول دخی وهب جبشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاك بن فیروز الدیلمی پدری فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا برندن مفارقتله امر ایلدیلر ینه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایکی وجهك بریله تأویل اولنمق استبشار اولنوربری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرك اصل انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی شمدی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتنعدر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اختر احدیهما یاخود اختر منهن اربعا قول شریفلرنده اختینندن برینی یاخود مافوق الاربعدن دوردینی اختیار ایله مراد حقیقتدارلری آنلری نکاح سابقله امساك اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب واستبشاردرکه آنك جوازینه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف مصبب الکلام احد الزوجینك دار الحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصه مرامی اولدرکه دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول عورت کما فی السابق نکاحنده ابقا اولنور که مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بو صورتده بینلرنده وقوع فرقت متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضك انقضاسنه دك متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح اولدقدنصکره بر سبب فرقت تقرر ایلمك واجبدرکه فرقتلرین موجب اوله وقبول اسلام ایلین احد الزوجینك اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازاله ملك نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار ایلین احد الزوجینك کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده حکم ایدرزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دك متأخر قیلنور که انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بو بابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین دار اسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده تفریق میانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن اولمامغله عورتك اوچ حیضنی مصر اوزره اوچ کره عرضك مقامنه اقامت متعیندر واکر مسئله مزبوره ده قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضك انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز جواب مسئله ینه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان اهل حرب اهل دار اسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی اومن کان میتا فاحییناه الآیة یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر وضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا قیلدیغمز کمسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کمسنه کبی میدر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت بمعنی اهل الحرب ولفظ احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندمزده بولنان

تفاسیرده معنای مذکوره ظفریاب اولمدیغمزدن بشقه آیت مذکوره مکیه اولوب نزولی هنوز دار اسلام
ودار الحربك امتیازلرندن اقدم واقع اولمغله معنای مرقومه حملی بعید الاحتمال وعلى الاطلاق کافر بالنظر
الى المسلم حکم میته‌ده دیمك دلالت مطلوبه وافی اولمدیغی بلا جدال انتهى ورسول الله صلى الله تعالى
علیه وسلم حضرتلرینك کریمهٔ مکرمه‌لری حضرت زینب رضی الله عنها دار الحرب ایکن مکه‌دن دار اسلام
اولان مدینه‌یه هجرت ایدوب بعد زمان زوج قدیمی اولان ابو العاص رضی الله عنه دخی شرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخی مدینه‌یه مهاجرت ایتدکده رسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم حضرت زینب
رضی الله عنهایی اکا زوجیت اوزره رد وتسلیمه مباشرت بیورمشلر ایدی لکن رد وتسلیم‌ده اختلاف علما
حاصل اولوب عمرو بن شعیب والدندن ووالدی دخی جدندن والدندن نکاح جدید ایله ردینی روایت ایدوب امام
عامر الشعبی رحمه الله تعالى دخی نکاح سابق ایله ردینی روایت ایلدی پس رد مذکور نکاح جدید ایله واقع اولمش
ایسه بزم ایچون یعنی اهل عراق ایچون برهان ساطعدر اما نکاح سابق ایله واقع اولمش ایسه آنك دخی باب تأویلی
واسعدر واول بابده امام زهری رحمه الله تعالى رد مذکور قبل نزول الفرائض واقع اولمشیدی دیو تأویل
وامام قتاده رحمه الله تعالى قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشیدی دیو تعلیل وامام شعبی رحمه الله تعالى قبل نزول
ولا تمسکوا بعصم الکوافر واقع اولمشیدی دیو تفصیل ایلدی پس اقوال مذکوره‌ده بیانی واردر که حکم مذکور
نزول آیات مذکوره ایله منسوخ اولوب حقیقةً وحکماً تباین دار بیننده‌کره بین الزوجین عصمت نکاحلری مرتفع
اوله جغی نمایاندر اگرچه امام زهری رحمه الله تعالى دیمشدر که یوم فتح مکه‌ده قریشدن بعض نسوان
قبول اسلام ایدوب زوجلری شرك اوزره فرار ایتمشلر ایدی بعده زوجلری دخی قبول اسلامله عودت ایتدکلرنده
رسول الله صلى الله علیه وسلم آنلری نکاح سابقلری ایله زوجلرنده ابقا بیوردیلر زیرا عکرمه بن ابی جهلك
رضی الله عنه زوجه‌سی ام حکیم رضی الله عنها وحکیم بن حزام رضی الله عنهك عورتی حقلرنده حکم مذکور
روایت اولنمشدر لکن بو قولك وجهی اولدر که نسوان مزبوره‌نك زوجلری انجق حدود مکه‌دن اولوب
فتح مکه ایله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ایتمشلر ایدی اول وجهله بینلرنده تباین دارین واقع اولمامشیدی
واگرچه ابو سفیان دخی مر الظهران نام موضعده حکم دار الاسلامده اولان معسکر رسول الله صلى الله علیه وسلم
ایچنده قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی هند هنوز مکه‌ده شرك اوزره ایدی بعد الفتح اول دخی قبول اسلام
ایتمکله رسول الله صلى الله علیه وسلم آنی دخی نکاح سابقلری اوزره ابو سفیانه رد ایلدیلر دیو روایت اولنمشدر
لکن آنك دخی وجهی اولدر که ابو سفیان موضع مرقومده خوف سیفله اظهار اسلام ایلمشیدی اما هنوز دین
قدیمندن بالکلیه خروج ایتمکله اسلامی قوت بولمامشیدی وقتلدن سلامتی انجق رسول الله صلى الله علیه وسلم
عم اکرملری حضرت عباس رضی الله عنهك شفاعتیله آنی جار امین قیلدقلرندن ایدی کورمزمیسنکه وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساکر مسلمینی فوجا بعد فوج کوردکده حضرت عباس رضی الله عنهه خطابله
ان ابن اخیك اصبح فی ملك عظیم یعنی یا عباس قرنداشك اوغلی ملك عظیم صاحبی بر پادشاه اولمش دیدکده
حضرت عباس رضی الله عنه لیس هذا بملك وانما هو نبوة یعنی یا ابا سفیان بو شوکت وشان اثر ملك دکلدر
انجق اثر نبوتدر دیدی اول حینده ابو سفیان اوذاك یعنی یاخود نبوتدر دیدی ومعلومدر که کلام مذکور
معتبر الاسلام اولان کسنه‌دن محتمل الصدور دکلدر وابو سفیان هنگام مزبورده حسن الاسلام اولمدیغنده
علماء اعلام اجماع ایدوب انجق اسلامی قنقی وقتده کسب قوت ایلدیکنده بعض نزاع ایتمشلردر بوندنصکره مؤلف
اصابت نهاد عبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالى عنهمادن روایت قیلنان حدیث جلیلی شو وجه اوزره ذکر وایراد قیلدیکه
امیه بنت بشر رضی الله عنها قبول اسلامدنصکره جانب رسالتپناهی‌یه فرار ایلدکده زوجی ارض کفرده هنوز کفر
اوزره برقرار ایدی صکره عدتی منقضیه اولدقده رسول الله صلى الله علیه وسلم آنی سهل بن حنیف رضی الله
عنهه تزویج ایلدیلر صکره زوج اولی دخی قبول اسلام ایله کلمشیکن آنی اکا رد ایلمدیلر بو حدیث جلیلده دخی
فرقت زوجین تباین دارینله وقوعنه دلیل واردر وامام محمد رحمه الله تعالى قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ایلین مهاجره اوزره ایجاب عدتده بو حدیث ایله استدلال ایدر اما امام ابو حنیفه رضی الله عنه مهاجره اوزره
ایجاب عدت ایتموب مهاجره‌یی حکم عدتده شول دار الحربده سبی اولنان جاریه منزلنه انزال ایدر که بو ایکی
صورتده دخی وقوع فرقتلری حکما تباین دارینله استحصال اولنور وحدیثله استدلاله شو تقریبله مانع اولور که
امیهٔ مرقومه‌نك اگرچه قبل النکاح انقضاء عدتی مجزومدر لکن اعتدادی امر رسول الله علیه السلام ایله واقع

معلوم اوله که حکیم بن حزام
وعورتی رضی الله عنهما حقلرنده
حکم مزبورك وقوعی کتب سیرده
ذکر اولنمیوب بلکه اسلام حکیم
وجه آخر اوزره تحریر اولنمشدر که
تفصیلی انسان العیون نام سیر
مشهورده مسطوردر منه

اولدیغی غیر معلومدر وسعید بن جبیر رحمه الله تعالى دن مرویدر دیدیکه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا تعتد بها فی نسائك یعنی بر عورت ارض حربه التحاق ایلدکده سن آنی نساء منکوحه‌لرکدن عد والحاق قیلمه
بز دخی بو قولی اخذ ایدوب على وجه الایضاح دیرز که بر عورت مسلمه ایکن ارتداد ایله یاخود ذمیه ایکن نقض
عهد ایله حربیه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقیقةً وحکماً تباین دارین تحقق ایتمکله زوجندن بائنه
ومطلقه اولور لکن بو عورت اوزره عدت بالاجماع غیر واجبه‌در که عدت حکم اسلامدندر وحربیه حکم اسلامله
غیر مخاطبه‌در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره حکم مهاجره بشقه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله عنه حکم
عدتده ایکیسی برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجی غیر ممکندر لکن حکم مذکور
وجوب عدتدن اولمیوب بلکه بطننده ولد ثابت النسب متمکن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قیلندیغی متبین اولدیغندندر حتى امام حسن رحمه الله تعالى ابی حنیفه رضی الله عنه‌دن روایت ایلدیکه مهاجرهٔ
حامل تزوج ایدرسه جائز کوریلور انجق قبل وضع الحمل زوجی اکا قربان ایده‌مز تا که ماء نفسی ایله زرع غیری سقی
ایتمش اولمیه اولبابده مهاجره شول مسبیه منزلنده‌در که مولاسی آنی حامل ایکن آخره تزویج ایلیه بوندنصکره
مؤلف عمیق المرام اناله الله تعالى فی دار الثواب کل مارام دیدیکه بر حربی دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزینی
عقد واحد یاخود عقدینله متزوج اولوب بعده هیچ برینه مس ایتمدین جمله‌سی قبول اسلامله مبتهج اولسه‌لر
عند ابی حنیفة رضی الله عنه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل وعقدینله
تزوج ایتمش ایسه انجق نکاح ثانیه عاطل اولور زیرا نکاح مزبور منزلهٔ نکاح الاختینه نازل وبونده دخی وجوب منع
واعتراض انجق معنای جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالى نکاح بنت على کلا التقدیرین صحیح ونکاح
ام فاسد وقبیحدر زیرا عندنده جمع النکاحین قبل الاسلام حق اختینده سبب حرمت اولمق ثابت اولمدیغی کبی
ام وبنت حقلرنده دخی متثبت اولمامغله نکاح بنت کرك متقدم وکرك متأخر حکم صحتی مستثبت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحیح حرمت امی مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحیحدن حرمت بنت لازم
اولمامغله على کلا التقدیرین نکاح بنت صحیح ونکاح ام باطل اولمق امر محتمدر نکته‌سی اولدر که حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظیریدر وحرمتین مزبورتین عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولدیغی کبی
دار الحربده دخی ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخی آنلر کبیدر واگر مسئلهٔ مزبوره‌ده ام وبنتدن هر برینه
داخل اولمش ایسه على کلا التقدیرین بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که آنلردن هر برینه دخولی
بسبب المصاهره اخراینی على التأبید محرم ونکاحنی مبطلدر واگر انجق برینه داخل اولمش ایسه على قول محمد
رحمه الله تعالى نظر اولنور اگر مدخول بها انجق ام اولوب دخولی دخی بعد تزوج البنت واقع اولمش ایسه
ایکیسینك بردن بطلان نکاحلرین موجب اولور که بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وامه دخولی
دخی حرمت بنتی مستوجبدر لکن امه دخولی قبل تزوج البنت واقع اولمش ایسه نکاح ام صحیح اولور که امه دخولی
حرمت بنتی موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدی فاسد ایکن حرمت امی موجب اولمیه جغی
امر صریحدر واگر مدخول بها انجق بنت ایسه نکاح بنت صحیح اولور که حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتی موجب اولمیه جغی محتاج توضیح دکلدر وعلى قول ابی حنیفة وابی یوسف رحمة الله تعالى علیهما بنه
نظر اولنور اگر ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری اگرچه عن اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسی ام اولسون بنت اولسون نکاحی جائز ونکاح اخری فاسددر
وباطلدر که بو ایکیدن هر برینه دخولی اخراینی محرم ونکاحنی مبطلدر واگر عقدینله تزوج ایتمش ایسه بنه نظر
اولنور اگر اولا تزوج ایلدیکی بنت اولوب دخولی دخی اکا واقع اولمش ایسه نکاح بنت صحیح ونکاح ام لاجل المصاهره
باطل صریحدر واگر اولا بنتی تزوج ایتمشیکن دخولی امه واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که
بنت اوزره واقع اولان عقد صحیحی حرمت امه موصل وامه دخولی دخی حرمت بنتی محصل اولور واگر اولا تزوج
ایلدیکی ام اولوب دخولی دخی اکا واقع اولمش ایسه نکاحی کما کان صحیحدر اما اولا تزوج ایلدیکی ام ایکن
دخولی بنته واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحی باطل صریح اولور زیرا بنت اوزره عقدی معنای جمعی
متضمن اولمغله صحیح اولمیوب بنته دخولی دخی نکاح امی مبطل اوله جغی محتاج تصریح دکلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتی تزوجی جائز وامی تزوجی غیر ممکندر که دخول بنت نکاح امی محرم ایدوکی متعین وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولمیه جغی متبیندر بنه مؤلف دقیق الکلام اسکنه الله تعالى

مطلب مسائل متعلقه بحرمة
المصاهرة

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه‌یی معا تزوج ایدوب صکره
جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعد الاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحك استداءتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری
مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بو فصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر
وتفصیل ایلمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه
عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین کبی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف
دیرکه برحربی دار الحربده عقد واحد یاخود عقدینله دورت عورتله ازدواج ایتدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدرکه حق عبیدده
ایکیدن زیاده‌یی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمه الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله‌سینك نکاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحد ایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدرکه اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدرکه عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اوله‌لر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله‌سی میاننده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظر ایله نکاحی انجق دورت اوزره زیاده‌ده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نکاح انجق حکم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام
ار بعده صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایکیدن زیاده‌ده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله‌سندن تفریقی لازم اولور واکر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه‌یی تزوج
ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتینی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده
قبل الاسلام رضاعله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متسا وییة الاقدام اولمغله
آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالة وتبعا اسلاملرندن صکره واقع
اولورسه بالاجماع ایکیسینك بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی نك عقد واحد ایله نکاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلینور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکساندر و برمسلم رضیعتینی
تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه
مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما متنازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه‌در کذلك
زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایلسه بو دخی
ذکر اولنان اجماع اوزره‌در واکر بو حربی بر رضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره‌یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمه‌دین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولورکه قبل الاسلام رضاعله ام وبنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده
ایکیسنی بردن بعد الرضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت
ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واکر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه‌ینه بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل
وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلك یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره‌یی
ارضاع ایلسه‌ینه فساد نکاحلری اجماع اوزره‌در کدام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی
بلا نزاعدر واکر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره‌یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نکاحی ابطال وبنتك نکاحی ابقا وایقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان نکح الحرة والامة جملة صح نکاح الحرة وبطل نکاح الامة انتهی منه

معلوم اوله که زوج مسلم اولدقد نصکره بو بابده فی الاصل اهل کتابدن اولوب اولمامقده فرق یوقدر وزوجه اهل کتابدن اولسه دخی صورتك حکمی دخی قریبا سبقت ایلدیکی بناء علیه بو مسئله‌ده اهل کتابدن اولملری شرط قیلندی منه

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیره‌نك کندو اسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر کورینلور
واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره‌نك باباسی اولوب صکره کبیره صغیره‌یی ارضاع ایلسه
بو صورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلری اجماع اوزره‌در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری
ظاهردرکه بو مسئله‌نك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیره‌نك دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشار الیه
بو صورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بر رضیعه‌یی تزوج
وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره‌یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره‌یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره
دخی اول کمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنه‌نك عقد صحیح ایله نکاحنده ایدی والحالة
هذه بنت کبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واکر اهل حربدن زوج وزوجه
دار اسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه‌سی دخی کتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویرلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمتده ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلم نکاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور کذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده ینه حکم مذکوردر کاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل دار یمندن
ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اول عورت آنك عورتی ایدوکنی انکار ایله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحله شهادتده شهادت اهل
حربه اصغا اولنمازکه عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی معتبر وع
وروا کوریلمز لکن انکار نکاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولبابده زوجه مستأمنه‌دن اقامت
بینه قیلنسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده
واقع اولان عقد ایله انعقاد نکاحنی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق
معامله‌ده قضا ایله فصل مدعی ایده‌مز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه
دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرمیه نکاحلرین ابقا وتحقیق
ونکول ایدرسه میانلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمك ممکندر وبعد التفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعد اسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامقله عورت ایچون
حکم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله جغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضه‌ده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویرلمز زیرا بو تقدیر
اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله جغی متقرر اولور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبو بابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممکندرکه زوج حکم اقامتده زوجه‌سنه تابع اولمیه جغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس جمعه الله تعالی فی دار الانس
مع خیر انیس دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمه‌دین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه
بو تقدیر اوزره حقیقةً وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولا ملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلا طلاق فرقت مجرده‌درکه زوج مذکور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره‌یی
تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبو بحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتده
دائر کلام اولمامقله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود ینه قطعا وافیه اولمدیغندن کمال تعقید اوزره جاریه‌در انتهی

بوندن صکره مؤلف جلالت اصیل ذکری سبقت ایلین مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنی تفصیل ایدوب
دیر که برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ایلدکده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه
اول عورت اوزره طلاقی واقع اولمیوب صکره قبول اسلامله کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوچ طلاقله مالك اولور
اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهردر که عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر سابقدن
متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدر که حربی ومسلم بینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن
زوج حربینك وقوع طلاقی ایله حکمیز حربی و مسلم بینلرنده اثبات معنای عصمتی مستلزمدر بناء علیه
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه دیمشدر که زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صکره قبول اسلام
ایدوب صکره تطلیق ایتمش اولسه طلاقی واقع اولور زیرا عورت عدتنده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری
دارالحربده بولنسه دخی عصمتله حکمیز جائز و واسع کور یلور وامام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه
بو بابده دارالحربه لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجره یی اکا قیاس ایلمشدر که مرتد مرقوم
دارالحربده حال ردتنده عورتنی تطلیق ایلسه عورت عدتنده ایکن ینه اوزرینه طلاقی واقع اولمیوب
قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایدوب یاخود دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه
عورت عدتنده اولوب زوج دخی مسلم اولمغله وقوع طلاقی ظاهر وساطع اولور حتی زوج مهاجره اماناله
دار اسلامه دخول بعده تطلیق ایتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع
طلاقی مقرردر که زوج مزبور هنوز حربی اولمغله صورت ظاهره ده دار اسلامده بولنمسیله دارالحربده
بولنمسی برابردر کورمزمیسنکه برعورت حره برعبدك تحت نکاحنده ایکن بعد الدخول اول عورت زوجنی
اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سینك
عبدی ایکن زوجه سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولماز که مملوك ومالکه سی بینلرنده بسبب النکاح
حکم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنی اعتاق یاخود بیع ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه
طلاقی واقع اولور که عدتنده اولدیغندن بشقه حکم مالکیتی منقطع اولمشدر واکر مهاجرهٔ مزبوره حامل بولنسه
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه
دخی مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنی تزوج واسع کور یلور زیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولمیوب زوج آخره
تزوجی جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولندیغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد موقعنده
واقع اولمش اولور وذکر اولنان ام ولدك مولاسی ایچون ام ولدك قزقرنداشنی تزوج واسع کور یلوب انجق
ام ولد وضع حمل ایدنجیه دك قزقرنداشنی وطیء واسع کور یلمز تا که ماء نطفه سنی رحم اختینده جامع اولمیه
پس مهاجره دخی بویله در واهل حربدن سبی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتك دخی حکمی
بویله در واکر برحربی قبول اسلامله داریمزه خروج ایدوب زوجه سنی دارالحربده ترك ایلسه اکرچه تباین
دارینله بینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجه سی حامل ایسه زوج آخره تزوجی واسع کور یلمز اکرچه زوجه سی اوزره
عدت غیر واجبدر لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنی موجبدر انجق ولد مزبورك
نسبی زوجنه لازم قیلنماز مکر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیرا بینونتی عند تباین الدارین
بلا عدة حاصل اولمغله بحسب الحکم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واکر برعورت دارالحربده قبول
اسلام ایدوب اوچ حیضی دخی منقضی اولمغله زوجی ایله بینلرنده فرقت حاصل اولسه بو فرقتله دار اسلامه خروجی
ایله حاصل اولان فرقت حکم عندنده متماثلدر که ایکی صورتده دخی فرقت اول عورت کرك دارالحربده وکرك
دار اسلامده حرهٔ مسلمه وحکم اسلامله مخاطبه ایکن متحصل اولمشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی
له الاجر والافضال دیر که برحربیه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجی دخی اماناله معا دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده سلطان مسلمین زوجنه عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه دك وعرض اسلام
ایتمزسه عورت اوچ حیضی اتمام ایدنجیه دك آنك عورتی اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا زوج مزبور من وجه ذمی
کبیدر که سلطانك تحت ولایتنده بولنمغله سلطان اکا عرض اسلامه قادردر وفی الحقیقه حربیدر که رجوع
دارالحربه مقتدردر پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوچ حیضك تمامنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایده رز
وذمی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایده رز وعلی کلا التقدیرین عورت اوزره
بعد الفرقة اوچ حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاقی دخی واقع اولور

مطلب الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا

زیرا دار اسلامده عورتله برابر بولندیغندن من وجه ذمی کبیدر دیو قریبا بیان ایلدیك کورمزمیسنکه سلطان بینلرین
تفریق ایتمیوب انجق زوج اول عورتی اولا خلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یاخود قبل الخلع
ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله درکه بو فرقت طلاقله فرقتدر
اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت یالکز چیقوب بعد زمان زوجی دخی اماناله چیقمق بشقه درکه آنده اوزرینه طلاقی
واقع اولماز زیرا عورتدن صکره زوجی دارالحربده قالمغله بینلرنده حکم عصمت منقطع واوزرینه طلاقی غیر واقع
اولمشدر تا که کلوب اهل داریمزدن اولمدقجه اوزرینه طلاقی واقع اولماز ومانحن فیه ده حین فرقتده زوجی آنکله
دار اسلامده حاضر بولنمغله طلاقی واقع اولمامق حالتلری آنده بر وجهله ظاهر اولمامشدر بناء علیه بزدخی عورت
عدت ایچنده بولندقجه طلاقی واقع اولور دیو حکم ایلدیك والله اعلم

باب تزویج الاسیر والمستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یاخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حکم ازدواجنده
مسائل شدیدة الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجه الله تعالی بالخیرات الحسان دیر که مسلم دارالحربده
اهل حربدن کرك حره وکرك امه یی کتابیه دخی اولسه تزوج ایلمك مکروه کور یلور وحضرت علی رضی الله
عنه دن بو وجه اوزره منقولدر وجهی اولدر که تزوجی کاهیجه دارالحربده بقاء نسبنی موجب اولدیغندن بشقه
کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایتمکی مستوجب اولور که زوجه سی حامل ایکن سبی اولنسه آنك اوزرینه
بطننده بولنان ولدی رقیق اولمق مترتب اولور وکاه اولور که اولادی کفار ایله تجمع وتوافق ایده رك اخلاقلریله
تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یاخود محلنده یاخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله
صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح مزبورك صحتی شاهدلری مسلمیندن اولمق اوزره
موقوفه در وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین وکفاردن اولمق برابردر که بو مخالفتلری کتب فقهیه ده
مسئلهٔ نکاح ذمیه ده مذکوره ومعروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایدرسه
حقنده نکاح مرقوم جائزدر که زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه انجق نکاحله فائز اولور نظیری اولدر که
برمسلم دار اسلامده برمسلمك یاخود ذمینك امهٔ مملوکه سنی تزوج ایلدکده مکروه کور یلور مکر نفسی اوزره ارتکاب
زنادن خوف ایلیه مانحن فیه دخی بویله در واکر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه یی
اشترا قیلمش اولسه لر مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلمك جائز وسزا کور یلور که آنلردن
هر بری اهل داریمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اکا مالك اولمیه جقلری هویدادر پس مسلم ایچون
بونلردن هر برینی کندو رضاسیله داریمزده تزوج صحیح اولدیغی کبی دارالحربده دخی تصحیح اولنور اما اهل حربك
اسر واشترا ایلدکلری برامهٔ مسلمه یاخود ذمیه اولسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلمك مکروه کور یلور مکر نفسی
اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احراز ایله اول امه یه مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر
ینه مملوکه لری قیلنور بو جهتله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربك عبدی قیلنمغه باعث اولور ودارالحربده
واقع اولان نکاح مرقومله ینه دارالحربده نکاح بلا شهود بینلرنده فرق عظیم واردر که نکاح مرقوم وجه
مشروح اوزره جائز ونکاح بلاشهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیر جائزدر کذلك دارالحربده
نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیر جائزدر
زیرا بو صورتلرده منع نکاح انجق شرط جوازی اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذکور بحسب المعنی عین
نکاحده بولنان برمعنی یاخود منکوحه سی مجوسیه یاخود وثنیه اولمق کبی محل نکاحده بولنان برمعنی ایچون منعه
راجعدر و بویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفید اولمامغله نکاحی قطعا تجویز اولنماز
اما نکاح سابقده منع شرعی انجق ولدینی تعریض رق ایتمك مثللو محاذیر مذکوره دن نشئت ایدوب تعریض ولد
مثللو محذورلری شرط ومحل کبی نکاحه متصل اولان اموردن اولمامغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعه آنلردن اهون
واولی اولان فائده سی ظاهر اولدقده اول نکاح بلا کراهة جائز کور یلور واکر اهل حرب برمدبره یامکاتبه یاام ولدی
اسیر ایدوب صکره آنی دارالحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لر بو تزوجی تجویز اولنماز زیرا نکاح بلا ولی جائز
اولمیوب اهل حرب دخی بونلره احراز ایله مالك اولمدقلرندن بونلرك ولیلری انجق مولالریدر وموالارینك بو بابده
اذنلری منعقددر لکن مولالری دار اسلامدن آنلره مکتوب یازوب تزوجلرینه اذن ویرمش ایسه اولبابده مسلم
مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بونلر هنوز ملك مولالری اوزره باقیه لردر ومولالرینك مکان بعیددن
مکتوبی الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا مثللی اوزره قریب وحاضر ایکن بالمشافهه اذنی منزلنده در

مطلب تطلیق العبد زوجته وهی سیدته

بناء عليه بونلرك مولالرى امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدينه مكان خاليده ظفر بولدقده وطئى
جائزدركه بونلر ملك مولالرى اوزره باقيه لردر فكر حربى بونلرى وطئ ايتمش ايسه مولالر ايچون وطئلرى جائز
كوريلمزكه برعورت اوزره طهر واحدده اجتماع رجلين غير جائزدر اما حربى وطئنى ترك ايدرسه مولاسى ايچون بعد
الاستبرا ينه وطئى جائز كوريلور لكن وطئ مكاتبه مولاسى ايچون قبل الاسر جائز اولمديغى كبى بعد الاسر دخى جائز
اولمازز يرا عقد كتابتله ملكندن خارج كبيدر كذلك مكاتبه يى اسير ايلين حربى دار الحربده آنى مولاسنه تزويج قيلسه
ينه وطئى جائز كوريلمزكه مكاتبه حقيقتده ملكى اوزره عقد كتابتله باقيه اولمغله بينلرنده حكم نكاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه دركه حربى آنلرى دار الحربده مولالرينه تزويج ايلسه وطئلرى جائز كوريلور دركه
بوصورتده وطئلرى ملك قديم ايله در حكم نكاحله دكلدر كورمزميسنكه قبل التزوج دخى دار الحربده مولالر ايچون
وطئلرى حلال كوريلمش ايدى واكر اهل حربدن برمسلمك حره ياخود مملوكه سى اولان منكوحه سنى اسير ايدوب
صكره اول مسلم امانله دارلرينه داخل اولسه منكوحه سيله بينلرنده منعقد اولان نكاحلرى هنوز باقى اولمغله اكا ظفر
بولدقده وطئى جائز كوريلور سؤال اولنورسه كه قول مذكور اكرچه حره ده صحيحدر اما امه ده غير صحيحدر كه
احراز ايله مملوكه اهل حرب اولمشدر حتى قبول اسلام ايلسه لر دخى ينه ملكلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امه مزبوره اهل دار الحربدن اولمشدر وتباين دارين حقيقة وحكما واقع اولدقده باب متقدمده بيانمز اوزره
فرقت زوجيتى موجب اولور جوابنده ديرزكه بويله دكلدر زيرا امه مزبوره البته مسلمه ياخود ذميه اولمغله اهل
داريمزدن اولمشدر واهل حرب اول امه يى دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ايتمكله آندن حكم داريمز
منتقض اولمديغى كبى اسر واحراز ايله تملكلريله دخى منتقض اولماز كذلك صورت اشترالرنده زوجى ايله بينلرنده
منعقد اولان نكاحلرى منتقض اولمديغى كبى اسر واحرازلرنده دخى منتقض اولماز انجق امه مرقومه يى مولاى
حربيسى وطئ ايتمش ايسه زوجى ايچون وطئى برحيضله استبرا ايتمدكجه حلال كوريلمز واكر حربى ذكر اولنان
زوجه حره يى وطئ ايتمش ايسه زوج مسلم ايچون اوچ حيضله معتده اولمدقجه وطئى حلال كوريلمز زيرا وطئ
حربى شبهه ايله وطئى حكمنده دركه اهل حربدن واقع اولان تأويل باطل حكم شرعيده تأويل صحيح اوزره
اعتبار اولنور حتى حربى اول حره يى وطئ ايلدكدنصكره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اكر حصول ولد وطئ
حربيدنصكره ايكى سنه دن اقلده واقع اولمش ايسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واكر اكثرده واقع اولمش ايسه
زوجندن ثابت اولماز زيرا زوجه سى وطئ حربى ايله اوزرينه حرام اولمغله بو حرمت شول تطليق باين ايله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قيلنور واكر اهل حرب برمسلمك امه سنى سبى ايدوب صكره اول مسلم امانله
دارلرينه داخل اولسه امه مزبوره يى وطئ ايلمك اكا حلال كوريلمزكه اهل حرب احراز ايله اول امه يه مالك
اولمرله وطئ ايلدكده ملك غيرى وطئ ايتمش اولديغندن بروجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه دركه
قريبا ذكر اولندى حتى حربى اول امه يى مولاى قديمنه تزويج ايلسه تزوجى حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مكروه ايسه ده ينه جائز كوريلوب اول حربينك بشقه برمسلمه ياخود كتابيه اولان جاريه سنى اكا تزويجى منزلنده
قيلنور مؤلف ولايت پناه لازال مقبولا عند مولاه ديركه مسلميندن برشخص حربى دار الحربده اماء اهل حربدن
برامه يى تزوج ايدوب آندن اولادى ظهور ايلدكدنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا براه متصور اولسه لر حربى
مذكورك اولاد صغارى اسلام پدرلرى ايله مسلمين واحرار قيلنورلر زيرا صغار مرقومين مولاى ام اولان حربينك
مملوكلرى ايكن حربى مسفور حين استيلاده مقتول ياخود مأسور ياخود هارب اولدقده منعه مسلمينله
نفسلرين احراز ايتمشلردر وحربينك مملوك مسلمى منعه جيشله احراز نفس ايلدكده اهل حربك قبول اسلامله
دار اسلامه فرار ايلين عبد مراغملرى كبى حر اوله جغى معلوم شهرت انداز در اما اولاد كبارى حال صغرلرنده
اسلام پدرلرى ايله مسلمين اولدقلرى تحقيق اولنمش ايكن بعد البلوغ وصف كفر ايتمشلر ايسه جمله سى مرتدين
اولوب رجال ونسالرى اخذ ايلين مسلمين ايچون رقيق قيلنورلر زيرا كبار مرقومين مولاى ام اولان حربينك
مملوكلرى ايكن مرتدين اولملرى حسبيله مولالرى اوزره احراز نفسلرى حاصل اولمديغندن حكم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدين مرقومين قتل اولنميوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زيرا بلوغله كمال حاللرندن صكره اسلاملرى
متحقق اولمامشدر وبومثللو حكم اسلامده تبعا للابوين داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلر كه قتللرنده معناى شبهه ملتحق اولمشدر اما آنه لرى اولان امه مرقومه البته اخذ ايلين مسلمينك فيئنده
ادخال اولنور بوصورتده امه مرقومه نك بطننده ولدى وار ايسه اول دخى آنكله معا رقيق اوله جغى بديدار دركه

بطننده

بطننده بولنان كندو اجزاسندن جزء واحد ايدوكى دركار وتبعا للاب مسلم ايسه ده تبعا للام رقيق اوله جغى
آشكار در وهم ولد مذكور بطن امده جنين مستور ايكن احراز نفسى صورتياب ظهور اوله مز واكر مسئله
مرقومه ده حربى مزبور اهل حربدن برحره يى تزوج ايتمش اولسه بوصورتده من كل الوجوه صورت سابقه ايله
برابر انجق حكم واحدده متفاوتدر كه بونده اولاد كبارى احرار اولورلر كه تولدلرى حره دن واقع اولمغله حريت
ام ايله احرار اوله جقلرى آشكار در لكن مرتدين اولملريله آنلردن رجال بالغين اولنلرى سبيله رقيق اولميوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلرى سبيله رقيق اولدقلرندنصكره آنلر دخى مرتدات
سائره كبى اسلام اوزره اجبار اولنورلر وبنات مرقومه يى دار الحربده بعض مسلمين تزوج ايتمش
اولسه لر حربى مرقومك حره مرقومه يى تزوجى حره يه امان عد اولنماديغى كبى تزوج مسلم دخى بنات
مرقومه يه امان عد اولنماز زيرا مسلمين مرقومين دار الحربده مقهورين اولوب بطريق العباره تأمين
ايلسه لر نده امانلرى غير معتبر ايكن بطريق الدلالة امانلرى غير معتبر ايدوكى بالاولويه امر مقرردر واولاد
مذكورين ايچون بركسنه ايله عقد موالات ايلمك جائز كوريلمز وبركسنه ايله عقد موالات ايتدكلرى صورتده
بيت المال عاقله لرى قيلنوب جنايتلرين متحمل اولماز زيرا بابالرى حربى اولمغله آنك قومى اولادلرينك دخى
عشيرتى اولمغله عاقله لرى اولوب جنايتلرين متحمل وميراثلرينه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشيرتى بولنان
كمسنه لر ايچون برفرد ايله عقد موالات ايلمك جائز كوريلمز واكر اهل حربك حربى مرقومنه تزويج ايلدكلرى
دار اسلامدن سبى ايلدكلرى برحره مسلمه ياخود حره ذميه ايسه بودخى جميع احكامده مسئله سابقه ايله
متساويه الاقدام در انجق حكم واحدده متفاوتدر كه بونده حره مرقومه وبطننده بولنان ولدى فى اوليه جقلرى
امر ثابتدر زيرا بونده حره مرقومه حره واهل داريمزدن اولمغله سبيله مملوكه اولمامشدر اما مسئله سابقه ده
حره ايسه ده حربيه اولمغله سبى مسلمينله مملوكه اولمشدر لكن مسئله مفروضه ده حربى مرقومه تزويج ايلدكلرى
دار اسلامدن سبى ايلدكلرى امه مسلمه ياخود امه ذميه ايسه بونده اولادينك صغار وكبارى برابر وجمله سنده حكم
رق مقرر اولوب نفسلرين منعه جيشله احرازلرى هيچ معتبر اولماز زيرا دار اسلامده مأسورمنه اولان مسلم ياخود
ذمينك حقى هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطريق المراغمه ثبوت عتقلرينه مانع ومقاومدر بناء عليه ذكر اولنان
مأسورمنه اولاد مرقومينه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشئ اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قيمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسورمنه ذمى ايسه بعد الاخذ اولاد مرقومينك صغار وكبارنده بيع اوزره اجبار
اولنور زيرا صغارلرى تبعا للاب مسلم اولمريله ذمى عبد مسلمه مالك اولدقده آنى بيع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وكبارلرى مرتدين اولمريله بو بابده مرتد ايچون حكم مسلم اولوب ملك ذميدن وجوب اخراجى مستبيندر كه عود اسلام
اوزره وجوب اجبارى مقرر واجبار مزبور ذميدن غير متصوردر مؤلف اوليا خصال اولاه الله تعالى فى الجنة
اولى النوال ديركه دار اسلامدن مأسوره اولان امه يى وجه مشروح اوزره برمسلم تزوج ايتميوب همان مولاى
حربيسى آنى وطئ ايتمكله اولادى ظهورندنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا براه منصور اولسه لر بوصورتده
امه مرقومه حره اولوركه اوزرينه سبيل وصول برفرد ايچون غير مأمولدر زيرا فى الاصل مسلمه ياخود ذميه ايكن
حربينك مملوكه سى بعده ام ولدى اولمشدر وبعد الاستيلا آندن حق حربى دخى ساقط اولمغله لامحاله حره
اولمشدر واولادى دخى اسلام ونعتده آنك منزلنده ايكن منعه مسلمينله نفسلرين احراز ايتمكله آنلر دخى احرار
اوله جقلرى ظاهر ومتمازدر واولاد مذكورين ايچون ديلدكلرى كمسنه لر ايله عقد موالات قيلملرى جائز دركه
بو بابده بابالرى ايچون ولا وعشيرت بولنمديغى معلوم ومتميزدر اما مسئله سابقه بشقه دركه ذكر اولندى لكن
مسئله مفروضه ده اولاد مرقومين كباردن ومسلمينله محاربين اولان كفاردن بولنمشلر ايسه بيان حكملرنده ديرزكه
آنالرى مسلمه ايسه اولاد مرقومين تبعا للام مسلمين اولدقلرندنصكره ارتداد اوزره بالغين اولمشلردر بناء عليه اكرچه
احرار اولورلر لكن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما آنالرى ذميه ايسه اولاد مرقومين تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صكره محاربه مسلمينله ناقض عهود اولمشلردر بناء عليه جمله سى عبيد قيلنوب فئ مسلمينده تمهيد قيلنورلر
بوصورتده دار اسلامده مأسورمنه اولان كمسنه امه مرقومه يى يدو ملكمدن اسر اولنمغله بن اكا مستحقم ديو
دعوايه شروع ايدرسه قول مذكورى قطعا مسموع اولماز زيرا حربى اكا اسر ايله مالك اولمشدر كه ملكنده
قبول اسلام ايلسه ينه تملك اولور وبعد الاخذ آنى ام ولد دخى قيلمشدر پس مالك قديمك دخى آنده قطعا حق
اخذى قالمامشدر كورمزميسنكه مولاى حربيسى آنى اعتاق ايتمش اولسه البته عتقى نافذ اولور ايدى كذلك

استیلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستیلاد جزه اولمغله آنده نه مالك قدیم ونه غیرك حق اخذی باقی قالماز بنه مؤلف کرامت پناه لازال مولاه یتولاه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه یی مولای حربیسی استیلاد ایتمیوب بلکه آنی حربی آخره تزویج ایتمش اولسه بو صورتده کرك امهٔ مرقومه وکرك اولادی مأسور منه مختص اولنور زیرا اولادی بر زوجدن تولد ایتمشلردرکه اول زوجدن حکم ام ولد آنده تمهد ایتمشدر وآنده واولادنده هنوز حق مأسور منهك قیامی آنلرك منعهٔ مسلمین ایله احراز نفسلرنده بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع اوله جغی بلا کلام مدر بناء علیه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفر یاب اولدقده بلاشیء و بعد القسمة قیمتلریله اخذ ایله بکام قیلنور اماامهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده کبیر اولوب باباسی دینی ایله متدین اولمش ایسه نظر اولنور اکرامهٔ مرقومه مسلمه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور که تبعا للام مسلم اولمشدر لکن کفر اوزره بالغ اولدقده بمنزلة المرتد ایدوکی بدیداردر واکر ذمیه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز که دار الحربده ایکی کافردن تولدی آشکاردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو تقدیر اوزره حرهٔ مزبوره وحربیدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر که اوزرلرینه برفرد ایچون سبیل اقتدار اولماز زیرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دارمزدندر واولاد انجق رق وحریتده انالرینه تابع اوله جقلری بدیداردر وتفصیل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتیاب اولورکه ولد حکم نکاح وذبیحه ده ابوینندن قنقیسی من جهة الدین خیر ایسه اکا تابعدر حتی احد الابوین مسلم اولدقده ولد اکا تبعا مسلم اولدیغی کبی احد الابوین اهل کتابدن اولدقده دخی اکا متابعدر واولاد مذکورینك کفر اوزره بالغین اولنلرك احکامی انالری مسلمه وذمیه اولمق بینلرنده قریبا ذکر اولنان فرقدن اخذ واستحکام اولنور واولاددن حکم استرقاقده رجال ونسالرینك تفریقلری مرتدین ومرتد اتده جاری اولان حکم اوزره تحقیق اولنور والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

معلوم اوله که صاحب التکملة بو قولندن مرادی انجق بوباده مذکور اولان اولاددن بکی حکم اولوب وذبیحهسی مأکول اولوب اوله مزلریکی افاده وایراددر وتفصیل مسائل مذکوره ده امعان فکر ایله ظاهر اولور

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا * یعنی دار اسلامده سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتده مسائل واجبة الاستثبات در مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب دیرکه برحربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره یا مملوکه یی یاخود ذمیهٔ حره یا مملوکه یی سبی ایدوب اول حربیدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستیلاد ایلدکدن صکره اهل دارلری قبول اسلام یاقبول ذمتله استیعاد ایلدکلر نظر اولنور اکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون فی الاصل حره ایسه بنه حریتی اوزره ابقا اولنور که دارمزده متأکده اولان حریت قطعا نقض والغا اولنماز وآنك اولاد صغار وکباری بطریق التبعیة بالجمله احرار اولورلر لکن نسب اولادی اول مشتریدن ثابت اولورکه مشتری آنی شبههٔ باطله ایله علی وجه الملك وطیء ایتمش اولدیغندن اهل حربك تأویل باطللری حکم شرعیده منزلهٔ صحیحده مثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز که آنك وطئله استیفا ایلدیکی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حین استیفاسنده حربی بولنمغله اول حینده نفس حره یی استهلاکده برشیئی غارم اولمدیغی کبی آنی وطئله استیفاء منافعنده دخی برشیئی غارم اولماز واکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون مملوکه اولوب فی الاصل مدبره یاخود ام ولد ایسه البته مولاسی اوزره رد اولنور که احراز ایله ملك اهل حربدن عد اولنماز واولاد صغار وکباری بالجمله احرار اولورلر زیرا کندو مسلمه ایسه اولادی دخی اکا تبعا مسلمین وذمیه ایسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر وهم استیلاد مشتری قریبا ذکر اولندیغی اوزره تأویل ملکله اولدیغندن اولادی منزلهٔ ولد مغروره نازل اولوب ولد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لکن بو صورتده قیمت اولاددن برنسنه باباری اوزره الزام اولنماز که وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذکر واعلام ایلدیك نکتهسی اولدرکه مشتری مرقوم حین استیلادنده محارب بولنمق مملوکهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاك کنده وجوب ضمانه مانع اولدیغی کبی حکم غرور اوزره ولدینی استهلاك کنده دخی مانع اولور سؤال اولنورسه که مغرور اوزره انجق وقت خصومتده تقویم اولنان قیمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذکورین دخی فرض مزبور اوزره وقت خصومتده مسلمین یاخود اهل ذمت بولنمهلری ضمان قیمتنی موجب دکلمیدر جوابده دیرزکه بلی بویله در لکن وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استیلاد سابقدر واستیلاد سابق بو بابده وقت حربیتده سبقت ایدوب موجب ضمان اولمامغله صکره قبول اسلام ایلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واکر مملوکهٔ مرقومه فی الاصل مکاتبه ایسه مکاتبه اسرایله ملك اهل حربدن عد اولنمامغله بنه علی حالها کتابتی اوزره رد اولنور واولادی

مطلب المغرور یضمن قیمة ولده وقت الخصومة

بحکم

بحکم الغرور احرار قیلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره کرك عقردن وکرك قیمت اولاددن برنسنه الزامله اضرار اولنماز وقیمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردرکه مشتری مرقوم مکاتبهٔ مزبوره نك قیمت اولادینی غارم اولسه اول غرامتی مولای قدیمنه ویرمیوب بلکه مکاتبه یه ویرمك لازم اولور ومکاتبهٔ مرقومه نفسی واولادی ایچون تحصیل حریته ساعیه اولوب ما نحن فیهده دخی اولادی احرار قیلنمغله بعض مقاصدینك حصولی آشکار اولدقدن صکره اخذ قیمتلری جائز وسزاوار اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مملوکهٔ مرقومه امهٔ قنه ایسه اول دخی استیلاد ایلین مشترینك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر که اهل حرب احراز ایله ومشتری دخی شرا ایله اکا مالك اولمغله بعد صحة الاستیلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ایلمشدر واکر امهٔ مرقومه یی اشترا واستیلاد ایلین بر ذمی ایسه جواب مسئله بنه ذکر اولنان تفصیل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه ایسه کرکدرکه سعایتله عتق تحصیل اولنه زیرا امهٔ مسلمه ذمینك یدو ملکنده ترك اولنماز بو بابده دخی بعد الاستیلاد ملکندن بیعله اخراجی متعذر اولمغله قیمتنده استسعا برله وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدین وناقض عهد اولان اهل ذمت کندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذکر اولنان جمیع احکامده مناب اهل حربه نائب قیلنورلر کذلك مسلمیندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ایلدکلرنده آنلر دخی جمیع احکام مذکوره ده حکم اهل حربده داخللردرکه صاحب منعه اولان اهل بغیك تأویل فاسدلری احکام مزبوره ده منزلهٔ صحیحده نازلدر و بو بابده اصل اصیل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیلدر دیمشدرکه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم هنوز اصحاب کرام ملری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عالم احیاده کثرت اوزره موجودین ومجتمعین ایکن بعض اسباب بواعث ایله بین المسلمین فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بو سیاق اوزره اجماع واتفاق ایلدیلرکه تأویل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال اولنان فرجده حد واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولمیه انجق اخذ اولنان نسنهلر بعد سکون الحرب بعینه موجود ایسه اصحابنه رد اولنه بناء علیه بز دخی بو بابده دیرزکه اهل بغی اهل عدلك امهٔ مملوکه لرینی سبی ایتمش اولسهلر اهل بغی تائب اولدقده اول امه یی مولاسنه رد ایتملری واجبدر اما ذکر اولنان مسئلهٔ اهل حربدن بشقه درکه اهل بغی امهٔ مسبیه یه مالك اولمامغله استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اولمدیغی ظاهردر اما اهل حرب احراز ایله مالك اولملریله بعد التملك استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اوله جغی باهردر واکر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ نسا ایلین لصوص مسلمیندن بر قوم غیر متأولین ایسهلر بو صورتده واطیء انجق زانی ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زیرا منعه دن مجرد اولان تأویله حکم شرعی مترتب اولمدیغی کبی تأویلدن مجرد اولان منعه یه دخی حکم شرعی مثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر یعنی ولد انجق صاحب الفراش کدر وزانی ایچون انجق حجر واردر یعنی ثبوت نسبدن بی بهره در یاخود زانی ایچون انجق حجر ایله رجم واردر حدیث شریفنك ظاهری قول مذکور اوزره دلیل باهردر و بو صورتده حاصل اولان ولد رق وحریتده اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوکه اولدقده فی الاصل هر کیمك مملوکهسی ایسه ولد دخی آنك ملکنه راجع قیلنور اما مسائل سابقه بجمیعها بشقه در وفرق میانلری وقت استهلاکده نمایان اولور مؤلف صاحب تدقیق بینلرین فصل وتفریقده دیرکه کورمزمیسنکه لصوص مزبورین اموال ناسی استهلاکله ضامنین اولورلر اما طوائف سابقه بشقه در ومؤلف بشرح الفواد هنوز داخلنده بولندیغمز بابدن صکره باب آخرده دخی ذکر وایراد ایتمشیدی لکن بزآنده بولنان مسائلی مقدما املا قیلدیغمز شرح الزیاداتده استقصا واستکمال ایلدیکمزدن بو شرحمزده اولبابی بالکلیه ترك واهمال ومابعدینی شرح واکماله اشتغال ایلدیك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * یعنی دار الحربده اجراء حدود شرعیه واجب وغیر واجب اولدیغی تفریق وتحدیدده مسائل مهمة التعدیددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دیرکه بزبو وطده شو وجه اوزره بیان ایلدیك که برمسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن برسببی اتیان ایلسه سبب مرقوم مستوجب عقوبت اولمامغله اولبابده عقابی شایان کورلمز زیرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت معدوم در که حین مباشرتنده تحت ولایت امامده بولنمادیغی معلومدر واکر سبب مذکوری دار الحربده بولنان معسکر مسلمینده ارتکاب ایلسه امیر سریه ایچون آنك اوزرینه اقامت حدود ایلمك صحیح وصواب کورلمزکه امیر سریه یه انجق تدبیر حرب تفویض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمدیغی بی ارتیابدر مکرکه خلیفهٔ بنفسه یاخود امراسندن امیر عراق کبی برامیر کبیر غزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ایتدکلری کبی

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزا کوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمد یغنه شول ازمهٔ ثورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمربن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنسان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احداحتی یخرج
الی الدرب قافلا لئلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرك امیرجیش وکرك امیرسریه برکسنه یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه دك تا که اول کمسنه یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریك ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلمیه کذلك منقولدرکه ابوالدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینك کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر
وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیة بن قبس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه دن
منقولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذا هرب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق
الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافرمنه واذا قتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا لم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکمسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملك حد واجبی آنك اوزرینه اقامت اولنور
اما ارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنك اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینك حد واجبی اقامت اولنماز و بو حدیث جلیل علمامزك رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سیئه ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر وبزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیك که
حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حد قذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدقجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بو بابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادرکه مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب ما یجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجبدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدرکه مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمك امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر داراسلامده تحت ولایت امامده
بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنله مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدرکه مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلك مستأمن مستأمن آخرك برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنورکه صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده
شبهه اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قاتلی کائنا من کان قتلله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرز که بویله دکلدر بلکه شبههٔ مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرك حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرك حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفر دخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربك نسا وصبیانلرین قتل ایدنلر دیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولورکه
قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه ده دخی قائمدرکه حقلرنده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده دن وداریندن اولمق برابردرکه وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغندندر واولبابده دار واحده دن یاخود دارینندن
اولملری غیر معتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارك اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسرایله مهزوم قیلسه لر نصرتلری مقصود ریمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه دركه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معاملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دار الحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری لازم اولماز
نکته سی اولدرکه داراسلام ایچون البته بردار معادیه واردرکه مقر اعداء مسلمین اولان دارالحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرك دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه نك مظالمنی دفعیله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن داراخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالحندنصکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرك بو مقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمایوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
متبین وباعتبار الحاجة ثابت اولان حکمك ثبوتی انجق بقدر الحاجة اوله جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدرکه صورت مفروضه ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه لر مستأمنین مرقومین آنلرك عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلك مسلمین
دار اخری اوزره استیلا برله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه لر مسلمین
اول مستأمنینه احراز ایله مالك اولورلر اما یدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه لر مسلمین اول اهل ذمته مالك اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلدقلرندنصکره اخذ اولنان ماللرین دخی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلمکه سالك اولورلر پس مقدمات متقدمه دن عندیمزده ظاهر اولمشدرکه اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردرکه
اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دار الحربده بولنسان منعهٔ مسلمینه مرور ایلسه لر واجبدرکه مسلمین
مرقومین اول قومك استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اولبابده قطعا اظهار فتور ایلمیه لر اما اول قومك استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمایوب ترك واهماللری واسع کوریلور کذلك مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز ومناسب کوریلمیوب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنسان مستأمنینك حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینك احواللری کبیدر بو مجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیرکه امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله مالله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه
عازم اولسه امام اوزره آنك دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه لر
آنلرك ظلملرین دفع ایلمك التزام اولنماز پس بو فرق مشروحه قریبا ذکر اولنسان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنسان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده
وجه فارق نمایان اولمشدرکه موادعیندن برکسنه دار موادعه ده ینه موادعیندن برکسنه یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکاممز اجرا اولنمامق اوزره برمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دارالحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودار الحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن داراسلامده ساکن ودار یمزده بولندقجه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنك اوزرینه جاری ومتمکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنه لردن محافظه لرینی شرط والزام ایتمش اولسه لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولورحتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور وقال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته سی اولدرکه خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومه مده سبب امانلرین التزام ایمز شرطله التزام ایدوكی مقرر اولمغله شرط مرقوم كیف ما كان مطمح نظر
قیلنور كذلك شرط مرقوم اوزره موادعه‌لرین مال معلوم اوزره بنا قلمش اولسه‌لر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دكل ایسه مال مشروطدن دخی برشیء اخذ ومطالبه‌یه
مقتدر اولمازنته كیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمكله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زكوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه‌لر امام اوزره واجبدر كه اهل ذمتدن دفع ایلدیكی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار بمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلا دنصكره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسه‌لر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرین دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمیز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه بومسئله ده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینله متأكد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز كذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده امتناعلری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق كندو
منعه‌لریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر اما بمزده بولنسه‌لر دخی ینه اهل حرب اولمریله
حریتلری منعهٔ مسلمینله متأكد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حكم سابق متعهد اولور كذلك بومسئله ده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسه‌لر واجبدر كه اهل ذمت كبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایده‌لر اما مسئلهٔ سابقه ده بویله دكلدر كه تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واكر امام المسلمین دارالحربه عسكر ایله داخل اولدقده معینده اهل حربدن اصحاب منعه برعسكر دخی امانله
داخل اولسه‌لر نظر اولنور اكر دخوللری امرامامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشركیندن قوم آخرین
آنلرایله قتال ایتدكده كرك امام وكرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق كندولر دیلرلرسه
نصرتلری جائز وواسع كوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق كندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واكر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدالریله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدكده
مسلمینی حفظ ایده جكی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمكی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدكده نصرتلری لازم اولدیغی كبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله‌یی تفصیلده دیركه قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصكره مسلمین آنلره
استیلا برله سرافراز اولسه‌لر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیه‌ده كما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر كذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صكره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسه‌لر صورت اولاده غنیمته ادخال وصورت ثانیه ده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصكره قبول اسلام ایلسه‌لر ایكی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملكلرنده ابقالری التزام اولنور لكن حكم مذكور صورت اولاده آشكار اما صورت
ثانیه‌ده صعب ودشواردركه مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدكلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیكه قوم آخرین قبول اسلام ایتدكلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدكلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری كبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اوله‌لر وتوجیه جوابده قول صواب اولدركه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حكم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حكم مذكور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسه‌لر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دكللر ایكن احراز ایله آنلره مالكین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدكلرنده عبیدلری قیلنمری مالا كلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واكر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسكر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حكم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی كبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دار الحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدركه آنلرك امواللرندن برشیء اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیه‌لر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفا ایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دار الحربده بولنان اسیر مسلم بشقه‌در ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلارضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی كبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز كه فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده انزال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر اولمدیغی تقدیرده اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذكوریني وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلارضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اكا حلالدر دیو افتاسی جائز وسزا كوریلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حكم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حكم شرعدن امتناعی التزام ایلمدیكی
نمایاندر كورمز میسنكه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دكل ایكن فقیه بولنمغله
برغیر محرم بكا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدكده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلوم ومتمیز اولدی واكر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احكام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدوده ده عقد موادعه‌یه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرین سبی واحرازدنصكره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسه‌لر نظر اولنور اكر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جمله‌سی كما فی السابق احرار قیلنورلر واكر مدت موادعه‌دنصكره
ایسه فیء مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعه ده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمكله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور كذلك قوم آخرین اموالاری اوزره استیلادنصكره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسه‌لر ینه نظر اولنور اكر استخلاصلری مدت موادعه‌دنصكره واقع اولمش ایسه
آندن برشیء اوزرلرینه ردایلمك جائز وواسع كوریلمز واكر مدت موادعه اثناسنده ایسه حكم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لكن ذكر اولنان
قوم آخرین كرك مدت موادعه ده وكرك بعد المدة قبول اسلام ایلسه‌لر اموال وذراریلرندن
برشیء رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعه ده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیكی حكم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندنصكره بیلمك
كركدركه مسائل مذكوره دن هر قنقیسنده موادعه‌یله مدت موادعه ده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیء اخذی جائز كوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
كركدركه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مكر كه نفوس واموال‌لرین مدت موادعه ده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بوصورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسه‌لر ینه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایكن امام حسا
یاخود حكما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بیان الوقت الذی یتمكن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لا یتمكن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دار الحربه رجوعی ممكن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نكاح اهل الحرب اثناسنده عورت حكم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار بمزده مسلم یاذمی‌یی تزوج ایلدكده ذمیه قیلنوب دار الحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه‌یی
تزوج ایلدكده ذمی قیلنمیوب دیلرسه دار الحربه راجع اولور دیو ذكر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز كذلك اول عورت
اهل كتابدن ایكن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دار الحربه اقدام ایده‌مزكه كتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نكاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایكن اسلام حربی بشقه‌دركه اولابده نكاحلری
غیر مستدامدر وبوصورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صكره امتناع واباسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتی ایچون رجوع دار الحربده
مساعده مز جائز وواسع كوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممكن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولمدیغی متبین اولور كه اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

مطلب الآمر بعد مباشرا فی فعل المأمور والمفتی لا یعد مباشرا فی فعل المستفتی

حكملری ایکیسی بردن من اول الامر مجوسی ذمی اولملری حکمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیچ
نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار یمزده
برمستأمنه یی تزوج ایدوب صکره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا دار اسلامده مباشرت قیلدقلری
نکاحلری دارالحربده مباشرت قیلدقلری نکاحلرندن ادنی دکل ایکن نکاح دارالحربده بیان مشروح اوزره
ذمیه قیلندقدن صکره نکاح دار اسلامده ذمیه قیلنمق بطریق الاولی در کذلك احد الزوجین امانله داریمزه
داخل اولدقدن صکره زوج آخر دخی امانله دخولده تعا قبله اکا تابع اولسه ینه ذمت زوج زوجه یی
مستتبع اولور که دارلری حکما متباین اولمدیغندن قیام نکاحلری متبیندر واحدهمانك قبل الاخر امانله دخولی
تفریعات سابقهٔ الیا نده معا دخوللریله سیاندر لکن مسائل مرقومه ده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه
زوج ایچون رجوع دارالحربده رخصت ویریلور بوصورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور
اکر تزوجی دار اسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز و متسعدر
واکر دارالحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذکر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبنی درکه
مستأمن دارالحربده واقع اولان معامله سبنك موجبیله مطالب اولمیوب انجق دار اسلامده واقع اولان معامله سینك
موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نکاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دارالحربده
واقع اولدقده عورت ایچون دار اسلامده مطالبهٔ موجبی غیر ممکندر که زوجی علی حاله مستأمندر و دار اسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل دار اسلامده حبسی ممکندر که حین عقدده تحت ولایت امامده
بولندیغی متیقندر واکر زوجین حربیین دار اسلامه کلدکلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی کتابیه ایکن
قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نکاحی انکار ایله اظهار خصام ایتمکله زوج اصل نکاحی یاخود عورتك نکاحی
دارالحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه کرکدر که قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایلمیه زیرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ایکن نکاحی منکره وقول دخی قول منکردر اکرچه باعتبار النکاح ذمیه اوله جقدر
لکن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دارالحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بومثللو بینه یی قبول غیر
مقبولدر سؤال اولنورسه که خصوص معهودده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنمغله ذمیه
اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایکن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرز که حکم ذمیت
انجق اصل مشهود به اولان حکم نکاحك ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر و بینهٔ مرقومه اصل نکاحله قضایه حجت
اولمدیغی بیانمزدن مثبت اولمشدر وثبوت حکم ضمنی تابع ثبوت حکم اصلیدر نظیری شول مشتری امه درکه بایع اوزره
بوامه فلان غائبك منکوحه سیدر دیو ادعا واول امه یی عیب نکاحله بایع اوزره رد ایله قاضی حکم ایتمك ایچون
استماع بینه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نکاح اوزره استماع
بینه یه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نکاحی
دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه کرکدر که قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دارالحربدن
منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری دار اسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضیده واقع اولمش کبی
قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه که بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدیکه نکاحك سبب ملزمی عقددر
بوقسه اقرار دکلدر وعقد دخی انجق دارالحربده واقع اولمشدر نظیری اولدر که برمسلم عورت مزبوره اوزره
دارالحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه
قاضی بو بینه یی قبول ایتمدیکی کبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرز که فرق مسلمین ظاهردر که
مانحن فیه اولان نکاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامتنه متعلق شیئا فشیئا واجب اولان نفقه کبی نیجه احکام
واردر پس نکاحی دار اسلامده اقراری بعض احکامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حکم مداینه
بشقه در کورمزمیسنکه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدکدن صکره زوج اولی مخاصمه یه
قیامله بوعورت بوزوج آخری تزوجندن اقدم دار اسلامده نکاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام
ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانیدن تفریقه اهتمام ایلمزمی ینه کورمزمیسنکه عورت مزبوره
دارالحربده واقع نکاحلری احکامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی
دیو اظهار خصام ایدوب بومدعاری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام
اولنمازمی بلکه مسائل مذکورهنك مجموعنده فرق مزبورده قریبا ذکر ایلدیکمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

مطلب ادعى المشتري ان هذه الامة منكوحة لفلان الغائب

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیرکه برمستأمن داریمزده
تطویل اقامت ایلدکده کرکدر که امام المسلمین اکا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقته مبادرت
ایدوب انجق تعیین وقت قصیر ایله اضرارنه مؤدی اوله جق وجه اوزره القاریله ایصال خسارت ایلمیه زیرا
امام ناظر جانبین اولمغله نظرا للمسلمین اول مستأمنی بلا اخراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی کبی نظرا
للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واکر برمستأمن اراضی خراج یاخود
اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه کرکدرکه امام آندن
هم ارضنك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمکی مستوجب اوله وقول مذکور اصل محمد رحمه الله
تعالی اوزره بنا قیلنمشدر که عند محمد رحمه الله تعالی بر کافر ارض عشریه یی اشترا قیلدقده ارض مرقومه
خراجیه یه منقلب اولمیوب بلکه علی حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالی ظن ایلدیلر که مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنور که شراء مرقومدن
بطریق الدلالة التزام خراجه رضاسی حاصل اولور لکن ظن مذکور غیر صحیحدر که التزام خراجله ذمی
قیلنمق ارث وشراده متساو یدر حال آنکه میراث آنك ملکنه بلا صنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی
مجرد مباشرتی ذمی قیلنمغه باعث اولماز انجق ذمی قیلنمق ارضنی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعی ظهور ایتمکله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دارالحربه قادر اولور بوبابده معنای فقهی اولدر که خراج رأس خراج ارضه تابع حکمنده در زیرا
بربلده عنوة فتح اولندقده نصکره اهالیسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایتدن انجق تحصیل
منفعت خراج ارض ایچوندر یوقسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دکلدر که ذمیدن خراج رأسی موت
واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریر محرردن خراج
ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی
مستتبع ایدوکی عندیمزده مقرر اولمشدر ینه اصحابمزدن بعض سابق الذکر دیرکه برمستأمن برارضی استیجار
وزرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله آندن خراج ارض اخذ اولندقده ینه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بوقولی
دخی غلط بیندر که خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر
مکر که مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالی عشر کبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه درکه ارض ایله
انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور ینه بعض مومی الیه دیرکه مستأمن برارض عشریه یی
استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله اندن عشری اخذ اولندقده ینه اهل ذمتده داخل قیلنور
لکن بوقولی مستقیمدر که عند محمد رحمه الله تعالی عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هربری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی کبی عشر لازم
اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حکم ایدرز واکر برحربی اهل حربدن عبد اولنان رقیقلریله معا امانله دخول
ایتدکدنصکره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر کرکدر که آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنوب دارالحربه
اعاده لرنده تمکین واقدار اولنمیه زیرا بوبابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمی
بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولی در لکن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری
ایله ذمی اولمق لازم دکلدر که زوج حکم اقامتده زوجه سنه تابع اولمدیغی کبی مالك دخی مملوکنه تابع وملازم
دکلدر واکر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملری
جائز ومناسب کوریلمز اما حکم مرأه بشقه درکه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول کوریلور اکرچه
عبد ومرأه نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأمولدر که عبد اوزره وضع
جزیه شرعا معقول اولمدیغی کبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لکن فرقلری اولدر که مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشیئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنماز که عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالرینه مستنددر عبد ایسه شرعا
اعتبار رضاده غیر مستبددر واکر برحربی عورتی ایله وصغار وکبار اولادلری ایله داریمزه امانله دخولدنصکره
احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعا حکم اسلامه موصول قیلنورلر اما کبار

مطلب اذا طال المستأمن مكثه في دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لا جزية على عبيد اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائره لرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغلرین
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده احدالابوین قبول ذمت ایلسه ینه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارت وبومثللو
احکامده ولدصغیر تابع خیرالابوین قیلنمق مقتضای شرع یعتدر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولدصغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحه سی استحلال اولنور کذلك
احدهما قبول ذمت ایلدکده ینه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولدصغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقده نصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورك سبی متفق اولسه عنائمدن اعتبار اولنمیوب بلکه والده سنه تبعا
اهل دار یمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله داراسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمیوب بلکه بلوغنه دك داراسلامده
تأخیر اولنور وبعدالبلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبولله ممتنع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل داریمزدن قلمغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور امّا ابوینندن هیچ برینی یانده بولنموب سبی اولنان صغیرك حکمی
بشقه در لکن صورت مفروضه ده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویریکز بن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامز شرطی اوزره دیوعرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسه لر بوصورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یازجا قیلنورلر زیرا صغیری دارالحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکاردر که عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایده کی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
دار یمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبوقول لازم الاعتنا ظاهراصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه ده مفارقدر بری حکم اسلامدرکه آنفا
شرح واعلام اولندی وبری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولنده قده صغیرك اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متقرردر
وبری حکم الوصیة للاقارب درکه برکسنه مثلا ثلث مالنی فلانك اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقربا فلان مذکورك
باباسنه شامل اولمیوب اب الاب اولان جد ینه متناول اولور وبری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوك اولان عبد مملوکك تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدك باباسی اعتاق اولندقده ولدینك ولاسنی کندو موالیسنه جر ایدر اما ولدك جدی باباسنك
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدك ولاسنی کندو موالیسنه جر ایده مز اما علی روایة الحسن رحمة الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره ده دخی اب منزلنده عد اولنور مترجم فقیردیرکه بو محلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتساب اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیه دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بوکمینه نی معذور بلکه مشکور بیورمق وابستهٔ مکارم اولی الالباب در انتهی
وبو بابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندرکه صغیر جد ادناسینك اسلامی ایله مسلم اولیدی
جد اعلاسینك اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

مطلب الولد یتبع خیر الابوین دینا واسلاما

مطلب الصغیر لا یتبع اخاه او عمه فی الاسلام والذمة

مطلب الصغیر لا یصیر مسلما باسلام جده الا فی روایة الحسن

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر برصغیرك جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احدالابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال داراسلامه اقدام ایلسه ینه اول صغیری دارالحربه اعادهیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعاده دن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابوینندن بشقه قرنداشی ایچون دخی داراسلامه ادخالی کبی
اعاده سی جائز ومتسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله داراسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دارالحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعاده سنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادلك بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار یمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینك عدم ولایتی ظاهردر کذلك صغیرك
قرنداشی حیاتده ودار یمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه ینه اخذ واعاده سنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همددر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالك لکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دارالحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیرمستغنی ایسه اخذ واعاده سنه قادره اولورکه فرض مرقوم اوزره آناسی حضانه سنه احق ایکن
دارالحربه اعاده ایتمدکجه عهدهٔ حضانه دن خروجه غیرمقتدره در کذلك اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیربالغه ایسه ینه اناسی حضانه سنه احق اولمغله اخذ واعاده سنه قادره در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعاده سنه غیرقادره درکه اولبابده بابادن بشقه بابانك هلاکندن صکره قرنداشینك
دخی اخذینه احقیتی ظاهره در زیرا حق ذکورده مدت حضانه برأسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلك اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده ینه اناسی اخذ واعاده سنه غیرقادره درکه
بوتقدیر اوزره کندو رأینه احاله اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهره در واکر مسائل مذکوره ده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعاده سی باطل اولورکه حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دارالحربه اعاده ده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردر که صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یاذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانه سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیه جغی مقرردر
نظیری اولدرکه مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدنصکره احدالابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوك بولنسه امور صغیردن هیچ نسنه ده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آنه سی دخی حکم مشروحده داخله درکه اسلامنده والدینی مستتبعه وامورنده
غیرمداخله در واکر اهل حربدن برطائفه امانله داریمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینك غیری
محارب مسلمین اولان داراخرایه خروج والتحاقه عازم اولسه لر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمك مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترك تعرضلرین ورجوع دارلرینه رخصتلرین التزام ایتمش اولملریله
بومثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموردن منعه حق اقدامملری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحه لرین داریمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحه لرین ینه دارلرینه اعاده لرندن منع اولنمازلر امابیع ایچون
بشقه دارالحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویله در بلکه دخی اولی درکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی در بوبابده معنای فقهی اولدرکه اسلحه نك بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرنده قلیل بولنمشیکن برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولورکه آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعاده لری بشقه در اما اهل حربدن انجق برایکی کسنه قصد تجارتله دارالحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسه لر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیرمدخولدر که بومقدار ایله اول دارك قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه درکه البته منع اولنورلر واکر برمستأمن داریمزده قبول اسلام
ایلسه آنك اسلامی ایله دارالحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دارینله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عمیلری امانله داریمزه ادخال ایلسه بوصورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که داریمزده اب مسلملری وار ایکن امانله داریمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر داریمزده ایکن
بابالری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صكره آنلری داریمزه ادخال ایلین عمیلری اعادهٔ دارالحربه قادراولهمزکه مسلمیندن واهل داریمزدن
اولدقلری معلوم اولدقدنصکره آنلری ادخال ایلـین شخصك اوزرلرینـه ولایتی معدوم اولمشدر لکن مسئلهٔ
مرقومهده بابالری داریمزده فوت اولدقدنصکره عمیلری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری داریمزه ادخال ایتمش
اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرینه قادر اولورکه حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغـله اکا تبعا حکم
اسلاملری ظاهر اولمامشدر سؤال اولنورسه که والدین مسلمیندن بری داریمزده فوت اولدقدنصکره والدآخر
مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر داریمزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغـیری سبی ایلدکلرنده
غنائمه ایصال اولنمایوب بلکه داریمزده فوت اولان والدینه تبعـا مسلمیده واهل داریمزده ادخال اولنمازمی ایدی
پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جوابده دیرزکه مسئلهٔ مذکورهده قبل موت احدالوالدین
اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمغـله حکم مذکور موتندنصکره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت
احدالوالدین اکا تبعـا اسلام صغیرایله حکم اولنمش اولمدیغندن بعدالموت اکا تبعاصغیر اوزره ابتداء حکم اسلام
اثبات والقـا اولنمازکه برشیئك حقیقتی متصور اولمدیغه حکمیسی مقدر ومقرر قیلنمـاز واکر مسئلهٔ مرقومهده
صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیـان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد داراسـلامه ادخال ایدنصکره
شخص مزبور قبول ذمت ایلسـه نظر اولنور اکر حین دخوللرنده بابالری داریمزده حی ومسلم ایسه حقنده
تملکلری سـالم ایسهده بیعلری اوزره اجباری لازم اولورکه احراز ایله آنلره مالك اولدقدنصکره بابالرینـه تبعا
مسلمین اولملریله ذمی آنلری بیع اوزره اجبـار اولنمق الزم لوازمدر واکر مسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان
مرقومین حکم اسلام اوزره کسب ثبـات ایتمدکلرندن بیعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنمـاز کذلك شخص
مرقوم قبول ذمت ایتمیوب مجرد امانله قادم اولسه دخی ینـه حکمی حکم متقدمدر غایةالامر بوصورتده شخص
مرقوم اراده ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن داریمزده قبول ذمت ایلسه آنك دارالحربده
بولنان ولدصغـیری بیان مشروح اوزره اکا اسلامنده متابعت ایتدیکی کبی ذمتنده دخی متابعت ایلمز بوصورتده
صغیر مرقومی عمیسی داراسـلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی یردخی دارالحربه
اعاده وادراج ایدهمزکه باباسینك قبول ذمتی هنکامنده یانده بولنمش منزلنه نازل اولمغـله اکا تبعا حکم ذمتده
داخل اولمشـدر کورمزمیسنکه باباسی مجوسی ایکن داریمزده کتابی اولدقدنصکره صغیر مرقومی عمیسی داریمزه
اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل کتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهـل داریمزده
کسب اندراج ایدر شـارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عندالحساب دیرکه مؤلف مصیب الاجتهاد اشبو
مسئلهٔ ذمتی بعض نسخ کتابده وجه مشروح اوزره ذکر وایراد ایلدی امابعض نسخهده دخی دیدیکی عم مزبور
صغیرمذکوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعادهدن منعه غیر مقتـدردر زیرا معنای تبعیت انجق حکم دینده
معتبر وحکم اقامت دارده غیرمعتبردرکه حکم اقامتده مطمح نظر انجق صغـیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر
بناء علیه حین قبول ذمتده ولدصغیری یانده حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغـله اکا تبعا حکم ذمتده دخولی
لازمدر اما صغیر دارالحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله
صغیر اکا تبعا حکم ذمتده داخل قیلنمـاز کورمزمیسنکه صغیرك اناسی داراسلامده قبول اسلام ایلدکدنصکره
باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله کتورمکه اقدام ایلسه آناسـنه تبعا حکم اسـلامده ودار اسلامده متمکن
اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعادهسی ممکن اولمـاز اما آناسی قبول ذمت ایلدکدنصکره باباسی صغیری امانله
کتورمکه همت ایلسـه بوصورتده دارالحربه اعاده سنه رخصت ویریلور بوبابده معنـای فقهی انجق بیان
ایلدیکمیز اصل مقرردرکه معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیرمعتبردر ینه مؤلف متقن الاجتهاد
اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیرکه اکر ابوین قبول ذمتـله داریمزه دخول ایدوب صکره ولدصغیرلرین
عمیسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عم مذکور ایچون اعاده سنه رخصت مجـال واردرکه بیان مشروح
اوزره ابوینك حین قبول ذمتلرنده صغیراوزره ولایتلری زائل بولنمغـله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر
واکر صغیر مرقوم کنند ونفسندن تعـبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعودتیچون امانله داریمزده
برأسه ظـاهر اولسه ینه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احدالابوینی مسلم اولمق بشقهدرکه آنده
البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب داریمزده اقامتی لازم کوریلورزیرا حکم تبعیت اسلامده نفسندن تعـبیره قادر
اولوب اولمیـان صغیر البته متساوی الاقدامدر اکرچه بعض اصحابیمز رحمهم الله تعالی بینلرین تفریق ایدوب

نفسندن تعـبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولماز دیو دائرهٔ حکمی تضییق ایلدی لکن مؤلف مصیب
التنقیح آنفا نفسندن تعـبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح
ایلدیکندن فرق مذکورك خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لکن صغـیر مرقوم ذمیین اولان ابوینـه التحاق
ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بوبابده ذمی اوله جغی نمـایاندرکه کلامی ذمیین اولان ابوینی مثللو
اولمغه رضاسنی حاوی اولمغـله وجه مذکور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحکم مذکور
انجق ابوینك ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردرکه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله
ذمی قیلنمق لازم اولمـازکه عالم اولمدقده ابوینی مثللو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ینه مؤلف دقیق التحقیق
اثابه الله تعالی من لطفه بکل جلیل ودقیق دیرکه برحربی دارالحربده قبول اسـلام ایلسه دارالحربده بولنان
اولاد صغاری آنك اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله کسب احترام ایدرلر بوندنصکره اول مسلم دار اسـلامه کلوب
صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه ینه علی حالهم اسـلام اوزره استبقا اولنورلر که حکم ثابت اوزره دلیل
مبطل عارض اولمدیغه مثبت البقا قیلنور زیرا دلیل مثبته بقاء حکمده احتیاج اولمیوب انجق دلیل مثبته حکمك
ابتداء اثباتی محتاجدر واکر حربی مرقوم قبول اسلام ایتمیوب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال پیامله
بن مسلمین ایچون ذمت اولوب ینـه دارالحربده اقامت وبهر سال خراج رأسمی بعث ایلیهیم دیو نیازه اقدام
ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتنده ولد صغیری
اوزره ولایتی قائم اولادیغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قیلنور بوندنصکره حربی مرقوم داراسـلامه کلوب
ولدصغیرینی دارالحربده ابقا ایتمکله حربی آخر اول صغیری قهرایله یاخود بلا قهر اخذ والتقا وامانله داراسلامه
ادخال والقا ایلسه کرکدرکه یدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء
حکم دلیل مبقی یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حکم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصکره نقض
عهد ایتمدکجه حکم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیرمحقق ایکن ذمی قهر ایله تملك اولنمدیغی محقق اولمغله
صغیر مرقومه قهر ایله وبلاقهر خر وجنده البته باباسی احق کوریلور واکر برحربی مستأمن داریمزده قبول اسلام
یاخود دخول ذمت ایلدکدنصکره لمصلحةٍ دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین
اول داری فتحله استعلا ایلسهلر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعدالاسلام والذمة
دارالحربده معیت صغارده وجودی حین اسلام وذمتنده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدرکه قابل استدامت اولان
اموردهاستدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اکرمه الله تعالی بکرمه المبین دیرکه حربی مرقوم داریمزده
قبول ذمت ایلدکدنصکره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرین اخذ ایچون دارینـه داخل
اولدقده اهل داری ممانعین اولسهلر بوتقـدیر اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اکا تبعا
ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احکام اسلام جاری دکل ایکن آنکله اولادلری میانلرینه حائل
اولملری ثبوت ولایتنـه مانع قوی اولمغله اولبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتلری
بشقهدرکه آنفا ذکر اولندی نکتهسی اولدرکه دارالحرب دارا حکام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حکمیهسی
معتبر اولمیوب انجق قدرت حسیهسی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عـدم حیلولتلرنده
متحقق ایکن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دارالحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی
احکامنده باب واجب الاستحکامدر اکر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود
اکا بیع ایدوب بعدالتقابض اول دارك اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدکلرندنصکره مشتری اول عبدك
عیب قدیمنه تحصیل اطلاع ایلسه اولبابده قاضی کرك ردمبیعده وکرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله
رجوعده واقع اولان خصومتلرین بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن
برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی
قطع واعدام ایلدیکی کبی قبول ذمت دخی بومثللو احکامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومهده بایع مسلم ایسه
بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلااجبار امر وافتا اولنور اما حربی ایسه اکا بروجهله تکلیف ارضا اولنماز نظیری
اولدرکه مسئلهٔ مرقومهده احدهما آخردن مالنی بلارضاء اخذ ایدوب استهلاك ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما
مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده لرده قاضی خصومتلرینه اصغا ایتمیوب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده روتما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم در دیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه بینه بمملوک آخری قبض
ایلین کمسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوک آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتیوب همان بیعنی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمیده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملک خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اکرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالک اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروع ایله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معامله مشروحه یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برمرد سعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واکر دارالحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمک
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامدن صکره حاللری اسلامدن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اول وجهله معتبر کوریلور کذلک عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده ینه حکم سابق
علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرد در کذلک مشتری
قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده ینه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله رد نده منفرددر ورد ایله فسخ بعدنصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قالوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرقومیندن بریسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قریبا سبقت ایلین عیبله رد عبد مسئله سی بشقه درکه آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشئله قضایه اقدام ایده مزکه بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنور که احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاکله اعدام ایتمش اوله واکر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول
اسلام ایتیوب انجق دار یمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی
بینلرنده کرک نقض بیع وکرک وجه آخر ایله قضا برله دفع خصام ایده مز که معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی داریمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
وبو مثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمک بشقه درکه
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلک معاملهٔ مرقومه دار الحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدنصکره ایکیسی بردن امانله داریمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلملری بشقه درنظیری اولدرکه برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله داریمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیلملری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلک اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اکر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده رونما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واکر مسلم وحربی بینلرنده رونما اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیرکه دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرک دارالحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلام آنک عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینک حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدرکه احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بو ماده ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی یدامامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانتنه غیر قادردر بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور وبری اولدرکه
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده ده
انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری
اولدرکه دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نک غیریده
دارالحربده بولنان مسلم مستأمنک حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینک حاللری دخی عند
ابی یوسف ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینک حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینک حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینک بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیک وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاک ایلسه نظر اولنور اکر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده
مستهلک اکرچه استهلاک کندن آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلک لازم اولماز واکر ایکیسیده مستأمن ایسه لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واکر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدرکه وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقدده ثابت وحق غیر معتقدده
غیر ثابتدر اما ظاهر جس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاک مذکورک احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مؤلف اصابه الله اثابه
الله تعالی احسن الثواب دیرکه احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاک ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرک مستأمنین وکرک اسیرین وکرک دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوب ایله قضا برله دفع خصام ایدر زیرا صاحب المال ید آخذده عین مالنه
ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر
وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدالله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورک عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلک ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلک اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس ما نحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنک کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمک یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتا برله اکا الله تعالی دن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکک مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدرز زیرا مادهٔ
مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورک حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمک لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

مطلب احکام الاسیرین المسلمین فی دار الحرب

مطلب مال المسلم لا یکون غنیمة للمسلم

حكمده رداوزره اجبار ايتميوب انجق على سبيل الفتوى امر وتنبيه اوزره اقتصار ايدر مؤلف باهر الصواب
اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه اكر برحربى دارالحربده قبول اسلام ايدوب بعده ثمن معلومله عبدينى برمسلم
مستأمنه بيع ياخود كندو آنك عبدينى اشترا وتقابض ايله مبايعه لرين اتمام ايتدكدن صكره ايكيسى بردن قدوم
دار الاسلامه اقدام ايليوب بعده مشترى قنقيسى ايسه مشترا سنده برعيبه كسب اطلاع ايدوب ياخود مشتراسى
حريتله ياخود وجه آخر ايله بطريق الاستحقاق يدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اكر ثمن عبد بعينه يد بايعده
قائم ايسه قاضى آنى مشتري يه رد ايله بايع اوزره قضا ايدر واكر مستهلك ايسه تضمين ثمنله حكمده اكا بروجهله
تقاضا ايلمز كذلك صورت مرقومه ده برمتاعى متاع آخر ايله مبايعه ايتمشلر اولوب احد المتاعين مستحق بولنمش اولسه
ينه متاع آخر بعينه قائم ايسه قاضى آنى رد ايله قضا ايلمك ومستهلك ايسه هيچ برشيئى تضمينله حكمده تقاضا
ايلمك واجب ومحققدر زيرا جنايت مرقومه دارالحربده بينلرنده اكرچه ايكيسيده مسلم ايكن واقع اولوب
انجق دارالحربده قبول اسلام ايلين حربينك مالى من جهة الاثام معصوم ايسه ده من جهة الاحكام غير معصوم
اولديغندن قاضى بعينه باقيده رد ايله قضا ايدوب ومستهلكده هيچ برشيئله قضا ايتميه جكى عنديمزده مجزوم اولمشدر
نظيرلرى شول ايكى حربيدركه دارالحربده قبول اسلام ايتدكلرندن صكره مبايعهٔ مرقومه يه مباشرت ايدوب
بعده قدوم داراسلامه اقدام ايده لر نكته سى اولدركه حكم مزبور دارالحربده قبول اسلام ايلين حربى حقنده
ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخى ثابت اولور كه ميان خصمينى تسويه البته شرعا واجب ومتبتدر ينه مؤلف
بديع البيان احسن الله تعالى اليه بيدايع الاحسان دير كه دارالحربده بولنان مسلم مستأمن برحربيدن
بكا شومملوككى لاعلى التعيين قيمتيله بيع قيل ديو طلب ايدوب اول دخى سكا لاعلى التعيين بيع ايلدم ديمكله
مبايعه لرى منعقد اولسه عقد مذكورده جهالت ثمن بولنمغله دار اسلامده وقوعنده فاسد اولديغى كبى
دارالحربده دخى فاسد اولور نكته سى اولدركه مسلم مستأمن اكرچه دارالحربده اموال اهل حربى طيب نفسلريله اخذ
ايلمك جائزدر حتى ابو حنيفه رضى الله عنه مستأمنله حربى بينلرنده واقع اولان حكم عقدربا يى جواز مذكور اوزره بنا
ايلمشدر لكن جواز مذكورك غيرى احكامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله دار اسلامده واقع اولان معامله ايله
برابردركه مسلم هرقنده بولنسه حكم اسلامى ملتزم اوله جغى مقرردر بناء عليه صورت مفروضه ده مشترى عبدى
قبض وقيمتنه ايسه اعطا ايلدكدن صكره حربى قبول اسلام يا ذمتله داراسلامه كلوب بعده احدهما فساد عقده
بنا ايله نقض بيع ايچون نزاع ايلسه اولبابده قاضى خصومتلرين استماع ايده مزكه اصل بيعلرى فاسد ايسه ده دارالحربده
على وجه التمليك والتملك تراضى برله تقابضلرنده بطريق التعاطى هربرينك مقبوضنده تملكى تام ومنعقد اولمشدر
اما صورت مفروضه ده مشترى دارالحربده عبدى قبض ايدوب قيمتنى اعطا ايتمش ايسه اولبابده قاضى عبدى
بايعه رد ايله قضا ايدر زيرا بو تقدير اوزره معامله لرى تقابض ايله رسيدهٔ تمام اولمديغى بين ومشترى دخى عبدى انجق
صاحبنه قيمتنى ويرمك اوزره اخذ ايلديكى متعين والحالة هذه قيمتده جهالت فاحشه بولنمغله حقنده اداسى
غير ممكن اولمغله اوزرينه رد مأخوذى واجب ايدوكى متبين اولور لكن بو صورتده دخى حربى قبول اسلام
وذمت ايتميوب مجرد امانله دخول داريمزه جرأت ايتمش اولسه ينه قاضى اولبابده استماع خصومت ايده مزكه
اصل معامله لرى دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخى على الاطلاق التزام احكام اسلامه مباشرت ايتمشدر
اما قبول اسلام وذمتى بشقه در وعلى هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربى ايله برعبدى برقاچ رطل خمر ايله تبايع
وتقابض ايتدكلرندنصكره حربى قبول اسلام ايلمش اولسه ينه قاضى بيعلرندن برشيئى نقضه اقدام ايده مزكه
دارالحربده تقابضله معامله لرى واصل ختام ومشترينك عبد مشتراده تملكى قبضله رسيدهٔ تمام اولمشدر
اما مشترى عبدى قبض ايدوب بايعه خمرى اعطا ايتمدين حربى قبول اسلام ايدوب قاضى يه رفع اختصام ايلسه لر
بونده قاضى بيعلرين نقض وعبدى بايعه رد ايله دفع خصام ايدر كه هنوز بينلرنده حكم معامله قائم ايكن بعد
اسلام الحربى مشترى قنقيسى ايسه خمر اولان ثمنى تسليمدن عجزى مالا كلام اولمشدر وعقد اجاره دخى بو حكم
محكم الاساسده مسئلهٔ بيع اوزره قياس اولنور حتى دارالحربده احدهما آخرى مدت شهرده عمل معلوم ايچون
اجر مجهوله ياخود خمر ايله استيجار ايتمش اولسه نظر اولنور اكر اسلام حربى تكميل عمل وايفاء اجردن
متأخر ايسه مستأجر اوزره شيء آخر الزام اولنماز واكر تكميل عملدن متأخر وايفاء اجر اوزره متقدم ايسه
عامل ايچون عملينك اجر مثلى الزام واتمام اولنور بو تفصيلك دخى وجهى بعده قريبا ذكر ايلديكيمز معناى
فقهيدر واكر مسئلهٔ بيعده مشترى قنقيسى ايسه عبد مشترايى استهلاك ايدوب ياخود يدنده بلا صنع هالك

اولدقدنصكره

اولدقدن صكره قبل قبض الثمن حربى قبول اسلام ايتمش اولسه مشترى اوزره بايع ايچون قيمت عبد الزام اولنور
زيرا عبدى غصب وجنايت وجهى اوزره اخذ ايتميوب انجق اعطاء ثمن شرطى اوزره قبض ايتمش اولمغله
رد عينى متعذر اولدقده اوزرينه مقبوضنك ضمان قيمتى فرض قيلنور اما اشتراسى ميته ياخود دم ايله واقع اولوب
قبض عبددنصكره هنوز ثمن مشروطى تسليم ايتمدين حربى قبول اسلام ايتمش اولسه جواب مسئله بشقه دركه
آنده مشترى قنقيسى ايسه عبد مقبوض اكا سالم اولوب عين وقيمتندن برشيئى رد ايلمك اوزرينه لازم اولماز زيرا
عقد مزبور مبايعه دن معدود دكلدركه مبايعه ده ماليت بدلين لازم ايكن ميته ودمده شبههٔ ماليت مفقوددن
بناء عليه عقد مزبور همان احدهما مالنى بلا عوض آخره تمليك ايلمك معناسنى حاوى اولمغله حكم شرعيده
بينلرنده جارى اولان هبه ايله مساوى قيلنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده مبايعهٔ مذكوره دارالحربده مسلم مستأمنله
اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركسنه بينلرنده واقع اولسه قاضى ميانلرنده جارى اولان بيوع فاسده يى
نقض ايدوب حاللرين حال مسلمين مستأمنينه راجع قيلرو قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى در اما عند
ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه كركدركه مسئلهٔ متقدمه كبى ضمان قيمتى موجب اولان احوالده مسلمين مزبورينك
معامله لرى ينه دارالحربده كندو بينلرنده جارى اولان عقد ربوا منزلنه انزال قيلنوب عقد ربوا لرى عند ابى حنيفه
رضى الله عنه مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان عقد ربوا ايله من جهة الحكم همحال اولديغى كبى بو معامله لرى
دخى مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان معامله ايله همحال قيلنه واكر مبايعهٔ مذكوره دارالحربده ايكى حربى
بينلرنده واقع اولوب بعده ايكيسى بردن قبول اسلام ياخود ذمت ايتمش اولسه لر حكم معامله لرى مسلم وحربى
بينلرنده جارى اولان حكم معامله يه رجعت ايدر زيرا مباشرت معامله هنكامنده ايكيسى دخى ملتزم حكم اسلام
اولمامشلر ايدى مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالى باجل المجاملة دير كه مشركيندن برعسكر دار اسلامه
داخل اولدقده ايچلرينه برمسلم امانله واصل وآنلر ايله معاملات موصوفه دن بعض معامله ايله عامل اولسه
بو معامله سى دارالحربده مستأمن ايكن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحكام مماثل قيلنور زيرا حكم اسلام
دارالحربده جارى اولمديغى كبى داراسلامده اهل منعه اولان معسكر اهل حربه دخى سارى اولماز والحاصل
اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حكم مشركين اوزره بنا قيلنمشدركه موضع جريان معامله ده ظاهر اولان حكم انجق
حكم مشركين اولدقده حكم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قيلنور يوقسه حكم ظاهر انجق حكم مسلمين اولدقده
داراسلامده تجويز اولنميان معاملات اول موضعده دخى تجويز وتحسين اولنماز كورمز ميسنكه معاملهٔ مرقومه
دارالحربده بولنان معسكر مسلمينده متفق اولسه آنك حكمى داراسلامده وقوعينك حكمنه موافقدر
كورمز ميسنكه دارالحربده بولنان معسكر مسلمينده بركسنه آخرى عمدا قتل واعدام ايلسه داراسلامده
قتلى كبى اوزرينه حكم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عنديمزده متقرر اولمشدركه حكم قتلده
معتبر اولان انجق اول موضعده جارى اولان حكم ظاهر در واعتبار مرقوم حكم قتلده جارى اولدقده
سائر احكام معاملاته دخى سارى اولور والله اعلم

باب من تجب على المسلمين نصرته ومالا يكون فيئا اذا اخذ من دارنا ومن غيرها * يعنى اهل حربدن نصرتلرى
مسلمين اوزره ايجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن داراسلامده ياخود دارالحربده اخذ اولنمشيكن غنائمده
ادخال اولنميان تلائد وطرائف بيا ننده باب بديع اللطائفدر اكر اهل حربدن برجماعت داريمزه بلا منعة امانله
داخل اولدقلرنده اهل حربدن قوم آخرين داراسلامه هجوم واول مستأمنينى اخذ ودارلريله احراز وآنلرى
استعبادلرندن صكره مسلمين آنلر اوزره مستولى ومتطاول اولسه لر كركدركه تخليهٔ سبيل مستأمنين ايله متفضل اوله لر
زيرا آنلر داراسلامدن سبى اولنوب حين سبيلرنده حكم اسلامده داخل بولنمشلر ايدى وبو مثللو سبيله حريتلرى
باطل اولمامشدر وبز باب ما يجب من النصرة المستأمنين واهل الذمة اثناسنده ذكر وانبا ايلديك كه داريمزده بلا منعة
موجود اولان مستأمنين تحت ولايت امامده قائم اولدقلريله اهل ذمت كبى آنلره دخى نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام
المسلمين اوزره لازمدر كورمز ميسنكه مشركين اهل اسلام يا اهل ذمت اوزره استيلا ايتدكلرنده حصون ومدائنلرينه
داخلين اولمدقجه استخلاصلرى ايچون تعاقب ايلمك امام ومسلمين اوزره واجب اولديغى كبى تعاقب مذكور استخلاص
مستأمنين ايچون دخى لازم ولازب در ايشته بو بيانله متبين اولور كه مسلمين اول مستأمنينه ظفرياب اولدقلرنده تخليهٔ
سبيللرى واجب ومتعين اولور زيرا سن هيچ كورديكمى كه مسلمين اوزره برقومه نصرت واجب ايكن اول قومى ايادى
آخريندن استخلاصلرى آنلرى غنائمده ادخاللرين مستوجب اوله بو قوله هيچ كمسنه قائل وتجويزينه مائل

مطلب لو قتل مسلم مسلما عمدا في معسكر المسلمين بدار الحرب

اوله من كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار موادعه‌دن اولوب دار يمزه اول موادعه ايله داخل اولمش اولسه‌لر
ينه تخلية سبيله نائل قيلنورلر زيرا موادعه لرى دار يمزده امانلرين موجب اولمغله مستأمنين كبى نصرتلرين
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار يمزدن اهل دار موادعه‌يى اسير ايلين قومك اهل دارلرى قبول اسلام ايلسه‌لر
كركدركه امام تخلية سبيل مأسورينى اوزرلرينه الزام ايدوب آنلرى قبل السبى مظهر اولدقلرى حريتلرى
اوزره ابقا ايله بكام ايليه وحكم محرر ده جين اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه‌نك قيام وانقضاسى برابردركه
امانله بلا منعة دار يمزده بولنوب دار اسلامده حريتلرى متأكده اولدقدنصكره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب
وسبيله غير مملوكين اولملريله آنلرى سبى ايدنلر قبول اسلام ايتدكلرنده وجوب تخلية سبيللرى مقرردر كذلك اهل
دارلرى قبول اسلام ايتميوب لكن دارلرينه بر مسلم امانله داخل وموادعين مرقومينى آنلردن ماله اشترا ياخود
اسراء مشركينله مفادات ايدوب استخلاصلرينه نائل اولسه بودخى اسير اولان حر مسلم ياخود حر ذمى يى ماله
استخلاصنه ابواب مفادات‌ده ذكر ايلديكمز جميع احكامده مماثل قيلنور كذلك اسير ايلين حربى آنلر ايله برابر
امانله دار يمزه قادم اولسه يدندن مجانا اخذلرى لازمدركه موادعين مرقومين اولمابده حكم اهل ذمتده اولملريله
حربى مرسوم آنلرى حبسده ظالم وحر مأسورى حبسله ظلمى تقرير ايچون اعطاء امانمز فى حكم المنعدم در
واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده مستأمنين مأسورين ايچلرنده عبد مملوكلرى مأسور اولمش اولسه اسير ايلين حربى آنكله
معا امانله دار يمزه دخول ايتدكده آنى بيع اوزره مجبور قيلنمازاما عبد مأسور مسلم يا ذمى اولمق بشقه‌در اكرچه
على جميع التقادير احراز ايله آنلرده تملك حربى دركاردر اما عبد مسلم وذمى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولمامغله
بيعلرى اوزره اجبار اولنوب عبد حربى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولوب احراز ايله تمام ملكى بديدار اولمغله
بيعى اوزره اجبارى سزاوار اولمماز توضيحى اولدركه بيع عبد اوزره اجبارى انجق عبدى حالت اصليه‌سنه
اعاده ايچون اولوب صورت مفروضه‌ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسير ايلين حربى دار اسلامده
بيعى اوزره اجبار اولنوب آنى مسلمين يا اهل ذمته بيع ايلدكده حالت اصليه‌سنه عودتى استفاده ايتديكندن
بيعى اوزره اجبارى اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقايق الاسعاف ديركه موادعين مرقومين
دار يمزه قادمين اولميوب همان كندو دارلرنده قائمين ايكن اهل حربدن قوم آخرين دارلرينه هجوم وايچلرندن
بعضيلرين اسر واحراز ايله كسب اختصاص ايلدكلرندنصكره اوزرلرينه مسلمين استيلا ويدلرندن استخلاص
ايلسه‌لر اسراء مرقومين عبيد مسلمين قيلنورلر زيرا قوم آخرين آنلرى دار اسلامدن اسير ايتميوب محل اسر اولان
دار موادعين هنوز جريان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدير اولنمشدر وموادعهٔ شرعيه انجق
بزمله دار مقهورين بينلريمزده منعقد وقاهرين ومقهورين بينلرنده غير منعقد ايكن مأسورينده احراز قاهرين
رسيدهٔ تمام اولدقدنصكره اوزرلرينه استيلاء مسلمين واقع اولمغله مأسورين مزبورين عبيد مسلمين قيلنمق
متعهد اولور وهم باب ما يجب من النصرة للمستأمنين مسائلنده بزبيان ايلديك كه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار يمزده داخلين ايكن اهل حربدن قوم آخرين اوزرلرينه استيلا وآنلرى احراز ايتدكلرنده مالكين
اولورلر پس استيلاء مرقوم دار موادعه‌ده وكندو منعه‌لرنده واقع اولدقده مالكين اولملرى بطريق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته‌سى اولدركه بز موادعين ايچون اوزر يمزه انجق ترك تعرضمزى الزام ايدوب اعدا الرينى
اوزره نصرتلرين التزام ايلمديك اما بعض موادعين حكم موادعه اوزره بلا منعة دار يمزه دخوللرى بشقه دركه
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ايچون دار يمزده ثابت اولان امانله نصرتلرين حكما التزام ايمز نمايان در اما موادعين
مرقومين بلا منعة ياخود اهل منعه ايكن خوارج مسلميندن برجماعت اوزرلرينه هجوم ايلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استيلا وموادعينى يدلرندن استخلاص ايلسه‌لر بو صورتده استرقاقلرينه سبيل اوليوب
حريتلرى اوزره ايصال مأمنلرى برله نائل خلاص قيلنورلر وحكم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بيان سابقدن ظاهر ومقرردر اما هجوملرى دار موادعه‌ده واقع اولدقده وجهى اولدركه بز موادعه ايله
ترك تعرضلرين ومسلميندن برفردك آنلره عدم ظلمنى التزام ايتمش اولوب خوارج دخى مسلمين اولملريله امام اوزره
موادعيندن ظلم اهل عدلى دفع ايلمك الزام اولنديغى كبى وقت قدرتنده ظلم خوارجى دخى دفع ايلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه‌دركه امام المسلمين موادعه‌سنده موادعيندن ظلم اهل حربى دفع ايتمكى التزام ايتمديكندن
اوزرينه آنى دفع ايلمك الزام اولنماز توضيح فرقى اولدركه امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولديغى كبى امان
اهل عدل دخى حق خوارجده مثبت اولور قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعينه خوارج اسرايله مالكين اولميوب كالاول حريتلرى اوزره وجوب ردلرى
باهر اولور مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه بر حربى عبدى ايله معا امانله دار يمزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرين عبدينى اخذ واحراز ايلدكدنصكره عبد مرقوم غنيمت مسلمينده ظاهر اولسه
حربى مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدينى مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه قيمتيله اخذه مقتدر اولور زيرا دار يمزده مستأمن بولندقجه
حكمى مقهوريت نفسى هنكامنده حكم ذميده داخل اولديغى كبى مالى اوزره استيلا هنكامنده دخى ينه حكم ذمى يه
مماثلدركه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسى ايله برابر اعاده قيلديغى اموالنده
رسيدهٔ نهايت اولوب اعاده قيلمديغى اموالنده هنوز كندو دخى رجعت ايتمش كبى حكم امانمز قيام واستدامت
اوزره اولديغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدركه مالك عبد مرقوم مولاسى يانندهِ
برابر دكل ايكن بنفسه امانله دار يمزه داخل اولمش اولسه حكم سابق ونده دخى ثابت ولوركه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ايتدكجه حكم امانمز آنده دخى متثبت اولورز يرا بز امانله تبليغ مأمنى التزام ايتمشيكن شمدى قوم آخرين
آنى اخذ واحراز ايتملريله تبليغ مأمنى عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء عليه عبد مرقوم غنائم مسلمينده واقع اولدقده
واجبدركه مولاسنه قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله راجع قيلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعيندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسى ايله ياخود بنفسه دار يمزه دخولندنصكره قوم آخرين آنى اسير ايلسه‌لر
حكم سابق بونده دخى تقرير اولنوركه دار يمزده حكم موادعه ايله آمن قيلنمغله حكم مستأمنى متضمن اولمشدر
كذلك صور مذكوره‌ده بر مسلم دار قاهرينه وروب اول عبدى آنلردن اشترا ايلسه مولاسى ديلرسه ثمنله اخذينه
قادر اوله جغى بلا اعتزادر زيرا عبد مرقوم هنوز دار يمزدن اخذ اولنان مسلم وذمينك عبدى منزلنده در وفرق
ميانلرى بجنى قريبا ذكر اولنان وجه واحد ايله نمايان دركه آنى اسير ايلين حربى آنكله معا دار يمزه امانله داخل
اولدقده بيعى اوزره اجبار اولنميوب مسلم وذمينك عبدى اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جميع احكاملرى على سوا در والله اعلم

باب مواريث القتلى اذا لم يدر ايهم قتل اولا * يعنى قنقيسى قنقيسندن اقدم قتل اولنديغى معلوم اولميان مقتوللك
بيان ميراثلرنده باب دقيق الاتحاذدر مسلميندن بيلرده قرابتلرى بولنان برجماعت قتل اولنوب قنقيسى قتلنده
مقدم ايدوكى معلوم اولمسه كركدركه بربرينه وارث قيلنميوب همان هر برينك ميراثى ورثهٔ احياسنه مقسوم قيلنه
زيرا ايكى قريبك قتلى كبى ايكى معنى حادث اولوب تاريخ حدوثلرى مجهول اولدقده ايكيسى ده حادث اولمغله
مجهول قيلنور بونده معناى فقهى اولدركه ثبوت تاريخ بلا حجة ظاهر الاستحاله اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توريث بعد موت المورث وارث حياتده باقى بولنمقدر پس شرط مرقوم برانسان معين
ايچون على وجه اليقين معلوم اولمدقجه وارث اوليه جغى بحر ومدر كورمزميسنكه مفقودك بعد موت المورث
حياتى بعينه معلوم اولمدقجه وارث قيلنمز بو بابده اصل اصيل خارجة بن زيد رضى الله عنه‌نك والدى زيد بن ثابت
رضى الله عنه دن روايت قيلديغى اثر جليلدر ديمشدركه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وقعهٔ يمامه‌ده
قتل اولنان مسلمينى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى امرى اوزره احياسى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم
ينه ديمشدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى بلاد شامدن عمواس نام بلده‌ده طاعون شديد واقع اولديكه
آنده بر قبيله باجمعهم فوت اولور ايدى آنلرى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى ينه احياسى امواته وارث قيلوب
امواتى بربرينه وارث قيلمادم وخارجة بن زيد دخى ديركه بن دخى وقعهٔ حره‌ده قتل اولنان مسلمينى توريث ايلدم
آنده دخى احياسى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم ومؤلف قوى الاسناد اصل محررى اثبات ايچون
متن كتابده صحابه وتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن سرد اسناد ايله نيجه آثار معدلت آثار
ذكر وايراد ايلدى بعده ديديكه هر نسب وقرابتكه اسرا آنى آخر اوزره دعوى وآخر دخى تصديق ايدوب
انجق تصادقلرندن غيرى وجهله فهم وتحقيق اولنميه اول نسب وقرابتدن بالمدر ياخود ابعاد ومدر بو دعوى
وآخر دخى ابوت وبنوتى تصديق ايلدكدن ماعدا ايله بربرينه وارث قيلنمازلر مكر مسلميندن اقامت بينه
ايدرلرسه بينه ايله ثبوت نسبلرى توارثلرينه باعث اولور وبو قول معتنا سى مسائل دعوادن عندمزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادركه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردركه اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردركه اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غير معتبردركه

علامه برده ضعيفدركه آنده مسيلمهٔ الكذاب دعوى نبوت ايتمشيدى وخلافت صديقده مسلمين اندن ومال ايدوب مسيلمه‌يى قتل ايتمشلردر

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقرردر امارجل ومرأه دن مذکوراتدن غیریی قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیر اوزره تحمیل نسبی مقرردر و بومسئله ده اصل مبنی شول روایت اولنان اثر معتنادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه اوغلمدر دیر ایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقدن صکره فوت اولوب برمقدار مالنی ترك ایلدی واول عورت اوغلیمك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام مرقوم بنم کندو اوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی وبن آنك دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکا مبنی ایدی دیدی بعده بوقصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده لایورث الحمیل الاببینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لایورث صیغهٔ نهی در وحمیل فعیل بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلین کسنه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکرکه دعواسی بینه ایله ثابت اوله دیمکدر ایشته بو اثر مسئلهٔ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر ینه مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه فی البکرة والاصیل دیرکه برحربی دار الحربده هالك اولوب میراثنی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویریلمك یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویریلمك کبی قسمت مواریث اسلامك خلافی اوزره اتمام اقتسامدن صکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعد موت المورث وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلام ایله احکام مسلمینی ملتزم اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام مباشرت ایتدکلری احکامده غیرلازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بومسئله ده اصل قوی عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وماادرك الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی بشقه در که آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیمله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاتده راجع اولان امورلرنده احکام مسلمینی ملتزم اولمغله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر وخنزیرده ونکاح محارمده معامله لرندن ماعداده اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق حکم متقدم منتظم قیلنور و بیلمك کرکدرکه اهل حرب امانله داخل اولوب دار یمزده اقامت ایدن اولان اهل ذمتله مجتمع اولسه دخی ینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدن وحربی مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولمغله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر و قطع عصمت و ولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بربرینه وارث اولمدقده اهل دارین اولمامق بطریق الاولی در وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بربرینه وارث اوله مزلر زیرا دارلری دار احکام اولمیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بربرینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بمالهما

یعنی اسیر ومفقودك امواللری وبعض احواللری بیاننده باب بدیع التدانددر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن بومحلده انجق آنده بیان ایلمدیکیمز مسائلنی تبیان ایده رز ومسائل موعوده بونلردرکه ذکر اولنور برکسنه دار الحربده اسیر ایکن دین کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت اوج حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدن صکره دخی مرتد

یاخود فوت اولیجه دك عورتینك یاننده حاضر کبیدر که اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیرمؤثردر انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدالله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابك روایتی اوزره انجق شهادت رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله مثبت اولور امار وایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدلله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل و حرمتی امر دینی اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمزمیسنکه وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولور دیو ذکر وبیان ایلدی اما بو روایتده ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتمکله حکمی حکم ردت مرأه دن اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدرایکن شمدی شهادت رجل وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شبهاتله ثبوتی ممکن اولان قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بومثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمزمیسنکه شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثهٔ مسلمینی بینلرنده قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر دخی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجنی تجویز ایله افتایه مبادرت ایده رز بوندن صکره زوج مرقوم مسلم اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش ارلسون ایتمش اولسون وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکاردی مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله برجماعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویریلمز واکر اشهاد ایتمشلر ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورته موت زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلاخلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور زیرا بو خبرك تحققنده زوجنه استحقاق قتله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر موته دخی انجق مخبر بن آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر موتی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنماز اما واحد عدل بن موتنی معاینه قیلدم دیو برجماعته اخبار ایلدکده اول جماعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین شهادتلرنده بزلره موتی رجل واحددن استماع ایلدیك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کلوب کندویه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتك شهادتلریله دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدر که برکسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله متصرف کورد کده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلمك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح اوزره یدنده وتصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینهٔ موتندن اخبار ایلین کسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمادقده اعتماد اولنور بوقسه اول مخبر احد الورثه یاخود موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق کبی متهمدر بوندن صکره بیلمك کرکدرکه قاضی اسیر ومفقودك مالللرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدرکه عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دیننده موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدرکه بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز امامذکورین اختلاف ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله هویدا اولسه کرکدرکه قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثندن محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بوصورتده زوجه سی مأخوذینی نفقهٔ عدتمدن محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بوقولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

مطلب الشهادة علی الملك لمن رأی له بتصرف فیه تصرف الملاك

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی اتحاد الدین

دار اسلامده بولندقجه استيجاب ايدوب دارالحربه لحوقندن صكره ايجاب اولنماز نظيرى اولدركه مرتد عورتنى
ثلاثا تطليق ايدوب ارتداد ايله دارالحربه لاحق اوله بونده دخى عورت نفقه سنى بعد اللحوق استيجاب ايده مزكه
ارتداد اوزره دارالحربه حكم لحوقى حكم موتنـه ملتحقدر واكر اسير ايچون برشخص مقرك يدنده مال وديعه سى
و برشخص مقر اوزره مال دينى ظـاهر اولسه كركدركه قاضى زوجه واولاد ووالـدينينك نفقه لرينى مال دينندن
تقدير ايتيوب انجق وديعه دن تقديره مباشر اوله زيرا وديعه امانت اولوب مودع ادعاء ضياع ايلدكده تصديق
اولنمغله مشرف اضـاعت اولوب دين ذمت مديونده مضمون اولمغـله قرار واستدامت اوزره اولد يغنـدن
اسيره نظر وشفقت انجق نفقه لرى وديعه دن تعيين ايدوب مديون دخى وقت آخرده انكار ايله اضاعت دينندن امين
اولمغيچون اقرارى اوزره اشهاده مبادرت ايتمكده در لكن قاضى وديعه سنى يد مودعدن اخذ و برموثوق به كسنه نك
يدينه تسليمدن صكره مديونه نفقه لر بن دينندن اعطا برله امر ايتمكى رأى وتدبير ايدرسه بو دخى تجويز وتقرير اولنوركه
قاضى هر نظر نفسندن عاجز ايچون ناظر تقويت مصيردر بوندن صكره مديون بن امر قاضى ايله دينندن انفاق ايلدم
ديو ادعا ايدرسه بو دعواسنه بلا بينة اصغا اولنمـاز اما مودع بشقه در كه وديعه دن انفاقنى ادعا ايلدكده يمينى ايله
تصديق مدعى اولنور زيرا مديون انجق ملك نفسندن ذمت دايـنـده دين مضمون اولوب بعده دين دايـنـله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ايتمكله بو مثللو نفسى ايچون ذمت غيرده ادعاء دين ايلديكنـده بلاحجة قبول وتصديقه
كسب استحقاق ايده مز اما مودع امين اولوب انجق مال غيرى مالكينك ياخود مقـام مالكنه قائم اولان قاضينك
امرى ايله انفاق ايتمكله آنده قول مع اليمين قول امين اوله جغى بالاتفا قدر كورمزميسنكه قضاء دينى ادعا ايلدكده
بلاحجة مصدق اولميوب مودع رد وديعه يى ادعا ايلدكده يمينى ايله تصديق اولنه جغى محققدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده
مديون ومودع امر قاضى ايله انفاق ايلدكلرندن صكره اسير مذكور دار اسلامه كلوب مثلا نكاح عورتى انكار ايتمكله
عورتك نكاح اوزره بينه سى اولمديغندن علمادن باب نكاحده استحلافه قائل اولنلرك قوللرى اوزره اول اسير بو عورت
بنم عورتم دكلدر ديو يمينه دخى اجتسار ايلسه اولبابده مديون ومودع اوزره تمام مالى ايله رجوعه كسب اقتدار ايدر
زيرا قاضينك انفاقله امره ولايتى انجق نظر اللغائب نكاحه مبنى اولوب نكاح دخى ثابت اولمـامغله مديون ومودع
ملك اسيرى شرعا صحيح اولميان امر ايله انفاق ايتمش اولديغندن اوزرينـه ضمانى متثبت اولور لكن بعد الضمان
مضمونى ايله انفاق ايلديكى كسنه اوزره رجوعه قـادر اولور كه اول كسنه اول مالى نفسى ايچون اخذ ايتمش اولمغله
مأخوذينه ضـامن اوله جغى ظاهردر بوصورتده انفاق ايلين مديون ومودع معسر بولنمغله اسير اول مالى عورته
تضمين ايلمكه قصد شروع ايلسه بومعنى وديعه ده مشروع اولوب دينده مشروع اولمـاز زيرا وديعه ده عورت
عين مال اسيرى اخذ ونفسى اوزره انفاق ايتمكله اول مالده ضامنه اوله جغى ظاهر درامادينـده مديوندن انجق
مال مديونى اخـذ ايدوب دين اسير هنوز ذمت مديونده برقرار اولمغـله اسير ايچون عورته مال مديونى تضمينه
سبيل اولمديغندن انجق دينى مديوندن مطالبه يه قادر در وصورت وديعه ده اسير اولاعورته تضمينى اختيار ايدوب
بعده آندن رجوعله تضمين مودعه شروع ايلسه بو رجوع وشروعى مشروع اولماز زيرا مودعله عورت حق اسيرده
غاصب وغاصب الغاصب منزلنه نازل اولمرله احدهمايه تضمينى اختيارندن صكره آندن رجوعله تضمين آخره
طالب اولمق باطلدر كه احدهمايه تضمينى اختيـارى آخرى ابراسى حكمنده داخلدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده
اول اسير نكاح عورتى انكار ايتيوب انجق بن اكا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه سنى اعطـا ايتمشيدم ياخود بن آنى
قبل الاسر تطليق ايدوب عدتى دخى منقضيه اولمشيدى ديو اقامت بينه يه ابتدار ايلسه بوبابده مديون ومودع اوزره لزام
ضمانه قطعا كسب قدرت ايتيوب انجق عورت اوزره مأخوذى ايله رجوعه اكتساب اقتدار ايدرز يرا مسئلهٔ متقدمه ده
مديون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نكاحله اقرارلرينه مبنى ايديكه انكار ايتمش اوله لر ايدى قاضى آنلره
برشيئى انفاقله امر ايتميه جكى بياندن مستغنى ايدى صكره اسير اوزره اقرارلرنده كذبلرى ظاهر اولمغـله اوزرلرنده
حكم ضمان متقرر اولدى اما بو مسئله ده اقرارلرنده كذبلرى ظاهر اولميوب انجق زوج اسير كندواوزرندن اسقاط
نفقه ايلين امر عارضى اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه نك نظيرى اولدركه ايكى شاهد زيد عمروى خطأ قتل
ايلدى ديو شهادت ايتملريله قاضى ديتله حكم ايدوب ورثهٔ عمرو ديت عمروى استيفا ايتدكلرندن صكره عمرو حيا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالى ضامن اوله جقلرى باهردر ومسئلهٔ ثانيه نك نظيرى اولدركه ايكى شاهد زيد عمروى خطأ قتل
ايلدى ديو شهادتدن صكره مشهود عليه اولان زيد عمرو ومقتول موتندن اقدم بنى هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ايلدى ديو اقامت بينه ايله دفعه قيام ايلسه بونده شهود قتل اوزره ايجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتين مرقومتين بوايكى مقياس اوزره قياس اولنور واكر عورت مال اسيردن ادعاء نفقه ايتدكده مديون ومودع بن
اكرچه بو عورتى تزوجنده نكاحنه حاضر اولمشيدم لكن صكره دن بونى تطليق ايدوب ايتديكين بيلرم ديسه قاضى
حالا عورتيدر ديدكلرى صورتده اوزرلرينه انفاقله قضا ايتديكى كبى بو صورتده دخى قضا ايدر زيرا ثبوتى معلوم
اولان نسنه ده دليل مزيل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصكره اسير كلوب بن بو عورتى قبل الاسر ثلاثا تطليق ايدوب
عدتى دخى منقضيه اولمشيدى ديو اقامت بيان ايلدكده ايكى صورتده دخى مديون ومودع اوزره ايجاب ضمان ايده مز
حتى صورت ثانيه ده اسير كلوب مديون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بو عورت حالا بنم عورتم اولديغى اوزرينه
اقرارلرنده كاذب ايديلر اقرار كاذبلرى سببيله مالمى بونلره تضمين ايده رم ديو عنـاد ولجاج ايلسه ينه آنلره
تضمينه ظفرياب علاج اوله مز وجهى اولدركه مديون ومودعك اصل نكاحى اقرارلرى قاضينك انفـاقله امرنده
كافى ايكن اقرار مزبور دنصكره حالا عورتيدر ياخود شمدى حالى معلوم مميز دكلدر قوللرى اولبـابده محتاج اليه
دكلدر ومحتـاج اليه اوليان قولك شهادتده وجود وعدمى يكساندر واصل نكاحى اقرارلرنده صادقلر واسير ايله
متصادقلردر بنـاء عليه آنلر برشيئى ضامن اولمازلر نظيرى اولدركه بركسنه فوت اولدقده برعورت كلوب بن آنك
عورتى يم ديو دعوى واقامت بينـه ايتمكله قاضى آنى ميراثنه توريث ايلدكدنصكره سائر ورثه اول ميت اول عورتى
صحتنده ثلاثا تطليق ايلد يكنه اقامت برهان ايلسه لر بينـهٔ اولى كرك اصل نكاح اوزره شهادت ايلسونلر وكرك
يوم موتنده عورتى ايدى ديو شهادت ايلسونلر ورثه آنلره برشيئله تكليف ضمان ايده مزلر زيرا اولبـابده معتبر اولان
انجق اصل نكاحله شهادتلرى ايدوكى ظاهر واول شهادتده صدقلرى باهر در اما حكم ولا حكم نكاحه مغاير دركه
برحربى قبول اسـلام ايدوب بركسنه ايله عقـد موالات ايلدكدنصكره حربى فوت اولدقده ايكى شاهد اشبو
كسنه آنك مولاسى و وارثيدر كه بوندن غيرى وارثنى بيلمزز ديو شهادت ايتملريله قاضى اول كسنه يى توريث ايلدكدنصكره
شخص آخر كلوب حربى اول كسنه ايله ولاسنى منـاقضه ايدوب بعده بنمله عقد موالات ايتدكدنصكره فوت
اولمغله مولاسى و وارثى انجق بنم ديو دعوى واقامت بينـه ايلسه قاضى مولاى متقدمى ورائتدن اخراج ايدوب
مولاى متأخرى توريث ايدر بو صورتده مولاى متـأخر مال موروثنى ديلرسه قبض ايلين مولاى متقدمه تضمين
ايدوب ديلرسه آنك شاهدلرينه تضمين ايدر زيرا شـاهدلرى مجرد اصـل ولا اوزره شهادت ايدوب يوم موتنده
مولاسى و وارثيدر ديو شهادت ايتميـه لر ايدى قاضى ميراثله قضايه مبادرت ايتمز ايدى شمـدى اول شهادتلرنده
كذبلرى متبين اولمغـله ضامن اولملرى ممكندر و بو بيـانله مسائل مذكوره نك مدار فرقلرى نمـايان اولور كه
هر ماده ده كه كذب شهود بعينه سبب استحقاق اولان نسنده ده مشهود اوله شـهود معهودين مال مشهود بهى ضامنين
اولورلر اما كذبلرى بعينه سبب استحقـاق اولان نسنه نك غيريده متبين اوله آنده برشيئى ضامن اولمازلر والله اعلم

باب ميـراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسـلام

يعنى اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمديغنى تفصيلده باب واجب التحصيلدر
مسلمين ومشركين قتال ايچون ترتيب صفوف ايتدكلرنده برمشرك مسلميندن اولان قرنداشنه رمى سهم ايدوب سهمى
اكا اصابت وجرح ايلدكدنصكره اول مشرك قبول اسـلام ايدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلى اولان
قرنداشندن غيرى وارثى بولنماسه اولبـابده جميع ميراثى اول قرنداشنه سالم قيلنور كذلك مسلم مشركيندن اولان
قرنداشنه رمى سهم ايله جرح ايلدكدنصكره قبول اسلام ايدوب بعـده فوت اولش اولسه ينه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قيلنور اكرچه صورت ثانيه ده قتلى بحق حادث اولمشدر وانسان مورثى قصاص ايچون ياخود
رجم ايچون قتلى كبى بحق واقع اولان قتلى حرمان ميراثنه باعث اولماز لكن صورت اولاده وجهى اولدركه مشرك
اخ مسلمى انجق كندويه محـارب ايكن قتل ايلمشدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا مسائلنده
بيان ايلديك تأويل باطل حكم اثامده تأويل صحيحه مخـالف ايسه ده حكم قضاده ايكيسى يكساندر كورمزميسنكه
كافر حربى حين قتالده مسلمى قتل ايتدكده صكره دن قبول اسلام ايلسه دخى قصاص وديتى موجب اولمامقده
مسلم حين قتالده حربى يى قتل ايلمك حكمنده داخل قيلنور واهل بغى واهل عـدل دخى حكم مشروح اوزره
جار يلردر كه عادل مورث باغيسنى قتل ايلدكده بالاتفـاق ميراثندن محروم قيلنميه جغى مجزومدر كه قتلى بحق
واقع اولمشدر كذلك باغى مورث عادلنى قتل ايلدكده عند ابى حنيفه ومحمد رحمهما الله عليهما ينه محروم قيلنماز كه
باغينك تأويل فاسـدى منعه يه مقرون اولدقده تأويل صحيحه ملحق ايدوكى باب مذكوردن معلومدر لكن عند
ابى يوسف رحمه الله تعـالى مسئلهٔ اولاده قاتل مشرك وارث اولوب مسئلهٔ ثانيه ده قاتل باغى وارث قيلنمـازكه

مطلب توارث اهل العـدل واهل
البغى اذا قتـل احدهما صاحبـه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمد یغندن آنك قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اصحدر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتلله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدر که حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتلله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلامدنصکره داراسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمك بشقه در که آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه ده مقتولندن برشیئه وارث اولهمز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه ده قصاص ودیت واجب اولمامق عندالقاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمایوب انجق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر واحراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلور امامسائل متقدمه ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عندالقاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسه ده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیر که لصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسه لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثنی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلنی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولماز که بو قتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظور در حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلك لصوصدن
ایکی فرقه بر بریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولهمز که بوقتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرك ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینك بریسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدیله دار الحربده بولنان مرتدك احکام میراثنده باب
دقیق الابحاثدر مؤلف مصیب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیر که برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدر که امام آنك میراثنی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابقا ایلمیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتد ایچون برکسنه نك وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عنداختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورك
داراسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنك دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولور که اهل دارالحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولور که
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعدالردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اماقول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بومالی فیئده ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه یی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمك معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دارالحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالك
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دارالحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتدمرقومك بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عند ابی حنیفه رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولماز که مسلم قنده بولنسه
اهل دار اسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمك دارالحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دارالحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولور که
ذمی اهل دار یمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولور که اختلاف دین کبی اختلاف داردخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیرما انتظر دیر که برمسلم ارتداد ایله دارالحربه لاحق اولوب داراسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینك عدتی منقضیه
واولادکبارندن مرتد اولنلری ینه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالك اولمش اولسه
کرکدر که قاضی عدتی بعدالحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلك یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه سالك اولوب بعدالحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالك
ایلمیه وقول مذکوربزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدر که ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بو مثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور که توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمك انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنور که توریث انجق میتدن اولوب مرتدك دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده بدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدر که سبب ارثك اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعدالانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملك مشترینك
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا مماثلدر اما سبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدر که برمکاتب ترك مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدر که فضله سی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه سنه عندداء الکتابه فوت اولمشلر ایسه ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اکرچه قاضینك عتق مکاتبله قضاسی انجق عنداداء الکتابه واقع اولور
امابابت توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضاسیه توقف ایلمز پس حق
مرتدده دخی بویله در واکر مرتد مزبور هنوز داراسلامده ایکن عورتینك عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دارالحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتمدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعقد مدر امامسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده عورت زوجینك دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاك ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه نك عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهر تشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیر که زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلا طلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بوبابده فرقتلری
عورتك بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرارینه احاله اولنوب عورتك ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاك عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفها هالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلك بو بابده فرقت جانب زوجه دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی اظهر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه ینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالك اولدقده وارثه اوله جغی
بدیداردر که زوجك ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه سی مسلمه ایکن زوجك انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور ینه مؤلف همام دیر که زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التی آیدن اقلده وضع حمله بر ولدلری دخی حادث
اولسه بعد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلملرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث
قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولمشلردر کورمزمیسنکه صغیرین مزبورینك
سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه‌یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله
صغیرین مزبورین دخی وراثتله کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه
بنی ناجیه‌دن اسلامدن مرتد اولدقلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب
بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کمسنه‌یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی یعنه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده
کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بوصورتده میراثلرینی
انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلرکه حکما حربی اولدقلری معلوم وحربی حربی‌یه وارث اوله جغی
امر مجز ومدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی
آلوب دار اسلامه رجوع ایلدکدنصکره نزاعلری قاضی‌یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر
ورثهٔ مسلمینه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلمیه‌ز زیرا بوبابده معتبر اولان وقت لحوقنده
عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتدده واقع
ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق
اولدقده زوجهٔ مسلمه‌سی دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق
باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امکانی اولان ایکی سنه‌یه مستند ومتصل قیلنوب
نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده ردت زوجدن صکره دار الحربه
لحوقندن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌ینه ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب
انجق عورت وارثه اوله مز زیرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجیه
برشیئه وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامه تبعا حکم اسلامده داخل اولمغله میراثه نائل
قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه‌نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه‌ده ادخال
اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثنی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی
ابطال ایلمزینه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وار ایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
نصرانیهٔ مزبوره‌دن برولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك
ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قیلنور
وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندیغه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور
لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مزکه مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمده
ایدوکی بدیداردر واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه‌سی وار ایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه‌یی استیلاد ایلسه
اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه‌ده حاصل اولمغله اول ولد
بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتدده نائل قیلنمازینه دیرکه زوج
وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن برولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل
قیلنورکه علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود
دخی زیاده‌ده حاصل اولسه میراثلرینه واصل اوله مزکه علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده
داخل قیلنماز حتی صغرنده وفات ایلسه جنازه‌سی اوزره اداء صلوة اولنماز وبوبابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق
انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمل اولنمق انجق
عند الاحتیاجدر وبینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر وبلا حاجدر وصغیر مرقوم
ترك مالله هالك اولدقده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك
اولمیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشلری یاخود سائر ورثه‌لری متملك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقلرنده
حکم میتده اوله جقلری مجز ومدر اما اول صغیرك مسلمیندن بعض قرنداشلری ترك مالله فوت اولسه
نظر اولنور اکر ولادتی بعد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیر دخی حکم ردتده

داخل اولمغله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر
مزبور حکم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشندن میراثه نائل اولوریته
دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده برولدلری حادث اولوب
اول ولد ترك مالله هالك اولدقدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویریلیوب
انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بوبابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیابدر کورمزمیسنکه صغیر مزبورك ولادتی
دار اسلامده واقع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی
متحققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولی در واهل حرب اهل دار
واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی
ترکله هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق
دار الحربده حاصل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسنکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی
متعیندر وفیء اولمغله مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیر ممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن
اولان اولاد وابوینه میراث اوله جغی امر متبیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخردن اوله‌لر بوتقدیر اوزره آنلره
دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنماز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف
دار مانع توریث اولمقده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بردارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی
اظهار ایتملریله دارلری دار الحرب اولدقدنصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هالك اولسه میراثنه انجق
کندو حالنده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه
صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسنکه مال مزبور اوزره استیلا
واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بناء علیه اول میراثه کندو کبی اهل حرب اولان ورثه‌سی نائل اولوب
ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنماز والله تعالی اعلم

باب ما یوقف من امر المرتد ومالا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تقریقده
باب دقیق التدقیقدر شیخ امام اعنی شارح همام اسبغ الله تعالی علیه سوابغ الانعام دیرکه بزمبسوطده بسط وبیان
ایلدیك که تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصیل وتبیان اولنور بری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی
وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفاوضه‌سی کبی وبری
اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل
والاسلام موقوف اولمغله بوتصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر
تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله
تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ایچون
اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسنکه مرتد هالك اولدقده عدت ایچنده بولنان عورتی
حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده
بشقه‌درکه مالنده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله
بین القتل والاسلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد
بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتل واعدام ایلسه قاتلنه دیت وکفارتدن هیچ
نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلة الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمینله قتال ایتدکده حربیهٔ مقاتله
کبی قتلی استحلال اولنور واکر برمرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمدین
دار اسلامده بولنان عبیدینی اعتاق یاخود اول عبیدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب ینه قاضی میراث
ولحاقی ایله قضا ایتمدین قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اولبابده مجموع مالی اوزرینه رد اولنوب
دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی‌یه متوقف اولان انجق مالینك ملك ورثه‌ده دخولی
اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان
ماله مصادف اولدیغندن صکره‌دن ملکنه عودت ایتسه دخی حکم نفوذن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول
مشتری ایچون شرط خیار ایله بایعدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت
ایلسه دخی بایعك بعد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولماز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

دار اسلامده ترك ایلدیكی عبدی حقنده حر الاصلدر یاخود فلانك عبدیدر بن آندن غصب ایلدم دیو اقرار
ایدوب بعده قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه بو اقراری اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدیغندن
معتبر ومسموعدر که مقر مخاطبك ملكنه مصادف اولوب یاخود حین اقرارده ملكی دكل ایكن صكره‌دن مالك
اولدیغی اشیاده اقراری حق مقرده لازم ایدوكی مجزوم ومقطوعدر كورمزمیسنكه بركمسنه آخرك عبدی حقنده
حر الاصلدر یاخود فلانك مملوكیدر دیو اقرارندنصكره اول عبدی ذی الیددن اشترا ایلسه اقرار سابقی نافذ اولوب
بعد الشراء مجددا اقراری مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخی آنك كبیدر واكر برمرتد دار الحربه لاحق اولوب
قاضی دخی لحوقیله قضا ومالنی ورثه‌سنه اعطادن صكره قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه مالندن ایادی
ورثه‌ده بعینه قائم بولنان اكا رد واعاده اولنور بو صورتده دار الحربده ایكن حریتنی اقرار ایلدیكی عبدینی وارثی
بیع ایتمش بولنسه بیع مذكور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره‌دن بعض اسبابله اول مقرك
ملكنه عودت ایلسه اقرار سابقی هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفیذنه مبادرت اولنور واكر قاضی
لحاقیله قضا ایدوب هنوز مالنی ورثه سنه تقسیم ایتمش یاخود ایتمامش ایكن قبول اسلامله عودت ایتمكله هنوز قاضی
مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین بعض عبیدینی اعتاق ایلسه البته عتقی باطل اولور كه قاضی لحاقیله قضا
ایلدكده مالی ملك ورثه‌ده داخل اولمغله قاضی مجددا اكا رد ایله قضا ایتمدكجه ملك قدیمنه واصل اوله‌من كورمزمیسنكه
وارث اول عبدی بعد رجوع المرتد هنوز قاضی رد ماله ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولوب مرتد ایچون
آنی ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاق حكمنی متضمن اولور پس بو بیان ایله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقی
ایدوكی عندیمزده نمایان اولمشدر وبو بیان ایله عبد مزبورده حالت مذكوره‌ده عتق مرتد نافذ اولمدیغی دخی ظاهر وعیان
اولمشدر كه عبد مزبور اعتاق وارث ایله تمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتاق مرتد ایله معتق اولمق غیر ممكن دركه
عتق البته حقیقت ملكی مستدعی لكن عبد واحد وقت واحده تمامه هم زیدك مملوكی وهم عمروك مملوكی اولمق
جائز اولمدیغی تبیندر وهم وارث اول عبدی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین اعتاق ایدوب صكره قاضی لحاقیله
قضا ایتمش واسه عتقی ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولمدیغی كبی مرتد مزبور دخی بعد الرجوع هنوز قاضی ملكنی
اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه ینه عتقی ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولماز واكر دار الحربه لاحق اولان
مرتد دار اسلامده ترك ایلدیكی عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون بعث وكیل ایدوب وكیل دخی مصلحت مرقومه‌یی
تكمیل ایلسه كركدركه قاضی صنع وكیلی جمیعا ابطال وتعطیل برله عبد مرقومی میراث ورثه قیلمقده قضاسنی
تعجیل ایلیه زیرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره‌یی انشایه مالك اولمدیغی كبی آنلارده توكیله دخی متملك اوله‌مز
وهم وكیلی تصرفده مقام مرتدده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره‌ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه‌ده
یاخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ایتمش اولسه‌ده تصرفی باطل ایكن اول تصرف مباشرت وكیله اولدقده
دخی علی كلا التقدیرین عاطل قیلنور واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده دار اسلامده ایكن قبل الارتداد یاخود بعد الارتداد
وقبل لحوق دار الحرب توكیل ایدوب وكیل دخی لحاقندن صكره مصلحتی تحصیل ایتمش ایسه بو صورتده قاضی لحوقیله
قضا ایتمش ایسه عبد مزبور میراث ورثه قیلنوب صنع وكیل تعطیل اولنور اما لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله
رجوع ایتمش ایسه صنع وكیل جمیعا تنفیذ وتكمیل اولنور ومسئلهٔ مذكوره جناب مؤلفدن اشبو كتاب السیر الكبیر
روایتنده وجه مشروح اوزره مأثوره درلر اما كتاب الوكالة روایتنده دیمشدر كه وكالت البته موكلك ردتی ودار الحربه
لحوقی ایله باطل اولور كه ردت منزلهٔ موته نازل وموت موكل البته وكالتی مبطلدر وهم مرتد دار الحربه لاحق اولدقده
تصرف مرقوم ایچون انشاء توكیلی صحیح اولمیه‌جق حالتده انتقال ایتمكله قبل اللحوق توكیل ایلدیكی وكیلی
دخی وكالتی اوزره ابقا واكمال اولنماز لكن بو كتابدن مأثور اولان روایتك وجهی اولدر كه مرتدك دار الحربه لحوقنده
قبل القضا عبدندن ملكی زائل اولمقدن غیری نسنه حاصل دكلدر ووكالت بعد الصحة مجرد موكلك زوال
ملكی ایله باطل اولماز كورمزمیسنكه بركمسنه عبدینی اعتاق یاخود بیع اوزره آخری توكیلدن صكره موكل اول عبدی
بركمسنه‌یه هبه وتسلیم ایدوب بعده هبه‌دن رجوعله عبدی قبض ایلدكده ینه وكیلی وكالتی اوزره ثابت قیلنور
ما نحن فیه‌ده دخی دار الحربه لحوقله عبدندن ملكی زائل اولورسه‌ده ینه وكیلی وكالتی اوزره متثبت قیلنور زیرا زوال ملكی
زوال موقوفدر كه لحاقیله قضادن اقدم اسلامله عودت ایلدكده ینه ملكنه راجع اولوب لحاقیله قضا اولندقده
ملك وارثه مصروف قیلنور پس حالت مرقومه‌ده ملك موكل موقوف اولمغله تصرف وكیل دخی موقوف قیلنوب
قاضی مالنی ورثه‌یه توریثله قضا ایدرسه زوال ملكی تمام اولوب تصرف وكیل ملك موكله ملاقی اولمدیغی

معلوم وبطلانی ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ایدرسه ملكی متقرر اولوب تصرف وكیلی دخی نافذ
ومستقر اولور اما موكلك بعد اللحاق بنفسه تصرفی بشقه‌در كه آنده متصرف ایله متصرف فیه اولان عبد بینلرنده
حقیقة وحكما تباین دارین حاصل اولمغله تصرفی باطل اولور ومعنای معهود عبد ایله معا دار اسلامده موجود
اولان تصرف وكیلده غیر موجوددر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی اول عبدی وارث ایچون قضادن صكره اول مرتد
قبول اسلامله رجوع ایلدكده عبد مزبور ید وارثده بعینه قائم بولنمغله قاضی عبدی اكا رد ایله قضا ایتمش اولسه
نظر اولنور اگر وكیلی بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوكالة عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلمش ایسه
بو تصرفی تنفیذ وتقریر اولنور واكر بحسب الوكالة بیع وهبه وكتابت ایلمش ایسه بونلردن برینی تنفیذه
مبادرت اولنماز فرق مسئلتین اولدركه عبد مزبورك فرض مذكور اوزره مرتده ملك قدیمی اوزره رجوعی
محقق اولدقده باعتبار الملك القدیم تنفیذ عتق وتدبیری حق مستحق اولور كورمزمیسنكه قاضی لحاقیله قضادن
اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبیری روایت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبیر حق مستحق
اولدقدن صكره انتقاضی عدیم الاحتمام اولمغله قاضینك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری ابطال ایلمز
اما هبه وبیع وكتابت بشقه دركه آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضینك ملك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری
مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صكره بلا تجدید عودتلری غیر قابلدر نكته‌سی اولدر كه عتق وتدبیر
سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنی ملكی ابطال اولمیوب بلكه ملكی انهایعنی ابلاغ رتبهٔ انتهادر
ومرتد مزبور اسلامله رجوع ایدوب بعینه قائم اولان عبدنده قضاء قاضی ایله اصل ملكی عودت ایلدكده
البته انها ایلدیكی ولا ایله معا رجعت ایدر اما بیع وهبه ملكی قاطع ایكن ملكنك اكا قضاء قاضی ایله عودتی
ینه عبدی وارث ایچون قضا ایله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتی متضمن ومستتبع اوله‌مز
واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث اول عبدی یدندن اخراج ایلمش اولوب
بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدی یدنده بولنان كمسنه‌دن اشترا ایلسه ینه وكیلنك بعد اللحاق واقع اولان
عتق وتدبیری تنفیذ وامضا اولنور اگرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدر كه عبد مزبور مرتد مذكوره
تدبیر وعتق ایچنده واقع اولان ملك قدیمله واصل اولمیوب انجق اكا سبب محدث ایله حادث اولان ملك ایله نائل اولمغله
ملك قدیمده واقع اولان عتق وتدبیری باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقیق التدبیر توجیهٔ دلپذیرنده دیر كه ملك مزبور
من وجه حادث ایسه ده من وجه ایچنده تدبیر وعتق واقع اولان ملك قدیم اولوب ذی الیده اعطا قیلدیغی
ثمن دخی منزلهٔ فدایه نازلدر نظیری شول عبد مأسورك مولاسیدركه عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین كمسنه‌دن
ثمنله اخذ ایتمكله ملك قدیمنه اعاده قیلوب ویردیكی ثمنی حكم فداده داخل ایلیه بو جهتله مرتد مزبورك عبدی
ذی الیددن اشتراسی همان یدوارثده بولنوب قاضی آنی اوزرینه رد ایتمكله مساوی اولور وهم عتق وتدبیر ایله استحقاق
عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجددا ملكی ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم
اولدیغندن عتق وتدبیری دخی ظاهر اولورتته كیم مملوك غیر اولان عبدك حریتنی اقرار دنصكره آنی اشترا
ایلین كمسنه حقنده حریت عبد ظاهر اولدیغی كبی نظیری اولدر كه مرتد مزبور بعد الردة عبدینی بنفسه اعتاق
وتدبیر ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقده البته قاضی اول عبدی وارثنه میراث اولمق اوزره قضا ایدر
بوندنصكره مرتد مزبور اسلامله عودت ایدوب عبد یدوارثده بولنوب قاضی اكا رد ایله قضا ایتمكله یاخود وارثدن
اشترا ایلین كمسنه‌دن شراء جدید ایله یاخود وجه آخر ایله ملكنه راجع اولدقده عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ملك قدیمنده ایقاع ایلدیكی عتق وتدبیری نافذ وواقع اولور پس ما نحن فیه دخی بویله‌در كذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده
قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث عبدی مكاتب قیلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ایلسه
ینه عبد اكا مكاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حكم شرعیده وارث آنی قبول اسلامله عودت ایلین مرتدك امری ایله
مكاتب قیلمش كبی اولوب اول مرتد ایچون مكاتب قیلنور وبو بیان ایله نمایان اولمشدر كه مرتد قبول اسلامله عودت
ایدوب مملوكی اكا عودت ایلدكده من جهة الحكم بدندن هیچ زائل اولمامغله سیان كوریلور مؤلف واسع الجنان
اسكنه الله تعالی فی وسیع الجنان دیر كه برمرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصكره برمسلمی توكیل ایدوب دار اسلامده
ترك ایلدیكی رقیقلرین اعتاق یاخود تدبیر ایچون ارسال ایلدكده وكیل مزبور برشیئه مباشرت ایتمیوب قاضی دخی
لحاقیله قضا ایتمش ایكن مرتد اسلامله رجوع ایلدكدن صكره فعل مرقومه شروع ایلسه اول فعلی باطل
وغیر مشروع اولور زیرا بو بابده اصل توكیلی باطل ایدیكه موكلك اول تصرفه بنفسه مباشرتی صحیح

دكل ايكن حاصل اولمشيدى و وكالتده جهت بطلان متعين اولدقدنصكره صحته قطعا منقلب اولمیه جغی
متبيندر امامسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمى ردتندن مقدم ياخود مؤخر هنوز دار اسلامده ايكن توكيل ايتمش اولسه
اول بابده وكيلك تصرفى تنفيذ وتكميل اولنور زيرا اصيل توكيلى صحيح اولوب مجرد موكلك دار الحربه
لحوقى ايله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضى مسلما عودت ايلدكده لحاقى عن اصل غير حاصل كبى اولور
امامسئلهٔ مفروضه ده قاضى لحاقيله قضا وميراثنى تقسيمدنصكره اسلامله رجوع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر وكيلك رقيقده تصرفى قاضينك رقيقلرينى مرتد اوزره رد ايله قضاسندن مقدم واقع اولمش ايسه
اول تصرف باطل وضايع اولور واكر آندن مؤخر واقع اولمش ايسه نافذ وواقع اولور زيرا اكرچه وكالت
بعد الصحة موكلك زوال ملكى ايله باطل اولماز اما ملك رقيقك مرتده عودتى انجق اوزرينه رد ايله قضاء
قاضى ايله حاصل اولمغله تصرف وكيل قضاء قاضى يه سبقت ايلدكده ملك موكله مصادف اولمديغندن
باطل اولور كورمزميسنكه اول تصرفه موكل بنفسه مباشرت ايلسه ينه باطل اولور اما تصرف وكيل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موكله مصادف اولمغله نافذ اولور نظيرى اولدر كه بركمسنه عبدينى بيع ياخود اعتاق ايچون
آخرى توكيلدنصكره اول عبدى بنفسه بيع ايدوب بعده مشترى خيار شرط ورؤيت وعيبدن برى ايله
قبل القبض ياخود بعد القبض قضاء قاضى ايله اوزرينه رد ايلدكدن صكره وكيل مزبور تصرفه شروع ايلسه
بو بابده تصرفى نافذ ومشروع اولور زيرا وكالت سابقه باقيه دركه ملك موكل زائل اولدقدنصكره عبد موكله
ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر اما موكله شراء مستقبل ايله رجوعى اولسه ايدى اوله يدی آنده ملكى من جميع الوجوه حادثدر
نكته سى اولدركه موكل وكيلنى انجق حين توكيلده موجود اولان ملكنده تصرفه توكيل ايلمشدر بناء عليه
اول محلده بعد التوكيل حادث اولان ملكنده تصرفى تنفيذ وتكميل اولنماز اما وكيل مزبور موكل بنفسه بيع
ايلدكدن صكره هنوز مشترى عبدى خيار ايله رد ايتمدين تصرفه شروع ايتمش اولسه اول تصرف عبدده
ملك موكلدن خارج ايكن وقوع بولمغله نافذ ومشروع كورلمز كورمزميسنكه مشترى حالت مرقومه ده
اول عبدى اعتاق ايلسه عتق البته طرف مشتريدن واقع اولور بويله ايكن وكيل بايعك تنفيذ عتقنه وجهله جائز
وواسع كورلور ينه ديركه برمرتد دار اسلامده ايكن بركمسنه يى عتق عبدينه توكيل ايدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره قبل القضاء باللحوق وكيلى عبدى اعتاق ايلبوب بعده مرتد اسلامله رجوع ايتمش اولسه
بو صورتده وكيلك جميع صنعى جائز ومشروع كورلمز زيرا لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمديغه موقع عدمده
واقع اولمغله وكيلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ايلين مسئلهٔ نظيرده موكلك عبدى بنفسه بيعى
يشفه دركه اول بابده عبد برحالته بالغ اولمشدركه آنده موكلك غيرى اولان مشترينك عتقى نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وكيل بايعك عتقى نافذ وسائغ كورلمز اما بو بابده مجرد لحاقله قبل قضاء القاضى عبد
مزبور موكلك غيريلرينك عتق كندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدركه حالت مرقومه ده وارث موكلك
دخى اعتاقى نافذ وسائغ دكلدر بناء عليه مرتد قبول اسلامله رجوع ايتدكدن صكره دخى وكيلك اعتاقى
نافذ وسائغ كورلور اما لحاقيله قضادنصكره اعتاقى يشفه دركه اول بابده عبد مزبور كندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وكيل مرتدك عتقى البته باطلدر ينه ديركه اكر برمرتد
قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ايكن عبدينه تجارتى ايچون اذن ويروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره عبد تجارتله تصرف ايلسه اول تصرفى موقوف قيلنوب اكر قاضى لحاقيله قضا ايتمدين
قبول اسلامله رجوع ايدرسه تصرفى نافذ اولوب عبد دخى على حاله مأذونيتله معروف قيلنور واكر قاضى
لحاقيله قضا ايدرسه عبدك تصرفى باطل اولوب مأذونيتدن دخى ممنوع ومصروف قيلنور زيرا تجارتى ايچون
اذنى مأذونده قيام ملكله مشروط ايكن لحاقى ايله ملكى زوال موقوف ايله زائل اولمغله اذن عبده دخى توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبده ده دخى توقف حاصل اولور بوندنصكره اسلامله قبل القضا عودت
ايدرسه عبده ملكى كما فى السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفى نافذ واذنى على حاله مستقر اولور اما قاضى
لحاقيله قضا ايتدكده حكم زوال ملكى متقرر اولمغله عبد اوزره دخى حكم حجر مستقر اولور بوندنصكره اسلامله
عودت وعبدى ملكنه رجعت ايلدكده عبددن حكم مأذونيت مرفوع اولور مكر اذن جديد ايله اذنه شروع
بليه زيرا حكم اذن محتمل النقض اولمغله قاضى لحاقيله قضا ايتدكده منتقض اولوب تجديدا ايتمدكجه قائم
ومنتهض اولماز و مؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنى انجق سبقت ايلين مسئلهٔ وكالتى ايضاح ايچون

ايراد

مطلب الوكالة الباطلة لا تنقلب صحيحة

ايراد ايلمشدر بوندنصكره مسئلتين مزبورتين اوزره مسئلهٔ مضاربه يى دخى ترتيب ونشو وجه اوزره
تنقيح وتهذيب ايلمشدركه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مضاربى مالده تصرف ايدوب
مرتد دخى هنوز قاضى لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلرى بينلرنده شرطلرى اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضى لحاقيله قضا ايتمش اولسه اول تصرفدن
برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفيذ وامضا اولنماوب تصرفى انجق نفسى ايچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانى نفسنه راجع قيلنور بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله رجوع ايلسه حكم مزبور قطعا متغير
اولماز كه بيان مشروح اوزره قاضى لحاقيله قضا ايتمكله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واكر مرتد مزبور هنوز
قاضى لحاقيله قضا ايتمدين ينه مرتد اولديغى حالده دار اسلامه راجع اولسه بو صورتده دار الحربه لحوقى
فى حكم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربينك تصرفى قول محمد رحمه الله تعالى اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه موقوف اولديغى كبى وجه مشروح اوزره عودتندن صكره
تصرفى دخى اختلاف معهود اوزره معلوم ومكشوف اولور واختلاف مرقومك مدارى مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده على الاجمال بيان ايلديكمز اختلاف ايدوكى بديدار در لكن قاضى
لحاقيله قضا ايلدكدنصكره ينه مرتد اولديغى حالده عود وقفول ايلسه بو صورتده مالندن برشيئه سبيل وصول
بوله مز زيرا قضاء قاضى ايله حكم ميتده اولوب اول حكمك سببى دخى ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقى اولديغه
دار يمزه عودت ايتسه دخى حكم ميت آنده باقى اوله جغى ظاهر ومتبيندر بناء عليه مال مزبور وارثنه ايصال اولنوب
مرتد مسفور اكابر وجهله ظفرياب اتصال اوله مز كورمزميسنكه قبول اسلامله عودتنده دخى قاضى عين مالنى
اوزرينه رد ايله قضا ايدنجيه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقا سى بطريق الاولى دركه
بو صورتده قاضى مالنى اوزرينه رد ايله قضا ايتميوب همان اوزرينه عرض اسلامله ابتدا والدى الامتناع قتل
واعداميله انتها ايدر بو صورتده قاضى يه التجارله بنم مالمى اوزريمه رد قيل و بنى دار اسلامده برمدت تأجيل قيل
تاكه بن كندو امرمده نظر وتأمل ايده يم ديو رجا ايلسه كركدركه اسلامى خصوصنده آنى انجق اوچ كون
تأجيل ايدوب آندن زياده ايله تأجيله قطعا اجترا ايلميه وبر بو مسئله يى باب مايكون امانا ومالا يكون على شرط
يشرطه مسائلى مياننده ذكر وبيان ايدوب اولبابده حضرت عمر رضى الله عنه ابو موسى الاشعرى رضى الله عنهك
برمرتدى بلا امهال قتل ايلديكنى استماع ايلدكده ايچون آنى برموضعده اوچ كون حبس واوزرينه قپوسنى
چاتوب رايله صوابوب يعنى محكم سد وبند ايدوب اكا هر يوم بر اتمك ويرمديكنز زيرا مأمول ايديكه اسلامه
رجوع ايده ايدى ديو توبيخ ايلديكنى روايتله اقامت برهان ايلديك وكركدركه قبول اسلام ايتمدكجه قاضى آنك
مالندن برشيئى اوزرينه رد وتسليمه اقدام ايلميه زيرا قريبا بيان ايلديك كه قضاء قاضى ايله حكم هالككده داخل
اولمشدر وحكم حياته انتقالى انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ايتمدكجه مالندن برشيئى اوزرينه
رده اقدام اولنماز وتأجيل مرقوم بزم عندمزده امر مستحبدر يوقسه واجب دكلدر حتى قاضى ايچون اسلامدن
ابتداء امتناع عنده بلا تأجيل قتلى جائزدر وهيچ محذورى موجب دكلدر وامام شافعى رحمه الله تعالى بو بابده
مخالفت ايدوب تأجيلى ايجاب ايلمشدر وبرباب مرقومده اختلاف مذكورى بيان وجوابنى دخى ذكر واعلان
ايلمشدك واكر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضى دخى ميراثنى ورثه سنه قضادن صكره ينه ردت اوزره
دار يمزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ايلسه قاضى آنك مالندن برشيئى اوزرينه رد ايلمك مشروع اولماز
زيرا قضاء قاضى ايله هالكه اولدقدنصكره سبب حيات حكميه سى اولان اسلامنى اظهار ايتمدكجه مالندن
برشيئى اوزرينه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتى لحوقيله قضادن اقدم واقع اولمش ايسه نظر اولنور
اكر عودتى بلا امان واقع اولمش ايسه اول عورت فيء مسلمين قيلنور زيرا لحوق دار الحربله حربيه اولمشدر وحربيه
دار يمزه بلا امان دخول ايلدكده فيء مسلمين قيلنور واول عورت فيء مسلمين قيلندقدن صكره ميراثى ورثه سى
بينلرنده تقسيم اولنور زيرا رق حكم تلفده وحريت حكم حياتده اولمغله عورت مزبوره فيء قيلندقده حكم
هلاكده دخول ومالكيت ماله اهليتدن خروج ايلمشدر پس مالى ورثه سنه ميراث قيلنور واكر عودتى امانله
واقع اولمش ايسه بو صورتده مالنده ديلديكى كبى متصرفه اولوب انجق كندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زيرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ايلدكده دار الحربه لحوقى كالعدم اولمشدر وقبل اللحوق
عورتك مالنده جميع تصرفى نافذ اولديغى كبى عودت مشروحه دن صكره دخى نافذ در انجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فى وجوب تأجيل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنمادیغی دار استرقاق اولمیان اهل دار یمزدن اولدیغندندر صکره دارالحربه لاحقه اولوب
اهل دارالحربه ملتحقه اولدقده تفصیل مشروح اوزره فیصل ویروب حکم ایده رز کم بلاامان عودت ایلدکده
استرقاق اولنور وامانله عودت ایلدکده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل اللحوق بولندیغی حالنه اعاده
والحاق اولنور واکر بر مرتد دتندن مقدم یاخود مؤخر دار اسلامده ایکن عتق عبدینی مجیء یوم النحره تعلیق ایله
اذا جاء یوم النحر فانت حر دیدکدنصکره دارالحربه لاحق اولوب هنوز قاضی میراثنی ورثه سنه قضا ایتمدین
یوم النحر حلول ایلسه بو صورتده حکم عتق موقوف قیلنور زیرا حلول یوم النحر ایله شرطی موجود اولدقده
محل عتقده ملکی قائم اولمدیغنه عتقی نافذ اولماز و بز قریبا بیان ایلدیک که دارالحربه لحوقله عبددن زوال ملکی
موقوف قیلنور پس حکم عتق دخی موقوف قیلنور بوندن صکره لحوقیله قضادن اقدم قبول اسلامله
عودت ایدرسه عتقی نافذ اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده حلول یوم النحر قضاء قاضیدن صکره اولوب یوم مرقومک
حلولنده عبد مزبور ملک وارثده بولندقدنصکره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ایلسه بو صورتده قاضی
اول عبدی اوزرینه رد ایلسه دخی آنده عتقی اصلا نافذ اولماز زیرا معلق بالشرط شرطک وقت وجودنده ابتداء
انشا ایله منجز حکمنده در و بز قریبا بیان ایلدیک که قاضی لحاقیله قضادن صکره عبدینی علی وجه التنجیز اعتاق
ایلسه عتقی بهرحال باطل اولور پس معلق بشرط دخی آنک کبیدر اما حلول یوم النحر هم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتندنصکره ایسه نظر اولنور اکر حلول یوم النحر قاضینک عبدی اوزرینه رد ایله قضاسندن دخی صکره ایسه
عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا تعلیق صحیح ایدی وشرطی دخی حال ملکنده متحقق اولدی واکر حلولی قضاء
مرقومدن اقدم ایسه عتقی اصلا نافذ اولماز زیرا شرطی متحقق اولدقده عبد مزبور ملکنده دکلدر که قضاء
مرقوم بولنمادقجه عبد آنک ملکنه عودت ایلمز پس عتقی دخی نافذ اولماز واکر حلول یوم النحر لحاقدن مؤخر
وقاضینک لحاقیله قضاسندن مقدم اولوب صکره قاضی لحاقیله قضا وعبدی وارثنه اقضا ایلسه وارثک اول عبدده
جمیع تصرفی نافذ اولور زیرا بز باب متقدم قریبده بیان ایلدیک که قضاء لحوقله تقرر زوال ملکی انجق وقت
لحوقدن نمایان اولور وما نحن فیهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغله عتقی جانب مرتددن نافذ اولماز
و وقت لحوقده مملوک وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هیچ تصرف
ایتمدین قبول اسلامله رجوع ایتمکله قاضی عبدی اکا رد ایلسه بو بابده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا
وجود شرط حال توقف ملکنده تحقق ایلمشدر که تمام زوالی انجق قضاء لحوقله حاصل ایکن ما نحن فیهده
وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بناء علیه اول شرطله عبدده ملکنه رجوع ایلدکده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنکه عبد اکا ملک قدیم اوزره رجوع ایلمشدر و بو صورتده وارث عبدده
عقد کتابتله تصرف ایتمش اولسه دخی ینه قاضی عبدی مرتده رد ایلدکده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور
زیرا عبد بعد کتابة الوارث مرتده ملک قدیمی اوزره رجوع ایتمکله آنک عتقی نافذ اولوب نفوذ عتقله کتابتدن
مستغنی اولمغله آندن بدل کتابت ساقط اولور واکر بر مرتد جاریه سنه اذا جاء یوم النحر فانت حرة دیدکدنصکره
دارالحربه لاحق اولوب قاضی دخی اول جاریه یی وارثنه قضا ایتدکدنصکره وارث آنی اعتاق ایدوب بعده
جاریه دخی ردتله دارالحربه لاحقه اولمغله سبی اولنسه اول جاریه شول مرتده اولوب دارالحربه لحوقیدنصکره
سبی اولنان حرهٔ اصلیه منزلنه تنزیل وآنک کبی فیء قیلنوب اسلام اوزره اجبار وتنکیل اولنور بو صورتده جاریه
قبول اسلام ایلدکدن صکره مرتد مزبور دخی اسلامله رجوع واول جاریه یی مجددا اشترا ایدوب جاریه
بو اشترا ایله ملکنده ایکن یوم النحر حلول ایلسه جانب مرتددن عتقی بو جهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجمیعها ایشبو قیدلرکه مرتدک اذا جاء یوم النحر فانت حرة قولیله عتقی ملکی نهایتنه موصل ایدی حال آنکه
جاریه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدک جاریه ده ملک سابقی بالکلیه باطل و منتهی اولمشدر پس اشترا ایله
حاصل اولان ملکی من جمیع الوجوه ملک حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلهٔ مزبوره زفریه در
یعنی امام زفر رحمه الله تعالی نک ائمهٔ سائرین رحمة الله تعالی علیهم اجمعینه مخالفت قیلدیغی مسائلدندر
اصل اختلافلری شول ماده ده درکه برکسنه جاریه سنه اذا دخلت الدار فانت حرة دیدکدنصکره جاریه یی
قبل دخول الدار اعتاق ایدوب صکره جاریه ردتله دارالحربه لحوقندنصکره سبی اولنوب بعده اول کسنه
ملک جدید ایله اکا مالک اولدقدنصکره داره دخول ایلسه عند الائمه عتقی نافذ اولمیوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالی اوزره نافذ اولور والله تعالی اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفریه

باب

باب المرتدین کیف کان الحکم فیهم * یعنی مرتدین و مرتداتی قتل وابقاده لازم اولان معاملاتی جامع
باب کثیر المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالی عن المسلمین احسن الجزاء دیر که نعوذ بالله تعالی مرتد اولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ایدرسه البته قتلنه اسراع اولنور قال علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کسنه که دین اسلامی دین آخره تبدیل ایلیه سز آنی قتل ایدیکز وحدیث
مذکورده کلمهٔ من احرار وعبیده شاملدر و عبد مرتد اولدقده مولاسی دیلرسه آنی بنفسه قتل ایلمک
مشروعدر که عبدالله بن عمر رضی الله عنهما نک بر عبدی تنصر ایلدکده قتلنه بنفسه شروع ایلمشدر
وهم عبد ردتله حکم قتلده تحت امانده داخل اولمیان منزلهٔ حربیده نازل اولمشدر که بو مثللو حربیده
مباشرت قتل هر مسلم ایچون جائز وقابلدر لکن حالنی امامه رفع ایدوب اکا قتل ایتدیرمک افضلدر که قتل مرتد
معنای حدی متضمن واستیفاء حدود انجق عهدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ایسه حبس واسلام اوزره اجبار اولنور واکر امه ایسه اصحابی خدمته
محتاج اولدیلر ایسه اصحابنه تسلیم اولنوب اصحابی آنی هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ایدرلر زیرا حبسی انجق
لحق الله تعالی در ومولای محتاجینک خدمتنده بولنان حق غنی مطلق اولان الله تعالی نک حبسنده اولان
حقی اوزره مقدمدر واکر بر رجل مرتد اوزره عرض اسلامله استتابه اولنوب اول دخی قبول اسلامله اظهار
توبه ایلدکدنصکره بالدفعات ینه مرتد وینه تائب اولسه معاملهٔ مرقومه بیک کره تکرر ایلسه دخی ینه توبه سی
عند المسلمین قبول اولنور و قول ابراهیم النخعی دخی بویله در اما حضرت علی وعبدالله بن عمر رضی الله تعالی
عنهم دیرلر ایدی که اوچ کره ده توبه سی قبول اولنوب دورد نجی ردتنده البته قتل اولنور وقول مذکورده
دلیللری ظاهر نظم جلیلدرکه قال الله تعالی ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرا لم یکن الله
لیغفر لهم ولا لیهدیهم سبیلا یعنی علی التحقیق شول طائفه یهود که حضرت موسی علیه السلامه ایمان ایدوب
بعده عبادت عجل ایله کافر اولوب بعده حضرت موسی علیه السلام آنلره عودت ایلدکده ینه ایمان ایدوب
صکره حضرت عیسی علیه السلامی تکذیبله ینه کافر اولوب بعده حضرت محمد علیه الصلوة والسلامی
تکذیبله ازدیاد کفر ایده لر یاخود علی التحقیق شول کسنه لر که آنلردن ارتداد بالدفعات تکرر ایدوب بعده
کفر اوزره اصرار وطغیانده ازدیاد تمادی ایده لر الله تعالی حسب العادة العلیه مغفرتلرین و سبیل حقه
هدایتلرین مراد ایتجی اولمدی مترجم فقیر دیر که بو نظم کریمده مدعای مشروح اوزره دلالت جواب آیتدن
قطع نظر ایله تفسیر ثانی اوزره ظاهر وتفسیر اول اوزره غیر ظاهردر وبو مثللو محل احتمال اولان ادله حکم قتل اوزره
دلالتدن قاصره در انتهی و بر دلیللری دخی اولدر که مرتد مذکورک ظاهر حالی مستهزی اولوب توبه سنده صادق
اولدیغنی اظهار ایتمکله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لکن بزم مذهبمز اولان قول اول اوزره قل للذین کفروا ان ینتهوا
یغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتمالی ایله استدلال ایدرز یعنی یا محمد کافر اولان کسنه لر ایچون سن اخبار قیل که
اکر دخول اسلامله کفرلرندن منتهی اولورلرسه آنلر ایچون سبقت ایلین کفرلرینی بلری مغفرت اولنور وبر دلیلمز
دخی اولدر که مرتدک ضمیرینه وقوفمز ممکن اولمیوب انجق ما فی الضمیری تعبیر اساننددن متبین اوله جقدر
پس مرهٔ اولاده ما فی الضمیری نه وجهله معلوم اولور سه مرهٔ رابعه ده دخی اول وجهله مفهومدر بویله ایکن
احدهمانی ابطال واخرینی تصحیح انجق احد المتساوییني آخر اوزره ترجیحدر وآیت متقدمه ده قول ثانی
اوزره دخی دلالت یوقدر که آیت مذکوره ثم ازدادوا کفرا قول جلیلی ایله ختم اولنمغله عدم مغفرت وعدم
هدایت انجق ازدیاد کفر اوزره استقرارلرینه ترتیب اولنمشدر حال آنکه مرتد مرقوم قتلی مرتبه ده توبه قیلسه
ازدیاد کفر ایتمش اولمیوب انجق ازدیاد ایمان ایتمش اولور وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادی تکرر ایلدکده همان حال ردتنده علی الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زیرا ظاهر حالی مستهزی ایدوکنه دلیل ووقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی ظاهر اوزره بنا جائز اولمق
اصل اصیلدر مؤلف مصیب الاجتهاد جزاه الله تعالی جزاء حق الجهاد دیر که مرتد بعد الردة قتل اولنسون
اولنماسون عورتی انجق اوچ حیضله معتده اولور لکن سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما قولی اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتی دورت آی واون کون ایله معتده اولمق لازمدر لکن قول مذکور قول قوی دکلدر که
فرقتلری ردتله واقع اولوب واول فرقتک حکمی بعد الردة قتله متغیر اولمامغله حکم عدت دخی متغیر اولماز
نظیری اولدر که برکسنه حال صحتنده عورتی طلاق بائن ایله تطلیق قدنصکره اول کسنه فوت اولوب یاخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقى عدت وفاته منقلبه اولماز واكر مرتد قبل الردة ياخود بعدالردة هنوز داراسلامده
ايكن بركسنه نك مالنى غصب ياخود بركسنه يى قذف ايدوب بعده دارالحربه لحوق و بعده اسلامله رجوع
ايلسه البته صنع متقدمى ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعد اللحوق دارالحربده حادث اولق
بشقه در زيرا بوصورتده حربى اولور وحربى دارالحربده بومثللو جنايتى ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده
مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتى اهل دار اسلامدن اولوب على حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله
موجبى ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دارالحربه لاحق و يد امام اندن منقطع اولمغله اجراء
موجبى متعذر اولمشيدى پس بعد الرجوع يد امام اكا واصل اولدقده اجرايه مباشر اولور والله اعلم

باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الى هنا

يعنى مسلميندن مرتد ومعاهديندن ناقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحرير در
مؤلف كريم عامله الله تعالى بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهلى مرتد اولوب دارلرى دارالحرب اولدقدنصكره
مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه لر كركدر كه رجاللرين قتل ونسا وذراريلرين سبيله استملا ايده لر زيرا
حضرت صديق رضى الله تعالى عنه بنى حنيفه يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدى لكن مسلمين
استيلا ايلدكلرنده نسالرى اعلام حالله بزلر قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه لرز ديو بسط
مقال ايلسه لر بو بابده قول آنلرك قوللريدر كه اصل اولان اسلاملرى ايله استمساك واستدلال ايلمشلردر بوندنصكره
سبيلرى استحلال اولنميوب اولاد صغارلرى دخى كندو ومنزله لرينه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه
اولدقده والد مرتد اولسه دخى صغير انجق والده سنه اتباع وايصال قيلنور مكر ردتلرى اوزره مسلميندن اقامت
بينه اولنه واولبابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله در كه شهود ردت البته نساء مزبوره يى مرتده بيله جكلردر
وشهادت ذمى اوزرينه حجت اولمامقده مرتد مسلم كبيدر اكرچه بالنظر الى القياس اولبابده مسلميندن حصه مند
غنيمت اولنلرك شهادتلرى غير مقبوله در كه منفعت شاهدى متضمندر لكن بالنظر الى الاستحسان مقبوله در كه
غنيمده شركتلرى شركت عامه اولمغله قبول شهادته غير مانعه در وشهادت مزبوره نك نظائرى بو كتابدن
مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلر دخى مرتده اولمش ايديك لكن مسلمين بزه
ظفرياب اولمامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع ايتمشيديك ديو بسط مقال ايلسه لر بو بابده اسلام حادث دعا ايتملريله
قوللرى بلاحجة قبوله سزا كوريلمز نظيرى شول اهل حربدركه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بزلر قبل الاستيلا
قبول اسلام ايتمشيديك ديو ادعا ايده لر آنلرك بو قوللرى بلاحجة قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول
اسلام ايتمشلركبى اعتبار اولنوب بعدالاسر حادث اولان اسلاملرى مانع استرقاق اولماديغندن استرقاقلرى
جائز وسزاوار كوريلور پس مرتدات مزبوره دخى بويله در وعلى هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلى نقض عهده
اجترا ايلسه لر آنلره ده دخى مرتدين مزبورينك احكاملرى اجرا اولنور انجق نسالرى ذميه اولمغله نقض عهدلرى
اوزره شهادت اهل ذمت قبول واجراء وجبنه مشغول اولنور ومسئلهء مشروحة المآل اوزره شول اثر مروى ايله
استدلال اولنديكه علقمة بن علاثه وفى نسخة علافه نام كسنه خلافت صديق رضى الله تعالى عنه ده مرتد اولوب
اخذ اولندقده عورتى دخى اخذ اولنمشيدى عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدى ايسه بن واولادم
مرتد اولمامشلرز اول حينده حضرت صديق رضى الله عنه آنك قولنى قبول ايدوب ردتلرى اوزره شاهد دخى
بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيلرين تخليه برله لطفنى مبذول قيلدى لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه
فى الاصل مسلمه ايدوكلرى معلوم اولدقده معتبردر امامعلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلرى فىء مسلمين
قيلنورلر كه دارالحربده بولنمشلردر ودارالحربده بولنانلرك اصل اسلاملرى معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر
مكر نساء مرقومه ده سيماى مسلمات بولنه وبر باب مايكون اما نا ممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون
مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصل اصيلدر پس بو بابده دخى صدق نسا قاوب
برصبى بولنوب زوجى مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولماديغى معلوم اولمامغله صبى مرقومه ده
دعواى نسب ايدركسنه يوغيكن اول عورت بوصبى بنم اوغلمدر ديو دعوى ايلسه دعواسى حق اسلام
ولده تصديق اولنوب ولد مرقوم فىء مسلمينه ايفا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينى ايدوكى مقرر وامر دينده
رجل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتبردر لكن نسبلرى بينه ايله ثابت اولمدقجه بينلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فى الشهادة عليه

متبث اولماز و بومثللو ولد باب مواريث القتلى اثناسنده ذكر اولنان حميلدركه آنك حقنده حضرت عمر رضى الله عنه
قاضى شريح رحمه الله تعالى يه لايورث الحميل الا ببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه يى ايجاب وتحميل ايلمشدر
غاية الامر يد مسلمه ده بولنمق اسلامنى مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بوصبى بر مسلمه
عورتك اوغليدر بكا ايداع ايلمشدر ديوب قول آخر ازديادايلسه ينه صبى اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بوصبى
بو دارك اهلندن برعورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندو حرهء مسلمه ايكن فوت اولدى ديو بسط مقال ايلسه بو قولى
ولدك اسلام وحريتنى اخباره حمل اولنميوب همان ولد دارالحربده بولنمغله فىء مسلمينه ادخال اولنور بوندنصكره
مؤلف جليل قريبا بيان ايلديكمز اصل اصيل اوزره بناء مسائل ايدوب بو وجه اوزره تفصيل ايلديكه بر مشرك
داراسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنى ادعا ايلسه قول آنك قولى اولمغله اكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دارالحربده
بولنوب اولوجهله ادعا ايلسه بلاحجة قبول قولى سزا كوريلمز زيرا داراسلام دارامن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر
داخل امان اولوب دعواى ذمتى شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دارالحرب دارسبى واسترقاق اولمغله
آنده بولنان البته مباحدر مكر كه بينه ايله نفسى ايچون سبب امان وعصمتى اثبات وايضاح ايليه واكر بر دار ذمتك
اهلى نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن برطائفه بزلر نقض عهد
ايدنلرده داخل اولميوب عهديمز اوزره ثابتلر ايديك ديو ادعا ايلسه لر نظر اولنور اكر طائفهء مزبوره نك
اصل ذمتده دخوللرى معلوم ايسه قول آنلرك قوللرى قيلنمق مجزومدر كه معلوم الثبوت اولان اشياده
دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقا واستمراريدر بوصورتده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اولان كسنه لر
طائفهء مرقومه نك مسلمينله قتاللرى اوزره شهادت ايلسه لر سبب نقض عهدلرى ثابت اولوب اجراء موجبنه
مبادرت اولنور بوصورتده طائفهء مرقومه بزلرى محاربين قتال اوزره اكراه ايتمشلرايدى ديو دعوى ايلسه لر
قبوله سزا كوريلمز كه حجتله ظاهر اولان حكمى تغيير ايچون برمعناى خفى ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلرى اوزره
مسلميندن اقامت بينه يه اعتنا ايده لر بوصورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته برمله برابر مسلمينله قتال ايدرسز
ياخود سزى البته قتل ايده رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلرسه اوزرلرينه سبيل تعرض قالميوب جمله سى
احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبى اولمغله اكراهلرى ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلرى
قتاللرى افعال قبيحه ده مندرج ايسه ده نقض عهده دليل رضا اولمقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين
محاربين بونلره اول قول اكراهى هنوز بونلر كندو دارلرنده ايكن ديوب دارالحربده ديمشلرايدى و بونلر
اول اكراهله دارالحربه داخل اولدقلرنده اهل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدى ديو شهادته دركار
اولورلرسه بومثللو شهادتله اكراهلرى ثابت وآشكار اولماز كه بوشهادتده صكره دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر
واكر طائفهء مزبوره نك اصل ذمتده دخوللرى غير معلوم ايسه قوللرى قبول اولنميوب همان دارالحربده بولنملريله
فيئده ادخاللرى مجزومدر مكر اصل ذمتلرى اوزره اقامت بينه يه مسارعت ايده لر واكر مسلمين طائفهء مزبوره نك
صف مشركينده سل سيف ايتدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتاللرين كورمشلر ايكن بعدالاخذ بزلر
اول صنع اوزره مكرهين ايديك ديو ادعا ايلسه لر ينه قول آنلرك قوللرى قيلنمق هويدادر زيرا مسلمينك
كوردكلرى حالت نقض عهدلرينه دلالت ايلمز كه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانى ناقض اولمديغى كبى
معاهددن صادر اولدقده دخى معاهده سنه مناقض اولماز واكر طائفهء مزبوره بزلر دخى اكرچه مقدما نقض
عهد ايتمشلرايديك لكن قبل الاستيلا ينه نقض عهددن رجوع ايتمشلرايديك ديو دعوى ايلسه لر بلاحجة
قبول قوللرى سزا كوريلمز زيرا بوصورتده اصل ذمتلرى معلوم ايسه دخى زوالنى اقرار ايدوب صكره سببى
معلوم اولميان امر حادثى دعوايه ابتدار ايلمشلردر پس بلاحجة قبوله سزاوار اولماز واكر مسلمين نصارادن
برشخص مجهول الحالى داراسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دارالحربدن بربلده يى فتح ايدوب اول شخصى
آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنى اسير ايتمشلرايدى ياخود بو بلده يه تجارت ايچون كلمشيدم
ديو دعوى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادر كه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشلردر
كورمزمى سنكه مسلمين آنى داراسلامده كوردكلرى هنكامده اكا قصد تعرض ايدوب اول دخى دعواى
ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كذلك بوندن صكره آنى دارالحربده بولدقلرنده دخى بويله در
نكته سى اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعواى ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعدالاخذ
دخى بويله در وعلى هذا مسلمين اول شخصى داراسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكى شاهد بربونى

مطلب من وجد من المشركين فى دارالاسلام فادعى انه ذمى

داراسلامده کورمش ایدیك دیو شهادت ایلسه‌لر ینه اهل ذمتدن قبلنورکه ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کیبدر کذلك نصرانی مرقوم دعوای اسلام ایلسه جمیع صورده قول آنك قولی قیلمق التزام اولنور اکرچه اوزرنده سیمای مسلمین ظاهر ایسه قول آنك قولی ایدوکی امر باهردر اما اوزرنده سیمای اهل کفر اولوب اول دخی بنی اکراه ایتملریله بوهیئته کیرمش ایدم دیو اعتذار ایلسه ینه قول آنك قولی قیلمق سزاواردرکه داراسلامده بولنمق اعتبار یله اصل اسلامی یاخود اصل ذمتی آشکار اولمشیکن مجرد هیئت کفر ایله خلاف دعواسی بدیدار اولماز که قولی ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ایله دخی مدللدر زیرا انسان دین وطریقنده مخالفین اولان قوم ایچنده باقی اولدقچه کاهیجه آنلرك هیئتلرینه دخولله تحفظ وتوقی ایدر بناء علیه قول آنك قولی قبلنور واکر اهل حرب مسلمینله مصالحه یاخود قبول ذمتله معاهده ایلسه‌لر عهد مرقوم هم نفسلری وهم نساوذراریلری اوزره واقع اولورکه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتی قبوللری انجق کندو مسکنلرنده ساکن اولملریچوندر وسکنالری انجق نساوذراریلری ایله ممکن اولور لکن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدی نفسلری ایچون اخذ ایدوب نسالری ایچون اخذ ایتمدکلرینی مسلمینه بیان ایلسه‌لر نسالری فیء اسلامیان قیلنور مکرکه بعض نسانك دخی عهدده دخولی اعلان اولنه زیرا ظاهر حال ایله استدلال انجق خلافی ایله عدم تصریحده استعمال اولنور بناء علیه نسالری استرقاق اولنور اما صغار اولادلری بوبابده البته اخذ عهد ایدنلره تابعدرکه اوزرلرینه سبیل تعرض واقع اولماز واکر برحربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصکره مشرکین داریمزه استیلا ودار یمزی دارالحرب ایتدکارندنصکره مسلمین مشرکین اوزره استیلا ایدوب حربی مرقومی میان اهل حربده بولسه‌لر نظر اولنور اکر داریمزه استیلا ایلین اهل حرب اول حربی مستأمنك اهل داری ایسه‌لر اول مستأمن فیء مسلمین قیلنور زیرا کندویه موافقین اولان اهل حربله دارالحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ایلین امانیمز نهایتنه واصل اولشدر کورمزمیسنکه دارینه رجوع ایتمش اولسه البته امانیمز نهایتنه واصل اولور ایدی حال آنکه اهل داری داریمزه استیلا ایتمکله داریمز کندو داری منزلنه نازل اولمشدر واکر داریمزه استیلا ایلین اهل حرب اهل داری اولمیوب مثلا مستأمن مرقوم کفار رومدن ودار یمزه استیلا ایلین کفار ترکدن برقوم ثبه کار ایسه ینه نظر اولنور اکر قوم مرقومین اول مستأمنی اسر ایله ودار اسلامه خروجدن منع ایتمشلر ایسه علی حاله امان مسلمینده ابقا اولنوب مسلمین اکا ظفر بولدقلرنده ینه حریتی اوزره استبقا اولنور زیرا نهایت امان انجق مأمنه وصولله حاصل اولور ایکن هنوز مأمنه واصل اولمامشدر وهم ایچلرنده اسیر اولمغله آنی دار اسلامدن اسیر ودارلریله احراز ایتمش کبی اولدیلر وبو مثللو مواضعده مسلمین اول مستأمنه ظفر بولدقلرنده البته حریتی اوزره ابقا وخلافندن احتراز ایدرلر واکر قوم مرقومین آنی خروجدن منع ایتمیوب همان ایچلرنده اقامتی اختیار ایتمش ایسه بوصورتده نقض عهد مسلمینی اخبار ایتمش اولور زیرا دارالحربده اقامته راضی اولمشدر وحربینك دارالحربده اقامته رضاسی داراسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنی مقتضیدر کورمزمیسنکه مستأمن مزبور قوم مرقومینك ایچلرنده تزوج یاخود اشتراء مسکن ایدوب بعده اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولسه البته اول دارده بولنان مشرکین کبی اول دخی فیء مسلمینه مندفع قیلنور کذلك کفار رومدن داریمزده بولنان برمستأمن بلاد ترکه امان ترکله یاخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده امان مسلمین زائل اولور پس مانحن فیه دخی بویله‌در انجق بومسئله‌ده بلاد ترکه بالاختیار داخل اولمغله ترك آنی اسیر ایلسون ایلسون امان مسلمین زائل اولور اما مانحن فیه بشقه درکه ذکر اولندی واکر کفار رومدن برحربی مسلمینه التجا برله داراسلامه امانله دخول وتجارت ایدوب بعده بلاد ترکه کیدوب آندن دخی بعض امتعه ایله داراسلامه عودت وتجارت ایتمکی رجا ایلدکده مسلمین مساعده‌ء مرتجی ایلسه‌لر اول حربی داریمزده بولنوب بلاد ترکده بولنمادقچه امان مسلمینده واقع وبلاد ترکده ایکن داریمزه رجوع ایتمدکچه امان مسلمین آندن منقطعدرکه مسلمین اکا انجق دار اسلامده ایکن امان ویروب بلاد ترکده ایکن ویرمدکلری ظاهر وساطعدر مکر مسلمین اکا سن داریمزه دخول ایتدکده بلاد ترکدن داریمزه بعده کندو داریکه عودت ایدنجیه‌دك آمنسین دیو تصریح ایتمش اوله‌لرکه بوقوللری بلاد ترکده ایکن دخی اکا اعطاء امانده ظاهر وصریحدر بوصورتده بلاد ترکده ایکن مسلمین اکا نبذ عهد ایلسه‌لر البته نبذلری باطل واول حربی کندو بلادینه عودت ایدنجیه‌دك حکم امانده داخلدر زیرا نبذ مرقوم اول حربینك ینه مستأمن بولندیغی دارده نمایان اولمغله نبذ مرقوم داراسلامده ایکن واقع اولان نبذ ایله یکساندر وبالدفعات بیان وتصریح اولنمشدرکه مستأمنی مأمنه

ابلاغله حالت اصلیه سنه اعاده ایتمدکچه نبذ عهدی صحیح اولماز والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

* باب اسر العبد وغیره ثم یرجع الی مولاه اولا یرجع *

مطلب لاشفعة للوارث بعد موت الشفیع

یعنی عبد وفرس وناقه واراضی مثللو نسنه‌لردن اسرا عدایه کرفتار اولدقدنصکره مالك قدیمنه رجوعی ممکن اولوب اولمیانلری تفصیلده باب بلاغت رفتاردر مؤلف دانا زادالله تعالی احسانه الیه آنا فآنا دیرکه برعبد دار الحربده اسیر ایکن مولاسی دار اسلامده فوت اولدقدنصکره عبد غنیمتده ظاهر اولسه ورثهٔ مولاسی آنی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولورلر زیرا اخذ مزبور اول عبدی بطریق الفداء ملك قدیمه اعاده‌دن عبارت اولمغله عبد جانی‌یی جنایتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده قائملردر اما حکم شفعه بشقه‌درکه بعد وفات الشفیع ورثه‌سی مقام شفیعه قائم اولمیوب شفعه ایله حق اخذه نائل اولمازلر که شفعه ایله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ایکن جوار مورث موتی ایله زائل اولدقدنصکره وارثك جوار حادثی حق اخذه موصل اولماز اما مانحن فیهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القدیم اولوب ملك قدیم موت مورثله متغیر اولمامغله ملك قدیم ید مورثده قائم ایکن ورثه‌سی آنده اکا خلف اولدقلری کبی ملك قدیم اوزره ثابت اولان حقده دخی خلف اوله جقلری متقرردر لکن صورت مزبوره‌ده بعد القسمة بعض ورثه قیمتله اخذه طالب وبعضیلری اخذ مزبوردن هارب اولسه‌لر آنلر ایچون بعض قیمتله عبدك بعض اجزاسنی اخذه رخصت اولمیوب همان تمام قیمتله تمام عبدی اخذ یاخود بالکلیه ید غانمده ترك ایتملك واجبدر زیرا ورثه بو اخذ ایله عبدی میتك ملك قدیمنه اعاده ایده جکلردر حتی عبد اوزره دین قدیم ظاهر اولدقده اول دین ایچون بیع اولنه جقدر ومیت بالنفس حیاتنده ایکن عبدك بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ید غانمده ترکه قادر اولمدیغی کبی بعد الموت ورثه‌سی دخی مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب اولدقده بعض آخرین تمام قیمتله اخذینه طالب اولسه‌لر بووجه اوزره اخذلری جائز ومناسب کورنیلور انجق عبد بو اخذ ایله میتك ملك قدیمنه راجع وبین جمیع الورثه موقع میراثده واقع اولمغله ورثه‌دن اداء قیمت ایدنلر امتناع ایدنلرك قیمت نصیبلرنده متبرع اولورلرکه اوزرلرینه خواه ناخواه الزام دین ایتملری ممتنعدر وحکم مذکور جنایتدن فدای عبدك نظیریدر کذلك صورت مفروضه‌ده موصی له بالثلث بولنسه اولدخی حکم ورثه‌ده داخلدرکه حق وصیتله ترکه‌دن شریك ورثه اولمغله حکم فداده احد الورثه منزلنه نازلدر ومسئلهٔ مزبوره‌ده وصی وموصی له ووارثدن فنقیسی حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامهٔ ورثه غائب اولسه‌لر دخی اخذه قادراولورکه اخذی میتك ملك قدیمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنایتدن فدامسئله‌سی کبی بومسئله‌ده دخی طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهردر لکن مذکورینده‌ن انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنه دوشن غانم دخی هم وصیتی وهم عبد اول میتك ملکی ایدوکنی انکار ایتمکله اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بینه‌سی قبوله سزاوار کوریلورکه موصی له ترکه‌ده شریك ورثه اولمغله احدالورثه کبی طرف میتدن خصم اوله‌جغی بدیداردر بوصورتده موصی له عبدی جمیع قیمتله ید غانمدن اخذ ایلدکده قاضی ثلث عبدی اکا اعطا وثلثینی ورثه کلوب اخذ ایدنجیه‌دك حبس وابقا ایدر بوندنصکره ورثه حاضر اولوب موصی له ایچون وصیت میتی انکار ایله نزاع ایدرلرسه کرکدرکه قاضی انکارلرین استماع ایلمیه زیرا عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم اثبات وصیتده طرف ورثه‌دن موصی له ایچون خصم قوی اولمغله آنك اوزرینه اثبات وصیت همان ورثه اوزره اثباتله متساویدر اما مسئلهٔ مزبوره‌ده حاضر بولنان انجق غرماء میتدن برغریمی اولسه عبد کندو سهمنده واقع اولان غانمله خصومتی تصحیح وتسلیم اولنمازکه غریم البته ذمت میتده اثبات دینه محتاجدر وغانم مزبور اثبات دینده طرف میتدن خصم اولمیه جغی بی‌لجاجدر اما موصی له وارث کبی نفسی ایچون عبدده حق اخذینی اثباته قادر اولمغله غانم آنکله طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهردر واکر غانم مرقوم اول مدعی غریم میت ایدوکنی اقرار ایدرسه قاضی عبدی قیمتیله اکا اعطا ایله امره اجتسار ایده‌مزکه اقرار مزبور ایله ذمت میتده دین مطلوب ثابت اولمیه جغی آشکاردر لکن اول حینده وارث یاخود وصی دخی حاضر بولنوب آنلر فدادن امتناع ایتمکله غریم مرقوم فدایه عازم اولسه قاضی میت اوزره اثبات دین ایچون آنلری غریمه خصم قیلق لازمدرکه آنلر میت اوزره بینه ایله اثبات دینده مقام میته قائملردر وبعد الاثبات غریم دیلرسه عبدی قیمتله فدا ایدوب بعده بیع ایتدرمکله دینی استیفا ایدر بوصورتده حاضر بولنان انجق وصی اولوب اول دخی دین میتی اقرار ایلسه اقراری نفع غریمه مدار اولمیوب ینه دینی اوزره طلب بینه‌ده اصرار اولنور ووصی اقرار

مطلب لایخرج الوصی باقرار الدین عن خصومة الغریم

دين ايتمكله خصومت غريمدن خارج اولماز كه وصينك مقام ميتده قيامى انجق نظر ميته راجع اولان امورده
اولوب ميت اوزره اقرار دين ايسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حكم اجنبيده مندرج اولور پس اقرارى
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غير حاصل منزلنه نازل قيلنور لكن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخى دينى اقرار ايدرسه اقرارى ايله كندو نصيبنده دينى ثابت اولمغله غريم ايچون اقامت بينه يه حاجت
قالميوب همان ديلرسه قيمتله فداى عبده ابتدار ايدر وبعد الفداء قاضى سائر ورثه كلوب اقرار ياخود انكار
ايدنجيه دك عبددن حصه لرين ابقا وحصهٔ وارث مقرى دين غريم ايچون بيعله قضا ايدركه اقرارى كندو
حقنده حجت اولوب اقرار يله حصه سنده ثابت اولان دين همان بينه ايله ثابت كبى اولديغى هويدادر واكر
حاضر بولنان انجق موصى له بالثلث اولوب عبد كندو سهمنده واقع اولان غانم دخى وصيتى مقر اولورسه
موصى لهك فدايه قدرتى متقرر اولوركه حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبينه حكمنده ايدوكى ظاهردر
بوندنصكره ورثه كلوب وصيتى انكار ايدرلرسه قول قوللرى ايدوكى آشكار اولمغله همان ثلث فدايى موصى لهه
ادادن صكره اخذ عبده دركار اولورلركه موصى لهك اداء فداسى مقدار ثلثده انجق كندو ملكنى فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اولميوب ثلثينده انجق ملك ورثه يى فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصى له تمام عبده ادعاء وصيت ايتمش اولسه ورثه ديلرلرسه تمام فدايى اكا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ايدرلر كه دعواسى اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اكا وصيت
قيلنمغله اداء فداسى تمام عبده ملك نفسنى فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هيچ نسنه ده متبرع اولمامشدر
واكر وارث ياخود موصى له انجق قبل القسمة حاضر اولمش ايسه وارث عبدده ملك ميت اوزره وموصى له
آندن بشقه وصيت اوزره اقامت بينه ايتمدكجه اخذ عبده قادر اولماز كه عبدده حق عامهٔ مسلمين ظاهر اولمغله
بلاحجة عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهردر وبعد البينة بلاشىء اخذ اولنوب مورثك ملك قديمنه رجوع
ايتمكله آنده حكم ميراث ووصيتى اجرايه شروع اولنور واكر عبد مزبور برغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مريض ايكن عبدى اول غانمه تسليم ايدوب دعواى استرداده متناهز اولمسه اول غانم وارثى اولسون
اجنبى اولسون وتسليمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دين محيطى بولنسون بولنماسون تسليمى جائز
كوريلور كذلك اول عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه يه تسليم ايلسه ينه تسليمى تجويز وتتميم اولنور زيرا
مأسور منه بو تسليمله غانم ومشترى يه برشيئى تمليك ايتميوب انجق مال اولميوب وماله اعتياضى قطعا جائز
اولميان حق طلبنى مبطل اولمغله بو بابده محاباتى غير باطلدر بناء عليه تسليم مزبورى تسليم شفعه منزلنده نازل
ومريضك بعض اسبابله تسليم شفعه سى على الاطلاق حكم صحتده داخل اولديغى كبى بو دخى داخلدر
كذلك مأسور منه اول عبدى غانم يا مشتريدن بيع مستقبل ايله طالب شرا اولسه ينه حكم سابق اجرا اولنوركه
طلب مزبورى تسليمنه دليل اولمغله مسئلهٔ شفعه كبى بونده دخى دليل تسليم صريح تسليم منزلنه تنزيل اولنور
سؤال اولنورسه كه سز قريبا ديديكز كه عبد مزبورى قيمتله اخذ ايلمك جنايتدن فداسى مقامنه قائمدر
ومعناى مزبور مريضدن وارثى اولان غانم يا مشترى حقنده عدم صحت تسليمى مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتى وارثه سالم قيلمماز جوابده ديرزكه محاباتك عدم سلامتى انجق مورث تصرفى ايله وارثنه تمليك مال
ايلدكده ظاهر اولور بو بابده ايسه عبدى وارثنه تمليك ايتميوب وارث عبده شرا ياخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسليمى باهر اولور نظيرى كفالت بالنفسدن ابرا ودم عمددن عفودركه بونلر مريضدن
اجنبى ايله صحيح اولديغى كبى وارثى ايله دخى تصحيح اولنور توضيحى اولدركه كرك عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم وكرك اعدادن مشترى ايچون عبدى اعتاق وتدبير ايله حق اخذينى اسقاط ايلمك ممكن واسقاطى
ضمان شيئى غير متضمندر بوجهتله منبيندركه حق اخذى حق ضعيف وهيندر واسقاطى تصرف ذى اليد ايله
اولوب ياخود تصرف مريضله اولمق بينلرنده فارق بولنماديغى متعيندر واكر عبد مأسورك مولاسى فوت اولوب
وارثى دخى بولنماسه ميراثى جماعت مسلمينه مترتب اولوب امام اول بابده جملهدن نائب قيلنور بو صورتده
امام قبل القسمة واقف احوال اولورسه همان عبدى مجانا اخذ وبيت الماله ايصال ايدر اما بعد القسمة
واقف احوال اولورسه ديلرسه بيت المال ايچون قيمتله اخذ وديلرسه ترك واهمال ايدر اما امام عبدك قيمتى
بيك درهم ايكن اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلين كسنه نك يدنده ظفرياب اولسه آنى ثمن مزبور ايله اخذ
ايلمك اولى دركه آنده نفع مسلمين بى ارتيابدر لكن صاحب سهمك يدنده بولندقده حق اخذى انجق قيمتله

حاصل

حاصل وآنده مسلمينه منفعت ظاهره غير واصل ايكن حق دخى عين عبدده اولميوب انجق ماليتنده اولمغله
اولى اولان اخذينه مشتغل اولمامقدر مكركه اخذنده بعض وجهله نفع مسلمين متحصل اوله مؤلف مصبب
لازال يصيبه من الثواب خير نصيب ديركه مأسور منه عبدينه اعدادن اشترا ايلين كسنه نك يدنده ظفر
بولمشيكن برنيجه زمان طلب ايتميوب صكره ثمنله طلبه مباشر اولسه ينه اخذه قادر اولور اما شفعه بشقهدركه
شفيع بيعه واقف اولدقدنصكره طلبده استعجال ايلمسه شفعه سنى ابطال ايدر زيرا شفيعك سكوتى مشتريدن
ضررى دفع ايچون تسليم شفعهدن معدود اولوركه شفيع شفعه ايله اخذ ايدوب مشترينك تصرفنى نقضه
قادر اولمغله سكوتى تسليم شفعه قيلنمدقده ملك مشترى معطل ومشترى اوزره باب تصرف مسدود اولور
ومعناى معهود ما نحن فيهده غير موجوددر كه مأسور منه عبدى يد ذى اليددن اخذه اقدام ايلدكده
تصرفاتندن برشيئى نقض واعدام ايده مز كورمزميسنكه عبدينى مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض
وابطال ايده مز بناء عليه سكوتى منزلهٔ تسليمده انزال اولنماز واكر عبد مأسور برصبى صغيرك ملكى اولوب
قيمتى بيك درهم ايكن بركسنه آنى اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلدكده صبينك باباسى ياخود وصيسى صبينك
عبدده بولنان حقنى اهمال ومشترى ايچون تسليمه اجترا ايلسه قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله عليهما
اوزره تسليمى تجويز وتكميل اولنوب قول محمد وزفر رحمة الله عليهما اوزره تسليمى ابطال وتعطيل اولنور
واختلاف مذكور مسئلهٔ شفعهده اختلافلرى اوزره قياسله واقع اولمشدركه كرك ما نحن فيهده وكرك تسليم
شفعهٔ صغيرده ملك صغيردن هيچ نسنه خارج وضايع دكلدر لكن مشترى مزبور قيمتى بشيوز درهم ايكن بيك
درهمه اشترا ايتمش اولدقده اب ووصيسى آنى صبى ايچون بيك درهمله اشترايه طالب اولسه بو اشترا همان
بشيوز درهمه مساوى اولان عبدى صبى ايچون بيك درهمله اشتراء جديد منزلنده اولوب صبى اوزره غبن
شديدى جالب اولمغله قطعا جائز ومناسب كوريلمز غاية الامر اشتراء جديدده اب ووصى كندو نفسى ايچون
مشترى قيلنوب ما نحن فيهده نفسى ايچون دخى مشترى قيلنمامغله عقد شرالرى بالكليه باطل اولوركه بو اشترا
انجق عبدى ملك قديمه اعادهدن عبارت اولوب ملك قديم انجق صبينك اولوب اب ووصى آنده قطعا
مداخل اولمدقلرندن مشترى مزبورك رضاسى حاصل اولمدقجه نفسى ايچون دخى اخذه واصل اوله مز
واكر مشركين اراضى مسلميندن برارض اوزره استيلا برله دار الحرب ايتدكلرندن صكره مسلمين مجددا اول ارض اوزره
استيلا ايلسهلر مالك قديمى قبل القسمة حاضر اولدقده بلاشىء وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه
قيمتيله اخذ واستعلا ايدركه ارض دخى اموال سائره كبى مال مسلم ايدوكى بى مرادر لكن حضور مالك قديم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قيلدقدن صكره ظاهر اولسه بناسى استهلاك ارض اولمغله
بردخى اخذينه قادر اوله مزكه اخذ ايچون ذى اليدك تصرفات سائره سنى نقضه مقتدر اولمديغى كبى نقض
بناسنه دخى مقتدر اوله مز اما حكم شفيع بشقهدر نظيرى شول موهوب لهدركه ارض موهوبهده احداث بنا
ايلدكدن صكره واهب قصد رجوع ايليه اول بابده بناسى استهلاك اولمغله حق واهبده كرك رجوع وكرك نقض
بنا مشروع اولمديغى كبى ما نحن فيهده دخى مشروع اولماز حتى مشترى شراء فاسد ايله اشترا ايلديكى ارض اوزره
بنا قيلدقدن صكره بايعك حق استردادى باطل اولديغنه امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه قائل اولمشدر
واول بابده حق بايع ما نحن فيهده حق مالك قديمدن اوجب واقوى ايكن ما نحن فيهده حق استردادى باطل اولمق
بطريق الاولى در لكن صورت مزبورهده قاضى مالك قديم ايچون لاجل البنا اخذ ارضله قضا ايتمشيكن
بانى بناسنى هدمله ارضى حالت اصليهسنه ارجاع ايلسه بو صورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبهدن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولديغى كبى بونده دخى
مالك قديمك فدا ايله اخذى مشروع اولور كذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ايتمش
اولسهلر ينه جواب مسئله تفصيل مشروح اوزره ابتنا اولنور زيرا مالك قديمك حق اخذى انجق مملوكنده
ثابت اولوب بناء حادث هيچ مملوكى اولمديغندن آنده حق اخذى غير متقرر ومملوكى اولان ارضى دخى بدون البنا
اخذى متعذردر اما صاحب السهم بناسنى هدم ايدرسه مانع اخذى زائل اولمغله ارضى قيمتله اخذه قدرت
حاصل اولور واكر ارض مرقومه حين استيلاء مشركينده مبنيه اولوب صكره مسلميندن بركسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قديمى ايچون يوم قسمتده معتبر اولان قيمتيله اخذ ايلمك واسع كوريلور زيرا فى الاصل اكا
بناسيله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ايله ملك قديمنه اعاده يه متملك اولور واكر ارض مزبورهده

مطلب سلم الوصى شفعة الصغير

مطلب اشترى الارض بالشراء الفاسد ثم بنى عليها

صاحب السهم ازدياد بنـا ايتيوب انجق آنى مساكين ايچون وقف ياخود مسلمين ايچون خان يامقـبره قيلوب
ياخود مسلمين ايچون مسجد قيلوب ايچنده مسلمين اداء صلوة ايتشلر اولسـه مالك قديمى آنى اخذه قادر اولماز كه
تصرف مرقومله ملك عباددن عتق وتحررى ظاهر اولوب بطريق القيـاس شول عبـد مأسورك حكمينه الحاق
ايلمشدر كه غنيمتده ظاهر اولدقدنصكره بعد القسمة آنى صاحب السهم اعتاق ايليه نكتـه‌سى اولدر كه مالك قديم
انجق تصرف ذى اليدى نقض ايتميه‌رك اخذه قادر در حال آنكه بو مسـئله‌لرده نقض تصرف ايتمد بجه قيمتـله
اخذى متعذر ردر كه كرك عبـد مرقوم وكرك ارض مرقومه كسنه‌نك ملكنده داخل او لمامغـله مالكندن قيمتله
اخذى ممكن او لمديغى متقرردر و مسـئلهٔ مزبوره ذكر او لنـان تحقيقله مسـئلهٔ شفيعدن تفريق اولنور كه

مطلب بنقض الشفيع الوقف اذا وقف المشترى

شفيع نقض تصرف مشترى يه قادر او لمغـله نقض ايدوب عقـارى ملك قديمه راجع قيلدقده مالك قديمدن
شفعه ايله اخذى جائز و واسع كوريلور لكن ما نحن فيهده دخى اطراف مسجـد خراب اولوب اصحابى موضع
آخره انتقال ايلدكده اصل محمد رحمه الله تعالى اوزره ينه ملك واقفه رجوع واتصال ايتمكله مانع زائل اولديغندن
مالك قديمى ديلرسه قيمتيله آندن اخذ واستحصال ايدركذلك مأسور اولان برفرس اولوب صكره غنيمتده و قوعله
تقسيمدنصكره صاحب السهم آنى فى سبيل الله وقف ايدوب بعده مالك قديمى حاضر اولسه ينه اخذينه قادر اولماز

مطلب الاختلاف فى وقف المنقول

وقول مذكور قول محمـد رحمه الله تعالى دركه اول امام مرحمت آميزهم عقـارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفى تجويز ايلمشدر اما عنـد ابى حنيفة رضى الله تعـالى عنه صور مذكوره‌ده وقفه حكم لزوم تعلق
ايتميوب عـين موقوفه ملك مالكندن خارج اولمـامغله مالك قديمى آنلرى اخذ ايله مبتهج اولور انجق مسجد
قيلدقده اكا حكم لزوم تعلق ايتمكله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز كه نقض تصرف نافـذه مقتدر اولماز
بناء عليه مجانا اخذده نفعى ظاهر ايكن نقض قيمتـه غير قادردر كذلك صاحب السهم ثمن غالى ايله بيع ايلدكده
بيعى نقض ايدوب قيمتـله اخذده نفعى ظـاهر ايكن ينه نقض بيعه قادر اولميوب انجق بعـد البيع ينه ملكدن
ملكه محتمل النقل اولديغنـدن حق اخذى باقى اولمغـله مشتريدن انجق ثمن غالى ايله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقه‌دنصكره ارض مرقومه كرك عوضله وكرك بلاعوض محل تمليك اولمقـندن خارج اولمغله مجددا
محل تمليك وتملك اولمغـله عودت ايتمد بجه اخذينه كسب رخصت ايده مز نظـيرى شول عبـد مأسور دركه
غنيمتده وقوعله تقسيمدنصكره صاحب السهم آنده عقـد كتابت ايليه مالك قديمى حال كتابتنده اخذينه
رخصت بوليوب انجق بدل كتابتـدن عجز ايله مانع اخذى زائل اولدقده قيمتـله اخذينه كسب قدرت ايدر
كذلك صاحب السهم اول عبـدى بركسنه‌يه مقـابلهٔ دينده رهن ايلدكده مرتهنك مرهونه حق لازمى متعلق
اولمغـله راهن آنى فك ايتمدكجه مالك قديمى اخذينه مستحق اوله‌مز و بعـد الفك مانع اخذى زائل اولدقده
ديلرسه قيمتـله اخذه ملتحق اوالور لكن مالك قديمى مالنـدن دينى ادادن صكره عبدى قيمتله اخذه طلبكار
اولورسه اوليـابده مرتهنه كمال حق واصل اولمغله راهن اكا تسليم عبد اوزره اجبـار ايدر انجق مالك قديم اداء
دينده مجبور و محتاج اوليوب عبدينى بعـد فك الرهن اخذ ايلمك ممكن ايكن اداء دينه استعجـال ايتمش اولمغله
اداده متطوع قيلنوب راهن اوزره آندن برشيئله رجوعـه مجـال بوله مز لكن صاحب السهم اول عبـدى

مطلب الاعـذار فى نقض الاجاره

بركسنه‌يه مدت معلومه‌ده ايجـار وقبض اجرت ايلدكدنصكره مالك قديمى حاضر اولسه نقض اجاره بر له قيمتله
اخذه قادر اولور كه اجاره بعض اعـذار ايله منتقض ومالك قديمك اخذ ده ثابت اولان حق تصرفات سائره‌يى
نقض ايتمزسه‌ده اجاره‌ده عذر ناقضدر نظيرى شول فساد بيع ايچون استرداد مبيعده ثابت اولان حق بايعدر كه
سـائر تصرفاتى نقض ايتمز ايكن نقض اجاره‌ده عذر نافعـدر كذلك عيبله رد ده ثابت اولان حق مشتريدر كه

مطلب بمنع الاستبدال فى الوقف

تصرفات سائره‌ده جارى دكل ايكن نقض اجاره‌ده عذر جاريدر واكر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آنى حج ياخود عمره ايچون بدنه قيلمغله تقليد واشعـار ياخود اضحيه ايچون تعيين واحضار ايلدكدنصكره مالك
قديمى ظـاهر اولسه بو بابده قيمتـله اخذه قادر اولور كه بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمـامشدر كورمزميسنكه آنى بيعه شروع ايلسه بيعى مشروعـدر اما سبقت ايلين مسئلهٔ وقف بشقه‌دركه
آنده ملكى زائل وبيعى باطلدر وقول مذكور ايله متبين اولمشدر كه وقفده اضحيه و بدنه‌يه قياسله تجويز استبدال
ايدنلرك خطاسى ظـاهر و بيندر وناقهٔ مزبوره‌يى مالك قديمى قيمتـله اخذ واسترداد ايلدكده صاحب السهم
دخى اول قيمتله بدنهٔ اخرى آلوب مكان اولى‌يه وضع وايراد ايدر كه آنك حقـنده قيمت آنده ايجـاب حق الله
قيلديغى ناقـه‌دن عوض وحكم عوض حكم معوضدر واكر مأسور اولان برعبـد اولوب آنى بركسنه اعدادن

قيمتندن اقل ياخود اكثر ايله اشتراد نصكره حـين وفاتنده آنى برشخصه وصيت قيلش اولسه مالك قديمى آنى
موصى لهدن قيمتـله اخذه رخصت و يريلور زيرا وصيت مزبوره بعد الوفاة عـين عبدى تبرع ايدوكى بى التباس

مطلب للوارث ان يرد ما اشتراه المورث

اولمغله حال حياتنده هـبهٔ عبد ايله تبرعى اوزره قياس اولنوب آنده مالك قديمى موهوب لهدن قيمتيله اخـذه
قادر اولديغى كبى بونده دخى مقتدر اولور اما بعـد الاشترا كسنه‌يه وصيت ايتميوب ملكنده ايكن وفاتى ظاهر
اولسه مالك قديمى آنك اشترا قيلديغى ثمنـله وارثندن اخذه قادر اولور زيرا وراثت عـين خلافت اولمغـله
موروثده ملك وارث همـان ملك مورثدر حتى وارث مبيعى بايع مورث اوزره عيبـله رده قادر و مشتراى مورثده
مورث كبى مغرو ر قيلنـه جغى ظاهردر پس مالك قديمى مورثدن ثمنـله اخذ ايلديكى كبى وارثدن دخى اخذه
مقتدردر اما موصى له اول عينه انجـق سبب جـديد ايله مالك اولوب ملك موصى ايله متملك دكلدر حتى بايع
موصى اوزره عيبله رده غـير قادر ومشتراى موصيده مغرور قيلنه جغى متعذر در مؤلف دقيق الاعتبار اقرالله
تعالى عينه فى دار القرار ديركه اكر اول ميت رقبهٔ عبدى وصيت ايتميوب انجق خدمتنى ياخود غلهٔ كسبنى وصيت
ايتمش اولسه اوليـابده مالك قديم ايچون عبدى كرك ثمن وكرك قيمـتله اخذه رخصت يوقدر زيرا موصى لهك
آنده حق لازمى متحققدر حتى وارث اول عبدى بيعه واول حقى ابطـاله قادر وملتحق اوله‌مز پس مالك قديمى
آنى وارثدن اخذه قادر اولمـاز كه آنده حق موصى له متقرردر وموصى لهدن اخذه دخى مالك اولماز كه بدل ايله
حق اخذى انجق مالك عينك يدندن ممكن ايكن موصى له عين عبده غـير متملكدر اما صورت سابقه بشقه‌دركه
آنده موصى له عـين عبده مالك اولمغله مالك قديمى قيمتيله اخذه متملكدر اما خدمت ياخود غـله ايله موصى له
فوت اولدقده وارثدن ثمنـله اخذه قادر اولوركه مانع اخذ اولان حق موصى له موتله باطـل اولمغله حق مالك
قديم ظاهر اولمشدر ينـه مؤلف دقيق الاقوال بعده الله تعـالى عن جميع الاهوال فى جميع الاحوال ديركه عبد
مأسور ايكى كسنه بينلرنده مشترك اولوب غنيمـتده وقوعله تقسيمدنصكره احدهما حاضر وآخر غـير حاضر
اولسه حاضر بولنـان صاحب السهمدن نصفنى نصف قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا اخذى انجق ملك قديمله
حاصل وهر برى نصف عبـده مالكدر وحكم كل اجزاده اعتبار اولنمـق اعتبار صحيح المسالكدر واكر ايكيسى
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقـايه راغب اولسه طالب اخذ ايچون
نصفنى نصف قيمتله اخذى جائز ومنـاسب كوريلور زيرا هر برينك كندو حصه‌سنده رأيى معتـبر ايكن طالب
اخذ خيار شريكنى ابطاله مالك اولمديغى كبى اول دخى بونك اختيـارينى ابطاله متملك اوله مز كذلك اوليابده
صاحب السهم سزبكا ضرر تبعيض ملكى الحاقـله عبديمى اوزر عـه افساد ايده يو رسز پس تمـاما اخذ
ايدرسز ياخود تماما يد مده ابقا ايدرسز ديو نزاع ايلسه اول دخى استماع اولنماز كه مالك قديمدن دفع ضرر الزم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء عليه مالك قديم آنك يدندن خواه ناخواه اخذ ايلمك بى اشتباهدر اما
مالك قديم شخص واحد ايكن فوت اولوب ايكى اوغلنى ترك ايلدكده حكم مسئله بشقه دركه آنده احد الابنين
ايچون صـاحب السهمك رضا سى بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنمـاز زيرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقـامنه قائملردر ومورث حال حياتنده عبدك بعض اجزاسنى اخذ وبعض اجزاسنى ترك ه مالك اولميوب
بلكه جميعـا اخذى ياخود جميعـا ترك وتسليمى لازم اولمقـله ورثه سنه دخى لازم اولور سؤال اولنورسه كه
تقدير مشروح اوزره مورث حيـاتده ايكن نصف عبدى ترك وتسليم ايدوب نصف باقيدن سـاكت اولدقده
حقنده تسليم تمامى ثابت اولمق اقتضا ايدر كه احد الوارثين كندو حصه سنى ترك وتسليم ايلدكده حكم تسليم
حق آخر ده دخى ظاهر اولوب بر دخى تمام عبدى اخذه قادر اولميه‌ل جوابده ديرزكه بلى حكم مسئلتين متحد
انجق حق مورثده وجه تسليم متعدد در زيرا مورث نصف عبـدى تسليم ونصف آخرينى نصف قيمـتله
اخذه طـالب اولورسه بو قولى هيچ تسليمدن عد اولنمايوب ينه تمام عبدى اخذه قادر اولور اما نصفى تسليم
ونصف آخردن سكوت ايدرسه مسئلهٔ شفعه كبى مورث تسليم تمامه مالك اولديغندن حقنده تسليم بعض همان
تسليم كل قيلنمغله بر دخى اخذ تمامه مقتدر اولماز لكن احد الوارثين حق آخرده مالك تسليم اولمـاديغندن
احدهمانك تسليمى انجق مورثك تسليم نصف وطلب نصف آخرى حكمنده داخل وحكم تسليمى باطل اولمغله
صكره دن اخذ تمامده توافق ايتدكلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واكر مشركين بر بلده اوزره استيلا ايدوب
صكره مسلمين يدلرندن انتزاعله استعـلا بر له بين الغـانمين تقسيم اولندقده اول بلده دن برخانه برغانمك سهمنه
تسهيم اولنوب اول غانم اول خانه نك بعض ابنيه سنى هدم ايلدكدن صكره مالك قديمى ظـاهر اولسه بو صورتده

مطلب حکم الشفعة اذا هدم المشتری البناء

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمز میسنکه قبل الهدم حاضر اوایدی البته عرصه و بناسنی تماما
اخذه قادر اوا ور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاك
ایتمش اولسه ینه فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در که شفیع انجق
مشتری بنانی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقاض بنا منقولاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرا یه نازلدر که شفیع من اول الامر ثمنله تملك مأخوذ ینه
نائل اوله جقدر و بنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط اولماز قبلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولمامغله قیمت اصلدن برشیئ اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقامنده بر ارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخل وثمری تماما اخذه
قادر اولور کذلك صاحب السهم ثمری اکل یابیع ایتمش یاخود نخلی قلع یاقلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بولنسه
ینه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله ذوات وصفله آندن
برشیئك سقوطنی روا کورملز انجق نخل وثمر بعینه یدغانمده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب و یدمشتریده

مطلب الشفعة تختص بالعقار دون المنقول

قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور امامسئلهٔ شفیع بشقه در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدجه تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه
بزدخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تماما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق نشار ملا الله تعالی قبره من الانوار دیر که برکسنه برعبدی اشترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ و برغانمك سهمنده تسهیم ایتدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کوریلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکتده سی اولدر که مبیع قبل القبض
ضمان ملك بایعده درکه هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتمامشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولنمدیغندندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتله اخذندن نکول ایدرسه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله
اخذ وقبول ایدر که اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کوریلور
وبعد الاخذ مبیع مشتری یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنه شروع ایلسه بو دعواسی مسموع کوریلمز زیرا ابتداء امرده عبدی قیمتله
اخذدن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالنی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استرداده طالب وماثل اوله ینه دیر که عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیرینی
ترك وا کا برکسنه یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بو مسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسنی مستلزم اولور و اولبابده طرف
مالك قدیمدن وکیل اخذ اولان کسنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

عهدهٔ اداسی متجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزلنه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهده دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبریدر امامسئلهٔ شفعه بشقه در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو ماللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمته ضامن اولدقده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغله مال صغیرده صحت رجوعی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قیمته
ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مز که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیانجه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کوریلور
مکر که اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدن صکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی مالا کلام مدر و بو صورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیرا وصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتیله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنایت ایتمکله وصی مال صغیردن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحده مجتمع اولمشلردر ینه دیر که مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلیوب انجق حکمی
قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیرلردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطالبهٔ دینله تقاضا ایتمیوب اولبابده قاضی دخی عبدی ینه صاحب السهمه رد وقیمتی
صغیره رد ایله قضا ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایلیوب حکم قاضی انجق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قیلمغه مانع در امامسئلهٔ
متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب بنه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقق اولور زیرا بو تصرفی نظر
صغیری غیر مشتملدر که قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسزبن دخی عبدی دینلریکز ایچون بیع ایده رم والا عبدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعین اولور بو صورتده غرما فدادن مقدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر اللصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بو صورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغيرك مال مخصوصی اولميوب بلكه مال ميتدن ايكن دين ميت دخی تركه سنی محيط بولنمغله غرماسی بزلر
بو مالله فداء عبده راضی اولميوب همان ديننز ايچون اول مالی اخذ ايده رز ديو نزاعه شروع ايلسه لر اخذلری
مشروع كورنيلور زيرا فرض مذكور اوزره تركۂ ميت حق مخصوصلری اولمغله نفسلری ايچون اختيار نفع
وضررده مرادلری اوزره امضاء حكم اولنمق لازم ومرصوصدر واولبابده وارث ايچون فداء عبده مباشرت
ممتنعدر كه تركه دينله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر بنه ديركه عبد مزبوری مشركين يد صاحب السهمدن
دفعۂ ثانيه ده اسير ايدوب بعده مسلمين بنه اخذ وسهم غانم آخره تعيين ايتدكلرندن صكره مولای قديمی
حاضر اولسه اخذينه بر وجهله قادر اولماز زيرا اسر ثانی ملكی اوزره جاری اولميوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاری اولديغندن حق اخذی انجق غانم اول ايچون ثابت وحق مالك قديم انجق حق غانم اولده مثبت
اولمغله غانم اول آنی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتله اخذ ايله مالك اولدقجه مولای قديمی سبيل اخذه
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانيدن قيمتله اخذ ايلدكده مولای قديمی ديلرسه آندن انجق ايكی قيمتله اخذه قادر
اولوركه غانم اول احياء ملكنه محتاج اولوب اداء قيمتله ملكنی احيا ايتمكله اول اداده متبرع اولمديغی ظاهردر
بناء عليه مالك قديمی ديلرسه آنی انجق قيمت اولی وغانم اولك ثانيه و يرديكی قيمت ثانيه ايله اخذه مقتدر اولور
كذلك مسئلۂ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدی اعدادن اشترا ايلين مشتری بولنوب آنك يدندن
دفعۂ ثانيه ده اسير اولدقدنصكره مشتری آخر آنی اعدادن اشترا قيلمش اولسه ينه حكم مذكور تمامه بونده دخی
اجرا اولنوركه مشتری اول مشتری ثانيدن ثمن ثانی ايله اخذ ايتمدكجه مولای قديم ايچون اخذی ممكن اولميوب
واخذ ندنصكره دخی ديلرسه انجق ايكی ثمنله اخذ ياخود بالكليه ترك وتسليم ايده جكی متعيندر واكر بر عبدك
مالك قديمی عبدی صاحب السهمدن قيمتله ياخود مشتری اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضی دخی
عبدی اكا تسليمله قضا ايدوب ياخود صاحب السهم ومشتری بلاقضاء اكا تسليمده اظهار رضا ايتدكلرندن صكره
لازم اولان قيمت وثمنی ويرمدكجه عبدی تسليمدن نكول ايلسه لر بو نكوللری مشروع ومقبول كورنيلور زيرا
مولای قديمك احياء ملكی انجق فداء لازمی ايله ممكن اولمغله اول فدايی ادا ايدنجيه دك ملكينك جواز حبسی
متبيندر وهم بوبابده صاحب السهم ومشتری البته راد آبقدن ادنی دكل ايكن رد آبق مقابلۂ جعل واجبه
مستوجب حبس اولدقده بوبابده بطريق الاولی در بوصورتده مالك قديم اول فدايی تسليم ايدوب ياخود
ايتميوب انجق هنوز عبدی قبض ايتمامش ايكن آنی شخص آخره بيع ايلسه بو بيعی البته باطلدر اكرچه فدايی
تسليم ايتدكده البته تسليم عبددن عجزی ظاهر واو اوجهله بطلان بيعی باهر در لكن فدايی ادا ايلدكده
وجه بطلانی اولدركه مبيع البته يدذی اليدده قبض ايلديكی فدا مقابله سنده مضمون ايدوكی نماياندر كورمزميسنكه
مبيع مرقوم هالك اولدقده البته ردفداسی لازمدر بوجهتله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبيع فی يد البايع
منزلنه نازل ياخود اقاله ياعيبله رد حكمی اوزره قضاء قاضی ايله ياخود بلا قضاء فسخ بيعدن صكره مبيع
فی يد المشتری منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بيع مشتری وثانيه ده بيع بايع باطل اولديغی كبی عبد مزبورده دخی
بيع مالك قديم باطل اولور لكن صورت ثانيه صددنده اولديغمز مسئلۂ عبدی قياسده اقرب الاشباه ايدوكی
بی التباسدركه بومحلده مؤلف كرامت بنيان مالك قديم اول عبدی ذی اليده بيع ايلمك جائزدر ديو ذكر
وبيان ايلمشدر وصورت اولی ده مشتری مبيعی بايعه بيع ايلمك ممكن اولمديغندن عنديمزده ظاهر ومتبين
اولمشدركه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بيعدن صكره يد مشتريده بولنسان مبيع ايله موازی ومواز ندر
وعبد مرقوم ملك مولای قديمه عود تندن صكره ينه مضمون بالفدا اولديغی كبی مبيع مرقوم دخی اصل ملك بايعه
عودتندن صكره ينه مضمون بالثمن ايدوكی هويدادر ومبيع مرقومده ذی اليده بيعی صحيح وآخره بيعی غير صحيح
اولديغی كبی عبد مرقومده دخی ذی اليده بيعی صحيح وآخره بيعی باطل صريحدر بناء عليه مولای قديمی
عبدك عيب حادثه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضی ايله و بلا قضاء قادر و بعد القبض رده انجق
قضاء قاضی ايله مقتدر اولوب شول بايع منزلنه نازل قيلنوركه مبيعنی مشتری عيبله رد ايدوب بيعلری قضاء
قاضی ايله منفسخ اولدقدن صكره مبيعك عند المشتری حادث اولان عيبنه واقف وواصل اوله واكر مالك قديم
عبدينی بعد الاسر هيچ كورممش ايكن فدا ايله اخذ ايدوب كوردكدنصكره اخذندن نادم اولسه بوصورتده
صاحب السهم اوزره ردی ممكن ومنتظم اولماز كه خيار رؤيتله ردی شراء مبتدايه مخصوص ايكن بوبابده
اخذی انجق اعادۂ ملك قديمی مستلزم اولمشدر لكن حكم مزبور اول وقتده جاریدركه عبد اوزره مقدما

مطلب لراد الآبق حبسه الى ان يستوفی الجعل

يدنده بولنديغی حالتدن جانب نقصانه تغير طاری اولميه زيرا طاری اولدقده جوازردی آشكاردركه فدا ايله انجق حالت
اصليه سی اوزره اعادۂ ملكنه طلبكار اولوب بعد التغير مقصودنده تخلل خلل بديدار اولمغله ردی جائز وسزاوار
كورنيلور ينه ديركه عبد مأسوربيك درهمه مساوی ايكن بركسنه اعدادن آنی يوز درهمه اشترا واخراج ايلدكده
مالك قديمی بشيوز درهم دينله وفات و برابن صغيرينی ترك ايتمش بولنمغله غرما ووصی حاضر اولدقلرنده غرما
فداسندن نكول ايلسه لر وصی ايچون مال صغيردن يوز درهمله فداسی مشروع ومقبول كورنيلور زيرا عبدی
بعد الفداء بيك درهمه بيع ايدوب ايچندن ميتك بشيوز درهم دينی ادا وصغير ايچون يوز درهمی مقابلنده
بشيوز درهم پيدا اولمغله منفعتی ظاهر وهويدا در ونظر صغيری متضمن اولان مواضعده وصی فداده متطوع
قيلنماز ومسئلۂ مزبوره فداء جنايته قياسله اظهار وابدا اولنوب آنك حكمی بونده دخی اجرا اولنمشدر بوصورتده
بعد اخذ الوصی قيمت عبده نقصان كلوب انجق بشيوز درهمه مساوی اولسه البته غرما ايچون بيع اولنوب
ينه وصی اوزره غرامتدن برشيئ محتوی اولماز زيرا وقت اخذنده نظر صغير ظاهر وتصرفنده نفع صبی متقرر
اولدقدن صكره بهاسنده حصول نقصانله حكم تصرفی متغير اولماز كورمزميسنكه عبد مزبور بعد اخذ الوصی
هالك اولدقده وصی يه غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بودخی آنك كبيدر واكر مسئلۂ مرقومه ده مقام
غرماده صغيرك براخ غائبی بولنوب وصی آنی بيلديكندن مال صغيردن يوز درهمله عبدی فدا قيلدقدن صكره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنور اكر فداسی امر قاضی ايله واقع اولمامش ايسه نصف فداده متطوع قيلنوركه
نصف عبدده مال صغير ايله ملك غائبی احيا ايتمش اولوب اول دخی حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قيلنور امامسئلۂ اولی بشقه دركه آنده جميع عبدده ملك صغيری احيا ايدوب نصفنده ملك غرمايی
استحيا ايتمشدر كه دين ميت تركه سنی محيط وشامل اولدقده البته تمام تركه ملك وارثه داخل اولور كورمزميسنكه
وارث دين مبتی محل آخردن قضا ابرله تركه يی نفسی ايچون استخلاصه قادر اما احد الوارثين حصۂ شريكنی
محل آخردن ادا برله ملك مشتركی نفسی ايچون استخلاصه غير مقتدردر واكر فداسی امر قاضی ايله واقع
اولمش ايسه اول بابده قاضی اول غائبی تخيير ايدوب ديلرسك نصف فدايی ويرسك تاكه عبد صغير ايله
بينكزده بروجه مناصفه مشترك قيلنور وديلرسك عبدی اعدادن اشترا ايلين كمسنه اوزره رد
وصغيرك يوز درهمنی استرداد ايده رز ديو تعيين مضار ومنافع ايدركه وصی امر قاضی ايله اداقيلديغی فداده
البته متطوع قيلنماز وفداء مزبور اكرچه صغيره نافع ايدی لكن فسخ فدا ايله ينه نفع صغير ضايع اولماز كه
صغير مزبور كبير اولدقده ديلرسه عبدی يوز درهمله فدا ايدوب نصف فداده قرنداشی طرفندن متطوع
اولمق ممكن ومتسعدر ينه ديركه مسئلۂ مزبوره ده مشتری اول عبدی اعدادن ايكی يوز درهمله اشترا قيلمش
اولوب ميت اوزره دخی طقوز يوز درهم دين اولديغی نمايان اولسه وصی آنی صغير ايچون ايكی يوز درهمله
فدا قيلمق جائز وشايان اولماز كه ثمندن طقوز يوز درهم دينی ادادنصكره صغير ايچون انجق يوز درهم قالوب
باقی يوز درهمله خسران صغيری موجب اوله جغی ظاهر وعياندر بو يله ايكن وصی فداء مزبوره مباشرت ايلسه
نظر اولنور اكر مباشرتی امر قاضی ايله واقع اولمامش ايسه بوتصرفی بيان مشروح اوزره نظر صغيری متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قيلنور بوندنصكره عبد مزبور ضعف قيمتی اولان ايكی بيك درهمله بيع اولنسه
بعد اداء الدين باقی قلان بيك يوز درهم صغير ايچون ابقا اولنوب ينه وصی فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنوركه معتبر اولان وقت اخذنده اخذی نظر صغيری متضمن دكل ايكن صكره دن حادث اولان زياده ايله
اول حكم ثابت تغيير والغا اولنماز ينه ديركه واكر مباشرتی دين ميت وقت امرنده معلوم قاضی اولمديغندن امر
قاضی ايله واقع اولمش ايسه بوصورتده وصی فداسنده متطوع قيلنميوب انجق قاضی غريمی علی وجه الاجبار
تخيير ايدوب ديلرسك دينك قيمت عبدك طقوز عشری اولمغله فدانك طقوز عشری اولان يوز سكسن درهمی
بن اوزريكه التزام ايدرسين والاعبدی مشتری يه رد وفدايی استرداد ايده رم ديو حكم وتقرير ايدر بوصورتده
غريم شق اولی ملتزم اولورسه مال صغيردن و يريلن فدا مشتری يه سالم اولوب بعده عبدی بيعله غريم استيفاء
دين ايدوب باقی قلان ايكی يوز سكسن درهمی صغير ايچون ابقا اولنمغله صغير ايچون سكسن درهمله منفعتی مستلزم
اولور بوصورتده قبل البيع عبدك بدننده ياخود بهاسنده نقصانی ظاهر اولوب بيعی انجق مقدار دينله ياخود
اقل ايله متيسر اولسه اول بابده صغير حصۂ فدادن شيء آخر ايله رجوعه قادر اوله مزكه وقت اخذده معتبر اولان
حكم سابق متقرر اولدقدنصكره حادث اولان زياده و نقصانله متغير اولماز نظيری اولدركه عبد مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن بریسی آخراوزره برشیئله رجوعه مالك اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکسنه یی شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن حکم فداسی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأسور اوزره ایدوکی ظاهر وهو یدادر والله اعلم

باب اسرعبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکسنه نك عبدینی اسیرایدوب دارلرینه احراز ایتدکدنصکره اول کسنه مرتد اولوب دارالحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئنده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ جلال ثمأب دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبنده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلملری مالك قدیمك ردتندن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر و مرتد مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور لکن بعد اللحاق ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی یاقتلی متعین اولمدقجه قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتله اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتدده توقفه قائل اولوب قبول هبه سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر و قبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده واقع اولدیغنی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری ممکندر لکن مرتد مزبور دارالحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه بروجهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بوصورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایتدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه اداقیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه اکرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بوصورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی آنلره نیجه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بو نزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك اولوب حق مرتد مال مستهلکده عائد اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر کورمز میسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلاشیء اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطا ایله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذ عبده رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت وعبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه بوبابده اکا رخصت ویریلمز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیرراجعدر وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر کورمز میسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیرمشروعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ وقبول ایلمشلردرو بواخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه بوبابده اخذ عبد ایله بکام اوله مز که عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدده حق اخذی ثابت اولمدقده ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمز میسنکه برمرتد عبد مرتدی ایله معا دارالحربه لاحق اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسینی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی درکه بونده عبدینه دارالحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبدینه دارالحربده مالك اولمدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی اسیر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغندندر و حربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز پس قاضی لحاقیله قضا ایله میراثی ورثه سنه افضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذلری سزا کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتدکرك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز اما نفسی ایچون رخصت ویریلمدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت ویریلمدیکی اکا مبنیدرکه ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی مسلمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلدیکی وجه اوزره مرتد قبول اسلامله رجوع ایتمدکده حکم مسئله بشقه درکه آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری امرسهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان مابقدن هویدادر واکر مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه دن احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله بجواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدرکه مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقله فی حکم المیتدر بوصورتده ورثه اخذ و بیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویریلمزکه ورثه آنی بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب مسلمین آنك عبدینی کندوایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیرموجوددر زیرا مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موتده نزول ایتمکله حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامله عودت ایدرسه ذکور مرتد ینده سبقت ایلدیکی جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جوار دارنده ردتندن مقدم يا مؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين
دار الحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء الالحاق قبول اسلامله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله
شفعه‌يه طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى متصل اولدقده منزلهٔ غيبتده
اولوب غائب بعد الحضور بنه شفعه‌سى اوزره ثابت وراتبدر اما الحاقيله قضا اولندقده شفعه‌يه ورثه‌سى نائل قيلنمازلر كه
شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر وبو صورتده
مرتد قبول اسلامله عودت ايلدكده اول دخى شفعه‌يه نائل قيلنماز كه قاضى لحاقيله قضا ايتدكده
دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه‌سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله
تعالى اليه ببدايع الاحسان ديركه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم
يا مؤخر قبول اسلامله راجع اولسه بنه شفعه ايله اخذى جائز وواسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان
بولنمشدر وحربى ايچون دار اسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزميسنكه بعد الالحاق مدار شفعه‌سى اولان
كندو دارينى بالنفس بيع ياخود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بو جهتله حربى
اولديغى متبين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر لكن بو صورتده ورثه‌سى شفعه ايله اخذده تقاضا
ايدرلرسه كركدر كه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار
مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب
حق شفعه‌لرى متثبت اولور نظيرى اولدر كه بر كمسنه بر دارى بشرط الخيار اشترادن صكره جوارنده دار
اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدنصكره بيعه عالم وطلب شفعه‌يه عازم اولسه عند ابى حنيفه
رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشترا سنده تصرفه قادر
امامانحن فيهده ورثه قبل قضاء الالحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه‌لرى نيجه
متقرر اولور جوابنده ديرزكه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله در يوقسه قدرت تصرفله
دكلدر ومسئلتين مرقومتينده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب
ملكى تام ومحل ملكدن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده
شفعه‌يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمزميسنكه مكاتب عن وفاء
فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه‌سى
اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه‌لر بنه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز
كتابتى ادا اولنماديغندن ورثه‌سى دارنده تصرفه غير مقتدرلردر واكر حربى مستأمنك دار بمزده مالك اولديغى دارى
جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولور زيرا حربى امانله دار بمزده
حاصل اولدقجه البته معاملاتنده حكم ذميده داخلدر بو صورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده بنه
امانله دار بمزه رجعت ايلسه بو صورتده شفعه ايله اخذينه رخصت ويريلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا
دار بمزه داخل اولميان حربى منزلنه نازل اولمشدر حال آنكه بو مثللو حربى ايچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا
ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دار الحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه بنه
معناى مشروح اوزره دعواى شفعه‌سى غير مسموعدر بنه دركه مرتدك دار الحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده
دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى
مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بو دعواسى مسموع اولماز
اما امرأهٔ مرتده بشقه‌در وبو اختلاف برزم باب ما يوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلمديغمز
تصرفات مرتدده واقع اولان اختلافلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان
قبول اسلامله شفعه سنه طالب اولمازسه البته شفعه‌سى باطل اولور زيرا حين وقوفنده قبول اسلامله طلب
شفعه ممكن ايكن تركله عاطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لا يجرى ويكون حرا بالاسلام
ومن لا يكون * يعنى مرتدلردن ومشركين عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب
اولمبانلرى وقبول اسلامله احراردن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلنده باب واجب التحصيلدر فچانكه زوجين
ردتله دار الحربه لاحقين اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول ولدى صغير ايكن اسير قيلسه‌لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنور زيرا والد
حكم اسلامده ابوينه تابع وصغير مزبورك ابوينده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت
ايلدكده بعد الصبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابوينده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور
لكن ولد مزبور دار الحربده كبير اولوب آندن دخى بر ولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير
قيلسه‌لر اكرچه فيئده تقرير اولنورلر اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق
جدنده واقعدر وبز باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع مسائلنده بيان ايلدك كه ولد
حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور
مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم الميعاد ديركه بر مرتد ماليله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره
مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر مال مزبور فئ اولوب ورثه‌سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق دار اسلامده
ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دار الحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه
متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صكره عودت برله مالنى اخذ ودار الحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين
اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر بو بابده امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدر كه اول مالى سائر غانمينه
اعطا قيلديغمز كبى ورثه‌يه دخى اعطا ايدرز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدر كه عودتى لحوقيله
قضادن اقدم ايسه ورثه‌يه اعطا اولنميوب غانمينه اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه
آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره‌ده
امامين مشار اليهما صبت سجال المغفرة عليهما ميانلرنده اختلاف حقيقى صورتباب اولميوب انجق امام
ابو حنيفه رضى الله عنه ورثه‌يه وغانمينه اعطا ايدرز ديو اطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى
تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محررينلرنده اتفاق اوزره معتبردر كه عودتى لحاقيله قضادن اقدم
اولدقده لحاق سابق حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانينده برابر اولمغله
دار الحربه ماليله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث
ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خروجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور
ومال ورثه اوزره بشقه بر حربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمتده واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ
وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلور بنه ديركه بر مكاتب ردتله دار الحربه
لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه
كركدر كه اول مالدن كتابتى ادا وباقيسى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه‌در كه كسب
مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دار الحربه لحوقنده دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى
ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى مجزومدر وكسبنده
حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دار الحربده كسبى دار اسلامده كسبى ايله مساوى
كوريلور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربى اولوب دار الحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن بر فردك حقى
ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره استيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور بنه ديركه بر حربينك عبدى
قبول اسلام ايلدكده بز باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه
حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله
حريتله بكام قيلنور اما مولاسى ايچون قصد تجارت اوزره دار بمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره
احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله مز انجق اسلامنه اعتبار ايله دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلميوب
همان امام المسلمين آنى بر مسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفه همت ايدر كذلك قبول
اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار بمزه داخل اولدقده بنه حريته نائل قيلنور كه ذمت
مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى
حاصل اولمشدر اما دار بمزه دخولى امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز وواسع كوريلميوب كما فى الاول
مولاسينك عبدى قيلنمغله وفاء امان ايچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدر كه مرتدك لحوقيله قضا
اولندقدنصكره ام ولدلرى وثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله‌سنده حلولله امضا اولنور زيرا لحاق
بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور بنه ديركه بر مرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه سنی معیتنده طوعا اوکرهـا دارالحربه الحـاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتـاق اوله مز وبعض فقها رحمهم الله تعـالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه‌در وعند ابی حنیفهٔ رضی الله تعـالی عنه مرتد مزبور شول دار بمزده عبـد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلته نازل ودارالحربه لحوقله حربی بی امان حکمنده داخل اولمغـله عبد مزبور حریته منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمـق لایق ومنـاسبدر و بعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه‌در انجق ابو حنیفه رضی الله عنـه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور داراسلامده ایکن عبـد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله سنی انجق بیعله معـتبر ایدی صکره قبل الازالهٔ عبـد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبـل اللحوق بومملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولمامغـله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبـد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلته نازل اولور که عبدی صکره‌دن دین اسلامه داخل اوله بنـاء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسه‌لر مملوك مرقوم شمدی حریتـه مظهر قیلنور که نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت اتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنـان قول صوابدر لکن نفسلرنده معنـای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غـیر داخلدر ینه دیرکه برمرتد مملوکنی ردته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معـا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسـیر ایلسه‌لر اول مملوك فیئده تقرر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتـدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعـدام اولنور وامه ایسه حرهٔ مرتده منزلته تنزیل ایله قتل اولنمـایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور ینه دیرکه اکر برمرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره سنی یا مکاتبه سنی طوعا اوکرهـا نفسی ایله معا دارالحربه الحـاق ایلدوب بعده مسلمین بومذکوراتی اسیر ایلسـه‌لر جمله سی علی جمیع التقـادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر و بزقریبـا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیـان امهٔ قنه دخی بوحالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینـه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمـله حکم عتقه مظهر اولنلرده تقریر حریت اولی واظهردر ینه دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتد مزبور بو مذکوراتی ردته دعوت وآنلردخی اجابت ایتمش اولسه‌لر البته فیئده ادخالرینه مبـادرت اولنور و بونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخاللرینـه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرهٔ مرتده‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعـدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معـا دارالحربه لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعـد اللحوق ردتده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون مرتد ایله معاصیلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتق موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنور که بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب دین اصلا فیٔ اولمامغله فیٔ غانمینده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن باالکلیه زائل اولمشدر و بدل کتابت عهده‌سندن بالکلیه زائل اولمق البته عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکوره‌ده مولالری بعدالعرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلردخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقـا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنمـاز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقـده حریت کبیدر و حرمرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولمـاز اما مسئلهٔ مرقومه‌ده مکاتب و مدبر اسـلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه‌لر بعـد اسر المسلمین مولالری قتـل اولنسون یاخود قبول اسـلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعـده احراردن قیلنمغـله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویة ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یامکاتبی ایله معـادارالحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله سنی اخذ واستحصال ایلسه‌لر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسـلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصـال اولنورلر کذلك مسـئلهٔ مفروضه ده

مدبر

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسه‌لر ینـه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلهٔ رجل مرتد بشـقه‌درکه بو مسئله‌ده امرأهٔ مرتده سبیله مملوکه اولمغـله حکم میتده دخول ایتمشـدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتمدیکندن عبیـدی بعد الاسلام حالت اصلیه لرینـه موصول قیلنورلر والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنـان رجل مرتد ایله همحالدر و بزقریبا بیـان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر و مکـاتبی حریته ایصـال اولنورلر ینـه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دارالحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینـه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسـلام ایلسه‌لر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاددن ومکاتبـاتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زیرا بونلرحرهٔ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حرهٔ اصلیه ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة سبایه فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینـك ذکوردن اولان مدبر و مکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلرکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنمـاز اما عبید واماءلری بشـقه‌در واکر مسئلهٔ مفروضه ده رقیقلری مرتد اولمامشلر ایسه جملـه‌سی احرار قیلنورلرکه نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبـد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمامغـله دیلدیکی کسـنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسـنه‌نك ولایتی ثابت دکلدر وعنـدیمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبـد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاء غـیر مثبتدر ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهـله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولاء مدالثبوت محتمل ابطـال اولمامقده نسـبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسـلامدن غیری نسنه قبول اولنمـامقده مشرکین عرب منزللرینـه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبـات وامهات اولادلرنده خاصـل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر ینـه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه‌یی ام ولد یامدبر یامکاتبـه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسه‌لر جواری مرقومه‌نك علی حالها ملکلرنده ابقـالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه‌لری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسـلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه‌لر جواری مزبوره نیل حریتـله کسب اعتـلا ایدرلرکه نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتمشلرکبی اولوب موالیلری دخی اهـل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینـه تملك ایله امتیاز بیلمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده نسـاء مرتدانك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلرکه نسـاء مرتدات استیلاء مسلمینله فیٔ اولملری منزلهٔ موتلرینـه نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده جماعت مرقومه ذکور واناثدن رقیق مسلمینی اخـذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسـه‌لر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسـه کرك جماعت مرقومه‌دن برجلك امه‌سی اولسون وکرك برامرأه‌نك امه‌سی اولسون البته فیئده ادخال واسـلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور واکر عبـد قن ایسه ینه نظر اولنور اکرامرأهٔ مرتده‌نك یاخود مشرکهٔ عربیه‌نك عبـدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسـلامله مسلم اولورسه ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسـلام اوزره باقی اولمغـله صورت مذکوره‌ده عبد مسلم رتبـهٔ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبـد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبـدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسـلام اولنوب قبول ایدرسه حریتـله اکرام وایتمزسه قتـل واعدام اولنور واکر عبـد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسـیله معـا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسـنده ابقـاسی التزام اولنور و عبید مذکورین بیـان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبیـد ایله همحاللردر ینـه دیرکه برمرتد دارالحربده برامهٔ حربیه‌یی اشـترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امه‌یی اسـیر ایلسه‌لر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استـیلادایله جاری اولان حکم عتاقه‌ده قوت اولمیوب آنك حالی حرهٔ اصلیه‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ اصلیه حربیه اولدقده اسـترقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی‌در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسـلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغـله حریتله شادکام قیلنور ینه دیرکه برعربی مسلم دارالحربده اسیرایکن برامهٔ حربیـه‌یی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسـلم و هم مولای امه‌نك عبـدی قیلنمق متقرردرکه ابن دینـده

مطلب لاولاء لاحد علی العبد المراغم

خيرالابو ينه ورق وحريتده والده يه تابع قيلنمق حكم مشتهردر بوندن صكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر
ينه ابن مرقوم على حاله مولاسينك عبدى قيلنمق التزام اولنوركه قبل الاسلام اكا مالك اولوب اسلامى دخى ملكنه
سبب استقرار واستحكام اولمشدر اما مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر ابن مرقوم حر قيلنوب باباسى عشيرتنه
انتساب وانتما ايدركه نفسنى منعهٔ مسلمينله مولاسى اوزره احراز ايتمش اولمغله حريت وانتسابى روبما اولور و باباسى
حربى اولمغله برفرد ايله عقد موالاتى صحيح اولمماز اما صورت مفروضه ده باباسى عربى اولمامش اولسه ديلديكى
كمسنه ايله عقد موالاتى تصحيح اولنور واكر باباسى حربى اولوب مسلمين آنى اسير ايتدكلرندنصكره صاحب السهم
آنى اعتاق ايلسه البته ولاسى باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز كتاب الولاده بيان ايلديك كه ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوى در و ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمد قده باباسى بعد العتق ولاسنى كندو
موالبسنه جرايدر بوندنصكره مؤلف باهر الاجلال دارالحربدن على وجه المراغمه داراسلامه فرار ايلين عبيد
اهل حرب اوزره برفردك ولاسى ثابت اولمديغنه قصهٔ عبيد اهل طائف ايله استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى حصن طائفى محاصره بيوردقلرنده بعض عبيدلرى على وجه المراغمه
جانب رسالتپناهى خارج اولملريله آنلرى اعتاق بيورديلر صكره مولالرى كلوب رق اوزره ردلرينه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اولئك عتقاء الله قول شريفلريله مولالرينى دفع ايلديلر
و بوقول ساطعلرى عبيد مرقومين وامثاللرى اوزره برفرد ايچون حكم ولا ثابت اولمديغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلى الله عليه وسلم عبيد مرقومينى مولالرينه رد ايتدكلرى مرويدر لكن روايت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولى الموالاة اولوب عبيد مرقومين وامثاللرى بعض احرار كبى ديلدكلرى كمسنه لر ايله
عقد موالاتلرى جائز و بعد العقد ولالرى مولى الموالاتلرينه رد اولنور ديمكدر ينه ديركه برحربينك عبدى
دارالحربده قبول اسلام ايلدكدن صكره حربى آنى برمسلمه ياذمى يه ياحربى يه بيع وتسليم ايلسه عبد مزبور
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حريتله تكريم اولنور وبز بومسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك
لكن مؤلف نحرير جواب مسئله يى كتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهامله تحرير ايدوب انجق اشبو كتابندن
بوموضعده بسط وتفسير اوزره ديديكه عبد مرقوم بيع مجرد ايله آزاد اولميوب بلكه بعد قبض المشترى عتقله
برمراد اولور ورأى صحيح انجق بوتفسيرصريحدركه عتقنده انجق يد مولاسندن خروجى معتبر اولوب خروج دخى
عقد بيعله ناتمام وانجق تسليم مشترى ايله رسيدهٔ تمام اوله جغى مقرردركه عقد مجرد قبل التسليم امر حكمى
اولوب دارالحرب دار احكام اولمامغله آنده انجق امر حسى مطمح نظردر بعده ينه بوموضعده مشترى مسلم
وذمى اولمغله حربى اولمق بينلرين تفريقده تدقيق حقيق ايدوب ديديكه مسلم وذمى اهل دارمزدن اولملريله
عبد مسلم يدلرينه داخل اولدقده داراسلامه خارج اولمش كبى اولمقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحريته نائل
قيلنور اما مشترى ينه حربى اولدقده عبد مسلم يداهل دارمزده داخل اولمديغندن حكم عتقه نائل اوله مز
اما روايهٔ السير الصغير اوزره بينلرى هيچ تفريق اولنميوب همان عبد مسلم هرقانكه ملك مولاى حربيسندن
زائل اوله البته وصول حريتله زائل اولور واولابده مشترى حربى اولسون ياخود غيرى اولسون البته ملك حربيدن
تمام زوالى حاصل اولور ديو توجيه وتلفيق اولندى لكن اصح اولان بوموضعده قول صحيحيدركه مشترى
حربى اولدقده البته موقع بايع حربيده واقعدر وفى الاصل ملك بايع حربيده مملوك اولديغى كبى شمدى ملك
مشترى حربيده مملوك اوله جغى ظاهر وشايعدر ينه ديركه اكر برمرتد برعبد ذميسنى طوعا اوكرها معيتنده
دارالحربه الحاق ايلدكدن صكره مسلمين آنلرى اسير ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيل ايله تسيير اولنور
زيرا قريبا بيان ايلديك كه عبد مرقوم مسلم اولديغى كندو نفسنى احرازايله احراردن اولور ايدى پس ذمى اولدقده
دخى بويله دركه مسلم ايچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذميده دخى ثابتدر واكر معيت مولاسنده نقض عهد ايتمش
ايسه البته فيئده ادخال اولنوركه ملك حربيده حربى بى امان اولمش اولمغله اوزرينه استيلا اولندقده فيئده ادخالى
عديم الاشكالدر واكر عبد مرقومك مكاننده مدبر ذمى يامكاتب ياام ولد بولنسه بونلر دخى نقض عهد ايتمشلر ايسه
بعد الاسر احرار اولوب ايتمشلر ايسه فيئده برقرار اولورلر كه نقض عهد ايله حكم اهل حربده استقرار ايلمشلردر
اما بونلر مولالريله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه دركه ذكر اولندى زيرا مرتد حر اولدقده بعد الاسر فئ
اولماديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ايله دارالحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فئ اولديغى كبى مدبر ومكاتب اولد قده دخى فئ اولور ينه ديركه اكر برمسلمك مدبرى يامكاتبى

مطلب التعارض بين السير الكبير والصغير في بعض المسائل

يا ام ولدى اسلام ياخود ارتداد اوزره دار الحربه آبق اولوب اهل حرب دخى آنى اخذ واستعباد ايلدكدنصكره
مسلمين آنلرى اخذ واسير ايلسه لر ينه حالت اصليه لرى اوزره يد مولالرنده ابقا وتقرير اولنورلر كه مذكورين اسباب
سائره ايله محل تملك اولمدقلرى كبى قهر مشركينله دخى محل تملك اولمدقلرندن مشركين آنلره مالك اولمامغله
مسلمين دخى اسر ايله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلرى اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسليم ونكولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلرى قتل اولنميوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واكر آبق مرقوم عبد قن ايسه انده بين العلما اختلاف معروف واردر كه معلوم اهل وقوفدر واكر برمسلم
برمملوكى ايله معا مرتد اولوب دار الحربه معا لحوقلرندن صكره اول مملوكى اعتاق ياتدبير ياكتابت يا استيلاد ايلدكدنصكره
مسلمين آنى اخذ واسير ايلسه لر مملوك مرقوم اخذ ايلينلرك فيئنده تقرير اولنور زيرا مولاسيله حربى اولمشلردر
وحربى مملوك حربيسنى يدندن اخراج ايتمدكده اعتاق باطلدر واولابده تدبير وكتابت واستيلادى دخى
موجب عتق اولمامغله مملوكى سبيله محل تملك اولمقدن اخراج ايلمز اما تصرفات مرقومه حربيدن دار اسلامده
واقع اولمق بشقه دركه آنده عتق ياخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوكى قهر ايله محل تملك اولمقدن اخراج ايدر
ينه ديركه اكر اهل حرب برعبد مسلمى ياخود عبد ذميى اسر واحراز ايدوب ايچلرندن بركمسنه اكا تملك ايتدكدنصكره
آنى اعتاق ياتدبير ياكتابت قيلوب بعده مسلمين اول عبدى يالكز ياخود مولاسيله معا اخذ واسير
ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيله تسيير اولنور زيرا عبد مرقوم بعد اسر المشركين على حاله
مسلم ياذمى ايكن شمدى منعهٔ جيشله نفسنى احراز ايتمكله حريتله كسب امتياز ايلمشدر واكر مولاى
حربيسندن تصرفات مرقومه دن برى ظاهر اولدقدن صكره مرتد اولوب صكره مسلمين آنى اخذ واسير
ايتمش اولسه لر جواب مسئله ينه وجه مشروح اوزره تقرير اولنور زيرا حربينك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبير وكتابتى صحيحدر كه مسلم بعد الحريه محل استرقاق اولمق تجويز وتصحيح اولنماز اما عبد حربى
بشقه دربناء عليه عبد مسلم حقنده دار الحربده جارى اولان عتاقه اوزرنده جريان سببه مانع قوى
اولمقده دار اسلامده جارى اولان عتاقه ايله مساويدر واوزرينه جريان سبى امر مستحيل اولدقده مولاسى
آنكله معا سبى اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخليهٔ سبيل اولنور زيرا مولاسى معا سبى
اولندقده البته مولاسى فيئده ادخال اولنور وفيئده دخولى مدبر ومكاتبندن ملكنى ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعاسبى اولنمادقده عبد مرقوم على وجه المراغمه مولاى حربيسندن فرار ايله خارج كبى اولمغله ينه حكم
حريتده مندرج قيلنور لكن حربيدن تصرفات مرقومه ارتداد عبدندنصكره ظاهر اولمش اولسه جمله سينك
بطلانى باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمين فيئده ادخال واسلام اوزره اجبار ايله استدلال اولنوركه ردتله حربى
اولوب حربيدن عبد حربيسى حقنده بطلان تصرفات مذكوره سى عديم الاشكالدر والحاصل رجال مرتديندن
استرقاق اولنميان انجق حر الاصل اولنلردر اما حر الاصل اولميانلر قهر ايله محل تملكدركه حريتلرى اسلامله
متأكد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولميان حريت انجق اسلامله ياخود دار اسلامله متأكد اولان حريتدر
ينه ديركه اكر عبيد مرتدين دار الحربده مولالرينى قهر واستعباد ايدوب بعده مسلمين جمله سنى اخذ واسير
قيلسه لر جمله سى حريت اوزره تقرير اولنورلر زيرا مولالرى احرار الاصل اولملريله عبيدلرينك غيرى آنلرى
سبى ايتمكله حريتلرى باطل اولمديغى كبى عبيدلرى سبى ايتمكله دخى زائل اولماز وعبيدلرى دخى مولالرينه
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتملريله منزلهٔ مراغمينه نازل وحكم حريته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبيدلرى
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتدكلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنلر قهر ايله محل تملك اولملريله آنلرى عبيدلرى
اسير ايلدكده عبيدلرينك رقيقلرى اوله جقلرى بديدار وعبيدلرى دخى مولالرينه قهر ايله نفسلرين مولالرى
احراز ايله احرار اوله جقلرى آشكار در ينه ديركه برحربى مسلميندن برعبد مسلمى اسير ايدوب عبد مزبور
دار الحربده مرتد اولدقدنصكره آنى اعتاق ايلسه عتق باطل اولور زيرا ردتله حربى اولمشدر وحربينك عبد
حربيسنى دار الحربده اعتاقى باطلدر اما بعد الاعتاق سبيلنى تخليه ايدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ويد قهرندن بالكليه منفصل اولمش ايسه بوتقدير اوزره احرارده داخل قيلنور زيرا عتق ايله حكم اولنمامق
انجق مولاسى آنى لسانى ايله اعتاق ويديله استرقاق برله يدندن اخراج ايتمدكده حاصل ايكن شمدى يدندن
خروجى تمام اولمغله محذور مذكور زائل اولمشدر بوندنصكره مسلمين آنلرى اخذ ايلدكده مولاسى اخذ ايلين
مسلمينك فيئنده ادخال اولنوركه حربى اولمغله قهر ايله محل تملك ايدوكى عديم الاشكالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور کهحال ردتنده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده بعد العتق آنی یدندن خراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آناری اخذ ایتمش اولسهلر ینه مولاسی بیان مشروح اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکره دن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال اولنور کهبو صورتده بدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن مأسور اولمغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلا شیء و بعدالقسمة دیلرسه قیمتیله اخذی ممکن ومبسوطدر اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکاعرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربینی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر عبد مرقوم حریتله بکام قیلنور که ید مولاسندن تمام خروجله حرّ اولوب حریتی دخی اسلامی ایله متأکد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آنی قهر ایدوب عبد دخی ملکلرینه رفع خصام ایتمکله ملکلری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینه حریت اوزره تأبید اولنور اما ملکلری رقی ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینه عبد اولمق اوزره مولاسنه ایصال اولنور زیرا صورت اولیده قوت ملکلری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اواوجهله عتق متأکد وصورت ثانیهده حکم رقی متمهد اولمشدر واکر اهل حربدن برقومك یدلرنده بولنان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن داراخرایه هارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسهلر اولبابده منزلهٔ مراغمنه نازل اولملریله حریته نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی دار اسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیدهٔ تمام اولور وبزباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده مواضع متعدده ده بیان وایراد ایلدیك که اهل حرب احتلاف منعاتله دیار مختلفهدن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جملهسی حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم حریتـه نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمازلر واکر عبید مرقومین دار اخری یه هارب اولمیوب بلکه اول دارك اهلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرند نصکره مسلمین آنلری اسیر ایلسهلر بوصورتده فیٔ مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره دخی رق اوزره تقریر اولنورلر نکتهسی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عنداسر المسلمین منعهٔ مسلمینله محرز ین اولمامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبد حربیسنی اعتاق ایلسه عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولورکه مسلم عبد معتقنی استرقاق ایدهمز لکن جواب مذکور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده عبد حربی حقنده حکم عتق مولای حربیدن نافذ اولمدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهین قهر ایله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر بوندنصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنور اکر حربی الاصل ایسه اولدخی سائر احرار اهل حرب کبی فیٔ مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی ابدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولماز زیرا ولا حکم نسب کبی اولوب برمسلمدن حربیده ثابت اولان نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده و لا بطریق الاولی ممانع اولهمز واکر مرتد الاصل ایسه احراردن قیلنور که مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملك اولمدیغی آشکاردر واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتمیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ولاسی مولاسی ایچون اثبات واتمام اولنور که عندنده مولاسینك عتق نافذالاحکام اولمغله الولاء لمن اعتق قاعدهسی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأکد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتق مولاسی باطل وعتق انجق اهل دارك قبول اسلامنده ظاهر اولمغله دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال ومتعسر الانحلالدرکه عندابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده ابقا الحق لازم ایدی وعتق نافذ اولدقده مولاسی ایچون ثبوت ولاسنی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی رحمة الله تعالی علیه بو احتلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتمیوب بلکه بعدالعتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشدر

وبز بو مبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اماحربینك دارالحربده عبد حربیسنی اعتاقی شرط سابق الیبانله نافذ اولسه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدنصکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالات ایلسه حکم صحتی مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقهدر که عندنده ولاشبیه نسب اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی متثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لا زال نوال الاله یجری علیهما جوابنده دیرلر که ولاء عتاقه احکام مسلمیندندر واحکام مسلمین دارالحربده جاریه اولمیه جغی حکم مستبیندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکلری عبیدلری وارایدی بعدظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقهلری مولالرینه برقرار قیلندی جوابنده دیرزکه اعتاق مزبور ظهور تباین داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر متباین وهراهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم داراسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده ثابت ومتمکن اولماز ینه دیرکه برمسلمك دارالحربده مدبرهٔ حربیه یاخود امّ ولد حربیهسی بولنوب مسلمین آنلری اخذ واسیر ایلسهلر هیچ بری فیئده تقریر اولنمازکه مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققدر اما آنلری اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقهدرکه بعدالاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن حرائر سائره منزلنه نازل اولملریله بعدالاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دارالحربده فوت اولوب ممالیك مرتدینی ترك ایلدکدنصکره مسلمین آنلری اسر ایله خوشحال اولسهلر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغله فیئده ادخال اولنماز که موتنده مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنماز اما مدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلر که آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معا دارالحربه لاحق اولدقدنصکره عبد مزبور علی وجه المراغمه مولاسندن فرار ایله داراسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبدی قبول اسلام وذمتله علی وجه المراغمه خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغله اکاحق ورثه متعلق اولماز کذلك دار اسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینه حکم سابقده مندرج قیلنور که مولاسندن علی وجه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهدة غیر محاربدر کذلك قصد قتال مسلمینله خارج اولوب بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسهلر ینه حریتده تقریر اولنور که هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما مسئلهٔ مفروضهده عبد مزبور ذمی ایسه البته اخذایلین مسلمینك فیئده ادخال اولنور که مراغمه ایله آزاد اولمدقدنصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حرحربی اولمغله اسر ایله فیٔ اولهجغی عدیم الاشکالدر واکر بعدالقتال مسلمین اول عبد مسلم وذمی یه ظفریاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوعلرندن صکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر بوصورتده ینه مولالرینك ملکنده مستدام قیلنورلر که مولالرینه رجوعلرنده مراغم اولمدقلرینی اعلام ایتمشلردر واکر اول عبد مسلم وذمی داراسلامه امانله قادم اولسهلر بر دخی رجوعلرینه رخصت ویرلمیوب همان بیعله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصل اولمدیغندن حریته نائل اولهمزلر ومسلم وذمی اولدقلرندن دارالحربه اعادهلری غیر ممکن وامان ویرلدیکندن آنلرده ثابت اولان حرمت مالیت حربییه وجوب رعایت متبین اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر حربینك عبد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور زیرا نفسنی داریمزایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصد تلصص یاخود قصد قتالله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی امان اولمغله البته فیئده تقریر اولنور اما بوشلو دار یمزده حاصل اولان حربی بی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فیٔ جماعت مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی فیٔ خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب مایجوز الشهادة علیه بالردة ومالایجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری تصویرده باب واضح التنویردر شارح الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه بزباب الاسیر والمفقود ومایصنع بمالهما اثناسنده بیان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأهسی جائز وشایان کورلمز که معلوم الاثر اولمیان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر براسیرك ورثهسی دارالحربده ارتدادی اوزره اقامت بینهیه شروع ایلسهلر اول بابده ایکی مسلم عدلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولماز زیرا اصل اسلامی معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری حجت اولماز ایکن

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

ردتله حجت اولميه جغى بالاولويه مجزومدر مؤلف مرضى القضاء ارضاه الله تعالى بمافوق الرضا ديركه ايكى مسلم عادل ردت اسير ايله شهادت ايتدكلرنده كركدركه قاضى اسيرايله زوجه‌سى ميانده وقوع فرقتله قضايه ومالنى بين الورثه تقسيمه مبادرت ايليه زيرا قضاء قاضى حكم ميتده دخولنى مقتضى اولمشدر بوندن صكره اول اسير اسلام اوزره كلوب اوزرينه شاهدلرك شهادت ايلدكلرى ردتنى انكار ايدرسه كركدركه قاضى اول انكارايله مقدما خصم شرعى اوزره حجتله سبقت ايلين قضاسنى ابطاله دركار اولميوب همان اول انكارى اسلام مستقبلى موقعنده اعتبار ايتمكله حقنده سائر مرتدينك حكم معروفنى آشكار ايدوب عورتنى ويد وارثده بعينه قائم بولنانلردن غيرمالنى اكا رد وتسليمه اجتسار ايليه كذلك مسلم اسيرك مكاننده ذمى بولنوب اوزرينه نقض عهد ايله اقامت بينه اولنسه آنده دخى احكام مشروحه متبينه اولور انجق بونده شهادت ذمى اوزره قائمه اولمغله شهادت اهل ذمت دخى قبول اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقه‌در واكر قاضى ردت اسير ايله شهادتى استماع ايدوب هنوز ردتيله قضا ايتمشيكن اول اسير اسلام اوزره كلوب مرتد اولديغنى انكار ايلسه جميع مالى ملكنده برقرار قيلنور زيرا قضاء قاضى مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدقجه مالى ورثه‌سنه واصل اولمامغله اسلامله عودت ايلدكده ردتى تخلل ايتمش اولسون اولمسون مالى على حاله ملكى اوزره حاصل قيلنور بعده شاهدين مذكورينك احوالندن ناسه سؤال اولنور اكر تعديل وتزكيه ايدرلرسه عورتى باين اولوركه بينونت مرأه نفس ردتله ثابت اوله جغى امرمتبيندر لكن امولدلرينك عتقلرى ايله حكم اولنمازكه آنلرك عتقلرى انجق موتله حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنكه ردت ايچون حكم موت انجق قضاء قاضى يه انضالله متثبت اولور سؤال اولنورسه كه قاضى بينونت مرأه سيله قضا ايلدكده البته دارالحربده ردتيله قضا ايتمش اولور وقضاء مزبور البته عتق امهات اولادينى اقتضا ايدر جوابنده ديرزكه بويله دكلدر زيرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخى قاضى لحاقيله قضا ايتمدكجه عتق امهات اولادى متحقق اولماز وبو بابده قاضى انجق بينونت مرأه واقع اوله‌جق مرتبه‌ده مقدار حاجتله قضا ايتمكله قضاء مزبور عتق امهات اولادينى اقتضا ايلمز لكن قاضى برذمى اوزره نقض عهد ايله شهادتى استماع ايلدكدن صكره ذمى بلا استيمان جديد رجوع ايدوب نقض عهدينى انكار ايله نزاع ايلسه بوصورتده عندالقاضى عدالت شهود بديدار اولمش ايسه آنى فئ مسلمين قيلمغه ابتدار ايدركه حجت مرقومه ايله البته عورتى باين اولوب بينونتى دخى انجق نقض عهد ايله وحقيقة وحكما تباين دارينله ممكن اولمغله قاضينك بوقضاسى البته نقض عهد ايله قضاسنى متضمن اولور وقضاء مزبوردن صكره ذمى مرقوم حربى اولوب بلاامان دارىمزده حاصل اولمش اولمغله كندو فيئده داخل ومالنه ورثه‌سى نائل قيلنور امامسئلهٔ مزبوره‌ده استيمان جديد ايله رجوع ايدوب نقض عهدينى انكار ايله نزاعه شروع ايدرسه بينه نقض عهدى عندالقاضى حجتله ثابت اولديغندن بينونت مرأه سيله حكم ايدوب انجق مالنى كندويه رد وتحويلله آنى شول ذمى منزلنه تنزيل ايدركه نقض عهدى معلوم ايكن قاضى ميراثنى بين الورثه تقسيم ايتمدين عودتله ينه ذمت مسلمينى تحصيل ايليه وقاضى ذمى مسفورك دخى ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ايلمزكه آنلرك عتقلرى تباين دار ايله حاصل اولميوب انجق موتله حاصل اوله جغى هويدادر اما بينونت مرأه بشقه دربنه ديركه ايكى مسلم براسير اوزره عورتنى ثلاثا تطليق ايلدى ديو شهادت ايلسه‌لر كركدركه قاضى اول شهادتله قضايه مباشرت ايليه زيرا اسير البته غائب اولمغله غائب اوزره بينه ايله لزوم ماللله قضا صحيح اولمديغى كبى طلاق وعتاقله دخى تصحيح اولنماز لكن عورتى معتده اولدقدن صكره زوج آخرى تزوجه رغبت ايدرسه اكا بينها وبين الله تعالى رخصت واردركه زوجى حاضر اولبدى قاضى اول بينه ايله فرقتلرى ايله قضا ايده جكى ظاهر ومتميز اولمغله عورت اول حجته اعتماد ايله بعدالاعتداد تزوج ايلمك جائز كوريلور بوصورتده عورت تزوج ايدوب بعده اسير كلوب طلاقنى انكار ايلسه اولبابده عورت طلاقله اسير اوزره اعادهٔ بينه ايدرسه قاضى طلاقنى تنفيذ ونكاح جديدى برقرار ايدر اما اعادهٔ بينه ايده مزسه قاضى ايچون اول خصم اوزره قائم اولميان بينهٔ سابقه ايله تنفيذ طلاقى ممكن اولمامغله همان آنى زوج ثانيدن تفريق واسير اوزره رد ايلمك امرمتعيندر بنه ديركه ايكى شاهد اسير اوزره موتى ياخود مقتولتى ايله شهادت ايلسه‌لر كركدركه قاضى موت وقتلى ايله قضايه مبادرت ايليه زيرا بو بينه ردتى اوزره بنه كبى خصم اوزره قائمدركه ورثه‌سى تركه‌سنه واضع اليد اولنلر ايله مخاصملردر اما حكم طلاق بشقه در لكن موت اسير ايله شهادت ايلين انجق واحد عدل ايسه قاضى ايچون اول شهادتله قضا جائز اولميوب انجق عورت ايچون اول شهادتله بعدالاعتداد تزوج جائز كوريلور بوندن صكره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونكاح كبى اوزرينه تسامعله شهادت جائز كوريلن موادى ذكر وتعداد ايلدى لكن فصول مذكوره باب الاسير والمفقود اثناسنده فى الجمله ذكر وتقرير اولنمغله بومحلده ترك وتأخير اولندى بنه ديركه براسير اوزره انجق واحد عدل ارتداد ايله شهادت ايلسه اشبو كتاب السير الكبيرك روايتى اوزره عورت ايچون اعتداد وتزوجه رخصت ويريلمز اما كتاب الاستحسانده ذكر ايلديكى بشقه دروبو ايكى روايتك وجهلرينى باب مذكورده بيان ايلديك كذلك واحد عدل اسير اوزره عورتنى ثلاثا تطليق ايلدى ديو شهادت ايلسه حكم قياس اوزرينه اعتداد وتزوجنه رخصت ويريلمزكه اصل ملك نكاح انجق شهادت شاهدينله ثابت اولديغى كبى مزيل ملك نكاح دخى انجق شاهدينله متثبت اولور لكن حكم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سياندركه هر برى حق عورتده امردينى اولان حل تزوجله شهادتدر وبز باب مرقومده بيان ايلديك كه خصم جاحد حاضر اولمدقجه خبر واحد امر دينده حجت وبرهاندر امابو كتابك روايتى اوزره حكم ردت بشقه‌دركه خبر ردت خبر مستنكر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق اويله دكلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنكه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز اما طلاق اويله دكلدر لكن حكم ردتده دخى روايت كتاب الاستحسان اصحدركه آنده دخى خبر واحد حل تزوج بابنده مقبول ومصحح‌در زيرا مؤلف اصابت مسير حكم ردتده شو وجهله تقرير ايلديكه بررجل وايكى امرأه اسير اوزره ردتله شهادت ايدوب ياخود ايكى شاهد ايكى شاهدك شهادتلرى اوزره شهادت ايلسه‌لر كركدركه قاضى استحلال قتلندن غيرى احكام سائره‌ده اسير اوزره ردتله قضايه مبادرت ايليه وشهادت واحد ايله حكم قتل ثابت اولمديغى كبى شهادة النساء مع الرجال ايله وشهادت على الشهادة ايله دخى متثبت اولماز ايكن بونلر قتلك غيرى احكامده ثبوت ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخى حل تزوجه مدار اوله جغى بديدار اولور كذلك بررجل وايكى امرأه برذمى اوزره نقض عهد ايله شهادت ايدوب ذمى دخى انكار ايلدكده بو شهادتله امام المسلمين قتلنه ابتدار ايتميوب انجق احكام سائره‌ده آنى ناقض العهد اعتبار ايتمكله فئ مسلمين قيلمغى اختيار ايدر زيرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان اموره‌ده حجت شرعيه‌در اما شبهاتله مندرئه اولان اموره‌ده حجت مرعيه دكلدر نته كيم سرقه ايله شهادتلرنده دخى بويله‌دركذلك بررجل وايكى امرأه برنصرانى اوزره اولاقبول اسلام ايدوب بعده مرتد اولدى ديو شهادت ايدوب نصرانى دخى منكر اولدقده ينه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنميوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور بنه ديركه ايكى ذمى برذمى اوزره اولا قبول اسلام ايدوب بعده مرتد اولدى ديو شهادت ايلسه‌لر بو شهادتلرى اصلا قبول اولنماز زيرا زعم شاهدين اوزره اول ذمى مرتددر واوزرينه شهادت غير مسلمين حجت اولمامقده مرتد منزله‌سنده‌در پس شاهدين مسفورين آنك اوزرينه شهادتلرى مقبول اولمديغى زعم اوزره ايكن شهادته متنهض اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالى اعلم

باب المرتد يصيب الحد وغيره * يعنى مرتد حدى موجب اولوب اولميان قبايحى ارتكابله اوزرينه حد ايجاب اولنوب اولمامقده باب لازم الاستيعابدر شيخ امام يعنى شارح همام عليه رحمة ربه المنعام ديركه اصل شرعى اولدر كه احكام شرعيه‌ده اول حكم كه كفرآنك ابتداء وجوبنه منافى اولميه بقاسنى بطريق الاولى نافى اولماز واول عقوبت كه كفرآنك ابتداء وجوبنه منافى اوله البته بقاسنى نافى اولور زيرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه‌در وشبهاتك اقواسى اول عقوبته منافى اولان نسنه‌در وكفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانى وجوب عقوبته مانع اولديغى كبى بعد الوجوب وقبل الاستيفا عروضى دخى استيفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استيفاء عقوبت منعدم اولدقدنصكره وجوب استيفاسى دخى زائل ومنهدم اولور بو اصل شرعى تأصيل اولندقدن صكره فروعنى تفصيل ايدوب ديرزكه برمسلم بركسنه‌نك مالنى اخذ وانتهاب ياخود موجب قصاص اولان جنايتى ارتكاب ياخود برمسلم اوزره افترا برله حد قذفى استيجاب ايتدكدنصكره مرتد اولوب ياخود شنايع مرقومه‌يى مرتد ايكن دار اسلامده اكتساب ايدوب بعده دارالحربه التحاق ونيجه زمان محاربهٔ مسلمينه تشمير ساق ايلدكدن صكره دار اسلامه عود والتصاق ايلسه‌د اول بابده قبول اسلام ايلسه دخى جمله سيله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زيرا حقوق مزبوره دار اسلامده اسبابنى اكتسابله واجب اولدقدنصكره محارب مسلمين اولمق وجوبنى سالب اولماز كورمزميسنكه برمستأمن دار اسلامده بونلردن برينى مرتكب اولدقده حقوق عبادى متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه‌يى مستوجب اولور پس مرتد دخى بويله‌در اما شخص مرقوم شنايع مذكوره‌يى ردتله دارالحربه لحوقندنصكره ارتكاب ايدوبده صكره قبول اسلامله عود واياب ايلسه هيچ بريله مؤاخذه اولنميه جغى بى ارتيابدركه ارتكابى دارالحربده حربى ايكن وقوع بولمشدر وحربى محارب مسلمين ايكن مرتكب اولديغى شنايعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غیر مشروعدر حتی الاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی قبول اسلام مقدما ارتکاب اولنان فضایحی قاطع اولدیغنه برهان ساطعدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که اهل حربك تأویل باطللری کندو حقلرنده ترتب احکامده تأویل صحیحه ملتحقدر که مسلم معاملات مذکوره ایله اهل حربله معامله ایتدکده مؤاخذه یه مستحق اولمدیغی کبی اهل حرب دخی مسلمله معامله ایتدکده مستحق اولماز ومرتد دخی بعد اللحاق حربی اوله جغی متحققدر اما بر مسلم زنا وسرقه وقطع طریق مثللو حقوق اللهدن حدی موجب بر سیئه یی اکتسابدن صکره مرتد اولوب یاخود آنی بعد الردة دار اسلامده ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لحوق وبعده دار اسلامه عود وایاب ایلسه هیچ بری ایله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدر که بومثللو حقوق اللهدن اولان حدودك اسبابی ارتکابی وقتنده مستأمن کبی حربی اولماق وجوب حدوده مانع اولدیغی کبی حربیت صکره دن عارض اولدقده دخی بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ایله مؤاخذه اولنمقده مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان مالله وقطع طریقده عمدا قتل نفس ایتمش ایسه قصاصله مؤاخذه سی مقرردر لکن قطع طریقده خطأ قتل نفس ایتمش ایسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ایسه دیتی عاقله سی اوزره واجب اولور وبعد الردة واقع اولمش ایسه کندو مالنده مستوجب اولور که تعاقل انجق باعتبار التناصر اولمغله مسلمیندن فرد واحد مرتده ناصر اولمیه جغی ظاهر وباهردر کذلك بر مسلم شرب خمر یاخود وصول حد سکردن صکره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که کفر اول حدك ابتداء وجوبنه مانع حتی ذمی ومستأمن اوزره وجوبی ممتنع اولدیغی کبی بعد الوجوب عروضی دخی بقاء وجوبنه مانعدر کذلك شرب وسکری مرتد اولوب یدامامده محبوس ایکن ارتکاب وبعده قبول اسلام ایتمش اولسه ینه حد ایله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که اول ارتکابی حال کفرنده التزام ایلمشدر نکته سی اولدر که کافر البته اباحت خمر وسکری معتقددر وحدود شرعیه انجق اسباب حدودی ارتکابدن زجر ایچون تشریع اولنمغله اول اسبابی ارتکاب ایلین حرمتنی معتقد اولمق لازمدر که حقنده تشریع زواجر نافع اوله اما مرتد مزبور حالت مزبوره ده حدود اللهی موجب اولان اسباب سائره یی ارتکاب ایتمش اولسه اجراء موجبلرینه شتاب اولنور که مرتد البته آنلرك حرمتلرینی معتقد ویدامامده محبوس اولمغله اوزرینه اقامت حدود امر ممکندر اما اسباب مزبوره یی یدامامده محبوس دکل ایکن التزام ایدوب بعده دار الحربه لحوق ایتمدین قبول اسلام ایلسه اوزرینه اقامت حدود جائز وواسع کوریلمز که ارتکابی محارب مسلمین ایکن واقع اولمشدر نکته سی اولدر که مرتد نفس ارتداد ایله البته وقت قدرتنده جواز محاربهٔ مسلمینه اعتقاد ایدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه محاربه یه استعدادی اولمدیغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما یدامامه واصل اولمیه جق مرتبه ده مکان بعیده بولندقده محاربه فی الجمله ممکن اولوب کندو دخی جواز محاربه یی اعتقاد ایلدیکندن لاحق دار الحرب حکمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واکر بر مسلم قصاصی یاخود حد قذفی مستوجب اولوب بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمینه نیاز ایله سزکله مصالحه ایدهرم مستوجب اولدیغم حد اوزره بکا اعطاء امان شرطی اوزره دیو رجایه سر آغاز ایلسه مسلمیندن برفرد ایچون اکا اول وجهله اعطاء امانه جواز یوقدر زیرا شرط مذکور حکم شرعه مخالفدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی متمکندر که قصاص محض حق ولی اولمغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط غیر ممکندر وحد قذفده حق مقذوف شویله متمکندر که مقذوف ایچون دخی اول حقی عفو ایله اسقاط غیر ممکندر بناء علیه اول مرتده وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلین مسلم البته حقنده وفاسی ممکن اولمیان شرطی ملتزم اولمش اولور که التزام مذکور البته فسادی مستلزمدر بویله ایکن امام المسلمین اکا وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلسه اول امانه وفاسی جائز وشایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلریکزی ترك وسنت سنیه یه میل ایدیکز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیکه مظالم عباددن اولان شیئی مرتد ایچون ترك ایلمکی شرط ایتمشیدی همان اول شرطه التفات ایتموب عند طلب الخصم حد لازمی اوزرینه اقامتله اجرای سنت واحیای شریعت ایدر بوصورتده مرتد مزبور شرط امانکزه وفا ایتمزسکز بنی مأمنمه رد ایدوب بعده بکا ظفر بولورسکز اجراء حد ایدیکز دیو نزاعه شروع ایلسه بو نزاعی بر وجهله مسموع اولماز که مرتد یدامامه واصل اولدقدن صکره آنی محارب مسلمین اولمق اوزره دار الحربه اعاده سی قطعا مشروع اولماز واکر مرتد مزبور صلح مذکوره عازم اولدقده مسلمین دخی آنك مرامنه مساعده اولنمدقجه دار اسلامه خارج اولمیه جغنه

مطلب حد القذف لا یسقط بعفو المقذوف

جازم اولسه لر کرکدر که اکا بر وجهله اظهار معامله ایده لر که هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتدکلرینی ایهام ایدوب هم ارتکاب کذبدن سالم اوله لر یعنی ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب مصداقنجه محتمل الوجهین اولان معاریض کلامی اکا القا برله کذبدن تخلص واتقا ایده لر ومعنای مذکور حق محاربینده جائز ایدوکی امر مستبیندر قال علیه السلام الحرب خدعة وبزباب الحرب کیف یعاوله اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلك حدیث بلاغت اشتماللرنده معاریض کلامی استعمال بیورمشلردر نکته سی اولدر که ارتکاب کذب رخصت شرعیه دن بالکلیه مقطوع اولمغله مسلم ایچون فی حال من الاحوال تعمد کذب ایلمك مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور مرام مسلمینه اطلاعله اکا بطریق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه کرکدر که مسلمین اکا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجق کلام صلحده متفطن اولمیه جغی وجه اوزره نقض صلح ایده جك بعض کلماتی ضم وازدیاد ایتمکله مرتدی تحصیلله اجراء شریعته اجتهاد ایده لر وبوبابده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وفد ثقیف یعنی اهل ثقیفدن ایلچی کلدکده یا محمد بز وقومیز مؤمنین اولورز لکن انحنا ایتمك یعنی نماز قیلوب رکوع وسجود ایتمك شرطی ایله دیدیلر ورسول الله علیه السلام آنلر ایله اول وجه اوزره مصالحه یی قبول وتقریر ایدوب انجق شروط مسالمه لرین جامع اولان کتاب صلحك آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین وعلیهم ما علی المسلمین یعنی سائر مسلمین ایچون حاصل اولان نسنه آنلر ایچون دخی حاصل وسائر مسلمین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولمق اوزره لفظ شریفنی کتب وتحریر ایلدیلر وبولفظ شریفی کلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلوتله دخی مؤاخذه یه متنهض اولدیلر لکن مسلمین بوصنعته دخی قادر اولمیوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدرلرسه ینه وفاء امان جائز وشایان کوریلمز که بو عهده وفالری شرعا حرام وسبقت ایلین اعطاء عهدلری دخی شرعا حرامدر وبر حرامی ارتکاب قطعا حرام آخری ارتکابه طریق جواز اولمیه جغی معلوم انامدر کذلك مرتدیدن برطائفه ذمت مسلمین اولوب اداء خراج ایتملری اوزره مسلمیندن طالب امان اولسه لر آنلره دخی اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز زیرا قتل مرتد حد مستحق ایکن مقابلهٔ مالده اقامت حدی ترك وتأخیر غیر جائز ایدوکی محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولمیوب انجق حربینك معاملاتنه راجع اولان امورده احکام مسلمینی التزامدر واحکام مسلمین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایکن اکا اعطاء ذمتده اخذ ماله اظهار رغبتدن غیری غرض یوقدر حال آنکه معنای مذکور حرامدر بویله ایکن مسلمین آنلره اعطاء ذمت ایتمکله داریمزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناعلرنده قتللری لازمدر واولبابده مأمنلرینه ردلری فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز که مرتد قبول اسلام ایتمدکده آنك اوزرینه حکم قتل بطریق العین مستحق اولمغله قطعا ترك واهمال اولنماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه واکر طائفهٔ مرقومه مسلمیندن موادعه یه طلبکار اولسه لر آنك حکمی باب الموادعه ده امرار اولندیکه امام ایچون آنلر ایله موادعه جائز وسزاوار اولماز مکر مسلمینده آنلر ایله قتاله قدرت اولممغله تحقق ضرورت آشکار اوله اول حینده دخی موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ایلمك ممنوعدر که جعل البته شبیه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج غیر مشروعدر بویله ایکن اخذ ایدرسه البته بیت الماله وضع وادخال ایدر که جعل مزبور مال مرتدین اولوب مرتدك بومثللو دار الحربده بولنوب اکا حق ورثه تعلق ایلمین اموالینك موضعی انجق بیت المالدر اما حکم خوارج بشقه در که آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب توبه لرندن صکره اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال خوارج قطعا اهل عدل ایچون غنیمت قیلنماز اما محاربین اولان مرتدینك ماللری بشقه در کذلك حربی مستأمن داریمزده قصاص وحد قذفی مستوجب اولوب بعده دارینه رجوعدن صکره مسلمینه التجا برله قبول اسلامی شرطی اوزره اکا امان ویروب اول حد ایله مؤاخذه ایتملرینی رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجرا اولنور که صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن ومرتد حکمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفیع المقام رفع الله تعالی درجاته فی یوم القیام دیر که بر مستأمن داریمزده بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمین آنی اخذ واسره نائل اولسه لر آندن قصاص فی النفسدن غیری جمله سی ساقط وزائل قیلنور زیرا اسر ایله رقیق اولوب رق دخی قصاص فی الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافی اولدیغی کبی بقاء وجوبه دخی منافیدر اما قصاص فی النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولمدیغی کبی بقـاء وجوبنی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنورکه ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شـاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولاور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قیلمق غیرممکندرکه سابق ایچون مالیت رقبه سی انجق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسا بندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندن صکره جنایات سابقه‌لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه مجاز بین اولدقلرندن صکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقـاط اوزره آنلرایله مصالحـه ایلمك حكم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعـد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنـایتلری توبه
ایدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجـق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنـه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمـامق اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر امام ایچون اولوجهله مصالحه‌لری جائز ومناسب
کوریلمز بویله ایکن مصـالحه ایتمش اولسه کرکدرکه اول شرطه وفایی التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه‌لری
ممتنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغـندندر وحضرت عمر رضی الله عنـه ایما قوم شهدوا
علی حد لم یشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهـادت ایدوب لکن
شهادتلری اول حدك وقت حضورنده اولمیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شهادتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغیك حکم اهل عـدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر و بی ارتیابدر واکر
برمرته حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عبـاددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظـلم سابق ایله مؤاخذه ایتمملری اوزره امانه طـالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومنـاسب کوریلمز زیرا مظالم عبادده احتیاج وعـدم
احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غـیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعـده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع
کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کمسنه‌لره غنـائمدن بعض اشیـاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینـه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص
وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئی صـاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغـله آنلرایله عـدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقـتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب مایصدق الرجل فیه من الردة فلا تبین منه امرأته وما لایصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغـله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمـامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت پنـاه اعلی الله تعالی فی الجنـة بناه دیرکه براسـیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه‌سی قاضی‌یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغـله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکام البته سنی قتـل ایده‌رم یوقسه البته کافر اولورسـین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبـابده قول انجق قول مرأه قیلنوب اسیرا کراه اوزره اقامت بینـه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدن صکره اسیراول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنـای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجة
عدم تصدیقی متقرردر توضیحی اولدرکه اسـیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غـیر
معهوده‌یه نسبت قیلمشدر و بومثللو اموردە قول بلاحجة قبول اولنمـاز نظیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم الکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمیـه آنك قولی بلاحجة
قبول اولنمـاز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شهادتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حكم وجوب الحدود وعدمه على الخوارج بعدما تابوا

ایده‌رم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بو اسـیر اول حینده کافر اولدیغی اولمادیغی بیلمزز دیو تقریر
ایدوب اسـیر دخی بن اسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقـدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبـیر ایلسه اولبـابده قول انجق قول اسیردرکه حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظـیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم الکن حال صباوتمـده ایدی دیه نکته‌سی
اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتـاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهـادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغـیر متکرردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیـدر و بومثللو اموردە قولی بلاحجة قبول اولنمـامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتده مخـاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر ینـه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهـاب عقلمـده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مـدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غـیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری بز آنی برکره مجنون کوردیك دیو شهادت ایلسه‌لر ینـه قول آنك
قولیـدرکه جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه اولبـابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مـدعی ایلسه ینـه قول آنك قولی قیلنمق هویدادرکه حالت نوم حالت صبـاوت
کبی هرشخص ایچون امر معهود اولمغـله طـلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معـدود قیلنور
کورمزمیسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمـادین یاخود آنی تزوج ایتمـدین تطلیق ایتمشـیدم دیسه
بو کلامی انکار طـلاقه حمـل اولنوب قول آنك قولی قیلنمـق تحقیق اولنور پس ماسـبق دخی بویله در
واکـر برکمسنه بن شرب خمرایدوب سکرایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغـله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقتنه مانع دکلدر اما حکم نوم بشقه درنکته‌سی اولدرکه سکرانك
عقلی باشنده اولور انجـق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکـور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمـق بشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
بشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقـل حکمنده درحتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشـارتنمالرنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حـدیث رفع القلم عن ثلثة عن النـائم
حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیـدر ومعنای لطیفی ظاهر در والسنهٔ علماده
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتـدا سنی ذکر ایله اکتفا ایلمشـدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلنـه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیـاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور امامالی حقیقهٔ هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کمسنه
بشقه در واکر برکمسنه بن شرب خمرایدوب سکرایله عقلم زائل اولمغـله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیرمعلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکرارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجـق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیانده موجب ردتدت اولان کلماتدن سالم اولمازسه‌ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کمسنه
ارتدادینی حالت غیرمعهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده‌یه نسبت ایلـدکده قولی
مقبول اولاور واولبـابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیرمعتـبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
ینه دیرکه برعورت قاضی‌یه کلوب بن شوزوجمی المسیح ابن الله دیرایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بن اول کلامی انجق آنکله قائل اولان نصـارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولمیه جغی بدیداردرکه مضمر البته ملفوظدن ادنی در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوقی ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق اوقبل ان اتزوجها

مطلب البنج یزیل العقل دون الخمر

ادنی ایله نسخ اولنمامق هویدادر کورمزمیسنکه برکمسنه عورتنی تطلیق ایدوب قایدندن استثنایه نیت ایلسه
البته وجه مذکور اوزره طلاقی واقع اولوب نیتی وقوعه مانع اولماز وبوصورتلرده عورتک تصدیق وتکذیبنه
حکم شرعی ترتیب اولنماز واکر زوج مرقوم بن اول کلامه نقل وحکایته دلالت ایلین عباره ضم ایدوب النصاری
یقولون المسیح ابن الله یاخود المسیح ابن الله قول النصاری دیمشیدم انجق عورت بعض کلامنی ایشتمدی
دیو اقرار ایدوب عورت دخی اول ضمی انکار ایدرسه قول مع الیمین قول زوج ایدوکی آشکاردر اما مسئلهٔ سابقه
بشقه‌درزیرا مانحن فیهده عین کلامی موجب فرقت اولدیغندن زوج سبب فرقتی اقرار ایتمیوب بلکه عورتک
ادعا ایلدیکی موجب فرقتی انکار ایلمشدر نظیری اولدرکه برکمسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله دیمشیدم
دیوب عورت آنی استثناده تکذیب ایلیه اولبابده قول معنای مثبر وح اوزره قول زوج اولدیغی کبی
مانحن فیهده دخی اولور کذلک زوج مرقوم بن اول کلامه عبارهٔ مذکوره‌یی ضم وموصولا تکلم ایتمشیدم انجق
المسیح ابن الله لفظنی اظهار وعبارهٔ مضمومه‌یی اخفا قیلمشیدم دیرسه ینه قول آنک قولی اولمق بلااخفادر
انجق شاهدلر بز ایشتدیک المسیح ابن الله دیدی وشئ آخر سویلمدی دیو اوزرینه شهادت ایدرلرسه قاضی
حکمنده آنی ضم اوزره تصدیق ایتمیوب بینونت عورتی ایله قضایه مبادرت ایدرزیرا شاهدلر موجب فرقت اولان
سببی اثبات ایتمشلر ایکن ابطال شهود ده آنک قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده موجب
فرقت اولان سبب انجق کندو اقراری ایله ظاهر اولوب ظهوری دخی انجق منافی فرقته موصولا حادث اولدیغندن
قول آنک قولی قیلنمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه که شاهدلرک شئ آخر سویلمدی دیدکلری شهادت
علی النفی اولوب شهادت علی النفی غیر مقبول ایکن قول مذکورلری نیجه قبول اولنور جوابده دیرزکه بوبابده
وقوع فرقت نفیله یعنی شئ آخر سویلمدی دیدکلری ایله ثابت اولمیوب بلکه اثباتله یعنی المسیح ابن الله
دیدی دیدکلری ایله مثبت اولمشدر ونفی مذکور اثبات نسبده شاهدلرک اشبو رجل میتک قرنداشی ووارثیدر
بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفیه نازلدر توضیحی اولدرکه شاهدلرک شئ آخر
سویلمدی دیدکلری بحسب المعنی زوج مرقومک ادعا قیلدیغی ضم وزیاده انجق ضمیرنده مضمردر وظاهر کلامنده
مظهر دکلدر مفهومنی اثباتدر وبومثللو معنای مضمر موجب کلام مظهری ناسخ اولمغه صالح دکلدر وهم
قول مذکور بحسب المعنی سکوت زوجی اثباتدر وسکوت امر مثبت معایندر حتی شاهدلر بز ایشتدیک المسیح ابن الله
دیدی بوندن غیری نسنه ایشتمدیک وشئ آخر سویلدیکنی سویلدیکنی بیلمزز دیمش اولسه‌لر اولبابده قول البته
قول زوج اولوب عورتیله بینلری تفریق اولنماز زیرا بوتقدیر اوزره شاهدلر اول ضم وزیاده ضمیرنده درظاهر
کلامنده دکلدر مفهومنی اثبات ایتمیوب انجق بزآنی ایشتمدیک دیوب نفسلرین غفلت وعدم سماعه نسبت
ایتمشلردر واول ضمی شاهدلر ایشتمدکلری کبی قاضی دخی ایشتممشدر بناء علیه قول البته قول زوجدر وعلی هذا
برکمسنه بن خلعده موصولا استثنایی تکلم ایلدم یاخود طلاقده موصولا شرط یااستثنایی تکلم ایلدم دیو ادعا قیلسه
قول آنک قولیدر بوصورتده شاهدلر آنک اوزرینه اشبو رجل بغیر ذکر الاستثنا مخالعه وتطلیق ایلدی یاخود
مخالعه وتطلیق ایلدی وشرط واستثنا ایلمدی دیو شهادت ایدرلرسه بوندن صکره قول زوج قبول اولنماز اما
شاهدلر کلمهٔ خلع وطلاقدن غیری بزاندن نسنه ایشتمدیک دیرلرسه ینه قول آنک قولی اولوب قاضی عورتیله بینلرین
تفریق ایلمز مکر آندن قبض بدل خلع مثللو دلیل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بوصورتده قولی قبول اولنماز
ومسائل مذکوره بجمیعها ذکر ایلدیکمز وجه اوزره بنا قیلنور ینه دیرکه برکسنه‌یه بردفعه جنون عارض اولدیغی
معلوم اولوب عورتی آنک اوزرینه اشبو زوجم دون کیجه مرتد اولدی دیو یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایلدکده
اول کیمسنه دخی بکا دون کیجه جنونم عودت ایلدی بن دخی اول سوزی حال جنونمده سویلدم دیسه قول
مع الیمین آنک قولیدر زیرا جنون برکره عارض اولدقده ابدی عرض لازم اولور حتی عبدک حال صغر وکبرنده
برکره ظاهر اولدقده عیب دائم قیلنور زیرا عمرنده برکره مجنون اولان شخصک کوزلرنده براهل بصیرت نظر امعان
ایلسه آثار جنونی بطریق العیان ظاهر ونمایان کورر بوجهتله اول کیمسنه بودعواسنده تکلمنی انجق حالت
معهوده‌یه مضاف ایلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضه‌ده اول کیمسنه‌یه جنون عارض اولدیغی قطعا معلوم اولمسه
اولبابده بیان مشروح اوزره قولی قبول اولنماز بوصورتده قاضی عورتیله بینلرین هنوز تفریق ایتمدین اکا جنون
عارض اولوب صکره افاقت بولدقده ایشته بن دون کیجه دخی بویله اولمش ایدم دیسه ینه تصدیق اولنمایوب
عورتی بینونتله آندن تفریق اولنور زیرا جنون صکره‌دن حادث اولمق ممکن اولمغله حدوثی تقدم وجودینه دلیل

مطلب الشهادة على النفي قد ترجع الى الاثبات

اولمیه جغی متعیندر اما تقدم وجودی معلوم اولدقده بردخی اثری قالمامق وجهی اوزره زائل اولمیه جغی
مجزوم بهدر بناء علیه قولی صورت ثانیه‌ده قبول اولنوب صورت اولی‌ده مقبول اولمامشدر ونوم دخی بویله‌درکه
برعورت زوجم بنی وقت عصرده ثلاثا تطلیق ایلدی دیو دعوی ایدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ایکن
سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه قول آنک قولی ایدوکی هویدادرکه نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض
اولمق ممکن وجنون کبی گاه ذاهب وگاه عائد اوله جغی متعین اولمغله کلامنی حالت معهوده‌یه نسبت ایلمشدر
اما برکیمسنه‌نک برماه اقدم زوال عقل رتبه‌سنده سکران اولدیغی معلوم اولوب آنک عورتی اشبو زوجم دون
کیجه مرتد اولدی دیو ادعا ایلدکده اول کیمسنه دخی بن برآی اقدم سکران اولدیغم کبی دون کیجه دخی
سکران اولوب حال زوال عقلمده اولدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده تصدیق اولنمایوب عورتیله بینلری
تفریق اولنور زیرا سکر بعد زوال السبب انجق اکتساب سبب جدید ایله رجوع ایدوب دون کیجه دخی اول سبب
جدیدی اکتسابی امر مجهول اولمغله قولی بلاحجة قبول اولنماز وعلی هذا برکیمسنه‌یی مشرکین کفر اوزره
برکره اکراه ایتملریله برکره اظهار کفر ایلدیکی معلوم وآشکار اولوب بعده اوزرینه عورتی دفعهٔ اخراده دخی
اظهار کفر ایلدی دیو دعوی ایلدکده اول دخی کفر ثانیسنی اقرار ومشرکین بنی کرهٔ ثانیه‌ده دخی اکراه ایلدیلر
دیو اعتذار ایلسه بوبابده قولی قبوله سزاوار اولماز که سبب متجدد غیر معلومی ادعایه درکار اولمشدر کذلک
برسنه اقدم مبتلای برسام اولدیغی یاخود استعمال بنج ایله بی هوش اولدیغی معلوم اولوب بعده بکا دون کیجه
دخی اول حالت عارض اولدی دیو اعتذار ایلسه ینه تصدیق مقالی سزاوار اولماز زیرا بونلر انجق اکتساب
سبب مستقبل ایله عودت ایدر اما جنون بشقه‌در وهم بونلر زائل اولدقده هیچ اثرلری باقی قالمایوب بردخی عودت
ایلمز اما نوم وجنون بشقه‌در وبو بیانله مسائل مذکوره میاننده جهت فارقه‌لری نمایان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير فی دار الحرب

یعنی دار الحربده بولنان مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیر بعض امورنده آخری کفیل ویردکده حق کفیله رعایتی
واجب اولوب اولمادیغی تفصیلده باب لازم التحصیلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسیر مسلم دارلرندن
خارج اولمامق اوزره نفسنه کفیل ویرمک شرطی اوزره حبسدن دار الحربده تخلیهٔ سبیلنی مراد ایتملریله اکا
برمسلم یاذمی یاحربی کفیل اولوب اسیر دخی بعد تخلیة السبیل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنک
حقنده مسلم وذمینک نقض عهد لرنده رخصت ویرلمیوب انجق کفیل حربینک نقض عهدنده رخصت ویریلور
زیرا خروجندن صکره اهل حرب البته کفیلنی قتل یاخود تعذیب ایده جکلردر واسیر مسلم ایچون حربی‌یی قتل
ومالنی اخذ ایدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولدیغی کبی خروجنده حربی‌یی قتله عرض ایلمک دخی جائزدر
اما نجات نفسی ایچون مسلم وذمی‌یی قتل ایلمک جائز اولمدیغی کبی خروجله آنلری معرض قتله عرض ایلمک
دخی جائز اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مکان اسیرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنی خروجدن
منع ایتمکله وجه مشروح اوزره اعطاء کفیل ایتمش اولسه اول بابده کفیلی حربی اولسه دخی نقض عهدی تجویز
وتحلیل اولنماز زیرا مستأمن اهل حربی قتل ومالنی اخذ ایله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولدیغی کبی آنلری
معرض قتله عرضی دخی غیر مشروع غدر نکثه سی اولدرکه اهل حربله اسیر بینلرنده امان اولمیوب اهل حربله
مستأمن بینلرنده ثبوت امان نمایاندر زیرا اهل حرب مستأمنی تأمین ایدوب مستأمن دخی آنلره عدم خیانتی ملتزم
اولمغله اهل حرب آنک سلک امانده منتظم اولمشلردر وامان مذکور سائر مسلمین حقلرنده معتبر اولمیوب انجق
اول مستأمن اوزره مقصور ایسه ده ینه اول مستأمنک کفیل حربیسنده نقض عهدی ممنوع ومحظوردر اولور
لکن برمسلمک کرک اسیر وکرک مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب برکسنه دخی اول مسلمی یوم فلانیده قتل
ایتملری ایچون احضار اوزره کفیل اولمش اولسه بوصورتده کفیلی مسلم وذمی اولسون حربی اولسون وکفالتی
امری ایله اولسون بلاامر اولسون آنک عهدینی نقضله خروجی تجویز وتحلیل اولنور زیرا عدم خروج اوزره
ثباتنده کفیلی آنی احضار ایدوب قتل اولندقده نفسنی تهلکه‌یه القا برله قتل نفسنه اعانت ایتمش اولورکه اکا
شرعده اصلا رخصت یوقدر اما خروجنده کفیلنی قتل ایلسه‌لر دخی آنک قتلنه اعانت ایتمش اولمیوب همان
تخلیص نفسنه مسارعت ایتمش اولور غایة الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاک متحقق الظهور
اولمقدر حال آنکه مسلم بومثللو امورده سبب هلاکی نفسندن دفعله ابتدا ایلمکله مأموردر واکر اهل حرب
برمسلمه نفسکه برکفیل ویرکه اول کفیل سنی یوم فلانیده حضوریمزه احضار ایدوب بزدخی سنک مالکی اخذ

ياخود سنى حبس ياخود سنى قيد و بنده وضع ايده‌يز ديوب اول دخى شرط مذكورا وزره مسلم وذميدن اعطاء كفيل ايلسه اول كفيلك عهدينى نقض ايلمك تجويز و تحليل اولنماز كه كفالتله امر ايدوب عهدهٔ مزبوره يه ادخال ايلدكده اكا وفا قيلمغى كندو عهده سنه شرط والتزام ايلمشدر و وفاء مشروط المؤمنون عند شروطهم نصى اوزره امر لازم الاهتمامدر اما صورت سابقه بشقه‌در كه آنده نفسى اوزره انجق قتل كبى قطعا اذنى وبطريق الاختيار بنفسه مباشرتى حلال اولميان برضرردن خائف اولمغله خروجه قادر ايكن تركله اهل حربه بومثللو ضرر نفسى اوزره اعانتى حلال اولماز اما بو صورتده نفسى اوزره انجق بذل مال ياخود حبس وقيد كبى اذنى و بنفسه مباشرتى جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفى دفع ايچون كفيلنه غدرى استحلال اولنماز وعلى هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بر رجل آنكله زنا ايتمك ايچون ياخود عورت ذات زوج ايكن آنى تزوج ايتمك ايچون يارنكه كونده آنى موضع فلانى يه احضار اوزره برمسلم ياذمى يى كفيل ويرسه اولبابده عهد كفيلنى نقض ايلمك تجويز وتحليل اولنور زيرا خوف ايلديكى ضررده اذن ومباشرتى قطعا حلال اولمديغندن منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولميوب مرادلرى دخى آنى بر رجله ترويج اولسه بوصورتده اول رجل مسلم ايسه عهد كفيلى نقض ايلمك جائز كوريلميوب كافر ايسه لازم كوريلور زيرا زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبوره نك عقده اذن ومباشرتى صحيح اولوب كافر بولندقده بروجهله تصحيح اولنماز واكر اهل حرب برمسلمك كفرينى ياخود كفرى مرتكب اولمازسه قتلنى مراد ايدوب اول مسلم دخى يارنكه كونده كندوينى حضورلرينه احضار اوزره اعطاء كفيل ايلسه نقض عهدى تجويز وتحليل اولنور زيرا حرمت كفر حرمت ثابتهٔ مصمته‌در كه فى حال من الاحوال قابل انكشاف وانحلال دكلدر بوجهتله اكا كندو نفسندن اذن ورضا حلال اولمامقده منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر كورمزميسنكه بركمسنه البته سن كافر اولورسين يوقسه بزشورجلى قتل ايده‌رز ديو تهديد ايلسه‌لر بومثللو غيراوزره خوف قتلله كندو كافر اولمق جائز وواسع كوريلماز انجق نفسى اوزره خوف قتلده قلبى ايمانله مطمئن اولمق شرطيله لسانى اوزره اجراء كلمهٔ كفر ايلمك متوسع كوريلور پس ما نحن فيهده دخى خوفى انجق كفيل اوزره قتلدن واقع اولمغله كفيلى ترك ايدوب فرار ايله نفسنى كفردن تخليص ايلمك متسع كوريلور مترجم فقيردير كه اصل كتابده ترجمه اولنديغى اوزره مسئلهٔ محرره كفرى ياخود قتلى مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ايكن ارادهٔ كفرك وجهنى تفصيل وارادهٔ قتلك وجهنى ترك واهمال ايلديكى انجق اثناء توجيه اولده توجيه ثانى دخى منفهم اولديغندن بشقه قريبا سبقت ايلين مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانى منكشف الحال اولديغندندر انتهى واكر برمسلمه سن شومسلمى ياخود شوذمى يى قتل ايله يوقسه سنى البته قتل ايده‌رز ديوب اول دخى يارينكه كون قتل ايتمك ايچون كندوينى احضار اوزره نفسنه اعطاء كفيل ايلسه بونده دخى نقض عهدى تجويز وتحليل اولنور بلكه حكم حل بونده اظهر واولى‌دركه مسلم كرك نفسى اوزره وكرك غير اوزره خوف هلاكله قتل مسلم اوزره اقدامى حلال اولمامق اشهر واجلى‌در واكر اهل حرب براسير مسلمه سن بزه امان ويروب بزدن برفردى على الغفلة قتل ايتمك و بزدن برفردك مالنى اخذ ايتمك و بلاديمزدن خارج اولامق شرطى اوزره سبيلكى تخليه ايده‌رز ديو وعد ايدوب اول دخى شرط مذكور اوزره يمينله تأكيد عهد ايتمكله تخليهٔ سبيلنه شروع ايلسه‌لر بنه بلادلرندن خارج اولوب بعده يميننه كفارت قيلمق مشروع كوريلور قال عليه السلام من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليأت الذى هو خير وليكفر عن يمينه انجق آنلردن برفردى على الغفلة بلكه على الاطلاق قتل ايلمك ومالارينى اخذ ايلمك اكا حلال اولماز كه وجه مشروح اوزره اعطاء عهدايله منزلهٔ مستأمنده انزال اولنمشدر و برقريبا و بالدفعات بيان ايلديك كه مسلم مستأ من اهل حربدن برفردى على الغفلة بلكه على الاطلاق قتل ايلمك وما للرندن برشئ اخذ ايلمك حلال اولميوب انجق دارلرندن علم ورضالرى يوغيكن خارج اولمق استحلال اولنور پس اسير دخى وجه مذكور اوزره اعطاء عهدايلدكده آنك كبيدر واكر اسير مسلم دارلرندن خارج اولمامق اوزره برمسلم ياذمى يى نفسنه كفيل ويروب بعده كفيلله اتفاق اوزره داراسلامه معا التصاق ايلسه‌لر بونده ضررشرعى بولنماديغى امر قطعيدر زيرا بو بابده اهل حرب ايچون برشئ ملتزم دكل ايكن خروجدن منعى انجق حق كفيله رعايت ايچون حاصل اولمش ايدى شمدى كفيل آنكله خروجده برابر اولمغله مانع مرقوم زائل اولدى سؤال اولنورسه كه اهل حرب حبس اسيرده ظالم اولوب مظلوم دخى نه وجهله قادر ايسه نفسندن ظلمى دفع ايلمك حقنده صحيح وسالم ايكن حق كفيله رعايت اكا نيچه لازم اولور جوابده ديرزكه بلى بو يله‌در

لكن

مطلب يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه لا على غيره

لكن مظلوم ايچون آخره ظلم ايلمك حرام ايكن امرى ايله كفيل اولان شخصك عهدينى نقض ايلدكده اكا ظلمله برنام اولمش اولور كورمزميسنكه برظالم داراسلامده برمسلمه قصد ظلم ايدوب اول دخى بركمسنه‌يى نفسنه كفيل قيلدقده مظلوم ايدوكنى بيلور ايكن دخى اول كفيلك عهدينى نقض ايلمك تحليل اولنماز بو دخى آنك كبيدر واكر اهل حرب اسير مسلمه بزسكا امان ويروب سبيلكى تخليه ايده‌رزسن دخى بلاديمزدن خارج اولمامق اوزره بزه امان ويريرسين ديوب اول دخى اعطاء امان ايلدكدن صكره دارلرندن خروجه كسب قدرت ايلسه خروجنه رخصت ويريلورمى يرا بو تقديرا اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخى حاصل اولور اما بو صورتده برحربى يى نفسنه كفيل قيلمش اولسه آنك دخى نقض عهدى تحليل اولنماز لكن صورت سابقه بشقه‌دركه بونده اسير مزبور اعطاء امان ايتمكله اهل حربدن برفردى قتل و برشخصك مالنى اخذ ايلمكدن ممنوع اولديغندن كفيلنك عهدينى نقض ايلمك دخى مشروع اولماز انجق كفيل مزبور آنكله معيت خروجده متفق اولورسه خروجى حكم شرعه منطبق اولور زيرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اولميوب انجق حق كفيلدركه اعطاء كفيل ايتمدكده جواز خروجى بومعنايه دليلدر بو صورتده كفيل آنكله معا امانله خارج اولدقدنصكره اسيره بنله معا دارالحربه عودت ايدرسين ديو ابرام ايلسه اسير اوزره عودت الزام اولنمازكه داراسلامه خروجنده هم حكم امانى وهم حكم كفالتى رسيدهٔ تمام اولمشدر كورمزميسنكه حربى مرقوم دارالحربه رجوع ايلدكده امان اسيردن خارج اولوب اسير ايچون قتلى مشروع اولور وبيلمك كركدركه اسير مسلم داراسلامه خروجنده اعانت ياخود ترك واهمال اولنمغيچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ايلمك حقنده حلال كوريلوركه فعل مزبور انجق مالنى نفسنه وقايه قيلمقدركه مسلم آنكله مأموردر ورسول الله عليه الصلوة والسلام بعض اصحاب كراملرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعنى مالكى نفسكك عندنده مبذول ونفسكى دينكك عندنده مبذول قيل ديو امر واعلام ايلديلر و بو بابده اصل اصيل اولدركه عبدالله بن مسعود رضى الله تعالى عنه بلاد حبشده حبس اولندقده آنلره ايكى دينارينى رشوت ويرمكله تخليهٔ سبيل ايلديلر ودليل مشروحله عنديمزده رسيدهٔ وضوح اولمشدركه بومثللو مواضعده اعطاء رشوت حق آخذده سحت حرام ايسه ده حق معطيده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك الراشى والمرتشى فى النار قول شريفلرنده غيرمندرجدر زيرا وعيد مذكور انجق غيره قصد ظلم والحاق ضرر ضمننده اعطاء رشوت ايدنلره شاملدر يوقسه غيره الحاق ضرر شرعى ايتمدين نفسندن دفع ظلم ياخود نفسى ايچون تحصيل منفعت قصد ايدنلره غيرمتناولدر كذلك دار اسلامده دخى بركمسنه حقنده برظالمك سوء قصدى نمايان اولدقده اول ظلمى نفسندن دفع ايچون اكا مالندن بعض نسنه اعطاسى جائز وشايان كوريلور مؤلف صحيح الاسناد سدد الله تعالى سنده يوم التناد ديركه ابو الشعثاء جابر بن زيد رحمه الله تعالى دن بزه بالغ اولديكه ماوجدنا زمن الحجاج شيئا خيرا من رشى يعنى زمان حجاجده تظلم مصالحمزده رشوتدن خيرلو نسنه بولمديق ديمشدر وامام مومى اليه رشوتى خيريتله وصف ايلمك اكا دليلدركه آخذ رشوت اخذنده آثم اولورسه ده معطى اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مايبتلى به الاسير فى دارالحرب * يعنى دارالحربده بولنان اسير مسلمك عهود وايمان شاللو مبتلى اولديغى بلايادن طريق تخلصنى بيانده بابدر

واجب الاتقاندر اكرملك اهل حرب براسير مسلمى داراسلامه خارج اولمامق اوزره ايمان غليظه ايله استحلاف ايدوب اول دخى وجه مطلوب اوزره يمينى ملتزم اولسه اول يمين آنك حقنده منعقد ولازم اولور زيرا ايادى اهل حربده مقهور ايسه‌ده ينه تحت خطابده داخلدر واكراه اولنمق لزوم يميننه غيرمانعدر و بو بابده اصل اصيل حديث حذيفه رضى الله عنه ربه الجليل دركه مشركين آنى اخذ ايدوب بعداليوم رسول الله عليه السلام حضرتلرينه نصرت ايتمك اوزره تحليف ايلديلر صكره حذيفه رضى الله عنه قصهٔ مرقومه سنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكده فلهم بعدهم ونحن نستعين الله عليهم يعنى سن مشركين ايچون عهدلرينه وفا قيل بز دخى آنلرك اوزرلرينه الله تعالى دن استمداد واستعانت ايده‌رز ديو انعقاد يمينى اشعار ايلديلر واكر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذنى بولنماديقجه خارج اولمامق اوزره تحليف ايتمش اولوب صكره خروجى اذنى ايله حادث اولسه اولبابده خروجى وصف مستثنايه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اما اذنى ايله حادث اولمسه البته حانث اولور مكر اول ملك حين خروجنده هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز كه لفظ يميننده حيات ملك ايله توقيتى موجب نسنه واردر

مطلب اعطى المظلوم للظالم كفيلا لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوة فى بعض الامور

مطلب تفصيل قوله عليه السلام الراشى والمرتشى فى النار

مطلب الاكراه لا يمنع لزوم اليمين

کذلك اول ملك عزل اولنمش ایسه ینه حانث اولماز که اذنی انجق حال قیام سلطنتنده معتبر اولمغله یمین دخی آنکله موقت قیلنور لکن قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقه در واصل اختلاف شول مدیونده درکه اذن داین بولنمادقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره یمین ایلیه وشول عورتده درکه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج ایتمك اوزره یمین ایلیه بو یمینلر حال قیام دین وحال قیام نکاحله موقت اولورانجق امام ابی یوسف رحمه الله تعالی دن روایت واحده ده موقت اولماز کذلك اول ملك بعد العزل ینه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ینه بلا اذن خروجله حانث اولماز که حین عزلنده یمینی باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجدید عودت ایلمز کورمز میسنکه برکسنه حریت عبدینی جاریه سینك یاخود زوجه سینك شو داردن اذنی بولنما دین خروجنه تعلیق برله اول جاریه یه یاخود زوجه یه خطابله عبدی حران خرجت من هذه الدار الاباذنی دیوب بعده جاریه یی بیع وبعده اشترادن صکره یاخود زوجه یی ابانه بعده تزوجدن صکره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذکوره بناء اول کسنه حانث اولماز کذلك سلطان برکسنه یی لترفعن الی کل داعر تعرفه فی محلتك یعنی محله کده بیلدیکك هر مفسدی بکا البته رفع وانها ایدرسین دیو تحلیفدن صکره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صکره اول کسنه برمفسده عالم اولسه اوزرینه آنی رفع وانها لازم اولماز زیرا سلطان منعزل اولدقده یمینی باطل اولمشدر لکن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشیکن عزلنه دك آنی انها ایلمسه البته حانث اولوب بعد العزل انهاسی عود سلطنتندن صکره دخی اولسه فائده و یرمز وذکر اولنان فصول شرح ازیادنده بیان ایلدیکمز مسائل اصولدندر واکر اسیرمز بور اهل حرب ایچون ملکلرینك اذنی بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره یمین ایدوب اولبابده ملك معینی قصد وتعیین ایتمش اولوب بعده حین یمینده بولنان ملکلری عزل ومحلنه آخری نصب اولندقدن صکره بلا اذن خارج اولسه بوصورتده حانث اولورزیرا یمینی ملکلری هرکیم بولنورسه آندن استیذان اوزره واقع اولمش ایدی اما ملکلری فوت یامنعزل اولوب هنوز آخری نصب ایتمشلر ایکن خارج اولسه بوصورتده حانث اولماز زیرا یمینی ایله انجق ملکلرندن استیذانی ملتزم اولوب شمدی ملکلری بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظور یمینی مرتکب اولمامشدر و بوبابده عدم حنثی وجه مذکور اوزره مبنیدر یوقسه یمینی عزل ملك اول ایله منتهی اولدیغندن دکلدر حتی هنوز خارج اولمادین ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استیذان ایتمدین خارج اولمش اولسه البته حانث اولورزیرا بوصورتده محظور یمینی مرتکب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالی عن هول المحشر دیرکه اسیر مرقوم لایخرج الاباذن الملك دیمکله اذن ملکلری بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره یمین ایدوب انجق ملکی تعمیم وتخصیصده هیچ نیتی یوغیسه یمینی انجق اول حینده بولنان ملك اوزره واقع اولور زیرا کلامنده ملك اوزره الف ولام ادخال ایدوب اول دخی عهده دلالت ایتمکله یمینی انجق ملك معهوده متناول اولمغله بوطریقله تعینی اشارتله تعین منزلنه نازل قیلنور ینه دیرکه ایادی مشرکینده اسیر اولان مسلم خبیری مسلمینه بالغ اولوب فدا ایله کندوبی استخلا صلرندن امید واراولمغله حج ایچون محرم اولمش اولوب مسلمین دخی فداسنه قیام ایتمکله اعدا آنی حجدن منعه اقدام ایلسهلر البته منزلۀ محصرده اوله جغی ظاهردر که احرامی صحیح اولدقدن صکره اداء نسك ایچون قیامی متعذر اولمشدر و بز حکم محصری شرح المختصرده بیان ایلدیك لکن مؤلف هدایت معتادبو محلده ذکر وایراد ایلدیکه اسیر مرقوم لاجل التحلل بعث هدیه قادر اولمدقده عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی آنی هدی متعه اوزره قیاسله دیرایدیکه بودخی صیام عشرة ایامله متحلل اولور وعلماء اهل مدینه دیرلر ایدیکه بلاشیء متحلل اولور اما عندیمزده مذهب صحیح اولدرکه بعث هدیله تحلل ایدر زیرا حکم محصر انجق هدیله تحلل ایدوکی قرآن عظیمنده فان احصرتم فما استیسر من الهدی نص کریمی ایله منصوص صدر کذلك متعه قرانده صیام بدل هدی ایدوکی دخی فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استیسر من الهدی فمن لم یجد فصیام ثلثة ایام فی الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخیمی ایله منصوص صدر و بزم عندیمزده منصوص بنه منصوص اوزره قیاس اولنماوب انجق غیر منصوص نصوص تنزیل اوزره قیاس اولنور یوقسه عین تنزیلدن بعضیسی بعض آخر اوزره قیاس اولنماز زیرا تنزیلله معلوم اولان حکم البته قطعیدر وقیاسله ثابت اولان حکم البته غیر قطعیدر وقطعی اولان ینه قطعی اولان حکم اوزره قیاسله غیر قطعی قیلمق قطعا مناسب دکلدر و بز بو بحثی وجه اقصی اوزره املا ایلدیکمز تمهید الفصول فی الاصول نام کتابمزده ذکر واستقصا ایلدیك والله اعلم

مطلب حلف لایخرج الا باذن الدائن ولایخرج الا باذن الزوج

مطلب قال لجاریته عبدی حر ان خرجت الاباذنی

مطلب النصوص علیه لایقاس علی النصوص علیه عندنا

* باب العین یصیبه المسلمون *

یعنی مسلمین جاسوس مشرکینه ظفریاب اولدقلرنده لازم اولان معامله لرین تفصیلده باب واجب التحصیلدر

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن یدعی الاسلام عینا للمشرکین علی المسلمین یکتب الیهم عورا تهم فاقر بذلك طوعا فانه لایقتل ولکن الامام یوجعه عقوبة یعنی مؤلف حقایق شناس مکنه الله تعالی فی ظل عرشه یوم یقوم الناس دیرکه دعوای اسلام ایلین برکسنه جاسوس مشرکین اولوب عیوب مسلمینی آنلره تحریر ایلمك عادتی ایکن مسلمین اکا ظفریاب اقتدار اولدقلرنده اول کسنه جاسوس اولدیغنی طوعا اقرار ایلسه قتلی جائز اولمیوب انجق امام المسلمین آنی عقوبتله ایجاع ایلمك سزاوار اولور و مؤلف بلاغت پیرا بو کلامنك ابتداسنده ممن یدعی الاسلام دیوب انتهاسنده دخی یعزر موضعنده یوجعه عقوبة دیمکله ایکی موضعده جاسوس مرقومك حقیقت اسلامدن بهره دار اولمدیغنه رمز وایما ایلمشدر زیرا بز اوائل کتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده بیان وتقریر ایلدیك که حق غیر مسلمینده بومثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمینده انجق لفظ تعزیردر لکن لایقتل دیوب قتلنی جائز کورمدیکی اکا مبنیدر که فعل مرقومنده بزم اسلامی ایله حکممزه سبب اولان تصدیق واقرارینی ترك ایلدیکی عندیمزده ظاهر ومتمیز اولمامشدر وترك مرقوم عندیمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسلامدن آنی اخراجه مجاسر اولمازز زیرا آنی صنع مرقومه حامل خبث اعتقادی اولمیوب مجرد طمعی اولمق محتملدر وحقیمزده خبث اعتقادینه حمل ایلمکدن مجرد طمعنه حمل ایلمك احسن واجلدر و کلام مسلمی احسن الوجهین اوزره حمله مأمورز قال الله تعالی فبشر عبادی الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه وقال علیه السلام لا تظنن بکلمة خرجت من فی اخیك سوء وانت تجد لها فی الخیر محملا یعنی سن مسلم قرنداشکك فمندن ظاهر اولان کلمه ایچون محمل صالح بولمغه قادر ایکن البته اکا سوء ظن ایلمه ومؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المآل اوزره حدیث حاطب بن ابی بلتعه رضی الله عنه ایله استدلال ایلمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایچون عزیمت غزاینی تصمیم بیوردقلرنده حاطب بن ابی بلتعه مکه ده اولان کفار قریشه ان محمدا صلی الله علیه وسلم یغزوکم فخذوا حذرکم یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم سزه غزا ایده جکدر حذر اوزره اولکز یاخود آلت حذر اولان تدابیر واسلحه کزی اخذ وجمع ایدیکز دیو تحریر وترقیم ایلدی بعده کتب مغازیده بسط و بیان اولندیغی اوزره وحی الهی برله اول راز نهانی عیان اولدقده حضرت عمر رضی الله عنه آنی قتل ایچون پرچیده دامان اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم مهلا یا عمر فلعل الله قد اطلع علی اهل بدر فقال اعملوا ماشئتم فقد غفرت لکم یعنی رفق وملایمت قیل یا عمر زیرا حاطب اهل بدردندر وامیدایدرمکه الله تعالی علی التحقیق اهل بدره نظر قیلوب آنلره بعد الیوم دیلدیککزی ایشلکز که بن علی التحقیق سزه مغفرت قیلدم دیمشدر قول شریفلریله ترك قتلنی فرمان ایلدیلر پس حاطب مومی الیه کفر ایله مستوجب قتل اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی بدری اولسون وغیر بدری اولسون ترك وابقا ایتمزلر ایدی کذلك اول صنعله قتل اولنمق بطریق الحد براحد اوزره واجب اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حاطب اوزره دخی اقامتنی ترك والغا ایتمزلر ایدی حتی یاایها الذین آمنوا لاتتخذوا عدوی وعدوکم اولیاء یعنی ای اهل ایمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلر بکز اولان کافرلری دوست اتخاذ ایتمکز نظم کریمی شرفبخش انزال اولوب حاطب وامثالی تسمیهٔ مؤمن ایله یاایها الذین آمنوا خطابنده ادخال اولنمشلردر وقصهٔ ابی لبابه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دلیلدرکه رسول الله علیه السلام بنی قریظه یی محاصره ایدوب قلعه لرندن حکم شریفلری اوزره نزوللرین مراد ایلدکلرنده بنی قریظه اول بابده ابی لبابه ایله استشاره ایدوب ابی لبابه دخی پرماغنی کندو بوغازینه سوروب حکم رسول الله اوزره نزول ایدرسکز ذبح اولنورسز دیمکله اشارت ایتمکله شاننده یاایها الذین آمنوا لاتخونوا الله والرسول حکم جلیلی تسلیت فرمای تنزیل اولمشدر کذلك جاسوس مرقوم بر ذمی اولسه اول دخی عقوبتله ایجاع وصحن زندانه ایداع اولنور وذمی دخی بوصنعله عهدینی ناقض قیلنماز که صنع مرقوم ایمان مسلمه مناقض اولمادیغی کبی عهد ذمی یه دخی مناقض اولماز کورمزمیسنکه قاطع الطریق الله تعالی یه ورسولنه محارب ایدوکی نص ایله ثابت ایکن بر ذمی قطع طریقله قتل نفوس واخذ اموال ایلسه دخی نقض عهدی متثبت اولماز پس بوبابده بطریق الاولیدر کذلك جاسوس مرقوم داریمزده مستأمن اولان حربی اولسه آنك دخی بوصنعی قطع طریق منزلنه نازل قیلنمغله نقض امانی موجب اولماز انجق کرك بوصنعنده وکرك قطع طریقنده عقوبتله ایجاع اولنور زیرا حلال اولمیان فعلی ارتکابله مسلمین اوزره قصد ضرر ایلمش اولور لکن مسئلهٔ مفروضه ده حربی مسفور من اول الامر استیمان ایلدکده مسلمین اکا خطابله اکر اوزریمزده جاسوس مشرکین اولماز سك سکا امان و یردیك دیوب یاخود سکا امان

و یردیك شول شرط اوزره که عیوب مسلمینی اهل حربه اخبار ایدرسك سکا امان یوقدر دیو اعلان ایتمش
اولسه لر بوصورتده قتلی شایان کوریلور که معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب مرقومك امانی
جاسوس اولمامقله مشروط ایکن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بوصورتده امام مناسب کوریرسه آنی صلبله
عبرت عام ایدوب ومناسب کوریرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا کبی ادخال فیئه اهتمام ایدر لکن بومثللو موادده
امثالنه عبرت اولمغیچون قتلی اولی واظهار قتلی احرادر حتی حربی مسفورك مکاننده امرأه حربیه اولسه
آنك دخی قتلی جائزدر که عامهٔ مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر ومتمیز اولمشدر وحربیهٔ مقاتله یی
قتل ایلمك مشروع اولدیغی کبی بومثللو حربیه یی دخی قتل ایلمك مشروع عند غایة الامر عورت اولوب
ستر العورة اولی اولمغله صلبی مکروه اولدیغندن طریق آخر ایله قتلی احرادر لکن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی
نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ایچون آنی فیء قیلمق لازم اولوب قتلی واسع کوریلمز که هنوز حدّ تکلیفه رسیده
اولمدیغندن جنایتی قتلنی مستوجب ومستتبع اولماز اما حکم مرأه بشقه در نظیری اولدرکه اهل حربدن
برصبی قتال ایلدکدن صکره اخذ اولنسه بعد الاخذ قتلی غیر جائز اما برعورت قتال ایدوب اخذ اولندقدنصکره
قتلی جائز در امامقتدر قتال اولمیوب صحیح العقل اولان شیخ کبیر حکم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ
عورته نازل قیلنور لکن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنی انکار ایدوب یدنده بولنان مکتوبیچون
بن آنی یولده کوروب المش ایدم دیمك مثللو اعتذار ایلسه مسلمین ایچون بلاحجة آنی قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز
زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشیکن اوزرینه منافی امانی ثابت اولمدقجه قتلی حلال اولماز
بوصورتده مسلمین آنی ضرب یاخود قید یاخود حبسله تهدید ایتملریله جاسوس اولدیغنی اقرار ایلسه بواقرارینه
اعتبار اولنماز که اولبابده مکره ایدوکی آشکار واقرار مکره اکراهی حبسله اولسون قتلله اولسون باطل
و بی قراردر بلکه جاسوسلغی ظاهر اولمق طائعا اقراری یاخود اوزرینه ایکی شاهدك شهادتلری صورتلرینه
منحصر در واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلری قبول اولنور که جاسوس مزبور داریمزده مستأمن ایسه‌ده
ینه حربی اولمغله حربی اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلری مقبوله در واکر امام المسلمین برمسلم یاذمی
یامستأمنك یدنده کندو خط معروفی ایله ملك اهل حربه معائب مسلمینی اخبارینی حاوی برمکتوبه ظفریاب اولسه
کرکدر که آنی حبسه شتاب ایدوب انجق ضربله مبتلای عذاب ایلمیه زیرا خط خط آخره مشابه اولوب مکتوب
محل احتمال اولمغله مصنوع غیر اولمق مأمولدر و بومثللو امر محتمل ایله ضرب وتعذیبی غیر معقولدر لکن نظرا
للمسلمین حبسی لازمدر که حقیقت حالی ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ایدوکی آشکار اولدقده احکام
سابقه یی اجرایه در کار اولوب آشکار اولمازسه همان تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار ایلیه لکن شخص مرقوم
مستأمن ایسه کرکدر که بعد تخلیة السبیل آنی دار الحربه رد وطردده تعجیل ایدوب بوندن صکره دار اسلامده
اقامتنه یوم واحد ایله دخی تمهیل ایلمیه زیرا حقنده شبههٔ خیانت هویدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامی
تطهیر ایلمك اماطة الاذی عن الطریق حکمنده داخل بلکه آندن اولی در والله اعلم

باب مایختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت واهل حرب احکام
شهادات وصایاده بربرلرینه مخالف اولدقلری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده در بز باب المراوضة علی الامان
بالجعل وغیره مسائلنده وغیری مواضعده بیان ایلدیك که داریمزده مستأمنین اولان اهل حربك بربری اوزرینه
شهادتلری منعه لری متحد اولدقده قبوله شایان ومختلف اولدقده غیر شایاندر که آنلرده امتناع قبول اختلاف
ملتله اولمیوب انجق تباین دارین ایله ظاهر وتباین دارین دخی انجق اختلاف منعه ایله نمایاندر وبینلرنده حکم
توارث دخی شهادتلری کبیدر واهل ذمتك مستأمنین ایله حاللری مسلمینك اهل ذمتله حاللری کبیدر زیرا اهل ذمت
اهل داریمزدندر امامستأمنین بشقه در بناء علیه مملوك مسلم ملك ذمیده ترك اولنمادیغی کبی مملوك ذمی دخی
ملك مستأمنده داریمزده اقامتی مدتنده دخی ترك اولنمایوب بیعی اوزره اجبار اولنور بوندن صکره مؤلف
دقیق التعبیر احکام وصایالرین تقریر ایدوب دیرکه برمستأمن جمیع مالنی برمسلم یاذمی‌یه وصیت ایلسه اول وصیت
تنفیذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثی دعوای رده قیام ایده مز زیرا حرمت مالنده انجق کندو حقی
معتبردر یوقسه دار الحربده بولنان وارثنك حقی مطمح نظر دکلدر وهم ثلثدن زیاده ده وصیت ورثه مجیز
اولمدقده باطل اولمق حکم اسلامدندر ومستأمن حکم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مزبوره ذمیدن
حاصل اولدقده باطلدر که ذمی معاملاته راجع اولان اموردە التزام حکم اسلامه قائلدر ینه دیرکه برذمینك

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلك ذمی‌یه وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یاذمینك
دار الحربده اولان حربی‌یه وصیتلری ورثه مجیز اولسه لر دخی تصحیح وتجویز اولنماز مکر ورثه مال موروثلریندن
بعض اشیایی هبه‌یه اقدام ایده لر اولبابده هبه لری قبض حربی ایله تمام اولور زیرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده
بولنانلرك حقلرنده حکم موتایه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثی داریمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتی
بولنمادقجه زیادهٔ ثلثده وصیتی باطل اولور زیرا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن کبی
مرعیدر حتی صکره دن دار الحربدن وارث آخری دخی حاضر اولدقده زیادهٔ ثلثده وارث اول ایله مشارکته
قادر اولوب موصی له ثلثدن زیاده یی اخذه مقتدر اولماز زیرا زیادهٔ ثلثده وصیت عدم اجازت ورثه ایله منعدم
اولدقده بین جمیع الورثه میراث قیلنمق لازم اولمشدر وحکم محرر ده یانسنده بولنان وارث زوجه‌سی کبی
قریب سببی یاخود اوغلی کبی قریب نسبی اولمقده برابر در که هر بری مجیز اولمدقده قاضی اوزره زیادهٔ ثلثده
میراثنی حکم ایلمك لازم وزیادهٔ ثلث کبی برمالده بعض ورثه ایچون میراثله حکمی اولبابده ابطال وصیتی
مستلزمدر واکر برمستأمن دار اسلامده جمیع مالنی دار الحربده بولنان برحربی‌یه وصیت ایلدکدن صکره
هم موصی له وهم میتك اوغلی امانله داریمزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالنی موصی له ایچون حکم ایلمك
لازمدر زیرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتی ملتزم اولمیوب مال میت انجق حق میت ایچون محترم اولمغله
آنی میتك تعیین ایلدیکی محله صرف ایلمك اهم والزمدر ینه دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده موصی له اهل دارندن
دکل ایسه بطلان وصیتی بدیداردر که بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین حاصل اولمقده ذمینك دار الحربده
بولنان حربی‌یه وصیتی منزلنده نازلدر اما موصی له مزبور حین وصیتده امانله داریمزده بولنمق بشقه در که
بوتقدیر اوزره دارلرنده تباین حکمی موجود ایسه ده تباین حقیقی نابوددر کذلك مستأمن مرقومك امانله یاخود
اسر ایله دار الحربده بولنان مسلم یاخود ذمی‌یه وصیتی دخی بشقه در که مسلم وذمی هرقنده بولنسه اهل
دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباین حکمی غیر موجوددر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی‌یه
وصیتی دخی بشقه در که مسلم هرقنده ساکن اولسه اهل دار اسلامدن ایدیکی متبیندر کورمزمیسنکه مسلم
مرقومك زوجه‌سی اسلام زوجندن صکره دار اسلامه خروجله باین اولمیوب اسلامندن اقدم خروجله باین اولور
اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صکره موت موصیدن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش
اولسه اولبابده ابطال وصیتی التزام اولنور زیرا وصیت انسان معین ایچون اولدقده آنك انجق یوم وصیتده
بولنان حالی معتبر اولوب بوبابده دخی موصی له یوم وصیتده حکم میتده اولمغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر
ووصیت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولمیه جغی نمایاندر حتی ورثه اول وصیتی مجیز اولسه لر دخی
ینه تصحیح وتجویز اولنماز که اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلی هذا مستأمن مرقوم
دار الحربده بولنان قرنداشی زیدك اوغلی عمرو ایچون وصیتنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دیدکدنصکره
عمرو مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدر که عمروی تعیینه ذکر ایتمکله آکا ایدیله اشارتی منزلنده
نازلدر اما وصیت مزبوره‌ده قرنداشم اولان زیدك اوغلی ایچون شو نسبه ایله وصیت ایلدیم مفهومنده
اوصیت لابن فلان اخی بکذا دیوب اوغلنی ذکر ایتمدکده موتندن اقدم قرنداشنك براوغلی قبول اسلام
ایتمش اولسه وصیت مزبوره آنك حقنده تنفیذ واتمام اولنور زیرا شخص معینی قصد وتنصیص ایتمدکده
شخص موصی له مال موصی به اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصیتنه تخصیص
اولنور کورمزمیسنکه بوصورتده قرنداشنك حین وصیتده هیچ اوغلی یوغیکن قبل موت الموصی براوغلی
حاصل اولسه اول دخی طریق مذکور ایله استحقاق وصیته نائل اولور پس حین وصیتده کافر ایکن صکره
مسلم اولدقده دخی وصیت مزبوره اکا سالم قیلنورینه دیرکه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده یانده
بولنان اوغلنه جمیع مالنی هبه وتسلیم ایدوب هالك اولدقدنصکره دار الحربده بولنان آخر اوغلی کلوب
دعوای نقض هبه‌یه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مز که باباسینك وقت هلاکنده دار الحربده بولنمغله
حرمت شرعیه‌دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولنمامق انجق حق ورثه‌یه رعایت ایچون
ایدوکی مجزوم ایکن عند موت الموصی حق ورثه معدوم اولدقده وصیت سابقه‌سی رسیدهٔ تمام اولدقدنصکره
حاضر اولان ورثه ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه‌ده دار اسلامه ورودی
باباسینك هلاکندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه‌یه قادر اولور که باباسینك وقت هلاکنده حرمت شرعیه‌دن

بهره دار ایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوندنصکره دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة جمیع مال البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا سلك میراثده منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یاننده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثی اخذ وآخره هبه ایله یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یاننده ایکی اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هر برینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هر بری دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاك کندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثی اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بربری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله دار الحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکره‌دن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثتنه باعث اولماز واکر یاننده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاککندن صکره ولدمزبور اول وصیتی نفسی ایچون مجیز اولوب بعده دار الحربدن ولدآخری ظاهر اولسه بوصورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌درکه هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب‌له موهوب‌به مالك اولوب اول حینده ولدآخر ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عندالموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی موتله افادهٔ ملك ایدوب ولدآخرك دخی دار الحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثتنه مانع اولمامغله نصف مالی اخذه قادر اولوب ولدحاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولدموصی‌له اول مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولدآخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دار الحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دار الحربده بولنان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عنادده سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاکه شرعا مالك اولور زیرا میت طیب نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی وبعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور اکر شخص موصی‌له مال موصی‌به‌یه احق اولمق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب اوله جغی مقرردرکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه بعد الدین ثلثدن زیاده‌سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالرینی وکرك ایچنده حقلری بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقچه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دارمزده برمستأمن محتضر اولوب یاننده وارث حاضری یوغیکن جمیع مالنی برکسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی دیون مزبوره‌یی ادا ایله ابتدا وباقیسنی اول کسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امر عیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان هبه‌دن ووصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمز که باباسینك حین هلاککنده حق مرعیسی منعدم اولدیغندن ابطال هبه ووصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئه قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن دار الحربده واقع اولان معامله‌سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه‌درکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه ووصیت ایتمش اولسه اولبابده دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدر زیرا دین دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور وبوبابده ترکه‌سندن دین دار الحربی ادایه سبب اولمدرکه ترکه‌دن دین دار اسلامدن فضله‌سی البته دار الحربده بولنان ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دار الحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده فضله‌سی دار اسلامده بولنان موهوب‌له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دار الحرب دار اسلامده مطلوب اولمیه‌جغی امر محققدر واکر برمستأمن دیارمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك مالی ید ذی الیدده ترك اولنوب لکن‌سنه‌نك یدنده‌دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه‌دك بیت المالده توقیف ایدر وامام اوزره اول مالی دار الحربده بولنان ورثه‌سنه ارسال ایلك الزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنقیسی کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سین اعطا وباقیسنی مستحق کلنجیه‌دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مساکینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دیارمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی اول جارحی جراحتدن وجراحتندن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده دار الحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله‌مزکه غایة ما فی الباب مقتول قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر وبرقریبا بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربده بولنان وارثك حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتنده ایکن کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کندو کبی مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلی قتل خطادن عفو ایتمش ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل الاجازة صحیح اولمدیغندن ولدآخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولداولك اجازتی کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یاننده هیچ وارثی یوغیکن حال مرضنده جمیع مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدرکه حین موتنده دار الحربده بولنان وارثك حقی غیر مرعیدر وصورت مفروضه‌ده دار اسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دار الحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه قیام ایدوب سزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث اخذ ایدرم دیو موهوب‌له ایله اختصام ایلسه توریثنه اقدام اولنماز زیرا بزها لکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه ووصیتی عن اصل بولمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلمماغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دار الحربده بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری فی هذا المال حکم المسلمین قولنه دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تا آخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا اثناسنده واقع اولان ولوان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجیه دکین شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر ومحتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل روایتیندن رقطعه سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه یی روایت ایتمیش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره آنك راوی یلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنده دیرکه برحربی دار الحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه لر نظر اولنور اگر مسلم موصی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله درکه بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی متبین وتباین دارین دار اسلامده بولنان مسلمك دار الحربده بولنان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندنصکره مجیز اولسه لر اجازتلری دخی باطله درکه اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافعدکلدر مگر ورثه سی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم ایده لر اول بابده منزلهٔ هبه ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واگر حین وصیتده دار الحربده ایسه بن البته اول وصیتی ثلثدن انفاذ وباقیسنی بین الورثه علی ما فرض الله تعالی تقسیم ایده رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه موصی وموصی له دار واحده ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه اهل دار قبول اسلام ایتمکله دارلری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشدر پس مال مزبورده حکم مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور امابو صورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کوزمز مبینکه میراثلرین خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه لر اول قسمته تعرض اولنماز پس امر وصیتلری دخی بویله در والله اعلم

باب ما یصدق فیه الاسیرانه ذمی وما لا یصدق فیه اذا اسر * یعنی مشرکیندن اخذ اولنان اسیر بعد الاسر اهل ذمتدن اولدیغی ادعا واول وجهله خلاصنی استدعا ایلدکده تصدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی ترتیبده باب سلبس التر کیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر مستطابله کتاب الزیادا تده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه بو کتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده دن اجتناب وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب ما یصدق فیه الرجل اذا اقرانه استهلکه من مال الحربی اوما اقربه من الجنایة علیه * یعنی برکسنه مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله دار یمزه ورود ایلدکده برکسنه دن سن بنم اسلام یاذمتی قبولمدن یاخود امانله دار اسلامه دخولمدنصکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم اشبو اوغلمی بدمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کمسنه دخی بو فعللرینی اقرار ایدوب انجق سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قبلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمامغله یدینك دیتنی وبیك درهمنی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمه قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اول بابده قول قول مقر اولمغله اوزرینه برشیئك ضمانی متقرر اولماز اگرچه دراهم مأخوذه وولد مأسورکبی اخذ ایلدیکی نسنه بعینه قائم اولدقده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردرکه مقر مذکور آنلری فی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکده در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر مستنکره یه نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه ده معناده وجوب ضمانی منکردر وبرکسنه عورتنه طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده یه نسبت

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر وبرکسنه آخره خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز وبو مسئله نك فروع کثیره سی واردرکه بزانلری شرح الزیادا تده ذکر واظهار ایلدیك مترجم فقیر دیرکه بو محلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ حصیریدن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصلاه نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه یه سعی وشتاب اولندی بومثللو مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه ایتمدین بوعبد کترینی هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیء فهو له ویکون محرزاله * یعنی برمشرك برنسنه یه تملك برله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده اول نسنه یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمه الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسنادایله نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما اولهم احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان منهم لا یعطی الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مکتوبدرکه برکسنه اصللری احرار مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اگر خانه سنه دین اسلام دخول ایدنجیه دك یعنی قبول اسلام ایدنجیه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه بعد الاسلام جمله سی آنك عبیدی قیلنورلر واگر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه جمله سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه استخمر قولی بمعنی استعبددرکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور ابی عبید رحمه الله تعالی نك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالی دن نقل اولنمشدر ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب تملیك قیل دیمکدر وبو بابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه لرینه مالك اولوب رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده بعد الاسلام جمله سی احرار قیلنورلر زیرا بو صورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتممشدر واطاعت مجرده دلیل رق دکلدرکه هرمسلم البته سلطاننه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر ومحققدر پس مرقومین دخی بویله در مؤلف جهانداندان زاده الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین دخی قبول اسلام ایلسه لر جمله سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لا یوفون ما وعدوا والرخجیات یخرزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه معربدر رخج معرب رخددر وزفرو زنی اوزره دربرناحیهٔ معروفه درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدرکه اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هندغربی یه متصل براولکه درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه باخترزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم * باب الحربی
یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی امانله داخل اولوب دارالاسلامده
مقیم اولدقده اداء خراج ایتمیه رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغنی افاده ده باب لازم الاستفاده در
مؤلف الکتاب امام محمد اصابتمآب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی
اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیتلرنده اقربالرندن برجماعت دخی امانله
دارالاسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمیه رك
مکث ایلدیلر تاکه بوکیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی
جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم
وان ابوافسیروهم الی بلادهم بامانهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمز ایله برابر امثاللرینك ویردکاری
خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان سابقلری
ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بوبابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالینك
قولیدرکه حربینك دارالاسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم بر له اکرسن بوکوندن صکره
برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر وبوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه
آنی ذمت قیلوب داربینه خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه
خروجله آنك میاننده حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیراولنمقده حکمت اولدرکه مادون السنه ده احکام
مسلمیندن بعضیلری واجب اولورسه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنه ده جملەسی
لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنة کثیر عد اولندی بوجهتله حربی
بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن
ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب

باب العقار علك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغنی تقریرده باب
وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه برمسلم امانله
دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایه اشتغالله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری
نسنەلر ایله خوشحال اولدقد نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسەلر اول مسلمك
دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال
اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات
کندو یدنده در وید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال
اولندیغینك وجهی اولدرکه عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدندەدر وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل
غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالیدن مرویدرکه صاحب
عقار اولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسەلر آنك عقاری
فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیئ
قیلنمامق یی التیاسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن
اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی
سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا برارضی اعطا ایدەلر
اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلادار له دخی کلمشدر وحدیث
شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکینله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین
اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم

* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *

وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده
فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلانده باب
لازم الامعاندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه ینه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرندنصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول
اسلامله رونق نما اولسەلر اولبابده ملك ایله معا قتال ایلین جیش غالبین احرار اولوب برفرددن آنلر اوزره سبیل
تعرض بولنمامغله کامین اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی
وسلطانه مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتله ملکك
عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك
قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر
زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك
اولمشلرایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم
علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جملەسی ینه عبید ملك قیلنورلر بوصورتده ملك مزبور مرض موتله
مریض اولوب عبید مرقومینی بعض ورثەسنه توریثله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آنلردن حصەمند تقسیم
ایلسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول
اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کندو حکمی جاری وحکم مسلمین
اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واکر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع
اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث
شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن
جائز کورلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین
احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هربرینه ارض ومملکتندن برناحیهٔ معلومەیی تملیك واول
ناحیەده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی
اسلام وذمتندن مقدم ایسه جملەسی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید
رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور
زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت
اولمغله حکم مسلمینده باطل ویی قراردر ومؤلف اصابتمآب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت
نصابنده افاده واشراب ایتمشدرکه برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثەسنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره
اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جملەسی میراث ورثەسنده داخل
قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك
وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه
خروج وآنی قتل یاخود دار اسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جملەسی قبول اسلامله
استعلا ایلسەلر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین
استیلاده مواد عین ایسەلر بوصورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز
وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید وامائی قیلنورکه دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب
ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبید ینه جملەسی جربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره
ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذنی اخ مقهور اوزره
رد ایلمك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه
نیجه مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری
صورت کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا
حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دار الحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی متملك اولور
انجق بوصورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید وامادن بعضیلرینه استیلا ایلسەلر ابن مقهور
آنلری قبل القسمة بلاشیٔ وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذ دنصکره
اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمنی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور
مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن برتاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکورندن بعضیلرین اشترا قیلسه
شراسی جائز وسزا کورلور که قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترا لرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بوصورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك
ودیلرسه ثمنله اخذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین
ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز و واسع کوریلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده
مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بو یله ایکن آنلری
اشترا ودار اسلامه اخراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولملریله بلا ثمن ولا قیمة اکا رد وتسلیملری
الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یاذمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب
هنوز رقیق اوزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت برله دارلرنده حکم
شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضیلرین
اسر ایله استعلا ایلسه لر بوصورتده ابن مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة انجق
قیمتلریله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله
مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیدار در بعده مسلمین اول مالی
استغنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

* باب التفریق بین السبی *

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده باب دقیق التدقیقدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کبار ایسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود
آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز وسزاوار کوریلور زیرا
کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی
اولسه ینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق
اسیرلرك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بز دخی مورد مخصوصده کراهیتی
مثبت اولدق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر
بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری
تفریق اولندقده هربری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب
هلاك کنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر
اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر یاخود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام
غیر مدرك ایله عمهٔ صغیره یا کبیره سی یا خالهٔ صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری
نمایان اولسه بینلرین قسمت و بیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کوریلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده
سرد اسناد ایله حی بن عبدالله المعافریدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه
ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرین ایشندم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه و بین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که
والد ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکلری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیر دیرکه
معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه برقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور
اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حا وسکون بالیله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه
راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض
اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته
سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلمی عبسده بیع اولندی دیو افادهٔ حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنهه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق
ایلدیك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتور برسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده
سرعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عامللرینه لایفرق بین الاخوین و بین الام وولدها
دیو تحریر ایدوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده
صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه
ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کوریلور زیرا بومثللو ایکی قریب ایکیسیده انثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز
وبری ذکر بری انثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب
اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده
منع وتضییق یوقدر ینه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب
بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق
قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور
اوزره دلیل ابو الخیر دن روایت اولنان خبر جلیلدر دیمشدرکه بزلر بولندیغمز غزواتده اکرچه والده ووالد
بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت
هرقنده اولسه ینه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سببلری برابر اولوب
بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز
واکر بر کسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرنداشنی ترك ایتمش اولسه
اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور
زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی
قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز
اولماز لکن مدت زیارتنده اماملریمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هرآیده برکره وامام محمد
رحمه الله تعالی هرآیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبیت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی حیاتده
بولنان بنت دخی بویله درکه زوجی آنی زیارت ابوینندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدردر
وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هرآیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هرآیده برکره یاخود
ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور
زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلر تا که قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه
وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب مایکره من التفریق بین الرقیق فی البیع *

یعنی بیعده مکروه کوریلن تفریق رقیقه دائر بابدر قیقدر
وبو باب دخی کتاب ازیاداتده بونظم اوزره مذکور وبحث مطلوب آنده مسطوردر والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی *

یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله
اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکین بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن
احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره
فوت اولسه بو وصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت
البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له
نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره
یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت
اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بوجهتله مریض مرقوم
ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی
وصیتی جائز کوریلور ینه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه
اعطا اولنور زیرا هر بر خیر وطاعت اکرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده
استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز
وآیت مذکوره ده مراد انجق جهاد در بوجهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجق ثلث مالنی جهت
غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهته صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل
غزادن هرکیمه اعطا اولنور سه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجندن اقدم
فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب
دیلرلرسه خروج ایلمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینده صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال
ظاهره‌نك زکوتلری فقر اومساکینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات
مذکوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی کبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولند قده البته صدقهٔ تملیك اولور
وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده البته میرا ثنده داخل اولور بعده
ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اکا مالك اوله جق برکسنه اوزره
تصدقی ایجاب ایلدکده انجق تصدق واجب اولوب اول کسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنکله
مشورت کبی اولور نظیری اولدر که برکسنه حیاتنده مالنی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هو لك تحج به
اوتغزو یعنی بومال سنکدر آنکله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اولبابده حج ایدرسین یاخود
غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور کذلك برکسنه یه دارینی هبه واعطا قیلوب هی لك تسکنها
یعنی بودار سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیمش اوله اولبابده ساکن اولورسین قولی انجق مشورته حمل
اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده کرك قابض وکرك وارثلری آنی دیلدکلری
محله صرف ایتمکه متملك اولورلر واکر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن
برمقداری ایله دینی ادا و برمقدارینی نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا و برمقدارینی استصحابله فی سبیل الله عزم غزا
ایلسه بوفعلی جائز وسزا کوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل اللهدن معدوددر که شخص مرقوم
دینی اداونفقهٔ عیالنی ابقا وبعضیسنی نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلمدکجه اکا خروج غزا ممکن اولمیوب صنع
مذکوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوکی معلوم ومشهوددر واکر وصیت مزبوره وجه مشروح
اوزره فقراء غزاته اعطا اولنمیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بودخی جائز وسزا
کوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اکادخی شامل اولور
وبزقریبا ذکر ایلدیك هر برخیر وطاعت لفظ مذکورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدر که ابن سیرین رحمه الله
تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیکه برکسنه بعض مالنی فی سبیل الله صرفله بکا
وصیت ایلدی بن اول وصیتی امرجه وضع ایده‌یمی اول دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی
مفهوم فی سبیل اللهده داخل اولدیغنی افاده ایلدی کذلك مرویدر که برکسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین
ایتمشیدی تا که حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض حجاجه اعطا ایلدی لکن افضل اولان
بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادر که بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله
اطلاق اولندقده انجق غزووجهاد اراده اولنمق هو یدادر نظیری اولدر که علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردر که
برکسنه ثلث مالنی فقراء مکه ایچون وصیت ایلسه اکرچه اول وصیت فقراء سائرنیه صرف اولنمق جائزدر
انجق افضل اولان فقراء مکه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیکه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن
سؤال اولندیکه برکسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برنسنه اعطا ایلدکده اکانه وقتده مالك اولور جوابنده
دیدیکه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مکان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك
ملکیدر ولفظ مغزاة اسم مکان یاخود مصدر بمعنی المکاندر آنکله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر
و بوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملکنده شرط ایلمشدر امابزم عندیمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب
تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولور زیرا قریبا ذکر ایلدیك که صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیکدر وقبض اکا تملکده
کافیدر لکن سعید بن المسیب رضی الله عنهمانك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قیلمق اولمیوب انجق
اول کسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی کندو حوایجنه صرفدن منعی قصد ایلمك محتملدرکه قبل البلوغ
کندو حوایجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممکن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غیری محله صرفی
ممکن اولمامغله امام مشار الیه آنی امر جهاددن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذکوری ذکر ایلمشدر
وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنمشدرکه ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه
منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لاترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته کالکلب یقیء
ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیرکه روایت مزبوره‌ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی
وقف ایلدی دیمك دکلدرکه وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شراسنی

اراده ایلمك جائز اولمازایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بعمله یاخود
وجه آخر ایله ملکندن اخراج ایلدی یعنی اخراجنی قصد ایلدی دیمکدر واصل کتابده دخی بو وجهله تفسیر
اولنمشدر وحاصل معنی اولدرکه حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی برکسنه‌یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون
تصدق ایدوب اول کسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمکله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلرکه یا عمر صدقه‌که رجوع ایلمیه زیرا صدقه‌سنه رجوع ایلین کسنه‌نك حالی شول کلبك
حالی کبیدرکه اولاقیء ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اکل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه برکسنه
برشیئی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیئی اول تصدق ایلدیکی کسنه‌دن یاخود بعدما اول الایادی شخص آخردن
قصد شرا ایلسه کراهیت شراسی بی مرادر وقول مذکور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدرکه
اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مکروه اولور دیو قطع وامضا ایلمشدر وعلماء مشار الیهم رحمة الله تعالی
علیهم دعوای مذکوره‌لری اوزره بو حدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت عمر رضی الله عنهی نهی ایدوب اول شرایی صدقه‌ده رجوع اعتبار ایلمشلردر ورجوع مزبورحرام
ایدوکی آشکاردر لکن بزم عندیمزده بلا کراهیة امر مشروعدر زیرا شراء مزبورتملك استبدالدر بوقسه صدقه‌ده
رجوع دکلدر وحدیث مذکور مأولدرکه نهی شرا انجق تمکن محابات ایچون اولمق محتملدر یعنی متصدق علیه
متصدق مشتری اولدیغنی بیلدکده بعض احیانده اکا محابات ایتمکله مقدار محاباتی صدقه‌سنده رجوعه مشابه
اولمغله مکروه کوریلور امامحابات ایتمدیکی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مکروه
کوریلمزود بیع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك
عادتی بویله ایدیکه برکسنه‌یی فی سبیل الله بربعیر یاخود شیء آخر اوزره تحمیل ایلدکده اکا دیرایدیکه اذا جاوزت
وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به مابدالك مترجم فقیر دیرکه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مکه
یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمکدرکه سن وادی القرایی تجاوز ایتدکده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده
وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدکده اشبو بعیر یاخود شیء آخره معاملات تملکدن خاطریکه کلن نسنه‌لری
ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذکوری تملیك
موقته محمولدرکه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدکده سنك ملکك اولسون دیمکدر
همان برکسنه آخره خطابله یارینکه کون حلول ایتدکده شودار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون
هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول کسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی
تجاوزدن صکره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلرکه قول مذکوری اکرچه حین اعطاده
تملیکدر لکن شرط مذکوردن مرادی اول کسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیری سائر
حوایجنه صرف ایلمکدن منع وترهیبدر بوصورتده شرط مذکور حکم مشورته منصرف اولوب توقیت
ملکه منعطف قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذکوری متن کتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب
سرد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشأنك به لفظی ایله ذکر وایراد ایلمشدر
مترجم فقیر دیرکه لفظ مذکور معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط
ایلمکده مفترقلردر انتهی وعاصم بن کلیب الجرمی دن اول دخی عطا ابن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
مرویدرکه عطا ابن ابی رباحدن برکسنه ثلث مالی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو
سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل الله درقنقیسنه صرف اولنسه جائزدر لکن سبیل غزایی تعیین
وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اولبابده بزه احب واعجب
وعندیمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنکله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمکدر واندن اغنیایه
نسنه ویرمکدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات سائره کبی البته
فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدرکه کنانه‌دن اولان قبیلهٔ فاره‌دن ایکی قرنداشلر وارایدی
آنلردن بری برمقدار دینارلرینی فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلدی ودیکر قرنداشی اول سنه‌ده اول
دنانیر ایله غزایه متهیء اوله میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب حالنی افاده
ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك لن تنفق علی نفسك درهما
الا کتب بکذا وکذا یعنی سن اول دنانیری حوایج نفسك اوزره انفاق قیل که سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الاول درهم قرنداشك دفترحسناتنه شودكلو و بودكلو حسناته مقابل یاز یلور دیدی لكن مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موصینك قرنداشی محتاج غیر وارث اولمق صورتنده وارداولمشدر كه اولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدركه اول دخی فقیر اجنبی كبیدر اما قرنداشی غنی اولد قده نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدر كه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر بوقسه اغنیا دكلدر كذلك وارث بولندقده ینه نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدر كه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام لاوصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالى اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنسان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد محامد نصاب دیر كه بركمسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائزواول كمسنه اجر وحسناته فائز اولور لكن كركدركه اول كمسنه اولا شوفرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیو تقریر وتفهیم ایدوب بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر زیرا صحابهٔ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالى عنهم امثاللری نیجه ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى اوزره غیر مشكلدر كه عندنده وقف منقول متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیر منقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیر مشكلدر كه عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیر جائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق وقف كراع وسلاحه جاری اولمغله ما نحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وقف مزبور غیر معتبردر كه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی و بعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل اولمغله مانحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور لكن عند محمد رحمه الله تعالى اول فرس وسلاحده لزوم وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدر كه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا برله كندویدی زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی لوازمندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالى تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب اشهاد مجرد كافی اولمغله مانحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلمك كركدركه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده جمیع مالندن معتبر اولور كه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب یاخود موتندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولور كه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر ینه دیركه بركمسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدكده اول دابه نك جسمنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلمك جائز وشایان كوریلور تا كه غائب یاخود مسروق اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم حضرتلری ابل صدقاتی یدمبارككلریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنسان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلر ایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالى اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنسان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردركه وسم مذكور اگرچه ایلام حیوانه بادیدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدركه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركمسنه غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن برامر مبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن بعض علما رحمهم الله تعالى دیدیلر كه حكم مذكور قول امامین اوزره دركه آنلرك عندلرنده باب مناسكده اشعار بدنه غیر مكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیر مكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره اشعار بدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر و بیلمك كركدركه سمهٔ مذكوره دابه نك اوزرینه

یاتوب تمرغ ایده جكی وضعنده دخی اولسه جائزوشایاندركه صاحبنك آندن مرادی وضع علامت اولوب اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر و بوجواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیكه بركمسنه نك خاتمنده اسماء اللهدن براسم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اگرچه بعض علما رحمهم الله تعالى اول خاتم برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهه تعظیماً آنی برمغندن نزع ایلمك واجبدر دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكمز بیاندن بوقوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذكور ایله متختم اولان كمسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی وبیلمك كركدركه سلیمان بن یسار رحمه الله تعالى دن مرویدركه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخر ایله مبادله یی جائز كوروب بلاعلة مبادله سنی جائز كورمزایدی وقول مذكور حسن بصری رحمه الله تعالى دن دخی مأثوردر وجهی اولدركه علتی ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولمیوب انجق حبسنه راضیدر وبومعنی كراهیت استبدالی مقتضیدر اما علتی ظهور ایلدكده نظر اولنور اگر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه عند ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالى علیهما ینه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفة رضی الله عنه مكروه الاستبدال دكلدركه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائز اولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولمازوامام مكحول رحمه الله تعالى دن دخی بویله منقولدركه لا تبیعوا شیئاً من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع وتبدیلدن منع ایلمشدر واگر اول علت كبیر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنك موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه دفع اولنور زیرا مقصود واقف اگرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن اولمدقده استبدالی دخی جائز كورلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالى دن مرویدر دیمشدر كه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالى عنه ولدین اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالى عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اگر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی بیع وثمننی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بوماده ده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربهٔ صفین ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجه بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالى دیركه بركمسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاق در ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنور كه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنور كه باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی آثناسنده بیان اولندیغی اوزره هر طاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر ینه دیركه اهل غزادن هرفرده دخی قوت یومندن اقل اعطا اولنماز كه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمز وهم تصدقدن مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هرمسكینه قوت یومی اولان حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك كبیدر اما وصی دیلرسه هرمسكینه قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز كوریلور زیرا هرفقیر مال وصیتك جمله سی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق بركمسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اگرچه عند ابی یوسف رحمه الله تعالى جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى فقیر واحده اعطاسی جائز اولمیوب لااقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر اما زكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر وبومقدمه لردن مستحصلدر كه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتدن زیاده یه دخی محلدر و بیلمك كركدركه

مطلب حكم استبدال الاوقاف

مطلب یجب اعطاء القوت الیومی لكل فقیر من مال الوصیة

برفقيره مالمز بوردن قوت يومندن زياده‌يى كثرت اوزره اعطا ايلدكلرنده دخى اول فقيرا كا بالتمام مالك اولور
زيرا باب مذكورده بيان اولنديغى اوزره مال مزبور صدقة تمليك اولمغله فقيرا كا قبضله متملك اولور
حتى اول مالدن نفقهٔ عيالنى ابقا وآندن بعض حوايجنى قضا ايلسه تصرفى ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
وسزا كوريلور لكن افضل اولان اول ماله فى سبيل الله غزايه خروج ايدوب ظن منيتى تحقيق ومراديني
تحصيل وتصديق ايلمكدر بو صورتده اول ماله غزايه خروج وعودت ايلدكده اول مالدن عندنده
فضلهٔ باقيه بولنسه اول دخى ملكنده ابقا اولنور زيرا اول ماله جهاده خروج ايتمدكده اكا مالك
قيلنور ايكن خروج ايدوب رجوع عندن صكره فضله قالدقده فضلهٔ ملكى اولمغله ملكنده ابقاسى
بطريق الاولى در حتى فوت اولدقده اول مال ميراث ورثه سنده اداخال اولنور يعنه ديركه شخص غنى
فى سبيل الله عزم غزا ايلسه دخى اول مالدن اكا اعطا اولنمق جائز وسزا كوريلمز زيرا باب مذكورده بيان
ايلديك كه ثلث فى سبيل الله البته صدقه در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى نما يا ندر
وحكم مذكوره حكم زكوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر يعنه ديركه كذلك بركسنه صحتنده مالنى فى سبيل الله
قيلسه لفظ مال جميع اجناس امواله صرف اولنمغله كركدركه مالندن مقدار قوتى امساك وما عداسنى جميعا
تصدق ايدوب صكره كسب مال ايلدكده امساك ايلديكى قوتك مثلنى تصدق ايليه لكن مؤلف مصيب الاجتهاد
كتاب الهبه‌ده ذكر وايراد ايلمشدر كه بركسنه مالى فى المساكين صدقة ديوب جميع مالنى مساكينه تصدق ايلمكى
نذر ايلدكده لفظ مال اموال زكوته صرف اولنمغله اول كمسنه اوزره انجق نقود وسوائم وساير اموال تجارتندن
زكوتى واجب اولان اموالنى تصدقى واجب اولور يوقسه رقيق وعقارنده تصدقى مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذكورى دفعنده اختلاف ايدوب بعضيلرى ديديلر كه بو محلده ذكر ايلديكى
جوابى موجب قياس اوزره بنا ايدوب كتاب الهبه‌ده ذكر ايلديكى جوابى استحسان اوزره ابتنا قيلمشدر
وبعضيلرى ديديلر كه اختلاف جواب هر كتابده موضوع مسئله كتاب آخره مخالف اولمقدن صورتباب اولمشدر
زيرا كتاب الهبه‌ده وضع مسئله‌يى اذا قال الرجل مالى صدقة فى المساكين عنوانيله تخصيص ايتمشدركه
آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصيص ايلمشدر ولفظ مال عند ايجاب الصدقه ذكر وايراد اولندقده انكله
انجق مال زكوة قصد واراده اولنور قال الله تعالى خذ من اموالهم صدقة وبو آيت كريمه‌ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه در وبو كتابده وضع مسئله‌يى اذا قال الرجل مالى فى سبيل الله عنوانى اوزره
تصحيح ايتمشدركه آنده ناذر لفظ صدقه‌يى ذكر وتصريح ايتممشدر وبو مثللو نذر وايجاب ايچون كتاب الهبه‌ده
مقيس عليه اوله‌جق براصل وسند منكشف اولمديغندن آنده لفظ مال همان اوزرينه اسم مال اطلاق اولنان
جميع اجناسه منصرف قيلنور وبعضيلرى ديديلر كه بين المسئلتين واقع اولان تخالف جواب مسئلتينده اولميوب
بلكه اصل روايت مسئلتينده در كه بو كتابده اولان روايتك وجهى اولدركه ناذر مالى فى سبيل الله ديمكله
ايجاب ونذرى مالنه مضاف قيلمشدر ولفظ مال رقيق وعقار مثللو مال زكوتك غيريلرينه دخى اطلاق اولنمغله
اوزرينه اسم مال اطلاق اولنان جميع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال عليه السلام من ترك مالا فلورثته
زيرا بو حديث شريفده لفظ مال مالميتدن جميع اجناسه ظاهر الاشتمالدر كذلك بركسنه اوصيت بثلث مالى
لفلان اوالمساكين ديو وصيت قيلسه موصى له مال ميتدن جميع اجناسك ثلثنه كسب اهليت ايدر واسم مال
جميع اجناسه شامل اولدقده نذر وايجابى دخى جمله سنه متناول اولمغله جميع ماله وجوب تصدق حاصل اولور
وكتاب الهبه‌ده بولنان روايتك وجهى اولدركه ناذر مالى صدقة فى المساكين ديمكله ايجاب ونذرى
صدقة مالنه مضاف قيلمشدر وبو بابده عبدك ايجابى الله تعالينك مال عبادنده صدقه‌يى ايجابنه قياس اولنوب
ايجاب الهى مال زكوته صرف اولنديغى كبى بو دخى مال زكوته منصرف ومنضاف قيلنور مترجم فقير ديركه
بحث مذكور باب ما يصدق فيه المستأمن بعده وباب الشروط فى الموادعه اثنالرنده مرور ايلمشدر وموضعين
مرقومينه نظر ايله فهم اولنور كه بو محلده دفع تعارض ايچون ذكر اولنان اقوال ثلثه‌دن قول اول مختار ومعمولدر
انتهى وبيلمك كركدركه بو كتابده واقع اولان روايت اوزره مسئلهٔ مزبوره‌ده مالندن مقدار قوتى امساك ايدر
ديو وارد اولمشدر وجهى اولدركه مقدار قوتى امساك ايتمسه محتاج سؤال اوله‌جغى دركاردر وانسان نفسنى
ذل سؤاله عرض ايلمك جائز اولمديغى آشكاردر وهم جميع مالنى تصدق ايتدكده البته مال غيردن تناولى حلال اولور
پس مال نفسندن تناولى اولى ايدوكى بى جدالدر لكن صكره‌دن كسب مال ايلدكده امساك ايلديكى قوتك

مثلنى تصدق ايلمك اقتضا ايدر كه مقدار مذكورى دخى تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشيكن نفسنه صرفله
اتلاف ايتمكله اوزرنده دين واجب القضا اولمشدر ومشايخ اسلاف امساك ايده‌جكى مقدار قوتده اختلاف
ايلديلر لكن مؤلف مقادير شناس رفع الله درجته فوق درجات الناس ديركه اكر ناذر مرقوم زارع ايسه برسنه‌لك
قوتى امساك ايدر كه يدى قوت جديده واصل اولمق انجق برسنه‌دن صكره اوله‌جغى ظاهر حاليدر واكر
تاجر ايسه بر آيلق قوتى امساك ايدر كه تاجر البته ربحندن اكل ايدوب كل يوم دخى نائل ربح اوله ميوب انجق
نائل ربح اولمامق اوزره شهر كامل دخى منقضى اولميه جغى ظاهر احواليدر واكر غيرى ايچون عامل ايسه
اوچ كونلك قوتى امساك ايدر كه بعض ايامده معطل قالمق محتمل ايسه‌ده تعطيلى اوچ كونى تجاوز ايتمك
غالب احتماليدر اما تصريح لفظ جميعله جميع ما املك فى المساكين صدقة فى سبيل الله ديمش اولسه آنده
ايكى روايت واردر روايت واحده‌ده اوزرينه مالك اولديغى جميع اجناس مالنى تصدق واجب اولور وروايت
اخراده كتاب الهبه‌ده وارد اولان روايت اوزره انجق اموال زكوته صرف اولنور ووجهى قريبا ذكر اولندى
بو صورتده دخى مالنى فى سبيل الله غزا ايلين محتاجينه اعطا ايدركه وجهى ذكر اولندى اما اهل غزا اولميان
مساكينه دخى اعطا ايلسه جائزدركه آنلره تصدق دخى طاعتدر وبرقريبا باب مرقومده ذكر ايلديك كه
هر طاعت البته فى سبيل الله در لكن اول كمسنه بو نذرينى تنفيذ ايتمدين فوت اولورسه جميع مالى ورثه سنه
ميراث قيلنور وورثه اوزره مالندن برشيئ تصدق واجب اولماز مكر كه رضالريله تصدق ايده‌لر زيرا صدقهٔ منذوره
زكوة مفروضه‌دن اقوى دكل ايكن بركسنه زكوة مفروضه‌يى ادا ايتمدين فوت اولدقده زكوتى موتى ايله ساقط
اولوب تركه سنده دين واجب اولماز ايكن صدقهٔ منذوره‌ده اولمامق بطريق الاولى در بونده معناى فقهى
اولدركه صدقه‌يى تنفيذ ايله مقبوض فقيرا اولمدقجه ملك فقير اولمديغندن البته ملك ميت اوزره باقى قالمغله ورثه‌سى
اكا بطريق الارث مالك اولورلر وكندو مالرندن نذر مورثلرين تنفيذ ايلمك اوزرلرينه واجب اولمازينه ديركه بركسنه
حين وفاتنده اغزوا عنى غزوة ديمكله بندن غزوهٔ واحده ايله غزا ايتديريكز ديوب ياخود ذكر ثلث ايله اغزوا عنى بثلث مالى
ديمكله بندن ثلث مالم ايله غزا ايتديريكز ديو وصيت ايلسه صورت اولى‌ده مقدار مال وصيتى تعيين ايتمديكندن
كركدركه مالندن انجق برشخصه انجق بركره غزا ايده‌جك مقدارى نفقه‌نك اقل وادناسى اعطا ايده‌لر
وشخص مذكور اول نفقه‌يه مالك اولميوب همان آنكله غزا ايليه زيرا وصيتنده اغزوا عنى ديمكله بندن غزا
ايتديريكز ديمشدر وآندن غزا انجق كندو مالى ايله غزاده حاصل اولمغله مالنى غزاده انفاق ايلمك لازمدركه
اكا نفقهٔ غزانك ثوابى واصل اوله حال آنكه شخص مذكور اول نفقه‌يه مالك اولدقده غزاسى نفسندن اولوب
طرف موصيدن اولماز كورمزميسنكه بركسنه احجوا عنى رجلا حجة من مالى ديمكله بندن برشخصى مالمدن
بركره حج ايتديريكز ديو وصيت ايتمكله بركسنه‌يه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول كمسنه اول نفقه‌يه مالك اولميوب
انجق طريق حجده صرف وانفاقنه مالك اولور تا كه حجى طرف موصيدن واقع اوله پس ما نحن فيه دخى آنك
كبيدر ونفقهٔ مزبوره‌ده اقل وادنى واجب اولمقده حكمت اولدركه تقدير مذكور اوزره ملك موصيده انجق
مقدار اقل وادنى قالوب زياده‌سى ملك ورثه‌يه انتقال ايلمشدر وموصيدن مال ورثه ايله غزا اولنماز كورمزميسنكه
وجه مشروح اوزره حجله وصيتنده دخى آندن حج ايلين كمسنه‌يه نفقات حجك اقل وادناسى اعطا اولنور بو دخى
آنك كبيدر وشخص مذكور اول نفقه‌دن اهل وعيالنه برنسنه صرف ايتميوب انجق طريق غزاده نفسنه صرف
ايلمك لازمدر زيرا اول نفقه‌يه مالك اولمامشدر كه ديلديكى محله صرف ايليه بلكه انجق موصيدن غزا ايله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقى جائز كوريلمز نظيرى شول غيردن حج ايلين كمسنه‌دركه نفقهٔ حجه مالك اولمديغندن
آنى انجق طريق حجده نفسى اوزره انفاق ايدر بو دخى آنك كبيدر يعنه ديركه شخص مذكور نفقهٔ مزبوره‌يى
نفسى اوزره غزا ايچون ذهابنده انفاقى مشروع اولديغى كبى بلده سنه عودتنده وبر موضعده اقامتنده دخى
انفاقى مشروعدر زيرا غازى ذهابه محتاج اولديغى كبى رجوع واقامتده دخى محتاج اولمغله آنلرك نفقه‌لرى دخى
نفقهٔ غزادن ايدوكى بى لجاجدر كورمزميسنكه غيردن حج ايلين كمسنه نفقهٔ حجى ذهاب ورجوع واقامتده
انفاق ايدر بو دخى آنك كبيدر لكن اول نفقه‌دن فضله قالورسه آنى ورثه‌يه رد ايدر زيرا قبضله اكا مالك اولميوب
انجق نفقهٔ غزا ايچون صرفه مالك ايكن امر غزا دخى منقضى اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال ميت اولمغله
ورثه‌يه رد اولنور كورمزميسنكه غيردن حج ايلين دخى فضلهٔ نفقهٔ حجى ورثهٔ محجوج عنهه رد ايدر بو دخى آنك كبيدر
مكر ورثه اكا رضالريله تمليك ايده‌لر اول بابده اول فضله‌يه مالك اولور اما صورت ثانيه‌ده مقدار مال وصيتى ثلثله

تعيين ايلديكندن كركدركه ثلث مالنى فى سبيل الله طرف موصيدن غزا ايدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ايچون فرسلر دخى اشترا ايده لر زيرا بو صورتده جميع ثلثنى نفقهٔ غزو ايچون وصيت ايتمكله بالتمام اكا صرف
اولنوب امر غزا دخى انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخى اشترا اولنور كورمز ميسنكه ثلث مالنى حج
ايچون وصيت ايلدكده حج ايلين كسنه راكب اولمق ايچون بردوه اشترا اولنور زيرا سفر حج انجق دوه ايله
قطع اولنور بو دخى آنك كبيدر اما صورت اولى بشقه دركه آنده غزوهٔ واحده ايله وصيت ايتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بوندنصكره ثلث مرقوم طرف موصيدن غزا ايلينلره
سنهٔ واحده ده بالتمام اعطا وايفا اولنور كه معناى مذكور تنفيذ وصيتده وتحصيل مراد موصيده اسرع واوفق در
وحكم مذكورده غزا حكم حج ايله على سوادر واول غازيلر دخى غزادن عودت ايتدكلرنده اول مالدن يدلرنده
موجود اولنلرى وصى يه رد وايصال اول دخى اول بقيه ايله قوم آخرينى غزا ايچون بعث وارسال ايدوب ثلث
مذكوردن هيچ نسنه قالميجه دك بو معامله يى استعمال ايدر زيرا بيان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقيسى دخى امر غزايه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحتمدر حتى نفقه دن افراسدن غيرى
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بيع اولنوب ثمنلرى ماشيا غزا ايلينلره دفع اولنور زيرا افراس مذكوره ثلثدن
اشترا اولنمغله ثمنلرى ينه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرك دخى بعد الغزاء يدلرنده نفقه لرندن بقيه
قالورسه بونلر دخى وصى يه رد ايدوب وصى دخى اول بقيه ايله طرف موصيدن غزا ايتدرمكه جهد ايدر
ينه ديركه مسئلهٔ مذكوره ده لازمدركه وصى طرف موصيدن غزا ايلين كسنه يى همان منزل موصيدن ارسال ايليه
زيرا موصى بنفسه غزا ايتسه ايدى البته كندو منزلندن غزا ايدر ايدى پس ثانى دخى بويله دركورمز ميسنكه
غيردن حج ايلين كسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ايدر بو دخى آنك كبيدر اما ثلث مرقومدن امر غزايه صرف
اولندقدن صكره بقيه قالوب اول بقيه منزل موصيدن اخراج اولنه جق غازينك نفقه سنه وفا ايلسه كركدركه
وصى اول بقيه يى نفقه سنه كفايت ايده جك محلدن غزا ايلين غازى يه اعطا وايفا ايليه نته كيم محله وصيت
بويله در ينه ديركه بر كسنه ثلث مالنى فى سبيل الله وصيت ايلسه كركدركه وصى اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ايسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ايليه زيرا اعطا ايلسه موصى اكا وصيت ايتمش اولور حال آنكه وارث ايچون
وصيتده جواز وصحت يوقدر لكن ورثه بالجمله كبار اولوب ايچلرندن بعض محتاجينه ثلثدن اعطاده مجيز
اولورلرسه بو صورتده اعطاء وصى تجويز اولنور زيرا وارث ايچون وصيت تجويز اولنمامق انجق حق ورثه يه
رعايت ايچون اولوب جمله سى مجيز اولدقده حق نفسلرين ابطال ايتمش اولملريله وصيت مزبوره تجويز واكمال
اولنور واكر وصى محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ايدوب آنكله فى سبيل الله غزا ايلسه وارث دكل ايسه جائز
وسزا كوريلور زيرا موصينك اوصيت بثلثى فى سبيل الله قولنده اول ثلثدن وصى اخذ ايتميوب انجق غيره تمليك
ايتمكله امرى منعدم بلكه ضعه حيث شئت قولى كبى وصى ديلديكى وجه اوزره فى سبيل الله صرفله امرى
مستلزمدر وقول ثانيده وصى اول ثلثى نفسنه وغيره وضع ايتمكه قادر اولديغى كبى قول اولده دخى مقتدر در
بو صورتده ورثه وصينك بو وضعنه رضا ويرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز كه ورثه نك ثلثده حقلرى ومدخللرى
اولميوب اول بابده رأى وتدبير انجق وصى يه موكول اولمغله ورثه نك اخذا جانبده رضا وعدم رضالرى مطمح انظار
اولمديغى كبى بونده دخى مطمح انظار اولماز كذلك وصى اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبد مكاتبنه ويروب غزا
ايتدرسه ينه جائز وسزا كوريلور كه نفسنه صرفى صحيح اولدقده بونلره صرفى بطريق الاولى تصحيح اولنور واكر
قن اولان عبدينه اعطا ايدرسه نظر اولنور اكر مولاسى اولان وصى فقير ومحتاج ايسه بو دخى جائز ومناسب كوريلور
واكر غنى ايسه جائز كوريلميوب ضمان مالى دخى مستوجب اولور زيرا عبدينه صرفى نفسنه صرفى ايله برابردركه
اول ماله عبدى مالك اولميوب انجق نفسى مالك اولمق مقرردر ونفسنه صرفى فقير اولدقده جائز وغنى اولدقده
غير جائز اولديغى كبى عبدينه صرفى دخى بو تفصيل اوزره مميز قيلنور واكر بر غنى اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصى دخى غناسنى بيلمكله اعطا ايلسه عند ابى حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى عليهما اعطاسى نافذ
اولوب وصينك عهده دن خروجى رونما اولور اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى اعطاسى نافذ اولماز زيرا
زكوة مالنى بر غنى يه غناسنى بيلمكله اعطا ايلدكده اعطاسى عند ابى حنيفة ومحمد رحمة الله تعالى عليهما نافذ
وعند ابى يوسف رحمه الله تعالى غير نافذدر پس صدقهٔ وصيت دخى بويله در سؤال اولنورسه كه اعطاء وصى
انجق امر ميت اوزره مبنى اولوب ميت دخى انجق فقرايه اعطا ايله امر ايتمشيكن اغنيايه اعطاسى خلاف امر

مسئلهٔ مزبوره ده منزلدن مراد انجق بلده سيدر نفس خانه سى دكلدر وكتب فقهيه ده بسط وبيان اولنمشدر رسالة

مطلب ليس للوارث ان يأخذ من الوصية شيئا

اوزره حادث وطرف ميتدن نافذ اولمامغه باعثدر جوابنده ديرزكه معن بن يزيد السلمى رضى الله تعالى عنهما
باباسينك زكوة مالنى باباسينك وكيلندن اخذ ايلدى حال آنكه باباسى آخره اعطاسنى قصد ايتمشيدى
حتى ماباك اردت بها يعنى بن اول زكوتله سنى مراد ايتميوب آخرى مراد ايتمشيدم ديدى بويله ايكن رسول الله
صلى الله عليه وسلم اخذينه مجيز اولوب يا يزيد لك مانويت يعنى يا يزيد سنك ايچون نيت ايلديكك فضيلت
حاصلدر قول شريفلرنده اعطاء مذكورى تجويز بيورديلر وحديث مذكوردن ثابت اولمشدركه وكيل ووصى
حكم مذكورده صاحب المال ايله مساويدر واكر ميت كندو طرفندن مالى ايله فى سبيل الله بركره غزا ايتدريلمكله
وصيت ايتمش اولوب بعض ورثه سى طرف ميتدن اول غزانك ادايه عزيمت قيلسه اولبابده سائر ورثه سى مجيز
اولمدقجه آنك غزاسى تجويز اولنماز زيرا وارث اداء غزا ايچون مال ميتدن اخذ ايلديكى عينه مالك اولمازسه ده
آنكله انتفاع ايده جكى بحجز ومقدر ووارث مرض مورثنده مورثدن ميراثندن غيرى ايله انتفاعدن محجور ايدوكى
معلومدر اما بعد موت المورث ورثه سى كبار اولوب ايچلرندن بر وارث طرف ميتدن غزا ايتمكه مجيز اولورلرسه
اولبابده غزاسى تجويز اولنور كه منعى انجق حق ورثه يه رعايت اوزره مبنى اولوب اجازتلرنده حقلرى ساقط
ومنتهى اولمشدر وبو صورتده دخى بعد الغزاء فضل نفقه محلنه رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنى
اولسه دخى طرف مورثدن غزاسى تنفيذ وابقا اولنور اما ثلث مالى وصية فى سبيل الله ديمش اولسه حكم
مسئله بشقه دركه آنده وارث غنى اولدقده جميع ورثه مجيز اولسه لر دخى مال وصيتله طرف موصيدن غزاسى
تجويز اولنماز كه مال وصيت انجق على وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخى انجق فقرا ايكن غنى
اجازت ورثه ايله محل صدقه اولميه جغى بى مرادر اما طرف ميتدن غزا ايچون اعطا اولنان مال على وجه التمليك
اعطا اولنميوب انجق على وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنى وفقير على سوادر دليلى شول سقايه
موقوفه لردركه آنلردن شرب ما فقير ايچون جائز كوريلديكى كبى غنى ايچون دخى جائز كوريلور كورمز ميسنكه
طرف ميتدن غزاده فضل نفقه ورثه يه رد اولنوب ثلثى فى سبيل الله وصيتده رد اولنماز وبو فرق وتفصيل ذكر
ايلديكيمز مدعايه ادل دليلدر لكن مسئلهٔ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف ميتدن مال ميتله غزا ايدوب
عودتدنصكره ورثه واقف اولملريله اجازت وامضا ايلسه لر ينه فعلى جائز اولميوب بلكه نفقه يى ضامن
وميتدن غزوهٔ اخرى ايله غزايى موجب ومتضمن اولور زيرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوهٔ
وارث دخى نفس وارثدن نافذ وغير موقوف اولمغله اكا حكم اجازت مصروف قيلنماز كذلك ورثه ده وارث
صغير بولنسه ينه غزوهٔ وارث جائز اولماز كه اجازت صغير منعدم وغير معتبر ايدوكى مميزدر وصغير مزبور
كبير اولدقدنصكره مجيز اولسه دخى غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز كه بيان مشروح اوزره غزوهٔ وارث
موقوفه اولماديغندن اوزرينه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز كذلك ميت ذكر ثلث ايتميوب مالنى فى سبيل الله
وصيت ايلسه ينه ورثه دن برفرده اول وصيتدن نسنه اعطا اولنماز مكركه جميع ورثه اجازت ايده لر زيرا اعطا
اولنسه على وجه الوصية اعطا اولنور حال آنكه وارث ايچون وصيت غير جائزدر مكركه ورثه اجازت وامضا
ايده لر واكر ميت كندو طرفندن مالى ايله بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايتمكله وارث اولميان وصيسى اول غزوه يى
ادا ايلسه تنفيذ وامضا اولنور زيرا لفظ وصيتده وصى يى بالنفس تنفيذ وصيتدن اخراجنه دليل ظاهر
بولنمامغله ضعه حيث شئت ديوب ديلديكى موضعه وضعنده رخصت ويرديكى صورتدكى كبى وصى كندو
نفسنه صرفه دخى قادر اولور غاية الامر بو دخى فضل نفقه يى ورثه يه رد ايدر ينه ديركه ميت كندو طرفندن
بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايلدكده وصيسى بركيمسنه يى طرف ميتدن مجرد سرحدده مرابط ومحافظ اولوب
ارض اعدايه هيچ داخل اولمامق اوزره ارسال ايلسه بو دخى تجويز واكمال اولنور كه رباط دخى غزادن عد اولنمغله
اول كمسنه يى غزا ايچون ارض اعدايه ادخال ايتمش كبى اولور بو صورتده ورثه انجق يوم واحده رباط اوزره
ارسالنى مراد ايدوب وصى دخى قرق كون رباط اوزره ارسالنى اراده وايراد ايلسه اولبابده قاضى ادنى الرباط
اولان اوچ كونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرينه اجتهاد ايدر زيرا وصيت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقهٔ باقيه ميراث ورثه اوله جغى امر مقطوع اولمغله
خلافنه يقين اولنمادقجه تركه دن برنسنه دن قطع حقلرى مشروع اولماز وادنى الرباط انجق ايام ثلثه ايله تقدير
اولنور كه ايام ثلثه مدت سفر ومدت خيار كبى شرعده وارد اولان تقاديرده اقل مقاديردر وهم انسان برايكى
ساعت رباطله مرابط تسميه اولنميوب برقاچ ايام رباطله مرابط تسميه اولنمغله كركدركه طرف ميتدن

مطلب الرباط فى حكم الغزو

مطلب اقل الرباط ثلثة ايام

مرابط اولمقده اوزرينه لفظ ايام اطلاق اولنه جق مرتبه سى ايجاب وتوفيه اولنه وايام ثلثه لفظ ايامك اقل مسماسى اولمغله ايام ثلثه ده رباطى واجب اولورتا كه معناى مذكوره رعايتى مستوجب اوله وهم فضل رباطده وارد اولان احاديث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن من رابط يوما فى سبيل الله كان كصيام الشهر وقيامه لفظ شريفى ياخود بو لفظ شريفك معناى منيفى روايت اولندى كذلك من رابط اربعين يوما كان له كذا وكذا دخى روايت اولندى كذلك من رابط ثلثة ايام كان له كذا دخى روايت اولندى پس وارث و وصى عدد ايام رباطده اختلاف ايتدكلرنده كركدركه اوسط اعدادى اختيار ايله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ايام ثلثه دركه اكثر اولان اربعيندن اقل واقل اولان واحددن اكثردر پس آنكله حكم وقضا ده خير الامور اوساطها حديث شريفى ايله عمل امر مقرردر لكن مسئلهٔ مزبوره ده طرفندن بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايلين ميت اهل رباطده داخل ومنزل ومسكنى سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ايلين كسنه ارض اعدايه دخول ايتميوب مجرد سرحدده مرابط اولمق اكرچه حكم قياسده جائز وكافيدر اما حكم استحسانده ارض عدويه دخول له طرف ميتدن غزا ايتدكجه باطل وغير وافيدر اكرچه وجه قياس قريبا رباط دخى غزادن عد اولنور ديو بيان ايلديكمز اساسدركه توجيه مذكور اوزره تنفيذ وصيت مزبوره ده بر كسنه ارض عدويه هيچ دخول ايتمدين سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغى بى التباسدر ومنزل موصى موضع رباطك غيريده بولندقده جائز وكافى اولمق موضع رباطده بولندقده دخى جواز وكفايتنه دليل وافيدر اما وجه استحسان اولدركه ميت مزبور طرفندن بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايتمكله ورثه سى اوزره لازمدركه اسم غزا ايله تسميه يه مستحق اولان برفعلى اتيان ايتدرمكده دامن درميان اوله لرحال آنكه انسان كندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدايه دخول ايتمدين عرف ناسده اكا غازى تسميه اولنماديغندن طرفندن غزا ايلين كسنه دخى هنوز ارض اعدايه دخول ايتمدين غازى تسميه اولنمامغله تنفيذ وصيتده جائز وكافى اولمماز اما انسان كندو بلده سندن بلدهٔ اخرايه سفر ايله آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اكا غازى تسميه اولنديغندن طرفندن غزا ايلين كسنه دخى رباط مذكوره سفرنده غازى تسميه اولنمغله تنفيذ وصيتده معتبر ووافى كوريلور وهم موصينك منزلى موضع رباطده اولميوب امصار مسلميندن بر مصر ايچنده بولندقده البته موصى هم رباط اوزره وهم ارض عدويه دخول له مجاهدهٔ كفار اوزره متحسر اولمغله وصيتنى غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ايتمك متيسر اولديغندن طرفندن هم رباطله وهم ارض عدويه دخول وجهاد ايله تنفيذ وصيتى متقرر اولور اما منزلى موضع رباطده بولندقده عند الموت فى الاصل فائت اولان جهاده تحسرى شيدى موتى ايله فائت اوله جق رباطه تحسرندن اكثر اولمغله وصيتى رباطله اولميوب جهاد ايله اولديغى اظهر اولديغندن طرفندن جهاد اولنمديجه تنفيذ وصيتى غير ميسردر نظيرى اولدركه آفاقى ايچون مكه ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدر كه آنك مكه دن خروجيله فائت اوله جق طوافه تحسرى اكثر واكملدر زيرا اداء صلوة خارج مكه ده دخى ممكن اما اشتغال طواف انجق مكه ده ممكن اولمغله اهم امورى طواف ايدوكى متعين وجقنده شغل طواف اولى ايدوكى متبيندر اما مكينك اهمال وتأخير ايله فائت اوله جق طوافه تحسرى اقلدر كه آنك ايچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر حال آنكه صلوة صاحب شان عظيم و موجب اجر كريم اولمغله آنكله اشتغالى افضلدر پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر واكر ميت ثلث مالى ايله طرفندن بلا تعيين العدد غزا ايتدرمكله وصيت ايلدكده وصيسى اول ثلثى قرق كيجه ياخود دخى اكثر سرحدده رباط ايده جك بر كسنه يه ياخود جهاد ايچون دار الحربه دخول ايده جك بر كسنه يه اعطاسنى اختيار ايلسه اولبابده ورثه رضا ويرمزلرسه ده رأى وصى اوزره تنفيذ واختيارى بزم عندمزده جائز وسزاواردر زيرا بو صورتده جميع ثلثك مصرفى فقرا اولوب ايچندن ورثه يه هيچ نسنه راجع اولمامغله ورثه نك آنده رأى وتدبيرلرى نافع اولمديغندن وصى ايچون اجراى رأيى جائز وواسع كوريلور اما ثلثله طرفندن تعيين عدد ايله مثلا بركره غزا ايتدرمكله وصيتى بشقه دركه آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غير لازمدر كورمزميسنكه فضل نفقه يى ورثه اوزره ردى مستلزمدر بناء عليه بو بابده رأى وتدبيرلرى نافعدرتا كه ميراثده بوانسان حقلرى منقطع اولميه واكر ميت ثلث مالنى فى سبيل الله وصيت ايدوب وصى ايستديكى محله وضع ايلسون ديو تصريح رخصت ايلدكده وصى اول ثلثى نفسنه ياخود باباسنه يا اوغلنه يا غيريلرينه وضع وتعيين ايلسه اكر محتاجين ايسه لر بو وضع وتعيينى ابقا وتمكين اولنور زيرا ميت تصريح رخصت ايتدكده

مطلب الطواف بمكة افضل من الصلوة للآفاقى

وصينك بو وضعى صحيح ايكن تصريح رخصت ايدوب تدبير وصيتى على العموم اكا تفويض ايلدكده بطريق الاولى تصحيح اولنور اما اول ثلثى غناسنى بيلديكى بر غنى يه اعطا ايلسه بو اعطاسى تجويز وابقا اولنماز زيرا باب مرقومده بيلمز اوزره فى سبيل الله وصيت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخى انجق فقرا اولمغله موصى وصى يه ثلث مالنى انجق فقرادن ديلديكك محله وضع قيل ديو انها ايتمش اولور بو جهتله غنى مرقومه اعطاسى صحيح اولمديغندن اكا عن اصل اعطا ايتمش كبى اولور وعن اصل هيچ كسنه يه اعطا ايتمش اولدقده فقرادن ديلدكلرينه اعطا ايدر ايدى بوصورتده دخى فقرادن ديلدكلرينه صرف واعطا ايدر لكن اول بابده ورثه اظهار نزاع ايدوب وصى اول ثلثى اغنيايه وضع ايتمكله وصيت باطله اولمشدر شيدى بز آنى اخذ و ميرا ثمزده ادخال ايده رز ديسه لر بو نزاعلرى استماع اولنماز زيرا وصى مال ثلثى اغنيايه وضع ايلدكده انجق امر موصى يه مخالفت ايتمش اولور وامر موصى يه مخالفتله نه وصى وصايتدن ونه مال حكم وصيتدن خارج اولمامغله همان اول مالى فقرايه وضعه مبادرت ايدر كذلك وصى اول ثلثى اغنيادن اولان بعض ورثه يه اعطا ايلسه بو اعطاسى دخى تجويز وابقا اولنميوب بلكه فقرادن ديلديكى محله وضع ايلمك وصى اوزره ايجاب وامضا اولنور زيرا غنى اجنبى يه وضعى جائز اولمدقده غنى وارثه وضعى جائز اولمامق بالاولويه ظاهر ومتميزدر اما فقرادن اولان بعض ورثه يه آنكله فى سبيل الله غزا ايتمك ايچون اعطا ايتمش اولسه كركدركه سائر ورثه دن استخبار ايله وصينك بو وضعنى مجيز اولور ميسز ديو استفسار اولنه اكر مجيز اولورلرسه وضع وصى تصحيح اولنور كه وارث فقير محل صدقه ايكن عدم جوازه باعث انجق مأخوذى وصيت وكندو وارث بولنمق اولوب وارث ايچون وصيت دخى اجازت ورثه ايله صحيح اولور واكر مجيز اولمازلرسه مال مزبور حكم ميراثه راجع اولوب وصى ايچون صكره اول مالى اجنبى يه اعطاسى جائز وواسع كوريلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه دركه وصى غنى اجنبى يه اعطا ايلدكدن صكره فقير آخره اعطاسى جائز وسزا كوريلور بو بابده معناى فارق اولدركه ميتك ثلثى فى سبيل الله قولى انجق محتاجينه وضعنى مقتضى اولمغله وصى اغنيايه وضع ايتدكده امر موصى يه مخالف وفقرايه وضع ايتدكده امر موصى يه موافقدر واغنيايه وضعله مخالفتنده وضع مخالفى فى حكم العدم اولمغله مجددا فقرايه وضعله موافقت امرى آساندر اما فقيره وضعله موافقتنده اول فقير وارثى دخى اولسه بينه مخالف اولمامغله وصينك وارث فقيره وضعى ميتك بالنفس اكا وضعى ايله يكسان ندر وميت بالنفس وضع ايتمش اولسه البته وارث ايچون وصيت اولوب ورثه مجيز اولمدقده ميراثه منقلب اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى ميراثه منقلب قيلنور واكر ميت فرسنى ياخود سلاحنى فى سبيل الله حبسله ياخود مصحفنى قرأت قرآن ايدنلر ايچون ياخود دارينى اهل غزا ساكن اولوب ياخود ايجار اولنوب حاصل اولان اجرتى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ياخود ارضنى زرع اولنوب غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ياخود عبدينى فى سبيل الله غزا ايتمك ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب غله سى فى سبيل الله تقسيم اولنمق ايچون ياخود بونلردن غيرى عبدينى مجال ايچون معبود ذو الجلاله سبب تقرب اولان برشيئى بعض وجوه قربت ايچون حبسله كذلك باطله وكبير وبيل وبحره وسفره مثللو نسنه لرينى حبسله وصيت ايلسه عند محمد رحمه الله تعالى بو وصيتى جائز اولمغله جمله سى ثلثدن تنفيذ وتمشيت اولنور وعند ابى يوسف رحمه الله تعالى بو مذكوراتدن دار وعقارده حبسى جائز ومقبول ومنقولاتدن كراع وسلاحك غيريلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابى حنيفة رضى الله عنه منقول وغير منقولده حبسى باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردركه مثلا عبدوداروار اضينك غله سنى فى سبيل الله وصيت ايلدكده وصيتى جائز كوريلوب غله سى فى سبيل الله فقرايه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف اولدركه امام محمد رحمه الله تعالى وقفده معناى قربت بولنمغله آنى انسانك حياتنده ومماتندن صكره مجيز اولديغندن معناى قربتى متضمن اولان فى سبيل الله حبسى اشياء مرقومه ده دخى تجويز ايلمشدر وحكم مذكوره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدركه حضرت حفصه رضى الله تعالى عنها بر مصحفنى حبس وتسبيل ايلمشدر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى عندنده مذهب مقبول انجق بطلان وقف منقول اولمغله عندنده منقولى فى سبيل الله حبس دخى باطل ونامعقولدر حتى دير ايديكه مقتضاى قياس وقف اراضى دخى ملكى برفرده تمليك ايتمكله تعطيلى متضمن اولديغندن باطل وبى مساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ايدوب نفعى دخى من حيث الثواب بزه عائد اولديغندن شرع شريف مساجددن ملكيزى تعطيل ايتمكله بز دخى اكا مماثل اولان اراضيده وقفى تجويز وتسجيل ايلديك زيرا اراضى مساجد كبى باقيه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لکن اموال منقوله ده بعینها فقرایه تملیکله حاصل اولان قربتدن غیری الله تعالی آنده ایجاب قربت ایلدیکنه
طلع اولمدیغمزدن عبددن دخی تملیك عیندن غیری وجه اوزره ایجاب قربت جائز وواسع کوریلمز زیرا عبددن
ایجاب قربت انجق الله تعالی نك ایجابنه قیاس اولنوب ایجاب آ کهیده موجود اولان ایجاب عبد ده دخی
اعتبار واستیناس اولنور اماابو حنیفه رضی الله تعالی عنه حال حیاتده وقف وحبسی مجیز اولمدیغندن موتندنصکره
وصیتده دخی جائز کورمیوب انجق شرعیتده اصل مقیس علیهی بولنا نلری تجویز ایلمشدر وغله ایله
وصیتك شرعیتده اصل اصیلی بولنمغله برکسنه غلهٔ بستانی فقرایه صرفله وصیت ایلدکده آنده تملیك غله
بولندیغندن تجویز وتسجیل ایلمشدر کذلك ارض وعبید وداری غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
حبسی دخی تملیك غله یی متضمن اولمغله صحیحدر که غله اهل غزادن محتاجینه تصدق اولنوب اخذ ایلین
کسنه نك آنده کیفما یشاء تصرفی صحیح اولمق اوزره ملك صریحی اوله جقدر امادارك سکناسی وفرسك رکوبی
ومصحفك قرآنی وسلاحك تلبسی و عبدك خدمتی مثللو تملیك شیئی متضمن اولمیوب مجرد عینله انتفاعی
مشتمل اولنلر حبسلری اقوام مجهولین ایچون واقع اولدقده شرعیتده اصل مقیس علیهی بولنمادیغندن جائز
وواسع کوریلمز زیرا خدمت عبدینی قوم مجهولین ایچون وصیتی غیر جائز وقوم معلومین ایچون وصیتی جائز
اولوب ما نحن فیهده دخی وصیتی قوم مجهولین ایچون اولمغله عدم جوازی ظاهر ومتمیز اولور
بو بابده معنای فقهی اولدر که برنسنه ده تملیك عین بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز کورمزمیسنکه
آنده غنی وفقیر داخل اولور بناء علیه قوم غیر معینین ایچون واقع اولدقده جائز وواسع کوریلمز وبیلك کرکدر که
برکسنه فرس حبیسی فی سبیل الله رکوب ایچون اخذ و استصحاب ایلسه آنی محلنه رد وتسلیم ایدنجیه دك نفقه سی
اوزرینه ایجاب اولنور زیرا آنکله انتفاع ایلین انجق را کبدر ونفقه سی دخی انجق منتفع اوزره واجبدر کورمزمیسنکه
خدمتی آخر ایچون وصیت اولنان عبدك نفقه سی موصی له بالخدمهٔ اوزره اکامدت خدمتنده واجبدر که عبد ایله
انتفاعی وجوب نفقه سنی موجبدر کذلك برکسنه اول فرسی حال حیاتنده موصیدن استعاره ایتمش اولسه
البته نفقه سی مستعیر اوزره واجب اولور ایدی پس موتندن صکره دخی اخذ ایلین غازی اوزره لازم ولازمدر
کذلك ثلثدن فی سبیل الله وقف اولنان سلاحی هرکیم فی سبیل الله استعمال ایچون اخذ و استصحاب ایدرسه
آنی محلنه رد ایدنجیه دك حفظ واصلاحی اوزرینه ایجاب اولنور که بیان مشروح اوزره نفع سلاحی محلنه رد
ایدنجیه دك احراز واجتلاب ایلمشدر حتی اول فرس وسلاحی اخذ ایلین محلنه رد ایلدکدنصکره آخری اخذ
واستصحاب ایلسه نفقه واصلاحی آخذ ثانی اوزره ایجاب اولنور واکر وصی اول فرس وسلاحی فی سبیل الله اخذ
واستعمال ایلسه وارث دکل ایسه استعمالی تجویز واستکمال اولنور زیرا کلام موصیده وصیتك بالنفس مباشرت
وصیتدن خروجنی موجب اوله جق نسنه منطوی اولمامغله وصیت مزبوره سی همان ضع فرسی و سلاحی
فی سبیل الله حیث شئت قولی ایله مستوی اولور انجق وصی آنلری ورثهٔ میتدن برفرده اعطا ایلمك جائز
وسزا وار اولماز مکر جمیع ورثه کبار اولوب رضالری آشکار اوله زیرا اعطاء مزبور وارث ایچون منفعتله وصیتی
متضمن ومعنای مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولمیه جغی متعیندر بو یله ایکن وصی مثلا اول فرسی قبل اجازة الورثه
بعض ورثه یه اعطا ایدوب فرس دخی آنك تحتنده هالك اولسه بو صورتده ورثه قیمت فرسی دیلرلرسه وصی
معطیدن ودیلرلرسه وارث را کبدن تضمینه مالك اولورلر زیرا تقدیر مذکور اوزره وصی اعطاده متعدی ووارث
قبضده متعدی اولمرتله غاصب وغاصب الغاصب یاخود غاصب ومستعیر من الغاصب مسئله لری کبی
هر برینك تعدیسی اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدی اولور وهر قنقیسنه تضمین ایدرلرسه کرکدر که قاضی امر ایدوب
اول قیمتله فرس آخر اشترا وآنی فی سبیل الله حبس وتعیین ایدر زیرا قیمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفی لازمدر که صدقهٔ واقف منقطع اولمیوب ثانی مقام اولده قائم اوله بو صورتده ورثه اول قیمتی وارث را کبه
تضمین ایتدکلرنده اول دخی اول قیمتله وصی معطی اوزره قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروع اولماز زیرا هلاك
فرس کندو فعلی وجنایتی ایله ظاهر اولمشیکن جنایتی ایله ضامن اولدیغی قیمتله غیر اوزره رجوعه قادر اولماز
نظیری غاصب الغاصب ومستعیر من الغاصب درکه بونلردن قنقیسی ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعی صحیح
ومناسب اولماز اما ورثه وصی یه تضمین ایتدرد کلرنده وصی قیمتله وارث اوزره قصد رجوع ایدرسه آنك رجوعی
مشروع اولور زیرا وصی ضمانله فرس هالکه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متملك اولور نظیری
شول غاصبدر که ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعی صحیح ومناسب اولور سؤال اولنورسه که

مسئلهٔ مزبوره ده وصی نیچون شول مغصوبنی برکسنه یه هبه ایدوب موهوب له آنی اتلاف ایلدکدنصکره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قیلنماز که غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشیئله راجع
اولمادیغی کبی وصی دخی وارث اوزره راجع اولمیه جوابده دیرز که غاصب مغصوبی هبه یاخود اعاره ایلدکده
البته صله واحسانك کندو طرفندن ظهورینی قصد ایدوب طرف غیردن ظهورینی قصد ایتمدیکندن مغصوبنه
ضمانله مالك اولدقده صله واحسان کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله موهوب له ومستعیر اوزره برشیئله
رجوعی تام اولماز اما مانحن فیهده وصینك وارثه اعاره سی صله واحسان طرف میتدن اولمق قصدیله اولوب
کندو طرفندن اولمق قصدیله اولمدیغندن ضمانله اول صله رسیدهٔ تمام اولمامغله وارثك قبضی بلااذن وبغیر حق
اولمش کبی اولوب اوزرینه رجوعی تام اولور نظیری اولدر که بر رجل رجل آخری برشخصك مالنی شخص
آخره هبه اوزره اکراه ایدوب اول دخی هبه ایلدکدنصکره رجل مکره صاحب المال ایچون ضامن اوله
آنك ضمانی مال موهوب ایله موهوب له اوزره رجوعنی متضمن اولور زیرا مکرهك قصدی انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء علیه ضمانله موهوبه مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استردادیه قادر اولور ومانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر میت طبیب اولان عبدینی مداوات مجروحین ایچون
یاخود برعبدینی فی سبیل الله اهل غزایه سقی میاه ایچون یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب
غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون ثلث مالندن فی سبیل الله وقف اولنمق اوزره وصیت ایلسه
عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی تجویز وتمشیت اولنور بعده غلهٔ ایجاری انجق فقرایه اعطا اولنور که
غله صدقهٔ تملیك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی هویدادر لکن سقی ایلدیکی میاهی اهل
غزادن فقیر وغنی هرکیم طالب اولورسه اکا اعطا ایدر کذلك خدمتنی دخی اهل غزادن غنی وفقیر هرکیم
استخدام ایدرسه اکا صرف وافنا ایدر زیرا بونلر صدقهٔ تملیك اولمیوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طریق
طریق اباحتده منطوی واولبابده غنی وفقیر مستویدر نظیری طریق اوزره وضع میاه مباحه در که غنی وفقیر ایچون
شربی اباحه اولنمشدر کذلك غنی ایچون غیرك حوض ونهرندن استقاسی حلال واولبابده فقیر ایله همحالدر
لکن عبد مزبور سقی وخدمتنی محتاجینه صرف ایلمك اولی درکه غنی کندو سقی وخدمتی ایچون برعبد اشترا
ایدوب عبد مزبوردن مستغنی اولمق ممکن اما فقیر آندن مستغنی اولمق غیر ممکن ایدوکی اظهر واجلی در
واکر میت کراع وسلاحنی یاخود ذکر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشیئنی حیات وصحتنده فی سبیل الله وقف
وحبس ایلسه عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی بو فعلی باطل اولوب اشیاء مزبوره موتندن صکره میراثنده
داخل قیلنور زیرا عندنده وقف اشیا موصی به اولوب موصی به دخی غله اولمدقجه باطل ایکن شرطین مذکورین
بو محلده غیر حاصلدر وعند ابی یوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخی انجق کراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالی منقول وغیر منقولده جمیعا جائزدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی
واقف موقوفنی قیم آخره دفع وتسلیم ایلمك شرطدر اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی معنای مذکور
شرط اولمیوب وقف اوزره اشهادی کافیدر وتوجیهنده دیرکه قیم آخر موقوفی انجق امر واقف ایله قبض ایتمکله
ید قیم ید واقف منزلنده اولور ویدی ید واقف منزلنده اولدقدنصکره اکا تسلیمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه برکسنه دارینی مسجد قیلدقده اول کسنه اول داره دخول وایچنده
اداء صلاتله ناسه اذن ورخصت ویرمدکجه اول داری مسجد اولمیوب اذن ورخصتندن صکره مسجدا اولوردیو
بز جمیعا اجماع ایلدیك واولبابده اذنی ایله ادا قیلنان صلوة کندو صلوتی منزلنده در دیمك صحیح اولماز که
مغایرتلری ظاهر در پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ایادی عباد ایله ممکن اولمغله
ید اولی یه خلف اولمق ایچون برید مستحفظه لازمدر که اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ایسه اول ید
مستحفظه ده محفوظه اوله وبیلك کرکدر که بو مثللو وقفله کرك قیم وکرك واقفك اولاد وواللدینی وسائر ورثه سی
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زیرا قریبا ذکر ایلدیك که وقف مذکور حال مرضنده واقع اولسه قیم ووصینك
آنکله انتفاعی جائزدر پس حیات وصحتنده واقع اولدقده جوازی اولی در کذلك قیم وقف شرط واقف اوزره
ورثهٔ واقفه تسلیم ایلدکده آنکله ورثه نك دخی انتفاعلری جائز وواسعدر که حیات وصحتنده وقف وحبسی
وصیت عد اولنمامغله انتفاع ورثه یه غیر مانعدر کورمزمیسنکه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدین تنفیذینه ابتدا اولنور وواقف حیاتده ایکن ابطالنه عازم اولسه عزیمتی تنفیذ واجرا اولنماز بوجهله

مطلب حکم من اکره علی ان یهب مال غیره

مطلب الفرق بین الوقف فی الصحة والمرض

وصیت اولمدیغی نمایان اولدقده وارث وغیر وارث آنده یکسان اولور واکر قیم وقف واقفك حیاتنده یاخود
موتندن صکره وفات ایلسه امر وقف اول قیم متوفانك تفویض ایلدیکی کسنه یه تفویض واثبات اولنور زیرا قیم متوفی
حیاتنده قیم اولمغله وفاتندن صکره آنك تفویض ایلدیکی کیمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظیری وصیلردر که
وصایتی شخص آخره وصیت ایدوب فوت اولدقده وصی ثانی امر وصایته اجانبدن اولی کوریلور پس
ما نحن فیه دخی آنك کبیدر اما قاضی بشقه درکه قضایی آخره تفویض ایدوب وفات ایلدکده شخص ثانی ایچون
حکم قضا اثبات اولنماز زیرا امام ایچون قاضی اوله تفویض قضا اولندقدنصکره ینه ولایت تفویض قضا ثابت وامر قضا
ید امامدن غیر فائتدر حتی قاضی اولی حیاتنده ایکن عزله قادر ولول قضایی قاضی آخره تفویضه مقتدردر وامر قضاده
ولایت امام باقی ومقرر اولمغله قاضینك بلا اذن الامام آخره تفویضی معتبر اولماز اما ما نحن فیهده واقف وقفنی
ید قیمه تسلیم ایله کندو یدندن اخراج ایلدکدن صکره ولایتی بالکلیه زائل اولمشدر کورمزمیسنکه عزل واستبداله
عازم اولسه عزیمتی نافذ وحاصل قیلمماز پس ولایت وقف واقفدن زائل وقیمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفویض ولایت دخی انجق قیم ایچون مثبت قیلنور حتی قیم وقف امر وقفی بر شخصه تفویض ایتمدین فوت
اولسه ینه واقف ایچون نصب قیم ممکن اولمیوب اولبابده قاضی دیلدیکی کیمسنه یی نصب ایلمك متعیندر
ومسئلهٔ مذکوره یی امام محمد رحمه الله تعالی اشبو تقریر اوزره ذکر وتحریر ایلمشدر لکن امام خصاف کتابنده
وامام هلال کتابنده رحمه الله تعالی علیهما ذکر وبیان ایلدیلر که مسئلهٔ مزبوره ده واقف ایچون نصب قیم
جدید جائز وشایاندر وبو روایتك وجهی اولدرکه ولایت قیم انجق طرف واقفدن مستفاد ایکن اول قیم
امر وقفی برکسنه یه تفویض ایدوب فوت اولدقده تفویضی معتبر اولدقده واقف ولایت نفسی ایله قیم جدیده
تفویض ایلدکده تفویضی معتبر اولمق اولی واظهردر ووجه روایت متقدمه اولدرکه واقف وقفنی ید قیمه
تسلیم ایلدکده وقفی ید وملکندن خارج اولمغله واقف حکم اجانبده مندرج اولور وتدبیر وقف اجانبدن
صحیح اولمدیغی کبی واقفدن دخی تصحیح اولنماز واکر واقف وقفنده قیم اولمغی کندو نفسی ایچون شرط
ایلسه بو شرطی حکم شرعده باطلدرکه قریبا ذکر اولندیغی اوزره یدندن اخراجی وغیره تسلیمی عند محمد
رحمه الله تعالی شرط صحت وقف ایکن تقدیر مذکور اوزره شرط صحت غیر حاصلدر اما واقف وقفنی
بر قیمه تسلیم ایدوب واول قیم کندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ینه کندویه عودت ایدوب دیلدیکی
کسنه یی مجددا قیم نصب ایتمکه کسب قدرت ایتمکی شرط قیلش اولسه بو شرطی معتبردرکه شروط
واقف البته مرعیه اولوب تقدیر مذکور اوزره دخی وقفنی یدندن انجق شرط مزبور ایله اخراج ایتمش اولمغله
شروط سائره سی معتبر اولدیغی کبی بو شرطی دخی صحیح ومقرردر وشرط مذکوری عند محمد رحمه الله
تعالی جواز وقفه مانع دکلدرکه مقدما یدندن اخراجنده وقف وحبسی تمام اولوب واقف آحاد ناسدن برینك
موقعنده واقع اولمشیدی بوندن صکره ید واقفه عودتی ید غیره عودتی منزلنه نازل اولوب ید غیره عودتی
وقفی مبطل اولمدیغی کبی کندو یدینه عودتی دخی مبطل اولماز کذلك واقف وقفنه بر قیم نصب ایدوب
اول قیمدن صکره فلان کسنه قیم اولسون دیو شرط وتعیین قیلش اولسه بو شرطی دخی نافذ ومتعین
قیلنوب قیم اول ایچون شرط واقفك خلافنه صرفی ممکن اولماز که شرط واقف حق قیم اولده شرعی اولدیغی کبی
حق قیم ثانیده دخی مرعیدر وبو شرطك امثالی اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
وبو مثللو شروط ولایت عهد سلطنتده وتوجیه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخی جوازینه برهان
قاطعدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مؤته نام موضعه بعث سریه ایدوب زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنهی اوزرلرینه امیر قیلوب بعده دیدیلرکه اکر زید بن حارثه قتل اولنورسه امیریکز جعفر بن
ابی طالبدر اول دخی قتل اولنورسه امیریکز عبدالله بن رواحه‌در بعده اول سریه کیدوب انجام کارلری
ترتیب بیوردقلری اوزره آشکار اولدی وحکایت اولندیکه سلیمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
کندودنصکره خلیفهٔ عهد عم زاده سی عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی اولسون دیو وصیت ایلدی لکن
بو وصیتی قرنداشلری هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مکروه کوردکلرین کوروب سلیمان دیدیکی
آندن صکره فلان بن فلان اولسون وآندنصکره خلیفهٔ عهد یا هشام سن اول دیوب بعده راضی اولدیکمی
یا اصلع دیو هشامه لوم وتقریعله سرزنش ایلدی پس بو مثللو شروط ولایت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولایت اوقافده بطریق الاولی جائز وواسع کوریلور واکر برکسنه بر شخصه بر مقدار مال ویروب خذ هذا المال

فجاهد

فجاهد به فی سبیل الله یاخود فاغز به فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ وآنکله فی سبیل الله جهاد قیل یاخود
فی سبیل الله غزا ایله دیمکله شخص مزبور دخی اول مالی اخذ وانکله متاع وکراع وسلاح اخذ ایلدکدنصکره
آخذ فوت اولمغله معطی ورثهٔ آخذدن دعوایه قیام یاخود معطی فوت اولمغله ورثه سی آخذ ایله اظهار خصام
ایدوب مال مرقوم آخذه کندو نفسندن جهاد وغزا ایتمك ایچون انجق بطریق القرض اعطا اولنمشیدی دیو
ادعا ایتملریله مدعی علیه دخی بلکه مال مزبور اکا انجق بطریق الصله فی سبیل الله اعطا اولنمشیدی دیو دفع
مدعی ایلسه اولبابده قول انجق معطینك وورثه سینك قوللری اولمق هویدادر زیرا معطینك فجاهد یاخود
فاغز قولنده سن جهاد قیل یاخود سن غزا ایله دیمکله جهاد وغزایی ماله نسبت ایتمیوب انجق آخذه نسبت ایتمشدر
زیرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولمیوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبوری اکا فی سبیل الله
اعطا ایتمش اولماز که صدقه دن عد اولنه قالدیکه خذ هذا المال قولی دخی هم قرضه وهم
صدقه یه محتملدر اکرچه قرض وصدقه دن هر بری تبرعدر لکن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعیندر واقل الامرین امر متیقن اولمغله اول کلامی قرضه حمل ایلمك مجزوم
ومعیندر نظیری اولدرکه برکسنه قزینی تزویج ایدوب جهازی ایله معا زوجنه تسلیمیدن صکره قزی فوت
اولمغله بین الزوج والاب منازعه پیدا اولوب زوج بو جهازی سن اکا صله وهبه قیلش ایدیك بنم آنده حصهٔ
ارثیه‌م واردر دیو ادعا واب دخی بلکه بن اکا اعاره قیلش ایدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول قول اب
قیلنمق هویدادرکه هبه وعاریه دن هر بری تبرع اولوب انجق عاریه اقل التبرعین اولمغله عاریه اوزره حملی اوجب
واوفقدر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر بو صورتده معطی حیاتنده ایسه کرکدرکه اول مالی علی وجه القرض
ویروب وجه آخر اوزره ویرمدیکنه علی وجه البتات یمین ایدوب صکره مالنی اخذه قیام ایلیه زیرا یمینی فعل
نفسی اوزره اولمغله اوزرینه علی وجه البتات الزام اولنور اما معطی حیاتنده دکل ایسه ورثه سی انجق مورثلرینك
علی وجه الصله اعطاسنه عدم علملری اوزره یمین ایدوب صکره اخذ ماله مستحق اولورلرکه یمینلری فعل
غیر اوزره اولمغله تحلیفلری انجق علم اوزره اوله جغی ظاهر ومتحققدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده معطی وآخذ
حین اعطاده معطینك قرض وصله دن برشیئه نیتی بولنمادیغنده تصادق ایلسه‌لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله یه حملی بر وجهله تحقق ایلمز زیرا بیان مشروح اوزره قرض اقل التبرعین اولمغله اکثر الامرین
حجتله متبین اولنجیه دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعیندر وبو مسئله حفظ وتعقلی لازم اولان مواقعدندرکه
روایتی انجق بو کتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل کتابده بو مسئله اوزره
استدلال ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکسنه آخره بعض مالنی ویروب حج به یاخود انفقه علی نفسك
مع عیالك یعنی بو مال ایله حج ایله یاخود عیالکله برابر نفسك اوزره انفاق ایله دیسه بو اعطاسی البته قرضه حمل
اولنور مکرکه صله یه نیت ایتمش اوله ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معطی حین اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل که اول مال فی سبیل الله تعالی سنکدر دیمش اولسه
بو صورتده آخذ اول مال ایله هنوز نسنه اشترا ایتمیوب عینی باقی ایکن فوت اولسه دخی ینه اکا مالك وورثه سی ایچون
ملك میراثنده منسلك قیلنور زیرا فهو لك قولنده لام تملیك بولنمغله آنکله تملیك اراده اولنورته کیم داری لك تسکنها
یعنی شو دارم سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیدکده عین دارینی تملیکی استفاده اولنور بعده ذیلنده
فی سبیل الله دخی صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولی منزلنده نازل
اولدیغندن احتمال قرض بالکلیه زائل اولمشدر کذلك خذ هذا المال فی الغزو وفی سبیل الله یاخود
فی الجهاد فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل فی سبیل الله غزاده یاخود جهادده دیمش اولسه مال مزبورینه
صدقه یه حمل اولنور زیرا غزا وجهادی ماله مضاف ایلیوب مالی وجه غزا وجهادده اخذ ایله امر ایتمکله مالنی
فی سبیل الله وضع ایتمش اولمغله البته صدقه قیلنورکه اول مالی لله تعالی اخذ ایله امر ایتمشدر ولله تعالی
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واکر خذ هذا المال فاغز به عنی فی سبیل الله یعنی شو مالی
اخذ وآنکله بنم طرفمدن فی سبیل الله غزا قیل دیمش اولوب آخذ دخی هنوز آنکله برنسنه اشترا ایتمدین
احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور زیرا کندو طرفمدن غزا ایله
امر ایلمشدر وغزا کندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا کندو مالندن اولوب غازی انفاقده آنك نائبی
قیلنمغی موجب اولمغله مال مزبور کندو ملکی اوزره باقی اولور بعده احدهما فوت اولدقده امری منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور واکر مسئله٬ مفروضده آخذ اول ماله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره احدهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه لرك
جمله سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوایج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب
آخره اعطا یه عازم اولسه اخذ واعطا یه قادردر که مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکا رد قیل واشترا ایلدیکك نسنه لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بوقولی مسموع
اولمیوب مشتراسندن غیری نسنه یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره یم واشترا ایلدیکیم نسنه لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بوقولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلدن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره
خذ هذا المال لتجاهد به یاخود فاغزبه دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
مکانکه آخری بعث ایدرم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا
تقسیم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدیك شمدی سنك ایچون استرداد اشیایه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك لتجاهد به یاخود فاغزبه قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزایه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی لبته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلابدل
علی وجه الصلة یاخود مقابله٬ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی
مدعی اولمغله بلا بینة تصدیقی غیر مشروعدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبس
اولمق اوزره آنی کسنه یه دفع وتسلیم واول کسنه یه سن بو فرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك
آنی ینه فی سبیل الله حبس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه برشیئنی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اکر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم
غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیده٬ تمام اولمشدر واکر اول فرس کندو یه اعطا اولنان
کسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کسنه نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کسنه اوزره ینه
فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس
اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بو اخذینه رخصت ویریلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اولدن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزایه رجوع ایدرسه ینه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بوشرطی معتبر ووجوب رعایتی مقرر اولور پس

مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسنی فی سبیل الله حبس یاخود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه محدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هر نه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر و وجه اشتراطی اولدرکه
وقف البته صدقه٬ موقوفه اولمغله صدقه٬ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقه٬ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقه٬
موقوفه دخی جائز اولمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کورلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولیدر کورمزمیسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك
بطریق الاولیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون و بردخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلسون دیو شرط قیلمش اولسه بو وقفی جائز ومستقیمدر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبس مؤبد صحیح وقویمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه ده غزا ایتمامکله غزا ایلمین برکسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کورلور که
سنه٬ مزبوره ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدقجه صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه یی رکوب نفسنی
شرط ایلدکده آخره اعاره سی جائز اولنجه بوبابده جوازی بطریق الاولیدر لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلابدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابله٬ بدلده
تملیکه متملك اوله مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره یه مالك وایجاره غیر مالکدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمیننده اهتمام ایدر که هر برینك فرسده تعدیسی مالا کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز که ضمانله فرس هالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك منزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بوبابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدر که مستأجر
جهت موجردن مغروردر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلر که فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بو فرسی دخی
برکسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدر که موجر فعل غیر جلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولیدر لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر
واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه یوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولمق اوزره متمکن ایلر زیرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه یی برکسنه قتل ایلسه

مودع ایچون حق خصومت واخذقیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکر ایکی کمسنه هر برینك یدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبیس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا ایدوب آخر دخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بومعامله لری فاسد اولمغله اکا مباشرتلری جائز کوریلمز زیرا بوشرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارۀ فاسده در حال آنکه محبوس علیه حبیسنی کرك اجارۀ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایلمك جائز دکلدر بویله ایکن بومعاملۀ فاسده یه مباشرت ایلسه لر نظر اولنور اکر احد الفرسین هالك اولورسه اولبابده هر بونك تعدیسی نمایان اولمغله قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجرا ایله جبر نقصان ایدر واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ایله مسلم اولورکه اجاره لری اجارۀ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور وبونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضه ده هر بری فرسنی آخره غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بومعامله لری جائز کوریلور زیرا ایندلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معامله لری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولورو برقریبا ذکرو بیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبیسی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کوریلور واکر برکسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبیس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب بعد الغزا اول فرسلر کندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلسه بوحبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازاله سی متحقق وحبسی رسیدۀ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب برقیمه تسلیم ایلدکده تحقق تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنور حتی وکیل مقام قیمده قائم اولدیغندن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدر که وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب وقفنده امر واقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی ید واقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور افراس مذکوره یی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بواعطاسی انجق اباحتدر وتملیك دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هر قربتده غنی وفقیر مساویدر مثلا برکسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلدکده آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین ایلدکده اول خان ومقبره ده غنی وفقیر مساویدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر وکیل مزبور افراس مذکوره دن برینی برکسنه یه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کمسنه اول فرس اوزره آخری تحمیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کوریلمز زیرا اعطاسی انجق بوغزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره رد ایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسنی شرط ایلدکده غیری ارکاب ایلمك جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کمسنه نك کندورکوبنی شرط ایلیوب همان خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بوصورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارۀ دابه حکمنی متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم افراس معلومه دن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبورینك هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایده یم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که اوزرنده بن غزا ایده یم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بومعامله لری باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بومعامله لری جائز اولوب هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولمامقدر وجه قیاس اولدر که بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هر فرس رجل واحدك حبیسی اولدقده حکم اجاره ده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدر که بوبابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معامله آخذینده حکم اجاره بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه اعتبار اولنماسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معامله آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

مطلب لیس للموقوف علیه ان یوجر الوقف

مطلب یستوی الاغنیاء والفقراء فی کل قربة کانت علی وجه الاباحة

مطلب فی اعارة الدابة اذا اطلقت یجوز ان یحمل المستعیر علیها غیره

بعض افراسنی بعض آخر ایله ایجار واستیجار ایلمز اما محبس متعدد اولوب فرسلردن هر بری برمحبس مخصوصك حبیسی اولدقده منافعلری مالکلری مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معامله مذکوره بروجهله جائز ومنتظم اولماز ینه دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره واوزرنده غزا ایچون دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بوصورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیداردر که فرسین مال محبس اولوب اخذ ایلدکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیر ایله ایجار ایتمش اولملریله معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلر یدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکوره دن برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی ظاهردر که بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر لکن افراس مذکوره نفقه یه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقه لرینه کفایت مقداری دراهمله غزانك غیری بعض منافع ناس ایچون ایجار ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه بوتدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکر اولنان مسئله درکه مار طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض اوطه لرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در وقاضی ایجارمذکوری ایله وکیل مزبوره امر ایلسه امری جائزدر که قاضی هر غائبك ولیسی اولدیغی کبی مسلمین ایچون اعداد اولنان هر مالك دخی ولیسیدر ووکیل ایجار مرقومی بغیر امر القاضی مباشرت ایلسه ده جائزدر که ایجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دوابه اولان هر خصوصده بطریق الدلالة اذن ورضا درکاردر که اصلاح دوابه سعی اولنماد قجه حبیس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر ومحبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسنی یدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقه لری ایچون ایجارلری شرط ایلمش اولسه بوشرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادر که محبسدن امر ایجارده ظاهر اولان امر صریح البته دلالتدن اقوادر وبطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة مأذون اولمغله دیلرسه مقابلۀ نفقه سنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة مأذون اولدقده بالاولویه عدم الاحتیاجدر واکر برکسنه فرسنی برکسنه اوزره فی سبیل الله حبیس قیلوب اول محبوس علیه اولان کمسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبید حبیسنی شرط وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اول بابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کمسنه یدنده بولنان فرس حبیس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلده سی ایچنده دخی کندو مصالحی ایچون رکوبی ممنوعدر وموجب استحسان اوزره کرك بلده سی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدر که مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون رخصت ویروب کندو مصالحنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك رخصت ویرمدیکی محلده رکوبنه موجب حرمتدر نته کیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفر آخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك برکسنه نك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور پس مانحن فیه دخی آنلر کبیدر ووجه استحسان اولدر که رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیر مضردر که نیجه فرسلر طویله سنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب لااقل سیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع وریاضتی متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان هرماده ده من جهة الحکم رضا داده در وهم غزادن غیریده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بو مثللو افراسی قبولدن نکول ناسه بادیدر که نفقه سی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدو کنه عالم اولان کسنه نك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر وبومثللو تنفیر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزانك غیریده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدر که یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك تبرع یسیرنده اذن صریحی یوغیسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج اولمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

مطلب ایجار الخان المشروط للمارة اذا احتاج الی المرمة

مطلب العبد المأذون ان یتبرع یسیرا بلا اذن مولاه

بی لجاجدر وما نحن فیه دخی آنك کبیدز بناء علیه خارج بلده سنده برایکی اوچ کونلك مسافه یه رکوبی حلالی
اولماز که رکوب مرقوم حد کثرتده اولوب محبوس علیه اولدیلنده شدید الاحتیاج اولمدیغی ظاهر حالیدر واستحسانله
تجویز اولنان رکوب قلیلدر بوقیسه رکوب کثیر محتمل التحلیل دکلدر اما آتی سقی ایچون یاخود آنکله کیدوب علفنی
اشترا ایچون راکب اولوب یاخود علفنی یا بعض منافع ولوازمنی اوزرینه تحمیل ایلسه بو صنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویز وتحلیل اولنور که صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغله انده قطعا بأس شرعی واقع
اولماز نظیری اولدرکه برکسنه اشترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صکره آنی سقی ایچون اوزرینه
رکوبی یاخود طعام فرسی کندو اوزرینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولمیاز که فعل مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولیوب استصحابا رددن حساب اولنور پس ما نحن فیه دخی بویله در انجق مؤلف
عمیم الاحسان اشبو نظیرده ذکر اولنان عیبله رد مسئله سنده کتاب البیوعده فسترینك فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذکر و بیان ایتمشیدی لکن بو کتابدن بو محلده همان هم قیاسده وهم استحسانده
مانع رد دکلدر دیو ترك تفصیل برله جواب واحد اوزره اعتماد وتعویل ایلدی واکر بلده سنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسه رکوبله نفسنی یا غیری غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسوسلری بولنمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راکب اولورسه بو رکوبی اعمال جهاددن اولمغله جائز و مناسب کوریلور کذلك
برکسنه سیفنی برکسنه اوزره حبس قیلوب اول محبوس علیه اولان کمسنه اول سیفی غزانك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنور اکر تقلیدی تلف سیفه باعث یاخود سیفه یا جفن وحمائلنه بر ضرری مورث ایسه تقلیدی جائز
وسزاوار کوریلمز که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاددن اعتبار اولنماز واکر تلف و ضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولور که فرس حبسنده ذکر ایلدیکمز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلیله
استحلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقلد سیف
وتلبس سلاح ایلسه بو معنی امر مطلوبدر که ارهاب اعدا اعمال جهاددن محسوب اولمغله اول سیفی
امر جهادده استعمالی مشروع ومرغوبدر اما فی سبیل الله حبس قیلنان قوس وسهام ایسه محبوس علیه
آنلری غزانك غیریده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمك آنکله قصد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسه
دخی بنم عندمده مناسب ومقبول دکلدر که بین الفرضین رمی واستعماله مشق ورشق اعمال جهاددن
اولمدیغندن بشقه قوس وسهامی متلف اولمغله اکا نصدیعی مشروع ومعقول دکلدر اما فرس حبسنه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشقه درکه رکوب مذکور فرسی مفسد اولمیوب بلکه
مصلح اولمغله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعلم فروسیت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمام یوم واحدده یا اکثرده راکب اولمق رکوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واکر بلده ده
فی سبیل الله حبس اولان برفرس بولنان کمسنه بلده سندن کندو محله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغی
استماع ایلسه نظر اولنور اکر موضع علف بنه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای قریبه سنده ایسه
اول موضعه دك رکوبی جائز وسزاوار کوریلور که رکوب مذکور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
کندو مصالحی ایچون رکوبی روا کوریلمش ایکن منفعت دابه ایچون روا کوریلمك بطریق الاولیدر واکر موضع
علف مسافه سفر مکان بعیدده ایسه بنم عندمده اکا رکوبی مناسب ومقبول دکلدر که معنای مذکور بلا ضرورة
فرس اوزره ارتکاب سفر اولمغله مشروع ومعقول دکلدر کورمزمیسنکه سفر مزبور جائز کوریلسه اون کونلك
بلکه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائز کوریلور ایدی حال آنکه معنای مذکورك قبح وفسادی ظاهر ومتمیزدر
لکن بو اندقلری موضعدن برقاج کونلك مسافه یه ذاهب اولمدقجه تحصیل علفه قادر دکللر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزرینه تحمیل ایچون اول موضعه دك جواز رکوبی ظاهردر که بو مثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی مثلسائردر وصورت مفروضه ده علفله رجوعنده رکوبی دخی جائزدرکه
حین ذهابنده حفظ دابه یه محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمیزدر لکن کرکدر که علفدن اول مقداری تحمیل ایتمیه که
علفله برابر کندو دخی راکب اولدقده طاقت دابه یی سالب اوله زیرا معنای مذکور استهلاك دابه یی مستوجبدر
کورمزمیسنکه فعل مرقوم دابه نفسنده حلال کوریلمز ایکن دابه حبسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واکر برکسنه یه فی سبیل الله حبس قیلنان برسیف اعطا اولنوب اول سیف دخی حلیه ذهب وفضه ایله محلی بولنسه

کرکدر که

کرکدرکه اول کمسنه حلیه سیفه بروجهله تعرض واستیلا ایلمیه زیرا حلیه البته سیفه تابع وسیف حبس غیر مملوك
اولمغله حلیه دخی حبس غیر مملوك اولدیغندن آنده تصرف ملا کله تصرف حلال اولمیوب انجق اذن
مالکی اوزره حلیه سی ایله معا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول کمسنه اوزره واجب اولوب بنه حلیه سنه تعرضی جائز ومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول کمسنه یه
مختص اولمغله قریبا مستعیرده ذکر ایلدیکمز کبی نفقه سی دخی آنك اوزرینه مقتصر قیلنور کورمزمیسنکه
یدنده فرس حبس بولنوب نفقه یه محتاج اولدقده فرسنه ایجار ایله تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه نفقه سی
واجب اولور پس ما نحن فیهده دخی حلیه سیفه تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه مرمتی مستوجب اولور
واکر محبس السیف سیفی اول کمسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطا ایتمیوب بلکه اول کمسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعد الغزا استرداد ایتمك اوزره توکیل ایله اعطا ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی حلیه سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائز وسزا کوریلمز که موکل اکا انجق سیفی اهل غزایه
دفع واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیکندن امر موکلی تجاوزی صحیح وروا کوریلمز
لکن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه سیله اصلاحنی رأی وتدبیر ایلسه
بو صورتده تجویز وتقریر اولنور لکن کرکدرکه حلیه سندن مقدار حاجتنی اخذ وآنکله مرمت ایدوب زیاده سنی
مرمه اخراده محتاج مرمت اولنجیه دك محلنده حفظ وابقایه همت ایده زیرا تقدیر مذکور اوزره منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدرکه کندو مالندن اصلاحی اوزرینه مثبت اوله بناء علیه فرس حبس یدوکیلده
نفقه یه محتاج اولدقده ایجار اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب کذلك اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولندیغی کبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دقت اولنور لکن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجود اولمغله همان حلیه سیله اصلاحنه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضك نزعی نزع تمامی موجب اولسه کرکدرکه تمامنی نزع ایدوب مقدار کفایه سنی مرمتنه
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتاج اولنجیه دك یاننده حفظ وامساك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلمیه
زیرا حلیه مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغله امر غزادن غیری اموره
صرفی مشروع اولماز واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلدکدن صکره آیاقلرینه حطم تسمیه اولنان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده رکوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود نخل ایدوب
تخم ملق قیلنمغه قابل اولسه اولبابده وکیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ایلمك
جائز وسزا کوریلور زیرا بیع ایتمدکده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغله
اول صدقه یی ابقا ایچون استبدالی جائز وواسع کوریلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مباشرت
وکیل جائزدرکه اصلاح فرسه سعی ایلمك اکا مفوض اولمغله اولبابده رتبه وصایتی جائزدر اما ثمنی اوزرنده
غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اکر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق برفرسه
ظفر بولمق مأمول ایسه اکا ظفر بولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بوتقدیر اوزره شراء فرس آخر ایله
صدقه حبسی ابقا ممکن اولمغله کرکدرکه توقف وتوقیف اولنوب اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واکر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنکله وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه کرکدرکه فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلکه محبسه یاخود ورثه سنه مردود وموصول قیله زیرا مساکینه تصدق ایله تملیك ایچون حبس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممکن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه کبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محرر شول مسئله مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشدرکه برکسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلدکدن صکره اطرافنده بولنان
خانه لر یقیلوب عرصه لری باغ وبستان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکر اول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جکلری مأمول ایسه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واکر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحمه الله تعالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیعی
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذی واسع کوریلور وفوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلدیغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولنمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمایوب ملکنه رجوع ایدر پس حکم افراس دخی حکم مسجد اوزره قیاس اولنور لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ایتدیکی کبی فرس مزبورك دخی رجوعی اصلا مشروع اولمیوب همان وجوب تصدقی مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * یعنی تجار اهل حربدن عشر یعنی کمرك اخذینی تفصیلده باب نافع التحصیلدر مؤلف الکتاب امام محمد مصیب الصواب سیترد اسناد ایله ابی ضمرة الحار بیدن اول دخی زیاد بن حدیردن روایت ایلدیکه زیاد بن حدیر رضی الله عنه دیدیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بنی عین التمر نام موضعه مصدق یعنی محصل زکوة اموال ظاهره قیلوب ارسال ایلدی ومصلیندن یعنی مسلمیندن بو بلده دن بلدهٔ اخرایه جلب ایلدکلری اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ایتمکله بکا امر ایلدی بیلك کرکدر که بو بابده وارد اولان آثاری تتبع وموجبنه اتباع ایدوب بزدخی عاشر یعنی کمرکجی البته اوزرینه مرور ایلین مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشری اخذ ایدر دیو حکم واجماع ایلدیك زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاشرینه وجه مشروح اوزره امر ایدوب امری دخی محضر مهاجرین وانصارده حاصل اولمشیکن هیچ کسنه مخالفت وانکاره مائل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیث آخر حکم مشروح اوزره دلیل اظهردر که حضرت عمر رضی الله عنه انس بن مالك رضی الله عنهی اخذ عشور ایچون مصدق قیلوب ارسالنه عزیمت ایلدکده یا امیر المؤمنین بکا منصبلرکدن مکسی یعنی باج آلماغی می تقلید ایدرسین دیو استکشاف کیفیت ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه بن سکا انجق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك بکا تقلید بیوردقلری عملی تقلید ایلدم رسول الله علیه السلام بکا امور عشوری تقلید ایدوب مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشر اخذ ایتمکله امر ایلدیلر دیو کشف حقیقت حقانیت ایلدی ایشته حکم مزبور حدیث مذکورده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه رفعله روایت اولنمغله اتباعی اوزریمزه واجب اولمشدر و بیلك کرکدر که حضرت عمر رضی الله عنه وضع ایلدیکی عاشری انجق میان مسلمین وکفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ایدوب اکا امر ایلدیکه اوزرینه تجارتله مرور ایلین مسلمیندن اخذ ایلدکده انجق زکوتی ادا ایلدیکی مالندن اخذ ایلیه واول عاشرك نفقه سنی دخی اخذ ایلدیکی عشورندن تعیین ایلدی ومدار اخذی عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اکا عاشر ومأخوذینه عشر دیو تسمیه ایلدی وعاشر ایچون اخذ عشوری اثبات ایلدیکی انجق اکا مبنیدر که مال تاجر امامك حمایتنده محمی ورعایتنده مرعیدر زیرا امن طریق انجق محافظهٔ امامله پیدا اولمغله سلامت مال تاجر انجق امامك حمایت ورعایتی ایله هویدا اولمق اول مالده حق اخذ امامی اثبات وابدا ایلمشدر نظیری شول صحرالرده تعیش ایلین سوائمدر که آنلر انجق امامك حمایت ورعایتنده سائم اولملریله اخذ زکوتلری امام ایچون سالمدر وانجق فیه دخی آنك کبیدر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که آندن اخذ اولنان مال انجق زکوة اموالیدر قال علیه السلام لیس فی المال حق سوی الزکوة معناسی مال مسلمده زکوتدن غیری حق شرعی یوقدر دیمکدر ونصاب اولان ایکی یوز درهمك زکوتی انجق ربع عشر یدر وذمیدن اخذ نصف عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذمیدن اخذ اولنور حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفنی ذمیدن اخذ ایلمك لازم ولازب اولمشدر نته کیم نصارای بنی تغلبدن زکوة اموال ظاهره لری ضعف اوزره اخذ اولنور وحربیدن اخذ تمام عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که اهل حرب تجار مسلمیندن تمام عشری اخذ ایدرلر ایدی بناء علیه آنلردن دخی اخذ تمام عشر ایله امر ایلدی زیرا امر مزبور مسلمین وکفار بینلرنده مجازات اوزره مبنیدر حتی کفار بزدن اخذ خمس ایدرلر اولسه لر بزدخی آنلردن اخذ خمس ایده رز کذلك بزدن نصف عشر اخذ ایدرلر اولسه لر بزدخی نصف عشری اخذ ایده رز کذلك بزدن هیچ نسنه اخذ ایلمزلر اولسه لر بزدخی آنلردن هیچ نسنه اخذ ایتمزز وحکم مذکور اوزره دلیل شول روایت اولنان اثردر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه عاشری نامه یازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ایده لم دیو استیماد ایلدکده آنلر بزدن نه اخذ ایده یورلر دیو استفسار ایلدی عاشر آنلر بزدن تمام عشری اخذ ایده یورلر دیو اخبار ایلدکده سن دخی آنلردن تمام عشری اخذ قیل دیو تحریر ایدوب امر مذکور بزمله کفار میاننده مجازات اوزره مبنی ایدوکنی اظهار ایلدی لکن اهل حرب تجار بزدن اخذ ایدوب ایتدکلری باخود علی تقدیر الاخذ نه مقداری

اخذ ایلدکلری عندیمزده متبین اولمازسه ینه آنلردن تمام عشری اخذ یمز متعین اولور زیرا مرویدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشارینه امر وتلقین ایدوب خذوا منهم ما یأخذون ذلك فان اعیاکم ذلك فخذوا منهم العشر یعنی سزاهل حربدن بزدن اخذ ایلدکلری مقداری اخذ ایدیکز اکر مقدار مرقومی ادراکدن عاجز اولورسکز همان آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو قطع وتعیین ایلدی بونده دخی معنای فقهی اولدر که ذمی یه نسبتله حربی مسلمه نسبتله ذمی منزلنده درکه مسلمك ذمی اوزره شهادتی قبول اولنوب ذمینك مسلم اوزره قبول اولنمادیغی کبی ذمینك حربی اوزره شهادتی قبول اولنوب حربینك ذمی اوزره قبول اولنماز وذمیدن البته مسلمدن اخذ اولنسان مالك ضعفی اخذ اولندیغی کبی حربیدن دخی ذمیدن اخذ اولنان مالك ضعفی اخذ اولنور و ذمیدن نصف عشر اخذ اولنمغله حربیدن ضعفی اولان تمام عشر اخذ اولنور وجریر بن حازم رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه انس بن سیرین رحمه الله تعالی بی ایشتدم دیرکه انس بن مالك رضی الله عنه بنی ابله اوزره نصب عامل قیلمق مراد ایلدی بن دیدیمکه سن بنی میان اعما لکدن مکس اوزره می تعیین ایدرسین جوابنده دیدیکه سن امور ناسدن حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك بکا امر ایلدیکی عمله راضی اولمازمیسنکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بنی اول عملده استعمال ایدوب مسلمینك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك هر یکرمی درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ایله بکا امر ایلدی بوندن صکره معلوم اوله که مکس عمل عاشردن عبارتدر ومکاس دخی عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقی تماکسه ومکاسدر واصل مکس یعنی النقص در وعاشره مکاسله تسمیه اولنمق انجق اخذ عشور ایله اموال ناسه مورث نقصان اولدیغندندر وینه معلوم اوله که مال تاجر کرك مسلم وکرك کافر حق مسلمده موجب زکوة اولان ایکی یوز درهمه بالغ اولمدقده عاشر ایچون آندن اخذ عشر ایلمك جائز وسائغ کورلمز اما تاجر مسلمده وجهی اولدر که بیان مشروح اوزره مسلمدن اخذ اولنان البته زکوتدر وایکی یوز درهمدن اقلده زکوة غیر واجبدر وتاجر ذمیده دخی بویله درکه آندن اخذ اولنان فی الحقیقة زکوة دکل ایسه ده ینه اسم زکوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخی شرط قیلنمشدر وحکم مذکوره دلیل اولدر که نصارای بنی تغلبدن زکوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زکوة رسیدهٔ کمال اولمدقجه زکوتلری اخذ اولنماز پس عشر دخی آنك کبیدر اما تاجر حربیده وجهی اولدر که اهل حرب تجار مسلمیندن مادون النصاب اولان ماللرندن اخذ عشر ایلمزلر پس بزدخی آنلردن اخذ ایتمزز حتی اهل حرب بزم تجاریمزك قلیل وکثیرندن اخذ عشر ایدر اولسه لر بزدخی آنلرك قلیل وکثیرندن اخذ ایده رز والله تعالی اعلم وبه الاعانة والتوفیق

باب الجزیة * امام ابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که اهل حربدن بر طائفه مسلمیندن قبول ذمت اوزره موادعت اولدقلرند نصکره ایچلرندن برکسنه قبول اسلام ایلسه نظر اولنور اکر بعد الاسلام ارضنده اقامت ایدرسه خراج قدیمی اوزرینه واجب اولور واکر اقامت ایتمیوب دار اسلامه هجرت ایدرسه خراج قدیمی اوزرندن ساقط اولور و بیلك کرکدر که امام مشار الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه قول مذکورنده خراجله انجق خراج رأسی مراد ایلمشدر و بر قول مذکوره قائل دکللرز بلکه عندیمزده مذهب اولدر که برکافر اهل دار موادعه دن ایکن قبول اسلام ایلدکده کرك ارضنده اقامت ایلسون وکرك داریمزه هجرت ایلسون البته خراج رأسی ساقط اولور و بعض علما دیدیلرکه کافر مزبور بعد الاسلام داریمزه هجرت ایتدکجه خراجی ساقط اولماز بونلرك دخی مرادلری خراج رأس ایسه قوللری خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ایسه بز دخی اکا قائللرز که بعد الاسلام ارض قدیمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضنی ادا ایدوب آندن عشر محصول اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ایتدکلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس مسلم بز بوز دخی اداء خراج ایتمیوب انجق اداء عشر ایدر اما دار اسلامه هجرت ایدوب ارضنی ترك ایلدکده آندن کرك خراج رأس وکرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمرو بن العاص رضی الله عنه دیدیکه بلاد مغربده برقریه صلح اوزره فتح اولنمایوب انجق اسکندریه وکفر طیس وسلطیس نام اوچ قریه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قریه نك غیریدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ وسبیللری تخلیه اولنمشدر انجق بو اوچ قریه دن قبول اسلام ایدنلرك ماللری یدلرنده ابقا وسبیللری تخلیه اولنمشدر لکن بز بو قولی اخذ ایتمیوب انجق دیرز که اهل ذمتدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ اولنمایوب خراج ارضنی ادا اوزره کندو ارضنده ترك اولنور واولبابده ارضی صلحا یاخود عنوة فتح اولنمق برابردر زیرا خلافت عمر بن الخطاب

رضى الله تعالى عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ايلدكده سعد بن ابى وقاص وعمار بن ياسر رضى الله تعالى عنهما آنك حالنى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه تحرير ايلديلر اول دخى جوابلرنده ارضنى ينه كندويه اعطا ايد بكز خراج ارضنى ادا ايلسون ديو تحرير ايلـدى حال آنكه سواد كوفه دن نهر ملك وسائر مواضع عنوة فتح اولنمش ايدى والله تعالى اعلم

ونهر الملك على طريق الكوفة من بغداد وهو سقى من الفرات كذا في المغرب

باب من عشور اهل الحرب والمسلمين واهـل الذمة * يعنى مسلمين واهل ذمت واهل حربدن اخـذ اولنه جق عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الكتاب امام محمد محامد نصاب ديركه امام ابو حنيفه رضى الله عنه ديديكه حربى مستأمن ايكى يوز درهم بازيادة ايله ياخود قيمتى ايكى يوز درهم بازيادة يه بالغ اولان برشيئله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلدكده كركدركه اولبابده روايت ايلديكمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف مقدور ايده لر حتى بو مال بنم مالم دكلدر ياخود اوزرمده دينم واردر ديو اعتذار ايدرسه دخى تصديق واعتبار ايتميوب همان اخذ عشره ابتدار ايده لر زيرا آنلردن اخذ اولنان زكوة اولميوب انجق بينلر يمزده مجازات اوزره بنا قيلنمغله آنلر بزم تجاريمزدن بو مثللو اعذاره اعتبـار واعتنا ايتمدكارى كبى بز دخى اعتبار واعتنا ايتمزز اما تجار اهل ذمت بشقه دركه آنلر وجـه مشروح اوزره اعتذار ايدكلرنده تصديق واعتبار اولنوب آنلردن اخـذ عشره اجتسار اولنماز زيرا حكم مذكور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنى اولميوب انجق حكم اسلام اوزره بنا وتطبيق اولنمغـله تجار مسلمين بو مثللو اعذارنده اوزرينه مالنده وجوب حق منكر اولد يغندن تصديق اولنديغى كبى اهل ذمت دخى تصديق اولنور كذلك اهـل حربك عبدلرى ومكاتبلرى ماله مرور ايلدكلرنده آنلردن دخى اخذ عشره اقدام اولنور زيرا آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذه اقدام ايتدكلرى كبى بز دخى اخذه اهتمام ايده رز اما آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخـذ عشر ايتمدكلرى نمايان اولسه بز دخى آنلرك عبيد ومكاتبلرندن اخذ ايلمك جائز وشايان كورميلمز اما آنلرك بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخـذ ايدوب ايتمدكلرى عنديمزده مجهول ايسه بز ينه آنلردن اخـذ ايله مشغول اولورز زيرا اخـذ عشر انجـق حفظ طريق ايچون اولديغى مقرر ومكاتب دخى حفظ طريقه محتاج اولمقده حرايله برابردر وهم عبدى مولاى حربيسى تجارت ايچون ارسال ايلدكده مالندن اخذ عشره رضاسى ظاهر حالدر لكن بر حربى عاشر مسلمين اوزره رقيقـله مرور ايدوب بونلر احراردر ديو دعوى ياخود جوارى ايله مرور ايدوب بونلر امهات اولاد مدر ديو ادعا ايلسه اولبابده تصـديق اولنوب عشرلرى مطالبـه واستدعا اولنماز زيرا بو قولنده صـادق ايسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمديغى آشكاردر واكر كاذب ايسـه آنلر بو قولى ايله احرار اولورلر كه حربى داراسلامده عبد كافرنى اعتاق ايلـدكده عتق بالاجماع نافذ وبرقرار قيلنور كه داراسلام دارقهر اولميوب دار احكام ايدوكى بديداردر واكر بر حربى مال تجارتله مرور ايدوب اول ما ليچون مال صبيدر ديو تعلل ايلسه ينـه عاشر اخذ عشرنده تكاسل ايلمز زيرا آنلر بزم تجاريمزى بو مثللو اعذارلرنده تصديق ايتمـدكلرندن بز دخى آنلرك قوللرين تحقيق ايتمزز حتى آنلر بو مثللو مواضعده تجاريمزدن اخذ ايتمدكلرى عنديمزده بديدار اولسه بز دخى تجارلرندن اخذه ابتدار ايتمزز اما اخذ ايدوب ايتمدكلرى عنديمزده مشكوك اولسه بزينه طريق اخذه سلوك ايده رز كه نصاب مال رسيدهٔ كمال اولمغله اصل اولان اخذ ايله اشتغالدر واكر بر حربى داراسلامه امانله تجارت ايچون دخول ايدوب عاشر مسلمين بر موضعده آندن اخذ عشر ايلـدكدن صكره مسلمينك عاشر آخرينه دخى مرور ايلسه كركدركه عاشر اوله اداسندن سنهٔ كامله مرور ايتمدكجـه آندن اخذ عشر اولنميوب مرورندن صكره بركره دخى اخذ عشره صرف مقـدور اولنه زيرا حربى مرقوم داراسلامده كشت وكذار ايلدكجـه حكم امانى باقى وامانله خروجى من جهة الحكم غير منتهى اولمغـله داراسلامده كشت وكذار ايلين ذمى منزلنـده تنزيل اولنوب ذمى سنهٔ واحده ده عاشر مسلمين اوزره دفعاتله مرور ايلـدكده عشر مالى انجق بركره اخذ وتحصيل اولنـديغى كبى حربى مرقومدن دخى انجق بركره اخذ وتحصيل اولنور وحكم محرر اوزره دليـل شول روايت اولنان اثر جليلـدر كه اهل رومدن بر حربى يكرمى بيك درهم قيمتلى بر فرسى ايله تجارت اوزره حضرت عمر رضى الله عنهك عاشرى اوزره مرور ايلـدكده عاشر اول فرسى آندن اون سكز بيك درهمله شرايه طالب اولوب رومى بيعـدن امتناع ايتمكله ايكى بيك درهم عشرينى اخذ ايلدى بعده رومى مزبور فرس مذكور ايله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانيه ده مرور ايتمكله مرهٔ ثانيه ده اخذ عشرينى مراد ايدوب رومى ادادن امتناع ايلدى بعـده تظلم ايچون مدينه يه كلوب حضرت عمر رضى الله تعالى عنهى مسجد ده بولمغله مسجده دخول ايتميوب باب مسجـده ده توقف برله هو الشيخ النصرانى يعنى

بن شيخ نصرانى يم ديو نفسنى تعريف ايلـدى وحضرت عمر رضى الله عنـه دخى وانا الشيخ الحنيفى يعنى بن دخى ملت حنيفهٔ بيضادن شيخم ديو مقابله ايلدى بعده رومى سركذشتنى بيان ايلـدكده حضرت عمر رضى الله تعـالى عنه كفيت لفظى ايله مصلحتك تمام اولدى مفهومنى افاده ايتمكله رومى مرامنى فهم ايده ميوب كلامنه التفات ايتمدى ظنى ايله مأيوس كبى عودت ايدوب حضور عاشره كلدكده كوردیكه نامهٔ عمر رضى الله عنه اكا سبقت ايليوب بوندن نسنه اخذ ايتمـه ديو عاشره تنبيه ايلمش عاشر ورود نامه يى اكا اخبار ايدوب برشيئنى اخذ ايلـدى ونصرانى بو حالى كوروب عدالت عمريه دن استعجـاب ايدوب قبول اسلامله شرفياب اولدى واكر بر حربى عاشر مسلمين اوزره مرور ايدوب اداء عشر ايلـدكدن صكره همان يوم اداسـنده ياخود ايرته سى كونده دارالحربه دخول بعـده ينه اول ماله استيمان اوزره داراسلامه عود وقفول ايلسه كركدركه عاشر آندن بركره دخى اخذ عشره مبـاشر اوله زيرا دارالحربه دخولنـده حكم امانى منقطع واول امانله حكم خروجى منتهى ومرتفع اولوب امان جديد ايله دخول جديدنده اول مرده داخل حكمنده داخل ياخود حربى آخر منزلنده نازل اولمغـله هر دخول وخروجنـده اخذ عشرى لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفـه تجار مسلمينى دارالحربه دخول وخروجلرى تكرار ايتسه دخى انجق سـنهده بركره تعشير اوزره معـا شرت ايدرلرسه بز دخى آنلرى انجق سنهده بركره تعشيره مباشرت ايده رز كه بيان مشروح اوزره ميـانه مزده امر تعشير انجق مجازات ومكافات اوزره بنا وتقرير اولنمشدر واكر بر حربى امانله داراسلامه خمر وخنازير ايله معا قادم اولسه خنازيرى تعشير اولنميوب انجق قيمت خمرى تقويم وقيمت عشرى مقـدارى دراهمنـدن اخذ اولنمق لازم اولور اما عنـدنده دراهمى غير موجود ايسه خمرندن قيمت عشرى ادا ايده جك مقـداريني بيعله اكا امر ايدوب عاشر اول وجهله اخذ قيمتده بذل مجهود ايدر وعنـديمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لكن امام زفر رحمه الله تعـالى خمر دخى خنازير كبى تعشير اولنماز ديوب قولنى ايكى وجهله تأييد وتقرير ايلـدى بريى اولدركه خمر حق مسلمـده مال اولميوب عاشر دخى مسلم اولمغـله خنزير ايله مرورى كبى خمرده دخى عاشر اوزره مال اولميـان اشيا ايله مرورى حكمنده داخل واول حربى بو بابده عاشر اوزره خمر ايله مرور ايلين مسلم منزلنـده نازلدر وبرى اولدركه حق مسلمده خمر وخنزير مجراى واحدده جارى ايكن عدم تعشير خنزير اوزره اجماعيمز منعقـد اولدقدن صكره حكم مذكور خمره دخى سارى قيلنور لكن بزم ايچون مذهبمز اوزره دليـل منقول شول روايت اولنـان اثر مقبولدر كه حضرت عمر رضى الله تعـالى عنه اطرافده بولنان عامللرينى موسم حجده جمع ايدوب اوزريكزه خمر ايله مرور ايلين اهل ذمتـدن نه اخذ ايده يورسز ديو سؤال ايلـدكده آنلر نصف عشرينى اخذ ايده يورز ديو جواب ايلديلر بعـده حضرت عمر رضى الله تعـالى عنه ولوهم بيعهـا وخذوا نصف العشر من اثمانها ديمكلـه يعنى اهل ذمتـه تفويض واثمانندن نصف عشرينى اخذ ايله امر ايلـدى وادلهٔ معقوله مزدن برى شول فرق فاصل ومفصولدر كه خمر ابتداسنده عنب وعصير ايكن حق مسلمـده مال ايكن انتهـاسنده دخى تخليل ايله مال اولوب خنزير ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغـله خنزيره نسبتله حرمت خمر اخف واهون اولديغندن خنزيردن اخذ عشر اولنماز سـهده خمردن جواز اخذى متيقنـدر وبرى دخى اول قول ظاهر القبولدر كه مسلميندن اولان عاشر مين خمرى اخـذ ايتميوب قيمتنى اخذ ايده جكى ظـاهردر ومسلمينك اهل صلاحلرى خمرى تخليل ايچون واهل فسـادلرى شرب ايچون استعمال ايتملريله مسلمين قيمت خمره عالمين اولمق ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمرى مسلمينه تقويم ايتديروب قيمتنى قول مسلمينله اخذ ايلمك ممكن ومستقيمدر اما خنزيرى مسلميندن بركيمسنه استعمال ايتمكلـه قيمتنه عالم اولملرى عديم الاحتمالدر وقيمتنه عالمين اولان كفارك قوللرى دخى مسلمين اوزره مقبول اولمامغـله آنلرك قوللرى ايله اخـذ قيمتى دخى غير معقولدر وبرى دخى اول قول قوى الاصولدر كه خمر البته مثلى اولوب عاشر مثلنى اخذ ايلمك لازم ايكن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قيمتنى اخذ ايلدكده خمردن اعراضى متحقق اولديغندن اخذ قيمتى مشروعدر اما خنزير ذوات امثالدن اولوب مثلى قيمتندن عبارت اولديغندن اخذ قيمتى اخذ عينى ايله همحال اولمغـله مسلم ايچون تملك عينى حـلال اولمديغى كبى تملك قيمتى دخى استحلال اولنمـاز وبرى دخى اول قول دقيق الوصولدر كه خمر ميان اهل ذمتـده مال اولوب مسلم ايچون خمر اوزره يد معتبره متحقق اولمغـله آنده امام ايچون دخى ولايت معتبره بولنوب امامك يد وحمايتنده دخول ايتمكله اموال سائره يه ملتحق اولمشـدر اما خنزيرده مسلم ايچون يد معتبره غير حاصلدر كورمزميسنكه خمر ميراثده داخل وخنزير غير داخلدر وآنده مسلم ايچون يد معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده يد امام دخى ثابت اولميوب

مطلب يعشر الخمر دون الخنزير

مطلب يورث الخمر دون الخنزير

حمایتنده داخل اولمـاز وحمایتنده داخل اولمیان اشیادن اخذ عشر ایلمك ناروادر واکر اهـل حرب دارلرینه
خمر وخنـاز برایله داخل اولان اهل ذمتمزی تعشیر ایتمزلرسه بزدخی آنلردن خمر وخنـا زیرایله داخل اولان
کسنهلری تعشیر ایله تکدیر ایتمزز زیرا خمر وخنـا زیر اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتـده مال اولوب
اهل حرب دخی اهـل ذمتمزی اول مالدن تعشیر ایتدکلرنده داراسـلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصی
عفوایتدکلرینـه استدلال اولنمغله بزدخی آنلردن اول نوعی عفو ایله اشتغـال ایده رز که عشر اهـل حرب
عشر مجازات ایدوکی بی جدالدر واکر اهـل حرب مسلمینی دارالحربه ادخال ایلدکلری مالده تعشـیر ایتمیوب
انجق اهل ذمتی تعشیر ایدرلرسه بزدخی آنلری اهل ذمتی تعشیر ایتدکلری منوال اوزره تعشیر ایله تدبیر ایده رز
واکراهل ذمتی تعشیرایتمیوب انجق مسلمینی تعشیرایدرلرسه بزآنلری ینه منوال مشروح اوزره تعشیرایله تدبیرایده رز
زیرا بوتقدیر اوزره آنلردن مالك برنوعنی تعشیر ونوع آخرینی عفوایلمك ظاهر اولمامشدر که آنلرك بزم عاشریمز
اوزره مرور ایده جکلری هرنوع مالله بزم دخی مسلمینمز یااهـل ذمتمز عاشرلری اوزره مالدن اول نوعـله
مرورایلدکده البته تعشیرینه مباشراوله جقلردر غایةالامرآنلر اهل داراسلامده ایکی طائفه بولوب برینی تعشیر
و برندن عفو واغماض ایتمشلر درحال آنکه اهل حرب انجق طائفۀ واحده اولمریله بزآنلرده ایکی طائفه بولمامشزکه
بزدخی آنلرکبی برینی تعشیرو برندن صفح واعراض ایدهلیم بناء علیه جملهسنی تعشیرایله اعتراض ایدهرزحتی آنلر بزدن
بشقه کونه ایکی طائفه بولوب برینی تعشیر و برندن عفوایلدکلرنده اول ایکی طائفه آنلرده دخی موجود اولسه بزدخی
آنلردن تعشیر ایلدکلری طائفه یی تعشیروعفوایلدکلری طائفه یی عفوده صرف مجهود ایده رز مثلا اهل حرب
بزم رجالمزی تعشیر ونسامزدن اغماض ایلسهلر بزدخی رجاللرین تعشیر ونسـالرندن اعراض ایده رز و بیلمك
کرکدر که اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقـاتله یه صرف اولنور یوقسه
موضع صدقاته وضع اولنوب فقرایه صرف اولنماز نکتهسی اولدرکه صدقه البته صاحبنی مطهروکافراهل طهرهدن
اولمدیغی ظـاهردر اما مسلم اهل طهره دن اولمغـله آندن اخذاولنان عشوره موضع صدقهیه وضع اولنمق واضح
ومشهوردر ینه دیرکه برمسلم امانله دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب یاخود حین دخولنده یانندهمالی یوغیکن
دارالحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخی کامل اولدقدن صکره
اول مالی داراسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمین اوزره مرور ایلسه کرکدرکه عاشر آندن هیچ نسـنه اخذ ایلمیه
زیرا عاشر انجق امامك رعایت وحمایتنده بولنان صدقۀ مالی جبایت ایدرکه جبایتی انجق مقـابلۀ حمایتده در
کورمزمیسنکه عاشر خارجدن اوزرینـه مرور ایلین دراهم ودنانیری تعشیر ایدرکه آنلر محتاج حفظ وحمایتدر
امادرون بلده ده مدار تجارت اولان دراهم ودنانیری تعشیر ایده مزکه آنلر مستغنی حمایت ورعایتـدر ورعایت
امام دارالحربه شامل اولمامغله رعایتنده بولنمیـان اموالی تعشیره واصل اوله مز کورمزمیسنکه برکسنه عسکر
اهل بغیده ایکن مالی اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صکره عسکر اهل عدله انتقال ایلسه زکوة ماضیه ایله
مؤاخذه سنه اشتغال اولنمـاز زیرا مال مزبور حمایت امامدن مهجوردر وهم زکوة حق الله اولوب دارالحرب کبی
حکم امام المسلمین جاری اولمیان موضعده واجب اولمغله امام المسلمین دارالحربده واقع اولان حدزنا وسرقه وشرب
وقطع طریق مثلاو حقوق الله ایله مؤاخذۀ ناسی مستوجب اولمـدیغی کبی زکوة مزبوره ایله دخی مؤاخذه یی
مستوجب اولمـاز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بینه و بین الله تعـالی زکوة مالنی ادا برله امر اولنوب علی تقدیر
عدم الاداء آثم اوله جغی اخبـار اولنور زیرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زکوتی واجب اولور
وزکوة دخی واجب اولدقده صوم وصلوة کبی ادا ایله مأموریتنی موجب اولور نظیری شول باغیدرکه اهل عدله
خروج وعدول ایلیه اکا مالنـدن زکوة ماضیه یی ادابرله بدون الاجبار افتـا اولنور ومانحن فیه دخی بویله در
وتقریر سابق التحریردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبین اولدقده دارالحربده تجارت ایدوب
مالی اوزره حولان حول متحقق اولدقـدن صکره عاشر مسلمین اوزره مرور ایلین اسـیرده دخی حکم مسئله
متعین اولورکه عاشر آنی تعشـیره اجترا ایتمیوب همان بینه و بین الله اداء زکوتله افتـا ایدر کذلك دارالحربده
قبول اسلام ایدوب مالنی بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ایلین کسنه حقنده دخی حکم مسئله بدیدار اولورکه
عاشر مسلمین آنی دخی تعشیره ابتدار ایده مزانجق اول کسنه دارالحربده ایکن اوزرینه مالنده وجوب زکوته عالم اولوب
بعدالعلم مالی اوزره حولان حول دخی متحقق اولمش ایسه بینه و بین الله تعالی اوزرینه اداء زکوتی لازم اولور
اما وجوب زکوته عالم اولمـامش ایسه عالم اولدقدن صکره مالی اوزره حولان حول متحقق اولمدیغه اوزرینـه

مطلب مصرف عشور المسلمین واهل الحرب

زکوتدن

زکوتدن برنسنه لازم اولماز که زکوة البته شرایعـدن اولوب شرایع دخی انجق بعدالسماع واجب اولور ایکن
اول کسنهنك سمعنه خطـاب شرعی بالغ اولمامغـله موجب خطابی مستوجب اولمـا زواکـر برحربی
دارالحربده قبول اسـلام ایدوب سوائمدن واموال تجـارتدن مال کثیره مالك ایکن مالنـده وجوب زکوته
عالم اولدقدن صکره دار الحربده التی آی یاخود اقل یاخوداکثر مکثدن صکره داراسـلامه اخراج ایدوب دار
اسلامده حولان حول رسیدۀ تمام اولدقدن صکره عاشراوزره مرورایلسه کرکدرکه عاشر تعشیرمالنده ومصدق
اخذ زکوة سوائمنده توقف وقصور ایتمیـهلر زیرا مالی اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ایکن منعقد اولمشدرکه
اوزرینـه وجوب زکوة دار الحربده متمهد اولمشدر کورمزمیسنکه ادا ایله امر اولنور واداایتمدکده آثم اولور
پس سبب وجوب دار الحربده موجود اولوب نفس وجوب دار اسـلامده متحقق الوجود اولمشدر وشـرعا
معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمایت امامده ومجرای احکام اسـلامده
بولنمغله اخذ عشروز کوتنه اقدام واهتمام اولنور کورمزمیسنکه حول برنصاب اوزره منعقد اولدقدن صکره اثناء
حولده نقصان کلوب آخر حولده ینه رسـیدۀ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنمیوب انجق
حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغـله زکوتی ایجاب والزام اولنور پس مانحن فیهده دخی اثناء
حولده دارالحربده بولنـدیغنه اعتبار اولنمیوب انجق تمام حولده داراسلامده بولندیغی مطمح انظار قیلنور کذلك
مسلم اسیر ومسلم مستـأمن مالنی دار اسلامه اخراجدن صکره حولان حول رسـیدۀ تمام اولدقده حکم سابق
آنده دخی اجرا واول حولده مالینـك عشروز کوتنی اخذه ابتدار واجرا اولنور واکر برمسـلم یاذمی دارالحربه
تجارتیچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانیرایله عاشر مسلـمین اوزره مرور ایلدکده بن بومالی انجق آلتی آیدن برو
کسب ایلدم هنوز اوزرینـه حولان حول تحقق ایتمدی دیو بسط اعذار ایلسه کرکدرکه عاشر آنی تصدیق
ایدوب اخذ عشرینه اجتسار ایلمیه زیرا مالنـده وجوب حقی انکار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر
بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ایدوب هنوز دارالحربده ایکن حولان حولی رسـیدۀ تمام اولدقدن
صکره اول مالله داراسـلامه خروج وعاشراوزره مرورایلسه ینه عاشر حول ماضی ایچون اخذ عشردن ممنوع
ومهجوردر زیرا وقت وجوب اولان وقت تمـام حولده مالی دار الحربده بولنوب حکم امام المسلمینده حاضر
اولمـدیغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولدیغی هنکامدن تمام حوله بر
ایکی کون قالنجیهدك دارالحربده آرام ایدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صکره رسیدۀ تمام اولسه بوتقدیر
اوزره عاشر اخذعشرینه قیـام واهتمام ایدر زیرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمایت امامده وموضع جریان
احکام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذی اکمال واتمـام ایلمشدر واکر داراسلامده مستأمن اولان حربی یاذمی
یامسـلم اوزرینه حولان حول متحقق اولان مالله عاشراوزره مرور ومالنی عاشردن کتم ایدوب بعده حولان حول
ثانیـدن صکره ینه مرور وینه کتم ایدوب بعده حولان حول ثالثدن صکره ینه مرور ایلدکده عاشر آنك اوج
سنهده مالنه وکتمنه کسب وقوف وشعور ایلسه کرکدرکه اوج سـنهده امرار ایلدیکی اموالنی علی التمام تعشیرده
بذل مقدور ایلیـه زیرا دار اسلامده اول مالك زکوتی واجب اولمغـله عاشر ایچون هر مرورنده حق اخذی
ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وکتمانله فائت اولمـاز اما حربی بواوج سنهده هر مرورنده قبـل التعشیر دار
الحربه داخل بعده داراسـلامه راجع اولمش ایسه عاشر ایچون آنك مالنی سنۀ ثالثـهده مرور اخیری ایچون
تعشیردن ماعداسی جائز وواسع کورلمز زیرا هردفعهده دارالحربه داخل اولمغله آندن حکم امان زائل وحقـنده
احکام مسلمـین باطل اولوب دفعۀ ثانیه وثالثهده خروجنده حربی آخر منزلنـه نازل اولمشدر کورمزمیسنکه
عاشر مال حربی یی تعشیرایلدکدن صکره دارالحربه داخـل اولوب یوم دخولنده داراسـلامه رجوع وعاشر
اوزرینـه اول مالله مرور ایلسه عاشر آنی مجددا تعشیره صرف مقـدور ایدر وبو مادهده آنك دار الحربه
دخولی کندویه نافع اولان حکمی ابطالله حربی آخر منزلنده انزال اولـندیغی کبی مانحن فیهده دخی دارالحربه
دخولی هردفعهده مسلمینه نافع اولان حکمی ابطالله حربی آخر منزلـندهانزال اولنور واکر حربی مستـأمن
یاذمی یامسلم داراسلامده اوج سـنه تجارت ایدوب عاشر مسلمینه مرور ایتمیوب انجق سنۀ ثالثهدن صکره مرور
وهر بری اوج سنهدن برو مالری تعشیر اولنمـادیغنی اخبار ومسلم دخی اوج سنهدن برو زکوة مالنی ادا ایتمدیکنی
اقرار ایلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرینی اخذه ابتدار ایدوب حواین سـابقینك اخذ عشرینه
اجتسـار ایده مز زیرا عاشر داراسلامده بولنـان مالی انجق حمایت ایدوب اول مالده هنوز حق ثانی واجب

مطلب اذا کتم ماله من العاشر

اولمدین وقت اخذی باقی اولمق شرطی ایله تعشیر ایدر یوقسه مالده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب
اولك وقت اخذی فوت اولوب واجب ثانینك وقت اخذی حلول ایتمش اولور بناء علیه مذکور یندن بریسی
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولك وقت اخذی باقی اولمغله اخذینه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولمغله اخذینه مقتدر اولماز لکن مال
مزبور دارالحربده ایکن حولان حولی بشقه درکه آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانی دخی مرور ایلسه
عاشر آنی تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا اولبابده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولمدیغی موضعده
حاصل اولمغله حق اخذی قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه درکه
بیانی سبقت ایلمشدر واکر حربینك یاذمینك سوائم حیواناتی بولنسه انلردن زکوتلری اخذ اولنماز که زکوة
البته عبادت اولمغله کافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوج سنه اخذ زکوة اولنمایوب صکره حالنه
مطلع اولنسه بو بابده سنین ماضیه‌نك زکوتی آندن اخذ اولنور زیرا سوائم تحت حمایت امامده بولنمغله اخذ
زکوتی طرف امامه مفوضدر وسنین ماضیه ده حمایت امام آنلرده تحقق ایتمکله زکوة ماضیه لرین اخذ ایدر
لکن عاشر بشقه درکه بومثللو موادده انجق سنهٔ اخیره‌نك زکوتنی اخذ ایدر زیرا عاشر انجق اوزرینه صاحبی
ایله مرور ایلین مالی تعشیر ایدر حال آنکه بو صورتده اوزرینه مالله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسنده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثه ایچون اخذ ایدر اما مصدقك حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولمیوب بلکه هر مسلمك
سائمه سنده حق اخذی متحقق اولمغله بهر حال اخذ زکوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سائمه
اوزره حولان حول معتبر وصورت مزبوره‌ده اوج دفعه حولان حول امر مقرر اولمغله هر حول ایچون اخذ
زکوته قدرتی اظهردر بو صورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سنین سابقه‌نك زکوتنی فقرا ومساکینه ادا وایفا
ایلدم دیو ادعا ایدرسه بو قولنه اصغا اولنمایوب ینه اول اوج سنه‌نك زکوتی آندن اخذ واستیفا اولنور وقول مذکور
بزم مذهب منصور یمزدر وامام شافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولنماز زیرا زکوة حق فقرا اولوب اول

مطلب اذا ادى زكوة السوائم الى المساكين

مسلم فقرایه ادا ایلدکده حق مستحقنه واصل اولمغله زکوة اموال تجارتی فقرایه ادا ایلدکده ذمتی عهده دن
بری اولدیغی کبی زکوة سوائمده دخی بری اولور لکن جوابنده دیرزکه اخذ زکوة طرف امامدن تعیین اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولندقدن صکره اکرچه فقرایه صرف اولنور لکن صاحب المالك
صرف ایلدیکی فقرایه باعیانهم صرف ایلمك امام اوزره واجب اولمامغله صاحب المالك آنلره صرفی برأت
عهده سنی موجب اولماز نظیری اولدرکه برکسنه برصبی ایچون مدیون اولوب اول دینی صبی یه دفع وتسلیم
ایلسه برأت عهده سنی موجب اولماز زیرا دین مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصی اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده
اوزرینه صبی یه دفع وتسلیم ایلمك واجب دکلدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر امام المسلمین حرب یاخود شغل

مطلب اذا دفع دين الصبي اليه لا يبرأ ما لم يدفعه الى الوصي

آخر ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمین مرقومینه بعث مصدقده تکاسل ایتمکله آنلر دخی اول سنه لرك
زکوتی فقرایه ادا ایدوب بعد زمان مطالبه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ایتمکله بز زکوتمزی فقرایه ادا
ایلدیك دیو تعلل ایلسه‌لر بو تقدیر اوزره قول آنلرك قوللری قیلنمغله اوزرلرینه مجددا تحمیل زکوتی تحمل
ایلمزلر زیرا امام سنین مزبوره‌ده آنلره بعث مصدق ایتمیوب طرف امامدن طلب اولنمادیغندن اوزرلرینه طرف
امامه ادا واجب ومرتب اولمامغله صاحب المال زکوة مال تجارتی بنفسه فقرایه اداسی برأت ذمته سبب اولدیغی
کبی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور ینه دیرزکه برحربی مستأمن یاذمی یامسلم عشار مسلمیندن برعاشر اوزره مرور
ایتدکلرنده بزی اشبو سنه ایچنده سندن غیری عاشر محل آخرده تعشیر ایلدی دیو ابراز سند ایدوب اولبابده
متهم اولدقلری تقدیر اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کرکدرکه آنلره برنسنه اداسنی تکلیف ایلمیه زیرا زکوة
حق الله اولوب عند الملاك امانت ومالکلر اول امانتله امین اولمغله امین اداء اماناتی اخبار ایلدکده تصدیق
اولنه‌جغی امر مستبیندر اکرچه حکم مزبور مسلم وذمیده ظاهردرکه آنلر اوزریمزده دینمز واردر دیو اداء
عشردن امتناع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنه‌جقلری تقریر سابقله متقرردر اما حربی اخبار دینده تصدیق
اولنماز ایکن بوبابده وجه تصدیقی اولدرکه بو قوللری ابراز سند ایله متأید اولمغله شایستهٔ تحقیق اولوب مسئلهٔ
دینده قوللری بومثللو سند ایله متأید اولمامغله تحقیقه حقیق اولمامشدر وحکم محرر اوزره دلیل معتبر قریبا
روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه درکه ذکر اولنان شیخ نصرانی بنی عاشرك برکره تعشیر ایتمشیکن شمدی
سنهٔ واحده ده بردخی تعشیر ایده‌یورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عامللرینه لاتعشروا

مطلب لا يعشر في السنة الآمرة

فی

فی السنة الآمرة دیو تحریر ایلدی ومعلومدرکه نصرانی مرسومی تصدیق ایتمیدی عامللرینه وجه محرر
اوزره تحریر ایلمز ایدی واکر برمسلم یاذمینك مال تجارتی اوزره دار اسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالی امانله دارالحربه ادخال وآنده برسنهٔ کامله تجارتدن صکره دارالحربدن اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنهٔ اولی وسنهٔ ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا سنهٔ اولیده عاشر
اوزره مالله وقت اخذنده مرور ایتمدیکندن اخذی غیر مقدوردر وسنهٔ ثانیه ده دخی مال اوزره حولان حول
دارالحربده واقع اولمشدر وبو تقریبا بیان ایلمدیك که مال اوزره حولان حول دارالحربده واقع اولدقده تعشیری جائز
وواسع دکلدر لکن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره دار اسلامده مرور ایتمشیکن مالنی کتمله دار
الحربه ادخالدن صکره دارالحربده سنهٔ کامله اقامت بعده اول مالی دار اسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور وکتم سابقنی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه عاشر آنی سنهٔ اولی ایچون تعشیره ابتدار ایدوب سنهٔ
ثانیه ایچون تعشیره اجتسار ایلمیه زیرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی
باقی ایکن مرور ایدوب حق اخذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم وتأخیر ایله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانی دخی مال مزبور دارالحربده ایکن حولان ایتمکله اخذ عشری عدیم الامکاندر کذلك برمسلمك سائمه سی اوزره
حولان حول تحقق ایتمشیکن زکوتنی ادا ایتمدین دارالحربه ادخال وحول ثانی دارالحربده حولان ایلدکدن صکره
ینه دار اسلامه ادخال ایلسه کرکدرکه مصدق آندن سنهٔ اولی ایچون اخذ زکوته استعجال ایلیه زیرا بو بابده معتبر
اولان حق مرور اولمیوب انجق مال اوزره دار اسلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصل وحق اخذی
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ایچون اخذ زکوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدرکه
آنده حولان حول مال دارالحربده ایکن ظاهر اولمغله حق اخذی متقرر اولمامشدر واکر برحربی مستأمنك مالی
اوزره دار اسلامده برکره یاخود ایکی کره حولان حول تحقق ایدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ایتمشیکن مالنی کتم
وبعده ینه مرور ایلدکده عاشر اول کیفیته مطلع اولسه کرکدرکه عشر ماضیسنی آندن اخذه مسارع اوله لکن
صورت مفروضه ده عاشر اکا ظفریاب اولمادین دارالحربه دخول وبعده ینه اول ماله دار اسلامه خروج ایدوب
کندو کیفیتنی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه بو دفعه ده دارالحربدن خروجی ایله تعشیرینه ابتدار ایدوب سنین
ماضیه ایچون تعشیرینه اجتسار ایلمیه زیرا امام ایچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینله ثابت
ایکن دارالحربه دخولنده آندن احکام مسلمین باطل اولمغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور واکر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره دار اسلامدن کندو دارینه داخل اولمیوب
بلکه تجارت ایچون امانله دارالحرب اخرایه داخل اولسه آنده دخی اوزرینه واجب اولان عشور متقدمه باطل
اولور واولبابده کندو دارندن ارض اسلامه دخول ایچون استیمانده اول ارض اخرایه دخول ایده جکنی مسلمینه
ذکر واولوجهله اخذ امان ایلیوب ایتمامك برابردرکه علی کلا التقدیرین دخولی حکم مسلمین آنده جاری اولمیان داره
اولوب همان کندو دارینه دخول وخروج ایلمش منزلنده اولمغله کندو دارینه دخول وخروجنده اوزرینه واجب
اولان عشور متقدمه باطل اولدیغی کبی بونده دخی بطلانی مقرردر کذلك مستأمن مرقوم کندو دارندن
داریمزه دخولنده مسلمیندن اولا داریمزه دخول وبعده اول دار اخرایه نفوذ ایدوب آنده دخی مسلمیندن
آمن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ینه داریمزه دخول وبعده کندو دارینه رجوع ایلمك اوزره استیمان
واول وجه اوزره اخذ امان ایتمش اولوب داریمزده اوزرینه وجوب عشردن صکره اول دار اخرایه داخل
وبعده داریمزه راجع اولسه ینه عشور ماضیه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع کوریلمز لکن علی جمیع التقادیر
اول داردن داریمزه رجوعنده تعشیر اولنور زیرا خارج اولدیغی دارده طرف مسلمیندن آمن ایسه دخی
حکم مسلمین جاری وممکن دکلدر وبومثللو موضعه خروجی اوزرینه واجب اولان عشوره اعتباری مبطل
اولدیغی کبی کندودن سابقده اخذ اولنان عشوره اعتباری دخی مضمحل ایدر حتی دارندن دار اسلامه
خروجنده مسلمین آنی تعشیر ایدوب چند روز مکثدن صکره اول دار اخرایه دخول وینه چند روز اثناسنده
دار اسلامه عودت ایتمش اولسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیره معاودت ایدر زیرا اول داره دخولنده احکام
مسلمیندن خارج اولمش اولمغله آنك حکمی شول حکم اهل دار موادعه‌ده مندرج قیلنورکه آنلردن برتاجر
اول موادعه ایله دار اسلامه دخول ایدوب عاشر مسلمین آنی تعشیر ایلدکدن صکره دارینه عودت واول سنه
ایچنده ینه دار اسلامه عود وقفول ایلسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیر ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی تعشیرینی

تكر برايدرز يرا على كلا التقديرين دار ينه عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلمينده
غير كا ئندر بو جهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب
مسلمينه رجابرله ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطيله بهرسنه خراج معين
ادا ايتملرى اوزره موادعه ايتدكلرندن صكره ايچلرندن بركمسنه اول موادعه اوزره اموال كثيره ايله داراسلامه
قادم اولسه هم آمن قيلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كمسنه موادعه اوزره آمن
ايسه ده اوزرلرينه حكم مسلمين جارى اولميوب هنوز حربى اولديغندن حكم ذمتى متضمن اولمامشدر بو جهتله
غير دارالموادعه دن امانله خارج اولان حربى منزلنده تنزيل اولنمغله عشر كامل آندن تحصيل اولنديغى كبى
بوندن دخى تحصيل اولنور حتى اول كمسنه داراسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه يه
دخول وبعده داراسلامه رجوع ايلسه عاشر آنى سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايدهمز زيرا آنفا بيان
ايلديكمز كه حكممز بورده دارموادعه غير دار موادعه ايله سيياندر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه يه
دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتملرى غير دارموادعه يه دخوللرى ايله مساويدر كه دارموادعه ده احكام
مسلمين غير جاريه ايكن مجرد موادعه ايله حكم داراسلامى غير حاويدر والله اعلم

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دار موادعه وغير دارموادعه ده اصابت اولنان كنوز ومعادنى تخميس
وعدم تخميسى تحقيقده واصابت ايلين ذمى ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل
وتفريقده باب دقيق التنسيقدر مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ديركه برمسلم امانله دارالحربه داخل اولوب
آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنور اكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده
ظفرياب اولمش ايسه كركدركه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزى اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم
صاحب الدارك مالى اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتى متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين
استيمانده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخيانت ايتممكه ضامن اولمشيدى واكر هيچ كمسنه نك ملكى
اولميان صحراده ياوضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك
ملكنده داخل اولمامغله دارالحربده اصطياد اولنان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صايده خاص
اولديغى كبى مسلم مرقوم دخى اول كنز ايله كسب اختصاص ايدر واول كنزى داراسلامه اخراج ايلدكده آنده
خمس دخى ايجاب اولنمازكه ايجاف خيل وركابله اعزازدين واعلاء كلمة الله وجهى اوزره مصاب اولمديغندن
منزلهٔ متلصصه تنزيلى استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كورلمديكى كبى بونده دخى
صواب كورلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخى مرور ايلدكده عاشر آنى تعشيره دخى شروع ايدهمزكه
حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيرى مشروع كورلمز كورمزميسنكه مسلم مستأمن
مالنى دار الحربه ادخال ايدوب دارالحربده اوزرينه حولان حول متحقق اولدقدنصكره دار اسلامه اخراج
ايلسه تعشيرى ممكن اولماز پس دارالحربده اصابت ايدوب داراسلامه اخراج ايلديكى مالده عدم امكانى
بطريق الاولى متبيندر كذلك مسلم مستأمن دارالحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن
لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخى تملكده مستقل قيلنور كه آنلر دخى برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده
بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلرى دخى داراسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشر ايله ازعاج
اولنماز اما بونلره اهل حربدن بركمسنه نك ملكى ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدركه صاحبنه مردود
وموصول ايليه بنه ديركه دارالحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كمسنه حكم محررده مسلم
مستأمنه موافق ايجق خصلت واحده ده مفارقدر كه بونلر اهل حربدن بركمسنه نك دارى ايچنده ظفر بولدقلرى
ركاز ومعادنه بلاتخميس ولاتعشير مالك اولورلر كه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتنده اهل
حربى قتل ومالليرين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بالاولويه تملك اولورلر
كذلك دارالحربده اصابت ايتدكلرى لقطه يه دخى بالاستقلال مالك اولورلر وآنى دخى داراسلامه اخراجلرنده تخميس
وتعشيره سالك اولنماززيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلرى ماله
دخى بلاتخميس ولاتعشير مالك اوله جقلرى بى جدال ايكن لقطه يه مالك اوله جقلرى بطريق الاولى بى قيل وقالدر اما
مسلم مستأمن لقطهٔ دارالحربى لقطهٔ داراسلام كبى تعريف ايلمك لازمهٔ حالدندر كه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغى كبى اخذ مال حربى دخى حلال دكلدر وبرسنه تعريفدن صكره صاحبى ظاهر اولورسه
صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر وبنم عندمده
احب اولان آنى دارالحربده بولنان فقراء مسلمينه تصدقدر وآنلر بولنمازلرسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه
لقطهٔ داراسلامى فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دارالحربده جواز صرف بالاولويه معلوم
التحققدر وآنلر دخى بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ من قومه مال اهل حرب اولمغله فقراء
اهل حربه جواز اعطاسى ظاهر وهويدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه دركه آنى فقراء دارالحربه صرف ايلمك
ممنوع ومال مسلمى اهل داراسلامك غيرى يه اعطا غير مشروعدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ
دارالحربى اكل ايلمك مراد ايلسه اكا كلى حلال اولوركه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ داراسلامى اكل
ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دارالحربده بالاولويه استحلال اولنور لكن غنى ايسه بزم عنديمزده اكل وتناولى
اكا حلال اولماز وعندالشافعى غنى حقنده دخى استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره
صاحبى كلوب ملتقط دخى التقاط واتلافنى اعتراف ايدرسه بنم عندمده احب اولان ضماناله دفع اختلاف
ايلمكدر لكن صاحبى قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره
جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالى ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دارالحربده ايكن اهل حربه
اعطا قيلديغى امانتى نقض ايدوب اول مالى غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضمانه اكا جبر اولنميوب همان
بينه وبين الله ضمانى مستحب اولديغى كبى لقطه يى استهلاك كنده دخى ضمانله جبر اولنميوب انجق بينه وبين الله
ضمانى احب كوريلور واكر برحربى امانله كلوب داراسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج
ذهب وفضه وحديده مباشرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جملهسنى يدندن اخذه
مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدركه مسلمين اعمال خيل وركابله اول ارضى فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمزميسنكه
اكا اصابت ايلين برمسلم اولسه مصابى تخميس وباقيسى اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدى تخميسنه جرأت
اولنمازايدى حال آنكه حربى ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزميسنكه حربى مستأمن عسكر مسلمينله
بغيراذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنمامق
لازمدر پس بوغنيمتده دخى وجه مذكور اوزره در اما حربى مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعملده
امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن امامله استخراجده دامن درميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابى
افراز وباقيسنى يدنده ابقا ايله سرافراز قيلنه زيرا حربى مستأمن اذن امامله قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصهدار
اولوب ذمى كبى اعطاء رضخه سزاوار كوريلورايدى پس اذن امامله استخراج معادن ايلدكده دخى غنيمتدن
حصهدار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربى مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود
عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود داراسلامده معدن جوهر وفيروزجه واصل اولمغله آندن فتى چوق شيئه
دست رس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخى بلاخمس اختصاص تملكه بكام
قيلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصى اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج
اولنان غنائمدن عد اولنميوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزميسنكه آنلره
مسلم دخى ظفرياب اولدقده تخميسى ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلنه نازل قيلنور
وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى يوسف
رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالغلبه
اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصى اولدركه فيروزج اجزاء ارضدن جزء خاصدر كورمزميسنكه
نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل
اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك داراسلامده ظفر بولديغى منزلهٔ صيدده اولوب جملهسى اكا تخصيص
اولنور وذمى دخى دارالحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكورهده منزلهٔ
مسلمه نازل قيلنوركه اهل داريمزده داخل اولمغله حكمى حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمى داراسلامده ركازه
ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه ينه حكمى حكم مسلمله برابر اولمغله مصابى تخميس
اولنوب باقيسى اكا مقرر قيلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غير معتبردركه ذمى اهل داريمزدن اولوب
حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلى اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حکم عنبرده عمرو بن دیناردن اول دخی بذری دیناردن رحمة الله تعالی علیهما اولدخی ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن بر اثر معتبر روایت ایلدیکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن عنبرده خمس وارمیدر دیو استفسار
ایلدکلرنده انما ذلك شیٔ دسره البحر یعنی عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ایلدیکی نسنه‌در دیمکله عدم
تخمیسنی اخبار ایلدی واکر بر مسلمك عبد قنی دار اسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه کرکدر که
مصابی تخمیس اولنوب بعد الخمس ما بقی مولاسنه موصول قیلنه زیرا رکاز ومعادن غنائمدن وعبد دخی
اهل استحقاق مغنا ئمدن اولمغله بو غنیمته دخی استحقاقی ثابت اولدیغندن حاصلنی تخمیس وباقیسنی مولاسنه
اعطا لازم اولور که مال عبده تملك مولاسی ایچون سالمدر کذلك عبد مکاتب دخی رکاز ومعادنه ظفریاب
اولدقده آنك دخی تخمیسنی تقدیم اولنوب انجق ما بقی مولاسنه تسلیم اولنمایوب کندویه تسلیم اولنور که
عبد مکاتب کسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم کندو کسبی ایدوکی امر محققدر کذلك بر صبی دخی
دار اسلامده رکاز ومعادنه ظفریاب اولدقده آنك دخی تخمیسنی اتمام وباقیسنی اکا تسلیمده اهتمام اولنور که
صبی حین قتالنده رضخ غنیمته مستحق اولمغله استخراج قیلدیغی رکاز ومعادنه دخی استحقاقی متحققدر واکر
دیار حربدن بردارك اهلی مسلمینه رجا ایدوب اوزرلرینه احکام مسلمین جاری اولمامق شرطی ایله
بهرسنه مسلمینه شیٔ معلوم ادا ایتملری اوزره موادعه یه التجا ومسلمین دخی مساعدهٔ مرتجی ایلسه لرینه دار مزبوره
دار اسلامدن عد اولنمایوب علی حالها دار الحرب اولمق اوزره پایرجا قیلنور زیرا داری دار اسلام ایلین انجق
اجراء احکام مسلمین ایکن دار مزبوره ده عدم جریانی ظاهر ومستبیندر بناء علیه بر مسلم دار مذکوره یه
موادعهٔ مزبوره ایله دخول وآنده رکازه ظفریاب اولسه صحراده ظفریاب اولمش ایسه جمله سنه تملك ایدوب
برکسنه نك داری وملکی ایچنده ایسه اکا رد وتسلیمی اوزرینه ایجاب اولنور واکر قوم مرقومین مسلمینه بهرسنه
خراج معین ویروب اوزرلرنده احکام مسلمین اجرا اولنمق شرطی ایله ذمت مسلمین اولمق اوزره استسلام ایتمش اولسه‌لر
بوندن اقدم مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایتمش اولماسه‌لر دخی دارلری دار اسلام قیلنور که آنده طرف اسلامدن
اجراء احکام اولنمشدر بو صورتده آنده مسلمین یاخود اهل ذمتدن برکسنه رکازه یاخود معدن ذهب وفضه یه
صحراء خالیه ده مصیب اولدقده دار اسلامده اصابتی کبی تخمیس اولنوب باقیسی اول مصیبه تخصیص
اولنمق ایجاب وتصویب اولنور اما برکسنه نك ملکی ایچنده مصیب اولدقده دار اسلامده برمسلمك ملکی ایچنده
اصابت اولنان رکاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولنوب امام ابو حنیفه وامام محمد
رحمة الله تعالی علیهما ما بقی بعد الخمس صاحب ملکه تخصیص اولنمغی تصویب وامام ابو یوسف رحمة الله
تعالی علیه دخی اول مصیبه تخصیص اولنمغی تصویب ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی توجیه
مذهبنده دیرکه مال مذکور برکسنه نك یدنده داخل اولمیان اموال مباحه دن معدود اولمغله آنده هرکیمك یدی
سبقت ایدر ایسه اکا موصول ومردود قیلنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلر که اول موضعك
مالك اولی اکا احراز ایله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطننه متملك اولمشدر وقول امامین اوزره حدیث
علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جلیدر که دیمشدر اذا اصیب فی قریة یؤدی عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصیب فی قریة لا یؤدی احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفیه الخمس یعنی رکاز ومعدن برقومك
خراجنی ادا قیلدقلری قریه لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصیص اولنور اما برفردك آندن اداء خراج قیلدقلری
قریه‌ده اصابت اولندقده مصیبه تخصیص اولنور وعلی کلا التقدیرین آنده خمس واردر ومؤلف الکتاب امام محمد
محامد نصاب جزیرهٔ قبرس حقنده دیدیکه مسلمیندن برکسنه اول جزیره ده مصیب معادن ورکاز اولسه اکر
اهالیسندن برکسنه نك داخل ملکنده ایسه صاحبنه تسلیمه سرآغاز اولنوب صحراء خالیه‌ده ایسه مصیبی اکا تملك ایله
کسب امتیاز ایدر وعلی کل حال اخذ خمسی محالدر زیرا آنده حکم مسلمین ظاهر اولمدیغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبز قریبا ذکر ایلدیك که دار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصیل
اولنور پس جزیرهٔ مرقومه ده دخی اصل مذکور اوزره اعتماد وتعویل اولنور وجزیرهٔ مزبوره جزائر بحردندر که
بهرسنه مسلمین عربه شیٔ معلوم وکفار رومه شیٔ معلوم ادا ایتملریله هم مسلمین وهم کفار روم ایله صلح اوزره لردر
انجق اوزرلرینه حکم مسلمین جاری دکلدر واکر مسلمیندن اهل عز ومنعه اولان برعسکر ارض حربه دخول
وآنده برمدت اقامت ایتدکلرنده ایچلرندن بعضیلری آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرین
دار اسلامه اخراجه مبادرت قیلسه لر نظر اولنور اکر زرع ایلدکلری بذر کندو مالری ایسه حاصللری

وقبرس ضم قاف وسکون با وضم را ایله بحر سفیدده بر جزیرهٔ معروفه‌در قبرس دخی دیرلر وجزیرهٔ مرقومه‌ده ذکر اولنان حکم وتفصیل زمان تألیف کتابه نظر ایله‌در بو قسطوزوز عثمان ایدهم الله تعالی بانواع اللطف والاحسان طرفلرندن فتح اولنوب دار اسلامه ادخال اولنمشدر وبحمد الله تعالی الیوم بلاد عثمانیه‌ده بر بلدهٔ فاخره ودروتی نفائس نعم واتمعه ایله زاخره وانوار اسلام وآثار امن وسلام ایله زاهره‌در

جمیعا کندولره ایصال اولنور که حاصللری نماء ملکلری ایدوکی ظاهر ونماء ملکه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمدیغی ملك مالك اوله جغی باهردر وآنده خمس دخی یوقدر که غنیمت دکلدر وعشر وخراج دخی
یوقدر که آنلر انجق اراضی مسلمینده واجب اولور حال آنکه اول اراضی ارض حربدندر واراضی اهل حرب
عشریه وخراجیه دکلدر واکر زرع ایلدکلری بذر ارض عدودن اخذ ایلدکلری حنطهٔ غنیمتدن ایسه
کرکدر که مقدار بذری یدندن اخذ وغنیمته القا وباقیسی بذر غنیمتدن حاصل ایسه ده غنیمت قیلنمایوب
یدنده ابقا اولنه زیرا زارع مرقومك حالی حال غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب بذر آخری غصب وارضنه
زرع ایدوب آندن محصول کثیر حاصل اولدقده مغصوب منه ایچون انجق مقدار بذری ضامن وباقیسنه
مالك اولدقده زارع مرقومك تملکی بطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بذر مرقوم طعام غنیمت اولوب
زارع مذکور دخی آنی زرعله استهلاك ایتمشدر وطعام غنیمتی دار الحربده استهلاك ایلین کسنه دن هیچ نسنه
اخذ اولنمامق متعین ایکن آندن مقدار بذری اخذ ایلمك نیجه ممکن اولور جوابده دیرز که زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاك حقیقی صورتا اولمامشدر کورمز میسنکه اب ووصی صبینك بذرینی زرع ایتملری
مشروعدر حال آنکه زرع فی الحقیقه استهلاك اولیدی آندن ممنوع اولورلر ایدی بلکه بذر مزروع انجق
شول خشب جلیج یعنی یونلمش آغاج اوزره قیاسله اظهار اولنور که غانمیندن برکسنه دار الحربده اکا اصابت
وآندن قصعه‌لر اتخاذ ایدوب دار اسلامه اخراجله استظهار ایلیه خشب مزبور برکره معمول ایکن وبرکره
غیر معمول ایکن تقویم اولنوب غیر معمولینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور کذلك دار الحربده
جلد سموره ظفریاب اولوب دباغتدن صکره آنی دار اسلامه اخراج ایلدکده اول دخی مدبوغ وغیر مدبوغ ایکن
تقویم اولنوب غیر مدبوغینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور پس بذر مرقوم دخی بو وجه اوزره
معلوم اولورینه دیرکه اکر بر ذمی یا عبد قن یا مکاتب یا صبی یا عورت دار اسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه
کرکدر که وصوللری اذن امامه مقرون دکل ایسه ده مصابی تخمیس اولنوب باقیلی مصیبنه موصول قیلنه
زیرا طوائف مرقومه بغیر اذن الامام عسکر مسلمینله غزا ایدوب واصل غنائم اولدقلرنده بنه غنیمتده حقلری
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قیلندقلری کبی دار اسلامده واقع اولان مصابلرنده دخی حقلری ثابت اولوب
ما بقی بعد الخمس ایله مغتنم قیلنورلر سؤال اولنورسه که مذکورینه غنائمدن سهم مقداری ایفا اولنمایوب انجق
رضخ قلیل ایتا اولنور ایکن دار اسلامده واصل اولدقلری رکاز ومعادندن نیچون رضخ قلیل اعطا
اولنمایوب تمام باقی اعطا اولندی جوابده دیرزکه مذکورین ایچون غنیمتده رضخ قلیل واجب اولمق
غنیمتده ثبوت حق ونصیبلرین موجب اولمشدر لکن غنیمتده حقوق غانمین متفاوت اولوب تقدیر امامله
اعطا اولنان رضخ دخی تقدیر شرعله ثابت کبیدر اما غنیمتده تفاوت شرعی واقع اولمق رکاز ومعدنده
جمیع مصابه استحقاقلرینه مانع اولماز کورمز میسنکه غنیمتده حقوق راجل وفارس متفارق ایکن
رکاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فیه دخی اصابت رکاز ومعدنده حکم احرار وعبید متحد ومتفقدر وهم
ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه‌دن شول قوم متعین
منزللرنده نازل قیلنور که آنلر بانفسهم غزا ایدوب بعض غنائمه واصل وآنی دار اسلامه موصل اوله‌لر اول غنیمت
مقاتلهٔ مسلمین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمدیغی کبی طوائف مذکوره بینلرنده دخی تسهیم اولنور
پس مذکوریندن ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه دخی قوم مزبورینه مماثللر ینه دیرکه بر حربی مستأمن
دار اسلامده طلب کنوز ومعادن ایچون امام المسلمیندن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی اخذ
ونصف آخرینی یدنده ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله عملده دامن درمیان واصابت رکاز ومعدنله
کامران اولسه کرکدر که امام اخذ نصفنی تقدیم ونصف آخری اکا تسلیم ایلیه زیرا حربی مستأمن دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادندن برشیئه مستحق اولمیوب استحقاقه انجق شرط امامله متحقق وامامدن دخی
آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقی نصفدن اکثره لاحق اولمامشدر بوندن صکره امام
اول حربیدن اخذ ایلدیکی نصفدن ایکی خمسنی که مصاب حربینك خمس واحدیدر اخذ ایدوب اول خمسی
فقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایدر زیرا اذن امام مصاب حربی‌یی غنیمت قیلوب آنده وجوب خمسه
بادی وبعد الخمس جمیع مصابنده وجوب حق غانمینه مؤدی اولمشدر وامام ایچون هر فریقك حقنی غیره
تحویل ایلمك امر مستحیل اولمغله کرکدر که وجه مشروح اوزره ایکی نصفك خمس واحدینی که نصف مأخوذك

مطلب یجوز للاب والوصی زرع بذر الصبی

ایکی خمسیدراخذ وفقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه ینه دیرکه اکر برمسلم یاعبدی یامکاتبی
یاخودصبی یاذمی طلب کنوزومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدرکه امام اخذخمسنه مباشرت وباقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکته‌سی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولمیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیراذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیرمندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیك اولنمقدرکه مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب
آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اماخمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اماحربی
مستأمن شرط مذکورایله اصابت ایلدکده حکمی بشقه درکه آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیاده یه مستحق اوله مزومؤلف باهرالاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دارالحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسه‌لر
بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس وباقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
اما اهل حربدن بردارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسه‌ده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده برکمال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت ویرمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسه‌لر کرکدرکه امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولمغله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیاده یه مستحق اوله مزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بوایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکرکفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی
مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکی یه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله
مظفر قیلنماز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم داریمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمایوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
برمسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنله برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه‌ده
مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل دارندن
یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیچه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ینه اکا هیچ حصه اعطا اولنمایوب همان یدندن اخذ وبیت المال الغا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
ومابقی اکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندرکه اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یاعبد قن یامکاتب
یاعورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلاخمس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کوناکون اولسه نظر اولنور اکر مصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدرکه امام آندن اخذخمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطالی حق فقرا جائز وسزا کوریلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیه‌جغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز واحسن کوریلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنه‌دن نقل اولنان اثر جلیلدرکه مصیب
رکاز اولان کمسنه‌یه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکرصاحبسز
اولان ارض خربه‌ده بولدی ایسك خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتمها لك یعنی
فقیرا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایده‌رز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یاذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش برله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدرکه خمسنی اخذ وباقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه‌ده خمسی
اکا اعطا ایلمیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمسك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یاموادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دارالحربه داخل ونیچه غنائمه واصل اولسه‌لر
کرکدرکه تخمیس مصابلرین تقدیم وباقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیراذن الامام دارالحربه داخل اولسه‌لر ایچلرنده هیچ مسلم بولنماسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضه‌ده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دارالحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایده‌رز دیو اظهار نزاع ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسه‌لرده احواللرنده
آنلردن مستغنین ایسه‌لر کرکدرکه مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولمریله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کوریلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسه‌لر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بوجهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولمریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بوصورتده دخی هنوز دارالحربده بولنوب
اقتسام غنائم ایتمه‌شلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعه‌یه ملتحق اولسه‌لر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دارالحربده لاحق اولان مدد اصللرله
معا داخل کبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معا داخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی مانحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هرطائفه بانفسهم اهل منعه ایسه‌لر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمایوب بری تابع وبری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بومحلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمغله علی وجه الانتقاد
ترجمه‌سنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیازعبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمه مزه
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیه‌لر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولمریله
بوتقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن فهم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبید قن یامکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسه‌لر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولمریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اوله مزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیراذن الامام دارالحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنمامغله تخمیسنه مجال یولنماز
اما دخوللری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیر اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزاز دین ایچون ارسال ایتمکله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سریه ده انزال اولنملریله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور و غنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف وخسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری کندولرك اولمق
اوزره اذن ویروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنا تمله کامران اولسه لر کرکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس ومابقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر واهل منعه اولان جیش اوزره امامك شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
وشرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزك اولسون
دیمکله تحریك غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنه جغی
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نامشروع عدد
ینه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه یه خطابله سزدن بریکز دار الحربده رکاز ومعدنه
واصل وآندن نسنه اخذ ینه نائل اولورسه آنك اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز ومعدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هرکیم دار اسلامده واصل رکاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدرکه رکاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنك اوزرینه فی الاصل
تحریك خیل ورکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز ومعدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قیلمامشلر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز وواسع کوریلور اما رکاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنك
اوزرینه تحریك خیل ورکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
وامامك خمسی بعد الوجوب اسقاطی تنفیل اولمیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال وتحویل اولمغله
شرط امام تجویز وتکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امرآء مسلمیندن قنقی امیر ایچون قتل اسرا وتقسیم غنائم
وارضی ارض خراج قیلمق ومشرکینك اداء جزیه وخراج اوزره طلب ذمتلرین قبول ومساعده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمك جائز وقنقی امیر ایچون غیر جائز ایدوکی تفصیلده باب مهم التحصیلدر

مطلب شرط کون الارض خراجیه

مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین برعسکر اوزره برکسنه یی تأمیر ودار الحربه بعث
وتسییر ایلدکده اول امیر وار وب مشرکیندن برقومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ایلسه لر جمله سی حریتلری اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضی ورقیقلرینه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
واراضیلری دخی ارض مهاجرین وانصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل امیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر وناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت وآنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه لر اولبابده جمله سی احرار واراضیلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدرکه ارضك خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقدنصکره
بین الغانمین تقسیم اولنمایوب آندن حق مقاتله یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله یه ومصالح مسلمینه صرف اولنور اما برارضك اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربك اسباب وتوابع
ومتعلقاتی دخی اکا توجیه وتفویض ایتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم ولازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد بنله تا قبول اسلام ایدنجیه دك قتال ایدرسز قول شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتاله امر اکید ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه لرین ید انقیاد ایله ذلیل وحقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دك قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتاله امر وتأکید ایلمشدر و بز دخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایدرز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری برسریه یه بعث ایلدکلرنده اهل سریه یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ایدرلر ایدی پس اشبو براهین باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلك امیر عسکر وجوه عسکردن
برقائدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن برقومی قبول ذمته دعوت وآنلر دخی اجابت ایلسه لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قومله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر وعقد ذمت دخی توابع امر حربدندر وامیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب واراضیلری ایچون مسلمینه شیٔ معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدرکه
مشرکیندن غنی وفقیر ومتوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه لرین ادالری اوزره مصالحه دربری اولدرکه
مصالحه من بهرسنه ادا ایده جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضیسی نفسلری وبعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهرسنه ایکی
بیك حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلك اهل طی واهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح وذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرك عقدی تجویز وتصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح واقطاع اراضی خلیفه یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریق دلالتدن طریق تصریحه انتقال ایدر مکر که بو صورتده دخی امیر عقد صلح واقطاعه
ابتدا بعده کیفیتی جانب خلیفه یه عرض وانها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقد ایله حکم وقضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه یی قبول ایدرلرسه فبها ونعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی وقضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بویله ایکن قضاء خلیفه یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار یمن نقض عهد وابطال امان ایدوکی بدیداردر بوندن صکره
مسلمین اول قومله قتال ایدوب نفوس واراضیلرینه ظفریاب اولسه لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین وایتام ایچون
اخذ وباقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب واراضیلرندن اداء جزیه وخراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور در حال آنکه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرادر ومن اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله ومصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر وتصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصهٔ

خليفه ايدوكى آشكاردر كذلك خليفه نك غير امراء كبارندن هر قنقى اميراهل حرب اوزره استيلا ايله اخذ اسيرا يلدكده
مقاتلارين قتل ايلمك تجويز وتقرير اولنماز زيرا قتلى ابطال حق غنائمى متضمن اولديغندن نوع من المن ايدوكى
واضح وبيان مشروح اوزره قبل استطلاع رأى الخليفه من ايلمك بركيمسنه ايچون جائز اولمديغندن بونك
دخى عدم جوازى متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمه عديل اولمغله قسمت غنائم خليفه نك غيرى
بركيمسنه دن تصحيح وتعديل اولنمديغى كبى قتل اسرا دخى تصحيح وتعديل اولنماز بشرط آنكه امير اول
اسرادن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولميه زيرا آنلردن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولوب ياخود مسلمين اوزره
جيش مشركين كلوب اسرا دخى مشركينه معين اولملرى احتمال غالب اولدقده بغير اذن الخليفه رجال
اسرايى قتل ايلمك حق اميرده جائز ومناسب كوريلوركه وقت مرقومده قتللرى حكم محاربه ده منطوى اولمغله
حالت مزبوره ده قتللرى حالت حربده قتللرى ايله مستويدر نظيرى حق خوارجده واقع اولان قولميزدر كه
اخذ واسر ياخود طعن وجرح اولنان خارجى مأمون الغائله اولدقده اميراهل عدل ايچون قتلنه رخصت
اولميوب مأمون الغائله اولميوب بنه كندو فئه سنه متحيز ياخود خوارجدن فئه اخرايه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر خليفه بركيمسنه يى اميرايدوب عسكرايله دارالحربه تسيير ايلدكده اول امير واروب دارالحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستيلايه مظهر اولوب انجق دار اوزره استيلاسى ميسر اولمسه بو صورتده اذن
خليفه يه منتظر اولميوب همان خمسنى فقرا ايچون اخراج واربعه اخماسنى بين الغانمين تقسيم ايلمك جائز ومقرر
اولور زيرا دار اوزره استيلاسى واقع اولمديغندن خليفه حقنده دخى مالى اصحابنه رد ايله من ايلمك ممتنع وتخميس
وتقسيمدن غيرى احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غيريلرك حقى اولميوب حق اصحاب
خمس دخى حق مقاتله يه تابع اولمغله اميرك عسكر اوزره ولايتى اصحاب خمس اوزره دخى ولايتنى مستتبع اولور
بو جهتله اميرك تصرف سابقى انجق تحت ولايتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله جواز وصحتى متحقق اولور
اما دار اوزره استيلاسى بشقه‌در كه آنده خليفه ايچون حق من اولوب منده دخى حق جماعت مسلمين متيقن اولمغله
اميرك تصرف سابقى كندو عسكرندن جماعت مسلمينه متجاوز اولديغندن بر وجهله جائز كوريلمز واكر خليفه
اول اميرى قسمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بو تقدير اوزره قسمتى قطعا تجويز وتصحيح اولنماز زيرا اذن مرقوم
انجق بطريق الدلاله قائم ايكن نهى منصوصه مقاوم اوله مز واكر خليفه بركسنه يى عسكر اوزره امير
وآخر كسنه يى دخى قسمت غنائم اوزره تأمير ايلسه امر قسمت امير قسمت اوزره مقرر اولوب امير عسكردن
معتبر اولماز كه خليفه امير عسكرى قسمتدن نهى ايلدكده نهيى مؤثر اولديغى كبى آخره تفويضى دخى مقبول ومتقرردر
نكته‌سى اولدر كه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خليفه بو ايكى امرى
تفريق ايدوب امر قسمتى حفظ مغانمه قادر وحساب وكتابده ماهر بركسنه يه وامر جهادى جرأت وشجاعتده
بها در ورأى وتدبيرده اقرانى نادر بركسنه يه تفويض قيلمق مناسب ايدوكى ظاهر ومكشوفدر مكر كه
خليفه امير عسكرى قسمتده امير قسمته تشريك ايدرسه اول بابده قسمت انجق ايكيسينك
اتفاقلرى ايله قائم اولور كه خليفه برينى امر حربه تخصيص وايكيسنى امر قسمتده تعميم ايتمش اولمغله
هر بابده رعايت تفويضى لازم اولور واكر امير قسمت قبل القسمه بيع غنائمى مناسب كورسه بيعى جائز
وسزاوار اولور كه كاهيجه تعديل اقسام متعذر وقسمت اعيان غير متيسر اولوب بعد البيع تقسيم اثمانى متعين
ومتقرر اولمغله بيع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب على الاطلاق تفويض قسمت اولنان اميره بيع مغانم
دخى تفويض اولنمش اولمق دركاردر نته كيم على الاجمال امر حرب تفويض اولنان اميره حربك اسباب وتوابعى
دخى تفويض اولنمش اوله جغى آشكاردر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض اولوب امير دخى مقاتله مشركينى
بعد الاسر تقسيم ايتميوب قتللرى مسلمينه انفع اولمغله قتللرين استصواب ايلسه بو صورتده قتللرى كرك
دارالحربده وكرك دار اسلامه خروجلرندن صكره صواب كوريلور كه بيع وقسمتله تصرفده رخصتيابه
اولديغى كبى قتللرنده دخى رخصتيابدر اما اسرايى خليفه يه ايصالدن صكره امير قتل اسرادن ممنوعدر كه
امارتى خليفه دن مفارقتله موقت اولمغله خليفه يه اتصال الله نهايت بولدقدن صكره تصرفى مشروع اولماز
نظيرى اولدر كه امير عسكر دارالحربده بر سريه بعث ايلدكده امير سريه امير عسكردن مفارق اولدقجه
سريه سنده تصرفى صحيح ايكن عودتله امير عسكره متصل اولدقدن صكره تصرفى تصحيح اولنماز كذلك

وكيل

وكيل بالشرا دخى مشتراسى يدنده بولندقجه عيبله رده مالك ايكن موكلنه تسليمدن صكره وكالتى رسيده تمام
اولمغله رده متملك اولماز وما نحن فيه دخى بويله‌در واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايسه امير قسمت
ايچون قتل مقاتله غير مشروعدر كه قتل امر قتالدن اولوب امير قسمته تفويض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايكن مسلمين بعض غنائمه نائل وبعض مقاتله مشركينى
اسره دخى واصل اولدقلرنده امير عسكر اول اسرايى قتله مائل اولسه نظر اولنور اكر مسلمين هنوز قتال الله
مشغولين ايسه‌لر امير ايچون قتل اسرا سزاواردر كه قتال اعدا عهده امیره مفوض اولوب حالت مزبوره‌ده
قتل اسرا قتالدن عد اولنديغى پديداردر واكر اعدا منهزمين اولوب اسرا ايادى مسلمينده سالمين اولمشلر
ايسه ينه نظر اولنور اكر مسلمين هجوم اسرادن ياخود اوزرلرينه جيش مشركين كلوب اسرا دخى آنلره معين
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ينه قتللرى جائز ومناسب كوريلور كه محاربه اعدا برقرار اولدقجه حكم قتال
دخى برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى جوازى آشكاردر واكر مسلمين
اسرادن بر وجهيله خوفه ذاهب اولمازلرسه امير ايچون قتللرى قطعا غير مشروعدر كه اسراء مزبورين فئ
مسلمين اولوب امير قسمت ايچون حق قسمتلرى ثابت اولدقدن صكره امير عسكر قتللرندن ممنوع اولور
بويله ايكن قتللرينه اقدام ايتمش اولسه اوزرينه هيچ نسنه الزام اولنماز كه اسراء مرقومين هنوز حربى بى امان
اولملريله اميرك غيرى بركيمسنه آنلرى قتل ايلدكده قتلى برشيئى موجب دكل ايكن امير قتل ايلدكده بطريق
الاولى مستوجب دكلدر غايه ما فى الباب قتلله كنهكار اوله جغى معلوم اولى الالبابدر اما صورت مفروضه‌ده
قسمت دخى امير عسكره تفويض اولنمش اولسه امير ايچون قتللرى جائزدر كه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خليفه ايچون جائز اولديغى كبى امير ايچون دخى جوازى ظاهر ومتميزدر مرويدر كه عمر بن
عبدالعزيز رحمه الله تعالى يه بعض اسراء مشركين كتوردیلر اول دخى جمله سندن قتلى عفو ايدوب انجق
ايچلرندن بريسى مسلميندن چوق كيمسنه يى قتل ايلديكين اخبار ايتملريله آنى قتل ايلدى پس خليفه ايچون
بو مثللو قتل وابقا صحيح اولديغى كبى امير ايچون دخى تصحيح اولنور واكر ثغور اسلاميه دن بر سرحدك واليسى
دارالحربه بر سريه ارسال ايدوب اهل سريه بعض مقاتله اهل حربى اخذ وغنائم سائره ايله دار اسلامه
ايصال ايلسه‌لر دار اسلامه وصوللرندن صكره امير سريه ايچون قسمت غنائمده مجال اولماز كه امارتى مفارقت
امير سرحد ايله موقت اولمغله بعد المواصله رسيده نهايت اولوب غنائمده تصرفى محال اولمشدر نظيرى
شول قريباذكر اولنان امير عسكردر كه آنى خليفه دارالحربه بعث ايتمش اوله واولبابده امير سرحد ديلرسه
اسراء مزبورينى قتل وغنائم سائره يى تقسيم ايدوب ديلرسه ترك قتلله تقسيمنى جمله يه تعميم ايدر لكن صورت
مفروضه‌ده امير سرحد امير سريه يى قسمتدن نهى ايتمش اولوب امير سريه دخى دارالحربده تقسيم مصابنى
رأى وتصميم وخمسنى افراز ايله ماعداسنى تقسيم ايلسه بو صنعى تجويز وتسليم اولنور زيرا دارالحربده بولندقجه
ولايتى برقرار اولوب مصابلرنده سريه سندن غيرى بركيمسنه حصه دار اولمامغله تقسيمى جائز وسزاواردر
بو تقدير اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسرايى احسن كوريرسه قتللرى جائز ومستحسن اولور
زيرا قسمت اكا منوط اولمغله قتل دخى اكا مربوط اولمشدر اما امير سرحد آنى قسمتدن نهى صريح ايلدكده
تقسيمى صحيح اولمديغى كبى اسراء مزبورندن بر فردى قتلى دخى صحيح اولماز كه امر امير سرحددن تجاوزى
تصحيح اولنماز مكر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه كبى قتللرى جائز ومناسب
كوريلور واكر خليفه بركيمسنه يى تأمير وبر عسكر ايله دارالحربه تسيير ايلدكده امير مرقوم دارالحربده بر سريه
ترتيب وآنلرى بلا تنفيل برجانبه ارسال ايدوب آنلر دخى بعض غنائمه ظفرياب استحصال اولسه‌لر اول غنائمى
اصل عسكره ايصال ايتمدين امير سريه ايچون آندن برشيئى تقسيمه مجال شرعى محال اولور زيرا اصل عسكر سريه نك
ملجأ وپناهى اولوب مصابلرنده شركتلرى ظاهر وامير سريه نك ولايتى سريه اوزره مقصور وعسكر اوزره
ولايتدن قاصر ايكن تقسيم مذكورى ولايتندن خارج اولان حق عسكرى ابطال ايله مؤدى اولمغله بطلانى
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سريه بشقه‌در كه مصابلرنده سريه دن غيريلرك شركتى اولميوب تصرف
اميرلرى ولايتنده داخل اولان سريه سنه مقصور واجانبه غير سارى اولمغله دارالحربده قسمت مصابلرى
نهج شرعى اوزره جارى اولور لكن مسئله اولاده امير عسكر امير سريه يه مصابلرين بيع وسريه سنه تقسيمله
امر ايدوب اول دخى بيع وتقسيم ايتمش اولسه بو صنعى تجويز وتتميم اولنوب اول قسمتله مصابلرنده ابطال

نصب عسکر تصمیم اولنور نکتهسی اولدرکه امیر عسکر اکا بیع وقسمتله امر ایلدکده مصابلرین
سریه یه تخصیص وآندن ابطال حق عسکری تنصیص ایتمش اولور وامیر عسکرك بو فعلی اکرچه
عند نفسندن برامر جعلیدر لکن مسئلهٔ مجتهد فیهاده واقع اولمغله جائز وواسع کورلور زیرا حضرت عمر
رضی الله تعالی عنهك الغنیمة لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاهر غنائمی محاربه ده حاضر بولنانلره
حاصر اولمغله مصاب سریه یی سریه اوزره منحصر قیلمشدر وامیر عسکرك امیر سریه یه قسمتله امر وتنبیهی
بو اثر معتبر ایله تأویل وتوجیه اولنور وامر امیر بومثللو فصل مجتهد فیهه مصادف اولدقده نافذ اولوب
اول وجهله تحت ولایتنده بولنان اهل عسکرك حقی مصاب سریه دن منقطع اولمغله امیر سریه نك تقسیمی
جائز وممتنع کورلور واکر امیر عسکر دارالحربده جوانب مختلفه یه سرایای متعدده بعث وتسبیل واول سرایادن
برینه من اصاب رأسا فهوله دیمکله هرفرده اخذ ایلدیکی اسیری تنفیل وبرینه لکم الربع بعد الخمس مما اصبتم
دیمکله مصابلرندن بعد الخمس باقینك ربعنی تنفیل وبرینه من اصاب منکم رأسا فله نصفه دیمکله هرفرده
اخذ ایلدیکی اسیرك نصفنی تنفیل ایلسه بوصورتده امراء سرایادن هیچ بری اسرادن هیچ برینی قتل
وتنکیل ایلمك تجویز وتکمیل اولنماز زیرا مصابلرنده تنفیل بوغیکن امیر سریه یه ایچون قتل اسیر صحیح اولمدقده
بومثللو تنفیل وار ایکن عدم صحتی بطریق الاولی ظاهر وصریحدر کذلك سرایای مزبوره اصل عسکره
داخل اولدقلرندن صکره امیر عسکر دخی اسرادن برفردی قتلله مداخل اوله مزکه اهل سریه نك مصابلرنده
نفللری نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شرکة الغیر حق خاصلری اولمقدهٔ غنیمت ده بعد القسمة
ثابت اولان حق غانمین ایله همحال اولمغله امیر عسکر ایچون بعد القسمة اسرادن برفردی قتل ایلمك محال اولدیغی کبی
بونده دخی محال اولمشدر مکر اسرادن قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزره خوفه ذاهب اوله اولبابده قتللری
مسلمین ایچون نظر ومصلحتی متضمن اولمغله جائز ومناسب کورلور واکر خلیفه مسلمیندن برعسکری ترتیب
واوزرلرینه برکسنه یی تأمیر ایله دارالحربه تسییر وتسریب ایلدکده عسکر مزبور دارالحربده امعان سیر وحرکت برله
مداین مشرکیندن قتی چوق مدینه یی ورالرنده ترك ایده رك سرعت وبلادلرندن بربلده یه علم افراز وصلت اولوب
اول بلده اهلنی اسلامه دعوت وآنلر دخی قبوللله اجابت ایلسه لر کرکدرکه مسلمین آنلرك اسلاملرین قبوله
مبادرت ایده لر زیرا مشرکینله قتالیمز انجق اسلاملری ایچوندر قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون ومشرکین
قبول اسلام ایتدکلرنده اسلاملرین قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر بوندن صکره امیر عسکر دیلرسه اول قومی
دارلرنده ترك واهمال ایدوب اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایچون مسلمیندن برکسنه یی تأمیر واستعمال ایدر که
بلدهٔ مرقومه داراسلام اولمغله ایچلرنده اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بولنمق لازمهٔ حالدندر بوصورتده
قوم مرقومین بعد رجوع العسکر وارلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دکللر ایکن داراسلامه انتقالدن
دخی نکول ایلسه لر کرکدرکه امیر آنلری نفسلری حقلرنده اختیار ایلدکلری حالله ترك ایدوب دار اسلامه
نقل اوزره جبر ایله مشغول اولمیه زیرا آنلر نفسلری حقلرنده اسائت اختیار ایتملریله کرکدرکه امیر دخی آنلری
سوء اختیارلری اوزره ترك ایتمکی اختیار ایدوب آنلر مثللو مدینهٔ مسلمینده بولنان احرار مسلمینی دارلرندن
تحول اوزره اجبار ایلمیه لکن بوصورتده عسکرده بولنان مسلمیندن برفردی رضاسی بوغیکن ایچلرنده
ترك وابقا ایلمزکه برمسلمی بلا رضا معرض تلفده ترك وابقا حرام واجب الاتقادر واکر قوم مرقومین دعوت اسلامه
اجابت ایتمیوب انجق اعطاء جزیه یه اطاعت ایتدکلرندن صکره داراسلامه تحوله رغبت ایتمیوب همان
دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایلسه لر نظر اولنور اکر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده
اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه کرکدرکه امیر آنلری اعطاء ذمتله تبشیر وایچلرنده
اجراء حکم اسلام ایچون برکسنه یی اوزرلرینه تأمیر واول امیر ایله برابر اول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره
اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقداری عسکر مسلمینی دخی وضع وتقریر ایلیه زیرا ذمت مشرکینی
قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة وقوم مرقومینك صنع مرقوملری
طلب ذمتدرکه امام اول طلب اوزره ایچلرنده حکم اسلامی اجرا ایده جکدر واجراء حکم اسلامله آنلر اهل ذمت
ومدینه لری مدینهٔ اسلام اوله جقدر پس بومثللو مطلبلرینه مساعده واجبدر واکر ایچلرنده مسلمین اقامت
ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه کرکدرکه
آنلر عیاللریله داراسلامه انتقال ایتمدکجه امیر قبول ذمتلرنده استعجال ایلمیه زیرا دار شرك داراسلام اولمق انجق ایچنده

اجراء حکم اسلامله ممکن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرینه اجراء حکم مسلمینله متبین اولور
وفرض مذکور اوزره امیر مدینهٔ مرقومه ده قوم مرقومین اوزره اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقده اول قومك
طلب ذمتی طلب موادعه منزلنده نازل قیلنور واهل حرب مسلمیندن رجاء موادعه ایتدکلرنده مسلمینه
نفع ظاهری بولنمادقجه مساعده لری واجب اولمدیغی کبی قوم مرقومینك طلب ذمتلرینه دخی مساعده
واجب اولماز اما قبول اسلاملری بشقه درکه اسلاملری عدم قبول اماله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملرنده
مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امیر حرام اولمغله همان ممکن ایسه ایچلرنده اجراء
احکام اسلام ایچون بعض مسلمینی استخلافه اقدام وممکن دکل ایسه حاللری اوزره ترکله اول موضعدن
قیام ایدر زیرا اهل نجران واهل یمامه قبول اسلام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله
بینلرنده مشرکیندن اقوام کثیره وار ایکن آنلری حاللری اوزره برقرار ایلدیلر واکر قوم مرقومین داراسلامه
انتقاله اجابت ایدرلرسه مسلمین ایچون اول قوم اوزره غلبه لری مجزوم ایسه ده اوزرلرینه استیلاده رخصت
ویریلمز زیرا هنوز ممتنعین اولوب فیء مسلمین اولمامشلر ایکن داراسلامه انتقاله ذمتلرین قبول واوزرلرندن
کف ید واجب اولور واکر صورت سابقه ده قوم مرقومین دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایدوب
ایچلرینه وضع اولنه جق مسلمین دخی بانفسهم وارلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولمیوب انجق اهل
مدینه برلرسه ذمت اولورز وایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معا اهل حربله قتال ایدرز دیو معاهده ایلسه لر
کرکدرکه امیر آنلرك بو مطلبلرینه دخی مساعده ایلمیه زیرا قوم مرقومین اهل ذمت ایسه لر دخی کفار اولوب
غدر ایله مسلمینی قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمینی مهلکه یه القا وار در وهم
فرض مذکور اوزره مسلمین آنلرده رضالری بولنمادقجه اجراء احکامه قادر اولمیوب اجراء احکام مسلمین
بحسب المعنی انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حالآنکه اجراء احکام مسلمین انجق ایادی مسلمیندن
جاری اولمق مقتضای شرع مبیندر واکر اهل ردتدن برجماعت کندو امورلرنده فکر وتأمل ایچون مسلمینله
موادعه یه طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کورلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بعض عامللرینك قتل مرتدده استعجالنی انکار ایدوب هلا حبستموه فی بیت وطینتم علیه بابا واستتبتموه ثلثة ایام
قولی ایله توبیخ بسیار ومرتدی برخانه ده حبس وبابنی اوزرینه سد ایدوب اوچ کون اکا عرض اسلام وتلقین توبه
ایلمك لازم ایدوکنی اشعار ایلمشدر وحکم مذکور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدینده دخی مثبت
اولور ومسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلین خوارج یاخود عن اصل طاعت امامده داخل اولمیان
طوائف مثللو اهل بغی دخی امورلرنده فکر وتأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه یه طالب اولسه لر بونلر ایله دخی
موادعه جائز ومستحسن بلکه بونلر مسلمین اولملریله موادعه لری موادعهٔ مرتدیندن اولی واحسندر لکن اهل بغیله
موادعه ده اخذ خراج ایلمك اهل عدله جائز وسزا دکلدرکه آنلر مسلمین ایکن شبیه جزیه اولان خراجی آنلردن
اخذ ایلمك ناروادر بویله ایکن اخذ ایدرلرسه کرکدرکه مأخوذلرین حفظ ایدوب بعد التوبه آنلره رد وتسلیم
ایده لرکه مال اهل بغی اصلا غنیمت اولمامغله اصحابنه ردی تصمیم اولنور کورمزمیسنکه حضرت علی بن
ابی طالب رضی الله تعالی عنه اهل بغیك ماللرین کلبلرینك صو ایچوب طعام ییه جکی قابلرینه وارنجیه دك
اوزرلرینه رد وتسلیم ایلدی حتی اهل بغی محاربه ده قتل اولنسه لر کرکدرکه ماللری وارثلرینه رد اولنه وصاحبی
یاخود وارثی معلوم اولماز ایسه کرکدرکه ماللری ید امامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صکره
اهل بغی توبه ورجوع ایتمیوب اهل عدلدن برکسنه دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استهلاك ایلسه اکا
تضمین اولنور زیرا آنلر موادعین اولملریله ماللری داخل امان مسلمیندر وکفار موادعینك ماللرین برمسلم استهلاك
ایلدکده اکا تضمین اولنور ایکن مسلمین موادعینده تضمین بطریق الاولی ظاهر ومستبیندر اما اهل بغی موادعین
اولمیوب اهل عدلدن برکسنه ماللرندن اخذ وانتهاب ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی بعد سکون الحرب اصحابنه
رد وتسلیمه شتاب اولنور اما استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر استهلاکی قبل سکون الحرب ایسه ضامن
اولمازکه اول حینده استهلاك نفسی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی استهلاك مالی دخی متضمن اولماز واکر استهلاکی
سکون حربله تفرق وتوبه لرندن صکره ایسه صاحبنه یاخود وارثنه ضامن اولورکه حین استهلاکده مال مسلم
غیر محارب اولمغله سائر مسلمینك اموالری کبی وجوب ضمانی متعین اولور ولو ان امیر جند من المسلمین افتتحوا
حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل وکان فی ذلك الحصن مطمورة فیها قوم یقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیرکه عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه
نظر اولنسه لفظ امیر مقحم اید وکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلمق فاسد وقید مسلمین
قیلمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن بر عسکر
حصون اهل حربدن برحصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زبرزمینده واقع مطموره ده مشرکیندن
برقوم مقاتلین وار ایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین
اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب ما بقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین
اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق
اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب
مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه
آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن
اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر که محصورین وممتنعین ایکن دین
اسلامی قبول ایده لر آنلر حرینله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلک بر مطموره ده
بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله داراسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر
ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کورلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده
داخل اولمشلردر وبو مثللر دخول ذمتده نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئده ادخالله اقتسام
ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول
ومنتظر ایسه ده کرکدر که رجاللرینه مساعده برله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده
خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نور الله تعالی قبره
باهر التنویر دیرکه عسکر مسلمین مداین اهل حربدن برمدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری
قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفك اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر
مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه
کرکدر که امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری داراسلام قیلمق ممکن اولمغله
امیر اول داری داراسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدر که طالب ذمت اولنلر
داراسلامه انتقال ایتدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت
اولیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجابیه والزام اولنماز اما آنلردن
قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که متملك کندو دارندن دار اخرایه
تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن بر جماعتی ابقا ایدیکن
اهل حرب اوزره بر قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه
اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کوریرسه ابقایه
عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلیه رك داری داراسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم
مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلر ایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم
بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنورسه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقایه
جواز اولماز که حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر
واکر اول قومك صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن
بر بزینه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون بر کمسنه یی تأمیر
ایلکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلیه رك برمدینه یی داراسلام قیلمق ممکن اولدقده
مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفك اولمامق اوزره
ذمته طالب اولنلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولور که مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله داراسلام اولدقدن صکره
طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله داراسلامه خروجه قائل
واولوجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتدکجه ظفریاب اولنجیه دك قتاله
مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رك ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموال لرین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کورلور که قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان
اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله
تارك واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمك
برکمسنه یه حلال اولماز که قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز
بوتیله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کسب
استقلال ایلسه کرکدر که آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله
تخلیهٔ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر
داراسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بر وجهله جائز
وواسع کورلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر
لکن صورت مفروضه ده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه
بونده دخی خطا ایتمش اولور که اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان
امر مقرردر که آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله
اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموالری موجب ضمان اولمیه جغی
مصممدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سنی
احرار قیلمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال
واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملك اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما
طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمك بشقه در که اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه
وضع جزیه برله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر
دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیرحق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع
اولدیغندن حکمی نافذ وسبی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مطلوبلری
اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع
اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن
رجوعله حریتلرینه نقلری معین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام
اوزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد
اسلامك دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منه ایچنده
مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتك دخی صحیح اولور والله اعلم
باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی برمسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب
اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفار روم دن
اخذ اولنان براسیر هالك اولدقدن صکره مسلمیندن حر یا عبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود
مسلماتدن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد
اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالتله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدرکه مسلمین آنك شهادتنه اعتبار
واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن برامر ایدوکی مقرر وقول
واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبر درنته کیم قول واحد عدل میاهك طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال
رمضانی اثباتده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول
مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینك یعنی ملك
حبشه نك اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب
وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب
ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر بری اولدرکه فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنك حق اسیرده
قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمیوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب لا یصیر الکافر مسلما بارادة الاسلام

مطلب یثبت بخبر الواحد العدل فی امور الدین

و نسخهٔ حضیریدن سعید بن ذی اخوه لفظی اوزره نقل اولندی واصح اولان نسخهٔ حضیریدر وسعید مرقوم تابعیندر واصابه ده ذکری واردر

ابتـداراولنور وبری اولدرکه جاهلدر آندن معنـای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفـایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنـه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهـد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادتـه ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمدکجه
حریته موصول قیلنمـاز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کلهجك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجـل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبـل الاسر قبول اسلام ایتمشـیدی دیو شها دت ایلسه شهادتی قبـل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور وبو توجیـه اوزره بابینده واقع اولان مسئله لر روایت واحـده اوزره متقرره اولوب انجـق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعـالی دیرایدیکه مسئلهٔ مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنـا قیلنمشدر وبو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطـال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنماز نته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفـاق
قبول اولنور اما حق تورثیده عند ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه غیر مقبوله در کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحـد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبوله در وباب آتیده اختیـار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبـل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشـدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امورینده شهادت منزلنه نازل اولمشـدر بلکه حرمت استرقاق
امور دیندن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور امابعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه در که آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطـال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلـین یاشهادت رجـل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سیادندنی دکل ایکن اسیر اوزره سهام مسلمین
بولندقده ادخال فیٔ اولنمامق هویدا اولمغله قول واحـد عدل معتمد ایله ادخال فیٔ اولنمامق بطریق الاولی در
امافاسق مسلمك شهادتی بومثللو امورده قطعـا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنـازه
قیلنمایوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعـالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدرکه رجـل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانله شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بوشهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه
برکسنه دار الحربده قبول اسـلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن برمسلم اکا اخبـار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعـلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان برمسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین برمسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا ایمـانله امان البتـه استیمانله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محـاصره ایدوب ایچـندن

برمشبرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتـدکده اول مشرك اشبو
رجال ونسا بنم عبیـد وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتـدکلرنده رقیقـلری قیلنوب جمله سی
حقنده اما نه نائل قیلنور ایکن مسـلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولی در بو بابده معنـای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسـا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظـاهر وآشکار اولور کـه عبـد
وامه اوزره ثبوت یدك اکلی همان ذی الیـده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتملریله
اسـتقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخـل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واکـر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمـله سی فیٔ مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عـدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزا وار اولماز بوتقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهـل حرب اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمـین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعـا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیمه ابتـدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثنـاسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسـیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحـق اولماز مکر لحوقندن صکره مسلمـین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلسـه اولبابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البـال قیلنور واکر آنی بعضلری تصدیق
وبعضلری تکذیب ایدرلرسه تصـدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیٔ مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصـل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویـب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بقـدر بود یارده مثلا تجـار تله کسب
ایلدم دیو بسط مقـال ایلسه بنه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصـال اولنور زیرا قریبـا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمـده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللو نسنه لرده بونلر بقدر دیو ادعا ایلسه اولبابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسه لر دخی کلامنه اصغا اولنموب جمله سی
فیٔ غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلادلیل معتبر اولماز بوصورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنـده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینـه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسـیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلـین حربی
حقنده دخی شاهـدلری اول اموالده یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده بنه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلـدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعـالی اوزره بنه
اکا تسلیم اولنوب غنیمتده ادخال اولنمـاز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن برمشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوزمدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنله
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجوزم اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصـل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسـلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتموب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه لر

شهادت مزبوره اكا نافعه اولميوب جمله سى غنيمت قيلنورلر زيرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت يدينى
اثبات ايلسندر و بنى آدم اوزره ثبوت يد مملوكيته دلالت ايتميوب بلكه مملوكيتى ثابت اولدقدن صكره ملك ذى اليده
دلالت ايدر زيرا مؤلف كبير المقادير كتاب الجامع الصغيرده ذكر وتقرير ايلديكه بركمسنه نك يدنده بررجل بالغ
ياخود نفسندن تعبيره قادر برصبى بولنوب اول كمسنه بو بنم عبدمدر ديو دعوى ايلدكده اول صبى ياخود رجل
بالغ انكار ايله بن حر الاصلم ديو ادعا ايلسه قول معتبر مدعى حريتك قولى ايدوكى مقرردر اما عبد ايدوكنى اقرار ايدوب
انجق بن بو ذى اليدك عبدى دكلم بلكه فلانك عبديم ديو انكار ومقرله اولان فلان دخى عبدمدر ديو دعوايه ابتدار
ايتمش اولسه قول قول ذى اليد قيلنمق آشكاردر وقول مذكورك عقيبنده براصل كلى ترتيب ايلديكه يد غيرده رؤيت
ايلديكك هرنسنه ده اول غير ايچون اول نسنه ده ملكله شهادت سكا جائز و واسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت يدى رؤيتله ملك اوزره شهادت غير مشروعدر پس بو تحقيق مشروحله بنى آدمده ثبوت يد دليل ملك اولمديغى
كسب وضوح ايلدكده مانحن فيهده دخى قول معتبر اول رجال ونسانك قول حريتلرى قيلنمق ظاهر و فئ مسلمينده
ادخاللرى امر باهردر بنه ديركه مسئلهٔ مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمين قبول اولنور كه شهادت مرقومه
مسلمين اوزره حق استغنا ملرين ابطال ايتمكله شهادت عدول مسلميندن غيريسى درجهٔ قبوله موصول قيلنماز
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده دار الحربده برذمى مستأمن ياخود ذمى اسير بولنوب بعض اموالده مسلمدن كورك دعواسى كبى
ادعا ايلسه اول دخى منزلهٔ مسلمه تنزيل اولنوب جميع تفاصيل محرره آنده دخى اجرا اولنور زيرا مال ذمى مال مسلم كبى
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصديق اولنان موضعده ذمى دخى تصديق اولنوب مسلم تصديق اولنميان موضعده
ذمى دخى تصديق اولنمامغله مسلم وذميده جواب مسئله مساوات اوزره تحقيق اولنور واكر مسلمين دار الحربده برمسلم
ياخود ذمينك يانندهٔ برامرأهٔ حربيه بولنوب سؤال ايتدكلرنده اول مسلم وذمى بنم عورتمدر دار الحربده آنى تزوج ايلدم
ديو كشف حال وعورت دخى آنى تصديقه استعجال ايلسه آنك عورتى قيلنمق لازمهٔ حالدن اولور كه نكاح تصادق
طرفينله ثابت اولوب بونلردن دخى تصادق متحقق ومثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تكذيبنده فيئده ادخال
اولنديغى كبى تصديقنده دخى ادخال اولنور كه مسلم وذمينك آنى تزوجى ظاهر وعيان اولدقده عورتك سببدن
خلاصه مجالى بوغيكن بو مثللو خفى و نهان اولدقده مجالى بطريق الاولى محالدر بنه ديركه مسلمك اول عورتى
تزوجى اماندن اعتبار اولنماز كه تزوجى دار الحربده واقع اولوب اول حينده تصريح امان ايتمش اولسه مسلمين
اوزره امانى نافذ دكل ايكن مجرد تزوجى اماندن اعتبار اولنمامق بطريق الاولى بديداردر بو صورتده اول عورتك
يانندهٔ اولاد صغارى بولنوب اول مسلم وذمى بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر ديوب عورت دخى آنى تصديق ايلسه
صغار مزبورين اولاد احرارى قيلنوب اسلام وذمتده بابالرينك حالنه تطبيق اولنورلر زيرا صغار مزبورين يد
عورتنده ايكن عورت اول مسلم وذمى يى تصديق ايلدكده يد زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولور و يد
زوج ثابت اولدقده يدنده بولنان صغارده قول آنك قولى قيلنمق منتج اولور وزوج مزبور حر مسلم ياذمى
وزوجه دخى حربيه ايسه ده وقت استيلاء مسلمينه دكين حره اولوب ابوينك حريتندن متولد اولان ولد البته حريت
اوزره متولد اولوب حريت اوزره متولد اولدقدن صكره البته تبعا للاب حر مسلم ياخود حر ذمى قيلنملرى متأكد
اولور پس صغار مرقومين احرار مسلمين ياخود احرار ذميين اولدقلرى متعين اولدقده سبى واسترقاقلرى بر وجهله
ممكن اولماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ايسه بو تقدير اوزره عورت بطننده بولنان ولد ايله فئ
غانمينده داخل قيلنور زيرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن برجزء متصل اولوب فصل وتفريقلرى انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنيمته داخله اولدقده جزئى اولان ولدى دخى داخل قيلنور لكن بونده دخى اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولور كه ولد من جهة الدين خير الابوينه متابعدر واسلام وذمتده بو مثللو متابعت مانع سبى واسترقاق
اولمامغله فئ غانمينه الحاق اولنور واكر مسلمين دار الحربده برعورتى اولاد صغارى ايله معا برمسلم وذمينك يدنده
بولوب ياخود مقدما يدنده ايدوكى معلوملرى اولدقدن صكره اول مسلم وذمى اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخى اولادمدر بو دعوايه دركار اولوب عورت دخى بونلر بنم اولادمدر آنك اولادى دكللردر و بن آنك
عورتى دكلم ديو تكذيب وانكار ايلسه بو مثللو تكاذب ايله ثبوت نكاحلرى آشكار اولماز واولبابده موجب قياس
صغار مرقومين عورتله معا فيئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فيئده ادخال اولنوب اولادى حريت
اوزره مسلم وذمى يه ايصال اولنمقدر وجه قياس اولدركه اولاد اول عورتك يدنده وحجرنده ايكن نكاحلرى
ثابت اولمامغله عورتك يدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت يد مدعى يه بديدار اولماز و يدنده بولنميان اولادده دعواى

ولادت تصديقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدركه عورت يد مدعيده بولنديغى معلوم اولمق اولادى
دخى يد مدعيده بولنمغى موجبدر واولاد يد مدعيده بولنمق اولادك نسب وحريتلرنده قول قول مدعى قيلنمغى
مستوجبدر وامر حريت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اولبابده تكذيبنه اعتنا اولنماز كورمزميسنكه
تجارتده مأذون اولان عبدك يدنده برصبى صغير بولنوب عبد دخى بو صبى بنم عبدم وولدم دكلدر بلكه لقيطدر كه
بن آنى اخذ والتقاط ايلدم ديو ادعا قيلسه قولى قبول اولنوب عبد مزبور تحرير واعتاقه مالك دكل ايكن اول
صبى حريت اوزره ابقا اولنور و بو معنى وسعت امر حريته دليل معتنى در واكر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخى بنم آندن متولد اولادمدر ديو دعوى عورت دخى انكار ايلسه بنه عورت فئ مسلمين قيلنمق
دركاردر كه بيان مشروح اوزره بنى آدمده ثبوت يد دليل رق اولمديغى آشكاردر كورمزميسنكه بو عورت بنم
امهٔ قنه مدر ديو دعوى ايدوب عورت دخى ادعاء حريتله انكار رق ايلسه قول عورتك قولى قيلنوب فيئده
ادخالى متحقق اولور پس ام ولد اولديغى انكارده دخى بويله در اما اولادى استحسان مشروح اوزره البته
احرار قيلنوب بابالرى يدنده برقرار قيلنورلر زيرا اول امه ده ثبوت يدى معلوم اولمغله يد امه ده بولنان اولادده
دخى ثبوت يدى معلوم واول اولادده قول آنك قولى قيلنمق مجزومدر لكن اول امه ام ولدى اولمقده آنى تصديق
ايدرسه اولبابده قول قول مسلم وذمى اولمغله عورت فئ اولمامق اوزره حريت اولادى دخى تحقيق اولنور زيرا
اوزرنده ثبوت يدى ظاهر اولدقدن صكره امهٔ قنه اولديغى تصديق ايلدكده قول قول ذى اليد اولوب عورت
فئ اولمامق مقرر ايكن ام ولد اولديغى تصديق ايلدكده فئ اولمديغى بطريق الاولى اوضح واظهردر
واكر مسلمين اول امه يى يدنده بولميوب ومقدما يدنده اولوب اولمديغى معلوملرى دخى دكل ايكن اول مسلم وذمى
اشبو امه بنم زوجهم ياخود ام ولدمدر ويدنده بولنان اولادى بنم اولادمدر ديو دعوى ايلسه نظر اولنور اكر امهٔ
مرقومه آنى اقرار ايدرسه اولادك آندن نسبلرى بهرحال ثابت اولمغله احرار قيلنورلر زيرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجين اولملريله نسبلرى ذى اليد اولان امه نك اقراريله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمين
يا اهل ذمت اولملريله آنلرده سبى واسترقاق متثبت اولماز اما عورت صورت نكاحده فئ مسلمينه الحاق اولنور كه
نكاحى ظاهر ومعاين اولدقده مانع استرقاق دكل ايكن بونده بطريق الاولى مانع استرقاق اولماز وصورت اموميت
ولدده بطريق الاستحسان فيئده عدم ادخاله احسان اولنوركه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع اموميت ولد دخى
ثابت اولمغله ام ولد سبى واسترقاق اولنمغه جنى نمايان در واكر امهٔ مرقومه آنى انكار ايدرسه جمله اولاديله فيئده ادخال
اولنوب مسلم وذمى دعواسنده تصديقه سزاوار اولماز كه عورتده واولادنده يد ظاهره سى اولميوب ذات اليد
اولان عورت دخى آنى تكذيب ايدر ايكن دعواى مذكوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دليل قبوله اجتسار
اولنمامغله مانحن فيهده دخى اجتسار اولنماز مكر مدعاسى اوزره اقامت بينه يه ابتدار ايلسه اولبابده ثابت بالبينه
ثابت بالمعاينه كبى اولمغله صورت نكاحده عورت فئ اولوب صورت اموميت ولدده ام ولد اولمقده برقرار
واولادى على كل حال احرار قيلنور لكن بينهٔ مرقومه يى انجق اول امه يوم استيلاء مسلمينه يدنده ومنزلنده
بولنديغى اوزره اقامت ايتمش ايسه اولبابده جواب مسئله امهٔ مرقومه يدنده بولنديغى بلا بينه معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنى تصديق ايدرسه عورت صورت اموميت ولدده ام ولدى اولوب
يدنده ابقا وصورت زوجيتده فئ مسلمينه القا اولنور وتكذيب ايدرسه صورت زوجيت كبى صورت اموميت ولدده
دخى فئ مسلمينه القا اولنور كه بنى آدم اوزره ثبوت يد مقرون انكار اولدقده دليل رق اولمديغى افاده وايفا اولنمشدر
واولادى على كل حال احرار قيلنوب اول مسلم وذمى يه تسليم وايصال اولنور بنه ديركه اكر مسلم مذكورك يدنده
بر رجل كبير ياخود امرأهٔ كبيره بولنوب بو بنم عبدم ياخود جاريه مدر دار اسلامدن كتوردم ديو دعوى ايتدكده
اول رجل وامرأه دخى تصديق ايلسه قول مذكورى قبول وتحقيق اولنور زيرا بونلرى دار الحربده اشترا قيلدم
ديوب آنلر دخى تصديق ايلسه كلرنده قولى قبول اولنور ايكن بونده بطريق الاولى مقبولدر وذمى دخى حكم
مذكورده مسلم ايله مستويدر كه ذمى عصمت مالنده البته مسلم ايله مساويدر كذلك اول مسلم وذميدن برينك
يدنده برامرأهٔ كبيره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر كتوردم ديوب عورت دخى آنى
تصديق ايلسه بو قولى دخى تصديقله تحقيق اولنوب مسلمين ايچون اول عورت اوزره استيلا لايق وحقيق اولماز
زيرا اقرار رجل وعورت نسنه ده معتبر يعنى شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولاى عتاقه مدر ديدكده
قبول اقرارى مقرر در پس مانحن فيهده دخى عورتمدر ديو اقرارى نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نكاحلرى

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده في الحقيقه عورتي ايدوكي معلوم اولدقده تبعا للزوج
حريت اوزره ابقا اولنديغي كبي بو بابده دخي ابقايه سزا وار اولور كذلك مذكورندن برينك يانده برامرأه
كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر ياعمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب
عورت دخي تصديق ايلدكده ينه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتي تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده
وجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقراري معروفة النسب قزي
اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اكرچه دعواي مذكوره دار اسلامده واقع اولسه
آنكه ادعا ايلديكي قرابت اصلا ثابت اولمازايكن دار الحربده واقع اولدقده عدم ثبوتي بطريق الاولى در
لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهي اولدركه برحربي نفس ومالي اوزره استيمانله
دار اسلامه كلوب يانده بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولي قبول
اولنوب اكا متابعتله امانده ادخال اولنورلركه نساء مرقومه نك دار اسلامه خروجلري انجق محرملري ايله
واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلري دار الحربده دخي قبول اولنوب
دار الحربه خروجلرنده اكا تابعه قيلنورلركه ظاهر حاللري نساء مرقومه دار الحربه بانفسهن خارجه اولميوب
بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكورندن برينك يانده بولنان بر رجل كبير ايچون اوغلمدر ديوب
ياخود برشيخ كبير ايچون بابامدر ديدكده اول دخي تصديق ايلسه ينه سلامت اوزره حريتي تحقيق اولنور زيرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار رجل دار اسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغي كبي
دار الحربده دخي معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبي
واسترقاقي متصور اولديغي كبي بونده دخي غير متصوردر لكن قرنداشمدر ياعممدر ياخالمدر ياخود مسلميندن
بركيمسنه دربنمله معا دار الحربه داخل اولمشدر ياخود يانده بولنان امرأه كبيره ايچون مسلمادن ياخود ذميادن
برعورتدر بنمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اكر مدعي مسلم ايسه بعد التصادق جمله سنده تصديق
اولنوب اول رجل وامرأه حريتله سالم قيلنور واكر مدعي ذمي ايسه تصادق ايتسه لر دخي عدم تصديقي
امر جزميدركه ذمي بعض رجالله معا امانله دار الحربه دخولي معروف ايكن مسلمين دار الحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعماممدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولي قبول اولنميوب امانده اكا تابع
قيلنمادقلري كبي معا دخوللري معروف اولمدقده دخي حقلرنده قولي قبول اولنميوب امانده اكا متابع قيلنمازلر
كذلك حقلرنده معناي مذكور اوزره شهادتي دخي قبول اولنماز كه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله
ذميدن غير مقبوله دركه كورمزميسنكه ذمي نجاست مياهله اخبار ايلدكده خبرينه اعتبار اولنماز پس مانحن فيه
دخي آنك كبيدر اما مسلمك مثلا بوكيمسنه عممدر ياخود مسلميندن بركيمسنه دركه بنمله معا داخل اولمشدر
قولي امور دينيه دن برامرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك
يانده بولنان كيمسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخي ايدرسه
فيئه ادخال اولنميوب تصديق دعواسي التزام اولنور زيرا بومثللو كيمسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده
دخي صدق مقالي ظاهر اولدقده قول مجردي مقبول ايكن قول ذمي دخي اكا ضم اولندقده بطريق الاولى
قبول اولنور ينه ديركه اكر ذمينك يانده بولنان كيمسنه دعواي اسلام ايتميوب انجق دعواي ذمت ايتمكله ذمي
آني تصديق ايلسه اول دعوي وتصديقلري قبوله لايق وحقيق اولماز كه بيان مشروح اوزره قول ذمي عدل
ايسه ده امور دينيه ده تنفيذ وتحقيق اولنماز مكر اول كسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت
اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمديغي واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمتدن ايدوكي قلوب مسلمينده
ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده فيئه ادخال اولنميوب همان تخلية سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيان
ايلديكمز مذكور امور دينيه دندر وامور دينيه ده علامت وتحري برله حكم ايلك دخي احكام مسلميندندر وبوبابده عبد
مسلم عدلك دخي شهادتي قبول اولنور كه عبد مزبورك قولي رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده
قبول اولنديغي كبي سائر امور دينيه ده دخي مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايچون
في الاصل حربي ايدي صكره قبول اسلام ايلدي ديو شهادت ايدوب اول حربي اوزره سيماي مسلمين بولنمسه ده
دعواي اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتي قبول وتخلية سبيل اولنور اما بعد القسمة
والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسي تسجيل اولنور زيرا صورت اولي ده شهادتي امر ديني اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصيل مايصدق فيه المسلم اوالذمي العدل اوغير العدل

قبوله سزا كوريلوب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولي نادر واول
كسنه كه دار الحربده بولنوب حقيقت اسلامي غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماي مسلمين اوله البته مسلم معروف
وذمي معروف يدنده بولنان اموال ورقيقنده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كسنه دخي اولوجهله تصديق
اولنور كه بسبب السيما اسلامي ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم
معروف كبي اول كسنه اوزره اجراء سبي اولنميوب بعد الموت صلوة جنازه سي دخي ادا اولنور وهرماده ده كه ذمي
معروف عدل تصديق اولنه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمي عدل ايسه ده مسلم
غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مياهده قول مسلم فاسق قبول اولنماديغي كبي قول ذمي عدل
دخي غير مقبولدر بناء عليه ذمي عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولى در وهر
ماده ده كه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمي عدل اولسه دخي تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسير
حربي قبل الاسر قبول اسلام ايلدي ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنماديغي كبي آنده ذمي عدل دخي
تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمي عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومه سي قبول اولنمادقده قول ذمي بطريق
الاولى قبول اولنماز واكر مسلمين بعض حصون اهل حربي فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يامسلم اسيرك
ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلين برشخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلري دار الحربده بولدم ديو بسط مقال ايلسه جمله سي فيئه ادخال اولنوب
اول مسلم آنلري نفسنه ضم ايلمك آنلري امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعين واسلامي ايله مسلمين
اولميوب همان اهل حرب بي امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلري نفسنه ضم
ايتمكدن غيري سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره اماني معتبر اولمماز ايكن
مجرد آنلري نفسنه ضمي آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغي اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده
ولد صغيري بولندقده آنك اسلامي ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمي دخي ولد صغيري حقنده
حكم مسلمه ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدي اكا تابع اولوب اسلام وذمت والده دخي بالتبع واقع اولمغله سبي
واسترقاقي واسع كورلمز واكر مسلم مزبور بن بونلري بلادي اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر
ديوب انجق اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنماسه نظر اولنور اكر مسلم مزبور كرك حر وكرك عبد همان عدل
ايسه تصديق اولنور واكر غير عدل ايسه ياخود اول مدعي ذمي عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن
بونلري دار اسلامدن كتوردم ديو دعواسي بشقه دركه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمي البته تصديق اولنور فرق
مسئلتين اولدركه مسئله اولاده بن بونلري بلادي مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلري
عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين اقرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخي آنلر ايچون
اهل دار اسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبو شهادتي بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر
قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتي كبي امر ديني اوزره شهادت اولمغله مسلم عادلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن
قبول اولنماز ومعناي مرقوم مسئله ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغي اوزره فاسقدن وذميدن قبولي
مجزومدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغاري اولوب ياخود اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنان كيمسنه لر
اولدقده يدنده بولنان اولاد صغاري اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماي مسلمين بولنانلر دخي حكم سيما
اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك فيئه عدم ادخاللري وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه فاسق وذمينك قبول
قوللرندن ناشي دكلدر واكر مسلمين برجماعتي اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب
لحيه وقرأت قرآن كبي هيچ علامت يوغيكن دعواي اسلام ايتملريله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل
ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيندن برطائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسه لر ياخود اهل حرب امام
المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسه لر هيچ بري قبول اولنميوب همان فيئه ادخاللرينه مسارعت
اولنور زيرا مذكورينك امر ديني اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلري غير مقبوله در لكن اسلاملري عوام
اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللري مشهود اولورسه جماعت
مرقومه احرار قيلنوب تخلية سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوام ايله شهرت افاده علمده سيما وعلامتدن
اظهردركه سيماده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلري غير متصوردر وسيماي مسلمين اسلاملريله
حكمي موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه برمسلم عربي مسلميندن

مطلب الشهادة علی النسب بالاشتهاد

برقومك میانلرینه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلمك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور و درونلرنده صدق خبرلری واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلمك جائز و واسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمشلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلرندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بو مسلمدر یاذمیدر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا داراسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك داراسلامده
وقوعی دارالحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بو موضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بز دخی اولبابده بعض فقهانك اجمال وتفسیره حمله توفیقن
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالیدن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکنی نقلله تحقیقن
ذکر وتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلمك کرکدر که بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهود ده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بو صورتده غانمین بالجمله متفرقین اولمغله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردر که صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشتراسنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر و بیلمك کرکدر که
شهادت مرقومه معناده مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمزمیسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کسنه بن قبل الاسر هنوز حصنده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکر که بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر و بعده حربینك دعوای مجرده سی تصدیق اولنمامق امر باهردر
و بو بابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیر مسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدر که
اعطاء امانله حربی حربیتدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل داریدن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدوم مدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیتدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیدن برامر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبوره ده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بندن اولوب انجق عدول غیر فاسقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیره نك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیر متصور درکه بو مثللو جماعت برموضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسه لر
اول سر نهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بو مثللو جماعتك اخبارلری قلوب ناسده صدق مضموننه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنور نته کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دارالحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت بولنمیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده برمسلم عدل بو دخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمته شهادت ایتمیوب کندو دخی شاهدك اسلامله
شهادتی تکذیب ایتمکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حربیت ورقه محلیت اوزره قالمغله غنیمه ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبوره ده مسلم عدل بو ذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلمم دیو ادعا قیلسه اکرچه بونده دخی حکم قیاس آنك غنیمده دخولنی استدعا ایدر لکن بن حکم استحساناً
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلورم وجه قیاس اولدر که مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت بربرینه مخالف اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر متخلفدر
ووجه استحسان اولدر که بو صورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدر که حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اولوجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدر که بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامتده بر برینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متبیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردر که ذمت یعنی العهد در
حتی من اخفر ذمة مسلم کان علیه کذا وکذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهد در انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتمکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بو مسلمدر دیو شهادت ایلسه لر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتداد ایدینه صرف اولنمغله مرتدین
سائرین کبی قبول اسلام ایدرسه احراردن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دارالحربده بولدقلری
برمسلمك یانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر برجماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله بنمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسه لر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه و برکسنه لر ینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدنده ایکن جماعت هم کندو نفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیواناتلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر و بز قریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنه ده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اکرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلر که مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابت اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور که بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمی منکرین اولمغله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابت اولمامشدر واکر دارالحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله بنمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله بدیدار اولسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اوله مزلر که دارالحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسه موجب امان اولماز ایکن عقد اجاره سی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناته قادر اولور که بو اثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اکرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دارالحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بروجهله تصحیح اولنماز اما آنلری داراسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلر که مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعی بمقدارها

باب الدعاء الی الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده باب بدیع الاستحکامدر وباب مزبور
اکثر نسخده غیر مذکور در مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه صیت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب
اولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه
كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلامه ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى
واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى
بى جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال
وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بويله ايكن
وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدركه خطاسندن رجوعله
عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره
كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى
امير اوزره حرام اولمغله ايادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئده ادخال اولنميوب عقد ذمته
ايصال اولنورلر بويله ايكن امير ينه خطا برله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتسه ياخود ايتمسه ينه
لازمدركه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر
واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام
ايدرلرسه ينه اشيالرين اوزرلرينه رد وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب حريتله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايدر
لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايده مز زيرا حقلرنده
مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتملريله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى
اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولديغى ظاهر اولمغله
شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردركه صبت اسلام آنلره بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام
اولميه لر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليه لرى اوزره احراردن
قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر
آنلر ايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولنديغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا
بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم
اجتهادى آنلرده جارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئله ده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب
همان قتل مقاتله لرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز كه آنلر كبى اهل حرب بى امانى
قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده
بزلر مسلمين اولورز ديسه لر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بويله ايكن قبل العرض
قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر اول طائفه بى اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن
صكره ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولوب اول قيمت فئ غانمينه ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال
مقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهاده مبنى اولمق ابراث شبهه ايدوب
قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولماز
زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنمامشلردر واكر مسلمين بر قوم مشركينى محاصره
ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزلره بر يا ايكى
يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسه لر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم
امهاللرينه جواز ويريلور زيرا امامدن بر مرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله ما نحن فيهده بطريق
الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتاله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس
وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبهٔ ذمتنى ادا ايتمش اولوب
بوندن صكره آنلردن استمهاله واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتله لرينه مانع اولمامغله امام ايچون جواز
قتاللرى هويدادر وقتاله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدركه آنلر ايچون
حكم امان ثابت اولميوب ايادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جواز سبى وقسمتلرى ظاهر وصريحدر
اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده سلامت نفوس واموالليرين موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى
قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احرار قيلوب ايتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور
واكر مسلمين مشركيندن برقومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن
مسلمينه رجا ايله بزلر قبول اسلام ايده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بزلر سزه اجابت ايده
رز ديو تكليف نابجا ايلسه لر كركدركه امام مساعدهٔ مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر
مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اوله لر بويله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدهٔ مراملرندن امتناع عله آنلر هنوز
قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسه لر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه
عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط
وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فى الاصل وصف اسلامه
واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلده لرى بلاد مسلمينه
غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صيت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش بر طائفه
اوزره غزا ايلسه لر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه قتاللرى جائز وسزا كورلمز زيرا بر حديث طويلده روايت
ايده رز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا
او مدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه
عالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت
قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بويله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه لر واجب اولان
دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدركه آنلره عرض اسلام ايدوب
قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلرى ظاهر اولمغله ايادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار
اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه
ايادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولمق اوزره تركلرينه اقدام اولنمايوب همان وضع خراجله اهل ذمت
قيلنملرى التزام اولنور زيرا حالت مفروضه ده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهرا حترام
بولنملريله نفوس واموالليرى بر وجهله استغنام اولنماز بويله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين
ياخود قتل مقاتله لرين رأى ايتمكله موجب رأيني اجرا ايدوب بعده بو صنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع
وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب
اولملرى استحلال سبى وقتاللرينه سببدر ومانع سبى وقتاللرى اولان عرض اسلام وقبول اسلاملرندن استخبار
واستفهام دخى هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه
نظر برله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب
نقض وابطالى جائز وواسع كورلمز وبو تحقيقله نمايان اولمشدر كه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عنديمزده
ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى
ديتلرين ضامن اولورلر زيرا آنلر البته انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبينك دينى ايله متدين
اولملريله مسلميندن عدا اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى متبين اولمغله قتللرى لامحالة ضمان ديتى
متضمندر لكن بزجوابنده ديرزكه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخله باطل اولان دينه معتقدلردر
واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى برشيئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلمك كركدركه
عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديتده علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ
فريق اولوب بعضيلرى ديت مسلم وبعضيلرى ديت اهل كتاب وبعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس
واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقيردركه بزم عنديمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقتولينله تفاوت
يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود
ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر
وقول مذكور منظومهٔ نسفيه ده وديةالحرالحنيف المسلم هى اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها
وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده
كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده يه طالب اولانلر كتب فقهيه دن استيفا ايده لر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

نسخه

ثلث خمسى

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر كه آنلره دعوت اسلام بالغه اولميوب قبول اسلام
ايتمشلردر يعنى نه اسلامى بيلشلر ونه استسلام ايتمشلردر وبونلر ايچون امام اوزره واجبدر كه قبل القتال
دعوت اسلامله ابتدا ايليه لكن قبل الدعوة قتل وسبيلرين استصواب ايدوب قتل وسبيلرينه استعجال ايدرسه
صكره دن قبول اسلام ايتسه لر دخى صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانى اولدر كه آنلره دعوت اسلام بالغه اولوب
انجق وصف اسلامى فهم ايتمشلر ايكن ياخود صنف اول كبى هيچ بالغه اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده
بزه دينكزى وصف واخبار ايديكز كه متابعت ايده ليم ديو اظهار رغبت ايتمشلردر بونلر ايچون دخى امام اوزره
واجبدر كه قبل القتال آنلره اسلامى وصف وتفهيم ايليه لكن قبل الوصف والتفهيم قتال اوزرلرينه
استيلا ايدوب صكره عرض اسلام ايلدكده قبول ايدرلرسه كركدر كه اسر وتقسيملرين ابطال ومالرين
اوزرلرينه رد وحريت اصليه لرينه موصول قبله وصنف ثالث اولدر كه نيچه كره اسلامه دعوت اولنوب
وصف اسلامه دخى عالم اولمشلر ايكن مسلميندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ايچون حق امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال اسر وتقسيم ايدرسه بو صنعى تجويز واتمام
اولنوب صكره دن قبول اسلام ايتسه لر دخى ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه ديركه اهل حربدن هيچ اسلامى
بيلميوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغه اولميان برطائفه دار اسلامه كلوب مسلمينله قتال ايتلريله مسلمين دخى
نفسلرندن دفعيچون قبل الدعوة آنلر ايله اقتتال وقتل وسبيلرينه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ايلسه لر
بو صنعلرى استحلال اولنوب همان غنائملرين تخميس وباقيسين غانمينه تقسيم وايصال ايدرلر زيرا بر مسلم
مسلم آخر اوزره سل سيف ايلدكده اوزرينه سل سيف اولنان دفع صائل ايچون آنى قتل ايلمك حلال ايكن
قتال مزبور بطريق الاولى استحلال اولنور بونده معناى فقهى اولدر كه وقت مرقومده دعوت اسلامله
اشتغال كاهيجه مسلمينك قتل نفوس وسبى حريم ونهب اموالرين موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولماز اما
مسلمين بلاد مشركينه غزا قيلق بشقه دركه آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوه قتاللرى ناروادر كه آنده
قتاللرى دفع صائل ايچون اولميوب انجق لاجل الاسلام ايدوكى هويدادر واكر عبدهٔ اصنامدن اولان
مشركين عربدن برطائفه هيچ اسلامه دعوت اولنمايوب همان بعض افواهدن اسلامى استماع ايدوب حقيقت
اسلامى قطعا ادراك ايتمشلر ايكن اوزرلرينه مسلمين هجوم واستيلا ايلسه لر كركدر كه امام آنلره عرض اسلامله
ابتدا ايليوب قبول اسلام ايدرلرسه تخليهٔ سبيل ايليه زيرا مسلمينله قتال ومحاربه ايتمدين ايادى مسلمينه واقعين
اولوب اسلامدن دخى نكول ايتمدكلرندن اسرلرى تحليل اولنماز وقبول اسلام ايتمزلرسه تا قبول ايدنجيه دك
زندانده حبسلرينه اهتمام ايدوب ينه قتللرين التزام ايليه زيرا كفر اوزره اصرارلرى ظاهر اولمش ايكن لا يجتمع
فى جزيرة العرب دينان حديث شريفى عقد ذمتلرينه مانع وايادى مسلمينه بلا محاربة دخولله منزلهٔ مستأمنينه
نزوللرى دخى قتللرينه مانع اولمغله حقلرنده حبسدن غيرى طريق آخر متعذر بو صورتده كفر اوزره هالكين
اولورلرسه ذرارىلرى اوزره حكم سبى قطعا اجرا اولنميوب مالرى دخى ميراث اولمق اوزره وارثلرينه اعطا
قيلنور كه حكم مستأمنينده اولمرله استغنام اموال وذرارىلرى روا كوريلمز بويله ايكن اسلامدن امتناعلرنده
امام المسلمين مقاتله لرين قتل وذرارىلرين سبى واراضيلرين تقسيم ايتمكى رأى ايدوب اكا شروع ايدرسه
بو صنعى دخى مشروع كوريلور كه اهل حرب بى امان ايكن ايادى مسلمينده واقعين اولمرله موضع اجتهادده
واقع اولديغندن صنع مرقوم رأى واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع كوريلور كذلك مرتدينيدن برطائفه
نساء مرتداتله معا دار الحربه لاحقين اولوب آنده اولادلرى ظهورندن صكره مرتدين هالكين اولوب اولادلرى
وصف اسلامه جاهلين ودين آبالرى اوزره سالكين اولسه لر كركدر كه مسلمين دعوت اسلام ايتمدكجه آنلر ايله
قتاله اقدام ايتميه لر كه هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بويله ايكن قبل الدعوة قتال واستيلا
ايدرلرسه كركدر كه عرض اسلامله ابتدا ايدوب قبول ايدرلرسه اموال وذرارىلرى يدلرنده ابقا اولنه كه
اسلامدن نكول ايتمدكلرندن قبل السبى والاخذ قبول اسلام ايتمك درجه سنه ارتقا ايتمشلردر وقبول ايتمزلرسه
تا قبول ايدنجيه دك حبس ايليه كه ردتلرى عقد ذمتلرينه مانع ووصف اسلامه جهللرى ردت اوزره قتللرينه
مانعدر بويله ايكن امام قتل مقاتله وسبى ذرارى وقسمت اموالرين رأى ايدوب اكا شروع ايلسه بو صنعى دخى
مشروع كوريلور كه وجه مشروح اوزره اهل حرب بى امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر
كذلك عبدهٔ اوثاندن اولان مشركين عربدن برقومى مسلمين اسلامه دعوت آنلر دخى مخالفت ايتمكله مسلمين

قتال ومحاصره لرينه مباشرت ايتدكلرنده حكم الله اوزره نزول ايده ليم ديو مسلمينه افادهٔ حال ومسلمين دخى
آنلرى حكم الله اوزره انزال ايلسه لر كركدر كه ينه عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه فبها ونكول ايدرلرسه
تا قبول ايدنجيه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ايده لر زيرا على تقدير النكول امان اوزره نزوللرى
قتللرينه مانع ومشركين عربدن بولنملرى عقد ذمتلرينه ممانع وحصنلرينه اعاده برله مجددا حرب مسلمين قيلنملرى
حكم اللهدن اولمديغندن اعادهٔ حصنلرى ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غيرى طريق آخر مسدود ومنقطع
اولمشدر بونلردن دخى كفر اوزره هالك اولنلرك اموالرى حكم مستأمنينده اولمرله وارثلرينه ايصال اولنور
واكر ائمهٔ مسلميندن بر امام مشركين عرب اوزره وضع جزيه يى رأى وتقريب ايدرسه بو رأيى خطا ايسه ده
تجويز وتصويب اولنور زيرا قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الاية الى قوله تعالى حتى يعطوا الجزية بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قيلنوب ايچندن مشركين عرب تخصيص واستثنا اولنماديغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده
واقع ايدوكى هويدادر وهم مشركين عرب اوثانه ومشركين عجم نيرانه عبادتله مختلف ايسه لر دخى عبادت
لغير الله تعالى ده متفق اولمرله عجمده جائز اولان وضع جزيه يى عربده دخى تجويز ايلمك حكم اجتهاده
موافقدر كذلك ذكر اولنان اولاد مرتدين اوزره دخى وضع جزيه يى رأى وتقريب ايلسه اول دخى موضع
اجتهادده بولنمغله تجويز وتصويب اولنور كذلك ولاة اسلاميه دن بر والى مشركين عربده سبى
وتخميس وتقسيمى رأى وتدبير ايلسه اول دخى تجويز وتقرير اولنوب والى آخر ايچون ابطالى رخصتپذير
اولماز كه آنلر دخى اهل حرب اولمرله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلى الخصوص مذهب شافعيده
استرقاق مشركين عرب جائز وواسعدر كذلك مشركيندن برطائفه حصنلرندن حكم الله اوزره نزول ايتدكلرنده
امام المسلمين سبى وتخميس وتقسيملرين رأى وتقريب ايلسه بو صنعى دخى تجويز اولنوب والى آخر ايچون
ابطالى ترخيص وتصويب اولنماز زيرا اهل حربده حكم الله سبى وتقسيم اولمق تأويلى اوزره اجتهاد مذكوره
اعتماد وتعويل اولنور والله اعلم

باب ما ينبغى للمسلمين نصرته وبمن يبدؤن * يعنى مسلمين اوزره امداد ونصرتى لازم وامداد ونصرتنده تقديم
وترجيحى الزم اولان موادى تعداده باب واجب الاعداد در مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ديركه مسلميندن
بر عسكر ارض حربه داخل اولدقلرنده جيش مشركين دخى بعض اراضى مسلمين يا بعض ثغور موحدين اوزره
هجوم ايلدكلرى خبرى آنلره واصل اولسه نظر اولنور اكر اهل عسكر اول اهل ثغر واراضى اوزره عدم
مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرينه واجبدر كه همان غزالرين ترك واولجانبه عود ونفير اوزره
منصرف اوله لر زيرا وقت مرقومده نصرت مسلمين هر مسلم اوزره فرض عين وغزا ايچون دار الحربه دخول
نوافلدن يا فروض كفايه دن ايدوكى بى ريب ودين ايكن نافله وفرض كفايه ايچون ترك فرض عين عين خطا ايدوكى
اظهر من القمرين در وهم عود ونفيرلرنده هم قتال مشركين وهم نجات مسلمين حاصل ودار الحربده غزالرنده
انجق قتال مشركين حاصل اولمغله فضيلتينى جامع اولان شيئله اشتغاللرى افضل الفضائلدر واكر عدم
مقاومتلريندن خائف اولمازلرسه آنلرى ترك ايدوب دار الحربده غزا ايله اشتغاللرى جائزدر زيرا مسلميندن
هر عسكر كه دار الحربه تهاجم ايده البته اول حينده اهل حربك دخى بعض ثغور مسلمينه هجوملرى توهم
اولنور ومعناى مذكور دار الحربه دخوللرينه مانع اولماديغى كبى بعد الدخول دار الحربده سير وسفرلرينه دخى
مانع اولماز كه مانع اولسه امر جهاد بالكليه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذكور اوزره دار الحربده سير وسفرلرى
اعدايه ايكى جهتدن موجب نكايت اولمق مأمولدر كه اهل ثغر اوزرلرينه كلن اعدايه واهل عسكر اهل دار الحربه
ايراث خسارت ايلمك حد سهولته موصولدر وهر نسنه كه آنده نكايت اعدا اكمل اوله البته احسن واجملدر
واكر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جوارلرنده بولنان مسلمينك اعانتلريله مقاومت
ايده جكلرى مجزوم واعانت ايده جكلرى دخى ظن غالبله معلوملرى ايسه ينه دار الحربه غزا ايله اشتغاللرى جائزدر كه
وجه مشروح اوزره آنده اعدايه ايكى جهتدن اميد نكايت وار ايدوكى ظاهر ومتميزدر اما اعانت ايتميه جكلرى
ظن غالبله معلوملرى ايسه وجه مشروح اوزره اولجانبه رجوع ونفيرلرى ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالبله
وجوب عمل اكا مبنيدر كه موجب يقين اولان دليل ظاهر بولنميان احوالده ظن غالبله عمل لازمهٔ حالدندر
وما نحن فيهده دليل ظاهر بولنماديغندن قلبى تحكيم وحكم قلبله عمل الزم اعمالدر واكر مسلميندن ايكى عسكر
دار الحربه ايكى جانبدن داخل اولدقده اول ايكى عسكردن برينه مشركيندن دخى ايكى فرقه اولوب برفرقه لرى

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتمدکلرنده ثغر دن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کر عسکر مزبور ایکی فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هرطرف اعدا سیله مقاومت ایلك ظن غالبله مأمولری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینله مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکر مأمولری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهـل ثغر بلاد اسلامیه متصل اولمریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلرفئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصـل اولمریله اعانت والتجادن مقطوع الامل اولمغـله اعانتلری اعانت اهـل ثغردن اهم واجلدر مکر که بوتقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغر ابعد اوله اولبابده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکر آخرك اعـدا لرینه مقاومتلری واهـل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصـل ایسه کرکدر که عسکری ترکله اهل ثغره واصـل اوله لر زیرا اهـل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغر محتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبلرنده حاصـل ایسه کرکدر که ثغر وعسکر دن قنقیسی کندولره اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعـالی یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفـار یعنی ای اهل ایمان کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتـال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیددر که آنده بولنان اعدایی هزم ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعـدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصـل اوله لر اما جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعـد واوزرلرینـه خوف وخطر اشد ایسه اولجانبه اعانت اوجب واوکددر که وجوب اعانت انجـق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعـد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخـافتده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمك مقرردر که هلاك اهـل ثغرده ضرر مسلمین اکثردر زیرا هـلاك اهل ثغر ذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتـلری اعزاز عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغـله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دار الحربه اوچ طرفدن داخـل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعـدادن ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصـل اولسه نظر اولنورا کر هرفرقه اعدالرینه مقاومتده محتـاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضـا برله محل مطلوبلرینه متواصل اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتـاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم نکایت اعدا وهم سـلامت مسلمینـله ابتهاج ایدرلر واکـر ایکسیده مقـاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبـه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبـابده وجه مشروح اوزره جانبیندن مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه قرب و بعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه ده اولجانبـه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیده کثیر ایسه ده ینـه اقربله ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثلاو ضرر کثیردن توهم اولنسـه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغـله اول جانبه تهاجم ایدرلر کـذلك مسلمین جانب قریبده کثیر و بعیده ده قلیل ایسه ده بعیده اولنلر قلتلرینه نظرایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعـلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمتده دخولینك اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام دقایق اکتساب دیر که برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج اولنسه اول حربی اهل ذمتده ادراج اولنور بیلمك کرکدر که حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکر که زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده دار یمزده اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغـله مجرد اشتراسی قبول ذمتنی اقتضا ایدر اما بز دیرز که مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق سزا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجـارت ایچون دخی اولـور کوره مزمیسنکه تزوج دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی دار یمزده برذمیـه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق بطریق الاولی در اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجرا اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمزمیسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج اولنسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشـاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمك معناسنه تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلارضا ذمی قیلنمایوب صورت مذکورده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولمغله اهل ذمته ملتحق اولور و بعض فقهـا دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدیقجه آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل دار یمزدن قیلنمق اوزرینـه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتنی موجب اولماز واکر حربی مستأمن اراضی خراجیـه دن برارضی استیجـار وزراعت ایلسه خراج ارض مالك ارض اوزره ایجاب اولنوب زارع مستأجردن نسنه طلبنده رخصت ویرلمز زیرا خراج انجق مقـابلهٔ منفعتده واجب اولوب منفعت دخی اخـذ بدل برله انجق صـاحبنه واصل اولمغـله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن مرقوم زراعت واجرت ارضی صـاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولنـدقده مجرد زرا عتله اهل ذمتـده ادخالی سزا کوریلمز که حکم دار یمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنماغله اهل ذمتده اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدر که اهل حربی دار یمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی دار یمزده طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتـله اشتغالی طول اقامتنی مستلزمدر بلکه دار یمزده مصلحتنی اتمامندن صکره همان دارینه رجوعله امرو تنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره امامه اعلام اولنمسه کرکدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی دار یمزده مکث وآرام ایدرسه اوزرینه وضع خراج اولنه جغنی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنة عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینـه وضع خراج رأسه اهتمام و بعد الیوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه و بحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی واکر حربی مستأمن دار یمزده خراج مقـاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجـار وکندو تخمی ایله زرع ایلسـه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفـة رضی الله تعـالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولازبدر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره نائب اولمغله برکسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ اولنمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردر که آنلرك عندلرنده خراج ارض مستأجر اوزره متقرردر و بو بابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل دار یمزدن ذمی اوله جغی بی مرادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدرکه صورت مذکوره‌ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آنی مستأجر اوزره
حکم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدکده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حکم داراسلام اول
مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واکر حربی مستأمن خراج مقاسمه سی نصف حاصل
یاخود ثلث حاصلی اولان برارضی اشترا وآنی برمسلم یا ذمی یه ایجار ایدوب اول دخی مثلا کندم وحنطه سنی زرعله محصول
ارض بدیدار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضك نصفنی
یا ثلثنی اخذه ابتدار ایلسه بو تقدیر اوزره مالك ارض اولان حربی اهل ذمت قیلمغه سزاوار اولمازز یرا خراج ارض
رأی امامده آنك اوزرینه واجب اولمیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر وبو بابده مطمح نظر تملك ارض
اولمیوب انجق وجوب حق ایدوکی بی ارتیابدرکه حکم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنسان کمسنه اوزره
ایجاب اولنمغله اول کمسنه مالك ارض اولسون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلمغی استیجاب ایدر حتی
مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأجر حربی مستأمن اولسه زعمنده حکم شرعی آنك اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت
قیلنمق متیقندر واکر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتمیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اکر خراج ارض فرض
مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولنمامغله
حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله
ذمیتنی مستوجب اولور واکر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی ید حربیدن برغاصب غصب وزرعله محصول کثیری
حاصل اولسه نظر اولنور اکر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق
اتفاق جمیعله شایاندرکه خراج مقاسمه منزلهٔ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب
اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله‌جغی نمایاندر بوصورتده مستأمن مرقوم ذمی
قیلنمازکه ارضنده حق شرعی کندو اوزرینه واجب اولمیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واکر ایراث نقصان
ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره‌ده نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب
خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی کبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب
خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفه‌ده ذکر اولنه‌جق وجه اوزره
نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم
عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلنماز واکر خراجی خراج وظیفه
یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اکر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره
واجب اولمق نمایاندرکه حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن یدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع
اولمامشیکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته کیم ارضی صو ایچنده قالوب زراعتدن عاجز اولدقده دخی
اوزرینه خراجی واجب دکلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالك حربیسی ذمی
قیلنمازکه خراج کندودن اخذ اولنمایوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجرا
اولنمامشدر واکر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه
مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجنی ادا وفضله قالورسه نفسی ایچون استیفا ایلمك امر مقرردر زیرا بالنفس
زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع
ایلمش یاخود ارضنی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلنه تنزیل اولنمغله خراج ارضی کندودن تحصیل اولنور
بوصورتده مستأمن مرقوم جریدهٔ ذمتده مرسوم قیلنور واکر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن
مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده سی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب
خراجله حکم وامضا انجق اکا راجع اولان منافعك مقتضاسیدرکه اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده
اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولمیوب خراجك مثلی وخراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام
خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده سی
غاصب اوزره مترتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعهٔ کبیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب
الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقدن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی
آنك اوزرینه واقع اولور ومزارعهٔ صغیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع
اولدقده جواب قطعی اولدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنك اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضنی اخذ ایلدکده اکا مقابلهٔ مأخوذنده ایجار ایتمش کبی اولوب حقیقت ایجارنده
اجرتك خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی کبی بونده دخی ایجاب
اولنور واول مستأمندن خراجك تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنورکه اخذ تمامده اوزرینه
حکم مسلمین جاری قیلندیغی کبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واکر حربی مستأمن ارضنی بالنفس
زرع ایدوب یاخود غاصبی یا مستأجری یا مستعیری زرع ایلدکدن صکره اول زرعی غرق وحرق مثللو بعض
آفات بالکلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه نك خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان
مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل داریمزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر حربی مستأمن
اراضی خراجدن برارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایکن سنهٔ واحده یاخود سنه‌دن اقل مرور وقتله اوزرینه
خراجی واجب اولسه حین وجوبنده دخول ذمتی مستوجب اولور زیرا حربی اهل داریمزدن عد اولنمق انجق
اوزرینه حکم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حکم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن
قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صکره یوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده
خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولبابده ارضی اشتراسندن خراجنی ادا قیلدیغی وقته دك سبقت
ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذکری تقدیم اولنان مسئلهٔ تقدم بشقه درکه حربی مستأمن دار
اسلامده تطویل مکث ایتدکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن داریکه رجوع قیل که بوکوندن صکره
برسنه دخی داریمزده اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایلدکدن صکره بر
سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه‌ده اول سنهٔ ماضیه نك خراجنی آندن اخذه مبادرت
اولنور فرق مسئلتین اولدرکه صورت تقدمده امام آندن خراج رأسی انجق جهت شرطله اخذ ایتمکلیه
حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب برسنه یه دك دارینه رجوع ایتمزسه بعد تمام السنهٔ شرط اولنان
خراج سنهٔ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمنده داخلدرکه
امام اول حربی ایله داریمزده اول سنه نك بقیهٔ شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیکی ماله مصالحه ایلیه
وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتمدکجه امان ویرممك وداراسلامه خروجنه مساعده ایتمك
جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخی جائزدر بوجهتله امام الاسلام بعد تمام السنهٔ اخذ خراج سنهٔ ماضیه یه
اقدام ایلمز اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضدن اخذ خراجله حکم
امامه مربوطدر کورمزمیسنکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بوجهتله خراج
رأسی انجق خراج ارضنی ادا برله ذمی قیلندیغی کوندن سنهٔ کامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام
السنه اخذی مشروع کورلمز واکر امام برحربی مستأمنه تقدم برله سن اشبو کوندن صکره برسنه دخی اقامت
ایدرسك آخر سنه‌ده سندن یوز درهم اخذ ایده رم وبعده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنه‌ده سندن اون ایکی
درهم اخذ ایده رم دیو تکلمندن صکره برسنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوز درهمی اخذه مبادرت ایدر
زیرا قریبا بیان ایلدیك که صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینك
بینلرنده وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بوجهتله بعد
تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب داریمزده سنهٔ مزبوره‌ده اجرت سکناسنه حساب اولنور
نظیری اول کمسنه‌درکه دارینی شهر واحده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله
سن بنم بودارمده شهر آتیده اقامت قیلمه واقامت ایدرسك اوزرکده اجرت دار یکرمی درهمدر دیوب اشهاد
شهود ایله قطع جواب ایلیه بوندن صکره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت دار یکرمی درهم
قیلنورکه آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذکوره رضا ویرمکله
حکم اجاره شرطه تابع قیلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب
حربی دخی برسنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز
رحمهم الله تعالی اشبو مسئله‌دن مسئلهٔ اخری دخی انتزاع ایدوب بووجه اوزره اجماع ایلدیلرکه برکیمسنه
برداری غصب ایلدکده مغصوب منه دارینی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدکده کرکدرکه غاصبه
خطابله بنم داریمی بکا رد ایدرسك فبها وامارد ایلمزسك سندن هر ماه ایچون بیك درهم اخذ ایده رم دیو ایراد
وحضورنده بو قولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایلسه بو اشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صکره

مطلب زیادة الاجرة بغیر رضی المستأجر

دارنی حبس ایدرسه او زرینه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقدمده
سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك سنی آخر سنه‌ده ذمی قیلوب اول سنه‌دن صکره سنهٔ اخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی بر سنه اقامتله دار اسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه‌دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولمدقجه اوزرینه
وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقدمی اولوجهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولوجهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن دار بمزده بر ارض خراجیه یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله بر ایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتمیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده ینه بویله در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتممش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استردادیله انتفاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقدما اول صویك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایلمك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعد انقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدرکه بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنده بولنانك صویك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتمیوب بعد انقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنمامق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره ور اولمغله ایکیسیده ذمی قیلنمق بی جدلدر امازرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر
وحجتله استردادینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حریت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر وباهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه
واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه‌در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولدقجه عشری واجب اولماز

واراضی دار اسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقجه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صائب
الاجتهاد بوموضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیه یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن عشرك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه‌ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمایوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دار الحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدر که بر مسلمی دار اسلامده بر ارض عشریه یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه‌ده دار الحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز
پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه
عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره
واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمیتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمایوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل دار اسلامه مخالف در
کورمزمیسنکه یوم واحدده برقاچ کره دارینه رجعت بعده دار اسلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل دار یمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق برکره اخذ
اولندیغی آندن دخی انجق برکره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل داریمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بز دخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره دار اسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتی مستلزم اولور که حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه سنی استیجار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره‌ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره‌ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتمآبدر
بر اوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدیك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه یه
قائلین اولمیوب اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمریله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طيبهٔ منجيه‌يى تكلملرين حقلرنده علامت ايمان واسلام قيلمشلردر بعده يهود مدينه‌يى اسلامه دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرين اسلاملرينه علامت ايلديلر حتى بر يهودى مريض اولمغله لطفا وكرما عياده سنه تشريفلرنده انشهد انى رسول الله قول شريفلريله شهادت رسالتلرين اكا تلقين وتعريف ايلديلر اول دخى اشهد انك رسول الله قولى ايله اداء شهادت ايدوب وفات ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الحمد لله الذى اعتق بى نسمة من النار نطق بشارت سماتلريله اول كسنه نك جهنمدن سلامت نفسنى اخبار واثبات بيورديلر وطائفهٔ يهودى همان اقرار رسالته دعوتلرينه باعث اولدركه آنلر وحدانيت الهيه‌يى مقرين اولوب انجق رسالتلرين منكرين اولملريله حقلرنده اقرار رسالتى ايمان واسلاملرينه علامت قيلمشلردر ومقدمهٔ مرقومه‌يى تقديمدن صكره ثمره ونتيجه سين شو وجهله تفهيم ايدرز كه بر مسلم اثناء حربده بر مشركى قتل ايچون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سينى اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه مسلم اوزره واجبدركه قتلندن امتناع ايليه زيرا آندن دليل ايمانى اولان كلمهٔ منجيه‌يى اسماع ايلمشدر بو صورتده آنى اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدرسه نظر اولنور اكر تكلمى قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ايسه حر مسلم قيلنور واكر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ايسه فيئده اد خال اولنوركه بعد القهر اسلامى قتلنه مانع ايسه‌ده استرقاقنه مانع اولماز لكن حضور امامه حاضر اولدقده بنم اول كلمه‌دن مرادم دخول اسلام دكل ايدى بلكه انجق دخول يهوديت ايدى ديوب ياخود مجرد قتلدن سلامتم ايچون ديمش ايدم ديو اعتذار ايلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زيرا مسلم آندن دخول يهوديتى طلب ايتميوب انجق اسلامنى طلب ايدوب آنك دخى ظاهر حالى مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظى ايله اسلامنى تصريح ايتمش ايسه‌ده لا اله الا الله قولى اسلامنه علامت قيلنوب اوزرينه الزام حكم اسلامه مبادرت اولنور نظيرى اولدركه بر كافر جماعت مسلمينله اداء صلوة ايليه صنع مذكورى عين اسلام دكل ايسه‌ده دليل اسلام قيلنور وبوندن صكره اسلامدن امتناع ايدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه اصل كتابده ومن انكر شيئا من الشرايع فقد ابطل قول لا اله الا الله ديمشدر مرادى ديمكدركه بر كسنه شرايع اسلاميه‌دن بر شيئى انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولمغله مرتد اولور وبوندن صكره انكارندن رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ايلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرين شرايع اسلاميه‌دن بر شيئى منكر اولان همان اول شيئه نظر ايله كافر وماعداده مسلمدر ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله عليه السلام عهد ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنى منكر اولنلرك حاللرين بو قول اوزره بنا ايلدى لكن كلام مؤلف مصيبدن بو قولك خطاسى ظاهر اولديغندن بشقه هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدركه طائفهٔ معتزله مرتكب كبيره ايچون ايماندن خارج وكفرده غير داخل بلكه منزلة بين المنزلتين ده نازلدر ديرلر قول مذكور دخى اشبو مذهبه مائلدر واكر مشرك مرقوم لا اله الا الله ديمكله مسلم اندن كف يد ايتدكده فرار ومشركينه لحوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلدكده مسلم سابق يا مسلم آخر آنك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لا اله الا الله ديسه نظر اولنور اكر آنك التجا ايده جك فئه سى وار ايسه بو دفعه سنده قتلى سزا واردركه شمدى شول مسلم باغى منزلنده دركه فئه سى ايچنده مسلمينله قتال ايليه وبو مثللو باغى مسلم ايسه ده قتل اولنور واكر فئه سى قالميوب جمعيتلرى پريشان اولمش ايسه اولبابده قتلى لايق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنى اسير ايتمش اولسه ينه كالاول فئه سى وار ايسه قتلى سزا وار يوغيسه قتلى جائز اولميوب جرمنه نظر ايله تأديب دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال دعواى مذكوره اوزره شول روايت ايلديكى حديث شفقت اشتماله استدلال ايلديكه مسلميندن بر كسنه مشركيندن بر كسنه اوزره هجوم ايلدكده لا اله الا الله ديمكله سبيلنى تخليه ايلدى صكره عودت ايدوب ينه مسلمينله قتال ايتمكله مسلم سابق اكا حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديدى حتى برقاچ كره فعل مرقومى تكرار ايلدى تا كه مرهٔ اخيره‌ده آنى قتل ايلدى ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلا اله الا الله قول شريفلريله لا اله الا الله ديمشيكن قتله جسارتنده عتاب ايلديلر ومؤلف فتوت نهاد اول مسلمك اسمنى ذكر وايراد ايلمدى لكن مغازيده مذكوردركه اول مسلم اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنهمادر ورسول الله عليه السلام اكا اقتلته جلا قال لا اله الا الله قول شريفلريله عتاب ايلدكلرنده يارسول الله اول كلمهٔ مباركه‌يى انجق قتلدن استخلاص ايچون تكلم ايلدى ديو جواب ويردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شققت عن قلبه يعنى قلبنى شق ايدوب

ايچون

مطلب من انكر شيئا من الشرايع

نيچون آندن حالنى استكشاف ايلمديك ديو توبيخ ايلدكلرنده يارسول الله قلبنى شق ايتمش اولسم بكا آندن نه ظاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما فى قلبه بلسانه يعنى اول كيمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانى ايله تعبير ايدر ايدى قول شريفلريله مراد فؤادلرين تفسير وامر اسلامده ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدوكنى تقرير ايلديلر وبر قصهٔ مرقومه‌يى اول مقتولك مرهٔ اخيره‌ده التجا ايده جك فئه سى بولنمامق صورتنه تحميل وعتاب رسالتپناهى آندن نشئت ايتمشدر ديو تأويل ايدرز واكر لا اله الا الله ديوب سبيلى تخليه اولندقدن صكره صف مشركينه عودت بعده مسلمينه رجعت ايدوب بن سزدن برى يم ودين سابقم اوزره يم ديو اظهار ردت ايتمكله اوزرينه بر مسلم حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديمكله مبادرت ايلسه بو دخى دفعهٔ اولى ايله برابردركه عدم قتلى مقرردر زيرا ايكى اسلامى ميانده سبقت ايدن كلامنه نظر ايله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربى اصليده داخلدر وحربى لا اله الا الله ديدكده آندن كف يد واجب اولديغى كبى بونلرده دخى واجبدر انجق فئه سى وار ايسه منزلهٔ باغيده اولمغله قتلى سزا واردر كذلك بين الاسلامين مسلميندن بر جماعتى قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدركه مرتد صف مشركينده بولندقده حربى اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنى غير موجبدر واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولان طائفه‌دن ايسه آنى تكلمى حقنده دليل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخى قتلى جائز كوريلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب فى الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه قول مذكورى دليل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور ومسئلهٔ مذكوره تفاصيل سابقه‌ده نظير مسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله ياخود قد دخلت فى دين الاسلام ياخود قد دخلت فى دين محمد ديسه بونلرك جمله سى اسلامنه دليلدر حتى بعد التكلم فوت اولسه نمازى قيلنوب آنك ايچون طلب مغفرت اولنور نكته سى اولدركه كلمات محرره‌نك اسلامه دلالتلرى البته دلالت سجادن اعلى ايكن باب ما يصدق فيه المسلم فى دار الحرب اثناسنده وغيرده بيان اولنديغى اوزره مجرد سيماى مسلمين حق صلوة واستغفا رده اسلاميله حكمده كافى اولدقده كلمات محرره‌يى تكلمده كفايت بطريق الاولى در لكن فى زماننا ميان مسلمينده بولنان يهود ونصارادن بريسى اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلامده داخل اولمازكه فى الاصل دخى جمله سى بو كلمهٔ طيبه‌يه قائللردر زيرا بلاد عربده بولنان يهود ونصارانك فنقبسيندن سؤال اولنسه مضمونى اقرار ايدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله اليكم لا الى بنى اسرائيل قوللريله تفسيره ابتدار وسيزه ارسال اولنوب بنى اسرائيله ارسال اولنمامشدر ديو تأويله اجتسار ايدرلر ودعواى مرقومه‌لرى اوزره هو الذى بعث فى الاميين رسولا منهم نظم مبينى ايله استدلال ايدوب اميين ايله مراد اهل كتابك غيريلريدر ديو بسط مقال ايدرلر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌ده فى الاميين واقع اولوب الى الاميين واقع اولمغله دعواى باطلهٔ لرينه وجها من الوجوه دلالت يوقدر تسليم اولنسه دخى ذيلنده وارد اولان وآخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت جليله سندن مراد امييّنك غيريلرى اولمغله اميين اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتى ظاهر اولور حال آنكه قرآن كريمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلى كبى عموم بعثته دليل غير قليلدر ورسالت محمديه‌يى ولو على وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واماناتلرين دخى تصديق ايتمشلريله كرك قرآن كريم وكرك احاديث شريفه آنلرك عندلرنده حجت قاطعه‌در وآيت مذكوره ايله استدلاللرى بو معنايه شاهددر واحاديث نبويه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان يحصى در انتهى پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عنه عزده ظاهر اولمشدركه شهادتين مذكورتين فى زماننا يهود ونصارادن دليل اسلام دكلدر مكر دين قديمندن تبريسنى دخى اكا ضم ايدوب نصرانى ايسه وابرأ من النصرانية ويهودى ايسه وابرأ من اليهودية مفهومنى ذكر وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادنى اعلام ايتمش اولمغله داخل حكم اسلام قيلنور لكن نصرانى اشهد ان لا اله الا الله وابرأ من النصرانية ديمش اولسه آنكله قبول اسلام ايتمش اولمازكه كلام مرقومى دخول اسلامده نص اولميوب دخول يهوديته دخى محتمل الانتظامدر زيرا طائفهٔ يهود دخى بو قولى بعينه ذكر وافصاح ايدوب لا اله الا الله ديرلر ايكن نصرانيتدن تبريلرين ايضاح ايدرلر قال الله وقالت اليهود ليست النصارى على شئ وقالت النصارى ليست اليهود على شئ يعنى يهود ديديلركه نصارى شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردركه دينلرى باطلدر ونصارى دخى ديديلركه يهود شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردركه دينلرى باطلدر

لينى

اما قول مذكوردن صكره وادخل فى الاسلام ديمكله اسلامه دخولى تصريح ايدرسه احتمال يهوديت منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكر اول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكدر وهر اهل دين حقيت دينه معتقد وكندو حقنده حقه انقيادنى مدعى وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب دير كه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلوانى رحمه الله تعالى ديرايديكه حكم مذكور دن ديار يمزده بولنان طائفهٔ مجوس مستثنى دركه آنلردن بريسى انا مسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنور كه آنلر صفت اسلامى نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده يا مسلمان راك ديو شتم ايدرلر واكراول مشرك عبدهٔ اوثاندن لااله الاالله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولميانلردن اولوب وقت مرقومده اشهدان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنوب اشهدان لااله الاالله قولى منزلنه تنزيل اولنور زيرا كلمهٔ شهادتك ايكى جانبنى دخى منكر اولديغندن قنقى جانبى ايله شهادت ايلسه اسلامنه دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنور كه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامى ادعا ايتميوب بلكه مسلميني اغضا ايچون آندن تبرى ايدرلر ومعناى مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده ذكر اولنان حاللرندن معلومدر وكذلك انا على دين محمد ياخود انا على الحنفيه ياخود انا على الاسلام ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقادينه وقوفيمز متعذر اولمغله بوكلاملرين دايل اسلام اعتبار ايلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبى والصبية المأسورين * يعنى اهل حربدن اسير قيلنان صبى وصبيه نك حكم اسلامنده مسائل لازمة الاستقلا مدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب دير كه بر باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب اثناسنده و باب بيان الوقت الذى يمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده وغيريلرنده بيان ايلديك صبى ابويندن قنقيسى من جهة الدين خيرايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احد الابوينى ايله معا سبى اولندقده بنفسه اسلامى وصف وتعقل ايتمدكجه ياخود يانده بولنان احد الابوينى قبول اسلام ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنماز كذلك يانده احد الابوينى يوغيكن سبى اولندقده ينه سبى مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز مكر كه دار اسلامه اخراج اولنه اولبابده تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمى دار الحربده بيع يا تقسيم ايليه آنده دخى اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يامشتريسى مسلم اولدقده حكم اسلامى شبهه واشكالدن سالمدر كه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوى ايدوكى بديدار در لكن مشتريسى ذمى اولوب ياخود امام آنى برذمى يه بطريق الرضخ اعطا قيلدقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتى فوت اولدقده نمازى قيلنمق وذمى يه آنى بيع اوزره اجبار اولنمق كبى اوزرينه احكام اسلامى اجراسنك وجهى اولدر كه صبى مرقوم قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمى اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت وبيعله تمام احرازى دار اسلامله احرازى منزلنده نازل اولمشدر واكر ابوينى ايله معاسبى اولنوب انجق دار الحربده ابوينى هالك اولدقلرندنصكره دار اسلامه اخراج اولنسه بوتقدير اوزره حكم اسلامنده ادراج اولنور كه ابوينى دار الحربده هالك اولمغله آنلره تبعيتدن عارى اولوب ابوينى دار الحربده ايكن كندو يالكز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه جارى اولمشدر اما يانده بولنان ابوينى صبى ايله دار اسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم اولندقدن صكره هالك اولملرى بشقه دركه آنده اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنماز كه وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخى ابوينى يانده بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلر ايكن صكره دن هلاكلرى ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيرى شول ولد ذميدر كه صغير ايكن ابوينى هالك اولوب كندو دار اسلامده بلا ابوين باقى اوله آنك اسلامنه حكم اولنماديغى كبى صبى مرقومك دخى حكم اولنماز مؤلف ديانت پرور دانه الله تعالى برضوانه الاكبر دير كه برذمى دار الحربه على وجه التلصص دخول واهل حربدن برصغيرى اخذ واخراجه ابتدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آنى بيع اوزره ذمى يه اجبار اولنور كه اكا تملكى انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيرى شول ذمى منقلدر كه امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغى اسيرينى تنفيل ايلدكده عسكرده بولنان برذمى دخى برصغيره ظفر بولوب احد الابوينى يانده حاضر اولماسه آنده حكم اسلام ظاهر اولور كه احرازى انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر اماذمى امانله دار الحربه دخول ومماليك اهل حربدن برصغيرى اشترا واخراج قيلق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكى منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجى ظهور حكم اسلامه باعث اولماز امامسئلهٔ مفروضده مشترى مسلم مستأمن يامسلم اسير يااهل حربدن قبول اسلام ايلين بركسنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسى اشترا ودار اسلامه يالكز صغيرى اخراج ايلدكده حكم اسلامده ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغيرك يالكز يعنى بلا احد الابوين خروجنده متحقق اولوب اول بابده مالكى مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمى ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك ابوينذن بريسى ياخود ايكيسى بردن مولاى صغيرك مملوكى ياخود حرذمى ايكن صغيرايله معا دار اسلامه خارج اولسه‌لر بوتقدير اوزره صغيردين ابوينى اوزره باقى اولوب اسلامده مندرج اولماز زيرا دار يمزده حصولى انجق ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمى ايله اهل داريمزدن اولان احد الابوينى ايله واقع اولوب ديننده دخى تبعيت ابوين اصل شايع اولمغله احد الابوينى يانده ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز لكن مسئلهٔ مذكوره ده يانده بولنان احد الابوينى حربى اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربى مستأمن بحسب الصورة دار اسلامده ايسه ده فى الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل دار اسلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندن صكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخى صغير مرقوم ينه حكم اسلام اوزره ابقا اولنور كه مالك مسلمى اخراج ايدوب اسلامنه حكم اولندقدن صكره حكم اسلام محو والغا اولنماز نظيرى شول صغيردركه اسرايله يالكز اخراج اولندقدن صكره باباسى دخى بعد زمان اسرو اخراج اولنه واكر اول صغيرى اشترا واخراج ايلين ذمى اهل كتابدن اولوب صغير دخى مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابوينى كتابى وآخرى مجوسى اولمق منزلنه تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كوريلور نكته سى اولدر كه تبعيت ابوين بولنمادقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغله احد الابوينى كتابى اولدقده كتابيتده اكا تابع اولديغى كبى يانده احد الابوينى بولنميوب اخراج ايلين مالكى كتابى اولدقده ينه حكم كتابيتده داخل اولور كذلك صغير مزبور كتابى اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينه على حاله كتابيتله مأنوس قيلنور زيرا باعتبار الاصل اوزرينه حكم كتابيت جارى اولدقدن صكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عارى قيلنماز كورمزميسنكه فى الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنى برمجوسى اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز پس فى الاصل كتابى اولدقده ينه بويله در واكر اهل حربدن براهل دارك يدلرنده مماليكلرى وار ايكن جمله سى قبول اسلام انجق مماليكلرى اسلامدن امتناع ايلسه‌لر بوصورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان احد الابوينلرى يانلرنده حاضر دكل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرا دارلرى شمدى دار اسلام اولمغله صغار مرقومين هم دار اسلامده حاصل وهم مولالرى مسلمدر و بوايكى سببدن يالكز بريسى اسلام مملوك صغيرده كافى ايكن بوبابده ايكيسى ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسه‌لر اول بابده مماليكلرندن صغار وكبار على السويه كفر اوزره و دين قديملرى اوزره باقى اولورلر لانّ مماليكهم كفار قدصالحوا المسلمين وانماصارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لاباسلام اهلها وذلك لايوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمى يشترى صغيرا فى دار الحرب ويخرجه الى دار الاسلام مترجم فقير دير كه عندمزده بولنان نسخ صحيحه وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظى واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتى ظاهر وساطعدر غالبا اصل نسخده لان مالكيهم لفظى اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطاله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط ايتمشلردر ومعناى كلام ديمكدر كه زيرا مماليك مرقومينك مالكلرى كفار ايكن شمدى قبول ذمتله مسلمينله مصالحه ايتمشلردر بوجهتله دارلرى اسلام اهل دار ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيرى شول ذميدر كه دار الحربده مملوك صغيرى اشترا ودار اسلامه اخراج ايليه انتهى كذلك برحربى دار يمزه امانله داخل اولوب يانده كندو دينى اوزره برعبد صغيرى برابر بولنسه اول عبدى دار الحربه قدرت اعاده سى مقرر دركه عبد مرقوم دار يمزه بطريق القهر كلميوب انجق بطريق الرضا كلمش اولمغله حكمى حكم مولاسيله مساوى اولوب مولاسى اهل دار الحربدن اولدقده اول دخى اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتى مولاسى دار يمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آنى برمسلمه بيع ايلسه ياخود مولاسى هالك اولمغله امام آنى بيع وثمنى ورثه سى ايچون توقيف ايلسه ينه كفرى ودين ابوينى اوزره باقى اولور كه دار يمزده امانله كفر اوزره حصولندنصكره اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتق اوله مز نظیری شول ذمیدرکه دار بمزده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بوصورتده عبد مرقومك
احد الابوینی اسر واخراج اولنوب دار بمزده قبول اسلام ایدرسه عبد دخی اکا تبعا حکم اسلامله
اکرام اولنور که حق صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واکر
اهل حربدن برصغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر
دار اسلامه اخراج اولنسه ینه حکم اسلامده ادراج اولنماز که دار بمزه خروجنده باباسی ید مسلمین
و منعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی دار بمزده واقع و ولدیله مجتمع کبی اولدیغندن ولدی اکا تابع
اولور کورمزمیسنکه کفاردن بطریق المراغمهٔ فرار ایلین عبدلری حقلرنده کذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حکمنده واحددر پس تبعیت
بینده دخی حکملری متحددر حتی دار اسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنیوب بلکه دار الحربده مقتول
یاخود ایادی مسلمیندن هارب اولسه ینه صغیر حکم اسلامده داخل اولماز که دار بمزده مقدما کفر اوزره حاصل
اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد الابوینی مسلم اولمدقجه اسلامه متحول اولماز واکر برحربی
مستأمن دار بمزده قبول اسلام ایلدکدن صکره مسلمین آنك دار الحربده بولنان ولد صغیرینی اسر ایله بکام
اولسه‌لر اول صغیری دار اسلامه اخراج اتمسه‌لرده بزم عندیمزده باباسنه تبعا حکم اسلامله اکرام
اولنور اکرچه باباسی عسکر ایله معا دار الحربده حاضر ایسه وجه تبعیتی ظاهردر لکن باباسی دار اسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدر که منعهٔ عسکر حکم تبعیتده منعهٔ دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسکرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر کذلك صورت مفروضه‌ده باباسی تجار ایچون
دار الحرب اخراده بولنمش اولسه ینه صغیر حکم اسلامه احرادر که مسلم هرقنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله کرك مسلم وکرك ولد صغیری بحسب الصورة دار الحربده بولنسه‌لردخی ینه حکم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه‌ده باباسی دار اسلامده فوت اولدقدن صکره اسیر قیلنمش اولسه اولباده صبی دار اسلامه
اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم اولنمدقجه اسلامی صورتپذیر اولماز زیرا اسیرندن اقدم باباسنك
دار بمزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر کورمزمیسنکه
صورت مفروضه‌ده اناسیله برابرسبی اولنمش اولسه صغیر البته حکم اسلامده داخل اولماز پس یالکزسبی
اولندقده دخی دار الحربده بولندقجه حکم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی دار بمزده حیاتده ایکن
اناسیله برابرسبی اولنسه البته بعد السبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واکر برحربی امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدکلرندن صکره اعتاق اولنوب یا اولنمایوب علی کل حال هنوز کفر اوزره ایکن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی ودار اسلامه اخراج ایلسه‌لر اول ولد حکم اسلامده ادراج اولنماز زیرا
باباسی هنوز دار اسلامده کافر بولنوب صغیرك دار بمزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حکم مسلمین جاری اولورسه‌ده ینه دینده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله‌ده قبل سبی الصغیر باباسی دار بمزده کفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعد السبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیر معتبر ایکن اسر ایله دار اسلامه اخراج اولنان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
بنه دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسکر اولاد صغارلریله دار بمزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب اسر صغاره دخی نائل اولسه‌لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسرلرنده حکم اسلامه واصل اولورلر که حین اخذلرنده احرازلری دار اسلامله حاصل اولمشدر حتی برساعتدن
صکره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه ینه اسلام صغاره خلل کلمز که مقدما حین اسرلرنده اسلاملرینه حکم
اولندقدن صکره حکم مذکور اسر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دار الحربده واقع اولمق بشقه‌درکه
آنده نفس اسر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولمدیغندن احد الابوینی بعد زمان سبی اولنوب دار اسلامه
برابر اخراج اولنملری دخی معا اسیر اولملری کبی اسلام صغیره مانع اولور اما قاتللری دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصکره صغیر اسیر قیلنمش ایسه ینه اسلام صغیره
مانع اولور که یدیمزده حصولی انجق کافر اولان احد الابوین ایله اولوب حکم اسلامدن منقطع اولمشدر
لکن اسر صغیر مقدم بولنوب حکم اسلامی متقرر اولدقدن صکره اسر احد الابوین درعقب ظاهر اولسه
دخی حکم سابق متغیر اولماز کذلك اهل حربدن برصبی بلاامان دار بمزه داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذده حکم اسلامده داخل قیلنور و بعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیء جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور وعلی کلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولماز که
اسلامله تأکد حریت انجق قبل الاسر ظاهر اولوب بو مثللو بعد الاسر مسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولور والله اعلم

باب الاستبراء * یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه نك حیضه‌له یاخود وضع حمله حملدن برائت رحمنی طلب
ایچون اکا قربانیدن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له آجره بغیر حساب
دیرکه برمبسوطده بیان ایلدیك که اهل حربدن سبی احد الزوجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولیوب انجق سبی احد الزوجین بینلرنده حقیقةً وحکماً تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصل اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروعه بو وجهله
شروع ایده‌ریز که اهل حربدن برعورت یالکزسبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صکره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حمله وحائل ایسه یعنی غیرحامل ایسه برحیضه‌له استبرادن
صکره وطئی استحلال اولنور و مؤلف صاحب المقال اصل کتابده بو مسئله‌یی اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلدیغی نیجه آثار ایله استدلال ایلمشدر لکن برعورت بعد السبی دار الحربده ایکن برقاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه‌لر اولباده فرقتلرینه سبب موجبها اولان تباین دار
بولنمادیغندن نکاح اصلیلری اوزره ایصال اولنورلر بوصورتده دار اسلامه یالکز اخراج اولنوب قسمتله برغازی یه
ایفا اولنسه کرکدر که استبراسندن دار الحربده واقع اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه کذلك دار اسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسکر ایچون رؤساء عسکر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحاد عسکر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه زیرا ذکر اولنان حیضلر ملك صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولمامش
ایکن ظاهر اولمشدر کذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اکتفا
ایلمیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قبضله تام اولور و غازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه‌ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطئ دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سبیه ملك وطئدن صکره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بعده دیرز که امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جائز اولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدکدن صکره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدن صکره وطئی اکا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنکله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اما قبض بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحیضهٔ
مستقبله ایله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صکره آنکله فوق الازار استمتاعی بلکه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائز وواسع کورلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنکله استمتاعی من جهة الحرمة منکوحهٔ حائضه‌له منزلهٔ
استمتاعه نازل اولمشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حمله سبیهٔ مرقومه مدت استبراسنده یدصاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمکله جماعی حرام اولدیغی کبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولور واکر مسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنکامده
دار الحربده بولنان زوج کافرندن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر و بو مثللو
مسئله‌ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزلنده ایدوکی ظاهر وممتازدر کورمزمیسنکه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدکده زوج مشرکندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك کبیدر وذکر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجرهٔ
میز بوره اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نکاح اهل الحرب ما لایجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یاتقسیم برله امهٔ مرقومه‌یی غانم یامشتری یه تسلیمدن صکره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلسه وطئی اکا تجویز وتمیم اولنور که آنکله زوج کافری بینلرنده
نکاح وحق آخر قالمدیغندن آنك حکمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حکمنه مساوی اولدقدن صکره
دار الحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی دار اسلامده واقع اولان بیع وقسمت کبی تعین ملکنی حاوی اولمشدر
کورمزمیسنکه بعد البیع والقسمة عسکره لاحق اولان جیش مدد مصاب وثمنده شرکتله وضع یدایده‌مزلر

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع لا یجزئ من الاستبراء

وا كر امام دار الحربده من اصاب جارية فهى له ديمكله عسكرندن برقومه تنفيل وآنلردن هر برينه ظفر بولديغى جاريه يى تخصيص وتنويل ايلدكدنصكره آنلردن هر برى ياخود بعضيلرى برجاريه يه ظفر بولوب دار الحربده ايكن حيضة واحده ايله استبرا سنى دخى تكميل ايلسه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره دار الاسلامه اخراج ايتمدكجه وطئى اكا تحليل اولنماز وقول ابى يوسف رحمه الله تعالى دخى بويله در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اكا وطئى تحليل اولنور كه شخص مرقوم اول جاريه يه بلامشارك مالك اولمغله صورت قسمتده منزلهٔ صاحب السهمه وصورت بيعده منزلهٔ مشترى يه تنزيل اولنور لكن جوابنده امامين هما مين رحمة الله تعالى عليهما ديرلر كه منفلده ملك منفل له اكرچه اخذ ايله ثابت اولور اما دار اسلامله احراز اولنمادقچه تام اولماز نظيرى شول مصاب متلصصدر كه دار الحربده ايكن آنده دخى ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ايله حاصل اولان ملك غانم ومشترى بويله دكلدر توضيح فرقلرى اولدر كه بعد البيع والقسمة طعام وعلفدن غانمين ايچون بلاضرورة حق تناول قالميوب بعد التنفيل حق تناوللرى باقيدر مؤلف حكمت نثار آثره الله تعالى على امثاله بخير الايثار دير كه منفل له اول جاريهٔ منفله يى اخذ ايلدكدن صكره زوجى دخى اسير اولسه بينلرنده حكم نكاحلرى جايكير اولماز وبعض علما ديديلر كه قول مذكور انجق قول محمد رحمه الله تعالى در كه قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره دار اسلامله احرازندن اقدم اخذ مجرد ايله حكم نكاحلرى باطل اولماز لكن اصح اولدر كه قول مذكور قول جميع ائمه در كه ملك منفل له دار اسلامله احرازدن اقدم منفلده متأكد اولماز سه ده اصل ملكى اخذ مجرد ايله ثابت ومتمهد اولور وجاريهٔ منفله ده مسلم معين ايچون اصل ملكى ثابت اولدقده اهل دار اسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتى بديدار اولور كورمزميسنكه صغيره اوليدى البته ملك منفل لهده دخولى دار اسلامه اخراجى منزلنده اولمغله اسلامنه حكم اولنور ايدى كذلك منفل له دار الحربده ايكن آنى حيضة واحده ايله استبرا ايتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صكره آنكله اكتفا ايدر اما متلصص بشقه درنكته سى اولدر كه ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز كورمزميسنكه بعد الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اكا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده مشاركته ملتحق اولماز وجهى اولدر كه تنفيل امام معناى قسمتى متضمندر غاية الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه واقع اولمغله امام آنى اصابتنه توقيف ايلمشدر وبزدخى اشبو معناى قسمته نظر ايله تحقيق ايدوب منفل له ايچون منفلده حكم ملكى اثبات ومتلصص ايله بينلرين تفريق ايلديك لكن صورت تنفيلده دخى سبب ملكى شرا وقسمت حقيقيه اولميوب اخذ مجرد اولمغله امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه حكم وطئده احتياط ايدوب دار اسلامه اخراج ايتمدكجه وطئنى تجويز ايتممشدر وفى نفس الامر بومثللو نيچه احكام بين الاصلين متردد اولمغله هر اصلك حكمى آنده جارى ومتمهد قيلنور والله اعلم

باب ما يباع من السبى من اهل الذمة * يعنى اسرادن اهل ذمته بيعى صحيح اولنلرى تعيين وتصحيحنده باب ظاهر التنقيحدر عسكر مسلمين اهل حربدن اخذ ايلدكلرى اسيرلرين اقتسام واخراج دار اسلام ايتدكلرنده آنلرى اهل ذمته بيع ايتملرى حرام اولماز زيرا اسراء مزبورين احراز ايله اهل دار يمزده داخل اولمشلر ايسه ده مشركين اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده نازللردر وبومثللو عبد ذمى يى اهل ذمته بيع ايلمك جائزدر انجق احد الابوينى باننده بو اثنيان صغير مسبيده غير جائزدر كه صغير مرقوم دار اسلامه اخراجله ياخود دار الحربده قسمتله مسلم اولمشدر كه احرازى دار اسلامه اخراجله تام اولديغى كبى قسمتله دخى تام اولور حتى بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سى ادا اولنور وكذا بيه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ايلسه اكا وطئى حلال اولور بوجهتله صغير مرقوم حكم اسلامده ادخال اولنمغله مسلم ايچون آنى اهل ذمته بيع ايلمك نافذ ايسه ده حلال اولماز اما احد الابوينى آنكله معا سبى اولنمش ايسه اهل ذمته بيعى جائزدر كه اول بابده شرف حكم اسلامى غير جائزدر وحكم مجرده احد الابوينى ايله معا سهم غانم واحده اصابت ايدوب ياخود هر برى برغانمك سهمنه اصابت ايلمك برابردر كه صغير مرقوم دار يمزده انجق احد الابوينى ايله معا حاصل اولديغندن حكم اسلامه مظهر اولمامشدر لكن اسرادن هيچ برينى دار اسلامده مستأمن اولان حربى يه بيع ايلمك غير مشروعدر كه اسرا البته سبى مسلمينله اهل دار يمزدن اولمغله مستأمن آنلر امثالى مما ليكى اشترادن ممنوعدر حتى اشترا ايتمش اولسه البته بيعى اوزره اجبار اولنور كه باب ما يختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغيريده احكام دنيايه نظر ايله حق مستأمنده ذمى حق ذميده مسلم منزلنده قيلنمق اصل شرعى اولديغنى ذكر واخبار

ايلديك بناء عليه حربى مستأمن برامهٔ ذميه يى اشترادن صكره تدبير ياخود استيلاد ايلسه اكرچه تدبير واستيلادى ملكنه مصادف اولديغندن نافذ اولور لكن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قيمتده استسعا برله ملكندن حريته اخراج اولنور وبربو حكمى امهٔ مسلمه سنى تدبير واستيلاد ايلين ذمى حقنده باب من فداء المشركين فى الموادعة مسائلنك اواخرنده بيان ايتمشيدك پس حكم مذكور امهٔ ذميه سنى تدبير واستيلاد ايلين مستأمنده دخى جاريدر واكر اهل كتابدن برعورت اولادى ايله معا سبى اولنوب جمله سى برغازينك سهمنه اصابت ايلدكدن صكره بعض اولاد صغارى قبول اسلام ايلسه آنلرك جمله سنى ياخود ايچلرندن بعضيلرينى كافره بيع ايلمك حرام اولور زيرا جمله سنى معا كافره بيع ايلدكده ايچلرنده صغير مسلمى دخى كافره بيع ايتمش اولور كه بيع مذكور غير حلالدر وبعضيلرينى بيع ايلدكده صغيرى والده سندن ياخود بعض اخوه سندن تفريق ايتمش اولور كه تفريق مذكور مستحيل الاستحلالدر واكر برذمى يا حربى مستأمن برامهٔ مرتده يى اشترا قيلسه شراسى نافذ اولوب انجق بيع اوزره اجبار اولنور واول بابده جاريه نك صغر وكبرنه اعتبار اولنماز زيرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حكمى حكم مسلمه له برابردر وامهٔ مسلمه كرك صغيره وكرك كبيره ملك كافرده ترك اولنمديغى كبى مرتده دخى ترك اولنماز مؤلف دقيق الخيال صانه الله تعالى يوم الحشر عن كل خيال دير كه كورمزميسنكه امهٔ مرتده نك ارتدادى يهوديت ونصرانيته اولمش اولسه بنه ذبيحه سى اكل اولنميوب مناكحه سى تجويز اولنماز معناى استشهادى اولدر كه اكل ذبيحه وجواز مناكحه يهوديهٔ الاصل ونصرانيهٔ الاصلدن معتبر ايكن مرتدهٔ مزبوره دن معتبر اولماديغندن عند يمزده ظاهر اولمشدر كه احكامده راجع اولان اموره ارتداد ايلديكى ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولميوب همان آنى ترك واسلامه رجوع اوزره اجبارى مقرردر پس امهٔ مرتده مالك كافرى مسلمه يه بيعى اوزره اجبار اولنمقده امهٔ مسلمه ايله برابردر واكر برعورت اولاد صغارى ايله معا سبى اولنوب بعض اولادى قبول اسلام ايلدكدن صكره مالكلرى آنلرى جميعا بركافره بيع ايلسه بيعى نافذ اولور وبعده نظر اولنور اكر كافر مزبور حربى ايسه جمله سنى جميعا بيع اوزره اجبار اولنور كه بعضيلرى مسلم وبعضيلرى ذمى اولملريله حربى هر برينى بيع اوزره اجبار اولنمق بديدار وبيع جميعده اجبار اولندقدن صكره تفريق ميانلرندن دخى ممنوع اولمغله جمله سنى جميعا بيع اوزره اجبارى آشكاردر واكر ذمى ايسه انجق ايچلرندن مسلم اولنلرى بيع اوزره اجبار اولنور كه ذمى مملوك ذميده استدامت ملكه ظاهر الاقتدار وبعده تفريق رقيق مثللو تفريقدن امتناعله مخاطب اولديغى بديداردر ومخاطب اولسه دخى ايچلرندن مسلملرينى بيع ايلمك اكا كافيدر كه مسلمى آنك ملكندن ازاله قيلمق مستحق خاص اولمغله تفريق تفريق بالحق اولوب تفريق بالحق آندن ممنوع اولديغى غير خفيدر كورمزميسنكه ولد مع الوالدة برمليك ملكنده مجتمع اولدقدن صكره احدهما يه لحوق دين واقع اولسه اول مديونى بيع ايدوب اخرى ابقا ايله تفريقلرى واسع كوريلور كذلك احدهمادن برجنايت وقوع بولسه مقابلهٔ جنايتده بالكز آنى دفع ايلمك مشروع كوريلور بوجهتلردن بزه معلوم اولمشدر كه تفريق ميانلرى بحق واقع اولدقده غير ممنوعدر بوندن صكره مؤلف مصيب الاجتهاد فروع اسلام صنبيده مسائل سابقه دن بشقه مسئلهٔ اخرى دخى ايراد ايدوب ديديكه برمسلم برغلام كافره اسلامى وصف وتلقين ايلدكده اول غلام انا على هذا قولى ايله بن بو اعتقاد اوزره يم ديو قبولنى اشعار ايلسه نظر اولنور اكر اكا تلقين اولنان وصف اسلامى فهم ايلديكى عندمزده متيقن ياخود ظن غالبله مظنون ايسه حكم اسلامه مقرون قيلنور واكر عدم فهمى متيقن يامظنون ايسه حكم اسلامه مقرون قيلنميوب بلكه كندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صكره وصف ايلدكده حكم اسلامه مرهون قيلنور وبزباب ما يكون اماناً من يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون اثناسنده قول مشايخى ذكر ايتمشيديك كه بر كيمسنه برعورتى تزوج ياخود برجاريه يى اشترا وآندن وصف اسلامى طلب ايدوب وصفنه قادره اولمدقده كندو آنك حضورنده اسلامى وصف ايدوب ايشته بزلر بو اعتقاد اوزره يز طن ايده رمكه سن دخى بو اعتقاد اوزره سين ديدكده اول دخى بنده بو اعتقاد اوزره يم ديسه اولا بده وصف موصوفى فهم ايلديكى معلوم ايسه وطئى استحلال اولنور زيرا كه اول كه امرأهٔ مرقومه حكم اسلامه متقيده ووصف اسلامه مقتدره ايكن وصف وبيانه حياسى مانع اولور بناء عليه حكم اسلامده دخولى باننده كندو وصفنى ايله زوج ومولاسى حضورنده وصف ايدوب كندو قبول وتصديق ايتمك بينلرنده قطعا وجه فارق يوقدر والله اعلم وبه الاعانة

باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذميا *

يعنى عبيد اهل حرب امانله وقبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفيع المقدار جدير

مؤلف الکتاب امام جلا انتاب دیر که عبید اهل حربدن قنق عبید که مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حریتده داخل اولوب عقد موالاتله
دیلدیکی کسنه لره متواصل اولور زیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر ومولاسینک اموالندن بعضیلرینی
داراسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سرافراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنک نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر و بیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدر که عبد مرقومک عتق ملک نفسی اوزره واقع اولوب
ملک غیر اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتق ملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه بر فردک ولاسی تعلق ایلمز وآنک میراث و جنایتده حالی دارمزده قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربک احوالی کبیدر وقول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولنمدی دیمشدر که عبید مشرکیندن بر عبد مولاسی یاننده اولمدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلک حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولنمدی
دیمشدر که کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنق عبد که
امام طاوس رحمه الله تعالی دیر که بن ظن ایده رمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنق عبد که قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنق شخص که موضع آخردن کندو عشیرتینک مخلافنده خارج اوله آندن عاشرک ومصدقک اخذ ایلدیکی
عشر وزکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنک عشر وزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشر وزکوتنه
وضع ایده رز وروایت اخراده وارد اولمشدر که ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنق شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتینک غیری یه خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وزکوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بز بلادمزده قراور علیا وآنک امثالی ایله تعبیر ایده رز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیر که نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطینیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره وچکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایده رز وعکرمه رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر که بر عبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیوردقلرنده اول عبدک صاحبلری هجرتده متابعتدن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید وبند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلاممی تحقیق اوزره بیلدیک امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله یدلرندن تخلیص قیل
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن یدی نفر کسنه لره بر دوه اعطا بریله ارسال ایدوب
آنلره خطاب ایله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امید ایده رمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جک کسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر وبو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردر که مسلمیندن اهل منعه اولمیان بر جماعت
بومثللو بر غرض صحیحله بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللری نفسلرین تهلکه یه
القادن عد واعتبار اولنماز زیرا القاء تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنور که هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه یوقسه هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز ورخصتی بدیداردر وعبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر دیدیکه
بر عبد اسود وارایدی مولاسینک غنمنی رعی ایدرایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلرکن وروب سببندن
سؤال ایلدکده شو دعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمنی سوق ایده رک حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول وماتدعو الیه یعنی سن نه سویلیورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعو الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذا لی ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدرسم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

لك

قراور بر وزن سراسفرخراسانده بر موضعدر وآنده بر چشمه واردرکه جای زربعه مبتلی اولان کسنه لر آنده غسل ایلسه لر حالری زائل اولور کذا فی البرهان القاطع وجها تعاده نواحی بخارادن فراوان علیا وفراوان سفلی وار دربع تحریر اولنمشدر وفراوان لفظی قراوردن غلط کاتب اولمق محتملدر وعلی ای تقدیر نه نظر ایله بو مقامده اراده به ناحیهٔ مرقومه اقرب وانسبدر *

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بو یله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولورسک سنک ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی وحدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطوردر ومؤلف بلاغتنهادک بو حدیث شریفی ایرادندن مرادی انجق آنی بیاندر که حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلمک همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله حقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیوردقلری عبیدده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی وبعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلر ایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی وبز دخی بو حدیث شریفله استدلال ومدلولنی التزام
ایده رز وحدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبددر ومعنای لطیفی دیمکدر که اهل حربدن برکسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنک مملوکیدر که عبدک مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت بر له
نفسنی سیدی ایچون احرازدر یوقسه سیدینک خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانة

باب العبد یعتق باسلامه اولا یعتق * یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری نصوریده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیر که بز شرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا وادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینک بینلرین فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیک شمدی دیر که عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینک مالی ایله یاخود بلا مالی
لا علی وجه المراغمه دارمزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنور که نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملک نفسی ایله سرافراز اولمامشدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
بر مسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدر زیرا مملوک مسلم
ید کافرده ترک اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسی دارمزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنسان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی بطریق الاولی
متثبت اولور بوندن صکره یاننده بولنان مال مولاسی اکرچه ادخال فیء اولنمق لازم ایدیکه کرک عبد مزبور
وکرک مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب دارمزده بو مثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیء اولنمق
امر متحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد عمل اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنان عبد مسلمک امانی نفوذده مسلمین سائرینله یکساندر واکر بر حربی دار الحربده
قبول اسلامله دارمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یا عبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنکامنده من وجه احراز مالنه قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدینک خروجی کندودن صکره تحقق ایتدکده سبقت ایلین من وجه احرازنی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومک کفر واسلامنه نظر اولنمیوب همان ملکنده مقرر قیلنور واکر حربی مرقومک
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره دارمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اکر خروجی ینه مملوک مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنک ایچون عبد مملوک
اولور که احراز نفسنی مولاسی ایچون سلوک ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوک ایتمشدر واکر خروجی مملوک
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنور که دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغنی بدیداردر کورمز میسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیء مسلمینده موضوع قیلنور بو جهتله عبد مزبورک حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر وعبد مراغم هم نفسنی وهم یاننده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی وعبد مرقومک خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیو ادعا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی
استدعا قیلسه اولبابده قول معتبر قول مولی درکه مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددرکه عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مکر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واکر بر حربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقالنی دارالحربده ترکله دار اسلامه ولو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دارالحربه رجوع
وآنلری اخذ ایله ینه دار اسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دارالحربه خروجی
اذن اماملـه اولوب اولمامغـه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجـه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذ نده انجق ملکنی مستدیم اولمغله دارالحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیمسنه نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دارالحربه خارج اولوب مصابنی
دار اسلامه احراز برله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدرکه مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
برکیمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واکر صورت مفروضه ده دارالحربه رجوعندن صکره دار اسلامه
خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنور که دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دارالحربده قبول اسلام ایدوب
دار اسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور
وبو حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده وغیریده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واکر
بر حربی داریمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دارالحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اکر دارالحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی احرار مسلمیندن اعتبار اولنور که دارالحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی امانده داخللردر که دارالحربدن آنکلـه معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش ودار اسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنور که مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالرینه تملك ودار اسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولیدر واکر دارالحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه
ینه نظر اولنور اکر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بو دخی وجه مشروح اوزره جاریدر که بو تقدیر اوزره دخولی
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واکر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مالی نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدر که کندو
مالنده دار اسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدر که دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
دار اسلامه احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله سلك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم
مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کیتمك بابنده استیذان
ایتمکلـه اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخر ایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هر بری انجار چشمهٔ اولصوبه ناظر

اکرچه بعض مواضعده اموال
اهل حربی اصحابنه رد ایله بلاجبر
مسلم مستأمنه امر وافتا اولندیغی
بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی
تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور
منه

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در
وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف
لامله در واصابه ده بو وجه اوزره
بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث
ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر
وبعض نسخه ده عین معجمه وظاء
معجمه ایله اثباتی غلطدر
منه

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن برمرد خبیرك ورودینه منتظر ایدیلر تاکه یوما من الایام استجلاب
خبر ایده جکلری بر کیمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلر ایدی ناکاه ذکر اولنان حجاج
قوم الانتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولمدقجـه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بزدن ادایه ضامنلرز همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمد ایله
حسن قتاله ظفر بولمامشلر ایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم مکه محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلر ایدی تاکه یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلـه انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تاکه ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددرکه
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکلـه اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بو کلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع الباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بو سوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقـدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن فردوددر استرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومنتدار ایلیـه اول حینده حجاج دیدیکه عباسـه سویله برمکان
خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعـده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلـدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلـدم وبن مفارقت ایتـدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمـه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهـان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیـل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیب درونده کامن قیلـدی تاکه حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعـده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بیت زوجهٔ حجاجه واروب این الحجاج دیو استفسار ایلـدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلـدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلـدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین
مکر آردنجه کیتمکـه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکـه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عنـدمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتمیوب نقیر وقطمیرینی اخذده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجـد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده
نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلر ایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حریردن برداء
رونق طراز ایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابوسفیان آنی کوروب یرندن قیام
وحضورینه کلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بو یله اظهار عز واحتشام ایده یورسین
دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا اباسفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلـدی پس ابوسفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدق قسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عنـدلرنده آشکار اولمغـله کفار خاکسار
یوم مذکورده بروجهـله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردرکه وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصهٔ پرحصه دن عندیمزده معلوم اولمشدرکه حجاج قوی الاحتجاج بعد الاسلام اهل مکه یه امانله
داخل اولمیوب بلکه کندو دخی کالاول اهل مکه دن اولمق اوزره قدوم ایلمشدر وقدوم مرقوم استیماندن عد
اولنمادیغی امر مجزومدر بو یله ایکن رسول کریم علیه التحیة والتسلیم مالنی بالتمام اکا تسلیم ایلمشدر ومقدمات
سابقه دن عندیمزده متحقق اولمشدرکه دار یمزده قبول اسلام ایلین حربینك دارینه دخولی بلا امان
و باذن الامام ایسه ده وجه مذکور اوزره اخراج ایلدیکی مالنه حکم تخمیس غیر ملتحقدر والله تعالی اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب   تم الکتاب   والحمد لله رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین آمین
مترجم فقیر دیرکه بو محلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السیر الکبیر حسن اتماماله رسیدهٔ اختتام
قیلندی لکن شارح الکتاب امام همام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی
روح الله تعالی روحه بالروح القدسی حضرتلری آخر کتابنده زمان تألیف ومکان تصنیفنی تحریر ومبادی
شروعنده چاه زندان اچره مبتلای حبس وتکدیر ایکن اواسط اشتغالنده بو کتاب مستطابك میامن و برکاتی
دستکیر اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقیر اولدیغندن بشقه حسا دبد نهادی باجمعهم مظهر ذل
وتحقیر وقهر جبار منتقم برله جمله سی داخل سجین و واصل درکات سعیر اولدقلرین بسط وتقریر ایلمشیدی
بو عبد کمینه اگرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الخوض فی المقصود امام مشار الیهك جمع ایلدیکی فضائل بی شمارندن
برشمهٔ عطر اندوزین یاد ومبتلی اولدیغی محن روزکاردن برنبذه جکردوزین ایراد ایتمش ایدم لکن بو مقامده دخی
تمیماً للمفاد کندو لسان حکمت افشانلرندن نقل اولنان احوال عبرت نشانلرینك ترجمه سین دخی مراد ایلدم
ومن الله الاعانة والامداد شیخ امام شمس الائمة رحمه الله تعالی دیرکه بو موضعده شرح السیر الکبیر
مشتمل اولدیغی فقه کثیر واثر اثیر شهر تکبیر ایله توفیق عالم قدیر وتیسیر حکیم خبیر اوزره قالب اختتامده
صورتپذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عیال واحبابندن
هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرك املاسیله جلوه نما اولمشدر وسلطان کرمبخشادن آنك حقنده ظهور ایلین
اذا وجفایه انجق نیجه زندیق حقیرك اغراسی ونیجه اسیرهوا اولان ضاله ومضلك اغواسی باعث نابجا اولمشدر
لکن شمدی الحمد لمولانا الکبیر وهو نعم المولی ونعم النصیر خدای منتقم قدیر اول حسدهٔ فسده نك جمله سنی
قهر وتدمیر وانواع خزی ونکال الله عبرتنمای کبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت
واوائل هبوب نسیم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام الآم وانجلاء غمام غموم واشراق ایام
مسرت انجام هنکامنده مجمع اهل حق ویقین اولان مرغزار مرغینانده امام سیف الدین ابقی الله تعالی
جماله للمسلمین جنابلرینك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولا وآخرا لله رب العالمین والصلوة والسلام
علی رسوله محمد وعلی آله الطیبین وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین وعلینا معهم اجمعین وزمان ابتداء تاریخ
هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنه‌لرندن دورت یوز یتمش طقوز سنه سی شهر ذی القعده سینك غره سی
اولان یوم الاثنین درکه یوم مبارك مرقومده لقب امیر کون ایله ملقب اولان شیخ صابر زکی ابی علی حسین بن
ابی القاسم جنابلرینك خانه سنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه علی وجه الاملاء نقل
وروایت اولندی بعده حصار اوزجندده کتابته مأمور اولوب آخر باب الامانده اول کتاب الشروطه وارنجه
اول حصارده محصوریت اوزره کشیدهٔ سلك سطور قیلندی بعده دورت یوز سکسن سنه سی شهر ربیع الاولینك
یکرمنجیسی یوم الجمعه ده نیل خلاصله مظهر لطف خاص اولدقدن صکره شهر مزبورك سلخی اولان
یوم الاحدده اوزجنددن خروج وشهر ربیع الاخرك اونیجی کونی یوم الاربعاده مرغینانه وصول وسابق الذکر
امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اسحق بن اسمعیل جنابلرینك خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنکام
میمنت انجامده امام مومی الیه شیخ زاهد سیف الدین وجله فقهاء مجتهدین تکمیل کتابی نیاز ایتملریله خانهٔ مرقومده
شهر ربیع الاخرك یکرمی دوردنجی کونی یوم الاربعاده کتاب الشروطدن آغاز اولنوب بنه دورت یوز سکسن سنه سی
جمازی الاولی سینك اوچنجی کونی یوم الجمعه ده بعون الله تعالی وتوفیقه ختمله رونق پرداز قیلندی بوندن صکره
مترجم الکتاب السید محمد منیب العینتابی ثم الاستنبولی دیرکه بو عبد کمینه دخی بعد الاستخارة والاستشارة امام همام
شمس الائمة السرخسی نور الله تعالی قبره بنوره القدسی حضرتلرینك شرح السیر الکبیرینی لغت عذبهٔ
عربیه دن اسان طلاقترسان ترکی یه نقل وتحویله همت وسنین هجرت نبویه علی مهاجرها الف صلوة
والف الف تحیهٔ دن بیك ایکییوز اون برسنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطیره مستعینا بالله

ومتوکلا علی الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالبابدن کاه و بیکاه
انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رك شکسته وبسته وآهسته آهسته بیك ایکییوز اون اوچ سنه سی
ماه ذی القعده سینك اون سکزنجی کونی یوم الاربعاده بعنایة الله تعالی وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنابن اجمال
ومستحق اطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واکمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیدهٔ حد اتمام
و واصل سرمنزل اختتام اولمشدر وشروع واتمامی علی التمام جوار قسطنطینیه ده توابع اسکداردن
یوروس ناحیه سنده قکلیجق نام قریهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت ارتسامده شیرازه بند انتظام
قیلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق
اولدرکه اشبو کتاب صعب المواقفده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده
جوانب کلامده امعان نظر ومعتبرات کتبه ارجاع بصردن صکره
صلاح اوزره حلی میسر اولمازسه حاشیهٔ کتابده تحریر حق
صریحله تصحیح ایده لر وما ابرئ نفسی ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربی ان ربی
غفور رحیم وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله الطیبین الطاهرین
والحمد لله رب
العالمین
م م
م

قد تیسر اتمام   طبع هذا الکتاب   بعنایة الملك الوهاب
بمعرفة الحاج ابراهیم صائب صانه الله تعالی
من جمیع المصائب   فی غرة صفر الخیر
سنة احدی و اربعین
و مائتین
والف